
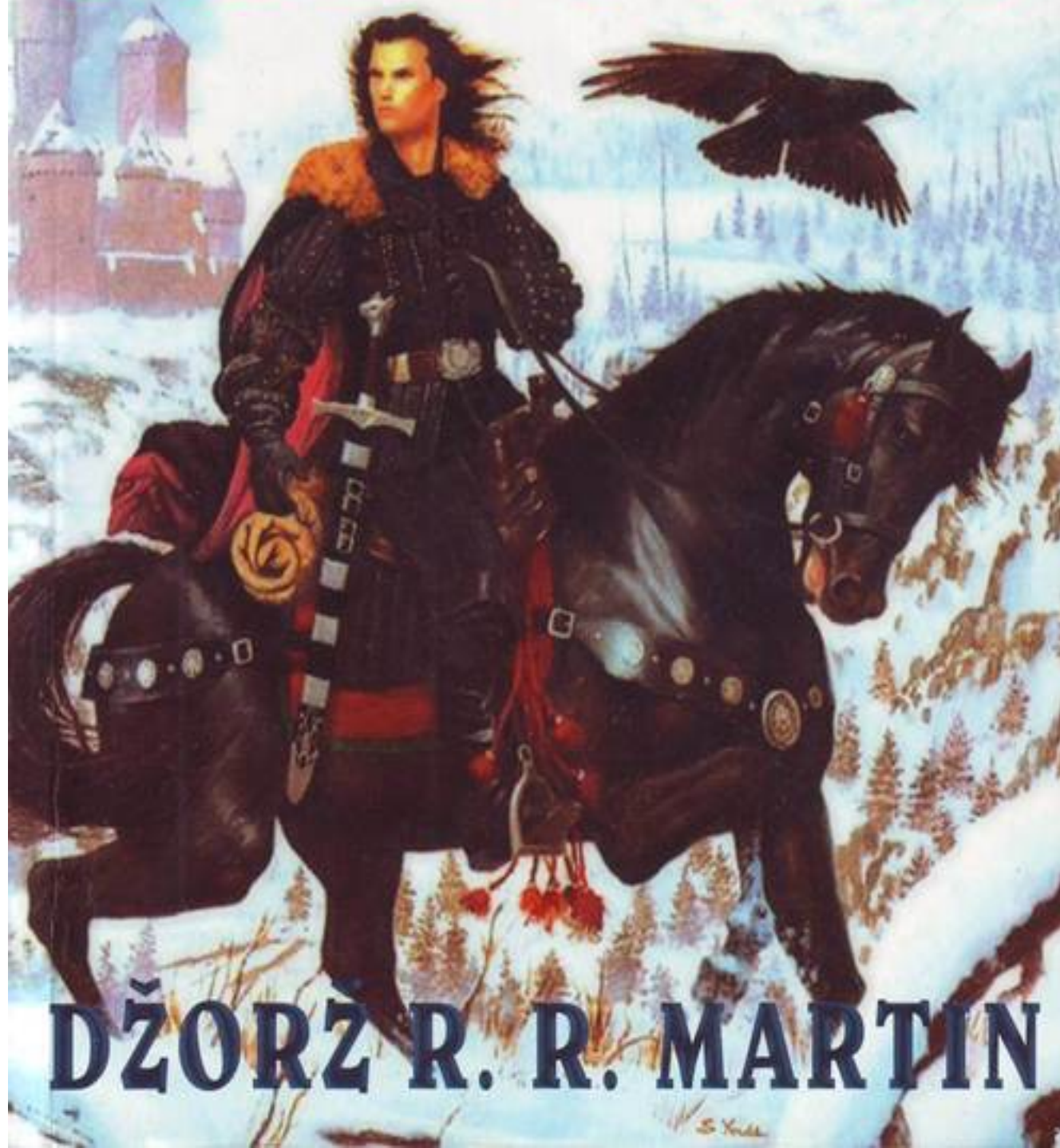

„Grabi pažnju čitalaca“ „pušta. Briljantno delo.“

Robert Džordan

SF ROMAN GODINE

IGRA PRESTOLA

IGRA PRESTOLA

**PRVA KNJIGA SERIJALA
„PESMA LEDA I VATRE“**

DŽORDŽ R. R. MARTIN

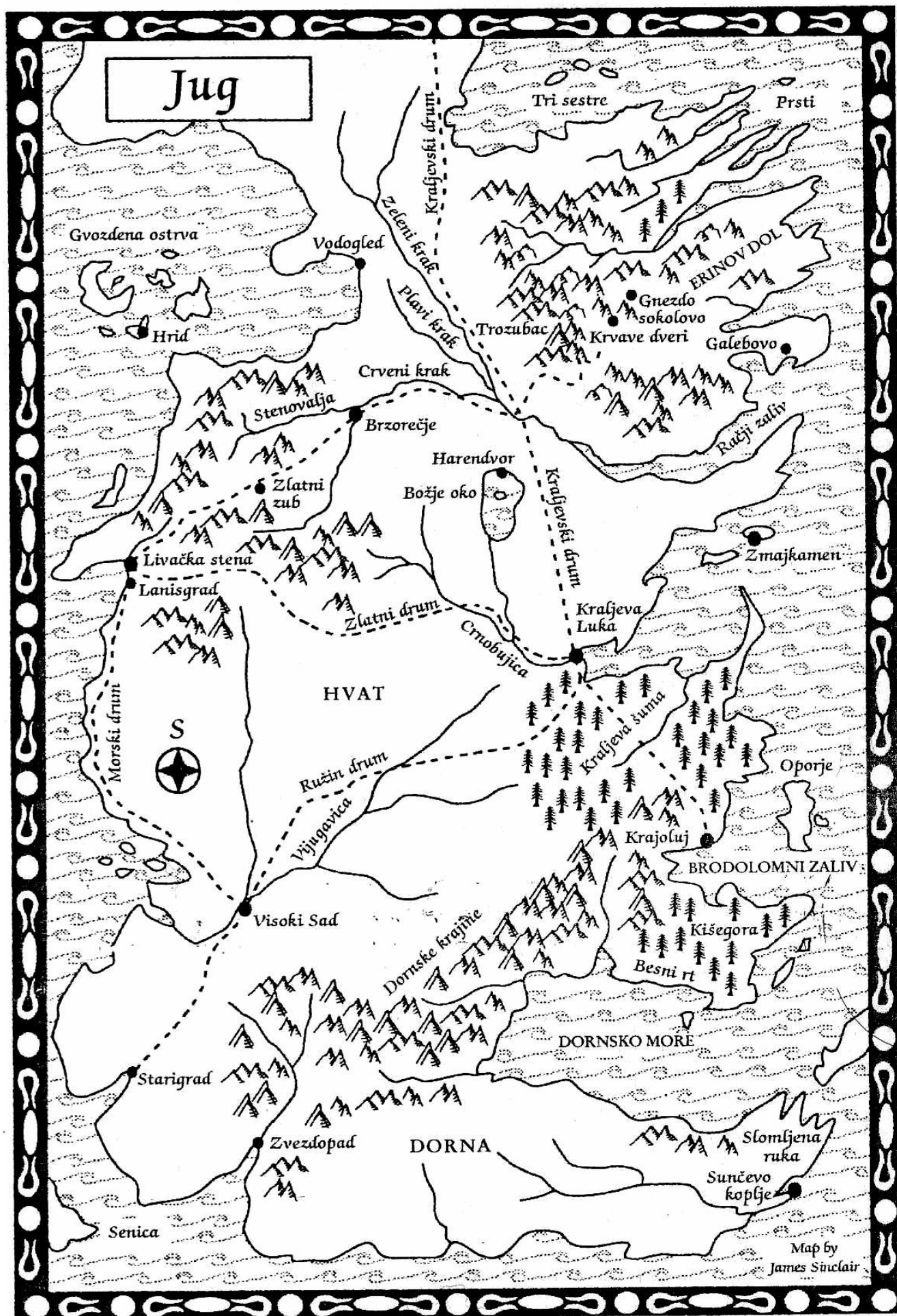
Melindi

PROLOG

„Trebalo bi da krenemo natrag“, ponovi Gared dok je šuma tonula u mrak. „Divljani su mrtvi.“

„Plašiš se mrtvih?“, upita ser Vejmar Rojs, uz tračak osmeha.

Gared ne zagriže mamac. Bio je star čovek prešao je pedesetu, i video je leđa mnogim gospodičićima. „Mrtvi su mrtvi“, reče. „Oni više nisu naša briga.“

„Da li su zaista mrtvi?“, tiho upita Rojs. „Kakve dokaze imamo za to?“

„Vil ih je video“, reče Gared. „On kaže da su mrtvi za mene je to dovoljan dokaz.“

Vil je znao da će ga pre ili kasnije uvući u raspravu. Želeo je da to bude što kasnije. „Majka mi je davno rekla da mrtvi ne pevaju“, dobaci.

„Moja dojlja je govorila isto, Vile“, odgovori Rojs. „Nikad ne veruj u ono što si čuo na ženskoj sisi. I od mrtvih se može nešto naučiti.“ Glas mu je odjekivao, preglasan u mračnoj šumi.

„Pred nama je dugačak put“, ukaza Gared. „Osam dana, možda devet. A noć pada.“

Ser Vejmar Rojs ovlaš i ravnodušno pogleda nebo. „To se dešava svakoga dana u ovo doba. Garede, da se ti ne plašiš mraka?“

Vil vide kako se Garedove usne stežu, vide jedva potisnut bes u očima skrivenim pod debelom crnom kapuljačom njegovog ogrtača. Gared je proveo četrdeset godina u Noćnoj straži, u nju je došao još kao dečak, i nije navikao da sa njim zbijaju šale. Ipak, postojalo je tu još nešto. Vil je osećao da se pod povređenim ponosom starijeg čoveka nešto skriva. Mogao je da namiriše nemirnu napetost, nalik strahu.

Vil je delio njegov nemir. Ovo mu je bila četvrta godina na Zidu. Kada su ga prvi put poslali na drugu stranu, preplavile su ga uspomene na sve stare priče, i kolena su mu zaklecala. Kasnije se svemu smejao. Bio je veteran stotina izvidnica i beskrajna mračna divljina, koju su južnjaci zvali Ukleta šuma, nije ga više plašila.

Sve do ove noći. Noćas je bilo drugačije. U tami je bilo neke pretnje, podilazili su ga žmarci. Devet dana su jahali na sever, severozapad i opet na sever, u poteri za družinom divljana pljačkaša. Svaki dan je bio gori od prethodnog. Današnji je bio najgori od svih. Sa severa je duvao ledeni vetar i drveće je šuštalalo kao da je živo. Vil je čitavog dana osećao da ga nešto posmatra, hladno i neumoljivo, nešto što za njega nije imalo milosti. I Gared je to osećao. Vil je samo želeo da glavom bez obzira odjaše prema sigurnosti Zida, ali takve pomisli se ne dele sa zapovednikom.

Posebno ne sa zapovednikom poput ovog.

Ser Vejmar Rojs bio je najmlađi sin drevne kuće sa previše naslednika. Bio je naočit mladić od osamnaest leta, okretan i vitak, poput noža. U sedlu svog

ogromnog crnog ratnog konja bio je mnogo viši od Vila i Gareda na njihovim brdskim konjićima. Nosio je crne kožne čizme, crne vunene pantalone, crne rukavice od krtičje kože i lepu svetlucavu crnu verižnjaču, preko slojeva crne vune i tvrde kože. Ser Vejmar Rojs je bio Zakleti brat Noćne straže manje od pola godine, ali su svi morali priznati da se dobro pripremio za svoj poziv. Bar što se odeće tiče.

Ogrtač mu je bio najlepši od svega samurovina, debela i crna i meka poput greha. „Kladim se da je samure sam pobio, svojeručno“, rekao je Gared u kasarni nakon što su malo popili, „svima im je zavrnuo šije, junačina naša.“ Svi su se nasmejali.

Teško je primati naređenja od čoveka kome se smeješ uz čašu vina, pomisli Vil dok je drhtureći sedeo na svom riđanu. Gared je sigurno mislio isto.

„Mormont je rekao da ih pratimo, i pratili smo ih“, reče Gared. „Mrtvi su. Više nam neće stvarati nevolje. Pred nama je težak put. Ne dopada mi se ovo vreme. Ako zaveje, trebaće nam dve nedelje da se vratimo. A sneg i nije ono najgore. Da li si ikada video ledenu oluju, moj gospodaru?“

Mladi lord kao da ga nije čuo. Proučavao je dolazeći sumrak s mešavinom dosade i ravnodušnosti, baš kao što je činio i sve drugo. Vil je dovoljno dugo jahao s njim da bi shvatio kako je najbolje ne prekidati ga kada tako izgleda. „Vile, reci mi ponovo šta si video. Sve pojedinosti. Nemoj ništa da izostaviš.“

Pre nego što je došao u Noćnu stražu, Vil je bio lovac. U stvari, ako ćemo pravo, lovokradica. Malisterovi jahači uhvatili su ga na delu u Malisterovim šumama drao je jelena. Mogao je da bira: da obuče crninu ili da izgubi ruku. Niko se kroz šumu nije kretao tiho kao Vil, i Crna braća su ubrzo otkrila njegov dar.

„Logor je dve milje dalje, iza onog grebena, odmah uz potok“, reče Vil. „Prišao sam što sam bliže mogao. Ima ih osmoro, muškaraca i žena. Decu nisam video. Podigli su zaklon uz stenu. Sada je skoro sasvim zavejan, samo sam video obrise. Vatra nije gorela, ali sam jasno video jamu za nju. Niko se nije micao. Dugo sam posmatrao. Živi ne leže tako mirno.“

„Da li si video krv?“

„Ne, nisam“, prizna Vil.

„Da li si video oružje?“

„Nešto mačeva, nekoliko lukova. Jedan čovek je imao sekiru. Tešku, dvoseklu, gadan komad gvožđa. Ležala je na zemlji pored njega, kraj njegove ruke.“

„Da li si zabeležio položaje tela?“

Vil slegnu ramenima. „Jedno ili dvoje sede naslonjeni na stenu. Većina leži na zemlji. Kao da su mrtvi.“

„Ili spavaju“, predloži Rojs.

„Mrtvi su“, bio je uporan Vil. „Jedna žena je u krošnji gvozdendrveta, napola skrivena među granama. Osmatračica.“ Bledo se nasmešio. „Postarao sam se da me ne primeti. Kada sam se približio, video sam da se ni ona ne miče.“ Zadrhtao je,

nije mogao da se savlada.

„Hladno ti je?“, upita Rojs.

„Pomalo“, promrmlja Vil. „Vetar, moj gospodaru.“

Mladi vitez se okrete ka svom sedom vojniku. Smrznuto opalo lišće šaputalo je oko njih i Rojsov ratni konj je nervozno stupao. „Garede, šta misliš, šta ih je pobilo?“, upita ser Vejmar opušteno i podesi nabore svog dugačkog ogrtača od samurovine.

„Hladnoća“, reče Gared potpuno ubeđen. „Prošle zime sam video ljude kako se smrzavaju, a i one pre nje, kada sam još bio dečak. Svi pričaju o snegu dubokom deset metara, o ledenom vetru što urličući dolazi sa severa, ali pravi neprijatelj je hladnoća. Prikrade ti se tiše od Vila, u početku drhtiš, zubi ti cvokoću i cupkaš sanjajući o kivanom vinu i vreloj rasplamsaloj vatri. O, kako samo peče! Ništa ne peče kao hladnoća. Ali samo zakratko. Onda uđe u tebe, ispunjava te i, nakon nekog vremena, nemaš više snage da joj se odupreš. Lakše je samo sesti ili zaspati. Kažu da na kraju ne osećaš bol. Najpre se osetiš malaksalim i pospanim, sve počne da bleđi, a onda kao da potoneš u more toplog mleka. Tako, nekako smireno.“

„Kakva blagoglagoljivost, Garede“, primeti ser Vejmar. „Nisam znao za taj tvoj dar.“

„I ja znam šta je hladnoća, mladi lorde.“ Gared zbaci kapuljaču, da bi ser Vejmar mogao dobro da vidi patrljke na mestima gde su nekad bile uši.

„Dva uva, tri nožna prsta i mali prst na levoj ruci. Dobro sam prošao. Mog brata smo zatekli smrznutog na straži, s osmehom na licu.“

Ser Vejmar sleže ramenima. „Garede, moraš toplije da se oblačiš.“

Gared prostreli pogledom mladog lorda, a ožiljci na mestima gde je meštar Emon odsekao uši pocrveneše od besa. „Kad dođe zima, videćeš koliko se toplo možeš obući.“ Navukao je kapuljaču i nagao se napred na svom konjiću, tih i namrgođen.

„Ako Gared kaže da je to zbog hladnoće...“, poče Vil.

„Vile, da li si prošle nedelje išao na stražu?“

„Da, gospodaru.“ Nije bilo nedelje da on nije bar deset puta išao na prokletu stražu. Zašto li ga to pita?

„I, u kakvom je stanju bio Zid?“

„Plakao je“, reče Vil namrštivši se. Sada mu je postalo jasno, kada mu je mladi lord skrenuo pažnju. „Nisu mogli da se smrznu. Ne, ako Zid plače. Nije bilo dovoljno hladno.“

Rojs klimnu glavom. „Pametani si ti momak. Prošle nedelje smo imali blag mraz, i sneg je padao nekoliko puta, ali hladnoća zasigurno nije bila toliko strašna da ubije osmoro odraslih ljudi. Ljudi, podsećam te, obučeni u krzno i kožu, ljudi koji su u blizini imali sklonište i sve što je potrebno da se zapali vatra.“ Vitez se samozadovoljno smeškao. „Vile, odvedi nas tamo. Hoću lično da vidim te mrtvace.“

Više nije bilo pomoći. Naređenje je izdato i čast ih je obavezivala da ga poslušaju.

Vil je išao prvi, njegov čupavi konjić pažljivo je nalazio put kroz rastinje. Prošle noći je pao sneg, i pod njim se skrivalo kamenje i korenje i rupe, čekajući na neoprezne i nepažljive. Ser Vejmar Rojs je išao sledeći, njegov veliki parip nestrpljivo je frktao. Nije bilo pametno jahati ratnog konja u izvidnici, ali ko je to mogao da kaže mladom lordu. Gared je išao na kraju. Stari vojnik u sedlu je mrmljao nešto sebi u bradu.

Sumrak se zgušnjavao. Vedro nebo postade duboko purpurno, boje stare masnice, a zatim sasvim potamne. Pojaviše se zvezde. Diže se mlad mesec. Vilu bi drago zbog njegovog svetla.

„Sigurno možemo da jašemo brže“, reče Rojs, kada se mesec sasvim digao.

„Ne na ovom konju“, reče Vil. Od straha je postao drzak. „Možda moj gospodar želi sam da nas vodi?“

Ser Vejmar Rojs ga ne udostoji odgovora.

Daleko u šumi začu se zavijanje vuka.

Vil zaustavi konjića ispod drevnog čvornovatog gvozdendrveta i sjaha.

„Zašto si stao?“, upita ser Vejmar.

„Najbolje da ostatak puta pređemo peške, gospodaru. Tu su, iza onog grebena.“

Rojs zastade na tren, zamišljeno gledajući u daljinu. Ledeni vetar je šaptao kroz granje. Veliki ogrtač od samurovine blago je poigravao za njim, kao da je živ.

„Nešto nije u redu“, tiho reče Gared.

Mladi vitez se prezrivo osmehnu. „Stvarno?“

„Zar ne osećaš?“, upita Gared. „Poslušaj tminu.“

Vil je osećao. U Noćnoj straži je proveo četiri godine, i nikada do sada nije bio toliko uplašen. Šta bi to moglo biti?

„Vetar. Suštanje granja. Zavijanje vuka. Od kog zvuka toliko gubiš kuraž, Garede?“ Kada mu Gared ne odgovori, Rojs vešto skliznu iz sedla. Zaveza paripa za nisku granu, podalje od ostalih konja, i isuka mač iz korica. Dragulji zaiskriše na balčaku, a mesečina pomilova sjajni čelik. Bilo je to vrsno oružje, u zamku iskovano, i novo, sudeći po izgledu. Vil je bio siguran da nikada nije upotrebljeno u pravoj bici.

„Ovde šuma postaje gušća“, upozori Vil. „Taj mač će vam samo smetati, moj gospodaru. Nož vam je bolji.“

„Ako mi zatreba tvoj savet, zatražiću ga“, reče mladi lord. „Garede, ostani ovde. Pazi na konje.“

Gared sjaha. „Trebaće nam vatra. Zapaliću je.“

„Kakva si ti budala, starče! Ako u šumi ima neprijatelja, vatra će im samo skrenuti pažnju na nas.“

„Ima i neprijatelja koji se boje vatre“, reče Gared. „Medveda i jezovuka i...“

drugih stvorenja...“

Ser Vejmarova usta se stegoše, „Ne pali vatru.“

Garedovo lice skrivala je kapuljača, ali Vil vide preteče iskre u njegovim očima dok je posmatrao viteza. Na trenutak se uplaši da će stariji Čovek potegnuti mač. Bilo je to kratko, ružno oružje, drške izbledele od znoja, oštrice iskrzane od mnogih udaraca, ali Vil ne bi dao ni pet para za život mladog lorda, ako bi ga Gared isukao iz korica.

Konačno, Gared obori pogled. „Neću paliti vatru“, promrmlja u bradu.

Rojs to shvati kao pokornost i okrenu mu leđa. „Vodi me“, reče Vilu.

Vil ih provede kroz gustiš, a onda poče da se penje uz niski greben, do mesta s koga je osmatrao, pod velikom stražarikom. Pod tankim slojem snega, zemlja je bila vlažna, blatnjava, klizava i puna kamenja i korenja o koje su mogli da se sapletu. Vil se penjao bešumno. Za sobom je čuo tiho zveckanje vitezove verižnjače, šuškanje lišća i prošaptane kletve grane su grabile dugački mač i povlačile prelepi ogrtač od samurovine.

Velika stražarika rasla je na vrhu grebena, baš kao što se Vil sećao, najniže grane su joj bile jedva stopu iznad zemlje. Vil kliznu ispod drveta, priljubljen stomakom uz blato i sneg, i pogleda na čistinu pod sobom.

Srce mu zastade u grudima. Na tren se nije usuđivao da diše. Mesečina je obasjavala čistinu, pepeo u jami za vatru, snegom prekriveni zaklon, veliku stenu, napola zamrznuti potok. Sve je bilo isto kao i pre nekoliko sati.

Samo što njih više nije bilo. Sva tela su nestala.

„Bogovi!“, začu iza sebe. Do njega dopre zvuk udarca mača o granu, dok se ser Vejmar Rojs penjao uz greben. Stajao je pored drveta, s mačem u ruci, dok mu je plašt igrao na vetru, ponosno ocrtan naspram zvezda, tako da je svako mogao da ga vidi.

„Lezi!“, prošapta Vil besno. „Nešto nije u redu.“

Rojs se ne pomeri. Pogleda dole na čistinu i nasmeja se. „Vile, izgleda da su tvoji mrtvaci nekud otišli.“

Vila izdade glas. Uzalud je pokušavao da nađe reči. To nije bilo moguće. Oči su mu letele preko napuštenog logora, dok se nisu zaustavile na sekiri. Velika dvosekla bojna sekira još je ležala na istom mestu na kome ju je video prošli put, netaknuta. Vredno oružje...

„Vile, diži se“, zapovedi ser Vejmar Rojs. „Ovde nema nikoga. Nemoj da se kriješ u žbunju.“

Nevoljno, Vil ga posluša.

Ser Vejmar ga pogleda sa jasnim prekorom. „Ne vraćam se u Crni zamak sa svoje prve izvidnice neobavljenog posla. Naći ćemo ih.“ Osvrnu se oko sebe. „Penji se na drvo. Brzo. Gledaj vidiš li vatru.“

Vil se ćutke okrenu. Nije bilo svrhe raspravljati se. Vetar je postajao snažniji. Sekao je. On priđe drvetu, ogromnoj sivozelenoj stražariki, i poče da se penje.

Uskoro mu ruke postadoše lepljive od smole, a iglice ga skriše sa svih strana. Strah mu je ispunjavao utrobu poput nesvarljive hrane. Prošapta molitvu bezimenim šumskim božanstvima i isuka bodež iz kanija. Stavi ga među zube, da bi oslobodio obe ruke za penjanje. Prijao mu je ukus hladnog gvožđa u ustima.

Izenada se začu glas mladog lorda. „Ko ide?“ Vil oseti nesigurnost u tom poviku. Prestade s penjanjem i počeo da osluškuje i osmatra.

Šuma dade odgovor: šuštanje lišća, ledeni žubor potoka, huk snežne sove u daljini.

Tuđini nisu načinili nikakav zvuk.

Vil krajičkom oka primeti kretanje. Blede prilike klizile su kroz šumu. Osvrnu se i ugleda belu senku u tami. Onda je nestala. Grane su se lagano pomerale na vetru, tarući se jedna o drugu drvenim prstima. Vil otvori usta da dovikne upozorenje, i reči mu se zalediše u grlu. Možda je grešio. Možda je to bila samo ptica, odsjaj na snegu, igra mesečine. Šta je uopšte video?

„Vile, gde si?“, pozva ser Vejmar. „Vidiš li išta?“ Kretao se u malom krugu, oprezan, isturenog mača. Sigurno ih je osetio, baš kao što ih je osetio i Vil. Ništa se nije videlo. „Odgovori mi! Zašto je ovako hladno!“

Zaista je bilo hladno. Drhteći, Vil se čvršće uhvati za granu. Priljubi lice uz stablo. Na obrazu oseti slatku, lepljivu smolu.

Iz šumske tame izroni senka. Stade ispred Rojsa. Bila je visoka, suva i tvrda poput starih kostiju, kože blede kao mleko. Oklop je menjao boju dok se kretala čas beo kao sneg celac, čas crn kao senka, stalno prošaran tamnom sivozelenom bojom drveća. Šare su igrale poput mesečine na vodi.

Vil začu kako ser Vejmar Rojs šišteći ispušta dah. „Ne prilazi“, upozori mladi lord. Glas mu se izobličio, postade dečaćki. On zabaci dugački ogrtač od samurovine preko ramena, da oslobodi ruke za borbu, i obema rukama zgrabi mač. Vetar stade. Bilo je užasno hladno.

Tuđin nastavi da bešumno klizi napred. U rukama je imao dugačak mač kakav Vil nikada ranije nije video. Nije bio iskovan od ljudima poznatog metala. Kao da je oživeo pod mesečinom providan, kristalne oštrice tako tanke da se sa strane činila nevidljivom. Svetlucala je bledim plavetnilom, avetinjskom svetlošću koja je igrala oko sečiva, i Vil je nekako znao da je oštrija od svakog brijača.

Ser Vejmar ga odvažno dočeka. „Zapleši sa mnom.“ Podiže mač visoko iznad glave, pun prkosa. Ruke mu zadrhtaše od težine mača, ili od hladnoće. Ipak, u tom trenu on ne beše dečak, već čovek iz Noćne straže.

Tuđin zastade. Vil mu ugleda oči tamnije i plavetnije od ljudskih, ledenoplave. Usredsrediše se na visoko dignuti mač koji je podrhtavao, posmatrahu mesečinu kako klizi niz metal. Vil na trenutak oseti nadu.

Ostali tiho iziđoše iz senki, istovetni prvome. Troje... četvoro... petoro... Ser Vejmar je možda osetio hladnoću koja ih je pratila, ali ih nije video, niti čuo. Vil je morao da ga upozori. To mu je bila dužnost. A to je značilo i sigurnu smrt.

Drhtureći, zagrlio je stablo i ćutao.

Bledi mač se obruši, uz zvižduk.

Ser Vejmar ga dočeka čelikom. Kada se oštrice sudariše, nije se začuo zveket metala samo visok, tanak i jedva čujan zvuk, kao kada životinja cvili od bola. Rojs odbi i drugi udarac, za njim i treći, a onda ustuknu za korak. Još jedan niz udaraca, i on ustuknu ponovo.

Iza njega, desno i levo, sa svih strana, posmatrači su stajali bezlični, tihi, pokretne šare na oklopima činjahu ih gotovo nevidljivima u šumi. Nisu se mešali.

Mačevi se ukrstiše iznova i iznova, sve dok Vil ne požele da pokrije uši, da ne čuje čudno i bolno zavijanje. Ser Vejmar je sada dahtao od napora, dah mu se pretvarao u pramen pare na mesečini. Mač mu je bio beo od mraza. Tuđinov je plesao okružen bledoplavom svetlošću.

A onda Rojs zakasni za delić sekunde. Bledi mač proseče verižnjaču pod njegovim pazuhom. Mladi lord bolno zaječa. Krv navre između beočuga. Pušila se na hladnoći, a kapljice su izgledale crvene poput vatre na snegu.

Ser Vejmarovi prsti dodirnuše ranu. Rukavica od krtičje kože natopi se crvenilom.

Tuđin reče nešto na Vilu neznanom jeziku; glas mu beše poput pucanja leda na zimskom jezeru, a reči podsmešljive.

Ser Vejmar Rojs iznađe jarost. „Za Roberta!“, povika i podiže injem prekriveni mač obema rukama, udari njime postrance, unoseći u zamah svu svoju snagu. Tuđin odbi udarac gotovo lenjo.

Kada se sečiva sudariše, čelik se rasprsnu.

Vrisak preseče mračnu šumu i dugački mač se razlete u stotine oštarih delića, krhotina koje se raspršiše poput borovih iglica. Rojs pade na kolena, vrišteći, i pokri oči. Krv mu je navirala kroz prste.

Posmatrači se približiše zajedno, kao da im je dat neki znak. Mačevi se digoše i udariše, u smrtonosnoj tišini. Bilo je to hladnokrvno kasapljenje. Blede oštrice prosekoše verižnjaču kao da je od svile. Vil sklopi oči. Daleko pod sobom, začu njihove glasove i smeh oštar poput ledenica.

Prošlo je mnogo vremena pre nego što je smogao hrabrosti da ponovo pogleda; greben ispod njega bio je pust.

Ostao je na drvetu, jedva se usuđujući da diše, dok je mesec sporo puzao preko crnog neba. Konačno, kada mišići počеше da mu se grče, a prsti trnu od hladnoće, on siđe.

Rojsovo telo ležalo je licem u snegu, ispružene ruke. Debeli ogrtač od samurovine bio je isečen na desetina mesta. Videvši ga mrtvog, Vil shvati koliko je zapravo bio mlad. Tek dečak.

U blizini je našao ostatke mača, vrh sečiva izuvijan kao da ga je udario grom. Vil kleknu, oprezno se osvrnu i podiže ga. Slomljeni mač će biti njegov dokaz. Gared će znati šta da radi, a ako ne on, onda sigurno onaj matori medved Mormont

ili meštar Emon. Da li Gared još čeka pored konja? Morao je da požuri.

Vil ustade. Ser Vejmar Rojs je stajao nad njim.

Od lepe odeće ostaše rite, lice mu je bilo uništeno. Krhotina mača štrčala je iz leve očne duplje.

Desno oko bilo je otvoreno. Zenica je plamtela plavetnilom. Gledala je.

Slomljeno sečivo ispade iz obamrlih prstiju. Vil sklopi oči da se pomoi. Dugačke, spretne ruke mu okrznuše obraz, a zatim se stegoše oko njegovog vrata. Na njima behu rukavice od najbolje krtičje kože, lepljive od krvi, pa ipak im dodir beše hladan kao led.

BREN

Jutro je osvanulo vedro i hladno, u vazduhu se osećala oštrina koja je nagoveštavala kraj leta. Krenuli su s prvom svetlošću, njih dvadesetorica, da vide pogubljenje. Bren je bio među njima, napet i uzbuđen. Prvi put su smatrali da je dovoljno star da s ocem i braćom prisustvuje izvršenju kraljevske pravde. Bila je deveta godina leta, sedma godina Brenovog života.

Osuđenika su uhvatili kod male utvrde u brdima. Rob je mislio da je čovek divljanin, da mu je mač zaklet na vernost Mensu Rajderu, kralju s one strane Zida. Bren se naježio od same pomisli na to. Prisetio se priča koje je kraj ognjišta čuo od Stare Nen. Divljani su bili surovi ljudi, kazivala im je ona, lopovi i otmičari i ubice. Živeli su s džinovima i avetima, krali devojčice u gluvo doba noći i pili krv iz uglačanih rogova. A žene su im ležale sa Tuđinima u Dugoj noći i rađale užasnu, napola ljudsku decu.

Ali čovek koga zatekoše kako, kraj zida utvrde, svezan čeka na kraljevu pravdu, bio je star i mršav, ne mnogo viši od Roba. Od promrzlina je izgubio oba uha i prst; u crnom, ličio je na brata iz Noćne straže, samo mu je odeća bila otrcana i prljava.

Dah ljudi i konja mešao se i kovitlao na hladnom jutarnjem vazduhu dok su, po naređenju Brenovog gospodara oca, čoveka odvezivali i dovodili. Rob i Džon sedeli su mirno na svojim konjima, dok je sedmogodišnji Bren na poniju pokušavao da izgleda starije, da ostavi utisak nekoga ko je sve to već video. Lagan vetar dunu kroz kapiju utvrde. Nad glavama im se zavijori barjak Starka od Zimovrela: sivi jezovuk u trku preko ledenobelog polja.

Brenov otac je sedeo na konju ozbiljnog lica, dok mu se duga smeđa kosa vijorila na vetru. Potkresana brada bila je prošarana sedima, te je izgledalo da ima više od trideset pet godina. Bilo je nečeg mračnog u njegovim sivim očima toga dana i nije ličio na čoveka koji bi uveče sedeo pored vatre i tiho pričao o Dobu junaka i o Deci šume. Skinuo je očevo lice, pomisli Bren, i navukao lice lorda Starka od Zimovrela.

Bilo je pitanja i odgovora tog ledenog jutra, ali se Bren nije sećao skoro ničega. Najzad njegov gospodar otac izdade naredbu, i dvojica njegovih vojnika odvuče odrpanog čoveka do panja gvozdendrva, na sredini trga. Položiše mu glavu na tvrdo crno drvo. Lord Edard Stark sjaha, a njegov štićenik Teon Grejdžoj mu pruži mač. „Led“ su ga zvali. Beše širok kao ljudska šaka, duži čak i od Roba. Sečivo beše od valirijskog čelika, mađijom iskovano i tamno poput dima. Od valirijskog čelika nije bilo ničeg oštrijeg.

Otac mu skide rukavice i pruži ih Džoriju Kaselu, kapetanu njegove kućne garde. Uze Led obema rukama i reče: „U ime Roberta od kuće Barateona, prvog svog imena, kralja Andala i Rojnara i Prvih ljudi, gospodara Sedam kraljevstava i

zaštitnika čitave zemlje, naredbom Edarda od kuće Starka, gospodara Zimovrela i zaštitnika Severa, osuđujem te na smrt.“ Zatim diže dvoručni mač visoko iznad glave.

Brenov polubrat Džon Snežni mu se približi. „Drži čvrsto uzde svog ponija“, prošapta. „I ne skreći pogled. Otac će znati ako to uradiš.“

Bren je čvrsto držao uzde ponija, i nije skrenuo pogled.

Njegov otac obezglavi čoveka jednim snažnim udarcem. Krv prsnu po snegu, crvena poput letnjeg vina. Jedan od konja se prope i jedva ga obuzdaše da ne pobegne. Bren nije mogao da odvoji oči od krvi. Sneg oko panja je žedno upi, crveneći.

Glava se odbi od debelog korena i otkrotrlja. Zaustavi se kraj Grejdžojevih nogu. Teon je bio vitak, crnomanjast devetnaestogodišnjak kome je sve bilo zabavno. Nasmija se, zamahnu i šutnu glavu.

„Magarac“, promrmlja Džon, dovoljno tiho da Grejdžoj ne čuje. Položi ruku na Brenovo rame i Bren pogleda svog polubrata. „Dobro si se držao“, reče mu Džon ozbiljno. Džonu je bilo četrnaest, a već je mnogo puta video pravdu na delu.

Na dugom povratku u Zimovrel, činilo im se da je zahladnelo, mada je vetar do tada zamro i sunce se još više ispelo na nebu. Bren je jahao s braćom, daleko ispred ostatka povorke, mada je njegov poni teško održavao korak s njihovim konjima.

„Dezserter je umro junački“, reče Rob. Bio je visok i plećat, svakim danom viši, i podsećao je na majku svetlom puti, crvenosmeđom kosom i plavim očima Tulija od Brzorečja. „Na kraju je pokazao hrabrost.“

„Ne“, reče Džon Snežni tiho. „Nije to bila hrabrost. On je već bio mrtav od straha. To mu se videlo u očima, Starku.“ Džonove oči bile su tamnosive, gotovo crne, i malo im je toga promicalo. Bio je Robov vršnjak, ali nisu ličili. Džon je bio vitak, a Rob mišićav, Džon crnomanjast, a Rob svetle puti, Džon okretan i vešt, a njegov polubrat snažan i brz.

Robu nije prijala ta primedba. „Nek mu Tuđini oči odnesu“, prokle. „Dobro je umro. Ko će pre do mosta?“

„Idemo“, reče Džon, mamuznuvši konja. Rob opsova, polete za njim, oni odjuriše niz stazu, Rob smejući se i uzvikujući, Džon tiho i usredsređeno. Za konjima se podigoše oblaci snežne prašine.

Bren ne pokuša da ih prati. Njegov poni nije mogao da ih stigne.

Video je oči čoveka u ritama i sada je mislio o njima. Nešto kasnije, zvuk Robovog smeha nestade, šuma ponovo utihnu.

Toliko se zamislio da nije čuo ostatak povorke, sve dok mu se otac nije sasvim približio. „Brene, da li si dobro?“ upita ga nežno.

„Jesam, oče“, odgovori mu Bren. Diže pogled. Umotan u krzna i kožu, u sedlu velikog ratnog konja, njegov gospodar otac se nadnosio nad njim poput diva. „Rob kaže da je čovek umro hrabro, ali Džon kaže da je bio uplašen.“

„A šta ti misliš ?“, upita ga otac.

Bren se zamisli. „Može li čovek biti hrabar, a da se pri tom boji?“

„Jedino tada čovek i može biti hrabar“, reče mu otac. „Da li shvataš zašto sam to uradio?“

„On je bio divljanin“, reče Bren. „Oni otimaju žene i prodaju ih Tuđinima.“

Otac se nasmeši. „Ponovo ti je Stara Nen pripovedala. Zapravo, čovek je bio verolomnik, dezertar iz Noćne straže. Takvi ljudi su najopasniji. Dezertar zna da će izgubiti glavu ako ga uhvate, tako da se ne usteže da počinu ni najstrašnije zločine. Ali me nisi dobro shvatio. Pitanje nije zašto je on morao da umre, već zašto sam ja morao da mu oduzmem život.“

Bren na to nije imao odgovor. „Kralj Robert ima glavoseču“, reče nesigurno.

„Tako je“, prizna mu otac. „Kao što su ih imali i kraljevi Targarjeni pre njega. Ali naši običaji su stariji. Krv Prvih ljudi još teče žilama Starka, i mi se držimo verovanja da čovek koji donese presudu mora i da je izvrši. Ako ćeš oduzeti čoveku život, duguješ mu da ga pogledaš u oči i čuješ njegove poslednje reči. A ako nisi u stanju da to uradiš, onda on ne zaslužuje smrt.“

Jednoga dana, Brene, ti ćeš biti Robov vazal, bićeš gospodar svoje utvrde u ime svog brata i svog kralja, i sam ćeš morati da izvršavaš pravdu. Kada taj dan dođe, ne smeš se toj dužnosti radovati, ali ne smeš ni skretati pogled. Vladar koji se krije iza plaćenih dželata brzo zaboravlja šta smrt zapravo znači.“

Tada se Džon ponovo pojavi na grebenu pred njima. Mahnu im i pozva ih. „*Oče, Brene, dođite brzo, vidite šta je Rob našao!*“ Onda opet nestade.

Džori im se približi. „Neprilike, moj gospodaru?“

„Nema sumnje“, reče njegov gospodar otac. „Hajde da vidimo na kakve su mi nevolje opet naleteli sinovi.“ Obode konja, i on krenu kasom. Džori, Bren i ostali podoše za njim.

Zatekoše Roba na obali reke severno od mosta, a kraj njega Džona, još u sedlu. Snegovi poznog leta bili su obilni ovog mesečja. Rob je stajao do kolena u belom, zabačene kapuljače, sa odsjajem sunca u kosi. Držao je nešto u naručju i šaputao sa Džonom, uzbuđen.

Jahači pažljivo nadoše put kroz smetove, tražeći čvrst oslonac na skrivenom, neravnom tlu. Džori Kasel i Teon Grejdžoj prvi stigoše do momaka. Grejdžoj se šalio i smejaio. Bren ču kako mu zastaje dah. „*Bogovi!*“ povika, pokušavajući da obuzda konja, dok mu je ruka poletela ka maču.

Džorijev mač je već bio isukan. „Robe, beži odatle!“, uzviknu dok mu se konj propinjao.

Rob se široko osmehnu i diže pogled sa klupka koje je držao u naručju. „Više nije opasna“, reče. „Mrtva je, Džori.“

Bren je do tada već plamteo od radoznalosti. Poterao bi ponija brže, ali ih njegov otac natera da sjašu kraj mosta i priđu peške. Bren skoči iz sedla i potrča.

„Vučica“, reče mu Rob.

„Čudovište“, reče Grejdžoj. „Gledajte samo *kolika* je.“

Brenu je srce tuklo u grudima dok se probijao ka braći kroz smetove, visoke do pojasa.

Napola prekrivena krvavim snegom, ogromna tamna prilika ležala je mrtva. Led se uhvatio u njenom čupavom sivom krznu, blagi miris truleži visio je nad njom, poput ženskog parfema. Bren ugleda slepe oči prepune crva, široke čeljusti sa požutelim zubima. Zapanjila ga je veličina stvorenja. Bilo je veće od njegovog ponija, dvaput veće od najvećeg lovačkog psa njegovog oca.

„Nije čudovište“, reče Džon mirno. „To je jezovuk. Oni narastu više od drugih vrsta vukova.“

Teon Grejdžoj reče: „Jezovuk je južno od Zida poslednji put viđen pre dvesta godina.“

„Ja sada vidim jednog“, odgovori Džon.

Bren otrgnu pogled od nemani. Tada primeti klupko u Robovim rukama. Uzviknu oduševljeno i približi se. Štene je bilo sićušna lopta sivocrnog krzna, očiju još uvek zatvorenih. Slepo je njuškicom guralo Robove grudi i, tužno cvileći, tražilo mleko. Bren oklevajući pruži ruku. „Hajde“, reče mu Rob. „Dodirni ga, slobodno.“

Uplašeni Bren ovlaš pomilova štene, a onda se okrete kada Džon reče: „Prvo ti.“ Polubrat mu stavi drugo štene u ruke. „Ima ih petoro.“ Bren sede u sneg i podiže vučića do lica. Obrazom oseti koliko mu je krzno meko i toplo.

„Jezovuci ponovo lutaju po kraljevstvu, nakon tolikih godina“, promrmlja Halen, glavni konjušar. „Ne sviđa mi se to.“

„To je znak“, reče Džori.

Brenov otac se namršti. „Džori, to je samo mrtva životinja“, reče. Ipak je delovao uznemireno. Sneg mu je pucketao pod stopalima dok je obilazio oko tela. „Znamo li šta ju je ubilo?“

„Ima nešto u njenom vratu“, reče mu Rob, ponosan što je našao odgovor pre nego što mu je otac i postavio pitanje. „Tu, odmah ispod vilice.“

Otac kleknu i rukom potraži ispod čeljusti. Trgnu naglo i izvuče predmet tako da ga svi videše. Stopu dugačak komad jelenjeg roga, obliven krvlju.

Zavlada tajac. Ljudi su nelagodno gledali jelenji rog i niko se ne usudi da prozbori ni reč. Čak je i Bren osećao njihov strah, mada ga nije shvatao.

Otac odbaci rog u stranu, pa očisti ruke u snegu. „Čudi me da je živela dovoljno dugo da se okoti“, reče. Njegov glas prekinu začaranu tišinu.

„Možda i nije“, reče Džori. „Čuo sam za priče... možda je već bila mrtva kada su se štenci okotili.“

„Rođeni od mrtve majke“, ubaci neko. „Još gore znamenje.“

„Nije bitno“, reče Halen. „Uskoro će i oni biti mrtvi.“

Bren uzviknu nemošto i nesrećno.

„Što pre to bolje“, složi se Teon Grejdžoj. Isuka mač. „Brene, daj mi tu zver.“

Životinjica mu se promeškolji u naručju, kao da je čula i shvatila. „Ne!“, žestoko povika Bren. „On je moj!“

„Skloni mač, Grejdžoje“, reče Rob. Na tren je zvučao zapovednički poput njihovog oca, poput lorda u koga će jednoga dana izrasti. „Zadržaćemo štence.“

„Dečaće, ne možeš to da uradiš“, reče Harvin, Halenov sin.

„Prekratićemo im muke ako ih odmah pobijemo“, reče Halen.

Bren potraži spas u očevom pogledu, ali se susrete samo sa namrštenim, brižnim veđama. „Halen pravo zbori, sine. Bolja je brza smrt od teške od hladnoće i gladi.“

„Ne!“ On oseti kako mu se oči pune suzama i obori pogled. Nije želeo da plače pred ocem.

Rob se tvrdoglavo opirao. „Ser Rodrikova riđa kuja se prošle nedelje ponovo oštenila“, reče. „Preživela su samo dva šteneta. Imaće dovoljno mleka.“

„Rastrgnuće ih kada pokušaju da sisaju.“

„Lorde Stark“, reče Džon. Bilo je čudno čuti ga da tako oslovljava oca, tako zvanično. Bren ga pogleda s očajničkom nadom. „Ima petoro štenadi“, reče ocu. „Tri mužjaka, dve ženke.“

„Džone, šta hoćeš da kažeš?“

„Ti imaš petoro zakonite dece“, reče Džon. „Tri sina, dve kćeri. Jezovuk je simbol tvoje kuće. Tvojoj deci su suđeni ovi vučići, moj gospodaru.“

Bren vide kako se očevo lice menja, vide kako se ostali zgledaju. U tom trenu je voleo Džona svim srcem. Mada mu je bilo samo sedam godina, Bren je shvatao šta mu je brat upravo uradio. Brojka je odgovarala samo zato što je Džon izostavio sebe. Uključio je devojčice, uključio je čak i Rikona, odojče, ali ne i kopile koje je nosilo prezime Snežni, prezime koje su na severu, po običaju, nosili svi koji nisu imali sreće da imaju vlastito.

I njihov otac je to shvatio. „Džone, ne želiš štene za sebe?“ upita tiho.

„Jezovuk krasi grb kuće Starka“, reče Džon. „Ja nisam Stark, oče.“

Njihov gospodar otac zamišljeno pogleda Džona. Rob prekide nastalu tišinu. „Ja ću ih sam podići, oče“, obeća on. „Natopiću peškir toplim mlekom i daću im ga da sisaju.“

„I ja ću isto da radim!“, uzviknu Bren.

Lord je dugo i pažljivo odmeravao svoje sinove. „To je lako reći, a teško učiniti. Neću vam dozvoliti da na to traćete vreme slugu. Ako hoćete ovu štenad, sami ćete ih hraniti. Da li je to jasno?“

Bren žustro klimnu glavom. Štene mu se promeškolji u naručju i dodirnu mu lice toplim jezikom.

„Morate i da ih dresirate“, reče im otac. „Vi morate da ih dresirate. Glavni psetar neće imati ništa sa tim čudovištima, obećavam vam. A neka vam bogovi pomognu ako ih zapustite, kinjite ili ih loše dresirate. To nisu psi koji će moliti za zalogaj i bežati kada ih šutnete. Jezovuk će otkinuti čoveku ruku iz ramena, jednako

lako kao što pas ubije pacova. Sigurni ste da ih zaista želite?“

„Da, oče“, reče Bren.

„Da“, složi se Rob.

„Možda će ipak pomreći, šta god vi radili.“

„Neće“, reče Rob. „Nećemo *dozvoliti* da umru.“

„Onda ih zadržite. Džori, Dezmonde, sakupite ostalu štenad. Vreme je da se krene za Zimovrel.“

Tek kada su uzjahali i krenuli na put, Bren dozvoli sebi da okusi slatki ukus pobeđe. Štene mu se već ušuškalo u nedrima, na toplom i sigurnom, za dugi put kući. Bren se pitao kakvo ime da mu da.

Na polovini mosta, Džon se iznenada zaustavi.

„Šta je bilo, Džone“, upita njihov gospodar otac.

„Zar ne čujete?“

Bren je čuo vetar u granju, topot njihovih kopita na daskama, cviljenje svog gladnog šteneta, ali je Džon osluškivao nešto drugo.

„Tamo“, reče Džon. On okrete konja i odgalopira preko mosta. Gledali su ga kako je sjahao pored mrtvog jezovuka i kleknuo. Trenutak kasnije, jahao je nazad, osmehujući se.

„Mora da je otpuzao dalje od ostalih“, reče Džon.

„Ili su ga oterali“, reče njihov otac, gledajući šesto štene. Krzno mu je bilo belo, iako su ostali bili sivi. Oči su mu bile crvene poput krvi čoveka pogubljenog tog jutra. Brenu bi čudno što je samo to štene otvorilo oči, dok su ostala još bila slepa.

„Albino“, reče Teon Grejdžoj sa uzdržanim osmehom. „On će prvi da crkne.“

Džon Snežni uputi štićeniku svog oca dugačak, leden pogled. „Mislim da neće, Grejdžoj“, reče. „On pripada meni.“

KEJTLIN

Kejtlín se ova bogošuma nikada nije dopadala.

Rođena je u porodici Tulija, daleko na jugu, u Brzorečju, na Crvenom kraku Trozupca. Tamo je bogošuma bila vrt, svetao i vedar, u kome su visoke sekvoje bacale kitnjaste senke na milozvučne potoke, ptice pevale iz skrivenih gnezda, a vazduh bio mirisan od cveća.

Bogovi Zimovrela imali su drugačiju šumu. Bila je mračna i divlja, tri jutra šume deset hiljada godina netaknute, dok je kraj nje izrastao sumorni zamak. Mirisala je na vlažnu zemlju i trulež. Nije bilo sekvoja. Bila je to šuma upornih stražarika, oklopljenih sivozelenim iglicama, moćnih hrastova, gvozdendrva starih poput zemlje same. Debela crna stabla tiskala su se jedno kraj drugog, izuvijane grane plele su gusti pokrov u visinama, a izobličeno korenje rvalo se pod zemljom. Beše to mesto duboke tišine i zamišljenih senki, i bogovi koji su tu obitavali nisu imali imena.

Ali znala je da će noćas tu zateći muža. Uvek bi tražio mir bogošume nakon što bi oduzeo ljudski život.

Kejtlín je bila miropomazana sa sedam ulja i imenovana u dugi svetlosti koja je ispunjavala obredište u Brzorečju. Pripadala je Veri, kao i njen otac, deda i njegov otac. Njeni bogovi imali su imena, i lica dobro poznata, poput lica njenih roditelja. Vera je bila obrednik sa kandilom, miris tamjana, sedmostrani kristal svetlom oživotvoren, pojanje mnogih glasova. Tuliji su čuvali bogošumu, kao i ostale velike kuće, ali je to bilo samo mesto za šetnju, čitanje ili ležanje na suncu. Bogoslužjenje se vršilo u obredištu.

Ned je zbog nje sagradio malo obredište, u kome je ona mogla pojati za sedam lica božjih, ali je krv Prvih ljudi još kolala žilama Starka i njegovi Bogovi bili su oni drevni, bezimeni i bezlični bogovi šuma, bogovi koje su delili sa iščezlom Decom šume.

U središtu šume, drevno čuvardrvo nadvijalo se nad jezeretom hladne i crne vode. „Drvo-srce“, zvao ga je Ned. Kora čuvardrveta bila je bela kao kost, lišće tamnocrveno, poput hiljada krvavih šaka. U deblu velikog drveta bilo je urezano lice. Crte su mu bile duguljaste i setne, duboko usečene oči crvene od osušenog soka i čudno pažljive. Bile su stare, te oči; starije od Zimovrela samog. Videle su Brendona Zidara kako polaže prvi kamen, ako je verovati pričama; videle su kako se grade granitni zidovi zamka. Pričalo se da su lica u drveće urezala Deca šume, u praskozorje vremena, pre dolaska Prvih ljudi preko Uskog mora.

Na jugu je poslednje čuvardrveće posečeno ili spaljeno pre hiljadu godina, osim na Ostrvu lica, gde su zeleni ljudi čuvali svoju tihu stražu. Ovde je sve bilo drugačije. Svaki zamak je imao bogošumu, svaka bogošuma je imala drvo-srce i svako drvo-srce je imalo lice.

Kejtlin je zatekla muža pod čuvar drveta, kako sedi na mahovinom obraslom kamenu. Veliki mač Led ležao mu je u krilu i on je čistio oštricu u vodi crnoj poput noći. Tlo je bilo prekriveno debelim slojem hiljadugodišnjeg humusa, koji je prigušio zvuk njenih koraka, ali joj se činilo da je crvene oči čuvar drveta prate dok je prilazila. „Nede“, pozva tiho.

On diže glavu da je pogleda. „Kejtlin“, reče. Glas mu beše dalek i uzdrjan. „Gde su deca?“

To ju je uvek najpre pitao. „U kuhinji, raspravljaju kako da nazovu štence.“ Razastrla je svoj plašt po zemlji i sela kraj jezera, leđima okrenuta čuvar drveta. Osećala je njegov pogled na sebi, ali trudila se da na to ne obraća pažnju. „Arja se već zaljubila, i Sansi je jako drago, ali Rikon još zazire.“

„Da li se boji?“, upita Ned.

„Pomalo“, priznade ona. „Tek su mu tri godine.“

Ned se namršti. „Mora da nauči da se suočava sa svojim strahovima. Neće dovek imati tri godine. A zima dolazi.“

„Da“, složi se Kejtlin. Od tih reči je prodoše žmarci, kao i uvek. Reči kuće Starka. Svaka plemićka kuća imala je svoje reči. Reči su bile porodične krilatice, načela, skoro molitve, hvalile su se čašću i slavom, obećavale odanost i iskrenost, zaklinjale se na veru i hrabrost. Sve osim reči kuće Starka. *Zima dolazi*, glasile su reči Starka. Kao i mnogo puta ranije, pomislila je koliko su čudni ljudi ti severnjaci.

„Čovek se dobro držao, to moram da mu priznam“, reče Ned. U jednoj ruci je držao komad nauljene kože. Dok je govorio, blago je prelazio njime preko velikog mača, lašteći metal do tamnog sjaja. „Bilo mi je drago zbog Brena. Bila bi ponosna na njega.“

„Ja sam uvek ponosna na Brena“, odgovori Kejtlin, posmatrajući ga kako miluje mač. Duboko pod površinom metal je bio namreškan, jer u iskivanju beše presavijan stotinama puta. Kejtlin nije volela mačeve, ali je morala da prizna kako je Led prelep, na svoj način. Iskovan je u Valiriji, pre nego što je usud došao u staru Slobodnu zemlju, kada su kovači obrađivali metal i čekićima i mađijom. Četiri stotine godina beše star, jednako oštar kao i onog dana kada je iskovan. Ime mu je bilo još starije, zaveštanje iz Doba junaka, kada su ljudi iz kuće Starka bili kraljevi Severa.

„On mi je četvrti ove godine“, reče Ned mračno. „Bio je napola lud, siromah. Nešto mu je u kosti uteralo takav strah, moje reči do njega uopšte nisu dopirale.“ On uzdahnu. „Ben piše da je brojno stanje Noćne straže spalo na manje od hiljadu ljudi. I to ne samo zbog dezertera. Neki su stradali u izvidnicama.“

„Od divljana?“

„A od koga drugog?“ Ned podiže Led, pogleda dugački i hladni čelik. „I sve će bivati još gore. Možda će uskoro doći dan kada neću imati izbora do da dignem vojsku i odjašem na sever, da se jednom zasvagda obračunam s tim kraljem sa one

strane Zida.“

„Sa one strane Zida?“ Kejtlin zadrhta od te pomisli.

Ned vide strah na njenom licu. „Nema razloga da se bojimo Mensa Rajdera.“

„Sa one strane Zida postoje i mračnije stvari.“ Ona se osvrnu i pogleda drvo-srce, bledu koru i crvene oči, drvo koje gleda, sluša i misli dugo i sporo.

Osmeh mu je bio blag. „Slušala si previše priča Stare Nen. Tuđini su mrtvi kao i Deca šume, nema ih već osam hiljada godina. Meštar Luvín će ti reći da zapravo nikada nisu ni postojali. Niko ih nikada nije video.“

„Do ovog jutra niko nije video ni jezovuka“, podseti ga Kejtlin.

„Tako mi i treba, kada se raspravljam s jednom Tulijevom“, reče sa žalobnim osmehom i vrati Led u korice. „Nisi došla da mi pričaš dečje priče. Znam koliko ti se ovo mesto ne sviđa. Šta je posredi, moja gospo?“ Kejtlin uze muževljevu raku. „Danas su nam stigle žalosne vesti, moj gospodaru. Nisam želela da te uznemirim dok se ne odmoriš.“ Udarac se nije mogao ublažiti, i zato mu je jednostavno rekla: „Žao mi je, ljubavi moja. Umro je Džon Erin.“

Pogledi im se susretoše i ona vide koliko je potresen; znala je da će biti. Kao mladić, Ned je podignut u Gnezdú sokolovom, a lord Erin, koji nije imao dece, bio je poput oca Nedu i Robertu Barateonu, svom drugom štićeniku. Kada je ludi kralj Eris II Targarjen zatražio njihove glave, gospodar Gnezdú sokolovog odlučio je da ne izda one koje se zakleo da će štiti, da sakupi vojsku, razvije svoje barjake sa polumesecom i sokolom i digne bunu.

A jednoga dana, pre petnaest godina, taj drugi otac mu je postao i brat, dok je sa Nedom stajao u obredištu u Brzorečju, gde su se ženili dvema sestrama, kćerima lorda Hostera Tulija.

„Džon...“, reče on. „Da li su vesti tačne?“

„Pošiljka je imala kraljev pečat, pismo je napisao Robert lično. Sačuvala sam ti ga. Kaže da je lord Erin brzo otišao. Čak je i meštar Piseli bio bespomoćan, ali je doneo makovo mleko, tako da Džon nije umro u bolovima.“

„I to je valjda neka uteha“, reče on. Mogla je da vidi bol na njegovom licu, ali je i u takvom stanju najpre mislio na nju. „Tvoja sestra“, reče. „I Džonov sin. Šta je sa njima?“

„U pismu samo piše da su dobro i da su se vratili u Gnezdú sokolovo“, reče Kejtlin. „Bilo bi mi draže da su otišli u Brzorečje. Gnezdú sokolovo je visoko i samotno, i bilo je dom njenog muža, ali ne i njen. Uspomene na lorda Džona izbijaće iz svakog kamena. Poznajem svoju sestru. Potrebna joj je uteha koju mogu da pruže samo prijatelji i porodica.“

„Tvoj ujak čeka u Dolu, zar ne? Džon ga je imenovao za viteza od Dveri, tako sam čuo.“

Kejtlin klimnu glavom. „Brinden će joj se naći koliko bude mogao, i njoj i dečaku. To jeste neka uteha, ali...“

„Idi da je posetiš“, reče Ned. „Povedi decu. Ispuni joj dvore bukom, vikom i

smehom. Njenom sinu je potrebno drugarstvo vršnjaka, a za Lizu je bolje da ne samuje u bolu.“

„Volela bih to, da mogu“, reče Kejtlin. „U pismu ima i drugih vesti. Kralj dolazi u Zimovrel da te vidi.“

Nedu je bio potreban trenutak da shvati značenje njenih reči, ali kada se to desi, tama mu napusti oči. „Robert dolazi ovamo?“ Kada ona klimu glavom, licem mu se razli osmeh.

Kejtlin požele da deli radost s njim. Međutim, posluga je već šuškala o mrtvom jezovuku u snegu, sa slomljenim jelenskim rogom u grlu. Zle slutnje joj se sklopčale poput zmija u utrobi, ali se natera da se osmehne čoveku koga je volela, čoveku koji u značenja nije verovao. „Znam da te to raduje“, reče. „Poslaćemo glas tvom bratu na Zidu.“

„Da, naravno“, složi se on. „Ben će hteti da dođe. Reći ću meštru Luvinu da pošalje svoju najbržu pticu.“ Ned ustade i podiže je. „Prokletstvo, koliko godina je već prošlo? I da nam tako javi, na brzinu. Koliko još ljudi putuje sa njim, šta piše u pismu?“

„Najmanje stotinu vitezova, sa svom poslugom, i stotinu i pedeset konjanika slobodnjaka. I Sersei i deca dolaze.“

„Robert će zbog njih sporije putovati“, reče on. „To je dobro. Imaćemo više vremena da se pripremimo.“

„I kraljičina braća dolaze“, reče mu ona.

Ned se namršti. Kejtlin je znala da se on i kraljičina braća i otac ne vole. Lanisteri od Livačke stene kasno su stali uz Roberta, tek kada je pobeda bila gotovo izvesna, i on im to nikada nije oprostio. „Ako je najezda Lanistera cena koju ćemo platiti za Robertovo društvo, neka tako i bude. Zvuči mi kao da Robert dovodi pola svog dvora.“

„Kada kralj putuje, kraljevstvo ga sledi“, reče ona.

„Drago mi je što ću videti decu. Najmlađi je još bio na Lanisterkinoj sisi kada sam ga poslednji put video. Sada mora da mu je, koliko? Pet godina?“

„Princu Tomenu je sedam godina“, reče mu ona. „Brenov je vršnjak. Molim te, Nede, pazi šta pričaš. Ta Lanisterka je naša kraljica, i priča se da je s godinama postala oholija.“

Ned joj stisnu ruku. „Priredićemo gozbu, naravno, sa pevačima, a Robert će hteti da ide u lov. Poslaću Džorija sa počasnom stražom na jug da ih sretne na Kraljevskom drumu i doprati dovde. Bogovi, kako li ćemo ih sve nahraniti? Već je krenuo, kažeš? Proklet bio. Prokleta mu kraljevska koža.“

DENERIS

Brat joj pruži haljinu da bi je bolje videla. „Ovo je istinska lepota. Dodirni je. Hajde. Pomiluj tkaninu.“

Deni je dodirnu. Platno je bilo tako glatko da joj se činilo kako joj poput vode teče kroz prste. Nije pamtila da je ikada na sebi imala nešto tako meko. To ju je plašilo. Povuču ruku. „Stvarno je moja?“

„Poklon od magistera Ilirija“, reče Viseris, smešeći se. Brat joj je ove noći bio raspoložen. „Boja se slaže sa purpuruom tvojih očiju. A imaćeš na sebi i zlata i svakakvih dragulja. Ilirio je obećao. Noćas moraš da izgledaš kao princeza.“

Princeza, pomisli Deni. Zaboravila je šta to znači. Možda nikada nije ni znala. „Zašto nas toliko daruje?“, upita. „Šta hoće od nas?“ Skoro pola godine živeli su u magisterovoj kući, jeli su njegovu hranu, gostile su ih njegove slugu. Deni je imala trinaest godina, i bila je dovoljno stara da zna kako su takvi darovi retko besplatni ovde, u slobodnom gradu Pentosu.

„Ilirio nije glup“, reče Viseris. On je bio suvonjav mladić nemirnih ruku i grozničavih bledoljubičastih očiju. „Magister zna da neću zaboraviti prijatelje kada se domognem prestola.“

Deni očuta. Magister Ilirio je trgovao začinima, dragim kamenjem, zmajevim kostima i drugom, manje prijatnom robom. Pričalo se da je imao prijatelje u svih devet slobodnih gradova, ali i u Ves Dotraku i tajanstvenim miljama kraj Žadnog mora. Pričalo se i da nikada nije imao prijatelja koga ne bi, uz osmeh, prodao za pravu cenu. Deni je slušala ulične razgovore, čula je i te priče, ali je znala da nije pametno ispitivati brata kada plete svoje mreže od snova. Bio je strašan kada bi se razbesneo. Viseris je to zvao „buđenje zmaja“.

Brat joj okači haljinu pored vrata. „Ilirio će poslati robinje da te okupaju. Potrudi se da spereš smrad štala. Kal Drogo ima hiljadu konja, ali noćas traži da uzjaše nešto drugo.“ Pažljivo ju je proučavao. „Još uvek si pogrbljena. Ispravi se.“ Ispravi joj ramena. „Neka vide da si postala žena.“ Prsti mu lako preleteše preko njenih propupelih grudi i stegoše se oko bradavice. „Noćas me nećeš izneveriti. Loše ćeš proći ako se to desi. Ne želiš da probudiš zmaja, zar ne?“ Uštinu je, okrutno i snažno, kroz grubo tkanje njene tunike. „Zar ne?“, ponovi.

»Ne“, reče Deni pokorno.

Brat joj se nasmeši. „Dobro.“ Dodirnu joj kosu, gotovo s nežnošću. „Kada budu pisali povest o mojoj vladavini, mila sestro, reći će da je započela ove noći.“

Pošto on ode, Deni priđe prozoru i setno pogleda vode zaliva. Četvrtaste ciglene kule Pentosa pretvorile su se u crne obrise na zalazećem suncu. Deni ču pojanje crvenih sveštenika dok su palili noćne vatre i povike dece koja su se igrala na ulici, iza zidova imanja. Na tren požele da je tamo sa njima bosonoga, zadihana i u ritama, bez prošlosti, budućnosti i bez gozbe u vili kala Droga, kojoj mora da

prisustvuje.

Negde iza zalazećeg sunca, tamo preko Uskog mora, nalazila se zemlja zelenih bregova, cvetnih ravnica i velikih brzih reka, gde su se kule od tamnog kamena dizale među veličanstvenim plavosivim planinama, a oklopljeni vitezovi jahali u bitku pod barjacima svojih lordova. Dotraci su tu zemlju zvali *Raeš Andali*, zemlja Andala. U Slobodnim gradovima zvali su je Vesteros ili Kraljevstva zalazećeg sunca. Njen brat koristio je jednostavnije ime. „Naša zemlja“, tako ju je zvao. Te reči su za njega bile poput molitve. Ako ih dovoljno puta bude ponovio, bogovi će ga sigurno čuti. „Naša po pravu krvi, izdajstvom oteta, ali ipak naša, naša zauvek. Od zmaja se ne krade o, ne. Zmaj pamti.“

Možda je zmaj zaista pamtio, ali Deni nije. Nikada nije videla tu zemlju, za koju je njen brat tvrdio da im pripada, to kraljevstvo preko Uskog mora. Ta mesta o kojima je govorio, Livačka stena i Gnezdo sokolovo, Visoki Sad i Erinov dol, Dorna i Ostrvo lica bila su za nju tek puke reči. Viserisu je bilo osam godina kada su pred Uzurpatorovom vojskom pobjegli iz Kraljeve Luke, ali je Deneris bila tek tračak života u majčinom stomaku.

Deni je ponekad mogla sve to da zamisli, jer joj je brat i prečesto pričao. Ponoćno bekstvo na Zmajkamen i crna jedra brodova svetluca pod mesečinom. Njen brat Regar, dok se bori protiv Uzurpatora na krvavim vodama Trozupca, i umire za ženu koju voli. Oni koje je Viseris zvao Uzurpatorovim psima, lordovi Lanister i Stark, kako pustoše Kraljevu Luku. Princeza Elija od Dorne koja moli za milost, dok joj Regarovog naslednika otržu sa grudi i ubijaju na njene oči. Sjajne lobanje poslednjih zmajeva kako nemo zure sa zidova prestone dvorane, dok Kraljeubica zlatnim mačem preseca grkljan njenog oca.

Rođena je na Zmajkamentu devet meseci nakon bega, dok je besna letnja oluja pokušavala da razori ostrvsku tvrđavu. Kažu da je bura bila strašna. Targarjensko brodovlje potopljeno je u sidrištu, a ogromni kameni blokovi kidani sa zidina i bacani u divlje vode Uskog mora. Majka joj je umrla rađajući je, i to joj Viseris nikada nije oprostio.

Nije pamtila ni Zmajkamen. Pobjegli su ponovo, pre nego što je Uzurpatorov brat isplovio sa svojim novim lađama. Od Sedam kraljevstava koja su nekada bila njihova ostao im je samo još Zmajkamen, drevno sedište njihove kuće. Ni on zadugo. Posada zamka spremala se da ga proda Uzurpatoru, ali je jedne noći ser Vilem Deri, u pratnji četvoro vernih ljudi, provalio u dečju sobu, ukrao ih oboje zajedno sa dojiljom, i pod okriljem noći poveo ih ka sigurnosti bravoške obale.

Nejasno je pamtila ser Vilema, velikog sivog medveda od čoveka, napola slepog, kako iz bolesničke postelje urla naređenja. Sluge su ga se užasno plašile, ali je prema Deni uvek bio nežan. Obraćao joj se sa „mala princezo“, ponekad i „moja gospo“, a šake su mu bile meke poput stare kože. Nikada, međutim, nije napuštao krevet i zadah bolesti prekrivao ga je danonoćno vrelo, vlažno i slatunjav. Tada su živeli u Bravosu, u velikoj kući sa crvenim vratima. Deni je imala vlastitu

sobu, podno čijeg prozora je raslo limunovo drvo. Nakon ser Vilemove smrti, sluge su pokrale ono malo preostalog novca i uskoro ih isterali iz velike kuće. Deni je plakala kad su se crvena vrata zauvek zatvorila za njom.

Od tada su lutali od Bravosa do Mira, od Mira do Tiroša i još dalje do Kohora, Volantisa i Lisa, nikada se duže ne zadržavajući na jednom mestu. Njen brat to nije dozvoljavao. Tvrdio je da su im Uzurpatorove plaćene ubice na tragu, mada Deni nikada nije videla nijednog.

U početku su magisteri, arhonti i veliki trgovci rado primali poslednje Targarjene u svoje domove i za svoje trpeze, ali kako su godine prolazile i kako je Uzurpator nastavio da sedi na Gvozdenom prestolu, vrata su im sve ređe otvarana i život im je postajao sve oskudniji. Davno su prodali svoje poslednje dragocenosti, a sada više nije bilo ni novca koji su dobili prodavši majčinu krunu. Njenog brata su po uličicama i krčmama Pentosa zvali „Kralj Prosjak“. Deni nije želela da zna kako zovu nju.

„Jednoga dana ćemo sve povratiti, mila sestro“, obećavao joj je on. Ponekada bi mu se ruke tresle dok je o tome govorio. „Dragulje i svilu, Zmajkamen i Kraljevu Luku, Gvozdeni presto i Sedam kraljevstava, sve što su nam ukrali, sve ćemo povratiti.“ Viseris je živio za taj dan. Sve što je Deneris želela da povрати bila je velika kuća sa crvenim vratima, limunovo drvo pod njenim prozorom, detinjstvo koje nikada nije imala.

Začu se tiho kucanje na vratima. „Napred“, reče Deni, okrenuvši se od prozora. Udoše Iliriove sluškinje, pokloniše se i dadoše se na posao. Bile su to robinje, poklon jednog od mnogobrojnih magisterovih dotračkih prijatelja. U slobodnom gradu Pentosu nije bilo ropstva. A ipak, one su bile robinje. Starica, mala i siva poput miša, nije progovorila ni reč, ali je devojka pričala za obe. Bila je Iliriova miljenica, svetlokosa, plavooka cura od šesnaest leta, i dok je radila nije zatvarala usta.

Ispuniše joj kadu vrelom vodom donetom iz kuhinje i u nju staviše mirišljavu ulja. Devojka skide sa Deni grubu pamučnu tuniku, i pomože joj da uđe u kadu. Voda je bila vrela, ali Deneris ne ustuknu, niti jauknu. Volela je vrelinu. Od vreline se osećala čisto. Osim toga, brat joj je često govorio da Targarjenima nikada nije prevruće. „Naša kuća je kuća zmaja“, rekao bi on. „U našim venama teče vatra.“

Starica joj oprala dugačku, bledosrebrnu kosu i nežno je iščešljala, ne govoreći ni reči. Dok joj je trljala leđa, devojka joj ispriča kako treba da bude presrećna. „Drogo je tako bogat da mu čak i robovi nose zlatne ogrlice. Sto hiljada ljudi jaše u njegovom *kalasaru*, a njegova palata u Ves Dotraku ima dve stotine soba i vrata od srebra.“ Usledile su mnoge slične priče, o tome kako je *kal* naočit čovek, tako visok i žestok, neustrašiv u bici, najbolji jahač koji je ikada uzjahao konja, nepogrešiv strelac. Deneris je ćutala. Oduvek je mislila da će se udati za Viserisa kada dođe vreme. Vekovima su Targarjeni venčavali braću i sestre, još od kada se Egon Osvajač oženio svojim dvema sestrama. Loza mora ostati čista, ponavljao joj

je Viseris po hiljadu puta; njihova krv je krv kraljeva, zlatna krv stare Valirije, krv zmaja. Zmajevi se ne pare sa ostalim životinjama, a Targarjeni ne mešaju svoju krv s krvlju običnih ljudi. A sada je Viseris smerao da je proda strancu, varvarinu.

Kada je završila s kupanjem, robinje joj pomogose da izađe iz kade i obrisase je. Devojka joj iščešlja kosu, sve dok nije zasvetlela kao istopljeno srebro, starica je namaza mirisom začincveta sa dotračkih ravnica, po kap na svaku ruku, iza ušiju, na vrhove grudi, i poslednju, hladnu kap dole, između nogu. Obukoše joj haljinu, tamnoljubičastu, koja je isticala purpur njenih očiju. Devojka joj na stopala navuče pozlaćene sandale, starica joj u kosu stavi tjaru, a na ruke zlatne narukvice optočene ametistima. Na kraju dođe ogrlica od teškog, punog zlata, ukrašena drevnim valirijskim znacima.

„Sada izgledaš kao princeza“, reče devojka opčinjeno, kada završiše. Deni pogleda svoj odraz u srebrnom ogledalu, još jednom poklonu od pažljivog Ilirija. *Princeza*, pomisli; potom se priseti onog što joj je devojka rekla, kako je kal Drogo toliko bogat da mu i robovi nose zlatne ogrlice. Obuze je iznenađan strah i gole ruke joj se naježiše.

Brat ju je čekao u hladnom predsoblju, na ivici bazena, s rukom u vodi.

Ustade kada se ona pojavi i pažljivo je odmeri. „Stani tamo“, reče joj. „Okreni se. Tako. Dobro. Izgledaš...“

„Kraljevski“, reče magister Ilirio, pojavivši se na zasvođenom ulazu, kretao se s okretnošću začuđujućom za ogromnog čoveka. Nabori sala su mu u hodu poigrali pod širokom svilenom odorom boje plamena. Dragulji su mu svetlucali na svakom prstu, a sluga mu je nauljio račvastu žutu bradu, te je sijala poput čistog zlata. „Neka te Gospodar svetlosti obasja svojim blagoslovima ovog srećnog dana, princezo Deneris“, reče magister, hvatajući je za ruku. On se pokloni i požuteli, krivi zubi načas proviriše kroz zlatnu bradu. „Ona je priviđenje, veličanstvo, pravo priviđenje“, reče njenom bratu. „Drogo će biti omađijan.“

„Suviše je mršava“, reče Viseris. Kosu srebrnoplavu poput njene nosio je čvrsto skupljenu iza glave, zakačenu ukosnicom od zmajeve kosti. Strog izgled naglašavale su oštre, suve crte njegovog lica. On položi ruke na balčak mača koji mu je Ilirio pozajmio i reče: „Siguran si da kal Drogo voli ovako mlade žene?“

„Potekla joj je krv. Dovoljno je stara za *kala*“, reče mu Ilirio, ne prvi put. „Pogledaj je. Ta srebrnozlatna kosa, te ljubičaste oči... ona je krv stare Valirije, nema sumnje, nema sumnje... a i visokorođena je, kći starog kralja, sestra novog, općinice našeg Droga, nemoj da brineš.“ Kada joj pusti ruku, Deneris zadrhta.

„Valjda“, reče njen brat sumnjičavo. „Divljaci imaju izopačen ukus. Dečaci, konji, ovce...“

„Ne bi bilo mudro tako nešto reći pred kalom Drogom“, reče Ilirio.

Bes zaiskri u ljubičastim očima njenog brata. „Misliš da sam budala?“

Magister se lagano nakloni. „Mislim da si kralj. Kraljevi nemaju opreznost običnih ljudi. Primi moje izvinjenje, ako sam te uvredio.“ Okrenu se i lupivši

dlanom o dlan pozva nosače.

Ulice Pentosa bile su potpuno mračne kada krenuše u Iliriovoj bogato izrezbarenoj nosiljci. Dvojica slugu išla su ispred da osvetle put iskićenim fenjerima svetloplavih okana, dok je dvanaest snažnih ljudi diglo nosiljku na ramena. Unutra, iza zavesa, bilo je toplo i skućeno. Deni je osećala kako ispod mnogih parfema izbija smrad Iliriovog mlohavog tela.

Njen brat, izvaljen na jastucima kraj nje, nije to primećivao. Misli su mu bile na drugoj obali Uskog mora. „Neće nam trebati čitav njegov *kalasar*“, reče Viseris. Prsti su mu se poigravali balčakom pozajmljenog mača, mada je Deni znala da on nikada nije istinski upotrebio oružje. „Deset hiljada, to će biti dovoljno, sa deset hiljada dotračkih divljaka mogu da počistim Sedam kraljevstava. Narod će se dići za svog zakonitog kralja. Tireli, Redvini, Deriji, Grejdžoji, oni ne vole Uzurpatora ništa više od mene. Dornjani gore od želje da osвете Eliju i njenu decu. I prost svet će biti uz nas. Oni čeznu za svojim kraljem.“ On uputi Iliriju pogled pun nade. „Tako je, zar ne?“

„To je tvoj narod, iskreno te voli“, reče magister Ilirio prijatnim glasom. „Po selima i gradovima širom kraljevstva ljudi ti kriomice nazdravljaju, dok žene šiju barjake sa zmajem i čuvaju ih za dan kada ćeš se vratiti.“ Slegnu ramenima. „Bar tako javljaju moje uhode.“

Deni nije imala uhoda, nije mogla da zna šta rade i misle ljudi preko Uskog mora, ali nije verovala Iliriovim milozvučnim rečima, baš kao što nije verovala ničem drugom u vezi sa Iliriom. Brat joj je, međutim, žustro klimao glavom. „Lično ću ubiti Uzurpatora“, obeća, on koji nikada nikoga nije ubio, „kao što je on ubio mog brata Regara. I Lanistera, takođe, Kraljeubicu, zbog onoga što je uradio mom ocu.“

„To bi bila istinska pravda“, reče magister Ilirio. Deni primeti kako mu je na punim usnama zaigrao jedva primetan tračak osmeha, ali joj brat to ne vide. Klimajući glavom, on povuče zavesu i zagleda se u noć, i Deni vide da ponovo u mislima bije bitku kod Trozupca.

Vila kala Droga imala je devet tornjeva i nalazila se pored zaliva, visoki zidovi behu joj obrasli bledim bršljanom. Ilirio im je rekao da su je magisteri Pentosa darivali *kalu*. Slobodni gradovi su uvek bili velikodušni prema gospodarima konja. „To nije zbog straha od tih varvara“, objasnio bi Ilirio uz osmeh. „Gospodar svetlosti bi sačuvao zidine našeg grada kada bi ga napalo i milion Dotraka, bar nam tako obećavaju crveni sveštenici... a ipak, čemu kockanje kada se prijateljstvo može tako jeftino kupiti?“

Nosiljka se zaustavi kod kapije i jedan stražar grubo razmaknu zavesu. Imao je bakarnu kožu i tamne bademaste oči Dotraka, ali je bio ćosav i nosio je bronzanu šiljastu kacigu Neokaljanih. Hladno ih odmeri. Magister Ilirio mu odbrusi nešto na grubom dotračkom jeziku; stražar odgovori istim jezikom i mahnu im da uđu.

Deni primeti da su ruke njenog brata čvrsto stegnule balčak pozajmljenog mača.

Strah koji se video na njegovom licu bio je gotovo jednak onome koji je ona osećala. „Drski evnuh“, promrmlja Viseris dok se nosiljka kretala ka vili.

Reči magistera Ilirija bile su slatke poput meda. „Gozbi će prisustvovati mnogi uvaženi ljudi. Takvi ljudi imaju neprijatelje. Kal mora da zaštiti svoje goste, a vi ste najvažniji od svih, veličanstvo. Nema sumnje da bi Uzurpator dobro platio za vaše glave.“

„O, da“, reče Viseris mračno. „Već je pokušavao, Ilirio, nemoj da sumnjaš. Njegove plaćene ubice nas svuda prate. Ja sam poslednji zmaj, i on se neće smiriti dokle god sam živ.“

Nosiljka uspori i stade. Zavesse se razmakoše i sluga pruži ruku da pomogne Deneris. Ogrlica mu je, primeti ona, bila od obične bronzine. Njen brat izađe sledeći, i dalje čvrsto stežući balčak. Dva snažna čoveka morala su da pomognu magisteru Iliriju da se spusti iz nosiljke.

U vili, vazduh beše težak od mirisa začina, vatrenog bibera, slatkog limuna i cimeta. Otpratiše ih kroz predvorje, gde je mozaik od obojenog stakla prikazivao propast Valirije. Na svim zidovima visile su crne lampe od kovanog gvožđa u kojima je gorelo ulje. Ispod zasvođenog ulaza ukrašenog isprepletenim kamenim lišćem, evnuh ih najavi zapevajućim glasom. „Viseris od kuće Targarjena, treći svog imena“, reče visoko i zvonko. „Kralj Andala i Rojnara i Prvih ljudi, gospodar Sedam kraljevstava i zaštitnik čitave zemlje. Njegova sestra Deneris Olujrođena, princeza od Zmajkama. Njihov časni domaćin, Ilirio Mopatis, magister slobodnog grada Pentosa.“

Zakoračiše pored evnuha u dvorište oivičeno stubovima, obraslim bršljanom. Mesečina je bojama slonovače i srebra senčila lišće pod kojim su se kretali gosti. Mnogi su bili dotrački gospodari konja, krupni ljudi crvenkastosmeđe kože, dugačkih brkova uvezanih metalnim prstenjem, crnih kosa nauljenih i upletenih i iskićenih zvoncima. A među njima je bilo i pustolova i najamnika iz Pentosa i Mira i Tiroša, crveni sveštenik deblji čak i od Ilirija, kosmati ljudi iz luke Iben i lordovi sa Letnjih ostrva, kože crne poput uglja. Deneris ih pogleda začuđeno... i shvati, obuzeta strahom, da je ona jedina žena među njima.

Ilirio im šapnu: „Ona trojica tamo, to su Drogovi krvorodnici“, reče. „Pored stuba je kal Moro, sa svojim sinom Rogorom. Čovek sa zelenom bradom je brat arhonta od Tiroša, a onaj pored njega je ser Džora Mormont.“

Poslednje ime iznenadi Deneris. „Vitez?“

„Baš tako.“ Ilirio se nasmeši kroz bradu. „Prvoobrednik lično ga je mirosao sa sedam ulja.“

„Šta on traži ovde?“, izlete njoj.

„Uzurpator želi njegovu glavu“, reče im Ilirio. „Zbog beznačajnog prestupa. Prodao je neke lovokradice tiroškom trgovcu robljem, umesto da ih da Noćnoj straži. Besmislen zakon. Čovek bi morao da ima pravo da slobodno raspolaže svojim pokretnom imovinom.“

„Kasnije ću hteti da razgovaram sa ser Džorom“, reče njen brat. Deni zateče sebe kako ljubopitljivo posmatra viteza. On beše stariji čovek, već je prevalio četrdesetu, proćelav, ali još snažan i dobrog držanja. Umesto svile i pamuka, bio je obučen u vunu i kožu. Tunika mu je bila tamnozeleno, sa izvezenim crnim medvedom uspravljenim na zadnje šape.

I dalje je gledala tog neobičnog čoveka iz svog zavičaja koji nikada nije upoznala, kada joj magister Ilirio položi vlažnu šaku na golo rame. „Eno tamo, mila princezo“, prošaputa, „eno kala.“

Deni požele da pobegne i sakrije se, ali ju je brat gledao, znala je da će probuditi zmaja ako ga razočara. Napeto se okrete i pogleda čoveka za koga se Viseris nadao da će te noći poželeti da se njome oženi.

Robinja je bila u pravu, pomisli ona. Kal Drogo beše za glavu viši od najvišeg čoveka u odaji, a ipak nekako lakog koraka, okretan poput pantera u Iliriovoj menažeriji. Bio je mlađi nego što je očekivala, nije mu moglo biti više od trideset. Koža mu je bila boje uglačane bronz, a debeli brkovi uobručeni zlatnim i bronzanim prstenjem.

„Idem da se poklonim“, reče magister Ilirio. „Čekaj me tu. Dovešću ga.“

Brat je uhvati pod ruku, dok se Ilirio gegao do kala, stegnuvši je za mišicu tako snažno da ju je zabolelo. „Vidiš li njegovu pletenicu, mila sestro?“

Drogova pletenica bila je crna kao ponoć i teška od mirišljavih ulja, iskićena zvoncima koja su tiho zveckala dok se kretao. Dopirala mu je mnogo niže od pojasa, njen kraj mu je dodirivao butine.

„Vidiš li koliko je dugačka?“, upita Viseris. „Kada Dotraci izgube bitku, oni odseku svoje pletenice, tako da bi čitav svet znao za njihovu sramotu. Kal Drogo nikada nije izgubio bitku. On je novo otelotvorenje Egona Zmaja, a ti ćeš biti njegova kraljica.“

Deni pogleda kala Droga. Lice mu je bilo grubo i okrutno, oči hladne i crne kao oniks. Brat joj je ponekad nanosio bol, kada bi probudila zmaja, ali ga se nije plašila onako kao što se plašila tog čoveka. „Neću da budem njegova kraljica“, začu sebe kako govori tihim, uplašenim glasom. „Molim te, *molim te*, Viserise, neću, hoću da idem kući.“

„*Kući!*“ Glas mu je bio tih, ali je mogla da oseti sav bes koji je izbijao iz njega. „Kako ćemo to mi da odemo kući, mila sestro? Nama su kuću oteli!“ Odvuče je u senke, gde nisu mogli da ih vide, a prsti su mu se sve vreme zarivali u njenu mišicu. „*Kako ćemo to mi da odemo kući?*“, ponovi on, misleći na Kraljevu Luku i Zmajkamen, i kraljevstvo koje su izgubili.

Deni je samo mislila na njihove sobe na Iliriovom imanju, koje nisu bile pravi dom, ali su bile sve što su imali. Njen brat, međutim, nije hteo ni da čuje za to. Za njega tamo nije bilo doma. Njemu čak ni velika kuća sa crvenim vratima nije bila dom. Prsti mu se još snažnije zariše u njenu ruku, zahtevajući odgovor. „Ne znam...“, reče ona napokon, na ivici jecaja. Oči joj se ispuniše suzama.

„Ja znam“, reče on odsečno. „Kući ćemo otići na čelu vojske, mila sestro. Na čelu vojske kala Droga, tako ćemo kući. A ako zato budeš morala da se udaš za njega i odeš u krevet sa njim, tako će i biti.“ Osmehnu joj se. „Pustio bih čitav njegov kalasar da te jebe, ako je potrebno, mila sestro, svih četrdeset hiljada ljudi, i njihove konje takođe, ako ću tako dobiti svoju vojsku. Budi zahvalna što je to samo Drogo. Vremenom ćeš ga možda i zavoleti. Sada obrisi oči. Ilirio ga dovodi ovamo, i *ne smeš* dozvoliti da te vidi uplakanu.“

Deni se osvrnu i vide da je tako. Magister Ilirio, sav u osmesima i naklonima, vodio je kala Droga ka njima. Ona nadlanicom ota neprolivene suze.

„Nasmeši se“, prošapta Viseris napeto, dok mu je ruka pala na balčak mača. „I ispravi se. Neka vidi da imaš grudi. Bogovi znaju da nisu prevelike.“

Deneris se nasmeši i ispravi.

EDARD

Gosti nahrupiše kroz kapije zamka poput reke zlata, srebra i uglačanog čelika, njih tri stotine, cvet vazala i vitezova, zakletih mačeva i konjanika slobodnjaka. Nad glavama im se severac igrao desetinama zlatnih barjaka sa okrunjenim jelenom Barateona.

Ned je poznavao mnoge jahače. Bio je tu ser Džejmi Lanister sa kosom svetlom poput žeženog zlata, i Sendor Klegani sa užasnim opečenim licem. Visoki dečak kraj njega mogao je da bude samo princ prestolonaslednik, a kepec iza njih niko drugi do Bauk, Tirion Lanister.

A ipak je ogromni čovek na čelu povorke, okružen dvojicom vitezova u snežnobelim ogrtačima Kraljeve garde, Nedu delovao gotovo kao stranac... sve dok nije skočio sa ratnog konja, uz poznate povike, i uhvatio ga u zagrljaj od koga su pucale kosti. „Nede! O, kako je dobro ponovo videti to tvoje smrznuto lice.“ Kralj ga odmeri od glave do pete i nasmeja se. „Uopšte se nisi promenio.“

Ned požele da može da mu kaže isto. Pre petnaest godina, kada su zajedno jahali da osvoje presto, gospodar Krajoluja bio je glatko izbrijan, bistrog oka i građe od koje je devicama zastajao dah. Kako beše preko šest stopa Visok, većina drugih ljudi je prema njemu izgledala poput dece, a kada bi navukao oklop i stavio veliku rogatu kacigu svoje kuće, postajao bi pravi div. Imao je i divovsku snagu, omiljeno oružje mu je bio gvozdeni buzdovan koji je Ned jedva mogao da digne. Tada ga je miris kože i krvi pratio kao parfem.

Sada ga je pratio samo miris parfema i bio je skoro širi nego viši. Ned je kralja poslednji put video pre devet godina, u vreme bune Belona Grejdžoja, kada su se jelen i jezovuk udružili da skrše ambicije samozvanog kralja Gvozdenih ostrva. Od noći kada su stajali jedan kraj drugoga u Grejdžojevoj paloj tvrđavi, gde je Robert prihvatio predaju buntovnog lorda, a Ned uzeo njegovog sina Teona za taoca i štićenika, kralj se ugojio bar pedeset oka. Brada, gruba i crna poput gvozdene žice, prekrivala mu je vilicu i skrivala dvostruki podvaljak i mlitave, ugojene obraze, ali ništa nije moglo da sakrije trbuh i tamne podočnjake.

Robert je sada bio i Nedov kralj, ne samo prijatelj, pa on jednostavno reče: „Veličanstvo, Zimovrel je tvoj.“

I drugi sjahaše, i konjušari priđoše da odvedu konje. Robertova kraljica Sersei Lanister uđe peške sa mladom decom. Kuća na točkovima u kojoj su putovali, ogromna dvospratna kočija od nauljene hrastovine i pozlaćenog metala, koju je vuklo četrdeset teških zaprežnih konja, bila je preširoka da prođe kroz kapije zamka. Ned kleknu u sneg da poljubi kraljičin prsten, dok Robert zagrlji Kejtlin, kao davno izgubljenu sestru. Onda dovedoše decu, predstaviše ih, i obe strane izmeniše ljubaznosti.

Čim se zvanično predstavljanje okonča, kralj reče svom domaćinu: „Edarde,

odvedi me do kripe. Hoću da se poklonim.“

Ned ga je voleo zbog toga, zbog toga što ju je još pamtio, nakon svih godina. On zatraži svetiljku. Reči nisu bile potrebne. Kraljica se pobuni. Putovali su od zore, svi su bili umorni i prozebli, sigurno će se najpre osvežiti. Mrtvi mogu da čekaju. Ona ne stiže da kaže još nešto; Robert je pogleda, njen brat blizanac Džejmi je ćutke uhvati za ruku, i ona ne izusti više ni reč.

Spustiše se u kriptu, Ned i kralj koga je jedva prepoznavao. Zavojito kameno stepenište bilo je veoma uzano. Ned je išao prvi, sa svetiljkom u ruci. „Pomislio sam kako nikada nećemo stići do Zimovrela“, požali se Robert, dok su se spuštali. „Na jugu, kako ljudi govore o mojih Sedam kraljevstava, čovek lako zaboravi da je tvoj deo jednako velik koliko i ostalih šest zajedno.“

„Nadam se da si uživao u putovanju, veličanstvo?“

Robert prezrivo frknu. „Močvare, šume i polja, i jedva jedna pristojna krčma, severno od Vrata. Nikada nisam video toliku ogromnu pustoš. Gde ti je *narod*?“

„Izgleda da su bili previše stidljivi da bi se pokazali“, našali se Ned. Osećao je kako se mraz penje uz stepenište, hladan dah iz dubine zemlje. „Ovde, na severu, kraljevi su redak prizor.“

Robert opet frknu. „Verovatnije je da su se krili pod snegom. *Sneg*, Nede!“ Kralj se jednom rukom osloni na zid da bi uhvatio ravnotežu.

„Snegovi u pozno leto i nisu tako retki“, reče Ned. „Nadam se da vam nisu smetali. Obično su slabi.“

„Tuđini odneli tvoje slabe snegove“, prokle Robert. „Kako li će ovde tek biti u zimu? Ježim se od pomisli.“

„Zime su teške“, prizna Ned. „Ali Starkovi će izdržati. Uvek smo izdržavali.“

„Dođi malo na jug“, reče mu Robert. „Da i ti okusiš leto pre nego što pobegne. U Visokom Sadu polja zlatnih ruža prostiru se u nedogled. Voće je tako zrelo da se raspukne u ustima lubenice, breskve, vatrene šljive, nešto tako slatko nisi u životu okusio. Videćeš, doneo sam ti da probaš. Čak i u Krajoluju, sa dobrim vetrom koji dolazi s mora, dani su tako vreli da jedva možeš da hodaš. Nede, a tek gradove da vidiš! Svuda cveće, tržnice pune hrane, letnje vino tako jeftino i dobro, da se možeš napiti samo dišući vazduh. Svi su debeli, pijani i bogati.“ On se nasmeja i pljesnu se po debelom stomaku. „A tek *devojke*, Nede!“, uzviknu, s iskrom u oku. „Kunem ti se, kada je vrućina, žene zaborave na smernost. Plivaju gole u reci, odmah ispod zamka. Čak i na ulicama, toliko je proketo vruće za vunu i krzno, da idu okolo u onim kratkim haljinicama, svilenim ako imaju srebra, a pamučnim ako ga nemaju, ali se to svodi na isto kada počnu da se znoje i tkanina im se priljubi uz kožu, pa izgledaju kao da su gole.“ Kralj se veselo nasmeja.

Robert Barateon je oduvek bio čovek ogromnih apetita, čovek koji je umeo da uživa u životu. Edarda Starka za tako nešto niko nije mogao da optuži. Ipak je Ned morao da primeti kako su ta zadovoljstva ostavljala traga na kralju. Robert se zadihao dok su stigli podno stepeništa, lice mu je bilo crveno pod svetlošću lampi,

dok su zalazili u tamu kripe.

„Veličanstvo“, reče Ned s poštovanjem i izmahnu svetiljkom pred sobom. Senke se pokrenuše i zanjahaše. Treperavo svetlo dodirnu kameni pod i okrznu dugački niz granitnih stubova, koji su u parovima nestajali u tami. Između stubova, na kamenim prestolima priljubljenim uz zidove, sedeli su mrtvi, leđima okrenuti grobnicama sa svojim zemnim ostacima. „Ona je dole, u dnu, sa ocem i Brendonom.“

On krenu niz stubove a Robert ćutke pođe za njim, drhteći od podzemne hladnoće. Dole je uvek bilo hladno. Koraci su im odzvanjali na kamenom podu i odjekivali pod zasvođenom tavanicom dok su hodali među mrtvima kuće Starka. Gospodari Zimovrela su ih gledali kako prolaze. Likovi su im bili uklesani u kamene ploče koje su zatvarale grobnice. Sedeli su u dugačkim redovima, slepih očiju zagledanih u večnu tamu, s velikim kamenim jezovucima skrupčanim kraj nogu. Zbog nemirnih senki izgledalo je kao da se kamene figure pomeraju, dok su ih živi mimoilazili.

Po drevnom običaju gvozdeni dugački mač bio je položen u krilo svih prethodnih gospodara Zimovrela, da bi rasterao osvetnički raspložene utvare. Najstariji su se odavno pretvorili u prašinu, ostavivši samo nekoliko crvenih mrlja na mestima gde je metal ležao na kamenu. Ned se zapita da li zbog toga sada zamkom luta više aveti. Nadao se da nije tako. Prvi gospodari Zimovrela bili su ljudi okrutni poput zemlje kojom su vladali. U vekovima pre nego što su Gospodari zmajeva došli preko mora, oni se nikome nisu klanjali i sebe su nazivali 'Kraljevima na Severu'.

Ned napokon zastade i podiže svetiljku. Kripta je nestajala u mračnoj daljini, ali su nakon te tačke grobnice bile prazne i nezapečaćene; crne rupe koje čekaju svoje mrtve, čekaju na njega i njegovu decu. Ned nije voleo da misli o tome. „Ovde“, reče on svom kralju.

Robert ćutke klimnu glavom, kleknu i pokloni se.

Tu su bila tri groba, jedan pored drugog. Lord Rikard Stark, Nedov otac, imao je dugačko, strogo lice. Kamenoresci su ga dobro poznavali. Sedeo je tiho i dostojanstveno, kamenim prstima čvrsto držeći mač u krilu, mada su ga u životu svi mačevi izdali. U dve manje grobnice koje su ga okruživale, ležala su njegova deca.

Brendon je imao dvadeset godina kada je umro, zadavljen po naređenju ludog kralja Erisa Targarjena, samo nekoliko dana pre nego što je trebalo da se oženi sa Kejtlin Tuli od Brzorečja. Oca su naterali da gleda sinovljevu smrt. On je bio istinski naslednik, najstariji, rođen da vlada.

Lijeni je bilo tek šesnaest, bila je devojkica na pragu ženstvenosti, velike lepote. Ned ju je voleo svim srcem. Robert ju je voleo još i više. Trebalo je da mu postane žena.

„Bila je lepša nego što su je prikazali“, reče kralj nakon tišine. Oči mu se zadržale na Lijeninom licu, kao da snagom volje pokušava da je oživi. Konačno

ustade, nespretno i otežao. „O, prokletstvo, Nede, da li si morao da je sahraniš na *ovakvom* mestu?“ Glas mu je bio hrapav od iznova probuđenog bola. „Zaslужila je nešto bolje od tame...“

„Bila je iz kuće Starka od Zimovrela“, reče Ned tiho. „Ovde joj je mesto.“

„Trebalo bi da bude na nekom bregu, u senci neke voćke, pod suncem i oblacima, da je kiše kupaju.“

„Bio sam sa njom kada je umirala“, podseti Ned kralja. „Želela je da se vrati kući, da počiva pored Brendona i oca.“ Još je ponekad mogao da je čuje. *Obećaj mi*, vapila je u sobi koja je mirisala na krv i ruže. *Nede, obećaj mi*. Groznica joj je oduzela snagu i glas joj je bio tih poput šapata, ali kada joj je dao reč, iz njenih očiju nestalo je straha. Ned se sećao kako se tada nasmešila, kako su čvrsto njeni prsti stegli njegove dok se opraštala od života, setio se ružinih latica, koje su se prosule iz njenih šaka, mrtve i crne. Nakon toga nije pamtio ništa. Zatekli su ga kako grli njeno telo, onemelo od bola. Mali čovek iz močvare, Hauland Rid, odvojio je njene ruke od njegovih. Ned se toga nije sećao. „Donosim joj cveće kada dolazim“, reče. „Lijena je... volela cveće.“

Kralj joj dodirnu obraz, nežno prstima milujući grubi kamen, kao da je živ. „Zakleo sam se da ću ubiti Regara zbog onoga što joj je učinio.“

„I ubio si ga“, podseti ga Ned.

„Samo jednom“, reče Robert gorko.

Naišli su jedan na drugoga kod gaza na Trozupcu dok je bitka tutnjala svuda oko njih, Robert sa svojim buzdovanom i velikom kacigom sa jelenskim rogovima, targarjenski princ u oklopu potpuno crnom. Na grudima mu je bio troglavi zmaj njegove kuće, sačinjen od rubina, koji su na sunčevoj svetlosti iskrili kao vatra. Vode Trozupca tekle su crvene oko kopita njihovih paripa, dok su se obilazili i sudarali, iznova i iznova, sve dok napokon strahovit udarac Robertovog topuza nije smrskao i zmaja i grudi ispod njega. Kada je Ned konačno stigao na poprište, Regar je ležao mrtav u potoku, dok su se u uskovitlanom plićaku vojnici obe vojske otimali za rubine izbijene sa njegovog oklopa.

„U snovima ga ubijam svake noći“, prizna Robert. „Hiljadu smrti bi i dalje bilo manje od onoga što je zaslužio.“

Ned na to nije imao šta da odgovori. Nakon kratkotrajne ćutnje, reče: „Trebalo da se vratimo, veličanstvo. Žena će te čekati.“

„Nek Tuđini odnesu moju ženu“, promrmlja Robert kiselo, ali krenu nazad putem kojim su došli, teškog koraka. „A ako još jednom čujem 'veličanstvo', nabiću ti glavu na kolac. Valjda mi jedan drugome značimo više od toga.“

„Nisam to zaboravio“, reče tiho Ned. Kada mu kralj ne odgovori, doda: „Pričaj mi o Džonu.“

Robert zavrte glavom. „Nikada ranije nisam video da čoveka bolest tako brzo savlada. Priredili smo turnir za imendan mog sina. Da si tada video Džona, zakleo bi se da će živeti večno. Dve nedelje kasnije bio je mrtav. Bolest je bila kao vatra

u stomaku. Sagorela ga je iznutra.“ On stade pored stuba, kraj groba nekog davno umrlog Starka. „Voleo sam tog starca.“

„Obojica smo ga voleli.“ Ned zastade na trenutak. „Kejtlin se boji za njenu sestru. Kako se Liza nosi s bolom?“

Robertova usta se iskriviše. „Ne najbolje, ako ćemo pravo“, prizna. „Nede, mislim da je zbog Džonove smrti izgubila razum. Odvela je dečaka nazad u Gnezdo sokolovo. Uprkos mojim željama. Želeo sam da ga podigne Tivin Lanister u Livačkoj steni. Džon nije imao braće, ni druge dece. Zar da ga prepustim vaspitanju žena?“

Ned bi radije prepustio dete zmiji otrovnici nego lordu Tivinu, ali je prećutao svoje sumnje. Neke stare rane nikada potpuno ne zacele i iznova prokrvare i na najmanji dodir. „Žena je izgubila muža“, reče pažljivo. „Možda se majka bojala da će izgubiti sina. Dečak je veoma mali.“

„Šest mu je godina, bolešljiv je i gospodar je Gnezda sokolovog neka nam se bogovi smiluju“, prokle kralj. „Lord Tivin nikada ranije nije imao štićenika. Liza je time trebalo da bude počašćena. Lanisteri su velika i plemenita kuća. Nije htela ni da čuje za to. Onda je otišla pod okriljem noći, bez ikakvog pozdrava. Sersei je bila užasno besna.“ On duboko uzdahnu. „Dečak mi je imenjak, ne znam da li znaš? Robert Erin. Ja sam se zakleo da ću ga štititi. A kako sada da ga štitim, kada ga je majka otela?“

„Ako želiš, uzeću ga ja za štićenika“, reče Ned. „Liza će se složiti s tim. Ona i Kejtlin su bile bliske u mladosti, i rado ćemo je primiti ovde.“

„Velikodušna ponuda, prijatelju moj“, reče kralj, „ali zadocnela. Lord Tivin je već dao svoj pristanak. Ako dečak bude podignut negde drugde, za njega će to biti teška uvreda.“

„Meni je više stalo do dobrobiti tog deteta, nego do ponosa Lanistera“, izjavi Ned.

„To je zato što ne deliš krevet s jednom Lanisterkom.“ Robert se nasmeja, i taj zvuk zaječa među grobnicama, odbivši se od zasvođene tavanice. Blesnuše mu beli zubi u žbunu ogromne crne brade. „O, Nede“, reče, „i dalje si preozbiljan.“ Prebaci ogromnu ruku preko Nedovih ramena. „Nameravao sam da sačekam nekoliko dana pre nego što porazgovaram sa tobom, ali sada vidim da za to nema potrebe. Hajde, kreni sa mnom.“

Zađoše među stubove. Slepe kamene oči pratile su im korake. Kraljeva ruka ležala je na Nedovim ramenima. „Sigurno se pitaš zašto sam konačno došao na sever, u Zimovrel, nakon toliko vremena.“

Ned je imao nekoliko pretpostavki, ali ih nije naglas izneo. „Sigurno zbog radosti koju ti pruža moje društvo“, reče uz osmeh. „A tu je i Zid. Moraš da ga vidiš, veličanstvo, da prošetáš po njemu i porazgovaraš sa onima koji ga brane. Noćna straža je samo senka onoga što je nekada bila. Bendžen kaže...“

„Sigurno ću uskoro čuti šta tvoj brat ima da kaže“, reče Robert. „Zid postoji već

koliko, osam hiljada godina? Sačekaće još koji dan. Imam važnija posla. Vremena su teška. Trebaju mi dobri ljudi. Ljudi poput Džona Erina. On je služio kao gospodar Sokolovog gnezda, zaštitnik Istoka, i kraljeva desna ruka. Teško ću mu naći zamenu.“

„Njegov sin...“, počeo Ned.

„Njegov sin će naslediti Sokolovo gnezdo i sve njegove prihode“, rekao Robert otresito. „Ništa više.“

To iznenadi Neda. Zastade, zatečen, i okrete se da pogleda svog kralja. Reči dođoše same od sebe. „Erini su oduvek bili zaštitnici Istoka. Titula ide sa posedom.“

„Možda će mu te počasti biti vraćene kad stasa“, rekao Robert. „Ja moram da mislim na ovu godinu, i narednu. Šestogodišnji dečak nije vojskovođa, Nede.“

„U miru, titula je samo počast. Neka je dečak zadrži. Zbog uspomene na njegovog oca, ako ne zbog njega samog. Sigurno duguješ Džonu bar toliko za njegovu vernu službu.“

Kralju ne bi pravo. On povuče ruku sa Nedovih ramena. „Džonova služba je bila dužnost prema njegovom vladaru. Ja nisam nezahvalan, Nede. Ako niko drugi, ti bi to morao da znaš. Ali sin nije otac. Dečak ne može da drži Istok.“ Onda mu glas omekša. „Dosta s tim. Postoji važniji položaj o kome hoću da pričam, i neću s tobom da se raspravljam.“ Robert uhvati Neda za lakat. „Potreban si mi, Nede.“

„Stojim ti na raspolaganju, veličanstvo. Uvek.“ Bile su to reči koje je morao da kaže, zato ih je i rekao, napeto iščekujući šta će uslediti.

Robert kao da ga je jedva čuo. „Ona vremena koja smo proveli u Gnezdu sokolovom... *bogovi*, bila su to dobra vremena. Nede, hoću da ponovo budeš uz mene. Hoću da budeš u Kraljevoj Luci, a ne ovde gore, na kraju sveta, gde nikome nisi ni od kakve koristi.“ Robert se zagleda u tamu, na trenutak setan poput Starka. „Kunem ti se, sedeti na prestolu hiljadu je puta teže nego ga osvojiti. Donošenje zakona je dosadan posao, a brojanje novčica još i gori. A tek ljudi... nema im broja. Sedim na toj proklesnoj gvozdenoj stolici i slušam ih kako kukaju sve dok mi mozak ne otupi i dupe ne utrne. Kako samo lažu... a moji lordovi i dame nisu ništa bolji. Okružen sam laskavcima i budalama. Od svega toga čovek može da siđe s uma, Nede. Pola njih se ne usuđuje da mi kaže istinu, a druga polovina je ne zna. Ima noći kada poželim da smo izgubili kod Trozupca. Ne, ne zaista, ali...“

„Shvatam“, rekao Ned tiho.

Robert ga pogleda. „Čini mi se da ti verujem. A ako je tako, ti si jedini koji shvata, druže moj stari.“ Osmehnu se. „Lorde Edarde Stark, hoću da te imenujem za kraljevu desnu ruku.“

Ned pade na jedno koleno. Ponuda ga nije iznenadila; šta bi drugo nateralo Roberta na tako dalek put? Kraljeva desnica je bio drugi najmoćniji Čovek u Sedam kraljevstava. On je govorio kraljevim glasom, zapovedao kraljevim vojskama, donosio kraljeve zakone. Ponekad bi čak sedeo na gvozdenom prestolu i

delio kraljevu pravdu, kada je kralj bio odsutan, bolestan ili sprečen. Robert mu je nudio odgovornost, veliku kao čitavo kraljevstvo. Bilo je to poslednje što je on u životu želeo.

„Veličanstvo“, reče. „Nisam vredan te počasti.“

Robert zastenja, dobroćudno i nestrpljivo. „Da sam hteo da te počastvujem, dao bih ti da se povučeš. Nameravam da te pustim da vladaš kraljevstvom i vodiš ratove dok ja jedem, pijem i jurim žene koliko mi je volja.“ Pljesnu se po trbuhu i veselo iskezi. „Znaš za onu izreku, o kralju i njegovoj desnici?“ Ned ju je znao. „Šta kralj sanja“, reče, „desnica gradi.“

Jednom sam odvuкао u krevet piljaricu koja mi je rekla da običan svet ima bolju izreku. „*Kralj jede, kažu oni, a ruka briše dupe.*“ On zabaci glavu i grohotom se nasmeja. Tamom je odjekivao grohot dok su ih mrtvi Zimovrela posmatrali hladno i s neodobravanjem.

Konačno smeh utihnu, minu. Ned je još klečao, dignutog pogleda. „Proklet bio, Nede“, požali se kralj. „Udostoji me bar osmeha.“

„Priča se da je ovde zimi toliko hladno da se čoveku smeh zamrzne u grlu i uguši ga“, reče Ned bezizražajno. „Možda zato mi iz kuće Starka imamo tako malo smisla za humor.“

„Pođi na jug sa mnom, i ja ću te ponovo naučiti da se smeješ“, obeća kralj. „Pomogao si mi da osvojim taj prokleti presto, pomози mi i da ga zadržim. Trebalo je da vladamo zajedno. Da je Lijena poživela, bili bismo braća, povezani krvlju, ne samo prijateljstvom. Nije kasno. Ja imam sina. Ti imaš kći. Moj Džof i tvoja Sansa će spojiti naše kuće, kao što smo to nekada mogli Lijena i ja.“

Ta ponuda ga *jeste* iznenadila. „Sansi je tek jedanaest.“

Robert nestrpljivo odmahnu rukom. „Dovoljno je stara za veridbu. Brak može da sačeka koju godinu.“ Kralj se osmehnu. „Sada ustani i reci *da*, proklet bio.“

„Ništa mi ne bi pružilo veće zadovoljstvo, veličanstvo“, odgovori Ned. Oklevao je. „Te počasti su tako neočekivane. Smem li malo da razmislim? Moram da kažem svojoj ženi...“

„Da, da, naravno, reci Kejtlin, popričajte noćas o tome.“ Kralj pruži ruku, uhvati Nedovu šaku i grubo ga podiže. „Samo nemoj da te predugo čekam. Ja nisam baš strpljiv čovek.“

Na trenutak, Edard Stark bi ispunjen užasnom slutnjom. *Tu* mu je bilo mesto, na severu. Pogleda kamene kipove koji su ih okruživali, duboko udahnu u ledenoj tišini kripe. Svi su osluškivali, znao je. A zima je dolazila.

DŽON

Bilo je prilika ne mnogo, ali ih je ipak bilo, kada je Džonu Snežnom bilo drago što je kopile. Dok je ponovo punio svoj pehar vinom, pomisli kako je ovo, možda, jedna od njih.

Zavali se na klupi među mlađim štitonošama i nastavi da pije. Slatki, voćni ukus letnjeg vina ispuni mu usta i izmami osmeh.

Velikom dvoranom Zimovrela lebdeli su dim i mirisi pečenja i vrućeg hleba. Sive kamene zidove pokrivali su barjaci. Beli, zlatni, grimizni: jezovuk Starka, okrunjeni jelen Barateona, lav Lanistera. Pevač je svirao harfu i deklamovao baladu, ali mu se u donjem delu dvorane glas jedva čuo od razbuktale vatre, zveketa kalajnih tanjira i pehara i žamora stotinu pijanih razgovora.

Bio je četvrti sat gozbe u čast kraljevog dolaska. Džonova braća i sestre sedeli su sa kraljevskom decom, ispod uzdignutog podijuma na kome su lord i ledi Stark poseli kralja i kraljicu. U tu čast, njegov gospodar otac će bez sumnje dozvoliti svakom detetu čašu vina, ali ne više od toga. No dole, na klupama, nije bilo nikoga da spreči Džona da pije koliko mu duša ište.

A shvatio je da mu se pije muški, na divlju radost mladića koji su ga okruživali, bodrili ga da nastavi svaki put kada bi iskapio čašu. Bili su dobro društvo i Džon je uživao u njihovim pričama, pričama o bitkama i curama i lovu. Bio je siguran da su mnogo zabavniji od kraljevih potomaka. Radoznalost prema posetiocima zadovoljio je već pri njihovom dolasku. Povorka je prošla k kraj mesta koje mu je dodeljeno na klupi, i Džon ih je dobro osmotrio.

Njegov gospodar otac ušao je prvi, prateći kraljicu. Bila je lepotica, baš kao što su ljudi tvrdili. Draguljima optočena tijara svetlucala joj je u dugačkoj zlatnoj kosi, smaragdi su se savršeno slagali s kraljičinim zelenim očima. Njegov otac ju je poveo uz stepenice do podijuma i odveo do njenog mesta, ali ga kraljica pri tom nijednom nije pogledala. Bez obzira na to što mu je bilo samo četrnaest godina, Džon je prozreo njen osmeh.

Onda je došao kralj Robert lično, ruku pod ruku s ledi Stark. Kralj je strašno razočarao Džona. Otac mu je često pričao o njemu: neustrašivi Robert Barateon, demon sa Trozupca, najžešći ratnik u zemlji, div među prinčevima. Džon je video samo debelog čovjeka, lica zajapurenog ispod brade, kako se znoji kroz svilenu odoru. Hodao je kao da je pripit.

Nakon njih su došla deca. Mali Rikon prvi, sa svim dostojanstvom koje jedan trogodišnjak može da skupi. Kada je zastao da se pozdravi, Džon je morao da ga potera dalje. Zatim je ušao Rob, u svojoj vuni obrubljenoj belim što su bile boje Starka. Pod ruku je držao princezu Mirselu. Ona je bila tanana devojčica od nepunih osam godina, sa zlatnim slapovima kose pod draguljima optočenom mrežicom. Džon primeti stidljiv pogled koji je uputila Robu dok su prolazili

između stolova i smernost s kojom mu se osmehivala. Učinila mu se bledom i nezanimljivom. Rob nije imao ni dovoljno pameti da shvati koliko je glupa; osmehivao se široko poput lude.

Polusestre su mu ušle u pratnji kraljevića. Arja je išla uz debeljuškastog malog Tomena, čija je beloplava kosa bila duža od njene. Sansu, dve godine stariju, pratio je princ prestolonaslednik Džofri Barateon. Njemu je bilo dvanaest, bio je mlađi od Džona i Roba, ali viši od obojice, što Džonu nije bilo drago. Princ Džofri imao je istu kosu kao i njegova sestra i tamnozelene oči svoje majke. Guste plave kovrdže padale su mu preko uske zlatne ogrlice i niz visoki somotski okovratnik. Sansa je sijala od radosti dok je koračala kraj njega, ali se Džonu nisu dopadale Džofrijeve napućene usne, niti prezir i ravnodušje s kojim je posmatrao Veliku dvoranu Zimovrela.

Više ga je zanimao par koji je ušao za njim: kraljičina braća, Lanisteri od Livačke stene. Lav i Bauk; bilo je lako videti ko je ko. Ser Džejmi Lanister bio je blizanac kraljice Sersei: visok i zlatan, sa sjajnim zelenim očima i osmehom koji je sekao poput noža. Na sebi je imao grimiznu svilu, crne čizme visokih sara, crn satenski plašt. Na grudima njegove tunike bio je, zlatnom srmom izvezen, lav njegove kuće, kako prkosno riče. *Lanisterski lav*, govorili su; *Kraljeubica*, šaputali su mu iza leđa.

Džon je shvatio da ne može da otrgne pogled od njega. *Ovako treba da izgleda kralj*, pomislio je. Onda ugleda drugog, kako se jedva primetan gega iza svog brata. Tirion Lanister, najmlađi i daleko najružniji potomak lorda Tivina. Sve što su bogovi dali Sersei i Džejmiju, uskratili su Tirionu. Bio je kepec, bratu jedva do pojasa, trudio se da zakržljanim nogama održi korak.

Glava mu je bila prevelika za telo, sa grubim, zgužvanim licem ispod izobličienog, ispupčenog čela. Želeno i crno oko virili su ispod mlitave plave, gotovo bele kose. Džon ga je opčinjeno posmatrao.

Poslednji su od velike gospode ušli njegov stric, Bendžen Stark od Noćne straže, i štićenik njegovog oca, mladi Teon Grejdžoj. Bendžen se u prolazu toplo nasmešio Džonu. Teon se pravio da ga uopšte ne primećuje, ali to nije bilo ništa novo. Nakon što su svi seli, nazdravilo se, zahvalnost je pružana i uzvrćana, i gozba je počela.

Džon je onda počeo da pije i nije prestajao.

Nešto mu gurnu nogu pod stolom. Crvene oči ga posmatrahu. „Opet si gladan?“, upita. Na stolu je stajala još polovina pileta pečenog u medu. Džon pruži ruku da otkine bataku, a onda se predomisli. Nabode celo pile na nož i spusti na pod, između nogu. Duh ga šćepa žestoko i nečujno. Njegovoj braći i sestrama nije bilo dozvoljeno da na gozbu povedu svoje vukove, ali je u Džonovom delu dvorane bilo mnogo pasa i niko se nije bunio zbog njegovog šteneta. On pomisli kako mu je zbog toga drago.

Oči ga zapekoše. Džon ih grubo protrlja, proklinjući dim. Onda proguta još

gutljaj vina i pogleda svog jezovuka kako kida pile.

Psi su se muvali među stolovima, prateći sluškinje. Jedan od njih, crna mešanka dugačkih žutih očiju, namirisa pile. Zastade i primače se klupi da uzme svoj deo. Džon je posmatrao sukob. Kuja duboko zareža i približi se. Duh ćutke podiže pogled i upre u psa vrele crvene oči. Kuja pokaza zube. Bila je tri puta veća od šteneta jezovuka. Duh se nije pomerao. Stajao je nad svojim plenom i otvorio čeljusti, otkrivši očnjake. Kuja se nakostreši, zalaja ponovo, pa se predomisli. Okrete se i povuče, poslednji put škljocnuvši zubima da bi sačuvala ponos. Duh se vrati hrani.

Džon se nasmeši i gurnu ruku pod sto da pomiluje čupavo belo krzno. Jezovuk ga pogleda, nežno ga gricnu za ruku, a onda nastavi da jede.

„Da li je to jedan od jezovuka o kojima se toliko priča?“, upita ga poznati glas.

Džon srećno diže pogled kada mu stric Ben stavi ruku na glavu i pomilova ga po kosi, baš kao što je Džon pomilovao vuka. „Da“, reče. „Zove se Duh.“

Jedan od paževa prekide mastan vic koji je pričao da bi na klupi napravio mesta za brata njihovog lorda. Bendžen Stark opkorači klupu dugim nogama i uze vinski pehar iz Džonove ruke. „Letnje vino“, reče nakon što otpi malo. „Nema ničeg slađeg. Koliko si pehara do sada ispio, Džone?“

Džon se osmehnu.

Ben Stark se nasmeja. „Toga sam se i bojao. Šta da se radi. Čini mi se da sam bio mlađi od tebe kada sam se prvi put pošteno i do kraja napio.“ On uze iz činije pečeni luk sa koga je kapao smeđi sos i zagriže ga.

Stric mu je bio oštih crta lica i suv poput planinskog grebena, ali mu se u plavosivim očima uvek nazirao smeh. Oblačio se u crno, kao što je i dolikovalo čoveku iz Noćne straže. Te noći nosio je bogati crni somot, kožne čizme visokih sara i široki pojas sa srebrnom kopčom. Oko vrata je imao debeo srebrni lanac. Bendžen je jeo luk i znatiželjno posmatrao Duha. „Veoma tih vuk“, primeti.

„Nije kao drugi“, reče Džon. „Ne pušta ni glasa. Zato sam mu dao ime Duh. I zato što je beo. Ostali su tamni, sivi ili crni.“

„S one strane Zida još ima jezovuka. Čujemo ih kada idemo u izvidnice.“ Bendžen Stark se zagleda u Džona. „Zar ti obično ne jedeš za istim stolom sa svojom braćom?“

„Uglavnom“, odgovori Džon bezvučnim glasom. „Ali je ledi Stark smatrala da članovi kraljevske porodice mogu da se uvrede večeras ako među njima sedi kopile.“

„Shvatam.“ Stric se osvrnu i pogleda ka podijumu na drugom kraju dvorane. „Brat mi noćas ne izgleda baš raspoloženo.“

I Džon je to primetio. Kopile mora da nauči da sve opaža, da razabira istinu koju ljudi kriju. Otac mu je bio ljubazan i ućtiv, ali je u njemu bilo napetosti koju je Džon ranije retko viđao. Malo je govorio, gledajući u prazno, teških kapaka. Dva mesta dalje od njega, kralj je čitave noći žestoko pio. Široko lice mu je porumenelo

iza bujne crne brade. Mnogo je nazdravljao, glasno se smejao na svaku dosetku i nasrtao na svako jelo kao da mu je poslednje, ali je pored njega kraljica delovala hladno, poput ledene statue. „I kraljica je besna“, tiho reče Džon svom stricu. „Otac je popodne odveo kralja u kriptu. Kraljica to nije želela.“

Bendžen pažljivo odmeri Džona. „Džone, tebi baš ništa ne promiče? Takav čovek bi nam dobro došao na Zidu.“

Džon oseti nalet ponosa. „Rob je jači od mene s kopljem, ali sam ja bolji sa mačem, i Halen kaže da u zamku nema boljeg jahača od mene.“

„Hvale vredna dostignuća.“

„Povedi me sa sobom kada kreneš nazad na Zid“, reče Džon iznenada. „Otac će mi dozvoliti ako ga ti pitaš, siguran sam da hoće.“

Stric Bendžen mu je pažljivo proučavao lice. „Zid je opasno mesto za dečaka, Džone.“

„Ja sam skoro odrastao čovek“, pobuni se Džon. „Na sledeći imendan ću napuniti petnaest, a meštar Luvín kaže da kopilad rastu brže od ostale dece.“

„To je istina“, reče Bendžen, izvivši naniže krajeve usana. Uze sa stola Džonov pehar, napuni ga ponovo iz obližnjeg bokala i otpi dugačak gutljaj.

„Derenu Targarjenu bilo je samo četrnaest kada je osvojio Dornu“, reče Džon. Mladi zmaj bio je jedan od njegovih junaka.

„Taj pohod je trajao čitavo leto“, reče mu stric. „Tvoj Kralj Dečak izgubio je deset hiljada ljudi dok je osvajao tu zemlju, i još pedeset dok je pokušavao da je zadrži. Trebalo je da mu neko na vreme objasni da rat nije igra.“ On otpi još jedan gutljaj vina. „Takođe“, reče brišući usta, „Derenu Targarjenu je bilo samo osamnaest kada je umro. Ili si taj deo priče zaboravio?“

„Ne zaboravljam ja ništa“, hvalisavo reče Džon. Od vina je postajao smeliji. Trudio se da sedi veoma uspravno da bi izgledao viši. „Striče, hoću da služim u Noćnoj straži.“

Razmišljao je o tome često i dugo dok je noću ležao budan među usnulom braćom. Rob će jednoga dana naslediti Zimovrel, kao zaštitnik Severa zapovedaće velikom vojskom. Bren i Rikon će biti Robovi vazali i u njegovo ime će vladati bogatim posedima. Arja i Sansa će se udati za naslednike drugih velikih kuća i otići na jug da budu gospodarice sopstvenih zankova. Čemu može da se nada jedno kopile?

„Ne znaš šta tražiš, Džone. Noćna straža je zakleto bratstvo. Mi nemamo porodica. Nijedan od nas neće imati sinova. Naša supruga je dužnost. Naša ljubavnica je čast.“

„I kopile može da ima čast“, reče Džon. „Spreman sam da položim vašu kletvu.“

„Ti si dečak od četrnaest godina“, reče Bendžen. „Nisi muškarac, još ne. Sve dok ne legneš sa ženom, ne možeš da shvatiš čega bi se odrekao.“

„Za to me nije briga!“, reče Džon plahovito.

„Možda bi te i bilo, kada bi znao šta to znači“, reče Bendžen. „Kad bi znao

koliko će te zakletva koštati, sine, možda bi bio manje željan da platiš cenu.“

Džon oseti kako se u njemu budi bes. „Nisam ti ja sin!“

Bendžen Stark ustade. „E, to je već prava šteta.“ Položi ruku na Džonovo rame. „Razgovaraćemo ponovo kada i sam napraviš nekoliko kopilad, i onda ćemo videti kako se osećaš.“

Džon uzdrhta. „Nikada neću imati kopile“, reče pažljivo. „*Nikada!*“ ispljunu tu reč poput otrova.

Izenada shvati da je za stolom zavladała tišina i da ga svi gledaju. Oseti kako mu se u očima skupljaju suze. Ustade.

„Oprostite mi, moram da krenem“, reče sa poslednjim ostacima dostojanstva. Zatim odjuri da ne bi zaplakao pred njima. Mora da je popio više vina nego što je mislio. Noge mu se spletoše dok je pokušavao da ode, bokom udari služavku i izbi joj iz ruku vrč vina, koji se razbi na podu. Smeh prasnu svuda okolo i Džon na obrazima oseti vrele suze. Neko pokuša da ga pridrži. On se otrže i otrča, napola slep, ka vratima. Duh ga je sledio u stopu, napolje, u noć.

Dvorište je bilo tiho i prazno. Usamljeni stražar stajao je visoko na vrhu unutrašnjih zidina, čvrsto umotan u ogrtač. Delovao je nesrećno i smrznuto tamo sam, ali bi se Džon menjao sa njim istog trenutka. Zamak je bio mračan i pust. Jednom je video napuštenu utvrdu, turobno mesto gde se sem vetra ništa nije kretalo, a kamenje ćutalo o ljudima koji su nekada tu živeli. Zimovrel ga je noćas podsećao na nju.

Kroz otvorene prozore iza njega izlivali su se zvuci muzike i pesme. Bilo je to poslednje što je Džon želeo da čuje. Obrisao je suze rukavom, besan što ih je uopšte prolio, i okrenuo se da ode.

„Dečaće“, pozva ga glas. Džon se okrete.

Tirion Lanister je sedeo na nadstrešnici iznad vrata Velike dvorane, izgledajući baš kao kameno čudovište na pročelju zamka. Kepec mu se isceri. „Da li je ta životinja vuk?“

„Jezovuk“, reče Džon. „Zove se Duh.“ On uzvрати pogled malom čoveku, iznenada zaboravivši na svoje razočaranje. „Šta radiš tamo gore? Zašto nisi na gozbi?“

„Prevruće je, prebučno je, a ja sam popio previše vina“, reče mu kepec. „Odavno sam naučio da se povraćanje na svog brata smatra veoma nepristojnim. Smem li izbliza da pogledam tvog vuka?“

Džon je oklevao na trenutak, a onda sporo klimnuo glavom. „Možeš li sam da siđeš, ili da donesem merdevine?“

„Ma kakvi“, reče čovečuljak i odrazi se u vazduh. Džonu zastade dah, a onda zapanjeno vide kako se Tirion Lanister skupi u loptu, meko prizemlji na ruke, a zatim napravi premet unazad i dočeka se na noge.

Duh, nesiguran, ustuknu.

Kepec otrese prašinu sa sebe i nasmeja se. „Čini mi se da sam ti uplašio vuka.

Izvini.“

„Ne plaši se on“, reče Džon. Kleknu i pozva. „Duše, dođi ovamo. Hajde. Tako je.“

Vučje štene se prišunja bliže i liznu Džonovo lice, ali je i dalje oprezno držalo na oku Tiriona Lanistera, i kada kepec pruži ruku da ga pomiluje, povuče se i tiho otkri očnjake. „Baš je stidljiv“, primeti Lanister.

„Sedi, Duše“, zapovedi Džon. „Tako je. Budi miran.“ Diže pogled ka kepecu. „Sada možeš da ga dodirneš. Neće se ni maknuti sve dok mu ne dozvolim. Dresiram ga.“

„Vidim“, reče Lanister. On ovlaš pređe rukom po snežnobelom krznu među Duhovim ušima i reče: „Lep vuk.“

„Da ja nisam ovde, iščupao bi ti grkljan“, reče Džon. To još nije bilo tačno, mada će uskoro biti.

„U tom slučaju, najbolje da ostaneš gde si“, reče kepec. On nagnu svoju preveliku glavu u stranu i odmeri Džona raznobojnim očima. „Ja sam Tirion Lanister.“

„Znam“, reče Džon. Ustade. Uspravan, bio je viši od kepeca. To mu je bilo neobično.

„Ti si kopile Neda Starka, zar ne?“

Džon oseti kako ga prože hladnoća. Stisnu usne i ne reče ništa.

„Uvredio sam te?“, reče Lanister. „Oprosti mi. Kepeci ne moraju da imaju mnogo takta. Pokolenja skakutavih luda sa smešnim kapama obezbedila su mi pravo da se odevam ružno i kažem baš sve što mi dune.“ Isceri se. „Ti, doduše, *jesi* kopile.“

„Lord Edard Stark je moj otac“, prizna Džon ukočeno.

Lanister mu je proučavao lice. „Da“, reče. „Vidim to. U tebi ima više severa nego u tvojoj braći.“

„Polubraći“, ispravi ga Džon. Prijala mu je kepečeva primedba, ali je nastojao da to ne pokaže.

„Da ti dam jedan savet, kopile“, reče Lanister. „Nikada ne zaboravi ko si, jer svet to sigurno neće zaboraviti. Neka ti to postane snaga. Tako ti nikada neće postati slabost. Neka ti to bude oklop, a ne oružje u rukama neprijatelja.“

Džon nije bio raspoložen za bilo čije savete. „Šta ti znaš o tome kako je biti kopile?“

„Svi kepeci su kopilad u očima svojih očeva.“

„Ti si zakoniti sin svoga oca, punokrvni Lanister.“

„Stvarno?“, odgovori kepec jetko. „Podseti na to moga gospodara oca. Moja majka je umrla kada me je rađala, i on u to nikada nije bio siguran.“

„Ja čak ni ne znam ko mi je majka“, reče Džon.

„Neka žena, pretpostavljam. Majke su mahom žene.“ On uputi Džonu žaloban

osmeh. „Zapamti ovo, dečake. Svi kepeci su možda kopilad, ali sva kopilad nisu kepeci.“ I onda se okrete i odgega nazad na gozbu, zviždućući. Kada je otvorio vrata, svetlo mu baci senku preko čitavog dvorišta, i na trenutak je Tirion Lanister izgledao visok kao kralj.

KEJTLIN

Od svih odaja Velike tvrđave Zimovrela, Kejtlinina ložnica bila je najtoplija. Retko je morala da pali vatru. Zamak je bio sazidan iznad prirodnih toplih izvora, i vrele vode kolale su njegovim zidovima kao krv kroz ljudsko telo, terajući hladnoću iz kamenih dvorana, ispunjavajući staklene bašte vlažnom toplotom i ne dozvoljavajući zemlji da se zaledi. Otvoreni bazeni neprekidno su se pušili u desetini malih dvorišta. Leti to nije mnogo značilo, ali zimi je činilo razliku između života i smrti.

Kejtlinino kupatilo uvek je bilo vrelo, toplih zidova. Toplota ju je podsećala na Brzorečje, na sunčane dane provedene sa Lizom i Edmurom, ali Ned jednostavno nije trpeo toplotu. Starkovi su sazidani za hladnoću, govorio bi joj, a ona bi se smejala i odgovarala da su onda, bez sumnje, izgradili svoj zamak na pogrešnom mestu.

I tako, kada završiše, Ned skliznu sa nje i ustade iz kreveta, kao i hiljadu puta ranije. Pređe sobu, razmače teške tapiserije i otvori sve uske visoke prozore, pustivši noćni vazduh u odaju.

Vetar je igrao oko njega dok je stajao i zurio u noć, nag i praznih ruku. Kejtlin je navukla krzna do brade i posmatrala ga. Izgledao je nekako manji i ranjiviji, poput mladića za koga se udala u obredištu u Brzorečju, pre petnaest dugih godina. Unutrašnjost butina ju je još bolela od žestine kojom su vodili ljubav. Bio je to dobar bol. Osećala je Nedovo seme u sebi. Molila se da ono tamo oživi. Od Rikona je prošlo tri godine. Još nije bila prestara. Mogla bi da mu podari još jednog sina.

„Odbiću ga“, reče Ned dok se okretao ka njoj. Oči su mu bile nespokojne, glas pun sumnji.

Kejtlin sede u krevetu. „Ne možeš. *Ne smeš*.“

„Moje dužnosti su ovde, na severu. Ne želim da budem Robertova desnica.“

„On to neće razumeti. Sada je kralj, a kraljevi nisu kao ostali ljudi. Ako odbiješ da mu služiš, pitaće se zašto je tako, i pre ili kasnije će početi da sumnja u tvoju odanost. Zar ne vidiš kakvoj bi nas opasnosti izložio?“

Ned odmahnu glavom, odbijajući da u to poveruje. „Robert nikada ne bi povredio ni mene ni moje. Bili smo bliži nego što braća mogu da budu. „On me voli. Ako ga odbijem, urlaće i proklinjaće i pretiće, a nakon nedelju dana ćemo se obojica tome smeјati. Poznajem tog čoveka!“

„Poznavao si čoveka“, reče ona. „Ali ti je kralj stranac.“ Kejtlin je pamtila mrtvog jezovuka u snegu, i slomljeni jelenski rog u njegovom grlu. Morala je da ga natera da shvati. „Kralju je ponos sve, moj gospodar, Robert je prevaleo ovoliki put da bi te video, obasuo velikim počastima, i ti ne smeš da ih odbiješ.“

„Počastima?“, nasmeја se Ned gorko.

„U njegovim očima, ona to i jesu“, reče Kejtlin.

„A u tvojim?“

„I u mojim“, brecnu se ona. Zašto on nije mogao da shvati? „Nudi nam brak svoga sina sa našom kćeri, kako bi ti to drugačije nazvao? Sansa jednoga dana može da postane kraljica. Njeni sinovi mogu da vladaju od Zida do Dornskih planina. Šta je u tome toliko loše?“

„Bogovi, Kejtlin, Sansi je tek *jedanaest*“, reče Ned. „A Džofri... Džofri je...“

Ona završi umesto njega: „...kraljević i naslednik Gvozdеноg prestola. Meni je bilo tek dvanaest kada me je otac obećao tvom bratu Brendonu.“

Od tih reči se Nedove usne gorko zgrčiše. „Brendon. Da. Brendon bi znao šta da radi. Uvek je tako bilo. Sve je ovo trebalo da bude Brendonovo. i, Zimovrel, sve. On je bio rođen da bude kraljeva desna ruka i otac kraljice. Ja tu čašu nikada nisam tražio.“

„Možda nisi“, reče Kejtlin, „ali Brendon je mrtav, čaša te nije mimoišla moraš da je ispiješ, sviđalo ti se to ili ne.“

Ned se okrete od nje, ka noći. Zurio je u tamu, posmatrajući mesec i zvezde ili, možda, stražare na zidinama.

Kejtlin tada smekša, kada vide njegov bol. Edard Stark ju je oženio umesto Brendona, kao što su običaji nalagali, ali je senka njegovog mrtvog brata još uvek lebdela nad njima, kao i ona druga, senka žene kojoj nije hteo da kaže ime, žene koja mu je rodila kopile.

Nameravala je da mu priđe, kada se na vratima začu kucanje, glasno i neočekivano. Ned se okrenu, namršten. „Šta je?“

Kroz vrata se začu Dezmondov glas. „Moj gospodaru, ovde je meštar Luvín, i moli da ga odmah primiš.“

„Rekao si mu da sam naredio da me ne uznemiravaju?“

„Jesam, moj gospodaru. Uporan je.“

„Dobro onda. Pusti ga unutra.“

Ned priđe ormaru i ogrnu teški ogrtač. Kejtlin iznenada shvati koliko je postalo hladno. Ispravi se u krevetu i navuče krzna do brade. „Da zatvorimo prozore“, predloži.

Ned odsutno klimnu glavom. U sobu uđe meštar Luvín.

Meštar je bio čovek omalen i prosed. Ono malo kose što mu je vreme ostavilo bilo je sedo. Odora mu je bila u bojama Starka, siva vuna, obrubljena belim krznom. U širokim rukavima krili su se džepovi. Luvín je neprekidno nešto stavljao u džepove a nešto iz njih vadio: knjige, poruke, čudne predmete, igračke za decu. Kejtlin se čudila kako uspeva uopšte da podigne ruke, kada u rukavima čuva toliko toga.

Meštar sačeka dok se vrata za njim nisu zatvorila, a onda progovori. „Moj gospodaru“, reče Nedu. „Oprosti što ti ometam počinak. Stigla je poruka.“

Ned je izgledao razdraženo. *Poruka?* Od koga? Da li je stigao neki glasnik? Niko mi ništa nije rekao.“

„Nije bilo glasnika, moj gospodaru. Samo izrezbarena drvena kutija, ostavljena na stolu u mojoj opservatoriji, dok sam dremao. Moje sluge nikoga nisu videle, ali mora da je posredi neko iz kraljeve pratnje. Nismo imali drugih posetilaca sa juga.“

„Drvena kutija, kažeš?“, reče Kejtlin.

„Unutra je bilo kvalitetno novo sočivo za opservatoriju iz Mira, sudim po izradi. Staklarima iz Mira nema ravnih.“

Ned se namršti. Kejtlin je znala da on nema mnogo strpljenja za takve stvari. „Sočivo“, reče on. „Kakve to veze ima sa mnom?“

„I mene je začudilo“, reče meštar Luvin. „Očigledno se tu krilo još nešto.“

Pod teškim krznenim pokrivačima, Kejtlin zadrhta. „Sočivo nam pomaže da bolje vidimo.“

„Baš tako.“ On prstima dodirnu ogrlicu svog reda; težak lanac koji se nosio tik uz vrat, ispod odore; svaka karika bila je iskovana od drugog metala.

Kejtlin oseti kako se u njoj ponovo budi jeza. „Šta to treba da vidimo bolje?“

„I ja sam se isto zapitao.“ Meštar Luvin iz rukava izvuče čvrsto smotan svitak papira. „Našao sam pravu poruku skrivenu u lažnom dnu kada sam rastavio kutiju u kojoj je bilo sočivo, ali ta poruka nije za moje oči.“

Ned ispruži ruku. „Daj mi je onda.“

Luvin se ne pomeri. „Oprosti mi, moj gospodaru. Poruka nije ni za tvoje oči. Na njoj piše da je sme videti samo leđi Kejtlin, i niko više. Smem da priđem?“

Kejtlin klimnu glavom, ne usuđujući se da nešto kaže. Meštar odloži papir na sto kraj kreveta. Bio je zapečaćen grudvicom plavog voska. Luvin se pokloni i krenu da se povlači.

„Ostani“, zapovedi mu Ned. Glas mu je bio ozbiljan. On pogleda Kejtlin. „Šta je posredi? Moja gospo, ti se treseš.“

„Bojim se“, prizna ona. Pruži drhtavu ruku i uze pismo. Krzna spadoše sa njenog nagog tela, zaboravljena. U plavom vosku bio je utisnut polumesec i soko, simbol Kuće Erina. „Od Lize je.“ Kejtlin pogleda svog muža. „Ono što u njemu piše neće nam doneti sreću“, reče mu ona. „Ova poruka nosi puno bola, Nede. Osećam to.“

Ned se namršti i lice mu se smrači. „Otvori ga.“

Kejtlin slomi pečat.

Ona prelete očima preko reči. U početku u njima ne vide nikakvog smisla. Onda se priseti. „Liza nije ništa prepustila slučaju. Kad smo bile devojčice, nas dve smo imale svoj tajni jezik.“

„Možeš li da ga pročitaš?“

„Da“, prizna Kejtlin.

„Onda nam reci.“

„Trebalo bi da se povučem“, reče meštar Luvin.

„Ne“, reče Kejtlin. „Trebaće nam tvoj savet.“ Zbaci krzna sa sebe i ustade iz kreveta. Dok je prelazila preko sobe, oseti hladnoću noćnog vazduha na goljoj koži beše poput dodira rake.

Meštar Luvin obori pogled. Čak je i Ned izgledao sablažnjeno. „Šta to radiš?“, upita on.

„Palim vatru“, reče mu Kejtlin. Pronašla je ogrtač i prebacila ga preko ramena, a onda klekla iznad hladnog ognjišta.

„Meštre Luvine...“, počeo Ned.

„Meštar Luvin me je porađao svaki put“, reče Kejtlin. „Ovo nije vreme za lažnu čednost.“ Gurnula je hartiju među suvarke i stavila teže trupce na njih.

Ned pređe sobu, uhvati je za ruku i podiže je. Držao ju je tako, unevši joj se u lice. „Gospo moja, reci mi! Šta piše u poruci?“

Kejtlin se ukoči u njegovom stisku. „Upozorenje“, reče tiho. „Ako smo dovoljno pametni da ga poslušamo.“

On je ispitivački pogleda. „Nastavi.“

„Liza kaže da je Džon Erin ubijen.“

Prsti mu se stegoše oko njene ruke. „Ko ga je ubio?“

„Lanisteri“, reče mu ona. „Kraljica.“

Ned joj pusti ruku. Na koži ostadoše tamnocrveni tragovi. „Bogovi“, prošapta on. Glas mu je bio hrapav. „Sestra ti je sišla s uma od bola. Ne zna šta govori.“

„Zna“, reče Kejtlin. „Liza jeste preka, ali je ova poruka pažljivo pripremljena, pametno skrivena. Znala je da joj sledi smrt ako pismo padne u pogrešne ruke. Sigurno je imala nešto jače od pukih sumnji kada je sve stavila na kocku.“ Kejtlin pogleda svog muža. „Sada zaista više nemamo izbora. Ti *moraš* biti Robertova desnica. Moraš otići na jug s njim i saznati istinu.“

Odmah je shvatila da je Ned došao do potpuno različitog zaključka. „Jedine istine koje poznajem su ovde. Jug je zmijsko gnezdo, i ne želim da u njega kročim.“

Luvin počeo mesto gde mu se ogrlica usekla u meku kožu vrata. „Moj gospodar, kraljeva desnica ima veliku moć. Moć da ustanovi istinu o smrti lorda Džona Erina, da privede njegove ubice kraljevoj pravdi. Moć da zaštiti ledi Erin i njenog sina, ako se te optužbe pokažu kao istinite.“

Ned se bespomoćno osvrnuo oko sebe. Kejtlin zabole srce za njim, ali je znala da još ne sme da ga zagrli. Najpre mora da izvojuje pobedu, zbog budućnosti svoje dece. „Kažeš da Roberta voliš kao brata. Da li bi brata ostavio okruženog Lanisterima?“

„Nek vas Tuđini oboje odnesu“, promrmlja Ned mračno. Okrenu se od njih i priđe prozoru. Ona je ćutala, kao i meštar. Čekali su, u tišini, dok se Edard Stark nemo opraštao od svog voljenog doma. Kada se napokon okrenuo od prozora, glas mu je bio tužan i pun sete, i nešto vlažno je iskrilo u uglovima njegovih očiju. „Moj otac je jednom na kraljev poziv otišao na jug. Nikada se nije vratio.“

„Druga vremena“, reče meštar Luvín. „Drugi kralj.“

„Da“, reče Ned tupo. Sede u stolicu pored ognjišta. „Kejtlín, ti treba da ostaneš u Zimovrelu.“

Te reči joj stegoše srce, poput ledenog vetra. „Ne“, reče ona, iznenada uplašena. Zar će joj to biti kazna? Da mu nikada više ne vidi lice, niti da oseti njegove ruke oko sebe?

„Da“, reče Ned, glasom s kojim nije bilo sporenja. „Moraš umesto mene vladati Severom, dok ja budem Robertov potrčko. U Zimovrelu mora da stoluje Stark. Robu je četrnaest. Uskoro će biti odrastao čovek. Mora naučiti da vlada, a ja neću biti ovde da mu pomognem. Neka učestvuje u tvojim većima. Mora biti spreman kada dođe vreme.“

„S božjom pomoću, neće skoro“, promrmlja meštar Luvín.

„Meštre Luvine, verujem ti kao da si moja vlastita krv. Savetuj mi ženu u svim pitanjima, velikim i malim. Nauči mog sina svemu što treba da zna. Zima dolazi.“

Meštar Luvín ozbiljno klimnu glavom. Onda nastupi tišina, sve dok Kejtlín nije smogla hrabrosti da postavi pitanje čijeg se odgovora najviše bojala. „Šta će biti sa ostalom decom?“

Ned ustade, zagrlí je i približi njeno lice svome. „Rikon je odveć mali“, reče nežno. „Nek ostane sa tobom i Robom. Ostale ću povesti sa sobom.“

„Neću moći to da podnesem“, reče Kejtlín drhteći.

„Moraćeš“, reče on. „Sansa mora da se uda za Džofrija, jasno je, ne smemo dati osnova da posumnjaju u našu odanost. A i krajnje je vreme da Arja uči običaje južnjačkih dvorova. Za koju godinu će i ona stasati za udaju.“

Sansa će na jugu procvetati, pomisli Kejtlín, a bogovi znaju da je Arja odviše divlja, i da joj nedostaje uglađenosti. Ali ne Bren. Nipošto Bren. „Da“, reče ona, „ali molim te, Nede, u ime tvoje ljubavi, dozvoli Brenu da ostane u Zimovrelu. Tek mu je sedam godina.“

„Meni je bilo osam kada me je otac poslao da odrastem u Gnezdú sokolovom“, reče Ned. „Ser Rodrik mi kaže da se Rob i Džofri ne dopadaju jedan drugom. To nije zdravo. Bren može da premosti taj jaz. On je drag dečak, vedre naravi, lako ga je voleti. Nek odraste sa mladim prinčevima, neka postane njihov prijatelj, kao što je Robert postao moj. Naša kuća će zbog toga biti sigurnija.“

Bio je u pravu, Kejtlín je to znala. No, to joj nije ublažilo bol. Znači, izgubiće ih sve četvoro: Neda, obe devojčice i milog malog Brena. Ostaće joj samo Rob i mali Rikon. Već se osećala usamljenom. Zimovrel je bio mman. „Onda pazi da se ne penje na zidove“, reče ona hrabro. „Znaš kako Bren voli da se vere.“

Ned joj poljupcem zaustavi suze. „Hvala ti, gospo moja“, prošaputa. „Znam da je teško.“

„Šta će biti sa Džonom Snežnim, moj gospodaru?“, upita meštar Luvín.

Kejtlín se nape na samo spominjanje tog imena. Ned oseti bes u njoj i odmaće se.

Mnogi muškarci su imali kopilad. Kejtlin je odrasla s tim znanjem. Nije bila iznenađena kada je prve godine njihovog braka saznala da je Nedu neka devojka koju je sreo usput, na vojnom pohodu, rodila sina. On je imao muške potrebe, na kraju krajeva, i tu godinu su proveli rastavljeni, Ned u ratu na jugu, dok je ona bila na sigurnom, u zamku svog oca u Brzorečju. Mislila je mnogo više na Roba, odojčce na njenim grudima, nego na muža koga jedva da je i poznavala. Imao je prava da između bitaka nađe utehu kakvu želi. A ako neka od tih žena zatrudni, očekivala je da će se on pobrinuti za dete.

Učinio je više od toga. Starkovi nisu bili kao drugi ljudi. Ned je doveo kopile kući i zvao ga „sinom“ pred celim Severom. Kada su se ratovi napokon završili i Kejtlin stigla u Zimovrel, Džon i njegova dojilja već su bili tu.

To ju je duboko povredilo. Ned nije hteo da govori o majci, ni jednu jedinu reč, ali u zamku nema tajni i Kejtlin je čula svoje sluškinje kako ponavljaju priče vojnika njenog muža. Šaputale su o ser Arturu Dejnu, Jutarnjem maču, najsmrtonosnijem od sedmorice vitezova Erisove Kraljeve garde, i kako ga je njihov mladi gospodar pogubio u dvoboju. I govorili su kako je Ned odneo ser Arturov mač njegovoj prelepoj mladoj sestri koja ga je čekala u zamku zvanom Zvezdopad, na obali Letnjeg mora. Ledi Ašara Dejn visoka i plavokosa, sa čarobnim ljubičastim očima. Bile su joj potrebne dve nedelje da sakupi hrabrost, ali je konačno, jedne noći u krevetu, Kejtlin zatražila od svog muža istinu.

Tada ju je, jedini put za sve godine koje su proveli zajedno, Ned istinski uplašio. „Da me nikada više nisi pitala o Džonu“, rekao je, hladan poput leda. „On je moja krv, i to je sve što ti treba da znaš. A sada ćeš mi reći gde si čula to ime, gospo moja.“ Ona se zaklela da će ga slušati, zato mu je rekla; i od tog dana šaputanje je prestalo i ime Ašare Dejn više se nikada nije čulo u Zimovrelu.

Ko god da je bila Džonova majka, Ned ju je sigurno snažno voleo, pošto Kejtlin nikako nije mogla da ga ubedi da momka nekuda pošalje. To mu nikada nije oprostila. Zavolela je svog muža svim srcem, ali nikada u sebi nije našla ljubavi za Džona. Mogla je da oprostí Nedu i tuce kopiladi, samo da joj nisu svaki dan bila pred očima. A Džon joj je stalno bio pred očima, i kako je rastao, počinjao je da liči na Neda mnogo više od zakonitih sinova, koje mu je ona radala. Nekako joj je zbog toga bilo sve teže. „Džon mora da ide“, rekla je sada.

„On i Rob su bliski“, reče Ned. „Nadao sam se...“

„On ne može da ostane ovde“, reče Kejtlin presekavši ga. „On je tvoj sin, ne i moj. Neću ga ovde.“ Bilo je to okrutno, znala je, ali je bilo i istinito. Ned neće momku učiniti uslugu ako ga ostavi u Zimovrelu.

Ned joj uputi pogled pun bola. „Znaš da ne mogu da ga povedem na jug. Na dvoru neće biti mesta za njega. Momak sa imenom kopileta... znaš šta će govoriti o njemu. Svi će ga izbegavati.“

Kejtlin steže srce da bi odbila nemu molbu u očima svog muža. „Kažu da je tvoj prijatelj Robert i sam otac desetina kopiladi.“

„I niko ih nikada nije video na dvoru!“, besno reče Ned. „Lanisterka se pobrinula za to. Bogovi, kako možeš da budeš tako okrutna? On je samo dečak. On...“

Obuze ga gnev. Možda bi rekao još toga, strašnije stvari, ali se meštar Luvin ubaci. „Postoji još jedna mogućnost“, reče tiho. „Tvoj brat Bendžen je pre neki dan došao da porazgovara sa mnom o Džonu. Izgleda da dečak želi da obuče crno.“

Ned je izgledao zaprepašteno. „Tražio je da se pridruži Noćnoj straži?“

Kejtlin je ćutala. Pustila je da Ned sam razmisli; njen glas sada ne bi bio dobrodošao. I pozelela je da poljubi meštra. Njegovo rešenje bilo je savršeno. Bendžen Stark je bio Zakleti brat. Džon će mu biti kao sin, dete koje on nikada neće imati. A vremenom će i sam dečak položiti zakletvu. Neće imati sinova koji bi jednog dana mogli da ugroze pravo Kejtlininih unuka na Zimovrel.

Meštar Luvin reče: „Velika je čast služiti na Zidu, moj gospodaru.“

„A čak i kopile može da dogura daleko u Noćnoj straži“, razmišljao je naglas Ned. Ipak, u glasu mu se osećao nemir. „Džon je tako mlad. Da je to zatražio kao odrastao čovek, bilo bi to nešto sasvim drugo, ali dečak od četrnaest godina...“

„Teška žrtva“, složi se meštar Luvin. „Ali ovo su teška vremena, moj gospodaru. Njegov put nije ništa lakši od tvog ili od puta tvoje gospe.“ Kejtlin pomisli na troje dece koje će izgubiti. Nije joj bilo lako da ćuti. Ned odvrati pogled od njih i zagleda se kroz prozor. Duguljasto lice mu je bilo tiho i zamišljeno. Konačno uzdahnu i okrete se.

„Dobro onda“, reče meštru Luvinu. „Valjda je tako najbolje. Razgovaraću se Benom.“

„Kada ćemo reći Džonu?“, upita meštar.

„Kada budem morao da to učinim. Treba da se spremamo. Biće nam potrebne bar dve nedelje pre nego što krenemo. Nek Džon uživa u ovih poslednjih nekoliko dana. Leto će se uskoro okončati, kao i detinjstvo. Kada dođe vreme, sam ću mu reći.“

ARJA

Arjini šavovi su ponovo bili krivi.

Nesrećno se namrštila i hitro pogledala ka svojoj sestri Sansi, koja je sedela okružena drugim devojkicama. Sansa je prelepo vezla. Svi su to govorili. „Sansin ručni rad je lep kao i ona sama“, rekla je jednom obrednica Mordejna njihovoj gospi majci. „Ona ima tako fine, nežne ruke.“ Kada je ledi Kejtlin upitala za Arju, obrednica je digla obrve. „Arja ima ruke kovača.“

Arja krišom pogleda preko sobe, zabrinuta da će joj obrednica Mordejna pročitati misli, ali joj ona danas nije poklanjala pažnju. Sedela je sa princezom Mirselom, osmehujući se i diveći joj se. Obrednica je retko imala prilike da podučava kraljevsku princezu ženskim veštinama, to je i rekla kada je kraljica dovela Mirselu da im se pridruži. Arji se učinilo da su i Mirselini šavovi pomalo krivi, ali sudeći po obredničinom prenemaganju, mora da nije bilo tako.

Ponovo je pogledala svoj rad, pokušavajući da nađe način da ga nekako popravi, a onda uzdahnu i odloži iglu. Mračno pogleda svoju sestru. Sansa je uz rad veselo ćaskala. Bet Kasel, ser Rodrikova kći, sedela joj je kraj nogu, upijajući svaku reč, a Džejn Pul se nagla da joj nešto šapne na uho.

„O čemu pričate?“, upita Arja iznenada.

Džejn je iznenađeno pogleda, a onda se zakikota. Sansa je izgledala posramljeno. Bet pocrvene. Nijedna joj ne odgovori.

„Kažite mi“, reče Arja.

Džejn se osvrnu da proveri sluša li ih obrednica Mordejna. Mirsela tada reče nešto, i obrednica se nasmeja zajedno sa ostalim gospama.

„Pričale smo o princu“, reče Sansa, glasom tihim poput poljupca.

Arja je znala o kom princu govori njena sestra: o Džofriju, naravno. Visokom i zgodnom. Sansa je sedela kraj njega na gozbi. Arja je morala da sedi pored malog i debelog. Naravno.

„Džofriju se dopada tvoja sestra“, prošapta Džejn, ponosna, kao da je to i njena zasluga.

Bila je kći zimovrelskog kućupravitelja i Sansina najdraža prijateljica. „Rekao joj je da je veoma lepa.“

„Oženiće se njom“, reče mala Bet sanjalački, grleći se. „Onda će Sansa biti kraljica čitave zemlje.“

Sansa je bila dovoljno osetljiva da pocrveni. To joj je lepo stajalo. Njoj sve lepo pristaje, pomisli Arja s tupim jedom. „Bet, nemoj da izmišljaš svašta“, ispravi Sansa mlađu devojkicu nežno je milujući po glavi, da ublaži svoje stroge reči. Pogleda Arju. „Kako ti se dopada princ Džof, sestro? Veoma je otmen, zar ne?“

„Džon kaže da izgleda kao curica“, reče Arja.

Sansa uzdahnu dok je provlačila iglu kroz vez. „Siroti Džon“, reče ona.

Ljubomorani je zato što je kopile.“

„On nam je brat“, reče Arja preglasno. Glas joj preseče popodnevnu tišinu odaje u kuli.

Obrednica Mordejna podiže pogled. Imala je koštunjavo lice, oštarih očiju i tankih usana, kao stvoreno za mrštenje. Sada se mrštila. „Deco, o čemu to pričate?“

„Polubrat“, ispravi Sansa Arju, tiho i savesno. Onda se osmehnu obrednici. „Arja i ja smo pričale o tome koliko nam je drago što je princeza danas sa nama“, reče ona.

Obrednica Mordejna klimnu. „Tako je. To je velika čast za sve nas.“ Princeza Mirsela se nesigurno osmehnu na taj kompliment. „Arja, zašto ne radiš?“, upita obrednica. Ona ustade i uširkane haljine zašuštaše dok se kretala preko prostorije. „Da vidim tvoj vez.“

Arja požele da vikne od muke. To je bilo toliko nalik na Sansu, da tako privuče obredničinu pažnju. „Evo“, reče, nevoljno pružajući svoj rad.

Obrednica pogleda tkaninu. „Arja, Arja, Arja“, reče. „Ovo nije dobro, ovo uopšte nije dobro.“

Svi su je gledali. Bilo je to previše. Sansa je bila isuviše dobro odgojena da bi se smejala sramoti svoje sestre, ali se zato Džejn podrugljivo smeškala i za nju. Čak ju je i princeza Mirsela sažaljevala. Arja oseti kako joj naviru suze. Naglo ustade sa stolice i jurnu ka vratima.

Obrednica Mordejna viknu za njom. „Arja, vraćaj se ovamo! Ni koraka dalje! Tvoja gospa majka će čuti za ovo. Kakvo je to ponašanje pred kraljevskom princezom! Sve ćeš nas osramotiti!“

Arja zastade kraj vrata i okrenu se, zagrizavši usnu. Suze su joj se slivale niz obraze. Uspe da se ukočeno pokloni Mirseli. „S tvojom dozvolom, moja gospo.“

Mirsela zatrepta i potraži pogledom savet od ostalih gospi. Ali ako je ona bila nesigurna, obrednica Mordejna nije. „Kuda si to krenula?“, oštro upita ona.

Arja je prostreli pogledom. „Idem da potkujem konja“, reče slatko se osmehujući, na trenutak zadovoljna zbog preneraženog izraza obredničnog lica. Onda jurnu napolje, trčeći niz stepenice što je brže mogla.

Nije bilo pošteno. Sansa je imala sve. Sansa je bila dve godine starija; možda za Arju više nije ostalo ništa. Često je tako izgledalo. Sansa je umela da veze, pleše i peva. Pisala je pesme. Znala je kako da se obuče. Svirala je i harfu i zvana. Još gore od toga, bila je lepa. Sansa je nasledila fine visoke jagodice njihove majke i gustu kestenjastu kosu Tulijevih. Arja je ličila na njihovog gospodara oca. Kosa joj je bila beživotna i smeđa, lice duguljasto i ozbiljno. Džejn je imala običaj da je zove Arja Konjsko lice, i da njišti kad god bi bila u blizini. Bolelo je što je jedino u čemu je Arja bila bolja od sestre bilo jahanje. U tome, i u upravljanju domaćinstvom. Sansa nikada nije imala dara za brojke. Ako se zaista uda za princa Džofa, Arja se nadala da će imati dobrog kućupravitelja.

Nimerija ju je čekala u stražarskoj sobi u podnožju stepenica. Skočila je na noge

čim je ugledala Arju. Arja se osmehnu. Makar ju je to vučje štene volelo. Bile su nerazdvojne, Nimerija je čak i spavala u njenoj sobi, u podnožju njenog kreveta. Da joj majka to nije zabranila, Arja bi rado povelu vučicu sa sobom na časove veza. Da vidimo kako bi je *onda* obrednica Mordejna grdila zbog šavova!

Nimerija ju je željno grickala za ruku dok ju je Arja odvezivala. Imala je žute oči. Kada bi sunce blesnulo u njima, svetlucale su kao dva zlatnika. Arja joj je dala ime po ratničkoj kraljici Rojne, koja je povelu svoj narod preko Uskog mora. I to je bio veliki skandal. Sansa je, naravno, svom štenetu dala ime „Ledi“. Arja načini grimasu, i čvršće zagrlila malu vučicu. Nimerija je liznu po uhu, na šta se ona zakikota.

Do sada je već obrednica Mordejna izvesno javila vesti njenoj gospi majci. Ako ode u svoju sobu, naći će je. Arja nije htela da je nađu. Imala je pametnijeg posla. Dečaci su vežbali u dvorištu. Želela je da vidi kako Rob baca otmenog princa Džofrija na leđa. „Hajde“, prošapta Nimeriji. Ustade i potrča, a vučica ju je u stopu pratila.

Na pokrivenom mostu koji je spajao arsenal i Veliku tvrđavu nalazio se prozor sa koga se moglo videti čitavo dvorište. Tamo su se uputile.

Stigoše zadihane i zatekoše Džona kako sedi, kolena dignutog do brade, Posmatrao je vežbanje, tako usredsređeno da naizgled nije primetio njen dolazak sve dok im njegov beli vuk nije krenuo u susret. Nimerija se oprezno primače. Duh, već krupniji od svoje mlađe braće i sestara, onjuši je, pažljivo joj gricnu uho, i vrati se na svoje mesto.

Džon je radoznalo pogleda. „Zar ne bi trebalo da si na časovima veza, sestrice?“

Arja mu se prkosno namršti. „Htela sam da vidim kako se bore.“

On se osmehnu. „Onda dođi ovamo.“

Arja se pope na prozor, sede kraj njega, i začu tupe udarce i stenjanje, koji su dopirali iz dvorišta.

Na njeno razočaranje, vežbali su mlađi dečaci. Bren je bio tako umotan u postavljeni oklop da je izgledao kao da na sebi ima dušek, a princ Tomen, ionako punačak, podsećao je na loptu. Dahtali su i udarali jedan drugoga postavljenim drvenim mačevima, pod budnim okom starog ser Rodrika Kasela, kaštelana Zimovrela, velike stamene bačve od čoveka sa veličanstvenim belim zaliscima. Desetak posmatrača, i mladih i starih, ohrabrivali su dečake, a među njima je Robov glas bio najglasniji. Videla je Teona Grejdžoja kraj njega, crni dublet bio mu je ukrašen zlatnom džinovskom sipom njegove kuće, dok mu je na licu bio ironičan i prezriv izraz. Oba borca su se već teturala. Arji je bilo jasno da se već dugo bore.

„Malo naporniji rad od veza“, primeti Džon.

„Malo zabavniji rad od veza“, uzvratila mu Arja. Džon se osmehnu, pruži ruku i nežno joj razbaruši kosu. Arja pocrvene. Oni su oduvek bili bliski. Džon je imao

lice njihovog oca, kao i ona. Oni su bili jedini. Rob, Sansa, Bren, pa čak i mali Rikon, svi su ličili na Tulije, širokih osmeha i vatrenekose. Kada je Arja bila mala, bojala se da to znači da je i ona kopile. Džon je bio taj kome je poverila svoj strah, i Džon ju je uverio da nije tako.

„Zašto nisi dole u dvorištu?“, upita ga Arja.

On joj se osmehnu krajičkom usana. „Kopilad ne smeju da povrede mlade prinčeve“, reče. „Modrice koje zadobiju u dvorištu za vežbanje moraju da potiču od mačeva zakonitih sinova.“

„Oh.“ Arja se osetila postišeno. Trebalo je to da zna. Po drugi put toga dana pomisli kako je život nepravedan.

Posmatrala je svog mlađeg brata kako zamahuje na Tomena. „Bila bih isto tako dobra kao i Bren“, reče. „Njemu je tek sedam godina. Meni je devet.“

Džon je odmeri sa svom mudrošću četrnaestogodišnjaka. „Previše si mršava“, reče. Uze joj ruku i opipa joj mišicu. Onda uzdahnu i odmahnu glavom. „Sumnjam da bi uopšte mogla da digneš mač, sestrice, a kamoli njime da zamahneš.“

Arja povuče ruku i prostreli ga pogledom. Džon joj ponovo razbaruši kosu. Gledali su kako Bren i Tomen kruže jedan oko drugog.

„Vidiš li princa Džofrija?“, upita Džon.

Nije ga videla, ne odmah, ali kad je pogledala bolje, primetila ga je u pozadini, u senci visokog kamenog zida. Bio je okružen ljudima koje nije poznavala, mladim štitonošama u livrejama Lanistera i Barateona, koji su joj bili potpuni stranci. Bilo je među njima i nešto starijih ljudi; pretpostavljala je da su vitezovi.

„Pogledaj grb na njegovom ogrtaču“, reče Džon.

Arja pogleda. Na prinčevom postavljenom ogrtaču bio je izvezen iskićen štit. Vez je, bez sumnje, bio besprekora. Štit je bio podeljen napola; na jednoj strani bio je okrunjeni jelen kraljevske kuće, na drugoj lav Lanistera.

„Lanisteri su gordi“, primeti Džon. „Čovek bi pomislio da je kraljevski amblem dovoljan, ali ne. Za njega je kuća njegove majke jednaka po časti sa kraljevom kućom.“

„I žene su važne!“, pobuni se Arja.

Džon se nasmeja. „Možda i ti treba da uradiš isto, sestrice. Da na svom grbu spojiš Tulije i Starkove?“

„Vuk sa ribom u ustima?“ Ta pomisao je nasmeja. „To bi izgledalo blesavo. Osim toga, ako žensko ne sme da se bori, zašto bi onda imalo grb?“

Džon slegnu ramenima. „Devojke dobijaju grbove, ali ne i mačeve. Kopilad dobijaju mačeve, ali ne i grbove. Nisam ja izmislio ta pravila, sestrice.“

Iz dvorišta se začu povik. Princ Tomen se valjao po prašini, bezuspešno pokušavajući da ustane. Zbog mekog postavljenog oklopa izgledao je kao kornjača na leđima. Bren je stajao nad njim sa dignutim drvenim mačem, spreman da ga ponovo odalami čim se on osovi na noge. Muškarci su počeli da se smeju.

„Dosta!“, uzviknu ser Rodrik. Pruži ruku princu i podiže ga na noge. „Dobra

borba. Lu, Donise, pomozite im da skinu oklop.“ Osvrnu se oko sebe. „Prinče Džofri, Robe, da li ste spremni za još jednu rundu?“

Rob, još znojav od prošlog okršaja, zakorači željno napred. „Rado.“

Na Rodrikov poziv i Džofri izađe na sunce. Kosa mu je sijala poput kovanog zlata. Izgledao je kao da se dosađuje. „Ser Rodriče, ovo je igra za malu decu.“

Teon Grejdžoj se naglo i grubo nasmeja. „Vi i jeste deca“, reče posprdno.

„Rob je možda dete“, reče Džof. „Ja sam princ. I dojadilo mi je da mlatim Starkove mačem igračkom.“

„Ti si bio više mlaćen nego što si mlatio, Džofe“, reče Rob. „Da se nisi uplašio?“

Princ Džof ga pogleda. „Oh, nasmrt“, reče. „Ti si toliko stariji.“ Neki od Lanisterovih ljudi se nasmejaše.

Džon je namršteno posmatrao prizor. „Džofri je stvarno pravo malo govno“, reče on Arji.

Ser Rodrik zamišljeno pogladi svoje bele zaliske. „Šta predlažeš?“, upita princa.

„Goli čelik.“

„Odlično“, uzvratila Rob. „Zažalićeš zbog toga!“

Kaštelan položi ruku na Robovo rame da bi ga utišao. „Goli čelik je isuviše opasan. Dozvoliću vam turnirske mačeve, tupih oštrica.“

Džofri ne reče ništa, ali čovek koga Arja nije poznavala, visoki vitez crne kose i opekotinama prekrivenog lica, zakorači ispred princa. „Ovo je tvoj princ. Ko si ti da mu kažeš kako ne sme da ima oštricu na svom maču, *ser*?“

„Ja sam kaštelan Zimovrela, Klegani i bolje bi ti bilo da to ne zaboraviš.“

„Ovde vežbaš žene?“, upita opečeni čovek. Bio je mišićav poput bika.

„Vežbam *vitezove*“, reče ser Rodrik značajno. „Dobiće čelik kada za njega budu spremni. Kada stasaju.“

Opečeni čovek pogleda Roba. „Koliko ti je godina, dečake?“

„Četrnaest“, reče Rob.

„Ja sam sa dvanaest ubio čoveka. Budi siguran da nisam upotrebio tup mač.“

Arja vide kako se Rob kostreši. Ponos mu je bio povređen. On se okrete ka ser Rodriku. „Pusti me. Mogu da ga pobedim.“

„Pobedi ga onda turnirskim mačem“, reče ser Rodrik.

Džofri slegnu ramenima. „Dođi po mene kada budeš stariji, Starku. Ako ne budeš *prestari*. Među lanisterskim ljudima začu se smeh.

Robove kletve odjeknuše dvorištem. Arja, zaprepaštena, pokri usta. Teon Grejdžoj uhvati Robovu ruku da ga odvuče od princa. Ser Rodrik je smeteno čupkao zaliske.

Džofri odglumi zev i okrete se svom mlađem bratu. „Hajde, Tomene“, reče. „Dosta je igranja. Ostavi decu da se igraju.“

To izazva još smeha kod lanisterskih ljudi, i još Robovih kletvi. Ser Rodrikovo lice bilo je crveno kao cvekla pod belinom njegovih zalizaka. Teon je držao Roba u gvozdenom stisku, sve dok prinčevi i njihovi pratoci nisu otišli.

Džon ih je posmatrao kako odlaze, a Arja je posmatrala Džona. Lice mu je bilo mirno poput jezerca u središtu bogošume. Napokon, on siđe s prozora. „Predstava je završena“, reče. Saže se da počea Duha iza ušiju. „Bolje trči nazad u svoju sobu, sestrice. Obrednica Mordejna se sigurno šunja naokolo. Što se duže kriješ, kazna će biti gora. Ima da šiješ čitavu zimu. Kada se snegovi na proleće otopu, naći će te smrznutu sa iglom u rukama.“ Arji to nije bilo smešno. „Mrzim vez!“, reče žustro. „To nije pravedno!“

„Ništa nije pravedno“, reče Džon. Ponovo joj razbaruši kosu i ode od nje, praćen nečujnim Duhom. Nimerija krenu za njim, a onda se zaustavi i vrati kada vide da ih Arja ne sledi.

Ona nevoljno krenu u drugom pravcu.

Bilo je gore nego što je Džon mislio. U sobi je nije čekala samo obrednica Mordejna. Čekale su je i obrednica Mordejna i majka.

BREN

Lovci krenuše u zoru. Kralj je te večeri za gozbu želeo divljeg vepra. Princ Džofri je jahao sa ocem, tako da je i Robu bilo dopušteno da učestvuje u lovu. Stric Bendžen, Džori, Teon Grejdžoj, ser Rodrik, čak i kraljičin smešni mali brat, jahali su sa njima. Bio je to, ipak, poslednji lov. Sutra će krenuti nazad na jug.

Brena su ostavili u zamku sa Džonom, devojčicama i Rikonom. Ali Rikon je bio tek beba, devojčice su bile samo devojčice, a Džona i njegovog vuka nije bilo nigde. Bren ga nije istinski ni tražio. Mislio je da se Džon ljuti na njega. Činilo se kako je u poslednje vreme Džon ljut na sve. Bren nije znao zašto je tako. Džon je trebalo da ode sa stricem Benom na Zid, da se pridruži Noćnoj straži. To je bilo gotovo jednako dobro kao i ići na jug sa kraljem. Rob je bio taj koji će ostati kod kuće, a ne Džon.

Bren je poslednjih dana jedva čekao da krenu. Jahaće Kraljevskim drumom na sopstvenom konju, ne na poniju, već na pravom konju. Otac će mu biti kraljeva desna ruka i živeće u Crvenoj tvrđavi u Kraljevoj Luci, zamku koji su saizidali gospodari zmajeva. Stara Nen je rekla da tamo ima aveti i tamnica u kojima su počinjene strašne stvari, i zmajevih glava na zidovima. Bren bi zadrhtao od same pomisli na to, ali se nije bojao. Kako bi mogao da se boji? Tamo će mu biti otac i kralj sa svim vitezovima i zakletim mačevima.

Bren će jednoga dana postati vitez, jedan od Kraljeve garde. Stara Nen je rekla da su to najbolji mačevaoci u čitavom kraljevstvu. Bilo ih je samo sedam, nosili su beli oklop i nisu imali žena ni dece, već su živeli samo da bi služili kralju. Bren je znao sve priče. Njihova imena su za njega bila kao muzika. Servin od Štita-ogledala. Ser Rajam Redvin. Princ Emon Zmajvitez. Blizanci ser Erik i ser Arik, koji su pogubili jedan drugoga pre mnogo stotina godina, kada se brat borio protiv sestre u ratu koji su pevači nazvali Ples zmajeva. Beli Bik, Džerold Hajtauer. Ser Artur Dejn, Jutarnji Mač. Baristan Hrabri.

Dva viteza iz Kraljeve garde došla su sa kraljem Robertom. Bren ih je opčinjen gledao, nikada ne skupivši hrabrosti da im se obrati. Ser Boros je bio ćelav čovek mesnatog lica, a ser Merin je imao umorne oči i bradu boje rđe. Ser Džejmi Lanister je bio više nalik vitezovima iz priča, i on je pripadao Kraljevoj gardi, ali je Rob rekao da je on ubio starog ludog kralja i da se zato više ne računa. Najveći živi vitez bio je ser Baristan Selmi, Baristan Hrabri, lord zapovednik Kraljeve garde. Otac mu je obećao da će ga upoznati sa ser Baristanom kada stignu u Kraljevu Luku i Bren je beležio dane na svom zidu, nestrpljiv da vidi svet o kome je do sada samo sanjao i započne život koji je jedva mogao i da zamisli.

Ipak, sada, kada je napokon došao poslednji dan, Bren se iznenada osećao izgubljeno. Zimovrel je bio jedini dom koji je poznavao. Otac mu je rekao kako danas treba da se oprostí sa svima, i on je to i pokušao. Nakon što su lovci izjahali, lutao je zamkom sa svojim vukom, u nameri da poseti one koji će ostati, Staru Nen i

kuvara Gejdža, Miken a u njegovoj kovačnici, štalskog momka Hodora koji se stalno smeškao i brinuo o njegovom poniju i nikada nije govorio ništa sem „Hodor“, čoveka u staklenoj bašti koji mu je dao ribizle kad je jednom tamo svratio.

Ali nije vredelo. Najpre je otišao u štal u i video svog ponija, samo što to više nije bio *njegov* poni; on će dobiti pravog konja i ostaviće ponija, i odjednom je Bren poželeo samo da sedne i plače. Okrenuo se i otrčao pre nego što su Hodor i ostali štalski momci mogli da mu vide suze u očima. To je bio kraj opraštanja. Umesto toga, Bren je proveo jutro sam u bogošumi, neuspešno učeći vuka da donese štap. Mali vuk je bio pametniji od svih pasa u štenari njegovog oca, i Bren se mogao zakleti da je razumeo svaku reč koja mu je upućena, ali ga jurnjava za štapom nije mnogo zanimala.

Još je razmišljao koje ime da mu da. Rob je svog nazvao Sivi Vetar, zato što je bio tako brz. Sansa je svojoj vučici dala ime Ledi, Arja je svoju krstila po nekoj staroj veštičjoj kraljici iz pesama, a mali Rikon je svog zvao Čupavko, što se Brenu činilo kao veoma glupavo ime za jezovuka. Džonov vuk, onaj beli, zvao se Duh. Brenu je bilo krivo što se on nije prvi toga setio, iako njegov vuk nije bio beo. U protekle dve nedelje, razmotrio je stotinu imena, ali mu nijedno nije zvučalo kako valja.

Konačno mu je igra sa štapom dosadila, pa je odlučio da ode na penjanje. Zbog sve te gužve poslednjih nedelja odavno nije bio u Slomljenoj kuli, i ovo mu je možda poslednja prilika.

On projuri kroz bogošumu, zaobilaznim putem da bi izbegao jezero kraj koga je raslo drvo-srce. Drvo-srce ga je oduvek plašilo; drveće ne treba da ima oči, mislio je Bren, niti lišće koje podseća na ruke. Vuk ga je trkom pratio. „Ti ostani ovde“, reče mu u podnožju stražarike, kraj zida arsenala. „Lezi. Tako je. Sada, *mesto*.“

Vuk ga posluša. Bren ga počeska iza ušiju, a onda se okrete, skoči, zgrabi nisku granu i pope se. Lako se krećući između grana, stigao je na pola puta do vrha drveta, kada vuk ustade i poče da zavija.

Bren pogleda dole. Vuk učuta, gledajući ga skupljenim žutim očima. Prože ga čudna jeza. Ipak, nastavi da se penje. Vuk ponovo poče da zavija. „Tišina“, uzviknu on. „Sedi. Mesto. Gori si od majke.“ Zavijanje ga je pratilo čitavim putem do vrha, dok konačno nije skočio na krov arsenala i nestao vuku iz vidokruga.

Krovovi Zimovrela bili su Brenov drugi dom. Njegova majka je često govorila kako je Bren najpre naučio da se penje, pa tek onda da hoda. Bren se nije sećao kada je naučio da hoda, ali se nije sećao ni kada je počeo da se penje, pa je to valjda bila istina.

Za jednog dečaka, Zimovrel je bio sivi kameni lavirint zidova, kula, dvorišta i tunela, koji se širio u svim pravcima. U starijim delovima zamka, hodnici su se spuštali ili dizali, tako da čak nisi bio siguran ni na kom se spratu nalaziš. Zamak je tokom vekova rastao kao čudovišno kameno drvo, rekao mu je meštar Luvín

jednom prilikom, i grane su mu bile čvornovate, debele i izuvijane, a koreni zariveni duboko u zemlju.

Kada se popeo do vrha, i nad njim više nije bilo ničega sem neba, Bren je kao na dlanu video čitav Zimovrel. Dopadalo mu se kako je izgledao razastrt pod njim. Iznad njega su kružile samo ptice, ljudi su dole išli svojim poslom, nesvesni da ih on posmatra. Bren je mogao satima da se gnezdi među bezobličnim, od kiša izlizanim kamenim čudovištima koja su bdela nad Prvom tvrđavom, osmatrajući sve: ljude kako u dvorištu vežbaju sa drvetom i čelikom, kuvare kako se bave oko povrća u staklenoj bašti, nemirne pse kako jurcaju tamo-amo po štenari, tišinu bogošume, devojke koje ćeretaju kraj bunara. Zbog toga se osećao kao da je gospodar zamka, na način koji Rob nikada neće otkriti.

To ga je i naučilo da i Zimovrel ima tajni. Graditelji čak nisu ni poravnali zemlju; iza zidina Zimovrela bilo je brda i dolina. Postojao je pokriveni most koji je spajao četvrti sprat zvonika sa drugim spratom ptičje kule. Bren je znao za to. I znao je da se pored južne kapije može ući u unutrašnji zid, popeti tri sprata, oprčati čitav Zimovrel uskim tunelom u kamenu i onda izaći *u nivou zemlje* kod severne kapije, sa stotinu stopa zidina iznad sebe. Bren je bio siguran da čak ni meštar Luvini nije *to* znao.

Njegova majka se užasno bojala da će Bren jednog dana pasti sa zida i poginuti. Rekao joj je da neće, ali mu ona nije verovala. Jednom ga je naterala da obeća kako se više neće penjati. Uspelo mu je da to obećanje održi gotovo dve nesrećne nedelje, a onda se jedne noći iskrao kroz prozor spavaće sobe, dok su mu braća spavala čvrstim snom.

Sutradan je u nastupu krivice priznao svoj greh. Lord Edard mu je naredio da ode u bogošumu i očisti se. Stražari su postavljeni da bi Bren ostao tamo čitave noći i razmišljao o svojoj neposlušnosti. Sledećeg jutra Brenu nije bilo ni traga ni glasa. Konačno su ga našli čvrsto usnulog među visokim granama najveće stražarike u šumi.

Mada je bio besan, otac je morao da se nasmeje. „Nisi ti moj sin“, rekao je Brenu kada su ga spustili, „ti si veverica. Neka tako i bude. Ako moraš da se penješ, onda se penji, ali pazi da te majka ne vidi.“

Bren je dao sve od sebe, mada je sumnjao da mu uspeva da je prevari. Pošto otac nije hteo da mu zabrani penjanje, ona se za pomoć obratila drugima. Stara Nen mu je ispričala priču o nevaljalom dečaku koji se popeo previsoko i koga je udario grom, pa su posle vrane došle i isključivale mu oči. Priča nije uticala na Brena. Na vrhu Slomljene kule, gde sem njega niko nikada nije išao, bilo je gnezda vrana; on je ponekad punio džepove kukuruzom pre nego što se tamo popne i vrane su ga jele iz njegovih šaka. Nijednom nisu pokušale da mu isključuju oči.

Kasnije je meštar Luvini napravio malog keramičkog dečaka, obukao ga u Brenovu odeću i bacio ga sa zida u dvorište, da bi mu pokazao šta će mu se desiti ako padne. To je bilo zabavno, ali je Bren samo pogledao meštra i rekao: „Ja

nisam od porcelana. I nikada ne padam.“

Onda su ga jedno vreme stražari jurili svaki put kada bi ga videli na krovovima i pokušavali da ga svuku dole. To je bila najbolja zabava. Bilo je poput igre sa braćom, osim što je Bren uvek pobeđivao. Nijedan vojnik, pa čak ni Džori, nije se penjao ni blizu tako dobro kao Bren. Najčešće ga ne bi ni primetili. Ljudi nikada nisu dizali poglede. To je bilo još nešto što je voleo kod penjanja; skoro kao da je bio nevidljiv.

A voleo je i sam osećaj, sporo puzanje uz kamenje, prste koji se zarivaju u male pukotine između njih. Uvek bi skinuo čizme i išao bosonog kada bi se penjao; činilo bi mu se da ima četiri šake, a ne dve. Voleo je duboki, slatki bol u mišićima na kraju uspona. Voleo je ukus vazduha tamo gore, čist i hladan poput zimske breskve. Voleo je ptice: vrane u Slomljenoj kuli, sićušne vrapce koji su se gnezdili u pukotinama među kamenjem, drevnu sovju koja je spavala na prašnjavom tavanu iznad starog arsenala. Bren ih je sve poznao.

Najviše od svega voleo je da ide na mesta na koja drugi nisu mogli i da vidi Zimovrel onako kako ga niko drugi nije video. Tada je čitav zamak postajao Brenovo tajno skrovište.

Omiljeno mesto bila mu je Slomljena kula. Nekada je to bila kula stražara, najviša u Zimovrelu. Davno, čak stotinu godina pre rođenja njegovog oca, grom ju je udario i zapalio. Gornja trećina zdanja se urušila i kula nikada nije ponovo izgrađena. Ponekad bi njegov otac poslao pacolovce u prizemlje kule, da očiste gnezda koja su nalazili među zdrobljenim kamenjem i nagorelim i istrulelim gredama. Ali na izlomljeni vrh kule, sem Brena i vrana, niko nije išao.

Znao je dva načina da tamo dospe. Mogao je da se popne uz samu kulu, ali je kamenje bilo labavo - malter koji ga je povezivao odavno je propao i Bren nije hteo da mu prepusti svu svoju težinu.

Najbolji način bio je da se krene iz bogošume, uzvere se uz visoku stražariku, i pređe arsenal i kasarna, skaćući sa krova na krov, bosonog, da te gardisti odozdo ne bi čuli. To bi te dovelo na slepu stranu Prve tvrđave, najstarijeg dela zamka, zdepastog okruglog zdanja koje je bilo više nego što je na prvi pogled izgledalo. Tu su sada obitavali samo pacovi i pauci, ali je staro kamenje još bilo dobro za penjanje. Mogao si da odeš pravo gore do mesta gde su se kamena čudovišta slepo naginjala nad ponorom i da se njišući prebacuješ od jednog do drugog, ruku po ruku, okolo sve do severne strane. Odatle, ako bi se zaista isteglio, mogao si da dohvatiš slomljenu kulu i da se izvučeš na njen vrh. Poslednji deo je bio veranje uz pocrnelo kamenje do nekadašnjeg sokolišta, ne više od deset stopa, i onda bi vrane došle da vide da li si im doneo kukuruza.

Bren se iskusnim pokretima prebacivao od jednog do drugog kamenog čudovišta, kada začu glasove. To ga toliko iznenadi, da umalo pade. Prva tvrđava je čitavog njegovog života bila prazna.

„Ne sviđa mi se to“, govorio je ženski glas. Pod Brenom je bio niz prozora, a

glas je dopirao iz poslednjeg prozora na toj strani. „*Ti* bi trebalo da budeš desnica.“

„Ni slučajno“, odgovori muški glas lenjo. „To nije počast koju želim. Zahteva previše rada.“

Bren je visio, slušajući, iznenada previše uplašen da nastavi. Ako se njišući prebaci dalje, videće mu stopala.

„Zar ne vidiš u kakvu nas opasnost to dovodi?“, reče žena. „Robert ga voli kao rođenog brata.“

„Robert ne trpi svoju braću. Mada ga za to ne krivim. Od Stanisa bi svako izgubio apetit.“

„Ne glumi budalu. Stanis i Renli su jedno, a Edard Stark je nešto sasvim drugo. Robert *će* slušati Starka. Prokleti bili obojica. Trebalo je da *zahtevam* da naimenuje tebe, ali sam bila ubeđena da će Stark odbiti.“

„Trebalo bi da budemo zahvalni“, reče muškarac. „Kralj je lako mogao da naimenuje jednog od svoje braće, ili čak Maloprstića, bogovi nam pomogli. Daj mi časne a ne častohlepne neprijatelje, i mirnije ću spavati.“

Bren shvati da pričaju o njegovom ocu. Požele da čuje još. Još koju stopu... , ali ako se zaniže ispred prozora, sigurno će ga videti.

„Moraćemo pažljivo da ga držimo na oku“, reče žena.

„Ja bih radije da držim tebe“, reče muškarac. Zvučao je kao da mu je dosadno. „Vraćaj se ovamo.“

„Lord Edard se nikada nije zanimao za događaje južno od Vrata“, reče žena. „Nikada. Kažem ti, sprema se da krene na nas. Zašto bi inače napustio svoju zemlju?“

„Za to može biti stotinu razloga. Dužnost. Čast. Čezne da ispiše svoje ime krupnim slovima na stranicama istorije, da pobegne od žene, ili oboje. Možda želi da se ugreje, bar jednom u životu.“

„Njegova žena je sestra ledi Erin. Čudno je da nas Liza nije ovde dočekala sa svojim optužbama.“

Bren pogleda nadole. Pod prozorom se nalazio uzak ispust, širok tek koji pedalj. Pokuša da se spusti na njega. Predaleko. Neće moći da ga dosegne.

„Previše se brineš. Liza Erin je preplašena krava.“

„Ta preplašena krava je delila postelju sa Džonom Erinom.“

„Da je nešto znala, otišla bi pravo kod Roberta, pre bekstva iz Kraljeve Luke.“

„Nakon što je pristao da pošalje onog njenog slabića od sina u Livačku stenu? Ma kakvi. Znala je da bi dečakov život zavisio od njenog ćutanja. Sada će se možda osmeliti sigurna je na vrhu Gnezda sokolovog.“

„Majke.“ Čovek učini da ta reč zvuči kao kletva. „Čini mi se da porođaji nekako poremete vaš um. Sve ste lude.“ Nasmija se. Beše to gorak zvuk. „Nek se ledi Erin osmeli koliko hoće. Šta god znala, šta god mislila da zna, nema nikakvih dokaza.“

Zastade za tren. „Ili ih možda ima?“

„Misliš da je kralju potreban dokaz?“, reče žena. „Kažem ti, on me ne voli.“

„A čija je to krivica, mila sestro?“

Bren je posmatrao ispust. Mogao bi da doskoči na njega. Bio je preuzak da se na njemu dočeka, ali ako bi uspeo da se uhvati u padu, i izvuče... međutim, to bi sigurno bilo bučno i privuklo bi ih do prozora. Nije bio siguran šta to sluša, ali je znao da nije namenjeno njegovim ušima.

„Slep si kao i Robert“, reče žena.

„Ako hoćeš da kažeš kako vidim iste stvari, tako je“, reče čovek. „Vidim čoveka koji bi pre umro nego izdao svog kralja.“

„Jednog je već izdao, ili si to zaboravio?“, reče žena. „O, ne poričem ja da je on odan Robertu, to je očigledno. Ali šta će se desiti kada Robert umre i Džof nasledi presto? A što se *to* pre desi, mi ćemo biti sigurniji. Moj muž svakim danom postaje sve nemirniji. Sa Starkom kraj sebe, sve će biti još gore. Još je zaljubljen u njegovu sestru, bljutavu malu mrtvu šesnaestogodišnjakinju. Koliko će mu trebati da se odluči da me odbaci zbog neke nove Lijene?“

Brena iznenada obuze snažan strah. Svim srcem požele da se vrati putem kojim je došao i nađe braću. Samo, šta će im reći? Mora da se približi, shvati Bren. Mora da vidi ko to govori.

Čovek uzdahnu. „Morala bi manje da misliš o budućnosti, a više o trenutnim zadovoljstvima.“

„Prekini s tim!“, reče žena. Bren začu iznenadan pljesak dlana po telu, a zatim čovekov smeh.

Bren se podiže, pope preko kamenog čudovišta i ispuza na krov. To je bio lakši put. Pređe preko krova do sledećeg čudovišta, tačno iznad prozora sobe u kojoj su razgovarali.

„Zamara me sva ova priča, sestro“, reče čovek. „Ćuti i dolazi ovamo.“

Bren zajaha čudovište, steže ga nogama i okrete se tako da mu je glava visila. Okačen naopačke, lagano je pružio glavu dole, ka prozoru. Ovako izokrenut, svet je čudno izgledao. Dvorište popločano kamenjem mokrim od otopljenog snega vrtoglavo je poigravalo pod njim.

Bren pogleda kroz prozor.

U sobi su se rvali muškarac i žena. Oboje su bili goli. Bren nije mogao da razazna ko su. Čovek mu je bio okrenut leđima i zaklanjao je ženu pribijajući je uza zid.

Začuše se tihi, vlažni zvuci. Bren shvati da se ljube. Gledao je, razrogačenih očiju i uplašen, daha stegnutog u grlu. Čovekova ruka bila je među njenim nogama, i mora da ju je to bolelo, pošto je počela da stenje, duboko iz grla. „Prestani“, reče ona, „prestani, prestani. O, *molim te*..“ Ali joj je glas bio tih i slab, i nije ga odgurivala. Ruke joj se zariše u njegovu kosu, njegovu zamršenu zlatnu kosu, i povukoše mu glavu ka njenim grudima.

Bren joj ugleda lice. Oči joj behu sklopljene, a usta otvorena i iz njih je dopirao jecaj. Zlatna kosa joj je poigravala dok joj se glava pomerala napred-nazad, ali je ipak prepoznao kraljicu.

Mora da je načinio neki šum. Iznenada joj se oči otvoriše i gledala je pravo u njega. Ote joj se vrisak.

Onda se sve desi u trenu. Žena divlje odgurnu muškarca, vičući i mašući. Bren pokuša da se podigne, presamitivši se dok je pružao ruke ka kamenom čudovištu. Prenaglio je. Ruke mu bespomoćno zagrebaše glatki kamen, noge mu u panici skliznuše, i odjednom je padao. Oseti naglu vrtoglavicu, mučno grčenje stomaka dok je prozor proletao kraj njega. Ispruži ruku, uhvati ispust, prsti mu skliznuše, ponovo ga uhvati drugom rukom. Snažno udari u zid i od udarca izgubi dah. Bren je visio, držeći se jednom rukom i dašćući.

Na prozoru iznad njega pojaviše se lica.

Kraljica. A sada Bren prepozna i čoveka kraj nje. Ličili su jedno na drugo kao odrazi u ogledalu.

„*Video nas je*“, zakrešta žena.

„Bogami, jeste“, reče muškarac.

Brenovi prsti počеше da popuštaju. Uhvati ispust drugom rukom. Nokti mu se zariše u tvrdi kamen. Čovek mu pruži ruku. „Uhvati se“, reče. „Pre nego što padneš.“

Bren uhvati njegovu ruku i steže je čvrsto, svom snagom. Čovek ga izvuče na ispust. „Šta to radiš?“, upita žena.

Čovek nije obraćao pažnju na nju. Bio je veoma snažan. Uspravi Brena na ispustu. „Koliko ti je godina, dečake?“

„Sedam“, reče Bren, podrhtavajući od olakšanja. Prsti su mu bili usečeni u muškarčevu podlakticu. On je smeteno pusti.

Čovek pogleda ženu. „Šta sve radim zbog ljubavi“, reče s gađenjem. Gurnu Brena.

Vrišteći, Bren polete sa prozora. Nije imao za šta da se uhvati. Zemlja mu se približavala vrtoglavom brzinom.

Negde u daljini, začu se zavijanje vuka. Vrane su obletale Slomljenu kulu, čekajući kukuruz.

TIRION

Negde u velikom kamenom lavirintu Zimovrela, začu se zavijanje vuka. Zvuk je visio nad zamkom poput zastave spuštene na pola koplja.

Tirion Lanister diže pogled sa knjige i zadrhta, mada je biblioteka bila udobna i topla. Bilo je nečeg u vučjem zavijanju što je čoveka vodilo iz sadašnjosti u tamnu šumu njegovog uma, kroz koju go beži pred čoporom.

Kada se jezovuk ponovo oglasio, Tirion zatvori teške, u kožu uvezane korice knjige koju je čitao, stotinu godina stare rasprave o smenjivanju godišnjih doba, iz pera davno mrtvog meštra. On pokri zev nadlanicom. Lampa je žmirkala, ulje je bilo skoro sasvim potrošeno, i prvi zraci jutarnjeg svetla provirivali su kroz visoke prozore. Čitao je čitavu noć, ali to nije bilo ništa novo. Tirion Lanister je veoma malo spavao.

Noge su mu bile ukočene i bolele ga dok se spuštao sa klupe. Protrlja ih da odagna utrnulost i onda teško odšepa do stola za kojim je obrednik tiho hrkao, glave položene na otvorenu knjigu. Tirion pogleda naslov. Žitije velemeštra Etelmura. Nije ni čudo. „Čejle“, reče tiho. Mladić se trgnu, trepćući, zbunjen, i kristal njegovog reda zaigra mu na srebrnom lančiću. „Idem da doručkujem. Vрати posle ove knjige na police. Budi pažljiv sa valirijskim svicima, pergament je veoma suv. Ajrmidonove Ratne mašine su veoma retke, i vaš primerak je jedini potpun koji sam ikada video.“ Čejl je blenuo u njega, još napola u snu. Tirion mu strpljivo ponovi uputstva, a onda potapša obrednika po ramenu i ostavi ga njegovom poslu.

Napolju Tirion udahnu ledeni jutarnji vazduh i poče s mukom da se spušta niz strme kamene stepenice koje su obmotavale spoljašnjost bibliotečke kule. Sporo je napredovao: stepenici su bili visoki i uski, a njegove noge kratke i krive. Sunce koje se rađalo još nije izašlo iznad zidina Zimovrela, ali su dole u dvorištu ljudi već naporno vežbali. Do Tiriona doplovi grub glas Sendora Kleganija. „Dečak predugo umire. Voleo bih da malo požuri.“

Tirion pogleda nadole i vide Pseto kako stoji sa mladim Džofrijem, dok su oko njih milele štitonoše. „Bar umire tiho“, odgovori princ. „Vuk stvara buku. Prošle noći jedva da sam oka sklopio.“

Klegani je bacao dugačku senku preko nabijene zemlje dok mu je štitonoša spuštao kacigu na glavu. „Mogao bih da ga učutkam, ako bi ti to prijalo“, reče kroz otvoreni vizir. Dečak mu stavi dugački mač u ruku. On oproba njegovu težinu, sekući hladni jutarnji vazduh. Iza njega, dvorište je odzvanjalo od sudara čeličnih oštrica.

Ta pomisao kao da je oduševila princa. „Pošalješ pseto da ubije pseto!“, uskliknu on. „U Zimovrelu ionako ima previše vukova. Starkovima jedan manje ništa neće značiti.“

Tirion doskoči u dvorište sa poslednje stepenice. „Ne bih se složio, sestriću“, reče on. „Starkovi umeju da broje do šest. Za razliku od nekih prinčeva koje znam.“

Džofri je bar imao pristojnosti da pocrveni.

„Bestelesni glas“, reče Sendor. On proviri kroz kacigu, osvrćući se svuda oko sebe. „Duhovi vazduha!“

Princ se nasmeja, kao što se uvek smejao kada je njegov telohranitelj tako glumatao. Tirion je na to navikao. „Ovde sam, dole.“

Visoki čovek pogleda ka zemlji i odglumi da ga je tek sada ugledao. „Mali lord Tirion“, reče. „Oprosti mi. Nisam te primetio.“

„Danas nisam raspoložen za tvoj bezobrazluk.“ Tirion se okrete ka svom sestriću. „Džofri, krajnje je vreme da odeš do lorda Edarda i njegove ledi, da im pružiš reči utehe.“

Džofri je izgledao durljivo, kako samo dečak princ može da izgleda. „Kakve će oni koristi imati od mojih reči?“

„Nikakve“, reče Tirion. „Ipak, to se očekuje od tebe. Tvoje odsustvo je primećeno.“

„Mali Stark meni ne znači ništa“, reče Džofri. „A i ne podnosim žensko naricanje.“

Tirion Lanister pruži ruku i odvali sestriću žestok šamar. Dečakov obraz poče da crveni.

„Samo zucni nešto“, reče Tirion, „i dobićeš još.“

„Tužicu te majci!“, uzviknu Džofri.

Tirion ga ponovo ošamari. Sada su oba obraza gorela.

„Slobodno me tuži“, reče mu Tirion. „Ali ćeš se najpre odvući do lorda i ledi Stark, pašćeš na kolena i reći im koliko ti je iskreno žao - da im stojiš na raspolaganju, ako postoji i najmanja stvar koju možeš da učiniš za njih u ovom trenutku strašnoga bola, i da se neprekidno moliš za njih. Da li si me razumeo? *Da čujem!*“

Dečak je izgledao kao da će zaplakati. Umesto toga, slabašno klimnu glavom. Onda se okrete i odjuri iz dvorišta, držeći se za obraz. Tirion je gledao za njim.

Preko lica mu pade senka. Okrete se i zateče Kleganija kako se nadvija nad njim poput litice. Njegov čadavocrni oklop kao da je gušio svetlost sunca. Spustio je vizir na kacigi. Ona je bila oblikovana poput glave crnog psa razjapljenih čeljusti, užasnog izgleda, ali je Tirion oduvek smatrao da je daleko lepša od Kleganijevog stravično opečenog lica.

„Princ ovo neće zaboraviti, mali gospodaru“, upozori ga Pseto. Kaciga pretvori njegov smeh u šuplju grmljavinu.

„Nadam se da neće“, odgovori Tirion Lanister. „Ako zaboravi, budi dobar pas, pa ga podseti.“ Osvrte se po dvorištu. „Da li znaš gde mi je brat?“

„Doručuje sa kraljicom.“

„Ah“, reče Tirion. Jedva primetno klimnu Sendoru Kleganiju i ode onoliko brzo koliko su mu deformisane noge dozvoljavale, zviždućući. Žalio je prvog viteza koji će se danas uhvatiti u koštac sa Psetom. Čovek je imao gadnu narav.

Hladan, neveseo obrok bio je poslužen u jutarnjoj sobi gostinske kuće. Džejmi je sedeo za stolom sa Sersei i decom, govoreći tiho i prigušeno.

„Da li je Robert još u krevetu?“, upita Tirion dok je nepozvan sedao za sto.

Sestra ga pogleda sa istim izrazom blagog gađenja kojim ga je gledala od kada je rođen. „Kralj uopšte nije spavao“, reče mu. „Uz lorda Edarda je. Njihova tragedija ga je dirnula pravo u srce.“

„Naš Robert ima veliko srce“, reče Džejmi sa lenjim osmehom. Džejmi je malo toga uzimao za ozbiljno. Tirion je to znao, i praštao mu je. Tokom užasnih, dugih godina njegovog detinjstva, jedino mu je Džejmi pružio makar mrvicu naklonosti ili pažnje, i zbog toga je Tirion bio spreman da mu oprostí gotovo sve.

Sluga priđe. „Hleba“, reče mu Tirion, „i dve od onih ribica, i vrč onog dobrog crnog piva, da ih zalijem. Da, i slanine. Da bude reš, sasvim crna.“ Čovek se pokloni i udalji. Tirion se ponovo okrete bratu i sestri. Blizanci, muško i žensko. Tog jutra su baš tako i izgledali. Oboje su odabrali tamnozelenu odeću, koja je odgovarala njihovim očima. Plavi uvojci su im bili pomodno razbarušeni, a zlatan nakit im je sijao na rukama, prstima i vratovima.

Tirion se zapita kako bi bilo imati blizanca, i shvati da ne želi da zna. Bilo je dovoljno loše svakoga dana se susretati sa svojim odrazom u ogledalu. Pomisao na još jednog njega bila je previše grozna da bi se njome uopšte bavio.

Princ Tomen progovori. „Ujače, imaš li vesti o Brenu?“

„Prošle noći sam svratio do bolesničke sobe“, reče Tirion. „Nije bilo promene. Meštar kaže da je to dobar znak.“

„Neću da Brendon umre“, reče Tomen bojažljivo. On je bio dobar dečak. Ni nalik svom bratu, ali ni Džejmi i Tirion baš nisu ličili kao jaje jajetu.

„I lord Edard je imao brata po imenu Brendon“, razmišljao je Džejmi naglas. „Jedan od talaca koje je pobio Targarjen. Izgleda da je to baksuzno ime.“

„Ma neće valjda biti baš tako baksuzno“, reče Tirion. Sluga mu donese tanjir. On otkide komad crnog hleba.

Sersei ga je oprezno proučavala. „Šta hoćeš da kažeš?“

Tirion joj uputi svoj iskrivljen osmeh. „Ništa, jedino da će se želja malog Tomena možda ostvariti. Meštar misli da ima izgleda da dečak preživi.“ On otpi gutljaj piva.

Mirsela se veselo pljesnu, Tomen se nervozno osmehnu, ali Tirion nije posmatrao decu. Pogled koji su razmenili Džejmi i Sersei trajao je samo tren, ali mu nije promakao. Onda njegova sestra obori oči. „To nije nikakva uteha. Severni bogovi su okrutni kad dozvoljavaju da se dete muči u takvim bolovima.“

„Šta je meštar tačno rekao?“, upita Džejmi.

Slanina krenu kada ju je zagrizao. Tirion je na trenutak zamišljeno žvakao, a

onda odgovori: „Misli da bi dečak već umro da je smrt bila neizbežna. Već četiri dana nema promene.“

„Ujače, da li će Brenu biti bolje?“, upita mala Mirsela. Imala je svu lepotu svoje majke, i ništa od njene naravi.

„Kičma mu je slomljena, malena“, reče joj Tirion. „Pad mu je smrskao i noge. Održavaju ga u životu medom i vodom, inače bi umro od gladi. Možda će, ako dođe svesti, biti u stanju da jede pravu hranu, ali više nikada neće hodati.“

„Ako dođe svesti“, ponovi Sersei. „Koliko je to verovatno?“

„Samo bogovi znaju“, reče joj Tirion. „Meštar se samo nada.“ Odgrize još hleba. „Zakleo bih se da ga njegov vuk održava u životu. Životinja zavija pored njegovog prozora i noću i danju. Svaki put kada ga oteraju, on se vrati. Meštar kaže da su jednom zatvorili prozor da ublaže buku i Brenovo se stanje odmah pogoršalo. Kada su ga otvorili, srce mu je jače zakucalo.“

Kraljica zadrhta. „Ima nečeg neprirodnog kod tih životinja“, reče ona. „Opasne su. *Neću* dozvoliti da pođu sa nama na jug.“

„Teško ćeš ih zaustaviti, sestro. Prate curice kud god da pođu“, reče Džejmi.

Tirion se baci na ribu. „Znači, uskoro krećete?“

„Što pre to bolje“, reče Sersei. Onda se namršti. „*Mi* krećemo?“, ponovi. „A ti? Bogova mi, nemoj mi reći da ostaješ *ovde*?“

Tirion slegnu ramenima. „Bendžen Stark se vraća u Noćnu stražu sa bratovljevim kopiletom. Mislim da ću krenuti sa njima da vidim taj Zid o kome smo toliko slušali.“

Džejmi se nasmeši. „Nadam se da ne nameravaš da nam se obučeš u crno, dragi brate?“

Tirion se nasmeja. „Šta, ja da živim u celibatu? Kurve od Dorne do Livačke stene pale bi na prosjački štap. Ne, samo hoću da se popnem na Zid i ispišam preko kraja sveta.“

Sersei naglo ustade. „Deca ne moraju da slušaju takve prljavštine. Tomene, Mirsela, polazite.“ Odlučno izađe iz sobe, praćena svojim sluškinjama i decom.

Džejmi Lanister zamišljeno pogleda brata svojim hladnim zelenim očima. „Stark nikada neće pristati da krene iz Zimovrela dok mu je sin jednom nogom u grobu.“

„Hoće, ako mu Robert zapovedi“, reče Tirion. „A Robert će to uraditi. U svakom slučaju, lord Edard ne može da pomogne dečaku.“

„Mogao bi da mu prekrati muke“, reče Džejmi. „Ja bih to uradio da je on moj sin. Bilo bi to milosrđe.“

„Savetovao bih ti da ne spomeneš taj predlog lordu Edardu, dragi brate“, reče Tirion. „Bojim se da mu se uopšte ne bi dopao.“

„Čak i ako preživi, dečko će biti bogalj. Gore od bogalja. Nakaza. Ja radije biram dobru, čistu smrt.“

Tirion sleže ramenima, što potcrta iskrivljenost njegovih leđa. „Kad spomenu

nakaze“, reče, „ne bih se složio. Smrt je tako užasno konačna, a život pun mogućnosti.“

Džejmi se osmehnu. „Ti si baš jedan razvratan mali bauk, zar ne?“

„O, da“, prizna Tirion. „Nadam se da će dečak doći svesti. Bilo bi veoma zanimljivo čuti šta ima da kaže.“

Osmeh na licu njegovog brata se zgruša poput pokvarenog mleka. „Tirione, dragi brate“, reče mračno, „ponekad se zapitam na čijoj si ti strani.“

Tirionova usta bila su puna ribe i hleba. On zali sve to gutljajem jakog crnog piva i uputi Džejmiju vučji osmeh. „Džejmi, dragi brate“, reče, „za srce me ujedaš. Valjda znaš koliko volim svoju porodicu.“

DŽON

Džon se sporo uspe uz stepenice, pokušavajući da ne misli kako mu je to možda poslednji put. Duh ga je tiho pratio. Napolju je sneg vitlao oko kapija i dvorište je bilo bučno i u metežu, ali unutar debelih kamenih zidova još je bilo toplo i tiho. Pretiho za Džonov ukus.

Stiže do odmorišta i zastade, uplašen. Duh mu liznu šaku. To ga ohrabri. On se ispravi i uđe u sobu.

Ledi Stark je bila tu, kraj njegovog kreveta. Provodila je tu i dane i noći, gotovo dve sedmice. Ni na tren nije napuštala Brena. Tu su joj donosili obroke, noćnu posudu i mali tvrdi krevet na kome je spavala, mada se pričalo da gotovo oka nije sklapala. Sama ga je hranila, medom, vodom i mešavinom bilja koje krepí telo. Nijednom nije napustila sobu. Zato Džon nije dolazio.

Ali sada više nije bilo vremena.

Zastade na vratima na tren, u strahu da progovori, da priđe bliže. Prozor je bio otvoren. Dole je zavijao vuk. Duh ga ču i podiže glavu.

Ledi Stark se osvrnu. Na trenutak, kao da ga nije prepoznala. Konačno zatrepta. „Šta tražiš ovde?“, upita ravnodušno, gotovo bezosećajno.

„Došao sam da vidim Brena“, reče Džon. „Da se oprostim.“

Izraz lica joj se nije promenio. U dugačkoj, raščupanoj kestenjastoj kosi nije bilo sjaja. Izgledala je kao da je ostarila dvadeset godina. „Oprostio si se. Sada idi.“

Deo njega je samo želeo da pobegne, ali je znao da ako to učini, možda više nikada neće videati Brena. Nesigurno zakorači u prostoriju. „Molim te“, reče.

Nešto hladno joj se pokrenu u očima. „Rekla sam ti da ideš“, reče ona. „Ne želimo te ovde.“

Nekada bi od tih reči utekao. Nekada bi zbog njih možda i zaplakao. Sada su ga samo razbesnele. Uskoro će biti Zakleti brat Noćne straže, i suočiće se sa gorim opasnostima od Kejtlin Tuli Stark. „On mi je brat“, reče.

„Hoćeš da pozovem stražare?“

„Slobodno ih pozovi“, reče Džon prkosno. „Ne možeš me sprečiti da ga vidim.“ Pređe sobu ostavivši krevet kao prepreku između njih.

Ona mu je držala ruku. Ruka je ličila na kandžu. Nije to bio Bren koga je pantio. Strašno je oslabio. Koža mu se zategla preko kostiju tanušnih kao grančice. Pod čebetom su se nazirali obrisi nogu tako iskrivljenih, da je Džonu pripala muka. Oči su mu potonule u duboke crne jame; bile su otvorene, ali ništa nisu videle. Pad ga je nekako smanjio. Izgledao je kao list koji će prvi jači vetar odneti u grob.

A ipak, pod krhkom zaštitom slomljenih rebara, grudi su mu se dizale sa svakim udisajem.

„Brene“, reče on. „Izvini što nisam došao pre. Bojao sam se.“ Osetio je suze

kako mu se slivaju niz obraze. Više ga za to nije bilo briga. „Nemoj da umreš, Brene. Molim te. Svi te čekamo da se probudiš. Ja i Rob i devojčice, svi...”

Ledi Stark je gledala. Nije pozvala stražu. Džon je to shvatio kao pristajanje. Napolju je jezovuk ponovo zavijao. Vuk kome Bren nije stigao da da ime.

„Sada moram da krenem“, reče Džon. „Čeka me stric Bendžen. Idem na sever, na Zid. Moramo da krenemo danas, pre snegova.“ Prisetio se kako je Bren sa oduševljenjem čekao put. Nije mogao to da podnese, pomisao da ga tako ostavlja. Džon obrisa suze, nagnu se i nežno poljubi brata.

„Htela sam da ostane ovde, kraj mene“, reče tiho ledi Stark.

Džon je oprezno pogleda. Ona čak nije ni gledala ka njemu. Obraćala mu se, ali za jedan deo nje, on kao da nije bio u sobi.

„Molila sam se za to“, reče ona tupo. „On je bio moj najdraži dečko. Išla sam u obredište i sedam se puta molila pred sedam lica božjih da se Ned predomisli i ostavi ga ovde sa mnom. Ponekad nam bogovi usliše molitve.“

Džon nije znao šta da kaže. „Nije tvoja krivica“, uspe da izrekne nakon neprijatne tišine.

Njene oči ga nađoše. Bile su pune otrova. „Ne treba mi tvoj oprost, kopile.“

Džon obori pogled. Milovao je jednu Brenovu šaku. Sada uze i drugu, stisnu je. Prsti nalik ptičjim kostima. „Zbogom“, reče.

Bio je na vratima kada ga ona pozva. „Džone“, reče. Trebalo je da nastavi, ali nikada ga ranije nije zvala po imenu. Okrete se i zateče njen pogled na svom licu, kao da ga prvi put vidi.

„Da?“, reče on.

„Ovo je trebalo tebi da se desi“, reče mu ona. Onda se vrati Brenu i počne da plače, jecaji joj potresoše čitavo telo. Džon je nikada ranije nije video kako plače.

Put do dvorišta bio je veoma dug.

Napolju je vladala buka i metež. Kola su tovarena, ljudi su vikali, konji su sedlani i izvođeni iz štala. Počeo je lagan sneg i svi su se užurbano spremali za polazak.

Rob je bio u središtu svega, naređujući rame uz rame sa starijim ljudima. Kao da je u poslednje vreme odrastao, kao da su Brenov pad i majčin slom učinili da nekako ojača. Sivi Vetar stajao je kraj njega.

„Tražio te je stric Bendžen“, reče Džonu. „Hteo je da krene još pre sat vremena.“

„Znam“, reče Džon. „Idem kod njega.“ Pogledom obuhvati svu zbrku i pometnju. „Odlazak je teži nego što sam mislio.“

„I za mene, takođe“, reče Rob. Sneg mu se u kosi topio od topline tela. „Da li si ga video?“

Džon klimnu glavom, nedovoljno siguran u sebe da bi progovorio.

„Neće on umreti“, reče Rob, „Znam to.“

„Vas Starkove je teško ubiti“, složi se Džon. Glas mu je bio smiren i umoran. Poseta mu je iscrpla svu snagu.

Rob je znao da nešto nije u redu. „Moja majka...“

„Bila je... veoma ljubazna“, reče mu Džon.

Robu se na licu vide olakšanje. „Odlično.“ Nasmehi se. „Kada te sledeći put budem video, bićeš sav u crnom.“

Džon se prisili da uzvрати osmeh. „To je oduvek bila moja boja. Šta misliš, kada će to biti?“

„Uskoro“, obeća Rob. Privuče Džona k sebi i snažno ga zagrlji. „Zbogom, Snežni.“

Džon uzvрати zagrljaj. „Zbogom, Starku. Čuvaj mi Brena.“

„Hoću.“ Razdvojiše se i pogledaše jedan drugoga, zbunjeno. „Stric Bendžen mi je rekao da te pošaljem u štalu kada te vidim“, reče Rob napokon.

„Moram da se oprostim s još nekim“, reče mu Džon.

„Onda te nisam video“, odgovori Rob. Džon ga ostavi da stoji u snegu, okružen kolima, vukovima i konjima. Arsenal nije bio daleko. On podiže svoj zavežljaj i krenu pokrivenim mostom ka tvrđavi.

Arja je u svojoj sobi slagala stvari u kovčeg od uglaćanog gvozdendrva, veći od nje same. Nimerija joj je pomagala. Bilo je dovoljno da Arja samo pokaže prstom, i vučica bi poletela preko sobe, uzela čeljustima neku svilenu krpicu i donela je svojoj gazdarici. Ali kada je namirisala Duha, sede i zakevta na njih.

Arja se osvrnu, ugleda Džona i skoči na noge. Zagrlji ga svojim mršavim rukama. „Bojala sam se da si otišao“, reče stegnutog grla. „Nisu hteli da me puste napolje da se pozdravim.“

„Šta si sada uradila?“, upita Džon radoznalo.

Arja se otrže od njega i namrgodi se. „Ništa. Spakovala sam sve što je trebalo.“ Pokaza na ogromni kovčeg, popunjen jedva do trećine, i stvari razbacane po čitavoj sobi. „Obrednica Mordejna kaže da moram sve iznova. Kaže da mi odeća nije bila lepo složena. Kaže da prava južnjačka gospa ne baca svoje stvari u kovčeg kao stare krpe.“

„A ti si to uradila, sestrice?“

„Pa ionako će se sve ispreturati na putu“, reče ona. „Koga briga da li su složene?“

„Obrednicu Mordejnu“, reče joj Džon. „Mislim da joj se ne sviđa ni što ti Nimerija pomaže.“ Vučica ga je tiho gledala tamnozlatnim očima. „Možda je tako i bolje. Imam ovde nešto što bih želeo da poneseš sa sobom, a mora da bude pažljivo spakovano.“

Lice joj se ozari. „Poklon?“

„Može se reći. Zatvori vrata.“

Oprezna ali uzbuđena, Arja proverí hodnik. „Nimerija, dođi. Čuvaj.“ Ostavi

vučicu tamo da upozori na pridošlice, i onda zatvori vrata. Do tada je Džon razmotao krpe koje su skrivale poklon. On joj ga pruži.

Arja razrogači oči. Tamne oči, poput njegovih. „Mač“, reče ona, glasom tihim i punim strahopoštovanja.

Korice su bile od fine sive kože, meke poput greha. Džon polako isuče sečivo, tako da bi ona videla tamnoplavi odsjaj čelika. „Ovo nije igračka“, reče joj. „Pazi da se ne posečeš. Toliko je oštar da njime možeš da se briješ.“

„Devojke se ne briju“, reče Arja.

„Možda bi trebalo. Da li si ikada videla obredničine noge?“

Ona se zakikota. „Tako je tanak.“

„Baš kao i ti“, reče joj Džon. „Miken ga je napravio za mene lično. Pirati s južnih mora koriste takve mačeve u Pentosu, Miru i ostalim slobodnim gradovima. Nećeš njime odseći čoveku glavu, ali ga možeš izbušiti kao sito, ako si dovoljno brza.“

„Ja mogu da budem brza“, reče Arja.

„Moraćeš na tome da radiš svakoga dana.“ On joj stavi mač u ruke, pokaza joj kako da ga drži, i zakorači unazad. „Kako ti se čini? Da li ti prija ravnoteža?“

„Valjda“, reče Arja.

„A sada prva lekcija“, reče Džon. „Za ubadanje služi špic.“

Arja ga pljoštimize pljesnu mačem po ruci. Udarac je boleo, ali Džon shvati da se kezi poput budale. „Znam koji deo čemu služi“, reče Arja. Sumnja joj prelete preko lica. „Obrednica Mordejna će mi ga oduzeti.“

„Neće, ako ne bude znala da ga imaš“, reče Džon.

„S kim ću da vežbam?“

„Naći ćeš već nekoga“, obeća joj Džon. „Kraljeva Luka je pravi grad, hiljadu puta veći od Zimovrela. Dok ne nađeš učitelja, posmatraj kako vežbaju u dvorištu. Trči i jaši, ojačaj. I šta god da radiš.

Arja je znala šta sledi. Rekoše to zajedno.

„... ni... reči... Sansi!“

Džon joj razbaruši kosu. „Nedostajaćeš mi, sestrice.“

Iznenada, ona je izgledala kao da će zaplakati. „Kako bih volela da ideš sa nama.“

„Različiti putevi ponekad vode u isti zamak. Ko zna?“ Sada se osećao bolje. Neće sebi dopustiti da tuguje. „Bolje da krenem. Provešću prvu godinu na Zidu prazneći nokšire ako me stric Bendžen bude duže čekao.“

Arja mu pritrča u poslednji zagrljaj. „Najpre spusti mač“, upozori je Džon kroz smeh. Ona ga gotovo stidljivo odloži i obasu polubrata poljupcima.

Kada se osvrnuo kod vrata, ona ga je opet držala u rukama, isprobavajući kako joj leži. „Skoro sam zaboravio“, reče joj. „Svi najbolji mačevi imaju imena.“

„Kao Led“, reče ona. Pogleda na sečivo u rukama. „Da li i ovaj ima ime? O,

reci mi.“

„Zar ne možeš sama da pogodiš?“, zadirkivao ju je Džon. „Tvoja omiljena stvar.“

Arja je na trenutak delovala zbunjeno. Onda se doseti. Bila je veoma visprena. Rekoše to uglas:

„Igla!“

Uspomena na njen smeh grejala ga je na dugom putovanju ka severu.

DENERIS

Deneris Targarjen se udala za kala Droga prestravljena i okružena varvarskom raskoši na polju ispred zidina Pentosa, pošto su Dotraci verovali da čovek sve važno u životu mora da obavi pod vedrim nebom.

Drogo je pozvao svoj *kalasar* da mu bude pratnja i oni su došli - četrdeset hiljada dotračkih ratnika i more žena, dece i robova. Ulogorili su se pred gradskim zidinama sa svojim nepreglednim stadima, podigavši palate od pletene trave; jeli su sve pred sobom i svakim danom unosili sve veći nemir među dobre građane Pentosa.

„Moje kolege magistri udvostručili su brojno stanje gradske garde“, rekao im je Ilirio, uz pladanj pačetine preliveve medom i narandžastih paprika, jedne noći u vili koja je nekad bila Drogova. Kal se pridružio svom kalasaru, a imanje je do svadbe prepušteno Deneris i njenom bratu.

„Bolje da što pre udamo princezu Deneris, pre nego što razdele pola bogatstva Pentosa najamnicima i bravoškim piratima“, našali se ser Džora Mormont. Izgnanik im je ponudio svoj mač one noći kada je Deni prodana kalu Drogu; Viseris ga je željno prihvatio. Od tada im je Mormont bio stalni družbenik.

Magister Ilirio se vedro nasmeja kroz račvastu bradu, ali se Viseris i ne osmehnu. „Može je dobiti sutra, ukoliko želi“, reče njen brat. Osvrnu se na Deni, a ona obori pogled. „Samo ako plati cenu.“

Ilirio opušteno mahnu debelim prstima sa kojih je svetlucalo mnoštvo prstenja. „Rekao sam ti, sve je sređeno. Veruj mi. *Kal* ti je obećao krunu i dobićeš je.“

„Da, ali kada?“

„Kada kal odluči“, reče Ilirio. „Najpre će uzeti devojkicu, a posle svadbe mora da odvede procesiju preko ravnica i da je izvede pred *doš kaliti* u Ves Dotraku. Nakon toga, možda. Ako su znamenja za rat dobra.“

Viseris je kipteo od nestrpljenja. „Pišam se ja na dotračka znamenja. Uzurpator sedi na prestolu moga oca. Koliko dugo još moram da čekam?“ Ilirio slegnu ramenima. „Čekaš gotovo čitav svoj život, veliki kralju. Šta znači još nekoliko meseci, nekoliko godina?“

Ser Džora, koji je na svojim putovanjima stigao istočno čak do Ves Dotraka, saglasno klimnu. „Savetujem ti da budeš strpljiv, veličanstvo. Dotraci drže reč, ali sve rade kada to njima odgovara. *Manji* ljudi mogu da mole kala za uslugu, ali nikada ne smeju sebi dozvoliti da ga požuruju.“

Viseris se nakostreši. „Mormonte, pazi na jezik, ili ću narediti da ti ga iščupaju. Ja nisam *manji* čovek, ja sam zakoniti gospodar Sedam kraljevstava. Zmaj ne moli.“

Ser Džora pokorno obori pogled. Ilirio se zagonetno nasmeši i otkide pačje krilce. Med i mast slivali su mu se niz prste i kapali na bradu dok je grickao meko

meso. *Nema više zmajeva*, pomisli Deni zureći u brata, mada se nije usuđivala da to naglas kaže.

Ipak je te noći sanjala jednog. Viseris ju je tukao, i to je bolelo. Bila je naga, nespretna od straha. Bežala je od njega, ali joj je telo bilo otežalo i trapavo. Ponovo ju je udario. Saplela se i pala. „Probudila si zmaja“, urlao je dok ju je šutirao. „Probudila si zmaja, probudila si zmaja.“ Butine su joj bile klizave od krvi. Sklopila je oči i zacvilela. Kao da joj odgovara, začuo se užasan parajući zvuk i pucketanje nekakve ogromne vatre. Kada je pogledala ponovo, Viserisa više nije bilo, veliki vatreni stubovi su se dizali svuda okolo, a u njihovom središtu bio je zmaj. Sporo je okrenuo veliku glavu. Kada su njegove usijane oči pronašle njene, probudila se, drhteći i oblivena znojem. Nikada nije bila toliko uplašena...

...sve dok dan njenog venčanja nije napokon došao.

Ceremonija je počela u zoru i potrajala je do sumraka - beskonačan dan pića, hrane i tuča. Među palatama od pletene trave podignut je ogroman zemljani nasip i na njemu je Deni sedela pored kala Droga, iznad uzavrelog mora Dotraka. Nikada ranije nije videla toliko ljudi na jednom mestu, a kamoli tako neobičnih i strašnih. Gospodari konja ponekad su oblačili lepu odeću i stavljali skupe mirise kada su posećivali Slobodne gradove, ali su pod vedrim nebom zadržavali svoje stare običaje. I muškarci i žene nosili su šarene kožne prsluke preko golih grudi i čakšire od konjske dlake sa kaiševima bronzanih kopči, a ratnici su mazali svoje duge pletenice mašću iz jama za topljenje. Prežderavali su se konjskog mesa pečenog sa medom i biberom, zverski napijali fermentisanim kobiljim mlekom i Iliriovim plemenitim vinom, i dobacivali jedan drugom uvrede preko vatri, glasovima grubim i tuđim za Deni.

Viseris je sedeo tik ispod nje, odeven u prelepu novu crnu vunenu tuniku sa grimiznim zmajem na grudima. Ilirio i ser Džora sedeli su pored njega. Njihovo mesto govorilo je o visokoj počasti, odmah ispod *kalovih* vlastitih krvorodnika, ali je Deni ipak videla gnev u bratovljevim ljubičastim očima. Nije mu se dopadalo što sedi ispod nje, i čutke je besneo što su robovi svako jelo prvo prinosili *kalu* i njegovoj nevesti, a njih služili onim što su ovi odbili. Nije mogao da učini ništa, sem da se bavi svojom uvređenošću, te je to i radio, a raspoloženje mu je postajalo sve gore kako su sati prolazili i uvrede se gomilale.

Deni se nikada nije osećala tako usamljenom kao tada, dok je sedela u središtu te ogromne horde. Brat joj je rekao da se smeši, tako da se smešila sve dok je obrazi nisu zboleli, a suze joj same navrle na oči. Dala je sve od sebe da ih priкриje, znajući kako bi se Viseris razbesneo da ju je video kako plače, užasnuta od pomisli kako bi na to reagovao kal Drogo. Hrana joj je donošena, ogromni vreli komadi mesa i debele crne kobasice i dotračke krvavice, a kasnije voće i čorbe od slatkih trava i vazdušasta peciva iz pentoških kuhinja, ali je na sve to odmahivala rukom. Želudac joj je bio zgrčen, i znala je da joj hrana neće prijati.

Nije imala s kim da razgovara. *Kal* je dovikivao naredbe i šale svojim

krvorodnicima i smejao se njihovim odgovorima, ali jedva da je i pogledao Deni. Nisu znali nijedan jezik na kome bi se sporazumeli. Njoj je dotrački bio nerazumljiv, a on je znao samo reč-dve iskvarenog valirijskog Slobodnih gradova i nijednu zajedničkog jezika Sedam kraljevstava. Prijao bi joj čak i razgovor sa Iliriom i Viserisom, ali su oni bili predaleko da je čuju.

I tako je sedela u svilenj venčanici, s čašom vina zaslađenog medom, u strahu od hrane, tiho razgovarajući sama sa sobom. *Ja sam zmajeva krv*, govorila je sebi. *Ja sam Deneris Olujrođena, princeza od Zmajkama, potomak krvi i semena Egona Osvajača.*

Sunce je prešlo tek četvrtinu svog nebeskog puta, kada je videla smrt prvog čoveka. Bubnjevi su tukli dok su neke žene igrale za kala. Drogo je posmatrao bezizražajnog lica, ali su mu oči pratile njihove pokrete i s vremena na vreme bacio bi bronzani medaljon oko koga bi se žene grabile.

I ratnici su posmatrali. Jedan napokon uđe u krug, zgrabi jednu plesačicu za ruku, baci je na zemlju i uzjaha je tu pred svima, kao što pastuv jaše kobilu. Ilirio ju je upozorio da se to može desiti. „Dotraci se pare kao životinje u stadima. U *kalasaru* ne postoji privatnost, i oni ne shvataju greh i sramotu kao mi.“

Deni skrenu pogled sa sparivanja, užasnuta kada je shvatila šta se dešava, ali onda drugi ratnik zakorači napred, za njim i treći i uskoro više nije mogla da skreće pogled. Onda dva čoveka zgrabiše istu ženu. Deni začu povik, vide udarac, i u treptaju oka isukaše se *araci*, dugačka sečiva oštra poput britve, oblikom napola mačevi, napola kose. Započe ples smrti. Dvojica ratnika kružila su i zamahivala svojim oružjima, poskakivala jedan prema drugome, vrtela oštrice iznad glava, urlala uvrede pri svakom sudaru. Niko ni ne pokuša da ih spreči.

Sve se okončalo iznenada, kao što je i počelo. *Araci* su plesali brže nego što je Deni mogla da prati, jedan ratnik je izgubio korak, drugi je u plitkom luku zamahnuo svojom oštricom. Čelik se zari u meso tik ispod Dotrakovog pasa i raspori ga od kičme do pupka, prosuvši mu utrobu u prašinu. Dok je poraženi umirao, pobednik zgrabi najbližu ženu - čak ne ni onu oko koje su se potukli - i uze je smesta. Robovi odnesoše telo i ples se nastavi.

Magister Ilirio je i na to upozorio Deni. „Dotračka svadba bez bar tri smrti smatra se prilično neuspelom“, rekao joj je. O njenoj svadbi će se, izgleda, dugo pričati; pre nego što je dan istekao, poginulo je tucе ljudi.

Kako su časovi prolazili, u Deni je narastao užas, sve dok nije jedva obuzdavala potrebu da zavrišti. Bojala se Dotraka, njihovi običaji su joj izgledali strano i čudovišno, kao da su zveri u ljudskim kožama, a ne ljudi. Bojala se svog brata, onoga što će joj učiniti ako ga izneveri. Najviše od svega, bojala se onoga što će se desiti te noći pod zvezdama, kada je brat bude predao tom mrkom divu nepomičnog i okrutnog lica poput bronzane maske, koji je sedeo kraj nje i pio.

Ja sam krv zmajeva, ponovi ona sebi.

Kada se napokon sunce sasvim spusti do horizonta, kal Drogo pljesnu

dlanovima, i bubnjevi i vika i pijančenje naglo stadoše. Drogo ustade i povuče Deni na noge. Bilo je vreme za nevestine darove.

A nakon darova, znala je, nakon što sunce zađe, biće vreme za prvo jahanje, za njihovo prvo spajanje. Deni pokuša da odagna tu pomisao, ali joj to nije polazilo za rukom. Obgrlila se da se ne bi tresla.

Brat Viseris joj je poklonio tri sluškinje. Deni je znala da ih nije on kupio. Sigurno ih je nabavio Ilirio. Iri i Jiki bile su Dotrakinje, crnih kosa i bademastih očiju, a Dorea svetlokosa, plavooka devojka iz Lisa. „Ovo nisu obične sluškinje, mila sestro“, reče joj brat dok su ih izvodili pred nju. „Ilirio i ja smo ih lično odabrali za tebe. Iri će te naučiti jahanju, Jiki dotračkom jeziku, a Dorea će te podučiti umetnosti vođenja ljubavi.“ On se nasmeši krajevima usana. „Odlična je, i Ilirio i ja možemo to da ti potvrdimo.“

Ser Džora Mormont se izvinio zbog svog poklona. „To je sitnica, moja princezo, ali siroti izgnanik ne može da priušti više“, reče, dok je pred nju stavljao malu hrpu knjiga. Bile su to povesti i pesme iz Sedam kraljevstava, videla je, napisane na zajedničkom jeziku. Ona mu zahvali od sveg srca.

Magister Ilirio reče nešto, i četiri krupna roba požuriše napred, noseći veliki kovčeg od kedrovine, okovan bronzom. Kada ga je otvorila, našla je najfiniji somot i damast koji su Slobodni gradovi mogli da proizvedu... a povrhnjih, ušuškana u mekim tkaninama, tri velika jajeta. Deni stade dah. Bili su to najlepši predmeti koje je ikada videla. Svako drugačije od ostalih, tako živih boja da je najpre pomislila da su optočena draguljima, i tako velika da su joj bile potrebne obe šake da bi jedno držala. Ona pažljivo podiže prvo, očekujući da će biti sazdano od nekog tananog porcelana ili stakla, ali je ono bilo mnogo teže od toga, kao da je bilo od punog kamena. Površina ljuske bila je prekrivena sićušnim krljuštima, i dok je okretala jaja po rukama, ona su pod zracima zalazećeg sunca svetlucala poput uglačanog metala. Jedno jaje bilo je tamnozeleno, sa iskričavim mrljicama boje uglačane bronz. Drugo je bilo boje slonovače, prošarano zlatnim. Treće je bilo crno, crno poput ponoćnog mora, a ipak živo od kovitlaca grimiznih šara. „Šta su ona?“, upita Deni prigušenim glasom punim divljenja.

„Zmajeve jaja, iz Zemlje senki iza Ašajija“, reče magister Ilirio. „Eoni su ih pretvorili u kamen, a ona ipak i dalje sijaju čudesnom lepotom.“

„Uvek ću ih čuvati.“ Deni je čula priče o takvim jajima, ali ih nikada nije videla, niti je pomislila da će ih ikada videti. Bio je to zaista veličanstven poklon, iako je znala da Ilirio može da sebi priušti velikodušnost. Stekao je pravo bogatstvo u konjima i robovima, kao nagradu za svoju ulogu u njenoj prodaji kalu Drogu.

Kalovi krvorodnici prineli su joj tri tradicionalna oružja, i ona behu istinski veličanstvena. Hago joj je dao veliki kožni bič sa srebrnom drškom, Koholo prelep pozlaćeni *arak*, a Koto dvostruko savijeni luk od zmajeve kosti, viši od nje same. Magister Ilirio i ser Džora naučili su je tradicionalnom odbijanju tih poklona. „Ovo su darovi dostojni velikog ratnika, o krvi moje krvi, a ja sam samo žena. Neka ih

moj gospodar muž nosi umesto mene.“ I tako je i kal Drogo dobio svoje „nevestine darove“.

Ostali Dotraci doneli su mnoštvo drugih poklona: papuče i dragulje i srebrno prstenje za njenu kosu, pojaseve sa medaljonima i šarene prsluke i meka krzna, peščanu svilu i posude mirisa, igle i pera i bočice od purpurnog stakla, i haljinu sačinjenu od koža hiljadu miševa. „Lep poklon, kalisi“, reče joj magister Ilirio za ovaj poslednji, nakon što joj je saopštio o čemu je reč. „Navodno donosi sreću.“ Darovi su se gomilali kraj nje, više darova nego što je mogla da zamisli, više darova nego što je mogla da poželi ili upotrebi.

A na kraju je i kal Drogo izveo svoj lični poklon za nju. Tišina puna iščekivanja proširi se iz središta logora kada se on udalji, narastajući sve dok nije progutala čitav *kalasar*. Kada se vrati, gusto zbijeni dotrački darodavci razmaknuše se pred njim, i on joj dovede konja.

Bila je to mlada ždrebica, vatrena i čudesna. Deni je dovoljno znala o konjima da bi joj bilo jasno kako to nije obična životinja. Od nečega u njoj zastajao je dah. Bila je siva kao zimsko more, sa grivom nalik srebrnom dimu.

Oklevajući pruži ruku i pomilova joj vrat, provuče prste kroz srebro njene grive. Kal Drogo reče nešto na dotračkom i magister Ilirio joj prevede. „Srebro za srebro tvoje kose, kaže *kal*.“

„Prelepa je“, reče Deni opčinjeno.

„Ona je ponos *kalasara*“, reče Ilirio. „Običaj nalaže da *kalisi* mora da jaše konja dostojnog njenog položaja uz *kala*.“

Drogo zakorači napred i uhvati je oko pasa. Diže je lako kao da je dete i postavi je na tanko dotračko sedlo, mnogo manje od onih na koje je navikla. Deni na trenutak nije znala šta da radi. Za taj deo je nisu pripremili. „Šta da radim?“, upita Ilirija.

Odgovori joj ser Džora. „Uzmi uzde i jaši. Ne moraš daleko.“

Deni nervozno prikupi uzde u rukama i gurnu stopala u kratke uzengije. Nije bila posebno vična jahanju; daleko više vremena je provela putujući brodovima, kolima i nosiljkama nego jašući konje. Tiho se pomolivši da ne padne i ne osramoti se, nežno i jedva osetno dodirnu kolenima slabine ždrebe.

I prvi put nakon mnogo sati zaboravi na strah. Ili možda prvi put u životu.

Srebrnosiva ždrebica krenu lagano i glatko, i gomila koja ih je netremice posmatrala razmače se da ih propusti. Deni shvati da se kreće brže nego što je nameravala, pa ipak je to nekako bilo uzbudljivo, a ne strašno. Konj pređe u kas i ona se osmehnu. Dotraci joj se brže-bolje sklanjahu s puta. Ždrebica je pratila i najmanji dodir kolena, najlakše zatezanje uzda. Deni je potera u galop, i sada su Dotraci klicali i smejali se, odskakujući pred njom. Dok se okretala nazad, na putu joj se ukaza jama za vatru. Bile su pritešnjene s obe strane i ne beše vremena da se zaustave. Deneris ispuni smelost koju do tada nije poznavala, i ona obode ždrebicu.

Srebrni konj preskoči plamenove kao da je krilat.

Kada se zaustavi pred magisterom Iliriom, ona reče: „Kaži kalu Drogu da mi je darovao vetar.“ Debeli Pentošanin pogladi žutu bradu, ponovi njene reči na dotračkom i Deni prvi put na licu svog muža ugleda osmeh.

U tom trenutku poslednji zrak sunca utonu iza zidina Pentosa na zapadu. Deni je izgubila pojam o vremenu. Kal Drogo zapovedi svojim krvorodnicima da dovedu njegovog konja, vitkog riđeg pastuva. Dok je kal sedlao svog konja, Viseris se prikrade Deni, zari joj prste u nogu i reče: „Zadovolji ga, mila sestro, ili ćeš, kunem ti se, probuditi zmaja, kao što nikada ranije nije bio probuđen.“

S bratovljevim rečima strah joj se vrati. Ponovo se oseti detetom, usamljenom trinaesto godišnjakinjom, nespremnom za ono što je čeka.

Jahali su zajedno dok su zvezde nicale na nebu, ostavivši za sobom *kalasar* i travnate palate. Kal Drogo joj se nije obraćao, već je terao svog pastuva brzim kasom, kroz sumrak koji se zgušnjavao. Sićušna zvona u njegovoj dugačkoj pletenici tiho su pevala. „Ja sam zmajeva krv“, prošapta ona dok ga je pratila, pokušavajući da se obodri. „Ja sam zmajeva krv. Ja sam zmajeva krv.“ Zmajeve se nikada ne plaše.

Nije mogla da odredi koliko su daleko i koliko dugo jahali, ali je već pao mrak kada su zastali na livadi kraj potočića. Drogo sjaha s konja pa spusti nju sa njenog. Ona se u njegovim rukama oseti krhko poput stakla, udova slabašnih kao da su od gline. Stajala je tako bespomoćna i uzdrhtala u svojoj svadbenoj svili dok je on vezivao konje, a kada je pogleda, ona zaplaka.

Kal Drogo je gledao njene suze, lica čudno lišenog svakog osećanja. „Ne“, reče on. Diže šaku i grubo obrisa suze žuljevitim palcem.

„Ti govoriš zajednički jezik“, reče Deni začuđeno.

„Ne“, izgovori on ponovo.

Možda zna samo tu reč, pomisli ona, ali je to bilo za jednu reč više nego što je do tada mislila da zna, i nekako se zbog toga oseti bolje. Drogo joj lagano dodirnu kosu, klizeći prstima preko srebrnoplavih vlasi i šapćući tiho na dotračkom. Deni nije razumela reči, ali je osetila toplinu u njegovom glasu, nežnost koju nije očekivala od tog čoveka.

On joj stavi prst pod bradu i podiže joj glavu tako da ga je gledala u oči. Drogo je bio mnogo viši od nje, kao što je bio viši i od ostalih ljudi. Nežno je uze pod miške, diže je i posadi na okruglu stenu kraj potoka. Onda sede na zemlju nasuprot njoj prekrštenih nogu, tako da su im lica konačno bila u istoj visini. „Ne“, reče on.

„Da li je to jedina reč koju znaš?“, upita ga ona.

Drogo ne odgovori. Dugačka pletenica bila mu je sklupčana na zemlji. On je prebaci preko desnog ramena i počeo da vadi zvončiće iz kose, jedan po jedan. Deni se nađe napred da mu pomogne. Kada su završili, Drogo pokaza rukom. Ona shvati. Lagano, pažljivo, počeo da mu raspliće pletenicu.

To je potrajalo. On je sve vreme ćutke sedeo i gledao je. Kada je završila, on mahnu glavom i kosa mu se rasu kao reka tame, nauljena i sjajna. Nikada ranije nije

videla kosu tako dugačku, tako crnu, tako gustu.

Onda dođe red na njega. Poče da je skida.

Prsti su mu bili spretni i začudo nežni. Skide joj svilene haljine jednu po jednu, pažljivo, dok je Deni sedela mirno, tiha, gledajući ga u oči. Kada otkri njene male grudi, ona ne uspe da se obuzda. Obori pogled i pokri se rukama. „Ne“, reče Drogo. Nežno, ali odlučno, skloni joj ruke s grudi, a onda joj ponovo diže glavu da bi ga gledala u oči. „Ne“, ponovi.

Onda ustade i privi je k sebi da bi skinuo poslednje komade svile. Noćni vazduh bejaše poput leda na njenoj nagoj koži. Ona zadrhta i naježi se.

Bojala se onoga što će uslediti, ali se neko vreme ne desi ništa. Kal Drogo je sedeo prekrštenih nogu, gledajući je, očima upijajući njeno telo.

Nakon nekog vremena počeo da je dodiruje. Prvo lagano, a onda jače. Ona oseti žestoku snagu njegovih šaka, ali je ništa nije bolelo. On uze njenu šaku u svoju i pomilova joj prste, jedan po jedan. Nežno pređe dlanom preko njene noge. Pomilova joj lice, prateći dlanom obrise njenog uha, prešavši nežno prstom preko njenih usana. Zagnjuri joj obe šake u kosu i provuče prste kroz nju. Okrete je, počeo da joj masira ramena, pređe joj niz kičmu zglobom prsta.

Činilo se da su prošli sati pre nego što su mu ruke konačno pronašle njene grudi. Milovao je meku kožu pod njima sve dok nije zabridela. Palčevima je kružio oko njenih bradavica, uštinuo ih palcem i kažiprstom, a onda počeo da ih povlači, veoma lagano u početku, a onda jače, sve dok je bradavice, ukrućene, ne zaboleše.

Onda stade, i privuče je sebi u krilo. Deni je bila pocrvenela i bez daha, srce joj je u grudima divlje tuklo. On joj položi obe svoje ogromne šake na lice i pogleda je u oči. „Ne?“, reče, i ona shvati da je to pitanje.

Ona uze njegove ruke i pomeri ih dole, do vlažnosti među svojim nogama. „Da“, prošapta, dok mu je uvodila prste u sebe.

EDARD

Poziv stiže u čas pre zore, kada je svet bio zaleđen i siv.

Alin ga grubo prenu iz snova i Ned otetura u ledeno praskozorje, ošamućen od sna; tamo zateče svog konja osedlanog i kralja kako već sedi u sedlu. Robert je nosio debele smeđe rukavice i težak krzneni ogrtač s kapuljačom koja mu je pokrivala uši, i izgledao je baš kao medved koji jaše konja. „Diž’ se, Starku!“, povika. „Brže, brže! Treba da pričamo o državnim poslovima.“

„Svakako“, reče Ned. „Dođi unutra, veličanstvo.“ Alin podiže ulaz u šator.

„Ne, ne, *ne*“, reče Robert. Svaka reč pretvarala se u pramen pare. „Logor je pun ušiju. Osim toga, hoću da jašem i malo osetim ovu tvoju zemlju.“ Ser Boros i ser Merin čekali su iza njega u pratnji desetak gardista, vide Ned. Nije mu bilo druge do da otre san iz očiju, obuče se i uzjaše.

Robert je vodio, žestoko terajući svog golemog crnog paripa, dok je Ned jurio pored njega trudeći se da ne zaostane. On uzviknu pitanje dok su jahali, ali ga kralj ne ču. Nakon toga, Ned je jahao ćutke. Ubrzo napustiše Kraljevski drum i krenuše ustalasanom ravnicom mračnom od magle. Tada su gardisti već bili prilično zaostali i nisu ih mogli čuti, ali Robert nije usporavao.

Zora se rodila kada su se uspeli uz nizak greben, i tu kralj konačno stade. Tada su već bili miljama južno od glavnine povorke. Robert je bio rumen i uzbuđen dok je Ned kraj njega zauzdavao svog konja. „Bogovi“, reče kroz smeh, „kako je dobro samo izaći i *jahati* onako kako čovek treba da jaše! Kunem ti se, Nede, dođe mi da poludim, koliko se sporo vučemo.“ Robert Barateon nikada nije bio strpljiv čovek. „Ta prokleta kuća na točkovima, kako samo škripi i stenje, i penje se preko svake izbočine na putu kao da je planina... Veruj mi, ako se tom čudu slomi još samo jedna osovina, ima da ga spalim, pa nek Sersei hoda!“

Ned se nasmeja. „Rado ću ti zapaliti tu baklju.“

„Ti si moj čovek!“ Kralj ga lupi po ramenu. „Dođe mi da ih sve ostavim tamo i odjašem.“

Osmeh zaigra u uglu Nedovih usana. „Verujem ti.“

„Ozbiljno, ozbiljno“, reče kralj. „Šta kažeš, Nede? Samo ti i ja, dvojica vitezova litalica na Kraljevskom drumu, s mačevima o pojasu i bogovi znaju čim pred nama, i možda seljačkom kćerkom ili krčmaricom da nam noću zagreje krevet.“

„Ne zvuči loše“, reče Ned, „ali mi sada imamo dužnosti, moj gospodaru... prema kraljevstvu, našoj deci, ja prema mojoj gospi, a ti prema svojoj kraljici. Nismo više momci.“

„Ti nikada nisi ni bio momak“, progunda Robert. „A to je prava šteta. No, sećaš se onomad... kako se zvala, ona tvoja cura, što nije bila plemkinja? Beka? Ne, ona je bila jedna od mojih, bogovi je blagoslovili, imala je crnu kosu i čarobne krupne

oči, da se udaviš u njima. Tvoja je bila... Alina? Ne. Jednom si mi rekao. Beše li Meril? Znaš na koju mislim, na majku tvog kopileta?“

„Zvala se Vila“, odgovori Ned hladno, „i ja radije ne bih da pričamo o njoj.“

„Vila. Da.“ Kralj se iskezi. „Mora da je bila opasna cura, kada je zbog nje lord Edard Stark zaboravio na svoju čast, makar i na sat. Nikada mi nisi rekao kako je izgledala...“

Nedove usne besno se stisnuše. „Niti ću. Pusti to, Roberte, u ime ljubavi za koju tvrdiš da osećaš prema meni. Osramotio sam sebe i osramotio sam Kejtlin, pred bogovima i pred ljudima.“

„Čoveče božji, Kejtlin jedva da *si i znao*.“

„Uzeo sam je za ženu. Nosila je moje dete.“

„Prestrog si prema sebi, Nede. Uvek si bio takav. Prokletstvo, nijedna žena neće Belora Blagoslovenog u krevetu.“ Pljesnu se po kolenu. „Dobro, neću više o tome, ako ti toliko smeta, mada ti se kunem, kad se tako nakostrešiš, pomislim da bi trebalo da staviš ježa na svoj grb.“

Sunce na izlasku prostirala je svoje blistave prste kroz bledu jutarnju maglu. Široka dolina pružala se pred njima, gola i smeđa, tek ponegde prošarana dugačkim, niskim humkama. Ned ih pokaza svom kralju. „Mogile Prvih ljudi.“

Robert se namršti. „Zar smo nabasali na groblje?“

„Po čitavom severu ima mogila, veličanstvo“, reče mu Ned. „Ovo je stara zemlja.“

„I hladna“, progunđa Robert, čvršće se umotavši u ogrtač. Gardisti su stali podalje od njih, u podnožju grebena. „Dobro, nisam te doveo ovamo da pričamo o grobovima, niti da se svađamo oko tvog kopileta. Sinoć je stigao glasnik, od lorda Varisa iz Kraljeve Luke. Evo.“ Kralj izvadi hartiju iz pojasa i pruži je Nedu.

Evnuh Varis bio je kraljev gospodar šaptalica. Služio je Roberta, kao što je nekada služio Erisa Targarjena. Ned sa strepnjom odmota papir, misleći na Lizu i njene strašne optužbe, ali se poruka nije bavila ledi Erin. „Odakle potiču ove vesti?“

„Da li se sećaš ser Džore Mormonta?“

„Kad bih samo mogao da ga zaboravim“, reče Ned iskreno. Mormonti sa Medveđeg ostrva bili su stara Kuća, ponosna i časna, ali im je zemlja bila hladna, zabačena i siromašna. Ser Džora je pokušao da popuni porodične kovčege prodajom nekih lovokradica tiroškom trgovcu robljem. Pošto su Mormonti bili vazali Starka, njegov zločin je osramotio čitav Sever. Ned je prešao dugačak put na zapad, do Medveđeg ostrva, da bi po dolasku ustanovio kako je Džora brodom utekao od Leda i kraljeve pravde. Od tada je prošlo pet godina.

„Ser Džora je sada u Pentosu, i čezne da dobije kraljevski oprost, kako bi mogao da se vrati iz izgnanstva“, objasni Robert. „Veoma je koristan lordu Varisu.“

„Znači, trgovac robovima je postao uhoda“, reče Ned s gađenjem. Vрати pismo

Robertu. „Najviše bih voleo da postane leš.“

„Varis mi kaže da su uhode korisnije od leševa“, reče Robert. „Džoru na stranu, šta kažeš za njegov izveštaj?“

„Deneris Targarjen se udala za nekog dotračkog poglavicu. Pa šta? Da joj pošaljemo svadbeni poklon?“

Kralj se namršti. „Nož, možda. Dobar i oštar, u ruci odvažnog čoveka.“

Ned nije glumio iznenađenje. Robertova mržnja prema Targarjenima plamtela je u njemu poput ludila. Ned je pamtio teške reči koje su pale između njih kada je Tivin Lanister kao dokaz vernosti doneo Robertu leševe Regarove žene i dece. Ned je to nazvao ubistvom; Robert ratom. Kada se pobunio da su mladi princ i princeza bili tek deca, njegov novi kralj je odgovorio: „Ne vidim nikakvu decu. Samo zmajski nakot.“ Čak ni Džon Erin nije bio u stanju da stiša tu buru. Edard Stark je toga dana odjahao na jug u hladnom besu, da se sam bori u poslednjim bitkama tog rata. Bila je potrebna još jedna smrt da ih pomiri - Lijenina smrt i zajednički bol zbog njenog odlaska.

Ovog puta Ned je odlučio da obuzda svoju narav. „Veličanstvo, ona je tek dete. Ti nisi Tivin Lanister da ubijaš nevine.“ Pričalo se da je Regarova devojčica plakala dok su je izvlačili ispod kreveta da bi je pogubili. Dečko je bio jedva više od odojčeta, pa ipak su ga vojnici lorda Tivina otrgli s majčinih grudi i smrskali mu glavu o zid.

„A koliko će dugo ona ostati nevina?“ Robertove usne se pretvoriše u ravnu crt. „To *dete* će uskoro raširiti noge i krenuti da pravi još zmajskog - nakota da me mori.“

„Bez obzira“, reče Ned, „ubistvo deteta... bilo bi to užasno... neizrecivo...“

„*Neizrecivo?*“, zaurla kralj. „Ono što je Eris uradio tvom bratu Brendonu bilo je neizrecivo. Način na koji je umro tvoj otac, to je bilo neizrecivo. A Regar... šta misliš, koliko je puta silovao tvoju sestru? Koliko *stotina* puta?“ Glas mu je postao tako snažan da mu konj nervozno zanjista. Kralj žestoko povuče uzde, stišavajući životinju, i besno uperi prst u Neda. „Ubiću svakog Targarjena koji mi padne šaka, sve dok ne budu mrtvi kao njihovi zmajevi, a onda ću im se ispišati na grobove.“

Ned je znao da je bolje ne suprotstavljati mu se kada ga obuzme bes. Ako godine nisu utolile Robertovu žeđ za osvetom, reči neće pomoći. „Ona ne može da ti padne šaka, zar ne?“, reče tiho.

Kraljeva usta se ogorčeno iskriviše. „Ne, bogovi bili prokleti. Neki gubavi pentoški trgovac sirom držao ih je na svom imanju, okružene stražom evnuha u špicastim kacigama, a sada ih je predao Dotracima. Trebalo je odavno da ih ubijem, kada su bili laka meta, ali je Džon bio isti kao ti. Bio sam budala što sam ga slušao.“

„Džon Erin je bio mudar čovek i dobra desnica.“

Robert prezrivo frknu. Bes ga je napuštao jednako brzo kao što je i došao. „Za tog kala Droga se priča da ima sto hiljada ljudi u svojoj hordi.“

Šta bi Džon na *to* rekao?“

„Rekao bi da ni milion Dotraka nisu pretnja kraljevstvu, dokle god su na drugoj strani Uskog mora“, odgovori Ned smireno. „Varvari nemaju *brodove*. Boje se otvorenog mora i mrze ga.“

Kralj se neudobno promeškolji u sedlu. „Možda. Mada, u Slobodnim gradovima se mogu naći brodovi. Kažem ti, Nede, ne dopada mi se taj brak.“

U Sedam kraljevstava još ima ljudi koji me zovu Uzurpatorom. Da li si zaboravio koliko se kuća u ratu borilo na strani Targarjena? Sada ćute i pognuli su glave, ali ako im pružiš i najmanju priliku, ubiće me u krevetu, zajedno s mojim sinovima. Ako Kralj Prosjak pređe more na čelu dotračke horde, izdajnici će mu se pridružiti.“

„Neće preći“, obeća Ned. „A ako nekim čudom i uspe u tome, bacićemo ga natrag u more. Kada jednom izabereš novog zaštitnika Istoka...“

Kralj zastenja. „Poslednji put ti kažem, neću imenovati Erinovog malog za zaštitnika. Znam da ti je on nećak, ali pošto su Targarjeni skočili u krevet sa Dotracima, bila bi ludost svaliti odgovornost za četvrtinu kraljevstva na pleća jednog bolešljivog deteta.“

Ned je bio spreman na taj odgovor. „Ipak moramo imati zaštitnika Istoka. Ako Robert Erin nije dovoljno dobar, imenuj jednog od svoje braće. Stanis se sigurno dovoljno dokazao tokom opsade Krajoluja.“

On pusti da ime na tren lebdi u vazduhu. Kralj se namršti i očuta. Činilo se da mu je neprijatno.

„Pod uslovom, naravno“, završi Ned uho, posmatrajući ga, „da tu počast nisi već obećao nekom drugom.“

Dovoljno pristojan, Robert se na trenutak činio iznenađenim. Jednako brzo, izraz mu se pretvori u ozlojeđenost. „Pa šta i da jesam?“

„Džejmiju Lanisteru, zar ne?“

Robert ponovo obode konja i krenu niz greben ka mogilama. Ned ga je pratio u stopu. Kralj je jahao gledajući pravo ispred sebe. „Da“, reče napokon. Jedna tvrda reč kojom je rasprava okončana.

„Kraljeubica“, reče Ned. Dakle, glasine su bile tačne. Sada se kretao po opasnom tlu, znao je to. „Sposoban i hrabar čovek, nema sumnje“, reče oprezno, „ali njegov otac je zaštitnik Zapada, Roberte. Jednog dana će ser Džejmi naslediti tu počast. Jedan čovek ne sme da drži i Istok i Zapad.“ Pravu brigu je prećutao: da će to postavljenje staviti u Lanisterove ruke pola kraljevske vojske.

„Tu bitku ću vojevati kada se neprijatelj pojavi na bojištu“, reče kralj tvrdoglavo. „Trenutno lord Tivin izgleda kao da će živeti večno, poput Livačke stene, tako da sumnjam da će ga Džejmi uskoro naslediti. Nemoj više da me zamaraš time, Nede. Stvar je rešena.“

„Veličanstvo, smem li da govorim otvoreno?“

„Izgleda da te u tome ne mogu sprečiti“, progunda Robert. Jahali su kroz visoku

smeđu travu.

„Možeš li da veruješ Džejmiju Lanisteru?“

„On je brat blizanac moje žene, zakleti brat Kraljevske garde - njegov život, imanje i čast povezani su sa mojima.“

„Baš kao što su bili povezani i sa onima Erisa Targarjena“, ukaza Ned.

„Zašto mu ne bih verovao? Uradio je sve što sam ikada od njega tražio. Njegov mač je pomogao da osvojim presto na kome sedim.“

Njegov mač je pomogao da se okalja presto na kome sediš, pomisli Ned, ali ne dozvoli da mu te reči pređu preko usana. „On se zakleo da će životom štititi život svog kralja. A onda je tom kralju mačem presekao grkljan.“

„Sedam mu paklova, *neko* je morao da ubije Erisa!“, reče Robert, cimnuvši naglo uzde i zaustavivši konja pored drevne mogile. „Da to nije uradio Džejmi, dužnost bi pala na tebe ili mene.“

„Mi nismo bili zakleta braća Kraljeve garde“, reče Ned. Došlo je vreme da Robert sazna punu istinu, odluči tog trenutka. „Da li se sećaš Trozupca, veličanstvo?“

„Tamo sam osvojio svoju krunu. Kako bih mogao da ga zaboravim?“

„Regar te je ranio“, podseti ga Ned. „Poteru si prepustio meni, kada se targarjenska vojska dala u beg. Ostaci targarjenske vojske pobjegli su natrag, u Kraljevu Luku. Mi smo ih pratili. Eris je bio u Crvenoj tvrđavi sa nekoliko hiljada najodanijih pristalica. Očekivao sam da će kapije biti zatvorene.“

Robert nestrpljivo odmahnu glavom. „Umesto toga si zatekao naše ljude kako već drže grad. Pa šta?“

„To nisu bili naši, već Lanisterovi ljudi“, reče Ned strpljivo. „Lanisterski lav vijorio se iznad bedema, a ne okrunjeni jelen. A grad su zauzeli na prevaru.“

Rat je trajao skoro godinu dana. Mnogo velikih i malih lordova stalo je pod Robertov barjak; drugi su ostali verni Targarjenu. Moćni Lanisteri od Livačke stene, zaštitnici Zapada, držali su se po strani, odbijajući pozive kako pobunjenika, tako i kraljevih pristalica. Eris Targarjen je sigurno pomislio da su bogovi uslišili njegove molitve kada se lord Tivin Lanister pojavio pred kapijama Kraljeve Luke s vojskom od dvanaest hiljada ljudi, obećavajući odanost. Onda je poludeli kralj počinio svoju poslednju ludost: otvorio je kapije grada lavovima.

„Izdajstvo je zanat u kome su Targarjeni bili vešti“, reče Robert. Bes se ponovo budio u njemu. „Lanister im je vratio istom merom. Nisu zaslužili ništa bolje. Neću zbog toga da gubim san.“

„Nisi bio tamo“, reče Ned s gorčinom u glasu. Nemiran san mu nije bio stran. Već četrnaest godina je živeo sa lažima, a ipak su ga još mučile noćima. „Ta pobjeda nije bila časna.“

„Nek Tuđini odnesu tebe i tvoju čast!“, prokle Robert. „Šta je bilo koji Targarjen ikada znao o časti? Idi u svoju kriptu i pitaj Lijenu za zmajevu čast!“

„Ti si na Trozupcu osvetio Lijenu“, reče Ned, zastavši pored kralja. *Obećaj mi,*

Nede, šaputala je.

„To je nije vratilo u život.“ Robert pogleda u stranu, u sive daljine. „Prokleti bili bogovi. Dali su mi praznu pobjedu. Krunu... ja sam im se molio za *devojk*u. Tvoju sestru, na sigurnom... i ponovo moju, kao što je i trebalo da bude. Pitam te, Nede, čemu uopšte kruna? Bogovi se jednako podsmevaju molitvama i kraljeva i kotlokrpa.“

„Ja ne mogu da odgovaram za dela bogova, veličanstvo... samo za ono što sam zatekao kada sam toga dana ujahao u prestonu dvoranu“, reče Ned. „Eris je ležao na podu, udavljen u sopstvenoj krvi. Lobanje zmajeva gledale su sa zidova. Lanisterski ljudi mileli su na sve strane. Džejmi je preko svog zlatnog oklopa imao beli plašt Kraljeve garde. Još i sad ga vidim. Čak mu je i mač bio pozlaćen. Sedeo je na Gvozdenom prestolu, visoko iznad vitezova, i nosio je kacigu u obliku lavlje glave. Kako je samo sijao!“

„To je poznato“, prigovori kralj.

„Još sam bio na konju. U tišini sam jahao čitavom dužinom odaje, među dugim redovima zmajevih lobanja. Činilo mi se da me posmatraju. Zastao sam pred prestolom i digao pogled ka njemu. Zlatni mač mu je ležao preko kolena, crven od kraljeve krvi. Moji ljudi su stizali za mnom. Lanisterovi ljudi su se povlačili. Nisam rekao ni reč. Posmatrao sam ga kako sedi na prestolu, čekao sam. Napokon se Džejmi nasmejao i ustao. Uzeo je svoju kacigu i rekao mi: 'Ne boj se, Starku. Samo sam ga zagrevao za našeg prijatelja Roberta. Bojim se da nije preterano udoban'.“

Kralj zabaci glavu i grohotom se nasmeja. Smeh mu preplasi jato vrana, koje prhnuše iz visoke smeđe trave. One uzleteše u vazduh divlje mlateći krilima. „Kažeš da ne treba da verujem Lanisteru zato što je nekoliko trenutaka sedeo na mom prestolu?“ Ponovo ga potrese smeh. „Džejmiju je bilo čitavih sedamnaest godina, Nede. Bio je tek nešto više od dečaka.“

„Bio čovek ili dečak, nije imao prava na taj presto.“

„Možda je bio umoran“, predloži Robert. „Ubijanje kraljeva je zamoran posao. Bogovi znaju, u toj proketoj sobi nema drugog mesta na kome možeš da odmoriš dupe. A i istinu je govorio, ta stolica *jeste* čudovišno neudobna. Na mnogo načina.“ Kralj odmahnu glavom. „Dobro, sada znam Džejmijevu mračnu tajnu, i mogu da mu oprostim. Stvarno mi je muka od tajni, spletki i državnih poslova, Nede. To je sve tako dosadno, kao i brojanje novčića. Hajde, hajde da jašemo, nekada si bio dobar jahač. Hoću da ponovo osetim vetar u kosi.“ On obode konja i u galopu odjuri preko mogile. Zemlja je pod kopitima njegovog konja prštala na sve strane.

Na trenutak, Ned je samo stajao. Ponestalo mu je reči i bio je ispunjen ogromnim osećanjem bespomoćnosti. Ne po prvi put, zapita se šta radi tu i zašto je pošao. On nije bio Džon Erin, koji je umeo da obuzda divljinu svog kralja i nauči ga mudrosti. Robert će raditi šta hoće, tako je oduvek bilo, i ništa što Ned učini ili kaže neće to promeniti. Njemu je bilo mesto u Zimovrelu. Da bude uz Kejtlin u

njenom bolu, i uz Brena.

Međutim, čovek ne može uvek da bude tamo gde mu je mesto. Pomiren sa sudbinom, Edard Stark obode konja i krenu za kraljem.

TIRION

Sever se protezao u beskraj.

Tirion Lanister je odlično znao mape, ali su ga dve nedelje na đavljoj stazi, u koju se tu na severu pretvarao Kraljevski drum, naučile da su mape jedno, a zemlja nešto sasvim drugo.

Napustili su Zimovrel kada i kralj, okruženi metežom oko kraljevskog polaska, vikom ljudi i njiskom konja, škripom kola i stenjanjem kraljičine ogromne kuće na točkovima, dok se slab sneg kovitlao po vazduhu. Kraljevski drum prolazio je tik kraj zamka i grada. Barjaci, kola, vitezovi i vojnici krenuli su na jug, odnoseći i graju, dok se Tirion uputio ka severu sa Bendženom Starkom i njegovim bratancem.

Nakon toga postalo je hladnije, i mnogo, mnogo tiše.

Zapadno od puta dizala su se kremena brda, siva i oštra, sa visokim kulama stražarama na golim vrhovima. Na istoku je zemlja bila niža, spuštala se u ustalasanu ravnicu koja se pružala dokle god je pogled sezao. Kameni mostovi prelazili su brze, uske reke, dok su se mala imanja širila oko utvrda sa drvenim i kamenim zidovima. Na drumu je bilo dosta putnika, i noću su mogli da nađu utočište u jednostavnim svratištima.

Međutim, trećeg dana puta od Zimovrela, obrađena polja ustuknuše pred gustom šumom i Kraljevski drum postade samotna. Kremena brda postajahu viša i divljija sa svakom pređenom miljom, sve dok se petog dana ne pretvoriše u planine, hladne plavosive divove oštarih glava i snegom posutih ramena. Kada bi vetar zaduvao sa severa, dugački pramenovi ledene prašine vijorili su se sa visokih vrhova kao barjaci.

Pošto su planine na zapadu bile poput zida, put je krivudao na sever i severoistok kroz šumu hrastova, stražarika i crnog bršljana, stariju i mračniju od ijedne koju je Tirion ranije video. „Vučja šuma“, zvao ju je Bendžen Stark; i zaista, noći su im bile ispunjene zavijanjem dalekih, a ponekad i neprijatno bliskih čopora. Albino jezovuk Džona Snežnog načuljio bi uši kada bi začuo zavijanje, ali mu nikada nije odgovorio. Bilo je nečeg veoma neobičnog u vezi s tom životinjom, mislio je Tirion.

Tada ih je u družini već bilo osmorica, ne računajući vuka. Tirion je putovao sa dvojicom svojih ljudi, kako i pristoji jednom Lanisteru. Bendžen Stark je vodio svog bratanca i sveže konje za Noćnu stražu, ali su na ivici Vučje šume prenoćili iza drvenih zidova šumske utvrde, i tamo im se pridružio još jedan crni brat, neki Joren. Joren je bio pogrbljen i mračan, lica skrivenog iza brade crne poput njegove odeće, ali je izgledao žilav kao stari koren i tvrd kao kamen. Sa njim je bio i par odrpanih seoskih momaka sa Prstiju. „Silovatelji“, reče Joren, hladno ih pogledavši. Tirion je razumeo. Pričalo se da je život na Zidu težak, ali je izvesno bio bolji od kastracije.

Petorica muškaraca, tri momka, jezovuk, dvadeset konja i kavez sa gavranima koje je Bendženu Starku dao meštar Luvin. Bili su, bez sumnje, čudna družina za Kraljevski ili bilo koji drugi drum.

Tirion je primetio kako Džon Snežni gleda Jorena i njegove mrgodne saputnike sa neobičnim izrazom lica, bliskim očaju. Joren je imao iskrivljeno rame i gadno je smrdeo; kosa i brada bili su mu ućebani, masni i vašljivi, odeća stara, iscepana i retko prana. Njegovi mladi regruti smrdeli su još više i delovali su podjednako glupo i okrutno.

Momak je, bez sumnje, verovao da je Noćna straža sačinjena od ljudi poput njegovog strica. Ako je tako, Joren i njegovi saputnici su ga suočili sa grubom stvarnošću. Tirion oseti sažaljenje prema momku. Odabrao je težak život... ili je, možda, težak život odabran za njega.

Za njegovog strica imao je mnogo manje razumevanja. Bendžen Stark je izgleda patio od netrpeljivosti prema Lanisterima, baš kao i njegov brat, i nije mu bilo drago kada mu je Tirion saopštio svoje namere. „Upozoravam te, Lanistere, na Zidu nećeš naći krčme“, rekao je, gledajući ga s visine.

„Sigurno ćete već naći gde da me smestite“, odgovorio je Tirion. „Ne znam da li si primetio, ja nisam mnogo velik.“

Naravno, želje kraljičinog brata nisu se odbijale, i to je rešilo stvar, ali Stark nije bio srećan. „Put ti se neće dopasti, to ti jamčim“, rekao je hladno, i od prvog trenutka putovanja davao je sve od sebe da to obećanje ispuni.

Krajem prve nedelje, Tirionove butine bile su crvene od napornog jahanja, u nogama je imao gadne grčeve i promrzao je do srži. Nije se žalio. Proklet bio ako pruži to zadovoljstvo Bendženu Starku.

Priliku za malu osvetu pružila mu je jahaća bunda, otrcano i staro medveđe krzno plesnivog mirisa. Stark mu ju je ponudio kao dokaz velikodušnosti Noćne straže, bez sumnje očekujući da će je on ljubazno odbiti. Tirion ju je prihvatio, sa osmehom. Kada su krenuli iz Zimovrela, poneo je svoju najtopliju odeću, ali uskoro je otkrio da ona nije ni izbliza dovoljno topla. Ovde, na severu, bilo je *hladno*, i postajalo je sve hladnije. Noću je bilo mnogo hladnije od tačke smrzavanja, a vetar bi sekao poput noža i kroz najdeblju vunu. Sada je Stark sigurno žalio zbog svojih viteških nagona. Možda će ga to naučiti pameti. Lanisteri nikada ništa ne odbijaju, ljubazno ili na bilo koji drugi način. Lanisteri grabe sve što im se pruži.

Imanja i utvrde su se proradili i postajali sve manji kako su napredovali na sever, sve dublje u tamu Vučje šume, sve dok konačno više nije bilo krova pod kojim bi noćili, i dok nisu morali da se sami snalaze za prenočište.

Tirion nikada nije bio koristan pri dizanju logora. Bio je isuviše mali, isuviše sakat, isuviše nespretn. Tako je počeo da uzima svoje krzno i mešinu sa vinom i odlazi negde da čita, dok su Stark, Joren i ostali podizali gruba skloništa, brinuli se o konjima i palili vatru.

Osamnaestog dana putovanja, poneo je skupo belo vino sa Letnjih ostrva, koje je na sever doneo čak iz Livačke stene, i knjigu o istoriji i osobinama zmajeva. Uz dozvolu lorda Edarda Starka, Tirion je pozajmio nekoliko retkih tomova iz zimovrelske biblioteke i poneo ih sa sobom.

Našao je udobno mesto sa koga se više nije čula buka logora, pored brzog potoka, vode čiste i hladne poput leda. Izuvijani drevni hrast zaklanjao ga je od oštrog vetra. Tirion se sklupča u svom krznu naslonjen na deblo, otpi gutljaj vina i poče da čita o svojstvima zmajeve kosti. *Zmajeva kost je crna zato što u sebi ima mnogo gvožđa, pisalo je u knjizi. Čvrsta je kao čelik, a ipak lakša, i mnogo savitljivija i, naravno, potpuno otporna na vatru. Lukovi od zmajeve kosti na velikoj su ceni među Dotracima, i to nije čudo. Strelac naoružan njim baca strele mnogo dalje od onoga sa drvenim lukom.*

Tirion je bio nezdravo opčinjen zmajevima. Kada je prvi put došao u Kraljevu Luku, na venčanje svoje sestre sa Robertom Barateonom, potrudio se da pronađe lobanje zmajeva koje su visile na zidovima prestone dvorane Targarjena. Kralj Robert je umesto njih postavio zastave i tapiserije, ali je Tirion bio uporan, sve dok nije našao lobanje u mračnom i vlažnom podrumu gde su ih bacili.

Očekivao je da će biti upečatljive, možda čak i zastrašujuće. Nije verovao da će biti prelepe. A ipak su bile. Crne poput oniksa, tako sjajno uglačane da je kost treperila pod svetlom njegove baklje. Osećao je da vole vatru. Gurnuo je baklju u usta jedne od većih lobanja i senke su poskočile i zaigrale na zidu iza njega. Zubi su bili dugi, krivi bodeži od crnog dijamanta. Bili su otporni na plamen njegove baklje; nekada su se kupali u vrelini mnogo većih vatri. Kada je krenuo dalje, Tirion je mogao da se zakune da ga prati pogled iz zmajevih praznih očnih duplji.

Bilo je devetnaest lobanja. Najstarija je bila više od tri hiljade godina stara; najmlađa tek vek i po. Najmlađe su bile i najmanje - istovetan par ne veći od lobanje mastifa, čudno izobličen, sve što je ostalo od dva poslednja zmajčića rođena na Zmajkamentu. Bili su to poslednji targarjenski zmajevi, možda poslednji zmajevi na svetu, i nisu dugo poživeli.

Od tog mesta su lobanje postajale sve veće, sve do tri ogromna čudovišta iz pesama i legendi, zmajeva sa kojima su Egon Targarjen i njegove sestre pokorili starih sedam kraljevstava. Pevači su im dali imena bogova: Balerion, Meraksis, Vagar. Tirion je stajao među njihovim razjapljenim čeljustima, zanemio i pun strahopoštovanja. Niz Vagarove čeljusti mogao si da projašeš na konju, mada nikada više ne bi izašao. Meraksis je bio još veći. A najveći od svih, Balerion, Crni Užas, mogao je da proguta divljeg bivola, pa i jednog od dlakavih mamuta, za koje se pričalo da lutaju hladnim bespućima iza luke Iben.

Tirion je dugo stajao u memljivom podrumu, zureći u Balerionovu ogromnu lobanju i njene prazne očne duplje, sve dok baklja nije počela da gasne, pokušavajući da zamisli kako bi izgledao kada bi raširio svoja velika crna krila i jezdio nebom, bljujući vatru.

Njegov daleki predak, kralj Loren od Stene, pokušao je da se suprotstavi vatri kada se pridružio kralju Mernu od Hvata u otporu targarjenskim osvajanjima. To je bilo pre skoro tri stotine godina, kada su sedam kraljevstava zaista i *bila* kraljevstva, a ne samo pokrajine jedne veće zemlje. Dva kralja zajedno su imala šest stotina razvijenih barjaka, pet hiljada oklopljenih vitezova na konjima i još deset puta toliko konjanika i oklopljenih pešaka. Egon Zmajgospodar imao je možda petinu toga broja, kažu letopisci, mahom silom regrutovanih bivših vojnika iz redova poslednjeg kralja koga je pogubio, i odanost im nije bila proverena.

Vojske su se sudarile na širokoj ravnici Hvata, među zlatnim poljima žita spremnog za žetvu. Kada su dva kralja krenula u juriš, targarjenska vojska je zadrhtala, a zatim se raspala i dala u beg. Na trenutak-dva, govorili su letopisci, zavojevanje je bilo gotovo... ali samo na taj trenutak ili dva, pre nego što su u bitku stupili Egon Targarjen i njegove sestre.

Tada su jedini put Vagar, Meraksis i Balerion pušteni svi odjednom. Pevači su pevali o Polju vatre.

Gotovo četiri hiljade ljudi izgorelo je toga dana, a među njima i kralj Mern od Hvata. Kralj Loren je uspeo da umakne i da poživi dovoljno dugo da se preda, zakune na vernost Targarjenima i začne sina, za šta mu je Tirion bio propisno zahvalan.

„Zašto toliko čitaš?“

Tirion diže pogled na zvuk glasa. Džon Snežni je stajao koju stopu dalje, radoznalo ga posmatrajući. On sklopi knjigu preko kažiprsta i reče: „Pogledaj me i reci mi šta vidiš.“

Momak ga sumnjičavo odmeri. „Je l’ to neki trik? Vidim tebe. Tiriona Lanistera.“

Tirion uzdahnu. „Izuzetno si ljubazan za jedno kopile, Snežni. Ono što vidiš je kepec. Koliko je tebi godina, dvanaest?“

„Četrnaest“, odgovori momak.

„Četrnaest, i već si viši nego što ću ja ikada biti. Noge su mi krive i kratke, i teško hodam. Potrebno mi je posebno sedlo da ne bih pao s konja. Sedlo koje sam sam smislio, možda će te zanimati da čuješ. Da nisam to uradio, jahao bih na poniju. Ruke su mi prilično snažne, ali prekratke. Nikada neću biti dobar mačevalac. Da sam se rodio kao seljak, možda bi me izneli na polje da umrem ili bi me, verovatnije, prodali putujućem cirkusu. Avaj, rođen sam kao Lanister od Livačke stene, i putujući cirkusi imaju za čime da žale. Od mene se očekuju izvesne stvari. Moj otac je skoro dvadeset godina bio kraljeva desnica. Kasnije se ispostavilo da je moj brat ubio tog istog kralja, ali život je pun tih sitnih ironija. Moja sestra se udala za novog kralja i moj ogavni sestrić će postati kralj nakon njega. Ja moram da dam svoj doprinos ugledu i časti svoje kuće, zar se ne slažeš? A kako? Noge su mi možda premale za telo, ali mi je glava prevelika, mada ja volim da mislim kako je dovoljno velika za moj mozak. Ja odlično shvatam šta mi

je jača, a šta slabija strana. Moje oružje je um. Moj brat ima svoj mač, kralj Robert svoj buzdovan, a ja imam svoj um... a umu su potrebne knjige, baš kao što je maču potreban brus, ako hoće da ostane oštar. Zato toliko čitam, Džone Snežni.“

Momak je sve to upio u tišini. Mada nije imao ime Starka, imao je njihovo lice: duguljasto, ozbiljno, zatvoreno, lice koje ništa ne otkriva. Ko god da mu je bila majka, ostavila je malo traga na izgledu svoga sina. „O čemu čitaš?“, upita on.

„O zmajevima“, reče mu Tirion.

„Kakva korist od toga? Zmajeva više nema“, reče momak sa lakom sigurnošću mladosti.

„Tako kažu“, odgovori Tirion. „To je baš tužno, zar ne? Kada sam bio tvojih godina, sanjao sam o tome da imam zmaja.“

„Stvarno?“, reče momak sumnjičavo. Možda je mislio da Tirion zbija sa njim šale.

„O, da. Čak i izobličeni, nakazni mali dečak može da gleda na svet s visine kada se nalazi na krilima zmaja.“ Tirion odgumu medvedu kožu i ustade. „Imao sam običaj da palim vatre duboko u utrobi Livačke stene i da satima gledam u plamenove, zamišljajući da su zmajska vatra. Ponekad bih zamišljao svog oca kako gori. Ponekad svoju sestru.“ Džon Snežni ga je netremice gledao, sa mešavinom užasa i opčinjenosti. Tirion prasnu u smeh. „Ne gledaj me tako, kopile. Ja znam tvoju tajnu. I ti si sanjao iste snove.“

„Ne“, reče Džon Snežni, užasnut. „Ja ne...“

„Ne? Nikada?“ Tirion diže obrvu. „Da, sigurno su Starkovi prema tebi bili izuzetno dobri. Nema sumnje da se leđi Stark prema tebi ophodi kao da si joj rođeni sin. A tvoj brat Rob, on je oduvek bio dobar, a zašto i ne bi? On dobija Zimovrel, a ti dobijaš Zid. A tvoj otac... on mora da ima dobre razloge što te šalje u Noćnu stražu.“

„Dosta“, reče Džon Snežni, lica tamnog od besa. „Noćna straža je plemenit poziv!“

Tirion se nasmeja. „Previše si bistar da bi u to verovao. Noćna straža je smetlište na kome završava sav ološ kraljevstva. Video sam te kako gledaš Jorena i njegove momke. To su tvoja nova braća, Džone Snežni, kako ti se dopadaju? Potuljeni seljaci, dužnici, lovokradice, silovatelji, lopovi i kopilad poput tebe završavaju na Zidu, gde traže drekavce, ale i sva druga čudovišta kojima te je plašila dojlja. Dobra vest je da drekavci i ale ne postoje, tako da posao nije opasan. Loša vest je da će ti se jaja smrznuti, ali pošto vam ionako nije dozvoljeno da se razmnožavate, to valjda i nije važno.“

„Dosta!“, viknu momak. Zakorači napred, stegnutih pesnica, na ivici suza.

Iznenada, neobjašnjivo, Tirion oseti grižu savesti. Zakorači napred, s namerom da potapše momka po ramenu ili promrmlja nekakvo izvinjenje.

Nije ni video vuka, odakle je došao, niti kako je skočio na njega. Jednog trena je hodao prema Snežnom, a sledećeg je ležao na tvrdoj kamenitoj zemlji; knjiga mu je

izletela iz ruku, vazduh iz pluća, a usta mu se napunila zemljom, krvlju i trulim lišćem. Kada je pokušao da se dignu, leđa mu se bolno zgrčiše. Mora da je pri padu nešto istegao. Ozlojeđeno je zaškrgutao zubima, zgrabio koren i pridigao se u sedeći položaj. „Pomozi mi“, reče dečaku, pružajući ruku.

Izenada, vuk se stvori između njih. Nije režao. Prokletinja je bila potpuno bešumna. Samo ga je pogledala tim sjajnim crvenim očima i pokazala mu zube, i to je bilo više nego dovoljno. Tirion se, stenjući, vrati na zemlju. „Dobro, onda nemoj da mi pomogneš. Sedeću ovde sve dok ne odeš.“

Džon Snežni pogladi Duhovo debelo belo krzno, sada se smešeci. „Zamoli me lepo.“

Tirion Lanister oseti kako se u njemu napinje bes, i on ga snagom volje uguši. Nije prvi put u životu bio ponižen, a ni poslednji. Možda je to čak i zaslužio. „Bio bih veoma zahvalan ako bi mi pružio pomoć, Džone“, reče blago.

„Duše, mesto“, reče momak. Jezovuk sede. Te crvene oči nisu se skidale sa Tiriona ni za tren. Džon ga obiđe, uhvati pod miške, i lako podiže na noge. Onda diže i knjigu i vrati mu je.

„Zašto me je napao?“, upita Tirion, gledajući jezovuka ispod oka. Nadlanicom obrisao krv i zemlju s usta.

„Možda mu se učinilo da si drekavac.“

Tirion ga oštro pogleda. Onda se nasmeja, grubim i iskrenim smehom koji mu se prosto otrgao iz grla. „O, bogovi“, reče, obuzdavajući smeh i vrteći glavom. „Pretpostavljam da prilično ličim na drekavca. Šta li tek radi alama?“

„Pusti, bolje da ne znaš.“ Džon podiže mešinu za vino i pruži je Tirionu.

Tirion izvadi čep, naže glavu i iscedi dugačak mlaz u usta. Vino je bilo hladna vatra dok mu je teklo niz grlo i grejalo trbuh. On pruži mešinu Džonu. „Hoćeš malo?“

Momak uze mešinu i oprezno otpi gutljaj. „Istina je, zar ne?“, reče kada ga proguta. „To što si mi ispričao za Noćnu stražu?“

Tirion klimnu glavom.

Džon Snežni stegnu usne u čvrstu crt. „Ako je tako, tako je.“

Tirion mu se osmehnu. „To je dobro, kopile. Većina ljudi će pre poricati neprijatnu istinu nego se s njom suočiti.“

„Većina ljudi“, reče momak. „Ali ne i ti.“

„Ne“, prizna Tirion, „ne i ja. Više gotovo da i ne sanjam zmajeve. Nema zmajeva.“ On podiže svoje medveđe krzno. „Hajde, bolje da se vratimo u logor pre nego što tvoj stric dignu uzbunu.“

Put je bio kratak, ali je zemljište bilo neravno i kada su stigli, već su ga hvatali grčevi u nogama. Džon Snežni mu je pružio ruku da mu pomogne preko gusto isprepletenog korenja, ali Tirion odbi. Sam će se izboriti za svoj put, kao što je radio čitavog života. Ipak, prijalo mu je kada je ugledao logor. Uz oronuli zid davno napuštene utvrde podignuti su zakloni od vetra. Konji su nahranjeni i vatra je

založena. Joren je sedeo na kamenu, derući vevericu. Tirionove nozdrve ispuni primamljiv miris čorbe. On se odgega do mesta na kome je njegov sluga Morek pazio na kotao. Morek mu, bez reči, pruži kutlaču. Tirion okusi jelo i vrati je nazad. „Još bibera“, reče.

Bendžen Stark se pojavi iz zaklona koji je delio sa bratancem. „Tu ste. Džone, bogova mu, nemoj tako da nestaneš sam. Pomislio sam da su te Tuđini oteli.“

„Nisu Tuđini, već drekavci“, reče mu Tirion kroz smeh. Džon Snežni se nasmeši. Stark zbunjeno pogleda Jorena. Starac nešto promumla, slegnu ramenima i vrati se svom krvavom poslu.

Veverica je malo zamastila čorbu, i oni su je te večeri oko logorske vatre pojeli s crnim hlebom i tvrdim sirom. Tirion je velikodušno delio svoju mešinu sa vinom, tako da se čak i Joren malo opustio. Jedan po jedan, saputnici se uputiše u svoja skloništa, na počinak, svi sem Džona Snežnog koji je te noći bio prvi na straži.

Tirion je, kao i obično, poslednji išao na spavanje. Dok je ulazio u sklonište koje su mu podigle sluge, zastao je i osvrnuo se ka Džonu Snežnom. Momak je stajao blizu vatre, lica mirnog i čvrstog, zagledan duboko u plamenove.

Tirion Lanister se tužno nasmeši i ode na spavanje.

KEJTLIN

Bio je osmi dan od odlaska Neda i devojčica kada je meštar Luvin došao u Brenovu bolesničku sobu noseći svetiljku za čitanje i knjige sa računima. „Moja gospo, krajnje je vreme da se pozabavimo brojkama“, reče on. „Sigurno želite da znate koliko nas je koštala ova kraljevska poseta.“

Kejtlin pogleda Brena u postelji i nežno mu skloni kosu s čela. Shvatila je da mu je kosa veoma porasla. Uskoro će morati da je šiša. „Nema potrebe da gledam brojke, meštre Luvine“, reče mu ona, ne sklanjajući pogled sa Brena ni na tren. „Znam koliko nas je poseta koštala. Oduzmi knjige.“

„Moja gospo, kraljeva pratnja je imala poprilične apetite. Moramo da dopunimo naše zalihe pre...“

Ona ga preseče. „Rekla sam, odnesi knjige. Kućupravitelj će se pobrinuti o našim potrebama.“

„Mi nemamo kućupravitelja“, podseti je meštar Luvin. Poput malog sivog pacova, pomisli ona, nije bio spreman da odustane. „Pul je otišao da se brine o domaćinstvu lorda Edarda u Kraljevoj Luci.“

Kejtlin odsutno klimnu. „O, da. Tako je.“ Bren je bio tako bled. Pitala se smeju li da mu prenesu krevet do prozora, da bi osetio nešto od jutarnjeg sunca.

Meštar Luvin postavi lampu u nišu kraj vrata i poče da joj namešta fitilj. „Ima nekoliko nameštenja kojima morate hitno da se pozabavite, moja gospo. Osim kućupravitelja, treba nam i novi zapovednik garde umesto Džorija, novi glavni konjušar...“

Ona se naglo osvrnu i ukrsti svoj pogled sa njegovim. „Glavni konjušar?“ Glas joj je bio poput biča.

Meštar je bio pometen. „Da, moja gospo. Halen je odjahao na jug sa lordom Edardom, pa...“

„Luvine, moj sin leži ovde slomljen i na samrti, a ti hoćeš da raspravljamo o novom glavnom konjušaru? Misliš li ti da me to i najmanje zanima? Rado bih poklala sve konje u Zimovrelu svojim sopstvenim rukama, kada bi to pomoglo da Bren otvori oči, shvataš li to? *Shvataš li?*“

On obori glavu. „Da, moja gospo, ali postavljenja...“

„Ja ću ih obaviti“, reče Rob.

Kejtlin ga nije čula kada je ušao, ali stajao je na vratima, gledajući je. Shvati da je vikala i iznenada, posramljena, pocrvene. Šta se to dešava s njom? Bila je tako umorna, i glava ju je neprekidno bolela.

Meštar Luvin skrenu pogled od Kejtlin ka njenom sinu. „Spremio sam spisak ljudi koji dolaze u obzir za upražnjene položaje“, reče, pružajući Robu papir koji je izvadio iz rukava.

Njen sin letimično pogleda imena. Bio je napolju, videla je; obrazi su mu bili

rumeni od mraza, kosa čupava i razbarušena od vetra. „Dobri ljudi“, reče on. „Sutra ćemo razgovarati o njima.“ On vrati spisak imena. „Razumem, moj gospodar.“ Hartija nestade u rukavu.

„Sada nas ostavi“, reče Rob. Meštar Luvín se pokloni i ode. Rob zatvori vrata za njim i okrenu se ka njoj. Ona vide da mu je o boku pripasan mač. „Majko, šta to radiš?“

Kejtlín je uvek smatrala da Rob liči na nju; poput Brena, Rikona i Sanse, ličio je na Tulije, imao je kestenjastu kosu i plave oči. Ipak, prvi put je u njegovom licu videla nešto od Edarda Starka, nešto strogo i tvrdo, poput severa. „Šta radim?“, ponovi ona, zbunjena. „Kako možeš to da pitaš? Šta misliš da radim? Pazim na tvog brata. Pazim na Brena.“

„Ti to tako zoveš? Nisi izašla iz ove sobe od kada je Bren pao. Nisi čak ni došla do kapije kada su otac i devojke krenuli na jug.“

„Oprostila sam se od njih ovde i gledala sam ih s prozora kako odlaze.“ Preklinjala je Neda da ne ode, ne sada, ne nakon ovoga što se desilo; sada se sve promenilo, zar on to ne vidi? Nije pomoglo. On nema izbora, to joj je rekao, i onda je otišao, ipak čineći izbor. „Ne mogu da ga ostavim, ni na trenutak, ne kada svaki trenutak može da mu bude poslednji. Moram da budem uz njega, ako... ako...“ Ona uze sinovljevu mlitavu šaku i preplete prste s njegovima. On je bio tako slab i mršav, u ruci mu nije bilo ni trunke snage, ali je ona pod kožom još osećala životnu toplotu.

Robov glas omekša. „Majko, neće on umreti. Meštar Luvín kaže da je vreme najveće opasnosti prošlo.“

„A šta ako meštar Luvín nije u pravu? Šta ako zatrebam Brenu, a ne budem ovde?“

„Potrebna si *Rikonu*“, reče Rob oštro. „On ima samo tri godine i ne shvata šta se dešava. Misli da su ga svi napustili, prati me naokolo po čitav dan, grabi me za noge i plače. Ne znam šta da radim s njim.“ On zastade na tren, grickajući donju usnu, baš kao što je radio kada je bio mali. „Majko, i *meni* si potrebna. Ja se trudim, ali ne mogu... ne uspevam sve sam.“ Glas su mu preplavila iznenadna osećanja i Kejtlín se priseti da je njemu tek četrnaest. Požele da ustane i da mu pride, ali ruka joj je još bila povezana sa Brenovom i nije mogla da se pokrene.

Ispred kule, vuk poče da zavija. Kejtlín zadrhta, samo na čas. „Brenov.“ Rob otvori prozor i pusti noćni vazduh u zagušljivu sobu u kuli. Zavijanje posta glasnije. Bio je to hladan i samotán zvuk, pun sete i oćaja.

„Nemoj“, reče mu ona. „Bren mora da bude u toplom.“

„On mora da čuje njihovu pesmu“, reče Rob. Negde napolju, u Zimovrelu, drugi vuk poče da zavija zajedno sa prvim. Zatim i treći, iz veće blizine. „Čupavko i Sivi Vetar“, reče Rob dok su im glasovi zajedno zapevali. „Možeš da ih razlikuješ, ako pažljivo slušaš.“

Kejtlín je drhtala. Od bola, hladnoće, zavijanja jezovuka. Iz noći u noć,

zavijanje i ledeni vetar i sivi prazni zamak - bez kraja, večni, nepromenljivi, a njen dečak leži slomljen, najdraže od sve njene dece, najnežnije, Bren koji je voleo da se smeje i penje i sanja o vitezovima; sve je to nestalo; više nikada neće čuti njegov smeh. Jecajući, otrže ruku od njega i začepi uši da više ne bi slušala to užasno zavijanje. „Ućutkaj ih!“, povika. „Ne mogu to više da podnesem, ućutkaj ih, ućutkaj ih, sve ih pobij ako nema druge, samo ih *ućutkaj!*“

Nije se sećala da je pala na pod, ali se tu obrela, i Rob ju je dizao, držao ju je u svojim snažnim rukama. „Ne boj se, majko. Oni ga nikada ne bi povredili.“ Odneo ju je do uskog kreveta u uglu bolesničke sobe. „Sklopi oči“, reče joj nežno. „Odmori se. Meštar Luvín mi kaže da od Brenovog pada skoro uopšte nisi spavala.“

„*Ne mogu*“, zajeca ona. „Nek mi bogovi oprostite, Robe, ne mogu, šta ako umre dok ja spavam, šta ako umre, šta ako umre...“ Vukovi su i dalje zavijali. Ona vrisnu i ponovo pokri uši rukama. „O, bogovi, zatvori prozor!“

„Ako mi se zakuneš da ćeš spavati“ Rob ode do prozora, ali kada pruži ruku ka kapcima, još jedan zvuk se pridruži žalobnom zavijanju jezovuka. „Psi“, reče on, osluškujući. „Svi psi laju. To nikada ranije nisu radili...“ Kejtlín ču kako mu u grlu zastaje dah. Ona podiže glavu i vide da mu je lice blede na svetlosti svetiljke. „Požar“, prošapta on.

Požar, Bren! pomisli ona. „Pomozi mi“, reče ona žustro, pridižući se. „Pomozi mi oko Brena.“

Rob kao da je nije čuo. „Gori Bibliotečka kula“, reče on.

Kejtlín je sad kroz otvoren prozor videla poigravanje crvenkaste svetlosti. Oseti olakšanje. Bren je bio bezbedan. Biblioteka je bila na drugoj strani spoljnog dvorišta, nije bilo načina da vatra dopre do njih. „Hvala bogovima“, prošapta ona.

Rob je pogleda kao da je sišla s uma. „Majko, ostani ovde. Vratću se čim se požar ugasi.“ Onda potrča. Ona ga ču kako više stražarima pred sobom, kako lete zajedno niz stepenište, preskačući po dva-tri stepenika.

Iz dvorišta su dopirali povici „Požar!“, vika, bat koraka, njištanje uplašanih konja i unezvereni lavež pasa. Zavijanje je utihnulo, shvati ona, dok je slušala larmu. Jezovuci su začutali.

Kejtlín u sebi uputi molitvu zahvalnosti za sedam božjih lica dok je prilazila prozoru. Na suprotnoj strani spoljnog dvorišta dugački plameni jezici palacali su iz prozora biblioteke. Gledala je kako se dim diže u nebo i tužno pomislila na sve knjige koje su Starkovi sakupljali vekovima. Onda zatvori kapke.

Kada se okrete od prozora, sa njom je u sobi stajao čovek.

„Otkud ti ovde?“, promrmlja on besno. „Niko nije trebalo da je ovde.“

Bio je to oniši čovek u prljavoj smeđoj odeći, smrdeo je na konje. Kejtlín je znala sve ljude iz njihovih štala; on nije bio jedan od njih. Bio je suv, masne plave kose, bleđih očiju duboko usađenih u koštunjavu lice, i u ruci je držao bodež.

Kejtlín pogleda bodež, a zatim Brena. „Ne“, reče. Reč joj se zaglavila u grlu,

jedva čujan šapat.

On mora da ju je čuo. „To je milosrđe“, reče. „Već je mrtav.“

„Ne“, reče Kejtlin, ovog puta snažnije, jer je povratila glas. „Ne, *ne smeš*.“ Okrete se ka prozoru da bi dozvala pomoć, ali se čovek kretao brže nego što je ona verovala da je moguće. Jednom rukom joj je pokrio usta i cimnuo glavu unazad, drugom joj je prineo bodež do grkljana. Stravično je smrdeo.

Ona obema rukama zgrabi šečivo, upotrebivši svu snagu, i odvoji ga od grla. Začu njegove psovke. Prsti su joj bili klizavi od krvi, ali nije puštala bodež. Ruka na njenim ustima se jače steže, gušeći je. Kejtlin izvi glavu u stranu i uspe da uhvati zubima komad njegovog dlana. Snažno ga ugrize. Čovek zastenja od bola. Ona zari zube dublje u meso i on je iznenada pusti. Ukus njegove krvi joj ispuni usta. Udahnula je i zavrištala, a on je zgrabi za kosu i otrže od sebe, tako da se saplela i pala i on se nađe nad njom, zadihan i uzdrhtao. Bodež je i dalje čvrsto držao u desnici oblivenoj krvlju. „Otkud ti ovde?“, ponovi on glupo.

Kejtlin vide senku koja je kliznula kroz otvorena vrata iza njega. Začu se tihi zvuk, slabiji od rezanja, tek najtiši preteći šapat, ali je on sigurno čuo nešto, pošto je započeo okret baš kada je vuk skočio. Pali su zajedno, delom preko Kejtlin. Vuk ga je uhvatio ispod vilice. Čovekov vrisak trajao je tek trenutak pre nego što je zver cimnula glavom, iščupavši mu pola grla.

Njegova krv joj je poput tople kiše prskala po licu.

Vuk ju je gledao. Čeljusti su mu bile crvene, oči su mu svetlucale poput zlata u mračnoj sobi. Brenov vuk, shvati ona. Naravno. „Hvala ti“, prošapta Kejtlin sićušnim, izgubljenim glasom. Drhteći podiže ruku. Vuk priđe bliže, onjuši joj prste, a onda poče da liže krv vlažnim, grubim jezikom. Kada je očistio svu krv sa ruke, okrenuo se u tišini, skočio na Brenov krevet i sklopčao se kraj njega. Kejtlin obuze histeričan smeh.

Tako su ih i zatekli, kada su Rob i meštar Luvini i ser Rodrik upali na čelu skoro svih stražara u zamku. Pošto joj je smeh napokon zamro u grlu, ogrnuli su je toplim ćebadima i odveli je nazad u Veliku tvrđavu, u njene odaje. Stara Nen ju je razodenula, odvela je do vrele kade i mekom krpom sprala sa nje krv.

Nakon toga došao je meštar Luvini da joj previje rane. Posekotine na prstima bile su duboke, skoro do kostiju, a koža na temenu bila je bolna na mestu gde joj je napadač iščupao punu šaku kose. Meštar joj je rekao da bol tek sada počinje i dao joj makovo mleko da bi lakše utonula u san.

Konačno je sklopila oči.

Kada ih je ponovo otvorila, rekli su joj da je spavala četiri dana. Kejtlin klimnu glavom i sede u krevetu. Sada joj se sve činilo poput noćne more - sve, još od Brenovog pada, užasan košmar pun krvi i bola, ali ju je sevanje u šaci podsetilo da je to bila stvarnost. Oseti slabost i vrtoglavicu, ali i čudnu odlučnost, kao da joj je sa pleća dignut težak teret.

„Donesite mi hleba i meda“, reče sluškinjama, „i recite meštru Luvinu da treba

da mi promeni zavoje.“ One je zbunjeno pogledaše i otrčase da poslušaju.

Kejtlin se priseti kakva je bila, i oseti stid. Sve ih je izneverila, svoju decu, svog muža, svoju Kuću. To se neće ponoviti. Pokazaće tim severnjacima koliko snažni umeju da budu Tulijevi iz Brzorečja.

Rob stiže pre hrane. Uz njega su bili Rodrik Kasel i štićenik njenog muža Teon Grejdžoj, a na kraju i Halis Molen, mišićavi gardista četvrtaste smeđe brade. On je novi zapovednik garde, reče Rob. Sin joj je bio obučen u tvrdu kožu i verižnjaču, i ona vide da mu o bedru visi mač.

„Ko je bio on?“, upita ih Kejtlin.

„Niko mu ne zna ime“, reče joj Halis Molen. „Nije bio iz Zimovrela, moja gospo, ali neki kažu da su ga viđali tu i tamo oko zamka poslednjih nekoliko nedelja.“

„Znači, jedan od kraljevih ljudi“, reče ona, „ili jedan od lanisterskih. Verovatno je ostao, nakon što su ostali otišli.“

„Možda“, reče Hal. „Pošto je u Zimovrelu u poslednje vreme bilo toliko stranaca, teško je reći čiji je čovek bio.“

„Krio se u vašim štalama“, reče Grejdžoj. „To je jasno po mirisu.“

„A kako ga niko nije primetio?“, reče ona oštro.

Halis Molen je izgledao posramljeno. „Lord Edard je na jug poveo mnogo konja, a i mi smo poslali dosta na sever, za Noćnu stražu, i štale su bile napola prazne. Nije bilo teško sakriti se od štalskih momaka. Možda ga je Hodor video, pričalo se da se čudno ponašao, al’ pošto je slabouman...“ Hal odmahnu glavom.

„Našli smo mesto gde je spavao“, doda Rob. „Imao je devedeset srebrnih jelena u kožnoj kesi sakrivenoj pod slamom.“

„Dobro je znati da život mog sina nije bio jeftin“, reče Kejtlin jetko. Halis Molen je pogleda, zbunjen. „Oprostite mi, gospo, hoćete reći da je on hteo da ubije vašeg *sina*?“

Grejdžoj je bio sumnjičav. „To je ludilo.“

„Došao je zbog Brena“, reče Kejtlin. „Neprekidno se pitao otkud ja tu. Podmetnuo je požar u biblioteci misleći da ću ja izleteti da ga gasim i povesti stražare sa sobom. Da nisam skoro sišla s uma od bola, namera bi mu uspela.”

„Zašto bi neko hteo da ubije Brena?“, reče Rob. „Bogova mu, pa on je tek dečaćić, bespomoćan, u nesvesti...“

Kejtlin izazivački pogleda svog prvenca. „Ako nameravaš da vladaš Severom, moraš da naučiš da misliš o takvim stvarima, Robe. Sam odgovori na svoje pitanje. Zašto bi neko želeo da ubije nesvesno dete?“

Pre nego što je mogao da odgovori, sluge se vratiše sa tanjirom hrane, sveže spremljene u kuhinji. Bilo je još mnogo toga sem onoga što je tražila: vruć hleb, puter, med, slatko od borovnica, komad slanine, rovito jaje, kriška sira i šolja čaja od nane. A, uz sve to, uđe i meštar Luvín.

„Kako mi je sin, meštre?“ Kejtlin pogleda svu tu hranu i shvati da joj nije do

jela.

Meštar Luvín obori oči. „Bez promena, moja gospo.“

Bio je to odgovor koji je očekivala, ni manje ni više. Šake joj je razdirao bol, kao da je sečivo još duboko u njima. Otpustila je sluge i okrenula se Robu. „Da li si došao do odgovora?“

„Neko se boji da će Bren doći svesti“, reče Rob, „boji se nečega što on može da kaže ili učini, boji se nečega što on zna.“

Kejtlín je bila ponosna na njega. „Odlično.“ Okrenula se novom zapovedniku garde. „Moramo da se pobrinemo za Brenovu bezbednost. Ako je došao jedan ubica, možda će ih doći još.“

„Koliko stražara želite, moja gospo?“, upita Hal.

„Dokle god je lord Edard odsutan, moj sin je gospodar Zimovrela“, reče mu ona.

Rob se isprsi. „Stavi jednog čoveka u bolesničku sobu danonoćno, jednog pred vrata, dvojicu u dno stepeništa. Niko ne sme da ode kod Brena bez moje, ili dozvole moje majke.“

„Biće tvoja volja, moj gospodaru.“

„Onda kreni“, naredi Kejtlín.

„I pusti njegovog vuka da bude u sobi sa njim“, doda Rob.

„Da“, reče Kejtlín. A onda opet: „Da.“ Halis Molen se pokloni i napusti odaju.

„Ledi Stark“, reče ser Rodrik kada je gardista otišao, „da li ste, kojim slučajem, videli bodež koji je koristio ubica?“

„Okolnosti mi nisu dozvolile da ga pažljivije ispitam, ali vam jamčim da je bio oštar“, odgovori Kejtlín uz suv osmeh. „Zašto me to pitaš?“

„Nož smo pronašli u zlikovčevoj šaci. Meni se učinilo da je to previše dobro oružje za takvog čoveka, pa sam ga temeljno proučio. Sečivo je od valirijskog čelika, drška od zmajevе kosti. Takvo oružje nema šta da traži u rukama takvog čoveka. Neko mu ga je dao.“

Kejtlín zamišljeno klimnu glavom. „Robe, zatvori vrata.“

On je pogleda začuđeno, ali je poslušao.

„Ono što ću vam sada kazati ne sme da napusti ovu prostoriju“, reče im ona. „Hoću da mi se zakunete da će tako biti. Ako je samo deo onoga u šta sumnjam istinito, Ned i moje devojčice odjahali su u smrtnu opasnost, i reč u pogrešnim ušima može da ih košta života.“

„Lord Edard je moj drugi otac“, reče Teon Grejdžoj. „Zaklinjem se.“

„Imaš moju zakletvu“, reče meštar Luvín.

„I moju, moja gospo“, reče ser Rodrik.

Ona pogleda svog sina. „A ti, Robe?“

On klimnu glavom da se slaže.

„Moja sestra Liza veruje da su Lanisteri ubili njenog muža, lorda Erina, kraljevu

desnicu“, reče im Kejtlin. „Prisetila sam se da Džejmi Lanister nije otišao u lov sa ostalima na dan kada je Bren pao. Ostao je u zamku.“ Odaja je bila sablasno tiha. „Mislim da Bren nije pao s kule“, reče ona u toj tišini. „Mislim da je sa nje bačen.“

Neverica i zaprepašćenje jasno su im se videli na licima. „Moja gospo, to je čudovišna pomisao“, reče Rodrik Kasel. „Čak bi i Kraljeubica zastao pred ubistvom nevinog deteta.“

„Stvarno?“, upita Teon Grejdžoj. „Nisam baš siguran.“

„Lanisterska gordost i častoljublje ne znaju za granice“, reče Kejtlin.

„Dečak je ranije uvek bio siguran kada se penjao“, reče meštar Luvin zamišljeno. „Znao je svaki kamen Zimovrela.“

„*Bogovi*“, prokle Rob, mladog lica potamnelog od gneva. „Ako je to istina, on će mi platiti.“ On izvuče mač i zamahnu njime kroz vazduh. „Ubiću ga svojim rukama!“

Ser Rodrik ga ljutito pogleda. „Sklanaj to! Lanisteri su preko sto liga daleko. *Nikada* nemoj da potežeš mač ako ne nameravaš da ga upotrebiš. Koliko sam ti samo to puta ponovio, derište jedno!“

Posramljen, Rob vrati mač u korice, naglo vraćen u detinjstvo. Kejtlin reče ser Rodriku: „Vidim da je moj sin počeo da nosi čelik.“

„Mislio sam da je vreme“, reče stari kaštelan.

Rob ju je napeto gledao. „Krajnje vreme“, reče ona. „Zimovrelu će možda uskoro trebati svi mačevi koje ima, i to ne oni drveni.“

Teon Grejdžoj položi ruku na balčak svog mača i reče: „Moja gospo, ako do toga dođe, moja kuća je veliki dužnik vaše.“

Meštar Luvin povuče svoj lanac na mestu gde mu se usekao u vrat. „Sve što imamo su samo nagađanja. Govorimo o nameri da optužimo kraljičinog voljenog brata. Njoj se to nimalo neće dopasti. Moramo da nađemo dokaz, ili da zauvek ostanemo nemi.“

„Bodež je dokaz o kome pričaš“, reče ser Rodrik. „Tako vrsno oružje je sigurno već ranije privuklo nečiju pažnju.“

Postoji samo jedno mesto na kome mogu da nađu istinu, shvati Kejtlin. „Neko mora da ide u Kraljevu Luku.“

„Ja ću“, reče Rob.

„Ne“, reče mu ona. „Tvoje mesto je ovde. U Zimovrelu uvek mora da stoluje jedan Stark.“ Ona pogleda ser Rodrika sa njegovim velikim belim zaliscima, meštra Luvina u njegovoj sivoj odori, mladog Grejdžoja - žilavog, mračnog i neobuzdanog. Koga poslati? Kome se može verovati? Onda shvati. Kejtlin s mukom zbaci čebad prstima ukočenim i neosetljivim poput kamena. Ustade iz kreveta. „Ja ću otići.“

„Moja gospo“, reče meštar Luvin, „da li je to pametno? Lanisteri će sigurno biti sumnjičavi kada tamo stigneš.“

„A šta će biti s Brenom?“, upita Rob. Siroti momak je sada izgledao potpuno zbunjen. „Nećeš valjda da ga ostaviš?“

„Za Brena sam učinila sve što je u mojoj moći“, reče ona, spustivši ranjenu šaku na njegovu ruku. „Njegov život je u rukama bogova i meštra Luvina. Kao što si me i sam podsetio, Robe, sada moram da mislim i na ostalu svoju decu.“

„Biće vam potrebna jaka pratnja, moja gospo“, reče Teon.

„Poslaću Hala sa odredom gardista“, reče Rob.

„Ne“, reče Kejtlin. „Velika družina privlači neželjenu pažnju. Ne želim da Lanisteri znaju za moj dolazak.“

Ser Rodrik se pobuni. „Moja gospo, dozvoli bar meni da te pratim. Kraljevski drum može da bude opasan za usamljenu ženu.“

„Neću putovati Kraljevskim drumom“, odgovori Kejtlin. Zamisli se na tren, a onda potvrdno klimnu glavom. „Dva jahača mogu da se kreću jednako brzo kao i jedan, a mnogo brže od dugačke povorke opterećene kolima i kućama na točkovima. Rado ću prihvatiti tvoju pratnju, ser Rodriče. Krenućemo niz Beli nož do mora, i u Belim sidrištima ćemo unajmiti brod. Snažni konji i dobri vetrovi mogu nas dovesti u Kraljevu Luku mnogo pre Neda i Lanistera.“ *A onda, pomisli ona, onda ćemo videti šta ima da se vidi.*

SANSA

Edard Stark je krenuo pre zore, obavesti obrednica Mordejna Sansu pre nego što su započele doručak. „Kralj ga je pozvao. Još jedan lov, pretpostavljam. Čula sam da u ovim krajevima još ima divljih bivola.“

„Ja nikada nisam videla bivola“, reče Sansa, dodajući parče slanine Ledi pod stolom. Vučica joj ga uze iz ruke, otmena poput kraljice.

Obrednica Mordejna je prekorno pogleda. „Plemenita gospa ne hrani kućice za vreme obroka“, reče ona, odlomivši još jedan komad saća i pustivši da med nakaplje na njen hleb.

„Nije ona kuće, ona je jezovuk“, reče Sansa dok joj je Ledi hrapavim jezikom lizala prste. „U svakom slučaju, otac je rekao da smeju uvek da budu sa nama, ako mi to hoćemo.“

Obrednica se nije umirila. „Ti si dobro dete, Sansa, ali se kunem, kada je reč o tom stvorenju, postaješ tvrdoglava kao tvoja sestra Arja.“ Namršti se. „A gde je Arja ovog jutra?“

„Nije bila gladna“, reče Sansa, znajući odlično da joj se sestra verovatno odavno odšunjala u kuhinju i iskamčila doručak od nekog kuhinjskog momka.

„Obavezno je podseti da se danas lepo obuče. Najbolje u sivi somot. Svi smo pozvani da se vozimo u kraljevskoj kući na točkovima sa kraljicom i princezom Mirselom, i moramo da izgledamo što je lepše moguće.“

Sansa je već izgledala veoma lepo. Češljala je svoju dugačku kestenjastu kosu sve dok nije zasjala, i odabrala je svoju najlepšu plavu svilu. Skoro nedelju dana je nestrpljivo iščekivala današnji dan. Bila je velika čast voziti se s kraljicom, a osim toga, možda će i princ Džofri biti tu. Njen verenik. Od same pomisli na to osećala je čudno treperenje, mada je znala da se još mnogo godina neće venčati. Sansa još je *upoznavala* Džofrija, ali je već u njega bila zaljubljena. On je poput princa iz njenih snova - visok, naočit i snažan, sa kosom poput zlata. Svi trenuci provedeni s njim, ma koliko retki, bili su joj dragoceni. Jedino što ju je plašilo u vezi sa današnjim danom bila je Arja. Arja je umela sve da upropasti. Nikada se nije znalo šta može da uradi. „Podsetiću je“, reče Sansa nesigurno, „ali će se ona obući onako kao što se uvek oblači.“ Nadala se da ih neće isuviše osramotiti. „Mogu li da odem?“

„Možeš.“ Obrednica Mordejna se poslužila sa još hleba i meda, a Sansa se diže s klupe. Ledi krenu za njom iz krčme.

Napolju, ona zastade na tren pred povicima, kletvama i škripom drvenih točkova, ljudi su rušili šatore i paviljone i tovarili kola za još jedan dan puta. Krčma je bila prostrano trospratno zdanje od bledega kamena, najveća koju je Sansa ikada videla, pa ipak je u njoj mogla da se smesti tek trećina kraljeve pratnje, koja je narasla na više od četiri stotine duša, kada su joj pridodati ljudi njenog oca i

konjanici slobodnjaci koji su im se pridružili na drumu.

Zatekla je Arju na obalama Trozupca, kako pokušava da drži Nimeriju u mestu da bi joj iščetkala sasušeno blato iz krzna. Vučica nije uživala u tome. Arja je nosila istu kožnu odeću za jahanje kao i juče i prekjuče.

„Bolje da obučeš nešto lepo“, reče joj Sansa. „Obrednica Mordejna kaže da moraš. Danas ćemo putovati u kraljičinoj kući na točkovima sa princezom Mirselom.“

„Ja neću“, reče Arja, pokušavajući da iščetka čvor u Nimerijinom ućeбанom sivom krznu. „Mika i ja ćemo da odjašemo uzvodno, da tražimo rubine u gazu.“

„Rubine“, reče Sansa, zbunjena. „Kakve rubine?“

Arja je pogleda kao da je užasno glupa. „*Regarove* rubine. Ovde ga je kralj Robert ubio i osvojio krunu.“

Sansa je s nevericom gledala svoju mršavu mlađu sestru. „Ne možeš da tražiš rubine, princeza nas očekuje. Kraljica nas je obe pozvala.“

„Baš me briga“, reče Arja. „Kuća na točkovima čak nema ni *prozore*, ništa ne možeš da vidiš.“

„Šta bi ti to htela da gledaš?“, reče Sansa razdraženo. Nju je poziv jako uzbudio, a njena glupa sestra će sve pokvariti, baš kao što se i bojala. „Sve sama polja, seoske kuće i utvrde.“

„*Nije tako*“, reče Arja tvrdoglavo. „Da podeš ponekad s nama, videla bi.“

„Ja *mrzim* da jašem“, reče Sansa žustro. „Od jahanja čovek samo bude prljav i prašnjav, i sve ga boli.“

Arja slegnu ramenima. „*Mirna*“, reče odsečno Nimeriji, „znam da te ne boli.“ Zatim reče Sansi: „Kada smo prelazili Vrat, izbrojala sam dvadeset i šest cvetova koje sam videla prvi put, a Mika mi je pokazao guštera-lava.“ Sansa zadrhta. Vrat su prelazili dvanaest dana, kotrljajući se niz grbav nasip kroz beskrajnu crnu močvaru, i ona je mrzela baš svaki trenutak. Vazduh je bio vlažan i težak, nasip tako uzan da noću čak nisu mogli da dignu propisan logor, morali su da stanu na samom putu. Gusti šumarci napola potopljenog drveća zbijali su se oko njih, dok su im s grana visile zavese od blelih gljiva. Ogromni cvetovi cvali su u blatu i plutali u barama ustajale vode, ali ako bi bio dovoljno glup da napustiš nasip da ubereš jedan, jame sa živim peskom čekale su da te usisaju, zmije su vrebale s drveća, a gušteri-lavovi plutali tik ispod površine vode poput crnih balvana sa očima i zubima.

Naravno, ništa od toga nije zaustavilo Arju. Jednog dana se vratila ozarena svojim konjskim osmehom, kose potpuno raščupane i odeće prekrivene blatom, držeći otrcan buket ljubičastog i zelenog cveća za oca. Sansa se nadala da će on izgrditi Arju i narediti joj da se ponaša kao gospa visokog roda što je i trebalo da bude, ali on to nije učinio, samo ju je zagrlio i zahvalio joj za cveće. A ona je zbog toga samo postala još gora.

Onda se ispostavilo da se ljubičasto cveće zove *otrovni poljupci*, i Arji je izbio

osip po rukama. Sansa je pomislila da će je bar to naučiti pameti, ali se Arja tome smejala i sledećeg dana je natrljala *blato* svud po rukama kao neka divlja žena iz močvara, samo zato što joj je drugar Mika rekao da će svrab od toga prestati. Imala je i modrice na rukama i ramenima, tamno- ljubičaste podlive i izbledele zelene i žute mrlje; Sansa ih je videla kada joj se sestra spremala za spavanje. Kako je *njih* zaradila, to su samo bogovi znali.

Arja je i dalje četkala Nimerijino krzno i ćeretala o onome što je videla na putu za jug. „Prošle nedelje smo našli tu ukletu kulu stražaru, a dan pre toga smo jurili stado divljih konja. Da si ih samo videla kako su pojurili kada su namirisali Nimeriju.“ Vučica se promeškolji i Arja je ukori. „Prekini s tim, moram da ti očistim i drugu stranu, sva si kaljava.“

„Zabranjeno je napuštati povorku“, podseti je Sansa. „Otac je tako rekao.“ Arja slegnu ramenima. „Nisam išla daleko. Uostalom, Nimerija je bila sa mnom sve vreme. I ne idem ja stalno negde. Ponekad je sasvim zabavno samo jahati kraj kola i pričati sa ljudima.“

Sansa je sve znala o vrsti ljudi sa kojom je Arja volela da priča: štitonoše, konjušari, sluškinje, starci, golišava dečica i konjanici slobodnjaci grubih manira i sumnjivog porekla. Arja bi se sprijateljila s *bilo kim*. Taj Mika je bio najgori; kasapinov šegrt, potpuno divalj trinaestogodišnjak, spavao je u kolima s mesom i smrdeo na mesarski panj. Sansi bi pozlilo čim bi ga videla, ali je Arji izgleda njegovo društvo prijalo više od Sansinog.

Sansi je ponestajalo strpljenja. „Moraš da pođeš sa mnom“, reče odlučno svojoj sestri. „Kraljičin poziv se ne odbija. Obrednica Mordejna će te čekati.“

Arja nije obraćala pažnju na nju. Snažno cimnu češljem upetljanim u krzno. Nimerija zareža i otrže se, uvređena. „Vraćaj se ovamo!“

„Biće i kolača od limuna i čaja“, nastavila je Sansa, sva odrasla i razumna. Ledi joj se pribila uz nogu. Sansa je počela iza ušiju, onako kao što je volela, i Ledi sede kraj nje gledajući kako Arja juri Nimeriju. „Zašto bi htela da jašeš smrdljivog matorog konja i da se sva preznojiš i ukočiš, kada možeš da ležiš na perjanim jastucima i sa kraljicom jedeš kolače?“

„Ne dopada mi se kraljica“, reče Arja jednostavno. Sansi stade dah, zaprepasti je da čak i *Arja* može da kaže tako nešto, ali je njena sestra nehajno nastavila. „Ne dozvoljava mi da čak ni da dovedem Nimeriju.“ Zatače četku za pojas i krenu da se prikrada vučici. Nimerija ju je oprezno gledala kako se približava.

„Kraljevska kuća na točkovima nije mesto za *vuka*“, reče Sansa. „A princeza Mirsela ih se boji, znaš to dobro.“

„Mirsela je beba.“ Arja zgrabi Nimeriju oko vrata, ali istog trenutka kada izvuče četku, vučica se otrže i pobeže. Arja besno baci četku. „*Sram* te bilo!“, viknu.

Sansa nije mogla a da se ne nasmeši. Glavni psetar joj je jednom rekao da životinja uvek počne da liči na svog gospodara. Ona brzo zagrli Ledi. Ledi joj liznu obraz. Sansa se zakikota. Arja to ču, okrete se naglo i prostreli je pogledom. „Baš

me briga šta ti misliš, ja danas idem da jašem.“ Njeno duguljasto konjsko lice poprimilo je tvrdoglavi izraz koji je govorio da će učiniti nešto svojeglavo.

„Svih mu bogova, Arja, ponekad se ponašaš kao takvo *dete*“, reče Sansa. „Onda ću ići sama. Tako će biti mnogo lepše. Ledi i ja ćemo pojesti sve kolače od limuna i divno ćemo se provesti bez tebe.“

Okrenula se da ode, ali je Arja povikala za njom: „Neće ti dozvoliti da povedeš Ledi.“ Nestala je jureći Nimeriju niz reku, pre nego što je Sansa stigla da smisli odgovor.

Sama i ponižena, Sansa nije žurila nazad u krčmu, gde ju je čekala obrednica Mordejna. Ledi je tiho tapkala kraj nje. Bila je na ivici suza. Ona je samo želela da sve bude lepo i dobro, kao u pesmama. Zašto Arja ne može da bude mila, pažljiva i nežna, kao princeza Mirsela? Kako bi samo volela takvu sestru.

Sansa nije shvatala kako dve sestre, rođene u razmaku od samo dve godine, mogu biti toliko različite. Bilo bi mnogo lakše da je Arja bila nezakonito dete, kao njihov polubrat Džon. Ona je čak i *ličila* na Džona, duguljastog lica i smeđe kose Starka, ničim nije podsećala na njihovu majku. A Džonova majka *nije čak ni bila plemkinja*, bar se tako šuškaloo. Jednom, kada je bila mlađa, Sansa je čak pitala majku da možda nije posredi nekakva greška. Možda su drekavci ukrali njenu pravu sestru. Ali se majka samo nasmejala i rekla ne, Arja je njena rođena kćerka i Sansina sestra, krv njene krvi. Sansa nije videla razlog zašto bi je majka lagala, pa je zato pretpostavila da je to istina.

Dok se približavala središtu logora, brzo je zaboravila na svoju nesreću. Oko kraljičine kuće na točkovima okupila se gomila sveta. Sansa je čula zujanje uzbuđenih glasova, poput pune košnice. Vrata su bila otvorena, i ona vide kako kraljica stoji na najvišem stepeniku i nekom se s visine osmehuje. Ču je kako govori: „Veće nam čini veliku čast, moji dobri gospodari“

„Šta se dešava?“, upita ona štitonošu koga je znala.

„Veće je poslalo jahače iz Kraljeve Luke da nas prate ostatak puta“, reče joj on. „Počasna pratnja za kralja.“

Želela je da ih vidi, tako da je pustila Ledi da joj prokrči put kroz gomilu. Ljudi su se brzo sklanjali s puta jezovuku. Kada priđe bliže, vide dva viteza kako kleče pred kraljicom, u oklopima tako divnim i kitnjastim da ona samo zatrepta.

Jedan vitez je na sebi imao oklop vrsne izrade, zaslepljujuće beo, poput tek palog snega, sa srebrnim zakivcima i kopčama koje su svetlucale na suncu. Kada je skinuo kacigu, Sansa vide da je star, kose bele kao njegov oklop, a ipak snažan i okretan. Sa ramena mu je visio čisti beli plašt Kraljeve garde.

Njegov saputnik bio je čovek od kojih dvadesetak godina u oklopu od tamnozelenog čelika. Bio je to najlepši muškarac koga je Sansa u životu videla: visok i snažne građe, kao ugalj crne kose koja mu je padala do ramena i uokvirivala glatko izbrijano lice, i zelenih očiju punih smeha, čija je boja odgovarala oklopu. Pod miškom je držao kacigu s veličanstvenim jelenskim

rogovima treperavim od zlata.

U prvom trenu Sansa nije primetila trećeg stranca. On nije klečao kraj drugih. Stajao je malo izdvojen, pored njihovih konja, suv i sumoran čovek koji je sve ćutke pratio pogledom. Lice mu je bilo rošavo i ćosavo, sa duboko usađenim očima i usukanim obrazima. Iako nije bio star, od kose mu je ostalo samo još nekoliko slabašnih pramenova iznad ušiju, ali ih je pustio da porastu, kao u žene. Bio je odeven u gvozdenosivu verižnjaču preko slojeva tvrde kože, običnu i neukrašenu, i na njoj se videlo da je stara i da je mnogo toga prošla. Iznad desnog ramena provirivao je umrljani kožni balčak mača prebačenog preko leđa, dvoručnog i velikog, predugačkog da bi se nosio o pasu.

„Kralj je otišao u lov, ali znam da će mu biti drago da vas vidi kada se vrati“, govorila je kraljica dvojici vitezova koji su klečali pred njom, ali Sansa nije mogla da odvoji oči od trećeg čoveka. On kao da oseti težinu njenog pogleda. Polako okrete glavu. Ledi zareža. Sansu Stark iznenada preplavi užas kakav nikada ranije nije osetila. Ona zakorači unazad i sudari se s nekim.

Snažne ruke je uhvatiše za ramena i na tren Sansa pomisli da je to njen otac, ali kada se okrete, ugleda opečeno lice Sendora Kleganija kako je gleda s visine, usta iskrivljenih u užasnu grimasu. „Ti drhtiš, devojčice“, reče on hrapavim glasom. „Zar te toliko plašim?“

Zaista ju je plašio, još od prvog puta kada je videla strašne ožiljke koje je vatra ostavila na njegovom licu, ali joj sada nije bio ni približno tako strašan kao čovek koga je upravo videla. Ipak, Sansa se otrže od njega, Pseto se nasmeja, a Ledi stade između njih, režeći. Sansa pade na kolena da zagrli vučicu. Oko njih su se okupili ljudi, piljili su, osećala je na sebi njihove poglede, i tu i tamo je čula mrmljanje i tiho kikotanje.

„Vuk“, reče muški glas, a drugi doda: „Sedam mu paklova, to je jezovuk“ Prvi čovek reče: „Šta traži u logoru?“ Psetov hrapavi glas odgovori: „Starkovi ih koriste kao dojilje“. I Sansa shvati da dvojica novodošlih vitezova gledaju nju i Ledi, isukanih mačeva, pa se ponovo uplaši i postide. Oči joj se ispuniše suzama.

Začu kraljicu kako govori: „Džofri, idi do nje.“

I njen princ se tu stvori.

„Pustite je na miru“, reče Džofri. Stade nad njom, prelep u plavoj vuni i crnoj koži, sa zlatnim uvojcima koji su na suncu sijali poput krune. F uži joj ruku, podiže je na noge. „Šta je posredi, mila gospo? Zašto se bojiš? ,iko te neće povrediti. Sklanjajte mačeve, svi. Vuk je njen ljubimac, to je sve.“ Pogleda Sendora Kleganija. „A ti, džukelo, beži odavde, plašiš mi verenicu.“

Pseto se, uvek verno, pokloni i ćutke nestade u gomili. Sansa se trudila da se smiri. Osećala se kao prava budala. Ona je bila iz kuće Starka od Zimovrela, gospa plemenitog roda, i jednog dana će biti kraljica. „Nije on kriv, mili moj prinče“, pokušava da objasni. „Bio je to onaj drugi čovek.“

Dva novodošla viteza se zgledaše. „Pejn?“, reče kroz osmeh mladić u zelenom

oklopu.

Stariji čovek u belom nežno se obrati Sansi. „I mene ser Ilin često plaši, mila gospo. On ume da izgleda prilično strašno.“

„A tako i treba da bude.“ Kraljica se spustila sa stepeništa. Posmatračici su se razmakli da joj naprave mesta. „Ako se grešnici ne boje kraljeve pravde, taj posao je dat pogrešnom čoveku.“

Sansi se konačno povrati moć govora. „Onda ste sigurno našli pravog čoveka, veličanstvo“, reče ona i oko nje se sa svih strana zaori smeh.

„Lepo rečeno, dete“, kaza starac u belom. „Kao što i dolikuje kćeri Edarda Starka. Čast mi je što sam te upoznao, koliko god neobične bile okolnosti našeg susreta. Ja sam ser Baristan Selmi, od Kraljeve garde.“ On se pokloni.

Sansa je znala za to ime, i sada joj se vratiše pravila lepog ophođenja kojima ju je obrednica Mordejna godinama učila. „Lord zapovednik Kraljeve garde“, reče ona, „i većnik Roberta našeg kralja i Erisa Targarjena pre njega. Ja sam ta koja je počastvovana, dobri viteže. Čak i na dalekom severu, pevači hvale dela Baristana Hrabrog.“

Želeni vitez se ponovo nasmeja: „Baristana Starog, hoćeš da kažeš. Nemoj da mu preterano laskaš, dete, ionako je dovoljno uobražen.“ On joj se osmehnu. „Sada, vučice mala, ako znaš i moje ime, moraću da priznam kako si zaista prava kći naše desnice.“

Džofri se ukoči kraj nje. „Pazi kako se obraćaš mojoj verenici.“

„Mogu da odgovorim“, reče Sansa brzo, da stiša bes svog princa. Osmehnu se zelenom vitez. „Tvoja kaciga ima zlatne rogove, moj gospodaru. Jelen je simbol kraljevske kuće. Kralj Robert ima dva brata. Sudeći po tvojoj mladosti, možeš biti samo Renli Barateon, gospodar Krajoluja i kraljev većnik, i tako te ja oslovljavam.“

Ser Baristan se nasmeja. „Sudeći po njegovoj mladosti, on jedino može biti cirkuski majmun, i tako ga *ja* oslovljavam.“

Začu se opšti smeh, predvođen lično lordom Renlijem. Napetost od pre nekoliko trenutaka nestade i Sansa poče da se oseća dobro... sve dok ser Ilin Pejn ne odgurnu dvojicu ljudi u stranu, i stade pred nju, bez osmeha. Nije rekao ni reč. Ledi iskezi zube i zareža, duboko i preteći, ali ovog puta Sansa utiša vučicu nežno je dodirnuvši po glavi. „Oprosti mi ako sam te uvredila, ser Iline“, reče ona.

Čekala je na odgovor, ali ga nije bilo. Dok ju je glavoseča gledao, njegove blede bezbojne oči kao da su sa nje skidale sloj po sloj odeće, a zatim i kožu, ostavivši njenu dušu ogoljenu pred njim. I dalje bez reči, on se okrete i ode.

Sansa nije shvatala. Pogleda svog princa. „Da li sam rekla nešto pogrešno, veličanstvo? Zašto nije hteo da razgovara sa mnom?“

„Ser Ilin poslednjih četrnaest godina nije baš najpričljiviji“, primeti lord Renli uz suv osmeh.

Džofri pogleda svog strica sa izrazom krajnjeg gađenja, a zatim uze Sansinu

ruku. „Eris Targarjen mu je iščupao jezik usijanim kleštima.“

„On, međutim, veoma rečito govori svojim mačem“, reče kraljica, „i njegova odanost našem kraljevstvu je potpuna.“ Onda se dražesno nasmeši i reče: „Sansa, dobri većnici i ja moramo da razgovaramo pre nego što se kralj i tvoj otac vrate. Bojim se da ćemo morati da odložimo tvoj dan sa Mirselom. Molim te, prenesi moje izvinjenje i tvojoj dragoj sestri. Džofri, budi tako ljubazan pa zabavi danas naše goste.“

„Biće mi to pravo zadovoljstvo, majko“, reče Džofri veoma uglađeno. On uze Sansu pod ruku i odvede je od kuće na točkovima, a ona prosto polete od sreće. Čitav dan sa njenim princem! Gledala je Džofrija sa obožavanjem. On je tako plemenit i odvažan, pomisli ona. Kako ju je samo spasao od ser Ilina i Pseta, pa to je bilo skoro kao u pesmama, kao kada je Servin od štita-ogledala spasao princezu Derisu od džinova ili kada je princ Emon Zmajvitez odbranio čast kraljice Neris od kleveta zlog ser Morgila.

Srce joj zakuca brže od dodira Džofrijeve ruke na ramenu. „Šta želiš danas da radiš?“

Da budem s tobom, pomisli Sansa, ali naglas reče: „Šta god ti želiš, moj prinče.“

Džofri se zamisli načas. „Mogli bismo na jahanje.“

„O, ja obožavam jahanje“, reče Sansa.

Džofri se osvrnu i pogleda Ledi koja ih je pratila u stopu. „Tvoja vučica će sigurno uplašiti konje, a ti se izgleda plašiš mog psa. Hajde da ih oboje ostavimo i krenemo sami, šta kažeš?“

Sansa je oklevala. „Ako želiš“, reče nesigurno. „Valjda mogu da Ledi privežem negde.“ Nije baš sve najbolje razumela. „Nisam znala da imaš psa...“

Džofri se nasmeja. „Zapravo, to je pas moje majke. Ona mu je naredila da me čuva, i on to i radi.“

„Misliš na Pseto“, reče ona. Bila je strašno besna na sebe zato što je tako sporo shvatala. Njen princ je nikada neće voleti ako bude delovala glupo. „Da li je bezbedno krenuti bez njih?“

Princa Džofrija kao da je ozlojedilo i samo to pitanje. „Ne boj se, gospo. Ja sam skoro odrastao čovek i ne borim se drvenim mačevima, kao tvoja braća. Sve što mi je potrebno je ovo.“ On izvuče svoj mač i pokaza joj ga; dugački mač vešto izrađen da odgovara dvanaestogodišnjem dečaku, dvosekle oštrice od svetlucavog plavog čelika, u zamku iskovan, kožnog balčaka i sa zlatnom jabukom u obliku lavlje glave. Sansa s divljenjem uzdahnu, a Džofrijevo lice poprimi zadovoljan izraz. „Zovem ga Lavlji očnjak“, reče on.

I tako su ostavili njenog jezovuka i njegovog telohranitelja za sobom, dok su lutali na istok, severnom obalom Trozupca, a društvo im je pravio jedino Lavlji očnjak.

Bio je to savršen, čaroban dan. Vazduh je bio topao i težak od mirisa cveća, a

šume su posedovale nežnu lepotu kakvu Sansa na severu nikada nije videla. Princ Džofri je jahao vitkog dorata, hitrog kao vetar, i terao ga je vratolomnom brzinom, tako da je Sansa jedva uspevala da ga prati na svojoj kobili. Bio je to dan za pustolovine. Istražili su pećine kraj obale i pratili divlju mačku do njene jazbine, a kada su ogladneli, Džofri je po dimu pronašao jednu utvrdu i rekao im da im donesu hrane i vina za njihovog princa i njegovu gospu. Večerali su pastrmku tog jutra upecanu; Sansa je popila više vina nego ikada ranije u životu. „Moj otac nam dozvoljava samo po jednu čašu, i to samo na gozbama“, poveri se ona svom princu.

„Moja verenica može da pije koliko joj se prohte“, reče Džofri, ponovo joj puneći čašu.

Nakon jela jahali su sporije. Džofri joj je pevao, glas mu je bio visok, milozvučan i čist. Sansi se malo vrtelo u glavi od vina. „Zar ne bi trebalo da krenemo nazad?“, upita ona.

„Uskoro“, reče Džofri. „Bojno polje je odmah tu, napred, kod rečne okuke. Znaš, tu je moj otac ubio Regara Targarjena. Smrskao mu je grudi, *tras*, pravo kroz oklop.“ Džofri zamahnu zamišljenim buzdovanom da joj pokaže kako je to bilo. „Onda je moj ujak Džejmi ubio matorog Erisa, i moj otac je postao kralj. Kakav je to zvuk?“

I Sansa ga je čula, kako lebdi kroz šumu, zvuk drveta o drvo - *klak, klak, klak*. „Ne znam“, reče. Obuze je nemir. „Džofri, hajdemo nazad.“

„Hoću da vidim šta je posredi.“ Džofri okrete konja u pravcu zvuka, a Sansa ga je nevoljno sledila. Zvuci su postajali sve glasniji i jasniji, *klak* drveta koje se sudara sa drvetom, i kako su se približavali, čulo se i teško dahtanje i stenjanje.

„Ima nekog“, reče Sansa napeto. Shvati da misli na Ledi, da želi da je vučica kraj nje.

„Sa mnom si bezbedna.“ Džofri isuka Lavlji očnjak iz korica. Ona zadrhta od zvuka čelika koji se tare o korice. „Ovamo“, reče on, jašući kroz šumarak.

Iza njega, na čistini koja se dizala iznad reke, naišli su na dečaka i devojčicu kako se igraju vitezova. Mačevi su im bili drveni štapovi, drške od metli, reklo bi se na prvi pogled, i jurcali su preko trave, žestoko zamahujući jedno na drugo. Dečak, dosta stariji, za glavu viši i mnogo snažniji, bio je u napadu. Devojčica, mršavo stvorenje u prljavoj kožnoj odeći, vrdala je i uspevala da svoj štap podmetne pod većinu njegovih udarca, ali ne pod sve. Kada je pokušala da uzvрати napad, on uhvati njen štap svojim, odbi ga u stranu i žestoko je udari po prstima. Ona jauknu i oružje joj izlete iz ruke.

Princ Džofri se nasmeja. Dečak se osvrte, razrogačenih očiju i iznenađen, a štap mu ispade u travu. Devojčica ga je streljala pogledom, šišajući bolne prste; Sansa se prestravi. „*Arja?*“, uzviknu ona s nevericom.

„Odlazi odavde“, uzvрати joj Arja uzvikom, sa očima punim besnih suza. „Šta tražiš ovde? Pusti nas na miru.“

Džofri prelete pogledom između Arje i Sanse. „Tvoja sestra?“ Ona klimnu,

pocrvenevši. Džofri odmeri dečaka, trapavog momka grubog pegavog lica i guste riđe kose. „A ko si ti, dečko?“, upita on zapovednički, ne obazirući se na činjenicu da je momak bar godinu dana stariji od njega.

„Mika“, promrmlja dečak. Prepoznao je princa i zato obori pogled. „Moj gospodaru.“

„On je kasapinov šegrt“, reče Sansa.

„On je moj drug“, reče Arja oštro. „Pustite ga na miru.“

„Kasapinov šegrt koji hoće da bude vitez, nije nego“, Džofri skoči sa svog konja, isukanog mača. „Uzmi svoj mač, kasapinov šegrt“, reče on. Oči su mu veselo iskrile. „Da vidimo koliko vrediš.“

Mika je samo stajao, sleđen od straha.

Džofri mu priđe. „Hajde, diži ga. Ili se možda boriš samo sa devojkicama?“

„Sama je 'tela, moj gospodaru“, reče Mika. „*Sama* je 'tela.“

Sansi je bio dovoljan samo jedan pogled na crvenilo Arjinih obraza da zna da dečak govori istinu, ali Džofri nije bio raspoložen da sluša. Od vina je postao divalj. „Hoćeš li podići svoj mač?“

Mika odmahnu glavom. „To je samo štap, moj gospodaru. Nije mač, samo štap.“

„A ti si samo kasapinov šegrt, a ne vitez.“ Džofri diže Lavlji očnjak i dodirnu njegovim vrhom Mikin obraz tik ispod oka, dok je momak drhtao. „Udarao si sestru moje gospe, da li si svestan toga?“ Svetli pupoljak krvi procvetao je na mestu gde je mač dodirivao Mikinu kožu, i spora crvena crta počeo da klizi niz obraz.

„*Prekini!*“, vrisnu Arja i zgrabi svoj štap.

Sansa je počinjala da se plaši. „Arja, ti se ne mešaj u ovo.“

„Neću ga povrediti... mnogo“, reče princ Džofri Arji, ne sklanjajući pogled sa šegrta.

Arja ga napade.

Sansa skoči s konja, ali je bila prespora. Arja zamahnu s obe ruke. Začu se glasan prasak kada se štap slomi o prinčevu glavu, i onda se pred Sansinim užasnutim očima sve desi odjednom. Džofri se zatetura i okrete, urlajući kletve. Mika pobeže ka drveću što je brže mogao. Arja ponovo zamahnu na princa, ali ovog puta Džofri odbi udarac Lavljim očnjakom i izbi joj slomljeni štap iz ruku. Potiljak mu je bio sav krvav, a u očima mu je buktala vatra. Sansa je vrištala: „Ne, ne, prekinite, prekinite oboje, sve kvarite“, ali niko je nije slušao. Arja uze kamen i zavrtla ga na Džofrija. Umesto njega pogodi njegovog konja; dorat se prope i galopom odjuri za Mikom. *prekinite, dosta, prekinite!*“, vrištala je Sansa. Džofri zamahnu na Arju mačem, urlajući prostakluke, užasne reči, prljave reči. Arja ustuknu, sada uplašena, ali Džofri krenu za njom, terajući je ka drveću, potiskujući je uz stablo. Sansa nije znala šta da radi. Gledala je bespomoćno, skoro slepa od suza.

Onda pored nje sevnu neko sivo obličje i ona ugleda Nimeriju kako skače i sklapa čeljusti oko Džofrijeve ruke. Čelik mu ispade iz ruke dok ga je vuk obarao s

nogu, i oni padoše u travu, vuk režeći i grizući, princ jaučući od bola. „Skidajte ga s mene“, vrištao je. „Skidajte ga!“

Arjin glas puče kao bič. „Nimerija!“

Jezovuk pusti Džofrija i pride Arji. Princ je ležao u travi, cvileći i držeći se za izujedanu ruku. Košulja mu je bila natopljena krvlju. Arja reče: „Nije te povredila... mnogo.“ Ona podiže Lavlji očnjak s mesta gde je pao i stade nad njim, držeći mač obema rukama.

Iz Džofrija dopre uplašeno cviljenje dok je dizao pogled ka njoj. „Ne“, reče on, „nemoj da me diraš. Tužicu te mami.“

„Ostavi ga na miru!“, zaurla Sansa na svoju sestru.

Arja se zavrte i zavrtla mač u vazduh, unevši u to svu svoju snagu. Plavi čelik blesnu na suncu dok je mač leteo nad rekom. Pade u vodu i nestade uz pljusak. Džofri zastenja. Arja otrča do svog konja, dok ju je Nimerija pratila u stopu.

Nakon što je ona otišla, Sansa pride princu Džofriju. Oči su mu bile sklopljene od bola, disanje isprekidano. Sansa kleknu kraj njega. „Džofri“, progrca ona. „Oh, vidi šta su ti uradili, šta su ti uradili. Siroti moj prinče. Ne boj se. Odjahaću do utvrde i dovešću ti pomoć.“ Pruži ruku i nežno pomilova njegovu meku plavu kosu.

Oči mu se naglo otvoriše i u njegovom pogledu nije bilo ničega sem gađenja, ničega sem najcrnjeg prezira. „Onda *kreći*“, brecnu se on. „I *ne dodiruj me*.“

EDARD

„Našli su je, moj gospodaru.“

Ned brzo ustade. „Naši ljudi ili lanisterski?“

„Džori ju je našao“, odgovori njegov kućupravitelj Vejon Pul. „Nije povređena.“

„Hvala bogovima“, reče Ned. Njegovi ljudi tražili su Arju već četiri dana, ali su i kraljici ljudi bili u potrazi. „Gde je? Reci Džoriju da je smesta dovede ovamo.“

„Žao mi je, moj gospodaru“, reče mu Pul. „Stražari na kapiji bili su lanisterski ljudi i javili su kraljici kada ju je Džori doveo. Sada je vode pravo pred kralja...“

„*Prokleta bila ta žena!*“, reče Ned, krupnim koracima prišavši vratima. „Nađi Sansu i dovedi je u primaću odaju. Njen glas će nam možda zatrebati.“ On se spusti niz stepenište kule, ljut kao ris. Prva tri dana je sam predvodio potragu, i jedva da je i oka sklopio otkako je Arja nestala. Tog jutra je bio tako setan i umoran da je jedva stajao, ali sada ga je gnev obuzeo i ispunio snagom.

Ljudi su ga pozdravljali dok je prelazio dvorište zamka, ali Ned u svojoj žurbi nije na njih obraćao pažnju. Potrčao bi, ali je ipak još bio kraljeva desnica, a desnica mora da pazi na svoje dostojanstvo. Bio je svestan pogleda koji ga prate i tih glasova koji se pitaju šta će da uradi.

Zamak je bio omanja utvrda, pola dana jahanja južno od Trozupca. Kraljevska pratnja postala je nezvani gost njegovog gospodara, ser Rejmuna Derija, dok je na obe obale reke trajala potraga za Arjom i kasapinovima šegrtom. Nisu bili rado viđeni gosti. Ser Rejmun je sada živio u miru, ali se njegova porodica na Trozupcu borila pod Regarovim zmajevskim barjacima, njegova tri starija brata tu su i poginula, što ni Robert ni ser Rejmun nisu zaboravili. Pošto su kraljevi, Derijeви, Lanisterovi i Starkovi ljudi bili zbijeni u zamku, premalom da ih sve primi, napetost u vazduhu bila je gotovo opipljiva.

Kralj je za sebe odvojio ser Rejmunovu primaću odaju, i tu ga je Ned našao. Prostorija je već bila puna ljudi kada je on uleteo. Previše ljudi, pomisli on; nasamo bi on i Robert mogli sve da reše prijateljski.

Robert je sedeo pogrbljen u Derijevoj stolici visokog naslona u dnu sobe, lica zatvorenog i mračnog. Sersei Lanister i njen sin stajali su kraj njega. Kraljica je položila ruku na Džofrijevo rame. Dečakova ruka je još bila umotana u debele svilene zavoje.

Arja je stajala u sredini sobe, kraj nje je bio samo Džori Kasel, i svi pogledi bili su uprti u nju. „Arja“, pozva Ned glasno. Priđe joj, dok su mu čizme odzvanjale na kamenom podu. Kada ga ugleda, ona viknu i zajeca.

Ned kleknu i zagrlji je. Tresla se. „Žao mi je“, progrcala ona. „Žao mi je, žao mi je.“

„Znam“, reče on. Bila je tako sićušna u njegovom zagrljaju, ništa više od

mršavog devojčurka. Teško je bilo shvatiti kako je mogla da izazove toliko nevolja. „Da li si povređena?“

„Ne.“ Lice joj je bilo prljavo i suze su joj ostavljale ružičaste tragove niz obraze. „Malo sam gladna. Jela sam neke bobice, ali nije bilo ničeg drugog.“

„Uskoro ćemo te dobro nahraniti“, obeća Ned. Ustade da se suoči s kraljem. „Šta ovo znači?“ Prelete očima sobu, u potrazi za prijateljskim licima. Ali osim njegovih vlastitih ljudi, nije ih bilo mnogo. Ser Rejmun Deri je dobro skrivao svoje misli. Na licu lorda Renlija lebdeo je osmejak koji je mogao značiti bilo šta, a stari ser Baristan bio je ozbiljan; ostali su bili Lanisterovi ljudi, neprijateljski raspoloženi. Jedino je bilo dobro što su i Džejmi Lanister i Sendor Klegani bili odsutni, pošto su vodili potragu severno od Trozupca. „Zašto mi nije javljeno da mi je kći nađena?“, zatraži Ned odgovor; glas mu je odzvanjao. „Zašto nije smesta dovedena meni?“

Obraćao se Robertu, ali je Sersei Lanister bila ta koja je odgovorila. „Kako se *usuduješ* da se svom kralju obraćaš na takav način!“

Na to se kralj promeškolji. „Tišina, ženo“, odseče. Ispravi se u stolici. „Žao mi je, Nede. Nisam hteo da uplašim malu. Činilo mi se da je najbolje dovesti je ovde i brzo rešiti stvar.“

„A kakvu to stvar?“, reče Ned ledenim glasom.

Kraljica zakorači napred. „Odlično to znaš, Starku. Ova tvoja mala je napala mog sina. Ona i njen kasapinov šegrt. Ona njena zver je pokušala da mu otkine ruku.“

„To nije istina“, reče Arja glasno. „Samo ga je malo ugrizla. On je mučio Miku.“

„Džof nam je ispričao šta se dogodilo“, reče kraljica. „Ti i šegrt ste ga isprebijali motkama, a onda napujdali vuka na njega.“

„Nije tako bilo“, reče Arja, ponovo na rubu suza. Ned joj položi šaku na rame.

„Jeste!“, ustvrdi princ Džofri. „Svi su me napali, a ona je bacila Lavlji očnjak u reku!“ Ned primeti da on dok je govorio nije ni pogledao ka Arji.

„Lažove!“, uzviknu Arja.

„Začepi!“, viknu princ njoj.

„Dosta!“, zaurla kralj, dižući se sa stolice, glasom potmulim od besa. Nastupi tišina. On mrko pogleda Arju iznad guste crne brade. „Dobro, dete, sada ćeš mi reći šta se dogodilo. Ispričaj mi istinu, i to celu istinu. Veliki je zločin lagati kralja.“ Onda pogleda svog sina. „Pošto ona završi, doći će red na tebe. Dotle, drži jezik za zubima.“

Kad je Arja započela svoju priču, Ned začu kako se iza njega otvaraju vrata. On se osvrnu i vide Vejona Pula kako ulazi sa Sansom. Stajali su ćutke u dnu odaje dok je Arja govorila. Kada je došla do dela u kome je bacila Džofrijeva mač u Trozubac, Renli Barateon počeo da se smeje. Kralj se naroguši. „Ser Baristane, isprati mog brata iz odaje, pre nego što se uguši od smeha.“

Lord Renli priguši smeh. „Moj brat je veoma pažljiv. I sam mogu da nađem vrata.“ Nakloni se Džofriju. „Možda ćeš kasnije izvoliti da mi ispričaš kako je devetogodišnja devojčica veličine pokislog pacova uspela da te razoruža drškom od metle i baci ti mač u reku.“ Dok su se vrata zatvarala za njim, Ned ga ču kako kaže *Lavlji očnjak* i ponovo počne da se smeje.

Princ Džofri je bio bled dok je počinjao svoju, veoma različitu priču. Kada mu sin učuta, kralj se teško diže, s izgledom čoveka koji bi radije bio bilo gde drugde, samo ne tu gde jeste. „Šta sada ja, sedam mu paklova, da radim sa svima vama? On priča jedno, ona drugo.“

„Oni nisu bili jedini prisutni“, reče Ned. „Sansa, dođi ovamo.“ Ned je čuo njenu verziju događaja one noći kada je Arja nestala. Znao je istinu. „Reci nam šta se dogodilo.“

Njegova najstarija kći neodlučno zakorači napred. Bila je odevena u plavi somot opervažen belim, sa srebrnim lančićem oko vrata. Gustu kestenjastu kosu češljali su joj sve dok nije zasijala. Ona zatrepta ka svojoj sestri, a onda ka mladom princu. „Ne znam“, reče plačevno. Izgledala je kao da bi najradije pobešla. „Ne sećam se. Sve se desilo tako brzo, nisam videla...“

„*Ti lažljivice!*“, zavrišta Arja. Polete na sestru poput strele, baci je na zemlju i stade da je mlati pesnicama. „Lažljivice, lažljivice, lažljivice, lažljivice.“

„Arja, *dosta!*“, viknu Ned. Džori je otrže od sestre, mada se ona ritala. Sansa je bila bleđa i drhtava dok ju je Ned dizao. „Da li si povređena?“, upita je, ali je ona zurila u Arju, i kao da ga nije čula.

„Ta mala je divlja kao i njena prljava životinja“, reče Sersei Lanister. „Roberte, hoću da bude kažnjena.“

„Sedam mu paklova“, prokle Robert. „Sersei, pogledaj je. Ona je dete. Šta hoćeš da uradim, da naredim da je bičuju kroz ulice? Prokletstvo, deca se tuku. Sad je gotovo. Nema nikakve trajne štete.“

Kraljica se razbesnela. „Džofriju će ostati ožiljci do kraja života.“

Robert Barateon pogleda svog najstarijeg sina. „I hoće. Možda ga nećemu i nauče. Nede, postaraj se da se tvoja kći kazni. Ja ću učiniti isto sa svojim sinom.“

„Rado, veličanstvo“, reče Ned s ogromnim olakšanjem.

Robert krenu, ali kraljica još nije bila gotova. „A šta će biti sa jezovukom?“, reče ona za njim. „Šta će biti sa zveri koja je izujedala tvog sina?“

Kralj zastade, okrete se i namršti. „Zaboravio sam na prokletog vuka.“

Ned vide kako se Arja napinje u Džorijevim rukama. Džori brzo progovori. „Nismo našli ni traga jezovuku, veličanstvo.“

Robert nije izgledao nesrećno. „Niste? Šta da se radi.“

Kraljica podiže glas. „Stotinu zlatnih zmajeva čoveku koji mi donese njegovu kožu!“

„Skupo krzno“, progundā Robert. „Ženo, neću da imam ništa s tim. Sa svojim lanisterskim zlatom i možeš sebi da ga priuštiš.“

Kraljica ga hladno odmeri. „Nisam mislila da si takva škrtica. Kralj za koga sam mislila da se udajem bi mi još pre zalaska sunca prostro vučju kožu na krevetu.“

Robertovo lice potamne od besa. „Lep zadatak si mi smislila, kad nemamo vuka.“

„Imamo vuka“, reče Sersei Lanister. Glas joj je bio veoma tih, ali su joj zelene oči slavodobitno sijale.

Svima je bio potreban trenutak da shvate njene reči, ali kada se to desilo, kralj zlovoljno slegnu ramenima. „Kako hoćeš. Nek se ser Ilin postara za to.“

„Roberte, ne misliš valjda ozbiljno?“, pobuni se Ned.

Kralj nije bio raspoložen za dalju raspravu. „Dosta, Nede, neću više ništa da čujem. Jezovuk je divlja zver. Pre ili kasnije će napasti tvoju malu kao što je onaj drugi napao mog sina. Nađi joj psa, biće joj lepše s njim.“

Tada je konačno Sansa počela da shvata. Oči su joj bile pune straha kada ih je okrenula ka ocu. „On ne misli na Ledi, je l’ tako?“ Videla je istinu na njegovom licu. „Ne“, reče ona. „Ne, ne Ledi, Ledi nikoga nije ujela, ona je dobra...“

„Ledi nije ni bila tamo“, povika Arja besno. „Pustite je na miru!“

„Spreči ih“, preklinjala je Sansa, „ne daj im da to urade, molim te, molim te, nije to bila Ledi, bila je Nimerija, Arja je kriva, ne možete, nije bila Ledi, ne daj da povrede Ledi, ja ću je naterati da bude dobra, obećavam, obećavam...“ Zaplakala je.

Ned je jedino mogao da je grli dok je plakala. On pogleda Roberta, svog starog prijatelja, bližeg od rođenog brata. „Molim te, Roberte. U ime tvoje ljubavi prema meni. U ime tvoje ljubavi prema mojoj sestri. Molim te.“

Kralj ih je dugo gledao, a onda pogleda svoju ženu. „Prokleta bila, Sersei“, reče s gađenjem.

Ned ustade, nežno pustivši Sansu iz zagrljaja. Sustigao ga je umor od protekla četiri dana. „Roberte, onda uradi to sam“, reč glasom hladnim i ostrim poput čelika. „Bar imaj hrabrosti da to sam uradiš.“

Robert pogleda Neda praznim, mrtvim očima i ode bez reči, koracima teškim kao olovo. Tišina ispuni odaju.

„Gde je jezovuk?“, upita Sersei Lanister kada joj muž ode. Pored nje, princ Džofri se smeškao.

„Zver je privezana ispred stražarske kuće, veličanstvo“, odgovori ser Baristan Selmi nerado.

„Pozovite Ilina Pejna.“

„Ne“, reče Ned. „Džori, odvedi devojčice u njihove odaje i donesi mi Led.“ Reči su mu u grlu imale ukus žuči, ali se ipak prisilio da ih izgovori. „Ako to mora biti učinjeno, ja ću dići mač.“

Sersei Lanister ga je sumnjičavo odmeravala. „Ti, Starku? Da li je to neki trik? Zašto bi to uradio?“

Svi su zurili u njega, ali ga je Sansin pogled probadao. „Ona je sa severa. Zaslužuje bolje od običnog mesara.“

Izađe iz sobe usplamtelih očiju, ušiju punih jecaja svojih kćeri, i zateče štene jezovuka tamo gde su ga vezali. Ned sede kraj nje, i tu provede neko vreme. „Ledi“, reče, isprobavajući to ime. Nikada nije obratio mnogo pažnje na imena koja su njegova deca odabrala, ali gledajući je sada, znao je da je Sansa dobro odabrala. Bila je najmanja u nakotu, najlepša, najnežnija i najdobroćudnija. Gledala ga je svetlim zlatnim očima, i on joj razbaruši gusto sivo krzno.

Ubrzo, Džori mu donese Led.

Kada je bilo gotovo, on reče: „Odaberi četvoricu ljudi da odnesu telo na sever. Sahrani je u Zimovrelu.“

„Čak tamo?“, upita Džori, zapanjen.

„Čak tamo“, potvrdi Ned. „Lanisterka nikada neće dobiti *ovu* kožu.“

Hodao je nazad ka kuli u nameri da se konačno prepusti snu kada Sendor Klegani i njegovi jahači bučno ujahaše u dvorište, na povratku iz lova.

Preko njegovog paripa bilo je prebačeno nešto, težak oblik umotan u krvav plašt. „Ni traga tvojoj kćeri, desnice“, promuklo reče Pseto, „ali nam dan nije potpuno propao. Uхватili smo njenog malog ljubimca.“ Pruži ruku i gurnu zavežljaj, koji uz tup zvuk pade pred Neda.

Sagavši se, Ned povuče plašt, užasavajući se reči koje će morati da kaže Arji, ali to ipak nije bila Nimerija. Bio je to kasapinov šegrt Mika, tela prekrivenog usirenom krvlju. Bio je presečen gotovo napola od ramena do struka užasnim udarcem koji je došao odozgo.

„Ulovili ste ga“, reče Ned.

Psetove oči kao da su zaiskrile kroz čelik te jezive psoglave kacige. „Bežao je.“ Pogleda Neda u lice i nasmeja se. „Ali nije bio dovoljno brz.“

BREN

Činilo mu se da pada čitavu večnost.

Poleti, prošapta mu glas u tami, ali Bren nije znao kako da leti, tako da je mogao samo da pada.

Meštar Luvín je napravio malog dečaka od gline, ispekao ga da postane čvrst i krt, obukao ga u Brenovu odeću i bacio ga s krova. Bren je pamtio kako se razbio u paramparčad. „Ali ja nikada ne padam“, reče on dok je padao.

Zemlja je bila tako daleko pod njim da je jedva mogao da je razazna kroz sive magle koje su se kovitlale oko njega, ali je osećao koliko brzo pada, i znao je šta ga dole čeka. Čak ni u snovima se ne može padati večno. Probudiće se tren pre nego što udari o zemlju, znao je. Uvek se budiš tren pre nego što udariš o zemlju.

A šta ako se ne probudiš?, upita glas.

Zemlja je sada bila bliža, i dalje daleka, hiljadu milja daleka, ali bliža no pre. Bilo je hladno u tami. Nije bilo sunca, ni zvezda, samo zemlja koja se približava da ga smrska, sive magle i šaptavi glas. Dođe mu da zaplače.

Nemoj plakati. Poleti.

„Ne umem da letim“, reče Bren. „Ne umem, ne umem...“

Kako znaš? Jesi li ikada probao?

Glas beše visok i tanak. Bren se osvrnu da vidi odakle dolazi. Vrana je letela oko njega, tik van njegovog domašaja, prateći ga u padu. „Pomozi mi.“

Pokušavam, odgovori vrana. Nego, imaš li kukuruza ?

Bren gurnu ruku u džep dok se tama vrtoglavo tkala oko njega. Kada je izvuče, zlatna zrna mu iz prstiju kliznuše u vazduh. Padala su zajedno sa njim.

Vrana mu slete na ruku i poče da jede.

„Da li si ti stvarno vrana?“, upita Bren.

Da li ti stvarno padaš?, odgovori vrana pitanjem.

„Sve je ovo samo san“, reče Bren.

Stvarno?, upita vrana.

„Probudiću se kada udarim o zemlju“, reče Bren ptici.

Umrećeš kada udariš o zemlju, reče vrana. Nastavi da jede kukuruz.

Bren pogleda dole. Sada je mogao da vidi planine, njihove od snega bele vrhove i srebrne niti reka u mračnim šumama. On sklopi oči i zaplaka.

To ti neće pomoći, reče vrana. Rekla sam ti, rešenje nije u plakanju, već u letenju. Zar je to tako teško? Vidi mene. Vrana se odrazi i zaleprša oko Brenove glave.

„Ti imaš krila“, primeti Bren.

Možda ih imaš i ti.

Bren opipa svoja ramena, tražeći perje.

Postoje razne vrste krila, reče vrana.

Bren je gledao svoje ruke, svoje noge. Bio je tako mršav, samo koža zategnuta preko kostiju. Zar je oduvek bio tako mršav? Pokuša da se priseti. Iz sive magle pred njega izroni lice, blistavo od svetlosti, zlatno. „Šta sve radim zbog ljubavi“, reče ono.

Bren vrisnu.

Vrana polete, grakćući. *Ne to*, vrištala je na njega. *Zaboravi to, to ti sada ne treba, odloži to, skloni ga negde*. Slete na Brenovo rame i ključnu ga; sjajno zlatno lice nestade.

Bren je padao još brže nego pre. Sive magle vitlale su oko njega dok je hitao ka zemlji. „Šta mi to radiš?“, upita vranu, sužno.

Učim te da letiš.

„Ja ne umem da letim!“

Ti letiš, baš ovog trenutka.

„Ja padam!“

Svaki let počinje padom, reče vrana. Pogledaj dole.

„Bojim se...“

POGLEDAJ DOLE!

Bren pogleda dole i oseti kako mu se utroba pretvara u vodu. Zemlja je sada jurila ka njemu. Čitav svet se rasprostro pred njim, tkanje belog, smeđeg i zelenog. Vide sve tako jasno da je na tren zaboravio da se boji. Vide čitav svet i svakoga u njemu.

Vide Zimovrel kako ga orlovi vide, visoke kule izgledale su zdepasto sa visine, zidine zamka tek crte na zemlji. Vide meštra Luvina na balkonu, kako proučava nebesa kroz uglačanu bronzanu cev i, mršteći se, nešto beleži. Vide svog brata Roba, višeg i snažnijeg nego što ga je pamtio, kako vežba mačevanje u dvorištu sa pravim čelikom u ruci. Vide Hodora, budalastog diva iz štala, kako nosi nakovanj u Mikenovu kovačnicu, lagano kao što bi drugi čovek nosio naramak sena. U srcu bogošume, veliko belo čuvarstvo zamišljeno je gledalo svoj odraz u crnom jezercem, lišća šušketavog na ledenom vetru. Kada oseti da ga Bren gleda, ono diže oči sa mirnih voda i uzvрати mu pogledom punim razumevanja.

On pogleda na istok i vide galiju kako juri preko voda Ujeda. Vide svoju majku kako sedi sama u kabini i gleda krvav nož na stolu pred sobom, dok su veslači vukli svoja vesla, a ser Rodrik se naginjao preko ograde, tresući se i grčeći. Pred njima se spremala oluja, ogroman crn urlik bičevan munjama, ali ga oni nekako nisu videli.

On pogleda na jug i vide moćne plavozelene vode Trozupca. Vide svog oca kako moli kralja, lica iskrivljenog od bola. Vide Sansu kako svake noći plače i vide Arju kako ćutke posmatra i tvrdo čuva svoje tajne, duboko u srcu. Bili su okruženi senkama. Jedna senka bila je tamna poput pepela, užasnog psećeg lika. Druga je bila oklopljena poput sunca, zlatna i prelepa. Nad obe se nadvijao div u kamenom

oklopu, ali kada on otvori svoj vizir, unutra nije bilo ničeg, sem tame i guste crne krvi.

On podiže pogled i vide jasno preko Uskog mora - do Slobodnih gradova i zelenog dotračkog mora i dalje, do Ves Dotraka pod njegovom planinom, do tajanstvenih zemalja Žadnog mora, do Ašaija kraj Senke, gde su se zmajevi budili pod izlazećim suncem.

Konačno pogleda na sever. Vide Zid kako sija poput plavog kristala i svog polubrata Džona kako spava sam u hladnom krevetu, kože sve bleđe i tvrđe dok ga napušta svako sećanje na toplotu. I pogleda preko Zida, dalje od beskrajnih snegom prekrivenih šuma, dalje od Zaleđene obale i velikih plavobelih ledenih reka i mrtvih ravnica na kojima ništa nije raslo niti živelo. Na sever i na sever i na sever je gledao, do svetlosne zaveses na kraju sveta, a onda i iza nje. On pogleda duboko u srce zime, a onda viknu, uplašen, i vreline suza mu opeče obraze.

Sada znaš, prošapta mu vrana sa ramena. Sada znaš zašto moraš da živiš.

„Zašto?“, reče Bren, ne shvatajući, padajući, padajući.

Zato što zima dolazi.

Bren pogleda vranu na svom ramenu, i vrana mu uzvрати pogled. Imala je tri oka, a treće oko bilo je puno strašnoga znanja. Bren pogleda dole. Pod njim više nije bilo ničeg sem snega, hladnoće i smrti, zaleđene pustoši u kojoj su nazubljeni plavobeli šiljci leda čekali da ga zagrlje. Leteli su ka njemu poput kopanja. Vide kosti hiljade drugih snevača među njihovim vrhovima. Bio je očajnički uplašen.

„Može li čovek biti hrabar, a da se pri tom boji?“, začu sopstveni glas, slab i dalek.

A očev glas mu odgovori: „Jedino tada čovek i može biti hrabar.“

Sada, Brene, požuri ga vrana. Odaberi. Poleti ili umri.

Smrt vrišteći zagradi ka njemu.

Bren raširi ruke i polete.

Nevidljiva krila upiše vetar, razviše se i ponesoše ga uvis. Užasne ledene igle nestadoše pod njim. Nebo se otvori nad njim. Bren se vinu u visine. Bilo je to bolje od penjanja. Bilo je bolje od bilo čega drugog. Svet pod njim postade sićušan.

„Ja letim!“, povika oduševljeno.

Vidim, reče trooka vrana. Polete u vazduh, lepećući mu krilima u lice, usporavajući ga, zaslepljujući ga. Zaljuljao se u vazduhu, dok su mu njena krila udarala po obrazima. Ona ga žestoko ubode kljunom i Bren oseti iznenađan zaslepljujući bol na sredini čela, među očima.

„Šta to radiš?“, povika on.

Vrana otvori kljun i zagrakta na njega; bio je to rezak vrisak straha, i sive magle zadrhtaše i zavrteše se oko njega i pokidaše se poput vela, i on vide da je vrana zapravo žena, služavka dugačke crne kose, i shvati da je odnekud zna, iz Zimovrela, da, to je to, sada je se sećao, a onda shvati da je u Zimovrelu, u krevetu, u nekoj visokoj hladnoj sobi u tornju, i crnokosa žena ispusti lavor vode koji se razbi na

podu i otrča niz stepenice, vičući: „Budan je, budan je, budan je.“

Bren dodirnu čelo, među očima. Mesto gde ga je vrana kljucnula još je peklo, ali nije bilo ni krvi ni rane. Oseti malaksalost i vrtoglavicu. Pokuša da ustane iz kreveta, ali se ništa ne desi.

A onda primeti pokret kraj kreveta, i nešto mu lagano skoči na noge. On ne oseti ništa. Dva žuta oka, sjajna kao sunce, gledala su ga pravo u lice. Prozor je bio otvoren i u sobi je bilo hladno, ali ga je toplota koja je izbijala iz vuka obujmila kao vrela voda. Njegovo štene, shvati Bren... ili možda nije? Sada je bilo tako *veliko*. On krenu da ga pomiluje rukom drhtavom poput lista.

Kada njegov brat Rob ulete u sobu, zadihan od trka uz stepenište, jezovuk je lizao Brenovo lice. Bren smireno diže pogled. „Ime mu je Leto“, reče.

KEJTLIN

„Za sat vremena ćemo pristati u Kraljevoj Luci.“

Kejtlin se okrenu od ograde i natera se da se nasmeši. „Tvoji veslači nas nisu izneverili, kapetane. Svaki od njih će dobiti po srebrnog jelena, kao znak moje zahvalnosti.“

Kapetan Moreo Tumitis joj se blago nakloni. „Previše ste velikodušni, ledi Stark. Za njih je čast što su vozili tako veliku gospu poput vas sasvim dovoljna nagrada.“

„Ipak će primiti srebro.“

Moreo se nasmeši. „Biće tvoja volja.“ Tečno je govorio zajedničkim jezikom, sa jedva приметnim tragom tiroškog naglasaka. Ispričao joj je da Uskim morem plovi već trideset godina, kao veslač, zapovednik palube i, napokon, kapetan vlastitih trgovačkih galija. *Olujna plesačica* mu je bio četvrti brod, i najbrži, galija sa dva jarbola i šezdeset vesala.

Zasigurno je to bio najbrži brod u Belim sidrištima kada su Kejtlin i ser Rodrik Kasel stigli nakon žestokog galopa niz reku. Tirošani su bili čuveni po svojoj pohlepi, te je ser Rodrik savetovao da unajme ribarsku šalupu u Tri sestre, ali je Kejtlin uporno htela galiju. Ispostavilo se da je bila u pravu. Većim delom plovidbe vetrovi nisu bili povoljni i da nije bilo veslača, još bi obilazili oko Prstiju, umesto što su klizili ka Kraljevoj Luci i kraju putovanja.

Tako blizu, pomisli ona. Pod platnenim zavojima, prsti su joj još bolno sevali na mestu gde je bodež ugrizao. Bol je bio bič, osećala je Kejtlin, bič koji joj nije davao da stane. Nije mogla da savije mali i domali prst na levoj šaci, a ostali više nikada neće biti spretni kao ranije. Bila je to tako mala cena za spasenje Brenovog života.

Ser Rodrik se u tom času pojavi na palubi. „Dobri moj prijatelju“, reče Moreo kroz svoju račvastu zelenu bradu. Tirošani su voleli jarke boje, čak i u bradama i brkovima. „Drago mi je što ti je napokon bolje.“

„Jeste“, složi se ser Rodrik. „Eto već skoro dva dana ne želim da krepam.“ Pokloni se Kejtlin. „Moja gospo.“

Zaista je izgledao bolje. Malo mršaviji nego što je bio kada su se otisnuli iz Belih sidrišta, ali skoro opet onaj stari. Snažni vetrovi na Ujedu i nemirno Usko more nisu mu prijali, a kada ih je iznenada uhvatila oluja kraj Zmajkamena umalo nije pao preko ograde; spasao se tako što se držao za konop, sve dok ga trojica Moreovih mornara nisu spasla i odnela na sigurno, u potpalublje.

„Kapetan mi je upravo rekao da se putovanje bliži kraju“, reče ona.

Ser Rodrik uspe da se suvo nasmeši. „Zar već?“ Izgledao je čudno bez svojih velikih belih zalizaka: nekako manji, manje žestok i deset godina stariji. Ipak, dok su plovili Ujedom, odlučio je da se podvrgne brijaču jednog člana posade, nakon

što su mu zalisci po treći put bili uprljani dok se naginjao preko ograde i povraćao u uskovitlane vetrove.

„Ostaviću vas da razgovarate o svojim poslovima“, reče kapetan Moreo. On se pokloni i ode.

Galija je lebdela po vodi kao vilin konjic, vesla su se dizala i spuštala u savršenom skladu. Ser Rodrik se uhvati za ogradu i pogleda ka obali kraj koje su prolazili. „Nisam bio baš najdičniji zaštitnik.“

Kejtlin mu dodirnu ruku. „Stigli smo, ser Rodriče, i to bezbedno. To je jedino bitno.“ Prstima još ukočenim i nespretnim potraži nešto pod plaštom. Bodež je i dalje bio na svom mestu. U poslednje vreme je počela da ga dodiruje s vremena na vreme, da bi se smirila. „Sada moramo da nađemo kraljevog kaštelana i da se nadamo da mu možemo verovati.“

„Ser Aron Santagar je tašt čovek, ali pošten.“ Ser Rodrikova ruka krenu ka licu da se poigra sa zaliscima, i ponovo otkri da ih više nema. Izgledao je zbunjeno. „On će možda prepoznati oružje, tako je... ali, moja gospo, bićemo u opasnosti istog trena kad kročimo na obalu. A na dvoru ima ljudi koji će te odmah prepoznati.“

Kejtlin steže usne. „Maloprstić“, promrmlja. Njegovo lice joj zaigra pred očima, dečaćko lice, iako on više nije bio dečak. Otac mu je umro pre nekoliko godina, tako da je on sada bio lord Beliš, a ipak su ga još uvek zvali Maloprstić. Njen brat Edmur mu je nadenuo to ime, jednom davno, u Brzorečju. Skromna imanja njegove porodice nalazila su se na najmanjem od Prstiju, a Petir je bio slabašan i nizak za svoj uzrast.

Ser Rodrik se nakašlja. „Lord Beliš je nekada, hm...“ Misli mu nesigurno odlutaše u potrazi za ugladenim recima.

Kejtlin više nije bilo stalo do takvih obzira. „On je bio štićenik mog oca. Zajedno smo odrasli u Brzorečju. Ja sam ga smatrala bratom, ali su njegova osećanja prema meni bila... više nego bratska. Kada je objavljeno da ću se udati za Brendona Starka, Petir ga je izazvao na dvoboj za moju ruku. Bilo je to čisto ludilo. Brendonu je bilo dvadeset, Petiru jedva petnaest. Morala sam da preklinjem Brendona da poštedi Petirov život. Pustio ga je da prođe samo sa ožiljkom. Nakon toga ga je moj otac poslao kući. Od tada ga nisam videla.“ Ona diže glavu uprkos oštrom vetru, kao da on može da razveje uspomene. „Pisao mi je u Brzorečje nakon što je Brendon ubijen, ali sam pismo spalila, nepročitano. Tada sam već znala da će Ned zauzeti mesto svog brata i oženiti se mnome.“

Ser Rodrikovi prsti ponovo poleteše ka nepostojećim zaliscima. „Maloprstić sada sedi u Malom veću.“

„Znala sam da će daleko dogurati“, reče Kejtlin. „Uvek je bio pametan, još kao dečak, ali je jedno biti pametan, a drugo biti mudar. Pitam se kakav je čovek postao.“

Visoko iznad njih, osmatrači povikaše sa jarbola. Kapetan Moreo dotrča preko

palube, izvikujući naređenja, i svud oko njih mornari *Olujne plesačice* poleteše na svoje dužnosti dok se galija približavala Kraljevoj Luci, prostrtoj na tri brda.

Pre tri stotine godina, znala je Kejtlin, ti visovi bili su prekriveni šumom, i tek je šačica ribara živela na severnoj obali Crnobujice, kod mesta gde su se njene duboke, hitre vode ulivale u more. Onda je Egon Osvajač zaplovio sa Zmajkama. Na tom mestu se iskrcao s vojskom i na najvišem bregu sagradio svoju prvu grubu utvrdnu od drveta i zemlje.

Sada je grad prekrivao obalu dokle god je Kejtlinin pogled seza: vile, skele, žitnice, skladišta od cigli, krčme od balvana i trgovačke tezge, svratišta, groblja i bordeli, zbijeni i nagomilani. I sa te udaljenosti je mogla čuti žagor riblje pijace. Među zgradama su se pružale široke ulice oivičene drvećem, vijugave i grbave uličice i sokaci tako uski da se u njima dvoje ljudi jedva mimoiđu. Visenijino brdo bilo je okrunjeno Belorovim Velikim obredištem sa sedam kristalnih kula. Na drugoj strani grada, na Renisinom brdu, stajali su čađavi zidovi Zmajišta, čija je ogromna kupola propala i srušila se, a bronzana vrata bila zatvorena više od veka. Ulica sestara spajala je dva brda, prava kao strela. Gradske zidine dizale su se u daljini, visoke i snažne.

Na stotine dokova pružalo se uz obalu i luka je bila puna lađa. Ribarski brodovi za duboko more i rečne barke dolazili su i odlazili, skele su prelazile preko Crnobujice, trgovačke galije istovarale robu iz Bravosa, Pentosa i Lisa. Kejtlin primeti kraljičinu kitnjastu lađu privezanu uz debelog kitolovca iz Luke Iben, trupa crnog od smole dok su se uzvodno desetak vitkih zlatnih ratnih brodova odmarali u sidrištu, dignutih jedara i strašnih gvozdenih šiljaka potopljenih u vodi.

A iznad svega toga, mršteći se sa Egonovog visokog brega, bila je Crvena tvrđava - sedam ogromnih okruglih kula sa gvozdenim kruništima, stamena mračna stražara nad kapijom, odaje lučnih tavanica i pokriveni mostovi, kasarne, tamnice i žitnice, masivni zidovi načičkani strelnicama, svi izgrađeni od bledog crvenog kamena. Egon Osvajač je naredio njenu gradnju. Njegov sin Megor Okrutni ju je priveo kraju. Nakon toga, posekao je glave kamenorescima, tesarima i zidarima koji su radili na njoj. Samo će zmajeva krv znati tajne tvrđave koju su podigli Gospodari zmajeva, tako se zakleo.

Ipak su barjaci koji su vijorili sa zidina bili zlatni, a ne crni, i gde je nekada troglavi zmaj bljuvao vatru, sada je poskakivao okrunjeni jelen kuće Barateona.

Otmeni brod visokih jarbola iz Letnjih ostrva isplovljavao je iz luke, belih jedara ogromnih od vetra. *Olujna plesačica* se mimoide s njim, približavajući se obali.

„Moja gospo“, reče ser Rodrik, „dok sam ležao u krevetu razmišljao sam šta nam je dalje činiti. Vi ne smete ući u zamak. Ja ću otići umesto vas, i dovešću ser Arona na neko sigurno mesto.“

Ona je proučavala starog viteza dok se galija približavala molu. Moreo je vikao na vulgarnom valirijskom Slobodnih gradova. „Ti ćeš biti izložen istim

opasnostima kao i ja.“

Ser Rodrik se nasmeši. „Ne bih se složio. Malopre sam pogledao svoj odraz u vodi, i jedva da sam se prepoznao. Moja majka je bila poslednja osoba koja me je videla bez zalizaka, a ona je umrla pre četrdeset godina. Siguran sam da ću biti sasvim bezbedan, moja gospo.“

Moreo viknu naredbu. Kao jedno, šezdeset vesala diže se iz reke, a onda se okrenuše i počеше da koče. Galija uspori. Još jedan povik. Vesla skliznuše nazad u korito broda. Kada se sasvim približiše doku, tiroški mornari skočiše na kopno da privežu brod. Moreo se pojavi, širokog osmeha. „Kraljeva Luka, moja gospo, kao što si i zapovedila, i nikada ranije nije brod putovao tako brzo i bezbedno. Da li će vam biti potrebna pomoć u prenošenju stvari do zamka?“

„Nećemo ići u zamak. Možda nam možeš preporučiti neku krčmu, neko čisto i udobno mesto, nedaleko od reke.“

Tirošanin se poigra svojom račvastom zelenom bradom. „Naravno. Znam nekoliko ustanova koje možda odgovaraju vašim potrebama. Ipak prvo, ako smem da budem tako slobodan, tu je isplata drugog dela ugovorene cene. Naravno, i dodatno srebro koje ste tako ljubazno obećali. Šezdeset jelena, čini mi se da ste spomenuli.“

„Za veslače“, podseti ga Kejtlin.

„Oh da, naravno“, reče Moreo. „Mada, možda ću im ga ja čuvati dok se ne vratimo u Tiroš. Za dobro njihovih žena i dece. Ako im srebro daš ovde, moja gospo, prokockaće ga ili će sve straćiti na jednu noć zadovoljstva.“

„Ima i gorih stvari na koje se novac može potrošiti“, ubaci ser Rodrik. „Zima dolazi.“

„Svaki čovek mora da bira sam za sebe“, reče Kejtlin. „Zaslužili su srebro. Ne tiče me se kako će ga potrošiti.“

„Kako ti kažeš, moja gospo“, odgovori Moreo, klanjajući se i osmehujući. Da bi bila sigurna, Kejtlin lično isplati veslače, po jelen svakome, i po bakrenjak dvojici koji su im odneli kovčege uz Visenijino brdo do krčme koju im je preporučio Moreo. Zgrada je bila stara, sva na uglove i krila, i nalazila se na Jeguljinoj aveniji. Vlasnica je bila zlovoljna veštica radoznalog oka koja ih je sumnjičavo odmerila i zagrizla novčić koji joj je Kejtlin dala da proveri da li je pravi. Sobe su joj, međutim, bile prostrane i sunčane, a Moreo se kleo da je njena riblja čorba najbolja u svih Sedam kraljevstava. Najbolje od svega, nisu je zanimala njihova imena.

„Mislim da je najpametnije da se kloniš zajedničke prostorije“, reče ser Rodrik, nakon što su se smestili. „Čak i u ovakvom mestu, nikada ne znaš ko može da te posmatra.“ Na sebi je imao verižnjaču, bodež i dugački mač pod tamnim plaštom sa širokom kapuljačom. „Vratiću se pre zalaska sunca, sa ser Aronom“, obeća on. „Sada se odmori, moja gospo.“

Kejtlin je *zaista* bila umorna. Put je bio naporan i iscrpljujući, a ona više nije

bila u prvoj mladosti. Prozori njene sobe gledali su na stražnju uličicu i krovove, i na Crnobujicu iza njih. Videla je ser Rodrika kako živahnog koraka odlazi kroz ulice pune sveta, sve dok se nije izgubio u gomili, a onda odluči da poslušaj njegov savet. Dušeci su bili ispunjeni piljevinom a ne perjem, ali je ipak lako zaspala.

Probudilo ju je lupanje na vratima.

Kejtlin se naglo diže. Napolju su se krovovi Kraljeve Luke crveneli od zalazećeg sunca. Spavala je duže no što je nameravala. Pesnica ponovo zalupa na vratima i glas uzviknu: „Otvoraj, u ime kralja.“

„Trenutak“, uzviknu ona. Omota se svojim plaštom. Bodež je bio na noćnom stočiću. Ona ga zgrabi pre nego što smače rezu s teških drvenih vrata.

Ljudi koji nahrupiše u sobu imali su na sebi crne verižnjače i zlatne plastove Gradske straže. Njihov vođa se nasmeši kada vide bodež u njenoj ruci i reče: „Nema potrebe za tim, moja gospo. Došli smo da vas dopratimo do zamka.“

„Po čijem naređenju?“, upita ona.

On joj pokaza traku. Kejtlin oseti kako joj dah zastaje u grlu. Na pečatu je bio drozd, u sivom vosku. „Petir“, reče ona. Tako brzo. Sigurno se nešto desilo ser Rodriku. Ona pogleda glavnog gardistu. „Da li znaš ko sam ja?“

„Ne, moja gospo“, reče on. „Lord Maloprstić je samo rekao da vas dovedemo njemu, i da pazimo da vam se ništa ne dogodi.“

Kejtlin klimnu. „Sačekajte napolju dok se obučem.“

Ona oprala ruke u lavoru i previla ih čistim platnom. Prsti su joj bili tupi i nespretni dok se mučila da zakopča prslučić i zaveže bezlični smeđi ogrtač oko vrata. Kako je Maloprstić mogao znati da je ona tu? Ser Rodrik mu to nikada ne bi rekao. On možda jeste star, ali je tvrdoglav i beskrajno odan. Da li su zakasnili, da li su Lanisteri stigli do Kraljeve Luke pre nje? Ne, da je tako, tu bi bio i Ned, i on bi je sigurno prvi dočeka. Kako?...

Moreo, pomisli. Tirošanin je znao ko su i gde će odsesti, proklet bio. Nadala se da je bar skupo prodao te vesti.

Doveli su joj konja. Napolju su počele da se pale ulične svetiljke dok su kretali i Kejtlin na sebi oseti oči grada dok je jahala okružena gardistima u zlatnim plastovima. Kada su stigli do Crvene tvrđave, kapija je bila zatvorena za taj dan, teška rešetka pred njom spuštena, ali je na prozorima zamka igrala svetlost. Gardisti su ostavili svoje konje pred zidinama i otpratili je kroz uska pešačka vrata, a onda uz beskonačno stepenište, do jedne kule.

Bio je sam u odaji, sedeo je za teškim drvenim stolom, pišući pri svetlosti uljane svetiljke. Kada je uvedoše unutra, on spusti pero i pogleda je. „Ket“, reče tiho.

„Zašto sam dovedena na ovaj način?“

On ustade i otresito mahnu gardistima. „Ostavite nas.“ Oni izadoše. „Nadam se da su bili obzirni“, reče on nakon njihovog odlaska. „Izričito sam im to naredio.“ Onda primeti njene zavoje. „Tvoje šake...“

Kejtlin ne odgovori na neizrečeno pitanje. „Nisam navikla da me pozivaju kao

običnu služavku“, reče ledeno. „Dok si bio dečak, znao si šta znači učtivost.“

„Naljutio sam te, moja gospo. Nije mi to bila namera.“ Izgledao je pokajnički. Kejtlin preplaviše žive uspomene. On je bio lukavo dete, ali je nakon nevaljalstava uvek izgledao kao da se iskreno kaje. U tome je bio njegov dar. Godine ga nisu mnogo izmenile. Petir je bio mali dečak i izrastao je u malog čoveka, pedalj ili dva nižeg od Kejtlin, tankog i hitrog, sa oštrim crtama lica kojih se sećala i istim nasmejanim sivozelenim očima. Sada je imao šiljastu bradicu, a tamna kosa mu je bila prošarana sedima, mada još nije napunio tridesetu. Dobro je išla uz kopču u obliku srebrnog drozda koja mu je držala plašt. Čak i kao dete, mnogo je voleo srebro.

„Kako si znao da sam u gradu?“, upita ga ona.

„Lord Varis zna sve“, reče Petir uz lukav osmeh. „On će nam se uskoro pridružiti, ali sam ja želeo da te najpre vidim nasamo. Previše je vremena prošlo, Ket. Koliko godina?“

Kejtlin je njegova prisnost ostavljala ravnodušnom. Bilo je važnijih pitanja. „Znači, kraljev pauk je taj koji me je našao.“

Maloprstić zatrepta. „Ne bih ti savetovao da ga tako zoveš. Veoma je osetljiv. To je valjda zato što je evnuh. Varis zna sve što se dešava u ovom gradu. Često to zna i *pre* nego što se desi. Svugde ima doušnika. Svoje ptičice, tako ih zove. Jedna njegova ptičica je čula za tvoj dolazak. Srećom, Varis je prvo došao k meni.“

„Zašto tebi?“

On slegnu ramenima. „Zašto ne meni? Ja sam gospodar kovnica, kraljev većnik. Selmi i lord Renli odjahali su na sever da sretnu Roberta, a lord Stanis je otišao na Zmajkamen, tako da smo tu samo meštar Piseli i ja. Ja sam bio očigledan izbor. Uvek sam bio prijatelj tvoje sestre Lize, Varis to zna.“

„Da li Varis zna za...“

„Lord Varis zna sve... osim onoga što te je dovelo ovamo.“ On diže obrvu. „Šta te je dovelo ovamo?“

„Žena sme da žudi za mužem, a ako majci treba blizina njenih kćeri, ko može da joj kaže ne?“

Maloprstić se nasmeja. „O, odlično, moja gospo, ali molim te, ne očekuj od mene da poverujem u tu priču. Predobro te poznajem. Kako ono beše glase reči Tulija?“

Grlo joj je bilo suvo. „*Porodica, dužnost, čast*“, izrecitova ona ukočeno. On ju je i te kako dobro poznao.

„Porodica, dužnost, čast“, ponovi on. „I sve troje je zahtevalo da ostaneš u Zimovrelu, gde te je *naša desnica* i ostavio. Ne, moja gospo, nešto se desilo. Tvoj iznenadni put govori o izvesnoj hitnji. Preklinjem te, dozvoli mi da ti pomognem. Stari i dragi prijatelji ne bi smeli da oklevaju da se oslone jedni na druge. Na vratima se začu tiho kucanje. „Napred“, reče Maloprstić.

Čovek koji je stupio kroz vrata bio je ugojen, namirisan, napuderisan i ćosav

poput jajeta. Na sebi je imao prsluk od pletenih zlatnih niti preko široke odore od purpurne svile, a na stopalima su mu bile šiljaste papuče od mekanog somota. „Ledi Stark“, reče obujmivši njenu šaku, „videti vas ponovo nakon toliko godina prava je radost“ Telo mu je bilo vlažno i meko, a dah mu je mirisao na ljiljane. „Oh, tvoje sirote šake. Da se nisi opekla, mila gospo? Tako nežni prsti... Naš dobri meštar Piseli pravi čaroban melem, da naredim da ti donesu jedan ćup?“

Kejtlin izvuče prste iz njegovog stiska. „Hvala ti, moj gospodaru, ali se moj meštar Luvin već pobrinuo za moje rane.“

Varis naže glavu. „Bilo je izuzetno tužno čuti za vesti o vašem sinu. On je tako mali. Bogovi su okrutni.“

„Tu se slažemo, lorde Varis“, reče ona. Njegova titula bila je puka formalnost, zato što je on bio član Veća; Varis nije bio lord ničega drugog do paukovih mreža, gospodar nikoga drugog do šaptalica.

Evnuh raširi svoje mekane šake. „Nadam se da ćemo se slagati i u mnogo čemu drugom, mila gospo. Ja gajim veliko poštovanje prema vašem suprugu, našoj novoj desnici, i znam da obojica iskreno volimo kralja Roberta.“

„Da“, bi prisiljena da kaže. „Bez sumnje.“

„Nikada ranije kralj nije bio tako voljen kao naš Robert“, ubaci Maloprstić. Lukavo se nasmeši. „Bar tako čuje lord Varis.“

„Dobra gospo“, reče Varis veoma zabrinuto, „U Slobodnim gradovima ima ljudi sa čudesnim isceliteljskim moćima. Reci samo reč, i poslaću jednog od njih tvom dragom Brenu.“

„Meštar Luvin čini sve što je moguće za Brena“, reče mu ona. Nije želela da priča o Brenu, ne ovde, ne sa ovim ljudima. Maloprstiću jedva da je verovala, a Varisu ni toliko. Neće im dozvoliti da vide njen bol. „Lord Beliš kaže da tebi mogu da zahvalim što sam se obrela ovde.“

Varis se zakikota poput devoјčice. „O, da. Izgleda da je krivica moja. Nadam se da ćeš mi oprostiti, ljubazna gospo.“ On se spusti na stolicu i sklopi šake. „Pitam se, da li bi možda bila tako ljubazna da nam pokažeš bodež?“

Kejtlin Stark je zabezeknuto zurila u evnuha. On *zaista jeste* pauk, pomisli mahnito, čarobnjak ili nešto još gore. Znao je ono što niko nije mogao da zna, osim... „Šta ste uradili ser Rodriku?“, upita ona odlučno

Maloprstić je bio izgubljen. „Osećam se kao vitez koji je bez koplja stigao u boj. O kakvom to bodežu govorimo. Ko je ser Rodrik?“

„Ser Rodrik Kasel je kaštelan Zimovrela“, obavesti ga Varis. „Uveravam te, gospo Stark, dobrom vitez u ne fali ni dlaka s glave. On je zaista došao ovamo rano po podne. Posetio je ser Arona Santagara u arsenalu, i razgovarali su o izvesnom bodežu. U predvečerje su napustili zamak i otišli do onog groznog brloga u kome ste odseli. Još su tamo, piju u zajedničkoj sobi i čekaju tvoj povratak. Ser Rodrika je tvoj odlazak veoma uznemirio.“

„Kako ti sve to znaš?“

„Šaputanje ptičica“, reče Varis osmehujući se. „Ja mnogo toga znam, draga gospo. Takva je priroda moje službe.“ Slegnu ramenima. „Bodež *jeste* kod tebe, zar ne?“

Kejtlin ga izvuče iz plašta i baci ga na sto pred njim. „Evo. Možda će tvoje ptičice prošaptati ime čoveka kome pripada.“

Varis podiže nož, preterano pažljivo, i pređe palcem preko oštrice. Krv se proli, on ciknu i ispusti nož na sto.

„Oprezno“, reče mu Kejtlin, „oštar je.“

„Ništa nije oštrije od valirijskog čelika“, reče Maloprstić dok je Varis sisao palac i gledao Kejtlin s mrkim prekorom. Maloprstić s lakoćom diže nož, oprobavajući kako mu leži u ruci. Baci ga u vazduh i uhvati drugom rukom. „Tako sjajna ravnoteža. Želiš da nađeš vlasnika, to je razlog za dolazak? Za to ti ne treba ser Aron, moja gospo. Trebalo je da dođeš pravo kod mene.“

„A da jesam“, reče ona, „šta bi mi ti rekao?“

„Rekao bih ti da u Kraljevoj Luci postoji samo jedan ovakav nož.“ On palcem i kažiprstom uhvati oštricu bodeža, zamahnu i baci ga preko sobe dobro uvežbanim pokretom. On pogodi vrata i zari se, podrhtavajući, duboko u hrastovinu. „Moj je.“

„*Tvoj?*“ To nije imalo smisla. Petir nije ni bio u Zimovrelu.

„Bio je moj do turnira za imendan princa Džofrija“, reče prelazeći sobu da iščupa bodež iz vrata. „Kladio sam se na ser Džejmija, kao i pola dvora.“ Posramljeni osmeh učinio je Petira skoro ponovo dečakom. „Kada ga je Loras Tirel zbacio s konja, mnogi od nas postali su malčice siromašniji. Ser Džejmi je izgubio sto zlatnih zmajeva, kraljica je izgubila smaragdni broš, a ja sam izgubio svoj nož. Njeno veličanstvo je dobilo nazad svoj smaragd, ali je pobednik zadržao ostalo.“

„*Ko?*“, upita Kejtlin, usta suvih od straha. Prsti su joj brideli od uspomene na bol.

„Bauk“, reče Maloprstić, dok joj je lord Varis proučavao lice. „Tirion Lanister.“

DŽON

Dvorište je odzvanjalo od pesme mačeva.

Pod crnom vunom, tvrdom kožom i oklopom, ledeni znoj klizio je niz Džonove grudi dok je napadao. Gren se povlačio, nespretno se braneći. Kad podiže mač, Džon se pognu da ga izbegne i široko zamahnuvši svojim, žestoko udari momka po nogama, od čega ovaj posrnu. Na Grenov zamah nadole odgovori udarcem odozgo koji mu ulubi kacigu. Kada on pokuša sa udarcem postrance, Džon mu odbi mač i udari ga u grudi oklopljenom podlakticom. Gren posrnu i sede u sneg. Džon mu udarcem izbi mač iz ruku, i on uzviknu od bola.

„Dosta!“ - glas ser Alisera Torna bio je poput valirijskog čelika.

Gren se držao za ruku. „Kopile mi je slomilo zglob.“

„Kopile ti je preseklo tetivu, razbilo praznu glavu i odseklo šaku. Ili bi to uradilo da ovo oružje ima sečivo. Sreća tvoja što Straži nisu potrebni samo izvidnici, već i konjušari.“ Ser Aliser mahnu ka Džerenu i Žapcu. „Dignite Bivola na noge, mora da se pobrine za svoju sahranu.“

Džon skide kacigu dok su drugi momci dizali Grena na noge. Jutarnji mraz prijaio je njegovom licu. On se osloni na mač, duboko udahnu i dozvoli sebi da, na trenutak, uživa u pobedi.

„To je mač, a ne starački štap“, reče ser Aliser oštro. „Da te ne bole možda noge, lorde Snežni?“

Džon je mrzeo to ime, posprdni nadimak koji mu je ser Aliser nadenuo prvog dana kada je došao da vežba. On vrati mač u korice. „Ne“, odgovori.

Torn mu pride, uglačana crna koža blago je šaputala dok je hodao. On je bio nabijen čovek od oko pedeset godina, škrt i tvrd, sa sivilom u crnoj kosi i očima poput krhotina oniksa. „Sada istinu“, naredi.

„Umoran sam“, prizna Džon. Ruka mu je gorela od težine mača i sada, kada je borba bila završena, počeo je da oseća posledice udaraca koje je primio.

„Nisi ti umoran, već slab.“

„Pobedio sam.“

„Nisi. Bivo je izgubio.“

Jedan od dečaka se zakikota. Džon je znao da nije pametno da odgovara. Do sada je pobedio sve koje mu je ser Aliser slao za protivnike, ali time nije dobio ništa. Kaštelan je umeo samo da ga ponižava. Torn ga mrzi, shvatio je Džon; naravno, druge dečake je mrzeo još više.

„To je sve“, reče im Torn. „I previše mi je vaše kilavosti za jedan dan. Ako Tuđini jednog dana dođu po nas, nadam se da će imati strelce, pošto vi i niste za nešto drugo do da budete streličarsko meso.“

Džon krenu za ostalima natrag u arsenal, sam. Često je hodao sam. U grupi sa kojom je vežbao bilo ih je skoro dvadesetorica, a ipak ni za jednoga nije mogao da

kaže da mu je prijatelj. Većina je bila godinu ili dve starija od njega, a ipak nijedan od njih nije bio ni upola tako dobar borac kao što je Rob bio sa četrnaest. Dareon je bio brz, ali se bojao udaraca. Pip je koristio svoj mač kao bodež, Džeren je bio slabašan kao curica, Gren spor i trapav. Halderovi udarci bili su zverski snažni, ali je on naletao pravo na protivnikov mač. Što je više vremena provodio s njima, Džon ih je više prezirao.

Unutra, Džon okači mač i korice na kuku u kamenom zidu, ne obraćajući pažnju na ostale. Poče pažljivo da skida svoj oklop, kožu i znojem natopljenu vunu. Komadi uglja goreli su u gvozdanim mangalama na oba kraja dugačke prostorije, ali Džon shvati da drhti. Ovde ga je jeza uvek pratila. Za koju godinu će potpuno zaboraviti šta znači osećati toplotu.

Umor ga obuze iznenada, dok je oblačio crninu od grubog sukna koja mu je bila svakodnevna odeća. Sede na klupu dok je prstima petljao sa kopčama na ogrtaču. *Tako je hladno*, pomisli, prisećajući se toplih dvorana Zimovrela, gde je vrela voda tekla kroz zidove kao krv kroz ljudsko telo. U Crnom zamku toplota je bila prava retkost; zidovi su ovde bili hladni, a ljudi još hladniji.

Niko mu nije rekao da će Noćna straža biti takva; niko osim Tiriona Lanistera. Kepec mu je na putu za sever otkrio istinu, ali je tada već bilo prekasno. Tu, gore, prijatni Bendžen Stark koga je on poznavao postao je sasvim druga osoba. Bio je prvi izvidnik i provodio je dane i noći sa lordom zapovednikom Mormontom, meštrom Emonom i drugim visokim starešinama, dok je Džon predat u nimalo nežne ruke ser Alisera Torna.

Tri dana nakon dolaska, Džon je čuo da će Bendžen Stark povesti izvidnicu od pet-šest u Ukletu šumu. Te noći je potražio svog strica u velikoj zajedničkoj dvorani i zamolio ga da krene s njim. Bendžen ga je odlučno odbio. „Ovo nije Zimovrel“, rekao mu je dok je sekao meso viljuškom i bodežom. „Na Zidu, čovek dobija samo ono što zasluži. Ti nisi izvidnik, Džone, već samo neiskusano dečko koji još miriše na leto.“

Džon glupo pokuša da se raspravlja. „Na imendan ću napuniti petnaest“, reče on. „Skoro sam odrastao čovek.“

Bendžen Stark se smrknu. „Ti si dečak, i dečak ćeš i ostati sve dok ser Aliser ne kaže da si zreo da postaneš čovek iz Noćne straže. Ako si mislio da će ti krv Starka pomoći da nešto dobiješ preko reda, pogrešio si. Kada se zakunemo ovde, mi se odričemo svojih starih porodica. Za tvog oca će uvek biti mesta u mom srcu, ali *ovo* su sad moja braća.“ On mahnu bodežom prema ljudima koji su ih okruživali, grubim hladnim ljudima obučanim u crno.

Džon se probudio u zoru narednog dana da vidi polazak svog strica. Jedan od izvidnika, krupan i ružan čovek, pevao je prostačku pesmu sedlajući svog brdskog konjića, dok mu se dah pretvarao u paru na hladnom jutarnjem vazduhu. Ben Stark se tome nasmešio, ali za svog bratanca nije imao osmeh. „Koliko puta moram da ti ponovim *ne*, Džone? Razgovaraćemo kada se vratim.“

Dok je gledao kako mu stric vodi konja u tunel, Džon se prisetio onoga što mu je Tirion Lanister rekao na Kraljevskom drumu, i zamisli Bena Starka kako leži mrtav na snegu crvenom od krvi. Od te pomisli mu pozli. U šta se to pretvarao? Nakon toga je potražio Duha u samoći svoje ćelije i zagnjurio glavu u gusto belo krzno.

Ako već mora biti sam, od samoće će iskovati svoj oklop. Crni zamak nije imao bogošumu, samo malo obredište i pijanog obrednika, ali Džon nije imao poriva da se moli bogovima, ni novim ni starim. Ako su zaista postojali, mislio je, bili su jednako okrutni i neumoljivi, kao i zima.

Nedostajala su mu njegova prava braća: mali Rikon, svetlih blistavih očiju dok moljaka za slatkiše; Rob, njegov takmac, najbolji drug i nerazdvojni pratilac; Bren, tvrdoglav i radoznao, uvek željan da prati i pridruži se onome što Džon i Rob rade. Nedostajale su mu i devojčice, čak i Sansa, koja ga je uvek zvala samo „moj polubrat“, još od kada je dovoljno odrasla da nauči šta znači reč *kopile*. I Arja... ona mu je nedostajala čak više i od Roba, mršavica mala, sva u izgrebanim kolenima i raščupanoj kosi i poderanoj odeći, tako žestoka i ćudljiva. Arja se nikada nije uklapala, baš kao ni on... i uvek je bila u stanju da ga nasmeje. Dao bi sve na svetu da sada bude s njom, da joj ponovo razbaruši kosu i gleda je kako se plazi, da je čuje kako mu završava rečenice umesto njega.

„Slomio si mi zglob, kopile.“

Džon diže pogled kada začu zlovoljan glas. Gren se nadvijao nad njim, debelog vrata i crvenog lica, a iza njega su stajala trojica njegovih drugova. Znao je Zabera, niskog i ružnog dečaka neprijatnog glasa. Svi regruti su ga zvali Žabac. Druga dvojica bili su oni koje je Joren doveo sa njima na sever, priseti se Džon, silovatelji uhvaćeni na Prstima. Njihova imena je zaboravio. Jedva da im se ikada i obraćao, ako nije bilo preke potrebe. Bili su siledžije i grubijani, i nisu imali ni trunke časti.

Džon ustade. „Slomiću ti i drugi, ako me dovoljno lepo zamoliš.“ Grenu je bilo šesnaest i bio je za glavu viši od Džona. Sva četvorica bila su veća od njega, ali ga to nije plašilo. Sve ih je pobedio u dvorištu.

„Možda mi slomimo tebe“, reče jedan od silovatelja.

„Pokušajte.“ Džon krenu da se lati mača, ali ga jedan od njih uhvati za ruku i savi mu je iza leđa.

„Zbog tebe izgledamo glupo“, požali se Žabac.

„Ti si izgledao glupo i pre nego što sam te ja sreo“, reče mu Džon. Momak koji mu je držao ruku cimnu je nagore, žestoko. Bol ga probode, ali Džon ne pusti ni glasa.

Žabac mu se približi. „Mali gospodičić ima dugačak jezik“, reče on. Imao je svinjske očice, sitne i sjaktave. „Da li si ga nasledio od majke, kopile? Šta je ona bila, neka kurva? Reci nam kako se zove. Možda sam je imao koji put.“ I počeo da se smeje.

Džon se izvi kao jegulja i petom zgazi stopalo momka koji ga je držao. Začu se

iznenadan bolan uzvik i on se oslobodi. Polete na Žapca, obori ga unazad preko klupe i sede mu na grudi, stegnuvši mu vrat obema rukama i lupajući mu glavom o nabijenu zemlju.

Dvojica sa Prstiju ga odvukoše i grubo ga baciše na zemlju. Gren poče da ga šutira. Džon se kotrljao, sklanjajući se od udarca, kada se gromak glas prolomi kroz mračni arsenal. „PREKIDAJ S TIM! *SMESTA!*“

Džon se pridiže na noge. Donal Noji je namrgođeno stajao pred njim. „Za tučnjavu služi dvorište“, reče oružar. „Vaše svađe da ste držali podalje od mog arsenala, ili će one postati i *moje* svađe. A to vam neće prijati.“

Tod je sedeo na podu, oprezno dodirujući potiljak. Na prstima mu se pokaza krv. „Pokušao je da me ubije.“

„Tako je. Živ sam svedok“, potvrdi jedan od silovatelja.

„Slomio mi je zglob“, ponovi Gren, pruživši ga prema Nojiu.

Oružar jedva da i okrznu pogledom povređeni zglob. „Modrica. Možda iščašenje. Meštar Emon će ti dati melem. Kreni sa njim, Žaberu, da ti pogleda glavu. Ostali, natrag u ćelije. Ti ne, Snežni. Ostani.“

Džon teško sede na dugačku drvenu klupu dok su ostali odlazili, ne primećujući njihove poglede, tiha obećanja buduće odmazde. Ruka ga je gadno bolela.

„Straži je potreban svaki čovek koga ima“, reče Donal Noji kada su ostali sami. „Čak i ljudi kao što je Žabac. Ništa nećeš postići ako ga ubiješ.“ Džonov bes usplamte. „Rekao je da mi je majka bila...“

„...kurva. Čuo sam ga. Pa šta?“

„Lord Edard Stark nije čovek koji bi spavao sa kurvama“, reče Džon ukočeno. „Njegova čast...“

„...ga nije sprečila da napravi kopile. Zar ne?“

Džon se sledio od besa. „Mogu li da odem?“

„Ići ćeš kada ti ja to dozvolim.“

Džon je mračno zurio u dim koji se dizao iz mangala, sve dok ga Noji nije uzeo za bradu i debelim prstima mu podigao glavu. „Gledaj me kada ti govorim, dečake.“

Džon ga pogleda. Oružar je imao grudni koš poput bačve piva i odgovarajući trbuh, a, na uvek neobrijanom licu, nos pljosnat i širok. Levi rukav njegove crne vunene tunike bio je na ramenu prikačen srebrnim brošem u obliku mača. „Reči neće od tvoje majke načiniti kurvu. Ona je bila šta je bila, i ništa što Žabac kaže neće to promeniti. Znaš, na Zidu imamo ljude čije majke jesu bile kurve.“

Ne i moja majka, pomisli Džon tvrdoglavo. O majci nije znao ništa; Edard Stark nije hteo da priča o njoj. Pa ipak ju je sanjao, tako često da je gotovo mogao da joj vidi lice. U snovima, ona je bila prelepa, plemenitog roda i blagih očiju.

„Misliš da te život nije mazio zato što si kopile velikog lorda?“, nastavi oružar. „Taj momak Džeren je obrednikov sin, a Koter Pajk je vanbračni sin sluškinje u

krčmi. Sada je zapovednik Istočne Morobdije.“

„Baš me briga“, reče Džon. „Baš me briga za njih i baš me briga za tebe, Torna, Bendžena Starka ili bilo koga drugog. Mrzim sve ovde. Previše je... hladno je.“

„Da. Hladno, teško i okrutno, to ti je Zid i ljudi koji po njemu hode. Nije kao u pričama koje ti je dojlja pričala. E pa, popišaj se na te priče i popišaj se na dojlju. Ovako ovde stoje stvari, i ovde ćeš provesti čitav život, baš kao i ostali.“

„Život“, ponovi Džon jetko. Oružar je mogao da priča o životu. On ga je proživio. Obukao je crno tek nakon što je izgubio ruku u opsadi Krajoluja. Pre toga, bio je kovač kod Stanisa Barateona, kraljevog brata. Video je svaki kutak Sedam kraljevstava; pio, jeo, kurvao se i tukao u stotinu bitaka. Pričalo se da je Donal Noji iskovao buzdovan kralja Roberta, onaj koji je na Trozupcu smrskao grudi Regara Targarjena. On je uradio sve ono što Džon nikada neće, i kada je ostario, kada je davno prevalio tridesetu, zaradio je ranu od sekire koja se potom zagnojila, te su čitavu ruku morali da seku. Tek pošto je obogaljen, Donal Noji je došao na Zid, kada mu je život praktično bio gotov.

„Da, život“, reče Noji. „Dug ili kratak život, to zavisi od tebe, Snežni. Kako si krenuo, neko od tvoje braće će ti jedne noći preseći grkljan na spavanju.“

„Nisu mi oni braća“, brecnu se Džon. „Mrze me zato što sam bolji od njih.“

„Ne. Mrze te zato što se ponašaš kao da si bolji od njih. Gledaju te i vide kopile odraslo u zamku, koje zamišlja da je lord.“ Oružar se približi. „Ti nisi lord. Zapamti to. Ti si Snežni, a ne Stark. Ti si kopile i siledžija.“

„Siledžija?“ Džon se umalo ne zagrcnu od te reči. Optužba je bila tako nepravedna da mu je od nje stao dah. „Oni su mene napali. Njih četvorica.“

„Četvorica koju si ponizio u dvorištu. Četvorica koja te se verovatno boje. Gledao sam te kako se boriš. To nije bila obuka. Da su ti dali pravu oštricu, bili bi mrtvi - znaš to, znam i ja, a znaju to i oni. Ništa im ne ostavljaš. Sramotiš ih. Da li si ponosan zbog toga?“

Džon je oklevao s odgovorom. Zaista je bio ponosan kada je pobeđivao. Zašto i ne bi? Ali mu je oružar i to uskraćivao, činio je da to izgleda kao pogrešan potez. „Oni su svi stariji od mene“, reče braneći se.

„Stariji, krupniji i jači, to je istina. Kladim se da te je kaštelan Zimovrela naučio kako da se boriš s ljudima krupnijim od sebe. Ko je on, neki stari vitez?“

„Ser Rodrik Kasel“, reče Džon oprezno. Osećao je kako upada u zamku.

Donal Noji se naže i unese Džonu u lice. „Sad razmisli o sledećem, dečače. Nijednog od ostalih, pre ser Alisera, nije obučavao kaštelan. Očevi su im bili seljaci, vozari, lovokradice, kovači, rudari i veslači na trgovačkim galijama. Sve što znaju o borbi naučili su na palubama, u uličicama Starigrada i Lanisgrada, u kuplerajima i krčmama na Kraljevskom drumu. Možda su se koji put potukli štapovima pre nego što su došli ovamo, ali budi siguran da nijedan od dvadesetorice nikada nije bio dovoljno bogat da ima pravi mač.“ Lice mu je bilo mračno. „I kako ti sada prija ukus tvojih pobeda, lorde Snežni?“

„Nemoj tako da me zoveš!“, reče Džon grubo, ali mu je bes izgubio žaoku. Iznenada oseti krivicu i sramotu. „Nije mi... Nisam mislio...“

„Bolje bi ti bilo da počneš da misliš“, upozori ga Noji. „Ili da počneš da spavaš s bodežom u ruci. Sada idi.“

Kada je Džon napustio arsenal, bilo je skoro podne. Sunce se probilo kroz oblake. On mu okrenu leđa i podiže pogled ka Zidu, žestoko plavom i nalik kristalu pod sunčevom svetlošću. Čak i nakon toliko nedelja, naježio bi se od tog prizora. Vetrovi su vekovima nanosili na njega prašinu i zemlju, prekrili ga tankim slojem, i zato je često izgledao svetlosiv, boje tmurnog neba... ali kada bi dan bio vedar, i kada bi ga sunce obasjalo kako valja, *sijao je*, živ od svetlosti, divovska plavobela litica koja je ispunjavala pola neba.

Najveće zdanje koje su izgradile ljudske ruke, rekao je Bendžen Stark Džonu na Kraljevskom drumu, kada su prvi put ugledali Zid u daljini. „I, bez sumnje, najbeskorisnije“, dodao je Tirion Lanister uz širok osmeh, ali je čak i Bauk utihnuo dok su se približavali. Mogao si da ga vidiš iz velike daljine, svetloplavu crtu na severnom obzorju, kako se pruža na istok i zapad i nestaje u daljinama, ogromna i neprekidna. *Ovde je kraj sveta*, kao da je govorila.

Kada su konačno ugledali Crni zamak, njegove drvene utvrde i kamene kule izgledale su kao dečje igračke razbacane po snegu, pod ogromnim zidom od leda. Drevna tvrđava Crne braće nije bila kao Zimovrel, nije bila ni pravi zamak. Pošto nije imala zidine, nije mogla biti branjena ni sa juga, ni sa istoka ili zapada; ali je samo sever brinuo Noćnu stražu, a na severu se nalazio Zid. Bio je preko šest stotina stopa visok, tri puta viši od najviše kule u tvrđavi koju je štitio. Ujak mu je rekao da je vrh dovoljno širok da desetak oklopljenih vitezova uporedo jašu po njemu. Sumorne siluete ogromnih katapulta i čudovišnih drvenih dizalica čuvale su na njemu stražu, poput skeleta golemih ptica, a među njima su hodali ljudi sićušni poput mrava.

Dok je stajao pred arsenalom i gledao gore, Džona ophrva strahopoštovanje, gotovo isto kao i onog dana na Kraljevskom drumu kada ga je prvi put video. Takva je bila priroda Zida. Ponekad je skoro zaboravljao da on uopšte postoji, kao što čovek zaboravi na nebo ili zemlju pod nogama, ali je bilo drugih prilika kada se činilo da sem njega na svetu nema ničeg drugog. Bio je stariji od Sedam kraljevstava, i Džonu se zavrte u glavi kada stade u njegovom podnožju i diže pogled. Osećao je ogromnu težinu tog leda kako se nadvija nad njim, kao da će se srušiti, i Džon je nekako znao da će se s njim srušiti čitav svet.

„Čoveku dođe da se zapita šta ima iza“, reče poznat glas.

Džon se osvrnu. „Lanistere. Nisam video - htedoh reći, mislio sam da sam sam.“

Tirion Lanister je bio toliko umotan u krzna da je izgledao kao malecni medved. „Prikradanje ljudima ume da bude veoma korisno. Nikad ne znaš šta možeš da saznaš.“

„Od mene nećeš saznati ništa“, reče mu Džon. Retko je viđao kepeca otkad se

putovanje okončalo. Kao kraljičin brat, Tirion Lanister je bio počasni gost Noćne straže. Lord zapovednik mu je dao odaje u Kraljevoj kuli - koja se tako zvala uprkos činjenici da je nijedan kralj nije posetio u poslednjih stotinu godina; Lanister je jeo za Mormontovim stolom i provodio je dane jašući po Zidu, a noći kockajući se i pijući sa ser Aliserom, Bouenom Maršem i drugim visokim starešinama.

„O, ja učim nešto novo gde god da krenem.“ Mali čovek mahnu ka zidu čvornovitim štapom za šetnju. „Šta sam počeo... zašto kada jedan čovek sagradi zid, drugi odmah mora da zna šta se nalazi s one strane?“ Naže glavu i pogleda Džona svojim neobičnim raznobojnim očima. „Ti *želiš* da znaš šta se nalazi s one strane, zar ne?“

„Nije to ništa posebno“, reče Džon. Želeo je da jaše sa Bendženom Starkom, da prodre duboko u tajne Uklete šume, želeo je da se tuče sa divljanima Mensa Rajdera i čuva zemlju od Tuđina, ali bolje je bilo ne pričati o stvarima koje čovek želi. „Izvidnici kažu da su tamo samo šume, brda i smrznuta jezera, sa mnogo snega i leda.“

„I sa puno drekavaca i ala“, reče Tirion. „Nemojmo na njih da zaboravimo, lorde Snežni, inače, čemu sve ovo?“

„Ne zovi me lord Snežni.“

Kepec podiže obrvu. „Zar bi više voleo da te zovu Bauk? Dopusti im da vide kako te mogu povrediti rečima, i nikada se nećeš otarasiti njihovog ruganja. Ako hoće da ti daju ime, prihvati ga, učini da postane tvoje. Onda više neće moći njime da te povrede.“ On mahnu svojim štapom. „Hajde, pođi sa mnom. U zajedničkoj dvorani će uskoro deliti neki odvratan gulaš, a meni bi prijala zdela nečeg toplog.“

I Džon je bio gladan, pa je krenuo sa Lanisterom i skratio korak da bi kratke i krive kepečeve noge mogle da ga prate. Vetar je postajao snažniji i čuli su škripu starih drvenih zgrada oko njih, a u daljini teške kapke kako iznova i iznova udaraju, zaboravljeni. Jednom se začu prigušeni zvuk kada gomila snega skliznu s krova i pade blizu njih.

„Ne vidim tvog vuka“, reče Lanister dok su hodali.

„Vezujem ga kod starih štala dok vežbamo. Sada sve konje drže u istočnim štalama, tako da tu nikome ne smeta. Ostatak vremena provodi sa mnom. Moja ćelija je u Hardinovoj kuli.“

„To je ona sa srušenim kruništem, zar ne? Smrskano kamenje u dvorištu pod njom, nakrivljena kao naš plemeniti kralj Robert nakon dobre pijanke? Mislio sam da je odavno napuštena.“

Džon slegnu ramenima. „Koga briga gde se spava. Većina starih kula je prazna, možeš da odabereš koju god ćeliju hoćeš.“ Nekada je Crni zamak bio dom pet hiljada ratnika, zajedno sa svim njihovim konjima, slugama i oružjem. Sada je bio dom desetini te brojke, i mnogi njegovi delovi su propadali.

Smeh Tiriona Lanistera pretvarao se u paru na ledenom vazduhu. „Poručiću

tvom ocu da uhapsi još zidara, pre nego što ti se kula potpuno sruši.“

Džon je osetio podsmeh u tim rečima, ali nije mogao da porekne istinu. Straža je uz Zid izgradila devetnaest velikih tvrđava, ali su samo još tri bile nastanjene: Istočna Morobdija na svojoj sivoj, vetrovima šibanoj obali, Kula senki pritešnjena planinama na mestu gde se Zid završavao i Crni zamak između njih, na kraju Kraljevskog drumu. Ostale utvrde, odavno napuštene, bile su samotna, avetinjska mesta, gde su hladni vetrovi zviždali kroz crne prozore, a duhovi mrtvih čuvali stražu na bedemima.

„Bolje mi je što sam sam“, reče Džon tvrdoglavo. „Ostali se boje Duha.“

„Pametna deca“, reče Lanister. Onda promeni temu. „Priča se da je tvoj stric već dugo odsutan“

Džon se priseti onoga što je poželeo u besu, prizora Bendžena Starka kako leži mrtav u snegu, i brzo skrenu pogled. Kepec je imao dar da oseti stvari i Džon nije želeo da mu primeti krivicu u očima. „Rekao je da će se vratiti do mog imendana“, prizna on. Imendan mu je došao i prošao, neobeležan, pre dve sedmice. „Tražili su ser Vejmara Rojsa, njegov otac je vazal lorda Erina. Stric Bendžen je rekao da će ga tražiti možda čak i do Kule senki. To je čak u planinama.“

„Čuo sam da je dosta izvidnika nestalo u poslednje vreme“, reče Lanister dok su se penjali uz stepenice ka zajedničkoj dvorani. Nasmeši se i otvori vrata. „Možda su drekavci ove godine ogladneli.“

Unutra, dvorana je bila ogromna i hladna, uprkos vatri koja je gorela u velikom ognjištu. Vrane su se gnezdile među gredama njene visoke tavanice. Džon je čuo njihovo kreštanje dok je od kuvara za taj dan uzimao zdelu variva i okrajak crnog hleba. Gren, Žabac i nekolicina drugih sedeli su na klupi najbližoj vatri, smejući se i psujući grubim glasovima. Džon ih na tren zamišljeno pogleda. Onda odabra mesto u najdaljem delu dvorane, podaleko od ostalih.

Tirion Lanister sede preko puta njega, sumnjičavo njuškajući varivo. „Ječam, crni luk, mrkva“, promrmlja. „Neko bi kuvarima trebalo da objasni da repa nije meso.“

„To je ovčji gulaš.“ Džon skide rukavice i zagreja ruke na pari koja se dizala sa zdele. Od mirisa mu poteče voda na usta.

„Snežni.“

Džon je poznao glas Alisera Torna, ali sada u njemu oseti neobičan ton koji ranije nije čuo. Okrenu se.

„Lord zapovednik hoće da te vidi. Smesta.“

Na trenutak je Džon bio ukipljen od straha. Zašto bi lord zapovednik želeo da ga vidi? Čuli su nešto o Bendženu, pomisli on grozničavo, on je mrtav, vizija se obistinila. „Moj stric?“, izlete mu. „Da li se bezbedno vratio?“

„Lord zapovednik nije navikao da čeka“, bio je odgovor ser Alisera. „A ja nisam navikao da mi kopilad oklevaju kada im nešto naredim.“

Tirion Lanister zamahnu nogama i siđe sa klupe. „Torne, prekini. Plašiš

momka.“

„Ne mešaj se u ono što te se ne tiče, Lanistere. Nije ti mesto ovde.“

„Na dvoru, doduše, jeste“, reče kepec osmehujući se. „Prava reč na pravom mestu i umrećeš kao starac pun jeda, pre nego što dobiješ još jednog momka da vežbaš. Sada reci Snežnom zašto Matori Medved hoće da ga vidi. Ima li vesti o njegovom stricu?“

„Nema“, reče ser Aliser. „Posredi je nešto sasvim drugo. Jutros je stigla ptica iz Zimovrela, sa porukom koja se odnosi na njegovog brata.“ Onda se ispravi. „Njegovog polubrata.“

„Bren“, izlete Džonu, dok je skakao na noge. „Nešto se desilo Brenu.“ Tirion Lanister mu položi ruku na rame. „Džone“, reče on. „Iskreno mi je žao.“

Džon ga jedva ču. Odgurnu Tirionovu ruku i krupnim koracima krenu iz dvorane. Na vratima je već trčao. Odjuri do Zapovednikove kule, probijajući se kroz smetove starog snega. Pošto ga stražari propustiše, prelete stepenice kule dve po dve. Kod lorda zapovednika ulete mokrih čizama, zadihan i divljeg pogleda. „Bren“, reče on. „Šta piše o Brenu?“

Džeor Mormont, lord zapovednik Noćne straže, bio je osoran čovek ogromne ćelave glave i čupave sive brade. Hranio je zrnavljem kukuruza gavrana na ruci. „Rekli su mi da si pismen.“ On otrese gavrana, i ovaj mahnu krilima i odlete do prozora, gde sede da gleda Mormonta kako izvlači svitak hartije iz pojasa i pruža ga Džonu. „*Kukuruz*“, graknu glasno. „*Kukuruz, kukuruz.*“

Džonov prst pređe preko obrisu jezovuka na belom vosku slomljenog pečata. On prepozna Robov rukopis, ali slova kao da su, mutna, igrala pred njegovim očima dok je pokušavao da ih pročita. Shvati da plače. A onda, kroz suze, pronade u rečima smisao i diže glavu. „Došao je k svesti“, reče. „Bogovi su nam ga vratili.“

„Obogaljenog“, reče Mormont. „Žao mi je, momče. Pročitaj ostatak pisma.“

On prelete preko reči, ali one više nisu bile bitne. Ništa drugo više nije bilo bitno. Bren će živeti. „Moj brat će živeti“, reče on Mormontu. Lord zapovednik odmahnu glavom, skupi šaku kukuruza i zviznu. Gavran mu slete na rame, krešteći: „*Živeti! Živeti!*“

Džon potrča niz stepenice s osmehom na licu i Robovim pismom u ruci. „Moj brat će živeti“, reče stražarima. Oni se zgledaše. Otrčao je do zajedničke dvorane, gde zateče Tiriona Lanistera kako upravo završava obed. Zgrabi malog čoveka pod pazuha, diže ga u vazduh i zavrte ukруг. „*Bren će živeti!*“, uzviknu oduševljeno. Lanister je izgledao preneraženo. Džon ga spusti i gurnu mu hartiju u ruke. „Evo, pročitaj“, reče on.

Drugi su se okupljali i radoznalo ih gledali. Džon primeti Grena koji korak dalje. Debeli vuneni zavoj bio mu je omotan oko ruke. Izgledao je napeto i nelagodno, nimalo preteći. Džon mu priđe. Gren ustuknu i diže ruke. „Gubi se od mene, kopile.“

Džon mu se osmehnu. „Izvini za zglob. Rob je jednom na meni primenio isti

udarac, samo drvenim mačem. Bolelo je kao sedam paklova, ali tebi mora da je gore. Slušaj, ako hoćeš, pokazaću ti kako da se odbraniš od njega.“

Aliser Torn ga ču. „Lord Snežni sada hoće da zauzme moje mesto.“ Prezrivo se nasmeja. „Lakše će mi biti da naučim vuka da žonglira, nego tebi da obučiš ovog bivola.“

„Prihvatam opkladu, ser Alisere“, reče Džon. „Voleo bih da vidim Duha kako žonglira.“

Džon začu kako Gren zadržava dah, zapanjen. Nastupi tišina.

Onda Tirion Lanister prasnu u smeh. Pridružiše mu se trojica Crne braće za susednim stolom. Onda se smeh proširi niz klupe, sve dok se i kuvari nisu priključili. Ptice se promeškoljiše među krovnim gredama i, napokon, i Gren počeo da se kikoće.

Ser Aliser ni trena ne skide pogled sa Džona. Dok se smeh kotrljao oko njega, lice mu je tamnelo, a šaka mu se stegla u pesnicu. „Ovo ti je bila strašna greška, lorde Snežni“, reče naposletku otrovnim glasom neprijatelja.

EDARD

Edard Stark projaha kroz bronzana vrata Crvene tvrđave, bolan, umoran, gladan i besan. Još je bio u sedlu, sanjajući o dugačkom kupanju, pečenom piletu i perjanom krevetu, kada mu kraljev kućupravitelj reče da je velemeštar Piseli sazvaio hitno zasedanje Malog veća. Zahtevalo se prisustvo kraljeve desne ruke, čim to bude moguće. „Biće moguće sutra“, brecnu se Ned dok je sjahivao.

Kućupravitelj se veoma duboko pokloni. „Onda ću saopštiti većnicima da si sprečen.“

„Neka, prokletstvo“, reče Ned. Neće valjati da već prvog dana uvredi Veće. „Otići ću da ih vidim. Samo mi daj koji trenutak da se presvučem u nešto pristojnije.“

„Da, moj gospodaru“, reče kućupravitelj. „Dali smo vam bivše odaje lorda Erina u Desničinoj kuli, ako vam to odgovara. Tamo ću vam preneti stvari.“

„Hvala“, reče Ned dok je skidao jahaće rukavice i zadevao ih za pojas. Ostatak njegovog domaćinstva ga je sledio kroz kapiju. Ned vide Vejona Pula, svog kućupravitelja, i pozva ga. „Izgleda da me Veće hitno zove. Postaraj se da moje kćerke nađu svoje spavaće sobe i reci Džoriju da ih tamo i zadrži. Arja ne sme da ide u istraživanje.“ Pul se pokloni. Ned se okrete kraljevom kućupravitelju. „Moja kola se još s mukom probijaju kroz grad. Trebaće mi odgovarajuća odora.“

„Biće mi to istinsko zadovoljstvo“, odgovori kućupravitelj.

I tako Ned krupnim koracima uđe u većnicu, umoran do kostiju i odeven u pozajmljenu odeću, i tamo zateče četiri člana Malog veća kako ga čekaju.

Odaja je bila raskošna. Mirski tepisi prekrivali su pod umesto rogozine, a u jednom uglu je stotine čarobnih životinja igralo u živim bojama na izrezbarenom paravanu s Letnjih ostrva. Zidove su prekrivale tapiserije iz Norvosa, Kohora i Lisa, a dve valirijske sfinge stražarile su kraj vrata, mermernih lica i prodornih očiju od uglačanog granata.

Većnik koji se Nedu najmanje dopadao, evnuh Varis, pride mu istog trenutka. „Lorde Stark, s velikim bolom i tugom sam primio vesti o vašim nevoljama na Kraljevskom drumu. Svi smo otišli u obredište da upalimo sveće za princa Džofrija. Ja se molim za njegov oporavak.“ Ruka mu ostavi tragove pudera na Nedovom rukavu, a mirisao je slatko i odurno, kao cveće na grobu.

„Vaši bogovi su vas čuli“, odgovori Ned, uzdržan ali ljubazan. „Princ je svakim danom sve bolje.“ On se oslobodi evnuhovog stiska i pređe sobu do mesta na kome je kraj paravana stajao lord Renli, tiho razgovarajući s niskim čovekom koji je mogao biti samo Maloprstić. Kada se Robert uspeo na presto, Renli je bio osmogodišnji dečak; sada je izrastao u čoveka, neverovatno sličnog svom bratu. Kad god bi ga video, činilo mu se kao da se vreme vratilo i da Robert ponovo stoji pred njim dan ili dva nakon pobeđe kod Trozupca.

„Vidim da si bezbedno stigao, lorde Stark“, reče Renli.

„I ti“, odgovori Ned. „Oprosti mi molim te, ali ponekad izgledaš kao pljunuti Robert.“

„Loša kopija“, reče Renli, slegnuvši ramenima.

„Mada mnogo bolje odevena“, našali se Maloprstić. „Lord Renli na odeću troši više nego mnoge dvorske dame.“

To je bila istina. Lord Renli je bio u tamnozelenom somotu, a na dubletu mu je igralo tuce jelena izvezenih zlatnom srmom. Dolama od zlatne tkanine bila mu je nehajno prebačena preko jednog ramena, pričvršćena smaragdnom brošem. „Postoje i gori zločini“, reče Renli sa osmehom, „tvoj ukus u odevanju, na primer.“

Maloprstić ne obrati pažnju na porugu. Odmeravao je Neda dok mu je na usnama lebdeo osmeh koji se graničio s drskošću. „Već dugo se nadam da ću te upoznati, lorde Stark. Gospa Kejtlin ti je sigurno pričala o meni.“

„Jeste“, odgovori Ned ledeno. Zapekla ga je prepredena oholost te primedbe. „Čini mi se da si dobro poznavao mog brata Brendona.“

Renli Barateon se nasmeja. Varis se dovuče da čuje.

„Više nego dobro“, reče Maloprstić. „Još nosim beleg njegovog poznanstva. Da li je i Brendon pričao o meni?“

„Često, i to prilično vatreno“, reče Ned, nadajući se da će tu biti kraj. Nije imao strpljenja za igru koju su igrali, taj dvoboj rečima.

„Mislio sam da vama Starkovima vatrenost nije u krvi“, reče Maloprstić. „Ovde, na jugu, priča se da ste sazdani od leda i da se istopite kada siđete južno od Vrata.“

„Nemam nameru da se uskoro istopim, lorde Beliš. Na to možeš da računaš.“ Ned priđe savetničkom stolu i reče: „Meštre Piseli, nadam se da si dobro.“

Velemeštar se blago nasmeši sa svoje stolice visokog naslona u dnu stola. „Dovoljno dobro za čoveka mojih godina, moj gospodaru“, odgovori on, „mada se bojim da se u poslednje vreme lako zamaram.“ Tanki pramenovi sede kose uokvirivali su široku čelu nad dobroćudnim licem. Njegov meštarski lanac nije bio jednostavna metalna ogrlica kakvu je nosio Luvin, već dvadesetak teških lanaca obmotanih zajedno i spletenih u tešku metalnu ogrlicu koja ga je pokrivala od grla do grudi. Karike su bile iskovane od svih metala poznatih čoveku: crno gvožđe, crveno zlato, svetli bakar, mutno olovo, čelik, kalaj, blede srebro, bakar, bronza i platina. Granati, ametisti i crni biseri ukrašavali su metal, a ponegde i koji smaragd i rubin. „Možda bismo mogli da počnemo uskoro“, reče velemeštar, dok su mu prepleteni prsti ležali na krupnom trbuhu. „Bojim se da ću zaspati ako još budem čekao.“

„Kako želite.“ Kraljeva stolica bila je prazna u čelu stola. Na njenim jastučićima igrao je, zlatnom niti izvezen, okrunjeni jelen Barateona. Ned sede na stolicu kraj nje, kao kraljeva desna ruka. „Moji gospodari“, reče on zvanično, „žao mi je što ste me toliko čekali.“

„Ti si kraljeva desnica“, reče Varis. „Mi smo tu da te služimo, lorde Stark.“

Dok su ostali sedali na svoja uobičajena mesta, Edard Stark snažno oseti da mu nije mesto tu, u toj sobi, sa tim ljudima. On se priseti onoga što mu je Robert rekao u kripti pod Zimovrelom. *Okružen sam laskavcima i budalama*, tvrdio je kralj. Ned pogleda niz sto i zapita se ko su laskavci, a ko budale. Učini mu se da već zna odgovor na to pitanje. „Ima nas samo petorica“, reče on.

„Lord Stanis se povukao na Zmajkamen, nedugo nakon što je kralj krenuo na sever“, reče Varis, „a naš odvažni ser Baristan bez sumnje jaše uz kralja dok ovaj prolazi gradom, kao što i doliči lordu zapovedniku Kraljeve garde.“

„Možda je bolje da sačekamo da nam se ser Baristan i kralj pridruže“, predloži Ned.

Renli Barateon se glasno nasmeja. „Nasedećemo se budemo li čekali mog brata da nas udostoji svojim kraljevskim prisustvom.“

„Naš dobri kralj Robert ima mnogo briga“, reče Varis. „Nama poverava one sitnije, da mu olakšamo breme.“

„Lord Varis hoće da kaže kako su svi poslovi vezani za novac, useve i zakone mom bratu na smrt dosadni“, reče lord Renli, „tako da je nama zapalo da vladamo kraljevstvom. On nam, doduše, ponekad pošalje neku naredbu.“

On iz rukava izvuče čvrsto smotan papir i prostre ga na stolu. „Jutros mi je zapovedio da odjašem do grada što je brže moguće i zatražim od meštra Piselija da zakaže ovo zasedanje. Ima za nas hitan zadatak.“

Maloprstić se nasmeši i pruži papir Nedu. Na sebi je imao kraljevski pečat. Ned palcem slomi vosak i otvori pismo, da bi razmotrio kraljevu hitnu naredbu, i sa narastajućom nevericom počeo da čita. Ima li kraja Robertovim ludostima? A da to uradi u *njegovo* ime, to je bilo sipanje soli na ranu. „Bogovi, smilujte se“, prokle.

„Lord Edard hoće da kaže“, objavi lord Renli, „da nam veličanstvo naređuje da priredimo veliki turnir u čast njegovog postavljenja za kraljevu desnu ruku.“

„Koliko?“, upita Maloprstić blago.

Ned u pismu pročitao odgovor. „Četrdeset hiljada zlatnih zmajeva poredniku. Dvadeset hiljada drugome, još dvadeset hiljada poredniku borbe do poslednjeg i deset hiljada prvome u streljaštvu.“

„Devedeset hiljada zlatnika“, uzdahnu Maloprstić. „A ne smemo da zaboravimo ni ostale troškove. Robert će hteti čudesnu gozbu. Za nju su potrebni kuvari, stolari, služavke, pevači, cirkusanti, lude...“

„Luda bar imamo dovoljno“, reče lord Renli.

Velemeštar Piseli pogleda Maloprstića i upita: „Da li će riznica platiti troškove?“

„Kakva crna riznica!“, odgovori Maloprstić iskrivivši usne. „Mani se budalaština, meštre. Znaš dobro kao i ja da je riznica već godinama prazna. Moraću da pozajmim novac. Nema sumnje da će nam Lanisteri rado izaći u susret. Lordu Tivinu trenutno dugujemo nekih tri miliona zmajeva, šta tu znači još sto hiljada?“

Ned je bio zapanjen. „Hoćeš da kažeš da kruna duguje *tri miliona* zlatnika?“

„Kruna je u dugovima od preko *šest* miliona zlatnika, lorde Stark. Lanisteri su najveći poverioci, ali smo pozajmljivali i od lorda Tirela, Gvozdene banke iz Bravosa i nekoliko tiroških trgovačkih kartela. U poslednje vreme sam bio prinuđen da se okrenem Veri. Prvoobrednik se cenka gore nego dornska piljarica.“

Ned je bio zgrožen. „Eris Targarjen je ostavio riznicu punu zlata. Kako ste mogli da dozvolite da se ovo desi?“

Maloprstić slegnu ramenima. „Gospodar kovnica nalazi novac. Kralj i desnica ga troše.“

„Odbijam da poverujem kako je Džon Erin dozvolio Robertu da baci kraljevstvo na prosjački štap“, reče Ned žustro.

Velemeštar Piseli mahnu svojom krupnom ćelavom glavom i lanci mu tiho zazvečkaše. „Lord Erin je bio mudar čovek, ali se bojim da veličanstvo nije uvek spremno da sluša mudre savete.“

„Moj kraljevski brat voli turnire i gozbe“, reče Renli Barateon, „i gadi se onog što zove 'brojanje novčića'.“

„Razgovaraću s njim“, reče Ned. „Ovaj turnir predstavlja trošak koji kraljevstvo ne može sebi da dozvoli.“

„Slobodno razgovaraj s njim“, reče lord Renli, „ali bolje je da mi ipak počnemo s pripremama.“

„Drugi put“, reče Ned, možda previše oštro, sudeći po pogledima koje su mu uputili. Moraće da zapamti da više nije u Zimovrelu, gde je nad njim stajao samo kralj; ovde je bio tek prvi među jednakima. „Oprostite mi, moji gospodari“, reče mekšim glasom. „Umoran sam. Okončajmo zasedanje za danas i nastavimo ga sutra kada budemo odmorniji.“ Nije sačekao na njihov pristanak, već je ustao naglo, klimnuo im glavom i krenuo ka vratima.

Napolju su kola i jahači još kuljali kroz kapije zamka, a dvorištem punim blata, konja i ljudi koji viču vladala je potpuna pometnja. Kralj još nije stigao, tako su mu rekli. Nakon ružnih događaja na Trozupcu, Starkovi i njihovo domaćinstvo jahali su prilično ispred glavnine povorke, da bi se što bolje razdvojili od Lanistera i narastajuće napetosti. Roberta jedva ko da je i viđao; pričalo se da putuje u velikoj kući na točkovima, češće pijan nego trezan. Ako je tako, možda neće stići još satima, ali će njegov dolazak ipak biti preran za Neda. Bilo je dovoljno samo da vidi Sansino lice, pa da mu se bes ponovo rasplamsa. Poslednje dve nedelje putovanja bile su pune jada. Sansa je krivila Arju i govorila joj da je Nimerija ta koja je trebalo da umre. A Arja je bila izgubljena nakon što je čula šta se desilo njenom drugaru. Sansa je sa suzama tonula u san, Arja je po čitav dan ćudljivo ćutala, a Edard Stark je sanjao ledeni pakao koji čeka Starkove od Zimovrela.

Prešao je spoljašnje dvorište, prošao ispod teške rešetke pred kapijom i krenuo prema onome što je mislio da je Desničina kula, kada se pred njim pojavi Maloprstić. „Ideš u pogrešnom pravcu, Starku. Prati me.“

Oklevajući, Ned krenu za njim. Maloprstić ga odvede u kulu, niz stepenište, kroz malo ulegnuto dvorište i uz pust hodnik u kome su duž zidova stražu čuvali prazni oklopi. Bile su to uspomene na Targarjene, crni čelik sa zmajevim krljuštima na vrhovima kaciga, sada prašnjave i zaboravljene. „Ovo nije put za moje odaje“, reče Ned.

„Zar sam rekao da jeste? Vodim te u tamnicu da ti presečem grkljan i uzidam ti leš u zidove“, odgovori Maloprstić sarkastično. „Nemamo vremena za igre, Stark. Žena te čeka.“

„Šta to govoriš, Maloprstiću? Kejtlin je u Zimovrelu, stotinama liga daleko.“

„Stvarno?“ Maloprstićeve sivozelene oči svetlucale su od zadovoljstva. „Onda izgleda da je nekome pošlo za rukom da je čudesno oponaša. Poslednji put ti kažem, kreni za mnom. Ili nemoj, pa ću je ja zadržati za sebe.“ On požuri niz stepenice.

Ned krenu za njim oprezno, pitajući se ima li kraja tom danu. Nisu mu se dopadale te spletke, ali je počinjao da shvata da su za ljude poput Maloprstića one sve što postoji na svetu.

U podnožju stepeništa nalazila su se teška vrata od hrastovine i gvožđa. Petir Beliš diže rezu i pokaza Nedu da uđe. Iskoračiše u crvenkasto svetlo sutona, na kamenu liticu visoko nad rekom. „Izašli smo iz zamka“, reče Ned.

„Tebe je teško prevariti, Starku“, reče Maloprstić smejući se. „Da li si to zaključio po suncu, ili po nebu? Kreni za mnom. U stenu su usečene niše. Pazi da ne padneš, Kejtlin nikada ne bi shvatila.“ Zatim zakorači preko ivice litice, spuštajući se brzo poput majmuna.

Ned je na trenutak proučavao stenovito lice litice, a onda krenu za njim, samo sporije. Niše su bile tu, kao što je Maloprstić obećao, plitki useci nevidljivi odozdo, osim ako bi čovek tačno znao šta traži. Reka je svetlucala daleko ispod njega, u vrtoglavom ambisu. Ned je priljubio lice uz stenu i pokušavao da ne gleda dole češće nego što je morao. Kada je napokon dospeo do dna i zakoračio na usku, blatnjavu stazu uz samu vodu, Maloprstić je lenjo jeo jabuku, naslonjen na stenu. Skoro da je stigao do srži. „Postaješ star i spor, Starku“, reče on, bacivši jabuku u brzu reku. „Nema veze, ostatak puta ćemo jahati.“ Čekala su ih dva konja. Ned uzjaha i krenu kasom za njim, niz stazu pa u grad.

Konačno Beliš zauzda konja pred oronulom drvenom trospratnicom, prozora osvetljenih uljanim lampama. Muzika i buran smeh širih su se iz nje i klizili nad vodom. Pored vrata je na teškom lancu visila kitnjasta lampa s kuglom od crvenog stakla.

Ned Stark besno sjaha. „Bordel“, reče, uhvati Maloprstića za rame i okrenu ga ka sebi. „Prešli smo sav ovaj put da bi me ti doveo u bordel.“

„Tvoja žena je unutra“, reče Maloprstić.

Bila je to kap koja je prelila čašu. „Brendon je prema tebi bio previše milostiv“, reče Ned, tresnu malog čoveka uza zid i nabi mu bodež pod šiljastu bradicu.

„Moj gospodaru, *ne*“, ogласi se neko žustro. „On govori istinu.“ Iza leđa mu se začuše koraci.

Ned se okrete s bodežom u ruci i vide sedokosog starca kako mu se žurno približava. Bio je obučen u grubo smeđe platno i podvaljak mu je poigravao dok je trčao. „Gledaj svoja posla“, počе Ned; onda ga, iznenada, prepozna. Spusti bodež, zapanjen. „*Ser Rodriče?*“

Rodrik Kasel klimnu glavom. „Tvoja gospa te čеka na gornjem spratu.“

Ned je bio potpuno zbunjen. „Kejtlin je zaista ovde? Ovo nije neka naopaka Maloprstićeva šala?“ Vрати сеčivo u kaniје.

„Voleo bih da jeste, Starku“, reče Maloprstić. „Prati me i pokušaj da izgledaš malo pohotnije i malo manje kao kraljeva desnica. Ne bi valjalo da te prepoznaju. Uštini možda neku za dupe, tek onako u prolazu.“

Uđоše unutra, kroz pretrpanu zajedničku prostoriju, u kojoj je debela žena pevala bestidne pesme, dok su se lepuškaste devojke u lanenom rublju i krpicama raznobojne svile pribijale uz svoje ljubavnike i migoljile im se u krilima. Na Neda niko nije obratio nimalo pažnje. Ser Rodrik je čekao dole, dok ga je Maloprstić odveo na treći sprat, niz hodnik, pa kroz vrata.

Unutra je čekala Kejtlin. Ona uzviknu kada ga ugleda, pritrča mu i žestoko ga zagrli.

„Moja gospo“, prošapta Ned začuđeno.

„O, odlično“, reče Maloprstić, zatvarajući vrata. „Uspeo si da je prepoznaš.“

„Bojala sam se da nikada nećeš stići, moj gospodaru“, prošapta ona dok se privijala uz njegove grudi. „Petir mi je donosio vesti. Rekao mi je za tvoje nevolje sa Arjom i malim princem. Kako su moje devojčice?“

„Obe su jako tužne, i veoma besne“, reče joj on. „Ket, ne shvatam. Šta ti radiš u Kraljevoj Luci? Šta se desilo?“, upita Ned svoju ženu. „Da li je nešto sa Brenom? Da li je...“ *Mrtav* je bila reč koja mu je došla na usne, ali on nije mogao da je izrekne.

„Da, u pitanju je Bren, ali nije ono na šta ti misliš“, reče Kejtlin.

Ned nije shvatao. „Onda šta? Zašto si ovde, ljubavi moja? Kakvo je ovo mesto?“

„Ono na šta i liči“, reče Maloprstić, spuštajući se na sedište kraj prozora. „Bordel. Navedi mi jedno manje verovatno boravište za Kejtlin Tuli?“ Osmehnu se. „Igrom slučaja, ja sam vlasnik ove ustanove, tako da je sve lako dogovoreno. Veoma mi je stalo da Lanisteri ne saznaju da je Ket u Kraljevoj Luci.“

„Zašto?“, upita Ned. Onda joj vide šake, kako ih nespretno drži, sveže crvene ožiljke, ukočenost malog i domalog prsta na levoj ruci. „Povređena si.“ Uze joj ruke i okrete ih. „Bogovi. To su duboke posekotine... rana je od mača ili... kako se to desilo, moja gospo?“

Kejtlin izvuče bodež ispod plašta i položi ga u njegovu ruku. „Ovo sečivo je poslato da prereže Brenov vrat i prolije njegovu krv.“

Nedova glava se trgnu. „Ali... ko... zašto bi...“

Ona mu stavi prst na usne. „Pusti me da ti sve ispričam, ljubavi. Tako će biti brže. Slušaj.“

I tako je on slušao, a ona mu je ispričala sve, od požara u biblioteci do Varisa, gardista i Maloprstića. A kada je završila, Edard Stark je sedeo ošamućen kraj stola, s bodežom u ruci. Vuk je spasao Brenu život, pomisli on tupo. Šta je ono Džon rekao kada su našli štence u snegu? *Tvojoj deci su suđeni ovi vučići, moj gospodaru.* A on je ubio Sansinog, zbog čega? Da li to oseća krivicu? Ili strah? Ako su bogovi poslali te vukove, kakvu je to on ludost počinio?

Ned s bolom prisili sebe da ponovo misli o bodežu i o onom što on znači. „Baukov bodež“, ponovi on. Nije bilo smisla. Ruka mu se skupi oko glatkog balčaka od zmajevе kosti i on zabi oštricu u sto - oseti kako se zarila u drvo. Bodež je stajao kao da mu se ruga. „Zašto bi Tirion Lanister želeo Brenovu smrt? Dečak mu nije uradio ništa nažao.“

„Da li vi Starkovi u glavama imate samo sneg?“, upita Maloprstić. „Bauk nikada ne bi radio na svoju ruku.“

Ned ustade i pređe preko sobe. „Ako je kraljica umešana u to, ili, ne dali bogovi, sam kralj... ne, u to neću da verujem.“ A ipak, dok je izgovarao te reči, prisetio se ledenog jutra kod mogila i Robertove želje da pošalje plaćene ubice po glavu targarjenske princeze. Priseti se Regarovog malog sina, njegove crvene smrskane lobanje, i načina na koji je kralj okrenuo glavu, baš kao što je nedavno okrenuo glavu u Derijevoj primaćoj dvorani. Još uvek je mogao da čuje Sansu kako preklinje, kao što je jednom Lijena preklinjala.

„Kralj najverovatnije *nije* znao“, reče Maloprstić. „Ne bi to bilo prvi put. Naš dobri Robert je dobro uvežbao da ne primećuje ono što mu ne prija.“ Ned na to nije imao odgovora. Pred očima mu ispliva lice kasapinovog šegrta, gotovo prepolovljeno, nakon čega kralj nije rekao ni reč. Glava počе da ga boli, potmulo i snažno.

Maloprstić se nehajno dovuče do stola i iščupa nož iz drveta. „Optužba bi predstavljala veleizdaju, u svakom slučaju. Optužiš li kralja, zaplesaćeš sa Ilinom Pejnom pre nego što ti reči siđu s usana. A kraljica... *ako* uspeš da nađeš dokaz, i *ako* uspeš da nateraš Roberta da sluša, onda možda...“

„Imamo dokaz“, reče Ned. „Imamo bodež.“

„Ovo?“ Maloprstić opušteno baci nož u vazduh. „Sjajan komad čelika, ali dvosekao, moj gospodaru. Bauk će se zasigurno zakleti da je sečivo izgubio ili da mu ga je neko ukrao dok je bio u Zimovrelu, a pošto je najamnik mrtav, ko može reći da laže?“ On lagano dobaci nož Nedu. „Moj savet je da ga bacite u reku, i da zaboravite da je ikada iskovan.“

Ned ga je hladno posmatrao. „Lorde Beliš, ja sam Stark od Zimovrela. Moj sin leži obogaljen, možda na samrti. Bio bi mrtav, a sa njim i Kejtlin, da nije bilo šteneta vuka nađenog u snegu. Ako zaista veruješ da to mogu da zaboravim, gluplji

si nego kada si digao mač na mog brata.“

„Ja možda jesam glup, lorde Stark... ali sam još ovde, dok tvoj brat u ledenom grobu trune već četrnaest godina. Ako si tako željan da mu se pridружиš, daleko bilo da te ja ubeđujem u suprotno, ali radije ne bih da ti pravim društvo, hvala lepo.“

„Ti si poslednji čovek čije bih društvo tražio, lorde Beliš.“

„Za srce me ujedaš.“ Maloprstić položi ruku preko grudi. „Što se mene tiče, vi Starkovi ste mi oduvek bili zamorna sorta, ali izgleda da vam je Ket postala veoma privržena, iz razloga koje mi je teško da shvatim. Pokušaću da te održim u životu zbog nje. Jalov posao, priznajem, ali tvojoj ženi nikada nisam mogao ništa da odbijem.“

„Ispričala sam Petiru za naše sumnje u vezi sa smrću Džona Erina“, reče Kejtlin. „Obećao je da će nam pomoći da otkrijemo istinu.“

To nisu bile vesti kojima se Edard Stark obradovao, ali im je pomoć bila potrebna, a Maloprstić je Kejtlin nekada bio skoro kao brat. Neće biti prvi put da Ned bude prisiljen da stupi u privremeni savez s čovekom koga prezire. „Dobro onda“, reče on, zatičući bodež za pojas. „Spomenuo si Varisa. Da li evnuh zna za sve ovo?“

„Ne iz mojih usta“, reče Kejtlin. „Nisi se oženio budalom, Edarde Stark. Ali Varis ume da sazna ono što drugi ljudi ne bi mogli. On vlada nekom mračnom veštinom, Nede, kunem ti se.“

„On ima uhode, to je dobro poznato“, reče Ned, odbacivši tu pomisao.

„Ima i više od toga“, uporna je bila Kejtlin. „Ser Rodrik je sa ser Aronom Santagarom pričao u potpunoj tajnosti, a ipak je Pauk nekako znao za njihov razgovor. Bojim se tog čoveka.“

Maloprstić se osmehnu. „Prepustite lorda Varisa meni, mila gospo. Ako ćete mi dozvoliti malu opscenost - a ima li za to boljeg mesta od ovoga - držim mu jaja u šaci.“ On skupi prste, osmehujući se. „Ili bih ih držao, da je on muško, i da ih ima. Vidite, kad zora zabeli, ptičice zapevaju, a Varisu se to nikako ne bi dopalo. Da sam na vašem mestu, više bih brinuo o Lanisterima, a manje o evnuhu.“

Nedu nije bio potreban Maloprstić da mu to kaže. Razmišljao je o danu kada su našli Arju, o izrazu na kraljičinom licu kada je rekla *Imamo vuka*, tako meko i tiho. Mislio je o momku Miki, o iznenadnoj smrti Džona Erina, o Brenovom padu, o starom ludom Erisu Targarjenu kako umire na podu svoje prestone dvorane, dok mu se krv suši na oštrici pozlaćenog mača. „Moja gospo“, reče on okrenuvši se Kejtlin, „ovde ne možeš da učiniš ništa više. Smesta kreni natrag za Zimovrel. Ako je poslat jedan ubica, možda će ga slediti i drugi. Ko god da je naredio Brenovu smrt, uskoro će saznati da je on još živ.“

„Nadala sam se da ću videti devojčice...“, reče Kejtlin.

„To ne bi bilo ni najmanje mudro“, ubaci Maloprstić. „Crvena tvrđava je puna radoznalih očiju, a deca umeju da pričaju.“

„On pravo govori, voljena“, reče joj Ned. Onda je zagrli. „Povedi ser Rodrika i

odjašite za Zimovrel. Ja ću paziti na devojčice. Idi kući, našim sinovima, i pazi na njih.“

„Biće tvoja volja, moj gospodaru.“ Kejtlin diže glavu i Ned je poljubi. Njeni ranjeni prsti zgrabiše njegova leđa očajničkom snagom, kao da je želela da ga zauvek drži, bezbednog, u utočištu svojih ruku.

„Da li gospodar i gospa možda žele sobu za sebe?“, upita Maloprstić. „Moram da te upozorim, Starku, mi ovde obično naplaćujemo takve stvari.“

„Samo trenutak nasamo, to je sve što tražim“, reče Kejtlin.

„Dobro onda.“ Maloprstić ode do vrata. „Nemojte predugo. Krajnje je vreme da se desnica i ja vratimo u zamak, pre nego što naše odsustvo bude primećeno.“

Kejtlin mu priđe i uze mu ruku. „Neću zaboraviti tvoju pomoć, Petire. Kada su tvoji ljudi došli po mene, nisam znala da li me vode prijatelju ili neprijatelju. Ustanovila sam da si više od prijatelja. Našla sam brata za koga sam mislila da je davno nestao.“

Petir Beliš se osmehnu. „Ja sam beznadežno sentimentaln, moja gospo. Nemoj to nikome da kažeš. Proveo sam godine ubeđujući sve na dvoru da sam opak i okrutn, i ne bih voleo da sav taj trud bude uzaljudan.“

Ned mu nije verovao ni reč, ali je ipak ljubazno rekao: „Imaš i moju zahvalnost, lorde Beliš.“

„O, *sada* sam već dobio i pravo blago“, reče Maloprstić izlazeći.

Nakon što se vrata za njim zatvoriše, Ned se ponovo okrenu svojoj ženi. „Kad stigneš kući, pošalji pod mojim pečatom glas Helmanu Tolhartu i Galbartu Gloveru. Reci im da dignu po stotinu strelaca svaki i utvrde Kejlinov šanac. Dve stotine odlučnih strelaca može da drži Vrat protiv čitave vojske. Prenesi lordu Menderliju da počne da ojačava i popravlja odbranu Belih sidrišta i da popuni njeno ljudstvo. I ubuduće hoću da se naročita pažnja posveti Teonu Grejdžoj. Ako bude rata, brodovlje njegovog oca biće nam preko potrebno.“

„Rata?“ Strah se jasno video na Kejtlininom licu.

„Neće dotle doći“, obeća joj Ned, moleći se da je u pravu. Ponovo je zagrlj. „Lanisteri su nemilosrdni kada su suočeni sa slabijim od sebe, kao što je Eris Targarjen osetio na svojoj koži, ali se neće usuditi da napadnu Sever bez moći čitavog kraljevstva za sobom, a nju neće imati. Moram da igram u ovoj maskaradi, kao da je sve u redu. Seti se zašto sam uopšte došao ovamo, ljubavi moja. Ako nađem dokaz da su Lanisteri ubili Džona Erina...“

Oseti kako mu Kejtlin drhti u zagrljaju. Njene ranjene ruke grčevito su ga držale. „Ako“, reče ona, „šta onda, ljubavi moja?“

To je bio najopasniji deo, znao je Ned. „Sva pravda potiče od kralja“, reče joj on. „Kada otkrijem istinu, moraću da izađem pred Roberta.“ *I da se molim da je on čovek kakav verujem da jeste, završi on rečenicu u sebi, a ne čovek kakav se bojim da je postao.*

TIRION

Siguran si da moraš tako brzo da nas napustiš?“, upita ga lord zapovednik.

„Više nego siguran, lorde Mormonte“, odgovori Tirion. „Moj brat Džejmi će se pitati šta je sa mnom. Možda pomisli da ste me ubedili da obučem crno.“

„Kamo lepe sreće.“ Mormont uze rakova klešta i skrcka ih u šaci. Bez obzira na poodmakle godine, lord zapovednik je još bio snažan kao medved. „Ti si lukav čovek, Tirione. Takvi ljudi su nam potrebni na Zidu.“

Tirion se iskezi. „Onda ću sakupiti sve kepece iz Sedam kraljevstava i poslaću ih ovamo, lorde Mormonte.“ Dok su se smejali, on je isisao meso iz rakovih klešta i mašio se sledećih. Rakovi su tog jutra stigli iz Morobdije, u buradima sa snegom, i bili su izvrsni.

Ser Aliser Torn bio je jedini čovek za stolom koji se nije ni nasmešio. „Lanister nam se podsmeva.“

„Samo tebi, ser Alisere“, reče Tirion. Ovog puta je u smehu za stolom bilo nečeg napetog, nesigurnog.

Tomove crne oči se s gađenjem usredsrediše na Tiriona. „Imaš dugačak jezik za nekoga ko nije ni pola čoveka. Šta kažeš da ti i ja malo odemo do dvorišta?“

„Zašto?“, upita Tirion. „Rakovi su ovde.“

Odgovor izmami još smeha od prisutnih. Ser Aliser ustade, usta skupljenih u tanku crtu. „Dođi i izruguj se s čelikom u ruci.“

Tirion značajno pogleda svoju desnu ruku. „Vidi, pa ja i imam čelik u ruci, ser Alisere, mada izgleda da je to viljuška za rakove. Dvoboj može da počne!“ On skoči na svoju stolicu i počeo da zamahuje sićušnom viljuškom ka Tornovim grudima. Salve smeha ispuniše odaju. Lord zapovednik se zagrcnu i komadi račjeg mesa mu izleteše iz usta dok je pokušavao da dođe do daha. Čak se i njegov gavran pridružio, grakćući glasno s prozora. „*Dvoboj! Dvoboj! Dvoboj!*“

Ser Aliser Torn izađe iz sobe ukočeno kao da mu je u stražnjici drška koplja.

Mormont se još borio za dah. Tirion ga tresnu po leđima. „Pobedniku pripada plen“, povika on. „Prisvajam Tornovu porciju rakova.“

Konačno se lord zapovednik povratio. „Ti si opak čovek, kad tako izazivaš našeg ser Alisera“, ukori ga on.

Tirion sede i otpi gutljaj vina. „Ako čovek na svojim grudima nacрта metu, trebalo bi da očekuje da će pre ili kasnije neko na njega odapeti strelu. Viđao sam mrtvace s više smisla za humor od ser Alisera.“

„Nije baš tako“, primeti lord kućeupravitelj, Bouen Marš, čovek okrugao i crven kao nar. „Treba da čuješ zabavna imena koja deli momcima koje vežba.“

Tirion je čuo neka od tih zabavnih imena. „Mogu da se kladim da i momci imaju pokoje ime za njega“, reče on. „Razbijte led na očima, moji dobri gospodari. Ser Aliser Tom bi trebalo da čisti štale, a ne da obučava vaše mlade ratnike.“

„Straža ima više nego dovoljno konjušara“, progunda lord Mormont. „Izgleda da nam u poslednje vreme samo njih i šalju. Konjušare, secikese i silovatelje. Ser Aliser je mirosani vitez, jedan od samo nekolicine koji su obukli cmo od kada sam ja lord zapovednik. Hrabro se borio kod Kraljeve Luke.“

„Na pogrešnoj strani“, ser Džaremi Riker primeti suvo. „To ja najbolje znam, bio sam tamo na bedemima, odmah kraj njega. Tivin Lanister nam je pružio divan izbor. Da obučemo crno, ili da nam još istog dana glave budu nabijene na kolje. Bez uvrede, Tirione.“

„Nema uvrede, ser Džaremi. Moj otac je pravi ljubitelj glava na kolju, posebno ljudi koji su ga nekako naljutili. A lice tako plemenito poput tvog - on ga je, bez sumnje, već video kako krasi gradske zidove iznad Kraljeve kapije. Mislim da bi tamo izgledao veoma uzvišeno.“

„Baš ti hvala“, odgovori ser Džaremi uz kiseo osmeh.

Lord zapovednik Mormont se nakašlja. „Ponekad se bojim da te je ser Aliser prozreo, Tirione. Ti *se zaista* rugaš našem plemenitom poduhvatu ovde.“ Tirion slegnu ramenima. „Svakom čoveku je potrebno da mu se s vremena na vreme podsmevaju, lorde Mormonte, inače počinje preozbiljno da shvata sebe. Još vina, molim.“ On pruži pehar.

Dok mu ga je Riker punio, Bouen Marš reče: „Imaš veliki cug za tako malog čoveka.“

„O, ja mislim da je lord Tirion prilično velik čovek“, reče meštar Emon s kraja stola. On je govorio tiho, ali su ipak visoke starešine Noćne straže učutale da bi bolje čule šta ima da kaže taj drevni čovek. „Ja smatram da je on div koji nas je posetio - ovde, na kraju sveta.“

Tirion blago odgovori: „Za mene su, moj gospodaru, govorili mnogo toga, ali sam retko čuo da sam *div*.“

„Bez obzira“, reče meštar Emon, dok su mu se zamagljene, mlečnobeke oči pokrenule ka Tirionovom licu: „Mislim da je to istina.“

Prvi put te večeri Tirion shvati da mu nedostaju reči. Mogao je samo da se uljudno nakloni i kaže: „Previše ste ljubazni, meštre Emone.“

Slepi čovek se osmehnu. On je bio sićušnog rasta, izboran i ćelav, skupljen pod težinom svojih stotinu godina, tako da mu je meštarska ogrlica s karikama od mnogih metala labavo visila oko vrata. „Za mene su, moj gospodaru, govorili mnogo toga, ali sam retko čuo da sam *ljubazan*.“ Ovog puta je Tirion prvi prasnuo u smeh.

Mnogo kasnije, kada je sva hrana pojedena i kada su ostali otišli, Mormont je ponudio Tirionu stolicu kraj vatre i čašu kuvane rakije, tako jake da su mu oči zasuzile. „Kraljevski drum u ovo doba godine može biti veoma opasan“, reče mu lord zapovednik dok su pili.

„Imam Džika i Moreka“, reče Tirion, „a i Joren ponovo jaše na jug.“

„Joren je samo jedan čovek. Straža će te otpratiti do Zimovrela“, objavi

Mormont glasom koji nije ostavljao mesta sporenju. „Trojica će biti dovoljna“

„Ako je to tvoja želja, moj gospodaru“, reče Tirion. „A što ne pošalješ mladog Snežnog? Bilo bi mu drago da vidi braću.“

Mormont se namršti kroz gustu sivu bradu. „Snežni? O, Starkovo kopile. Mislim da neću. Mladi moraju da zaborave živote koje su ostavili za sobom - braću, majke i sve to. Poseta kući bi samo podgrejala osećanja koja je najbolje ne dirati. Znam o čemu pričam. Moja vlastita krv... moja sestra Meg vlada Medveđim ostrvom, nakon što se moj sin osramotio. Imam sestričine koje nikada nisam video.“ On otpi gutljaj. „Osim toga, Džon Snežni je tek dečak. Trebaće ti tri iskusna mača da bi bio bezbedan.“

„Dira me tvoja briga, lorde Mormonte.“ Jako piće je polako hvatalo Tiriona, ali ne dovoljno da ne shvati kako Matori Medved nešto želi od njega. „Nadam se da mogu da ti uzvratim istom merom.“

„Možeš“, reče Mormont jednostavno. „Tvoja sestra sedi uz kralja. Brat ti je veliki vitez, a otac ti je najmoćniji čovek u Sedam kraljevstava. Pričaj im o nama. Govori im o našim potrebama. Sve si i sam video, moj gospodaru. Noćna straža umire. Trenutno nas ima manje od hiljadu. Šest stotina ovde, dve stotine u Kuli senki, još manje u Morobdiji, a tek trećina te brojke su borci. Zid je dugačak stotinu liga. Razmisli o tome. Ako nas neko napadne, ja ću imati trojicu ljudi da brane svaku milju zida.“

„Trojicu i trećinu“, reče Tirion zevajući.

Mormont jedva da ga je i čuo. Starac ugreja ruke pred vatrom. „Poslao sam Bendžena Starka u potragu za sinom Jona Rojsa, koji je nestao na svojoj prvoj izvidnici. Rojsov mali bio je zelen kao letnja trava, ali je uporno zahtevao počast da sam zapoveda izvidnicom, govoreći da mu to pravo kao vitez pripada. Nisam hteo da uvredim njegovog gospodara oca, tako da sam popustio. Poslao sam ga sa dvojicom ljudi za koje sam smatrao da su među najboljima u Straži. Ispao sam još veća budala.“

„Budala“, složi se gavran. Tirion pogleda gore. Ptica je piljila u njega tim sjajnim crnim očicama, nakostrešivši perje. „Budala“, zakrešta ponovo. Starom Mormontu sigurno neće biti drago ako Tirion zadavi stvorenje. Šteta.

Lord zapovednik nije obraćao pažnju na nesnosnu pticu. „Gared je bio star skoro koliko i ja, i bio je duže od mene na Zidu“, nastavi on, „a ipak izgleda da je pogazio zakletvu i pobegao. To nikada ne bih poverovao, ne za njega, ali mi je lord Edard poslao njegovu glavu iz Zimovrela. Rojsu nema ni traga ni glasa. Jedan dezertar i dvojica izgubljenih, a sada je i Ben Stark nestao.“ On duboko uzdahnu. „Ko sam ja da tragam za *njim*? Za dve godine će mi biti sedamdeset. Suviše sam star i umoran za breme koje nosim, ali ako ga ja odložim, ko će ga podići? Aliser Torn? Bouen Marš? Bio bih slep kao meštar Emon kad ne bih video kakvi su oni. Noćna straža je postala vojska mračnih dečaka i umornih staraca. Osim večerašnjih gostiju za mojom trpezom, imam možda dvadesetoricu koji umeju da čitaju, a još

manje onih koji umeju da misle, planiraju ili *vode*. Nekada je straža provodila leta gradeći, i svaki lord zapovednik za sobom je ostavljao Zid viši nego što ga je zatekao. Sada smo jedino u stanju da se borimo za opstanak.“

Bio je smrtno ozbiljan, shvati Tirion. Oseti se blago posramljenim zbog starca. Lord Mormont je proveo dobar deo svog života na Zidu, i bilo mu je potrebno da veruje kako je sve to imalo nekog smisla. „Obećavam, kralj će čuti za vaše potrebe“, reče Tirion ozbiljno, „a razgovaraću i sa ocem i bratom Džejmijem.“ I hoće. Tirion Lanister je držao reč. Ostatak je prećutao - da kralj Robert na njega neće obratiti pažnju, da će ga lord Tivin pitati da li je sišao s uma, a Džejmi će se samo nasmejati.

„Ti si mlad čovek, Tirione“, reče Mormont. „Koliko si zima do sada video?“

On slegnu ramenima. „Osam, devet. Ne sećam se tačno.“

„I sve su bile kratke.“

„Ako ti tako kažeš, moj gospodaru.“ On je rođen usred zime, užasne i okrutne, za koju su meštiri pričali da je trajala skoro tri godine, ali su prve Tirionove uspomene bile vezane za proleće.

„Kada sam bio dečak, pričalo se da dugo leto uvek znači da sledi duga zima. Ovo leto je trajalo *devet godina*, Tirione, i deseta će uskoro doći. Misli o tome.“

„Kada sam *ja* bio dečak“, odgovori Tirion, „dojilja mi je rekla da će jednog dana, ako ljudi budu dobri, bogovi dati svetu beskrajno leto. Možda smo bili bolji nego što mislimo i Veliko Leto je konačno pred nama.“ On se iskezi.

Lordu zapovedniku to nije bilo smešno. „Moj gospodaru, ti nisi glup da veruješ u takve priče. Dani već postaju kraći. Greške ne može biti, Emon je dobio pisma iz Citadele, rezultate koji se poklapaju s njegovim. Kraj leta je pred nama.“ Mormont pruži ruku i čvrsto zgrabi Tiriona za mišicu. „*Moraš* ih naterati da shvate. Kažem ti, moj gospodaru, tama dolazi. U šumama ima divljih stvorova - jezovuka, mamuta i snežnih medveda većih od divljih bivola, a u snovima sam video i mračnije prikaze.“

„U snovima“, ponovi Tirion, misleći samo na to koliko želi još jedno žestoko piće.

Mormont je bio gluv za žaoku u njegovom glasu. „Ribari iz okoline Morobdije su na obali videli bele hodače.“

Ovog puta Tirion nije mogao da zadrži jezik. „Ribari iz okoline Lanisgrada često viđaju sirene.“

„Denis Malister piše da brđani kreću na jug, da zaobilaze Kulu senki u mnogo većem broju nego ikada ranije. Oni beže, moj gospodaru... ali *od ' čega?*“ Lord Mormont priđe prozoru i zagleda se u noć. „Moje su kosti stare, Lanisteru, ali nikada ranije nisu osetile ovakvu jezu. Prenesi kralju moje reči, molim te. Zima *zaista* dolazi, i kada padne Duga noć, samo će Noćna straža stajati između kraljevstva i tame koja nadire sa severa. Nek nam bogovi pomognu ako ne budemo spremni.“

„Nek bogovi pomognu *meni* ako noćas ne odspavam bar malo. Joren je odlučio da krenemo u cik zore.“ Tirion ustade, pospan od vina i umoran od mračnih slutnji. „Lorde Mormonte, hvala ti za svu tvoju ljubaznost.“

„Reci im, Tirione. Reci im i nateraj ih da poveruju. To je sva zahvalnost koja mi je potrebna.“ On zviznu i gavran mu slete na rame. Mormont se osmehnu i dade ptici nešto kukuruza iz džepa, i tako ga Tirion ostavi.

Napolju je bilo stravično hladno. Umotan u krzna, Tirion Lanister navuče rukavice i klimnu nesrećnicima koji su čuvali stražu pred Zapovednikovom kulom. Krenu preko dvorišta ka sopstvenim odajama u Kraljevoj kuli, hodajući onoliko brzo koliko su mu noge dopuštale. Svež sneg mu je krčkao pod stopalima, a dah mu se izvijao nad glavom, poput barjaka. Gurnu ruke pod miške i ubrza korak, nadajući se da je Morek zapamtio da mu zagreje krevet vrelim ciglama.

Iza Kraljeve kule, Zid je svetlucao na mesečini, ogroman i tajanstven. Tirion na trenutak zastade da ga pogleda. Noge su ga bolele od žurbe i hladnoće.

Izenada ga obuže čudno ludilo, čežnja da još jednom pogleda sa kraja sveta. Pomisli kako će mu to biti poslednja prilika; sutra će krenuti na jug i nije mogao ni da zamisli zašto bi se ikada vratio u tu ledenu pustoš. Kraljeva kula bila je pred njim, obećavala je toplotu i meku postelju, pa ipak Tirion prođe kraj nje, prema ogromnom bledom bedemu Zida.

Drveno stepenište uspinjalo se uz južnu stranu, oslonjeno o ogromne grubo tesane grede, zarivene duboko u led i tu zamrznute. Napred-nazad puzeći nagore, bilo je izuvijano poput munje. Crna braća su ga ubeđivala da je mnogo čvršće nego što izgleda, ali su grčevi u Tirionovim nogama bili prejaki da bi i pomislio na penjanje. Umesto toga, on dođe do gvođenog kaveza kraj stepeništa, uđe unutra i snažno cimnu konopac zvona, tri puta.

Morao je da čeka naizgled čitavu večnost, stojeći tako u kavezu, leđima okrenut zidu. Dovoljno dugo da se zapita šta to zapravo radi. Upravo je nameravao da se okane svog iznenadnog hira i ode u krevet, kada se kavez cimnu i poče da se penje.

Penjao se sporo, u početku u trzajima, a onda ravnomernije. Zemlja je propadala pod njim, kavez se njihao, i Tirion čvrsto stegnu gvođene rešetke. Čak je i kroz rukavice osećao hladnoću metala. Morek je upalio vatru u njegovoj sobi, primetio je s odobravanjem, ali je kula lorda zapovednika bila u mraku. Izgledalo je da je Matori Medved pametniji od njega.

Onda se našao iznad tornjeva, i dalje se sporo penjući. Crni zamak ležao je pod njim, ocrtan mesečinom. Sa te visine se moglo videti kohko je mračan i prazan; tornjevi bez prozora, urušeni zidovi, dvorišta zatrpana razdrobljenim kamenjem. U daljini je video svetla Krtičnjaka, seoceta koje se nalazilo pola lige južno na Kraljevskom drumu, a tu i tamo i svetlucanje mesečine na vodi, gde su se ledeni potoci spuštali sa planinskih visova i presecali ravnice. Ostatak sveta bio je sumorno bespuće vetrom šibanih brda i kamenitih polja prošaranih snegom.

Napokon grub glas iza njega reče: „Sedam mu paklova, to je kepec“; kavez se uz

trzaj zaustavi i ostade da visi, blago se njišući, uz škripu konopaca.

„Puštaj ga napolje, u majčinu.“ Začu se stenjanje i glasna škripa drveta dok je kavez klizio u stranu, i onda se Zid nađe pod njim. Tirion sačeka da njihanje stane, pa otvori vrata kaveza i iskoči na led. Krupna prilika u crnom naslanjala se na čekrk, dok je druga pridržavala kavez rukama u rukavicama. Lica su im bila umotana u vunene šalove - videle su im se samo oči, i bili su debeli od mnogih slojeva crne kože i vune. „Šta tražiš ovde u ovo doba noći?“, upita onaj kraj čekrka.

„Poslednji pogled.“

Ljudi se kiselo zgledaše. „Gledaj koliko hoćeš“, reče drugi. „Samo pazi da ne padneš, mališa. Matori Medved bi nas žive odrao.“ Pored velike dizalice stajala je drvena kolibica, i Tirion vide prigušeno svetlo mangala i oseti kratak dah toplote kada stražari otvoriše vrata i udoše. A onda ostade sam.

Tu, gore, hladnoća je rezala, i vetar mu je čupao odeću, poput uporne ljubavnice. Vrh Zida je na mnogim mestima bio širi od Kraljevskog drumu, tako da se Tirion nije bojao da će pasti, mada je bilo previše klizavo za njegov ukus. Braća su staze po gornjoj površini Zida nasula tucanikom, ali je težina nebrojenih koraka topila zid pod njim, tako da se činilo da led raste oko šljunka, da ga guta, sve dok staza ponovo ne bude gola i ne dođe vreme da se tuca još kamena.

Ipak, to za Tiriona nije bila prepreka. On pogleda najpre na istok pa na zapad, na Zid koji se pružao u oba pravca, ogromni beli put bez početka i kraja, i mračni ambis s obe strane. Na zapad, odluči bez posebnog razloga, i krenu u tom pravcu, stazom najbližom severnoj ivici, gde se šljunak činio najsvežijim.

Goli obrazi bili su mu rumeni od hladnoće, a noge su mu se sa svakim korakom sve glasnije bunile, ali Tirion nije na njih obraćao pažnju. Vetar je vitlao oko njega, šljunak mu je škripao pod donovima, dok je pred njim bela traka pratila vrhove bregova, penjući se sve više i više, sve dok nije sasvim nestala iza zapadnog horizonta. On prođe kraj glomaznog katapulta, visokog poput gradskih zidina, osnova duboko zarivenih u Zid. Kašika je bila skinuta za opravku, a onda zaboravljena; ležala je kao slomljena igračka, napola utonula u led.

Iza katapulta dopre prigušen uzvik. „Stoj! Ko ide?“

Tirion stade. „Ako predugo budem stajao, smrznuću se u mestu, Džone“, reče on dok se čupava bleđa prilika tiho približavala i njušila mu krzna. „Zdravo, Duše.“

Džon Snežni se približi. Izgledao je krupniji i teži pod slojevima krzna i kože, s kapuljačom plašta navučenom na lice. „Lanistere“, reče smaknuvši šal da oslobodi usta. „Ovo je poslednje mesto na kome bih očekivao da te sretnem.“ Nosio je teško koplje gvođenog vrha, više od njega samoga, i mač u kožnim koricama o pasu. Preko grudi mu je bio obešen svetlucav crni ratni rog, okovan srebrom.

„Ovo je poslednje mesto na kome bih očekivao da budem viđen“, prizna Tirion. „Poneo me hir. Ako dodirnem Duha, da li će mi odgristi ruku?“

„Neće dok sam ja tu“, obeća Džon.

Tirion počeska belog vuka iza ušiju. Crvene oči su ga mirno gledale. Zver mu je sada bila visoka do grudi. Za godinu će biti viši od mene, pomisli mračno Tirion. „Nego, šta ti tražiš ovde večeras?“, upita on. „Osim muškosti, koja ti se verovatno smrsla i otpala?“

„Izvukao sam noćnu smenu“, reče Džon. „Ponovo. Ser Aliser se potrudio da me zapovednik straže uzme na zub. Izgleda da misli kako ću zaspati tokom jutarnje obuke ako polovinu svake noći provedem budan. Do sada sam uspeo da ga razočaram.“

Tirion se nasmeši. „A da li je Duh naučio da žonglira?“

„Ne“, reče Džon osmehujući se, »ali je Gren jutros uspeo da se kako-tako suprotstavi Halderu, a Pip više ne ispušta mač onoliko često kao pre.“

„Pip?“

„Pravo ime mu je Pipar. Onaj sitni momak, sa velikim ušima. Video me je kako radim sa Grenom i zatražio pomoć. Torn mu nikada nije objasnio kako se ispravno drži mač.“ Okrete se da pogleda na sever. „Treba da čuvam milju Zida. Hoćeš li da mi praviš društvo?“

„Ako budeš hodao sporo“, reče Tirion.

„Zapovednik straže mi je rekao kako moram da hodam da mi se krv ne bi zaledila, ali mi nije rekao i koliko brzo.“

Hodali su, dok je Duh trčkarao pored Džona kao bela senka. „Sutra odlazim“, reče Tirion.

„Znam.“ U Džonovom glasu bilo je čudne tuge.

„Nameravam da se zaustavim u Zimovrelu na putu za jug. Ako imaš neku poruku koju bi želeo da prenesem...“

„Reci Robu da ću postati zapovednik Noćne straže i da ću ga štititi, tako da može da se posveti vezu sa devojkama i da kaže Mikenu da mu slobodno pretopi mač za potkovice.“

„Brat ti je krupniji od mene“, reče Tirion kroz smeh. „Odbijam da isporučim poruke zbog kojih mogu da izgubim glavu.“

»Rikon će pitati kada se vraćam kući. Pokušaj da objasniš kuda sam otišao, ako možeš. Rec mu da može da dobije sve moje stvari dok nisam tu, to će ga obradovati.“

Ljudi su mu tog dana tražili mnogo usluga, pomisli Tirion Lanister. »Znaš, sve to možeš reći i u pismu.“

„Rikon još ne ume da čita. Bren...“ On iznenada zastade. „Ne znam kakvu poruku da pošaljem za Brena. Pomozi mu, Tirione.“

„Kako ja mogu da mu pomognem? Ja nisam meštar da mu ublažim bolove. Nemam mađija da mu vratim noge.“

„Meni si pomogao kada mi je to bilo potrebno“, reče Džon Snežni.

„Nisam ti ja ništa pomogao“, reče Tirion. „To su bile samo reči.“

„Onda i Brenu pruži svoje reči.“

„Tražiš od ćopavca da nauči bogalja da pleše“, reče Tirion. „Koliko god podučavanje bilo iskreno, ishod će biti groteskan. Ipak, ja znam šta znači voleti svog brata, lorde Snežni. Pomoći ću Brenu koliko god budem mogao.“

„Hvala ti, moj gospodaru od Lanistera.“ On skide rukavicu i pruži mu голу šaku. „Prijatelju.“

Tirion shvati da je čudno dirnut. „Većina mojih rođaka su kopilad“, reče uz suv osmeh, „ali ti si prvo kopile koje mi je prijatelj.“ On zubima skide rukavicu i stegnu Džonovu ruku. Dečakov stisak bio je čvrst i snažan.

Kada je ponovo navukao rukavicu, Džon Snežni se naglo okrenu i ode do niskog ledenog severnog bedema. Ispred njega se Zid naglo obrušavao; dalje su bili samo tama i divljina. Tirion krenu za njim, i rame uz rame oni stajahu na kraju sveta.

Noćna straža nije dopuštala da se šuma približi Zidu bliže od pola milje. Šumarci gvozden-drveća, stražarike i hrasta koji su nekada rasli, posećeni su pre mnogo vekova, i tako je stvoren širok pojas golog tla, preko koga neprijatelj nije mogao da pređe neprimećen. Tirion je čuo da je decenijama divlja šuma sezala do zida između tri tvrđave, da je bilo mesta na kojima su sivozelene stražarike i blede čuvardrveće pustili korenje u senci samog Zida, ali je Crni zamak proždirao ogrev čudesnom brzinom, pa su sekire Crne braće još držale šumu na odstojanju.

Ipak, ona nije bila daleko. Tirion ju je jasno video - crna stabla kako se nadvijaju nad golim pojasom, kao drugi zid izgrađen nasuprot prvom, zid noći. U *toj* šumi je retko zamahivano sekirama, ni mesečina nije mogla da probije drevnu zapetljanu mrežu korenja, trnja i ispruženih grana. Tamo su stabla ogromna, i izvidnici su pričali da izgledaju zamišljeno, sa jasnim prezirom prema ljudima. Nije bilo čudo što joj je Noćna straža nadenula ime Ukleta šuma.

Dok je stajao tu i posmatrao tamu u kojoj nije gorela ni jedna jedina vatra, šiban vetrom i hladnoćom koja ga je poput koplja bola u stomak, Tirion Lanister oseti da gotovo može poverovati u priče o Tuđinima, o neprijatelju u noći. Njegove šale o drekavcima i alama više nisu izgledale tako duhovito.

„Moj stric je tamo negde“, reče Džon Snežni tiho, naslonivši se na koplje dok je piljio u tamu. „Prve večeri kada su me poslali ovamo, pomislio sam da će se stric Bendžen noćas vratiti, da ću ga prvi videti i dunuti u rog. Ali nije došao. Te noći niti bilo koje sledeće.“

„Daj mu vremena“, reče Tirion.

Daleko na severu počeo da zavija vuk. Pridruži mu se još jedan glas, pa još jedan. Duh zabaci glavu, slušajući. „Ako se ne vrati“, obeća Džon Snežni, „Duh i ja ćemo otići da ga nađemo.“ On položi ruku na jezovukovu glavu.

„Verujem ti“, reče Tirion, ali zadrhta od pomislih *ko će ići da traži tebe?*

ARJA

Njen otac se ponovo svađao sa Savetom. Arja je to jasno videla na njegovom licu kada je došao do stola, kasno, što je u poslednje vreme često bio slučaj. Prvo jelo, gusta slatka supa od bundeva, već je bilo odneseno kada je Ned Stark ušao u Malu dvoranu. Tako su je zvali da bi je razlikovali od Velike dvorane, gde je kralj mogao da ugosti hiljadu gostiju, mada je ova dugačka prostorija s visokim zasvođenim stropom i stolovima mogla da primi dve stotine ljudi.

„Moj gospodaru“, reče Džori kada otac uđe. On ustade, i ostatak garde ustade s njim. Svi su na sebi imali nove ogrtače od teške sive vune sa belim satenskim obrubom. Šaka od kovanog srebra držala je vunene pregibe svakog ogrtača i označavala ljude koji su ih nosili kao pripadnike desničine Domaće garde. Bilo ih je samo pedeset, tako da je većina klupa bila prazna.

„Sedite“, reče Edard Stark. „Vidim da ste počeli bez mene. Drago mi je što u ovom gradu ipak ima razumnih ljudi.“ On dade znak da se obrok nastavi. Sluge počеше da iznose pladnjeve pečenih rebara sa behm lukom i začinima.

„Po dvorištu se priča da ćemo uskoro imati turnir, moj gospodaru“, reče Džori kada je ponovo seo. „Kažu da će vitezovi iz čitavog kraljevstva doći da se bore i goste u čast tvog postavljenja za kraljevu desnicu.“

Arji je bilo jasno da joj otac zbog toga nije preterano srećan. „Da li se priča i da je to poslednja stvar na svetu koju bih želeo?“

Sansine oči se razrogačiše poput tanjira. „*Turnir*“, uzdahnu ona. Sedela je između obrednice Mordejne i Džejn Pul, što je moguće dalje od Arje a da je otac ne ukori. „Da li ćemo i mi smeti da dođemo, oče?“

„Sansa, znaš šta mislim o tome. Izgleda da moram da se bavim Robertovim igrama i još da se pretvaram kako sam njima počastvovan. To ne znači da moram da podvrgnem svoje kćeri toj ludoriji.“

„Oh, *molim te*“, reče Sansa. „Ja želim da ga vidim.“

Obrednica Mordejna progovori. „Moj gospodaru, princeza Mirsela će biti tamo, a ona je mlađa od gospe Sanse. Na tako velikom događaju se očekuje prisustvo svih dvorskih dama, a pošto je turnir u vašu čast, delovaće neobično ako vaša porodica ne prisustvuje.“

Otac je izgledao kao da ga nešto boli. „Valjda je tako. Dobro onda, obezbediću ti mesto, Sansa.“ On ugleda Arju. „Za vas obe.“

„Mene nije briga za njihov glupi turnir“, reče Arja. Znala je da će princ Džofri biti tamo, a ona je mrzela princa Džofrija.

Sansa podiže glavu. „Biće to *veličanstven* događaj. Nikome nećeš nedostajati.“

Bes sevnu na očevom licu. „Sansa, *dosta*. Ako nastaviš, predomisliću se. Premoren sam od tog beskonačnog rata koji vodite. Vi ste sestre. Očekujem da se ponašate kao sestre, da li je to jasno?“

Sansa zagriže usnu i klimnu. Arja obori pogled i turobno se zagleda u tanjir. Suze su joj pekle oči. Besno ih je protrljala, odlučna da ne zaplače.

Jedini zvuk bilo je zveckanje noževa i viljušaka. „Oprostite mi“, objavi njen otac prisutnima. „Čini mi se da večeras nisam gladan.“ On izađe iz dvorane.

Nakon što je otišao, Sansa počne da se došaptava uzbuđeno sa Džejn Pul. Na drugom kraju stola Džori se nasmeja šali, a Halen počne da priča o konjima. „Ratni konj često nije najbolji za turnire. Nije to isto, uopšte nije isto.“ Svi su tu priču čuli već mnogo puta; Dezmond, Džeks i Halenov sin Harvin zagrajaše da ga učutkaju, a Porter povika da im donesu još vina.

S Arjom nije razgovarao niko. Nju zbog toga nije bilo briga. Tako joj je bilo bolje. Da su joj dozvoljavali, jela bi sama u spavaćoj sobi. Ponekad i jesu, kada je otac morao da večera s kraljem, nekim lordom ili izaslanicima odavde ili odande. Uglavnom su obedovali u njegovim ličnim odajama - on, ona i Sansa. Tada su Arji braća najviše nedostajala. Htela je da zadirkuje Brena, da se igra s bebom Rikonom i da joj se Rob osmehne. Htela je da joj Džon razbaruši kosu i kaže joj „sestrice“ i završava joj rečenice. Ali nikog od njih nije bilo. Ostala joj je samo Sansa, a ona sa njom nije ni razgovarala, osim ako bi je otac na to naterao.

U Zimovrelu su imali običaj da veoma često jedu u Velikoj dvorani. Njen otac je govorio kako lord mora da jede sa svojim ljudima, ako hoće da ih zadrži. „Upoznaj ljude koji te prate“, čula ga je kako jednom govori Robu, „i dozvoli im da oni upoznaju tebe. Ne traži od svojih ljudi da ginu za stranca.“ U Zimovrelu, on je uvek imao jednu stolicu viška za svojim stolom, i svakog dana bi drugi čovek bio pozvan da mu se pridruži. Jedne noći bi to bio Vejon Pul, i razgovor bi se vodio o novcu, zalihama hleba i slugama. Sledeći put bi to bio Miken, pa bi njen otac slušao njegove priče o oklopu, mačevima, i koliko vrelo treba da bude kovačko ognjište i koji je najbolji način za kaljenje čelika. Nekad bi to bio Halen sa svojim beskrajnim pričama o konjima, obrednik Čejl iz biblioteke, Džori, ser Rodrik ili Stara Nen sa svojim pričama.

Arja je obožavala da sedi za očevim stolom i sluša njihove priče. Volela je da sluša i ljude na klupama: konjanike slobodnjake, žilave kao stara koža, uglađene vitezove i odvažne mlade štitonoše, sede stare vojnike. Imala je običaj da ih gađa grudvama i da im pomaže u krađi pita iz kuhinje. Njihove žene su je častile kolačima i ona je izmišljala imena za njihove bebe, igrala se čudovišta, devica i skrivenog blaga i 'dodi-u-moj-zamak' sa njihovom decom. Debeli Tom ju je zvao „Arja Smetalo“, zato što se činilo da je svima i stalno bila na smetnji. To joj se mnogo više dopadalo nego „Arja Konjsko Lice“.

Samo, to je bio Zimovrel, neki drugi svet, a sada se sve promenilo. Ovo je bila prva zajednička večera sa ljudima, još od dolaska u Kraljevu Luku. Arji je bila grozna. Sada su joj bili grozni zvuci njihovih glasova, način na koji su se smejali, priče koje su pričali. Nekad su oni bili njeni prijatelji, osećala se bezbedno u njihovoj blizini, ali sada je znah da je to bila laž. Pustili su kraljicu da ubije Ledi, i to je već bilo dovoljno užasno, ali je onda Pseto našlo Miku. Džejn Pul je rekla

Arji da ga je on iseckao na toliko delića da su ga mesaru vratili u vreći i da je siroti čovek najpre pomislio da su mu doneli zaklanu svinju. A niko nije podigao glas, izvukao mač *niti uradio bilo šta* - ni Harvin koji je uvek tako smelo pričao, ni Alin koji je hteo da postane vitez, ni Džori koji je bio kapetan garde. Čak ni njen otac.

„On je bio *moj prijatelj* prošapta Arja u tanjir, tako tiho da niko nije mogao da je čuje. Rebra su joj ležala netaknuta, odavno hladna, i ispod njih se na tanjiru sakupio tanak sloj masti. Arji pozli od pogleda na to. Ona naglo ustade od stola.

„Kuda zamišljaš da si krenula, mlada gospo?“, upita obrednica Mordejna.

„Nisam gladna.“ Arja se s naporom prisećala ugladenog ophođenja. „Smem li da napustim sto?“, izrecitova ukočeno.

„Ne smeš“, reče obrednica. „Jedva da si i pipnula svoju hranu. Sešćeš i isprazniti tanjir.“

„Isprazni ga ti!“ Pre nego što je bilo ko mogao da je zaustavi, Arja polete ka vratima dok su se ljudi glasno smejali, a obrednica Mordejna vikala za njom, sve glasnije i glasnije.

Debeli Tom je bio na svom mestu, čuvao je ulazna vrata u Desničinu kulu. On zatrepta kada vide Arju kako juri ka njemu i začu obredničine povike. „Hajde, malena, dođi 'vamo“, zausti on pružajući ruke, ali mu Arja šmugnu između nogu i u sledećem trenutku već je trčala uz zavojite stepenice tornja, bat njenih koraka odjekivao je o kamen, dok je Debeli Tom dahtao iza nje.

Spavaća soba bila je jedino mesto koje je Arja volela u čitavoj Kraljevoj Luci, a najviše je volela njena vrata, ogroman komad tamne hrastovine sa okovima od crnog gvožđa. Kada bi zalupila ta vrata i spustila tešku rezu, niko nije mogao da uđe u njenu sobu - ni obrednica Mordejna, ni Debeli Tom, ni Sansa, ni Džori, ni Pseto, *niko!* Sada ih je zalupila.

Pošto je spustila rezu, Arja se konačno oseti dovoljno bezbednom da zaplače.

Ona sede kraj prozora, šmrćući, mrzeći sve, a sebe ponajviše. Sve je bila njena krivica, sve loše što se desilo. Sansa je tako govorila, a i Džejn.

Debeli Tom je kucao na vrata. „Arja, dete, šta nije u redu?“, povika on. „Unutra si?“

„*Nisam!*“, zaurla ona. Kucanje prestade. Trenutak kasnije, ču kako odlazi. Debelog Toma je uvek bilo lako prevariti.

Arja ode do kovčega u podnožju svog kreveta. Kleknu, podiže poklopac i obema rukama poče da izvlači svoju odeću, grabeći pregršti svile, satena, somota i vune i bacajući ih na pod. Bio je tamo na dnu kovčega, gde ga je i sakrila. Arja ga izvadi, gotovo nežno, i izvuče vitko sečivo iz korica.

Igla.

Ona ponovo pomisli na Miku i oči joj se ispuniše suzama. Ona je kriva, ona je kriva, ona je kriva. Da nije od njega tražila da se igraju mačevanja...

Na vratima se začu lupa, glasnija no ranije. „Arja Stark, smesta otvaraj ova vrata, da li me čuješ?“

Arja se okrete u mestu, s Iglom u ruci. „Bolje ti je da ne ulaziš!“, upozori ona. Divlje mahnu mačem kroz vazduh.

„Gospodar desnica će čuti za ovo!“, besnela je obrednica Mordejna.

„Baš me briga“, vrisnu Arja. „Odlazi.“

„*Zažalićeš zbog svog bezobraznog ponašanja, mlada damo, to ti obećavam.*“ Arja je osluškivala kraj vrata sve dok nije čula kako obredničini koraci nestaju u daljini.

Ona se vrati prozoru i sa Iglom u ruci pogleda u dvorište. Kada bi samo umela da se penje kao Bren, pomisli; izašla bi kroz prozor i spustila se niz kulu, pobegla s ovog užasnog mesta, što dalje od Sanse, obrednice Mordejne i princa Džofrija, od svih. Ukrala bi nešto hrane iz kuhinje, uzela Iglu, svoje bolje čizme i topao ogrtač. Mogla bi da nađe Nimeriju u divljim šumama ispod Trozupca, i zajedno bi se vratile u Zimovrel, ili bi pobegle kod Džona na Zid. Shvatila je koliko želi da je Džon sada kraj nje. Možda se tada ne bi osećala ovako usamljenom.

Iz snova o bekstvu prenu je tiho kucanje na vratima. „Arja“, pozva glas njenog oca. „Otvori. Treba da razgovaramo.“

Arja pride vratima i podiže rezu. Otac je bio sam. Izgledao je više tužno no besno. Zbog toga je Arji bilo još teže. „Mogu li da uđem?“ Arja klimnu glavom, a onda obori pogled, postidena. Otac zatvori vrata. „Čiji je to mač?“

„Moj.“ Arja je skoro zaboravila na Iglu u svojoj ruci.

„Daj mi ga.“

Arja nevoljno predade svoj mač, pitajući se da li će ga ikada više držati. Njen otac ga okrete na svetlu, ispitujući obe strane sečiva. Oproba vrh palcem. „Oružje za bravoškog pirata“, reče on. „Ipak mi se čini da prepoznajem ruku njegovog tvorca. Ovo je Mikenov rad.“

Arja nije mogla da ga laže. Ona obori pogled.

Lord Edard Stark uzdahnu. „Moja devetogodišnja kći naoružala se iz moje vlastite kovačnice, a ja o tome ništa ne znam. Od kraljeve desnice se očekuje da vlada nad Sedam kraljevstava, a izgleda da ja nisam u stanju da vladam ni svojim sopstvenim domaćinstvom. Arja, kako to da ti imaš mač? Odakle ti?“

Arja zagriže usnu i ne reče ništa. Neće izdati Džona, čak ni njihovom ocu.

Nakon izvesnog vremena otac reče: „Pretpostavljam da to zapravo nije ni važno.“ Ozbiljno pogleda mač u svojim rukama. „Ovo nije dečja igračka, a najmanje igračka za devojčicu. Šta bi obrednica Mordejna rekla kada bi znala da se igraš mačevima?“

„Nisam se *igrala*“, žestoko odgovori Arja. „Mrzim obrednicu Mordejnu.“

„Dosta.“ Glas njenog oca bio je odsečan i strog. „Obrednica samo vrši svoju dužnost, mada bogovi znaju koliko si zagorčala život toj sirotoj ženi. Tvoja majka i ja smo joj dali nemoguć zadatak, da stvori od tebe gospu.“

„Ja neću da budem gospa!“, besno reče Arja.

„Trebalo bi ovu igračku da prelomim preko kolena ovog trenutka, i okončam ovu besmislicu.“

„Igla se neće slomiti“, reče Arja prkosno, ali joj glas nije zvučao tako sigurno.

„Znači ima i ime?“ Otac joj uzdahnu. „O Arja, u tebi ima toliko divljine, dete. 'Vučja krv', tako je to zvao moj otac. Lijena je imala kap te krvi, a moj brat Brendon mnogo više od kapi. Oboje su zbog toga rano otišli u grob.“ Arja oseti tugu u njegovom glasu; retko je govorio o svom ocu, još ređe o bratu i sestri koji su umrli pre njenog rođenja. „Lijena bi možda nosila mač, ako bi to moj gospodar otac dozvolio. Ponekad me podsećaš na nju. Čak i ličiš na nju.“

„Lijena je bila prelepa“, reče Arja, zapanjena. To su svi govorili. Za Arju niko nikada nije rekao tako nešto.

„Bila je“, složi se Edard Stark, „prelepa, ćudljiva i mrtva pre vremena.“ On diže mač između njih dvoje. „Arja, šta si smerala da uradiš s ovom...“

Iglom? Koga si nameravala da probodeš? Svoju sestru? Obrednicu Mordejnu? Da li bar nešto znaš o mačevanju?“

Mogla je da se seti samo lekcije koju je dobila od Džona. „Za ubadanje služi špic“, izlete joj.

Njen otac jedva zadrža smeh. „To i jeste suština, pretpostavljam.“

Arja očajnički požele da objasni, da ga natera da je shvati. „Pokušala sam da naučim, ali...“ Oči joj se ispuniše suzama. „Tražila sam od Mike da vežba sa mnom.“ Bol je iznenada potpuno preplavi. Ona se okrete, drhteći. „Ja sam to od njega tražila“, progrca. „Bila je to moja krivica, ja sam bila ta...“

Izenada je ruke njenog oca obujmiše. On je nežno zagrlji dok se okretala ka njemu i jecala naslonjena na njegove grudi. „Ne, mila moja“, šaputao je on. „Tuguj za svojim prijateljem, ali nemoj da optužuješ sebe. Nisi ti ubila mesarevog malog. To ubistvo leži na duši Pseta i okrutne žene kojoj služi.“

„Mrzim ih“, poveri se Arja, crvenog lica, šmrčući. „Pseto i kraljicu i kralja i princa Džofrija. Sve ih mrzim. Džofri je lagao, nije bilo onako kao što je rekao. Mrzim i Sansu. Sećala se svega, samo je lagala da bi se dopala Džofriju.“

„Svi mi lažemo“, reče njen otac. „Zar stvarno misliš da verujem kako je Nimerija pobegla?“

Arja pocrvene. „Džori je obećao da nikome neće reći.“

„Džori je održao svoju reč“, reče njen otac s osmehom. „Postoje neke stvari koje ne moraju da mi se kažu. Čak bi i slepac video da te taj vuk ne bi ostavio svojom voljom.“

„Morali smo da je gađamo kamenjem“, reče ona nesrećno. „Ja sam joj rekla da beži, da ide u slobodu, da je neću više. Da ima drugih vukova sa kojima može da se igra, čuli smo ih kako zavijaju, i Džori je rekao da su šume pune divljači, tako da će moći da lovi jelene. Samo što nas je neprekidno pratila, i na kraju smo morali da je gađamo kamenjem. Ja sam je dvaput pogodila. Cvilela je i pogledala me, i

mene je bilo sramota, ali smo dobro postupili, zar ne? Kraljica bi je ubila.“

„Dobro ste postupili“, reče njen otac. „A čak ni laž... nije bila bez časti.“ Odložio je Iglu kada je prišao Arji da je zagrli. Sada ponovo uze sečivo i ode do prozora, zastade na tren, gledajući preko dvorišta. Kada se okrenuo, oči mu behu zamišljene. On sede kraj prozora, sa Iglom preko kolena. „Arja, sedi. Moram da pokušam da ti objasnim neke stvari.“

Napeta, sede na ivicu kreveta. „Premlada si da bih te opteretio svim svojim brigama“, reče joj on, „ali si ti od Starka iz Zimovrela. Znaš naše reči.“

„Zima dolazi“, prošapta Arja.

„Teška i okrutna vremena“, reče njen otac. „Okusili smo ih na Trozupcu, dete, i kada je Bren pao. Ti si rođena u Dugo leto, mila moja, nikada nisi poznavala ništa drugo, ali sada zima zaista dolazi. Zapamti simbol naše kuće, Arja.“

„Jezovuk“, reče ona, misleći na Nimeriju. Iznenada osetivši strah, obgrli svoja kolena.

„Sad ću ti ispričati nešto o vukovima, kćeri. Kada snegovi padnu i zaduvaju beli vetrovi, usamljeni vuk umire, ali čopor preživljava. Leto je vreme za svađe. U zimu, mi moramo da štitimo jedni druge, grejemo se, da delimo naše snage. Zato, ako moraš da mrziš, Arja, mrzi one koji bi stvarno da nam naude. Obrednica Mordejna je dobra žena, a Sansa... Sansa je tvoja sestra. Možda se razlikujete kao sunce i mesec, ali ista krv kola vašim venama. Ona je tebi potrebna, i ti si potrebna njoj... a meni ste potrebne obe, nek mi bogovi pomognu.“

Zvučao je tako umorno da se Arja rastužila. „Ne mrzim ja Sansu“, reče mu ona. „Ne stvarno.“ To je bilo samo napola laž.

„Neću da te plašim, ali neću ni da te lažem. Došli smo u mračno i opasno mesto, dete. Ovo nije Zimovrel. Imamo neprijatelje koji nam smeraju zlo. Ne možemo da vodimo ratove među sobom. Tvoja svojeglavost, bežanje, besne reči, neposlušnost... kod kuće, to su bile samo letnje igre jednog deteta. Ovde i sada, dok nam se zima približava, nešto su potpuno drugo. Vreme je da počneš da odrastaš.“

„Hoću“, obeća Arja. Nikada ranije ga nije volela toliko kao tog trenutka. „I ja mogu da budem snažna. Mogu da budem snažna kao Rob.“

On joj pruži Iglu, balčakom okrenutu ka njoj. „Uzmi.“

Ona pogleda mač, sa čuđenjem. Na tren ju je bilo strah da ga dodirne, plašila se da će joj ga ponovo oteti ako posegne za njim, ali joj otac reče: „Hajde, tvoj je“, i ona ga uze.

„Mogu da ga zadržim?“, reče ona. „Zaista?“

„Zaista.“ On se osmehnu. „Da sam ti ga oduzeo, nema sumnje da bih ti za dve nedelje pod jastukom našao buzdovan. Potrudi se da ne ubodeš sestru, koliko god te izazivala.“

„Neću. Obećavam.“ Arja čvrsto prigrli Iglu dok joj je otac odlazio.

Narednog jutra, za doručkom, izvinila se obrednici Mordejni i zatražila oprost. Obrednica je sumnjičavo žmirkala, ali otac klimnu glavom.

Tri dana kasnije, u podne, kućupravitelj njenog oca, Vejon Pul, posla Arju u Malu dvoranu. Dugački stolovi bili su rasklopljeni a klupe gurnute uza zidove. Dvorana je naizgled bila prazna, sve dok nepoznat glas nije rekao: „Kasniš, dečaće.“ Omalen čovek celave glave i ogromnog orlovskog nosa iskorači iz senke, držeći par tankih drvenih mačeva. „Sutra ćeš biti ovde u podne.“ Govorio je s naglaskom, zapevanjem Slobodnih gradova, Bravosa ili Mira.

„Ko si ti?“, upita Arja.

„Ja sam tvoj učitelj plesa.“ On joj baci jedan drveni mač. Ona pruži ruku da ga uhvati, ali ne uspe i začu kako mač pade na pod. „Sutra ćeš ga uhvatiti. Sada ga podigni.“

To nije bio običan štap, već pravi drveni mač, sa balčakom, krsnicom i jabukom. Arja ga podiže i nervozno ga stegnu obema rukama, držeći ga ispred sebe. Bio je teži nego što je izgledao, mnogo teži od Igle.

Čelavi čovek škljocnu zubima. „Ne radi se tako, dečaće. Ovo nije veliki mač kome su potrebne dve ruke. Držaćeš ga u jednoj.“

„Pretežak je“, reče Arja.

„Težak je da bi ti ojačao, a i zbog ravnoteže. Zbog toga je ispunjen olovom. Dovoljna je jedna ruka.“

Arja skide desnu ruku sa balčaka i obrisa vlažni dlan o pantalone. Držala je mač u levoj ruci. Njemu kao da se to dopalo. „Dobro, u levoj. Sve je obrnuto, tvojim neprijateljima će biti teže. Sada stojiš nepravilno. Okreni se na stranu, tako. Mršav si kao drška koplja, znaš. To je dobro, takođe, meta je manja. Sada, držanje. Da vidim.“ On se približi i zagleda u njenu ruku, raširi joj i ponovo rasporedi prste. „Eto tako, da. Ne steži previše čvrsto. Hvat mora biti vešt, osetljiv.“

„Šta ako mi ispadne?“, reče Arja.

„Čelik mora biti deo tvoje ruke“, reče joj čelavi čovek. „Da li ti može ispasti deo ruke? Ne. Devet godina je Sirio Forel bio prvi mač morskog gospodara od Bravosa, zna on to. Samo ga ti slušaj, dečaće“

Bilo je to treći put da je oslovljava se „dečaće“. „Ja sam devojčica“, usprotivi se Arja.

„Dečak, devojčica“, reče Sirio Forel. „Ti si mač, to je sve.“ On škljocnu zubima. „Baš tako, to je хват. Ne držiš bojnu sekiru, držiš...“

„...Iglu“, završi Arja umesto njega, žustro.

„Baš tako. Sada ćemo zaplesati. Zapamti, dete, mi sada ne učimo gvozdeni ples Vesterosa, viteški ples, zamahivanje i mlaćenje, ne. Ovo je ples od Bravosa, ples vode, hitar i nenadan. Svi ljudi su od vode sazdani, znaš li to? Kada ih probodeš, voda iscuri pa umru.“ On odstupi i podiže svoj drveni mač. „Sada ćeš pokušati da me udariš.“

Arja pokuša da ga udari. Pokušavala je puna četiri sata, sve dok joj svaki mišić ne posta bolan i napet, a Sirio Forel je sve vreme škljocao zubima i davao joj uputstva.

Narednog dana počeli su s pravim radom.

DENERIS

„Dotračko more“, reče ser Džora Mormont dok je zaustavljao svog konja kraj nje, na vrhu grebena.

Ispod njih se prostirala beskonačna i prazna dolina, ogromno ravno prostranstvo koje se pružalo sve do obzorja, i dalje. To zaista *jeste* more, pomisli Deni. Dalje od mesta na kome su stajali nije više bilo bregova, ni brda ni drveća, ni gradova ni puteva, samo beskonačna trava, i kada bi vetar zaduvao, njene su se visoke vlati mreškale poput valova. „Tako je zeleno“, reče ona.

„Sada jeste“, složi se ser Džora. „Treba da vidiš kako izgleda kada procveta, sve u tamnocrvenim cvetovima od obzorja do obzorja, kao more krvi. Onda dođe doba suša, i svet dobije boju stare bronz. A ovo je samo *hrana*, dete. Postoji još stotinu različitih vrsta trava, trava žutih kao limun i tamnih kao indigo, plavih, narandžastih i trava poput duge. Dole, u Zemlji senki, iza Ašaija, postoje okeani utvarne trave, kažu - više od konjanika, sa vlatima bledim poput porcelana. Ona ubija svaku drugu travu i svetluca u mraku poput prokletih duhova. Dotraci kažu da će jednog dana utvarna trava prekriti čitav svet, i da će onda sav život nestati.

Deni se naježi od te misli. „Neću da pričamo sada o tome“, reče ona. „Ovde je tako lepo, neću da mislim o bilo kakvoj smrti.“

„Kako želiš, *kalisi*“, reče ser Džora s poštovanjem.

Ona začu glasove i osvrnu se. Ona i Mormont odmakli su od ostatka njihove družine i sada su se ostali penjali uz greben ispod njih. Njena služavka Iri i mladi strelci njenog *kasa* bili su vesti jahači, gotovo nalik na kentaure, ali se Viseris još mučio sa kratkim uzengijama i pljosnatim sedlom. Njen brat se tu osećao jadno. Nije ni trebalo da dolazi. Magister Ilirio ga je nagovarao da čeka u Pentosu, ponudio mu je sve udobnosti svoje vile, ali Viseris za to nije hteo ni da čuje. On će ostati sa Drogom sve dok dug ne bude plaćen, sve dok ne dobije krunu koja mu je obećana. „A ako pokuša da me prevari, naučiće šta znači probuditi zmaja“, kleo se Viseris, spuštajući ruku na pozajmljeni mač. Ilirio je na to zatrepao i pozeleo mu mnogo sreće.

Deni shvati da trenutno nije spremna da sluša žalopojke svog brata. Dan je bio isuviše lep. Nebo je bilo tamnoplavo, a visoko iznad njih kružio je soko u lovu. More trave se njihalo i uzdisalo sa svakim daškom vetra, osećala je toplinu vazduha na licu i bila je spokojna. Nije htela da dozvoli Viserisu da to pokvari.

„Čekaj tu“, reče Deni ser Džori. „Reci svima da stanu. Reci im da ja to zapovedam.“

Vitez se osmehnu. Ser Džora nije bio naočit čovek. Imao je ramena i vrat bika, a grube crne dlake prekrivale su mu ruke i grudi tako gusto da ništa nije preostalo za glavu. Ipak, njegovi osmesi pružali su Deni utehu. „Učiš da govoriš kao kraljica, Deneris.“

„Ne kao kraljica“, reče Deni. „Kao *kalisi*.“ Ona obode konja i odgalopira sama niz greben.

Greben je bio strm i kamenit, ali Deni je jahala neustrašivo, i radost i opasnost jahanja behu pesma u njenom srcu. Iako joj je Viseris čitavog života ponavljao da je princeza, Deneris Targarjen je to osetila tek kada je uzjahala svoju srebrnu ždrebicu.

U početku nije bilo lako. *Kalasar* se spremio za pokret jutro nakon njene svadbe, krenuo na istok prema Ves Dotraku, i trećeg dana Deni je mislila da će umreti. Rane od sedla otvorile su joj se na stražnjici, odvratne i krvave. Butine su joj bile potpuno izgrebane, ruke pune žuljeva od uzdi, mišići nogu i vrata tako bolni da je jedva mogla da sedi. Kada je pao mrak, sluškinje su morale da joj pomognu da siđe s konja.

Čak ni noći nisu donosile olakšanje. Kal Drogo nije obraćao pažnju na nju dok su jahali, kao ni tokom venčanja, i provodio je večeri pijući sa svojim ratnicima i krvorodnicima, jašući najbolje konje, gledajući žene kako plešu i muškarce kako umiru. U tim delovima njegovog života, za Deni nije bilo mesta. Ostavljena je da jede sama, ili sa ser Džorom i svojim bratom, i da nakon toga plačući utone u san. Ali svake noći pred zoru Drogo je dolazio u njen šator, budio je u tami i jahao je nemilosrdno kao i svog pastuva. Uvek ju je uzimao otpozadi, na dotrački način, i Deni mu je na tome bila zahvalna; tako njen gospodar muž nije mogao da vidi suze koje su joj kupale lice, i mogla je da upotrebi jastuk da priguši bolne krike. Kada bi sve bilo okončano, sklopio bi oči i zahrkao tiho, a Deni bi ležala kraj njega, tela izubijanog i bolnog, previše bolnog za san.

Dani i noći su se nizali, sve dok Deni nije pomislila da ne može da podnese ni tren duže. Radije će se ubiti nego da nastavi, prelomila je jedne noći...

No, kada je te noći ipak usnula, ponovo je sanjala zmajeve. Ovog puta u snu nije bilo Viserisa - samo ona i zmaj. Krljušt mu je bila crna poput noći, vlažna i skliska od krvi. *Njene* krvi, osećala je Deni. Oči su mu bile jezera lave, a kada je otvorio čeljust, plamen je pokuljao u vrelom mlazu. Pevao joj je. Raširila je ruke pred vatrom, zagrlila je, pustila da je čitavu proguta, da je obuzme, prekali i sažee sa nje svaku nečistoću. Osećala je kako joj meso gori, tamni i otpada, osećala je kako joj krv ključa i isparava, ali bola nije bilo. Osećala se snažnom, novom i žestokom.

A narednog dana, začudo, više nije osećala bol. Kao da su je bogovi čuli i sažalili se. Čak su i njene služavke primetile promenu. „*Kalisi*“, upitala je Jiki, „šta nije u redu? Da nisi bolesna?“

„Bila sam“, odgovorila je, stojeći iznad zmajskih jaja koje joj je Ilirio dao kada se udavala. Dodirnula je jedno, najveće od sva tri, prešavši blago šakom preko ljuske. *Crno i grimizno*, pomislila je, *kao zmaj iz mog sna*. Kamen je bio čudno topao pod njenim prstima... ili je možda još uvek sanjala? Uznemireno je povukla ruku.

Od tog časa, svaki dan je bio lakši od prethodnog. Noge su joj ojačale, plikovi

pukli, a šake joj postale žuljevite; meke butine su očvrsle i postale gipke.

Kal je naredio sluškinji Iri da nauči Deni da jaše kao što to Dotraci rade, ali je pravi učitelj bila sama ždrebica. Kao da je osećala Denina raspoloženja, kao da su delile jedan um. Svakim danom Deni je bila sve sigurnija u sedlu. Dotraci su bili surov i bezosećajan narod i nisu imali običaj da životinjama daju imena, tako je Deni o njoj mislila samo kao o srebrnoj ždrebici. Ni prema kome i ni prema čemu ranije nije osećala takvu ljubav.

Kako je jahanje postajalo sve manje mučno, Deni je počela da primećuje lepote predela kroz koji su prolazili. Jahala je na čelu *kalasara* sa Drogom i njegovim krvorodnicima, tako da ju je svaka zemlja čekala sveža i nepoharana. Iza njih će velika horda možda raskopati zemlju i zagaditi reke i dići uvis oblake zagušljive prašine, ali su polja pred njima uvek bila zelena i bujna.

Prešli su talasaste bregove Norvosa, pored niza imanja usečenih u bregove i malih sela čiji su meštani napeto gledali sa belo okrečenih zidova. Pregazili su tri široke mirne reke i četvrtu koja je bila brza, uska i opasna, logorovali pored visokog plavog vodopada, zaobišli ruševine ogromnog mrtvog grada u kome su, pričalo se, duhovi jecali među garavim mermernim stubovima. Jurili su niz valirijske puteve, hiljadu godina stare i prave kao dotračka strela. Pola meseca su jahali kroz Kohorsku šumu, pod zlatnom visokom kupolom od lišća, među stablima debelim kao gradske dveri. U toj šumi bilo je velikih jelena, pegavih tigrova i lemura srebrnog krzna i ogromnih purpurnih očiju, ali su svi bežali pred dolaskom *kalasara* i Deni ih nije videla, ni izdaleka.

Do tada je njena agonija bila izbledela uspomena. I dalje je bila ukočena nakon dugog jahanja, a ipak je bol sada nekako bio sladak, i svakog jutra se radosno penjala u sedlo, željna da sazna kakva je čudesa čekaju u zemljama kroz koje će tog dana proći. Čak je počela da nalazi zadovoljstvo i u svojim noćima, i mada je i dalje jaukala kada bi je Drogo uzimao, to nije uvek bilo od bola.

U podnožju grebena, trave su se digle oko nje, visoke i meke. Deni uspori do kasa i izjaha na ravnicu, izgubivši se u zelenilu, blaženo sama. U *kalasaru* nikada nije bila sama. Kal Drogo je po nju dolazio samo noću, ali su je sluškinje hranile, kupale i spavale ispred ulaza u njen šator, Drogovi krvorodnici i muškarci iz njenog kasa nikada nisu bili daleko, a brat joj je bio neželjena senka, danonoćno. Deni ga je čula s vrha grebena, kako se dere na ser Džoru glasom piskutavim od besa. Ona nastavi da jaše, zaranjajući dublje u dotračko more.

Zelenilo ju je progutalo. Vazduh beše bogat mirisima zemlje i trave, pomešan s mirisom konja, Deninog znoja i ulja u njenoj kosi. Dotrački mirisi. Tu su i pripadali. Deni ih je sve udisala, smejući se. Dođe joj iznenadna potreba da oseti tlo pod sobom, da ukopa prste u tu bogatu crnu zemlju. Ona skoči iz sedla, pusti srebrnu ždrebicu da pase i poče da skida svoje visoke čizme.

Viseris se obruši na nju iznenada, poput letnje oluje, dok mu se preneglo zauzdan konj propinjao. „Kako se *usuđuješ!*“, zaurla on na nju. „Da meni zapovedaš?

Meni?“ On skoči s konja, spotakavši se pri doskoku. Dizao se na noge lica tamnocrvenog od besa. On je zgrabi i prodrma. „Da li si zaboravila ko si ti? Pogledaj se. *Pogledaj se!*“

Deni nije morala da se gleda. Bila je bosa, nauljene kose, u dotračkoj jahaćoj nošnji i šarenom prsluku koji je dobila kao nevestin poklon. Izgledala je kao da tu pripada. Viseris je bio zapušten i prljav u gradskoj svili i verižnjači.

I dalje je urlao. „*Niko* ne zapoveda zmaju, razumeš? Ja sam gospodar Sedam kraljevstava, i ne dozvoljavam da mi drolja nekog divljaka naređuje, da li me čuješ?“ Ruka mu krenu pod njen prsluk, prsti se bolno zariše u njenu dojku. „*Da li me čuješ?*“

Deni ga odgurnu, snažno.

Viseris se zapilji u nju, ljubičaste oči mu behu pune neverice. Ona mu se nikada ranije nije suprotstavila. Nikada mu nije uzvratila. Bes mu izobličili lice. Sada će je povrediti, i to jako, to je znala.

Začu se pucanj.

Zvuk biča beše poput groma. On se obmota Viserisu oko vrata i trže ga unazad. Viseris pade u travu, ošamućen i napola zadavljen. Dotrački jahači su mu se smejali dok se borio da se oslobodi. Onaj sa bičem, mladi Jogo, odsečno postavi pitanje. Deni nije razumela njegove reči, ali dotle su tu već bili Iri, ser Džora i ostatak njenog kasa. „Jogo pita da li hoćeš njegovu glavu, *kalisi*“, reče Iri.

„Ne“, odgovori Deni. „Ne.“

Jogo to shvati. Jedan drugi jahač nešto zareža i Dotraci se nasmejaše. Iri joj reče: „Karo misli da treba da mu uzmeš uvo, da ga naučiš poštovanju“

Njen brat je bio na kolenima, prsti su se zarivali u kožne namotaje, unezvereno je roptao, boreći se za vazduh. Bič mu je bio čvrsto omotan oko vrata.

„Reci im da ne želim da ga povrede“, reče Deni.

Iri ponovi njene reči na dotračkom. Jogo cimnu bič, okrenuvši Viserisa poput lutke na žici. On opet pade na zemlju, oslobođen kožnog zagrljaja; ispod brade mu je bič duboko zasekao tanku krvavu crtu.

„Upozorio sam ga da će se to dogoditi, moja gospo“, reče ser Džora Mormont. „Rekao sam mu da ostane na grebenu, kao što si naredila.“

„Znam da jesi“, odgovori Deni, posmatrajući Viserisa. On je ležao na zemlji teško dišući, crvenog lica i uplakan. Bilo ga je žalosno videti. Uvek je i bio takav. Kako samo ranije nije to primetila? Ona oseti prazninu u sebi, na mestu gde je nekada obitavao strah.

„Uzmi mu konja“, naredi Deni ser Džori. Viseris je pogleda razrogačenim očima. Nije mogao da veruje u ono što je čuo; niti je Deni mogla da veruje onome što je govorila. Ipak, reči su dolazile. „Neka moj brat hoda za nama do *kalasara*.“ Među Dotracima, čovek koji ne jaše i nije čovek, on je na dnu dna, bez časti i ponosa. „Neka svi vide kakav je.“

„Ne!“ vrisnu Viseris. On se okrete ka ser Džori, moleći na zajedničkom jeziku, rečima koje konjanici nisu mogli da razumeju. „Udari je, Mormonte. Da je zaboli. Tvoj kralj ti naređuje. Pobij ove dotračke džukele i nauči je.“

Izgnani vitez pogleda Deni, a onda njenog brata: nju - bosonogu, sa zemljom među nožnim prstima i uljem u kosi, njega - u svili i čeliku. Deni je videla odluku na njegovom licu. „On će hodati, *kalisi*“, reče on. Uze uzde konja njenog brata dok se Deni pela na srebrnu ždrebicu.

Viseris ga pogleda s nevericom, a onda sede na zemlju. Čutao je, ali se nije micao, i oči su mu bile pune otrova dok su oni odlazili. Uskoro nestade u visokoj travi. Kada ga više nisu mogli videti, Deni poče da se boji. „Da li će naći put nazad?“, upita ser Džoru dok su jahali.

„Čak će i čovek slep poput tvog brata lako moći da prati naš trag“, odgovori on.

„On je gord. Možda će ga biti sramota da se vrati.“

Džora se nasmeja. „Kuda bi drugde mogao da ode? Ako ne bude mogao da nađe *kalasar*, *kalasar* će sasvim sigurno naći njega. Teško je udaviti se u dotračkom moru, dete.“

Deni shvati istinu tih reči. *Kalasar* je bio poput grada u pokretu, ali se nije kretao naslepo. Uvek su jahači iz prethodnice išli daleko ispred glavne povorke, tražeći bilo kakav trag divljači, grabljivica ili neprijatelja, dok su izviđači čuvali bokove. Ništa im nije promicalo, ne ovde, u ovoj zemlji, mestu iz koga su potekli. Te ravnice su bile deo njih... a sada i deo nje.

„Udarila sam ga“, reče ona s čuđenjem u glasu. Sada kada je bilo gotovo, činilo joj se poput nekog čudnog sna koji je usnila. „Ser Džora, da li misliš... on će biti tako besan kada se vrati...“ Ona zadrhta. „Probudila sam zmaja, zar ne?“

Ser Džora prezrivo frknu. „Da li se mrtvi mogu probuditi, devojko? Tvoj brat Regar bio je poslednji zmaj, a on je poginuo na Trozupcu. Viseris je... manje od zmijske senke.“

Njegove grube reči je zaprepastiše. Učini joj se kao da je sve u šta je ikada verovala dovedeno u pitanje. „Ti... ti si mu zakleo svoj mač...“

„I jesam, devojko“, reče ser Džora. „A ako je tvoj brat zmijska senka, šta su onda njegove sluge?“ Glas mu beše pun jeda.

„On je još uvek jedini kralj. On je...“

Džora pritera svog konja do njenog i pogleda je. „Sada mi reci istinu. Da li bi volela da vidiš Viserisa kako sedi na prestolu?“

Deni razmisli o tome. „On ne bi bio dobar kralj, zar ne?“

„Bilo je i gorih... ali ne mnogo njih.“ Vitez obode konja i odjaha dalje.

Deni je išla tik uz njega. „Ipak“, reče ona, „običan narod ga i dalje čeka. Magister Ilirio kaže da šiju zmajске barjake i mole se da se Viseris vrati preko Uskog mora i oslobodi ih.“

„Običan narod moli se za kišu, zdravu decu i leto bez kraja“, reče joj ser Džora.

„Nije ih briga za veliku gospodu i njihovu igru prestola, sve dok imaju malo mira.“ On slegnu ramenima. „Ali ga nikada nemaju.“

Deni je neko vreme jahala ćutke, baveći se njegovim rečima kao nekom zagonetkom. Pomisao da narod nije briga vlada li njime pravi kralj ili uzurpator kosila se sa svime što joj je Viseris govorio. Ipak, što je više mislila o Džorinim rečima, to su joj istinitije zvučale.

„Za šta se *ti* moliš, ser Džora?“, upita ga ona.

„Za dom“, reče on. Glas mu je bio težak od čežnje.

„I ja se molim za dom“, reče mu ona, verujući u to.

Ser Džora se nasmeja. „Onda pogledaj oko sebe, *kalisi*.“

Ali nisu ravnice bile ono što je Deni tada videla. Bila je to Kraljeva Luka i velika Crvena tvrđava koju je podigao Egon Osvajač. Bio je to Zmajkamen na kome je rođena. U oku njenog uma goreli su hiljadama svetiljki, vatra je buktala iza svakog prozora. U oku njenog uma, sva vrata behu crvena.

„Moj brat nikad neće povratiti Sedam kraljevstava“, reče Deni. Shvatila je da je to odvajkada znala, čitav život. Samo sebi nikada nije dozvolila da izgovori te reči, čak ni šapatom, ali ih je sada rekla glasno pred Džorom Mormontom i čitavim svetom.

Ser Džora je odmeri pogledom. „Misliš da neće.“

„On ne bi mogao da vodi vojsku, čak ni kada bi mu je moj gospodar muž dao“, reče Deni. „Nema novca i jedini vitez koji ga prati smatra ga za nešto gore od zmije. Dotraci se podsmevaju njegovoj slabosti. On nas nikada neće odvesti kući.“

„Mudro dete.“ Vitez se osmehnu.

„Nisam ja dete“, reče mu ona žestoko. Pete joj se zariše ždrebici u slabine i ova potrča. Jurila je sve brže i brže, ostavivši Džoru, Iri i ostale daleko za sobom, s toplim vetrom u kosi i rumenilom zalazećeg sunca na licu. Kada je stigla do *kalasara*, bio je sumrak.

Robovi su podigli njen šator pored obale jezerceta sa izvorom. Čula je grube glasove iz palate od pletene trave na bregu. Uskoro će biti i smeha, kada muškarci iz njenog kasa budu ispričali šta se danas dogodilo u travama. Kada se Viseris šepajući bude vratio, svaki muškarac, žena i dete u logoru znaće da je on hodač. U *kalasaru* nema tajni.

Deni predade ždrebicu jednom robu da je istimari i uđe u svoj šator. Pod njegovom svilom bilo je prohladno i mračno. Kada zatvori ulaz za sobom, Deni ugleda prst prašnjave crvene svetlosti kako dodiruje njena zmajeva jaja na drugom kraju šatora. Na trenutak, hiljadu kapljica grimiznog plamena zapliva joj pred očima. Ona zatrepta i one nestadoše.

Kamen, reče ona sebi. *Ona su samo kamen, čak i Ilirio tako kaše, svi zmajevi su odavno mrtvi.* Ona položi dlan na crno jaje, prstiju nežno raširenih po oblini ljuske. Kamen beše topao. Gotovo vruć. „Sunce“, prošapta Deni. „Sunce ih je zagrejalo.“

Ona naredi svojim sluškinjama da joj pripreme kupatilo. Dorea založi vatru pred šatorom, dok Iri i Jiki skinuše veliku bakarnu kadu, još jedan nevestin poklon, sa teglećih konja i doneše vodu iz jezerceta. Kada je voda bila topla, Iri joj pomože da uđe, a zatim se i sama spusti u nju.

„Da li si ikada videla zmaja?“, upita ona dok joj je Iri ribala leđa, a Jiki ispirala pesak iz kose. Čula je da su prvi zmajevi došli sa istoka, iz Zemlje senki iza Ašaija i ostrva Žadnog mora. Možda ih tamo još ima živih, u kraljevstvima čudnim i divljim.

„Nema više zmajeva, kalisi“, reče Iri.

„Mrtvi su“, složi se Jiki. „Davno i pradažno.“

Viseris joj je rekao da su poslednji targarjenski zmajevi umrli pre manje od veka i po, za vladavine Egona III, koga su zvali Zmajogub. To se Deni nije činilo tako davno. „Svugde?“, reče ona, razočarana. „Čak i na istoku?“ Mađija je umrla na zapadu nakon Propasti Valirije i Zemlje dugog leta i ni mađijom iskovan čelik, ni olujpevači, ni zmajevi nisu mogli da je spasu. Ali Deni je oduvek slušala kako je istok drugačiji. Pričalo se da mantikore lutaju ostrvima Zadnog mora, da su džungle Ji Tija prepune baziliska, da pevači čini, vešci i vazdušni volšebnici otvoreno upražnjavaju svoje veštine u Ašaiju, dok senkovesci i krvni čarobnjaci spremaju užasne čarolije pod okriljem noći. Zašto onda ne bi bilo i zmajeva?

„Nema zmaj“, reče Iri. „Hrabri ljudi ubiju ih, jer zmaj užasna zla zver. To je znano.“

„Znano je“, složi se Jiki.

„Neki trgovac iz Kara jednom mi je rekao da zmajevi dolaze sa meseca“, reče plavokosa Dorea dok je zagrevala peškir nad vatrom. Jiki i Iri bile su Denine vršnjakinje, dotračke devojke odvedene u ropstvo kada je kal Drogo uništio kalasar njihovog oca. Dorea je bila starija, bilo joj je skoro dvadeset. Magister Ilirio ju je pronašao u kući zadovoljstava u Lisu.

Srebrna i vlažna kosa pade joj u oči kad Deni okrete glavu, radoznala. „Sa meseca?“

„Rekao mi je da je mesec jedno jaje, kalisi“, reče devojka iz Lisa. „Nekada su na nebu bila dva meseca, ali je jedan prišao preblizu suncu i pukao od toplote. Hiljadu zmajeva se izleglo i popilo toplotu sunca. Zato zmajevi bljuju vatru. Jednog dana, i drugi mesec će poljubiti sunce, naprsnuće i zmajevi će se vratiti.“

Dve Dotrakinje se zakikotaše i nasmejaše. „Ti si glupava slamnokosa robinja“, reče Iri. „Mesec nije jaje. Mesec je boginja, žena supruga sunca. To je znano.“

„Znano je“, složi se Jiki.

Denina koža bila je čista i ružičasta kada je izašla iz kade. Jiki ju je položila da bi joj nauljila telo i istrljala prljavštinu iz pora. Nakon toga ju je Iri posula začincvetom i cimetom. Dok joj je Dorea četkala kosu, sve dok nije sijala kao kovano srebro, ona je mislila o mesecu, jajima i zmajevima.

Večera joj je bila jednostavna i sastojala se od voća, sira i prženog hleba,

zalivena vrčom vina zaslađenog medom. „Dorea, ostani da jedeš sa mnom“, naredi Deni kada je otpustila ostale sluškinje. Lišanka je imala kosu boje meda i oči poput letnjeg neba.

Ona obori te oči kada ostadoše same. „Činiš mi čast, *kalisi*“, reče ona, ali to nije bila čast, već samo služba. Dugo nakon što se mesec digao, sede su zajedno i pričale.

Te noći, kada je kal Drogo došao, Deni ga je čekala. Zastavši na ulazu u šator pogledao ju je iznenađeno. Ona ustade lagano i otvori svoje spavaće svile i pusti ih da padnu na zemlju. „Ove noći moramo izaći napolje, moj gospodar“, reče mu ona, pošto su Dotraci verovali da sve važno u čovekovom životu mora da se uradi pod vedrim nebom.

Kal Drogo krenu za njom na mesečinu, zvonca u kosi mu tiho pevahu. Nekoliko koraka od njenog šatora bila je postelja od meke trave i tu ga Deni privuče dole k sebi. Kada on pokuša da je okrene, ona mu stavi ruku na grudi. „Ne“, reče ona. „Ove noći hoću da ti gledam lice.“

U srcu *kalasara* nema privatnosti. Deni je na sebi osećala poglede dok ga je svlačila, čula je tihe glasove dok je radila stvari koje joj je Dorea rekla da uradi. To joj ništa nije značilo. Zar nije ona bila *kalisi*? Samo je njegov pogled bio važan i, kada ga je uzjahala, videla je nešto što nikada ranije nije. Jahala ga je jednako žestoko kao što je jahala svoju ždrebicu, i kada je trenutak njegovog zadovoljstva došao, kal Drogo uzviknu njeno ime.

Bili su na daljoj strani dotračkog mora kada Jiki pomilova blagu oblinu Deninog stomaka i reče: „*Kalisi*, nosiš dete.“

„Znam“, reče joj Deni.

Bio joj je četrnaesti imendan.

BREN

Dole u dvorištu Rikon je trčao s vukovima.

Bren ga je gledao sa prozora. Gde god bi dečak krenuo, Sivi Vetar bi stigao tamo pre njega, pokušavajući da mu prepreči put, sve dok ga Rikon ne bi video, zacičao od zadovoljstva i odjurio u drugom pravcu. Čupavko je trčao za njim, okrećući se okolo i škljocajući zubima ako bi drugi vukovi prišli preblizu. Krzno mu je potamnelo tako da je sada bio sasvim crn, a oči su mu bile zelena vatra. Brenov Leto stizao je poslednji. Bio je boje srebra i dima, sa očima od žutog zlata, koje su videle sve što je trebalo videti. Manji od Sivog Vetra i oprezniji. Bren pomisli kako je on najpametniji u okotu. Mogao je da čuje zadihani smeh svog brata dok je Rikon dečjim nožicama jurcao po nabijenoj zemlji.

Oči ga zapekoše. Poželeo je da je tamo dole, da se smeje i trči. Besan zbog te misli, Bren potisnu suze pre nego što su potekle. Osmi imendan mu je došao i prošao. Sada je bio skoro odrastao čovek, prestar za plakanje.

„Bila je to samo laž“, reče on gorko, sećajući se vrane iz sna. „Ja ne mogu da letim. Ne mogu čak ni da trčim.“

„Sve vrane lažu“, složi se Stara Nen, iz stolice u kojoj je vezla. „Znam jednu priču o vrani.“

„Neću više priča“, reče Bren razdražljivim glasom. Nekada je voleo Staru Nen i njene priče. Pre. Ali sada je sve bilo drugačije. Po čitav dan su ga ostavljali sa njom, da ga pazi, pere i pravi mu društvo, ali mu je od nje samo bilo još gofe. „Mrzim tvoje glupe priče.“

Starica mu uputi krezub osmeh. „Moje priče? Ne, mali moj gospodar, nisu to moje priče. Priče jednostavno *jesu*, pre i posle mene, baš kao i tebe.“

Ona je veoma ružna starica, pomisli Bren pakosno; osušena i izborana, gotovo slepa, preslaba da se penje uz stepenice, sa tek nekoliko pramenova bele kose koji su pokrivali pegavo, ružičasto teme. Niko nije znao koliko joj je tačno godina, ali mu je otac rekao da su je zvali Stara Nen i kada je on bio dečak. Zasigurno je bila najstarija osoba u Zimovrelu, možda najstarija u Sedam kraljevstava. Nen je došla u zamak kao dovilja za Brendona Starka čija je majka umrla na porođaju. On je bio stariji brat lorda Rikarda, Brenovog dede, ili možda mlađi brat, ili brat oca lorda Rikarda. Ponekad bi Stara Nen rekla jedno, a ponekad drugo. U svim pričama mali dečak je umirao od letnje jeze u trećoj godini, ali je Stara Nen ostala u Zimovrelu sa svojom decom. Izgubila je oba sina u ratu u kome je kralj Robert osvojio presto, a unuk joj je poginuo na zidinama Hridi tokom bune Belona Grejdžoja. Kćeri su joj se odavno poudavale, odselile i poumirale. Od potomaka joj je ostao samo Hodor, zaostali div koji je radio u štali, ali je Stara Nen i dalje živela, vezla i pričala svoje priče.

„Nije me briga čije su priče“, reče joj Bren, „mrzim ih.“ Nije hteo priče i nije

hteo Staru Nen. Hteo je svoju majku i oca. Hteo je da trči zajedno sa Letom. Hteo je da se penje uz Slomljenu kulu i da hrani vrane kukuruzom. Hteo je da ponovo jaše ponija uz svoju braću. Hteo je da sve bude kao nekada.

„Znam priču o dečaku koji je mrzeo priče“, reče Stara Nen sa glupim smeškom, dok su joj igle radile sve vreme - *klik, klik, klik*, sve dok Bren nije pozeleo da zaurla na nju.

Nikada više neće biti kao što je nekada bilo, dobro je to znao. Vrana ga je prevarila da poleti, ali kada se probudio, bio je slomljen i svet se promenio. Svi su ga napustili, i otac i majka i sestre, čak i polubrat Džon. Otac mu je obećao da će jahati pravog konja do Kraljeve Luke, ali su otišli bez njega. Meštar Luvini je za lordom Starkom poslao pticu s porukom, jednu majci i treću Džonu na Zidu, ali nije bilo odgovora. „Ptice se često gube, dete“, rekao mu je meštar. „Ima mnogo milja i mnogo sokolova do Kraljeve Luke, poruka možda nije stigla do njih.“ Ipak se Brenu činilo kao da su svi umrli dok je on spavao... ili je možda Bren umro, i oni su ga zaboravili. Otišli su i Džori, ser Rodrik, Vejon Pul, Halen, Harvin i Debeli Tom i četvrtina garde.

Samo su Rob i mali Rikon još bili tu, a Rob se promenio. On je sada bio lord Rob, ili je bar pokušavao to da bude. Nosio je pravi mač i nikada se nije smejao. Dane je provodio obučavajući gardu i vežbajući mačevanje, tako da je dvorište ječalo od sudara čelika dok je Bren žalostivo gledao s prozora. Noću bi se zaključao s mešтром Luvinom, razgovarajući i baveći se knjigovodstvom. Ponekad bi izjahao sa Halisom Molenom i danima se ne bi vraćao iz posete dalekim utvrđenjima. Kad god bi otišao na duže od dana, Rikon bi plakao i pitao Brena da li će se Rob ikada vratiti. Čak i kada je bio kod kuće u Zimovrelu, lord Rob kao da je manje vremena imao za svoju braću nego za Halisa Molena i Teona Grejdžoja.

„Mogu da ti ispričam priču o Brendonu Zidaru“, reče Stara Nen. „Ta ti je oduvek bila omiljena.“

Pre mnogo hiljada godina, Brendon Zidar je podigao Zimovrel, a neki kažu i Zid. Bren je znao tu priču, ali mu ona nikada nije bila omiljena. Možda je neki drugi Brendon voleo tu priču. Ponekad bi mu Nen pričala kao da je on *njen* Brendon, odojčce koje je podigla pre toliko godina, ili bi ga zamenila s njegovim stricem Brendonom, koga je ubio Ludi Kralj pre nego što je Bren uopšte bio rođen. Ona je živela toliko dugo, majka mu je jednom rekla, da su u njenoj glavi svi Brendoni iz njihove kuće postali jedna osoba.

„To nije moja omiljena priča“, reče on. „Omiljene su mi one strašne.“ On začu neku pometnju napolju i okrenu se nazad ka prozoru. Rikon je jurio preko dvorišta ka kapiji, vukovi su ga pratili, ali toranj je gledao na pogrešnu stranu, i Bren nije mogao da vidi šta se dešava. On od besa udari pesnicom po butini i ne oseti ništa.

„O, moje drago letnje dete“, reče Stara Nen tiho, „šta *ti* znaš o strahu? Strah je za zimu, moj mali gospodaru, kada snegovi padnu stotinu stopa visoki, i kada ledeni vetar zaurla sa severa. Strah je za Dugu noć, kada sunce godinama neće da

otkrije svoje lice, kada se mala deca rađaju, žive i umiru u tami, dok jezovuci postaju mršavi i gladni, a beli hodači idu kroz šume.“

„Misliš na Tuđine“, reče Bren svadljivo.

„Na Tuđine“, složi se Stara Nen. „Pre mnogo, mnogo hiljada godina svetom zavlada zima kakvu ljudi nisu pamtili - hladnija, okrutnija i duža od bilo koje ranije. Došla je noć koja je trajala čitavo pokolenje i kraljevi su drhtali i umirali u svojim zamkovima, baš kao i svinjari u svojim kolibama. Žene su davile svoju odojčad, da ih ne bi videle kako umiru od gladi, plaču i kako im se suze smrzavaju na obrazima“ Glas i igle joj zastadoše i ona pogleda Brena bledim mlečnim očima i upita: „Dakle, dete, takve priče voliš?“

„Pa“, reče Bren nerado, „da, samo...“

Stara Nen klimnu glavom. „U toj tami, Tuđini dođoše prvi put“, reče ona dok su joj igle radile *klik, klik, klik*. „Bili su to hladni stvorovi i mrtvi, i mrzeli su gvožđe i vatru i dodir sunca, i svako stvorenje s toplom krvi u žilama. Preplavili su utvrde, gradove i kraljevstva, uništili mnoge vojske i junake, jašući svoje blede mrtve konje i predvodeći povorke mrtvih ratnika. Mačevi svih ljudi nisu mogli da zaustave njihovo napredovanje, a oni nisu štedeli čak ni device i odojčad. Lovili su device kroz smrznute šume i hranili svoje mrtve slugе mesom dece.“

Glas joj je postao veoma tih, gotovo šapat, i Bren shvati da se nagine ka njoj da bi bolje čuo.

„To su bili dani pre nego što su Andali došli i davno pre nego što su žene pobegle preko Uskog mora iz gradova Rojne; stotinu kraljevstava tog doba bila su kraljevstva Prvih ljudi, koji su te zemlje uzeli od Dece šume. Ipak su na šumskim prostranstvima Deca još živela u drvenim gradovima i izdubljenim brdima, a lica u drveću sve su posmatrala. I tako je, dok su hladnoća i smrt vladale zemljom, poslednji junak odlučio da potraži Decu, u nadi da će njihove drevne mađije povratiti ono što su ljudske vojske izgubile. On je krenuo u mrtve zemlje s mačem, konjem, psom i deset saputnika. Godinama je tragao, sve dok nije potpuno izgubio nadu da će pronaći Decu šume u njihovim tajnim gradovima. Prijatelji su mu umirali, jedan po jedan, umro mu je i konj, na kraju čak i pas, a mač mu se zamrzao tako strašno da je prepukao kada je pokušao da ga upotrebi. I Tuđini su namirisali njegovu toplu krv, krenuli su tiho njegovim tragom, prateći ga pomoću čopora bledih belih paukova velikih poput pasa...“

Vrata se s treskom otvoriše i Brenovo srce poskoči od iznenadnog straha. No, to beše samo meštar Luvín, a iza njega se na stepeništu pomolio i Hodor. „Hodor!“, reče konjušar, po svom običaju, i uputi svima širok osmeh.

Meštar Luvín se nije osmehivao. „Imamo posetioce“, objavi on, „i Bren mora da siđe.“

„Sada slušam priču“, pobuni se Bren.

„Priče će da sačekaju, moj mali gospodaru, a kada im se vratiš, biće i dalje tu“, reče Stara Nen. „Posetioци nisu tako strpljivi, a oni često donose svoje priče.“

„Ko je došao?“, upita Bren meštra Luvina.

„Tirion Lanister i neki ljudi Noćne straže, sa porukom od tvog brata Džona. Rob ih je upravo primio. Hodore, pomози Brenu da siđe u dvoranu.“

„Hodor!“, složi se veselo Hodor. On se saže da bi mu krupna čupava glava prošla ispod vrata. Hodor je bio skoro sedam stopa visok. Teško je bilo poverovati da je potomak Stare Nen. Bren se pitao da li će se i on u starosti smežurati kao njegova čukunbaba. To je izgledalo malo verovatno, čak i da Hodor doživi hiljaditu.

Hodor diže Brena lako kao da je naramak sena, i priljubi ga čvrsto uz svoje kršne grudi. Uvek se blago osećao na konje, ali to nije bio loš miris. Ruke su mu bile ogromne, mišićave i prekrivene smeđim dlakama. „Hodor“, reče on ponovo. Teon Grejdžoj je jednom primetio da Hodor ne zna mnogo, ali bar svoje ime nesumnjivo zna. Stara Nen je kokodakala kao kokoška kada joj je Bren to ispričao, i priznala je da je Hodorovo pravo ime Valder. Niko nije znao poreklo imena „Hodor“, rekla je ona, ali kada ga je pomenuo, svi su počeli da ga zovu tako. Bila je to jedina reč koju je znao.

Ostavili su Staru Nen u sobi u tornju, sa iglama i uspomenama. Hodor je odsutno pevušio dok je nosio Brena niz stepenice i kroz galeriju, a meštar Luvin ih je pratio, jedva držeći korak sa konjušarevim dugačkim nogama.

Rob je sedeo u očevoj visokoj stolici, odeven u verižnjaču, tvrdnu kožu i strogo lice lorda Roba. Teon Grejdžoj i Halis Molen stajali su iza njega. Desetak gardista postrojilo se uz sive kamene zidove između visokih uskih prozora. Na sredini sobe nalazio se kepec sa svojim slugama i četvorica stranaca u crnini Noćne straže. Bren je mogao da oseti bes u vazduhu istog trenutka kada ga je Hodor uneo kroz vrata.

„Svaki čovek Noćne straže je dobrodošao u Zimovrelu, ako hoće da ostane“, govorio je Rob glasom lorda. Mač mu je ležao preko kolena, ogoljen čelik pred čitavim svetom. Čak je i Bren znao šta znači primiti gosta sa mačem izvađenim iz korica.

„Svaki čovek Noćne straže“, ponovi kepec, „ali ne i ja, da li sam te dobro razumeo?“

Rob ustade i uperi mač u malog čoveka. „Ja sam ovde gospodar dok mi majka i otac nisu tu, Lanistere. Nisam ti ja dečko.“

„Ako si gospodar, trebalo bi da se naučiš gostoljubivosti“, odgovori mali čovek, ne obraćajući pažnju na mač uperen u svoje lice. „Tvoj polubrat je izgleda taj koji je nasledio vrline tvoga oca.“

„Džon“, izlete Brenu iz Hodorovog naručja.

Kepec se okrenu da ga pogleda. „Znači istina je, dečak je preživeo. Jedva sam poverovao u to. Vas Starkove je teško ubiti.“

„Vama Lanisterima bi bilo bolje da to zapamtite“, reče Rob, spuštajući mač. „Hodore, donesi ovamo mog brata.“

„Hodor“, reče Hodor, priđe smeškajući se i posadi Brena u visoku stolicu

Starka, gde su lordovi Zimovrela sedeli još u vreme kada su sebe zvali Kraljevima na Severu. Stolica je bila od hladnog kamena, uglačana bezbrojnim stražnjicama; glave jezovuka režale su na krajevima teških rukonaslona. Bren ih sedajući stegnu, dok su mu beskorisne noge visile. U velikoj stolici osećao se poput bebe.

Rob mu stavi ruku na rame. „Rekao si da imaš posla s Brenom. Evo ga, Lanistere.“

Bren beše neprijatno svestan očiju Tiriona Lanistera. Jedno je bilo crno a drugo zeleno, i oba su ga gledala, proučavala, odmeravala. „Priča se da si vešt u penjanju, Brene“, reče mali čovek napokon. „Reci mi, kako se desilo da si tog dana pao?“

„*Nisam*“, reče Bren žustro. On nikada nije pao - nikada, nikada, *nikada*.

„Dečak se ne seća ničega u vezi s padom, niti sa usponom koji mu je prethodio“, reče meštar Luvin blago.

„Neobično“, reče Tirion Lanister.

„Moj brat nije ovde da bi odgovarao na pitanja, Lanistere“, reče Rob otresito. „Obavi šta imaš i kreni dalje svojim putem.“

„Imam poklon za tebe“, reče kepec Brenu. „Da li voliš da jašeš, dečače?“

Meštar Luvin iskorači. „Moj gospodaru, dečak ne vlada sopstvenim nogama. Ne može da jaše konja.“

„Gluposti“, reče Lanister. „Sa pravim konjem i pravim sedlom, čak i bogalj može da jaše.“

Reč je bila bodež koji se zario u Brenovo srce. On oseti kako mu suze naviru na oči. „Ja *nisam* bogalj!“

„Onda ja nisam kepec“, reče kepec, iskrivivši usne. „Moj otac će biti jako radostan kada to čuje.“ Grejdžoj se nasmeja.

„O kakvom to konju i sedlu govoriš?“, upita meštar Luvin.

„O pametnom konju“, odgovori Lanister. „Dečak ne može da se služi nogama da bi obuzdavao životinju, tako da morate oblikovati konja prema jahaču i naučiti ga da odgovara na uzde, na glas. Ja bih počeo sa mladim ždrebetom, koje ne mora najpre da zaboravi staru dresuru.“ On iz pojasa izvuče svitak. „Daj ovo tvom sedlaru. On će obezbediti ostalo.“

Meštar Luvin uze papir iz kepečevih ruku, radoznao kao mala siva veverica. On ga razmota, pogleda. „Shvatam. Odlično crtaš, moj gospodaru. Da, ovo bi moglo da uspe. Trebalo je da se setim.“

„Ja sam se lakše dosetio, meštre. Ne razlikuje se mnogo od mojih sedala.“

„Stvarno ću moći da jašem?“, upita Bren. Želeo je da im veruje, ali se bojao. Možda je to bila samo još jedna laž. Vrana mu je obećala da će leteti.

„Hoćeš“, reče mu kepec. „I kunem ti se, dečače, na konju ćeš biti visok kao ostali.“

Rob Stark je delovao zbunjeno. „Da li je ovo nekakva zamka, Lanistere? Šta

Bren tebi znači? Zašto bi ti hteo da mu pomogneš?“

„Zato što me je tvoj brat Džon to zamolio. A ja imam meko srce za bogalje, kopilad i sve što je polomljeno.“ Tirion Lanister položi ruku na srce i iskezi se.

Dvorišna vrata se naglo i širom otvoriše. Sunčeva svetlost razli se dvoranom i Rikon ulete, bez daha. Jezovuci su bili sa njim. Dečak zastade kod vrata, širom otvorenih očiju, ali vukovi nastaviše. Pogledi im pronađoše Lanistera, ili možda uhvatiše njegov miris. Leto prvi počeo potmulo da reži. Sivi Vetar to prihvati. Krenuše prema malom čoveku, svaki sa po jedne strane.

„Vukovima se ne dopada tvoj miris, Lanistere“, primeti Teon Grejdžoj.

„Možda je vreme da krenem“, reče Tirion. On zakorači unazad... i Čupavko izlete iz senki besno režeći. Lanister se trže, a Leto polete na njega sa druge strane. On se zaljulja, nesiguran na nogama, i Sivi Vetar ga zgrabi za ruku, zubima kidajući parče tkanine sa rukava.

„Ne!“ povika Bren sa visoke stolice dok su se lanisterski ljudi mašali svog čelika. „Leto, *dolazi*. Leto, mesto!“

Jezovuk ču glas, pogleda Brena, a onda ponovo Lanistera. Otpuza unazad, dalje od čovečuljka i smesti se podno Brenovih nogu.

Rob je zadržavao dah. Sad ga glasno ispusti i pozva: „Sivi Vetre.“ Njegov jezovuk mu priđe, hitar i tih. Sada je ostao samo Čupavko, muklo režeći na malog čoveka, sa očima koje su gorele poput zelene vatre.

„Rikone, pozovi ga“, povika Bren svom malom bratu, a Rikon dođe k sebi i uzviknu: „Kući, Čupo, dođi kući.“ Crni vuk još jednom zareža na Lanistera i uzmače ka Rikonu, koji ga čvrsto zagrlji oko vrata.

Tirion Lanister odmota svoj šal, obrisa čelo i reče ravnim glasom: „Veoma zanimljivo.“

„Da li si dobro, moj gospodaru?“, upita jedan od njegovih ljudi, s mačem u ruci. Govorio je uznemireno, motreći jezovuke.

„Rukav mi je pocepan i gaće su mi iz nepoznatog razloga mokre, ali ništa nije povređeno, sem mog ponosa.“

Čak je i Rob delovao pometeno. „Vukovi... ne znam zašto su to uradili...“

„Bez sumnje su me zamenili za večeru.“ Lanister se kruto pokloni Brenu. „Hvala ti što si ih zaustavio, mladi gospodine. Veruj mi, ustanovili bi da sam prilično nesvarljiv. A sada *ću zaista* da krenem.“

„Samo tren, moj gospodaru“, reče meštar Luvín. On priđe Robu i oni pognuše glave, sašaptavajući se. Bren pokuša da čuje šta to govore, ali im glasovi behu prethi.

Rob Stark konačno vrati svoj mač u korice. „Ja... možda sam preneglio s tobom“, reče on. „Učinio si dobro delo Brenu i, pa...“ Rob se s naporom sabra. „Gostoprinstvo Zimovrela te čeka, ako ga želiš, Lanistere.“

„Poštedi me lažne ljubaznosti, dečake. Ne voliš me i ne želiš me ovde. Video sam krčmu van tvojih zidina, u Zimskom gradu. Tamo ću naći krevet, te ćemo

obojica mirnije spavati. Za koji bakrenjak možda nađem i zgodnu curu da mi zagreje postelju.“ On se obrati jednom od Crne braće, starcu pogrbljenih leđa i zamršene brade. „Jorene, u zoru idemo na jug. Zateći ćeš me na drumu, nema sumnje.“ Potom izađe, gegajući se preko dvorane na kratkim nogama, kraj Rikona i kroz vrata. Njegovi ljudi krenuše za njim.

Četvorka iz Noćne straže ostade. Rob im se nesigurno okrenu. „Spremio sam vam sobe, i naći ćete dovoljno tople vode da sperete drumsku prašinu. Nadam se da ćete nas večeras za trpezom počastvovati svojim prisustvom.“ Izgovarao je reči tako nespretno da je čak i Bren to primetio; bio je to naučen govor, reči nisu dolazile iz srca, ali mu Crna braća ipak zahvališe.

Leto ih je pratio uz stepenište kule dok je Hodor nosio Brena natrag u krevet. Stara Nen je zaspala u svojoj stolici. Hodor reče „Hodor“, podiže svoju čukunbabu koja je tiho hrkala i nežno je odnese. Bren je ležao i razmišljao. Rob mu je obećao da će večerati sa Crnom braćom u Velikoj dvorani. „Leto“, pozva on. Vuk skoči na krevet. Bren ga zagrlji tako čvrsto da oseti njegov vreli dah na obrazu. „Sada mogu da jašem“, prošapta svom prijatelju. „Uskoro ćemo ići u šumu da lovimo, pazi šta ti kažem.“ Nakon izvesnog vremena zaspao.

U snu se ponovo penjao uz drevnu kulu bez prozora, prsti su mu se zarivali među pocrnelo kamenje, noge su tražile oslonac. Peo se sve više i više, kroz oblake i u noćno nebo, a kula se i dalje uzdizala pred njim. Kada zastade da pogleda nadole, u glavi mu se zavrte, i on oseti kako mu prsti popuštaju. Bren viknu i grčevito se uhvati. Zemlja je bila hiljadu milja niže, a on nije umeo da leti. *Nije umeo da leti.* Sačekao je da srce prestane da mu lupa, da povрати dah, i onda nastavio da se penje. Nije bilo druge već ići gore. Daleko iznad njega, ocrtane nasuprot ogromnog bledog meseca, učinilo mu se da vidi obrise kamenih čudovišta. Ruke su mu bile umorne i bolne, ali se nije usuđivao da stane. Prisilio je sebe da se penje brže. Kamena čudovišta su ga gledala. Oči su im crvene sjajem usijanog ugljevlja. Možda su nekada bila lavovi, ali sada su bila izvitoperena i groteskna. Bren ih je čuo kako se sašaptavaju kamenim glasovima koje je bilo strašno čuti. Ne sme da ih sluša, rekao je sebi, ne sme da ih čuje; sve dok ih ne čuje biće bezbedan. Ali kada se čudovišta oslobodiše kamena i spustiše niz kulu do mesta gde je Bren visio, on shvati da uopšte nije bezbedan. „Nisam čuo“, zajecao je dok su se ona približavala. „Nisam, nisam.“

Probudio se zadihan, izgubljen u tami, i video ogromnu senku kako se nadvija nad njim. „Nisam čuo“, prošapta on, drhteći od straha, ali onda senka reče „Hodor“ i upali sveću kraj uzglavlja, i Bren uzdahnu s olakšanjem.

Hodor mu oprao oznojeno telo toplom vlažnom krpom i obuče ga spretnim i nežnim rukama. Kada dođe vreme, on ga odnese dole do Velike dvorane, gde dugačak sto beše postavljen kraj vatre. Lordovsko sedište u čelu stola bilo je prazno, ali je Rob sedeo desno, a Bren naspram njega. Te večeri jeli su pečeno prase, golubiju pitu i repu natopljenju puterom, a nakon toga kuvar je obećao saće. Leto je grabio zalogaje iz Brenove ruke, dok su se Sivi Vetar i Čupavko otimali

oko kosti u uglu. Zimovrelski psi sada nisu prilazili ni blizu dvorane. Brenu je to u početku bilo čudno, ali je počinjao da se navikava.

Joren je bio najstariji među Crnom braćom, tako da ga je kućeprevoditelj poseo između Roba i meštra Luvina. Starac je kiselo smrdeo, kao da se dugo nije kupao. Kidao je meso zubima, lomio rebra da bi iz njih sisao srž i slegnuo ramenima na spomen Džona Snežnog. „Dušmanin ser Alisera“, promumla on, i dvojica njegovih saputnika se nasmejaše, što Bren nije shvatio. Ali kada Rob upita za vesti o njihovom stricu Bendženu, Crna braća značajno ućutaše.

„U čemu je stvar?“, upita Bren.

Joren obrisa prste o prsluk. „Loše vesti, moji gospodari, i surov način da vam se odužim za meso i medovinu, ali čovek koji postavi pitanje mora da istrpi odgovor. Stark je nestao.“

Jedan od ostalih reče: „Matori Medved ga je poslao da traži Vejmara Rojsa, i nije se vratio, moj gospodaru“

„Predugo ga nema“, reče Joren. „Najverovatnije je mrtav.“

„Moj stric nije mrtav“, reče Rob Stark glasno, s besom u glasu. On ustade s klupe, s rukom na balčaku mača. „Čujete li me? *Moj stric nije mrtav!*“ Glas mu je odjekivao među kamenim zidovima i Brena iznenada obuze strah.

Stari smrdljivi Joren pogleda Roba, nimalo zastrašen. „Šta god ti kažeš, moj gospodaru“, reče on. Usisa komadić mesa koji mu se zaglavio među zubima.

Najmlađi od crne braće nelagodno se promeškolji. „Nema čoveka na Zidu koji bolje poznaje Ukletu šumu od Bendžena Starka. Naći će on put nazad.“

„Pa“, reče Joren, „Možda 'oće, a možda i neće. I ranije se dešavalo da dobri ljudi odu u tu šumu i da se više ne vrate.“

Bren je mogao da misli samo na priču Stare Nen o Tuđinima i poslednjem junaku, koga kroz bele šume progone mrtvac i pauci veliki kao psi. Na tren bi uplašen, ali se onda seti kako se ta priča završila. „Deca će mu pomoći“, izlete mu, „Deca šume!“

Teon Grejdžoj se nasmeja, a meštar Luvin reče: „Brene, Deca šume su izumrla i nestala pre mnogo hiljada godina. Od njih su ostala samo lica u drveću.“

„Ovde dole, to mož' i da bude istina, meštre“, reče Joren, „ali s onu stranu Zida, ko mož' da kaže? Tamo gore, čovek nije uvek siguran šta je živo a šta mrtvo.“

Te noći, nakon što su tanjiri odneseni, Rob sam odnese Brena u krevet. Sivi Vetar je išao prvi, a Leto ih je pratio. Brat mu je bio snažan za svoj uzrast, a Bren lagan kao smotuljak krpa. No, stepenice su bile strme i mračne i Rob zadihan stiže na vrh.

On stavi Brena u krevet, pokri ga ćebadima i ugasi sveću. Neko vreme Rob proveđe sedeći kraj njega u mraku. Bren je želeo da razgovara s njim, ali nije znao šta da kaže. „Naći ćemo konja za tebe, obećavam“, prošapta Rob napokon.

„Da li će se oni ikada vratiti?“, upita ga Bren.

„Da“, reče Rob sa takvom nadom u glasu da je Bren znao da čuje svog brata, a

ne samo lorda Roba. „Majka će se uskoro vratiti. Možda ćemo izjahati pred nju kada dođe. To bi je baš iznenadilo, da te vidi na konju!“ Čak i u mračnoj sobi, Bren vide kako mu se brat osmehuje. „A nakon toga, jahaćemo na sever da vidimo Zid. Nećemo ni Džonu reći da dolazimo, samo ćemo se tamo pojaviti jednog dana, ti i ja. Biće to pustolovina.“

„Pustolovina“, ponovi Bren čežnjivo. On začu kako mu brat jeca. Soba beše tako mračna da nije video suze na Robovom licu, pa zato pruži ruku i nađe Robovu šaku. Prsti im se isprepletoše.

EDARD

„Smrt lorda Erina nas je sve izuzetno rastužila, moj gospodaru“, reče velemeštar Piseli. „Biću više nego srećan da ti ispričam sve što znam o tome kako je preminuo. Molim te, sedi. Neko osveženje? Možda urme? Imam i odličnih vatrenih šljiva. Vino više ne prija mom stomaku, bojim se, ali mogu da ti ponudim šolju ledenog mleka, zaslađenog medom. Ustanovio sam da to veoma osvežava kada su vrućine ovakve.“

Nije bilo spora da su vrućine bile strašne; Ned je osećao kako mu se svileni tunika lepi za grudi. Gust, vlažan vazduh pokrivao je grad kao mokro vuneno čebe, i obala reke postala je nemirna kada je sirotinja počela da beži iz svojih vrelih, zagušljivih četvrti, da se bori za mesta za spavanje bliže vodi, gde je jedino bilo daška vetra. „Bilo bi to veoma ljubazno“, reče Ned sedajući.

Piseli kažiprstom i palcem diže sićušno srebrno zvono i blago njime zazvoni. Krhka mlada služavka brzo uđe u sobu. „Ledenog mleka za kraljevu desnu ruku i mene, molim te, dete. Dobro zaslađenog.“

Kada devojka ode da im donese piće, velemeštar sklopi šake i položi ih na svoj stomak. „U narodu se priča da je poslednja godina leta uvek najvrelija. Nije tako, mada često tako izgleda, zar ne? Kada su dani ovakvi, počinjem da zavidim vama severnjacima na letnjim snegovima.“ Teški draguljima optočeni lanac oko starčevog vrata tiho zvecnu dok se on pomerao u sedištu. „Naravno, leto kralja Mekara bilo je toplije od ovoga, i gotovo jednako dugo. Bilo je budala, čak i u Citadeli, koje su verovala da to predstavlja konačan dolazak Velikog leta, leta koje nikada neće prestati, ali se sedme godine ono iznenada prekinulo, i imali smo kratku jesen i užasnu dugačku zimu. Ipak, vrelina je bila žestoka dok je trajala. Starigrad se pušio i krčkao i oživeo bi tek preko noći. Hodali bismo baštama kraj reke i raspravljali o bogovima. Sećam se *mirisa* tih noći, moj gospodaru - parfema i znoja, lubenica zrelih do pucanja, bresaka i mandarina, velebilja i mesečeve cvasti. Tada sam bio mladić, još sam kovao svoj lanac. Vrućina mi tada nije smetala kao danas.“ Kapci Piselijevih očiju bili su tako teški da se činilo kao da je napola zaspao. „Oprosti mi, lorde Edarde. Nisi došao da bi slušao staračke uspomene na leto davno prošlo još pre rođenja tvoga oca. Oprosti starcu, molim te. Bojim se da su umovi poput mačeva. Stari imaju običaj da zarđaju. O, evo našeg mleka.“ Sluškinja stavi poslužavnik između njih i Piseli joj se osmehnu. „Milo dete.“ On diže šolju, otpi, klimnu glavom. „Hvala ti. Možeš da ideš.“

Kada devojka ode, Piseli se zagleda u Neda bledim, reumatičnim očima. „Gde smo ono stali? O, da. Pitao si o lordu Erinu...“

„Jesam.“ Ned uglađeno otpi malo ledenog mleka. Bilo je prijatno hladno, ali preslatko za njegov ukus.

„Ako ćemo pravo, desnica već neko vreme nije ličio na sebe“, reče Piseli.

„Mnoge smo godine sedeli zajedno u Veću, on i ja, i znakovi su bili jasni, ali sam ih ja pripisivao bremenu koje je toliko dugo i verno nosio. Na tim širokim plećima ležale su sve brige kraljevstva, i još mnogo toga pride. Sin mu je stalno bio bolešljiv, a njegova gospa supruga tako napeta da je jedva puštala dečaka iz vida. Bilo je to dovoljno da umori čak i snažnog čoveka, a lord Džon više nije bio mlad. Nije ni čudo što je delovao setno i umorno. Ili sam bar ja tada tako mislio. Sada više nisam toliko siguran.“ On teško odmahnu glavom.

„Šta možeš da mi kažeš o bolesti koja ga je odnela?“

Velemeštar raširi ruke, s izrazom bespomoćne tuge. „Jednog dana je došao kod mene da se raspita za neku knjigu, čio i zdrav kao i obično, mada se meni učinilo da ga nešto ozbiljno brine. Narednog jutra bio je presamićen od bola, previše bolestan da bi ustao iz kreveta. Meštar Kolmon je posumnjao na prehladu stomaka. Bile su vrućine, i desnica je često stavljao led u vino, što može da poremeti varenje. Kako je stanje lorda Džona nastavilo da se pogoršava, i sam sam ga posetio, ali mi bogovi nisu podarili moći da ga spasem.“

„Čuo sam da si oterao meštra Kolmona.“

Velemeštar klimnu glavom sporo i teško, poput glečera. „Jesam, i bojim se da mi ledi Liza to nikada neće oprostiti. Možda nisam bio u pravu, ali tada sam mislio da je tako najbolje. Meštar Kolmon mi je kao sin, i niko ne ceni njegove sposobnosti više od mene, ali on je mlad, a mladi često ne shvataju krhkost starog tela. Čistio je lorda Erina napicima za mršavljenje i bibernim sokom, a ja sam se bojao da će ga to ubiti.“

„Da li ti je lord Erin rekao nešto u svojim poslednjim satima?“

Piseli nabra čelo. „U poslednjem stadijumu groznice Ruka je izrekao ime *Robert* nekoliko puta, ali da li je tražio svog sina ili kralja, ne mogu da kažem. Ledi Liza nije dozvoljavala dečaku da uđe u bolesničku sobu, iz straha da se i on ne razboli. Kralj jeste došao, i satima je sedeo kraj kreveta, šaleći se i pričajući o vremenima davno prošlim u nadi da će obodriti lorda Džona. Njegova ljubav bila je snažna i iskrena, to se lako dalo videti.“

„Zar nije bilo ničeg više? Nekih poslednjih reči?“

„Kada sam uvideo da više nema nade, dao sam desnici makovo mleko, da se ne muči. Koji tren pre nego što je poslednji put sklopio oči, prošaptao je nešto kralju i svojoj gospi supruzi, blagoslov za njihovog sina. *Seme je snažno*, rekao je. Na kraju, govor mu je bio suviše nerazgovetan. Smrt nije došla sve do sledećeg jutra, ali je nakon toga lord Džon bio u miru. Više nije progovarao.“

Ned otpi još jedan gutljaj mleka, nadajući se da mu neće pozliti od slatkoće. „Da li ti se učinilo da je bilo nečeg neprirodnog u vezi sa smrću lorda Erina?“

„Neprirodnog?“ Glas starog meštra bio je tih kao šapat. „Ne, ne bih to mogao da kažem. Bio je to žalostan događaj, da. Ipak, na svoj način, smrt je najprirodnija od svih pojava, lorde Edarde. Džon Erin sada počiva u spokoju, breme mu je konačno skinuto s pleća.“

„Bolest koja ga ja odnela“, reče Ned. „Da li si ikada video nešto slično, kod drugih ljudi?“

„Skoro četrdeset godina sam velemeštar Sedam kraljevstava“, odgovori Piseli, „pod našim dobrim kraljem Robertom, i Erisom Targarjenom i njegovim ocem Džeherisom pre njega, i čak i nekoliko meseci pod Džeherisovim ocem, Egonom Srećnim, petim svoga imena. Video sam više bolesti nego što želim da pamtim, moj gospodaru. Reći ću ti samo ovo: svaki slučaj je drugačiji, i svaki slučaj je sličan. Smrt lorda Džona ne razlikuje se od ostalih.“

„Njegova žena se nije složila s tim.“

Veliki meštar klimnu. „Sada se sećam, udovica je sestra tvoje plemenite supruge. Ako ćeš oprostiti iskrene reči jednom starcu, reći ću da bol ume da poremeti i najjače i najdisciplinovanije umove, a ledi Liza nikada nije bila od tog soja. Od kada je poslednji put na svet donela mrtvorodenče, vidi neprijatelje u svakoj senci, i smrt njenog gospodara muža ju je izbezumila.“

„Znači, sasvim si siguran da je Džon Erin umro od iznenadne bolesti?“

„Jesam“, odgovori Piseli ozbiljno. „Ako bolest nije uzrok smrti, šta bi drugo moglo biti, moj gospodaru?“

„Otrov“, predloži Ned tiho.

Piselijeve pospane oči se naglo otvoriše. Stari meštar se nelagodno promeškolji. „Uznemirujuća pomisao. Nisu ovo Slobodni gradovi, tamo su takve stvari česte. Velemeštar Etelmur je pisao da su svi ljudi u srcu spremni na ubistvo, ali da ipak od trovača nema groznijeg stvora.“ On ućuta na tren, očiju izgubljenih u mislima. „To što nagoveštavaš je moguće, moj gospodaru, mada ne mislim da je verovatno. Svaki putujući meštar zna uobičajene otrove, a lord Erin nije pokazao nijedan simptom. A desnicu su svi voleli. Kakvo bi se čudovište u ljudskom obliku usudilo da ubije tako plemenitog lorda?“

„Ja sam čuo da je otrov žensko oružje.“

Piseli zamišljeno pogladi bradu. „Tako se kaže. Žena, kukavica... i evnuha.“ On se nakašlja i pljunu na rogozine. Iznad njih, gavran glasno zagrakta. „Znaš li da je lord Varis rođen kao rob u Lisu? Ne veruj paucima, moj gospodaru.“

Ned je to, naravno, znao; kod Varisa je bilo nečega od čega se ježio. „Zapamtiću to, meštre. I hvala ti na pomoći. Oduzeo sam ti već mnogo vremena.“ On ustade.

Velemeštar Piseli se sporo diže i otprati Neda do vrata. „Nadam se da sam uspeo da ti pružim bar malo mira. Ako postoji još neka usluga koju želiš od mene, samo je zatraži.“

„Ima još nešto“, reče mu Ned. „Voleo bih da pregledam knjigu koju si pozajmio Džonu dan pre nego što se razboleo.“

„Bojim se da ti neće biti veoma zanimljiva“, reče Piseli. „Posredi je zamorna i obimna studija o lozama velikih kuća, iz pera meštra Maleona.“

„Ipak, voleo bih da je vidim.“

Starac otvori vrata. „Naravno. Ovde je negde. Kada je budem našao, smesta ću

je poslati u tvoje odaje.“

„Bio si veoma ljubazan“, reče mu Ned. Onda, gotovo kao da se toga uzgred setio, reče: „Još samo jedno pitanje, molim te. Spomenuo si da je kralj bio kraj lorda Erina dok je umirao. Pitam se, da li je bio u društvu kraljice?“

„O, ne“, reče Piseli. „Ona i deca bili su na putu za Livačku stenu, u pratnji njenog oca. Lord Tivin doveo je svoju svitu u grad na turnir povodom imendana princa Džofrija, bez sumnje u nadi da će njegov sin Džejmi osvojiti pobjedničku krunu. Veoma se razočarao. Ja sam bio zadužen da pošaljem kraljici vesti o iznenadnoj smrti lorda Erina. Nikada nisam tužnijeg srca poslao pticu.“

„Crna krila, crne vesti“, promrmlja Ned. Bila je to poslovice kojoj ga je u detinjstvu naučila Stara Nen.

„Tako kažu piljarice“, složi se velemeštar Piseli, „ali mi znamo da nije uvek tako. Kada je ptica meštra Luvina donela vest o tvom Brenu, poruka je obodрила svako iskreno srce u zamku, zar ne?“

„Ako ti tako kažeš, meštre.“

„Bogovi su milosrdni.“ Piseli obori glavu. „Dođi ovamo kad god želiš, lorde Edarde. Ja sam ovde da služim.“

Da, pomisli Ned dok su se vrata zatvarala, ali koga?

Na putu u svoje odaje, on naiđe na Arju na zavojitim stepenicama Desničine kule, kako mlatara rukama u pokušaju da održi ravnotežu na jednoj nozi. Grubi kamen joj je odrao bosa stopala. Ned zastade i pogleda je. „Arja, šta to radiš?“

„Sirio kaže da plesač na vodi može satima da stoji na jednom nožnom prstu.“ Ruke joj poleteše kroz vazduh dok je pokušavala da održi ravnotežu.

Ned je morao da se nasmeši. „Na kom prstu?“, zadirkivao ju je.

„Na *bilo kom*“, reče Arja, besna zbog takvog pitanja. Ona poskoči s desne na levu nogu, opasno se zanjihavši pre no što povрати ravnotežu.

„Moraš li da stojiš baš ovde?“, upita on. „Stepenište je jako duboko.“

„Sirio kaže da plesač po vodi *nikada* ne pada.“ Ona spusti nogu i stade na obe. „Oče, da li će Bren sada doći da živi sa nama?“

„Ne uskoro, mila moja“, reče joj on. „Najpre mora da se oporavi.“

Arja zagriže usnu. „Šta će Bren raditi kada poraste?“

Ned kleče kraj nje. „On ima godine pred sobom da nađe odgovor na to pitanje, Arja. Za sada, dovoljno je to što znamo da će živeti.“ Te noći kada je ptica stigla iz Zimovrela, Edard Stark je odveo devojčice do bogošume Crvene tvrđave - šumarka brestova, jove i crnih topola nad rekom. Veliki hrast je bio drvo-srce - drevne grane mu behu obrasle puzavicama sivih kupina; kleknuli su pred njim da pruže zahvalnost, kao da je čuvar drvo. Sansa je utonula u san dok se mesec dizao, Arja nekoliko sati kasnije, sklupčana u travi pod Nedovim plaštom. Čitave noći bdeo je sam. Kada se zora rodila nad gradom, tamnocrveni cvetovi zmajevog daha okružili su devojčice na mestu gde su ležale. „Sanjala sam Brena“, prošaptala mu je Sansa. „Videla sam ga kako se smeši.“

„On je hteo da bude vitez“, govorila je Arja sada. „Vitez Kraljeve garde. Da li on može da bude vitez?“

„Ne“, reče Ned. Nije video svrhe u tome da je laže. „Ipak će možda jednog dana on biti gospodar velike utvrde i sedeće u Kraljevom veću. Možda će dizati zamke kao Brendon Zidar, ili jedriti na brodu preko Mora zalazećeg sunca, ili preći u veru tvoje majke i postati prvoobrednik.“ *Ali nikada više neće trčati pored svog vuka, pomisli on sa neizrecivom tugom, niti će ležati sa ženom, niti držati svog sina u naručju.*

Arja nakrivi glavu. „Mogu li ja da budem kraljeva većnica i da gradim zamkove i postanem prvoobrednik?“

„Ti“, reče Ned, poljubivši je ovlaš u čelo, „ti ćeš se udati za kralja i vladati njegovim zamkom, i sinovi će ti biti vitezovi, prinčevi i lordovi i da, možda će jedan biti i prvoobrednik.“

Arja se namršti. „Ne“, reče ona, „to je *Sansa*.“ Ona savi desnu nogu i nastavi sa balansiranjem. Ned uzdahnu i ostavi je tu.

U svojim odajama on skide znojnu svilu i umi se hladnom vodom iz lavora kraj kreveta. Alin uđe dok je brisao lice. „Moj gospodaru“, reče on, „lord Beliš je pred vratima i moli da ga primiš.“

„Uvedi ga“, reče Ned, uzimajući čistu tuniku, najtanju koju je mogao da nađe. „Odmah ću ga primiti.“

Maloprstić je sedeo kraj prozora kada je Ned ušao, gledajući vitezove Kraljeve garde kako u dvorištu vežbaju mačevanje. „Da je samo um starog Selmija tako okretan kao njegov mač“, reče on zamišljeno, „sastanci Veća bili bi mnogo živahniji.“

„Od ser Baristana nema odvažnijeg i časnijeg čoveka u čitavoj Kraljevoj Luci.“ Ned je počeo da oseća duboko poštovanje prema starom sedokosom lordu zapovedniku Kraljeve garde.

„A nema ni dosadnijeg“, doda Maloprstić, „mada bih rekao da će dobro proći na turniru. Prošle godine je zbacio s konja Pseto, a pre samo četiri godine bio je pobednik.“

Edarda Starka ni najmanje nije zanimalo ko će pobediti na turniru. „Ima li razloga za tvoju posetu, lorde Petire, ili si ovde samo da bi uživao u pogledu s mog prozora?“

Maloprstić se osmehnu. „Obećao sam Ket da ću ti pomoći u istrazi, pa sam nešto i uradio u vezi s tim.“

To iznenadi Neda. Obećanje ili ne, nije mogao da natera sebe da veruje lordu Petiru Belišu, koji mu je delovao isuviše proračunato i lukavo. „Imaš nešto za mene?“

„*Nekoga*“, ispravi ga Maloprstić. „Četvoro njih, da budemo tačniji. Da li si pomišljao da ispitaš desničine sluge?“

Ned se namršti. „Uradio bih to da mogu. Ledi Erin je odvela svoje domaćinstvo u Gnezdo sokolovo.“ Liza mu je time i te kako odmogla. Svi ljudi najbliži njenom mužu otišli su s njom kada je pobjegla: Džonov meštar, njegov kućeprevratitelj, kapetan njegove garde, njegovi vitezovi i sluge.

„Povela je većinu svog domaćinstva“, reče Maloprstić, „ne sve. Nekolicina je ostala. Trudna devojka iz kuhinje, na brzinu udata za jednog od sobara lorda Renlija, konjušar koji se pridružio Gradskoj straži, sudopera isteran iz službe zbog krađe i štitonoša lorda Erina.“

„Njegov štitonoša?“ Ned beše prijatno iznenađen. Štitonoša često zna mnogo toga o poslovima svoga gospodara.

„Ser Hju od Dola“, reče njegovo ime Maloprstić. „Kralj je momka proizveo u viteza nakon smrti lorda Erina.“

„Pozvaću ga“, reče Ned. „I ostale.“

Maloprstić se namršti. „Moj gospodaru, priđi do prozora, molim te.“

„Zašto?“

„Dođi i pokazaću ti, moj gospodaru“

Mršteći se, Ned priđe prozoru. Petir Beliš opušteno mahnu rukom. „Tamo, na drugoj strani dvorišta, kod vrata arsenala, vidiš dečaka kako čuči kraj stepenica i oštri mač?“

„Šta s njim?“

„On sve javlja Varisu. Pauk pokazuje veliko zanimanje za sve što radiš.“ On se okrenu u mestu. „Sada pogledaj zid. Dalje na zapad, iznad štale. Gardista naslonjen na grudobran?“

Ned vide čoveka. „Još jedan od evnuhovitih šaptalica?“

„Ne, ovaj pripada kraljici. Primeti kako ima sjajan pogled na vrata ove kule, da bi bolje video ko ti dolazi. Ima i drugih, od kojih mnogi ni meni nisu poznati. Crvena tvrđava je puna očiju. Zašto misliš da sam Ket sakrio u bordel?“

Edardu Starku se nisu dopale te spletke. „Sedam mu paklova“, prokle on. *Stvarno* je izgledalo kao da ga čovek na zidu posmatra. Iznenada se osetivši nelagodno, Ned se ukloni s prozora. „Da li je u ovome prokletom gradu svako nečiji doušnik?“

„Ne baš“, reče Maloprstić. Poče da nabraja na prste. „Tu sam ja, ti, kralj... mada, kad se malo bolje razmisli, kralj priča kraljici mnogo više nego što bi trebalo, a ni za tebe baš nisam siguran.“ On ustade. „Imaš li u službi čoveka kome veruješ potpuno i do kraja?“

„Da“, reče Ned.

„U tom slučaju, imam jednu prelepu palatu u Valiriji koju bih veoma voleo da ti prodam“, reče Maloprstić s posprdnim osmehom. „Mudriji odgovor bio bi *ne*, moj gospodaru, ali šta da se radi. Pošalji tog tvog div-junaka do ser Hjua i ostalih. Tvoje kretanje će biti primećeno, ali čak ni Varis Pauk ne može da danonoćno prati svakog čoveka u tvojoj službi.“ On krenu ka vratima.

„Lorde Petire“, pozva ga Ned. „Ja... hvala ti na pomoći. Možda sam grešio što ti nisam verovao.“

Maloprstić pomilova svoju malu šiljastu bradu. „Sporo učiš, lorde Edarde. To što mi nisi verovao najpametnije je što si uradio otkako si sjahao s konja.“

DŽON

Džon je pokazivao Dareonu kako najbolje da udari sa strane, kada je novi regrut ušao u dvorište za vežbu. „Više razmakni noge“, ponavljao je. „Ne želiš da izgubiš ravnotežu. Tako je dobro. Sada se okreni dok zamahuješ, unesi u udarac svu svoju težinu.“

Dareon stade i podiže vizir. „Sedam mu bogova“, promrmlja on. „Džone, pogledaj ti ono.“

Džon se okrenu. Kroz proreze na kacigi, on ugleda najdebljeg dečaka koga je u životu video kako stoji kraj vrata arsenala. Sudeći po izgledu, morao je biti težak bar stotinu oka. Krzneni okovratnik njegovog vezenog kaputa gubio se pod podvaljcima. Blede oči nervozno su se kretale na ogromnom okruglom mesecu od lica, dok je brisao punačke znojne prste o somot svog dubleta. „Rekli... rekli su mi da ovde dođem za... za obuku“, reče, ne obraćajući se nikome određenom.

„Gospodičić“, primeti Pip. „Južnjak, najverovatnije okolina Visokog Sada.“ Pip je s lakrdijaškom trupom proputovao uzduž i popreko Sedam kraljevstava i hvalio se da može da oceni šta je čovek i gde je rođen, samo po njegovom glasu.

Na grudima debeljkovog krznom obrubljenog kaputa izvezen je u grimizu lovac koji korača. Džon nije prepoznao simbol. Ser Aliser Torn pogleda svog novog đaka i reče: „Izgleda da je na jugu ponestalo lovokradica i lopova. Sada nam na Zid šalju svinje. Da li su krzno i somot tvoja predstava o oklopu, lorde Šunko?“

Uskoro se ispostavilo da je novi regrut doneo svoju opremu sa sobom; postavljen dublet, tvrdu kožu, pun metalni oklop i kacigu, čak i veliki drveni i kožni štit, ukrašen istim lovcem u hodu koga je nosio na kaputu. Pošto ništa od toga nije bilo crno, ser Aliser mu je naredio da se opremi u oružnici. Za to je bilo potrebno pola jutra. Njegov obim je zahtevao da Donal Noji uzduž razdvoji jedan oklop i da mu sa strane ugradi kožne ploče. Da bi mu stavio šlem na glavu, oružar je morao da skine vizir. Koža koja je dolazila ispod oklopa bila mu je tako tesna oko nogu i pod miškama, da se jedva pokretao. Obučen za bitku, novajlija je izgledao kao prekuvana kobasica koja samo što nije prsla. „Nadajmo se da nisi tako beznadežan kao što izgledaš“, reče ser Aliser. „Haldere, vidi šta zna ser Svinjče.“

Džon Snežni se smrknu. Halder je bio rođen u kamenolomu i bio je šegrt kamenoresca. Imao je šesnaest godina, bio je visok i mišićav, i udarci su mu bili snažni kao u odraslog čoveka. „Ovo ima da bude ružno k'o kurvino dupe“, promrmlja Pip, i bi tako.

Borba je trajala manje od minuta pre nego što se debeli dečak našao na zemlji, tresući se čitavim telom, dok je krv curila kroz njegovu smrskanu kacigu i između njegovih debelih prstiju. „Predajem se“, vrištao je. „Dosta, predajem se, ne udaraj me više.“ Rast i još neki momci su se smejali.

Čak ni tada ser Aliser nije dozvolio kraj. „Na noge, ser Svinjče“, uzviknu on.

„Uzmi mač.“ Kada dečak ostade da leži, Torn mahnu Halderu. „Udaraj ga mačem pljoštimize, sve dok ne ustane.“ Halder oprezno pljesnu svog protivnika po turu. „Umeš ti da udariš i jače od toga“, izazivao ga je Torn. Halder uze svoj dugački mač obema rukama i udari njime s takvom silinom da koža puče, bez obzira na to što je udarac bio pljoštimičan. Novajlija vrisnu od bola.

Džon Snežni iskorači napred. Pip mu stavi ruku na rame. „Džone, *ne*“, prošapta mali dečak napeto gledajući ser Alisera Toma.

„Na noge“, ponovi Torn. Debeli dečak s mukom pokuša da se dignu, okliznu se i ponovo teško pade. „Ser Svinjče počinje da shvata“, primeti ser Aliser. „Ponovo.“

Halder podiže mač za još jedan udarac. „Odseci mu šunku!“, dobaci mu Rast, smejući se.

Džon odgurnu Pipovu ruku. „Haldere, *dosta*.“ Halder pogleda ser Alisera.

„Kopile govori, kmetovi drhte“, hladno odbrusi kaštelan. „Podsećam te da sam ja ovde kaštelan, lorde Snežni.“

„Pogledaj ga, Haldere“, reče Džon, pokušavajući da ne obrati pažnju na Torna. „Nije časno tući pobeđenog protivnika. Predao se.“ On kleknu kraj debelog dečaka.

Halder spusti mač. „Predao se“, ponovi on.

Kao ugalj crne ser Aliserove oči usredsrediše se na Džona Snežnog. „Izgleda da nam se kopile zaljubilo“, reče on, dok je Džon pomagao debelom dečaku da ustane. „Pokaži mi svoj čelik, lorde Snežni.“

Džon isuka mač. Usuđivao se da prkosi ser Aliseru samo do određene granice, i bojao se da je sada tu granicu uveliko prešao.

Torn se osmehnu. „Kopile hoće da brani svoju gospu, pa će nam to poslužiti za vežbu. Pacove, Bubuljice, pomozite Kamenoglavom.“ Rast i Albet priđoše Halderu. „Vas trojica ste dovoljni da naterate gospu Svinjče da zaskiči. Treba samo da prođete pored kopileta.“

„Stani iza mene“, reče Džon debelom dečaku. Ser Aliser je često slao dvojicu protivnika na njega, ali nikada trojicu. Znao je da će večeras na počinak leći krvav i u modricama. On se spremi za juriš.

Izenada se kraj njega nađe Pip. „Tri na dva i predstava će biti mnogo zanimljivija“, veselo reče mali dečak. On spusti vizir i isuka mač. Pre nego što Džon stiže da se pobuni, pridruži im se i Gren.

Dvorište postade samrtno tiho. Džon je osećao pogled ser Alisera. „Šta čekate?“, varljivo tiho upita Rasta i ostale, ali je on bio taj koji je načinio prvi pokret. Halder jedva da je imao vremena da podigne mač.

Džon ga potera unazad, napadajući svakim udarcem, terajući starijeg momka da svu snagu posveti odbrani. *Poznaj svog neprijatelja*, učio ga je nekada ser Rodrik; Džon je znao Haldera, zverski snažnog ali nestrpljivog, i bez dara za odbranu. Nasekiraj ga, i kad-tad će ti se pružiti prilika, sigurno kao što je i smrt.

Zveket čelika zaorio se dvorištem kada su ostali ušli u borbu. Džon odbi brutalan udarac usmeren ka njegovoj glavi, i rukom mu prostruji žestok bol kada se

mačevi sudariše. On udari Haldera postrance u rebra i začu prigušeno stenjanje. Protivudar zakači Džona po ramenu. Verižnjača krenu i bol mu se vnu uz vrat, ali je na tren Halder ostao van ravnoteže. Džon mu izbi levu nogu jednim zamahom i on pade, uz kletve i tresak.

Gren se branio kao što ga je Džon naučio, i vraćao je Albetu i više nego milo za drago, ali je Pip bio gadno pritisnut. Rast je bio dve godine stariji i petnaest oka teži. Džon zakorači iza njega i kucnu po silovateljovoj kacigi kao po zvonu. Dok se Rast okretao, Pip mu se ubaci ispod garda, obori ga na zemlju i prisloni mu sečivo uz grlo. Do tada je Džon već krenuo dalje. Suočen sa dva mača, Albet ustuknu. „Predajem se“, uzviknu.

Ser Aliser Torn je s gađenjem posmatrao prizor. „Lakrdijaška predstava je predugo trajala za danas.“ On ode. Obuka je za taj dan bila gotova.

Dareon pomože Halderu da ustane. Kamenoreščev sin skide kacigu i baci je preko dvorišta. „Na trenutak sam pomislio da si konačno moj, Džone.“

„Na trenutak i jesam bio“, odgovori Džon. Pod verižnjačom, rame mu je bolno sevalo. On vrati mač u korice i pokuša da skine kacigu, ali kada podiže ruku, bol ga natjera da zaškrguće zubima.

„Dozvoli meni“, reče glas. Ruke debelih prstiju otkopčase kacigu od štitnika za vrat i pažljivo je digoše. „Da li te je povredio?“

„Nije prvi put da dobijem udarac.“ On dodirnu rame i trže se od bola. Oko njih dvorište se praznilo.

Kosa debelog dečaka beše ulepljena krvlju na mestu gde je Halder razbio kacigu. „Zovem se Semvel Tarli, iz Rožnog...“ On zastade i liznu usne. „Hoću da kažem *bio sam* iz Rožnog brega, sve dok nisam... otišao. Došao sam da obučem crno. Moj otac je lord Rendil, vazal Tirela od Visokog Sada. Ja sam bio njegov naslednik, samo...“ Glas mu utihnu.

„Ja sam Džon Snežni, kopile Neda Starka od Zimovrela.“

Semvel Tarli klimnu. „Ja... ako hoćeš, možeš da me zoveš Sem. Majka me zove Sem.“

„Ti *njega* možeš da zoveš lord Snežni“, reče Pip kada im se pridruži. „A kako ga majka zove, bolje da ne znaš.“

„Ova dvojica su Gren i Pipar“, reče Džon.

„Gren je ovaj ružni“, reče Pip.

Gren se iskezi. „Ti si ružniji od mene. Ja bar nemam uši k'o slepi miš.“

„Hvala vam svima“, reče debeli dečak ozbiljno.

„Zašto nisi ustao i borio se?“, upita Gren.

„Hteo sam, zaista. Samo... nisam mogao. Samo sam želeo da prestane da me udara.“ On obori pogled. „Ja... bojim se da sam kukavica. Moj gospodar otac je uvek to govorio.“

Gren je izgledao zapanjeno. Čak je i Pip ostao bez reči, a Pip je obično o svemu

imao nešto da kaže. Kakav je to čovek koji za sebe govori da je kukavica?

Semvel Tarli im je izvesno pročitao misli na licima. Njegov pogled susrete Džonov i pobeže, brz kao prestrašena životinja. „Ja... meni je žao“, reče on. „Nisam... nisam namerno ovakav.“ On teškim korakom krenu ka arsenalu. Džon viknu za njim. „Bio si povređen“, reče on. „Sutra će biti bolje.“ Sem se žalobno osvrnu preko ramena. „Ne, neće“, reče on, zadržavajući suze. „Ja nikada neću biti bolji.“

Kada on ode, Gren se namršti. „Niko ne voli strašljivce“, reče on nelagodno. „Nije trebalo da mu pomognemo. Šta ako pomisle da smo i mi strašljivci?“

„Ti si isuviše glup da bi bio strašljiv“, reče mu Pip.

„E, baš nisam“, reče Gren.

„Jesi. Da te u šumi napadne medved, ne bi se setio da pobegneš.“

„E, baš ne bi“, bio je uporan Gren. „Pobegao bih pre tebe.“ On naglo zastade, namrštivši se kada vide Pipov osmeh i kada shvati šta je upravo rekao. Debeli vrat mu pocrvene. Džon ih ostavi da se raspravljaju i ode u arsenal, okači mač i skide svoj izubijani oklop.

Život u Crnom zamku odvijao se po ustaljenom redosledu; jutra su bila posvećena mačevanju, popodneva radu. Crna braća slala su nove regrute na mnoge različite zadatke da otkriju za šta su stvarno nadareni. Džon je obožavao retka popodneva kada su ga slali da sa Duhom ulovi divljač za trpezu lorda zapovednika, ali na svaki dan proveden u lovu dolazilo je bar deset u kovačnici Donala Nojija, provedenih u okretanju točila dok je jednoruki kovač oštrio sekire otupele od upotrebe, ili u pumpanju mehova dok je Noji kovao novi mač. Ostalih dana je prenosio poruke, stajao na straži, čistio štalu, pravio strele, pomagao meštru Emonu sa pticama ili Bouenu Maršu sa spiskovima i računima.

Tog popodneva ga je zapovednik straže poslao do kaveza sa čekrkom sa četiri bureta sveže istucanog kamena koji će prosuti po ledenim stazama na vrhu Zida. Bio je to samotan i dosadan rad, bez obzira što mu je Duh pravio društvo, ali je Džon otkrio da mu to ne smeta. Kada je dan bio vedar, sa vrha Zida mogao je da vidi pola sveta, a vazduh je bio čist i svež. Tu je mogao da misli, i on zateče sebe kako misli o Semvelu Tarliju... i začudo, o Tirionu Lanisteru. Pitao se šta bi Tirion mislio o debelom dečaku. *Većina ljudi će pre poricati neprijatnu istinu nego se s njom suočiti*, rekao mu je kepec, osmehujući se. Svet je bio pun strašljivaca koji su se pretvarali da su junaci; bila je potrebna neka čudna hrabrost da bi čovek priznao kukavičluk onako kako je to učinio Semvel Tarli.

Posao mu je zbog povređenog ramena išao sporo. Završio je sa posipanjem staza kasno po podne. Ostao je gore da bi video zalazak sunca kako krvavo boji zapadno nebo. Konačno, kada suton prekri sever, Džon otkotrlja praznu burad natrag u kavez i dade znak čoveku kraj čekrka da ga spusti.

Večera je bila skoro gotova kada su on i Duh ušli u zajedničku dvoranu. Blizu vatre nekoliko Crne braće kockalo se uz kuvano vino. Njegovi prijatelji smejali su

se na klupi, najbližoj zapadnom zidu. Pip je bio usred priče. Klempavi lakrdijašev momak bio je rođeni lažov sa stotinu različitih glasova, i nije toliko pričao svoje priče, koliko ih je proživljavao, glumeći sve uloge po potrebi, jednog trenutka kralj, a sledećeg svinjar. Kada se pretvarao u krčmaricu ili princezu devicu, govorio je visokim falsetom od koga bi svi plakali, bespomoćni od smeha, a evnusi su mu uvek bili neobično tačne karikature ser Alisera. Džona su Pipova izmotavanja veselila kao i sve ostale... ali se te večeri okrenuo i otišao do kraja klupe, gde je Semvel Tarli sedeo sam, što je moguće dalje od ostalih.

Završavao je pitu s mesom koju su kuvari spremili za taj dan, kada Džon sede naspram njega. Debeljkove oči se razrogačiše kada vide Duha. „To je vuk?“

„Jezovuk“, reče Džon. „Zove se Duh. Jezovuk je simbol Kuće mog oca.“

„Naš simbol je lovac koji hoda“, reče Semvel Tarli.

„Voliš lov?“

Debeli dečak zadrhta. „Mrzim ga.“ Izgledao je kao da će ponovo zaplakati.

„Šta sada ne valja?“, upita ga Džon. „Zašto si stalno tako uplašen?“

Sem se zagleda u poslednji zalogaj pite i slabašno odmahnu glavom, previše prestrašen da bi govorio. Salva smeha ispuni dvoranu. Džon ču Pipa kako ciči. On ustade. „Hajdemo napolje.“

Okruglo debelo lice ga pogleda sumnjičavo. „Zašto? Šta ćemo napolju da radimo?“

„Prićaćemo“, reče Džon. „Da li si video Zid?“

„Ja sam debeo, nisam slep“, reče Semvel Tarli. „Naravno da sam ga video, sedamsto stopa je visok.“ Ipak ustade, umotan u krznom obrubljen plašt i krenu za Džonom iz zajedničke dvorane, i dalje na oprezu, kao da sumnja da ga u mraku čeka neki okrutan trik. Duh je išao za njima. „Nisam mislio da će biti ovako“, reče Sem dok su hodali; reči su mu se pretvarale u paru na hladnom vazduhu. Već se zadihao trudeći se da održi korak. „Sve zgrade su propale, i tako je... tako...“

„Hladno?“ Oštar mraz se spustio na zamak i Džon je čuo tiho krckanje sivog korova pod čizmama.

Sem jedno klimnu glavom. „Mrzim hladnoću“, reče on. „Prošle noći sam se probudio u tami, vatra je bila ugašena i bio sam siguran da ću se do jutra smrznuti.“

„Mora da je u tvom zavičaju toplije.“

„Sneg sam prvi put video prošlog meseca. Prelazili smo preko Mogila, ja i ljudi koje je moj otac poslao da me doprate na sever, i nešto belo je počelo da pada, poput meke kiše. Prvo sam pomislio da je prelepo, kao perje koje lelujava pada s neba, ali nije stajalo, sve dok nisam promrzao do kostiju. Ljudi su imali kore od snega na bradama i ramenima, a on je i dalje padao. Uplašio sam se da nikada neće stati.“

Džon se osmehnu.

Zid se uzdizao pred njima, blede svetlucajući na mesečini. Na nebesima su zvezde jasno gorele. „Nateraću me da se popnem tamo?“, upita Sem. Lice mu se

zgruša poput starog mleka kada pogleda velike drvene stepenice. „Umreću ako budem morao da se tamo penjem.“

„Postoji čekrk“, reče Džon, pokazujući. „Mogu da te popnem gore u kavezu.“
Semvel Tarli šmrknu. „Ne volim visinu.“

Bilo je to previše. Džon se s nevericom namršti. „Da li se ti plašiš *baš svega?*“, upita on. „Ne shvatam. Ako si stvarno takav strašljivac, zašto si onda ovde? Zašto bi strašljivac hteo da se pridruži Noćnoj straži?“

Semvel Tarli ga pomno odgleda, a onda kao da mu se okruglo lice uruši. On sede na mrazom prekrivenu zemlju i zaplaka teškim, dubokim jecajima, od kojih mu uzdrhta čitavo telo. Džon Snežni nije mogao ništa drugo sem da stoji i gleda. Poput snega na Mogilama, izgledalo je da suze nikada neće stati.

Duh je znao šta mu je činiti. Tih poput senke, bledi jezovuk se približi i poče da liže tople suze s lica Semvela Tarlija. Debeli dečak viknu, iznenađen... i nekako se, u trenu, njegovi jecaji pretvoriše u smeh.

Džon Snežni se nasmeja s njim. Nakon toga su sedeli na smrznutoj zemlji, umotani u ogrtače, sa Duhom u sredini. Džon ispriča priču o tome kako su on i Rob našli tek rođene štence u kasnim letnjim snegovima. Činilo se da se to desilo pre hiljadu godina. Ubrzo uhvati sebe kako priča o Zimovrelu.

„Ponekad ga sanjam“, reče on. „Hodam niz dugačak pust hodnik. Glas mi odjekuje na sve strane, ali mi niko ne odgovara, tako da hodam brže, otvaram vrata, izvikujem imena. Ne znam čak ni koga tražim. Uglavnom oca, ali ponekad i Roba, sestricu Arju ili strica.“ Rastuži ga pomisao na Bendžena Starka; o njegovom stricu još nije bilo nikakvih vesti. Matori Medved je poslao izvidnike da ga traže. Ser Džaremi Riker je vodio dve potrage, a Korin Polušaka je poveo potragu iz Kule senki, ali nisu našli ništa sem nekoliko belega u drveću, koje je njegov stric ostavio da označi put. U kamenim gorama na severozapadu belezi su naglo prestali, i više nije bilo ni traga od Bena Starka.

„Da li u snu ikada ikoga pronađeš?“, upita Sem.

Džon odmahnu glavom. „Nikoga. Zamak je uvek prazan.“ Nikada ranije nije pričao o tom snu, i nije shvatao zašto je sada to poverio Semu, a ipak se nekako osećao dobro zbog toga. „I vrane su otišle iz kule, a štale su pune kostiju. To me uvek plaši. Onda počinjem da trčim, otvaram vrata, penjem se u kule, preskačući po tri stepenika, urlajući tražim nekoga, bilo koga. A onda se zateknem pred vratima kripe. Unutra je mračno i vidim kako se stepenice uvijaju nadole. Nekako znam da moram da siđem, ali to ne želim. Stari Kraljevi zime su dole, sede na svojim prestolima s kamenim vukovima kraj nogu i gvozdanim mačevima u krilima, ali ne bojim se njih. Urlam da ja nisam Stark, da to nije moje mesto, ali ne pomaže, moram da idem, i zato krećem nadole, pipajući zidove dok se spuštam, bez baklje da mi osvetli put. Postaje sve tamnije i tamnije, sve dok mi ne dođe da vrisnem.“ On zastade, namršten, posramljen. „Tada se uvek budim.“ Kože hladne i znojave, uzdrhtao u svojoj ćeliji. Duh bi mu skočio u krevet, njegova toplota bi pružala

utehu kao i zora. Vratio bi se u san s licem prislonjenim uz jezovukovo čupavo belo krzno. „Da li ti sanjaš o Rožnom bregu?“, upita Džon.

„Ne.“ Semova usta pretvoriše se u tanku crtu. „Tamo mi je bilo grozno.“ On počeska Duha iza ušiju, zamišljen, a Džon pusti da tišina diše. Nakon izvesnog vremena, Semvel Tarli poče da priča, i Džon Snežni ga sasluša u tišini i sazna kako se neko ko je za sebe glasno tvrdio da je kukavica obreo na Zidu.

Tarlijevi behu porodica od davnina časna, vazali Mejsa Tirela, gospodara Visokog Sada i zaštitnika Juga. Kao najstariji sin lorda Rendila Tarlija, Semvel je po rođenju trebalo da nasledi bogate zemlje, utvrđeni zamak i veliki dvoručni mač Vadisrce, iskovan od valirijskog čelika i prenošen s oca na sina skoro pet stotina godina.

Koliki god da je ponos gospodar otac osećao zbog Semvelovog rođenja, brzo je iščileo kada je ovaj izrastao u mekog, debelog i trapavog dečaka. Sem je voleo da sluša muziku i piše pesme, da nosi mek somot, da se igra u kuhinjama zamka pored kuvara, da upija bogate mirise dok krišom proba pite od limuna i kolače od borovnica. Njegove strasti bile su knjige, mačići i ples, ma koliko bio trapav. Ali od krvi bi mu pozlilo, i plakao je kada bi video kako se piletu zavrće šija. Tuce kaštelana došlo je i otišlo iz Rožnog brega, pokušavajući da pretvore Sema u viteza kakvog je želeo njegov otac. Dečak je psovan i šiban, šamaran i izgladnjivan. Jedan ga je primoravao da spava u verižnjači da bi postao bolji ratnik. Drugi ga je oblačio u majčinu odeću i tako ga vodio po dvorištu, ne bi li sramota probudila borbenost u njemu. Postajao je samo sve deblji i zastrašeniji, sve dok se razočaranje lorda Rendila nije pretvorilo najpre u bes, a potom u gnušanje. „Jednom prilikom“, poverio mu se Sem glasom koji je prešao u šapat, „dvojica su došla u zamak, volšebnici iz Karta, ljudi bele kože i plavih usana. Zaklali su divljeg bivola i naterali me da se okupam u vreloj krvi, ali od toga nisam postao hrabriji. Pozlilo mi je i ispovraćao sam se. Otac je naredio da ih izbičuju.“

Konačno, nakon tri kćeri za isto toliko godina, ledi Tarli podarila je svom gospodaru mužu drugog sina. Od tog dana, lord Rendil nije više obraćao pažnju na Sema i svu pažnju je posvećivao mlađem dečaku, žustrom, krupnom detetu koje mu se mnogo više dopadalo. Semvel je proživio nekoliko godina blaženog mira sa svojom muzikom i knjigama.

To je potrajalo do zore njegovog petnaestog imendana, kada se probudio i zatekao svog konja osedlanog i spremnog. Tri vojnika otpratila su ga do šume u blizini Rožnog brega, gde je njegov otac drao jelena. „Sada si skoro odrastao čovek, i moj naslednik“, rekao je lord Rendil Tarli svom najstarijem sinu, dok mu je dugački nož parao jelenji trup. „Nisi mi pružio razlog da te razbaštinim, ali neću dozvoliti da naslediš zemlju i titulu koja treba da bude Dikonova. Vadisrce mora da ode čoveku dovoljno snažnom da ga upotrebi, a ti nisi zaslužio ni balčak da mu dodirneš. Zato sam odlučio da danas objaviš da želiš da obučeš crno. Odreći ćeš se svih prava na nasledstvo svog brata i krenućeš na sever pre mraka. Ako ne pristaneš, sutra ćemo ići u lov, i negde u šumama će se tvoj konj soplesti, i ti ćeš

pasti iz sedla i poginućeš... ili ću bar tako reći tvojoj majci. U svom ženskom srcu ona nalazi ljubavi čak i za tebe, a ja ne želim da joj nanosim bol. I ne zamišljaj da ćeš se tako lako izvući, ako se usudiš da mi prkosiš. Ništa mi ne bi pružilo veće zadovoljstvo nego da te progonim kroz šumu kao svinju, što i jesi.“ Ruke su mu bile crvene do lakata kada je odložio lovački nož. „Eto. Sada biraj. Noćna straža“ - on gurnu ruku u jelena, iščupa mu srce i pruži ga, krvavo i vlažno - „ili ovo.“

Sem je pripovedao mirnim, mrtvim glasom, kao da se to desilo nekom drugom, a ne njemu. I začudo, pomisli Džon, nije zaplakao, ni jedan jedini put. Kada je završio, neko vreme su samo sedeli i slušali vetar. Na čitavom svetu ne beše drugog zvuka.

Konačno, Džon reče: „Treba da se vratimo u zajedničku odaju.“

„Zašto?“, upita Sem.

Džon slegnu ramenima. „Ima vruće jabukovače ili kivanog vina, ako više voliš. Ponekad nam Dareon peva, kada je dobro raspoložen. On je nekad bio pevač... u stvari, ne baš ali skoro, učio je za pevača.“

„Kako je on dospeo ovamo?“, upita Sem.

„Lord Rouen od Zlatošume zatekao ga je u krevetu sa svojom kćerkom. Devojka je bila dve godine starija od njega, i Dareon se kune da mu je sama pomogla da se popne kroz prozor, ali je pred ocem rekla da je bilo silovanje, i eto njega ovde. Kada ga je meštar Emon čuo da peva, rekao je da mu je glas grmljavina prelivena medom.“ Džon se nasmeši. „I Žabac ponekad peva, ako se to može nazvati pevanjem. Bezobrazne pesme koje je naučio u krčmi svog oca. Pip kaže da je njegov glas prdež preliven mokraćom.“ Na to se obojica nasmejaše.

„Voleo bih da ih obojicu čujem“, prizna Sem, „ali oni sigurno neće voleti moje društvo.“ Licem mu pređe senka. „On će me sutra sigurno opet terati da se bijem?“

„Hoće“, Džon je morao da kaže.

Sem nespretno ustade. „Bolje da pokušam da zaspim.“ On se umota ogrtačem i odgega.

Ostali su još bili u zajedničkoj sobi kada se Džon vratio s Duhom. „Gde si ti bio?“, upita Pip.

„Pričao sam sa Semom“, reče on.

„On je stvarno strašljivac“, reče Gren. „Za večerom, još je bilo mesta za klupom kada je dobio svoju pitu, ali se bojao da sedne sa nama.“

„Lord Šunka misli da je suviše fin da bi jeo sa nama“, reče Džeren.

„Video sam ga kako jede pitu“, reče Žabac, smejući se. „Da mu nije možda brat u njoj zaglavio?“ On počeo da skiči kao prase.

„Dosta!“, reče Džon besno.

Ostali dečaci utihnuše, zatečeni njegovim iznenadnim gnevom. „Slušajte me“, reče Džon i sve im ispriča. Pip stade uz njega, kao što je i očekivao, ali kada Halder progovori, to je bilo prijatno iznenađenje. Gren je u početku bio nesiguran, ali je Džon znao kako da ga pridobije. Jedan po jedan, i ostali se priključuše. Džon

je neke ubedio, neke namolio, treće posramio, zapretio tamo gde je trebalo pretiti. Na kraju su se svi složili... svi sem Rasta.

„Vi curice radite šta hoćete“, reče Rast, „ali ako me Torn pošalje na ledi Svinjče, odseći ću dobro parče slanine.“ On se nasmeja Džonu u lice i ostavi ih.

Nekoliko sati kasnije, dok je zamak spavao, njih trojica posetiše njegovu ćeliju. Gren ga je držao za ruke, dok mu je Pip sedeo na nogama. Džon je osećao Rastovo brzo disanje dok mu je Duh skakao na grudi. Jezovukove oči gorele su crvenim žarom dok su mu zubi lagano gricnuli meku kožu momkovog vrata, tek toliko da pođe krv. „Zapamti, znamo gde spavaš“, reče Džon tiho.

Sledećeg jutra Džon ču Rasta kako priča Albetu i Žapcu da se posekao dok se brijao.

Od tog dana, ni Rast ni bilo ko drugi nije povredio Semvela Tarlija. Kada bi ih ser Aliser terao na njega, oni bi stajali u mestu i samo odbijali njegove spore, trapave zamahe. Ako bi kaštelan zaurao naredbu za napad, oni bi samo poskakivali i lagano dodirivali Sema po grudima, kacigi ili nozi. Ser Aliser je besneo, pretio i nazivao ih strašljivcima, ženama i još gorim imenima, ali Semu ni dlaka s glave nije falila. Koju noć kasnije, na Džonovo navaljivanje, pridružio im se za večerom, zauzevši mesto na klupi kraj Haldera. Dve nedelje kasnije, skupio je hrabrosti da se priključi razgovoru, a vremenom je počeo i da se smeje Pipovim grimasama i zadirkuje Grena poput ostalih.

Debeo, trapav i prestrašen možda jeste bio, ali Semvel Tarli nije bio glup. Jedne noći je posetio Džona u njegovoj ćeliji. „Ne znam šta si uradio“, rekao je, „ali znam da nešto jesi.“ Stidljivo je oborio pogled. „Nikada ranije nisam imao druga.“

„Mi nismo drugovi“, rekao je Džon. Položio je ruku na Semova široka ramena. „Mi smo braća.“

I zaista su bili, pomislio je nakon što je Sem otišao. Rob, Bren i Rikon bili su sinovi njegovog oca, i voleo ih je i dalje, ali je znao da nikada nije zaista bio jedan od njih. Za to se postarala Kejtlin Stark. Sivi zidovi Zimovrela još su mu pohodili snove, ali je Crni zamak sada bio njegov život, i braća su mu bili Sem, Gren, Halder, Pip i ostali odbačeni i prognani, odeveni u crninu Noćne straže.

„Moj stric je govorio istinu“, prošaputao je Duhu. Pitao se da li će ikada više videti Bendžena Starka, da mu to kaže.

EDARD

Turnir kraljeve desnice uzrok je svim ovim nevoljama, moji gospodari“, požalio se zapovednik Gradske straže Kraljevom savetu.

„Turnir je kraljev“, ispravi ga Ned, smrknuvši se. „Jamčim vam da desnica ne želi ništa da ima s njim.“

„Nazovi ga kako hoćeš, moj gospodaru. Vitezovi pristižu iz čitavog kraljevstva, a na svakog viteza nam stignu dva konjanika slobodnjaka, trojica zanatlija, šest vojnika, tuce trgovaca, dva tuceta kurvi i više lopova no što se usuđujem da pomislim. Zbog ove proklete vrućine pola grada već je u groznici, a sada i svi ti posetioči... prošle noći smo imali jedno davljenje, opštu tuču u krčmi, tri tuče noževima, silovanje, dva požara, nebrojene pljačke i pijanu trku konjima Ulicom sestara. Noć ranije, nađena je ženska glava u Velikom obredištu - plutala je u duginom bazenu. Izgleda da niko pojma nema kako je tu dospela, niti kome je pripadala.“

„Baš užasno“, reče Varis, zadrhtavši.

Lord Renli Barateon imao je manje razumevanja. „Ako ne možeš da održiš mir, Dženose, možda Gradskom stražom treba da zapoveda neko ko to može.“

Zdepasti, debeljuškasti Dženos Slint nadu se poput besne žabe i ćelavo teme mu pocrvene. „Egon Zmaj lično ne bi mogao da održi red, lorde Renli. Treba mi još ljudi.“

„Koliko?“, upita Ned, nagnuvši se. Kao i obično, Robert se nije potrudio da prisustvuje zasedanju Veća, tako da je desnica morao da govori umesto njega.

„Koliko god je moguće, gospodaru desnice.“

„Primi pedeset novih ljudi“, reče mu Ned. „Lord Beliš će ti obezbediti novac.“

„Zar?“, reče Maloprstić.

„Da. Našao si četrdeset hiljada zlatnih zmajeva za porednika turnira, sigurno možeš da iskopaš nekoliko bakrenjaka da bi se održavao kraljev mir.“ Ned se okrenu prema Dženosu Slintu. „Daću i dvadeset dobrih mačeva iz moje domaće garde, da služe u Straži dok se svetina ne razide.“

„Hvala ti mnogo, lorde desnice“, reče Slint, klanjajući se. „Obećavam, biće dobro upotrebljeni.“ Kada je zapovednik izašao, Edard Stark se vrati ostatku saveta. „Što pre se ova ludost okonča, biće mi lakše.“ Kao da troškovi i nemiri nisu bili dovoljni, svi su uporno sipali Nedu soli na ranu nazivajući turnir „Desničnim turnirom“, kao da je on bio njegova ideja. A Robert kao da je iskreno verovao da on zbog toga treba da bude počašćen!

„Takvi događaji donose dobro čitavom kraljevstvu, moj gospodaru“, reče velemeštar Piseli. „Velikima pružaju priliku za slavu, a malima predah od nevolja.“

„I novcem napune mnoge džepove“, doda Maloprstić. „Svaka krčma u gradu je

puna, a kurve jedva hodaju, ali zveckaju.“

Lord Renli se nasmeja. „Sva sreća da moj brat Stanis nije sa nama. Sećate se kako je predložio da se zabrani rad bordela? Kralj ga je upitao da li će možda, kad je već krenuo, predložiti i zabranu jedenja, sranja i disanja. Iskreno, ja se često pitam kako je Stanis uopšte i dobio onu svoju ružnu kćerku. On u bračni krevet ide kao čovek koji odsečno stupa ka bojnom polju, sa sumornim pogledom u očima i hladnom rešenosti da izvrši svoju dužnost.“

Ned se nije pridružio smehu. „I mene zanima tvoj brat Stanis. Pitam se kada namerava da okonča posetu Zmajkamentu i zauzme svoje mesto u Veću.“

„Čim pobacamo sve kurve u more, nema sumnje“, odgovori Maloprstić, izazvavši još smeha.

„Dosta sam se naslušao o kurvama za jedan dan“, reče Ned, ustajući. „Do sutra.“

Harvin je bio na vratima kada se Ned vratio do Desničine kule. „Pozovi Džorija u moje odaje, i reci ocu da mi osedla konja“, reče mu Ned, preoštro.

„Biće tvoja volja, moj gospodaru.“

Crvena tvrđava i „Desničin turnir“ su ga satirali, razmišljao je Ned dok se peo. Žudeo je za Kejtlininim zagrljajem, za zvucima Robovih i Džonovih ukrštenih mačeva u dvorištu za vežbu, za hladnim danima i noćima severa.

U svojoj odaji skide svilenu odeću za Veće i sede na tren s knjigom dok je čekao da Džori stigne. *Loze i povesti velikih kuća Sedam kraljevstava, sa opisima mnogih velikih lordova, plemenitih dama i njihove dece* velemeštra Maleona. Piseli je govorio istinu; bilo je to zamorno štivo. A ipak, Džon Erin je tražio tu knjigu, i Ned je bio siguran da je za to imao razloga. Bilo je nečega u njoj, neka istina se skrivala među tim krtim požutelim stranicama, trebalo je samo da je otkrije. Ali šta? Knjiga je bila stara više od jednog stoleća. Teško da još ima živih među savremenici Maleonovog prašnjavog spiska venčanja, rođenja i smrti.

On ponovo otvori poglavlje o kući Lanistera i počeo lagano da lista strane, ipak se nadajući da će nešto otkriti. Lanisteri su bili stara porodica, poticali su od Lana Pametnog, varalice iz Doba junaka koji je, bez sumnje, bio mitska ličnost poput Brena Zidara, mada su ga pevači i pripovedači mnogo više voleli. U pesmama je Lan bio taj koji je izbacio Livce iz Livačke stene, koristeći kao oružje samo pamet, i ukrao zlato od sunca da bi obasjao svoju kovrdžavu kosu. Ned požele da je on sada tu, da izvuče neku istinu iz te proklete knjige.

Odlučno kucanje najavi Džorija Kasela. Ned zatvori Maleonovu knjigu i reče mu da uđe. „Obećao sam Gradskoj straži dvadeset mojih gardista do kraja turnira“, reče mu on. „Ti sačini izbor. Nek im zapoveda Alin, i utuvi ljudima u glavu da im je posao da sprečavaju tuče, a ne da ih zapodevaju.“ Ustavši, Ned otvori kovčeg od kedrovine i izvadi laganu lanenu potkošulju. „Da li si našao konjušara?“

„Sada je stražar, moj gospodaru“, reče Džori. „Kune se da u životu više neće taknuti konja.“

„Šta ti je rekao?“

„Tvrdi da je dobro poznao lorda Erina. Kaže da su bili odlični prijatelji.“ Džori prezirivo frknu. „Desnica je uvek davao momcima bakrenjak na njihove imendane, kaže. Umeo je sa konjima. Nije ih preterano proganjao, donosio im je šargarepu i jabuke, tako da im je uvek bilo drago da ga vide.“

„Šargarepu i jabuke“, ponovi Ned. Izgledalo je da će od tog momka biti još manje koristi nego od ostalih. A on je bio poslednji od četvorke koju mu je Maloprstić naveo. Džori je razgovarao sa svima. Ser Hju je bio osoran i nije mnogo pomogao, ohol kao što samo novoprodukovani vitez može da bude. Ako desnica hoće da razgovara s njim, on će ga rado primiti, ali neće dozvoliti da ga ispituje neki kapetan garde... čak i ako je taj kapetan deset godina stariji i sto puta vičniji mačevalac. Sluškinja je bar bila prijatna. Rekla je da je lord Džon previše čitao, da se brinuo i tugovao zbog lošeg zdravlja svog jedinca i da je bio nabusit prema svojoj gospi supruzi. Sudopera, sada obučen, nikada nije razmenio ni reč sa lordom Džonom, ali je znao mnogo kuhinjskih glasina: lord se svađao sa kraljem, lord jedva da je i probao hranu, lord je nameravao da pošalje sina da odraste na Zmajkamen, lord se veoma zanimao za odgajanje lovačkih pasa, lord je otišao do majstora oružara da naruči novi oklop, optočen bleđim srebrom sa plavim sokolom od jaspisa i mesecom od sedefa na grudima. Kraljev brat lično je otišao s njim da mu pomogne oko izbora, rekao je sudopera. Ne, ne lord Renli, već drugi brat, lord Stanis.

„Da li se naš stražar seća još nečeg bitnog?“

„Momak se kune da je lord Džon pucao od zdravlja. Često je jahao sa lordom Stanisom, tvrdi on.“

Opet Stanis, pomisli Ned. To mu je bilo neobično. Džon Erin i on su se slagali, ali nisu bili prijatelji. A dok je Robert jahao na sever u Zimovrel, Stanis se povukao na Zmajkamen, ostrvsko uporište Targarjena, koje je osvojio za svog brata. Nije ostavio poruku kada će se vratiti. „Kuda su jahali?“, upita Ned.

„Momak kaže da su išli u bordel.“

„Bordel?“, reče Ned. „Gospodar Gnezda sokolovog i kraljeva desna ruka ide u bordel sa *Stanisom Barateonom*?“ On s nevericom odmahnu glavom, pitajući se šta bi na tu vest rekao lord Renli. Robertova požuda bila je tema bezobraznih kafanskih pesama po čitavom kraljevstvu, ali je Stanis bio drugačiji čovek; jedva godinu mlađi od kralja, a ipak potpuno različit od njega - hladan, sumoran, nemilosrdan i strog u obavljanju dužnosti.

„Momak uporno tvrdi da je tako. Desnica je poveo trojicu gardista sa sobom, i momak kaže da su se šalili na taj račun kada su kasnije vraćali konje.“

„Koji bordel?“, upita Ned.

„Momak nije znao. Gardisti će znati.“

„Šteta što ih je Liza odvela sa sobom u Dol“, reče Ned suvo. „Bogovi daju sve od sebe da nas osujete. Ledi Liza, meštar Kolmon, lord Stanis... svi koji bi mogli znati istinu o onome što se desilo Džonu Erinu hiljadama lica su daleko.“

„Da li ćeš pozvati lorda Stanisa da se vrati sa Zmajkamena?“

„Još ne“, reče Ned. „Sve dok ne shvatim šta je ovde zapravo posredi i kakva je njegova uloga.“ Nije imao mira. Zašto je Stanis otišao? Da li je igrao neku ulogu u ubistvu Džona Erina? Ili se samo boji? Ned shvati da ne može da zamisli nešto što bi uplašilo Stanisa Barateona, koji je jednom branio opsednuti Krajoluj čitavu godinu, preživевši na pacovima i koži od čizama, dok su lordovi Tirel i Redvin sedeli pred zidinama sa svojim vojskama, gosteći se naočigled branilaca.

„Donesi mi dublet, molim te. Onaj sivi, sa jezovukom. Hoću da taj majstor oružar zna ko sam. To mu možda razveže jezik.“

Džori ode do ormara. „Lord Renli je kraljev brat, kao i brat lorda Stanisa.“

„Ipak, nisu ga zvali na jahanje.“ Ned nije znao šta da misli o Renliju, njegovom prijateljskom ophođenju i čestim osmesima. Pre nekoliko dana, odveo je Neda u stranu da bi mu pokazao prekrasan zlatni medaljon u obliku ruže. Unutra je bila minijatura, urađena u živopisnom mirskom stilu, koja je prikazivala prelepu mladu devojkicu sa očima srne i slapom meke smeđe kose. Renli ga je pitao da li ga devojkica podseća na nekoga, i kada je Ned slegnuo ramenima, delovao je razočaran. Devica je bila sestra Loras Tirela, Margeri, priznao je on, ali bilo je onih koji su tvrdili da izgleda kao Lijena. „Ne“, rekao mu je Ned, zbunjen. Zar je moguće da je lord Renli, koji je strašno ličio na Roberta u mladosti, osećao strast prema devojkici koju je zamišljao kao mladu Lijenu? To mu je delovalo prilično izopačeno.

Džori pruži dublet i Ned proturi šake kroz otvore za ruke. „Možda će se lord Stanis vratiti za Robertov turnir“, reče on dok mu je Džori zakopčavao dublet na leđima.

„To bi bila veoma srećna okolnost, moj gospodaru“, reče Džori.

Ned pripasa mač. „Drugim rečima, veoma malo verovatna.“ Osmeh mu beše mračan.

Džori prebaci plašt preko Nedovih ramena i prikači ga ispod grla brošem koji je označavao desničijin položaj. „Majstor oružar živi iznad svoje radnje, u velikoj kući na vrhu Čelične ulice. Alin zna put, moj gospodaru.“

Ned klimnu. „Nek bogovi pomognu sudoperi ako me je poslao u poteru za senkama.“ Bio je to slabašan trag, ali Džon Erin koga je Ned poznavao nije nosio oklop posrebre i optočen draguljima. Čelik je bio čelik; služio je za zaštitu, a ne za ukras. Možda je on u međuvremenu promenio stavove. Ne bi bio prvi kome se to desilo nakon nekoliko godina provedenih na dvoru... ali je promena bila neočekivana i prevelika za Nedov ukus.

„Ima li još nešto što treba da uradim?“

„Izgleda da ćeš morati da kreneš po kuplerajima.“

„To će mi teško pasti, moj gospodaru.“ Džori se iskezi. „Ljudi će rado hteti da pomognu. Porter je već dobro ispitao teren.“

Nedov omiljeni konj čekao je osedlan u dvorištu. Varli i Džeks ga okružiše dok

je jahao kroz dvorište. Mora da im je bilo pakleno pod čeličnim kacigama i u verižnjačama, ali nisu izustili ni reč. Dok je lord Edard sa razvijorenim sivo-belim plaštom prolazio kroz Kraljevu kapiju i ulazio u smrad grada, on svugde vide oči i potera svog konja u kas. Gardisti su ga pratili.

Često se osvrtao dok su se probijali kroz uličnu vrevu. Tomard i Dezmond napustili su zamak ranije tog jutra da bi zauzeli položaje na putu kojim su morali da prođu i pazili da li ih neko prati, ali bez obzira na to, Ned nije bio siguran. Zbog senke kraljevog pauka i njegovih ptica šaptalica, bio je uznemiren poput mlade prve bračne noći.

Čelična ulica počinjala je na pijačnom trgu blizu Rečne kapije, kako su je označavali na mapama, u narodu poznatije kao Blatna kapija. Lakrdijaš na štulama koračao je kroz gomilu poput velikog insekta, praćen čoporom bosonoge dece koja su mu dobacivala. Nedaleko su se dva odrpana dečkića, ne starija od Brena, borila štapovima, praćena glasnim odobravanjem jednih i besnim psovkama drugih. Starica okonča dvoboj nagnuvši se kroz prozor i prosuvši vedro pomija na glave boraca. Seljaci su stajali pored svojih kola u senci zida i vikali: „Jabuke, najbolje jabuke, jeftino“; „Krvave dinje, slatke k'o med“ i „Repa, luk, zelen, navali narode, navali narode, repa, luk, zelen, navali narode“.

Blatna kapija beše otvorena i odred Gradske straže, ogrnut zlatnim plaštovima, stajao je pod rešetkom, naslonjen na koplja. Kada se povorka jahača pojavi sa zapada, gardisti se baciše na posao, naređujući da se kola i pešaci pomere u stranu da bi propustili viteza s njegovom pratnjom. Prvi jahač koji prođe kroz kapiju nosio je dugačak crni barjak. Svila je igrala na vetru kao da je živa; na tkanini je bilo izvezeno noćno nebo presečeno purpurnom munjom. „*Mesta za lorda Berika!*“, povika jahač. „*Mesta za lorda Berika!*“ Za njim naiđe mladi lord, otmena pojava na velikom vrancu, crvenozlatne kose sa crnim satenskim plaštom posutim zvezdama. „Došli ste da se borite na turniru kraljeve desnice, moj gospodaru?“ povika gardista za njim. „Došao sam da *pobedim* na turniru kraljeve desnice“, uzvрати mu lord Berik, praćen klicanjem gomile.

Ned skrenu s trga na kome je počinjala vijugava Čelična ulica i krenu uzbrdicom, kraj kovača koji su radili uz otvorena ognjišta, konjanika slobodnjaka koji su se cenjkali oko verižnjača i sedih gvoždara koji su prodavali stara sečiva i britve sa svojih kola. Što su se više peli, zgrade su postajale veće. Čovek koga su tražili živeo je na vrhu brda, u ogromnoj omalterisanoj kući od trupaca čiji su se viši spratovi nadnosili nad usku ulicu. Na dvostrukim vratima je u abonosu i čuvardrvju izrezbaren prizor iz lova. Dva kamena viteza u maštovitim oklopima od uglačanog crvenog čelika čuvali su ulaz - ličili su na grifona i jednoroga. Ned ostavi konja s Džeksom i uđe unutra.

Mršava služavka odmah spazi Nedov broš i simbol na njegovom dubletu, i gospodar brzo izađe, nasmejan i predusretljiv. „Vina za kraljevu desnicu“, reče on devojci, pokazujući Nedu na sofu. „Ja sam Tobo Mot, moj gospodaru. Molim te,

sedi, molim te.“ Na sebi je imao crni somotski kaput sa srebrom izvezenim čekićima na rukavima. Oko vrata je nosio teški srebrni lanac i safir velik kao golubije jaje. „Ako ti treba novo oružje za turnir kraljeve desnice, došao si na pravo mesto.“ Ned se ne potruđi da ga ispravi. „Moja roba je skupa, i za to se ne izvinjavam, moj gospodaru“, reče dok je punio dva istovetna srebrna pehara. „Robu poput moje nećeš naći nigde u Sedam kraljevstava, jamčim ti. Poseti sve kovače u Kraljevoj Luci, ako želiš, i uporedi. Svaki seoski kovač može da iskuje oklop; moj rad je umetnost.“

Ned otpi vino i pusti čoveka da priča. Vitez od Cveća kupovao je sve svoje oklope kod njega, hvalio se Tobo, kao i mnoštvo drugih velikih lordova, onih koji poznaju najbolji čelik, čak i lord Renli, kraljev brat. Možda je desnica video novi oklop lorda Renlija, zeleni sa zlatnim rogovima? Nijedan drugi majstor u gradu ne bi mogao da dobije tako duboku zelenu nijansu; on je znao tajnu stavljanja boje u sam čelik; lak i emajl koriste početnici. Možda desnica želi oružje? Tobo je kao dečak u kovačnicama Kohora naučio da radi s valirijskim čelikom. Samo čovek koji zna mađije može da uzme staro oružje i prekuje ga. „Jezovuk je simbol Kuće Starka, zar ne? Mogu da ti izradim kacigu u obliku jezovuka, tako životnu da će deca na ulici bežati pred tobom“, obeća on.

Ned se nasmeši. „Da li si napravio kacigu u obliku sokolove glave za lorda Erina?“

Tobo Mot načini dugačku stanku i odloži vino. „Desnica je došao da me poseti, sa lordom Stanisom, kraljevim bratom. Nažalost, nisu me počastvovali narudžbinama.“

Ned ćutke odmeri čoveka, čekajući. S godinama, naučio je da tišina ponekad donosi više od pitanja. Tako beše i ovoga puta.

„Tražili su da vide momka“, reče majstor, „tako da sam ih odveo do kovačnice.“

„Momka“, ponovi Ned. Nije imao predstavu o kom momku je reč. „I ja bih želeo da ga vidim.“

Tobo Mot ga hladno i pažljivo odmeri. „Naravno, moj gospodaru“, reče on bez tračka pređašnje srdačnosti. On izvede Neda na stražnja vrata, preko uzanog dvorišta, nazad u ogromno mračno kameno zdanje u kome se radilo. Kada majstor otvori vrata, Nedu se od naleta vrelog vazduha učini da ulaze u zmajevu čeljust. U svakom uglu prostorije bilo je raspaljeno kovačko ognjište, i vazduh je zaudarao na dim i sumpor. Kalfe digoše pogled sa svojih čekića i klešta tek toliko da obrišu znoj sa čela, dok su polugoli šegrti pritiskali mehove.

Majstor pozva visokog momka, izrazito mišićavih ruku i grudi, koji je bio otprilike Robov vršnjak. „Ovo je lord Stark, nova kraljeva desnica“, reče mu on, dok je momak mrzovoljno upirao plave oči u Neda, sklanjajući znojem natopljenju kosu sa čela. Kosa bejaše gusta, čupava i neodržavana, crna poput mastila. Začeci brade senčili su mu vilicu. „Ovo je Džendri. Jak je za svoje godine i vredan. Pokaži desnici onu kacigu koju si napravio, momče.“ Gotovo stidljivo, momak ih

odvede do svog radnog stola i čelične kacige oblikovane poput glave bika, sa dva velika kriva roga.

Ned okrenu kacigu u rukama. Bio je to sirov čelik, neuglačan ali majstorski oblikovan. „Ovo je dobar rad. Bilo bi mi zadovoljstvo da ga kupim.“

Momak mu je ote iz ruku. „Nije na prodaju.“

Na licu Toba Mota pojavi se užasnut izraz. „Dečaće, ovo je kraljeva desna ruka. Ako njegovo gospodstvo želi tu kacigu, pokloni mu je. On ti čini čast time što je hoće.“

„Napravio sam je za sebe“, reče momak tvrdoglavo.

„Izvini po sto puta, moj gospodaru“, reče žurno majstor Nedu. „Momak je prost kao nov čelik, i dobro bi mu došlo da ga neko izudara. Ta kaciga je u najboljem slučaju rad jednog kalfe. Oprosti mu i ja ću ti napraviti kacigu kakvu nikada ranije nisi video.“

„Nemam šta da mu opraštam. Džendri, kada je lord Erin došao da te vidi, o čemu ste pričali?“

„Samo je pit'o pitanja, to je sve, moj gospodaru.“

„Kakva pitanja?“

Momak slegnu ramenima. „Kako sam, kako sa mnom postupaju, da li volim svoj pos'o i svašta o mojoj majci. Ko je ona bila i kako je izgledala i to.“

„Šta si mu rekao?“, upita Ned.

Momak skloni novi pramen crne kose sa čela. „Umrlo je kad sam bio mali. Bila je plavokosa i, sećam se, pevala mi je ponekad. Radila je u pivnici.“

„Da li te je i lord Stanis ispitivao?“

„Onaj ćelavi? Ne, on nije. On nije rek'o ni reč, samo je zurio u mene, k'o da sam silovatelj koji mu je ot'o ćerku.“

„Pazi na svoj prljavi jezik“, reče majstor. „Stojiš pred kraljevom desnicom.“ Momak obori pogled. „Pametan dečko, ali tvrdoglav. Ta kaciga... drugi mu govore da je tvrdoglav kao bik, pa ju je napravio njima u inat.“

Ned dodirnu momkovu glavu, opipavajući gustu crnu kosu. „Pogledaj me, Džendri.“ Šegrt diže glavu. Ned osmotri oblik vilice, oči poput plavog leda. *Da*, pomisli on, *vidim*. „Vrati se svom poslu, momče. Izvini što sam ti oduzeo vreme.“ On se u pratnji majstora vrati u kuću. „Ko ti je platio da primiš momka da uči zanat?“, upita on bezbrižno.

Mot je delovao uznemireno. „Video si momka. Video si kako je jak. Te njegove ruke, kao da su stvorene za čekić. Mnogo je obećavao, pa sam ga primio besplatno.“

„Hoću istinu“, reče Ned. „Ulice su pune jakih momaka. Pre će se Zid srušiti nego što ćeš ti besplatno primiti šegrt. Ko je platio?“

„Jedan lord“, reče majstor nevoljno. „Nije rekao kako se zove, a na odeći nije imao grb. Platio je zlatom, dvostruko više od uobičajene svote; rekao je da plaća

jednom za momka, a drugi put za moju ćutnju.“

„Opiši ga.“

„Bio je zdepast, širokih ramena, ne tako visok kao ti. Smeđa brada, s tragovima crvenog, kunem se. Nosio je bogat plašt, toga se sećam, težak purpurni somot prošaran srebrnom srmom, ali mu je kukuljica zaklanjala lice, tako da ga nisam pošteno osmotrio.“ On zastade za trenutak. „Moj gospodaru, ne želim nevolje.“

„Niko od nas ne želi nevolje, ali se bojim da su ovo nemirna vremena, majstore Mot“, reče Ned. „Ti znaš ko je momak.“

„Ja sam samo majstor oružar, moj gospodaru. Znam ono što mi se kaže.“

„Znaš ko je momak“, ponovi Ned strpljivo. „To nije pitanje.“

„Momak je moj šegrt“, reče majstor. On pogleda Neda u oči, tvrdoglav kao staro železo. „Ko je bio pre nego što je došao ovamo, to me se ne tiče.“

Ned klimnu glavom. Shvati da mu se dopada taj Tobo Mot, majstor oružar. „Ako ikada dođe dan kada Džendri poželi da upotrebljava oružje, a ne da ga pravi, pošalji ga meni. Liči mi na ratnika. Dogle, imaš moju zahvalnost, majstore Mot, i moje obećanje. Ako ikada poželim kacigu kojom bih plašio decu, najpre ću je potražiti kod tebe.“

Njegovi gardisti čekali su napolju kod konja. „Da li ste nešto našli, moj gospodaru?“, upita Džeks dok je Ned uzjahivao.

„Jesam“, reče mu Ned zamišljeno. Šta je Džon Erin hteo od kraljevog kopileta i zašto ga je to koštalo života?

KEJTLIN

Moja gospo, trebalo bi da pokriješ glavu“, reče joj ser Rodrik dok su im konji kaskali na sever. „Prehladićeš se.“

„To je samo voda, ser Rodriče“, odgovori Kejtlin. Kosa joj je visila vlažna i teška, pramen joj se lepio za čelo, i mogla je da zamisli kako divlje i raščupano izgleda, ali je za to nije bilo briga. Južnjačka kiša bila je meka i topla. Kejtlin je prijaio njen dodir na licu, nežan kao majčini poljupci. Vraćao ju je u detinjstvo, u dugačke sive dane u Brzorečju. Prisećala se bogošume, povijenih grana teških od vlage i zvuka bratovljevog smeha dok je juri kroz gomile vlažnog lišća. Sećala se kako je sa Lizom pravila kolače od blata, njihove težine, blata skliskog i smeđeg među prstima. Njima su poslužile Maloprstića, kikoćući se, i on je pojeo toliko blata da je bio bolestan nedelju dana. Kako su samo bili mali!

Kejtlin je skoro zaboravila. Na severu, kiše su bile teške i hladne, i ponekad bi se noću pretvarale u led. Mogla je da pobije letinu, ali i da je hrani, i terala je odrasle muškarce u beg do prvog skloništa. Nije to bila kiša na kojoj devojčice mogu da se igraju.

„Ja sam skroz mokar“, požali se ser Rodrik. „Čak su mi i kosti mokre.“ Šuma se zbijala oko njih sa svih strana, a neprekidno dobivanje kiše po lišću bilo je praćeno tihim gnjecavim zvucima koje su stvarali konji čupajući kopita iz blata. „Večeras će nam dobro doći vatra, moja gospo, a i topla hrana će nam prijati.“

„Malo napred, na raskršću, postoji krčma“, reče mu Kejtlin. U njoj je kao devojka provela mnoge noći, kada je putovala sa ocem. Lord Hoster Tuli je u mladosti bio neumoran čovek, stalno je nekud putovao. Ona se još sećala krčmarice, debele žene po imenu Maša Hedl koja je danonoćno žvakala kiselišće i naizgled imala beskonačnu zalihu osmeha i slatkih kolača za decu. Kolači su bili natopljeni medom, bogati i teški na jeziku, ali kako se samo Kejtlin bojala tih osmeha. Kiselišće je obojilo Mašine zube u tamnocrveno, i osmesi su joj bili krvavi i strašni.

„Krčma“, ponovi ser Rodrik čežnjivo. „Kad bi samo... ali ne smemo da se kockamo. Ako želimo da nas niko ne otkrije, najbolje da pronađemo neku malu utvrdu...“ On začuta kada začuše korake na drumu; pljuskanje vode, zveket oklopa, frktanje konja. „Jahači“, upozori on i ruka mu polete ka balčaku mača. Čak i na Kraljevskom drumu, nije na odmet biti oprezan.

Oni krenuše za zvucima niz blagu krivinu na drumu i videše ih - naoružanu povorku kako bučno gazi preko nabujalog potoka. Kejtlin zauzda konja da ih pusti da prođu. Barjak u ruci prvog jahača visio je mokar i mlitav, ali su gardisti nosili plašteve boje indiga, a na ramenima im je leteo srebrni orao Vodogleda. „Malisteri“, prošapta joj ser Rodrik, kao da ona to nije znala. „Moja gospo, najbolje da navučete kapuljaču.“

Kejtlin ga ne posluša. Ona prepozna lorda Džejsona Malistera okruženog vitezovima, u pratnji sina Patreka i nekolicine štitonoša. Znala je da jašu u Kraljevu Luku za desničin turnir. Poslednjih nedelju dana Kraljevski drum bio je preplavljen putnicima; vitezovi i konjanici slobodnjaci, pevači sa svojim harfama i bubnjevima, teška kola natovarena hmeljom, kukuruzom ili bačvama meda, trgovci, zanatlije i kurve - svi su išli na jug.

Ona odvažno odmeri lorda Džejsona. Poslednji put ga je videla kako se šali sa njenim stricem na njenoj svadbi; Malisteri su bili vazali Tulija, i njegovi darovi behu čarobni. Smeđa kosa mu je sada bila proseda, vreme mu je isklesalo lice, ali godine nisu načele njegov ponos. Jahao je kao čovek koji se ničega ne boji. Kejtlin mu je na tome zavidela; ona je počela da se boji mnogo toga. Dok su jahači prolazili, lord Džejson kratko klimnu glavom, ali beše to samo ljubaznost visokog lorda prema strancima na putu. U tim prodornim očima nije bilo prepoznavanja, a njegov sin nije ni obratio pažnju na njih.

„Nije te prepoznao“, reče ser Rodrik kasnije, zamišljen.

„Video je dvoje blatnjavih putnika kraj drumu, pokislih i umornih. Kako bi mogao da pomisli da je posredi kći njegovog sizerena. Mislim da ćemo u krčmi biti sasvim bezbedni, ser Rodriče.“

Bio je skoro mrak kada su stigli do nje, na raskrsnici severno od velikog sliva Trozupca. Maša Hedl se ugojila i skoro potpuno osedela od vremena iz kojeg ju je Kejtlin pamtila i još je žvakala kiselišće; pogledala ih je tek ovlaš, bez tračka svog jezivog crvenog osmeha. „Dve sobe na vrhu stepeništa, one su nam jedine ostale“, reče ona, žvaćući sve vreme. „Odmah su ispod zvonika, tako da nećete propustiti obroke, mada neki misle da je previše bučno. Šta da se radi. Puni smo. Možete da birate - te sobe ili drum.“

Odabrali su te sobe, u niskom, prašnjavom potkrovlju na vrhu uskog stepeništa. „Čizme ostavite ovde dole“, reče im Maša nakon što su joj platili. „Momak će ih očistiti. Neću da mi raznosite blato po stepeništu. Pazite na zvono. Ko zakasni na obrok, ne jede.“ Nije bilo osmeha, niti spomena slatkih kolača.

Kada zazvoni zvono za večeru, zvuk je bio zaglušujući. Kejtlin se presvukla u suvu odeću. Sedela je kraj prozora, gledajući kako kiša klizi niz okno. Staklo je bilo mlečno i puno mehurića, a napolju se spuštao vlažan suton. Kejtlin je jedva videla blatnjavo raskršće na kome su se ukrštal dva drumu.

Pri pogledu na raskršće ophrvaše je misli. Ako odatle krenu na zapad, lako će stići do Brzorečja. Otac joj je uvek davao mudre savete kada su joj bili potrebni, i žudela je da razgovara s njim, da ga upozori na oluju koja se sprema. Ako Zimovrel mora da se sprema za rat, Brzorečje mora još i više, zbog blizine Kraljeve Luke i moći Livačke stene što se sa zapada nadvija nad njim, poput senke. Da joj je otac samo snažniji, možda bi i otišla, ali je Hoster Tuli već dve godine bio prikovan za krevet, i Kejtlin nije želela da ga muči.

Istočni drum je bio divljiji i opasniji, penjao se stenovitim obroncima i gustim

šumama Mesečevih planina, kroz visoke prolaze i duboke ambise u Erinov dol i kamenite Prste iza njega. Iznad Dola, Gnezdo sokolovo stajalo je visoko i neosvojivo, tornjevi su mu grabili ka nebu. Tamo će naći svoju sestru... i, možda, neke odgovore koje je tražio Ned. Liza je sigurno znala više nego što se usuđivala da kaže u pismu. Možda ima opipljiv dokaz potreban Nedu da uništi Lanistere, a ako dođe do rata, biće im potrebni Erini i istočni lordovi u njihovoj službi.

Ipak, planinski put bio je opasan. Crni risovi vrebali su u tim prolazima, odroni su bili česti, a gorštački klanovi bili su odmetnici koji nisu poznavali zakon - spuštali su se sa visova da ubijaju i pljačkaju, da bi nestali kao sneg u proleće, kada bi vitezovi iz Dola krenuli u poteru za njima. Čak je i Džon Erin, jedan od najvećih lordova koje je Gnezdo sokolovo ikada imalo, uvek putovao sa jakom pratnjom kada je prelazio planine. Kejtlinina pratnja bio je samo jedan ostareli vitez, oklopljen odanošću.

Ne, pomisli ona, Brzorečje i Gnezdo sokolovo moraće da sačekaju. Put ju je vodio na sever, u Zimovrel, gde je čekaju sinovi i dužnost. Čim bezbedno pređu Vrat, otkriće se jednom od Nedovih vazala, i poslaće glasnike sa naređenjima da se pazi na Kraljevski drum.

Kiša je skrivala polja iza raskršća, ali se Kejtlin jasno sećala okolne zemlje. Tržnica je bila odmah tu, a milju dalje i selo - pedesetak belih kolibica zbijenih oko malog kamenog obredišta. Sada ih sigurno ima više; leto je bilo dugo i mirno. Severno, Kraljevski drum vodio je uz Zeleni krak Trozupca, kroz plodne doline i zelene šume, kraj bogatih gradova, snažnih utvrda i zamkova rečnih lordova.

Kejtlin ih je sve znala: Blekvude i Brekene, večite neprijatelje, čije je sporove morao da rešava njen otac; Ledi Vent, poslednju od svoje loze, koja je živela sa svojim duhovima u mračnim odajama Harendvora; goropadnog lorda Freja, koji je nadživeo sedam žena i ispunio svoje zamkove-blizance decom, unucima i prauucima, kao i kopiladima i prakopiladima. Svi su oni bili vazali Tulija, mačevi im behu zakleti na vernost Brzorečju. Kejtlin se upita da li će to biti dovoljno, ako dođe do rata. Otac joj je bio najodlučniji i najpouzdaniji čovek koga je poznavala, i nije sumnjala da će on pozvati sve svoje vazale... ali da li će se ti vazali odazvati? I Deriji i Rajgeri i Mutoni bili su zakleti na vernost Brzorečju, pa su se ipak kod Trozupca borili na strani Regara Targarjena, dok je lord Frej sa svojom vojskom stigao tek nakon što je bitka odavno završena, ostavivši dosta sumnje u to kojoj je strani zapravo nameravao da se prikloni (njihovoj, najsvečanije je ubeđivao pobednike kasnije, ali ga je od tada njen otac uvek zvao Pokojni lord Frej^[1]). *Ne sme* doći do rata, pomisli Kejtlin grozničavo. *Ne smeju* to da dozvole.

Ser Rodrik dođe po nju baš kada zvonjava utihnu. „Bolje da požurimo, ako nameravamo da večeras nešto pojedemo, moja gospo.“

„Možda je sigurnije da ne budemo vitez i gospa sve dok ne prođemo Vrat“, reče mu ona. „Obični putnici privlače manje pažnje. Recimo, otac i kći koji su na put krenuli nekim porodičnim poslom.“

„Kako želiš, moja gospo“, složi se ser Rodrik. Tek kada se ona nasmeja, on shvati šta je rekao. „Teško je osloboditi se starih učtivosti moja - kćeri moja.“ On pokušava da pogladi zaliske kojih više nije bilo i nesrećno uzdahnu.

Kejtlina ga uhvati pod ruku. „Hajdemo, oče“, reče ona. „Videćeš da je trpeza Maše Hedl bogata, ali pokušaj da je ne hvališ. Veruj mi, ne želiš da joj vidiš osmeh.“

Zajednička odaja bila je dugačka i puna promaje, s redom ogromnih drvenih bačvi na jednom kraju i kaminom na drugom. Poslužitelj je jurio tamo-amo sa tanjirima mesa, dok je Maša točila pivo iz buradi, sve vreme žvaćući svoje kiselišće.

Klupe su bile prepune, građani i seljaci izmešali su se sa svakojakim putnicima. Na raskršćima su se sklapala čudna poznanstva: bojadžije crnih i purpurnih ruku delile su klupu sa alasima koji su zaudarali na ribu, kovač nabreklih mišića nekako se smestio kraj sedog starog obrednika, a okoreli najamnici i meki dežmekasti trgovci razmenjivali su vesti kao da su davnašnji prijatelji.

U društvu je bilo previše mačeva za Kejtlinin ukus. Trojica kraj vatre na sebi su imala crvenog pastuva Brekena, a bila je tu i velika družina u plavim čeličnim verižnjačama i srebrnosivim ogrtačima. Na ramenima su imali još jedan poznat simbol, kule-bliznakinje Kuće Freja. Ona im osmotri lica, ali su svi bili premladi da bi je poznavali. Najstariji među njima bio je Brenovog uzrasta kada je ona krenula na sever.

Ser Rodrik im pronade prazno mesto na klupi u blizini kuhinje. Preko puta njih, naočit mladić je prebira po drvenoj harfi. „Sedam vam blagoslova želim, dobri ljudi“, reče im on dok su sedali. Pred njim je bila prazna vinska čaša.

„I mi tebi, pevaču“, uzvratila Kejtlina. Ser Rodrik naruči hleba, mesa i piva glasom koji je govorio *odmah*. Pevač, mladić od kojih osamnaest godina, odvažno ih odmeri i upita kuda idu, odakle dolaze i kakvih vesti ima, odapevši pitanja brzo poput strela i ne sačekavši na odgovore. „Krenuli smo iz Kraljeve Luke pre dve sedmice“, reče Kejtlina, odgovarajući na najlakše od njegovih pitanja.

„Ja sam se upravo tamo zaputio“, reče mladić. Kao što je i pretpostavila, njemu je mnogo više stalo da isprika svoju priču nego da čuje njihovu. Pevači ništa nisu voleli kao zvuk svojih glasova. „Desničini turnir privlači lordove sa punim kesama. Poslednji put sam zaradio više srebra nego što sam mogao da ponesem... ili bih zaradio, da nisam sve izgubio kladeći se da će Kraljeubica biti pobednik.“

„Bogovi se mršte na kockara“, reče ser Rodrik strogo. On je bio sa severa, i delio je stav Starka prema turnirima.

„Na mene su se namrštili, to je bar jasno“, reče pevač. „Tvoji okrutni bogovi i Vitez od Cveća pošteno su me sredili.“

„Nema sumnje da ti je to bio nauk“, reče ser Rodrik.

„Jeste. Ovog puta se kladim na ser Lorasu.“

Ser Rodrik pokušava da zagladi zaliske kojih nije bilo, ali pre nego što uspe da ga

ukori, poslužitelj žurno pride. On stavi pred njih daske s hlebom i prekri hleb ražnjićima s kojih je kapao vreo sok. Na drugom ražnjiću bile su sitne glavice crnog luka, ljute paprike i debele pečurke. Ser Rodrik junački navali na hranu dok momak otrča po pivo.

„Zovem se Merilion“, reče pevač, trgnuvši žicu na harfi. „Sigurno ste me već negde čuli kako pevam?“

Kejtlin se dopade njegov nastup. Retko je koji lutajući pevač dolazio na sever, čak do Zimovrela, ali je ona poznavala njegov soj još od svog devojaštva u Brzorečju. „Bojim se da nisam“, reče mu ona.

On odsvira žalostiv akord na harfi. „Pravi gubitak za vas“, reče on. „Ko je najbolji pevač koga ste ikada čuli?“

„Alia od Bravosa“, odgovori ser Rodrik bez oklevanja.

„O, ja sam *mnogo* bolji od tog matorog daveža“, reče Merilion. „Ako imate srebrnjak za pesmu, rado ću vam to dokazati.“

„Možda i imam bakrenjak-dva, ali ću ih radije baciti u bunar nego tebi platiti da zavijaš“, mrzovoljno reče ser Rodrik. Njegov stav prema pevačima bio je dobro poznat; muzika je bila lepa za devojke, ali on nije mogao da shvati zašto bi zdrav momak u rukama držao harfu, kada može da drži mač.

„Deda je namćorast čovek“, reče Merilion Kejtlin. „Mislio sam da te počastvujem. Da pevam u čast tvoje lepote. Zapravo, ja sam stvoren da pevam za kraljeve i velike lordove.“

„O, to vidim“, reče Kejtlin. „Lord Tuli voli pesmu, tako se priča. Nema sumnje da si bio u Brzorečju.“

„Stotinu puta“, reče pevač nehajno. „Tamo me uvek čeka posebna odaja, a mladi lord mi je kao brat.“

Kejtlin se osmehnu, pitajući se šta bi Edmur rekao na to. Neki pevač je jednom odveo u krevet devojku koja se dopadala njenom bratu; od tada je omrznuo čitav njihov soj. „A Zimovrel?“, upita ona. „Da li si putovao na sever?“

„Zašto bih?“, upita Merilion. „Tamo su samo mećave i medvedi, a jedina muzika koju Starkovi poznaju je zavijanje vukova.“ Ona iza sebe začu kako se vrata krčme s treskom otvaraju.

„Krčmaru“, pozva slugin glas iza nje, „imamo konje kojima treba štala, a moj lord Lanister zahteva sobu i toplu vodu.“

„O, bogovi“, reče ser Rodrik pre nego što Kejtlin stiže da ga učutka, čvrsto mu stežući ruku.

Maša Hedl se klanjala i osmehivala svojim odvratnim crvenim osmehom. „Žao mi je, moj gospodaru, puni smo, sve sobe su zauzete.“

Bila su četvorica, vide Kejtlin. Starac u crnini Noćne straže, dvojica slugu... i on, među njima, mali, ohol i drzak. „Moji ljudi će spavati u vašoj štali, a što se mene tiče, pa, meni nije potrebna *velika* soba, kao što verovatno vidite.“ On se podrugljivo osmehnu. „Dokle god je vatra topla, a seno ne vrvi od buva, ja sam

srećan čovek.“

Maša Hedl je bila van sebe. „Moj gospodaru, nemamo baš ništa, ovaj turnir, šta da radimo, o...”

Tirion Lanister izvadi novčić iz kese, baci ga iznad glave, uhvati ga, baci ga ponovo. Čak i na drugom kraju prostorije, gde je sedela Kejtlin, odsjaj zlata bio je lako prepoznatljiv.

Konjanik slobodnjak sa izbledelim plavim plaštom skoči na noge. „Slobodno uzmite moju sobu, moj gospodaru.“

„Eto pametnog čoveka“, reče Lanister i baci zlatnik preko sobe. Slobodnjak ga uhvati u letu. „A i veštog, pri tom.“ Kepec se ponovo okrenu Maši Hedl. „Hranu ćete moći da nam obezbedite, nadam se?“

„Šta god poželiš, moj gospodaru, šta god“, obeća krčmarica. *Dabogda se zadavio*, pomisli Kejtlin, ali u glavi vide Brena kako se davi, kako se guši u sopstvenoj krvi.

Lanister baci pogled na najbliže stolove. „Mojim ljudima daj isto što služiš i ostalim gostima. Dvostruke porcije, dugo i naporno smo jahali. Ja ću neku pečenu živinu - pile, patku, goluba, nije bitno. I donesi krčag svog najboljeg vina. Jorene, hoćeš li da večeraš sa mnom?“

„Oću, moj gospodaru, večeraću“, odgovori Crni brat.

Kepec gotovo da nijednom nije pogledao u dalji kraj prostorije, i Kejtlin je mislila koliko je zahvalna za prenatrpane klupe između njih, kada iznenada Merilion skoči na noge. „*Moj gospodaru od Lanistera!*“, uzviknu on. „Biće mi čast da te zabavim dok večeraš. Dozvoli da ti otpevam pesmu o velikoj pobi tvog oca kod Kraljeve Luke!“

„Ništa mi ne bi upropastilo večeru više od toga“, reče kepec suvo. Njegove raznobojne oči kratko odmeriše pevača, krenuše dalje... i pronađoše Kejtlin. On se na tren zagleda u nju, zbunjen. Ona se okrenu, ali prekasno. Kepec se osmehivao. „Ledi Stark, kakvo neočekivano zadovoljstvo“, reče on. „Žao mi je što te nisam sreo u Zimovrelu.“

Merilion je pogleda razrogačenih očiju, zbunjenost mu je prelazila u jed dok je Kejtlin lagano ustajala. Ona ču ser Rodrika kako kune. Da se samo malo duže zadržao na Zidu, pomisli ona, da se samo...

„Ledi... Stark?“, reče Maša Hedl muklo.

„Kada sam poslednji put spavala ovde, još sam bila Kejtlin Tuli“, reče ona krčmarici. Čula je žamor, osećala je poglede na sebi. Kejtlin se osvrnu po sobi, pogleda lica vitezova i zakletih mačeva i duboko uzdahnu da smiri svoje ustreptalo srce. Da li se usuđuje da toliko toga stavi na kocku? Nije bilo vremena da o svemu razmisli, samo jedan tren i ona začu svoj sopstveni glas kako joj odzvanja u ušima. „Ti u uglu“, reče ona starijem čoveku koga do tada nije primetila. „Da li to na tvom kaputu vidim izvezenog crnog slepog miša Harendvora, ser?“

Čovek ustade. „Da, moja gospo.“

„A da li je leđi Vent iskren i istinit prijatelj moga oca, lorda Hostera Tulija od Brzorečja?“

„Jeste“, odgovori čovek odlučno.

Ser Rodrik ustade tiho i razlabavi mač u koricama. Kepec ih je trepćući gledao, praznog lica, sa zbunjenošću u svojim raznobojnim očima.

„Crveni pastuv je uvek bio rado viđen u Brzorečju“, reče ona trojci kraj vatre. „Moj otac ubraja Džonosa Brekena među svoje najstarije i najodanije vazale.“

Trojica vojnika se nesigurno zgledaše. „Naš gospodar je počastvovan tim poverenjem“, reče jedan od njih oklevajući.

„Zavidim tvom ocu na tako blagorodnim prijateljima“, dobaci Lanister, „ali ne vidim baš kakva je svrha svega ovoga, leđi Stark.“

Ona se ne osvrnu na njega; već se okrete ka velikoj družini u plavom i sivom. Oni su bili presudni; bilo ih je više od dvadeset. „I vaš simbol dobro znam: kule bliznakinje Freja. Kako je vaš dobri lord, gospodo?“

Njihov kapetan ustade. „Lord Valder je dobro, moja gospo. Namerava da uzme novu nevestu na svoj devedeseti imendan i tražio je od tvog gospodara oca da uveliča svadbu svojim prisustvom.“

Tirion Lanister se zakikota. Tada je Kejtlin znala da je njen. „Ovaj čovek je došao kao gost u moj dom, i tamo skovao plan da ubije mog sina, sedmogodišnje dete“, objavi ona čitavoj odaji, upirući prstom. Ser Rodrik se primače uz nju, isukanog mača. „U ime kralja Roberta i dobrih lordova kojima služite, tražim od vas da ga uhvatite i da mi pomognete da ga vratim u Zimovrel, da tamo čeka kraljevu pravdu.“

Nije znala šta joj je više prijalo: zvuk mnoštva mačeva isukanih kao jedan ili izgled lica Tiriona Lanistera.

SANSA

Sansa se odvezla na desničin turnir sa obrednicom Mordejnom i Džejn Pul, u nosiljci sa zavesama od tako fine žute svile da je kroz nju mogla da gleda. Bojile su čitav svet u zlatno. Izvan gradskih zidina, stotine šatri podignuto je kraj reke i običan svet je u hiljadama došao da gleda igre. Sansi je zastajao dah od veličanstvenih prizora: sjajni oklopi, veliki jurišni konji pokriveni srebrom i zlatom, povici gomile, barjaci koji vijore na vetru... i sami vitezovi, vitezovi najviše od svega.

Gledale su junake stotina pesama kako projahuju, svaki slavniji od prethodnog. Sedam vitezova Kraljeve garde izađe na polje, svi sem Džejmija Lanistera u pločastim oklopima boje mleka, s plaštovima belim poput snega celca. I ser Džejmi je nosio beli plašt, ali je pod njime sijao u zlatu od glave od pete, s kacigom u obliku lavlje glave i zlatnim mačem. Ser Gregor Klegani, Planina Koja Jaše, zagrme pored njih poput lavine. Sansa je pamtila lorda Jona Rojsa, koji je pre dve godine bio gost u Zimovrelu. „Oklop mu je od bronzе, hiljadama i hiljadama godina star, izgraviran čarobnim runama koje ga čuvaju od zla“, prošapta ona Džejn. Obrednica Mordejna im pokaza lorda Džejsona Malistera, u srebru obrubljenom tamnoplavim i sa krilima orla na kacigi. On je svojeručno posekao tri Regarova vazala na Trozupcu. Devojke se zakikotaše na pojavu ratnika-sveštenika Torosa od Mira, u lepršavoj crvenoj odori i obrijane glave, sve dok im obrednica ne reče da se on jednom popeo uz zidine Hridi sa plamtećim mačem u ruci.

Druge jahače Sansa nije znala; vitezovi bezemljaši iz Visokog Sada, sa Prstiju i Dorne, nepoznati konjanici slobodnjaci i novoprodukovane štitonoše, najmlađi sinovi velikih lordova i naslednici manjih kuća. Mlađi ljudi, mahom još nisu učinili velika dela, ali su se Sansa i Džejn složile da će jednoga dana njihova imena odjekivati širom Sedam kraljevstava. Ser Belon Svon. Lord Bris Keron od Krajina. Ser Andar Rojs, naslednik Bronzanog Jona, i njegov mlađi brat ser Robar, sa posrebnim čeličnim oklopima prekrivenim istim bronzanim runama koje su čuvale i njihovog oca. Blizanci ser Horas i ser Hobar, na čijim je štitovima bio prikazan grozd Redvina, ljubičast na plavom. Patrek Malister, sin lorda Džejsona. Šest Freja od Prelaza: ser Džared, ser Hostin, ser Denvel, ser Emon, ser Teo, ser Pervin - sinovi i unuci starog lorda Valdera Freja, kao i njegov nezakoniti sin Martin Rečni.

Džejn Pul prizna da je plaši izgled Džalabara Ksoa, izgnanog princa sa Letnjih ostrva koji je nosio ogrtač od zelenog i grimiznog perja preko kože crne kao ugalj, ali kada ugleda mladog lorda Berika Donderiona, s kosom poput crvenog zlata i crnim štitom preko koga je sevala munja, ona objavi kako je spremna da se uda za njega istog trenutka.

I Pseto će učestvovati na turniru, kao i kraljev brat, naočiti lord Renli od Krajoluja. Džori, Alin i Harvin jahali su za Zimovrel i sever. „Džori izgleda kao

prosjak među svima njima“, reče obrednica Mordejna kada se on pojavi. Sansa je morala da se složi. Džorijev oklop bio je sivoplav, bez grba i ukrasa, a sa ramena mu je tanki sivi plašt visio kao prljava krpa. Ipak se dobro držao, zbacivši s konja Horasa Redvina u svojoj prvoj borbi i jednog od Freja u drugoj. U trećoj borbi, tri puta se zaletao na konjanika slobodnjaka po imenu Lotor Brun čiji je oklop bio neugledan kao i njegov. Niko ne beše zbačen s konja, ali je Brunovo koplje bilo mirnije, a njegovi udarci precizniji, pa mu je kralj dodelio pobedu. Alin i Harvin slabije su prošli; Harvina je u prvom okršaju s konja zbacio ser Merin od Kraljeve garde, dok je Alin pao pred ser Belonom Svonom.

Borbe su nastavljene celoga dana i u suton, kopita velikih ratnih konja kidala su travnjak sve dok polje nije potpuno preorano. Na desetine puta Džejn i Sansa zacičale su uglas kada su se jahači sudarali i koplja rasprskavala, a narod klicao svojim miljenicima. Džejn je pokrivala oči svaki put kada bi čovek pao, kao uplašena mala devojčica, ali je Sansa bila sazdana od jače građe. Velika gospa zna kako da se ponaša na turnirima. Čak je i obrednica Mordejna primetila njenu smirenost i s odobravanjem klimnula glavom.

Kraljeubica je čudesno jahao. Zbacio je ser Andara Rojsa i krajinskog lorda Brisa Kerona lako kao da vežba, da bi tek s dosta muka pobedio sedokosog ser Baristana Selmija, koji je u prve dve borbe pobedio ljude trideset i četrdeset godina mlađe od sebe.

I Sendor Klegani i ser Gregor Planina, njegov ogromni brat, delovali su nezadrživo, žestoko rušeći sve protivnike redom. Najstrašnji trenutak tog dana došao je za vreme druge borbe ser Gregora, kada se njegovo koplje podiglo i udarilo mladog viteza iz Dola ispod vratnog štitnika i probilo mu vrat, usmrтивši ga na mestu. Mladić je pao ni deset stopa od mesta na kome je Sansa sedela. Vrh ser Gregorovog koplja mu se slomio u vratu i krv mu je liptala u sve sporijim naletima. Oklop mu je bio sjajan i nov; svetao plamen peo se uz pruženu ruku, gde se sunce ogledalo u čeliku. Onda ga oblak prekri i ono nestade. Plašt mu beše plav, boje neba na vedar letnji dan, obrubljen trakom polumeseca, ali kako ih je krv natapala, tkanina potamne i meseci pocrveneše, jedan po jedan.

Džejn Pul je plakala tako histerično da ju je konačno obrednica Mordejna odvela da se sabere, a Sansa je sedela ruku skrštenih u krilu, začuđujuće opčinjena prizorom. Nikada ranije nije videla čoveka na umoru. Pomisli kako bi trebalo i ona da plače, ali suze joj ne dođoše. Možda je potrošila sve svoje suze na Ledi i Brena. Bilo bi drugačije da se to desilo Džoriju, ser Rodriku ili ocu, reče ona sebi. Mladi vitez u plavom plaštu nije joj značio ništa, neki stranac iz Erinovog dola čije je ime zaboravila čim ga je čula. A sada će i svet zaboraviti njegovo ime, shvati Sansa; neće biti pesama spevanih njemu čast. To je bilo tužno.

Nakon što su odneli telo, dečko s ašovom istrča na polje i razbaca zemlju po mestu gde je mladi vitez pao, da pokrije krv. Potom se borbe nastaviše.

I ser Belon Svon pade pred Gregorom, a lord Renli pred Psetom. Renli je zbačen tako snažno da je poleteo unazad s konja, s nogama u vazduhu. Glava mu, uz

snažan zvuk, udari u zemlju, od čega publici stade dah; no, samo mu se odlomio zlatni rog sa kacige. Kada se lord Renli osovi na noge, gomila mu burno zaklica, jer je naočiti brat kralja Roberta bio veoma omiljen. Uz otmen naklon, on predade slomljeni rog pobjedniku. Pseto prezrivo slegnu ramenima i baci rog u gomilu, gde poče opšta tuča za komad zlata, koja potraja sve dok lord Renli ne preuze stvar u svoje ruke i zavede red. Do tada se i obrednica Mordejna vrati, sama. Ona objasni kako se Džejn ne oseća dobro; otpratila ju je do zamka. Sansa je gotovo sasvim zaboravila na Džejn.

Kasnije se lutajući vitez u kariranom plaštu osramotio tako što je ubio konja Berika Donderiona, pa je zbog toga izbačen sa turnira. Lord Berik je prebacio sedlo na novog konja, da bi ga sa njega odmah zbacio Toros od Mira. Ser Aron Santagar i Lotor Brun su tri puta naletali jedan na drugoga bez ishoda. Ser Aron je kasnije pao pred lordom Džejsonom Malisterom, a Brun pred Robarom, mlađim sinom Jona Rojsa.

Na kraju su ostala četvorica: Pseto i njegov čudovišni brat Gregor, Džejmi Lanister Kraljeubica i ser Loras Tirel, mladić koga su zvali Vitez od Cveća.

Ser Loras je bio najmlađi sin Mejsa Tirela, gospodara Visokog Sada i zaštitnika Juga. Šesnaestogodišnjak je bio najmlađi učesnik na turniru, pa ipak je u prve tri borbe pobedio trojicu vitezova iz Kraljeve garde. Sansa nikada ranije nije videla nekog tako lepog. Oklop mu je bio čudesno izrađen i lakiran kao buket od hiljadu različitih cvetova, a na snežnobelom pastuvu bio je pokrivač od crvenih i belih ruža. Nakon svake pobeđe, ser Loras bi skinuo kacigu, lagano projahao kraj ograde, a onda ubrao belu ružu sa pokrivača i bacio je nekoj lepoj devici u gomili.

Njegov poslednji duel tog dana bio je protiv mlađeg Rojsa. Predačke rune ser Robara pokazale su se kao slaba zaštita kada mu je ser Loras razneo štit i bacio ga sa konja u prašinu, uz strašnu buku. Robar je ležao ječeći dok je pobjednik obilazio svoj krug pred publikom. Napokon neko pozva nosila, da ga odnesu u njegov šator, ošamućenog i nepomičnog. Sansa to nije ni videla. Gledala je samo ser Lorasu. Kada beli konj zastade pred njom, ona pomisli kako će joj srce iskočiti iz grudi.

Drugim devicama je dao bele ruže, ali za nju odabra crvenu. „Mila gospo“, reče on, „nijedna pobjeda se u lepoti ne može meriti s tobom.“ Sansa stidljivo primi cvet, zanemela od njegove plemenitosti i viteštva. Kosa mu je sva bila u teškim smeđim uvojcima, oči kao tečno zlato. Ona udahnu slatki miris ruže i sede držeći je čvrsto još dugo nakon što se ser Loras udaljio.

Kada Sansa konačno diže pogled, nad njom se zureći nadnosio čovek šiljaste bradice i srebrom prošarane kose, star gotovo kao njen otac. „Ti mora da si jedna od njenih kćeri“, reče joj on. Imao je sivozelene oči koje se nisu osmehivale zajedno sa usnama. „Ličiš na Tulije.“

„Ja sam Sansa Stark“, reče ona nelagodno. Čovek je nosio težak plašt s krznanim okovratnikom, prikačen srebrnim drozdom, a njegovi opušteni pokreti govorili su da je veliki lord, mada ga ona nije poznavala. „Nisam imala čast da vas upoznam,

moj gospodaru.“

Obrednica Mordejna se brzo ubaci. „Drago dete, ovo je lord Petir Beliš, član kraljevog Malog veća.“

„Tvoja majka je nekada bila *moja* kraljica lepote“, reče čovek tiho. Dah mu je mirisao na mentu. „Imaš njenu kosu.“ Prsti mu ovlaš dodirnuše njen obraz kad je pomilovao jedan kestenjasti uvojak. Zatim se, iznenada, naglo okrenu i ode.

Do tada je mesec već odavno izašao i gomila se zamorila, tako da je kralj objavio da će se poslednja tri okršaja održati sledećeg jutra, pre borbe do poslednjeg. Dok je narod kretao kući, pričajući o proteklim borbama i onima koje tek predstoje, dvor se premestio na obalu reke da započne sa gozbom. Šest čudovišno velikih divljih bivola već su se satima pekli, okrećući se sporo na drvenim ražnjevima, a momci iz kuhinje prelivali su ih puterom i začinima sve dok meso nije sasvim porumenelo. Stolovi i klupe postavljeni su ispred šatora, a na njima je bilo obilje slatotrave, jagoda i sveže ispečenog hleba.

Sansa i obrednica Mordejna dobile su ugledna mesta, levo od uzdignutog podijuma na kome je sedeo kralj sa kraljicom. Kada je princ Džofri seo desno od nje, ona oseti kako joj se grlo steže. Još od onog groznog događaja on sa njom nije progovorio ni reči, a ona se nije usuđivala da mu se obrati. Isprva ga je mrzela zbog onoga što su uradili Ledi, ali nakon što se isplakala rekla je sebi da Džofri nije za to kriv, ne stvarno. Kraljica je kriva; nju je trebalo mrzeti, nju i Arju. Ništa se loše ne bi desilo da nije bilo Arje.

Večeras nije mogla da mrzi Džofrija. Bio je isuviše lep da bi ga mrzela. Nosio je tamnoplavi dublet sa dvostrukim nizom zlatnih lavljih glava, a na čelu tanku krunicu načinjenu od zlata i safira. Kosa mu je bila svetla poput tog metala. Sansa ga je gledala i drhtala, bojeći se da on neće na nju obratiti pažnju ili, još gore, da će ponovo postati grozan i oterati je uplakanu od stola.

Umesto toga, Džofri joj s osmehom poljubi ruku, naočit i otmen kao princ iz pesama, i reče: „Ser Loras ume da prepozna lepotu, mila gospo.“

„On je bio isuviše ljubazan“, reče ona skromno, pokušavajući da izgleda smerno i smireno, mada joj je srce pevalo. „Ser Loras je pravi vitez. Da li smatraš da će on sutra pobediti, moj gospodaru?“

„Ne“, reče Džofri. „Moj pas će ga srediti, ili možda moj ujak Džejmi. A za koju godinu, kada budem dovoljno star da se takmičim, ja ću srediti sve njih.“ On podiže ruku da pozove slugu s vrčem ledenog letnjeg vina i nasu joj čašu. Sansa je napeto gledala obrednicu Mordejnu, sve dok se Džofri ne nagnu i napuni i obredničinu čašu, tako da ona klimnu glavom, ljubazno mu zahvali i ne reče više ni reč.

Sluge su punile pehare čitave noći, ali Sansa više nije, koliko se sećala, ni okusila vino. Nije joj bilo potrebno. Bila je pijana od čarolije noći, opčinjena sjajem, zaslepljena lepotom o kojoj je čitav život sanjala, lepotom za koju se nije usuđivala da mašta da će je doživeti. Pevači su sedeli pred kraljevim šatorom,

ispunjavajući suton muzikom. Žongler je vrteo zapaljene baklje kroz vazduh. Kraljeva lična luda, slaboumnik okruglog lica po imenu Mesečev Dečak, igrao je naokolo na štulama, sav u šarenim zakrpama, izrugujući se baš svakome s tako veštom okrutnošću da se Sansa pitala da li je on zaista zaostao. Čak je i obrednica Mordejna bila bespomoćna pred njim; kada je otpevao svoju pesmicu o Prvoobredniku, tako se grohotom smejala da je prosula vino po sebi.

A Džofri je bio oličenje ljubaznosti. Čitavo veče je pričao sa Sansom, obasipao ju je komplimentima, zasmjavao ju je, prepričavao poneko dvorsko ogovaranje, objašnjavao šale Mesečevog Dečaka. Sansa je bila tako očarana da je potpuno zaboravila na svoje ponašanje i obrednicu Mordejnu koja joj je sedela s leve strane.

Sve vreme su nova jela donošena i odnošena. Gusta čorba od ječma i srnetine. Salate od slatotrave, spanaća i šljiva, posute mlevenim orasima. Puževi u medu i belom luku. Sansa nikada ranije nije jela puževe; Džofri joj je pokazao kako se puž vadi iz kućice, i sam joj je stavio prvi slatki zalogaj u usta. Onda su došle sveže rečne pastrmke, pečene u glini; njen princ joj je pomogao da polomi tvrdu oplatu i otkrije nežno belo meso koje se skrivalo pod njom. A kada je izneseno meso, sam joj je odsekao najbolji komad i stavio ga na njen tanjir. Po pokretima je shvatila da ga desna ruka još boli, ali se on ni rečju nije na to požalio.

Kasnije stigoše medenjaci, golubija pita, pečene jabuke sa cimetom i kolači od limuna preliveći šećerom, ali je Sansa već bila sita - pojela je samo dva kolačića od limuna, iako ih je volela. Pitala se da li da uzme i treći, kada kralj počne da viče.

Kralj Robert je sa svakim jelom postajao sve glasniji. S vremena na vreme, Sansa ga je čula kako se smeje ili naređuje glasnije od muzike i zveketa tanjira i pribora, ali je bio predaleko da bi razabrala reči.

Sada ga svi čuše. „*Ne*“, zagrme on glasom koji nadjača sve ostale zvuke. Sansu zaprepasti što vide kralja na nogama, crvenog u licu, kako se ljulja. U ruci mu je bio pehar vina, i bio je pijan da pijaniji ne može biti. „Nećeš mi ti govoriti šta da radim, ženo“, zaurla on na kraljicu Sersei. „Ja sam ovde kralj, je l' razumeš. Ja ovde vladam, i ako ja kažem da ću se sutra boriti, *boriću se*!“

Svi su zurili. Sansa vide ser Baristana, i kraljevog brata Renlija, i niskog čoveka koji je sa njom vodio tako neobičan razgovor i koji joj je dodirnuo kosu, ali niko ne načini ni pokret da se umeša. Kraljičino lice bilo je maska, blede kao da je izvajano od snega. Ona ustade od stola, prikupi svoje suknje i ćutke odjuri, praćena slugama.

Džejmi Lanister položi ruku na kraljevo rame, ali ga kralj grubo odgurnu. Lanister posrnu i pade. Kralj se nasmeja. „Veliki vitez. Još mogu da te bacim u blato. Zapamti to, Kraljeubico.“ On se lupi u grudi draguljima optočenim peharom, prolivajući vino po satenskoj tunici. „Dajte mi moj buzdovan i nema tog čoveka u zemlji koji će mi se suprotstaviti!“

Džejmi Lanister ustade i otrese prašinu. „Biće tvoja volja, veličanstvo.“ Glas

mu je bio ukočen.

Lord Renli pride, osmehnut. „Roberte, prosuo si vino. Daj da ti naspem nov pehar.“

Sansa se trže kada je Džofri uhvati za ruku. „Kasno je“, reče princ. Na licu mu je bio čudan izraz, kao da je uopšte ne vidi. „Da li ti je potrebna pratnja do zamka?“

„Ne“, započe Sansa. Ona pogleda obrednicu Mordejnu i zaprepasti se kad je vide gde, glave oborene na sto, damski tiho hrče. „Htela sam da kažem... da, hvala ti, to bi bilo veoma ljubazno. Zaista sam umorna, a put je tako mračan. Biće mi drago da imam zaštitu.“

Džofri pozva: „*Pseto!*“

Sendor Klegani kao da se zgusnu od tmine, tako se brzo pojavio. Zamenio je oklop crvenom vunenom tunikom, s kožnom psećom glavom zašivenom na grudima. Opečeno lice mu je pod svetlom baklji sijalo prigušenim crvenilom. „Da, veličanstvo?“, prozbori.

„Odvedi moju verenicu u zamak i pazi da joj se usput ništa ne desi“, reče mu princ odsečno. Bez reči oprostaja, Džofri ode, ostavivši je samu.

Sansa je *osećala* da je Pseto gleda. „Da nisi možda mislila kako će te Džof lično otpratiti?“ On se nasmeja. Smeh mu je bio poput urlika pasa pred borbu u jami. „Mali su izgledi za tako nešto.“ On je podiže na noge. „Hajde, nisi ti jedina kojoj se spava. Previše sam popio, a sutra ću možda morati da ubijem svog brata.“ Ponovo se nasmeja.

Izenada prestravljena, Sansa gurnu obrednicu Mordejnu u rame, u nadi da će je probuditi, ali ona samo snažnije zahrka. Kralj Robert se nekud oteturao i najednom je polovina klupa bila prazna. Gozba je bila okončana, a sa njom i divan san.

Pseto zgrabi baklju da im osvetli put. Sansa krenu za njim. Zemljište je bilo kamenito i neravno; od treperavog svetla kao da joj je igralo pod nogama. Ona obori glavu da bi pazila gde staje. Hodali su među šatorima, ispred kojih su stajali oklopi i barjaci, i tišina je sa svakim korakom postajala sve teža. Sansa nije mogla da podnese da ga pogleda, tako ju je plašio, ali je bila previše dobro vaspitana. Prava gospa neće obraćati pažnju na njegovo lice, reče ona sebi. „Bili ste vrlo hrabri danas, ser Sendore“, natera ona sebe da kaže.

Sendor Klegani zareža na nju. „Poštedi me svojih ispraznih pohvala, devojčice... i tvog ser. Ja nisam vitez. Pljujem ja na njih i njihove zakletve. Moj brat je vitez. Da li si ga danas videla kako jaše?“

„Da“, prošapta Sansa drhteći. „Bio je...“

„Odvažan i plemenit?“, završi Pseto.

On joj se podsmeva, shvati ona. „Niko nije mogao da mu se suprotstavi“, uspe da kaže na kraju, ponosna na sebe. To nije bila laž.

Sendor Klegani iznenada zastade nasred mračnog i praznog polja. Nije imala drugog izbora nego da i sama stane. „Neka obrednica te je dobro dresirala. Ti si kao jedna od onih ptica sa Letnjih ostrva, zar ne? Lepa ptičica koja govori,

ponavlja sve lepe reči kojima su je naučili.“

„To nije lepo.“ Sansa oseti kako joj srce igra u grudima. „Plašiš me. Sada hoću da idem.“

„*Niko nije mogao da mu se suprotstavi*“, reče Pseto hrapavim glasom. „To je istina. Niko nikada nije mogao da se suprotstavi Gregoru. Onaj dečko danas, u njegovoj drugoj borbi - o, to je bilo baš lepo. Sigurno si videla šta se desilo? Blesavi momak, nije imao šta da traži na ovakvom turniru. Bez novca, bez štitonoše, bez ikoga da mu pomogne s tim oklopom. Štitnik za vrat mu nije bio dobro pričvršćen. Misliš da Gregor nije to primetio? Misliš da je koplje ser Gregora slučajno tu udarilo? Lepa devojčice-pričalice, ako to misliš, glava ti je bez sumnje prazna poput ptičje. Gregorovo koplje pogađa tamo gde Gregor hoće. Pogledaj me. *Pogledaj me!*“ Sendor Klegani je uhvati za bradu ogromnom šakom i podiže joj glavu. On čučnu i približi baklju. „Eto ti lepote. Dobro pogledaj. Znaš da to želiš. Gledao sam te kako obaraš pogled čitavim putem niz Kraljevski drum. Pišam se ja na to. Dobro pogledaj.“

Njegovi prsti držali su joj vilicu poput gvozdene zamke. Oči su mu gledale njene. Pijane oči, pune besa. Morala je da pogleda.

Leva strana lica bila mu je unakažena. Uho mu je potpuno izgorelo; nije bilo ničega sem rupe. Oko mu je još videlo, ali je svud oko njega bila izuvijana masa ožiljaka, glatkog crnog mesa tvrdog kao đon, posutog kraterima i pukotinama, kraj dubokih useklina koje su svetlucale crveno i vlažno kada se kretao. Dole, kod vilice, mogla se nazreti kost na mestu gde je meso potpuno izgorelo.

Sansa zaplaka. On je onda pusti, i ugasi baklju u blatu. „Za ovo nemaš lepih reči, devojčice? Nemaš neki fin kompliment koji si naučila od obrednice?“ Kada ne dobi odgovor, on nastavi. „Većina misli da je ovo iz neke bitke. Opsada, zapaljena kula, neprijatelj s bakljom. Jedna budala me pitala da li je to od zmajevog daha.“ Smeh mu je ovog puta bio tiši, ali jednako gorak. „Reći ću ti odakle mi to, devojčice“, reče on, glas iz noći, senka koja se toliko približila da je Sansa osećala kiseli zadah vina iz njegovih usta. „Bio sam mlađi od tebe, imao sam šest, možda sedam godina. Drvodeljia je otvorio radnju u selu pod utvrdom mog oca i, da bi nam se dodvorio, poslao nam je poklone. Starac je pravio čudesne igračke. Ne sećam se šta sam ja dobio, ali Gregorov poklon je bio ono što sam želeo. Drveni vitez, sav obojen, svaki zglobov pokretan i povezan žicom, tako da si mogao da ga pokrećeš, kao da se bori. Gregor je pet godina stariji od mene, njemu igračka ništa nije značila, već je bio štitonoša, skoro šest stopa visok i mišićav kao vo. I tako sam mu uzeo viteza, ali mi to nije pružilo nikakvu radost, veruj mi. Sve vreme sam bio uplašen i, naravno, otkrio me je. U sobi su bile mangale. Gregor nije rekao ni reč, samo me je podigao pod mišku i gurnuo mi lice u vreću ugalj i držao me dok sam ja vrištao i vrištao. Videla si koliko je on jak. Čak i onda su bila potrebna tri odrasla čoveka da ga skinu s mene. Obrednici propovedaju o sedam paklova. Šta oni znaju? Samo čovek koji je bio opečen zna šta je zapravo pakao.“

Moj otac je svima rekao da mi se posteljina zapalila, a naš meštar mi je dao meleme. *Meleme!* I Gregor je dobio svoje meleme. Četiri godine kasnije mirosali su ga sa sedam ulja, odrecitovao je svoje viteške zakletve i Regar Targarjen ga je dodirnuo po ramenu i rekao: 'Ustani, ser Gregore'."

Promukli glas odluta. Čutke je čučao pred njom, ogromna crna prilika obgrljena tamom, skriven od njenih očiju. Sansa je čula njegovo teško disanje. Bilo joj ga je žao, shvati ona. Nekako, straha više nije bilo.

Tišina je trajala i trajala, toliko dugo da se skoro ponovo uplašila, ali se sada plašila za njega, a ne za sebe. Ona pronađe njegovo ogromno rame svojom šakom. „On nije bio pravi vitez“, prošapta mu ona.

Pseto zabaci glavu i zaurla. Sansa se zatetura unazad, uzmičući od njega, ali je on uhvati za ruku. „Ne“, zareža on na nju, „ne, ptičice, on nije bio pravi vitez.“

Do kraja puta u grad, Sendor Klegani nije rekao ni reč. Odveo ju je do mesta gde su čekale kočije, rekao kočijašu da ih odveze u Crvenu tvrđavu i popeo se za njom. U tišini su prošli kroz Kraljevu kapiju i bakljama osvetljene ulice. On je otvorio stražnja vrata i uveo je u zamak, dok mu se opečeno lice grčilo, a oči zurile u daljinu, sledeći je dok se pela uz stepenište kule. Otpratio ju je do kraja hodnika koji je vodio do njene spavaće sobe.

„Hvala ti, moj gospodaru“, reče Sansa smerno.

Pseto je uhvati za ruku i naže se bliže. „Ovo što sam ti večeras ispričao“, reče on grublje nego inače. „Ako ikada ispričaš Džofriju... svojoj sestri, ocu... bilo kome od njih...“

„Neću“, prošapta Sansa. „Obećavam.“

To nije bilo dovoljno. „Ako ikada ispričaš *bilo kome*“, završi on, „ubiću te.“

EDARD

„Ja sam mu držao poslednju stražu“, reče ser Baristan Selmi dok su gledali telo u kolima. „Nije imao nikoga drugoga. Samo majku u Dolu, bar tako kažu.“

Na bledom svetlu rane zore, mladi vitez izgledao je kao da spava. Nije bio naočit, ali je smrt ublažila njegove grube crte lica, a Tihe sestre su ga obukle u njegovu najbolju somotsku tuniku, s visokim okovratnikom koji je pokrивao kopljem smrskano grlo. Edard Stark mu pogleda lice i zapita se da li je momak zbog njega poginuo. Ubijen rukom lanisterskog vazala pre nego što je Ned stigao da razgovara sa njim - da li je to bila puka slučajnost? Reče sebi da to verovatno nikada neće saznati.

„Hju je četiri godine bio štitonoša Džona Erina“, nastavi Selmi. „Kralj ga je proizveo u viteza pre nego što je krenuo na sever, u znak sećanja na Džona. Momak je to očajnički želeo, mada se bojim da još nije bio spreman.“^{4*}

Ned je protekle noći loše spavao i osećao je umor duboko u kostima. „Niko nikada nije spreman“, reče on.

„Za viteštvo?“

„Za smrt.“ Ned nežno pokri momka njegovim plaštom, krvavim plavim platnom obrubljenim mladim mesecima. Kada njegova majka bude upitala zašto joj je sin mrtav, pomisli on gorko, reći će joj da se borio u čast kraljeve desne ruke, Edarda Starka. „Ovo je bilo nepotrebno. Rat ne sme da bude igra.“ Ned se okrete ženi kraj kola, ogrnutoj u sivo, lica, sem očiju, potpuno pokrivenog. Tihe sestre pripremale su ljude za grob i smatralo se da nije dobro pogledati smrti u lice. „Pošalji ovaj oklop njegovoj kući u Dol. Majka će hteti da ga ima.“

„Oklop vredi dosta srebra“, reče ser Baristan. „Momak ga je iskovao samo za ovaj turnir. Jednostavan rad, ali dobar. Ne znam da li je potpuno isplatio kovača.“

„Platio je juče, moj gospodaru, skupo je platio“, odgovori Ned. A tihoj sestri reče: „Pošalji majci oklop. Ja ću se razračunati s kovačem.“ Ona se pokloni.

Nakon toga, ser Baristan otprati Neda do kraljevog šatora. Logor je počinjao da se budi. Debele kobasice cvrčale su na vatrama, začinjavajući vazduh mirisom belog luka i bibera. Mlade štitonoše jurile su poslom dok su im se gospodari budili, zevajući i protežući se. Sluga s guskom pod miškom kleknu kada ih ugleda. „Moji gospodari“, promrmlja on dok je guska gakala i kljucala ga za prste. Štitovi istaknuti pred svakim šatorom govorili su o njegovom vlasniku: srebrni orao Vodogleda, polje slavuja Brisa Keorna, grozd Redvina, nakostrešeni vepar, crveni vo, drvo u plamenu, beli ovan, trostruka spirala, purpurni jednorog, devojka koja pleše, crna guja, tornjevi blizanci, rogata sova i, na kraju, čisti beli grbovi Kraljeve garde, sjajni poput zore.

„Kralj namerava da danas učestvuje u borbi do poslednjeg“, reče ser Baristan dok su prolazili kraj štita ser Merina, izgrebanog na mestu gde je koplje Loras

Tirela udarilo u drvo i zbacilo ga iz sedla.

„Da“, reče Ned mračno. Džori ga je prošle noći probudio s tom vešću. Nije ni čudo što je tako loše spavao.

Ser Baristan je delovao zabrinuto. „Ljudi govore da noćne lepote u zoru izblede, i da se ljudi ujutro često odriču vinske dece.“

„Neki ljudi govore“, složi se Ned, „ali ne i Robert.“ Neko drugi bi možda ponovo razmislio o hvalisanjima izrečenim u pijanstvu, ali ih je Robert Barateon uvek pamtio i, pošto ih je pamtio, nikada nije odustajao.

Kraljev šator bio je u blizini reke i jutarnje magle ponad vode obgrlile su ga sivim pramenovima. Bio je sav od zlatne svile, najveći i najlepši u čitavom logoru. Pred ulazom, Robertov buzdovan bio je izložen kraj ogromnog gvozdеног štita na kome se nalazio okrunjeni jelen kuće Barateona.

Ned se nadao da će kralja zateći u krevetu, još uvek u vinom natopljenim snovima, ali nije bio te sreće. Našli su Roberta kako pije pivo iz uglačanog roga i urla na dvojicu mladih štitonoša koji su pokušavali da na njega navuku oklop. „Veličanstvo“, govorio je jedan, gotovo u suzama, „premali je, ne mogu da ga namestim.“ On se ušeprtlja i štitnik za grlo koji je pokušavao da navuče na Robertov debeli vrat pade na zemlju.

„*Sedam mu paklova!*“, prokle Robert. „Je l' sad i to moram sam da radim? Pišam se na vas obojicu. Diži ga. Lansele, nemoj samo tu da mi stojiš i bleneš, *diži ga!*“ Momak poskoči, a kralj primeti da ima društvo. „Nede, pogledaj ove magarce. Moja žena nije imala mira dok ih nisam uzeo za štitonoše, a potpuno su beskorisni. Ne umeju čak ni da stave oklop na čoveka kako valja. Štitonoše, nije nego. *Svinjari* obični, obučeni u svilu, ja da ti kažem.“ Nedu je bio potreban samo jedan pogled da shvati u čemu je problem. „Nisu momci kriv;“, reče on kralju. „Predebeo si za svoj oklop, Roberte.“ Robert Barateon otpi pozamašan gudjaj piva, baci prazan rog na krzna za spavanje, obrisa usta nadlanicom i reče mračno: „Predebeo! *Ja predebeo*, kažeš? Zar se tako razgovara sa svojim kraljem?“ Onda prasnu u smeh, iznenadan poput oluje. „O, proklet bio, Nede, zašto si uvek u pravu?“ Štitonoše se nervozno osmehnuše, ali se onda kralj opet okrete ka njima. „Vi. Da, obojica. Čuli ste desnicu. Kralj je predebeo za svoj oklop. Idite i nađite ser Arona Santagara. Recite mu da mi je potreban rastegljivač za metal. *Šta čekate? Tutanj!*“

Momci se sapletoše jedan preko drugoga u žurbi da što pre napuste šator. Robert uspe da zadrži ozbiljan izraz lica sve dok nisu izašli. Onda se baci u stolicu tresući se od smeha.

Ser Baristan Selmi tiho se smejaio s njim. Čak se i Edard Stark osmehnuo. Stalno su mu se, međutim, vraćale mračnije misli. Nije mogao a da ne primeti dvojicu štitonoša: naočite momke, svetle puti i dobro građene. Jedan je bio Sansinog uzrasta, sa dugačkim zlatnim uvojcima; drugom je možda bilo petnaest, imao je svetlosmeđu kosu, tračak prvih brkova i kraljičine smaragdnazelene oči..

„E, šteta što ne mogu da budem tamo da vidim Santagarovo lice“, reče Robert. „Nadam se da će biti dovoljno bistar da ih pošalje nekom drugom. Neka jure naokolo čitav dan!“

„Ti momci“, upita ga Ned. „Lanisteri?“

Robert klimnu, brišući suze. „Rodaci. Sinovci lorda Tivina. Deca jednog od njegove mrtve braće. Ili možda onog živog, nisam baš siguran. Ne sećam se. Moja žena potiče iz veoma velike porodice, Nede.“

Iz veoma častoljubive porodice, pomisli Ned. Nije imao ništa protiv štitonoša, ali mu je smetalo što je Robert danonoćno okružen kraljičinom rodbinom. Lanisterska glad za titulama i položajima kao da nije imala granica. „Priča se da ste ti i kraljica sinoć razmenili teške reči.“

Veselje se zgruša na Robertovom licu. „Pokušala je da mi zabrani da učestvujem u borbi do poslednjeg. Sada se duri negde u zamku, prokleta bila. Tvoja sestra me nikada ne bi tako osramotila.“

„Roberte, ti nikada nisi poznao Lijenu kao ja“, reče mu Ned. „Video si njenu lepotu, ali ne i čelik koji se krio ispod nje. I ona bi ti rekla da nemaš šta da tražiš u borbi do poslednjeg.“

„Zar i ti?“ Kralj se namršti. „Nede, stvarno si mnogo naporan čovek. Predugo si proveo na severu i životni sokovi su ti se zaledili. E, pa vidiš, *moji* nisu.“ On se pljesnu po grudima da to potvrdi.

„Ti si kralj“, podseti ga Ned.

„Sedim na onoj proklesnoj gvozdenoj stolici kada sam na to prinuđen. Da li to znači da nemam iste porive kao i drugi ljudi? Čašu vina tu i tamo, curu koja ciči u krevetu, konja pod sobom? Sedam mu paklova, Nede, hoću da *udarim*. nekoga.“

Ser Baristan Selmi progovori. „Veličanstvo“, reče on, „kralju ne priliči da jaše u borbi do poslednjeg. To onda nije pošteno nadmetanje. Ko će se usuditi da te udari?“

Robert kao da se iskreno iznenadio. „Što, pa valjda svaki od njih, prokleti bili. A poslednji koji ostane na nogama...“

„...bićeš ti“, završi Ned. Odmah je uvideo da je Selmi pogodio pravo u metu. Opasnosti borbe do poslednjeg samo su još više podsticale Roberta, ali ovo je dirnulo u njegov ponos. „Ser Baristan je u pravu. Nema čoveka u Sedam kraljevstava koji bi se usudio da izazove tvoj gnev tako što bi na tebe digao ruku.“

Kralj ustade, crven u licu. „Hoćeš da kažeš da će me te nagizdane kukavice *pustiti da pobedim?*“

„Sasvim sigurno“, reče Ned, a ser Baristan Selmi obori glavu, ćutke se slažući.

Na trenutak, Robert se toliko razbesne da mu se oduže moć govora. On pređe preko šatora, okrete se, vrati se lica mračnog i besnog. Uze grudni oklop sa zemlje i baci ga na Baristana Selmija u nemom gnevu. Selmi se izmače. „Napolje“, reče onda kralj, ledeno. „Napolje, pre nego što nekog ubijem.“

Ser Baristan brzo izađe. Ned se spremi da krene za njim, kada se kralj ponovo

oglasi. „Ne ti, Nede.“

Ned se okrenu. Robert ponovo uze svoj rog, napuni ga pivom iz bureta u uglu i gurnu ga ka Nedu. „Pij“, reče odsečno.

„Nisam žedan...“

„Pij. Tvoj kralj ti naređuje.“

Ned uze rog i otpi. Pivo je bilo crno i gusto, tako jako da su mu oči zasuzile.

Robert ponovo sede. „Proklet bio, Nede Stark. Ti i Džon Erin, obojicu sam vas voleo. Šta ste mi to uradili? Jedan od vas dvojice je trebalo da postane kralj, ti ili Džon.“

„Tvoje pravo na presto je bilo jače, veličanstvo.“

„Rekao sam ti da piješ, a ne da se raspravljaš. Napravio si kralja od mene, zato bar imaj pristojnosti pa slušaj kada govorim, proklet bio. Pogledaj me, Nede. Pogledaj šta je kraljevanje napravilo od mene. Bogovi, predebeo sam za sopstveni oklop, kako li je došlo do toga?“

„Roberte...“

„Pij i čuti, kralj govori. Kunem ti se, nikada nisam bio tako živ kao kada sam se borio za ovaj presto, niti tako mrtav kao kada sam ga stekao. A Sersei... Džonu Erinu moram da zahvalim za nju. Nisam hteo da se ženim nakon što mi je Lijena oteta, ali je Džon rekao da kraljevstvu treba prestolonaslednik. Sersei Lanister je dobra prilika, rekao mi je, tako ću uz sebe vezati lorda Tivina, ako Viseris Targarjen ikada pokuša da povрати presto svog oca.“ Kralj odmahnu glavom. „Voleo sam tog starca, kunem se, ali sada mislim da je bio veća budala od Mesečevog Dečaka. O, Sersei jeste lepotica, nema govora, ali je *tako* hladna... kako samo čuva pičku, pomislio bi da među nogama krije sve zlato Livačke stene. 'Ajde, daj mi to pivo ako nećeš da ga piješ.“ On uze rog, iskapi ga, podrignu, obrisa usta. „Žao mi je zbog tvoje male, Nede. Zbog vuka, hoću da kažem. Moj sin je lagao, u to mogu da se zakunem. Moj sin... ti voliš svoju decu, je l' tako?“

„Svim svojim srcem“, reče Ned.

„Da ti odam jednu tajnu, Nede. Često sam sanjao o tome da se odrekнем prestola. Da se ukrcam na brod za Slobodne gradove i provedem život kurvajući se i ratujući, za to sam ja stvoren. Najamnik-kralj, kako bi me samo pevači voleli. Znaš šta me sprečava? Pomisao na Džofrija na prestolu, i na Sersei koja stoji iza njega i šapuće mu u uho. Moj sin. Kako sam mogao da napravim takvog sina, Nede?“

„On je samo dečak“, reče Ned nespretno. Princ Džofri mu se uopšte nije dopadao, ali je čuo bol u Robertovom glasu. „Nisi valjda zaboravio koliko si ti bio divalj u njegovim godinama?“

„Ne bi mi smetalo da je mali divalj, Nede. Ne poznaješ ga kao ja.“ On uzdahnu i odmahnu glavom. „Ah, možda si u pravu. Džon je zbog mene često očajavao, pa ipak sam postao dobar kralj.“ Robert pogleda Neda i namršti se na njegovu ćutnju. „Znaš, sada slobodno možeš da progovoriš i složiš se sa mnom.“

„Veličanstvo...“, poče Ned oprezno.

Robert pljesnu Neda po leđima. „Ma, reci samo da sam bolji kralj od Erisa i to je dovoljno. Nikada nisi umeo da lažeš, ni za živu glavu, Nede Stark. Još sam mlad, a sada kada si ti kraj mene, sve će biti drugačije. O ovoj vladavini će se pevati pesme, a Lanisteri neka se tornjaju u sedam paklova. Osećam miris pržene slanine. Šta misliš, ko će danas biti pobednik? Da li si video Tirelovog malog? Zovu ga Vitez od Cveća. E, to je sin kakvim bi se svaki otac ponosio. Na prethodnom turniru bacio je Kraljeubicu na njegovo zlatno dupe - da si samo video izraz na Serseinom licu. Ja sam se smejao dok me stomak nije zboleo. Renli kaže da on ima sestru, četrnaestogodišnju devicu, lepu k'o zora....“

Doručkovali su crni hleb, kuvana gušćja jaja i ribu prženu sa lukom i slaninom, za stolom na samoj obali reke. Kraljeva melanholija nestala je s jutarnjim maglama, i uskoro je Robert jeo narandžu i s radošću se prisećao jutra koje su kao dečaci proveli u Gnezd u sokolovom.

„...dao je Džonu bure narandži, sećaš se? Samo su one u međuvremenu istrulile, pa sam ja moju zavitlao preko stola pravo Daksu u nos. Sećaš ga se, Redfortovog rošavog štitonoše? On je bacio jednu na mene, i pre nego što je Džon stigao i da prdne, narandže su letele po čitavoj Velikoj dvorani.“ On se grohotom nasmeja, a i Ned se čak nasmeši, prisećajući se.

To je bio dečak sa kojim je odrastao, pomisli on. To je bio Robert Barateon koga je znao i voleo. Ako bi uspeo da dokaže kako Lanisteri stoje iza napada na Brena, da dokaže kako su oni ubili Džona Erina, taj čovek će ga čuti. Onda će Sersei pasti, i Kraljeubica s njom, a ako se lord Tivin usudi da digne zapad, Robert će ga razbiti, kao što je razbio Regara Targarjena na Trozupcu. Sve je to mogao tako jasno da vidi.

Edard Stark odavno nije okusio ništa ukusnije od tog doručka, i nakon njega su mu osmesi bili češći i prirodniji, sve dok nije došlo vreme da se turnir nastavi.

Ned ode sa kraljem do polja za borbu. Obećao je da će završne borbe gledati sa Sansom; obrednici Mordejni danas nije bilo dobro, a njegova kći ni po koju cenu nije želela da propusti kraj borbi s kopljem. Kada je otpratio Roberta do njegovog mesta, primetio je da je Sersei Lanister odlučila da se ne pojavi; mesto kraj kralja bilo je prazno. To je još više podgrejalo Nedove nade.

On se probi do mesta gde mu je sedela kći i nađe je baš kada su fanfare označile prvu borbu tog dana. Sansa je bila opčinjena - jedva je primetila njegov dolazak.

Sendor Klegani bio je prvi jahač koji se pojavio. Nosio je maslinastozeleni plašt preko čadavosivog oklopa. To je, pored kacige u obliku pseće glave, bio jedini ukras na njemu.

„Stotinu zlatnih zmajeva na Kraljeubicu“, objavi glasno Maloprstić kada se Džejmi Lanister pojavi jašući otmenog dorata. Na konju je bio pokrivač od pozlaćene verižnjače i Džejmi je svetluca od glave od pete. Čak mu je i koplje bilo izrađeno od zlatnog drveta s Letnjih ostrva.

„Prihvaćeno“, doviknu lord Renli. „Pseto jutros izgleda gladno“.

„Čak i gladni psi znaju da ne treba ujedati ruku koja ih hrani“, dobaci Maloprstić podrugljivo.

Sendor Klegani spusti vizir uz glasan zveket i zauze položaj. Ser Džejmi dobaci poljubac nekoj ženi u publici, pažljivo spusti svoj vizir i izjaha na drugi kraj. Obojica oboriše koplja.

Ned Stark bi najviše od svega voleo da obojica izgube, ali je Sansa sve posmatrala raširenih očiju, očarana. Na brzinu podignuta tribina zadrhta kada konji predoše u galop. Pseto se naginjao napred dok je jahao, koplja savršeno mirnog, ali se Džejmi tren pre sudara vešto pomeri u sedlu. Kleganijevo koplje bezopasno se odbi od zlatnog štita s lavljim simbolom, dok njegovo pogodi pravo u metu. Drvo se rasprсну i Pseto se zanese, boreći se da ostane u sedlu. Sansi stade dah. Iz publike se začu slabašno klicanje.

„Na šta da potrošim tvoj novac?“, dobaci Maloprstić Renliju.

Pseto nekako uspe da se održi u sedlu. On žestoko okrete svog konja i krenu u drugi juriš. Džejmi Lanister odbaci slomljeno koplje i uze novo, šaleći se sa svojim štitonošom. Pseto se stušiti napred u snažnom galopu. Lanister mu krenu u susret. Ovog puta, kada se Džejmi pomeri u sedlu, Sendor Klegani napravi isti pokret. Oba koplja prsnuše; kada iverje popada po zemlji, dorat bez jahača je kaskao u potrazi za travom, dok se ser Džejmi Lanister kotrljao po zemlji, zlatan i ulubljen.

Sansa reče: „Znala sam da će Pseto pobediti.“

Maloprstić to ču. „Ako znaš ko će pobediti u drugoj borbi, reci mi odmah, pre nego što me lord Renli načisto očerupa“, dobaci joj on. Ned se osmehnu.

„Šteta što Bauk nije ovde sa nama“, reče lord Renli. „Zaradio bih dvostruko više.“

Džejmi Lanister je u međuvremenu ustao, ali se njegova okićena zlatna kaciga iskrivila i ulubila, i on nije mogao da je skine. Publika je dobacivala i upirala prstom, lordovi i gospe neuspešno su pokušavali da priguše kikot, a kroz sve to Ned je čuo smeh kralja Roberta, glasniji od svih. Na kraju su morali da odvedu Lanisterskog Lava, slepog i trapavog, do kovača.

Do tada je već ser Gregor Klegani izašao na polje. On je bio ogroman, najveći čovek koga je Edard Stark ikada video. Robert Barateon i njegova braća bili su izuzetno krupni ljudi, baš kao i Pseto; u Zimovrelu je živio slaboumni konjušar Hodor koji je bio još mnogo krupniji od njih, no vitez poznat kao Planina Koja Jaše bio je za glavu viši i od Hodora. Bio je visok dobrano preko sedam stopa, možda i čitavih osam, masivnih ramena i ruku debelih poput stabla omanjeg drveta. Borbeni konj delovao je kao poni među njegovim oklopljenim nogama, a koplje u rukama činilo se tanušnim poput drške metle.

Za razliku od svog brata, ser Gregor nije živio na dvoru. On je bio usamljenik koji je retko napuštao svoje zemlje, sem za ratove i turnire. Bio je sa lordom

Tivinom kada je pala Kraljeva Luka, novoproduzvedeni sedamnaestogodišnji vitez, još i tada čuven zbog svoje veličine i neumoljive žestine. Neki su pričali da je Gregor bio taj koji je o zid smrskao glavu malog princa Egona Targarjena i šaputali da je nakon toga silovao njegovu majku, dornsku princezu Eliju, pre nego što ju je ubio. Te priče se nisu pričale u Gregorovom prisustvu.

Ned Stark nije mogao da se priseti da je sa njim ikada razgovarao, mada je Gregor jahao s njima za vreme pobune Belona Grejdžoja, jedan vitez među hiljadama. Gledao ga je uznemireno. Ned nije imao običaj da veruje glasinama, ali ono što se pričalo o ser Gregoru bilo je više nego zloslutno. Uskoro će se venčati po treći put, a o smrti njegovih prvih dveju žena čula su mračna šaputanja. Pričalo se da mu je kula neveselo mesto, gde sluge neobjašnjivo nestaju, i gde se čak i psi boje da uđu u veliku dvoranu. A imao je i sestru koja je umrla mlada i pod čudnim okolnostima, i vatra koja mu je unakazila brata, i nesreća u lovu u kojoj mu je poginuo otac. Gregor je nasledio utvrdu, zlato i porodična imanja. Mlađi brat Sendor je istog dana napustio kuću i stupio u službu Lanistera kao zakleti mač, i pričalo se da se nikada nije vratio, čak ni u posetu.

Kada je Vitez od Cveća izašao na polje, kroz gomilu se razleže žamor, i on ču Sansin strastven šapat: „Oh, on je *tako lep*.“ Ser Loras Tirl bio je vitak kao trska, obučen u čaroban srebrni oklop uglačan do zaslepljujućeg sjaja i prekriven upletenim lozama i sićušnim plavim nezaboravcima u reljefu. Publika istog trenutka kad i Ned shvati da plavetnilo cveća potiče od safira; začu se huk iz hiljadu grla. Momkova leđa pritiskao je plašt ispleten od nezaboravaka, pravih - stotine svežih cvetova bilo je utkano u teški vuneni ogrtač.

Konj mu je bio tanak kao i jahač, prelepa siva kobila, stvorena za brzinu. Ogromni pastuv ser Gregora zanjista kada joj oseti miris. Momak iz Visokog Sada uradi nešto nogama i kobila zaigra u stranu, okretno poput plesačice. Sansa uhvati Neda za ruku. „Oče, ne daj da ga ser Gregor povredi“, reče ona. Ned vide da ona nosi ružu koju joj je ser Loras juče poklonio. Džori mu je i to ispričao.

„To su turnirska koplja“, reče on svojoj kćeri. „Prave ih tako da se rasprsnu po udarcu, tako da niko ne strada.“ Ipak se prisetio mrtvog momka sa plaštom obrubljenim mladim mesecima, i reči mu ostaviše gorak ukus u ustima.

Vitez od Cveća pozdravi kralja, odjaha na početak staze i obori koplje, spreman. Ser Gregor dovede svog konja do crte, boreći se s uzdama. I onda iznenada počeo. Planinin pastuv krenu snažnim galopom, grabeći divlje, dok je kobila jurišala pokretima glatkim kao svila. Ser Gregor namesti štit u pravi položaj, zapetlja se s kopljem, dok se sve vreme borio da održi svog neposlušnog konja na pravom smeru, i iznenada se Loras Tirl nađe kod njega, uperivši vrh koplja *tačno* tamo gde treba, i u treptaju oka Planina je padao. Bio je tako ogroman da je sa sobom povukao i konja, u spletu mesa i čelika.

Ned ču aplauze, klicanje, zvižduke, uzbuđeno grcanje, a nad svim tim, promukao, grub smeh Pseta. Vitez od Cveća zauzda kobilu na kraju staze. Koplje mu čak nije

ni bilo slomljeno. Safiri mu namigivahu pod suncem dok je dizao vizir, osmehujući se. Gomila je bila luda za njim.

Na sredini polja, ser Gregor Klegani se otpetlja od konja i besno ustade. Skide kacigu i žestoko je tresnu o zemlju. Lice mu je bilo tamno od besa i kosa mu je pala u oči. „Moj mač“, povika štitonoši i dečak mu ga trkom donese. Do tada mu je već i pastuv bio na nogama.

Gregor Klegani ubi konja jednim udarcem takve žestine da je skoro presekao životinji vrat. Klicanje se u treptaju oka pretvori u ciku. Pastuv pade na kolena sa smrtnim njiskom. Do tada je Gregor već koračao niz stazu prema ser Lorasu Tirelu, stežući u ruci krvav mač. „*Zaustavite ga!*“, viknu Ned, ali mu reči preplavi buka. Svi su vikali uglas, a Sansa je plakala.

Sve se desilo tako brzo. Vitez od Cveća još je dovikivao da mu daju mač kad mu ser Gregor odgurnu štitonošu i uhvati uzde konja pod njim. Kobila oseti miris krvi i prope se. Loras Tirel se jedva održa u sedlu. Ser Gregor zamahnu mačem, uputi divalj dvoručni udarac koji pogodi momka u grudi i obori ga iz sedla. Konj prestravljen odjuri, dok je ser Loras ležao ošamućen na zemlji. Ali kada Gregor podiže mač za smrtonosni udarac, promukao glas ga preseče: „*Ostavi ga*“, i ruka u čeličnoj rukavici odvuče ga od momka.

Planina se okrete u nemom gnevu, zamahnuvši mačem u ubistvenom luku, upotrebivši svu svoju zversku snagu, ali Pseto taj udarac odbi, i naizgled čitavu večnost su dva brata stajala i razmenjivala strašne udarce, dok su ošamućenog Loras Tirela odnosili na sigurno. Tri puta je Ned video ser Gregora kako usmerava divlje udarce ka psoglavoj kacigi, a ipak Sendor nijednom ne zamahnu ka bratovljevom nezaštićenom licu.

Kraljev glas je bio taj koji to okonča... kraljev glas i dvadeset mačeva. Džon Erin im je rekao da vojskovođa mora da ima snažan glas za bojno polje, a Robert je to dokazao na Trozupcu. On sada upotrebi taj glas. „*PREKIDAJ S TIM LUDILOM*“, zagrme on, „*U IME VAŠEG KRALJA!*“

Pseto kleknu na jedno koleno. Ser Gregorov udarac zastade u vazduhu i on se konačno prizva pameti. Odbaci mač i mračno se zagleda u Roberta, okruženog Kraljevom gardom i desetinom drugih vitezova i gardista. Čutke, on se okrenu i ode, odgurnuvši ser Baristana Selmija. „Pustite ga“, reče Robert, i brzo kao što i počeo, sve bi gotovo.

„Da li je Pseto sada pobednik?“, upita Sansa Neda.

„Ne“, reče joj on. „Biće još jedna, poslednja borba, između Pseta i Viteza od Cveća.“

Ipak, Sansa je bila u pravu. Nekoliko trenutaka kasnije, ser Loras Tirel se vrati na polje u jednostavnom lanenom dubletu i reče Sendoru Kleganiju: „Dugujem ti svoj život. Dan je tvoj, ser.“

„Nisam ti ja *ser*“, odgovori Pseto, ali prihvati pobedu i pobedničku nagradu, i možda po prvi put u životu - ljubav naroda. Ispratili su ga klicanjem dok je

napuštao stazu i vraćao se u svoj šator.

Dok je Ned išao sa Sansom na streljište, pridružiše im se Maloprstić, lord Renli i još neki. „Tirel je sigurno znao da je kobila u teranju“, govorio je Maloprstić. „Kladim se da je momak sve isplanirao. Gregor je oduvek voleo ogromne, besne pastuve, s više žestine nego pameti.“ Ta pomisao kao da ga je zabavljala.

Nije zabavila ser Baristana Selmija. „U lukavštinama nema mnogo časti“, reče starac ukočeno.

„Malo časti i dvadeset hiljada zlatnika.“ Lord Renli se osmehnu.

Tog popodneva je neki Angi, potpuno nepoznat momak iz Dornskih krajina, neplemić, pobedio u streličarskom nadmetanju, nadmašivši ser Belona Svona i Džalabara Ksoa na sto koraka, nakon što su ostali strelci otpali na kraćim rastojanjima. Ned poslao Alina da ga potraži i ponudi mu položaj u Desničinoj gardi, ali momak je bio opijen vinom, pobedom i neslućenim bogatstvom, i odbio ga je.

Borba do poslednjeg potrajala je tri sata. Učestvovalo je skoro četrdeset ljudi, konjanika slobodnjaka, vitezova bezemljaša i novoproduženih vitezova u potrazi za slavom. Borili su se tupim oružjima u krvavom i blatnjavom metežu, male družine sudarale su se jedna s drugom, da bi se njihovi članovi nakon toga sukobljavali međusobno, kako su savezništva nastajala i raspadala se, sve dok samo jedan čovek nije ostao na poprištu. Pobednik je bio crveni sveštenik, Toros od Mira, luđak koji je brijao glavu i borio se plamtećim mačem. On je i ranije pobeđivao u borbama do poslednjeg; konji i drugi jahači bojali su se plamenog mača, a Toros nije znao šta je strah. Konačan ishod bio je tri slomljene ruke, smrskana ključna kost, desetak polomljenih prstiju, dva konja koja su morala biti ubijena i više posekotina, uganuća i modrica nego što je iko mogao da izbroji. Nedu je bilo izuzetno drago što Robert nije učestvovao.

Odavno se Edard Stark nije toliko nadao kao te noći na gozbi. Robert je bio sjajno raspoložen, Lanistera nije bilo nigde, a čak su mu se i kćeri pristojno ponašale. Džori je doveo Arju da im se pridruži, a Sansa je lepo razgovarala sa svojom sestrom. „Turnir je bio *veličanstven*“, uzdisala je ona. „Šteta što nisi došla. Kako napreduju tvoji časovi plesa?“

„Sve me boli“, izjavi Arja srećno, ponosno pokazavši krupnu ljubičastu masnicu na nozi.

„Mora da plešeš veoma loše“, reče Sansa sumnjičavo.

Arja stade na jednoj nozi. U tome je u poslednje vreme bila sve bolja. „Sirio kaže da je svaka povreda lekcija, i da od svake lekcije postaješ bolji.“ Ned se namršti. Taj Sirio Forel došao je sa izvrsnom reputacijom, i njegov živopisni bravoški stil odlično je odgovarao Arjinom tanušnom maču, ali ipak... pre neki dan, lutala je okolo s povezom od crne svile preko očiju. Rekla mu je kako je Sirio uči da gleda ušima, nosom i kožom. Pre toga ju je terao da radi kolutove i zvezde. „Arja, da li si sigurna da želiš da nastaviš s tim?“ Ona klimnu glavom. „Sutra ćemo

da lovimo mačke.“

„Mačke.“ Ned uzdahnu. „Možda sam pogrešio što sam unajmio Bravošanina. Ako hoćeš, reći ću Džoriju da te on podučava. Ili ću zamoliti ser Baristana. On je u mladosti bio najbolji mačevalac u Sedam kraljevstava.“

„Neću njih“, reče Arja. „Hoću Sirija.“

Ned prođe prstima kroz kosu. Svaki pristojan kaštelan mogao je da nauči Arju osnovama napada i odbrane, bez tih gluposti kao što su vezivanje očiju, kolutovi i skakutanje na jednoj nozi, ali je on dobro poznao svoju najmlađu kćerku i znao je da sa tom tvrdoglavom isturenim bradom nema rasprave. „Kako hoćeš“, reče on. Valjda će joj to brzo dosaditi. „Pazi da se ne povrediš.“

„Paziću“, obeća ona ozbiljno i prebaci se s leve na desnu nogu.

Mnogo kasnije, nakon što je proveo devojčice kroz grad i otpratio ih do kreveta, Sansu sa njenim snovima, a Arju s njenim modricama, Ned se pope u svoje odaje na vrhu Desničine kule. Dan je bio topao i u sobi je bilo sparno i zagušljivo. Ned priđe prozoru i otvori teške kapke da pusti unutra svež noćni vazduh. Na drugoj strani Velikog dvorišta on vide treperava svetla u Maloprstićevim prozorima. Ponoć je odavno prošla. Dole kraj reke proslave su tek sada počele da jenjavaju i zamiru.

Izvadio je bodež i pogledao ga. Maloprstićev bodež, koji je Tirion Lanister dobio u turnirskoj opkladi, poslat da ubije Brena na spavanju. *Zašto?* Zašto bi kepec želeo Brenovu smrt? Zašto bi *bilo ko* želeo Brenovu smrt?

Bodež, Brenov pad, sve je to nekako bilo povezano sa ubistvom Džona Erina, osećao je to u kostima, ali je od istine o Džonovoj smrti bio jednako daleko kao i kada je stigao u Kraljevu Luku. Lord Stanis se nije vratio u prestonicu za turnir. Liza Erin je ćutala iza visokih zidina Gnezda sokolovog. Štitonoša je bio mrtav, a Džori je još pretraživao javne kuće. Sem Robertovog kopileta, nije imao ništa drugo.

Da je oružarov ćutljivi šegrt bio kraljevo kopile, Ned nije ni najmanje sumnjao. Lice, vilica, oči, ta crna kosa, sve je to jasno odavalo lik Barateona. Renli je bio premlad da bude otac momku tih godina, Stanis previše hladan i ponosan na svoju čast. Džendri je sigurno bio Robertov.

No, otkrivši to, šta je zapravo saznao? Kralj je imao i druge vanbračne dece raštrkane širom Sedam kraljevstava. Otvoreno je priznao jedno svoje kopile, dečka Brenovih godina čija je majka bila plemenitog roda. Momka je podizao dvoroupravitelj lorda Renlija u Krajoluju.

Ned se sećao i Robertovog prvog deteta, kćeri rođene u Dolu, kada se Robert tek zamomčio. Mila mala devojčica. Mladi lord od Krajoluja ju je obožavao. Svakog dana je imao običaj da posećuje dete, dugo nakon što je prestao da se interesu je za majku. Često je terao Neda da mu pravi društvo u tim posetama, hteo to Ned ili ne. Maloj je sada sedamnaest ili osamnaest, shvati on; starija je nego što je Robert bio kada ju je začeo. Čudna pomisao.

Sersei sigurno nije bila radosna zbog avantura svog muža, ali na kraju krajeva, nije bilo bitno da li kralj ima jedno kopile ili stotinu. Zakoni i običaji su vanbračnoj deci davali malo prava. Džendri, devojka iz Dola, dečak u Krajoluju, niko od njih nije mogao da ugrozi Robertovu zakonitu decu...

Razmišljanje mu prekide tiho kucanje na vratima. „Neki čovek hoće da te vidi, moj gospodaru“, reče Harvin. „Neće da kaže kako se zove.“

„Pusti ga unutra“, reče Ned, začuđen.

Posetilac je bio stamen čovek u ispucalim, blatnjavim čizmama i teškoj smeđoj odori od najgrubljeg domaćeg sukna, lice mu je bilo skriveno kukuljicom, ruke uvučene u prostrane rukave.

„Ko si ti?“, upita Ned.

„Prijatelj“, reče čovek pod kukuljicom, čudnim, dubokim glasom. „Moramo da razgovaramo nasamo, lorde Stark.“

Radoznalost mu nadvlada opreznost. „Harvine, ostavi nas“, zapovedi on. Tek kada ostadoše sami iza zatvorenih vrata, njegov posetilac zbaci kukuljicu.

„Lorde Varise?“, reče Ned zapanjeno.

„Lorde Stark“, reče Varis ugladeno, sedajući. „Smem li te zamoliti za piće?“

Ned napuni dve čaše letnjim vinom i pruži jednu Varisu. „Mogao sam da prođem na korak od tebe a da te uopšte ne prepoznam“, reče on s nevericom. Nikada ranije nije video evnuha obučenog u bilo šta drugo sem svile, somota i najmekšeg damasta, a ovaj čovek se osećao na znoj, a ne na ljiljane.

„Baš sam se tome i nadao“, reče Varis. „Ne bi valjalo ako izvesni ljudi saznaju da smo razgovarali nasamo. Kraljica te pažljivo posmatra. Ovo vino je izvrsno. Hvala ti.“

„Kako si prošao pored ostalih mojih stražara?“, upita Ned. Porter i Kejn stajali su pred kulom, a Alin na stepenicama.

„U Crvenoj tvrđavi ima prolaza znanih samo duhovima i paucima.“ Varis se osmehnu kao da se izvinjava. „Neću te dugo zadržati, moj gospodaru. Ima činjenica koje moraš da znaš. Ti si kraljeva desna ruka, a kralj je budala.“ Evnuhov ulagivački ton nestao je bez traga; sada mu je glas bio tanak i oštar kao bič. „Prijatelj ti je, znam, ali je ipak budala... i to osuđena na smrt, osim ako ga ti ne spaseš. Danas su bili blizu. Hteli su da ga ubiju u borbi do poslednjeg.“

Ned je na trenutak zanemio od zaprepaštenja. „Ko?“

Varis otpi vino. „Ako zaista i to treba da ti kažem, onda si veća budala od Roberta, a ja sam na pogrešnoj strani.“

„Lanisteri“, reče Ned. „Kraljica... ne, neću u to da poverujem, čak ni za Sersei. Ona ga je nagovarala da se ne bori!“

„Ona mu je *zabranila* da se bori, pred njegovim bratom, njegovim vitezovima i pola dvora. Reci mi iskreno, poznaješ li bolji način da nateráš Roberta na tuču? Reci mi.“

Ned oseti mučninu u želucu. Evnuh je znao šta priča; reci Robertu Barateonu da nešto ne može, ne treba ili ne sme da uradi, i mogao si da računaš da je stvar obavljena. „Čak i da se borio, ko bi se usudio da udari kralja?“

Varis slegnu ramenima. „U borbi je bilo četrdeset jahača. Lanisteri imaju mnogo prijatelja. U tom metežu, kad konji njište, kosti pucaju, a Toros od Mira vitla svojim blesavim vatrenim mačem, ko bi mogao da tvrdi da je posredi ubistvo, ako jedan slučajni udarac obori veličanstvo?“ On ode do vrča i ponovo napuni čašu. „Nakon toga bi izvršilac bio van sebe od tuge. Skoro da ga čujem kako jeca. Baš tužno. Milostiva i plemenita udovica bi se sigurno sažalila, podigla nesrećnika na noge i blagosiljala ga nežnim poljupcem praštanja. Dobrom kralju Džofriju ne bi bilo druge već da ga pomiluje.“ Evnuh se pogladi po obrazu. „Ili bi možda Sersei pustila ser Ilina da mu odseče glavu. Tako bi za Lanistere bilo mnogo manje rizika, mada bi taj čin prilično neprijatno iznenadio njihovog prijatelja.“

Ned oseti kako ga obuzima bes. „Znao si za tu zaveru, a ipak nisi ništa uradio.“

„Ja zapovedam šaptalicama, a ne ratnicima.“

„Mogao si ranije da dođeš kod mene.“

„O da, tako je, priznajem. A ti bi onda odjurio pravo kod kralja, zar ne?“

I kada bi Robert čuo za tu opasnost, šta bi uradio? Baš se pitam.“

Ned razmisli o tome. „Sve bi ih prokleo, i ipak bi se borio, da dokaže kako ih se ne boji.“

Varis raširi ruke. „Priznaću ti još nešto, lorde Edarde. Zanimalo me je da vidim šta ćeš ti uraditi. *Zašto nisi došao kod mene?* pitaš ti, i ja moram da odgovorim: *Pa, zato što ti nisam verovao, moj gospodaru.*“

„Nisi verovao *meni*?“ Ned je bio iskreno zaprepašten.

„U Crvenoj tvrđavi obitavaju dve vrste ljudi, lorde Edarde“, reče Varis. „Oni koji su odani kraljevstvu i oni koji su odani samo sebi. Do ovog jutra nisam znao među koje ti spadaš... zato sam čekao da vidim... a sada znam, sasvim sigurno.“ On se nasmeši svojim punačkim malim osmehom i, na trenutak, njegovo privatno lice i javna maska postadoše jedno. „Počinjem da shvatam zašto te se kraljica toliko boji. O, da.“

„Ti si taj koga bi trebalo da se boji“, reče Ned.

„Ne. Ja sam ono što sam. Kralj me koristi, ali ga je zbog toga sramota. Veliki je junak naš Robert; tako muževan muškarac nije naklonjen uhodama, žbirovima i evnusima. Ako jednog dana Sersei šapne *Ubij tog čoveka*, Ilin Pejn će mi otfikiriti glavu dok si lupio dlanom o dlan, a ko će onda pustiti suzu za sirotim Varisom? Ni na severu ni na jugu se o paucima ne pevaju pesme.“ On pruži ruku i dodirnu Neda mekom šakom. „Ali ti, lorde Stark... ja mislim... ne, ja *znam*... on te neće ubiti, čak ni za svoju kraljicu, i u tome je možda naše spasenje.“

Bilo je to previše. Na trenutak, Edard Stark nije želeo ništa više nego da se samo vrati u Zimovrel, u čistu jednostavnost severa, gde su neprijatelji bili zima i divljani s one strane Zida. „Robert sigurno ima i druge odane prijatelje“, pobuni se

on. „Svoju braću, svoju...”

„...ženu?”, završi Varis, sa osmehom koji je sekao. „Braća mu mrze Lanistere, to je istina, ali mržnja prema kraljici i ljubav prema kralju nisu baš isto, zar ne? Ser Baristan voli svoju čast, velemeštar Piseli voli svoj položaj, a Maloprstić voli Maloprstića.”

„Kraljeva garda...”

„Štit od papira”, reče evnuh. „*Pokušaj* da ne izgledaš tako preneraženo, lorde Stark. I Džejmi Lanister je zakleti brat od Belih mačeva, a svi znamo koliko vredi *njegova* zakletva. Dani kada su ljudi poput Rajama Redvina i princa Emona Zmajviteza nosili beli plašt, danas se pamte samo u pesmi. Od njih sedmorice samo je ser Baristan Selmi sazdan od pravog čelika, a Selmi je *star*. Ser Boros i ser Merin su kraljičine marionete, a nepoverljiv sam i prema ostalima. Ne, moj gospodar, kada se mačevi zaista isuču, ti ćeš biti jedini pravi prijatelj na koga će Robert moći da računa.”

„Moramo da mu kažemo”, reče Ned. „Ako je ono što govoriš istina, ako je samo deo toga istina, kralj mora da je čuje.”

„A kakve ćemo mu dokaze dati za svoje tvrdnje? Moju reč protiv njihovih? Moje ptičice protiv kraljice i Kraljeubice, protiv njegove braće i njegovog Veća, protiv zaštitnika Istoka i Zapada, protiv sve moći Livačke stene? Molim te, pošalji mi odmah ser Ilina, da ne gubimo vreme. Znam kuda vodi taj put.”

„Ali ako govoriš istinu, oni će samo sačekati do sledeće prilike, i tada ostvariti svoje namere.”

„Baš tako”, reče Varis, „a to će, bojim se, biti veoma skoro. Ti ih veoma uznemiravaš, lorde Edarde. Ali će moje ptičice slušati, i možda ćemo zajedno, ti i ja, biti u stanju da ih osujetimo.” On ustade i ponovo sakri lice kukuljicom. „Hvala ti na vinu. Razgovaraćemo ponovo. Kada me sledeći put sretnoš na Veću, potrudi se da se prema meni ophodiš s uobičajenim prezirom. Znam da ti neće teško pasti.”

Bio je kraj vrata kada Ned pozva: „Varise!” Evnuh se okrenu. „Kako je umro Džon Erin?”

„Pitao sam se kada ćeš to da spomeneš.”

„Reci mi.”

„Suze iz Lisa, tako ih zovu. Retka i skupocena tvar, bistra i čista poput vode, i ne ostavlja tragove. Preklinjao sam lorda Erina da zaposli kušača hrane, baš u ovoj prostoriji sam ga preklinjao, ali on za to nije hteo ni da čuje. Tako nešto nije dostojno pravog muškarca, to mi je rekao.”

Ned je morao da zna i ostalo. „Ko mu je dao otrov?”

„Neki dragi stari prijatelj koji je često s njim delio trpezu, nema sumnje. O, ali koji? Bilo ih je mnogo. Lord Erin je bio dobar čovek i verovao je ljudima.” Evnuh uzdahnu. *Postojao* je jedan momak. Sve što je postao, dugovao je Džonu Erinu, ali kada je udovica pobegla u Gnezdo sokolovo sa svojim domaćinstvom, on je ostao u Kraljevoj Luci i tu je napredovao. Uvek mi obraduje srce kada vidim kako mladi

uspevaju u životu.“ Bič mu je ponovo bio u glasu, svaka reč udarac. „Mora da je sjajno izgledao na turniru, u svom svetlom novom oklopu, sa tim mladim mesecima na plaštu. Šteta što je tako iznenada poginuo, pre nego što si stigao da razgovaraš s njim..“

Ned se sam oseti skoro otrovano. „Štitonoša“, reče on. „Ser Hju.“ Točkovi u točkovima u točkovima. Neda poče da boli glava. *Zašto?* Zašto sada? Džon Erin je četrnaest godina bio desnica. Čime je zaslužio da ga ubiju?“

„Postavljao je pitanja“, reče Varis nestajući kroz vrata.

TIRION

U ledeno praskozorje, dok je stajao i posmatrao Čigena kako mu kolje konja, Tirion Lanister zabeleži još jedan dug koji mu Starkovi duguju. Para se podiže iz trupla kada zdepasti plaćenik raseče trbuh nožem za dranje. Ruke su mu se spretno kretale, nijedan pokret nije bio suvišan; posao je morao biti okončan brzo, pre nego što miris krvi privuče crne risove sa visova.

„Večeras nećemo biti gladni“, reče Bron. Bio je nalik senci - suv i tvrd kao kost, crnih očiju, crne kose i neobrijane brade.

„Neki od nas možda hoće“, reče mu Tirion. „Ja ne volim da jedem konje. Posebno *ne svog* konja.“

„Meso je meso“, reče Bron sležući ramenima. „Dotraci konjetinu vole više od govedine ili svinjetine.“

„Da li ti ja ličim na Dotraka?“, upita Tirion kiselo. Dotraci su jeli konjetinu, to je istina; ali su i deformisanu decu ostavljali divljim psima koji su pratili njihove *kalasare*. Dotrački običaji nisu mu bili nimalo privlačni.

Čigen odseče tanak kaiš krvavog mesa i diže ga da ga pogleda. „Hoćeš da probaš, kepecu?“

„Moj brat Džejmi mi je poklonio tu kobilu za dvadeset i treći imendan“, reče Tirion ravnodušno.

„Zahvali mu onda u naše ime. Ako ga ikada u životu ponovo vidiš.“ Čigen se iskezi, otkrivši žute zube, i u dva zalogaja proguta sirovo meso. „Po ukusu se vidi da je odlično odgajen.“

„Bolje je ako se isprži s lukom“, ubaci Bron.

Tirion ćutke odšepa. Hladnoća mu se uvukla duboko u kosti, a noge su ga toliko bolele da je jedva mogao da hoda. Možda je njegova mrtva kobila zapravo imala sreće. *Njega* je čekalo još mnogo sati jahanja, uz zalogaj-dva hrane i kratak, hladan san na tvrdoj zemlji, a onda još jedna istovetna noć, i još jedna, i još jedna i bogovi sami znaju kako će se sve završiti. „Prokleta bila“, promrmlja on, dok je s mukom išao uz drum da se pridruži svojim čuvarima, prisećajući se, „prokleta bila i ona i svi Starkovi.“

Sećanje je još peklo. Jednog trenutka je naručivao večeru, a sledećeg je bio suočen sa sobom punom naoružanih ljudi, dok se Džik mašao mača, a debela krčmarica vrištala: „Sklonite mačeve, nemojte to *ovde*, molim vas, gospodo.“

Tirion je brzo uhvatio Džikovu ruku, pre nego što su obojicu isekli na komade. „Džik, gde su ti maniri? Naša dobra domaćica kaže da sklonimo mačeve. Poslušaj je.“ Prisilio je sebe da se osmehne, uzalud prikrivajući koliko se mučno oseća. „Ovo je žalosna greška, ledi Stark. Ja nemam nikakve veze sa napadom na tvog sina. Časti mi...“

„Lanisterska čast“, bilo je sve što je rekla. Podigla je šake da ih vidi čitava

odaja. „Njegov bodež je načinio ove rane. Oružje koje je poslao da preseče vrat moga sina.“

Tirion je osetio bes svuda oko sebe, gust i zadimljen, podgrejan dubokim posekotinama u šakama Starkovice. „Ubijte ga“, prosikta neka pijana droca iz ćoška, a drugi glasovi prihvatiše poklič zapanjujuće brzo. Potpuni stranci, trenutak ranije prijateljski nastrojeni, sada su tražili njegovu krv, kao lovački psi na tragu plena.

Tirion je progovorio glasno, trudeći se da mu glas ne zadrhti. „Ako ledi Stark veruje da sam odgovoran za neki zločin, poći ću sa njom, pa neka mi se sudi.“

Bio je to jedini mogući izlaz. Pokušaj da se silom probiju sigurno bi završio brzom smrću. Više od deset mačeva je odgovorilo Starkovičinom pozivu u pomoć: čovek iz Harendvora, trojica Brekena, dvojica gadnih najamnika, koji su izgledali kao da bi ga ubili a da ne trepnu, i neki budalasti nadničari koji izvesno pojma nisu imali šta rade. Čime je Tirion mogao da im se suprotstavi? Imao je bodež za pojasom, i dvojicu ljudi. Džik je bio sasvim dobar mačevalac, ali se Morek jedva računao; on je bio delom konjušar, delom kuvar, a delom lični sluga, i nije bio vojnik. A što se Jorena tiče, šta god da je osećao, Crna braća bila su zakleta da se ne mešaju u svađe u kraljevstvu. Joren ne bi učinio ništa.

I zaista, Crni brat je ćutke zakoračio u stranu kada je stari vitez kraj Kejtlin Stark rekao: „Oduzmite im oružje“. Plaćenik Bron je zakoračio da uzme mač iz Džikove ruke i bodeže iz njihovih pojaseva. „Dobro“, rekao je starac kada je napetost u odaji osetno splasla, „odlično.“ Tirion je prepoznao grubi glas; kaštelan Zimovrela, samo bez zalizaka.

Grimizna pljuvačka poletela je iz usta debele krčmarice dok je molila Kejtlin Stark: „Nemojte ovde da ga ubijete!“

„Nemojte nigde da ga ubijete“, rekao je Tirion.

„Odvedite ga negde drugde, ovde nećemo krv, moja gospo, mi nemamo ništa sa svađama velike gospode.“

„Vodimo ga nazad u Zimovrel“, rekla je ona, i Tirion je pomislio: *Pa, možda...* Do tada je već imao vremena da pogleda po sobi i bolje proceni situaciju. Nije bio potpuno nezadovoljan onim što je video. O, Starkovica je bila pametna, u to nema sumnje. Nateraš ih da javno potvrde zakletve njihovih lordova njenom ocu, onda ih pozoveš da ih ispune, a uz to je ona i slabašna žena, da, to je bilo slatko. Ipak njen uspeh nije bio potpun kao što se verovatno nadala da će biti. Po njegovoj gruboj proceni, u zajedničkoj sobi bilo je skoro pedeset ljudi. Molba Kejtlin Stark podigla je jedva desetak njih; ostali su delovali zbunjeno, ili uplašeno ili mrzovoljno. Samo su se dva Freja pomerila, primetio je Tirion, a i oni su brzo seli kada se njihov kapetan nije odazvao pozivu. Da se usuđivao, Tirion bi se čak i nasmešio.

„Znači, idemo u Zimovrel“, rekao je umesto toga. To je bio dugačak put, on je to odlično znao, pošto je upravo odatle došao. Toliko toga može usput da se desi. „Moj otac će se pitati šta se desilo sa mnom“, dodao je on, uhvativši pogled

mačevaoca koji je ponudio da mu da svoju sobu. „Bogato će nagraditi čoveka koji mu donese vesti o onome što se danas ovde zbilo.“ Naravno, lord Tivin neće uraditi ništa slično, ali će Tirion to nadoknaditi kada bude stekao slobodu.

Ser Rodrik se osvrnuo i pogledao svoju gospu, s pravom zabrinutog lica. „Njegovi ljudi idu s njim“, izjavi stari vitez. „A mi ćemo biti zahvalni vama ostalima ako ćutite o onome što ste ovde videli.“

Tirion se jedva obuzdao da se ne nasmeje. *Da ćute?* Matora budala. Osim ako ne zarobi čitavu krčmu, vesti će početi da se šire istog trenutka kada krenu. Konjanik slobodnjak sa zlatnikom u džepu poleteće u Livačku stenu kao strela. Ako ne on, onda neko drugi. Joren će odneti priču na jug. Frejovi će podneti izveštaj svom lordu, a samo bogovi znaju šta će on da uradi. Lord Valder Frej jeste zaklet na vernost Brzorečju, ali je i oprezan čovek, koji je dugo poživio zato što je dobro pazio da uvek bude na pobedničkoj strani. U najmanju ruku će poslati svoje ptice na jug, do Kraljeve Luke, a možda se usudi i na nešto više od toga.

Kejtlin Stark nije gubila vreme. „Smesta moramo da krenemo. Hoćemo sveže konje i hranu za put. Ljudi, znajte da imate večitu zahvalnost kuće Starka. Ako neko hoće da nam pomogne da sprovedemo zatvorenike do Zimovrela, obećavam vam da ću ga dobro nagraditi.“ To je bilo dovoljno, budale su navalile. Tirion im je pamtio lica; zaista će biti dobro nagrađeni, zakleo se on u sebi, ali možda ne baš onako kako su zamišljali.

Dok su ga gurali napolje, na kiši sedlali konje i vezivali mu ruke grubim konopom, Tirion Lanister nije bio istinski uplašen. Nikada ga neće dovesti do Zimovrela, u to je smeo da se kladi. Za manje od dana jahači će krenuti u poteru, ptice će poleteti, neki od rečnih lordova sigurno će se umešati u želji da se dodvore njegovom ocu. Tirion je čestitao sebi na pameti kada mu je neko navukao kapuljaču preko očiju i digao ga u sedlo.

Krenuli su po kiši ostrim galopom; Tiriona su uskoro uhvatili grčevi u butinama; stražnjica mu je utrnula od bola. Čak i kada su dovoljno odmakli od krčme i kada je Kejtlin Stark naredila da se pređe u kas, bilo je to mučno i nesnosno putovanje preko kamenite zemlje, još gore zato što ništa nije video. Kod svakog skretanja postojala je opasnost da padne s konja. Kapuljača je prigušivala zvuk, tako da nije znao šta se oko njega govori, a kiša je natopila platno i ono mu se zalepilo za lice, tako da je i samo disanje bilo muka. Konopac mu se usekao duboko u članke i činilo se kao da se s vremenom sve više steže. *Spremao sam se da sednem uz toplu vatru i pečeno pile, a onda je ovaj nesrećni pevač morao da otvori usta*, pomisli on žalobno. Nesrećni pevač je krenuo s njima. „Od ovoga može nastati velika pesma, i ja ću biti taj koji će je spevati“, rekao je on Kejtlin Stark kada je objavio svoju nameru da jaše sa njima i vidi kako će se „sjajna pustolovina“ okončati. Tirion se pitao da li će momak smatrati da je pustolovina baš toliko sjajna kada ih sustignu lanisterski jahači.

Kiša je konačno stala i svetlost zore je curila kroz mokro platno na njegovoj

glavi kada je Kejtlin Stark naredila da se sjaše. Grube šake su ga zgrabile i spustile s konja, odvezale mu ruke i smakle mu kapuljaču s glave. Kada je ugledao uzani kameni drum, visoke litice, divljinu koja ih je okruživala i oštre, snegom pokrivene vrhove planina na obzorju, sva nada ga je u trenu napustila. „Ovo je Visoki drum“, izletelo mu je, dok je optužujući gledao leđi Stark. „Istočni drum. Govorila si da jašemo za Zimovrel!“

Kejtlin Stark ga je udostojila jedva primetnim osmehom. „Često i glasno“, složila se. „Nema sumnje da će tvoji prijatelji otići u tom pravcu kada krenu za nama. Želim im srećan put.“

Čak i sada, nakon mnogo dana, to sećanje ispunjavalo ga je ogorčenim besom. Čitavog svog života se Tirion ponosio svojim lukavstvom, jedinim darom koji su mu bogovi dali, a ipak ga je ova sedam puta prokleta vučica Kejtlin Stark nadmudrila na svakom koraku. Ta spoznaja ga je pekla mnogo više od same činjenice da je otet.

Zaustavili su se tek toliko da napoje i nahrane konje, a onda su krenuli dalje. Ovog puta je Tirion bio pošteđen kapuljače. Nakon druge noći više mu nisu vezivali ruke, a pošto su zašli u visove više se nisu trudili ni da posebno motre na njega. Izgledalo je kao da ih opasnost od bega više ne brine. A i zašto bi? Tu gore je zemlja bila okrutna i divlja, a Visoki drum bio je tek nešto više od kamene staze. Ako pobegne, koliko će daleko stići, sam i bez hrane? Crni risovi bi ga pojeli u jednom zalogaju, a planinski klanovi bili su odmetnici i ubice i pokoravali su se jedino zakonu mača.

Ipak ih je Starkovica nemilosrdno terala dalje. Znao je kuda idu. Znao je to od trenutka kada su mu smakli kapuljaču. Te planine bile su zemlja kuće Erina, a udovica pokojnog desnice bila je iz porodice Tulija, sestra Kejtlin Stark... i nimalo naklonjena Lanisterima. Tirion je površno znao leđi Lizu iz godina koje je provela u Kraljevoj Luci, i nije se radovao ponovnom susretu.

Njegovi otmičari su se okupili oko potoka, nedaleko od Visokog drumu. Konji su se napili ledenohladne vode i sada su pasli smeđu travu koja je rasla iz pukotina u kamenu. Džik i Morek su se držali po strani, mračni i potišteni. Mohor ih je čuvao, naslonjen na koplje, s gvozdenom kapom nalik na lonac na glavi. U blizini je pevač Merilion sedeo i uljio svoju harfu, žaleći se na štetu koju vlaga nanosi žicama.

„Moramo se odmoriti, moja gospo“, reče vitez bezemljaš ser Vilis Vod Kejtlin Stark, dok se Tirion približavao. On je bio čovek leđi Vent, ukočenog vrata, tromog i tupog izgleda, prvi koji joj je u krčmi pritekao u pomoć.

„Ser Vilis pravo zbori, moja gospo“, reče ser Rodrik. „Ovo je treći konj koga smo izgubili..“

„Izgubićemo više od konja ako nas Lanisteri sustignu“, podseti ih ona. Lice joj je bilo vetrom opaljeno i suvo, ali nije izgubilo ni trunku odlučnosti.

„Ovde za tako nešto nema mnogo izgleda“, ubaci Tirion.

„Gospa nije tražila tvoje mišljenje, kepecu“, odseče Kurleket, debela volina sa kratko postrizenom kosom i svinjskim licem. On je bio jedan od Brekenovih, vojnik u službi lorda Džonosa. Tirion se posebno potrudio da im svima zapamti imena, da bi kasnije mogao da im zahvali zato što su s njim tako pažljivo postupali. Lanisteri uvek plaćaju svoje dugove. Kurleket će to jednoga dana naučiti, baš kao i njegovi prijatelji Laris i Mohor, dobri ser Vilis i najamnici Bron i Čime. Posebno oštar nauk namenio je Merilionu, sa njegovom harfom i milozvučnim tenorom, koji se tako svojski trudio da *nauk* rimuje sa *bauk* i *pauk*, ne bi li od tog nasilja i sramote sklepa pesmu.

„Neka govori“, naredi ledi Stark.

Tirion Lanister sede na kamen. „Sada naši progonitelji verovatno jure preko Vrata, grabe niz Kraljevski drum za tvojim lažima... pod uslovom da progonitelji uopšte i *postoje*, što nije sasvim sigurno. O, ne sumnjajte da su vesti stigle do mog oca... ali me moj otac ne voli preterano, i nisam baš siguran da će se zbog mene satirati.“ To je bila samo napola laž; lord Tivin Lanister nije davao ni pet para za sudbinu svog deformisanog sina, ali nije dopuštao ni najmanje uvrede časti svoje kuće. „Ovo je okrutna zemlja, ledi Stark. U njoj nećeš naći nikakvu pomoć, sve do Dola, a svaki konj koga izgubiš još više opterećuje ostale. Još gore, rizikuješ da izgubiš *mene*. Ja sam mali i nisam snažan, a ako umrem kakva je svrha svega ovoga?“ To uopšte nije bila laž; Tirion nije znao koliko će još moći da izdrži napore takvog putovanja.

„Moglo bi se reći da tvoja smrt i *jeste* svrha, Lanistere“, odgovori Kejtlin Stark.

„Mislim da nije“, reče Tirion. „Da želiš moju smrt, dovoljno je samo da kažeš reč, i jedan od ovih tvojih vrlih prijatelja bi mi rado darovao crveni osmeh.“ On pogleda Kurleketa, ali je čovek bio previše tup da bi shvatio da mu se ruga.

„Starkovi ne ubijaju ljude u krevetima.“

„Ni ja to ne radim“, reče on. „Ponovo ti kažem, ništa nemam s pokušajem ubistva tvog sina.“

„Ubica je imao tvoj bodež.“

Tirion oseti kako ključa u sebi. „To nije bio moj bodež“, reče on uporno. „Koliko puta moram da se u to zakunem? Ledi Stark, šta god ti mislila o meni, ja nisam glup čovek. Samo bi budala naoružala običnog siledžiju sopstvenim oružjem.

Samo na tren, učini mu se da vidi treptaj sumnje u njenim očima, ali ona reče: „Zašto bi me Petir lagao?“

„Zašto medved sere u šumi?“, upita on. „Zato što mu je takva priroda. Laganje je za čoveka poput Maloprstića prirodno kao disanje. *Ti* bi prva trebalo to da znaš.“

Ona zakorači ka njemu, napetog lica. „A šta to znači, Lanistere?“ Tirion zabaci glavu. „Pa, svi na dvoru su čuli njegove priče o tome kako ti je uzeo devičanstvo, moja gospo.“

„*To je laž!*“, reče Kejtlin Stark.

„O, bezobrazni mali bauk“, reče Merilion, sablažnjen.

Kurleket izvuče svoj bodež, opako parče crnog gvožđa. „Samo reci reč, gospo, i baciću ti pred noge njegov lažljivi jezik.“ Njegove svinjske očiće uzbuđeno su zasjale od te pomisli.

Kejtlín Stark se zagleda u Tiriona s takvom hladnoćom na licu kakvu on nikada ranije nije video. „Petir Beliš me je nekada voleo. Bio je tek dečak. Njegova strast bila je tragedija za sve nas, ali bila je stvarna i čista, i nije za šalu. On je želeo moju ruku. To je cela istina. Ti si istinski zao čovek, Lanistere.“

„A ti si istinska budala, leđi Stark. Maloprstić nikada nije voleo nikog drugog sem Maloprstića, i jamčim ti da se on ne hvali tvojom *rukom*, već tim tvojim jedrim grudima, tim slatkim ustima i vrelinom među tvojim nogama.“

Kurleket ga uhvati za kosu i snažno mu cimnu glavu unazad, izloživši vrat. Tirion pod bradom oseti hladan poljubac čelika. „Da mu pustim krv, moja gospo?“

„Ubij me i istina će umreti sa mnom“, prodahta Tirion.

„Nek govori“, naredi Kejtlín Stark.

Kurleket pusti Tirionovu kosu, nevoljno.

Tirion duboko udahnu. „Šta ti je Maloprstić rekao, otkud meni njegov bodež? Odgovori mi na to.“

„Dobio si ga od njega u opkladi, na turniru za imendan princa Džofrija.“

„Kada je mog brata Džejmija iz sedla zbacio Vitez od Cveća, to ti je rekao, je l' tako?“

„Jeste“, prizna ona. Bora joj nabra čelo.

„Jahači!“

Uzvik je došao s vetrom izjedenog grebena iznad njih. Ser Rodrik je poslao Larisa da se uspenra uz liticu i pazi na drum dok se odmaraju.

Jedan dugi trenutak niko se ne pomeri. Kejtlín Stark se prva prenu. „Ser Rodriče, ser Vilise, u sedla“, viknu ona. „Prikupite ostale konje iza nas. Mohore, čuvaj zatvorenike...“

„Daj oružje i nama!“ Tirion skoči na noge i uhvati je za ruku. „Trebaće ti svaki mač.“

Bila je svesna da je on pravu, Tirion je to video. Planinske klanove nije bilo briga za neprijateljstva velikih kuća; sa jednakom žestinom će pobiti i Starke i Lanistere, kao što su se ubijali i među sobom. Kejtlín bi možda poštedeli; bila je još dovoljno mlada da rađa sinove. Ipak, oklevala je.

„Čujem. ih!“, povika ser Rodrik. Tirion okrenu glavu da oslušne, i stvarno: topot kopita, desetak konja ili više, bio je sve bliži. Iznenada su svi bili u pokretu, grabili oružje, trčali ka svojim konjima.

Šljunak ih zasu dok se Laris u skokovima spuštao s litice. On zadihan doskoči pred Kejtlín Stark, čovek nespretnog izgleda sa neobuzdanim pramenovima kose boje rđe koji su štrčali ispod kupaste gvozdene kacige. „Dvadeset ljudi, možda dvadeset i pet“, reče on bez daha. „Mlečne zmiје ili Mesečeva braća, tako bih

rekao. Mora da su nas već ranije primetili, moja gospo... skriveni posmatrači... znaju da smo ovde.“

Ser Rodrik Kasel je već bio na konju, s mačem u ruci. Mohor čučnu iza stene, s obe ruke na koplju gvođenog vrha i s nožem među zubima. „Ti, pevaču“, viknu ser Vilis Vod. „Pomozi mi s ovim oklopom.“ Merilion je sedeo ukipljen, stežući harfu, lica bledog kao mleko, ali Tirionov sluga Morek brzo skoči i otrča da pomogne vitez.

Tirion nije puštao Kejtlin Stark. „Nemaš izbora“, reče joj on. „Nas trojica, i četvrti koji nas čuva... četiri čoveka mogu činiti razliku između života i smrti.“

„Daj mi reč da ćete nakon borbe položiti mačeve.“

„Moju reč?“ Topot kopita postajao je glasniji. Tirion se iskrivljeno nasmeši. „O, to imaš, moja gospo... časti mi Lanistera.“

Na trenutak mu se učini da će ga pljunuti, ali umesto toga ona reče: „Naoružajte ih.“ Već sledećeg trena se udaljila. Ser Rodrik baci Džiku njegov mač i korice, i okrete se da dočeka dušmane. Morek uze luk i strele i kleknu kraj puta na jedno koleno. On je bio bolji strelac nego mačevalac. A Bron dojah do Tiriona da mu ponudi dvoseklu sekiru.

„Nikada se nisam borio sekirom.“ Oružje mu se u rukama činilo nezgrapnim i stranim. Imalo je kratku dršku i tešku glavu, s gadnim šiljkom na vrhu.

„Zamisli da cepaš drva“, reče Bron, izvadivši svoj mač iz korica na leđima. On pljunu i otkasa da se postroji pored Čigena i ser Rodrika. Ser Vilis uzjaha da im se približi, šepRTLjajući oko svoje kacige, metalne šerpe s tankim prorezom za oči i dugačkom perjanicom od crne svile.

„Drva ne krvare“, reče Tirion za sebe. Osećao se kao go bez oklopa. Osvrnu se oko sebe u potrazi za stenom, i otrča do mesta gde se krio Merilion. „Mrdaj.“

„Gubi se!“, zaurla momak na njega. „Ja sam pevač, neću da se bijem!“

„Šta, pustolovina ti se više ne dopada?“ Tirion šutnu momka nekoliko puta, tako da se ovaj na kraju pomeri, baš u poslednjem trenutku, jer su već sledećeg trena jahači napali.

Nije bilo barjaka, ni fanfara ni doboša, samo zvuk struna kada su Morek i Laris odapeli strele, i iznenada gorštaci dotutnjaše iz zore, suvi tamni ljudi u tvrdoj koži i sklepanim oklopima, lica skrivenih iza polukaciga sa rešetkama. U rukama su imali svakojako oružje: dugačke mačeve, koplja, naoštrene kose, toljage, bodeže i teške gvođene maljeve. Na čelu je jahao krupan čovek u prugastom plastu od crne risovine, naoružan velikim dvoručnim mačem.

Ser Rodrik viknu „Zimovrel!“ i jurnu im u susret, praćen Bronom i Čigenom koji su urlali neki nemušti bojni poklič. Ser Vilis Vod je išao za njima, vitlajući buzdovanom iznad glave. „Harendvor! Harendvor!“, zapevao je on. Tirion oseti iznenadan poriv da skoči, izmahne sekiram i zagrmi: „Livačka stena!“, ali ga ta ludost brzo prođe i on čučnu još niže.

Začu njisku uplašanih konja i udar metala o metal. Čigenov mač pređe preko

golog lica oklopljenog jahača, a Bron proseče kroz gorštace poput uragana, sekući dušmane i levo i desno. Ser Rodrik je zamahivao na krupnog čoveka u plaštu od crne risovine, konji su im plesali jedan oko drugog dok su oni razmenjivali udarce. Džik je uzjahao neosedlanog konja i jurnuo u borbu. Tirion vide kako iz vrata čoveka u ogrtaču od risovine niče strela. Iz usta otvorenih za vrisak navre samo krv. Još nije ni pao na zemlju, a ser Rodrik se već borio protiv nekog drugog.

Iznenada, Merilion kriknu i pokri glavu harfom kada konj preskoči njihovu stenu. Tirion se podiže na noge dok se jahač vraćao ka njima, dižući malj sa šiljcima. Obema rukama zamahnu sekirom. Sečivo, uz mesnat i tup zvuk, udari konja pravo u grlo i pođe nagore, tako da gotovo izlete iz Tirionovih ruku, dok se životinja s groznom njiskom rušila. On uspe da iščupa sekiru i nespretno se skloni s puta. Merilion je imao manje sreće. Konj i jahač se uz tresak sručiše pravo na pevača. Tirion odskoči dok je razbojnikova noga još bila prikovana pod palim konjem i zari mu sekiru u vrat, tik iznad lopatica.

Dok se borio da iščupa sečivo, začu Meriliona kako stenje pod telima. „U pomoć“, jecao je pevač. „Bogovi, smilujte se, pa ja *krvarim!*“

„Čini mi se da je to konjska krv“, reč Tirion. Pevačeva ruka se promoli ispod mrtve životinje, grabeći po zemlji kao pauk sa pet nogu. Tirion petom zgazi prste i sa zadovoljstvom oseti kako je nešto zakrckalo. „Zatvori oči i pretvaraj se da si mrtav“, posavetova on pevača pre nego što podiže sekiru i udalji se.

Nakon toga, sve se dešavalo u magnovenju. Zora je bila puna vike i vrisaka i teška od mirisa krvi; svet se pretvorio u potpuni metež. Strele su mu siktale kraj uva i odbijale se od stena. Vide kako Bron pada sa konja i kako se bori sa mačem u svakoj ruci. Tirion se držao na rubu bitke, skakutao je sa stene na stenu i katkad izletao iz senki da udari noge kojeg konja u prolazu. Našao je ranjenog gorštaka i dokusurio ga, uzevši za sebe čovekovu kacigu. Bila je pretesna, ali je Tirionu bilo drago što ima bilo kakvu zaštitu. Džika posekoše s leđa dok je zamahivao na čoveka pred sobom, i kasnije Tirion nalete na Kurleketovo telo. Svinjsko lice bilo je smrskano maljem, ali Tirion prepozna bodež dok ga je vadio iz mrtvih ruku. Stavljao ga je za pojas kad začu ženski vrisak.

Kejtlin Stark su uz kamenu liticu priterala trojica ljudi, od kojih je jedan još bio na konju. U ranjenim šakama nespretno je držala bodež, leđima prikovana uz stenu, a oni su je okružili sa tri strane. *Nek uzmu kučku*, pomisli Tirion, *samo napred*, ali je ipak nekako krenuo ka njima. Prvog čoveka je udario iza kolena pre nego što je ovaj i video da mu se približio, i teška sekira pocepa meso i kost kao trulo drvo. *Drvo koje krvvari*, pomisli Tirion blesavo dok mu se drugi čovek približavao. Tirion čučnu i izbeže njegov mač, zamahnu sekirom tako da čovek ustuknu... a Kejtlin Stark mu priđe s leđa i preseče mu grlo. Konjanik se priseti da negde drugde ima neodložna posla i naglo odjuri.

Tirion se osvrnu oko sebe. Neprijatelji su ili pobegli ili izginuli. Nekako se, dok nije gledao, borba okončala. Konji na umoru i ranjeni ljudi ležali su na sve strane,

njišteći i stenjući. Na svoje ogromno iznenađenje, on nije bio jedan od njih. Raširio je prste i pustio sekiru da ispadne na zemlju.

Šake su mu bile lepljive od krvi. Mogao se zakleti da su se tukli pola dana, ali sunce jedva da se i pomaklo na nebu.

„Ovo ti je prva bitka?“, upita ga Bron kasnije dok se saginjao nad Džikovim telom i skidao mu čizme. Bile su to dobre čizme, kao što je i dolikovalo ljudima lorda Tivina: teška koža, nauljena i gipka, mnogo bolja od onih koje je Bron nosio.

Tirion klimnu. „Otac će mi biti *tako* ponosan“, reče on. Od strašnih grčeva u nogama jedva je stajao. Začudo, tokom bitke taj bol nije ni primetio.

„Sada ti treba žena“, reče Bron uz iskru u crnim očima. On ubaci jednu čizmu u svoje bisage. „Ništa bolje od žene nakon što nekom pustiš krv, veruj mi.“

Čigen stade s pljačkom razbojničkih leševa da bi frknuo i oblizao usne.

Tirion pogleda leđi Stark kako previja rane ser Rodriku. „Ja sam spreman, ako je ona spremna“, reče on. Najamnici prasnuše u smeh, i Tirion se iskezi i pomisli: *To je početak.*

Nakon toga, kleknuo je kraj potoka i oprao krv s lica vodom hladnom kao led. Dok se šepajući vraćao, ponovo je pogledao izginule. Mrtvi gorštaci bili su suvi, odrpani ljudi, konji su im bili mršavi i sitni, videlo im se svako rebro. Ono malo oružja što su im Bron i Čigen ostavili nije uopšte bilo impresivno. Maljevi, toljage, *kosa...* On se priseti krupnog čoveka u plaštu od krzna crnog risa, koji se tukao protiv ser Rodrika dvoručnim velikim mačem, ali kada nađe njegov leš kako leži na kamenom tlu vide da čovek uopšte nije bio tako velik, plašta nije bilo, oštrica mača bila je sva iskrzana, a jeftin čelik nagrizen rđom. Nije ni čudo što su gorštaci na poprištu ostavili devet tela.

Oni su imali samo trojicu mrtvih: dvojicu vojnika lorda Brekena - Kurleketa i Mohora, i njegovog čoveka Džika, koji je tako smelo jurnuo u boj na neosedlanom konju. *Budala do kraja*, pomisli Tirion.

„Ledi Stark, savetujem da nastavimo, najbrže što možemo“, reče ser Vilis Vod dok je kroz prorez na kacigi oprezno pretraživao vrhove litica. „Zasad smo ih oterali, ali sigurno nisu otišli daleko.“

„Moramo da sahranimo naše mrtve, ser Vilise“, reče ona. „Ovo su bili hrabri ljudi. Neću ih ostaviti vranama i crnim risovima.“

„Zemlja je suviše kamenita za kopanje“, reče ser Vilis.

„Onda ćemo sakupiti kamenje za mogile.“

„Sakupljaj ti kamenje koliko hoćeš“, reče joj Bron, „ali bez mene i Čigena. Ja imam pametnija posla nego da gomilam kamenje na mrtvace... na primer da nastavim da dišem.“ On pogleda ostale preživele. „Ko od vas želi da preživi ovaj dan, nek krene sa nama.“

„Moja gospo, bojim se da je on u pravu“, reče ser Rodrik umorno. Štari vitez je u bici ranjen, zadobio je duboku posekotinu na levoj ruci, a koplje mu je okrnulo vrat, tako da je sada i zvučao kao starac. „Ako se ovde zadržimo, sasvim izvesno

će nas ponovo napasti, a drugi napad možda nećemo preživeti.“

Tirion vide bes na Kejtlininom licu, ali nije imala izbora. „Neka nam onda bogovi oprostite. Smesta krećemo“

Sada im nije nedostajalo konja. Tirion je prebacio svoje sedlo na Džikovog pegavog škopca, koji je delovao dovoljno snažno da izdrži bar još tri-četiri dana. Spremao se da uzjaše, kada mu Laris priđe i reče: „Daj mi taj bodež, kepecu.“

„Neka ga zadrži.“ Kejtlin Stark pogleda dole sa svog konja. „I vratite mu sekiru. Zatrebaće nam ako nas ponovo napadnu.“

„Imaš moju zahvalnost, gospo“, reče Tirion, uzjahujući.

„Sačuvaj je“, reče ona odsečno. „Ne verujem ti ništa više nego pre.“ Ona ode pre nego što on uspe da smisli odgovor.

Tirion podesi svoju ukradenu kacigu i uze sekiru od Brona. Priseti se kako je započeo putovanje, vezanih ruku i s kapuljačom prebačenom preko glave, i prizna sebi da je ovo priličan napredak. Nek mu ledi Stark slobodno ne veruje; dok god on ima sekiru, biće u boljem položaju nego što je bio.

Ser Vilis Vd ih povede. Bron je bio na kraju povorke, ledi Stark na sigurnom u sredini, ser Rodrik kraj nje, poput senke. Merilion je mrko pogledavao Tiriona dok su jahali. Pevač je slomio nekoliko rebara, harfu i sva četiri prsta na ruci kojom je svirao, ali ipak mu taj dan nije prošao potpuno uzalud; negde je nabavio veličanstven plašt od risovine, debelo crno krzno prošarano belim prugama. Čutke se umotao u njega, i po prvi put nije imao ništa da kaže.

Nisu prešli ni pola milje kad začuše duboko režanje crnih risova iza sebe, a nešto kasnije i divlje urlike zveri kako se bore oko leševa koje su ostavili za sobom. Merilion jako preblede. Tirion mu priđe. „*Strašljivac* se odlično rimuje sa *grabljivac*“, reče. On obode konja i prođe kraj pevača, do ser Rodrika i Kejtlin Stark.

Ona ga pogleda, čvrsto stegnutih usana.

„Kao što sam rekao, pre nego što su nas tako grubo prekinuli“, počeo Tirion, „u Maloprstičevoj izmišljotini postoji jedna ozbiljna rupa. Šta god drugo čula o meni, ledi Stark, jedno ti jamčim - ja se *nikada* ne kladim protiv članova svoje porodice.“

ARJA

Jednouchi crni mačor se nakostreši i zafrikta na nju.

Arja se nečujno spuštala niz uličicu, na vrhovima prstiju, osluškujući kucanje svog srca, dišući duboko i sporo. *Tiho kao senka*, reče sebi, *lagano kao pero*. Mačor ju je gledao kako prilazi, opreznih očiju.

Hvatanje mačaka nije bilo lako. Ruke su joj bile pune napola zaraslih ogrebotina, a oba kolena krasti koje je zaradila padajući. U početku je čak i kuvareva ogromna debela kuhinjska mačka mogla da joj pobegne, ali ju je Sirio terao da neprekidno pokušava iznova. Kada mu je došla krvavih ruku, rekao joj je: „Zar si tako spora? Budi brža, devojčice. Neprijatelji ti neće ostaviti samo ogrebotine.“ Namazao joj je rane mirskom vatrom, koja je pekla tako strašno da je morala da zagriže usnu da ne bi vrisnula. Onda ju je poslao da juri još mačaka.

Crvena tvrđava bila ih je *dupke puna*: lenjih starih mačaka koje su dremale na suncu, hladnookih lovaca na miševe razigranih repova, brzih malih mačića sa kandžicama poput igli, damskih mačaka očešljanih i lakovernih, otrcanih senki koje su kopale po đubrištima. Jednu po jednu ih je Arja stizala i hvatala i ponosno donosila Siriju Forelu... sve osim ove, ovog jednouchog crnog đavola od mačora. „To ti je pravi kralj ovog zamka“, rekao joj je jedan od zlatnih plaštova. „Stariji od greha i dvaput toliko opak. Jednom je kralj napravio gozbu u čast kraljičinom ocu, a taj crni gad je skočio na sto i maznuo pečenu prepelicu pravo iz ruku lorda Tivina. Robert se toliko smejao da ga zamalo kap nije udarila. Bolje ti je da ga se čuvaš, dete.“

Bežao je od nje po celom zamku; dva puta oko Desničine kule, preko unutrašnjeg dvorišta, kroz štale, niz zavojite stepenice, kraj male kuhinje, svinjca i kasarne zlatnih plaštova, niz podnožje rečnog zida i uz mnoge stepenice, tamo-amo po Izdajničkoj promenadi, a onda opet dole i kroz kapiju i oko bunara i kroz neke čudne zgrade - sve dok Arja više nije znala gde se nalazi.

Sada ga je napokon imala. Visoki zidovi nadvijali su se s obe strane, a ispred je bio ogoljeni kamen kule bez prozora. *Tiho kao senka*, ponovi ona, kliznuvši napred, *lagano kao pero*.

Kada je bila tri koraka od njega, mačor polete. Skoči najpre levo, a zatim desno; i Arja polete levo, pa desno, presecajući mu odstupnicu. On ponovo zafrikta i pokuša da joj proleti kroz noge. *Brzo kao zmija*, pomisli ona. Ruke joj se sklopiše oko njega. Ona ga privi uz grudi, vrteći se i smejući naglas dok su mu kandže grebale po njenom kožnom gunju. Ona ga brzo poljubi između očiju i povuče glavu samo tren pre nego što bi mu kandže pronašle njeno lice. Mačor siknu i pljunu.

„Šta to on radi toj mački?“

Iznenadena, Arja ispusti mačora i okrenu se ka glasu. Mačor odjuri u treptaju oka. U dnu uličice stajala je devojčica bujnih zlatnih uvojaka, obučena lepo poput

lutke, u plavi saten. Pored nje je bio punačak plav dečaćić sa jelenom koji poskakuje, biserom izvezenim na grudima dubleta, i minijaturnim mačem o pojasu. *Princeza Mirsela i princ Tomen*, pomisli Arja. Obrednica velika poput teglećeg konja stajala je iza njih, a iza nje dvojica krupnih ljudi u grimiznim plaštovima, lanisterski kućni gardisti.

„Šta si radio sa tom mačkom, dečko?“, upita Mirsela ponovo, oštrije. Bratu reče: „Baš je odrpan dečko, zar ne? Pogledaj ga samo.“ Ona se zakikota.

„Odrpani, prljavi, smrdljivi dečko“, složi se Tomen.

Ne prepoznaju me, shvati Arja. *Čak ni ne vide da sam devojkica*. Nije bilo ni čudo; bila je bosonoga i prljava, kosa joj je bila umršena od dugog lova po zamku, na sebi je imala gunj iscepan od mačjih kandži i smeđe čakšire od grubog sukna isečene iznad krastavih kolena. Kada se ide u hvatanje mačaka ne nose se suknje i svila. Ona brzo obori glavu i kleknu na jedno koleno. Možda je i *neće* prepoznati. Ako je prepoznaju, svi će joj se popeti na glavu. Obrednica Mordejna biće preneražena, a Sansa od sramote neće sa njom više progovoriti ni reč.

Stara debela obrednica zakorači napred. „Dečaće, kako si došao ovamo? Nemaš šta da tražiš u ovom delu zamka.“

„Teško je odbraniti se od njegovog soja“, reče jedan od crvenih plaštova. „Kao da se braniš od pacova.“

„Kome ti pripadaš, dečaće?“, upita obrednica. „Odgovori mi. Šta je s tobom, da nisi mutav?“

Arji je glas zastao u grlu. Ako odgovori, Tomen i Mirsela će je sigurno prepoznati.

„Godvine, dovedi ga ovamo“, reče obrednica. Viši od dvojice gardista krenu niz uličicu.

Panika je steže za vrat poput džinovske šake. Arja nije mogla da progovori, pa da joj je od toga život zavisio. *Mirno kao jezerska voda*, reče ona tiho.

Kada Godvin pruži ruke ka njoj, Arja se pokrenu. *Brzo kao zmija*. Nagnu se ulevo, njegovi prsti joj okrznuše ruku, i ona projuri pored njega. *Glatko kao svila*. Dok je on stigao da se okrene, ona je već jurila niz uličicu. *Hitro kao jelen*. Obrednica je vrištala na nju. Arja joj se provuče između nogu, debelih i belih kao mermemi stubovi, skoči na noge, nalete na princa Tomena i preskoči ga kada on pade na tur, uz glasno „Uf“. Potom se izmače drugom gardisti i, pošto se nađe svima van domašaja, potrčala je iz sve snage.

Čula je povike, a zatim sve bliži topot koraka. Ona pade na zemlju i zakotrlja se. Crveni plašt prolete kraj nje, saplićući se. Arja se skokom uspravi na noge. Vide prozor iznad sebe, visok i uzan, jedva širi od strelnice. Arja skoči, uhvati prozorsku dasku, i izvuče se gore. Zadrža dah dok se provlačila. *Sklisko kao jegulja*. Pade na pod pred zapanjenom čistačicom, osovi se na noge, otrese prašinu s odeće i ponovo potrča, kroz vrata i niz hodnik, niz stepenice, preko skrivenog dvorišta, iza ugla i preko zida i kroz nizak uzan prozor u mračni bunar. Zvuci su za

njom postajali sve tiši.

Arja je bila bez daha i potpuno izgubljena. U gadnom je sosu ako su je prepoznali, ali je verovala da nisu. Bila je prebrza za njih. *Hitro kao jelen.*

Ona se u mraku priljubi uz vlažni kamen, pokuša da čuje zvuke potere, ali je jedini zvuk bio kucanje njenog srca i daleko kapanje vode. *Tiho kao senka*, reče ona sebi. Pitala se gde li se nalazi. Otac je rekao da je Crvena tvrđava manja od Zimovrela, ali je u njenim snovima bila ogromna, beskonačni kameni lavirint, sa zidovima koji se naizgled menjaju i pokreću iza njenih leđa. Zatekla bi sebe kako luta niz sumorne hodnike pored izbledelih tapiserija, kako se spušta niz beskonačne zavojite stepenice, jurca kroz dvorišta i preko mostova, kako joj povici odjekuju, bez odgovora. U nekim sobama kao da je iz zidova od crvenog kamena kapala krv, i nigde nije mogla da nađe prozor. Ponekad bi čula glas svog oca, ali uvek iz velike daljine, i ma koliko brzo trčala ka njemu on bi postajao sve slabiji i slabiji, sve dok ne bi potpuno izbledeo, i Arja bi ostala sama u mraku.

Sada je bilo veoma mračno, shvati ona. Ona čvrsto obgrli svoja gola kolena i zadrhta. Tiho će čekati i brojati do deset hiljada. Do tada će već biti bezbedno da se iskrade napolje i nađe put kući.

Kada je stigla do osamdeset i sedam očiju joj se privikoše na tamu i prostorija kao da postade malo svetlija. Oblici oko nje lagano počеше da dobijaju obrise. Ogromne prazne oči gladno su je posmatrale i ona nazre oštre senke dugačkih zuba. Zabrojala se. Ona sklopi oči, ugrize usnu i odagna strah. Kada bude ponovo pogledala, čudovišta više neće biti. Nije ih nikad ni bilo. Pretvarala se da je Sirio kraj nje u tami i da joj šapuće na uho. *Mirno kao jezerska voda*, reče ona sebi. *Snažno kao medved. Žestoko kao tigar.* Ona ponovo otvori oči.

Čudovišta su još bila tu, ali je strah nestao.

Arja ustade, oprezno se krećući. Bila je okružena glavama. Ona pipnu jednu, radoznala, pitajući se da li je prava. Vrhovima prstiju pređe preko ogromne vilice. Dodir je stvaran. Kost joj je bila glatka pod rukom, hladna i tvrda. Ona prstima pređe preko zuba, crnog i oštrog, bodeža iskovanog od tame. Od toga se naježi.

„Mrtav je“, reče ona glasno. „To je samo lobanja, ne može mi ništa.“ Ipak, čudovište kao da je osećalo njeno prisustvo. Osećala je prazne oči kako je gledaju kroz mrak, i kako u toj neosvetljenoj, velikoj prostoriji postoji nešto što je ne voli. Ona uzmače od lobanje i nalete na drugu, još veću od prve. Na tren oseti kako joj se zubi zarivaju u rame, kao da žele zalogaj njenog mesa. Arja se brzo okrenu, oseti kako joj ogromna kandža para kožni gunj, i sledećeg trena je već bila u trku. Još jedna lobanja vrebala je pred njom, najveće čudovište od svih, ali Arja čak ni ne uspori. Ona preskoči preko grebena crnih zuba visokih kao mačevi, projuri kroz gladne ralje i baci se na vrata.

Ruke joj nadoše teški gvozdeni prsten u vratima i ona ga cimnu. Vrata su se na tren odupirala, pre nego što se otvoriše ka unutra, uz tako glasnu škripu da je Arja bila uverena da se čuje sve do grada. Ona otvori vrata tek toliko da klizne kroz

njih, u hodnik s druge strane.

Ako je prostorija s čudovištima bila tamna, hodnik je bio najcrnija jama u sedam paklova. *Mimo kao jezerska voda*, reče Arja sebi, ali čak i kada je sačekala da joj se oči priviknu, nije videla ništa sem nejasnog sivog obrisa vrata kroz koja je upravo prošla. Ona podiže šaku do lica, mahnu prstima, oseti pokret vazduha, ali ne vide ništa. Bila je slepa. *Vodeni plesač gleda svim svojim čulima*, podseti ona sebe. Sklopila je oči, umirila disanje - jedan, dva, tri - upila tišinu i ispružila ruke.

Prsti joj dodimuse grubi neobrađeni kamen levo od nje. Ona krene uza zid sitnim opreznim koracima kroz tamu, dodirujući ga lagano rukom. *Svi hodnici nekuda vode. Ako postoji ulaz, postoji i izlaz. Strah seče oštrije od mača*. Arja se neće plašiti. Činilo joj se kao da je veoma dugo koračala kada zid naglo nestade i nalet hladnog vazduha joj pomilova obraz. Ona se naježi.

Negde daleko ispod sebe, začu zvuke. Bat čizama, daleke glasove. Treperavo svetlo slabašno okrznu zid i ona vide da stoji na vrhu velikog crnog bunara, dvadeset stopa široke jame koja je nestajala duboko u zemlji. Veliko kamenje usađeno u zakrivljene zidove služilo je kao stepenište, spuštajući se sve niže i niže, tamno kao stepenište za pakao o kome im je pričala Stara Nen. A *nešto* je dolazilo iz tame, iz zemljine utrobe.

Arja proviri preko ivice i na licu oseti hladan crni dah. Daleko dole, ona vide svetlo usamljene baklje, sićušno, kao plamičak sveće. Dvojica, razabra ona. Senke su im se grčile na zidovima okna, visoke kao džinovci. Čula im je glasove kako odjekuju bunarom.

„...našao je jedno kopile“, reče jedan. „Uskoro će i ostale. Za dan, dva dana, dve nedelje...“

„A kada shvati istinu, šta će uraditi?“, upita drugi glas živahnim naglaskom Slobodnih gradova.

„Samo bogovi znaju“, reče prvi glas. Arja vide pramen sivog dima kako se diže s baklje i uvija poput zmije. „Budale su pokušale da mu ubiju sina, a što je još gore, napravili su od toga pravu lakrdiju. On nije čovek koji će to zaboraviti. Kažem ti, vuk i lav će se uskoro uhvatiti za guše, hteli mi to ili ne.“

„Prerano, prerano“, požali se glas s naglaskom. „Kakva je korist od rata sada? Nismo još spremni. Odugovlači.“

„Što mi ne kažeš da zaustavim vreme. Smatraš li me čarobnjakom?“

Drugi se zasmija. „Nego šta.“ Plamenovi su lizali hladni vazduh. Visoke senke su je gotovo dodimule. Trenutak kasnije, čovek s bakljom pope se pred nju, praćen svojim sagovornikom. Arja otpuza nazad od bunara, leže na stomak i priljubi se uza zid. Zaustavi dah dok su se ljudi približavali vrhu stepeništa.

„Šta hoćeš da uradim?“, upita onaj s bakljom, stamen čovek u kratkom kožnom ogrtaču. Čak i u teškim čizmama, stopala kao da su mu bešumno klizila po tlu. Okruglo, neobrijano lice s ožiljkom videlo se pod čeličnom kapom; imao je oklop preko tvrde kože, a za pojasom bodež i kratki mač. Arji se učini kao da joj je

odnekud poznat.

„Ako je umrla jedna desnica, zašto ne bi i druga?“, odgovori čovek sa naglaskom i račvastom žutom bradom. „Plesao si ti taj ples i ranije, prijatelju moj.“ Njega Arja nikada ranije nije videla, u to je bila sigurna. Odvratno debeo, kao da je ipak hodao lako, noseći svoju težinu na vrhovima prstiju, poput vodenog plesača. Prstenje mu je svetlucalo pod svetlošću baklje, crvenozlatno i bledosrebrno, optočeno rubinima, safirima i žutim tigrovim očima. Na svakom prstu je bio prsten; na nekima i po dva.

„Ovo *sada* nije ono *pre*, i ova desnica nije ona stara“, reče čovek s ožiljkom kada stupiše u hodnik. *Mirno kao kamen*, reče Arja sebi, *tiho kao senka*. Zaslepljeni svetlošću svoje baklje nisu je primetili, priljubljenu uza zid, tek koju stopu dalje.

„Možda je tako“, odgovori račvasta brada, zastavši da povрати dah nakon dugačkog uspona. „Bez obzira, treba nam još vremena. Kal neće ni prstom maknuti dok mu se ne rodi sin. Znaš kakvi su, ti divljaci.“

Čovek s bakljom nešto gurnu. Arja začu duboku tutnjavu. Veliko parče kamena, crveno pod svetlom baklje, skliznu iz tavanice sa strašnim treskom od koga ona umalo ne viknu. Na mestu gde je bio bunar sada je bio samo kamen, čvrst i nepokretan.

„Ako se uskoro ne pokrene, može da bude prekasno“, reče stameni čovek u čeličnoj kapi. „Ovo više nije igra sa dva igrača, ako je ikada to i bila. Stanis Barateon i Liza Erin pobjegli su van mog domašaja, i šaptalice mi javljaju da oboje oko sebe okupljaju mačeve. Vitez od Cveća piše u Visoki Sad, traži od svog gospodara oca da mu pošalje sestru na dvor. Devojci je četrnaest godina, mila je, lepa i pokorna, i lord Renli i ser Loras smeraju da je Robert odvuče u krevet, oženi se njome i da mu ona bude nova kraljica. Maloprstić... samo bogovi znaju kakvu igru Maloprstić igra. A ipak je lord Stark taj zbog koga nemam miran san. Našao je kopile, našao je knjigu i uskoro će naći i istinu. A sada mu je žena otela Tiriona Lanistera, zahvaljujući Maloprstićevim mahinacijama. Lord Tivin će to shvatiti kao stravičan udar na svoju čast, a Džejmi prema Bauku gaji čudnu naklonost. Ako Lanisteri krenu na sever, to će u sukob uvući i Tulije. *Odugovlači*, kažeš ti. *Ubrzaj*, odgovaram ja. Ni najbolji žongler ne može da drži u vazduhu stotinu lopti odjednom.“

„Ti si više od žonglera, stari prijatelju. Ti si pravi čarobnjak. Tražim samo da nastaviš sa činima još malo.“ Krenuli su niz hodnik u pravcu iz kojeg je Arja došla, pored sobe sa čudovištima.

„Uradiću šta mogu“, reče tiho onaj s bakljom. „Treba mi zlata, i još pedeset ptica.“

Ona ih pusti da odmaknu napred, a onda puzeći krenu da ih prati. *Tiho kao senka*.

„Toliko?“ Glasovi su slabili dok je svetlo nestajalo pred njom. „One koji tebi

trebaju teško je naći... tako mladi, i da znaju slova... možda starije... ne umiru tako lako...”

„Ne. Mlađi su sigurniji... pažljivo se ophodi sa njima...”

„... ako budu ćutali...”

„... rizik...”

Dugo nakon što su im glasovi nestali, Arja je još videla svetlost baklje, zadimljenu zvezdu koja joj je govorila da je prati. Dva puta je naizgled nestala, ali ona je nastavila pravo i oba puta je zatekla sebe na vrhu strmog, uskog stepeništa, a baklja bi ponovo zasvetlela dole, u dubini. Ona je požurila za njom, dole i dole. Jednom se saplela o kamen i udarila u zid, i ruka joj je pronašla голу zemlju poduprtu gredama, mada je dotle tunnel bio popločan kamenom.

Mora da ih je pratila miljama. Konačno su nestali, ali više nije bilo drugog puta - samo napred. Ponovo je našla zid i pratila ga je, slepa i izgubljena, zamišljajući da Nimerija tapka kraj nje u mraku. Na kraju je do kolena zagazila u smrdljivu vodu, i poželela da može da pleše po njoj, kao što bi Sirio sigurno mogao, i pitala se da li će ikada više videti svetlo dana. Kada je Arja konačno izašla napolje, mrak je već uveliko pao.

Obrela se na mestu gde se kanalizacija praznila u reku. Tako je gadno smrdela da se smesta svukla i bacila prljavu odeću na obalu a zatim skočila u duboku crnu vodu. Plivala je sve dok se nije osetila čistom i izašla je drhteći. Neki jahači prošli su rečnim drumom dok je Arja prala odeću, ali ako su videli mršavu голу devojčicu kako na mesečini riba svoje rite, nisu na to obratili pažnju.

Bila je miljama daleko od zamka, ali je sa bilo koje tačke u Kraljevoj Luci bilo dovoljno samo podići glavu da bi se videla Crvena tvrđava visoko na Egonovom brdu, tako da nije bilo opasnosti da se izgubi. Odeća joj je bila skoro suva kada je stigla do zamka. Rešetke su bile spuštene a kapija zatvorena, tako da je otišla do pomoćnih vrata. Zlatni plaštovi na straži su joj se prezrivo nasmejali kada im je rekla da je puste unutra. „Gubi se“, reče jedan od njih. „Pomije iz kuhinje su razdeljene, i posle mraka nema prosjačenja.”

„Ja nisam prosjakinja“, reče ona. „Ja ovde živim.”

„Rekoh, *gubi se*. Je l’ razumeš kad ti se govori? Hoćeš šljagu, da me bolje čuješ?”

„Hoću da vidim svog oca.”

Stražari se zgledaše. „A ja hoću da pohebem kraljicu, pa ništa“, reče mlađi. Stariji se namršti. „Ko ti je otac, mali, gradski pacolovac?”

„Kraljeva desna ruka“, reče im Arja.

Obojica se nasmejaše, ali onda stariji zamahnu pesnicom na nju, opušteno, kao što se udara pseto. Arja vide da se udarac sprema i pre nego što je pokret načinjen. Ona otplesa u stranu, netaknuta. „Ja nisam dečak“, reče im besno. „Ja sam Arja Stark od Zimovrela, i ako me samo pipnete, moj otac će vam nabiti glave na kočeve. Ako mi ne verujete, pozovite Džorija Kasela ili Vejona Pula iz Desničine

kule.“ Ona se podboči rukama. „A sada, hoćete da otvorite kapiju ili vam treba šljaga, da me bolje čujete?“

Otac joj je bio sam u ložnici kada su je Harvin i Debeli Tom uveli. Kraj ruke mu je slabašno svetlela uljana lampa. Bio je nadvijen nad najdebljom knjigom koju je Arja ikada videla, ispucale žute strane bile su joj ispunjene paučinastim rukopisom i uvezane izbledelim kožnim koricama, ali je on zatvori da bi saslušao Harvinov izveštaj. Lice mu je bilo strogo dok je zahvaljivao ljudima i puštao ih da odu.

„Shvataš li da te je tražilo pola moje garde?“, reče Edard Stark kada su ostali sami. „Obrednica Mordejna je van sebe od brige. Eno je u obredištu, moli se za tvoj bezbedan povratak. Arja, ti *znaš* da bez moje dozvole ne smeš da ideš van zidina zamka.“

„Nisam išla van zidina“, brzo odgovori ona. „Mislim, nisam htela. Bila sam dole u tamnicama, samo su oni skrenuli u taj tunel. Sve je bilo mračno, i nisam imala ni baklju ni sveću da vidim, pa sam morala da ih pratim. Nisam mogla da se vratim putem kojim sam došla zbog čudovišta. Oče, pričali su da hoće da te *ubiju!* Ne čudovišta, nego ona dvojica. Nisu me videli bila sam mirna kao kamen i tiha kao senka, ali sam ih čula. Rekli su da imaš knjigu i kopile i da ako je jedna desnica mogao da umre, zašto ne bi umro i drugi? Je l' to ta knjiga? Kladim se da je Džon kopile.“

„Džon? Arja, o čemu govoriš? Ko je to govorio?“

„*Oni* su govorili“, reče mu ona. „Bio je jedan debeli sa prstenjem i račvastom žutom bradom i jedan u oklopu sa šlemom; debeli je rekao da moraju da odugovlače, ali je drugi rekao da ne mogu više da žongliraju i da će vuk i lav pojesti jedan drugog i da je sve to čista lakrdija.“ Ona pokuša da se priseti ostatka. Nije baš razumela sve što je čula, i sada joj se sve izmešalo u glavi. „Debeli je rekao da princeza čeka bebu. Onaj sa šlemom, on je imao baklju, rekao je da moraju da požure. Mislim da je on bio čarobnjak.“

„Čarobnjak“, reče Ned bez osmeha. „Da li je imao dugačku belu bradu i visoku šiljastu kapu posutu zvezdama?“

„Ne! Nije bilo kao u pričama Stare Nen. Nije *izgledao* kao čarobnjak, ali je onaj debeli rekao da jeste.“

„Upozoravam te, Arja, ako su sve ovo izmišljotine...“

„Ne! *Rekla* sam ti, bila sam u tamnicama, kod mesta sa tajnim zidom. Jurila sam mačke, i onda...“ Ona se namršti. Ako prizna da je gurnula princa Tomena, on će *zaista* biti ljut na nju. „...onda sam uskočila kroz taj jedan prozor. Tamo sam našla čudovišta.“

„I čudovišta i čarobnjaci“, reče njen otac. „Izgleda kao da si doživela priličnu pustolovinu. Ti ljudi koje si čula, kažeš da su pričali o žongliranju i lakrdijama?“

„Da“, prizna Arja, „samo...“

„Arja, oni su bili lakrdijaši“, reče joj otac. „U Kraljevoj Luci sada mora da ima bar deset trupa, došle su da zarade neku paru od posetilaca turnira. Ne znam šta su

ta dvojica radila u zamku, ali je možda kralj tražio predstavu.“

„Ne.“ Ona tvrdoglavo odmahnu glavom. „Nisu bili...”

„U svakom slučaju, ne smeš da pratiš ljude i da ih prisluškuješ. A ne dopada mi se ni pomisao da moja kći uskače kroz nepoznate prozore u poteri za mačkama lualicama. Pogledaj se, dušice. Ruke su ti potpuno izgrebane. Ovo je predugo trajalo. Reci Siriju Forelu da hoću s njim da porazgovaram...”

Prekinulo ga je resko, nenadano kucanje. „Lorde Edarde, oprostite“, reče Dezmond odškrinuvši vrata, „ovde je jedan Crni brat koji moli da ga primite. Kaže da je hitno. Mislio sam da ćete želeti da znate.“

„Moja vrata su uvek otvorena za Noćnu stražu“, reče otac.

Dezmond uvede čoveka. Bio je pogrbljen i ružan, s divljom bradom i u neopranoj odeći, ali ga je ipak otac lepo pozdravio i upitao za ime.

„Joren se zovem, moj gospodaru. Oprosti što ti smetam u ovaj kasni čas.“ On se pokloni Arji. „A ovo mora da ti je sin. Liči na tebe.“

„Ja sam *devojčica*“, reče Arja besno. Ako je starac došao sa Zida, mora da je prošao kroz Zimovrel. „Da li znaš moju braću?“, upita ona uzbuđeno. „Rob i Bren su u Zimovrelu, a Džon je na Zidu. Džon Snežni, i on je u Noćnoj straži, sigurno ga znaš, ima jezovuka, belog, sa crvenim očima. Da li je Džon već postao izvidnik? Ja sam Arja Stark.“ Starac u smrdljivoj crnoj odeći ju je čudno gledao, ali Arja nije mogla da se zaustavi. „Kada odeš nazad na Zid, hoćeš da ponesesh pismo za Džona, ako ga napišem?“ Želela je da je Džon sada sa njom. On bi poverovao u priču o tamnicama i debelom čoveku sa račvastom bradom i čarobnjaku u čeličnom šlemu.

„Moja kći često zaboravlja na lepo ponašanje“, reče Edard Stark, uz blag osmeh koji je ublažio njegove reči. „Jorene, molim te da joj oprostiš. Da li te je poslao moj brat Bendžen?“

„Niko mene nije *poslao*, moj gospodaru, osim starog Mormonta. Ovde sam da nađem ljude za Zid, i kada Robert sledeći put sazove dvor, kleknuću pred njega i zavapiću o našim jadima i pitaću da li kralj ili njegova desnica imaju u tamnicama ološa koga bi se otarasili. Mada, možeš reći da je Bendžen Stark razlog zašto razgovaramo. U njemu je tekla crna krv. Bio je moj brat isto kol’ko i tvoj. Zbog njega sam ovde. Brzo sam jah’o, bogami, zamalo nisam ubio konja kako sam ga ter’o, ali sam ostale ostavio daleko za sobom.“

„Ostale?“

Joren pljunu. „Najamnike i konjanike slobodnjake i slično đubre. Ona krčma ih je bila puna, i vid’o sam kako su ga namirisali. Miris krvi ili miris zlata, to dvoje na kraju miriše isto. Nisu svi krenuli za Kraljevu Luku. Neki su odjurili za Livačku stenu, bliža je. Lord Tivin je do sada dobio vesti, u to budi siguran.“

Otac se namršti. „Kakve to vesti?“

Joren pogleda Arju. „Vesti o kojima je najbolje pričati nasamo, moj gospodaru, s oproštenjem.“

„Kako hoćeš. Dezmonde, otprati moju kćerku u njene odaje.“ On je poljubi u

čelo. „Sutra ćemo završiti naš razgovor.“

Arja je stajala ukopana u mestu. „Džonu se ništa loše nije desilo, je l' tako?“, upita ona Jorena. „Ili stricu Bendženu?“

„Pa, za Starka, ne mogu da kažem. Mali Snežni je bio dobro kada sam poš'o sa Zida. Ne brinu me oni.“

Dezmond je uze za ruku. „Hajdemo, gospo. Čula si svog gospodara oca.“ Arja nije imala izbora do da pođe s njim, zažalivši što on nije Debeli Tom. S Tomom bi mogla da se pod nekim izgovorom dovoljno dugo zadrži na vratima i čuje šta Joren ima da kaže, ali Dezmond je bio isuviše revnostan da bi ga prevarila. „Koliko gardista ima moj otac?“, upita ga ona dok su se spuštali do njene spavaće sobe.

„Ovde, u Kraljevoj Luci? Pedeset.“

„Nećete pustiti da ga neko ubije, je l' tako?“, upita ona.

Dezmond se nasmeja. „Nemaš razloga za strah, mala gospo. Lorda Edarda čuvamo danonoćno. Neće mu se ništa desiti.“

„Lanisteri imaju više od pedeset ljudi“, primeti Arja.

„Jeste, ali svaki severnjak vredi kao deset tih južnjačkih mačeva, tako da možeš mirno da spavaš.“

„Šta ako pošalju čarobnjaka da ga ubije?“

„E, ako do toga dođe“, odgovori Dezmond, isukavši mač, „čarobnjaci umiru kao i ostali svet, kada im odsečeš glavu.“

EDARD

Roberte, preklinjem te“, molio je Ned, „čuj šta govoriš. Pričaš o ubistvu deteta.“

„*Kurva je trudna!*“ Kraljeva pesnica se spusti na većnički sto sa zvukom poput praska groma. „Upozorio sam te da će se to desiti, Nede. Tamo na Mogilama sam te upozorio, ali ti nisi hteo da me čuješ. E, zato ćeš sad da me slušaš. Hoću da ih nema, ni majke ni deteta, ni one budale Viserisa. Da li sam bio dovoljno jasan? *Hoću da ih nema.*“

Ostali većnici svojski su se trudili da se pretvaraju kako su negde drugde. Nema sumnje da su bili pametniji od njega. Edard Stark se odavno nije osećao tako usamljenim. „Ako to uradiš, osramotićeš se za večnost.“

„Neka bude i tako, samo da se to jednom obavi. Nisam tako slep da ne vidim senku sekire kada mi stoji nad vratom.“

„Nema sekire“, reče Ned svom kralju. „Samo senka senke, dvadeset godina stara... ako uopšte i postoji.“

„Ako?“, upita Varis tiho, kršeći napuderisane ruke. „Moj gospodaru, vređaš me. Zar bih ja pred kralja i Veće doneo laži?“

Ned hladno pogleda evnuha. „Doneo bi nam šaputanja izdajnika s druge strane sveta, moj gospodaru. Možda Mormont greši. Možda laže.“

„Ser Džora se ne bi usudio da me prevari“, reče Varis sa lukavim osmehom. „Veruj mi, moj gospodaru. Princeza je u drugom stanju.“

„To ti kažeš. Ako grešiš, nemamo čega da se bojimo. Ako devojka pobaci, nemamo čega da se bojimo. Ako rodi kćerku umesto sina, nemamo čega da se bojimo. Ako beba umre, nemamo čega da se bojimo“

„A šta ako je dečak?“, bio je uporan Robert. „Ako ostane u životu?“

„Usko more će i dalje stajati između nas. Dotraka ću se plašiti tek kada nauče svoje konje da trče po vodi.“

Kralj otpi gutljaj vina i prostreli pogledom Neda preko većničkog stola. „Znači, savetuješ mi da sedim skrštenih ruku, sve dok zmajev nakot ne iskrca vojsku na moje obale, je l’ tako?“

„Taj ’zmajev nakot’ je u stomaku svoje majke“, reče Ned. „Čak ni Egon nije ništa osvojio dok nije prestao da sisa.“

„*Bogovi!* Nede, tvrdoglav si kao bivo.“ Kralj se osvrnu po većničkom stolu. „A vama ostalima je maca pojela jezik? Zar niko neće da opameti ovu tvrdoglavu severnjačku budalu?“

Varis se udvorički osmehnu kralju i položi mekanu šaku na Nedov rukav. „Shvatam tvoje zaziranje, lorde Edarde, zaista ga shvatam. Nisam bio radostan što sam ove teške vesti doneo pred Veće. Raspravljamo ovde o užasnom činu, o *zlom* činu. A ipak, mi koji smo namerni da vladamo moramo da činimo zla dela za dobrobit kraljevstva, koliko god nas to bolelo.“

Lord Renli slegnu ramenima. „Meni sve izgleda veoma jednostavno. Viserisa i njegovu sestru je trebalo da ubijemo odavno, ali je veličanstvo pogrešilo kada je poslušalo Džona Erina.“

„Milosrđe nikada nije greška, lorde Renli“, odgovori Ned. „Na Trozupcu je ovaj ovde ser Baristan posekao desetak dobrih ljudi, Robertovih i mojih prijatelja. Kada su ga doveli pred nas, teško ranjenog i na pragu smrti, Ruz Bolton je savetovao da mu presečemo grkljan, ali je tvoj brat rekao: 'Neću da ubijem čoveka zato što je odan, niti zato što se dobro borio'. Poslao je vlastitog meštra da vida ser Baristanove rane.“ On dugo i hladno odmeri kralja. „Samo da nam je taj čovek sada ovde.“

Robert je imao dovoljno obraza da pocrveni. „Nije to isto“, pobuni se on. „Ser Baristan je bio vitez Kraljeve garde.“

„A Deneris je četrnaestogodišnja devojčica.“ Ned je znao da je odavno prešao granice mudrog ponašanja, ali nije mogao da ćuti. „Roberte, pitam te, zašto smo se mi digli protiv Erisa Targarjena, nego da stanemo na put ubijanju dece?“

„Da stanemo na put *Targarjenima!*“, zareža kralj.

„Veličanstvo, nikada se nisi bojao Regara.“ Ned pokuša da prikrije prezir u glasu, ali ne uspe u tome. „Da li si s godinama toliko izgubio kuraž da sada drhtiš pred senkom nerođenog deteta?“

Robert pomodri u licu. „Dosta, Nede“, upozori on, uperivši prst. „Ni reč više. Zaboravio si ko je ovde kralj?“

„Nisam, veličanstvo“, odgovori Ned. „A ti?“

„*Dosta!*“, zagrme kralj. „Muka mi je od priča. Završiću s tim, ili ću biti proklet. Šta kažete vi ostali?“

„Ona mora biti ubijena“, izjavi lord Renli.

„Nemamo izbora“, promrmlja Varis. „Žalosno je to, žalosno...“

Ser Baristan Selmi podiže svoje svetloplave oči sa stola i reče: „Veličanstvo, u bici s neprijateljem na bojnom polju ima časti, ali je nema kada ga ubijamo u majčinoj utrobi. Oprosti mi, ali moram da stanem uz lorda Edarda.“

Velemeštar Piseli se zakašlja, činilo se minutima. „Moj red služi kraljevstvo, a ne kralja. Nekada sam savetovao kralja Erisa isto tako odano kao što savetujem kralja Roberta sada, tako da ja toj devojci ne želim nikakvo zlo. Ipak, pitam vas sledeće - ako ponovo dođe do rata, koliko će vojnika poginuti? Koliko će gradova izgoreti? Koliko će dece biti oteto od majki i nabijeno na koplja?“ On pogladi svoju raskošnu belu bradu, beskrajno tužan, beskrajno umoran. „Zar nije mudrije, čak i *milosrdnije*, da Deneris Targarjen umre sada, da bi hiljade i hiljade živele?“

„Milosrdnije“, reče Varis. „O, kako je to dobro i istinito rečeno, velemeštre. Baš je tako. Ako hir bogova odluči da Deneris Targarjen rodi sina, kraljevstvom će poteći krv.“

Maloprstić je bio poslednji. Dok ga je Ned gledao, lord Petir priguši zev. „Kada se zateknete u krevetu s ružnom ženom, najbolje što možete da uradite je da

zatvorite oči i obavite posao“, objavi on. „Od čekanja cura neće postati lepša. Poljubi je i završi stvar.“

„Poljubi?“, ponovi ser Baristan, zgrožen.

„Čeličnim poljupcem“, reče Maloprstić.

Robert se okrete svojoj desnoj ruci. „Eto, tako stoje stvari, Nede. Ti i Selmi ste ostali sami. Jedino pitanje koje nam ostaje je - koga ćemo naći da je ubije?“

„Mormont čezne za kraljevskim pomilovanjem“, podseti ih lord Renli.

„Očajnički“, reče Varis, „ali za životom čezne još više. Sada se princeza približava Ves Dotraku, gde potegnuti oružje znači smrt. Ako bih vam rekao šta Dotraci rade nesrećniku koji bi ga potegao na *kalisi*, niko od vas ne bi noćas spavao.“ On pogladi napuderisani obraz. „Sad, otrov... suze iz Lisa, recimo. Kal Drogo nikada neće znati da posredi nije bila prirodna smrt.“

Pospane oči velemeštra Piselija se naglo raširiše. On sumnjičavo žmirnu u pravcu evnuha.

„Otrov je oružje kukavice“, pobuni se kralj.

Ned je čuo dosta. „Šalješ plaćene ubice da ubiju četrnaestogodišnju devojčicu, a ipak pričaš o časti?“ On odgurnu svoju stolicu i ustade. „Uradi to sam, Roberte. Čovek koji donosi presudu treba sam da zada udarac. Pogledaj je u oči pre nego što je ubiješ. Vidi njene suze, čuj njene poslednje reči. Toliko joj bar duguješ.“

„Bogovi“, prokle kralj, reč je prasnula iz njega kao da više ne može da obuzdava svoj gnev. „Ti si stvarno ozbiljan, proklet bio.“ On uze pehar vina kraj lakta, vide da je prazan i zavitla ga o zid. „Nemam više vina i nemam više strpljenja. Dosta mi je ove priče. Samo se postarajte da se to obavi.“

„Roberte, ja neću da učestvujem u ubistvu. Radi šta hoćeš, ali ne traži od mene da udarim svoj pečat na tu odluku.“

Na tren, Robert kao da nije shvatao šta je Ned upravo rekao. Nije mu se često dešavalo da proba ukus prkosa. Lice mu se lagano izobličilo kada počne da shvata. Oči mu se suziše i crvenilo mu pojuri uz vrat kraj somotskog okovratnika. On besno uperi prst u Neda. „Ti si kraljeva desna ruka, lorde Stark. Slušaćeš moja naređenja, ili ću naći ruku koja hoće.“

„Želim mu sve najbolje.“ Ned otkopča teški broš koji mu je držao plašt, iskićenu srebrnu ruku koja je označavala njegov položaj. Stavi je na sto pred kralja, rastužen uspomenom na čoveka koji mu ju je dao, prijatelja koga je voleo. „Mislio sam da si bolji čovek, Roberte. Mislio sam da smo se borili za plemenitijeg kralja.“

Robertovo lice postade ljubičasto. „Napolje“, zastenja on, gušeći se gnevom. „Napolje, proklet bio, dosta mi te je. Šta čekaš? Gubi se, idi nazad u Zimovrel. I potrudi se da ti nikada više ne vidim lice, ili ću ti nabiti glavu na kolac, kunem ti se!“

Ned se pokloni i bez reči se okrete. Osećao je Robertov pogled na leđima. Dok je izlazio iz Većničke odaje, rasprava se nastavila skoro bez ikakvog prekida. „Na Bravosu postoji udruženje poznato kao Ljudi Bez Lica“, predloži velemeštar Piseli.

„Imaš li ti pojma koliko su oni *skupi*?“ požali se Maloprstić. „Za pola njihove cene možeš da unajmiš plaćeničku vojsku, čak i kad je posredi glava nekog trgovca. Ne smem ni da pomislim koliko bi tražili za jednu princezu.“

Vrata se za njim zatvoriše i prigušiše glasove. Ser Boros Blunt je stajao pred odajom, u oklopu Kraljeve garde i s dugačkim belim plaštom. On brzo i radoznalo pogleda Neda krajičkom oka, ali ga ništa ne upita.

Dan mu se činio težak i sparan dok je prelazio dvorište do Desničine kule. U vazduhu je osećao da se sprema kiša. Nedu bi dobrodošla. Možda bi se osećao malo manje prljavo. Kada je stigao do svoje odaje, pozvao je Vejona Pula. Kućupravitelj se smesta pojavi. „Zvao si me, moj gospodaru desnice?“

„Više nisam desnica“, reče mu Ned. „Kralj i ja smo se posvađali. Vraćamo se u Zimovrel.“

„Smesta ću početi da se spremam za polazak, moj gospodaru. Trebaće nam dve sedmice da sve spremimo za put.“

„Možda nećemo imati dve sedmice. Možda nećemo imati ni dan. Kralj je spomenuo nešto u vezi s mojom glavom na kocu.“ Ned se namršti. Nije istinski verovao da će mu kralj učiniti nešto nažao, ne Robert. Sada je bio besan, ali kada jednom Ned bude daleko, bes će mu se ohladiti, kao što je uvek i bilo.

Uvek? Iznenada, nelagodno, on se priseti Regara Targarjena. *Mrtav je već petnaest godina, a Robertova mržnja prema njemu nije nimalo splasla.* Bila je to neprijatna pomisao... a postojalo je još nešto, ono sa Kejtlin i kepecom, čemu ga je Joren upozorio prošle noći. To će uskoro izbiti na videlo, bez svake sumnje, a pošto je kralj već tako strašno besan... Roberta možda uopšte nije briga za Tiriona Lanistera, ali će to sigurno zasmetati njegovom ponosu, a ko zna šta kraljica može da uradi.

„Možda je najbezbednije da ja odem prvi“, reče on Pulu. „Povešću kćerke i nekoliko gardista. Vi ostali krenite za nama kad budete spremni. Obavesti Džorija, ali ostalima nemoj ništa da kažeš, i ne počinji ništa dok devojčice i ja ne krenemo. Zamak je pun očiju i ušiju, i ne bih voleo da se sazna za moje namere.“

„Biće tvoja volja, moj gospodaru.“

Nakon što je on otišao, Edard Stark priđe prozoru i zamisli se. Koliko je video, Robert mu nije ostavio nikakav izbor. Trebalo je da mu bude zahvalan. Biće dobro vratiti se u Zimovrel. Nikada nije ni trebalo da odlazi. Tamo ga čekaju sinovi. Možda će on i Kejtlin dobiti i novog sina kada se vrati, još nisu prestari za to. A u poslednje vreme je počeo da sanja sneg, i duboki mir Vučje šume noću.

Pa ipak, pomisao na odlazak mu je budila i bes. Toliko toga još nije završeno. Robert i njegovo Veće kukavica i laskavaca će upropastiti kraljevstvo ako ih neko ne bude nadgledao... ili još gore, prodaće ga Lanisterima da bi otplatili dugove. A nije ni otkrio istinu o smrti Džona Erina. Da, pronašao je nekoliko delova zagonetke, dovoljno da bude ubeđen kako je Džon zaista ubijen, ali to nije bilo više od životinjskog traga na šumskom tlu. Samu zver još nije ugledao, mada je osećao

da je tu, pritajena, skrivena, opasna.

Izenada se priseti da se u Zimovrel može vratiti i morem. Ned nije bio moreplovac, i obično bi radije odabrao Kraljevski drum, ali ako uzme brod, moći će da ode do Zmajkamen a i razgovara sa Stanisom Barateonom. Piseli je poslao gavrana preko vode, s Nedovim ljubaznim pismom u kome se od lorda Stanis a traži da se vrati i zauzme svoje mesto u Malom veću. A ipak, nije bilo odgovora, ništa sem ćutnje koja je samo produbljivala njegove stpinje. Lord Stanis je znao tajnu zbog koje je umro Džon Erin, Ned je u to bio siguran. Istina za kojom traga čeka ga možda u drevnoj ostrvskoj tvrđavi kuće Targarjena.

A kada je budeš našao, šta onda? Za neke tajne je bolje da nikada ne budu otkrivene. Neke tajne su previše opasne da bi se delile, čak i sa onima koje voliš i kojima veruješ. Ned iz kanija izvadi bodež koji mu je Kejtlin donela. Baukov nož. Zašto bi kepec želeo Brenovu smrt? Da ga učutka, naravno. Još jedna tajna, ili samo druga nit iste mreže?

Da li je *Robert* možda deo svega toga? Ne bi to pomislio, ali nekada nije mislio ni da Robert može da naredi ubistvo žena i dece. Kejtlin je pokušala da ga upozori. *Poznavao si čoveka*, rekla mu je ona. *Kralj ti je stranac*. Što pre ode iz Kraljeve Luke, to bolje. Ako sutra neki brod kreće na sever, potrudiće se da bude na njemu.

Ponovo pozva Vejona Pula i posla ga na dokove da se raspita, diskretno ali brzo. „Nađi mi brzu lađu s vešt im kapetanom“, reče on kuć upravitelju. „Nije me briga kolike su kabine ili kakva je usluga, samo da je brz i bezbedan. Hoću odmah da krenem.“

Tek što je Pul otišao, Tomard najavi posetioca. „Lord Beliš želi da vas vidi, moj gospodaru.“

Ned požele da ga odbije, ali se predomisli. Još nije slobodan; dok to ne postane, moraće da igra njihove igre. „Uvedi ga, Tome.“

Lord Petir se ušeta u odaju kao da se tog jutra nije desilo ništa neobično. Na sebi je imao somotski dublet krem i sive boje, sivi svileni plašt obrubljen krznom crne lisice i svoj uobičajeni podsmešljivi osmeh.

Ned ga hladno pozdravi. „Mogu li da znam koji je razlog tvoje posete, lorde Beliš?“

„Neću te dugo zadržati, krenuo sam na večeru sa ledi Tandom. Pita od jeguljica i pečeno prase. Ona smera da svoju mlađu kći uda za mene, tako da joj je trpeza uvek čudesna. Ako ćemo pravo, ja bih se pre oženio svinjom, ali nemoj to da joj kažeš. Obožavam pitu od jeguljica.

„Ne želim da te jegulje dugo čekaju, moj gospodaru“, reče Ned s ledenim prezirom. „Trenutno ne mogu da se setim osobe čije bi mi društvo manje prijalo od tvog.“

„Oh, siguran sam da bi se setio nekolicine, samo ako se potrudiš. Recimo, Varis. Sersei. Ili, Robert. Veličanstvo je veoma besno na tebe. Nadugačko je pričao o tebi kada si nas jutros napustio. Reči *drskost* i *nezahvalnost* su često spominjane,

koliko se sećam.“

Ned ga ne udostoji odgovora. Niti je svom gostu ponudio da sedne, ali Maloprstić to ipak učini. „Nakon što si izjurio, na meni je ostalo da ih ubedim da ne najme Ljude Bez Lica“, nastavi on bezbrižno. „Umesto toga, Varis će tiho pustiti glas da ćemo onoga ko sredi malu Targarjenku proglasiti za lorda.“

Ned je bio zgađen. „Znači, sada dajemo titule ubicama.“

Maloprstić slegnu ramenima. „Titule su jeftine. Ljudi Bez Lica su skupi. Ako ćemo pravo, ja sam maloju Targarjenki pomogao mnogo više nego ti svojim pričama o časti. *Neka* neki najamnik pijan od snova o lordovskoj tituli pokuša da je ubije. Verovatno neće uspeti, a nakon toga će Dotraci biti na oprezu. Da smo na nju poslali Ljude Bez Lica, već bismo mogli da računamo da je mrtva.“

Ned se namršti. „Sediš u Veću i pričaš o ružnim ženama i čeličnim poljupcima, a sada očekuješ od mene da ti poverujem kako si pokušao da zašitiš devojku? Za kakvu me budalu ti smatraš?“

„Pa, zapravo, za prilično veliku“, reče Maloprstić kroz smeh.

„Da li su ti ubistva uvek tako zabavna, lorde Beliš?“

„Nisu mi zabavna ubistva, lorde Stark, već ti. Vladaš kao čovek koji pleše po tankom ledu. Čini mi se da ćeš veličanstveno bućnuti. Čini mi se da sam ovog jutra čuo prvu pukotinu.“

„Prvu i poslednju“, reče Ned. „Svega mi je dosta.“

„Kada nameravaš da se vratiš u Zimovrel, moj gospodaru?“

„Što pre. Zašto to tebe zanima?“

„Tako... ali ako kojim slučajem večeras još budeš tu, biće mi drago da te odvedem u onaj bordel koji je tvoj čovek Džori tako bezuspešno tražio.“ Maloprstić se osmehnu. „A leđi Kejtlin neću reći ni reč.“

KEJT LIN

Moja gospo, trebalo je da najavite vaš dolazak“, reče joj ser Donel Vejnvud dok su im se konji penjali uz prolaz. „Poslali bismo pratnju. Visoki drum nije bezbedan kao što je nekada bio, pogotovo za tako malu družinu kao što je vaša.“

„To smo nažalost naučili na svojoj koži, ser Donele“, reče Kejtlin. Ponekad joj se činilo da joj se srce pretvorilo u kamen; šestorica hrabrih ljudi su umrla da bi ona dotle stigla, a ona nije bila u stanju da za njima pusti ni suzu. Čak je i njihova imena počela da zaboravlja. „Gorštaci su nas napadali danonoćno. Izgubili smo trojicu ljudi u prvom napadu, još dvojicu u drugom, a Lanisterov sluga umro je od groznice pošto mu se rana zagnojila. Kada smo čuli tvoje ljude kako se približavaju, bili smo sigurni da nam je tu kraj.“ Postrojili su se za poslednju očajničku bitku, s oružjem u rukama i leđima uz stenu. Kepec je oštrio sečivo svoje sekire i pričao neku morbidnu šalu kada je Bron uočio barjak koji su jahači nosili pred sobom, mlad mesec i sokola kuće Erina, nebeskoplave i bele. Kejtlin nikada nije videla lepši prizor.

„Klanovi su se osmelili nakon smrti lorda Džona“, reče ser Donel. On je bio nabijen mladić od dvadeset godina, pošten i neugledan, širokog nosa i nemirne guste smeđe kose. „Da se ja pitam, poveo bih sto ljudi u planine, iskopao ih iz njihovih uporišta i žestoko ih naučio pameti, ali nam tvoja sestra to zabranjuje. Ne dozvoljava svojim vitezovima čak ni da se bore na Desničinom turniru. Hoće da joj svi mačevi budu blizu kuće, da brane Dol... od koga, to niko ne zna. Senki, kažu neki.“ On je zabrinuto pogleda, kao da se iznenada prisetio ko je zapravo ona. „Nadam se da nisam rekao nešto pogrešno, moja gospo. Nisam želeo nikoga da uvredim.“

„Iskrene reči me ne vređaju, ser Donele.“ Kejtlin je znala čega se plaši njena sestra. *Ne senki, već Lanistera*, pomisli ona u sebi, osvrnuvši se ka kepecu koji je jahao kraj Brona. Njih dvojica su nakon Čigenove smrti postali nerazdvojni. Mališa je bio previše lukav za njen ukus. Kada su se popeli u brda, on je bio njen zarobljenik, svezan i bespomoćan. Šta je bio sada? Njen zarobljenik i dalje; a ipak je jahao sa bodežom o pojasu i sekirom o sedlu, s plaštom od crnog risa koji je na kocki dobio od pevača i verižnjačom koju je skinuo s Čigenovog tela. Četrdeset ljudi je okruživalo kepeca i ostatak njene odrpane družine, vitezovi i vojnici u službi njene sestre Lize i mladog sina Džona Erina, a ipak Tirion nije pokazivao ni trunku straha. *Da ne grešim možda?* pitala se Kejtlin, ne po prvi put. Možda ni za šta nije kriv, ni za Brena, ni za Džona Erina, ni za sve drugo? A ako jeste, šta je onda ona? Šestorica ljudi su poginula da bi oni stigli dovde.

Odlučna, ona odagna sumnje. „Kada stignemo do tvoje tvrđave, bila bih ti zahvalna da smesta pozoveš meštra Kolmona. Ser Rodrik je u groznici od rana.“ Često se bojala da hrabri stari vitez neće preživeti putovanje. U poslednje vreme, jedva je bio u stanju da se drži na konju, i Bron ju je nagovarao da ga prepuste

sudbini, ali Kejtlin za to nije htela ni da čuje. Umesto toga, vezali su ga za sedlo, i ona je naredila pevaču Merilionu da pazi na njega.

Ser Donel je oklevao pre nego što je odgovorio. „Ledi Liza je zapovedila da meštar ne sme da napušta Gnezdo sokolovo ni za tren, da bi se brinuo o lordu Robertu“, reče on. „Na Dverima imamo obrednika koji se stara o ranjenicima. On će se pobrinuti za tvog čoveka.“

Kejtlin je imala više vere u učenost meštara nego u molitve obrednika. Upravo je htela to da kaže kad ugleda bedeme pred sobom, dugačke zidine ugrađene u sam kamen planina koje su ih okruživale. Na mestu gde se prolaz pretvarao u uski klanac, jedva dovoljno širok da četiri čoveka jašu naporedo, dve kule stražare pripijale su se uz kamenite obronke, spojene pokrivenim mostom od izlizanog sivog kamena nad drumom. Čutljiva lica su gledala iz strelnica na kuli, bedemima i mostu. Kada su se popeli skoro do vrha, vitez izjaha da ih sretne. Konj i oklop bili su mu sivi, ali su mu na plaštu bile talasaste crvene i plave pruge Brzorečja, a sjajna crna riba, izrađena od opsidijana i zlata, držala je plašt na ramenima. „Ko hoće da prođe kroz Krvave dveri?“, povika on.

„Ser Donel Vejnvud, sa ledi Kejtlin Stark i njenim pratiocima“, odgovori mladi vitez.

Vitez od Dveri podiže vizir. „Učinilo mi se da mi je gospa poznata. Daleko si od kuće, mala Ket.“

„I ti, striče“, reče ona, osmehnuvši se uprkos svemu kroz šta je prošla. Zvuk tok promuklog, grubog glasa vratio ju je dvadeset godina unazad, u dane detinjstva.

„Moja kuća je iza mojih leđa“, reče on jednostavno.

„Tvoja kuća je u mom srcu“, reče mu Kejtlin. „Skinij kacigu. Hoću ponovo da ti vidim lice.“

„Bojim se da je s vremenom poružnelo“, reče Brinden Tuli, ali kada skide kacigu, Kejtlin vide da je lagao. Lice mu je bilo izborano i ostarelo, i vreme je ukralo vatru iz njegove kose i ostavilo mu samo sede, ali je osmeh bio isti, i čupave obrve debele kao gusenice, i smeh u njegovim dubokim plavim očima. „Zna li Liza da dolaziš?“

„Nije bilo vremena da javim“, reče mu Kejtlin. Ostali su je pristizali. „Bojim se da bežimo pred olujom, striče.“

„Da li nam je dozvoljeno da uđemo u Dol?“, upita ser Donel. Vejnvudi su oduvek voleli ceremoniju.

„U ime Roberta Erina, gospodara Gnezda sokolovog, branioca Dola, istinskog zaštitnika Istoka, puštam vas da slobodno uđete, i tražim od vas da čuvate njegov mir“, odgovori ser Brinden. „Hajdemo.“

I tako je jahala iza njega, ispod senke Krvavih dveri, o koje su se u Dobu junaka smrskale mnoge vojske. Iza zidina, planine se iznenada razmaknuše i pred njima se ukazашe zelena polja, plavo nebo i snežni obronci u daljini, od kojih joj stade dah. Erinov Dol se kupao u jutarnjem svetlu.

Prostirao se pred njima ka maglovitom istoku, mirna zemlja sa bogatom crnicom, širokim sporim rekama i stotinu malih jezera zasjajih na suncu kao ogledala, zaštićen sa svih strana visokim vrhovima. Žito, kukuruz i ječam visoko su rasli na njegovim poljima, a čak ni u Visokom Sadu bundeve nisu bile veće ni voće slađe nego ovde. Stajali su na zapadnom kraju doline, gde je Visoki drum prelazio kroz poslednji prolaz i počinjao vijugavo da se spušta u dolinu, dve milje niže. Dol je ovde bio uzan, ne više od pola dana jahanja, i severne planine su se činile tako blizu da je Kejtlin gotovo mogla da pruži ruku i dodirne ih. A nad svim tim nadvijao se oštri vrh poznat kao Džinovo koplje, planina koja je druge planine gledala s visine, glave izgubljene u ledenim maglama tri i po milje visoko. Preko njenog masivnog zapadnog ramena tekla je ponornica zvana Alisine suze. Čak i sa te udaljenosti Kejtlin je razabirala treperavu srebrnu nit, svetlu na tamnom kamenu.

Kad joj stric vide da je zastala, on približi svog konja i upre prstom. „Eno ga tako, kraj Alisinih suza. Odavde samo možeš da s vremena na vreme vidiš beli odsjaj, ako se dobro zagledaš i sunce pogodi zidove pod dobrim uglom.“

Sedam kula, rekao joj je Ned, kao beli bodeži zariveni u trbuh neba, tako visoki da sa zidina gledaš odozgo na oblake. „Koliko se dugo putuje?“, upita ona.

„U podnožju možemo da budemo večeras“, reč stric Brinden, „ali će uspon potrajati čitav naredni dan.“

Ser Rodrik Kasel progovori iza njih. „Moja gospo“, reče on, „bojim se da ja danas ne mogu dalje.“ Lice mu je bilo bledo i umorno iza novoizraslih čupavih zalizaka, i izgledao je tako iscrpljeno da se Kejtlin bojala da će pasti s konja.

„Nema ni potrebe“, reče ona. „Uradio si sve što sam tražila od tebe, i još sto puta više. Stric će me otpratiti poslednji deo puta do Gnezda sokolovog. Lanister mora poći sa mnom, ali nema razloga da se ti i ostali ne odmorite ovde i povratite snagu.“

„Biće nam čast da ih ovde ugostimo“, reče ser Donel sa ozbiljnom ljubaznošću mladića. Osim ser Rodrika, samo su Bron, ser Vilis Vod i pevač Merilion ostali od družine koja je krenula iz krčme kraj raskršća.

„Moja gospo“, reče Merilion približivši se. „Molim te da mi dozvoliš da te otpratim do Gnezda sokolovog i vidim kraj ove priče, kao što sam video i početak.“ Momak je zvučao iscrpljeno, ali čudno odlučan; iz očiju mu je izbijao grozničav odsjaj.

Kejtlin nije tražila od pevača da krene s njima, bila je to njegova odluka, a kako je preživeo putovanje kada je toliko hrabrijih ljudi ležalo mrtvo i nesahranjeno za njima, njoj nije bilo jasno. A ipak je bio tu, s licem osenčenim pahuljastom bradom izgledao je gotovo kao odrastao čovek. Možda mu nešto i duguje zato što je stigao tako daleko. „U redu“, reče mu ona.

„Idem i ja“, objavi Bron.

To joj se manje dopadalo. Bez Brona nikada ne bi stigla do Dola, to je znala; plaćenik je bio jedan od najžešćih boraca koje je ikada videla i njegov mač je

pomogao da se probiju na sigurno. Ipak, bez obzira na to, Kejtlin se on nije dopadao. Hrabrosti je imao, i snage, ali u njemu nije bilo milosrđa, a odanosti jedva nešto više. Prečesto ga je videla kako jaše kraj Lanistera, kako tiho razgovaraju i kako se smeju nekoj samo njima znanoj šali. Više bi volela da ga sada i odmah razdvoji od kepeca, ali pošto se složila da Merilion može da nastavi do Gnezda sokolovog, nije bilo uljudnog načina da isto pravo uskrati Bronu. „Kako želiš“, reče ona, mada je primetila da je on zapravo nije pitao za dozvolu.

Ser Vilis Vöd je ostao sa ser Rodrikom, čijim se ranama bavio tihi obrednik. I sirote izmršavele konje ostavili su za sobom. Ser Donel je obećao da će poslati u Gnezdo sokolovo i Mesečevu kapiju ptice s vestima o njihovom dolasku. Sveži konji su dovedeni iz štala, čupavi brdski konjići sigurnog koraka, i za manje od sata krenuše dalje. Spuštali su se ka dnu doline, Kejtlin je jahala uz strica. Iza njih su išli Bron, Tirion Lanister, Merilion i šestorica Brindenovih ljudi.

Tek kada su prešli trećinu puta niz planinsku stazu i kada su se dovoljno udaljili od ostalih, tako da ih ovi nisu mogli čuti, Brinden Tuli se okrete k njoj i reče: „Dakle, dete. Ispričaj mi sve o toj tvojoj oluji.“

„Striče, ja već mnogo godina nisam dete“, reče Kejtlin, ali mu ipak ispriča sve. Za to joj je bilo potrebno znatno više vremena nego što je mislila: Lizino pismo i Brenov pad, ubičin bodež i Maloprstić i njen slučajni susret s Tirionom Lanisterom u krčmi na raskršću.

Stric ju je slušao u tišini, teške veđe senčile su mu oči dok mu se lice smrkavalo. Brinden Tuli je oduvek znao kako da sluša... bilo koga drugog, sem njenog oca. On je bio brat lorda Hostera, pet godina mlađi, ali su njih dvojica bili u zavadi otkako je Kejtlin pamtila. U jednoj od njihovih bučnih svađa, kada je Kejtlin imala osam godina, lord Hoster je Brindena nazvao „crnom ovcom u stadu Tulija“. Smejući se, Brinden je odgovorio kako je simbol njihove kuće pastrmka u skoku, tako da bi on pre trebalo da bude crna *riba* nego crna ovca, i od toga dana je crna riba postala njegov lični amblem.

Zavada se nije okončala ni kada se Liza udala. Na svadbi je Brinden rekao svom bratu da napušta Brzorečje da bi služio Lizu i njenog novog muža, gospodara Gnezda sokolovog. Lord Hoster od tog dana nije izgovorio ime svog brata, bar je tako javljao Edmur u svojim retkim pismima.

Ipak, tokom svih godina Kejtlininog detinjstva Brinden Crna Riba je bio taj kome su deca lorda Hostera jurila sa suzama i pričama kada je otac bio suviše zauzet, a majka suviše bolesna. Kejtlin, Liza, Edmur... i da, čak i Petir Beliš, štićenik njihovog oca... on ih je, baš kao i sada, sve strpljivo slušao, uživajući u njihovim podvizima i saosećajući s njihovim detinjim nesrećama.

Kada je završila, stric joj je dugo ćutao, dok mu je konj pažljivo stupao niz strmu, usku stazu. „Moramo da javimo tvom ocu“, reče on napokon. „Ako Lanisteri krenu u rat, Zimovrel je dalek, a Dol zaštićen planinama, ali im Brzorečje leži tačno na putu.“

„I mene muči isti strah“, prizna Kejtlin. „Tražiću od meštra Kolmona da pošalje pticu čim stignemo u Gnezdo sokolovo.“ Morala je da pošalje i druge poruke; Nedove naredbe vazalima da spreme odbranu Severa. „Kakvo je raspoloženje u Dolu?“, upita ona.

„Besno“, prizna Brinden Tuli. „Lorda Džona su mnogo voleli, i uvreda je žestoko zapekla kada je kralj Džejmiju Lanisteru dao titulu koju su Erini držali skoro tri stotine godina. Liza nam je naredila da njenog sina zovemo *istinski* zaštitnik Istoka, ali to nikog nije zavaralo. Tvoja sestra nije jedina koja se pita kako je kraljeva desna ruka zaista umro. Niko se ne usuđuje da kaže kako je Džon ubijen, ne otvoreno, ali sumnje bacaju dugu senku.“ On odmeri Kejtlin, stegnutih usana. „A tu je i dečak.“

„Dečak? Šta je s njim?“ Ona uvuče glavu dok su prolazili ispod niskog kamenog ispusta i oko oštre krivine.

Njen stric odgovori nesrećnim glasom. „Lord Robert“, uzdahnu on. „Šest mu je godina, bolešljiv je i rasplače se ako mu uzmeš lutke. Zakoniti naslednik Džona Erina, svih mu bogova, a ipak ima onih koji govore da je preslab da bi zauzeo očevo mesto. Nestor Rojs je bio kućeupravitelj ovih prošlih četrnaest godina, dok je lord Džon služio u Kraljevoj Luci, i mnogi šapuću da bi on trebalo da vlada dok mali ne stasa. Drugi veruju da Liza mora ponovo da se uda, i to što pre. Udvarači se već okupljaju kao vrane na bojištu. Gnezdo sokolovo ih je puno.

„To sam mogla i da očekujem“, reče Kejtlin. Nije bilo ni čudo; Liza je još mlada, a kraljevstvo Planina i Dola je privlačan miraz. „Da li Liza hoće da se ponovo uda?“

„Kaže da hoće, pod uslovom da nađe čoveka koji joj odgovara“, reče Brinden Tuli, „ali je već odbila lorda Nestora i desetinu drugih prikladnih ljudi. Kune se da će ovog puta *sama* odabrati muža.“

„Bar ti ne bi trebalo da je zbog toga optužuješ.“

Ser Brinden frknu. „Ne optužujem je, ali... čini mi se da se Liza samo igra udvaranja. Prija joj pažnja, ali sam ubeđen da tvoja sestra namerava sama da vlada sve dok dečko ne bude dovoljno star da postane gospodar Gnezda sokolovog i zapravo, a ne samo po imenu.“

„Žena može da vlada jednako mudro kao i muškarac“, reče Kejtlin. „Prava žena može“, reče joj stric, pogledavši je ispod oka. „Moraš da znaš, Ket, Liza nije kao ti.“ Na tren je oklevao. „Ako ćemo pravo, bojim se da ti sestra neće... pomoći onoliko koliko bi ti želela.“

Bila je zbunjena. „Šta hoćeš da kažeš?“

„Liza koja se vratila iz Kraljeve Luke nije ista devojka koja je otišla na jug kada joj je muž imenovan za desnicu. Protekle godine su joj teško pale. Toga moraš biti svesna. Lord Erin nije bio loš muž, ali je njihov brak sklopljen zbog politike, a ne iz strasti.“

„Baš kao i moj.“

„Počeli su isto, ali je kod tebe ishod bio lepši nego kod tvoje sestre. Dva mrtvorodenčeta, još dvaput toliko pobačaja, smrt lorda Erina... Kejtlin, bogovi su Lizi dali samo jedno dete i on je, siromah, sve za šta ona danas živi. Nije ni čudo što je pobegla, radije nego da ga preda Lanisterima. Tvoja sestra se *boji*, dete, a najviše se boji Lanistera. Pobegla je u Dol, išunjavši se iz Crvene tvrđave kao lopov u noći, samo da bi izbavila svog sina iz lavljih čeljusti... a ti si joj sada dovela lava na vrata.“

„U lancima“, reče Kejtlin. S desne strane im je zjapila provalija, čije je dno skrivala tmina. Ona pritegnu uzde konju i natera ga da pažljivo bira korake.

„Stvarno?“ Stric joj se osvrnu ka Tirionu Lanisteru koji se sporo spuštao za njima. „Vidim sekiru na njegovom sedlu, bodež za pojasom i najamnika koji ga prati kao gladna senka. Gde su lanci, mila moja?“

Kejtlin se nelagodno promeškolji. „Kepec je ovde, i to ne svojom voljom. S lancima ili bez njih, moj je sužanj. Liza će jednako kao i ja hteti da on odgovara za svoja zlodela. Njenog su gospodara muža Lanisteri ubili, i njeno me je pismo prvo na njih upozorilo.“

Brinden Crna Riba joj se umorno osmehnu. „Nadam se da si u pravu, dete“, uzdahnu on, tonom koji je govorio da ona greši.

Sunce je već odmaklo na zapad kada se nagib pod kopitima njihovih konja ublažio. Drum se proširio, postao ravniji i prvi put Kejtlin primeti poljsko cveće i travu. Kada su stigli do dna doline, ubrzaše, kaskajući kroz zelene šume i pospana seoca, kraj voćnjaka i zlatnih žitnih polja, gazeći desetine suncem obasjanih potoka. Stric je poslao barjaktara pred njih, s dvostrukim barjakom na koplju; polumesec i sokola kuće Erina visoko, a ispod njega svoju crnu ribu. Seljačka i trgovačka kola i konjanici iz manjih kuća sklanjali su im se s puta i puštali ih da prođu.

Ipak, mrak je već uveliko pao kada su stigli do stamenog zamka u podnožju Džinovog koplja. Baklje su svetlucale na njegovim zidinama, a rogati mesec je plesao na mračnoj vodi šanca. Most je bio podignut, kapija spuštена, ali Kejtlin vide svetlo u prozorima kula koje su se dizale kraj nje.

„Mesečeva kapija“, reče joj stric kada družina stade. Njegov barjaktar odjaha do ivice šanca da pozove stražare sa kapije. „Dom lorda Nestora. On nas sigurno očekuje. Pogledajte gore.“

Kejtlin diže pogled, gore i gore. Isprva je videla samo kamenje i drveće, preteču masu velike planine ogrnute tamom, mračne kao nebo bez zvezda. Onda visoko iznad sebe primeti svetlucanje dalekih vatri: kula stražara sagrađena u oštroj padini planine; svetla su joj bila kao narandžaste oči koje gledaju s visina. Iznad nje je bila još jedna, viša i dalja, a iznad nje i treća, tek treperava iskra na nebu. Konačno, tamo gde su sokolovi leteli, blesak belog na mesečini. Obuze je vrtoglavica dok je gledala uvis, u bele kule, tako daleko iznad sebe.

„Gnezdo sokolovo“, ču ona kako Merilion šapuće, pun strahopoštovanja.

Oštri glas Tiriona Lanistera prekide tišinu. „Erini izgleda baš ne vole društvo. Ako nameravaš da nas teraš da se po mraku veremo uz tu planinčinu, bolje me odmah ubij.“

„Noć ćemo provesti ovde, a sutra ćemo se popeti“, reče mu Brinden.

„Jedva čekam“, odgovori kepec. „Kako ćemo se popeti? Jahanje divokoza mi nije jača strana.“

„Mazge“, reče Brinden, smeškajući se.

„U planinu su urezane stepenice“, reče Kejtlin. Ned ih joj je spomenuo kada joj je pričao o svojoj mladosti provedenoj ovde sa Robertom Barateonom i Džonom Erinom.

Stric joj klimnu glavom. „Previše je mračno da biste ih videli, ali stepenice su tu. Prestrme i preuske za konje, ali mazge mogu da savladaju veći deo puta. Stazu čuvaju tri kule: Kamen, Sneg i Nebo. Mazge će nas dovesti do Neba.“

Tirion sumnjičavo pogleda uvis. „A odatle?“

Brinden se nasmeši. „Odatle staza postaje suviše strma čak i za mazge. Ostatak puta ćemo se popeti peške. Ili možda više voliš da te nose u korpi. Gnezdo sokolovo se drži za planinu odmah iznad Neba, i u podrumima ima šest velikih čekrka s dugačkim gvozdenim lancima, koji služe za dizanje namirnica odozdo. Ako hoćeš, moj gospodar Lanistere, mogu da udesim da te dignu sa hlebom, pivom i jabukama.“

Kepec se prodorno nasmeja. „Pristao bih, da sam bundeva“, reče on. „Avaj, moj gospodar otac bi bez sumnje bio veoma neraspoložen kad bi njegov lanisterski sin otišao na onaj svet kao džak repe. Ako se vi budete peli peške, bojim se da ću i ja morati tako. Mi, Lanisteri, ipak imamo nešto ponosa.“

„Ponosa?“, odseče Kejtlin. Razljutili su je njegov posprdni ton i opušteno držanje. „Oholosti, pre bi se reklo. Oholosti, gramzivosti i častoljublja.“

„Moj brat je bez svake sumnje ohol“, odgovori Tirion Lanister. „Moj otac je izuzetno gramziv, a moja mila sestra Sersei je otelotvorenje častoljublja. Ja sam, međutim, nevin kao jagnješce. Hoćete da vam zamekećem?“ On se iskezi.

Most se uz škripu spustio pre nego što je stigla da odgovori, i oni začuše zvuke nauljenih lanaca kako dižu rešetku pred kapijom. Vojnici iznesoše zapaljene zublje da im osvetle put, i njen stric ih prevede preko šanca. Lord Nestor Rojs, visoki kućupravitelj Dola i čuvar Mesečeve kapije, čekao je u dvorištu da ih pozdravi, okružen svojim vitezovima. „Ledi Stark“, reče on, klanjajući se. Bio je to kršan, plećat čovek, i naklon mu je bio nespretn.

Kejtlin sjaha da bi stala pred njega. „Lorde Nestore“, reče ona. Za njega je znala samo iz priča; rođak Bronzanog Jona, iz manjeg ogranka kuće Rojsa, a ipak čuven i velik lord. „Dugo smo i naporno putovali. Molim te da nam večeras pružiš gostoprimstvo svoga doma.“

„Moj dom je tvoj, moja gospo“, odvrati lord Nestor šturo, „ali je tvoja sestra ledi Liza poslala poruku iz Gnezda sokolovog. Želi smesta da te vidi. Ostatak tvoje

družine biće smešten ovde i krenuće u zoru.“

Njen stric sjaha s konja. „Kakvo je sad to ludilo?“, reče bez ustezanja. Brinden Tuli nikada nije otupljivao oštricu svojih reči. „Noćno penjanje, a ni mesec nije pun? Čak i Liza treba da zna da ćemo tako sigurno slomiti vratove.“

„Mazge znaju put, ser Brindene.“ Vitka devojka od kojih sedamnaest ili osamnaest leta zakorači kraj lorda Nestora. Tamna kosa bila joj je kratka i ravna, a na sebi je imala kožne jahaće čakšire i laganu posrebrenu verižnjaču. Ona se pokloni Kejtlin, veštije nego njen lord. „Obećavam vam, moja gospo, ništa vam se loše neće desiti. Ja sam se stotinu puta uspela po mraku. Mičel kaže da mi je otac sigurno bio divojarac.“

Zvučala je tako samopouzdanost da je Kejtlin morala da se nasmeši. „Imaš li ti ime, dete?“

„Mia Kamena, ako vam je po volji, moja gospo“, reče devojka.

Nije joj bilo po volji; Kejtlin s naporom zadrža osmeh na licu. *Kameni* je bilo prezime za kopilad u Dolu, kao što je *Snežni* bilo na severu, a *Cvetni* u Visokom Sadu. U svakom od Sedam kraljevstava, običaji su stvorili prezimena za decu rođenu bez svojih vlastitih. Kejtlin nije imala ništa protiv devojke, ali iznenada nije mogla a da ne misli na Nedovo kopile na Zidu, i od te pomisli oseti i bes i krivicu istovremeno. Nije mogla da nađe reči kojima bi odgovorila.

Lord Nestor ispuni tišinu. „Mia je pametna devojka, i ako ona kaže da će vas bezbedno dovesti do ledi Lize, ja joj verujem. Do sada me nikad nije izneverila.“

„Onda se stavljam u tvoje ruke, Mia Kamena“, reče Kejtlin. „Lorde Nestore, molim te da dobro paziš na mog sužnja.“

„A ja te molim da sužnju doneseš čašu vina i reš pečeno pile, pre nego što umre od gladi“, reče Lanister. „I nešto žensko bi prijalo, ali mi se čini da bih malo preterao kada bih i to očekivao.“ Najamnik Bron se glasno nasmeja.

Lord Nestor ne obrati pažnju na šalu. „Biće tvoja volja, moja gospo.“ Tek onda pogleda kepeca. „Otpratite našeg lorda Lanistera do ćelije u kuli i donesite mu mesa i medovine.“

Kejtlin se oprostila od svog strica i ostalih dok su odvodili Tiriona Lanistera, a onda krenu za devojkom kroz zamak. Dve mazge su ih čekale u gornjem dvorištu, osedlane i spremne. Mia joj pomože da uzjaše jednu dok je gardista u nebeskoplavom plaštu otvarao uska stražnja vrata. Iza njih se nalazila gusta šuma borova i omorika, i planina kao visok zid, ali je stepenište bilo urezano duboko u stenu i uspinjalo se ka nebu. „Nekim ljudima je lakše ako zatvore oči“, reče Mia dok je vodila mazge kroz kapiju u mračnu šumu. „Ponekad previše čvrsto stegnu mazge kada im se zavrti u glavi ili kada se uplaše. A mazgama se to ne dopada.“

„Ja sam rođena kao Tuli i udata sam za Starka“, reče Kejtlin. „Ne plašim se tako lako. Hoćeš li upaliti baklju?“ Stepenice su bile u potpunom mraku.

Devojka se namršti. „Baklje te samo zaslepe. Kada je noć vedra kao ova, dovoljni su mesec i zvezde. Mičel kaže da ja imam oči sove.“ Ona uzjaha i potera

mazgu na prvi stepenik. Kejtlina životinja sama krenu za njom.

„Već si spomenula tog Mičela“, reče Kejtlin. Mazge su se kretale sporo ali sigurno. To joj je savršeno odgovaralo.

„Mičel je moj dragan“, objasni Mia. „Mičel Redfort. On je štitonoša ser Lina Korbreja. Uzećemo se čim postane vitez, dogodne ili one posle.“

Zvučala je tako slično Sansi, tako srećna i nevina u svojim snovima. Kejtlin se osmehnu, ali je taj osmeh bio prožet tugom. Redforti su bili staro ime u Dolu, znala je, i kroz njihove žile tekla je krv Prvih ljudi. On joj je možda bio dragan, ali nijedan Redfort se neće oženiti kopiletom. Porodica će mu naći mnogo bolju priliku, devojkicu iz kuća Korbreja, Vejnvuda, Rojsa ili možda kćerku neke velike kuće van Dola. Ako Mičel Redfort ikada legne sa ovom devojkicom, to neće biti u bračnoj postelji.

Uspon je bio lakši nego što je Kejtlin očekivala. Drveće je bilo blizu, nadvijalo se nad stazom i stvaralo šuštavi zeleni krov koji je zaklanjao mesec, tako da se činilo kao da se kreću uz dugački crni tunel. Ali mazge su bile sigurnog koraka i neumorne, a Mia Kamena kao da je zaista imala oči koje vide u mraku. Lagano su se penjale stepeništem koje je vijugalo uz planinu. Gust sloj opalih iglica pokrivao je tlo, tako da su potkovice njihovih mazgi bile skoro nečujne. Tišina joj je prijala, i Kejtlin počeo da se ljulja u sedlu od blagog njihanja. Uskoro je morala da se bori sa snom.

Možda i jeste na tren zadremala, jer se pred njima iznenada ukazaše ogromne gvozdem okovane kapije. „Kamen“, objavi Mia veselo, sjahujući. Gvozdeni šiljci štrcali su s vrha snažnih kamenih zidova, a dva debela okrugla tornja nadvisivala su samu utvrdu. Mia viknu nešto, i kapija se otvori. Unutra, trbušasti vitez koji je zapovedao utvrđenjem pozdravi Miu po imenu i ponudi im reš pečeno meso i luk sa raznja. Kejtlin nije bila svesna koliko je gladna. Jela je stojeći u dvorištu, dok su im konjušari prebacivali sedla na sveže mazge. Vreli sokovi curili su joj niz bradu i kapali na plašt, ali je bila suviše izgladnela da bi o tome brinula.

Onda uzjahaše sveže mazge i iznova se otisnuše u zvezdanu noć. Drugi deo uspona delovao je Kejtlin opasnije. Staza je bila strmija, stepenici izlizaniji, tu i tamo posuti šljunkom i slomljenim kamenjem. Mia je pet-šest puta morala da sjaše i ukloni palo kamenje s puta. „Ne bi valjalo da vam mazga ovde polomi nogu“, reče ona. Kejtlin je morala da se složi. Sada je već i osećala visinu. Drveće je bilo ređe i vetar je žešće duvao; bili su to oštri naleti koji su je povlačili za odeću i bacali joj kosu u oči. Stepenice bi ponekad krenule u suprotnom pravcu, i mogla je da vidi Kamen dole, pod sobom, i Mesečevu kapiju niže, gde su se baklje nazirale kao plamičci sveća.

Sneg je bio manji od Kamena, usamljena zidom opasana kula i drvena utvrda i štala sakrivene iza niskog zida od nemalterisanog kamena. Ipak se tako ugnezdila uz Džinovo koplje da je nadgledala čitavo kameno stepenište iznad niže tvrđave stražare. Neprijatelj koji bi se namerio na Gnezdo sokolovo morao bi da se penje

od Kamena korak po korak, dok bi ga odozgo zasipala kiša strela i kamenja. Zapovednik, napeti mladi vitez rošavog lica, ponudio im je hleba i sira i priliku da se ogreju kraj vatre, ali je Mia odbila. „Moramo da nastavimo, moja gospo“, reče ona. „Ako vam je tako po volji.“ Kejtlin klimnu.

Ponovo su dobile sveže mazge. Njena je bila bela. Mia se nasmeja kada je vide. „Belka je baš dobra, moja gospo. Sigurno korača, čak i na ledu, ali morate da pazite. Ritnuće vas ako joj se ne dopadnete.“

Kejtlin se izgleda dopala beloju mazgi; nije bilo ritanja, hvala bogovima. Nije bilo ni leda, i ona je bila zahvalna i zbog toga. „Moja majka kaže da je pre mnogo stotina godina odavde počinjao sneg“, reče joj Mia. „Ovde je uvek bilo belo, a led se nikada nije topio.“ Ona slegnu ramenima. „Ja se ne sećam da je ikada bilo snega ovako nisko na planini, ali je to možda tako bilo nekad, u stara vremena.“

Tako je mlada, pomisli Kejtlin, pokušavajući da se priseti da li je ikada i sama bila takva. Devojka je čitavog života živela u letu, i samo je leto poznavala. *Zima dolazi, dete*, pozele ona da joj kaže. Reči su joj bile na usnama. Gotovo da ih je i izgovorila. Možda konačno postaje Starkova.

Iznad snega, vetar je bio živo biće, zavijao je oko njih kao besan vuk, da bi idućeg trena zamro, kao da hoće da ih uljuljka u lažnu sigurnost. Zvezde kao da su bile svetlije ovde, gotovo nadohvat ruke, a mlad mesec je bio ogroman na vedrom crnom nebu. Dok su se penjale, Kejtlin shvati kako je bolje da gleda gore nego dole. Stepenci su bili napukli i slomljeni od vekova mraza i topljenja i koraka bezbrojnih mazgi, a srce joj je čak i u mraku zastajalo od pomisli na toliku visinu. Kada dođoše do visokog prevoja između dva kamena stuba, Mia sjaha. „Najbolje je da mazge prevedemo preko“, reče ona. „Ovde vetar ume da bude pomalo strašan, moja gospo.“

Kejtlin ukočeno siđe s mazge i pogleda stazu pred sobom; bila je dvadeset stopa dugačka i skoro tri stope široka, ali je s obe strane zjapila provalija. Čula je urlike vetra. Mia opušteno zakorači napred, mazga krenu za njom mirno kao da prelaze dvorište. Dođe red na nju. Ali čim Kejtlin načini prvi korak, strah je zgrabi u svoje ralje. *Osećala* je prazninu, ogromna crna vazдушna prostranstva kako zjape oko nje. Ona zastade, uzdrhtala, previše uplašena da bi se pomerila. Vetar je vrištao oko nje i čupao joj ogrtač, pokušavajući da je obori preko ivice. Kejtlin povuče stopalo unazad, ali je mazga bila iza nje i nije mogla da uzmakne. *Poginuću ovde*, pomisli ona. Ledeni znoj slivao joj se niz leđa.

„Ledi Stark“, pozva Mia preko ambisa. Zvučala je kao da je hiljadu milja daleko. „Kako si?“

Kejtlin Tuli Stark proguta ono malo ponosa što joj je ostalo. „Ne... ne mogu ovo da uradim, dete“, doviknu ona.

„Možeš“, reče devojka. „Znam da možeš. Vidi koliko je staza široka.“

„Neću da gledam.“ Svet kao da se zavrteo oko nje, planina i nebo i mazge, vrteli su se kao dečja čigra. Kejtlin sklopi oči da bi smirila svoje teško disanje. „Doći ću

po tebe“, reče Mia. „Ne mrdaj, moja gospo.“ Kejtlin ni pomišljala nije da se mrdi. Osluškiivala je pištanje vetra i šuštav zvuk kože na kamenu. Onda je Mia bila kraj nje, i nežno je uzela pod ruku. „Drži oči sklopljene, ako hoćeš. Pusti sada ular, Belka će se sama snaći. Odlično, moja gospo. Ja ću te prevesti, lako je, videćeš. Hajde sada jedan korak. Tako je, pomeri stopalo, samo klizni napred. Tako. Hajde sad još jedan. Lako je. Mogla bi i da pretrčiš. Još jedan, hajde. Da.“ I tako je stopu po stopu, kopile prevelo Kejtlin preko, slepu i uzdrhtalu, dok ih je bela mazga mimo pratila.

Tvrđava-stražara zvana Nebo nije bila ništa više nego visok zid od nemalterisanog kamena u obliku polumeseca dignutog uz liticu, ali čak ni pogled na tornjeve Valirije ne bi tako obradovao Kejtlin Stark. Tu je napokon počinjao sneg; staro kamenje Neba bilo je prevučeno mrazom, a dugačka ledena koplja visila su s obronaka nad njima.

Zora se budila na istoku kada je Mia pozvala stražare, i kapije se raskriliše pred njima. Među zidinama je bio samo niz nasipa i hrpa raznolikog stenja i kamenja. Nema sumnje da bi odatle bilo izuzetno lako izazvati lavinu. Otvor je zjapio u steni pred njima. „Štale i kasarna su unutra“, reče Mia. „Poslednji deo je u planini. Možda će biti malo mračno, ali ćeš bar biti zaštićena od vetra. Mazge ne idu dalje. Odavde nadalje je nešto kao dimnjak, više kao kamene lestvice nego prave stepenice, ali nije previše strašno. Za sat vremena smo gore.“

Kejtlin pogleda uvis. Tačno nad sobom videla je, blede na jutarnjoj svetlosti, temelje Gnezda sokolovog. Nisu bili više od šest stotina stopa iznad nje. Gledani odozdo, izgledali su kao malo belo saće. Setila se šta je njen ujak rekao o korpama i čekrcima. „Lanisteri možda imaju ponos“, reče ona Mii, „ali se Tuliji rađaju sa više mudrosti. Jahala sam čitav dan i veći deo noći. Reci im da spuste korpu. Voziću se sa krompirima.“

Sunce se već prilično izdiglo iznad planina kada je Kejtlin Stark konačno stigla u Gnezdo sokolovo. Zdepast, sedokos čovek u nebeskoplavom ogrtaču i izubijanom oklopu s mesecom i sokolom pomogao joj je da izađe iz korpe; ser Vardis Egen, kapetan kućne garde Džona Erina. Pored njega je stajao meštar Kolmon, mršav i nervozan, s premalo kose i predebelim vratom. „Ledi Stark“, reče ser Vardis, „zadovoljstvo je jednako veliko kao što je i neočekivano.“ Meštar Kolmon klimnu glavom, slažući se. „Zaista jeste, moja gospo, zaista jeste. Poslao sam glasnika tvojoj sestri. Naredila je da je probudimo čim stigneš.“

„Nadam se da je uspela da se naspava“, reče Kejtlin. U glasu joj je bilo izvesne zajedljivosti, koja je izgleda prošla nezapaženo.

Ljudi je otpratiše iz sobe s čekrkom uz zavojite stepenice. Gnezdo sokolovo je bilo mali zamak po merilima velikih kuća: sedam tananih belih tornjeva zbilo se poput strela u tobolcu na ramenu velike planine. Nisu mu trebale konjušnice ni kovačnice ni štenare, ali je Ned rekao da mu je žitnica jednako velika kao ona u Zimovrelu, a u kulama ima mesta za pet stotina ljudi. Ipak je Kejtlin izgledao čudno pust dok je prolazila kroz njegove blede kamene hodnike, sem odjeka potpuno

prazne.

Liza je čekala sama u svojoj odaji, još u spavaćici. Dugačka kestenjasta kosa padala joj je raspletena preko golih belih ramena i niz leđa. Sluškinja je stajala kraj nje, četkajući joj kosu, ali kada Kejtlin uđe, sestra joj ustade, osmehujući se. „Ket“, reče ona. „O, Ket, kako mi je drago što te vidim. Mila moja sestro.“ Ona pretrča preko odaje i obgrli svoju sestru. „Koliko je samo vremena prošlo“, promrmlja Liza u zagrljaju. „O, koliko samo mnogo vremena.“

Zapravo, prošlo je pet godina; pet, za Lizu, okrutnih godina. Platila im je danak. Sestra joj je bila dve godine mlađa, ali je izgledala starije od nje. Niža od Kejtlin, Liza se u međuvremenu ugojila, a lice joj je postalo otečeno i bledo. Imala je plave oči Tulija, ali su njene bile blede i vodnjikave, nikada mirne. Mala usta su joj postala ćudljiva. Dok ju je grlila, Kejtlin se prisetila tanane devojkice čvrstih grudi koja je čekala kraj nje onog dana u obredištu u Brzorečju. Kako je samo bila ljupka i puna nade. Sve što je ostalo od lepote njene sestre bio je veličanstveni slap guste kestenjaste kose koji joj je padao do pojasa.

„Izgledaš dobro“, sлага Kejtlin, „ali... umorno.“ Sestra je pusti. „Umorno. Da. O, da.“ Onda ona kao da primeti ostale; svoju sluškinju, meštra Kolmona, ser Vardisa. „Ostavite nas“, reče im ona. „Hoću nasamo da razgovaram sa sestrom.“ Ona zadrža Kejtlininu šaku dok su se oni povlačili...

...i pusti je istog trenutka kad se vrata zatvoriše. Kejtlin vide kako joj se lice menja. Kao da je sunce zašlo za oblake. „Da li si *sišla s uma?*“, zareža Liza na nju. „Da ga dovedeš *ovamo*, bez dozvole, bez ikakvog upozorenja, da nas uvučeš u svoje svađe s Lanisterima...“

„*Moje svađe?*“ Kejtlin je jedva mogla da poveruje svojim ušima. U kaminu je gorela velika vatra, ali u Lizinom glasu nije bilo ni traga toplote. „To su najpre bile tvoje svađe, sestro. Ti si bila ta koja mi je poslala ono proketo pismo, ti si napisala da su Lanisteri ubili tvog muža.“

„Da te upozorim, da bi ih se klonila! Nisam mislila da se sa njima *borim!* Bogova ti, Ket, da li si svesna šta si *uradila?*“

„Majko?“, začu se slabašan glas. Liza se naglo okrenu i teška spavaćica sa zavijori oko nje. Robert Erin, gospodar Gnezda sokolovog, stajao je na vratima, čvrsto stišćući otrcanu krpenu lutku i posmatrajući ih krupnim očima. On je bio bolno mršavo dete, mali za svoje godine i bolešljiv čitavog života, i s vremena na vreme je patio od napada drhtavice. Drhteća bolest, tako su to meštri zvali. „Čuo sam glasove.“

Nije ni čudo, pomisli Kejtlin; Liza je skoro vikala. Međutim, sestra je otrovno pogleda. „Ovo je tvoja tetka Kejtlin, dušo. Moja sestra, leđi Stark. Sećaš je se?“

Dečak je prazno pogleda. „Mislim da se sećam“, reče on trepćući, mada je imao manje od godinu dana kada ga je Kejtlin poslednji put videla.

Liza sede pored vatre i reče: „Dođi majci, mili moj.“ Ona mu popravi spavaćicu i razbaruši mu finu smeđu kosu. „Zar nije prelep? A i snažan je, nemoj da veruješ

onome šta ljudi pričaju. Džon je znao. *Seme je snažno*, rekao mi je. Njegove poslednje reči. Stalno je ponavljao Robertovo ime i držao me je za ruku tako čvrsto da su mi ostale masnice. *Reci im, seme je snažno*. Njegovo seme. Hteo je da svi znaju u kakvog će dobrog i snažnog momka izrasti moja dušica.“

„Lizo“, reče Kejtlin, „ako si u pravu za Lanistere, znači da imamo još više razloga da delamo brzo. Mi...“

„Nemoj pred *dušicom*“, reče Liza. „On ima osetljivu narav, zar ne, milo moje?“

„Dečak je gospodar Gnezda sokolovog i branilac Dola“, podseti je Kejtlin, „a ovo nisu vremena za osetljivost. Ned smatra da može doći do rata.“

„*Tišina!*“, prosikta Liza na nju. „Plašiš malog.“ Mali Robert kratko preko ramena virnu na Kejtlin i poče da se trese. Lutka mu pade na zemlju i on se privi uz majku. „Ne boj se, mila moja dušice“, šaptala je Liza. „Majka je tu, ništa ti se neće desiti.“ Ona otvori odoru i izvadi bledu, tešku dojku, crvenog vrha. Dečak je željno zgrabi, zagnjuri lice u njene grudi i poče da sisa. Liza ga je mazila po kosi.

Kejtlin je ostala bez reči. *Sin Džona Erina*, pomisli ona s nevericom. Pomisli na svog malog sina, trogodišnjeg Rikona, upola mlađeg od ovog dečaka i pet puta življeg. Prvi put shvati zašto je kralj pokušao da odvede dete od majke da bi odraslo sa Lanisterima...

„Ovde smo bezbedni“, govorila je Liza. Njoj ili dečaku, Kejtlin nije bila sigurna.

„Ne budi glupa“, reče Kejtlin, dok je u njoj narastao bes. „Niko nije bezbedan. Ako misliš da će te Lanisteri zaboraviti zato što si se sakrila ovde, grdno grešiš.“

Liza šakom prekri dečakovo uho. „Čak i ako dovedu vojsku preko planina i kroz Krvave dveri, Gnezdo sokolovo je neosvojivo. I sama si videla. Nijedan neprijatelj nas ovde ne može doseći.“

Kejtlin poželi da je ošamari. Shvati da je stric Brinden pokušao da je upozori. „Nijedan zamak nije neosvojiv.“

„Ovaj jeste“, bila je uporna Liza. „Svi se slažu. Jedino se pitam, šta da radim sa tim Baukom koga si mi dovela?“

„Je l' on zao čovek?“, upita gospodar Gnezda sokolovog, a majčina dojka mu ispade iz usta, bradavice vlažne i crvene.

„Veoma zao čovek“, reče mu Liza dok se pokrivala, „ali majka mu neće dati da povredi moju dušicu.“

„Neka poleti“, reče Robert željno.

Liza pogladi sina po kosi. „Možda i hoće“, promrmlja. „Možda ćemo baš to da uradimo.“

EDARD

Zatekao je Maloprstića u zajedničkoj prostoriji bordela, kako prijateljski ćaska s visokom, otmenom ženom kože crne kao mastilo, koja je na sebi imala odoru od perja. Kraj kamina, Hjuard se kockao s nekom prsatom curom. Izgledalo je da je do sada izgubio pojas, plašt, verižnjaču i desnu čizmu, dok je devojka morala da otkopča bluzu do pojasa. Džori Kasel je kraj kišom zapljusnutog prozora s osmehom posmatrao Hjuarda kako baca kockice i uživao je u pogledu.

Ned zastade u podnožju stepenica i navuče rukavice. „Vreme je da krenemo. Moj posao ovde je gotov.“

Hjuard skoči na noge, užurbano skupljajući svoje stvari. „Biće tvoja volja, moj gospodaru“, reče Džori. „Pomoći ću Vilu da dovede konje.“ On ode do vrata.

Maloprstić se nadugačko opraštao. Poljubio je ruku crne žene, prošaptao joj na uho neku šalu od koje se ona glasno nasmejala i došetao do Neda. „Tvoj posao“, reče on vedro, „ili Robertov? Kaže se da desnica sanja kraljeve snove, govori kraljevim glasom i vlada kraljevim mačem. Znači li to da i jebe kraljevim...“

„Lorde Beliš“, prekide ga Ned, „previše sebi dozvoljavaš. Ja sam zahvalan na tvojoj pomoći. Bez tebe bi nam trebale godine da nađemo ovaj bordel. To ne znači da moram da trpim tvoje izrugivanje. A kraljeva desna ruka više nisam.“

„Nisam znao da je jezovuk tako osetljiva životinja“, reče Maloprstić trznuvši ustima.

Na putu do štala pokvasila ih je topla i snažna kiša. Ned navuče kapuljaču ogrtača. Džori mu izvede konja. Mladi Vil dođe za njim, jednom rukom vodeći Maloprstićevu kobilu, dok je drugom šepRTLjao oko pojasa i učkura svojih čakšira. Bosonoga kurva virila je iz štale, kikoćući mu se.

„Da li se sada vraćamo u zamak, moj gospodaru?“, upita Džori. Ned klimnu glavom i uzjaha. Maloprstić uzjaha kraj njega. Džori i ostali krenuše za njim.

„Čataja vodi vrhunsku firmu“, reče Maloprstić dok su jahali. „Razmišljam čak o tome da je kupim. Ustanovio sam da su bordeli mnogo bolja investicija od brodova. Kurve retko tonu, a kada ih gusari spopadnu, pošteno za to plate, baš kao i svi ostali.“ Lord Petir se nasmeja sopstvenoj duhovitosti.

Ned ga pusti da trtlja. Nakon nekog vremena, on učuta i onda su jahali u tišini. Ulice Kraljeve Luke bile su mračne i puste. Kiša je sa njih oterala sve prolaznike. Tukla je po Nedovoj glavi, topla kao krv i neumorna i neumoljiva kao stare krivice. Niz lice su mu se slivale krupne kapi.

„Robertu nikada neće biti dovoljan samo jedan krevet“, rekla mu je Lijena u Zimovrelu, jedne davne noći, kada je njihov otac obećao njenu ruku mladom gospodaru Krajoluja. „Čula sam da je neka devojka u Dolu rodila njegovo dete.“ Ned je držao odojčce u naručju; nije mogao da je laže, niti je to želeo, ali joj je tvrdio kako Robertova dela pre njihove veridbe nisu bitna, da je on dobar i iskren

čovjek koji će je voleti svim srcem. Lijena se samo osmehnula. „Ljubav je lepa, dragi Nede, ali ona ne može da promeni čovekovu prirodu.“

Devojka je bila tako mlada da se Ned nije usuđivao da je pita za godine. Bez sumnje je bila devica; bolji bordeli su uvek mogli da nađu device, ako je mušterija bila dovoljno bogata. Imala je svetloriđu kosu i pegav nos, a kada je obnažila dojku da bi podojila dete, on vide da su joj i grudi pegave. „Dala sam joj ime Bara“, reče ona dok je dete sisalo. „Tako liči na njega, zar ne, gospodaru? Ima njegov nos i njegovu kosu...“

„Liči.“ Edard Stark je dodirnuo bebinu finu, tamnu kosu. Kliznula mu je pod prstima poput crne svile. I Robertovo prvo dete je imalo finu kosu, kao da se prisećao.

„Reci mu to kada ga vidiš, gospodaru, ako... ako se setiš. Reci mu kako je lepa.“

„Hoću“, obeća joj Ned. To je bilo njegovo prokletstvo. Robert bi im se zaklinjao na besmrtnu ljubav, a sutradan bi ih već zaboravljao, ali je Ned Stark držao svoju reč. On pomisli na obećanja data Lijeni dok je umirala, i ceni koju je platio da ih održi.

„I reci mu da nisam bila ni sa kim drugim. Kunem ti se, gospodaru, svim bogovima starim i novim. Čataja kaže da mogu da dobijem pola godine, zbog bebe, i zato što će on možda doći ponovo. Zato mu reci da ga čekam, molim te. Ne želim ni dragulje ni bilo šta slično, želim samo njega. Uvek je bio dobar prema meni, istinski.“

Dobar prema tebi, pomisli Ned tupo. „Reći ću mu to, dete, i obećavam ti, Bari neće ničega nedostajati.“

Ona se tada nasmešila, osmehom tako drhtavim i lepim da ga je dodirnuo pravo u srce. Jašući kroz kišnu noć, Ned vide pred sobom lice Džona Snežnog, tako nalik na njegovo u mladosti. Ako bogovi toliko ne vole kopilad, pomisli on mračno, zašto onda ispunjavaju ljude takvim strastima? „Lorde Beliš, šta znaš o Robertovim kopiladima?“

„Pa, za početak to da ih ima više od tebe.“

„Koliko?“

Maloprstić slegnu ramenima. Potočići kiše uvijali su mu se po leđima ogrtača. „Zar je bitno? Ako odvučeš u krevet dovoljno žena, neke od njih će ti doneti poklone, a veličanstvo se tu nikada nije ustručavalo. Znam da je priznao onog dečaka u Krajoluju, onog koga je začeo na dan svadbe lorda Stanisa. Drugačije nije mogao. Majka je bila iz kuće Florenta, nećaka ledi Selise, jedna od njenih družbenica. Renli kaže da je Robert odneo devojku na sprat još dok je gozba trajala i da je prvi legao u bračni krevet, dok su Stanis i njegova nevesta još plesali. Lord Stanis kao da je smatrao da je to mrlja na časti kuće njegove supruge, tako da je dečaka čim se rodio poslao Renliju.“ On pogleda Neda ispod oka. „Čuo sam i govorkanja da je Robert ostavio blizance jednoj sluškinji u Livačkoj steni, pre tri godine, kada je otišao na zapad, na turnir lorda Tivina. Sersei je naredila da se

deca ubiju, a majku je prodala putujućem trgovcu robljem. Prevelika uvreda za lanisterski ponos, tako blizu kuće.“

Ned Stark se namršti. Slične ružne glasine kružile su o svakom velikom lordu u kraljevstvu. Nije sumnjao da bi Sersei Lanister tako postupila... ali da li bi kralj dozvolio da se to desi? Robert koga je nekada poznavao ne bi, ali Robert koga je nekada poznavao nije bio uvežbao žmurenje pred onim što ne želi da vidi. „Zašto je Džon Erin iznenada počeo da se zanima za kraljevu vanbračnu decu?“

Mali čovek slegnu svojim pokislim ramenima. „On je bio kraljeva desna ruka. Sigurno ga je Robert zamolio da se postara da ne žive u siromaštvu.“

Ned je bio moker do gole kože i duša mu se smrzla. „Mora da je bilo još nešto, inače ga ne bi ubili.“

Maloprstić otrese vodu iz kose i nasmeja se. „Sada mi je sve jasno. Lord Erin je doznao da je veličanstvo ostavilo neke kurve i služavke sa stomacima do zuba, pa je i zbog toga morao biti ućutkan. Nije ni čudo. Dozvoli takvom čoveku da živi i slobodno očekuj da će sutra izlanuti kako sunce izlazi na istoku.“

Na to Ned nije imao odgovora, tako da se samo namrštio. Prvi put nakon mnogo godina shvati da se priseća Regara Targarjena. Pitao se da li je Regar posećivao bordele. Nekako mu se činilo da nije.

Kiša je postala snažnija, lila im je u oči i dobovala po zemlji. Reke crne vode slivale su se niz brdo kada Džori uzbuđenim glasom povika: „*Moj gospodaru*.“ I u treptaju oka, ulica se ispuni vojnicima.

Ned vide verižnjače preko kože, metalne rukavice i štitnike za cevanice, čelične kacige sa zlatnim lavovima. Plaštovi su im se lepili za leđa, natopljeni kišom. Nije imao vremena da broji, ali bilo ih je bar deseterica, postrojenih preko ulice, sa dugačkim mačevima i kopljima gvozdениh vrhova. „*Iza!*“, začu on Vilov uzvik, a kada okrenu konja pozadi ih je bilo još, odsecali su im odstupnicu. Džorijev mač izlete iz korica. „Sklanajte se s puta ili ćete izginuti!“

„Vukovi zavijaju“, reče njihov vođa. Ned vide kako mu se kiša sliva niz lice. „Ali je čopor veoma mali.“

Maloprstić oprezno potera konja napred, korak po korak. „Šta ovo znači? On je kraljeva desna ruka.“

„On je *bio* kraljeva desna ruka.“ Blato je prigušivalo zvuk kopita crvenog pastuva. Vojnici se pred njim razmakoše. Na zlatnom grudnom oklopu, lanisterski lav prkosno je rikao. „A sada, ako ćemo pravo, baš i ne znam šta je.“

„Lanistere, ovo je ludilo“, reče Maloprstić. „Pusti nas da prođemo. Očekuju nas u zamku. Šta to radiš?“

„Zna on šta radi“, reče Ned mirno.

Džejmi Lanister se osmehnu. „Tačno. Tražim svog brata. Sećaš se mog brata, zar ne, lorde Stark? Bio je sa nama u Zimovrelu. Svetla kosa, raznobojne oči, oštar jezik. Oniži čovek.“

„Dobro ga se sećam“, odgovori Ned.

„Izgleda da je na putu naleteo na neakve nevolje. Moj gospodar otac je prilično besan. Da li kojim slučajem imaš pojma ko je mogao da poželi zlo mom bratu?“

„Tvoj brat je uhvaćen po mojoj naredbi, da bi odgovarao za svoje zločine“, reče Ned Stark.

Maloprstić nesrećno zastenja. „Moji gospodari...“

Ser Džejmi iščupa mač iz korica i potera pastuva napred. „Pokaži mi svoj čelik, lorde Edarde. Ako budem morao, rasporiću te kao Erisa, ali bih radije da umreš s mačem u ruci.“ On hladno i prezrivo odmeri Maloprstića. „Lorde Beliš, ako ne želiš da ti skupocenu odeću upropaste krvave mrlje, savetovao bih ti da pod hitno nestaneš odavde.“

Maloprstiću takvi saveti nisu bili potrebni. „Pozvaću Gradsku stražu“, obeća on Nedu. Lanisterski vojnici se razmakoše da ga puste i ponovo se spojiše za njim. Maloprstić obode konja i nestade iza ugla.

Nedovi ljudi isukaše mačeve, ali ih je bilo trojica protiv dvadesetorice. Oči su posmatrale s obližnjih vrata i prozora, ali se niko nije mešao. Njegova družina bila je na konjima, Lanisteri su bili pešaci, sem samog Džejmi ja. Juriš bi ih možda izbavio, ali Edard pomisli kako postoji bolji, sigurniji izlaz. „Ako me ubiješ“, upozori on Kraljeubicu, „Kejtlin će sasvim sigurno pogubiti Tiriona.“

Džejmi Lanister bocnu Nedove grudi pozlaćenim mačem koji je prosuo krv poslednjeg Zmajkralja. „Stvarno? Plemenita Kejtlin Tuli od Brzorečja da ubije taoca? Čini mi se... da neće.“ On uzdahnu. „Ali ipak ne želim da mi bratovljev život zavisi od časti jedne žene.“ Džejmi vrati zlatni mač u korice. „Zato pretpostavljam da ću te pustiti da otrčiš Robertu, da mu ispričaš kako sam te preplašio. Pitam se hoće li ga biti briga.“ Džejmi prstima zabaci vlažnu kosu i okrenu konja. Kada je prošao iza vojnika, osvrnu se ka svom kapetanu. „Tregar, pazi da se ništa ne desi lordu Starku.“

„Kako ti kažeš, moj gospodaru.“

„Ipak... ne želimo da on odavde ode *potpuno* nekažnjen, i zato“ - kroz noć i kišu on vide blesak Džejmijevog osmeha - „pobij njegove ljude.“

„Ne!“ zaurla Ned Stark, hvatajući se za mač. Džejmi je već odlazio niz ulicu kada on začu Vilov uzvik. Vojnici krenuše ka njima sa obe strane. Ned pregazi jednog, sekući fantome u crvenim plaštovima koji su se sklanjali pred njim. Džori Kasel obode svog konja i krenu u juriš. Čelična potkovica zakači lanisterskog gardistu po licu, uz mučan zvuk. Drugi čovek se odbi od njega i na tren Džori bi slobodan. Vil prokle dok su ga svlačili sa umirućeg konja, okružen zamahnutim mačevima. Ned pojuri ka njemu, udarivši mačem po Tregarovoj kacigi. Zubi mu zaškrgutaše od siline udara. Tregar pade na kolena, lavlje kacige prepolovljene, krvlju oblivenog lica. Hjuard je sekao po rukama koje su mu hvatale uzde, kada ga koplje pogodi u trbuh. Iznenada se Džori ponovo stvori među njima, dok mu je sa mača letela crvena kiša. „Ne!“, povika Ned. „Džori, *beži!*“ Nedov konj se okliznu i stropošta u blato. On oseti zaslepljujuć bol i ukus krvi u ustima.

Vide ih kako seku noge Džorijevog konja i kako ga svlače na zemlju, mačeve kako se dižu i udaraju dok su ga okruživali. Kada se Nedov konj diže na noge, on pokuša da ustane, ali ponovo pade, gušeći se svojim urlikom. Video je oštru kost kako mu štrči kroz list. Bilo je to poslednje čega se sećao. Kiša je padala i padala i padala.

Kada je ponovo otvorio oči, lord Edard Stark bio je sam među mrtvima. Konj mu se približi, oseti miris krvi, i pobeže. Ned počeo da se vuče kroz blato, stežući zube od razdirućeg bola u nozi. Kao da su mu za to bile potrebne godine. Lica su posmatrala sa svećama osvetljenih prozora, i ljudi počeli da izlaze iz kuća i uličica, ali mu niko ne priteče u pomoć.

Maloprstić i Gradska straža ga zatekoše na ulici, kako drži u naručju telo Džorija Kasela.

Zlatni plastovi negde nadoše nosila, ali je povratak u zamak bio bolno magnovenje, i Ned je nekoliko puta izgubio svest. Sećao se da je video Crvenu tvrđavu kako se nadvija nad njim u prvoj sivoj svetlosti zore. Od kiše je bleđi ružičasti kamen masivnih zidova potamneo do boje krvi.

A onda je Velemeštar Piseli stajao nad njim, držeći čašu, šapćući: „Pij, moj gospodaru. Hajde. Makovo mleko, da ti ublaži bol.“ Sećao se kako guta, i Piselija kako nekome kaže da skuva vino i donese mu čistu svilu, a posle toga je došao mrak.

DENERIS

Konjsku kapiju Ves Dotraka činila su dva divovska propeta bronzana pastuva, čija su kopita spojena stotinu stopa iznad drumu obrazovala šiljast luk.

Deni nije shvatala zašto je kapija potrebna gradu koji nema zidove... a ni *zgrade*, koliko je mogla da vidi. A ipak je tu stajala, ogromna, i veličanstveni, veliki konji uokvirivali su purpurne planine u daljini. Bronzani pastuvi bacali su dugačke senke preko ustalasane trave dok je kal Drogo vodio svoj *kalasar* ispod njihovih kopita i niz Božji put, okružen svojim krvorodnicima.

Deni je išla za njima na svojoj srebrnoj ždrebici, praćena ser Džorom Mormontom i svojim bratom Viserisom, koji je ponovo jahao. Nakon onog dana u travi, kada ga je ostavila da dopešači nazad do *kalasara*, Dotraci su ga posprdno prozvali *Kal Re Mar*, Kralj Bolnih Nogu. Kal Drogo mu je sledećeg dana ponudio mesto u kolima i Viseris je prihvatio. U svojoj zadržtoj tvrdoglavosti nije shvatao da ga ponižavaju; kola su bila za evnuhe, bogalje, žene na porođaju, veoma mlade i veoma stare. Tako je stekao još jedno ime, *Kal Ragat*, Kolski Kralj. Brat joj je mislio da *kal* tako hoće da mu se izvini za uvredu koju mu je Deni nanela. Ona je molila ser Džoru da mu ne kaže istinu, da ne bi bio posramljen. Vitez je odgovorio da mu malo srama ne bi škodilo... ali ju je ipak poslušao. Bilo je potrebno mnogo preklinjanja i ljubavnih trikova kojima ju je Dorea naučila da bi Deni naterala Droga da popusti i dozvoli Viserisu da im se pridruži na čelu povorke.

„Gde je *grad*?“, upita ona dok su prolazili ispod bronzanog luka. Nije bilo zgrada, ni ljudi, samo trava i put, oivičen drevnim spomenicima iz zemalja koje su Dotraci poharali tokom vekova.

„Napred“, odgovori ser Džora, „pod planinom.“

Unutar kapije, opljačkani bogovi i oteti junaci nemo su ih posmatrali s obe strane drumu. Zaboravljena božanstva mrtvih gradova pretila su nebu slomljenim munjama dok je Deni jahala na srebrnoj ždrebici kraj njihovih nogu. Kameni kraljevi gledali su je s visokih prestola, lica oguljenih i naprslih, imena nestalih u izmaglicama vremena. Vitke mlade device plesale su na mermernim postoljima, pokrivene samo cvećem, ili su sipale vazduh iz napuklih krčaga. Čudovišta su stajala u travi kraj puta: crni gvozdeni zmajevi s očima od dragulja, propeti grifoni, mantikore bodljikavih repova spremne za napad i druge zveri kojima nije znala imena. Neke od statua bile su tako lepe da je gubila dah, druge su bile tako čudovišne i strašne da se Deni jedva usuđivala da ih pogleda. Te su, rekao je ser Džora, verovatno došle iz Zemlje senki iza Ašaija.

„Koliko ih samo ima“, reče ona dok joj je ždrebica sporo stupala napred, „i iz koliko samo zemalja.“

Viseris nije bio impresioniran. „Đubre iz mrtvih gradova“, izrugivao se. Pazio je da govori na zajedničkom jeziku, koji je malo ko od Dotraka razumeo, ali se

Deni ipak osvrnula ka ljudima iz svog *kasa*, da se uveri da ih nisu čuli. On nastavi ne obazirući se. „Ovi divljaci samo znaju da krađu ono što su bolji od njih izgradili... i da ubijaju.“ Nasmija se. „Ali su u ubijanju veoma vešti. Inače mi uopšte ne bi trebali.“

„Oni su sada moj narod“, reče Deni. „Ne bi trebalo da ih zoveš divljacima, brate.“

„Zmaj govori šta želi“, reče Viseris... na zajedničkom jeziku. Osvrnu se preko ramena na Aga i Rakara, koji su jahali za njima, i podrugljivo im se osmehnu. „Vidiš, divljaci nemaju dovoljno pameti da razumeju jezik civilizovanih ljudi.“ Mahovinom prekriven kameni monolit dizao se iznad puta, pedeset stopa visok. Viseris ga pogleda s dosadom u očima. „Koliko ćemo se još vući među ovim ruševinama pre nego što mi Drogo da moju vojsku? Čekanje počinje da me zamara.“

„Princeza mora biti izvedena pred *doškalin*...“

„Da, te veštice“, prekide je brat, „a sigurno će biti i neka lakrdijaška predstava od proročanstava za žgebe u njenom stomaku, tako si mi rekao. Šta to meni znači. Dojadilo mi je da jedem konjsko meso i muka mi je od smrada ovih divljaka.“ On pomirisa široki, opušteni rukav svoje tunike, gde je imao običaj da drži vrećicu s mirisnim solima. To mu nije mnogo pomoglo. Tunika je bila prljava. Sva svila i teška vuna koje je Viseris poneo iz Pentosa zaprljale su se od napornog puta i počele da trule od znoja.

Ser Džora Mormont reče: „Na Zapadnoj pijaci će biti hrane više po tvom ukusu, veličanstvo. Trgovci iz Slobodnih gradova na njoj prodaju svoju robu. *Kal* će sigurno ispuniti svoje obećanje.“

„Bolje bi mu bilo“, reče Viseris sumorno. „Obećana mi je kruna, i nemam nameru da od nje odustanem. Sa zmajem se ne igra.“ Ugledavši bestidnu statuu žene sa šest dojki i glavom lasice, on odjaha da je pogleda izbliza.

Deni oseti olakšanje, mada je napetost nije napuštala. „Molim se da ga moje sunce-i-mesec neće ostaviti da predugo čeka“, reče ona ser Džori kada joj se brat dovoljno odmakao.

Vitez sumnjičavo pogleda Viserisa. „Tvoj brat je trebalo da sačeka u Pentosu. Njemu nije mesto u *kalasaru*. Ilirio je pokušao da ga upozori.“

„Otići će čim dobije svojih deset hiljada. Moj gospodar muž mu je obećao zlatnu krunu.“

Ser Džora zastenja. „Da, *kalisi*, ali... Dotraci na to gledaju drugačije od nas na zapadu. Ja sam mu to rekao, baš kao što mu je rekao i Ilirio, ali tvoj brat neće da sluša. Gospodari konja nisu trgovci. Viseris misli da te je prodao, i sada hoće da dobije ugovorenu cenu. A *kal* Drogo bi rekao da te je dobio na poklon. On će Viserisu uzvratiti poklonom, to je tačno... ali tek kada on to bude hteo. Poklon se *ne zahteva*, ne od jednog *kala*. Od *kala* se ništa ne zahteva.“

„Nije pravedno što ga pušta da čeka.“ Deni nije znala zašto brani brata, pa ipak

je to radila. „Viseris kaže da sa deset hiljada dotračkih ratnika može da počisti Sedam kraljevstava.“

Ser Džora prezrivo frknu. „Viseris ne bi mogao da počisti štalu sa deset hiljada metli.“

Deni nije mogla da se pretvara kako ju je prezir u njegovom glasu iznenadio. „Šta... ako to ne bude Viseris?“, upita ona. „Ako ih bude vodio neko drugi? Neko jači? Da li bi Dotraci stvarno mogli da pokore Sedam kraljevstava?“

Ser Džorino lice posta zamišljeno dok su im konji lagano išli niz Božji put. „Kada sam otišao u izgnanstvo, sreo sam Dotrake i video polugole varvare, divlje kao što su im divlji i konji. Da si me tada pitala, princezo, rekao bih ti da bi hiljadu dobrih vitezova lako nateralo u beg stotinu puta toliko Dotraka.“

„A ako te pitam sada?“

„Sada“, reče vitez, „nisam tako siguran. Bolje jašu od bilo kog viteza, ne znaju šta je to strah, a njihovi lukovi dobacuju dalje od naših. U Sedam kraljevstava većinu strelaca čine pešaci, koji gađaju iza zida od štitova ili grudobrana od naoštrenih kočeva. Dotraci gađaju iz sedla, u jurišu ili povlačenju, potpuno je svejedno, jednako su smrtonosni... a i *ima ih toliko mnogo*, moja gospo. Samo tvoj gospodar muž u svom *kalasaru* ima četrdeset hiljada ratnika.

„Da li je to stvarno tako mnogo?“

„Tvoj brat Regar je doveo isto toliko ljudi na Trozubac“, prizna ser Džora, „ali su od njih tek jedna desetina bili vitezovi. Ostalo su bili strelci, konjanici slobodnjaci i pešaci naoružani kopljima i halebardama. Kada je Regar pao, mnogi su bacili oružje i dali se u beg. Koliko bi dugo takva rulja stajala pred jurišem četrdeset hiljada divljih ratnika, željnih krvi? Kako bi ih kožni gunjevi i verižnjače zaštitile od kiše strela?“

„Ne dugo“, reče ona, „ne dobro.“

On klimnu. „Ipak, princezo, ako lordovi Sedam kraljevstava imaju pameti bar onoliko koliko su bogovi dali guskama, do toga nikada neće doći. Jahači ne vole opsade. Sumnjam da bi ikada zauzeli i najslabiji zamak u Sedam kraljevstava, ali ako bi Robert Barateon bio dovoljna budala da im se suprotstavi u otvorenoj bici...“

„A da li je?“, upita Deni. „Da li je Robert budala?“

Ser Džora na trenutak razmisli o tome. „Robert je trebalo da se rodi kao Dotrak“, reče on napokon. „Tvoj *kal* će ti reći da se samo kukavica krije iza kamenih zidova umesto da se s oružjem u ruci suoči sa neprijateljem. Uzurpator bi se složio. On je snažan čovek, hrabar... i dovoljno neobuzdan da na otvorenom polju izađe na megdan dotračkoj hordi. Ali ljudi oko njega, oni su već nešto sasvim drugo. Njegov brat Stanis, lord Tivin Lanister, Edard Stark...“ On pljunu.

„Stvarno mrziš tog lorda Starka“, reče Deni.

„Uzeo mi je sve što sam voleo, zbog nekolicine šugavih lovokradica i njegove dragocene časti“, reče ser Džora jetko. Po boji njegovog glasa mogla je da zaključ

kako ga gubitak još boli. On brzo promeni temu. „Eno“, objavi, upirući prstom. „Ves Dotrak. Grad gospodara konja.“

Kal Drogo i njegovi krvorodnici provedoše ih kroz veliki bazar Zapadne tržnice i niz široke puteve iza njega. Deni ga je pratila na srebrnoj ždrebici, gledajući čuda oko sebe. Ves Dotrak je ujedno bio najveći i najmanji grad koji je ikada videla. Činilo joj se da mora biti bar deset puta veći od Pentosa, prostranstvo bez zidova i granica, širokih vetrovitih ulica popločanih travom i blatom i posutih divljim cvećem. U Slobodnim gradovima zapada, kule, vile, kolibe, mostovi, radnje i dvorane bili su zbijeni jedni uz druge, ali se Ves Dotrak lagodno baškario, pržeći se na toplom suncu - drevan, nadmen i prazan.

Čak su joj i zgrade bile potpuno neobične. Videla je izrezbarene kamene paviljone, vile od pletene trave velike poput dvoraca, škriputave drvene kule, stepenaste piramide obložene mermerom, dugačke brvnare bez krovova. Umesto zidova, neke palate bile su okružene živicama punim trnja. „Nijedna nije nalik drugoj“, reče ona.

„Tvoj brat je delimično bio u pravu“, prizna ser Džora. „Dotraci ne zidaju. Pre hiljadu godina, da bi napravili kuću, iskopali bi rupu u zemlji i pokrili je krovom od pletene trave. Zdanja koja vidiš napravili su robovi dovedeni iz zemalja koje su poharali, i svi su gradili onako kako se kod njih gradilo.“

Većina zdanja, pa i ona najveća, delovala je prazno. „Gde su ljudi koji žive ovde?“, upita Deni. Bazar je bio pun dečje jurnjave i vike ljudi, ali van njega su sreli samo ponekog evnuha kako ide svojim poslom.

„Samo proročice iz *doš kalina* stalno obitavaju u svetom gradu - one, njihovi robovi i sluge“, odgovori ser Džora, „ali je ipak Ves Dotrak dovoljno veliki da primi svakog čoveka iz svakog *kalasara*, ako svi *kalovi* odluče da se istovremeno vrate Majci. Proročice su rekle da će se to jednoga dana desiti, i zato Ves Dotrak mora biti spreman da prihvati svu svoju decu.“

Kal Drogo konačno naredi da stanu blizu Istočne tržnice, gde su karavani iz Ji Tija, Ašaija i Zemalja senki dolazili da trguju i iznad koje se dizala Majka planina. Deni se osmehnu kada se seti robinje magistera Ilirija i njenih priča o palati sa dve stotine soba i vratima od čistog srebra. „Palata“ je bila mračna i prostrana drvena dvorana za gozbe, čiji su se zidovi od grubo tesanih trupaca dizali uvis četrdeset stopa, a krov bio ogromni šator od šivene svile koji se mogao dići kada dođu retke kiše ili spustiti da se unutra pusti beskrajno nebo. Dvoranu su okruživala široka travnata dvorišta za konje, ograđena visokim živicama, jamama za vatru i stotinama okruglih zemljanih kuća koje su štrcala iz zemlje poput malenih travnatih bregova.

Mala vojska robova je sve pripremila za dolazak kala Droga. Kako je koji jahač sjahivao, skidao je svoj *arak* i predavao ga zajedno s ostalim oružjem robu koji je čekao. Čak ni kal Drogo nije bio izuzet od tog pravila. Ser Džora je objasnio da je u Ves Dotraku zabranjeno nositi oružje, kao i proliti krv slobodnog čoveka. Čak su i zaraćeni *kalasari* obustavljali svoje sporove i delili meso i medovinu kada su bili

u vidokrugu Majke planina. Na tom mestu, objavile su proročice iz *doš kalina*, svi Dotraci bili su jedna krv, jedan *kalasar*, jedno stado.

Koholo je prišao Deni dok su joj Iri i Jiki pomagale da sjaše sa ždrebece. On je bio najstariji od trojice Drogovih krvorodnika, četvrtast ćelav čovek grbavog nosa i usta punih slomljenih zuba, smrskanih udarcem malja pre dvadeset godina kada je spasao mladog *kalaka* od plaćenika koji su nameravali da ga prodaju neprijateljima njegovog oca. Život mu je bio vezan za Drogo od dana rođenja njenog gospodara muža.

Svaki *kal* je imao svoje krvorodnike. Deni je najpre o njima mislila kao o nekoj vrsti dotračke Kraljeve garde, zakletoj da štiti svoga gospodara, ali je ovo bila mnogo jača veza. Jiki ju je naučila da su krvorodnici više od telohranitelja; bili su *kalova* braća, njegove senke, najverniji prijatelji. „Krv moje krvi“, zvao ih je Drogo, i tako je i bilo; delili su jedan život. Drevni običaji gospodara konja zahtevali su da *kalovi* krvorodnici umiru s *kalom*, da bi uz njega jahali u noćne zemlje. Ako bi *kal* umro od ruke neprijatelja, njegovi krvorodnici živeli su samo toliko da ga osvete, a onda bi radosno krenuli za njim u grob. U nekim *kalasarima*, rekla je Jiki, krvorodnici su delili *kalovo* vino, šator, čak i žene, ali nikada njegove konje. Čovekov konj je bio samo njegov.

Deneris je bilo drago što se *kal* Drogo nije držao tih drevnih običaja. Nije želela da je deli ni sa kim. I mada se stari Koholo prema njoj ponašao ljubazno, ostali su je plašili; Hago, ogroman i ćutljiv, često ju je streljao pogledom, kao da je zaboravljao ko je zapravo ona, a Koto je imao okrutne oči i brze šake koje su volele da nanose bol. Ostavljao bi modrice na Doreinoj mekoj beloj koži kad god bi je dodirivao, a ponekad bi od njega Iri jecala u noći. Kao da su ga se i vlastiti konji plašili.

Pa ipak su oni bili vezani za Droga u životu i smrti, tako da Deneris nije imala izbora sem da ih prihvati. A ponekad je shvatala kako žali što njenog oca nisu štitili takvi ljudi. U pesmama, beli vitezovi Kraljeve garde uvek su bili plemeniti, odvažni i verni, a ipak je kralja Erisa ubio jedan od njih, naočiti dečak koga su sada zvali Kraljeubica, a drugi je, ser Baristan Hrabri, prešao na stranu Uzurpatora. Pitala se da li su svi ljudi u Sedam kraljevstava takvi izdajnici.

Kada njen sin bude sedeo na Gvozdenom prestolu, ona će se postarati da ima svoje sopstvene krvorodnike koji će ga štititi od izdajnika u Kraljevoj gardi.

„*Kalisi*“, reče joj Koholo na dotračkom. „Drogo, koji je krv moje krvi, zapoveda mi da ti kažem da se on ove noći mora popeti na Majku planina, da bogovima prinese žrtve zahvalnice za svoj bezbedan povratak.“

Deni je znala da je samo muškarcima dozvoljeno da zakorače na Majku. *Kalovi* krvorodnici će ići sa njim i vratiće se u zoru. „Reci mom suncu-i-zvezdama da ga sanjam, i željno iščekujem njegov povratak“, odgovori ona, zahvalno. Deni se sve brže zamarala kako je dete narastalo u njoj; zapravo, noć odmora će joj veoma prijati. Trudnoća kao da je samo potpalila Drogovu želju za njom i njegovi

zagrljaji su je u poslednje vreme iscrpljivali.

Dorea je odvede do šupljeg brega koji je bio spremljen za nju i njenog *kala*. Unutra je bilo hladno i mračno, kao u zemljanom šatoru. „Jiki, kupanje, molim te“, zapovedi ona, da bi sprala prašinu s kože i opustila umorne mišiće. Bilo je prijatno znati da će se tu zadržati neko vreme, da neće već sutra ponovo morati da se penje na ždrebicu.

Voda je bila vrela, i to joj je prijalo. „Noćas ću dati bratu njegove poklone“, odluči ona dok joj je Jiki prala kosu. „U svetom gradu bi trebalo da izgleda kao kralj. Dorea, otrči i pronadi ga, i pozovi ga da večera sa mnom.“ Viseris je prema devojci iz Lisa bio bolji nego prema njenim dotračkim sluškinjama, možda zato što mu je magister Ilirio dopustio da je odvede u krevet u Pentosu. „Iri, idi na bazar i kupi voća i mesa. Bilo kog, samo ne konjskog.“

„Konjsko je najbolje“, reče Iri. „Od konjskog mesa čovek postane jak.“

„Viseris mrzi konjsko meso.“

„Biće tvoja volja, *kalisi*.“

Donela je kozji but i korpu voća i povrća. Jiki je ispekla meso sa slatotravom i vatrenšipkom, prelivši ga medom dok se peklo, a bilo je i lubenica, narova, šljiva i nekog čudnog istočnjačkog voća koje Deni nije poznavala. Dok su joj sluškinje pripremale večeru, Deni je prostrla odeću koju je naložila da naprave po bratovljevoj meri: tuniku i čakšire od lepog belog platna, kožne sandale koje su se vezivale do ispod kolena, pojas od medaljona i kožni prsluk oslikan zmajevima koji bljuju vatru. Dotraci će ga više poštovati ako ne izgleda kao prosjak, nadala se ona, i možda će joj on oprostiti što ga je osramotila onog dana u travi. Ipak, on je još njen kralj, i njen brat. Oboje su bili zmajevska krv.

Prostirala je poslednji poklon - svileni ogrtač, zelen kao trava, sa bledosivim rubom koji će istaći srebro njegove kose - kada Viseris stiže, vukući Doreu za ruku. Oko joj je bilo crveno od njegovog udarca. „Kako se *usuđuješ* da mi šalješ ovu kurvu da mi naređuje“, reče on i grubo baci služavku na pod.

Bes je potpuno zatekao i iznenadio Deni. „Samo sam htela... Dorea, šta si rekla?“

„*Kalisi*, oprosti mi. Otišla sam do njega, kao što si kazala, i rekla mu da zapovedaš da ti se pridruži za večerom.“

„Niko ne zapoveda zmaju“, zaurla Viseris. „*Ja sam tvoj kralj! Trebalo* je da ti nazad pošaljem njenu glavu!“

Devojka iz Lisa zadrhta, ali je Deni dodirom smiri. „Ne boj se, neće te povrediti. Dragi brate, molim te, oprosti joj, devojka se pogrešno izrazila, rekla sam joj da te *zamoli* da večeraš sa mnom, ako je veličanstvo za to raspoloženo.“ Ona ga uhvati za ruku i povuče ga preko sobe. „Vidi. Ovo je za tebe.“

Viseris se sumnjičavo namršti. „Šta je sve to?“

„Nova odeća. Napravila sam je za tebe.“ Deni se stidljivo osmehnu.

On je pogleda, a onda se prezrivo osmehnu. „Dotračke krpe. Sad ćeš ti i da me

oblačiš?”

„Molim te... biće ti svežije i prijatnije, a mislila sam i da... možda, ako se oblačiš kao oni, Dotraci...” Deni nije znala kako to da kaže a da ne probudi zmaja.

„Sledeći put će ti pasti na pamet da mi upleteš kosu.”

„Nisam...” Zašto je on uvek tako okrutan? Samo je želela da pomogne. „Ti nemaš prava na pletenicu, još nisi pobedio ni u jednoj bici.”

Pogrešila je što je to rekla. Bes zasja u njegovim ljubičastim očima, ali se ipak nije usuđivao da je udari, ne dok njene sluškinje posmatraju, a ratnici iz njenog *kasa* čekaju napolju. Viseris uze ogrtač i omirisa ga. „Ovo smrdi na đubrivo. Možda ću njime da pokrijem svog konja.”

„Rekla sam Dorei da ga sašije posebno za tebe”, reče mu ona, povređena. „To je odeća dostojna jednog *kala*. “

„Ja sam gospodar Sedam kraljevstava, ne neki prljavi divljak sa zvoncima u kosi”, zareža Viseris na nju. Zgrabi je za ruku. „Zaboravljaš se, droco. Misliš da će te stomačina spasti ako probudiš zmaja?”

Prsti mu se bolno zariše u njenu mišicu i Deni se, na tren, ponovo oseti kao devojčica, uzdrhtala pred njegovim besom. Ona pruži drugu ruku i zgrabi prvo što je dohvatila, pojas koji je želela da mu pokloni, težak lanac ukrasnih bronzanih medaljona, i zamahnu njime svom snagom.

Udarac ga pogodi posred lica. Viseris je pusti. Krv mu linu niz obraz iz posekotine koju je načinio jedan medaljon. „Ti se zaboravljaš”, reče mu Deni. „Zar onog dana u travi nisi naučio *baš ništa*? Ostavi me sada, pre nego što pozovem svoj *kas* da te izbací. I moli se da kal Drogo ne čuje za ovo, inače će ti rasporeti trbuh i nahraniti te sopstvenim crevima.”

Viseris se teturavo podiže. „Kada dođem u svoje kraljevstvo, zažalićeš zbog ovog dana, droco.” On ode, držeći se za poderani obraz, ostavivši poklone za sobom.

Kapi njegove krvi poprskale su prelepi svileni ogrtač. Deni dodirnu svoj obraz mekom tkaninom i sede prekrštenih nogu na prostirku za spavanje.

„Večera je spremna, *kalisi*”, najavi Jiki.

„Nisam gladna”, reče Deni tužno. Iznenada oseti strašan umor. „Podelite hranu vas tri, i pošaljite nešto ser Džori, molim te.” Trenutak kasnije doda: „Donesi mi jedno zmajevo jaje.”

Iri uze jaje sa tamnozelenom ljuskom. Bronzane iskre sijale su među krljuštima dok ga je okretala u svojim malim šakama. Deni se sklupča na boku, navuče svileni ogrtač preko sebe i zagrlí jaje između svog naraslog stomaka i malih, osetljivih grudi. Volela je da ih dodiruje. Bila su prelepa, i ponekad ju je njihova blizina činila jačom, kao da je nekako crpla snagu iz okamenjenih zmajeva skrivenih unutra.

Ležala je tako, držeći jaje, kada oseti pokrete deteta u sebi... kao da pruža ruke, brat ka bratu, krv ka krvi. „Ti si zmaj”, prošapta mu Deni. „Pravi zmaj. Znam to.

Znam to.“ I onda se osmehnu i utonu u snove o domu.

BREN

Padao je slab sneg. Bren je osećao pahulje na licu, topile bi se čim bi dodirnule kožu, kao najnežnija kišica. Sedeo je pravo na svom konju, gledajući kako se gvozdene rešetke na kapiji dižu. Koliko god pokušavao da bude miran, srce je ipak htelo da mu iskoči iz grudi.

„Spreman si?“, upita Rob.

Bren klimnu, trudeći se da sakrije strah. Još od pada nije izašao iz Zimovrela, ali je čvrsto odlučio da sada izjaše, ponosno kao ma koji vitez.

„Da jašemo, onda.“ Rob obode svog velikog sivo-belog konja i on krenu kroz kapiju.

„Kreni“, prošapta Bren. Blago joj dodirnu vrat, i mala kestenjasta ždrebica krenu napred. Bren joj je dao ime Plesačica. Imala je dve godine, Džoset je rekao da je pametnija nego što bilo koji konj ima prava da bude. Posebno su je dresirali, da reaguje na uzde, glas i dodir. Do danas ju je Bren jahao samo po dvorištu. Najpre su je vodili Džoset ili Hodor, dok je Bren bio privezan u velikom sedlu koje mu je Bauk nacrtao, ali poslednje dve nedelje jahao je sam, kaskajući ukrug, i sa svakim prolaskom postajao je sve smeliji.

Prošli su kroz kapiju, preko pokretnog mosta i kroz spoljašnje zidove. Leto i Sivi Vetar trčkarali su za njima, njušeći vetar. Njih je pratio Teon Grejdžoj, sa dugačkim lukom i tobolcem strela širokih vrhova; nameravao je da ulovi jelena, tako im je rekao. Za njim su išla četvorica gardista u verižnjačama i tesnim kapama, i kao grana mršavi Džoset, koga je Robert u Halenovom odsustvu proglasio za glavnog konjušara. Meštar Luvín je bio na začelju, jašući na magarcu. Bren bi više voleo da su on i Rob pošli sami, samo njih dvojica, ali Hal Molen nije hteo ni da čuje za to, a meštar Luvín ga je podržao. Ako Bren padne s konja ili se povredi, meštar je hteo da bude sa njim.

Ispred zamka se nalazila pijaca, čije su drvene tezge sada bile puste. Jahali su niz blatnjave seoske ulice, kraj redova urednih kućica od balvana i grubo tesanog kamena. Tek je u svakoj petoj bilo stanovnika, tanki pipci dima vijorili su se iz dimnjaka. Ostale će se popuniti, jedna po jedna, kako zima bude postajala hladnija. Kada sneg padne i ledeni vetrovi zaurliču sa severa, govorila je Stara Nen, seljaci napuštaju svoja zamrznuta polja i daleke utvrde, toware svoja kola, i onda zimski grad oživi. Bren nikada nije video kako se to dešava, ali mu je meštar Luvín rekao da se taj dan bliži. Kraj dugog leta se primicao. *Zima dolazi.*

Poneki seljanin je oprezno posmatrao jezovuke dok su jahači prolazili, a jedan čovek je prestrašen ustuknuo, ispustivši drva, ali je većina ipak navikla na taj prizor. Kleknuli bi kada bi videli momke, a Rob je svakoga pozdravljao gospodskim klimanjem glave.

Pošto noge nisu mogle da mu stegnu sedlo, Bren je u početku bio nesiguran zbog

njihanja konja, ali ga je ogromno sedlo s velikom jabukom i visokim leđima udobno okruživalo sa svih strana, a kaiševi oko grudi i butina nisu mu dozvoljavali da padne. Nakon nekog vremena, ritam mu se učinio skoro prirodnim. Napetost popusti i širok osmeh mu se razli licem.

Dve služavke su stajale ispod znaka Rasplamsale cepanice, lokalne pivnice. Kada ih Teon Grejdžoj pozva, mlađa pocrvene i pokri lice. Teon obode konja i pride Robu. „Slatka Kira“, reče on kroz smeh. „U krevetu se uvija kao zmija, ali ako joj kažeš reč na ulici, pocrveni kao devica. Jesam li ti ikada pričao o noći kada su ona i Besa...“

„Nemoj sada kada moj brat može da čuje, Teone“, upozori ga Rob pogledavši Brena.

Bren obori oči i napravi se kao da nije čuo, ali je na sebi osećao Grejdžojev pogled. Sigurno se osmehivao. On se stalno osmehivao, kao da je svet neka tajna šala koju samo on razume. Rob se divio Teonu i voleo je njegovo društvo, ali Brenu očev štićenik nikada nije postao drag.

Rob mu se približi. „Dobro ti ide, Brene.“

„Hoću da idem brže“, odgovori Bren.

Rob se osmehnu: „I hoćeš.“ On potera svog konja u kas. Vukovi su se trkali za njim. Bren oštro pucnu uzdama, i Igračica ubrza. On ču poklič Teona Grejdžoja i topot kopita ostalih jahača za sobom.

Brenov plašt se izvi i zaigra na vetru, a sneg kao da mu polete u lice. Rob je bio dobrano odmakao, osvrćući se preko ramena s vremena na vreme da proveriti prate li ga Bren i ostali. Pokretima glatkim kao svila Igračica pređe u galop. Razdaljina se smanji. Kada je dostigao Roba na obodu Vučje šume, neke dve milje izvan Zimskog grada, ostali su bili daleko za njima. „Ja mogu da *jašem!*“, povika Bren, osmehnut. Bilo je to gotovo jednako dobro kao i letenje.

„Trkao bih se s tobom, ali se bojim da ćeš me pobediti.“ Robov glas bio je vedar i šaljiv, ali je Bren osećao da iza tog osmeha nešto muči njegovog brata.

„Neću da se trkam.“ Bren pogledom potraži jezovuke. Oba su nestala u šumi. „Da li si čuo kako je Leto zavijao prošle noći?“

„I Sivi Vetar je bio nemiran“, reče Rob. Kestenjasta kosa mu je bila čupava i zapuštena, a crvenkasto paperje mu je pokrivalo bradu, tako da je izgledao mnogo stariji od petnaest godina. „Ponekad mi se čini da oni mnogo toga znaju... osećaju...“ Rob uzdahnu. „Nikada ne znam koliko smem da ti kažem. Da si samo malo stariji...“

„Sada imam osam godina!“, reče Bren. „Osam nije toliko manje od petnaest, a ja sam naslednik Zimovrela, nakon tebe.“

„Jesi.“ Rob je zvučao tužno, čak i pomalo uplašeno. „Brene, moram nešto da ti kažem. Prošle noći nam je stigla ptica. Iz Kraljeve Luke. Meštar Luvín me je probudio.“

Bren oseti iznenadnu stravu. *Crna krila, crne vesti*, stalno je govorila Stara Nen,

i odnedavno su gavrani pismoše počeli da potvrđuju istinitost stare poslovice. Kada je Rob pisao lordu zapovedniku Noćne straže, ptica koja se vratila s odgovorom donela je vesti da strica Bendžena još nema. Onda je stigla poruka iz Gnezda sokolovog, od majke, ali ni to nisu bile dobre vesti. Nije govorila kada će se vratiti, već samo da je našla i uhvatila Bauka. Brenu se mali čovek nekako dopao, ali se ipak ježio i od same reči *Lanister*. Postojalo je nešto u vezi s Lanisterima, nešto čega je trebalo da se seti, ali kada bi pokušao da se na to usredsredi, osetio bi vrtoglavicu i želudac bi mu se stegao čvrsto kao kamen. Rob je proveo veliki deo tog dana iza zatvorenih vrata sa mešтром Luvinom, Teonom Grejdžojem i Halisom Molenom. Nakon toga, glasonoše su poslate na brzim konjima da raznesu Robove naredbe po čitavom severu. Bren je čuo razgovore o Kejlinovom šancu, drevnom bedemu koji su Prvi ljudi podigli na vrhu Vrata. Niko mu nije govorio šta se dešava, ali je on znao da nije dobro.

A sada još jedan gavran, još jedna poruka. Bren se ipak ponada. „Da li je ptica od majke? Da li se ona vraća kući?“

„Poruka je bila od Alina u Kraljevoj Luci. Džori Kasel je mrtav. Kao i Vil i Hjuard. Ubio ih je Kraljeubica.“ Rob diže glavu i pahulje mu se otopiše na obrazima. „Neka im bogovi daju spokoja.“

Bren nije znao šta da kaže. Osećao se kao da ga je neko udario. Džori je bio kapetan domaće garde u Zimovrelu još od pre Brenovog rođenja. „Ubili su Džorija?“ Prisetio se svih prilika kada ga je Džori jurio po krovovima.

Mogao je da ga zamisli kako hoda preko dvorišta u svom oklopu, ili sedi na svom uobičajenom mestu u Velikoj dvorani, šaleći se dok jede. „Zašto bi neko hteo da ubije Džorija?“

Rob ćutke zavrte glavom, i bol mu se jasno vide u očima. „Ne znam, i... Brene, to nije najgore. Otac je u borbi pao s konja. Alin kaže da mu je noga slomljena i... meštar Piseli mu je dao makovog mleka, ali nisu sigurni kada... kada će...“ On ču topot konja i pogleda niz drum, u pravcu iz koga su nailazili Teon i ostali. „Kada će se probuditi“, završi Rob. On tada položi ruku na jabuku svog mača i nastavi svečanim glasom lorda Roba. „Brene, obećavam ti, šta god da se desi, neću dozvoliti da se to zaboravi.“

Brena dodatno uplaši neki prizvuk u bratovljevom glasu. „Šta ćeš da uradiš?“, upita dok im je Teon Grejdžoj prilazio.

„Teon misli da treba da dignem vojsku“, reče Rob.

„Krv za krv.“ Grejdžoj se napokon nije osmehivao. Njegovo usko, tamno lice izgledalo je gladno, crna kosa mu je padala u oči.

„Samo lord može da podigne vojsku“, reče Bren dok je sneg vejao oko njih.

„Ako ti otac umre“, reče Teon, „Rob će biti gospodar Zimovrela.“

„Neće on umreti!“, povika Bren na njega.

Rob ga uze za ruku. „Neće on umreti, naš otac“, reče on mimo. „Ipak... čast severa sada je u mojim rukama. Kada nas je otac napuštao, rekao mi je da budem

snažan za tebe i za Rikona. Ja sam skoro odrastao čovek, Brene.“

Bren zadrhta. „Voleo bih da je majka ovde“, reče on jadno. Pogledom potraži meštra Luvina iza sebe; njegov magarac se nazirao u daljini, s mukom je savladivao uspon. „Da li i meštar Luvin kaže da treba dići vojsku?“

„Meštar je strašljiv kao starica“, reče Teon.

„Otac je uvek slušao njegove savete“, podseti Bren svog brata. „Majka takođe.“

„Ja ga slušam“, bio je uporan Rob. „Ja slušam sve.“

Radost koju je Bren osetio zbog jahanja iščilela je, istopila se poput snežnih pahulja na njegovom licu. Ne tako davno, pomisao na Roba kako diže vojsku i odlazi u rat ispunila bi ga uzbuđenjem, ali sada je osećao samo jezu. „Hajdemo nazad“, reče on. „Hladno mi je.“

Rob se osvrnu oko sebe. „Moramo da nađemo vukove. Možeš li da izdržiš još malo?“

„Mogu, koliko god treba.“ Meštar Luvin ga je upozorio da jahanje mora biti kratko, da mu se sedlo ne bi urezalo u meso, ali Bren nikada pred bratom ne bi priznao slabost. Smučilo mu se da se svi trude oko njega i stalno ga pitaju kako je.

„Hajde onda da ulovimo lovce“, reče Rob. Jedan kraj drugog, poteraše konje sa Kraljevskog drumca i zađoše u Vučju šumu. Teon je zaostao i pratio ih je iz daljine, pričajući i šaleći se sa gardistima.

Bilo je lepo pod drvećem. Bren je usporio Plesačicu do hoda, lagano držeći uzde i gledajući svuda oko sebe. Poznavao je tu šumu, ali je toliko dugo bio prikovan za Zimovrel da se osećao kao da je prvi put vidi. Mirisi su mu ispunjavali nozdrve; oštra i sveža aroma borovih iglica, vlažni zadah trulog lišća, tragovi životinjskog mošusa i dalekih vatri. Krajičkom oka ugleda crnu vevericu kako skakuće među snegom pokrivenim granama hrasta, i zastade da prouči srebrnu mrežu pauka carice.

Teon i ostali zaostajali su sve više, sve dok im Bren više uopšte nije da čuo glasove. Negde ispred njega tiho je žuborila voda. Zvuk je postajao sve glasniji, sve dok ne stigoše do potoka. Suze mu navreše na oči.

„Brene?“, upita Rob. „Šta se desilo?“

Bren odmahnu glavom. „Samo sam se prisetio“, reče on. „Džori nas je jednom doveo ovamo, da pecamo pastrmke. Tebe, mene i Džona. Sećaš li se?“

„Sećam se“, reče Rob, tiho i tužno.

„Ja nisam ništa upecao“, reče Bren, „ali mi je Džon dao svoju ribu na povratku. Da li ćemo ikada ponovo videti Džona?“

„Videli smo strica Bendžena kada je kralj došao u posetu“, kaza Rob. „I Džon će nam svraćati, videćeš.“

Potok je bio brz. Rob sjaha i odvede konja preko gaza. U najdubljem delu gaza voda mu je dopirala skoro do polovine butina. On zaveza konja za drvo na suprotnoj strani, pa krenu natrag po Brena i Plesačicu. Struja je penila oko stenja i korenja, i Bren je osećao kako ga voda prska po licu dok ih je Rob vodio preko. To

mu izmami osmeh. Na tren se ponovo oseti jakim, i čitavim. Diže pogled ka drveću i poče da sanjari kako se penje uz stabla, na sam vrh, o tome da se pod njim prostire čitava šuma.

Bili su na drugoj strani kada začuše zavijanje, dugi, sve glasniji zvuk koji se kretao među drvećem poput hladnog vetra. Bren podiže glavu da bi bolje čuo. „Leto“, reče on. Sledećeg trena se začu zavijanje još jednog vuka.

„Ulovili su nešto“, reče Rob dok je uzjahivao. „Idem da ih dovedem nazad. Sačekaj ovde, Teon i ostali će uskoro naići.“

„Hoću da idem s tobom“, reče Bren.

„Sam ću ih brže naći.“ Rob obode svog konja i nestade među drvećem.

Kada je Rob otišao, šuma kao da se zbila oko Brena. Sneg je padao jače. Topio se kada bi dodirnuo zemlju, ali su kamenje, korenje i granje bili prekriveni tankim belim pokrivačem. Dok je čekao, postade svestan da mu je neudobno. Nije osećao noge, one su beskorisne visile u stremenima, ali je kaiš oko grudi bio stegnut i sekao ga je, a снег mu se topio na rukavicama i šake su mu se smrzle. Zapita se šta li je zadržalo Teona, meštra Luvina, Džoseta i ostale.

Kad začu šuškanje lišća, Bren uzdama okrenu Plesačicu, očekujući da će videti svoje prijatelje, ali su odrpani ljudi koji izadoše na obalu bili potpuni stranci.

„Dobar vam dan“, reče on napeto. Bio mu je dovoljan jedan pogled da shvati kako oni nisu ni šumari ni seljaci. Odjednom postade svestan koliko je bogato odeven. Kaput mu je bio nov, od tamnosive vune sa srebrnom dugmadi, a teški srebrni broš mu je na ramenima držao krznom obrubljen plašt. I čizme i rukavice bile su mu postavljene krznom.

„Sam si ovde, a?“, reče najveći od njih, ćelav čovek od vetra ogrubelog lica. „Izgubio se u Vučjoj šumi, sirotan.“

„Nisam se izgubio.“ Brenu se nije dopadalo kako ga stranci gledaju. Izbrojao ih je četvoro, ali kada se okrenuo, video je još dvoje iza sebe.

„Brat tek što mi je odjahao, a gardisti samo što nisu došli.“

„Tvoji gardisti, je li?“, reče drugi čovek. Siva čekinjasta brada prekrivala mu je mršavo lice. „A šta to oni čuvaju, moj mali gospodar? Je l’ ja to vidim srebrni broš na tvom plaštu?“

„Lep je“, reče ženski glas. Ona jedva da je izgledala kao žena; visoka i suva, istog grubog lica kao i ostali, kose skrivene pod kacigom nalik na zdelu. Koplje koje je držala bilo je osam stopa crne hrastovine, s vrhom od zardalog čelika.

„Ajde da vidimo“, reče krupni ćelavi čovek.

Bren ga je napeto posmatrao. Čovekova odeća bila je prljava, poluraspadnuta, sa smeđim, plavim i tamnozelenim zakrpama, izbledela do sivila, ali je plašt nekada mogao biti crn. I sivobradi je bio odeven u cme rite, shvati on iznenada. Odjednom se Bren seti verolomnika kome je njegov otac odsekao glavu, onog dana kada su našli štence; i taj čovek je nosio crno, i otac je rekao da je on dezertar iz Noćne straže. *Takvi ljudi su najopasniji*, seti se on reči lorda Edarda. *Dezertar*

zna da će izgubiti glavu ako ga uhvate, tako da se ne usteže da počini i najstrašnije zločine.

„Broš, dečko“, reče krupan čovek. On pruži ruku.

„Uzećemo i konja“, reče žena niža od Roba, širokog pljosnatog lica i masne žute kose. „Silazi, brzo.“ Iz rukava joj u šaku kliznu nož, oštrice nazubljene poput testere.

„Ne“, reče Bren. „Ne mogu...“

Veliki čovek mu zgrabi uzde pre nego što se Bren seti da okrene Plesačicu i odjuri. „Možeš, gospodičiću... i hoćeš, ako imaš bar malo soli u glavi.“

„Stive, vidi ga kako je vezan.“ Visoka žena pokaza kopljem. „Mož’ biti da govori istinu.“

„Kaiševi, a?“, reče Stiv. On izvuče bodež iz pojasa. „Lako ćemo s kaiševima.“

„Jes’ ti nekakav bogalj?“, upita niža žena.

Bren se naroguši. „Ja sam Brendon Stark od Zimovrela, i bolje bi vam bilo da mi pustite konja, inače ćete svi stradati.“

Suvi sivobradi čovek se nasmeja. „Mali je Stark, nema greške. Samo bi Stark bio dovoljno lud da preti kada mu je pametnije da moli.“

„Odseci mu kurčić i nabi mu ga u usta“, predloži niža žena. „To će ga učutkati.“

„Ti si glupa koliko si ružna, Hali“, reče visoka žena. „Mali ne vredi ništa mrtav, ali živ... bogova mu, pomisli šta bi Mens dao da za taoca ima rođaka Bendžena Starka!“

„Nek se Mens nosi“, reče veliki čovek. „Ti Oša ’oćeš da se vratiš tamo? Mnogo si luda. Misliš da je Bele hodače briga za taoce?“ On se okrete ka Brenu i preseče kaiš oko njegove butine. Koža se uz uzdah razdvoji.

Zamah je bio brz i nepažljiv, i zasekao je duboko. Bren pogleda nadole i vide belu kožu na mestu gde je vuna njegovih čakšira isečena. Onda brižnu krv. S osećanjem vrtoglavice gledao je crvenu mrlju kako se širi, čudno odsutan; nije bilo bola, čak ni nagoveštaja osećanja. Veliki čovek iznenađeno zastanja.

„Smesta bacite oružje, i obećavam vam brzu i bezbolnu smrt“, povika Rob.

Bren s očajničkom nadom diže glavu i ugleda ga. Snaga reči bila je podrivena bojom njegovog glasa, koji je zaigrao od napora. Bio je u sedlu, krvavo truplo jelena bilo je prebačeno iza njega, a mač mu je bio u ruci.

„Brat“, reče sivobradi.

„Opasan je on, nema šta“, podrugljivo reče niska žena. Hali, tako su je zvali. „Da ne’š se biješ s nama, dečko?“

„Ne budi lud, momče. Sam si protiv šestoro.“ Visoka žena, Oša, uperi svoje koplje. „Silazi s konja i baci mač. Lepo ćemo ti zahvaliti na konju i mesu, i onda ti i brat možete da krenete svojim putem.“

Rob zviznu. Oni začuše blagi zvuk mekih stopa na vlažnom lišću. Sipražje se razmače, sneg se sruši s niskih grana, i Sivi Vetar i Leto izroniše iz zelenila. Leto

onjuši vazduh i zareža.

„Vuci“, reče Hali razrogačenih očiju.

„Jezovuci“, reče Bren. Iako još nisu bili ni blizu svoje pune veličine, bili su veliki kao najveći obični vukovi, ali je uvežbano oko lako moglo da vidi razliku. Meštar Luvin i glavni psetar Farlen su ga tome naučili. Jezovuk je imao veću glavu i duže noge u odnosu na telo, a njuška i vilica bile su mu tanje i izraženije. Bilo je u njima nečeg iskonskog i užasnog dok su stajali pod snegom koji je provejavao. S njuške Sivog Vetra kapala je sveža krv.

„Psi“, reče krupni čelavi čovek prezrivo. „Čuo sam da noću ništa tako ne greje kao čebe od vučjeg krzna.“ On odsečno mahnu rukom. „U napad!“

Rob uskliknu: „Zimovrel!“, i obode konja. On pojuri niz obalu dok su se odrpani ljudi zbijali. Čovek sa sekirom bezglavo jurnu na njega, urlajući. Robov mač ga zakači posred lica uz mučan zvuk i krv prsnu na sve strane. Sivobradi pokuša da uhvati uzde, i na tren ih je i držao... a onda Sivi Vetar skoči na njega i obori ga. On uz pljesak i krik pade u potok, divlje mašući nožem dok mu je glava tonula. Jezovuk zaroni za njim, i bele vode pocrveneše na mestu gde su nestali.

Rob i Oša su razmenjivali udarce u vazduhu. Njeno koplje je bilo zmija čelične glave, zapalacalo je ka njegovim grudima jednom, dvaput, triput, ali je Rob mačem odbijao svaki udarac, skrećući vrh u stranu. Četvrti i peti udarac su joj bili neoprezni i ona izgubi ravnotežu, samo na trenutak. Rob jurnu i pregazi je.

Koji korak dalje, Leto napade i pokuša da ugrize Hali. Njen nož mu poseče bok. Leto ustuknu, režeći, a onda ponovo napade. Ovog puta mu se čeljusti sklopiše oko njenog lista. Držeći nož obema rukama mala žena ubode nadole, ali jezovuk kao da oseti da se oštrica primiće. On se na tren otrže, čeljusti punih kože, platna i krvavog mesa. Kada Hali posrnu i pade, on opet nasrnu na nju, odbacivši je unazad, i zari joj zube u trbuh.

Šesti čovek dade se u beg od krvoprolića... ali ne stiže daleko. Dok se penjao uz dalju obalu, Sivi Vetar izlete iz potoka, sav mokar. On strese vodu i skoči za beguncem, jednim ugrizom za nogu obori ga na zemlju, a zatim se ustremi na vrat, dok je čovek vrištao i klizao nazad ka potoku.

I onda nije ostao niko drugi sem velikog čoveka, Stiva. On preseče Brenov grudni kaiš, zgrabi ga za ruku i cimnu. Iznenada, Bren je padao. Prostro se po zemlji, nogu zapetljanih pod sobom, s jednim stopalom u potoku. Nije osećao hladnoću vode, ah je osetio čelik kada mu Stiv prisloni bodež na grlo. „Stoj“, upozori on, „ili ću zaklati malog, kunem se.“

Rob zauzda konja, teško dišući. Jarost mu nestade iz očiju i mač mu klonu.

U tom trenu Bren vide sve. Leto je kidao Hali, vukući svetlucave plave zmije iz njenog trbuha. Njene oči bile su razrogačene i staklene. Brenu nije bilo jasno da li je živa ili mrtva. Sivobradi i onaj sa sekirom ležali su nepokretno, ali se Oša na kolenima vukla ka koplju koje joj je ispalo. Sivi Vetar joj se približio, sav mokar. „Reci mu da stane!“, viknu veliki čovek. „Reci obojici da stanu, ili ću ubiti

bogalja!“

„Sivi Vetre, Leto, k meni“, reče Rob.

Jezovuci stadoše, okrenuše glave. Sivi Vetar pride Robu. Leto je ostao na mestu, očiju uprtih u Brena i čoveka kraj njega. On zareža. Njuška mu je bila vlažna i crvena, a oči su mu plamtele.

Oslanjajući se na koplje, Oša se osovi na noge. Krv joj je curila iz rane na mišici gde ju je Rob posekao. Bren vide kako se znoj sliva niz lice velikog čoveka. On shvati da je Stiv jednako uplašen kao i on. „Starkovi“, promrmlja čovek, „prokleti Starkovi.“ On diže glas. „Oša, pobi’ vukove i uzmi mu mač.“

„Pobi’ ih sam“, odgovori ona. „Ja ne prilazim tim čudovištima.“

Na trenutak, Stiv nije znao šta da radi. Ruka mu zadrhta; Bren oseti kap krvi kako skliznu sa mesta na kojem mu je nož dodirivao vrat. Čovekov smrad mu ispuni nozdrve; mirisao je na strah. „Ti“, reče on Robu. „Imaš li ti ime?“

„Ja sam Rob Stark, naslednik Zimovrela.“

„Ovo ti je brat?“

„Jeste.“

„Ako ga hoćeš živog, radi šta ti kažem. Silazi s konja.“

Rob je na trenutak oklevao. Onda je sporo i pažljivo sjahao s mačem u ruci. „Sada ubij vukove.“

Rob se nije pokretao.

„Hajde. Ili vukovi ili dečak.“

„Ne!“, vrisnu Bren. Ako ga Rob posluša, Stiv će ih ionako pobiti kada jednom vukovi budu mrtvi.

Ćelavi čovek ga slobodnom rukom uhvati za kosu i grubo povuče, tako da Bren zajeca od bola. „Ti bogalju, bolje začepi gubicu, je l’ čuješ?“ Povučte ga još grublje. „Je l’ čuješ?“

Nešto zviždeći dolete iz šume iza njih. Stiv zakrklja kada mu iz grudi izlete kao briač oštar široki vrh strele. Strela je bila svetlocrvena, kao da je obojena krvlju.

Bodež mu ispade iz ruke. Veliki čovek se zanjiha i pade licem u potok. Strela se slomi pod njim. Bren vide kako mu život ističe u vodu.

Oša se osvrnu i vide gardiste Brenovog oca kako se pojavljuju među drvećem s isukanim oružjem. Ona baci koplje. „Milost, moj gospodaru“, reče ona Robu.

Gardistima su lica bila čudna i bleđa dok su gledali poprište pokolja. Nesigurno su zverali u vukove, a kada se Leto vrati Halinom lešu da jede, Džoset baci nož i otrča da se isповраća u žbunje. Čak je i meštar Luvín delovao zaprepašteno kada je iskoračio iza drveta, ali samo na tren. Onda odmahnu glavom, pregazi potok i pride Brenu. „Da li si povređen?“

„Posekao me je po nozi“, reče Bren, „ali nisam ništa osetio.“

Dok se meštar spuštao da pogleda ranu, Bren okrenu glavu. Teon Grejdžoj je stajao kraj stabla stražaríke, sa lukom u ruci. Smeškao se. On se uvek smeškao. Pet-

šest strela bilo je zabodeno u meku zemlju pred njim, ali mu je bila dovoljna samo jedna. „Mrtav neprijatelj je prelep prizor“, izjavi on.

„Džon je uvek govorio da si ti magarac, Grejdžoje“, reče Rob glasno. „Trebalo bi da te lancima vežem u dvorištu i pustim Brena da na tebi vežba gađanje.“

„Trebalo bi da mi zahvališ što sam spasao život tvog brata.“

„A šta da si promašio?“, reče Rob. „Šta da si ga samo ranio? Šta da mu se ruka trgnula, ili da si pogodio Brena? Otkud si znao da ne nosi oklop, video si mu samo leđa i plašt. Šta bi onda bilo s mojim bratom? Da li si uopšte *na to* pomislio, Grejdžoje?“

Teonov osmeh nestade. On mračno slegnu ramenima i poče da čupa svoje strele iz zemlje, jednu po jednu.

Rob pogledom prostreli svoje gardiste. „Gde ste vi?“, upita ih on. „Bio sam siguran da ste odmah iza nas.“

Ljudi se nesretno zgledaše. „Pratili smo vas, moj gospodaru“, reče Kvent, najmlađi među njima, donedavno golobrad mladić. „Samo smo prvo čekali na meštra Luvina i njegovog magarca, s oproštenjem, a onda, eto...“ On pogleda Teona i brzo obori pogled, posramljen.

„Video sam divljeg ćurana“, reče Teon, razdražen pitanjem. „Kako sam mogao da znam da ćeš ostaviti malog samog?“

Rob se okrenu da ponovo pogleda Teona. Bren ga nikada ranije nije video tako besnog, ali on ipak ne reče ni reč. Najzad, kleknu kraj meštra Luvina. „Koliko su teške rane moga brata?“

„Samo ogrebotina“, reče meštar. On ovlaži maramicu u potoku da očisti posekotinu. „Dvoje od njih nose crno“, reče Robu dok je radio.

Rob se osvrnu ka mestu gde je Stiv ležao u potoku, a brza voda vukla mu je crni otrcani plašt. „Dezertteri iz Noćne straže“, reče on mračno. „Mora da su bili budale kada su došli ovako blizu Zimovrela.“

„Ludost i očaj je često teško razlikovati“, reče meštar Luvin.

„Da ih sahranimo, moj gospodaru?“, upita Kvent.

„Oni ne bi sahranili nas“, reče Rob. „Odsecite im glave, poslaćemo ih nazad na Zid. Ostalo ostavite za strvinare.“

„A šta ćemo sa ovom?“ Kvent palcem pokaza na Ošu.

Rob joj priđe. Ona je bila za glavu viša, ali pade na kolena pred njim. „Poštedi mi život, moj gospodaru Stark, i tvoja sam.“

„Moja? Šta ja da radim sa jednom verolomnicom?“

„Ja nisam prekršila nikakav zavet. Stiv i Volen su pobjegli sa Zida, ne ja. Među Crnim vranama nema žena.“

Teon Grejdžoj se došeta bliže. „Daj je vukovima“, posavetova on Roba. Ženin pogled skrenu ka onome što je ostalo od Hali, i još brže se vrati. Ona zadrhta. Čak su i gardisti izgledali kao da im je muka.

„Ona je žena“, reče Rob.

„Divljanka“, reče mu Bren. „Ona je rekla da me ostave u životu, da bi me odveli Mensu Rajderu.“

„Imaš li ti ime?“, upita je Rob.

„Oša, ako je po volji mog gospodara“, promrmlja ona gorko.

Meštar Luvín ustade. „Možda je bolje da je ispitamo.“

Bren vide olakšanje na bratovljevom licu. „Kako ti kažeš, meštre. Vejne, veži joj ruke. Vodimo je sa nama u Zimovrel... i život će joj zavisići od toga koliko iskreno bude odgovarala na naša pitanja.“

TIRION

„O’š da jedeš?“, upita ga grubo Mord. U jednoj mesnatoj šaci debelih prstiju držao je tanjir pasulja.

Tirion Lanister je bio strašno gladan, ali nije hteo da dozvoli tom siledžiji da ga vidi kako moli. „Jagnjeći but bi mi baš prijao“, reče, sa gomile prljave slame u uglu svoje ćelije. „Uz varivo od graška i luka, nešto svežeg hleba sa puterom, i vrč kuvanog vina da zalijem. Ili piva, ako je to lakše. Neću mnogo da izvoljevam.“

„Ima pasulj“, reče Mord. „Na.“ On pruži tanjir.

Tirion uzdahnu. Tamničar je bio sto kila odvratne gluposti, sa smeđim trulim zubima i tamnim sitnim očima. Leva strana lica bila mu je glatka od ožiljka, na mestu gde mu je sekira odsekla uho i parče obraza. Bio je predvidljiv jednako kao što je bio i ružan, ali Tirion je *zaista* bio gladan. On pruži ruku ka tanjiru.

Mord ga povuče, kezeći se. „Evo ga ovde“, reče on, držeći ga van Tirionovog domašaja.

Kepec se ukočeno osovi na noge, osećajući bol u svakom zglobu. „Zar moramo da igramo istu glupavu igru za svaki obrok?“ Ponovo pokuša da uzme tanjir.

Mord se povuče, kezeći se kroz trule zube. „Evo ga ovde, patuljčiću.“ On ispruži ruku sa tanjirom preko ivice gde se ćelija završavala, a nebo počinjalo. „Ne’š da jedeš? Na. Dođi, uzmi.“

Tirionove rake bile su prekratke da dohvate tanjir, a nije nameravao da se toliko približi ivici. Bio bi dovoljan samo jedan trzaj Mordovog debelog bledog trbuha i on bi završio kao crvena mrlja na zidovima Neba, kao i toliko drugih zatočenika Gnezda sokolovog tokom vekova. „Kad malo bolje razmislim, uopšte nisam gladan“, izjavi on, povlačeći se u ugao ćelije.

Mord promumla nešto i pusti tanjir. Vetar ga ponese, okrećući ga u letu. Šaka pasulja im se vrati u ćeliju dok je hrana nestajala iz vida. Tamničar se nasmeja, trbuh mu se tresao kao zdela pihtija.

Tirion oseti nalet besa. „Jebo te ja, magarče onaj šugavi“, pljunu on. „Dabogda te guba odnela.“

Za to ga je Mord šutnuo, žarivši čelični vrh čizme u Tirionova rebra dok je izlazio. „Povlačim reč!“, produha on, presamićen na slami. „Sam ću te ubiti, kunem ti se!“ Teška gvozdena vrata se s treskom zalupiše. Tirion ču škljocanje brave.

Moje prokletstvo je što imam mnogo dugačak jezik za tako malog čoveka, reče on sebi dok je puzao nazad u svoj ugao onog što su Erini nazivali tamnicom. Sklupčea se ispod tankog ćebeta koje mu je bilo jedina posteljina i zagleda se u beskrajno plavo nebo i daleke planine koje kao da su se pružale u nedogled, pozelevši da još uvek ima plašt od risovine koji je dobio od Meriliona na kocki, nakon što ga je pevač ukrao s tela onog gorštačkog poglavice. Krzno je smrdelo na

krv i buđ, ali je bilo toplo i debelo. Mord mu ga je oteo čim ga je ugledao.

Vetar mu je naletima oštarih kandži povlačio ćebe. Čelija mu je bila žalosno mala, čak i za kepeca. Ni pet stopa daleko, na mestu gde je trebalo da se nalazi zid, gde bi se zid *nalazio* u normalnoj tamnici, pod se završavao i počinjalo je nebo. Imao je mnogo svežeg vazduha i sunca, a noću meseca i zvezda, ali bi Tirion sve to odmah menjao za najmračniju, najstrašniju jamu u dubinama pod Livačkom stenom.

„Ti ćeš letiš“, obećao mu je Mord kada ga je gurnuo u ćeliju. „Dvajes’ dana, trijes’, mož’ bit’ pe’set. Onda ćeš letiš.“

Tamnica Erina bila je jedina u kraljevstvu iz koje su zatvorenici mogli da pobegnu kada god požele. Tog prvog dana, nakon što je satima sakupljao hrabrost, Tirion se pružio na stomak i dopuzao do ivice, da proviri i pogleda dole. Zamak Nebo bio je šest stotina stopa niže, a između nije bilo ničega sem vazduha. Kada bi iskrivio vrat u stranu, mogao je da vidi druge ćelije levo, desno i iznad svoje. Bio je pčela u kamenom saću, a neko mu je otkinuo krila.

U ćeliji je bilo hladno, vetar je danonoćno zavijao, a najgore od svega, pod je bio *pod nagibom*. Jedva primetnim, ali dovoljnim. Bojao se da sklopi oči, bojao se da će se u snu otkotrljati i probuditi u iznenadnom užasu pada u prazninu. Nije čudo što su ljudi gubili razum u nebeskim ćelijama.

Bogovi, spasite me, neki prethodni stanovnik napisao je na zidu nečim što je veoma ličilo na krv, *plavetnilo zove*. Tirion se u početku pitao ko je to bio i šta se sa njim desilo; kasnije je shvatio da radije ne želi da zna.

Da je samo začepio usta...

Nesrećni dečak je bio kriv za sve, gledao ga je odozgo s izrezbarenog prestola od čuvardrva ispod barjaka kuće Erina sa polumesecom i sokolom. Tiriona Lanistera su sa visine gledali čitavog života, ali retko su to činili šestogodišnjaci suznih očiju koji su morali da sede na debelim jastucima da bi se podigli na ljudsku visinu. „Da li je to zli čovek?“, upitao je dečak stežući lutku.

„Jeste“, rekla je ledi Liza s manjeg prestola kraj njega. Bila je sva u plavom, napuderisana i namirisana za udvarače koji su joj ispunjavali dvor.

„Tako je *mali*“, rekao je gospodar Gnezda sokolovog, kikoćući se.

„To je Tirion Bauk, od Kuće Lanistera, on je ubio tvog oca.“ Digla je glas tako da se čuo u čitavoj Visokoj dvorani Gnezda sokolovog, odzvanjajući među tananim stubovima i mlečnobelim zidovima, dopirući do uha svakog čoveka. „*Onje ubio kraljevu desnu ruku!*“

„O, znači i njega sam ja ubio?“, rekao je na to Tirion, kao budala.

Bio je to pravi trenutak da drži jezik za zubima i pogne glavu. To mu je sada bilo jasno; sedam mu paklova, to mu je i onda bilo jasno. Visoka dvorana Erina bila je dugačka i stroga, iz zidova od plavičastim venama prošaranog mermera izbijala je nekakva preteča hladnoća, ali su lica koja su ga okruživala bila još hladnija. Moć Livačke stene bila je daleko, a u Erinovom Dolu Lanisteri nisu imali prijatelja. Pokornost i tišina bi mu bile najbolja odbrana.

Ali je Tirion bio isuviše gadno raspoložen da bi mu razum prevladao. Na svoju sramotu, posustao je na poslednjoj deonici celodnevnog uspona do Gnezda sokolovog, njegove kratke noge nisu mogle da ga nose dalje. Bron ga je preneo ostatak puta, i to poniženje je dolilo ulje na vatru njegovog besa. „Izgleda da sam bio baš vredan, mališa“, rekao je on sa gorkim sarkazmom. „Pitam se kad li sam samo stigao da pobijem tolike ljude.“

Trebalo je da zna s kim ima posla. Liza Erin i njen slaboumni i slabašni sin na dvoru nisu bili poznati po smislu za humor, posebno kada bi žaoka bila upravljena ka njima.

„Bauče“, rekla je Liza ledeno, „držaćeš tu poganu jezičinu za zubima i razgovaraćeš uljudno s mojim sinom. U suprotnom ti obećavam da ćeš zažaliti. Zapamti gde se nalaziš. Ovo je Gnezdo sokolovo, a ovo oko tebe su vitezovi od Dola, časni ljudi koji su iskreno voleli Džona Erina. Svaki od njih je spreman da za mene i život da.“

„Ledi Erin, ako mi se bilo šta desi, moj brat Džejmi će im rado ispuniti tu želju.“ Još dok je izgovarao te reči, Tirion je znao da grdno greši.

„Umeš li ti da letiš, moj gospodaru Lanistere?“, upitala ga je ledi Liza. „Da li kepec ima krila? Ako nema, bilo bi mu bolje da proguta sledeću pretnju koja mu padne na pamet.“

„To nije bila pretnja“, rekao je Tirion. „To je bilo obećanje.“

Mali lord Robert na to skoči na noge, tako uznemiren da mu je ispala lutka. „Ne možeš nam ti ništa“, vrisnu on. „Ovde nam niko ne može ništa. Reci mu majko, reci mu da nam ovde niko ništa ne može.“ Dečak je počeo da se grči.

„Gnezdo sokolovo je neosvojivo“, objavila je ledi Liza mirno. Ona privuče sina i obgrli ga svojim punačkim belim rukama. „Bauk pokušava da nas zaplaši, mila dušice. Svi Lanisteri su lažovi. Niko neće nauditi mom slatkom dečku.“

Što je najgore od svega, bila je u pravu. Pošto je video kako se ovamo stiže, Tirion je lako mogao da zamisli kako bi bilo vitez u punom oklopu koji bi pokušavao da se popne u borbi, zasut strelama i kamenjem i na svakom koraku suočen sa neprijateljima. Reč *košmar* nije bila ni izdaleka dovoljna da to opiše. Nije bilo čudo što Gnezdo sokolovo nikada nije bilo osvojeno.

Ipak, Tirion nije uspeo da oćuti. „Nije neosvojivo“, rekao je on, „samo je nezgodno.“

Mladi Robert upre drhtavi prst u njega. „Ti si *lažov*. Majko, hoću da ga vidim kako leti.“ Dvojica gardista u nebeskoplavim plaštovima uhvatila su Tiriona za mišice, i digla ga od poda.

Samo bogovi znaju šta je tada moglo da se desi da nije bilo Kejtlin Stark. „Sestro“, pozvala je ona sa mesta među prestolima gde je stajala. „Molim te, seti se da je ovaj čovek *moj* sužanj. Neću da mu se išta desi.“

Liza Erin je na trenutak hladno odmerila sestru, a zatim ustala i sjurila se ka Tirionu, dok su dugačke haljine vitlale za njom. Na trenutak se pobojavao da će ga

udariti, ali je umesto toga zapovedila da ga puste. Njeni ljudi su ga bacili na pod, noge su ga izdale, i on je pao.

Mora da je bio sjajan prizor - s mukom se dizao na kolena, tek toliko da oseti grč u desnoj nozi, od čega je opet pao. Smeh se prolomio Visokom dvoranom Erina.

„Mali gost moje sestre previše je umoran da bi stajao“, objavi leđi Liza. „Ser Vardise, odvedi ga dole u tamnicu. Odmor u jednoj od nebeskih ćelija zasigurno će mu prijati.“

Gardisti su ga cimnuli u uspravan položaj. Tirion Lanister je visio između njih, slabašno mlatarajući nogama, lica crvenog od sramote. „Zapamtiću ovo“, rekao im je dok su ga odnosili.

I jeste, mada od toga nije bilo mnogo koristi.

U početku se tešio mislju da zatočeništvo ne može trajati dugo. Liza Erin je htela da ga osramoti, to je sve. Ponovo će ga pozvati, i to uskoro. Ako ne ona, onda će Kejtlin Stark hteti da ga ispita. Ovog puta će paziti šta priča. Neće se usuditi da ga tek tako ubiju; ipak je on Lanister od Livačke stene, i prolivanje njegove krvi značiće rat. Bar je u to uveravao sebe.

Sada više nije bio tako siguran. .

Možda su samo hteli da ga puste da tu čami, ali se bojao da nema snage za još mnogo čamotinje. Svakoga dana postajao je sve slabiji i bilo je samo pitanje vremena kada će ga Mordovi udarci ozbiljnije povrediti, pod uslovom da ga tamničar prethodno ne izgladni na smrt. Još koja noć hladnoće i gladi, i plavetnilo će početi da zove i njega.

Pitao se šta li se dešava izvan, uslovno rečeno, zidova njegove ćelije. Lord Tivin će sigurno poslati glasonoš kada vesti budu stigle do njega. Možda Džejmi upravo sada predvodi vojsku kroz Mesečeve planine... osim ako ne jaše na sever, protiv Zimovrela. Da li bilo ko van Dola uopšte pretpostavlja kuda ga je Kejtlin Stark odvela? Upitao se šta li će Sersei uraditi kada čuje. Kralj je mogao da naredi njegovo oslobađanje, ali da li će Robert poslušati svoju kraljicu ili svoju desnicu? Tirion nije gajio iluzije o kraljevoj ljubavi prema njegovoj sestr.

Ako Sersei bude iole pametna, zatražiće da sam kralj sudi Tirionu. Ned Stark neće moći da prigovori tom predlogu, osim ako ne želi da uvredi kraljevu čast. A Tirion će vrlo rado izaći na suđenje. Za kakva god ga ubistva optuživali, Starkovi za sada nisu imali nikakvih dokaza, bar koliko je on video. Neka iznesu svoje optužbe pred Gvozdenim prestolom i lordovima iz čitavog kraljevstva. To će im biti kraj. Samo da Sersei bude dovoljno pametna i to uvidi...

Tirion Lanister uzdahnu. Sestra mu je zaista posedovala izvesno primitivno lukavstvo, ali ju je gordost zaslepljivala. Ona će u svemu ovome videti uvredu, a ne novu priliku. A Džejmi je bio još i gori - prek, tvrdoglav i osvetoljubiv. Njegov brat nikada nije razvezivao čvor ako je mogao da ga preseče mačem.

Pitao se ko li je od njih dvoje poslao ubicu da učutka malog Starka i da li su

zaista odgovorni za smrt lorda Erina. Ako je bivša desnica bio ubijen, bilo je to spretno i vešto izvedeno. Ljudi njegovih godina često su iznenada umirali od bolesti. Nasuprot tome, slanje nekog siledžije sa ukradenim nožem na Brendona Starka delovalo mu je neverovatno nespretno. I kad smo već kod toga, zar nije *to* ono najčudnije...

Tirion zadrhta. E, *to* je već bila gadna sumnja. Možda jezovuk i lav nisu jedine zverke u šumi, a ako je tako, znači da ga neko upotrebljava kao piona. Tirion Lanister je mrzeo da ga upotrebljavaju.

Moraće da se izbavi odavde, i to brzo. Verovatnoća da savlada Morda bila je zanemarljiva, a niko mu neće krišom uneti šest stotina stopa dugačko uže, tako da će do slobode morati da dospe pameću. Jezik ga je doveo u ovu ćeliju; red bi bio da ga iz nje i izbavi.

Tirion ustade, iz sve snage se potrudivši da ne obrati pažnju na nagib poda i jedva primetno privlačenje ivice. On zalupa pesnicom po vratima. „*Morde*“, povika. „*Tamničaru! Morde, trebaš mi!*“ Morao je da lupa i više dobrih deset minuta pre nego što je čuo korake. Tirion zakorači unazad tren pre nego što se vrata s treskom otvoriše.

„Praviš buku“, zareža Mord, zakrvavljenih očiju. Iz jedne mesnate šake visio mu je kožni remen, širok i debeo, omotan oko pesnice.

Nikada im ne pokazuj da se bojiš, podseti se Tirion. „Da li bi voleo da se obogatiš?“, upita on.

Mord ga udari. Zamahnuo je kaišem tromo, ali koža uhvati Tiriona visoko po ruci. On se zatetura od siline udarca i zaškruta zubima od bola. „Nema pričaš, patuljak“, upozori ga Mord.

„Zlato“, reče Tirion, glumeći osmeh. „Livačka stena je puna zlata... *ahhhh...*“ Ovoga puta je udarac došao posle pravog zamaha i Mord se više uneo u njega, tako da je koža pucnula i poskočila. Udarila je Tiriona po rebrima i on pade na pod, jecajući. Natera se da digne pogled ka tamničaru. „Bogati k'o Lanisteri“, zastenja on. „Tako se kaže, Morde...“

Mord zabrunda. Remen zviznu kroz vazduh i raspali Tiriona pravo po licu. Bol je bio tako strašan da se nije sećao kako pada, ali kada je ponovo otvorio oči bio je na podu ćelije. U uhu mu je zvonilo, a usta su mu bila puna krvi. Pokuša da se podupre da bi se digao i prsti mu dodirnuše... ništavilo. Tirion povuče ruku ka sebi kao da se opekao, i dade sve od sebe da zaustavi disanje. Pao je na samu ivicu, koji pedalj od plavetnila.

„Još 'oćeš pričaš?“ Mord razvuče remen i snažno cimnu kožu. Tirion poskoči od pljeska. Tamničar se nasmeja.

On me neće gurnuti, reče Tirion očajnički dok je puzao od ivice. *Kejtlin Stark me hoće živog, neće se usuditi da me ubije*. On nadlanicom obrisu krv sa usana, osmehnu se i reče: „Ovaj poslednji je bio žestok, Morde.“ Tamničar je čkiljio, pokušavajući da ustanovi da li mu se ruga. „Umeo bih dobro da iskoristim snažne

ljude kao što si ti.“ Remen polete ka njemu, ali je ovog puta Tirion uspeo da mu izmakne. Okrznuo ga je po ramenu, ništa više. „Zlato“, ponovi on, povlačeći se poput raka, „više zlata nego što ćeš ovde videti za čitav život... mogao bi da postaneš lord. Lord Mord.“ Tirion iskašlja kuglu krvi i služi i ispljunu je u nebo.

„Nema zlato“, reče Mord.

To sluša! pomisli Tirion. „Oduzeli su mi kesu kada su me uhvatili, ali je zlato još uvek moje. Kejtlin Stark će možda zarobiti čoveka, ali se nikada neće spustiti tako nisko da ga opljačka. To ne bi bilo časno. Pomozi mi, i sve zlato je tvoje.“ Mordov remen zapalaca, ali je to bio slabašan, malodušan zamah, spor i prezriv. Tirion uhvati kožu rukom i čvrsto je stegnu. „Za tebe nema rizika. Treba samo da preneseš poruku.“

Tamničar cimnu Svoj kožni remen iz Tirionove šake. „Poruka“, reče on, kao da nikada ranije nije čuo tu reč. Namrštio se tako da su mu se na čelu pojavile duboke bore.

„Čuo si me, moj gospodaru. Samo odnesi moju poruku svojoj gospi. Reci joj...“ *Šta? Šta će naterati Lizu Erin da popusti? Nadahnuće iznenada ispuni Tiriona Lanistera.* „...da hoću da priznam svoje zločine.“

Mord podiže ruku i Tirion se spremi na novi udarac, ali tamničar zastade. Sumnjičavost i pohlepa su mu se jasno borili u očima. Želeo je to zlato, ali se ipak bojao prevare; izgledao je kao čovek koga su prevarili mnogo puta u životu. „Laže“, promrmlja on mračno. „Patuljak me prevari.“

„Daću ti pismeno obećanje“, obeća Tirion.

Neki nepismeni ljudi su pismenost prezirali; drugi su imali gotovo sujeverno strahopoštovanje prema pisanoj reči, kao da je neka vrsta mađije. Srećom, Mord je spadao u drugu grupu. Tamničar spusti remen. „Pišeš zlato. Mnogo zlata.“

„O, *mnogo* zlata“, potvrdi mu Tirion. „Kesa je tek predjelo, prijatelju moj. Moj brat nosi puni oklop od čistog zlata.“ Zapravo, Džejmijev oklop je bio od pozlaćenog čelika, ali ovaj magarac to ne bi znao da razlikuje.

Mord zamišljeno opipa remen, ali na kraju popusti i ode da donese papir i mastilo. Kada je pismo bilo gotovo, tamničar ga namršteno i sumnjičavo pogleda. „Sada odnesi moju poruku“, požurivao ga je Tirion.

Drhtao je u snu, kada su došli po njega, kasno te noći. Mord je otvorio vrata, ali je ćutao. Ser Vardis Egen probudi Tiriona vrhom čizme. „Na noge, Bauče. Moja gosa hoće da te vidi.“

Tirion protrlja pospane oči i na lice navuče masku koja nije imala nikakve veze sa njegovim pravim osećanjima. „Siguran sam da je tako, ali otkud ti ideja da ja želim da vidim nju?“

Ser Vardis se namršti. Tirion ga je dobro pamti iz godina koje je proveo u Kraljevoj Luci kao kapetan desničine kućne garde. Četvrtasto, obično lice, seda kosa, glomazna građa i - ni trunčice duha. „Tvoje želje me se ne tiču. Na noge, ili ćemo te odneti.“

Tirion nespretno ustade. „Hladna noć“, reče on opušteno, „a Visoka dvorana je puna promaje. Neću da se prehladim. Morde, budi tako ljubazan i donesi mi plašt.“

Tamničar ga žmirkavo pogleda, lica tupog od sumnjičavosti.

„Moj *plašt*“, ponovi Tirion. „Krzno crnog risa koje mi čuvaš. Sećaš se.“

„Donesi mu prokleti plašt“, reče ser Vardis.

Mord se ne usudi da gundā. Pogledom obeća Tirionu buduću odmazdu, ali ipak pođe po plašt. Kada je njime ogrnuo zatvorenika, Tirion se osmehnu. „Mnogo ti hvala. Misliću na tebe kada god ga budem nosio.“ On zabaci kraj dugačkog krzna preko desnog ramena i oseti toplinu, prvi put posle nekoliko dana. „Vodi, ser Vardise.“

Visoka dvorana Erina bila je obasjana svetlošću pedeset baklji, koje su gorele uz zidove. Ledi Liza je nosila crnu svilu, sa biserima izvezenim polumesecom i sokolom na grudima. Pošto mu se nije činila od onih koji bi prišli Noćnoj straži, Tirion pretpostavi da je odlučila kako je crnina prigodna odora kada se sluša priznanje. Njena dugačka kestenjasta kosa, upletena u složenu pletenicu, padala joj je preko levog ramena. Viši presto kraj nje bio je prazan; nema sumnje da se mali gospodar Gnezda sokolovog tresao u krevetu. Tirion je bar zbog toga bio zahvalan.

On se duboko pokloni i iskoristi priliku da se osvrne po dvorani. Ledi Erin je pozvala svoje vitezove i pratioce da čuju njegovo priznanje, baš kao što se nadao. Vide oštro lice ser Brindena Tulija i tupo lice lorda Nestora Rojsa. Pored Nestora je stajao mlađi čovek sa žestokim crnim zaliscima, koji je mogao biti samo njegov naslednik, ser Albar. Većina važnijih kuća iz Dola imale su predstavnike. Tirion primeti ser Lina Korbreja, vitkog kao mač, lorda Hantera sa gihtavim nogama, ledi Vejnvd, udovicu okruženu sinovima. Ostali su na sebi imali grbove koje nije prepoznavao: slomljeno koplje, zelenu otrovnicu, kulu u plamenu i krilati pehar.

Među lordovima Dola bili su i neki od njegovih saputnika sa Visokog drumā; ser Rodrik Kasel, bled od tek zaceljenih rana, stajao je kraj ser Vilisa Voda. Pevač Merilion je pronašao novu harfu. Tirion se osmehnu; šta god da se noćas desi, on nije želeo da ostane tajna, a niko neće bolje od pevača pronaći priču širom kraljevstva.

U dnu dvorane, Bron se oslanjao o stub. Najamnikove crne oči bile su usredsređene na Tiriona, a ruka mu je opušteno ležala na jabuci mača. Tirion mu uputi dug pogled, pitajući se...

Kejtlin Stark progovori prva. „Čuli smo da hoćeš da priznaš svoje zločine.“

„Hoću, moja gospo“, odgovori Tirion.

Liza Erin se osmehnu svojoj sestri. „Nebeske ćelije ih uvek slome. Tamo bogovi mogu da ih vide i nema tame u kojoj bi se skrili.“

„Meni on ne izgleda slomljeno“, reče ledi Kejtlin.

Ledi Liza se ne osvrnu na nju. „Kaži šta imaš“, naredi ona Tirionu.

A sada, da bacimo kocke, pomisli on, još jednom kratko pogledavši Brona. „Odakle da počnem? Ja sam grozan čovečuljak, priznajem. Moji zločini i gresi su

bez broja, gospodari moji i gospe. Spavao sam sa kurvama, ne jednom, već stotinu puta. Želeo sam smrt svoga gospodara oca i svoje sestre, naše milostive kraljice.“ Iza njega, neko se prigušeno nasmeja. „Nisam uvek bio dobar prema svojim slugama. Kockao sam se. Čak sam i varao, posramljen priznajem. Izrekao sam mnogo okrutnih i zlobnih stvari o plemenitim lordovima i gospama sa dvora.“ To izazva otvoren smeh. „Jednom sam...“

„*Tišina!*“ Okruglo i bledo lice Lize Erin planulo je ružičastim tonovima. „Šta to izводиš, patuljče?“

Tirion nakrivi glavu. „Kako šta? Pa priznajem svoje zločine, moja gospo.“

Kejtlin Stark zakorači napred. „Optužen si da si poslao najmljenog ubicu da pogubi mog sina Brena na spavanju i da si učestvovao u zaveri - ubistvu lorda Džona Erina, kraljeve desne ruke.“

Tirion joj odgovori bespomoćnim sleganjem ramenima. „Bojim se da *te* zločine ne mogu da priznam. Nikakva ubistva mi nisu poznata.“

Ledi Liza ustade s prestola od čuvar drveta. „*Ne dozvoljavam* da me ismevaš. Imao si svoju tačku, Bauče. Pretpostavljam da si uživao. Ser Vardise, vrati ga u tamnicu... ali mu ovog puta nađi manju ćeliju, sa nagnutijim podom.“

„Znači *ovako* se pravda sprovodi u Dolu?“, zagrme Tirion, tako glasno da se ser Vardis na trenutak ukipi. „Zar čast ne ide dalje od Krvavih dveri? Optužujete me za zločine, ja ih poričem, i vi me onda bacate u otvorenu ćeliju da se smrznem i crknem od gladi.“ On diže glavu, da bi svi dobro videli modrice od Mordovih udaraca. „Gde je kraljeva pravda? Zar Gnezdo sokolovo nije deo Sedam kraljevstava? Kažete da sam optužen. Dobro onda. *Zahtevam suđenje!* Pustite me da se branim, da se moja krivica ili nevinost utvrde javno, pred bogovima i pred ljudima.“

Tihi žamor ispuni Visoku dvoranu. Prešao ju je, Tirion je to znao. On je bio plemenitog roda, sin najmoćnijeg lorda u kraljevstvu, kraljičin brat. Nisu mogli da mu uskrate suđenje. Gardisti u nebeskoplavim ogrtačima krenuše ka Tirionu, ali ih ser Vardis zaustavi pokretom ruke i okrenu se leđima Lizi.

Njena mala usta je grčio svadljiv osmeh. „Ako ti bude suđeno, i ako budeš proglašen krivim za zločine za koje si optužen, onda po kraljevim zakonima moraš da platiš sopstvenom krvlju. Mi u Gnezdu sokolovom nemamo glavoseča, moj gospodaru Lanistere. Otvorite Mesečeva vrata.“

Gomila posmatrača se razmaknu. Uska vrata od čuvar drveta stajala su između dva vitka mermerna stuba. U blede drvo bio je urezan polumesec. Oni koji su stajali najbliže udaljiše se kada dvojica gardista krenuše ka njima. Jedan skinu tešku bronzanu rezu; drugi gurnu vrata. Plavi plaštovi im se zavijoriše, podignuti iznenadnim naletom vetra koji zaurla kroz otvorena vrata. Iza njih se nalazila praznina noćnog neba, posuta hladnim ravnodušnim zvezdama.

„Gledaj kraljevu pravdu“, reče Liza Erin. Plamenovi baklji u odaji zatreperiše kao zastavice, a tu i tamo se poneka ugasi.

„Liza, mislim da to nije mudro“, reče Kejtlin Stark dok je crni vetar kovitlao po dvorani.

Sestra ne obrati pažnju na nju. „Hoćeš suđenje, moj gospodaru Lanistere. Dobro onda, suđenje ćeš i dobiti. Moj sin će saslušati sve što imaš da kažeš, i onda ćeš čuti njegovu presudu. Onda ćeš otići... kroz jedna ili druga vrata.“

Izgleda tako zadovoljna sobom, pomisli Tirion, a i imala je zašto. Kako bi suđenje moglo da je ugrozi kada je njen slabić od sina sudija? Tirion pogleda Mesečeva vrata. *Majko, hoću da ga vidim kako leti!* rekao je dečak. Koliko li je samo ljudi balavi mali bednik već poslao kroz ta vrata?

„Zahvaljujem ti, moja dobra gospo, ali ne vidim razloga da uznemiravamo lorda Roberta“, reče Tirion uglađeno. „Bogovi znaju istinu o mojoj nevinosti. Ja želim njihovu presudu, ne presudu ljudi. Zahtevam suđenje borbom.“

Oluja iznenadnog smeha ispuni Visoku dvoranu Erina. Lord Nestor Rojs je frktao, ser Vilis se kikotao, ser Lin Korbrej je hroptao, a ostali su zabacili glave i smejali se dok im suze nisu potekle niz lice. Merilion je trapavo udario veseo akord na novoj harfi prstima slomljene ruke. Kao da je i vetar podrugljivo zviždao kroz Mesečeva vrata.

Vodnjikave oči Lize Erin delovale su nesigurno. Iznenadio ju je. „To pravo imaš, nema spora.“

Mladi vitez sa zelenom gujom na grudima iskorači i kleknu na jedno koleno. „Moja gospo, molim te, dozvoli mi čast da se borim za tebe.“

„Čast bi trebalo da pripadne meni“, reče stari lord Hanter. „Zbog ljubavi koju sam osećao prema tvom mužu, dozvoli mi da osvetim njegovu smrt.“

„Moj otac je vemo služio lordu Džonu kao visoki kućupravitelj u Dolu“, zagrne ser Albar Rojs. „Pusti da ja sada služim njegovom sinu.“

„Bogovi su naklonjeni čoveku koji se bori za pravednu stvar“, reče ser Lin Korbrej, „ali se ipak često ispostavi da je to čovek najveštiji s mačem. Svi znamo ko je to.“ On se skromno osmehnu.

Još desetak drugih ljudi progovori uglas, tražeći da ih čuju. Tirion oseti priličnu obeshrabrenost što toliko potpunih stranaca želi da ga ubije. Možda mu plan i nije tako pametan.

Ledi Liza ih ućutka dignutom rukom. „Zahvaljujem vam, gospodo moja, kao što bi vam zahvalio i moj sin da je među nama. U Sedam kraljevstava nema ljudi tako odvažnih i časnih kao što su vitezovi iz Dola. Kada bih samo mogla svima vama da pružim tu čast. Ali moram odabrati samo jednoga.“ Ona mahnu rukom. „Ser Vardise Egene, uvek si bio verna desna ruka moga gospodara muža. Ti ćeš biti naš megdandžija.“

Ser Vardis je bio neobično ćutljiv. „Moja gospo“, reče on ozbiljno, kleknuvši na jedno koleno, „molim te, daj taj teret nekom drugom, jer meni nije drag. Ovaj čovek nije ratnik. Pogledaj ga. Kepec, visok meni do pojasa, i sakatih nogu. Bilo bi sramota ubiti takvog čoveka i to nazvati pravdom.“

O, *odlično*, pomisli Tirion. „Slažem se.“ Liza ga prostreli pogledom. „Zahtevao si suđenje borbom.“

„A sada zahtevam megdandžiju, baš kao što si ga i ti sebi odabrala. Moj brat Džejmi će se rado boriti za mene, to znam.“

„Tvoj dragi Kraljeubica je stotinama liga daleko“, prasnu Liza Erin.

„Pošalji pticu po njega. Ja ću rado sačekati njegov dolazak.“

„Ti ćeš sutra izaći na megdan ser Vardisu.“

„Pevaču“, reče Tirion okrenuvši se Merilionu, „kada od ovoga budeš pravio baladu, zapamti da kažeš kako je ledi Erin jednom kepecu uskratila pravo na megdandžiju i poslala ga šepavog i izubijanog da se suoči s njenim najboljim vitezom.“

„*Ništa* ja tebi nisam uskratila!“, reče Liza Erin; glas joj beše piskutav od besa. „Odaberi svog megdandžiju, Bauče... ako misliš da ovde ima ljudi koji su spremni da za tebe umru.“

„Ako nemaš ništa protiv, radije bih odabrao nekog ko je spreman da za mene ubije.“ Tirion pogleda niz dugačku dvoranu. Niko se nije micao. Na trenutak - činjaše se dugim - on pomisli kako je sve to bilo kolosalna greška.

A onda u dnu odaje nastade komešanje. „Ja ću se boriti za kepeca“, doviknu Bron.

EDARD

Sanjao je stari san, o tri viteza u belim plastovima, kuli davno paloj i Lijeni u postelji od krvi.

U snu su prijatelji jahali sa njim, kao što je bilo i u životu. Ponosni Martin Kasel, Džorijev otac; verni Teo Vul; Iten Glover, koji je bio Brendonov štitonoša; ser Mark Rizvel, tihog glasa i mekog srca; čovek iz močvare, Hauland Rid; lord Dastin na svom velikom crvenom pastuvu. Ned je njihova lica nekada poznavao kao vlastito, ali godine iscede čoveku uspomene, čak i one za koje se kleo da ih nikada neće zaboraviti. U snu su oni bili samo senke, sive utvare na konjima od magle.

Bilo ih je sedmorica, nasuprot trojici. U snu kao što je bilo i u životu. Ali ipak ta trojica nisu bila obični ljudi. Čekali su pred okruglom kulom, sa crvenim planinama Dorne iza leđa, a beli plaštovi su im vijorili na vetru. A oni nisu bili senke; lica su im jasno sijala, čak i sada. Ser Artur Dejn, Jutarnji Mač, na usnama je imao tužan osmeh. Balčak velikog dvoručnog mača Zore virio mu je iznad desnog ramena. Ser Ozvel Vent klečao je na jednom kolenu, brusom oštreci mač. Preko njegove bele kacige krila je širio slepi miš njegove kuće. Između njih je stajao žestoki stari ser Džerold Hajtauer, Beli Bik, lord zapovednik Kraljeve garde.

„Tražio sam vas na Trozupcu“, rekao im je Ned.

„Nismo bili tamo“, odgovorio je ser Ozvel.

„Kada je pala Kraljeva Luka, ser Džejmi vam je pogubio kralja zlatnim mačem, a ja sam se pitao gde ste.“

„Bili smo daleko“, reče ser Džerold, „ili bi Eris još sedeo na Gvozdenom prestolu, a naš lažni brat bi goreo u sedam paklova.“

„Sišao sam dole do Krajoluja da razbijem opsadu“, rekao im je Ned, „i lordovi Tirel i Redvin su spustili barjake, poklonili se i obećali nam vernost. Bio sam siguran da ćete biti među njima.“

„Mi klanjanju nismo vični“, rekao je ser Artur Dejn.

„Ser Vilem Deri je utekao na Zmajkamen, sa vašom kraljicom i princom Viserisom. Mislio sam da ste možda otplovili s njima.“

„Ser Vilem je dobar i častan čovek“, rekao je ser Ozvel.

„Ali nije iz Kraljeve garde“, kazao je ser Džerold.

Nedove utvare mu se približiše, s mačevima od senki u rukama. Bilo ih je sedmorica protiv trojice.

„A sada počinje“, rekao je ser Artur Dejn, Jutarnji Mač. Isukao je Zoru i digao je obema rukama. Sečivo je bilo blede kao porcelan, živo od svetla.

„Ne“, rekao je Ned, s tugom u glasu. „Sada je gotovo.“ Dok su se sudarali, u kovitlacu čelika i senki, čuo je Lijenu kako viče. „*Edarde!*“, dozivala je. Oluja

ružinih latica dunula je preko krvlju prošaranog neba, plavog kao oči smrti.

„Lorde Edarde“, pozva Lijena ponovo.

„Obećavam“, prošapta on. „Lia, obećavam..“

„Lorde Edarde“, čovek ponovi iz tame.

Stenjući, Edard Stark otvori oči. Mesečina je lila kroz visoke prozore Desničine kule.

„Lorde Edarde?“ Senka je stajala nad krevetom.

„Koliko... koliko dugo?“ Čaršavi su bili zgužvani, noga mu je bila u gipsu. Tup talas bola prostruja mu bokom.

„Šest dana i sedam noći.“ Glas je pripadao Vejonu Pulu. Kućupravitelj je prislanjao šolju uz Nedove usne. „Pij, moj gospodaru.“

„Šta...?“

„Samo voda. Meštar Piseli je rekao da ćeš biti žedan.“

Ned otpi. Usne su mu bile suve i ispucale. Voda je bila slatka kao med.

„Kralj je ostavio naređenja“, reče mu Vejon Pul kada je čaša ispijena. „Hoće da razgovara s tobom, moj gospodaru.“

„Sutra“, reče Ned. „Kada budem jači.“ Sada nije mogao da se suoči s Robertom. Od sna je postao slab poput mačeta.

„Moj gospodaru“, reče Pul, „naredio je da te pošaljemo njemu čim otvoriš oči.“ Kućupravitelj se dade na paljenje sveća kraj kreveta.

Ned tiho prokle. Strpljenje nikada nije bilo Robertova vrlina. „Reci mu da sam suviše slab da bih došao kod njega. Ako hoće da razgovaramo, rado ću ga primiti ovde. Nadam se da ćeš ga probuditi iz najdubljeg sna. I pozovi...“ Nameravao je da kaže *Džorija*, kada se setio. „Pozovi kapetana moje garde.“

Alin uđe u spavaću odaju koji tren nakon što je kućupravitelj otišao. „Moj gospodaru.“

„Pul mi kaže da je prošlo šest dana“, reče Ned. „Moram da znam šta se u međuvremenu desilo.“

„Kraljeubica je pobegao iz grada“, reče mu Alin. „Priča se da je odjahao nazad u Livačku stenu, kod oca. Svi govore o tome kako je leđi Kejtlin uhvatila Bauka. Postavio sam dodatnu stražu, ako ti je po volji.“

„Jeste“, uveri ga Ned. „Moje kćeri?“

„Bile su sa tobom svakoga dana, moj gospodaru. Sansa se tiho moli, ali Arja...“ On zastade. „Nije prozborila ni reč otkada su te doneli. Ona je žestoka curica, moj gospodaru. Nikada ranije nisam video takav bes u ženskom stvorenju.“

„Šta god da se desi“, reče Ned, „bezbednost mojih kćeri mora da bude na prvom mestu. Bojim se da je ovo tek početak.“

„Neće im se ništa desiti, lorde Edarde“, reče Alin. „Životom jamčim za to.“

„Džori i ostali...“

„Predao sam ih Tihim sestrama, da ih pošalju na sever, u Zimovrel. Džori bi

želeo da počiva kraj svog dede.“

Moraće da počiva kraj dede, pošto je Džorijev otac sahranjen daleko na jugu. Martin Kasel je stradao zajedno s ostalima. Ned je nakon toga srušio kulu i upotrebio njeno krvavo kamenje za gradnju osam mogila na grebenu. Pričalo se da je Regar to mesto zvao Kula radosti, ali je za Neda ono bilo gorka uspomena. Bila su sedmorica protiv trojice, ali su ipak samo dvojica preživela; Edard Stark i mali močvarac, Hauland Rid. Nije mu se činilo kao dobro znamenje to što je nakon tolikih godina ponovo sanjao taj san.

„Dobro si postupio, Aline“, govorio je Ned kada Vejon Pul ponovo uđe. Kućeprevodnik se duboko pokloni. „Veličanstvo je pred vratima, gospodaru, u pratnji kraljice.“

Ned se pridže, mršteći se od bola u nozi. Nije očekivao da će i Sersei doći. To što je bila tu nije obećavalo ništa dobro. „Pusti ih unutra, i ostavi nas nasamo. Ono što ćemo reći ne sme otići dalje od ova četiri zida.“ Pul se tiho povuče.

Robert je imao vremena da se obuče. Na sebi je imao crni somotski dublet sa okrunjenim jelenom Barateona izvezenim zlatnom srmom i zlatno-crni karirani ogrtač. U ruci mu je bio vrč vina, a lice mu je već bilo crveno od pića. Sersei Lanister uđe iza njega, s tigarom optočenom draguljima u kosi.

„Veličanstvo“, reče Ned. „Oprosti mi. Ne mogu da ustanem.“

„Neka“, reče kralj grubo. „Hoćeš vina? Sa Senice je. Dobra godina.“

„Malu čašu“, reče Ned. „Još mi se muti u glavi od makovog mleka.“

„Čovek na tvom mestu bi trebalo da je srećan što mu je glava još na ramenima“, izjavi kraljica.

„Tišina, ženo“, brecnu se Robert. On donese Nedu čašu vina. „Noga te još boli?“

„Pomalo“, reče Ned. Vrtelo mu se u glavi, ali nije hteo da pred kraljicom pokaže slabost.

„Piseli se kune da će dobro zarasti.“ Robert se namršti. „Pretpostavljam da znaš šta je Kejtlin uradila?“

„Znam.“ Ned otpi kratak gutljaj vina. „Moja gospa je potpuno nedužna, veličanstvo. Sve je radila po mom naređenju.“

„Nede, *nisam* srećan“, zareža Robert.

„S kojim pravom se usuđuješ da takneš nekoga moje krvi?“, upita Sersei. „Šta misliš, ko si ti?“

„Kraljeva desna ruka“, reče joj Ned s ledenom ugladenošću. „Čovek kome je tvoj vlastiti gospodar muž naredio da čuva kraljev mir i vrši kraljevu pravdu.“

„Ti si *bio* desna ruka“, počeo Sersei, „ali sada...“

„*Tišina!*“, zaurla kralj. „Postavila si mu pitanje i on ti je odgovorio.“ Sersei popusti, ledena od besa, a Robert se ponovo okrenu Nedu. „Da čuvaš kraljev mir, kažeš. Je l’ tako čuvaš moj mir, Nede? Sedmorica ljudi su poginula...“

„Osmorica“, ispravi ga kraljica. „Tregar je umro ovog jutra, od udarca lorda Starka.“

„Otmice na Kraljevskom drumu i pijana klanica na ulicama mog grada“, reče kralj. „Neću to da dozvolim, Nede.“

„Kejtlin je imala valjane razloge da uhvati Bauka... „

„Rekao sam, *neću* to da dozvolim! Nek se nose njeni razlozi. Naredićeš joj da smesta pusti kepeca i izmirićeš se sa Džejmijem.“

„Tri moja čoveka su iskasapljena na moje oči zato što je Džejmi Lanister poželeo da me *kazni*. To da zaboravim?“

„Moj brat nije izazvao tu svađu“, reče Sersei kralju. „Lord Stark se pijan vraćao iz bordela. Njegovi ljudi su napali Džejmija i njegove gardiste, baš kao što mu je i žena napala Tiriona na Kraljevskom drumu.“

„Dovoljno dobro me poznaješ, Roberte“, reče Ned. „Pitaj lorda Beliša ako sumnjaš. On je bio tamo.“

„Pričao sam sa Maloprstićem“, reče Robert. „Tvrdi da je odjahao po zlatne plaštove pre nego što je borba počela, ali priznaje da ste se vraćali iz neke javne kuće.“

„*Neke* javne kuće? Proklete ti oči, Roberte, otišao sam tamo da bih ti video kćer! Majka joj je dala ime Bara. Izgleda isto kao i tvoja prva kćerka, koja se rodila dok smo bili momci u Dolu.“ Posmatrao je kraljicu dok je govorio; lice joj je bilo maska, mirno i blede, nije otkrivalo ništa.

Robert pocrvene. „Bara“, progunda on. „To je kao trebalo da mi se dopadne? Prokleta bila. Mislio sam da je obazrivija.“

„Ona nema više od petnaest godina, kurva je, i ti očekuješ da bude *obazriva*?“, reče Ned s nevericom. Noga je počinjala žestoko da ga boli. S mukom je obuzdavao bes. „Siroto dete je zaljubljeno u tebe, Roberte.“

Kralj kratko pogleda Sersei. „Ovo je nedostojna tema za kraljičine uši.“

„Njenom veličanstvu se neće dopasti ništa od onoga što imam da kažem“, odgovori Ned. „Čuo sam da je Kraljeubica pobegao iz grada. Daj mi dozvolu da ga privedem pravdi.“

Kralj promućka vino po čaši, zamišljen. Otpi gutljaj. „Ne“, reče on. „Dosta mi vas je. Džejmi je ubio trojicu tvojih ljudi, a ti pet njegovih. Sada je gotovo.“

„To je tvoje poimanje pravde?“, prasnu Ned. „Ako je tako, drago mi je što ti više nisam desnica.“

Kraljica pogleda svog muža. „Da se bilo ko usudio da se ovako obraća Targarjenima...“

„Hoćeš da kažeš da treba da budem kao Eris?“, prekide je Robert.

„Hoću da kažem da treba da budeš *kralj*. Džejmi i Tirion su i tvoja braća, po svim zakonima braka i sponama koje nas vežu. Starkovi su oterali jednog i oteli drugog. Ovaj čovek te sramoti svakim svojim dahom, a ti samo stojiš tu pokorno i

pitaš ga da li ga noga boli i hoće li vina.“

Robertovo lice potamne od besa. „Koliko puta moram da ti ponovim da skратиš jezik, ženo?“

Serseino lice bilo je oličenje prezira. „Kakva smo mi šala bogova, ti i ja“, reče ona. „Trebalo bi da ti nosiš suknju, a ja oklop.“

Ljubičast od besa, kralj zamahnu i nadlanicom joj odvali žestok šamar. Ona se zatetura, udari u sto i pade, ali pri tom ne ispusti ni zvuk. Tanki prsti joj predoše obrazom, gde je glatka i bela koža već rumenela. Sutra će joj modrica pokrivati pola lica. „Ovo ću nositi kao znak časti“, reče ona.

„Nosi ga ćutke, ili ću da te častim ponovo“, obeća joj Robert. On pozva stražu. Ser Merin Trent uđe u sobu, visok i ozbiljan u belom oklopu. „Kraljica je umorna. Otprati je do njenih odaja.“ Vitez pomože Sersei da ustane i izvede je bez ijedne reči.

Robert dohvati vrč i napuni svoju čašu. „Vidiš li ti šta mi ona radi, Nede.“ Kralj jede, pažljivo držeći čašu. „Moja voljena žena. Majka moje dece.“ Bes ga je napustio; u njegovim očima Ned ugleda nešto tužno i uplašeno. „Nije trebalo da je udarim. To nije bilo... nije bilo *kraljevski*. Zagledao se u svoje šake, kao da ne zna tačno čemu služe. „Uvek sam bio jak... niko nije mogao da mi se suprotstavi, baš niko. Kako da se boriš sa nekim kada ne možeš da ga udaraš?“ Zbunjen, kralj zavrte glavom. „Regar... Regar je pobedio, proklet bio. Ja sam ga ubio, Nede, zario sam šiljke buzdovana kroz njegov crni oklop, pravo u njegovo crno srce, i umro mi je pred nogama. O tome su spevali pesme. A ipak je nekako on pobedio. On sada ima Lijenu, a ja imam *ovu*.“ Kralj isprazni čašu.

„Veličanstvo“, reče Ned Stark, „moramo da razgovaramo...“ Robert pritisnu slepoočnice vrhovima prstiju. „Muka mi je od priče. Sutra idem u Kraljevu šumu u lov. To što imaš da mi kažeš može da sačeka dok se ne vratim.“

„Ako su bogovi dobri, neću biti ovde kada se vratiš. Naredio si mi da se vratim u Zimovrel, sećaš se?“

Robert ustade, uhvativši se za ivicu kreveta da bi održao ravnotežu. „Bogovi su retko dobri, Nede. Na, ovo je tvoje.“ On iz džepa u postavi ogrtača izvadi teški srebrni broš u obliku šake i baci ga na krevet. „Hteo ti to ili ne, ti si moja desnica, proklet bio. Zabranjujem ti da odeš.“

Ned podiže srebrni broš. Izgledalo je da nema izbora. Noga ga je bolela, i on se oseti bespomoćnim poput deteta. „Mala Targarjenka...“

Kralj zastenja. „Sedam mu paklova, ne počinji opet s tim. To je gotovo i neću više da čujem ni reč.“

„Zašto hoćeš da ti budem desnica, kada nećeš da slušaš moje savete?“

„Zašto?“ Robert se nasmeja. „A zašto da ne? Neko mora da vlada ovim prokletim kraljevstvom. Stavi broš, Nede. Dobro ti stoji. A ako mi ga ikada opet baciš u lice, kunem ti se, zakačiću prokletinju na grudi Džejmija Lanistera.“

KEJTLIN

Istočno nebo bilo je boje ruža i zlata dok se sunce dizalo nad Erinovim dolom. Kejtlin Stark je gledala svetlost kako se širi, oslonjena na tanano rezbarenu kamenu ogradu svoje terase. Pod njom je svet prelazio iz crnog u tamnoplavo, pa u zeleno kako je zora klizila uz polja i šume. Blede bele magle podigle su se sa Alisinih suza, gde su se vode obrušavale sa obronaka planina i započinjale svoj dugački pad niz Džinovo koplje. Kejtlin je na licu osećala jedva primetan dodir sićušnih kapljica.

Alisa Erin je doživela da joj muž, braća i sva deca poginu, ali u čitavom životu nije prolila ni suzu. Zato su bogovi odlučili da neće naći mira u smrti sve dok njeno plakanje ne natopi crnu zemlju Dola, u kojoj su sahranjeni oni koje je volela. Alisa je umrla pre šest hiljada godina, a ipak ni kap bujice još nije stigla do dna doline. Kejtlin se zapitala koliki bi vodopad njene suze napravile kada umre. „Ispričaj mi i ostalo“, reče ona.

„Kraljeubica gomila vojsku kod Livačke stene“, odgovori ser Rodrik Kasel iz sobe iza nje. „Tvoj brat piše da je poslao glasonoše u Stenu i da je zahtevao od lorda Tivina da kaže šta smeru, ali nije dobio odgovor. Edmur je naredio lordu Vensu i lordu Pajperu da čuvaju prolaz ispod Zlatnog zuba. Kune se da neće prepustiti ni pedalj zemlje Tulijske a da je prethodno ne natopi lanisterskom krvlju.

Kejtlin se okrenu od izlaska sunca. Njegova lepota joj nije popravila raspoloženje; činilo joj se okrutnim da dan započne ovako lepo, a da se završi tako ružno kao što je izgledalo da hoće. „Edmur šalje glasnike i kune se“, reče ona, „ali Edmur nije gospodar Brzorečja. Šta je s mojim gospodarom ocem?“

„Lord Hoster se ne spominje u poruci, moja gospo.“ Ser Rodrik povuče zaliske. Porasli su opet, beli i nakostrešeni kao trnovito žbunje, dok se oporavljao od rana; sada je izgledao skoro kao onaj stari.

„Moj otac ne bi prepustio odbranu Brzorečja Edmuru da nije veoma bolestan“, reče ona zabrinuto. „Trebalo je da me probudite čim je stigla ova ptica.“

„Tvoja gospa sestra je mislila da je bolje da se naspavaš, kako mi je rekao meštar Kolmon.“

„Trebalo je da me probudite“, bila je uporna.

„Meštar mi kaže da sestra hoće da razgovara s tobom nakon borbe“, reče ser Rodrik.

„Znači, i dalje namerava da održi tu lakrdijašku predstavu?“ Kejtlin se namršti. „Sve vreme igra na muziku koju kepec svira, a suviše je ohola da bi to videla. Šta god da se desi ovog jutra, ser Rodriče, krajnje je vreme da krenemo. Meni je mesto u Zimovrelu, uz moje sinove. Ako si dovoljno snažan da putuješ, zatražiću od Lize pratnju do Galebova. Tamo ćemo naći neki brod.

„Opet brod?“, ser Rodrik malčice pozelene, ali uspe da ne zadrhti. „Biće tvoja

volja, moja gospo.“

Stari vitez je čekao pred vratima dok je Kejtlin pozivala sluge koje joj je dala Liza. Ako porazgovara sa sestrom pre dvoboja, možda će uspeti da je ubedi, mislila je dok su je oblačili. Lizine odluke su veoma zavisile od njenog raspoloženja, a raspoloženje joj se menjalo svaki čas. Stidljiva devojka koju je znala u Brzorečju izrasla je u ženu koja je na mahove bila ohola, bojažljiva, okrutna, odsutna, preka, stidljiva, plašljiva, tašta i, iznad svega, *nepostojana*.

Kada im je njen odvratni tamničar dopuzao i javio da Tirion Lanister želi da prizna, Kejtlin je savetovala Lizi da kepeca izvedu samo pred njih dve, ali ne, njena sestra je od toga morala da napravi predstavu za čitav Dol. A sada ovo...

„Lanister je *moj* sužanj“, reče ona ser Rodriku dok su se spuštali niz stepenište tornja i išli kroz hladne bele hodnike Gnezda sokolovog. Kejtlin je na sebi imala jednostavnu odoru od sive vune sa posrebrenim pojasom. „Moramo na to da je podsetimo.“

Pred vratima Lizinih odaja naleteše na njenog strica koji je upravo izjurio. „Idete da se pridružite festivalu luda?“, besno dobaci ser Brinden. „Posavetovao bih ti da joj lupiš koji šamar da se opameti, kada bih smatrao da će od toga biti neke koristi, ali se bojim da bi te samo zbolela ruka.“

„Stigla je ptica iz Brzorečja“, počeo Kejtlin, „pismo od Edmura...“

„Znam, dete.“ Crna riba koja mu je držala plašt bila je jedini ukras na Brindenu. „Ja sam to morao da čujem od meštra Kolmona. Zatražio sam od tvoje sestre dozvolu da sa hiljadu iskusnih ljudi smesta krenem za Brzorečje. Znaš li šta mi je rekla? *Dol ne može da se liši nijednog jedinog mača, a kamoli hiljadu, striče*, rekla je. *Ti si vitez od Dveri. Tvoje mesto je ovde.*“ Nalet detinjeg smeha dopre iz sobe iza njegovih leđa i on se mračno osvrnu preko ramena. „E pa, rekao sam joj da onda može slobodno da traži novog viteza od Dveri. Bio crna riba ili ne, i dalje sam Tuli. Pre večeri krećem za Brzorečje.“

Kejtlin nije mogla da se pretvara kako je iznenađena. „Sam? Znaš jednako dobro kao i ja da nećeš preživeti Visoki drum. Ser Rodrik i ja se vraćamo za Zimovrel. Kreni s nama, striče. Ja ću ti dati hiljadu ljudi. Brzorečje se neće boriti samo.“

Brinden se na trenutak zamisli, a onda se složi klimnuvši blago. „Kako ti kažeš. To je zaobilazan put do kuće, ali je sigurniji. Sačekaću te dole.“ On odmaršira, praćen vijorenjem svog plašta.

Kejtlin i ser Rodrik se pogledaše. Prodoše kroz vrata praćeni visokim, nervoznim zvukom dečjeg kikotanja.

Lizine odaje su se otvarale na malu baštu, krug zemlje i trave pun plavog cveća, sa svih strana okružen visokim belim kulama. Zidari su nameravali da tu bude bogošuma, ali je Gnezdo sokolovo ležalo na tvrdom planinskom kamenu, i ma koliko zemlje bilo dovučeno iz Dola, nije im pošlo za rukom da čuvardrvo tu pusti korenje. Zbog toga su gospodari Gnezda sokolovog posejali travu i posadili skulpture među niskim cvetnim žbunjem. Tu će se susresti dvojica megdandžija - da

stave svoje živote i život Tiriona Lanistera u ruke bogova.

Liza, sveže okupana i odevena u beličasti somot s niti punom safira i mesečevih opala oko mlečnobelog vrata, sedela je na terasi iznad poprišta buduće borbe okružena svojim vitezovima, pratiocima i gospodarima, velikim i malim. Većina je još uvek gajila nade da će dobiti njenu ruku i kraj nje vladati Erinovim Dolom. Po onome što je Kejtlin videla tokom svog boravka u Gnezd u sokolovom, bile su to uzaludne nade.

Drvena platforma podignuta je da bi se Robertova stolica izdigla; tu je sedeo gospodar Sokolovog gnezda, kikotao se i tapšao dvojici drvenih vitezova koji su se mlatili vođeni nitima u rukama grbavog lutkara u plavo-belom kariranoj odeći. Iznete su posude s kupinama i slatkim pavlakom i gosti su pili slatko vino s mirisom narandži iz filigranskih srebrnih čaša. *Festival luda*, rekao je Brinden, i bilo je jasno zašto.

Na terasi se Liza veselo nasmejala nekoj šali lorda Hantera i gricnula kupinu sa vrha bodeža ser Lina Korbreja. Oni su bili udvarači koji su dobro stajali u Lizinim očima... danas, barem. Kejtlin je teško mogla da odluči koji je od njih dvojice neprikladniji. Ion Hanter je bio stariji od Džona Erina, napola osakaćen gihtom, i proklet sa tri svadljiva sina, jednim gramzivijim od drugog. Ser Lin je bio drugačija zabluda - vitak i naočit, naslednik drevne ali osiromašene kuće, tašt, svojeglav, prgav... a, šaputalo se, i nepopravljivo nezainteresovan za telesne čari žena.

Kada je Liza primetila Kejtlin, poželeva joj je dobrodošlicu sestrinskim zagrljajem i vlažnim poljupcem u obraz. „Zar nije divno jutro? Bogovi nam se osmehuju. Molim te, probaj čašu vina, mila sestro. Lord Hanter je bio ljubazan i poslao nam ga je iz svojih podruma.“

„Neka, hvala. Lizo, moramo da razgovaramo.“

„Kasnije“, obeća joj sestra, već se okrećući od nje.

„Sada.“ Kejtlin je progovorila mnogo glasnije nego što je nameravala. Ljudi počеше da se osvrću. „Lizo, ne smeš dozvoliti da se ova ludost dogodi. Bauk nam je vreden živ. Ako umre, biće samo hrana za vrane. A ako njegov megdandžija danas pobedi...“

„Ništa od toga, moja gospo“, pokuša da je uveri lord Hanter, potapšavši je po ramenu rukom posutom staračkim pegama. „Ser Vardis je velik junak. Lako će izaći na kraj s plaćenikom.“

„Zaista, moj gospodaru?“, reče Kejtlin hladno. „Ja baš nisam tako sigurna.“ Videla je Brona kako se bori na Visokom drumu; to što je on preživeo put a drugi nisu nije bila slučajnost. Kretao se kao panter, a ružni mač mu je bio kao produžetak ruke.

Lizini udvarači su se skupljali oko njih kao pčele oko cveta. „Žene slabo razumeju te stvari“, reče ser Morton Vejnvud. „Ser Vardis je vitez, draga gospo. Ovaj momak, pa, svi ljudi njegovog soja su u srcu kukavice. Mogu biti korisni u

bici, kada su okruženi hiljadama sebi ravnih, ali ako ih ostaviš nasamo, sva kuraž im brzo iščili.“

„Recimo da ste u pravu“, reče Kejtlin s ljubaznim izrazom koji je jedva održavala. „Šta ćemo dobiti kepečevom smrću? Mislite li da će Džejmi dati pet para na to što smo mu *sudili* pre nego što smo ga bacili s planine?“

„Bolje da mu odsečemo glavu“, predloži ser Lin Korbrej. „Kada Kraljeubica dobije Baukovu glavu, biće mu to upozorenje.“

Liza nestrpljivo odmahnu svojom do pojasa dugačkom kestenjastom kosom. „Lord Robert hoće da ga vidi kako leti“, reče ona, kao da to sve rešava. „A Bauk ima samo sebe da krivi. Sam je tražio suđenje borbom.“

„Ledi Liza nije mogla da ga odbije na častan način, čak i da je to želela“, izveštačeno reče lord Hanter.

Kejtlin pokuša da ne obraća pažnju na ostale i da se usredsredi samo na sestru. „Podsećam te, lord Tirion je *moj* sužanj.“

„A ja podsećam *tebe* da je kepec ubio mog gospodara muža!“ Podigla je glas. „Otrovao je kraljevu desnu ruku i ostavio moju dragu dušicu bez oca, i sada hoću da ga vidim kako plaća!“ Naglo se okrenuvši, u vihoru haljina,

Liza odjuri preko terase. Ser Lin, ser Morton i ostali udvarači hladno klimnuše Kejtlin i krenuše za njom.

„Stvarno misliš da je to bio on?“, upita je ser Rodrik tiho kada su ponovo ostali sami. „Da je on ubio lorda Džona? Bauk to poriče, i to žestoko...“

„Verujem da su Lanisteri ubili lorda Erina“, odgovori Kejtlin, „a da li je to baš bio Tirion, ili ser Džejmi ili kraljica, ili svi oni zajedno, ne mogu nikako da znam.“ Liza je okrivila Sersei u pismu koje je poslala za Zimovrel, ali je sada izgleda bila uverena da je Tirion ubica... možda zato što je kepec bio tu, dok je kraljica bila bezbedna iza zidina Crvene tvrđave, stotinama liga na jug. Kejtlin skoro da je žalila što nije spalila sestrino pismo pre nego što ga je pročitala.

Ser Rodrik čupnu zaliske. „Otrov, pa... to može biti kepečevo delo, tačno. Ili Serseino. Kaže se da je otrov žensko oružje, s oproštenjem, moja gospo. Kraljeubica, već... on mi uopšte nije drag, ali to ne bi ličilo na njega. Isuviše voli da vidi krv na svom zlatnom maču. *Da li* je to bio otrov, moja gospo?“ Kejtlin se namršti, obuzeta nekakvom nelagodom. „Kako bi im inače uspelo da izgleda kao prirodna smrt?“ Iza nje, lord Robert ciknu od zadovoljstva kada jedan drveni vitez preseče drugoga nadvoje, prosuvši mlaz crvene piljevine na pod terase. Ona pogleda svog sestra i uzdahnu. „Dečak je stravično zapušten. Nikada neće biti dovoljno jak da vlada, osim ako ne bude na neko vreme odvojen od majke.“

„Njegov gospodar otac se slagao s tobom“, reče glas iza nje. Ona se okrenu i ugleda meštra Kolmona s čašom vina u ruci. „Znaš, nameravao je da dečaka pošalje da odraste na Zmajkameni... oh, nije trebalo to da kažem.“ Jabučica mu je nervozno poigrala ispod meštarskog lanca. „Bojim se da sam popio previše ovog odličnog vina lorda Hantera. Živci su mi potpuno popustili zbog predstojećeg

krvoprolića...”

„Grešiš, meštre“, reče Kejtlin. „Trebalo je da ide u Livačku stenu, a ne na Zmajkamen, i to je ugovarano nakon desničine smrti, bez saglasnosti moje sestre.“

Meštrova glava se trgnu tako naglo na njegovom smešno dugačkom vratu, da je i sam na tren izgledao kao lutan. „Ne, s oprostjenjem, moja gospo, ali lord Džon...”

Zvono se snažno oglasi ispod njih. I veliki lordovi i služavke ostaviše sve i dođoše do balustrade. Ispod su dvojica gardista u nebeskoplavim plaštovima vodili Tiriona Lanistera. Dežmekasti obrednik Gnezda sokolovog dopratio ga je do kipa u središtu bašte, uplakane žene isklesane u belom mermeru, koja je bez sumnje trebalo da bude Alisa.

„Zli mali čovek“, reče lord Robert, kikoćući se. „Majko, smem li da ga nateram da poleti? Hoću da ga vidim kako leti.“

„Kasnije, dušice moja mila“, obeća mu Liza.

„Prvo suđenje“, reče otegnuto ser Lin Korbrej, „a *onda* pogubljenje.“

Tren kasnije dvojica megdandžija pojaviše se na suprotnim krajevima bašte. Viteza su pratila dvojica mladih štitonoša, a plaćenika kaštelan Gnezda sokolovog.

Ser Vardis Egen bio je pokriven čelikom od glave do pete, u teškom punom oklopu s postavljenim plaštom. Velike toke s plavim polumesecom i sokolom kuće Erina štatile su ranjive spojeve ruku i grudi. Suknja od naslaganih metalnih ploča išla mu je od pojasa pa do iznad kolena, dok mu je debeo štitnik za vrat pokrivao grlo. Sokolova krila štrčala su sa njegove kacige, a vizir mu je bio oštar kljun s tankim prorezom za oči.

Bron je bio tako lagano oklopljen da je u poređenju s vitezom izgledao gotovo nag. Nosio je samo crnu nauljenu verižnjaču preko tvrdog kožnog prsluka, okruglu plitku čeličnu kacigu sa štitnikom za nos i usko prileglu kapuljaču od čelične žice. Čizme dugačkih sara sa čeličnim štitnicima za cevanice donekle su mu štatile noge, a diskovi od crnog gvožđa bili su ušiveni u prste njegovih rukavica. Ipak je Kejtlin primetila da je najamnik skoro za glavu viši od svog protivnika i da ima duži raspon ruku... a bio je i bar petnaest godina mlađi, koliko je ona mogla da vidi.

Oni kleknuše u travi pod uplakanom ženom, okrenuti jedan drugome, dok je Lanister stajao između njih. Obrednik izvadi brušenu kristalnu sferu iz meke platnene vreće sa pojasa. Podiže je visoko iznad glave i svetlo se rasprsnu. Duge zaigraše na Baukovom licu. Visokim, svečanim i zapevajućim glasom, obrednik zatraži od bogova da vide i budu svedoci, da nađu istinu u duši ovog čoveka, da mu daju život i slobodu ako je nevin, smrt ako je kriv. Glas je odjekivao među tornjevima.

Kada poslednji odjek zamre, obrednik spusti kristal i žurno ode. Tirion se naže i prošapta nešto Bronu, pre nego što ga gardisti odvedoše. Najamnik ustade smejući se i očisti travu s kolena.

Robert Erin, gospodar Gnezda sokolovog i branilac Dola, vrpeljio se nestrpljivo na svojoj uzdignutoj stolici. „A kada će da se tuku?“, upita on tugaljivo.

Jedan štitonoša pomože ser Vardisu da ustane. Drugi mu donese trouglasti štit skoro četiri stope visok, od teške hrastovine i posut gvozdenim zakivcima. Vezaše mu ga za levu podlakticu. Kada Lizin kaštelan ponudi Bronu sličan štit, najamnik pljunu i mahnu mu da ode. Tri dana stara, gruba crna brada pokrivala mu je vilicu i obraze, ali to nije bilo zato što mu je nedostajao brijač; oštrica njegovog mača imala je preteći odsjaj čelika koji je svakoga dana brušen satima, sve dok nije postao preoštar za dodir.

Ser Vardis pruži ruku u metalnoj rukavici i paž mu doda lep dvosekli dugački mač. U oštricu je bio ugraviran planinski horizont; jabuka mu je bila u obliku sokolove glave; krsnica u obliku krila. „Taj sam mač dala da se iskuje za Džona u Kraljevoj Luci“, reče Liza svojim gostima ponosno dok su posmatrali kako ga ser Vardis isprobava. „Nosio ga je uvek kada je sedeo na Gvozdenom prestolu u ime kralja Roberta. Zar nije prelep? Učinilo mi se da će biti neke pravde u tome što će naš megdandžija osvetiti Džona njegovim sopstvenim oružjem.“

Gravirani srebrni mač je van svake sumnje bio prelep, ali se Kejtlin činilo da bi ser Vardisu mnogo više prijalo njegovo sopstveno oružje. Ipak nije rekla ništa; bila je umorna od jalovih rasprava sa svojom sestrom.

„Hoću da se tuku!“, viknu lord Robert.

Ser Vardis se okrenu ka gospodaru Sokolovog gnezda i diže mač na pozdrav. „Za Gnezdo sokolovo i za Dol!“

Tirion Lanister je sedeo na balkonu na suprotnoj strani bašte, okružen stražarima. Bron se okrenu ka njemu i ovlaš ga pozdravi.

„Čekaju tvoju zapovest“, reče ledi Liza svom gospodaru sinu.

„*Tucite se!*“, vrisnu dečak, uzdrhtalih ruku kojima se grčevito držao za stolicu.

Ser Vardis se okrenu u mestu, digavši teški štit. Bron stade naspram njega. Mačevi im se sudariše, jednom, dvaput. Bilo je to ispitivanje. Najamnik ustuknu za korak. Vitez krenu za njim, držeći štit pred sobom. Pokuša sa zamahom, ali se Bron trgnu unazad, tik van domašaja, i srebrno sečivo zapara samo vazduh. Bron je kružio udesno. Ser Vardis ga je pratio, držeći štit između sebe i svog protivnika. Vitez krenu napred, pažljivo gazeći po neravnom tlu. Najamnik se povuče, dok mu je u uglovima usana igrao osmejak. Ser Vardis napade, zamahujući, ali Bron odskoči, lagano preskočivši niski, mahovinom obrasli kamen. Sada najamnik počeo da kruži ulevo, dalje od štita, prema vitezovom nezaštićenom boku. Ser Vardis pokušao da ga potkači po nogama, ali nije mogao da dohvati. Bron otplesa dalje nalevo. Ser Vardis se okretao u mestu.

„Ovaj je neki strašljivac“, reče glasno lord Hanter. „Stani i bori se, kukavice!“ Drugi glasovi mu se pridružiše.

Kejtlin pogleda ser Rodrika. Njen kaštelan kratko odmahnu glavom. „Hoće da ga ser Vardis juri. Težina oklopa i štita izmore i najsnažnijeg čoveka.“

Gledala je ljude kako vežbaju mačevanje skoro svakog dana svog života, i videla je na desetine turnira, ali je ovo bilo nešto drugačije i mnogo opasnije: ples

u kome i najmanji pogrešan korak znači smrt. I dok je gledala, Kejtlin Stark se priseti jednog drugog,avnog dvoboja, tako živo, kao da se juče odigrao.

Desilo se to u nižem dvorištu Brzorečja. Kada je Brendon video da Petir nosi samo kacigu i štitnik za grudi, i on je skinuo većinu svog oklopa. Petir je od nje zatražio neku njenu maramu ili nešto slično, da ima kod sebe za sreću, ali ga je ona odbila. Njen gospodar otac ju je obećao Brendonu Starku, tako da je njemu dala svedoplavu maramicu na kojoj je izvezla simbol Brzorečja, pastrmku u skoku.

Dok mu ju je stavljala u ruku, molila ga je. „On je samo budalasti dečak, ali sam ga volela kao brata. Bolelo bi me da pogine.“ A njen verenik ju je pogledao hladnim sivim očima Starka i obećao joj da će poštediti dečaka koji ju je voleo.

Taj dvoboj je bio gotov tek što je počeo. Brendon je bio odrastao čovek, i poterao je Maloprstića preko čitavog dvorišta, sve do stepeništa koje vodi do reke, zasipajući ga kišom udaraca, sve dok se dečak nije teturao, obliven krvlju iz desetine rana. „Predaj se!“, pozvao je on, i to ne jednom, ali bi Petir samo odmahnuo glavom i nastavio da se bori s mračnom odlučnošću. Kada su zagazili u reku, Brendon je napokon okončao borbu, strašnim udarcem koji je probio Petirovu verižnjaču i kožu i zasekao meko meso ispod rebara, tako duboko da je Kejtlin bila sigurna da je rana smrtonosna. On ju je pogledao dok je padao, promrmljavši: „Ket“, a svetla krv mu je navirala između prstiju. Mislila je da je to zaboravila.

Tada mu je poslednji put videla lice... do onog dana kada su je doveli pred njega u Kraljevoj Luci.

Prošle su dve sedmice pre nego što se Maloprstić dovoljno oporavio da ode iz Brzorečja, ali joj je njen gospodar otac zabranio da ga posećuje u kuli u kojoj je ležao. Liza je pomagala njihovom meštru da ga neguje; u ta vremena je bila mekša i tiša. I Edmur je želeo da ga poseti, ali Petir nije hteo da ga primi. Njen brat je u dvoboju bio Brendonov štitonoša, Maloprstić to nije mogao da mu oprost. Čim se Petir Beliš oporavio dovoljno da ustane, lord Hoster Tuli ga je poslao kući u zatvorenoj nosiljci, da završi lečenje na Prstima, na vetrom šibanoj steni na kojoj je odrastao.

Zvonjava čelika koji se sudara sa čelikom vrati Kejtlin u sadašnjost. Ser Vardis je žestoko navaljivao na Brona, potiskujući ga i mačem i štitom. Najamnik se povlačio unazad, odbijajući svaki udarac, vešto preskačući kamenje i koren je, ni za tren ne skrećući pogled sa svog protivnika. Bio je brži, videla je Kejtlin; vitezov srebrni mač mu nijednog trenutka nije prišao ni blizu, ali je njegovo ružno sivo oružje ostavilo duboku brazdu na ser Vardisovom ramenu.

Kratka izmena udaraca okončala se jednako brzo kao što je i počela kada Bron zakorači u stranu i kliznu iza statue uplakane žene. Ser Vardis ponovo udari u prazno, samo ovoga puta zakači i bleđi mermer Alisine butine.

„Oni se ne tuku dobro, majko“, požali se gospodar od Gnezda sokolovog. „Hoću da se tuku.“

„Hoće, dušice moja“, tešila ga je majka. „Najamnik ne može da beži čitav dan.“

Neki od lordova na Lizinoj terasi počeli su da zbijaju šale dok su punili čaše vinom; na suprotnoj strani bašte, raznobojne oči Tiriona Lanistera posmatrale su smrtonosni ples kao da na svetu ne postoji ništa drugo.

Bron iznenada izlete iza kipa, i dalje se krećući ulevo, i usmeri dvoručni udarac ka vitezovoj nezaštićenoj desnoj strani. Ser Vardis ga odbi, ali nespretno, i najamnikov mač polete nagore, ka njegovoj kacigi. Metal zazvoni i jedno sokolovo krilo se zgužva. Ser Vardis pruži nogu unazad da bi uhvatio ravnotežu, diže štit. Iverje se razlete na sve strane kad je Bron udario po drvenom zidu. Najamnik ponovo zakorači ulevo od štita, i zakači ser Vardisa preko stomaka. Kao brijač oštro sečivo ostavi crveni trag na mestu gde je zaseklo vitezov oklop.

Ser Vardis se baci napred, njegov srebrni mač se spusti u stravičnom luku. Bron ga odbi i otplesa u stranu. Vitez se sudari s uplakanom ženom, zaljuljavši je na postolju. Ošamućen, on zakorači unazad, vrteći glavom tamo-amo, u potrazi za svojim protivnikom. Tanki prorez za oči na njegovoj kacigi mu je to samo otežavao.

„Ser, iza tebe!“, povika lord Hanter, prekasno. Bron spusti svoj mač s obe ruke na slabo zaštićeni lakat ser Vardisove desnice. Tanki metal se ulubi. Vitez zastenja, okrećući se, s mukom podižući svoje oružje. Ovog puta Bron ne ustuknu. Mačevi poleteše jedan ka drugome i njihova čelična pesma ispuni dvorište i razleže se među belim kulama Gnezda sokolovog.

„Ser Vardis je ranjen“, reče ser Rodrik mračnim glasom.

Kejtlin nije to morala od njega da čuje; imala je oči, videla je svetli potočić krvi kako teče niz vitezovu podlakticu, zasek na njegovom laktu. Svaka blokada mu je bila malo sporija i niža od one prethodne. Ser Vardis je okrenuo protivniku bok, pokušavajući da se odbrani štitom, ali je Bron kružio oko njega, brz kao mačka. Najamnik kao da je postajao snažniji. Njegovi udarci sada su ostavljali tragove. Duboke sjajne brazde svetlucale su svuda po vitezovom oklopu, na njegovoj desnoj butini, kljunastom viziru, na grudima, na štitniku za vrat. Okrugla toka sa polumesecom i sokolom na desnom ramenu bila je presečena nadvoje i visila je o niti. Čuli su njegovo teško disanje kroz rupe za vazduh na kacigi.

Iako zaslepljeni ohološću, i vitezovi i lordovi iz Dola shvatali su šta se dešava dole, ali njena sestra nije. „Dosta, ser Vardise!“, povika leđi Liza. „Dovrši ga, moja dušica se umorila.“

I mora se reći za ser Vardisa Egena da je verno služio svojoj gospi, do kraja. U jednom trenu se teturao unazad, napola čučajući iza izbrazdanog štita; sledećeg je jurnuo. Iznenadni juriš uhvati Brona u raskoraku. Ser Vardis grunu u njega i udari ivicom štita u najamnikovo lice. Malo, *tako* malo je nedostajalo da Bron padne... on se zatetura unazad, saplete se o kamen i uhvati se za uplakanu ženu da bi zadržao ravnotežu. Odbacivši štit, ser Vardis pojuri za njim, digavši mač sa obe ruke. Desnica mu je bila oblivena krvlju od lakta do prstiju, ali bi ipak njegov poslednji, očajnički udarac rasporio Brona od grla do učkura... da je najamnik ostao na mestu

da ga sačeka.

Ali se Bron trgnuo unazad. Prelepi gravirani mač Džona Erina odbi se od mermernog lakta uplakane žene i gornja trećina sečiva se polomi. Bron upre ramenom u leđa kipa. Kameni lik Alise Erin zaljulja se i pade, uz strašnu buku, preko ser Vardisa Egena.

Bron se u treptaju oka stvori na njemu; on šutnu u stranu ono što je ostalo od toke i otkri slabu tačku između ruke i grudnog oklopa. Ser Vardis je ležao na leđima, prikovan slomljenim torzom uplakane žene. Kejtlin začu viteza kako stenje dok je najamnik dizao svoj mač obema rukama i svom snagom ga zario pod mišku i kroz rebra. Ser Vardis Egen zadrhta, a onda se umiri.

Tišina se nadvi nad Gnezdo sokolovo. Bron skide svoju plitku kacigu i baci je na travu. Usna mu je bila pukla i krvava na mestu gde ga je štit udario, a kao ugalj crna kosa bila mu je natopljena znojem. On ispljunu slomljen zub.

„Je l’ gotovo, majko?“, upita gospodar Gnezda sokolovog.

Ne, požele Kejtlin da mu kaže, sada je tek počelo.

„Jeste“, reče Liza sumorno. Glas joj je bio hladan i mrtav, kao i kapetan njene garde.

„Je l’ mogu sada da nateram malog čoveka da leti?“

Na drugoj strani vrta, Tirion Lanister ustade. „Ne ovog malog čoveka“, reče on. „Ovaj mali čovek ide dole u nosiljci za krompir, hvala vam lepo.“

„Ti zamišljaš“ poče Liza.

„Ja zamišljam da se kuća Erina seća svojih reči“, prekide je Bauk. „Visoko kao čast.“

„Obećala si da će leteti“, vrisnu gospodar Gnezda sokolovog na svoju majku, i poče da se trese.

Lice ledi Lize bilo je crveno od besa. „Bogovima se prohtelo da ga proglase nevinim, dete. Nema nam druge do da ga oslobodimo.“ Ona podiže glas. „Stražari. Vodite mi s očiju lorda Lanistera i njegovog... *stvora*. Dajte im konje i dovoljno hrane da stignu do Trozupca, i postarajte se da im sva oprema i oružje budu vraćeni. Trebaće im na Visokom drumu.

„Visoki drum“, reče Tirion Lanister. Liza dopusti sebi tračak zadovoljnog osmeha. Kejtlin shvati da je i to smrtna presuda. I Tirion Lanister je to morao znati. Ipak se kepec posprdno pokloni ledi Erin. „Biće tvoja volja, moja gospo“, reče on. „Čini mi se da znamo put.“

DŽON

„Vi ste najjadnija gomila koju sam ikada obučavao“, objavi ser Aliser Tom kada su se svi okupili u dvorištu. „Vi ste stvoreni da prevrćete đubrivo, a ne za mačeve, i da se ja pitam, sve bih vas poslao da čuvate svinje. Međutim, prošle noći sam čuo da Gveren dovodi petoricu novih momaka sa juga. Jedan ili dvojica od njih možda i vrede nešto. Da bih napravio mesta za njih, odlučio sam da osmoricu od vas prosledim lordu zapovedniku, pa nek on vidi šta će sa vama.“ On prozva imena, jedno po jedno. „Žabac. Kamenoglavi. Bivo. Ljubavnik. Bubuljica. Majmun. Ser Ludak.“ Na kraju, pogleda Džona. „i Kopile.“

Pip zaklikta i izmahnu mačem kroz vazduh. Ser Aliser ga probode reptilskim pogledom. „Od sada će vas zvati ljudima iz Noćne straže, ali ste veće budale od ovog ovde lakrdijaševog majmuna ako u to poverujete. Još ste dečurlija, zeleni ste i smrdite na leto, i kada dođe zima, ginućete kao muve“, reče ser Aliser i ostavi ih.

Ostali momci se okupiše oko osmorice izabranih, smejući se, proklinjući i čestitajući. Halder odalami pljoštimize mačem Žapca po turu i viknu: „Žabac od Noćne straže!“ Uzviknuvši da crnom bratu treba konj, Pip skoči na Grenova ramena, i oni se srušiše na zemlju, vičući, kotrljajući se i podvriskujući. Dareon otrča do oružnice i vrati se s mešinom kiselog crvenog vina. Dok su dodavali vino ukrug, kezeći se kao lude, Džon primeti Semvela Tarlija kako sam stoji pod golim mrtvim drvetom u uglu dvorišta. Džon mu ponudi mešinu. „Malo vina?“

Sem odmahnu glavom. „Neka hvala, Džone.“

„Dobro si?“

„Ma, odlično sam“, slaga debeljko. „Tako sam srećan zbog svih vas.“ Okruglo lice mu zadrhta kada se natera da se osmehne. „Jednog dana ćeš biti prvi izvidnik, baš kao što je bio tvoj stric.“

„Baš kao što on *jeste*“, ispravi ga Džon. Nije hteo da se pomiri s tim da je Bendžen Stark mrtav. Pre nego što je uspeo još nešto da kaže, Halder viknu: „Ej, vi to 'oćete sve sami da popijete?“ Pip mu zgrabi mešinu iz ruku, i odjuri smejući se. Gren ga uhvati za ruku, Pip stisnu mešinu, i tanak crveni mlaz poli Džona po licu. Halder se pobuni što tako traće vino. Džon je pljuvao i otimao se. Matar i Džeren se popeše na zid i počеше sve da ih gađaju grudvama.

Kada je uspeo da se oslobodi, sa snegom u kosi i vinskim mrljama po kaputu, Semvela Tarlija više nije bilo.

Te noći, Troprsti Hob skuvao je momcima posebnu večeru da bi obeležili taj događaj. Kada Džon stiže u zajedničku odaju, lord kućupravitelj ga lično odvede do klupe kraj vatre. Stariji ljudi su ga u prolazu tapšali po ramenu. Osmorica nove braće gostila su se jagnječim pečenjem preliveanim belim lukom i začинима, s lišćem metvice i pireom od žute repe koji je plivao u puteru. „Sa trpeze lorda zapovednika lično“, reče im Bouen Marš. Bilo je i salate od spanaća, leblebija i

zelene repe i zdela ledenih borovnica i slatke pavlake, na kraju.

„Šta misliš, da li ćemo ostati zajedno?“, upita Pip dok su se veselo gostili.

Žabac se iskrevelji. „Nadam se da nećemo. Muka mi je više da gledam te tvoje uši.“

„Opa“, reče Pip, „vidi kako vrana kaže gavranu da je crn. Ti ćeš, Žapče, sigurno biti izvidnik. Jedva čekaju da te pošalju što dalje od zamka. Ako Mens Rajder napadne, samo digni vizir i pokaži lice, i on će da se upiše od straha.“

Svi se nasmejaše, osim Grena. „Nadam se da *ću* ja postati izvidnik.“

„Nisi jedini“, reče Matar. Svi koji su nosili crno stražarili su na Zidu, i od svakog se očekivalo da ga brani, ali su izvidnici bili istinsko borbeno jezgro Noćne straže. Samo su se oni usuđivali da jašu iza Zida, da lutaju Ukletom šumom i ledenim planinskim visovima zapadno od Kule senki, da se bore s divljanima, džinovima i čudovišnim snežnim medvedima.

„Mene to ne zanima“, reče Halder. „Ja hoću u graditelje. Kakva korist od izvidnika ako se Zid sruši?“

Iz reda graditelja dolazili su zidari i stolari koji su popravljali tvrđave i kule, rudari koji su kopali tunele i lomili kamen za puteve i staze, drvoseče koji su krčili nova stabla kada god bi se šuma previše približila Zidu. Nekada su, pričalo se, kopali ogromne blokove leda iz zamrznutih jezera duboko u Ukletoj šumi i sankama ih dovlačili na jug, da bi Zid rastao još više. Ti dani su odavno prošli, pre mnogo vekova; sada su mogli samo da jašu Zidom od Morobdije do Kule senki, da traže pukotine i znake topljenja i da popravljaju šta mogu.

„Matori Medved nije glup“, primeti Dareon. „Ti ćeš sigurno biti graditelj, a Džon će sigurno biti izvidnik. On je najbolji mačevalac i najbolji jahač od nas, a stric mu je bio prvi pre nego...“ On nespreno učuta kada shvati šta je hteo da kaže.

„Bendžen Stark je još uvek prvi izvidnik“, reče mu Džon Snežni, igrajući se svojom zdelom kupina. Ostali su možda izgubili svaku nadu da će se njegov stric ikada vratiti, ali ne i on. Odgurnuvši kupine koje jedva da je i okusio, on ustade od stola.

„Zar nećeš da ih pojedješ?“, upita Žabac.

„Uzmi ih ti.“ Džon jedva da je okusio Hobovu veliku gozbu. „Ne mogu više ni zalogaj.“ Uze svoj plašt s kuke kraj vrata i krenu napolje.

Pip krenu za njim. „Džone, u čemu je stvar?“

„Sem“, prizna on. „Večeras nije bio za stolom.“

„Ne liči na njega da propusti večeru“, reče Pip zamišljeno. „Da se nije razboleo?“

„Uplašio se. Mi ga ostavljamo.“ On se priseti dana kada su napustili Zimovrel, svih gorko-slatkih opraštanja: Brena u bolesničkoj postelji, Roba sa snegom u kosi, Arje kako ga obasipa poljupcima nakon što joj je dao Iglu. „Kada se jednom zakunemo, imaćemo svoje dužnosti. Neke od nas će verovatno poslati u Morobdiju i Kulu senki. Sem će ostati na obuci - sa Rastom, Kugerom i sličnima i novim

momcima koji dolaze sa juga. Samo bogovi znaju kakvi su oni, ali možeš da se kladiš da će ih ser Aliser odmah nahuškati na njega.“

Pip se namršti. „Ti si uradio sve što si mogao.“

„Ali to nije bilo dovoljno“, reče Džon.

Obuzeo ga je dubok nemir dok se vraćao u Hardinovu kulu po Duha. Jezovuk ga je otpratio do štale. Nemirniji konji su se propinjali u pregradama i povijali uši kada oni uđu. Džon osedla svoju kobilu, pope se u sedlo i izjaha iz Crnog zamka, na jug, kroz mesečinom obasjanu noć. Duh pojuri ispred njega, leteći preko zemlje, i nestade u treptaju oka. Džon ga pusti da ide. Vuk mora da lovi.

Nije znao kuda ide. Želeo je samo da jaše. Neko vreme je pratio potok, osluškujući ledeno strujanje vode preko kamenja, a onda preseče preko polja do Kraljevskog drumu. On se pružao pred njim - uzan, kamenit i obrastao u korov, ni po čemu poseban, ali je ipak ispunio Džona ogromnom čežnjom. Niz taj put nalazio se Zimovrel, a iza njega - Brzorečje, Kraljeva Luka, Gnezdo sokolovo, Ostrvo lica, crvene planine Dorne, stotinu ostrva Bravosa u moru i čadave ruševine stare Valirije. Sva mesta koja Džon nikada neće videti. Niz taj put čekao je čitav svet... a Džon je bio ovde.

Kada jednom položi zakletvu, Zid će mu biti dom sve dok ne bude star kao meštar Emon. „Još se nisam zakleo“, promrmlja on. Nije bio odmetnik, koji mora da obuče crno ili plati za svoje zločine. Došao je ovamo svojom voljom, tako da slobodno može i da ode... sve dok ne bude izgovorio te reči. Ako samo nastavi da jaše, moći će da ostavi sve za sobom. Sledećeg punog meseca bi mogao biti sa svojom braćom.

Sa svojom *polubraćom*, podseti ga unutrašnji glas. *I sa ledi Stark, koja te neće dočekati raširenih ruku. Za njega nije bilo mesta u Zimovrelu, a ni u Kraljevoj Luci. Čak ni kod njegove majke nije bilo mesta za njega. Pomisao na nju ga rastuži. Zapita se ko je ona bila, kako je izgledala, zašto ju je njegov otac ostavio. Zato što je bila kurva ili nevernica, budalo. Nešto mračno i nečasno, zašto bi se inače lord Edard tako stideo da priča o njoj?*

Džon Snežni se okrenu i pogleda za sobom. Vatre Crnog zamka skrile su se iza brega, ali je Zid bio tu, bled pod mesecom, ogroman i hladan, pružao se od obzorja do obzorja.

On okrenu konja i krenu natrag kući.

Duh se vrati kad je prešavši uzvišicu ugledao daleko svetlucanje lampi iz kule lorda zapovednika. Jezovukova njuška bila je crvena od krvi. Džon zateče sebe kako misli o Semvelu Tarliju dok je jahao nazad. Kada stiže do štala, znao je šta mu je činiti.

Odaje meštra Emona bile su u čvrstoj drvenoj utvrdi ispod Ptičje kule. Star i slab, meštar ih je delio s dvojicom mlađih kućupravitelja, koji su se starali o njemu i pomagali mu u dužnostima. Braća su se šalila da su mu dodeljena dva najružnija čoveka u Noćnoj straži; pošto je bio slep, nije morao da ih gleda. Klidas

je bio mali, ćelav i uvučene brade, sitnih ružičastih očiju, kao u krtice. Čet je na nosu imao kvrgu veličine golubijeg jajeta i lice crveno od akni i bubuljica. Možda je zato uvek delovao tako besno.

Čet je bio taj koji je odgovorio na Džonovo kucanje. „Moram da razgovaram s mešтром Emonom“, reče mu Džon.

„Meštar je u krevetu, kao što bi i ti trebalo da budeš. Dođi ujutru, pa će te možda primiti.“ On pođe da zatvori vrata.

Džon gurnu čizmu između vrata i dovratka pre nego što se ona zatvoriše. „Moram sada da pričam s njim. Sutra će biti prekasno.“

Čet se namršti. „Meštar nije navikao da ga bude u ovo doba. Znaš li ti koliko je on star?“

„Dovoljno star da posetioce prima ljubaznije od tebe“, reče Džon. „Reci mu da ga molim da mi oprost. Ne bih mu ometao počinak da posredi nije nešto važno.“

„A ako odbijem?“

Džonova čizma se čvrsto uglavila u vrata. „Stajaću ovde čitave noći, ako budem morao.“

Crni brat ispusti gadljiv zvuk i otvori vrata da ga pusti. „Čekaj u biblioteci. Ima drva. Naloži vatru. Neću da se meštar zbog tebe prehladi.“

Cepanice su uveliko veselo pucketale kada Čet uvede meštra Emona. Starac je bio odeven u spavaćicu, ali mu je oko vrata visio lanac njegovog reda. Meštri ga nisu skidali ni u krevetu. „Stolica kraj kamina bi mi prijala“, reče on kada na licu oseti toplotu vatre. Kada se udobno smestio, Čet mu pokri noge krznom i ode da stoji kraj vrata.

„Meštre, oprost. Što sam te probudio“, reče Džon Snežni.

„Nisi me probudio“, odgovori meštar Emon. „Što sam stariji, sve mi je manje sna potrebno, a ja sam veoma star. Često provedem pola noći sa duhovima, prisećajući se vremena od pre pedeset godina kao da su bila juče. Tajanstveni noćni posetilac je prijatno iznenađenje. Reci mi, dakle, Džone Snežni, zašto si došao kod mene u ovaj kasni čas?“

„Da zamolim da Semvel Tarli završi s obukom i bude prihvaćen kao brat Noćne straže.“

„Takve stvari se ne tiču meštra Emona“, pobuni se Čet.

„Naš lord zapovednik je obuku regruta prepustio ser Aliseru Tornu“, reče meštar blago. „Samo on može da odluči kada je neki momak spreman da položi zakletvu, znaš to dobro. Zašto si onda došao kod mene?“

„Lord zapovednik poštuje tvoje mišljenje“, reče mu Džon. „A ranjena i bolesna braća tvoja su odgovornost.“

„A da li je taj Semvel Tarli ranjen ili bolestan?“

„Biće uskoro i jedno i drugo“, reče Džon, „ako ne pomogneš.“

Ispričao mu je čitavu priču, čak i onaj deo kada je napujdao Duha da skoči Rastu

za grlo. Meštar Emon je ćutke slušao, slepih očiju okrenutih ka vatri, ali se Ćetovo lice smrkavalo sa svakom rećju. „Bez nas koji ćemo ga štititi, Sem će stradati“, završi Džon. „On je *beznadežan* s maćem. Moja sestra Arja bi ga isekla na komade, a ona nema ni deset godina. Ako ga ser Aliser natera da se bori, samo je pitanje vremena kada će biti povrećen ili ubijen.“

Ćet više nije mogao da trpi. „Video sam tog malog debelog u zajednićkoj dvorani“, reće on. „Prava je svinja, a i nepopravljiva kukavica, ako je istina to što govoriš.“

„Moćda je tako“, reće meštar Emon. „Reci mi, Ćete, šta bi ti uradio s takvim momkom?“

„Ostavio bih ga gde je“, reće Ćet. „Zid nije mesto za slabiće. Neka većba dok ne bude spreman, koliko god godina bude potrebno. Ser Aliser će od njega naćiniti ćoveka, ili će ga ubiti, šta god bude boćja volja.“

„To je *glupo*“, reće Džon. On duboko udahnu da bi sredio misli. „Sećam se kako sam jednom pitao meštra Luvina zašto nosi lanac oko vrata.“

Meštar Emon lagano dodirnu svoj lanac, izboranim, košunjavim prstom preće preko teških metalnih beoćuga. „Nastavi.“

„Rekao mi je da je meštarska ogrlica saćinjena od lanca da bi ga podsećala kako je zaklet da slući“, reće Džon, prisećajući se. „Pitao sam zašto je svaka karika od drugog metala. Srebrni lanac bi izgledao mnogo lepše na sivoj odori, rekao sam ja. Meštar Luvin se nasmejao. Meštar kuje svoj lanac ućenjem. Razlićiti metali su za razlićite nauke, zlato za proućavanje novca i raćuna, srebro za nauku o lećenju, gvoćde za vojnu većtinu. A rekao je da postoje i druga znaćenja. Ogrlica treba da podseća meštra na zemlju kojoj slući, zar nije tako? Lordovi su zlato, a vitezovi ćelik, ali dve karike ne ćine lanac. Potrebni su ti i srebro i gvoćde i olovo, kalaj i bakar i bronza i sve ostalo, a to su seljaci i kovaći i trgovci i ostali. Za lanac su potrebni razni metali, a zemlji su potrebni razni ljudi.“

Meštar Emon se osmehnu. „I?“

„I Noćnoj straći su potrebni razni ljudi. Zašto inaće imamo izvidnike i kućeupravitelje i graditelje? Lord Rendil nije uspeo da od Sema stvori ratnika, a neće to uspeti ni ser Aliser. Kalaj ne moćeš prekovati u gvoćde, koliko god ga udarao, ali to ne znaći da je on beskoristan. Zašto Sem ne bi bio kućeupravitelj?“

Ćet se besno namršti. „Ja sam kućeupravitelj. Ti misliš da je ovo lak posao, dobar za kukavice? Red kućeupravitelja drći Straću u ćivotu. Mi lovimo i obraćujemo zemlju, pazimo na konje, muzemo krave, skupljamo drva za ogrev, kuvamo hranu. Šta misliš, ko vam šije odeću? Ko donosi namirnice s juga? Kućeupravitelji.“

Meštar Emon je bio blaći. „Da li je tvoj prijatelj lovac?“

„On mrzi lov“, morao je Džon da prizna.

„Ume li da oreć?“, upita meštar. „Da vozi kola ili jedri brodom? Zna li da zakolje kravu?“

„Ne.“

Čet se pakosno nasmeja. „Viđao sam ja već šta se dešava s gospodičićima kada moraju da rade. Daš im da bučkaju puter, i po šakama im izađu krvavi žuljevi. Daš im sekiru da nacepaju drva, i oftikare sebi nogu.“

„Postoji jedan zadatak za koji je Sem sposobniji od bilo koga drugog.“

„Da?“, upita meštar Emon.

Džon oprezno pogleda Četa, koji je stajao kraj vrata s licem punim besnih plikova. „Mogao bi da pomaže tebi“, reče on brzo. „On ume da računa, a zna i da čita i piše. Ja znam da Čet ne ume da čita, a Klidas slabo vidi. Sem je pročitao sve knjige u biblioteci svoga oca. Biće dobar i sa vranama. Izgleda da ga životinje vole. Duhu se odmah dopao. Ima mnogo toga što bi on mogao da radi, sem borbe. Noćnoj straži je potreban svaki čovek. Zašto ga ubiti bez razloga? Bolje ga je korisno upotrebiti.“

Meštar Emon sklopi oči, i na tren se Džon uplaši da nije zaspao. Napokon, on reče: „Meštar Luvín te je dobro učio, Džone Snežni. Izgleda da ti je um jednako britak kao i mač.“

„Da li to znači...?“

„To znači da ću razmisliti o onome što si rekao“, reče meštar odlučno. „A sada mi se čini da sam spreman za počinak. Čete, isprati našeg mladog brata.“

TIRION

Našli su zaklon u jasikovoj šumici, odmah pokraj Visokog drumu. Tirion je skupljao suve grane dok su im se konji napajali u planinskom potoku. On se sagnu da pokupi raspuklu granu i kritički je osmotri. „Da li je ovo dobro? Nisam vešt u paljenju vatre. Morek je to radio za mene.“

„Vatre?“, reče Bron, pljunuvši. „Zar toliko želiš da umreš, kepecu? Ili si sišao s uma? Vatra bi privukla sve gorštake miljama unaokolo. Ja nameravam da preživim ovo putovanje, Lanistere.“

„A kako misliš da to izvedeš?“, upita Tirion. On stavi granu pod mišku i zagleda se među kržljivo rastinje, tražeći ih još. Leđa su ga bolela od saginjanja; jahali su od zore, kada ih je ledeni ser Lin Korbrej ispratio kroz Krvave dveri i zapovedio im da se više nikada ne vrate.

„Ako nas napadnu, mali su nam izgledi da se borbom probijemo“, reče Bron, „ali dvojica putuju brže od desetorice i manje privlače pažnju. Što manje dana provedemo u ovim planinama, veći su izgledi da stignemo do rečnih zemalja. Ja kažem da jašemo brzo i stalno. Da putujemo noću i skrivamo se danju, izbegavamo drum kad god možemo, ne stvaramo buku i ne palimo vatre.“

Tirion Lanister uzdahnu. „Sjajan plan, Brone. Slobodno pokušaj da ga sprovedeš... i oprosti mi ako ne sačekam da te sahranim.“

„Ti misliš da ćeš nadživeti mene, kepecu?“ Najamnik se iskezi. U osmehu je imao taman prorez gde mu je štit ser Vardisa Egena prelomio zub napola.

Tirion slegnu ramenima. „Brzo noćno jahanje je najbolji način da se padne niz planinu i slomi šija. Ja više volim da putujem lagano i opušteno. Znam da ti voliš konjetinu, Brone, ali ako nam ovog puta crknu konji, moraćemo da osedlamo crne risove... a ako ćemo iskreno, mislim da će nas gorštaci naći ma šta radili. Njihove oči su svuda oko nas.“ On mahnu rukom preko visokih, vetrom izbrazdanih litica.

Bron se namršti. „Onda smo mrtvi, Lanistere.“

„Ako je tako, ja bih radije da umrem udobno“, odgovori Tirion. „Treba nam vatra. Ovde su noći hladne, i topla hrana će nam zagrejati stomake i obodriti nas. Šta misliš, ima li ovde divljači? Ledi Liza nas je ljubazno opskrbila pravom gozbom koja se sastoji od usoljene govedine, tvrdog sira i bajatog hleba, ali ja ne bih želeo da slomim zub tako daleko od najbližeg meštra.“

„Mogu ja da nađem meso.“ Pod pramenom crne kose, Bronove tamne oči sumnjičavo su posmatrale Tiriona. „Trebalo bih da te ostavim ovde sa tvojom luđačkom vatrom. Ako bih ti uzeo konja, imao bih dvostruko bolje izgleda da se izvučem. Šta bi ti onda radio, kepecu?“

„Najverovatnije bih umro.“ Tirion se saže da uzme još jednu granu.

„Misliš da neću to da uradim?“

„Uradio bi ti to bez razmišljanja da ti od toga zavisi život. Nisi mnogo oklevao

da ućutkaš svog drugara Čigena kada je dobio strelu u trbuh.“ Bron je cimnuo čovekovu glavu za kosu i zario mu vrh svog bodeža ispod uha, a nakon toga je Kejtlin Stark rekao da je ovaj umro od rane.

„On bi ionako umro“, reče Bron, „a njegovo jaukanje ih je samo privlačilo. Čigen bi isto uradio meni... i nije mi on bio drugar, samo smo jahali zajedno. Nemoj da se zavaravaš, kepecu. Borio sam se za tebe, ali mi nisi drag.“

„Meni je trebao tvoj mač“, reče Tirion, „a ne tvoja osećanja.“ On baci pregršt drveta na zemlju.

Bron se iskezi. „Odvažan si kao pravi plaćenik, to moram da ti priznam. Kako si znao da ću prihvatiti ulogu?“

„Znao?“ Tirion nespretno čučnu na svojim krivim nogama da naslaže grane za vatru. „Kockao sam se. Tamo u krčmi, ti i Čigen ste pomogli da budem zarobljen. Zašto? Ostali su to videli kao svoju dužnost, zbog časti lordova kojima služe, ali ne i vas dvojica. Ti nemaš lorda, nemaš dužnosti, a još manje časti, pa zašto se onda petljati u sve to?“ On izvadi nož i odseče nekoliko tankih kaiševa kore s jedne grane, da posluže za potpalu. „Dakle, zbog čega plaćenici bilo šta rade? Zbog zlata. Mislio si će te leći Kejtlin nagraditi za pomoć, možda te čak i primiti u svoju službu. Evo, ovoliko će valjda biti dovoljno. Imaš li kremen?“

Bron zavuče dva prsta u kesu za pojasom i baci mu kremen. Tirion ga uhvati u letu.

„Hvala“, reče on. „Međutim, ti nisi znao Starke. Lord Edard je gord, častan i pošten čovek, a žena mu je još gora. O, nema sumnje da bi ona našla koji novčić za tebe kada se sve završi, i gurnula bi ti ga u šaku uz ljubaznu reč i gadljiv pogled, ali je to sve čemu si mogao da se nadaš. Starkovi od ljudi koje primaju u službu očekuju hrabrost, odanost i čast, a ako ćemo pravo, ti i Čigen ste bili najgori ološ.“ Tirion udari kremenom o bodež, pokušavajući da izazove iskru. Bezuspešno.

Bron frknu. „Mališa, imaš dugačak jezik. Jednog dana će neko da ti ga iščupa i da te natera da ga pojedeš.“

„Svi mi to govore.“ Tirion pogleda plaćenika. „Da te nisam uvredio? Oprosti mi... ali ti *jesi* ološ, Brone, nemoj da se zavaravaš. Dužnost, čast, prijateljstvo - šta oni tebi znače? Ne, nemoj da se trudiš, obojica znamo odgovor. Ipak, nisi glup. Kada smo jednom stigli do Dola, leći Stark više nije imala nikakve potrebe za tobom... ali ja jesam, a jedino u čemu Lanisteri nikada nisu oskudevali je zlato. Kada je došao trenutak da se kocka baci, računao sam da ćeš biti dovoljno pametan i shvatiti šta ti je u interesu. Srećom po mene, bio si.“ On ponovo udari kamenom o čelik, uzaludno.

„Daj“, reče Bron, čučnuvši. „Ja ću.“ On uze nož i kremen iz Tirionovih ruku i ukresa varnicu od prve. Komadić kore počeo da se dimi.

„Odlično“, reče Tirion. „Dakle, bez obzira na to što si ološ, neporecivo si koristan, a sa mačem si vešt skoro kao moj brat Džejmi. Šta hoćeš, Brone? Zlato? Zemlju? Žene? Postaraj se da ostanem u životu, i dobićeš to.“

Bron pažljivo dunu u vatru i plamičci se razigraše. „A ako umreš?“

„E, onda će me bar neko iskreno žaliti“, reče Tirion osmehujući se. „Kada mene ne bude, neće više biti ni zlata.“

Vatra se lepo rasplamsala. Bron ustade, vrati kremen u kesu i baci Tirionu bodež. „Pošteno, nema šta“, reče on. „Moj mač je tvoj... ali ne očekuj da ću ti se klanjati i zvati te *moj gospodaru* svaki put kada ti se prisere. Ja nisam ničija ulizica.“

„Niti si ičiji prijatelj“, reče Tirion. „Ne sumnjam da bi me izdao jednako brzo kao što si izdao ledi Stark, ako u tome vidiš korist. Ako ikada počneš da razmišljaš da me prodaš, zapamti sledeće, Brone - uvek ću dati više od njih, koja god cena bila. Ja *volim* da živim. A sada, budi ljubazan pa nam nađi nešto za večeru.“

„Pobrini se za konje“, reče Bron, isukavši dugački bodež iz kanija o pasu. Zatim nestade među drvećem.

Sat kasnije, konji su bili istimareni i napojeni, vatra je veselo pucketala i but mlade divokoze cvrčeći se okretao nad plamenom. „Nedostaje nam samo malo dobrog vina, da zalijemo jaretinu“, reče Tirion.

„To, žena i još tuce boraca“, reče Bron. Sedeo je kraj vatre prekrštenih nogu, oštreći brusom sečivo svoga mača. Bilo je nečeg čudno umirujućeg u hrapavom zvuku kada ga je prevlačio preko čelika. „Uskoro će pasti noć“, - reče plaćenik. „Ja ću prvi biti na straži... ako to uopšte ima nekog smisla. Možda je bolje da ih pustimo da nas pobiju u snu.“

„O, ja bih rekao da će oni stići ovamo mnogo pre vremena za spavanje“. Tirionu je krenula voda na usta od mirisa pečenog mesa.

Bron ga je gledao preko vatre. „Imaš plan“, reče on jednostavno, uz grebanje kamena po čeliku.

„Pre bih rekao nadu“, reče Tirion. „Još jedno bacanje kocke.“

„A ulog su naši životi?“

Tirion slegnu ramenima. „Drugog izbora nemamo.“ On se naže nad vatrom i odseče tanko parče mesa. „Ahhh“, uzdahnu srećno dok je žvakao. Mast mu je curila niz bradu. „Malo je žilavije nego što volim, i nedovoljno začinjeno, ali neću da se mnogo žalim. Da sam još u Gnezzu sokolovom, igrao bih na ivici ambisa, u nadi da ću dobiti koje zrno pasulja.“

„A ipak si dao tamničaru vreću zlata“, reče Bron.

„Lanisteri uvek plaćaju svoje dugove.“

Čak je i Mord jedva poverovao kada mu je Tirion bacio kožnu kesu. Tamničareve oči postale su velike kao kuvana jaja kada ju je razrešio i video svetlucanje zlata. „Za sebe sam zadržao srebro“, reče mu Tirion uz iskrivljen osmeh, „ali tebi je obećano zlato, i evo ga.“ Bilo je to više nego što je čovek poput Morda mogao da sanja da će zaraditi za čitav život posvećen zlostavljanju zatvorenika. „I zapamti šta sam ti rekao, ovo je samo predujam. Ako ti ikada dojadi služba kod ledi Erin, dođi u Livačku stenu, i ja ću ti platiti sve ostalo što ti

dugujem.“ Sa zlatnim zmajevima koji su mu se prosipali iz šaka, Mord je pao na kolena i obećao da će baš to i učiniti.

Bron izvadi bodež i skide meso s vatre. Poče da seče debele komade nagorelog mesa s kosti dok je Tirion dubio dva okrajka bajatog hleba. „Ako stignemo do reke, šta onda?“, upita plaćenik dok je sekao.

„Pa, ja ću za početak naći kurvu, perjani krevet i vrč vina.“ Tirion pruži svoj komad hleba i Bron na njega stavi meso. „A onda idem za Livačku stenu ili Kraljevu Luku. Imam neka pitanja na koja želim odgovore, uglavnom se tiču izvesnog bodeža.“

Plaćenik je sažvakao i progutao zalogaj. „Znači, istinu si govorio? Nož nije bio tvoj?“

Tirion se slabašno osmehnu. „Da li ti ja izgledam kao lažov?“

Kada su napunili stomake, zvezde su već bile izašle i mlad mesec se dizao iznad planina. Tirion prostre svoj plašt od risovine po zemlji i ispruži se sa sedlom kao jastukom. „Naši prijatelji baš ne žure.“

„Da sam ja na njihovom mestu, plašio bih se zamke“, reče Bron. „Zašto bismo inače bili tako bezbrižni, osim da ih namamimo?“

Tirion se tiho nasmeja. „Onda treba da ih preplašimo i rasteramo pesmom.“ On počeo da zviždi neku melodiju.

„Kepecu, ti si lud“, reče Bron dok je bodežom čistio mast ispod noktiju.

„Gde ti je ljubav prema muzici, Brone?“

„Ako ti je toliko stalo do muzike, što nisi uzeo onog pevača da ti bude megdandžija.“

Tirion se osmehnu. „To bi bilo zabavno. Mogu da ga zamislim kako harfom zamahuje na ser Vardisa.“ On nastavi sa zviždanjem. „Znaš ovu pesmu?“, upita.

„Može se čuti tu i tamo, po krčmama i kuplerajima.“

„Iz Mira je. 'Godišnja doba moje ljubavi'. Lepa je i tužna, ako shvataš šta znače te reči. Prva devojka s kojom sam spavao imala je običaj da je peva, i nikada nisam uspeo da je zaboravim.“ Tirion se zagleda u nebo. Noć je bila vedra i hladna i zvezde su sjale nad planinama svetlo i nemilosrdno, poput istine. „Sreo sam je baš jedne ovakve noći“, ču sebe kako govori. „Džejmi i ja smo se vraćali iz Lanisgrada kada smo začuli vrisak, i ona je istrčala na drum, a dvojica ljudi za njom dovikujući pretnje. Moj brat je isukao mač i krenuo na njih, dok sam ja sjahao da zaštitim devojku. Bila je jedva godinu starija od mene, tamne kose, vitka, s licem koje bi ti slomilo srce. Moje sasvim sigurno jeste. Niskog roda, izglednala, prljava... a ipak lepa. Poderali su joj rite koje je nosila, tako da sam je ogrnuo mojim plaštom dok je Džejmi jurio ljude u šumu. Kada se on vratio, izvukao sam iz nje ime, i priču. Bila je napoličarska ćerka, ostala je siroče kada joj je otac umro od groznice, i bila je na putu za... pa, zapravo nigde.“

Džejmi je bio sav zapenio da ulovi napadače. Odmetnici su se retko usuđivali da napadaju putnike tako blizu Livačke stene i on je to shvatio kao ličnu uvredu.

Devojka je bila previše uplašena da bi nastavila sama, tako da sam se ja ponudio da je otpratim do najbliže krčme i da je nahranim, dok je moj brat odjahao u Stenu po pomoć.

Nisam verovao da neko može biti tako gladan. Pojeli smo dva cela pileta i deo trećeg, i popili vrč vina razgovarajući. Bilo mi je samo trinaest, i bojim se da mi je vino udarilo u glavu. Sledeće čega se sećam, bili smo nas dvoje u krevetu. Ako je ona bila stidljiva, ja sam bio stidljiviji. Nikada neću znati odakle mi hrabrost. Zaplakala je kada sam joj uzeo devičanstvo, ali me je kasnije ljubila i otpevala mi svoju pesmicu, i pre nego što je svanulo, bio sam zaljubljen.“

„Ti?“ U Bronovom glasu bilo je čuđenja.

„Apsurdno, zar ne?“ Tirion ponovo počeo da zviždi pesmu. „Oženio sam se njome“, prizna on naposletku.

„Lanister od Livačke stene se oženio napoličarskom kćeri“, reče Bron. „Kako ti je to pošlo za rukom?“

„O, bio bi zapanjen da saznaš šta sve može dečak uz pomoć nekoliko laži, pedeset srebrnjaka i pijanog obrednika. Nisam se usuđivao da dovedem svoju nevestu nazad u Livačku stenu, tako da sam joj kupio kolibu, i dve nedelje smo se igrali muža i žene. A onda se obrednik otreznio i priznao sve mom gospodaru ocu.“ Tiriona je iznenadilo koliko se neutešno osećao dok je pričao, čak i nakon toliko godina. Možda je samo bio umoran. „To je bio kraj mog braka.“ On se ispravi i zagleda u zamiruću vatru trepćući.

„Oterao je curu?“

„Uradio je nešto još bolje“, reče Tirion. „Najpre je nsredio mom bratu da mi kaže istinu. Vidiš, devojka je bila kurva. Džejmi je sredio čitavu predstavu, drum, odmetnike, sve. Mislio je da je vreme da imam ženu. Platilo je dvostruko za devicu, pošto je znao da će mi to biti prvi put.

Nakon što je Džejmi priznao, da bi mi nauk bolje utuvio u glavu, lord Tivin je doveo moju ženu i dao je svojim gardistima. Pošteno ju je platilo. Srebrnjak po čoveku, koliko kurvi može da traži toliku cenu? Poseo me je u uglu kasarne i naterao me da gledam, i na kraju je ona imala toliko srebrnjaka da su joj ispadali kroz prste i kotrljali se po podu, ona...“ Oči mu zasuziše od dima. Tirion se nakašlja i okrenu od vatre, da bi se zagledao u tamu. „Lord Tivin me je naterao da budem poslednji“, reče on tiho, „i dao mi je zlatnik da joj platim, pošto sam ja bio Lanister, i vredeo sam više.“

Nakon nekog vremena, ponovo začu zvuk, trenje kamena i čelika dok je Bron oštrio mač. „Sa trinaest ili trideset tri, ja bih ubio čoveka koji mi je to uradio.“

Tirion se okrenu da ga pogleda. „Možda ćeš jednog dana i dobiti priliku za to. Zapamti šta sam ti rekao. Lanisteri uvek plaćaju svoje dugove.“ On zevnu. „Mislim da ću pokušati da zaspim. Probudi me ako ćemo uskoro da izginemo.“

Zamotao se u crnu risovinu i sklopio oči. Zemlja je bila kamenita i hladna, ali nakon nekog vremena, Tirion Lanister zaista usnu. Sanjao je nebesku ćeliju. Ovog

puta, on je bio tamničar a ne utamničeni, i bio je *velik*, s remenom u ruci, i udarao je svog oca, terajući ga ka ambisu...

„*Tirione*.“ Bronovo upozorenje bilo je tiho i žustro.

Tirion se probudi u tren oka. Vatra je zgasnula u žeravice, a senke su im se približavale sa svih strana. Bron se pridigao na koleno, s mačem u jednoj i bodežom u drugoj ruci. Tirion diže ruku: *miruj*, govorila je. „Dodite da podelite vatru s nama, noć je hladna“, pozva on senke. „Bojim se da nemamo da vam ponudimo vina, ali ćemo rado podeliti našu divokožu.“

Svi pokreti stadoše. Tirion vide odsjaj mesečine na metalu. „Naša planina“, viknu glas iz drveća - dubok, grub i neprijateljski. „Naša divokoža.“

„Vaša divokoža“, složi se Tirion. „Ko ste vi?“

„Kada izađete pred svoje bogove“, odgovori drugi glas, „recite da vas je njima poslao Guntor, sin Gumov od Kamenih Vrana.“ Grančica pucnu kada on izađe na svetlo - mršav čovek s roгатom kacigom, naoružan dugačkim nožem.

„I Šaga, sin Dolfov.“ To je bio prvi glas, dubok i opasan. Stena se pomeri levo od njih, ustade i postade čovek. Izgledao je ogroman, spor i snažan, sav u koži, s toljagom u desnoj i sekirom u levoj ruci. Dok im se približavao, on stade da udara oružjem u oružje.

Drugi glasovi počеше da izvikuju druga imena - Kon, Torek, Džagot i ostala koja je Tirion zaboravio čim ih je čuo; bilo ih je bar desetak. Nekolicina je imala mačeve i noževe; ostali su držali vile, kose i drvena koplja. On sačeka dok nisu završili s izvikivanjem imena, pre nego što im odgovori. „Ja sam Tirion, sin Tivinov, iz klana Lanistera, Lavova od Stene. Rado ćemo vam platiti za divokožu koju smo pojeli.“

„Šta imaš da nam daš, *Tirione*, sine Tivinov?“, upita onaj koji je rekao da se zove Guntor i koji je izgledao kao poglavica.

„U kesi imam srebra“, reče mu Tirion. „Ova verižnjača mi je malo prevelika, ali će Konu dobro stajati, a bojna sekira koju nosim pristajace Šaginoj moćnoj šaci mnogo bolje od sekire za cepanje drva koju sada ima.“

„Polovnjak 'oće da nas plati onim što je već naše“, reče Kon.

„Kon pravo zbori“, reče Guntor. „Vaše srebro je naše. Vaši konji su naši. Tvoja verižnjača, tvoja bojna sekira i nož za tvojim pojasom su naši, takođe. Nemate ništa da nam date sem svojih života. Kako hoćeš da umreš, *Tirione*, sine Tivinov?“

„U svom sopstvenom krevetu, sa stomakom punim vina i đokom u ustima neke device. U osamdesetoj“, odgovori on.

Šaga, veliki gorštak, nasmejao se prvi i najglasnije. Ostalima nije bilo toliko smešno. „Kone, uzmi im konje“, naredi Guntor. „Ubij drugog i uhvati polovnjaka. Može da muze koze i zasmjava žene.“

Bron skoči na noge. „Ko će prvi da umre?“ reče Tirion oštro. „Guntore, sine Gurnov, počuj me. Moja kuća je bogata i moćna. Ako nas Kamene Vrane propuste kroz ove planine, moj gospodar otac će vas obasuti zlatom.“

„Zlato niskozemnog lorda bezvredno je, kao i polovnjakova obećanja“, reče Guntor.

„Ja možda jesam pola čoveka“, reče Tirion, „ali ipak imam hrabrosti da izađem pred svoje neprijatelje. A šta rade Kamene Vrane? Kriju se iza stenja i drhte od straha kada vitezovi iz Dola jašu?“

Šaga besno zaurla i udari toljagom o sekiru. Džagot izmahnu ka Tirionovom licu oštrim vrhom dugačkog drvenog koplja. On dade sve od sebe da ne ustukne. „To su najbolja oružja koja ste uspeli da ukradete?“, reče on. „Možda su dobra za klanje ovaca... ako ovce mirno sede. Kovači mog oca seru bolji čelik.“

„Čovečuljku“, zaurla Šaga, „da li ćeš se podsmevati mojoj sekiri kad ti odsečem muškost i bacim je kozama?“

Ali Guntor diže ruku. „Ne. Hoću da čujem šta ima da kaže. Majke su gladne, a čelik hrani više usta od zlata. Šta ćeš nam dati ako ti poštedimo život, Tirione, sine Tivinov? Mačeve? Koplja? Oklope?“

„Sve to, i još više, Guntore, sine Gurnov“, odgovori Tirion Lanister, osmehujući se. „Daću vam Erinov Dol.“

EDARD

Svetlo kasnog popodneva rasulo se kroz visoke uzane prozore prestone dvorane Crvene tvrđave po podu, i slagalo je tamnocrvene pruge po zidovima na kojima su nekada visile glave zmajeva. Sada je kamen bio prekriven tapiserijama s prizorima iz lova, u živahnim nijansama zelene, smeđe i plave, ali se Nedu Starku uprkos tome činilo da je jedina boja u dvorani crvena, boja krvi.

Sedeo je visoko na ogromnom drevnom prestolu Egon Osvajača, čudovišnoj konstrukciji od kovanog gvožđa, prepunoj šiljaka, oštih ivica i groteskno izuvijanog metala. Bila je to, baš kao što ga je Robert upozorio, pakleno neudobna stolica, a nikada više nego sada, kada ga je slomljena noga svakim trenom sve više bolela. Metal pod njim je sa svakim satom postajao sve tvrdi, a čelične kandže iza njega nisu mu dale da se nasloni. *Kralj nikada ne sme da sedi opušteno*, rekao je davno Egon Osvajač, kada je naredio svojim kovačima da iskuju ogromni presto od mačeva koje su položili njegovi neprijatelji. *Proklet bio Egon i njegova oholost*, pomisli Ned mračno, *i proklet bio Robert i njegov lov*.

„Potpuno si siguran da posredi nisu samo odmetnici?“, upita tiho Varis iz većničkog stola ispod prestola. Velemeštar Piseli nelagodno se meškoljio kraj njega, dok se Maloprstić igrao perom. Oni su bili jedini prisutni većnici. U Kraljevoj šumi primećen je beli jelen, te su se lord Renli i ser Baristan pridružili kralju u lovu na njega, zajedno sa princem Džofrijem, Sendorom Kleganijem, Belonom Svonom i još pola dvora. Zato je Ned, u kraljevom odsustvu, morao da sedi na Gvozdenom prestolu.

Bar je *mogao* da sedi. Osim većnika, ostali su morali da stoje ili kleče. Molitelji su se zbijali kraj visokih vrata, vitezovi, veliki lordovi i gospe ispod tapiserija, običan narod u galeriji, oklopljeni stražari u plastovima, sivim ili zlatnim - svi su stajali.

Seljani su klečali: muškarci, žene i deca, svi odrpani i krvavi, lica izobličenih od straha. Trojica vitezova koji su ih doveli da svedoče stajali su iza njih.

„*Odmetnici*, lorde Varise?“, iz glasa ser Rejmuna Derija kipteo je prezir. „O, jesu bili odmetnici, nema sumnje. Lanisterovi odmetnici.“

Ned je osećao nemir u dvorani, dok su se veliki lordovi naprezali da čuju, baš kao i sluge. Nije mogao da se pretvara kako je iznenađen. Zapad je samo čekao da plane otkada je Kejtlin zarobila Tiriona Lanistera. I Brzorečje i Livačka stena digli su vojsku i pozvali vazale, i vojske su se gomilale u prolazu podno Zlatnog zuba. Bilo je samo pitanje časa kada će krv poteći. Sada je ostalo samo da se vidi kako da se krvarenje što pre zaustavi.

Tužnooki ser Karil Vens, koji bi bio naočit da nije imao crvenu mrlju preko pola lica, pokaza na seljane koji su klečali. „Ovo je sve što je ostalo od sela po imenu Serer, lorde Edarde. Ostali su mrtvi, zajedno s narodom Vendiške varoši i

Lakrdijaševog gaza.“

„Ustanite“, zapovedi Ned seljanima. Nikada nije verovao onome što mu ljudi govore klečeći. „Svi, na noge.“

Jedan po jedan, meštani Serera ustadoše. Jednoj starini moraše da pomognu, a mlada devojka u krvavoj haljini ostade na kolenima, tupo zagledana u ser Ariša Oukharta koji je stajao ispod prestola, u belom oklopu Kraljeve garde, spreman da zaštititi i brani kralja... ili, pretpostavljao je Ned, kraljevu desnicu.

„Džose“, reče ser Rejmun Deri dežmekastom pročelavom čoveku u pivarskoj kecelji. „Reci desnici šta se desilo u Sereru.“

Džos klimnu. „Ako je veličanstvu po volji...“

„Veličanstvo je u lovu na obalama Crnobujice“, reče Ned, pitajući se kako čovek može da proživi čitav život na dan jahanja od Crvene tvrđave, a da još uvek nema predstavu kako mu kralj izgleda. Ned je bio odeven u beli laneni dublet sa jezovukom Starka na grudima; crni vuneni plašt mu je ispod grla bio prikačen brošem u obliku srebrne ruke, znakom njegovog položaja. Crno, belo i sivo - sve nijanse istine. „Ja sam lord Edard Stark, kraljeva desna ruka. Reci mi ko si ti, i šta znaš o tim pljačkašima.“

„Ja imam... *imao sam*... imao sam pivnicu, moj gospodaru, u Šereru, odma' kod kamenog mosta. Najbolje pivo južno od Vrata, svi tako kažu, ako će moj gospodar da izvoli. Sada je više nema, kao ni ničega drugog. Došli su i napili se koliko su 'teli a onda ostalo prosuli i zapalili mi krov, a prosuli bi mi i krv, da su me u'vatili. Moj gospodaru.“

„Sve su nam popalili“, reče seljak kraj njega. „Dojahali su po noći, s juga, i popalili i polja i kuće, i pobili one koji su pokušali da ih spreče. Nisu oni bili pljačkaši, moj gospodaru. Nisu 'teli da nam otmu stoku, ne ovi, ubili su mi kravu muzaru na mestu, i ostavili je vranama i movama.“

„Pregazili su mi šegrt“, reče četvrtast čovek s mišicama kovača i zavojem oko čela. Obukao je svoju najbolju odeću za dvor, ali su mu čakšire bile zakrpljene, a plašt prašnjav od puta. „Jurili su ga tamo-amo po dvorištu na konjima, boli ga kopljima k'o da im je to igra, smejali se dok je dečko padao i vrištao, sve dok ga onaj veliki nije načisto proburazio.“

Devojka na kolenima izvi vrat ka Nedu, koji je sedeo na prestolu visoko iznad nje. „Ubili su i moju majku, veličanstvo. A još su i... oni su...“ Glas joj utihnu, kao da je zaboravila šta je htela da kaže. Poče da jeca.

Ser Rejmun Deri nastavi priču. „U Vendiškoj varoši, narod je potražio spas u utvrđi, ali su zidovi bili drveni. Napadači su nagomilali seno kraj balvana i sve ih žive spalili. Kada su Vendišani otvorili kapiju da bi pobjegli od vatre, pobili su ih strelama dok su bežali, čak i žene i odojčad.“

„Oh, užasno“, promrmlja Varis. „Kako samo ljudi mogu da budu tako okrutni?“

„I nama bi isto uradili, ali je utvrda u Šereru od kamena“, reče Džos. „Neki su 'teli da nas dimom isteraju, ali je onaj veliki rek'o da ima sočnijih voćki uzvodno,

i otišli su za Lakrdijašev gaz.“

Dok se naginjao napred, Ned je osećao hladan čelik pod prstima. Između svakog prsta bilo je sečivo, vrhovi izuvijanih mačeva širili su se poput kandži sa naslona za ruke. Čak i nakon tri veka, neki su bili toliko oštri da su mogli da poseku. Gvozdeni presto bio je pun zamki za neoprezne. Pesme su govorile da je sačinjen od hiljadu mačeva, dovedenih do belog usijanja paklenim dahom Baleriona Crnog Užasa. Kovanje je potrajalo pedeset i devet dana. Ishod je bila ta pogrbljena crna zver od oštrica, šiljaka i traka oštrog metala, stolica koja može da ubije čoveka. A to je i činila, ako se pričama moglo verovati.

Šta je Edard Stark tražio u njoj, on nikada neće shvatiti, ali ipak je bio tu, i ti ljudi su od njega tražili pravdu. „Kakve dokaze imate da su to bili Lanisteri?“, upita on, pokušavajući da obuzda gnev. „Da li su nosili crvene plaštove, ili razvili barjake sa lavovima?“

„Čak ni Lanisteri nisu toliko slepi i glupi“, reče odsečno ser Mark Pajper. On je bio razmetljiv petlić od mladića, premlad i previše plahovit za Nedov ukus, mada blizak prijatelj Edmura Tulija, Kejtlininog brata.

„Svi su bili na konjima i u oklopima, moj gospodaru“, odgovori ser Karil mirno. „Bili su naoružani kopljima čeličnih vrhova i dugačkim mačevima, s bojnim sekirama za pokolj.“ On mahnu prema jednom od odrpanih preživelih. „Ti. Da, ti, niko ti neće ništa. Reci desnici ono što si rekao meni.“

Starac klimnu glavom. „Njihovi konji, reče on. „Jahali su ratne konje. Godinama sam radio u štali starog ser Vilama, tako da znam da ih razlikujem. Nijedan od njih nikada nije vukao plug, nek me bogovi ubiju ako grešim.“

„Odmetnici s dobrim konjima“, primeti Maloprstić. „Možda su ukrali konje iz prethodnog mesta koje su poharali.“

„Koliko ih je bilo u toj pljačkaškoj družini?“, upita Ned.

„Bar stotinu“, odgovori Džos, uglas sa kovačem koji reče „pedeset“ i bakom iza njega koja odgovori: „Stotine i stotine, moj gospodaru, čitava vojska.“

„I više si u pravu nego što znaš, dobra ženo“, reče joj lord Edard. „Kažete da nisu razvili barjake. Kakve su oklope nosili? Da li ste primetili neke ukrase ili medalje, grbove na štitovima i kacigama?“

Pivar Džos odmahnu glavom. „Žao mi je, moj gospodaru, ali oklopi su bili obični, samo... njihov vođa, bio je oklopljen kao i ostali, ali se jasno razlikovao. Zbog veličine, moj gospodaru. Ko kaže da su džinovi mrtvi, nije video ovog čoveka, kunem se. Bio je velik k'o vo, a od njegovog glasa pucalo je kamenje.“

„Planina!“, reče ser Mark glasno. „Zar iko u to može da sumnja? Ovo je delo Gregora Kleganija.“

Ned začu žamor ispod prozora i iz dna dvorane. Čak i u galeriji nastade nervozno šaputanje. I veliki lordovi i običan svet znali su šta znače ser Markove reči, ako se ispostave kao tačne. Ser Gregor Klegani je bio vazal lorda Tivina Lanistera.

Ned je posmatrao uplašena lica seljana. Nije ni čudo što su bili tako prestravljeni; mislili su da su dovedeni na dvor da posvedoče kako je lord Tivin krvnik i zločinac, pred kraljem koji je oženjen njegovom kćerkom. Pitao se da li su ih uopšte pitali hoće li da dođu.

Velemeštar Piseli s mukom ustade od večničkog stola, zveckajući pri tom svojim lancem. „Ser Mark, s poštovanjem, ne možeš biti siguran da je taj odmetnik ser Gregor. U kraljevstvu ima mnogo krupnih ljudi.“

„Krupnih kao Planina Koja Jaše?“, reče ser Karil. „Takvog do sada nisam upoznao.“

„Niti iko od prisutnih“, doda ser Rejmun gnevno. „Čak mu i brat pored njega izgleda kao dečak. Moji gospodari, otvorite oči. Zar je potrebno da vidite njegov pečat na leševima? Bio je to ser Gregor.“

„Zašto bi ser Gregor postao odmetnik?“, upita Piseli. „Po milosti svog sizerena, on drži tvrd zamak i sopstvene zemlje. Mirovani je vitez.“

„Lažni vitez!“, reče ser Mark. „Besno pseto lorda Tivina.“

„Moj gospodaru desnice“, reče Piseli ukočeno, „molim te da podsetiš ovog *dobrog* viteza da je lord Tivin Lanister otac naše milostive kraljice.“

„Hvala ti, velemeštre Piseli“, reče Ned. „Bojim se da bismo zaboravili da nas ti nisi podsetio.“

Sa visine prestola lako je video ljude kako krišom izlaze na vrata u dnu dvorane. Zečevi trče da se zavuku u rupe... ili pacovi koji hoće da gricnu kraljičin sir. On primeti obrednicu Mordejnu u galeriji, sa njegovom kćerkom Sansom. Ned oseti nalet besa; to nije bilo mesto za devojčicu. Ali obrednica nije mogla znati da će današnji poslovi na dvoru biti išta drugo sem uobičajenih dosadnih slušanja molbi, presuđivanja u parnicama i određivanja međa.

Za večničkim stolom, Petir Beliš prestade da se zanima perom i naže se napred. „Ser Mark, ser Karile, ser Rejmune - smem li da vam postavim jedno pitanje? Ova mesta su bila pod vašom zaštitom. Gde ste se vi nalazili dok se odvijalo sve to paljenje i klanje?“

Ser Karil Vens mu odgovori. „Bio sam sa svojim gospodarom ocem u prolazu podno Zlatnog zuba, baš kao i ser Mark. Kada su glasovi o tim zločinima došli do ser Edmura Tulija, poručio nam je da povedemo malu četu, nađemo sve preživеле i dovedemo ih pred kralja.“

Ser Rejmun Deri progovori. „Ser Edmur me je pozvao u Brzorečje sa svim mojim ljudima. Logorovao sam na suprotnoj obali reke od njegovih zidova, čekajući njegova naređenja, kada su mi vesti stigle. Dok sam stigao natrag u svoje zemlje, Klegani i njegova gamad već su se vratili preko Crvenog kraka i jahali su za Lanisterska brda.“

Maloprstić zamišljeno pogladi bradicu. „A šta ćeš ako se vrate, ser?“

„Ako se vrate, njihovom krvlju ćemo natopiti polja koja su spalili“, reče ser Mark Pajper vatreno.

„Ser Edmur je poslao ljude u svako selo i varoš na dan jahanja od granice“, objasni ser Karil. „Novi napadači se neće tako lako izvući.“

A to je možda baš ono što lord Tivin želi, pomisli Ned, *da oslabi Brzorečje, da navede momka da raštrka svoje mačeve*. Brat njegove žene bio je mlad - više odvažan nego mudar. Pokušaće da zadrži svaki pedalj svoje zemlje, da odbrani svakog muškarca, ženu i dete kojima je gospodar, a Tivin Lanister je dovoljno lukav da bi to znao.

„Ako su vam polja i varoši sada bezbedni“, govorio je lord Petir, „šta onda tražite od prestola?“

„Lordovi sa Trozupca su čuvali kraljev mir“, reče ser Rejmun Deri. „Lanisteri su ga prekršili. Tražimo dozvolu da im odgovorimo, čelikom na čelik. Tražimo pravdu za narod Serera, Vendiške varoši i Lakrdijaševog gaza.“

„Edmur se slaže, moramo da uzvratimo Gregoru Kleganiju istom merom“, objavi ser Mark, „ali stari lord Hoster nam je naredio da dođemo ovamo i zamolimo za kraljevu dozvolu pre nego što udarimo.“

Hvala bogovima za starog lorda Hostera. Tivin Lanister nije bio samo lav, već i lisica. Ako je zaista on poslao ser Gregora da pali i pljačka - a Ned u to nije sumnjao - postarao se da ovaj jaše pod okriljem noći, bez barjaka, naizgled kao običan odmetnik. Ako Brzorečje uzvratiti udarac,

Sersei i njen otac će uporno tvrditi da su Tuliji ti koji su prekršili kraljev mir, a ne Lanisteri. Samo bogovi znaju u šta bi Robert poverovao.

Velemeštar Piseli je ponovo bio na nogama. „Moj gospodaru desnice, ako ovi dobri ljudi veruju da je ser Gregor pogazio svoje svete zavete da bi pljačkao i silovao, neka odu kod njegovog sizerena i neka se njemu požale. Ti zločini se ne tiču prestola. Nek potraže pravdu lorda Tivina.“

„Sve je to kraljeva pravda“, reče mu Ned. „Sever, jug, istok ili zapad, sve što radimo, radimo u Robertovo ime.“

„Kraljeva pravda“, reče velemeštar Piseli. „Tako je zovemo, i zato bi trebalo da sačekamo dok se kralj...“

„Kralj je u lovu na drugoj obali reke i možda će biti odsutan više dana“, reče lord Edard. „Robert mi je zapovedio da sedim ovde umesto njega, da slušam njegovim ušima i govorim njegovim glasom. To i nameravam da uradim... mada se slažem da on mora čuti ove vesti.“ On ugleda poznato lice ispod tapiserija. „Ser Robare.“

Ser Robar Rojs zakorači napred i pokloni se. „Moj gospodaru.“

„Tvoj otac je u lovu s kraljem“, reče Ned. „Hoćeš li da im javiš vesti o onome što smo danas ovde čuli?“

„Smesta, moj gospodaru.“

„Imamo li znači tvoju dozvolu da se osvetimo ser Gregoru?“, upita presto Mark Pajper.

„Osvetite?“, reče Ned. „Mislio sam da govorimo o pravdi. Paljenje

Kleganijevih polja i ubijanje njegovih kmetova neće ponovo uspostaviti kraljev mir, već će samo zadovoljiti vaš uvređeni ponos.“ On skrenu pogled pre nego što je mladi vitez mogao besno da se pobuni i obrati se seljanima. „Narode Serera, ne mogu vam vratiti vaše domove i letinu, niti vaše mrtve mogu povratiti u život. Ali vam možda mogu dati malo pravde, u ime našeg kralja Roberta.“

Sve oči u dvorani bile su usredsređene na njega, čekajući. Ned s mukom ustade, dižući se rukama s prestola, dok ga je noga u gipsu žestoko bolela. Dao je sve od sebe da se ne obazre na bol; nije bio trenutak da se pokažu slabosti. „Prvi ljudi su verovali da sudija koji izrekne smrtnu kaznu sam mora da zamahne mačem, i mi se na severu toga još držimo. Ne volim da šaljem druge da ubijaju za mene... ali izgleda da nemam izbora.“ On pokaza ka svojoj slomljenoj nozi.

„*Lorde Edarde!*“ Uzvik je došao sa zapadne strane dvorane kada naočit momčić smelo iskorači. Bez oklopa, ser Loras Tirel izgledao je još mlađe od svojih šesnaest leta. Bio je odeven u svetloplavu svilu, pojas mu je bio od povezanih zlatnih ruža, simbola njegove kuće. „Molim te za čast da obavim tvoju dužnost. Daj mi taj zadatak, moj gospodaru, i kunem ti se da te neću izneveriti.“

Maloprstić se prigušeno nasmeja. „Ser Lorase, ako odeš sam, ser Gregor će nam poslati tvoju glavu s jabukom u tim tvojim lepim ustima. Planina nije čovek koji će se povinovati bilo čijoj pravdi.“

„Ja se ne bojim Gregora Kleganija“, reče ser Loras nadmeno.

Ned se lagano vrati na tvrdo gvozdено sedište Egonovog nakaznog prestola. Prelete pogledom preko lica ljudi koji su stajali uza zid. „*Lorde Beriće*“, pozva on. „Torose od Mira. Ser Gladene. Lorde Lotare.“ Prozvani iskoračiše, jedan po jedan. „Svaki od vas će sakupiti po dvadeset ljudi i pronećete moje reči do Gregorovog zamka. Dvadeset mojih gardista ići će sa vama. Lorde Beriće Donderione, ti ćeš zapovedati, kao što pristoji tvome činu.“

Mladi lord crvenozlatne kose se pokloni. „Biće tvoja volja, lorde Edarde.“ Ned podiže glas, da ga čuju u čitavoj prestonoj dvorani. „U ime Roberta od kuće Barateona, prvog svoga imena, kralja Andala i Rojnara i Prvih ljudi, gospodara Sedam kraljevstava i zaštitnika čitave zemlje, naredbom Edarda od kuće Starka, njegove desne ruke, nalažem vam da brzo odjašete u zapadne krajeve, da pređete Crveni krak Trozupca pod kraljevim stegom i tamo izvršite kraljevu pravdu nad lažnim vitezom Gregorom Kleganijem i svima koji su mu u zločinima pomagali. Oduzimam mu sve počasti i sva zvanja, sve zemlje, sve prihode i sve posede, i osuđujem ga na smrt. Nek se bogovi smiluju njegovoj duši.“

Kada je odjek njegovih reči zamro, Vitez od Cveća izgledao je izgubljeno. „*Lorde Edarde, a ja?*“

Ned ga pogleda. Sa prestola, Loras Tirel činio se mladim poput Roba. „Niko ne sumnja u tvoju kuraž, ser Lorase, ali je ovde u pitanju pravda, a ti tražiš osvetu.“ On pogleda nazad ka lordu Beriku. „Krenite u zoru. Ovakve poslove je najbolje što pre svršiti.“ On podiže ruku. „Presto danas više neće primati molitelje.“

Alin i Porter se uspeše uz strme stepenice do prestola da mu pomognu da siđe. Dok su se spuštali, osećao je na sebi mračan pogled ser Loras Tirela, ali je momak otišao pre nego što je Ned sišao.

U podnožju Gvozdеноg prestola, Varis je skupljao papire sa većničkog stola. Maloprstić i velemeštar Piseli već su otišli. „Smeliji si čovek od mene, moj gospodaru“, reče evnuh tiho.

„Kako to, lorde Varise?“, upita Ned osorno. Noga ga je žestoko bolela i nije bio raspoložen za nadmudrivanje.

„Da sam ja bio gore, poslao bih ser Loras. On je *toliko* želeo da ide... a čovek kome su Lanisteri neprijatelji trebalo bi da se potruži da stekne prijateljstvo Tirela.“

„Ser Loras je mlad“, reče Ned. „Proći će ga razočaranje, siguran sam.“

„A ser Ilin?“ Evnuh pogladi svoj punački, napuderisani obraz. „*Ipak* je on kraljeva pravda, na kraju krajeva. Slanje drugih ljudi da vrše njegovu dužnost... neko bi to mogao da protumači kao tešku uvredu.“

„To mi nije bila namera.“ Zapravo, Ned nije verovao nemom vitezu, mada možda samo zato što nije voleo dželate. „Podsećam te, Pejni su vazali kuće Lanistera. Mislio sam da je bolje odabrati ljude koji ne duguju odanost lordu Tivinu.“

„Veoma mudro, nema šta“, reče Varis. „Ipak, slučajno sam video ser Ilina u dnu dvorane, kako nas blede posmatra i, moram reći, nije izgledao zadovoljno, mada je teško protumačiti izraz lica našeg tihog viteza. Nadam se da će i njega razočaranje proći. Znaš, on *tako* voli svoj posao...“

SANSA

„Nije hteo da pošalje ser Loras“, reče Sansa Džejn Pul te noći, dok su delile hladnu večeru pod svetlošću lampi. „Mislim da je to zbog noge.“ Lord Edard je večerao u svojoj ložnici sa Alinom, Harvinom i Vejonom Pulom, da ne bi naprezao slomljenu nogu, a obrednica Mordejna se žalila kako je bole noge od dugog stajanja u galeriji. Trebalo je da im se pridruži i Arja, ali je kasnila sa časova plesa.

„Zbog noge?“, reče Džejn nesigurno. Bila je lepa, tamnokosa devojka, Sansina vršnjakinja. „Ser Loras je povredio nogu?“

„Ne govorim o *njegovoj nozi*“, reče Sansa, otmeno grickajući pileći batak. „Govorim o *očevoj nozi*, ludice. Toliko ga boli, stalno je neraspoložen. Inače bi sigurno poslao ser Loras.“

Očeva odluka ju je i dalje čudila. Kada je Vitez od Cveća progovorio, bila je sigurna da će se pred njenim očima odviti jedna od priča Stare Nen. Ser Gregor je bio čudovište, a ser Loras pravi junak koji će ga ubiti. On je čak i *izgledao* kao pravi junak, sa zlatnim ružama oko vitkog struka i gustom smeđom kosom koja mu je padala na čelo. A onda ga je otac *odbio*! Njegova odluka ju je oneraspoločila više nego što je mogla da pretpostavi. To je i rekla obrednici Mordejni dok su se spuštale stepeništem sa galerije, ali joj je obrednica samo odgovorila da nije njeno da dovodi u pitanje odluke svoga oca.

Tada je lord Beliš rekao: „O, nisam baš siguran, obrednice. Neke odluke njenog oca bi možda trebalo malo dovesti u pitanje. Mlada dama je mudra kao što je i ljupka.“ Tako se duboko poklonio Sansi da ona nije znala da li je hvali ili joj se ruga.

Obrednica Mordejna je bila *veoma* neraspoločena kada je shvatila da ih je lord Beliš čuo. „Devojka priča tek tako, moj gospodaru“, rekla je ona. „Budalasto ćaskanje. Nije to ozbiljno mislila.“

Lord Beliš je pogladio svoju šiljastu bradicu i rekao. „Stvarno? Reci mi, dete, zašto bi ti poslala ser Loras?“

Sansa nije imala izbora, sem da mu ispriča o čudovištima i junacima. Kraljev savetnik se osmehnuo. „Pa, to nisu razlozi koje bih ja izneo, ali...“ Dodirnuo joj je obraz, palcem lagano prešavši preko jagodice. „Život nije pesma, mila. Možda ćeš jednog dana, na svoju žalost, to i naučiti.“

Sansa nije želela da sve ispriča Džejn; bilo joj je nelagodno i od same pomisli na to.

„Ser Ilin je kraljeva pravda, a ne ser Loras“, reče Džejn. „Lord Edard je trebalo njega da pošalje.“

Sansa zadrhta. Naježila bi se svaki put kada bi pogledala ser Ilina Pejna. Od njega se osećala kao da nešto mrtvo puže svuda po njenoj nagoj koži. „Ser Ilin je

gotovo kao *još jedno* čudovište. Drago mi je što ga otac nije odabrao.“

„Lord Berik je jednako veliki junak kao i ser Loras. On je uvek tako hrabar, pravi vitez.“

„Valjda jeste“, reče Sansa sumnjičavo. Berik Donderion jeste bio privlačan, ali je bio *tako* star, bilo mu je skoro dvadeset i dve; Vitez od cveća bi bio neuporedivo bolji. Naravno, Džejn je bila zaljubljena u lorda Berika još otkako ga je prvi put videla na turniru. Sansa je to delovalo glupo; Džejn je ipak bila samo kućupraviteljeva kći i, bez obzira koliko patila za njim, lord Berik nikada neće pogledati nekog toliko nižeg od sebe, čak i da nije dvostruko mlađa od njega.

Ipak, to ne bi bilo lepo reći, tako da je Sansa popila gutljaj mleka i promenila temu. „Sanjala sam da će baš Džofri uloviti belog jelena“, reče ona. Bila je to zapravo više želja, ali je bolje zvučalo ako se kaže da je bio san. Svi su znali da su snovi predskazanja. Za bele jelene se pričalo da su retki i čarobni, a ona je u srcu znala da je njen hrabri princ vredniji od svog pijanog oca.

„Sanjala si to? Stvarno? Da li mu je princ Džofri samo prišao i dodirnuo ga golom rukom, ne povredivši ga?“

„Ne“, reče Sansa. „Pogodio ga je zlatnom strelom i doneo ga je meni.“ U pesmama, vitezovi nikada nisu ubijali čarobne životinje, samo su im prilazili i dodirivali ih; međutim, znala je da Džofri voli lov, a posebno ubijanje. Samo životinja, doduše. Sansa je bila sigurna da njen princ nije imao ništa sa ubistvom Džorija i ostalih sirotih ljudi; to je bio Kraljeubica, njegov zli ujak. Znala je da joj je otac još ljut zbog toga, ali nije bilo pošteno kriviti Džofa. To bi bilo isto kao kada bi krivili nju za nešto što je uradila Arja.

„Videla sam ti sestru danas popodne“, reče Džejn, kao da čita Sansine misli. „Hodala je na rukama kroz štalu. Zašto ona radi takve stvari?“

„Ja zaista ne znam zašto ona radi bilo šta.“ Sansa je mrzela štale, smrdljiva mesta puna balege i muva. Čak i kada je išla na jahanje, volela je da joj sluga osedla konja i izvede ga u dvorište. „Hoćeš da čuješ šta je bilo na dvoru ili ne?“

„Hoću“, reče Džejn.

„Bio je jedan Crni brat“, reče Sansa, „tražio je ljude za Zid, samo što je bio star i zaudarao je.“ To joj se uopšte nije dopalo. Uvek je zamišljala da se Noćna straža sastoji od ljudi nalik na strica Bendžena. U pesmama su ih zvali Crni vitezovi od Zida. Ali je ovaj čovek bio grbav i odvratn, kao da ima vaške. Ako su i ostali iz Noćne straže zaista takvi, onda joj je bilo žao njenog polubrata Džona. „Otac je pitao ima li vitezova u dvorani koji bi osvetlali obraz svojim kućama tako što bi obukli crno, ali se niko nije javio, tako da je naložio Jorenu da probere kraljeve tamnice i otpustio ga. A posle su pred njega izašla dva brata, konjanici slobodnjaci iz Dornskih krajina i zaklela se da će služiti kralju. Otac je prihvatio njihove zakletve...“

Džejn zevnu. „Ima li još kolača sa limunom?“

Sansa nije volela da je prekidaju, ali je morala da prizna da je kolač s limunom

zanimljiviji nego većina onoga što se događalo u prestonoj dvorani. „Idemo da pogledamo“, rekla je. U kuhinji nije bilo kolača od limuna, ali su uspele da nađu pola hladne pite od jagoda, a to je bilo skoro jednako dobro. Jele su je na stepenicama kule, kikoćući se, ogovarajući i razmenjujući tajne, i Sansa je te noći otišla u krevet osećajući se nevaljalo skoro kao Arja.

Narednog jutra probudila se pre zore i sanjiva otišla do prozora da gleda lorda Berika kako se sprema sa svojim ljudima. Izjahali su dok se jutro dizalo nad gradom, sa tri barjaka pred sobom: kraljevim okrunjenim jelenom na visokom koplju, jezovukom Starka i račvastom munjom lorda Berika na kraćim kopljima. Sve je to bilo tako uzbudljivo, kao da se pesma pretvorila u život; zveket mačeva, treperenje baklji, barjaci razvijeni na vetru, konji koji frkću i njište, zlatni odsjaj sunca koji se probija kroz rešetke na kapiji. Ljudi iz Zimovrela izgledali su posebno lepo u svojim srebrnastim oklopima i dugačkim sivim plaštovima.

Alin je nosio barjak Starka. Kada ga je videla kako se na konju približio lordu Beriku da nešto popričaju, Sansa se osetila tako ponosno. Alin je bio lepši od Džorija; sigurno će jednog dana postati vitez.

Desničina kula izgledala je tako pusto kada su otišli, da se Sansa čak obradova kad je za doručkom srela Arju. „Gde su svi?“, pitala ju je sestra dok je ljuštila pomorandžu. „Da li ih je otac poslao da uhvate Džejmija Lanistera?“

Sansa uzdahnu. „Odjahali su sa lordom Berikom da odseku glavu ser Gregoru Kleganiju.“ Ona se okrenu obrednici Mordejni, koja je drvenom kašikom jela ovsenu kašu. „Obrednice, da li će lord Berik nabosti ser Gregorovu glavu pred svojom kapijom ili će je doneti kralju?“ Ona i Džejn Pul su se prošle noći raspravljale oko toga.

Obrednica je bila zgrožena. „Jedna gospa za trpezom ne razgovara o takvim stvarima. Gde su ti maniri, Sansa? Kunem se, u poslednje vreme si se iskvarila kao tvoja sestra.“

„Šta je skrivio ser Gregor?“, upita Arja.

„Spalio je neku varoš i pobio mnogo ljudi, čak i žene i decu.“

Arja se namršti. „Džejmi Lanister je ubio Džorija, Hjuarda i Vila, a Pseto je ubio Miku. Neko bi trebalo *njima* da odseče glave.“

„Nije to isto“, reče Sansa. „Pseto je Džofrijeva zakleti štit. Tvoj kasapinov šegrt je napao princa.“

„Lažljivice“, reče Arja. Tako je čvrsto stegla crvenu pomorandžu da joj je sok pocurio niz prste.

„Samo napred, vredaj me koliko hoćeš“, reče Sansa s visine. „Nećeš to smeti da radiš kada se budem udala za Džofrija. Moraćeš da mi se klanjaš i da me zoveš veličanstvo.“ Ona vrisnu kada Arja zavitla pomorandžu preko stola. Pogodila ju je pravo u čelo uz vlažan zvuk, a onda joj pala u krilo.

„Imaš sok na licu, veličanstvo“, reče Arja.

Curio joj je niz nos i pekao joj oči. Sansa ga obrisa maramicom. Kada vide šta

je voćka u njenom krilu uradila prelepoj svilenoj haljini boje slonovače, ona ponovo vrisnu. „Ti si *ušasna*“, zaurla ona na sestru. „Trebalo je *tebe* da ubiju umesto Ledi!“

Obrednica Mordejna skoči od stola. „Vaš gospodar otac će čuti za ovo! Pravac u svoje sobe, smesta. *Smesta!*“

„I ja?“ Suze su navirale na Sansine oči. „To je nepravda.“

„Nema rasprave. Polazite!“

Sansa ode dignute glave. Ona će jednog dana postati kraljica, a kraljice ne plaču. Bar ne na mestima gde drugi mogu da ih vide. Kada je stigla do spavaće sobe, zabravila je vrata i skinula haljinu. Pomorandža je na svili ostavila nepravilnu crvenu mrlju. „*Mrzim* je!“, vrisnu ona. Skupi haljinu i baci je u hladni kamin, povrh pepela od sinoćnje vatre. Kada vide da se mrlja probila i na podsuknju, uprkos sebi počeo da jeca. Divlje strgnu ostatak odeće sa sebe, baci se na krevet i plačući utonu u san.

Bilo je podne kada je obrednica Mordejna zakucala na njena vrata. „Sansa. Otac te zove.“

Sansa sede u krevetu. „Ledi“, prošapta ona. Na trenutak kao da je vučica bila sa njom u sobi, kao da ju je gledala svojim zlatnim očima - tužnim, a pametnim. Shvati da je sanjala. Ledi je bila s njom, i trčale su zajedno, i... i... pokušaj da se priseti bio je nalik hvatanju kiše šakama. San je izbledeo, Ledi je ponovo bila mrtva.

„Sansa.“ Kucanje se ponovi, oštrije. „Da li me čuješ?“

„Da, obrednice“, viknu ona. „Samo trenutak da se obučem, molim te.“ Oči su joj bile crvene od plača, ali se potrudila da se dotera.

Lord Edard je bio nadvijen nad velikom knjigom uvezanom u kožu kada je obrednica Mordejna uvede u njegovu odaju. „Dođi, Sansa“, reče on blago kada obrednica ode po njenu sestru. „Sedi kraj mene.“ On zatvori knjigu.

Obrednica Mordejna se vrati s Arjom koja joj se migoljila pod rukom. Sansa je na sebi imala prelepu bledozelenu odoru od damasta i pokajnički izraz lica, a njena sestra je i dalje bila odevena u otrcanu kožu i grubo sukno koje je nosila i za doručkom. „Evo i druge“, najavi obrednica.

„Hvala ti, obrednice Mordejna. Sada bih želeo da sa kćerima razgovaram nasamo.“ Obrednica se pokloni i izađe.

„Arja je prva počela“, reče Sansa brzo, željna da njena bude prva. „Rekla ini je da sam lažljivica, i gađala me pomorandžom i upropastila mi haljinu, onu boje slonovače, svilenu, onu koju mi je kraljica Sersei poklonila kada sam obećana princu Džofriju. Mrzi me zato što ću se udati za princa. Oče, ona *sve* hoće da pokvari, ne podnosi ništa što je lepo, fino ili uzvišeno.“

„Sansa, *dosta!*“ Glas lorda Edarda bio je oštar od nestrpljenja.

Arja diže pogled. „Oče, žao mi je. Pogrešila sam, i molim svoju sestru za oproštaj.“

Sansa je bila tako zaprepaštena da je na trenutak zanemela. Konačno uspe da

dođe do reči. „A moja haljina?“

„Možda... mogu da je operem“, reče Arja sumnjičavo.

„Pranje neće pomoći“, reče Sansa. „Čak ni ako je ribaš čitav dan i noć. Svila je *upropaštena*.“

„Onda ću... sašiću ti novu“, reče Arja.

Sansa prezrivo zabaci glavu. „*Ti?* Ti ne bi mogla da sašiješ ni haljinu za čišćenje svinjca.“

Otac im uzdahnu. „Nisam vas ovamo zvao da pričamo o haljinama. Šaljem vas obe u Zimovrel.“

Sansa po drugi put zaneme. Osećala je kako joj se oči opet vlaže. reče Arja.

„Molim te, oče“, uspe da promuca Sansa naposljetku. „Molim te, nemoj.“

Edard Stark odmeri svoje kćerke, uz umoran osmeh. „Bar se u nečemu slažete.“

„Ja nisam ništa skrivila“, molila ga je Sansa. „Neću da idem nazad.“ Ona je volela Kraljevu Luku: šarenilo dvora, veliku gospodu i gospe u svili, somotu i draguljima, veliki grad s mnoštvom ljudi. Turnir je bio najčarobniji događaj u njenom životu, a bilo je toliko toga što još nije videla - žetvene praznike, kostimirane balove i lakrdijaške predstave. Nije mogla da podnese pomisao da će sve to izgubiti. „Pošalji Arju kući, ona je prva počela, oče, kunem se. Biću dobra, videćeš, samo me pusti da ostanem i obećavam ti da ću biti dobra, plemenita i fina kao kraljica.“

Očeve usne se čudno zgrčiše. „Sansa, ne šaljem vas kući zato što ste se svadale, mada bogovi znaju da sam sit vaših prepirki. Hoću da budete u Zimovrelu zato što ćete tamo biti na sigurnom. Trojica mojih ljudi su ubijena kao psi, ni ligu daleko od mesta na kome sedimo, a šta je Robert učinio? Otišao je u lov.“

Arja je grickala usnu na svoj odvratani način. „Možemo li da povedemo Sirija sa sobom?“

„Koga briga za tvog glupog *učitelja plesa!*“, prasnu Sansa. „Oče, sad sam se setila, ja *ne mogu* da odem, treba da se venčam s princom Džofrijem.“ Ona pokuša da mu se hrabro osmehne. „Ja ga volim, oče, stvarno ga volim, volim ga kao što je kraljica Neris volela princa Emona Zmajviteza, kao što je Džonkil volela ser Florijana. Hoću da budem njegova kraljica i da mu rađam decu.“

„Mila“, reče joj otac nežno, „slušaj me. Kada budeš starija, naći ću ti velikog lorda koji će te biti vredan, nekoga hrabrog, pažljivog i snažnog. Veridba sa Džofrijem je bila užasna greška. On nije princ Emon, veruj mi, molim te.“

„*Jeste!*“, bila je uporna Sansa. „Neću nekoga hrabrog i pažljivog, hoću *njega*. Bićemo zauvek srećni, baš kao u pesmama, videćeš. Rodiću mu zlatokosog sina, i jednog dana on će biti kralj čitave zemlje, najveći kralj do sada, hrabar kao vuk i ponosan kao lav.“

Arja načini grimasu. „Neće ako mu Džofri bude otac“, reče ona. „On je lažov i kukavica, i na kraju, on nije lav, već jelen.“

Sansa oseti suze u očima. „E, baš *nije!* On nimalo ne liči na onog matorog pijanog kralja“, vrisnu ona na sestru, zaboravivši se u bolu.

Otac je čudno pogleda. „*Bogovi!*“, prokle tiho, „iz dečjih usta...“ On pozva obrednicu Mordejnu. Devojčicama reče: „Tražim brzu trgovačku galiju da vas odvede kući. Ovih dana je more bezbednije od Kraljevskog drumu. Isplovićete čim nađem odgovarajuću lađu, sa obrednicom Mordejnom i odredom gardista... i da, sa Siriom Forelom, ako prihvati da stupi u moju službu. Ali nikom ni reči o tome. Najbolje da niko ne zna šta smeramo. Sutra ćemo ponovo razgovarati.“

Sansa je plakala dok ih je obrednica Mordejna vodila niz stepenice. Sve će joj oduzeti - turnire, dvor i njenog princa, sve, poslaće je nazad među sive sumorne zidine Zimovrela i zaključaće je zauvek. Život joj je bio okončan pre nego što je i počeo.

„Prestani s jecanjem, dete“, strogo reče obrednica Mordejna. „Sigurna sam da tvoj gospodar otac zna šta je najbolje za tebe.“

„Neće biti tako loše, Sansa“, reče Arja. „Putovaćemo galijom. Biće to pustolovina, a onda ćemo ponovo biti s Brenom, Robom, Starom Nen, Hodorom i ostalima.“ Ona joj dodirnu ruku.

„*Sa Hodorom!*“, viknu Sansa. „Ti bi trebalo da se udaš za Hodora, ista si kao on - glupava, dlakava i ružna!“ Otrgnu se od sestrine ruke, odjuri u svoju sobu i zavravi vrata za sobom.

EDARD

„Bol je dar bogova, lorde Edarde“, reče mu velemeštar Piseli. „On govori da kost zarasta, da se meso oporavlja. Budi zahvalan.“

„Biću zahvalan kad nogu prestane da mi razdire bol.“

Piseli stavi začepljenu pljosku na stočić kraj uzglavlja. „Makovo mleko, ako bol ponovo postane nepodnošljiv.“

„Ionako previše spavam.“

„San je veliki iscelitelj.“

„Nadao sam se da si to ti.“

Piseli se slabašno osmehnu. „Drago mi je što te opet vidim dobro raspoloženog, moj gospodaru.“ On se nagnu bliže i spusti glas. „Jutros je stigao gavran, pismo za kraljicu, od njenog gospodara oca. Mislio sam da bi valjalo to da znaš.“

„Crna krila, crne vesti“, reče Ned mračno. „Šta kaže?“

„Lord Tivin je veoma besan zbog ljudi koje si poslao za ser Gregorom Kleganijem“, poveri mu se meštar. „Bojao sam se da će tako biti. Setićeš se, to sam i rekao u prestonoj dvorani.“

„Nek bude besan“, reče Ned. Svaki put kada bi ga probo bol u nozi, setio bi se osmeha Džejmija Lanistera i mrtvog Džorija u svom naručju. „Nek piše pisma kraljici koliko mu drago. Lord Berik jaše pod kraljevim ličnim barjakom. Ako lord Tivin odluči da se meša u kraljevu pravdu, moraće za to da odgovara Robertu. Jedino što veličanstvo voli više od lova je rat sa lordovima koji mu prkose.“

Piseli se odmače, zveckajući meštarskim lancem. „Kako ti kažeš. Sutra ću te ponovo posetiti.“ Starac užurbano pokupi svoje stvari i ode. Ned nije sumnjao da je krenuo pravo u kraljevske odaje, da šapuće kraljici. *Mislio sam da bi valjalo to da znaš*, nije nego... kao da mu Sersei nije naredila da prenese pretnje njenog oca. Nadao se da će je njegov odgovor naterati da zaškrguće tim svojim savršenim zubima. Ned uopšte nije imao pouzdanja u Roberta onoliko koliko se pretvarao, ali nije bilo razloga da Sersei to sazna.

Kada je Piseli otišao, Ned naredi da mu donesu čašu vina s medom. I od toga su se misli usporavale, mada ne tako snažno. Morao je da bude u stanju da jasno misli. Po hiljadu puta se upitao šta bi Džon Erin uradio da je poživio da sazna ono što i on. Ili je možda zaista nešto i učinio, i zbog toga bio ubijen.

Čudno je to kako ponekad nevine dečje oči vide ono što oči odraslih nisu u stanju. Jednog dana, kada Sansa odraste, moraće da joj ispriča kako mu je sve razjasnila. *On nimalo ne liči na onog matorog pijanog kralja*, rekla je ona, besno i nedužno, i ta jednostavna istina mu je svrdlala u stomaku, hladna kao smrt. *To je mač koji je ubio Džona Erina*, pomislio je Ned tada, *a ubiće i Roberta, biće to sporija smrt, ali jednako izvesna!* Slomljene noge vremenom zacele, ali se neka izdajstva gnoje i truju dušu.

Maloprstić je došao u posetu sat vremena nakon velemeštrovog odlaska, odeven u dublet boje šljive sa crnim koncem izvezenim drozdom na grudima i s prugastim cmo-belim plaštom. „Ne mogu dugo da se zadržavam, moj gospodaru“, reče on. „Ledi Tanda me očekuje na ručku. Nema sumnje da će mi ispeći ugojeno tele. Ako je ugojeno bar kao njena kći, verovatno ću se prejesti nasmrtno. A kako je tvoja noga?“

„Upaljena je i bolna, a svrab me dovodi do ludila.“

Maloprstić podiže obrvu. „Uбудućе se potruđi da ti konji ne padaju na nju. Savetovao bih ti da se brzo oporaviš. U čitavoj zemlji vlada nemir. Varis je čuo zloslutne šapate sa zapada. Konjanici slobodnjaci i najamnici slivaju se ka Livačkoj steni, i to ne zato da bi ćaskali s lordom Tivinom.“

„Ima li vesti o kralju?“, upita Ned. „Koliko još dugo Robert namerava da lovi?“

„Koliko ga ja znam, čini mi se da bi on najradije ostao u šumi sve dok kraljica i ti ne umrete od starosti“, odgovori lord Petir uz slabašan osmeh. „Ako to nije moguće, pretpostavljam da će se vratiti kada nešto ubije. Izgleda da su našli belog jelena... ili, bolje rečeno, ono što je ostalo od njega. Neki vukovi su ga prvi stigli, i nisu veličanstvu ostavili mnogo sem kopita i rogova. Robert je užasno besneo, sve dok nije čuo priču o nekom čudovišnom divljem vepru, dublje u šumi. Naravno, sada se neće smiriti sve dok ga ne ulovi. Princ Džofri se jutros vratio, sa Rojsima, ser Belonom Svonom i još dvadesetak drugih. Ostali su još uvek s kraljem.“

„Pseto?“, upita Ned, namrštivši se. Od svih lanisterskih ljudi, Sendor Klegani ga je najviše brinuo, nakon što je ser Džejmi pobegao iz grada i pridružio se ocu.

„O, vratio se sa Džofrijem, i otišao pravo kod kraljice.“ Maloprstić se osmehnu. „Dao bih stotinu srebrnih jelena da sam mogao da budem tamo kada je čuo da je lord Berik otišao po glavu njegovog brata.“

„Čak i slepac vidi da Pseto mrzi svog brata.“

„Ah, ali je Gregor *njegov* da ga mrzi, a ne tvoj da ga ubiješ. Kada Donderion jednom odseče vrh sa Planine, imanja i prihodi Kleganija preći će na Sendora, ali na tvom mestu od njega ne bih očekivao zahvalnost, nije on taj tip. A sada mi oprosti, moram da krenem. Ledi Tanda me čeka sa svojim ugojenim telom.“

Na putu ka vratima, lord Petir ugleda debelu knjigu velemeštra Maleona, zastade i dokono otvori korice. „*Loze i povesti velikih kuća Sedam kraljevstava, sa opisima mnogih velikih lordova, i plemenitih dama i njihove dece*“, pročitao on. „Deluje kao najdosadnije štivo koje sam ikada video. Umesto napitka za spavanje, moj gospodaru?“

Na trenutak, Ned pomisli da mu sve ispriča, ali je u Maloprstićevim bockanjima bilo nečega što mu je smetalo. Čovek se pravio previše pametan, na usnama mu je uvek lebdeo podrugljiv osmeh. „Džon Erin je proučavao tu knjigu kada se razboleo“, reče Ned pažljivo, da bi video kako će Maloprstić odgovoriti.

A on je odgovorio kao i obično - dosetkom. „U tom slučaju“, reče on, „smrt mora da je bila pravo olakšanje.“ Lord Petir Beliš se pokloni i izađe.

Edard Stark dozvoli sebi da prokune. Osim svojim ljudima, u ovom gradu nije mogao da veruje baš nikome. Maloprstić je prikrio Kejtlin i pomogao Nedu u istrazi, ali on nije zaboravljao kako je požurio da spase sopstvenu kožu, kada je Džejmi izronio iz mraka sa svojim vojnicima. Varis je bio još gori. Ma koliko tvrdio da je odan, evnuh je previše znao, a premalo činio. Činilo se da je velemeštar Piseli svakim danom sve više Serseina marioneta, a ser Baristan je star i zadrt čovek. On bi Nedu rekao da samo vrši svoju dužnost.

Vremena je bilo sve manje. Kralj će se uskoro vratiti iz lova i čast će od Neda zahtevati da ode i saopšti mu šta je otkrio. Vejon Pul je uredio da Sansa i Arja za tri dana otplove na bravoškoj lađi *Veštica vetrova*. Biće u Zimovrelu pre žetve. Ned više nije mogao da kao izgovor koristi brigu za njihovu bezbednost.

Ipak je prošle noći sanjao Regarovu decu. Lord Tivin je poredao tela pod Gvozdenim prestolom, umotana u grimizne plaštove njegove kućne garde. To mu je bio pametan potez; krv se nije tako jasno videla na crvenoj tkanini. Mala princeza bila je bosonoga, još u spavaćici, a dečak... dečak...

Ned nije smeo da dozvoli da se to ponovo desi. Zemlja ne bi podnela još jednog ludog kralja, još jedan ples krvi i osvete. Moraće da nađe načina da spase decu.

Robert je umeo da bude milosrdan. Daleko od toga da je ser Baristan jedini koga je pomilovao. Velemeštar Piseli, Varis Pauk, lord Belon Grejdžoj - svi su oni u jednom trenutku bili Robertovi neprijatelji, i svakom je kasnije pruženo njegovo prijateljstvo i dozvoljeno mu je da zadrži sve počasti i položaje, ako se obaveže na odanost. Sve dok je čovek hrabar i čestit, Robert će se prema njemu ophoditi sa svim počastima i poštovanjem koje zaslužuje odvažan neprijatelj.

Ovo je bilo nešto drugo: otrov u mraku, nož zariven u dušu. To nikada neće moći da oprost, baš kao što nije mogao da oprost Regaru. *Sve će ih pobiti*, shvati Ned.

Ipak, znao je da ne sme da ćuti. Imao je dužnost prema Robertu, prema kraljevstvu, prema seni Džona Erina... i prema Brenu, koji je zasigurno naleteo na neki deo istine. Zašto bi inače pokušali da ga ubiju?

Kasno po podne, pozvao je Tomarda, debeljuškastog gardistu riđih zalizaka, koga su deca zvala Debeli Tom. Pošto je Džori bio mrtav, a Alin otišao, Debeli Tom je zapovedao njegovom kućnom gardom. Pomisao na to ispuni Neda nekakvom nejasnom nelagodom. Tomard je bio dobar čovek - prijatan, odan, neumoran, na svoj ograničen način i sposoban, ali bilo mu je skoro pedeset, a čak ni u mladosti nije bio preterano okretan i snalažljiv. Možda je Ned prenaglio kada je poslao pola svoje garde u poteru za ser Gregorom, i to sve svoje najbolje mačevaoce.

„Biće mi potrebna tvoja pomoć“, reče Ned kada se Tomard pojavi, delujući pomalo nesigurno, kao što je uvek izgledao kada bi bio pozvan pred svoga lorda. „Vodi me u bogošumu.“

„Da li ti je to pametno, lorde Edarde? Zbog noge?“

„Možda i nije. Ali je nužno.“

Tomard pozva Varlija. Zagrlivši ih obojicu, Ned uspe da se spusti niz strme stepenice kule i da odšepa preko dvorišta. „Hoću dvostruku stražu“, reče on Debelom Tomu. „Niko ne sme da uđe ili izađe iz Desničine kule bez moje dozvole.“

Tom zatrepta. „Moj gospodaru, otkada su Alin i ostali otišli, premalo nas je...“

„To neće dugo potrajati. Produži stražarske smene.“

„Razumem, moj gospodaru“, odgovori Tom. „Mogu li da upitam zašto...“

„Bolje ne“, odgovori Ned kratko.

Bogošuma je bila prazna, kao i uvek u tom uporištu južnjačkih bogova. Nedova noga je vrištala dok su ga spuštali na travu kraj drveta-srca. „Hvala vam.“ On izvadi hartiju iz rukava, zapečaćenu pečatom njegove kuće. „Molim vas, smesta ovo isporučite.“

Tomard pogleda ime koje je Ned napisao na papiru i napeto liznu usne. „Moj gospodaru...“

„Učini kao što ti kažem, Tomarde“, reče Ned.

Koliko je čekao u bogošumi, nije mogao da kaže. Tu je bilo mimo. Debeli zidovi prigušivali su vrevu zamka, tako da je čuo pesmu ptica, zrikanje zrikavaca, šuštanje lišća na povetarcu. Drvo-srce je bio hrast, smeđ i bez lica, a ipak je Ned Stark osećao prisustvo svojih bogova. Noga ga više nije tako bolela.

Došla mu je sa zalaskom sunca, dok su oblaci crveneli iznad zidina i kula. Došla je sama, kao što ju je i zamolio. Začudo, obukla se jednostavno, u kožne čizme i zeleno lovačko odelo. Kada je zbacila kukuljicu svog smeđeg ogrtača, video je masnicu na mestu gde ju je kralj udario. Žestoka modrina izbledela je u žuto i otok je splasnuo, ali je bilo potpuno jasno šta je posredi.

„Zašto ovde?“, upita Sersei Lanister dok je stajala nad njim.

„Da bogovi mogu da vide.“

Ona sede kraj njega u travu. Svaki pokret joj je bio otmen. Talasasta plava kosa joj je poigravala na vetru, a oči su joj bile zelene kao letnje lišće. Ned Stark odavno nije primećivao njenu lepotu, ali ju je sada jasno video. „Znam zašto je umro Džon Erin“, reče joj on.

„Stvarno?“ Kraljica je posmatrala njegovo lice, oprezna kao mačka. „Zato si me pozvao ovamo, lorde Stark? Da mi postavljaš zagonetke? Ili ti je namera da me otmeš, kao što je tvoja žena otela mog brata?“

„Da zaista veraješ u to, nikada ne bi došla.“ Ned je blago dodirnu po obrazu. „Da li ti je ovo radio i ranije?“

„Jednom ili dvaput.“ Ona se izmače od njegove rake. „Nikada ranije po licu. Džejmi bi ga ubio, makar to glavom platio.“ Sersei ga prkosno pogleda. „Moj brat je hiljadu puta vredniji od tvog prijatelja.“

„Tvoj brat?“, reče Ned. „Ili tvoj ljubavnik?“

„Oboje.“ Nije ustuknula od istine. „Još od detinjstva. A zašto da ne? Targarjeni su venčavali brata i sestra tri stotine godina, da bi krv ostala čista. A Džejmi i ja

smo više od brata i sestre. Mi smo jedna osoba u dva tela. Delili smo majčinu utrobu. On je došao na svet držeći se za moje stopalo, rekao nam je naš stari meštar. Kada je u meni, osećam se... cela.“ Sena osmeha prelete joj preko usana.

„Moj sin Bren...”

Sebi na čast, Sersei nije oborila pogled. „Video nas je. Ti voliš svoju decu, zar ne?”

Robert mu je postavio istovetno pitanje jutro pred borbu do poslednjeg. Dao joj je isti odgovor. „Svim srcem.”

„Ništa manje nego što ja volim svoju.”

Ned pomisli: Šta bih uradio da je došlo do toga da život nekog nepoznatog deteta dam za život Roba, Sanse, Arje, Brena i Rikona? Još važnije, šta bi uradila Kejtlin da život njene dece zavisi od Džonovog života? Nije znao. Molio se da nikada ne sazna.

„Sve troje su Džejmijevi“, reče on. To nije bilo pitanje.

„Hvala bogovima.”

Seme je snažno, vikao je Džon Erin na samrti, a tako je i bilo. Sva ta kopilad s kosom crnom kao noć. Velemeštar Maleon zabeležio je poslednje parenje jelena i lava, pre nekih devedeset godina, kada se Tija Lanister udala za Gouena Barateona, trećeg sina tadašnjeg lorda. Njihov jedini potomak, neimenovani dečak opisan kod Maleona kao *krupan i glasan momčić, rođen s gustom crnom kosom*, umro je kao odojče. Trideset godina ranije, jedan Lanister se oženio devojkom iz roda Barateona. Ona mu je rodila tri kćeri i sina, sve crnokose. Ma koliko Ned tražio po krtim žutim stranama, uvek je nalazio da je zlato ustuknulo pred ugljem.

„Tolike godine“, reče Ned. „Kako to da nikada nisi začela s kraljem?” Ona prkosno podiže glavu. „Jednom sam zatrudnela od tvog Roberta“, reče ona, glasom teškim od prezira. „Brat mi je našao ženu koja me je očistila. Ovaj to nikada nije saznao. Ako hoćeš istinu, jedva mogu da podnesem njegov dodir, i nisam ga u sebe pustila već godinama. Znam druge načine da ga zadovoljim, kada dovoljno dugo napusti svoje kurve i dotetura se u moju ložnicu. Šta god da radimo, kralj je obično toliko pijan da se ujutru ničega ne seća.”

Kako su svi mogli da budu tako slepi? Istina je bila pred njima sve vreme, ispisana na licima dece. Nedu pripade muka. „Sećam se Roberta kakav je bio onog dana kada se popeo na presto, savršen kralj“, reče on tiho. „Hiljadu drugih žena bi ga volelo svim srcem. Šta ti je on to skrivio da ga toliko mrziš?” Oči joj zaplamteše, zelena vatra u sutonu, kao u lavice. „Prve bračne noći, nakon svadbe, prvi put kada smo delili krevet, pozvao me je imenom tvoje sestre. Bio je na meni, u meni, smrdeo je na vino, i prošaptao je *Lijena*.” Ned Stark pomisli na bledoplave ruže, i na tren požele da zaplače. „Ne znam koga mi je od vas dvoje više žao.”

Kraljici to kao da je bilo zabavno. „Sačuvaj svoje sažaljenje za samoga sebe, lorde Stark. Meni ne treba.”

„Znaš šta moram da uradim.”

„Moraš?“ Ona položi ruku na njegovu zdravu nogu, tik iznad kolena. „Pravi muškarac radi šta želi, a ne šta mora.“ Prsti joj blago okrznuše njegovu butinu, tek najblaži nagoveštaj. „Kraljevstvu treba snažna desnica. Džof neće stasati još dosta godina. Niko ne želi novi rat, ja najmanje od svih.“ Njena ruka dodirnu njegovo lice, kosu. „Ako prijatelji mogu postati neprijatelji, i neprijatelji mogu postati prijatelji. Žena ti je hiljadu liga daleko, a moj brat je pobegao. Budi dobar prema meni, Nede. Kunem ti se, nećeš zbog toga zažaliti.“

„Da li si isto ponudila i Džonu Erinu?“

Ona ga ošamari.

„Ovo ću nositi kao znak časti“, reče Ned suvo.

„Časti“, besno reče ona. „Kako se usuđuješ da preda mnom izigravaš plemenitog lorda! Za šta me ti smatraš? I ti imaš kopile, videla sam ga. Pitam se, ko li je bila majka? Neka dornska seljanka koju si silovao dok joj je imanje gorelo? Kurva? Ili je to bila uplakana sestra, leđi Ašara? Bacila se u more, tako sam čula. Zašto li je to uradila? Zbog brata koga si joj ubio, ili deteta koje si joj ukrao? Reci mi, moj časni lorde Edarde, kako se ti to razlikuješ od Roberta, mene ili Džejmija?“

„Za početak“, reče Ned, „ja ne ubijam decu. Bilo bi ti bolje da me saslušаш, moja gospo. Ovo ću reći samo jednom. Kad se kralj vrati iz lova, izneću istinu na videlo. Dotle moraš da odeš. Ti i tvoja deca, sve troje, i to ne u Livačku stenu. Da sam na tvom mestu, uzeo bih lađu za Slobodne gradove, ili čak negde dalje, za Letnja ostrva ili Luku Iben. Što dalje.“

„Izgnanstvo“, reče ona. „Gorka je to sudbina.“

„Slada od one koju je tvoj otac priredio Regarovoj deci“, reče Ned, „i bolja nego što zaslužuješ. Tvom ocu i braći bi bilo pametno da pođu s tobom. Zlatom lorda Tivina moći ćete da kupite udobnost i najamnike koji će vas čuvati. Trebaće vam. Znaj, gde god da pobegnute, Robertov gnev će vas pratiti, do kraja sveta i nazad.“

Kraljica ustade. „A šta je s mojim gnevom, lorde Stark?“, upita ona tiho. Pogledom mu pretraži lice. „Trebalo je da uzmeš kraljevstvo za sebe. Mogao si to da uradiš. Džejmi mi je ispričao kako si ga zatekao na Gvozdenom prestolu na dan kada je pala Kraljeva Luka i naterao ga da ustane. To je bio tvoj trenutak. Samo je trebalo da se popneš uz te stepenice i sedneš. Kakva žalosna greška!“

„U životu sam napravio više grešaka nego što ti možeš da zamisliš“, reče Ned, „ali to nije bila jedna od njih.“

„Ah jeste, moj gospodaru“, bila je uporna Sersei. „U igri prestola postoje samo pobednici i pokojnici. Trećeg nema.“

Ona navuče kukuljicu da pokrije otečeno lice i ostavi ga u tami pod hrastom, okruženog tišinom bogošume, pod plavocrnim nebom. Počeše da niču zvezde.

DENERIS

Srce se pušilo na hladnom večernjem vazduhu kada ga kal Drogo stavi pred nju, sirovo i krvavo. Ruke su mu bile crvene do lakata. Iza njega su krvorodnici klečali na pesku pokraj tela divljeg pastuva, s kamenim noževima u rukama. Krv pastuva činila se crnom pod treperavom narandžastom svetlošću baklji koje su okruživale visoke bele zidove jame.

Deni dodirnu svoj stomak. Kapi znoja curile su joj niz kožu i kapale sa čela. Osećala je pogled starica na sebi, drevnih veštica Ves Dotraka, oči su im na smežuranim licima sijale mračno, poput uglačanog kremenca. Ne sme ustuknuti, niti izgledati uplašeno. *Ja sam zmajeva krv*, reče ona sebi kada obema rukama uze srce pastuva, diže ga do usta i zari zube u žilavo meso.

Topla krv joj ispuni usta i poteče niz obraze. Od ukusa joj zamalo pozli, ali se natera da žvaće i guta. Od srca pastuva će joj sin postati snažan, hitar i neustrašiv, ili su bar Dotraci tako verovali, ali samo ako ga majka pojede čitavog. Ako se zagreje od krvi ili povрати meso, predskazanja će biti manje povoljna - možda će dete biti mrtvorodenče ili će se roditi slabo, nakazno ili žensko.

Sluškinje su joj pomogle da se pripremi za ceremoniju. Uprkos mučninama koje su je pratile poslednja dva meseca, Deni je jela zdele napola zgrušane krvi da bi se navikla na ukus. Iri ju je terala da žvaće trake sušenog konjskog mesa, sve dok je vilice nisu zbolele. Nije okusila ni zalogaj hrane čitav dan i noć pre ceremonije, u nadi da će joj glad pomoći da ne povрати sirovo meso.

Srce divljeg pastuva bilo je jedan veliki mišić i Deni je morala zubima dobro da ga omekša i da dugo žvaće svaki zalogaj. Čelik nije bio dozvoljen u svetilištu Ves Dotraka, pod senkom Majke planina; morala je da kida srce zubima i noktima. Stomak joj se okretao, ali je ipak istrajavala, lica umrljanog krvlju koja joj je povremeno prskala iz usta.

Kal Drogo je stajao nad njom dok je jela, lica tvrdog poput bronzanog štita. Dugačka crna pletenica sijala mu je od ulja. Nosio je zlatno prstenje o brcima, zlatna zvonca u pletenici i teški pojas od zlatnih medaljona oko pasa, ali su mu grudi bile gole. Ona bi ga pogledala svaki put kada bi joj snaga slabila; pogledala bi ga i žvakala i gutala, žvakala i gutala, žvakala i gutala. Pri kraju, Deni se učini da je opazila žestok ponos u njegovim tamnim, bademastim očima, ali u to nije bila sigurna. *Kalovo* lice je retko otkrivalo njegove misli.

I konačno, bilo je gotovo. Obrazi i prsti bili su joj lepljivi, dok je na silu gutala poslednji zalogaj. Tek tada je digla pogled ka staricama, proročicama *doš kalina*.

„*Kalaka dotre mr'ana!*“, reče ona na dotračkom, što je bolje mogla. *U meni jaše princ!* Danima je vežbala tu rečenicu sa sluškinjom Jiki.

Najstarija proročica, iskrivljena i sasušena grančica od žene s crnim okom, visoko diže ruke. „*Kalaka dotre!*“, zakrešta ona. *Princ jaše!*

„On jaše!“, odgovoriše druge žene. „Rah! Rah! Rah hadž!“, povikaše. Dečak, dečak, snažan dečak.

Zvona zazvoniše, iznenadni zveket bronzanih ptica. Oglasi se ratni rog, grlen i dubok. Starice počеше da zapevaju. Pod obojenim kožnim prslucima, uvele grudi su im se njihale, sjajne od ulja i znoja. Evnusi koji su ih služili bacali su naramke suvih trava u velike bronzane mangale i oblaci mirišljavog dima dizali su se ka mesecu i zvezdama. Dotraci su verovali da su zvezde vatreni konji, veliko krdo koje noću juri preko neba.

Kada se dim digao, zapevanje zamre i drevna proročica zatvori svoje jedino oko da bi se bolje zagledala u budućnost. Tišina koja se spusti beše potpuna. Deni je čula daleki zov noćnih ptica, siktanje i pucketanje baklji, jezero kako nežno zapljuskuje obalu. Dotraci su zurili u nju očima noći, čekajući.

Kal Drogo položi šaku na Deninu ruku. Osećala je napetost u njegovim prstima. Čak je i *kal* moćan kao Drogo mogao spoznati strah kada *doš kalin* gledaju u dim budućnosti. Iza nje, služavke su joj nemirno drhtale.

Konačno, proročica otvori oko i podiže ruke. „Videla sam mu lice i čula grmljavinu njegovih kopita“, objavi ona tankim, drhtavim glasom.

„Grmljavinu njegovih kopita!“, ponoviše ostale.

„Jaše brzo kao vihor, a za njim njegov *kalasar* prekriva zemlju, ljudi bez broja, u rukama su im *araci* sjajni kao vlati britva-trave. Ovaj princ će biti žestok kao oluja. Neprijatelji će pred njim drhtati, a žene će im plakati krvavim suzama i kidaće svoje meso od bola. Zvonca u njegovoj kosi pevaće o njegovom dolasku, a mlečni ljudi u kamenim šatorima bojaće se njegovog imena.“ Starica zadrhta i pogleda Deni skoro kao da je se plaši. „Princ jaše, i on će biti pastuv koji jaše svet.“

„*Pastuv Koji Jaše Svet!*“, ponavljahu posmatrači sve dok noć nije odjekivala od njihovih glasova.

Jednooka proročica se zagleda u Deni. „Kako će se zvati Pastuv Koji Jaše Svet?“

Ona ustade da odgovori. „Zvaće se Rego“, reče, koristeći reči kojima ju je Jiki naučila. Ruke joj zaštitnički dodirnuše stomak kada Dotraci zagrmеше. „*Rego*“, urlali su. „*Rego, Rego, Rego!*“

Ime joj je još zvonilo u ušima kada je kal Drogo odvede iz jame. Njegovi krvorodnici su ih pratili. Za njima se obrazovala povorka niz Božji drum, dugački travnati put koji je vodio do srca Ves Dotraka, od Konjske kapije do Majke planina. Proročice *doš kalina* išle su prve, sa svojim evnusima i robinjama. Neke su se pomagale dugačkim rezbarenim štapovima dok su s mukom koračale drevnim, drhtavim nogama, druge koračahu ništa manje gordo od gospodara konja. Svaka od starica bila je nekada *kalisi*. Kada su njihovi gospodari muževi umrli, i kada je novi *kal* zauzeo njegovo mesto pred jahačima, sa novom *kalisi* kraj sebe, slali bi ih ovamo, da vladaju ogromnim dotračkim narodom. Čak se i najmoćniji *kal* klanjao

pred mudročću i ugledom *doš kalini*. Ipak, Deni se ježila od pomisli da će jednog dana biti poslata da im se pridruži, htela to ona ili ne.

Iza mudrih žena išli su ostali; kal Ogo i njegov sin, kalaka Fogo, kal Džomo i njegove žene, glavni ljudi Drogovog *kalasara*, Denine sluškinje, *kalove* sluge, robovi i ostali. Zvona su zvonila i bubnjevi ravnomemo tukli dok su stupali niz Božji put. Ukradeni junaci i bogovi izumrlih naroda ćutali su u tami kraj puta. S obe strane povorke, robovi su trčali kroz travu s bakljama u rukama, i od igre plamenova veličanstveni spomenici izgledali skoro su živi.

„Šta znači ime Rego?“, upita kal Drogo na zajedničkom jeziku Sedam kraljevstava. Učila ga je pokoju reč, kada je mogla. Drogo je brzo učio kada bi hteo, mada mu je naglasak bio tako težak i divljački da ni ser Džora ni Viseris nisu razumevali ni reč.

„Moj brat Regar bio je čuven ratnik, sunce moje i zvezde“, reče mu ona. „Umro je pre nego što sam ja rođena. Ser Džora kaže da je on bio poslednji od zmajeva.“

Kal Drogo je pogleda. Lice mu je bilo bakarna maska, ali joj se ipak učini da pod dugačkim crnim brcima s kojih je visilo zlatno prstenje vidi senku osmeha. „Je dobro ime, Dan Eris ženo, mesec mog života“, reče on.

Otišli su do jezera koje su Dotraci zvali Utroba sveta, okruženog trskom, vode savršeno mirne. Pre hiljadu hiljada godina, rekla joj je Jiki, iz njegovih dubina je izronio prvi čovek, jašući na leđima prvog konja.

Dok je povorka čekala na travnatoj obali, Deni se skinula i pustila da joj krvava odeća padne na zemlju. Naga, ona oprezno zagazi u vodu. Iri je rekla da je jezero bez dna, ali Deni oseti meko blato među nožnim prstima dok se probijala kroz visoku trsku. Mesec je plovio na mirnoj crnoj vodi, razbijajući se i iznova spajajući kako su ga talasići preplavljivali. Bela koža joj se naježi kada joj se hladnoća uspe uz butine i poljubi njene donje usne. Krv pastuva joj se osušila na rukama i oko usta. Deni šakama zahvati svetu vodu i diže je iznad glave, čisteći sebe i dete u sebi dok su *kal* i ostali gledali. Čula je kako starice iz *doš kalina* mrmore između sebe dok su je posmatrale i pitala se šta govore.

Kada je izašla iz jezera, drhteći i kapajući, služavka Dorea dotrča do nje sa odorom od bojene svile, ali joj kal Drogo mahnu da se skloni. Gledao joj je otekle grudi i luk stomaka sa odobravanjem, i Deni je videla oblik njegove muškosti kako se ocrtava u čakširama od konjske kože, pod teškim zlatnim medaljonima njegovog pojasa. Ona mu priđe i pomože mu da ih skine. Onda je ogromni *kal* uze za kukove i podiže je u vazduh, kao da diže dete. Zvonca u njegovoj kosi tiho su pevala.

Deni obavi svoje ruke oko njegovih ramena i zagnjuri lice u njegov vrat dok je on ulazio u nju. Tri brza uboda i bilo je gotovo. „*Pastuv Koji Jaše Svet*“, prošapta Drogo hrapavo. Ruke su mu još mirisale na konjsku krv. Ugrizao ju je za vrat u trenutku svog zadovoljstva, snažno, i kada ju je spustio, njegovo seme joj kliznu niz butine. Tek tada je Dorei dozvoljeno da je ogrne mirišljavom svilom, a Iri da joj na stopala navuče meke papuče.

Kal Drogo se obuče, izda naredbu, i konje im dovedoše na obalu. Koholo je imao čast da pomogne *kalisi* da uzjaše ždrebicu. Drogo obode svog pastuva i krenu niz Božji put pod mesecom i zvezdama. Deni je lako držala korak na srebrnoj ždrebici.

Krov svilenog šatora kala Droga bio je noćas podignut i mesec ih je pratio unutra. Plamenovi su skakali po deset stopa uvis sa tri ogromna, kamenom oivičena, ognjišta. Vazduh je bio prepun mirisa pečenog mesa i zgrušanog, fermentisanog kobiljeg mleka. Šator je bio pun i bučan kada su ušli, jastuci prepuni onih čiji položaj i ime nisu bili dovoljni da im obezbede pristup ceremoniji. Dok je Deni jahala kroz zasvođeni ulaz i središnji prolaz, svi pogledi je pratili. Dotraci su joj dovikivali svašta o njenom stomaku i grudima, slaveći život u njoj. Nije razumevala sve njihove povike, ali je jedna rečenica bila dovoljno jasna. „*Pastuv Koji Jaše Svet*“, čula je iz stotina glasova.

Zvuci bubnjeva i rogova vitlali su se kroz noć. Polunage žene vrtele su se i plesale na niskim stočićima, među komadima mesa i tanjirima punim šljiva, urmi i narova. Mnogi muškarci bili su pijani od zgrušanog kobiljeg mleka, ali je Deni ipak znala da noćas neće sevnuti nijedan *arak*, ne ovde, u svetom gradu, gde je oružje i krvoproliće bilo zabranjeno.

Kal Drogo je sjahao i zauzeo svoje mesto za visokim stolom. Kal Džomo i kal Ogo, koji su bili u Ves Dotraku sa svojim *kalasarima* kada je kal Drogo došao sa svojim narodom, dobili su počasna mesta sa njegove desne i leve strane. Njihovi krvorodnici sedeli su ispod njih, a nešto niže bile su četiri žene kala Džoma.

Deni sjaha sa ždrebice i dade uzde jednom robu. Dok su joj Dorea i Iri nameštale jastuke, pogledom je tražila brata. Čak i u mnoštvu koje je ispunilo veliku odaju, Viseris bi bio lako uočljiv sa svojom belom kožom, srebrnom kosom i prosjačkim ritama, ali ga ona nigde nije videla.

Pogled joj prelete preko stolova kraj zidova, gde su ljudi čije su pletenice bile kraće čak i od njihovih muškosti sedeli na otrcanim ćilimima i ravnim jastucima oko niskih stočića, ali su sva lica koja je videla bila cmooka i bronzane puti. Ona primeti ser Džoru Mormonta u središtu dvorane, blizu srednjeg ognjišta. Bilo je to mesto koje je govorilo o poštovanju, mada ne i o velikoj počasti; Dotraci su cenili vitezovo umeće s mačem. Deni posla Jiki da ga dovede za sto. Mormont smesta dođe i kleknu pred njom. „*Kalisi*“, reče on. „Šta mogu da uradim za tebe?“

Ona položi ruku na jastuk od punjene konjske kože kraj sebe. „Sedi i razgovaraj sa mnom.“

„Biće mi čast.“ Vitez sede na jastuk prekrštenih nogu. Rob kleknu pred njim, ponudivši drveni pladanj pun zrelih smokava. Ser Džora uze jednu i pregrize je nadvoje.

„Gde mi je brat?“, upita Deni. „Trebalo je da dođe do sada, za gozbu.“

„Jutros sam video veličanstvo“, reče joj on. „Kazao mi je da ide na Zapadnu pijacu da potraži vina.“

„Vina?“, reče Deni sumnjičavo. Viseris nije podnosio ukus fermentisanog kobiljeg mleka koje su pili Dotraci, to je znala, i često je u poslednje vreme provodio vreme na bazarima, pijući s trgovcima koji su dolazili u velikim karavanima sa istoka i zapada. Kao da mu je njihovo društvo prijalo više od njenog.

„Vina“, potvrdi ser Džora, „a razmišljao je i o tome da među najamnicima koji prate karavane regrutuje ljude za svoju vojsku.“ Služavka stavi krvavicu pred njega i on je napade sa obe ruke.

„Da li je to pametno?“, upita ona. „On nema zlata da plati vojnike. Šta ako ga izdaju?“ Pratioci karavana retko su se opterećivali mislima o časti, a Uzurpator u Kraljevoj Luci dobro bi platio za glavu njenog brata. „Trebalo mi je da podeš sa njim, da ga čuvaš. Ti si njegov zakleti mač.“

„Nalazimo se u Ves Dotraku“, podseti je on. „Ovde niko ne sme da nosi oružje, niti da prolije krv.“

„Ipak ljudi umiru“, reče ona. „Jogo mi je rekao. Neki od trgovaca imaju evnuhe sa sobom, ogromne ljude koji dave lopove svilenim gajtanom. Tako se krv ne proliva i bogovi se ne ljute.“

„Nadajmo se onda da ti je brat dovoljno pametan da nešto ne ukrade.“ Ser Džora nadlanicom obrisala mast sa usta i naže se bliže. „Nameravao je da uzme tvoja zmajeva jaja, ali sam ga upozorio da ću mu odseći ruke ako ih samo pipne.“

Deni je na tren bila toliko zaprepaštena da nije mogla da govori. „Moja jaja... ali ona su *moja*, magister Ilirio ih je dao meni, svadbeni poklon, zašto bi Viseris želeo... ona su samo kamenje...“

„Isto se može reći i za rubine, dijamante i vatrene opale, princezo... a zmajeva jaja su mnogo ređa. Trgovci s kojima pije prodali bi svoju muškost za samo jedan od tih *kamenova*, a sa sva tri bi Viseris mogao da kupi koliko god mu je najamnika potrebno.“

Deni to nije znala, nije čak ni pretpostavljala. „Onda... neka ih uzme. Ne mora da ih krade. Treba samo da pita. On mi je brat... i moj istinski kralj.“

„On ti je brat“, potvrdi ser Džora.

„Ser, ti ne razumeš“, reče ona. „Majka mi je umrla dok me je rađala, a moj otac i moj brat Regar još i pre. Ne bih znala ni njihova imena da mi Viseris nije sve ispričao. On je bio jedini preostali. Jedini. On je sve što imam.“

„To je bilo nekada“, reče ser Džora. „Ne više, *kalisi*. Sada pripadaš Dotracima. U stomaku nosiš *Pastuva Koji će Uzjahati Svet*.“ On pruži čašu i robinja mu je napuni fermentisanim kobiljim mlekom, kiselkastog mirisa i punog ugrušaka.

Deni joj mahnu da ode. Bila joj je muka i od samog mirisa, a nije ni slučajno htela da povрати konjsko srce koje je na silu pojela. „Šta to znači?“, upita ona. „Kakav je to pastuv? Svi su vikali na mene, ali nisam shvatila.“

„Pastuv je *kal* nad *kalovima* o kome se govori u drevnom proročanstvu, dete. On će ujediniti Dotrake u jedan *kalasar* i osvojiće čitav svet, bar tako je obećano. Svi

narodi sveta biće njegovo krdo.“

„Oh“, reče Deni tiho. Ruka joj pogladi tkaninu preko stomaka. „Dala sam mu ime Rego.“

„Ime od koga će se Uzurpatoru slediti krv u žilama.“

Iznenada je Dorea povuče za rukav. „*Moja gospo*“, šapnu sluškinja žustro, „tvoj brat...“

Deni pogleda niz dugačku dvoranu bez krova i vide ga u dnu, kako korača ka njoj. Po njegovom nesigurnom koraku odmah joj je bilo jasno da je Viseris našao vino... i nešto bar nalik hrabrosti.

Bio je obučen u grimiznu svilu prljavu i prašnjavu od puta. Plašt i rukavice bile su mu od crnog somota, izbledelog od sunca. Čizme su mu bile suve i ispucale, srebrnastoplava kosa ućebana i čupava. S pojasa mu je visio dugačak mač u koricama. Dotraci su odmeravali mač dok je prolazio; Deni začu kletve, pretnje i besno mrmljanje kako se poput plime dižu oko nje. Bubnjevi nervozno zamučaše i muzika zamre.

Strava joj šćepa srce. „Idi do njega“, naredi ona ser Džori. „Zaustavi ga. Dovedi ga ovamo. Reci mu da će dobiti zmajeva jaja ako ih želi.“ Vitez hitro ustade.

„Gde mi je sestra?“, viknu Viseris glasom otežalim od vina. „Došao sam na gozbu. Kako se usuđujete da jedete bez mene? Niko ne jede pre kralja. Gde je? Kurva ne može da se krije od zmaja.“

On zastade pored najvećeg od tri ognjišta, zagledajući lica Dotraka. U dvorani je bilo pet hiljada ljudi, ali je samo šaćica znala zajednički jezik. A ipak, mada su mu reči bile nerazumljive, bilo je dovoljno samo pogledati ga i videti da je pijan.

Ser Džora mu brzo priđe, šapnu mu nešto na uho i uze ga pod ruku, ali se Viseris otrže. „Sklanjaj ruke sa mene! Zmaj se ne dodiruje bez dozvole.“

Deni napeto pogleda visoki sto. Kal Drogo je nešto govorio drugim *kalovima* kraj sebe. Kal Džomo se iskezi, a kal Ogo poče grohotom da se smeje.

Viseris diže pogled na zvuk smeha. „Kale Drogo“, reče on otežalim jezikom, glasom skoro uljudnim. „Došao sam na gozbu.“ Otetura se kraj ser Džore, krenuvši da se pridruži trojici *kalova* za visokim stolom.

Kal Drogo ustade, ispljunu tuce reči na dotračkom, brže nego što je Deni mogla da razume, i upre prstom. „Kal Drogo kaže da ti mesto nije za visokim stolom“, prevede ser Džora njenom bratu. „Kal Drogo kaže da ti je mesto tamo.“

Viseris pogleda ka mestu u koje je upirao *kal*. U dnu dugačke dvorane, u uglu kraj zida, duboko u senkama, tako da bolji ljudi ne moraju da ih gledaju, sedeli su najniži od niskih - zeleni momci koji nisu okusili krv, starci mrenastih očiju i ukočenih zglobova, slaboumni i bogalji. Daleko od mesa i još dalje od časti. „To nije mesto za kralja“, reče njen brat.

„Jeste mesto“, odgovori kal Drogo, na zajedničkom jeziku kojem ga je Deni naučila, „za kralja bolnih nogu.“ On pljesnu. „Kola! Daj kola za *Kal Ragata!*“

Pet hiljada Dotraka poče da se smeje i više. Ser Džora je stajao kraj Viserisa,

vičući mu u uho, ali je buka u dvorani bila tako zaglušujuća, da Deni nije čula šta mu je govorio. Njen brat viknu nešto kao odgovor i oni počеше da se rvu, sve dok Mormont ne obori Viserisa na pod.

Njen brat izvuče mač.

Goli čelik zasja strašnim crvenilom od svetlosti ognjišta. „*Sklanjaj se od mene!*“, siknu Viseris. Ser Džora ustuknu za korak, i njen brat se nesigurno osovi na noge. Mahnu mačem iznad glave, pozajmljenim oružjem koje mu je magister Ilirio dao da bi izgledao više kao kralj. Dotraci su urlali na njega sa svih strana, obasipajući ga najstrašnijim kletvama.

Deni nemušto, užasnuto kriknu. Znala je šta isukan mač znači ovde čak i ako njen brat to nije znao.

Viseris se okrenu na njen glas i vide je prvi put. „Eno je“, reče on osmehnuvši se. Krenu ka njoj, sekući vazduh, kao da se probija kroz zid neprijatelja, mada niko nije pokušao da mu stane na put.

„Mač... ne smeš“, preklinjala ga je ona. „Molim te, Viserise. Zabranjeno je. Skloni mač i dođi na moje jastuke. Ima pića, hrane... hoćeš možda zmajeva jaja? Slobodno ih uzmi, samo baci mač.“

„Poslušaj je, budalo“, viknu ser Džora, „pre nego što nas sve pobiju.“ Viseris se nasmeja. „Ne mogu oni nas da ubiju. Oni ne smeju da proliju krv ovde u svetom gradu., ali *ja* smem.“ On položi vrh mača među Denine grudi, i spusti ga naniže, preko njenog stomaka. „Hoću ono po šta sam došao“, reče joj on. „Hoću krunu koju mi je obećao. Kupio te je, ali nikada nije platio cenu. Reci mu da hoću ono što mi je obećano, ili te uzimam nazad. I tebe i jaja. Može da zadrži svoje proketo ždrebe. Iščupaću kopile iz tebe i ostaviću mu ga.“ Mač se probi kroz svilu i ubode joj pupak. Ona vide da Viseris plače, plače i smeje se, istovremeno, taj čovek koji je nekada bio njen brat.

Ona ču, kao iz velike daljine, svoju sluškinju Jiki kako prestrašeno jeca, kako je preklinje da je ne tera da prevodi, da će je *kal* vezati i vući iza svog konja čitavim putem do Majke planina. Ona zagrlj devojku jednom rukom. „Ne boj se“, reče ona. „Reći ću mu.“

Nije bila sigurna da li zna dovoljno reči, ali kada je završila, kal Drogo progovori nekoliko odsečnih rečenica na dotračkom i ona shvati da je razumeo. Sunce njenog života spusti se s visokog stola. „Šta je rekao?“, upita je čovek koji je bio njen brat, ustuknuvši.

U dvorani je zavládala takva tišina da je čula tihi zvuk zvonaca u kosi kala Droga dok je koraćao. Njegovi krvorodnici su ga sledili, kao tri bakarne senke. Deneris obuze jeza. „Kaže da ćeš dobiti tako čudesnu zlatnu krunu da će ljudi drhtati kada o njoj budu pričali.“

Viseris se osmehnu i spusti mač. To je bilo ono najtužnije, ono što ju je kasnije užasno mućilo... taj njegov osmeh. „To je bilo sve što sam hteo“, reče on. „Ono što mi je obećano.“

Kada sunce njenog života stiže do nje, Deni ga obuhvati oko struka. Kal reče reč i krvorodnici skočiše. Koto uhvati za ruke čoveka koji je bio njen brat. Hago mu samo jednom, oštro zavrnu ruku svojim ogromnim šakama i slomi mu zglobov. Koholo mu otrgnu mač iz mlitavih prstiju. Čak i tada Viseris kao da nije razumeo. „Ne“, viknu on, „ne smete da me dirate, ja sam zmaj, *zmaj*, i ja ću imati svoju *krunu!*“

Kal Drogo otkopča svoj pojas. Medaljoni su bili od čistog zlata, teški i kićeni, svaki velik kao ljudski dlan. On viknu naredbu. Robovi skinuše teški gvozdeni lonac s vatre, prosuše jelo na zemlju i vratiše lonac na plamenove. Drogo ubaci pojas unutra i bezizražajnog lica stade da gleda medaljone kako crvene i počinju da gube oblik. U crnom kamenju njegovih očiju videla je ples plamenova. Rob mu pruži par debelih rukavica od konjske dlake i on ih navuče, ni ne pogledavši ga.

Viseris počeo da vrišti visokim, nemuštim vriskom kukavice suočene sa smrću. On zamlatara i pokuša da se otrgne, cvileći kao pas i jecajući kao dete, ali su ga Dotraci čvrsto držali. Ser Džora se probi do Deni i položi joj ruku na rame. „Ne gledaj, princezo, preklinjem te.“

„Ne.“ Ona zaštitnički prekrsti ruke preko stomaka.

Konačno, Viseris je pogleda. „Sestro, molim te... Deni, reci im... nateraj ih... mila sestrice...“

Kada je zlato bilo napola istopljeno i počelo da teče, Drogo pruži ruke u plamen i uze lonac. „Kruna!“, zagrmje on. „Evo. Kruna za Kolskog kralja!“ I izvrnu lonac preko glave čoveka koji je nekada bio njen brat.

Zvuk koji je Viseris Targarjen ispustio kada mu je ta stravična gvozdena kaciga spuštena preko lica nije nalikovao ni na šta ljudsko. Noge mu grčevito zaigraše po podu, usporiše, stadoše. Guste kapi istopljenog zlata padoše mu na grudi, od čega grimizna svila počeo da se puši... a ipak ne poteče ni kap krvi.

On nije bio zmaj, pomisli Deni, neobično mirna. Vatra ne može da ubije zmaja.

EDARD

Hodao je kroz kriptu podno Zimovrela, kao i hiljadu puta ranije. Kraljevi zime gledali su ga ledenim očima, a jezovuci kraj njihovih stopala okretali su svoje velike kamene glave i režali. Na kraju, došao je do groba u kome mu je počivao otac, okružen Brendonom i Lijenom. „*Obećaj mi, Nede*“, prošapta Lijenin kip. Nosila je venac od svetloplavih ruža, a iz očiju su joj tekle krvave suze.

Edard Stark se trgnu, zatutnjalog srca, okružen zgužvanim čaršavima. U sobi je bio mrkli mrak, a neko je lupao na vrata. „Lorde Edarde“, začu se glasno dozivanje.

„Samo trenutak.“ Ošamućen i nag, on se dotetura do vrata. Otvori ih i zateče Tomarda s podignutom pesnicom i Kejna sa svećom u ruci. Između njih je stajao kraljev kućupravitelj.

Čovekovo lice kao da je bilo isklesano u kamenu, toliko je malo otkrivalo. „Moj gospodaru ruko“, izusti on. „Kraljevsko veličanstvo zahteva da dođeš. Smesta.“

Znači, Robert se vratio iz lova. Bilo je krajnje vreme. „Samo trenutak, da se obučem.“ Ned ostavi čoveka da ga čeka napolju. Kejn mu pomože sa odećom: belom lanenom tunikom i sivim plaštom, pantalonama rasečenim niz nogu u gipsu, brošem koji je označavao njegov položaj i, na kraju, opasačem od teških srebrnih karika. On zadenu valirijski bodež za pojas.

Crvena tvrđava bila je mračna i tiha dok su ga Kejn i Tomard pratili preko unutrašnjeg dvorišta. Mesec je visio nisko iznad zidova, skoro pun. Na zidinama je šetao stražar u zlatnom plaštu.

Kraljevske odaje bile su u Megorovoj utvrdi, masivnoj četvrtastoj kuli koja se gnezdila u srcu Crvene tvrđave, okružena dvanaest stopa debelim zidovima i suvim šancem oivičenim gvozdenim koljem - pravi zamak u zamku. Ser Boros Blunt čuvao je dalji kraj mosta, u belom čeličnom oklopu koji je avetinjski svetlucao na mesečini. Unutra, Ned prođe kraj dvojice drugih vitezova Kraljeve garde; ser Preston Grinfild stajao je u dnu stepenica, a ser Baristan Selmi čekao je kod vrata kraljeve ložnice. *Tri čoveka u belim plaštovima*, pomisli on, prisećajući se, i obuze ga čudna jeza. Ser Baristanovo lice bilo je blede kao njegov oklop. Nedu je bio dovoljan samo jedan pogled na njegovo lice da bi mu postalo jasno kako se desilo nešto strašno. Kraljevski kućupravitelj otvori vrata. „Lord Edard Stark, kraljeva desna ruka“, najavi on.

„Dovedi ga ovamo“, začu se Robertov glas, čudno otežao.

Vatre su gorele u dva istovetna kamina na suprotnim stranama odaje, ispunjavajući sobu potmulim crvenim blescima. Od vrućine se jedva disalo. Robert je ležao na krevetu s baldahinom. Kraj kreveta je stajao velemeštar Piseli, dok je lord Renli nestrpljivo koračao pored prozora sa navučenim kapcima. Sluge su se kretale tamo-amo, stavljale cepanice u vatru i kuvale vino. Sersei Lanister sedela

je na ivici kreveta, kraj svog muža. Kosa joj je bila raščupana, kao od spavanja, ali joj u očima nije bilo ničega pospanog. Pratile su Neda dok je uz pomoć Tomarda i Kejna prelazio sobu. Njemu se činilo da se kreće strašno sporo, kao da još uvek sanja.

Kralj je bio u čizmama. Strčale su ispod ćebeta koje ga je prekrivalo, ulepljene sasušanim blatom i vlatima trave. Želeni dublet ležao je na podu, rastrgnut i odbačen, prekriven crvenkastosmeđim mrljama. Soba se osećala na dim, krv i smrt.

„Nede“, prošapta kralj kada ga ugleda. Lice mu je bilo bledo kao kreda. „Priđi... bliže.“

Njegovi ljudi ga približiše. Ned zgrabi stub kraj kreveta i uhvati ravnotežu. Bio mu je dovoljan samo jedan pogled na Roberta da bi shvatio koliko je loše. „Šta...?“, počeo on, stegnutog grla.

„Divlji vepar.“ Lord Renli je još bio u zelenoj lovačkoj odori, plašta isprskanog krvlju.

„Đavo“, produha kralj. „Moja greška. Previše vina, proklet da sam. Promašio sam ga.“

„A gde ste bili vi ostali?“, upita Ned lorda Renlija. „Gde su bili ser Baristan i ostali iz Kraljeve garde?“

Renlijeva usta se zgrčiše. „Moj brat nam je naredio da se sklonimo i pustimo ga da sam ubije vepa.“

Edard Stark diže pokrivač.

Dali su sve od sebe da ga zatvore, ali to nije bilo ni izbliza dovoljno. Vepar mora da je bio čudovišan. Očnjacima je rasporio kralja od prepona do grudi. Vinom natopljeni zavoji koje je stavio velemeštar Piseli već su bili crni od krvi, i iz rane je izbijao užasan smrad. Nedu se okrete stomak. On pusti da pokrivač padne.

„Smrdi“, reče Robert. „Smrad smrti, nemoj misliti da ga ne osećam. Gad me je pošteno sredio, a? Ali sam... vratio sam mu milo za drago, Nede.“ Kraljev osmeh bio je jednako užasan kao i njegova rana, pun crvenih zuba. „Zabio sam mu bodež u oko. Pitaj ih ako mi ne veruješ. Pitaj ih.“

„Istina“, promrmlja lord Renli. „Doneli smo telo nazad, po naredbi moga brata.“

„Za gozbu“, prošapta Robert. „Sada nas ostavite. Svi vi. Moram da porazgovaram s Nedom.“

„Roberte, mili moj gospodaru...“, počeo Sersei.

„Rekao sam *napolje*“, ponovi Robert sa tračkom svoje stare žestine. „Šta ti tu nije jasno, ženo?“

Sersei pokupi suknje i dostojanstveno krenu ka vratima. Lord Renli i ostali krenuše za njom. Velemeštar Piseli je ostao nešto duže, drhtavim rukama ponudivši kralju čašu guste bele tečnosti. „Makovo mleko, veličanstvo“, reče on. „Ispij. Da umine bol.“

Robert mu nadlanicom izbi čašu iz ruku. „Gubi se. Uskoro ću zauvek zaspati,

budalo matora. Napolje.“

Velemeštar Piseli uputi Nedu povređen pogled dok je užurbano izlazio iz ložnice.

„Proklet bio, Roberte“, reče Ned kada ostadoše sami. Noga ga je tako gadno probadala da je bio gotovo slep od bola. Ili mu je to možda tuga maglila oči. On se spusti na krevet kraj svog prijatelja. „Zašto si uvek morao da budeš tako tvrdoglav?“

„Ma, jebi se, Nede“, reče kralj hrapavim glasom. „Ubio sam gada, zar nisam?“ Uvojak crne kose pade mu u oči dok je pogledom probadao Neda. „Trebalo je i tebe isto tako. Nećeš da pustiš čoveka da lovi na miru. Ser Robar me našao. Gregorova glava. Gdna stvar. Nisam rekao Psetu. Nek ga Sersei iznenadi.“ Smeh mu se pretvori u stenjanje kada ga preplavi talas bola. „Bogovi, smilujte se“, proštenja, kroz stegnute zube. „Devojka. Deneris. Tek dete, bio si u pravu... zbog nje, zbog devojke... bogovi su poslali vepra... poslali ga da me kazni...“ Kralj se zakašlja i ispljuni krv. „Pogrešio sam, ja sam pogrešio... samo devojčica... Varis, Maloprstić, čak i moj brat... ološ... niko mi sem tebe nije rekao *ne*, Nede... samo ti...“ On diže ruku, slabašno i bolno. „Hartiju i mastilo. Tamo na tabli. Piši što ti govorim.“

Ned ispravi papir na kolenu i uze pero. „Slušam te, veličanstvo.“

„Ovo je poslednja želja i zaveštanje Roberta od kuće Barateona, prvog svog imena, kralja Andala i svih ostalih - ubaci proklete titule, znaš šta treba. Ovim zapovedam da Edard od kuće Starka, gospodar Zimovrela i kraljeva desna ruka, služi kao lord regent i zaštitnik čitave zemlje, nakon moje... nakon moje smrti... da vlada umesto... umesto mene, sve dok moj sin Džofri ne stasa...“

„Roberte...“ *Džofri nije tvoj sin*, želeo je da kaže, ali mu reči nisu dolazile. Agonija se jasno čitala s Robertovog lica; nije mogao da ga dodatno povredi. Tako Ned obori glavu i poče da piše, ali na mestu gde je kralj rekao „moj sin Džofri“, on napisao „moj naslednik“. Od te prevare se oseti prljavo. *Laži koje govorimo iz ljubavi*, pomisli on. *Neka mi bogovi oprostite*. „Šta još hoćeš da kažeš?“

„Šta god... šta god ti hoćeš. Da štiti i brani, bogove nove i stare, znaš već. Piši. Ja ću potpisati. Daj to Veću kada umrem.“

„Roberte“, reče Ned glasom potmulim od bola, „ne smeš ovo da mi radiš. Nemoj da mi umreš. Potreban si kraljevstvu.“

Robert mu uze šaku i snažno je steže. „Ti si... tako loš lažov, Nede“, reče on kroz bol. „Kraljevstvo... kraljevstvo zna... kako sam loš kralj bio. Loš kao Eris, bogovi me poštedeli.“

„Ne“, reče Ned svom umirućem prijatelju, „ne tako loš kao Eris, veličanstvo. Ni blizu tako loš kao Eris.“

Robert se s mukom crveno osmehnu. „Na kraju će bar, reći će... da sam to poslednje... uradio kako valja. Ti me nećeš izneveriti. Ti ćeš sada vladati. To će ti biti mrsko, gore nego meni... ali ćeš biti dobar. Gotov si s pisanjem?“

„Da, veličanstvo.“ Ned pruži Robertu hartiju. Kralj nažvrlja svoj potpis ne pogledavši je, ostavivši krvavu mrlju na hartiji. „Za pečačenje trebaju svedoci.“

„Poslužite vepra na daći“, procedi Robert. „S jabukom u ustima, reš pečenog. Pojedite gada. Makar se zadavili. Obećaj mi, Nede.“

„Obećavam.“ *Obećaj mi, Nede*, ponavljao je Lijenin glas.

„Devojka“, reče kralj. „Deneris. Pusti je da živi. Ako možeš, ako nije... prekasno... razgovaraj s njima... Varisom, Maloprstićem... ne daj da je ubiju. I pomози mom sinu, Nede. Učini da bude... bolji od mene.“ On se namršti. „Nek mi se bogovi smiluju.“

„Hoće, prijatelju moj“, reče Ned. „Hoće.“

Kralj sklopi oči i naizgled se opusti. „Ubila me svinja“, promrmlja on. „Trebalo bi da se smjem, ali me suviše boli.“ Ned se nije smejao. „Da ih pozovem nazad?“

Robert slabašno klimnu. „Ako hoćeš. Bogovi, zašto je ovde toliko *hladno!*“ Sluge utrčase i požuriše da nalože vatre. Kraljice više nije bilo; bar je to bilo neko olakšanje. Da Sersei ima imalo pameti, uzela bi decu i pobegla pre zore, pomisli Ned. Ionako se predugo zadržala.

Kralju Robertu kao da uopšte nije nedostajala. Naredio je bratu Renliju i velemeštru Piseliju da budu svedoci kada je utisnuo svoj pečat u vreli žuti vosak koji je Ned nakapao po pismu. „Sada mi dajte nešto za bol i pustite me da umrem.“

Velemeštar Piseli mu žurno pripravi još jedan napitak od makovog mleka. Ovog puta kralj duboko otpi. Crna brada mu je bila prepuna gustih belih kapljica kada je odbacio praznu čašu. „Hoću li sanjati?“

„Hoćeš, moj gospodar“, odgovori Ned.

„Dobro“, reče on, smešeći se. „Preneću Lijeni tvoju ljubav, Nede. Čuvaj mi decu.“

Reči se zariše u Nedov trbuh poput noža. Na tren je bio potpuno izgubljen. Nije mogao da laže. Onda se priseti kopiladi: male Bare na majčinoj dojci, Mie u Dolu, Džendrija u kovačnici i svih ostalih. „Čuvaću... tvoju decu, kao da su moja“, reče on sporo.

Robert klimnu i sklopi oči. Ned je gledao svog starog prijatelja kako mekano tone u jastuke dok mu je makovo mleko brisalo bol s lica. San ga obuze.

Teški lanci tiho zazveckase kada velemeštar Piseli priđe Nedu. „Učiniću sve što je u mojoj moći, moj gospodar, ali se rana zagadila. Bila su im potrebna dva dana da ga donesu nazad. Kada sam ga ugledao, već je bilo prekasno. Mogu da olakšam patnje veličanstvu, ali ga sada samo bogovi mogu izlečiti.“

„Još koliko?“, upita Ned.

„Iskreno, trebalo je da je već mrtav. Nikada ranije nisam video čoveka koji se tako grčevito bori za život.“

„Moj brat je uvek bio jak“, reče lord Renli. „Možda ne mudar, ali svakako jak.“ U paklenoj vrućini spavaće odaje, čelo mu je bilo sklisko od znoja. Mogao je biti Robertov duh dok je tako stajao - mlad, crn i naočit. „Ubio je vepra. Creva su mu

visila iz utrobe, ali je ipak nekako ubio vepra.“ Glas mu je bio pun čuđenja.

„Robert nije čovek koji bi napustio bojište dok neprijatelj još stoji na njemu“, reče mu Ned.

Pred vratima, ser Baristan Selmi je čuvao stepenište. „Meštar Piseli je dao Robertu makovo mleko“, reče mu Ned. „Postaraj se da mu bez moje dozvole niko ne remeti počinak.“

„Biće tvoja volja, moj gospodaru.“ Ser Baristan je izgledao užasno star. „Nisam izvršio svoju svetu dužnost.“

„Čak ni najčestitiji vitez ne može da zaštiti kralja od samog sebe“, reče Ned. „Robert je voleo lov na vepra. Video sam ga kako je ulovio na stotine njih.“ Stao bi u mestu, ne trećući, nogu ukopanih u zemlju, s velikim kopljem u rukama, i najčešće bi proklinjao vepra koji je jurišao i čekao bi do poslednjeg trenutka, kada bi ovaj skoro već bio na njemu, pre nego što bi ga ubio jednim nepogrešivim i žestokim udarcem. „Niko nije mogao znati da će mu ovaj doći glave.“

„Ljubazno od tebe što to govoriš, lorde Edarde.“

„Sam kralj je to rekao. Okrivio je vino.“

Sedokosi vitez umorno klimnu. „Veličanstvo se već ljuljalo u sedlu kada smo isterali vepra iz jazbine, ali nam je ipak naredio da se sklonimo.“

„Pitam se, ser Baristane“, upita Varis, jedva čujno, „ko je kralju dao to vino?“

Ned nije čuo evnuha kako prilazi, ali kada se osvrnuo, ugledao ga je. Bio je obučen u crnu somotsku odoru koja se vukla po podu i lice mu je bilo sveže napuderisano.

„Vino je bilo iz kraljeve mešine“, reče ser Baristan.

„Samo jedna mešina? Od lova se strašno žedni?“

„Nisam brojao. Više od jedne, zasigurno. Štitonoša mu je donosio novu mešinu kada god bi je zatražio.“

„Tako poslušan momak“, reče Varis, „baš je pazio da veličanstvu ne ponestane osveženja.“

Ned je u ustima imao gorak ukus. Prisetio se dvojice plavokosih momaka koje je Robert poslao da traže rastegljivač za metal. Kralj je svima to ispričao te večeri na gozbi, tresući se od smeha. „Koji štitonoša?“

„Stariji“, reče ser Baristan. „Lansel.“

„Dobro znam tog momka“, reče Varis. „Čestit momak, sin ser Kevana Lanistera, bratanac lorda Tivina i kraljičin brat od strica. Nadam se da mило momče ne krivi sebe. Deca su u nevinosti svoje mladosti tako ranjiva, odlično to znam.“

Varis je izvesno nekada bio mlad. Ned je sumnjao da je ikada bio nevin. „Kad već spominješ decu, Robert se predomislio u vezi sa Deneris Targarjen. Šta god da si utanačio, hoću da se obustavi. Smesta.“

„Avaj“, reče Varis. „Smesta je verovatno prekasno. Bojim se da su te ptice već odletele. Ali ću videti šta mogu da uradim, moj gospodaru. S tvojom dozvolom.“

On se pokloni i nestade niz stepenice. Papuče mekih donova šaputale su na kamenju dok se spuštao.

Kejn i Tomard su pomagali Nedu da pređe preko mosta kada iz Megorove utvrde izađe lord Renli. „Lorde Edarde“, pozva on za Nedom, „samo trenutak, budi tako ljubazan.“

Ned stade. „Naravno.“

Renli mu priđe. „Reci svojim ljudima da odu.“ Sreli su se na sredini mosta, sa suvim šancem pod sobom. Mesečina je posrebrila opake oštrice kolja kojim je bio ispunjen.

Ned mahnu. Tomard i Kejn se pokloniše i s poštovanjem udaljiše. Lord Renli oprezno osmotri ser Borosa na drugoj strani mosta i ser Prestona na vratima iza njih. „To pismo.“ On se naže napred. „Da li je to regentstvo? Da li te je moj brat imenovao za zaštitnika?“ Nije sačekao odgovor. „Moj gospodaru, imam trideset ljudi u ličnoj gardi, a i druge prijatelje, vitezove i lordove. Daj mi samo sat, i mogu ti obezbediti stotinu mačeva.“

„A šta ja da radim sa stotinu mačeva, moj gospodaru?“

„*Da udariš!* Sada, dok zamak spava.“ Renli ponovo osmotri ser Borosa i spusti glas do šapata. „Moramo odvojiti Džofrija od majke i staviti ga pod našu vlast. Zaštitnik ili ne, čovek koji drži kralja drži kraljevstvo. Treba da uhvatimo i Tomena i Mirselu. Kada joj budemo držali decu, Sersei se neće usuditi da nam se suprotstavi. Savet će potvrditi tvoje imenovanje za lorda zaštitnika i proglasiće Džofrija tvojim štićenikom.“

Ned ga hladno odmeri. „Robert još nije mrtav. Bogovi će ga možda poštediti. Ako se to ne desi, sazvaću Veće da čuje njegovu poslednju volju i razmotri pitanje njegovog nasleđstva, ali neću obeščastiti njegove poslednje časove na zemlji tako što ću proliti krv u njegovim dvorima i grabiti preplašenu decu iz postelja.“

Lord Renli odstupi, napet kao struna. „Svaki tren koji odugovlačiš daje Sersei još vremena da se spremi. Kada Robert umre, možda će već biti prekasno... za nas obojicu.“

„Onda ćemo se moliti da Robert ne umre.“

„Znaš da je to nemoguće“, reče Renli.

„Bogovi su ponekad milostivi.“

„Lanisteri nisu.“ Lord Renli se okrete i vrati se u kulu u kojoj mu je umirao brat.

Kada se Ned vratio u svoje odaje, osećao se umorno i bolno u duši, ali nije ni pomišljao na san, ne sada. *U igri prestola postoje samo pobednici i pokojnici*, rekla mu je Sersei Lanister u bogošumi. Shvatio je kako se pita da li je ispravno postupio kada je odbio ponudu lorda Renlija. Nije voleo te intrige, i nije bilo časti u pretnjama deci, ali ipak... ako Sersei odluči da se bori umesto da beži, možda će mu stotinu mačeva lorda Renlija i te kako zatrebati.

„Hoću Maloprstića“, reče on Kejnu. „Ako nije u svojim odajama, uzmi koliko ti treba ljudi i pretraži svaki kupleraj i krčmu u Kraljevoj Luci dok ga ne nađeš.“

Dovedi mi ga pre zore.“ Kejn se pokloni i ode, a Ned se okrenu Tomardu. „*Veštica vetrova* isplovi java s večernjom plimom. Da li si odabrao pratnju?“

„Desetoricu ljudi, pod Porterovim vodstvom.“

„Uzmi dvadesetoricu, i vodi ih ti lično“, reče Ned. Porter je bio hrabar čovek, ali nagao. Želeo je nekog pouzdanijeg i razumnijeg da mu pazi na kćeri.

„Biće tvoja volja, moj gospodaru“, reče Tom. „Nije da ću žaliti za ovim gradom. Nedostaje mi žena.“

„Na putu za sever proći ćeš kraj Zmajkamen. Hoću da tamo isporučiš jedno pismo.“

Tom je delovao nesigurno. „Na Zmajkamen, moj gospodaru?“ Ostrvska tvrđava kuće Targarjena bila je na zlom glasu.

„Reci kapetanu Kosu da digne moj barjak čim se približi ostrvu. Možda ne žele neočekivane posetioce. Ako počne da se nećka, ponudi mu šta god zaželi. Daću ti pismo koje ćeš predati u ruke lorda Stanisa Barateona lično. Nikome drugome. Ni njegovom kućeupravitelju, ni kapetanu njegove garde, ni njegovoj gospi, već samo lordu Stanisu lično.“

„Razumem, moj gospodaru.“

Kada ga je Tomard napustio, lord Edard Stark sede i zagleda se u plamen sveće na stolu. Na tren ga preplavi bol. Želeo je samo da ode do bogošume, da klekne pred drvetom-srcem i pomoli se za život Roberta Barateona, koji mu je bio više od brata. Ljudi će jednog dana šaptati da je Edard Stark izdao kraljevo prijateljstvo i razbaštinio njegove sinove; mogao je samo da se nada kako će bogovi znati istinu, i da će je saznati i Robert, tamo u zemlji s one strane groba.

Ned izvadi kraljevo poslednje pismo. Svitak čistog belog pergamenta zapečaćen zlatnim voskom, nekoliko kratkih reči i krvava mrlja. Kako je mala razlika između pobeđe i poraza, između života i smrti.

On uze nov papir i zamoči pero u mastionicu. Veličanstvu Stanisu od kuće Barateona, napisao on. Kada budeš primio ovo pismo, tvoj brat Robert, naš kralj prethodnih petnaest godina, biće mrtav. Proburazio ga je vepar dok je lovio u Kraljevoj šumi...

Slova kao da su se grčila i uvijala na papiru dok je ruka pokušavala da mu se zaustavi. Lord Tivin i ser Džejmi nisu bili ljudi koji će krotko podneti sramotu; neće bežati, već će se boriti. Nema sumnje da je lord Stanis nakon ubistva Džona Erina postao oprezan, ali je bilo presudno da odmah isplovi za Kraljevu Luku sa svom svojom silom, pre nego što Lanisteri krenu u pohod.

Ned je pažljivo odabrao svaku reč. Kada je završio, potpisao je pismo sa *lord Edard Stark, gospodar Zimovrela, kraljeva desna ruka i zaštitnik čitave zemlje*, prešao upijačem preko hartije, dvaput je presavio i istopio pečatni vosak na plamenu sveće.

Njegovo namesništvo biće kratko, razmišljao je dok je vosak mekšao. Novi kralj će izabrati svoju desnicu. Ned će biti slobodan da ode kući. Pomisao na Zimovrel

izmami mu slabašan osmeh. Želeo je da ponovo čuje Brenov smeh, da ide na sokolarenje sa Robom, da gleda Rikona kako se igra. Želeo je da odluta u san bez snova u svom vlastitom krevetu, dok čvrsto grli Kejtlin, svoju gospu.

Kejn se vratio dok je on utiskivao pečat sa jezovukom u meki beli vosak. Dezmond je bio s njim, a među njima Maloprstić. Ned zahvali gardistima i otpusti ih.

Lord Petir je bio odeven u plavu somotsku tuniku kratkih širokih rukava, a srebrnasti plašt je bio posut drozdovima. „Pretpostavljam da je red da čestitamo“, reče on dok je sedao.

Ned se namršti. „Kralj leži ranjen, na samrti je.“

„Znam“, reče Maloprstić. „Znam i da te je Robert imenovao za zaštitnika čitave zemlje.“

Nedove oči poleteše ka kraljevom pismu na stolu, čiji pečat nije bio slomljen. „A kako to da toliko znaš, moj gospodaru?“

„Varis mi je nagovestio“, reče Maloprstić, „a ti si mi upravo potvrdio.“

Nedova usta se besno iskriviše. „Proklet bio Varis i njegove ptičice. Kejtlin je govorila istinu, on vlada nekom mračnom veštinom. Ne verujem mu nimalo.“

„Odlično. To znači da učiš.“ Maloprstić se naže napred. „Međutim, smem da se opkladam da me nisi doveo ovamo u gluvo doba noći da bismo raspravljali o evnuhu.“

„Nisam“, prizna Ned. „Znam tajnu zbog koje je ubijen Džon Erin. Robert za sobom neće ostaviti zakonitu decu. Džofri i Tomen su kopilad Džejmija Lanistera, rođena iz rodoskrvne veze sa kraljicom.“

Maloprstić podiže obrvu. „Strašno“, reče on glasom koji je govorio da mu to nije ni najmanje strašno. „I devojčica? Nema sumnje. Znači, kada kralj umre...“

„Presto po zakonu pripada lordu Stanisu, starijem od Robertova dva brata.“

Lord Petir pogladi svoju šiljastu bradicu dok je razmišljao. „Tako izgleda. Osim...“

„Osim, moj gospodaru? Ništa tu ne *izgleda*. Stanis je prestolonaslednik. To ništa ne može da promeni.“

„Stanis ne može da dobije presto bez tvoje pomoći. Ako si mudar, potrudićeš se da on pripadne Džofriju.“

Ned ga ledeno pogleda. „Zar nemaš ni trunčice časti?“

„Trunčicu verovatno i imam“, odgovori Maloprstić nehajno. „Poslušaj me. Stanis ti nije prijatelj, a nije ni meni. Čak ga i rođena braća jedva podnose. Taj čovek je gvožđe, tvrdo i nesavrtljivo. Nametnuće nam novu desnicu i novo veće, to je izvesno. Nema sumnje da će ti zahvaliti što si mu predao krunu, ali te neće zbog toga voleti. A njegovo uspenje će značiti rat. Stanis neće moći da se smiri na prestolu sve dok Sersei i njena kopilad budu u životu. Misliš li da će lord Tivin sedeti skrštenih ruku dok mu kćerkinu glavu nabijaju na kolac? Livačka stena će se dići, i to ne sama. Robert je imao snage da pomiluje ljude koji su služili kralju

Erisu, pod uslovom da mu se zakunu na vernost. Stanis nije ni izbliza tako milosrdan. On nije zaboravio opsadu Krajoluja, a lordovi Tirel i Redvin ne usuđuju se da je zaborave. Svi koji su se tukli pod zmajevim barjakom ili ustali sa Belonom

Grejdžojem imaće dobre razloge za strah. Posadi Stanisa na Gvozdeni presto i jamčim ti, zemlja će prokrvariti.

„Sada pogledaj drugu stranu medalje. Džofriju je tek dvanaest, a Robert je *tebi* dao namesništvo, moj gospodaru. Ti si kraljeva desna ruka i zaštitnik čitave zemlje. Moć je tvoja, lorde Stark. Treba samo da pružiš ruku i da je uzmeš. Pomiri se sa Lanisterima. Pusti Bauka. Venčaj Džofrija sa tvojom Sansom. Venčaj svoju mlađu kći sa princom Tomenom, a svog naslednika sa Mirselom. Proteći će četiri godine pre nego što Džofri postane punoletan. Do tada će te već gledati kao drugog oca, a ako ne, pa... četiri godine su mnogo vremena, moj gospodaru. Dovoljno dugo da se otarasiš lorda Stanisa. Onda, ako Džofri krene da stvara nevolje, možemo otkriti njegovu malu tajnu i staviti lorda Renlija na presto.“

„Mi?“, upita Ned.

Maloprstić slegnu ramenima. „Biće ti potreban neko s kim ćeš deliti breme. Veruj mi, moja cena će biti umerena.“

„Tvoja cena.“ Nedov glas je bio led. „Lorde Beliš, to što predlažeš je veleizdaja.“

„Samo ako izgubimo“

„Zaboravljaš“, reče mu Ned. „Zaboravljaš Džona Erina. Zaboravljaš Džorija Kasela. A zaboravljaš i ovo.“ On izvuče bodež i stavi ga na sto između njih; komad zmajeve kosti i valirijskog čelika, oštar kao razlika između pravde i nepravde, između istine i laži, između života i smrti. „Oni su poslali čoveka da *prereže vrat moga sina*, lorde Beliš.“

Maloprstić uzdahnu. „Bojim se da sam zaboravio, moj gospodaru. Molim te, oprosti mi. Na trenutak sam smetnuo s uma da razgovaram sa jednim Starkom.“ Usta mu se izviše. „Znači, imaćemo Stanisa, i rat?“

„To nije izbor. Stanis je prestolonaslednik.“

„Daleko bilo da protivrečim lordu zaštitniku. Šta onda želiš od mene? Ne moje savete, očigledno.“

„Potrudiću se da zaboravim tvoje... savete“, reče Ned s gađenjem. „Pozvao sam te da bih zatražio pomoć koju si obećao Kejtlin. Ovo je opasan čas za sve nas. Robert me je, istina, imenovao za zaštitnika, ali je u očima sveta Džofri još uvek njegov sin i prestolonaslednik. Kraljica ima desetak vitezova i stotinu oklopljenih pešaka koji će poslušati svaku njenu zapovest... a to je dovoljno da se savlada ono što je ostalo od moje kućne garde. A sasvim je moguće da i njen brat Džejmi baš sada jaše za Kraljevu Luku, na čelu lanisterske vojske.“

„A ti si bez vojske.“ Maloprstić se igrao bodežom na stolu, lagano ga okrećući prstom. „Lord Renli i Lanisteri su u priličnoj omrazi. Bronzani Jon Rojs, ser Belon

Svon, ser Loras, ledi Tanda, blizanci Redvini... svako od njih ima pratnju vitezova i zakletih mačeva na dvoru.“

„Renli ima trideset ljudi u ličnoj gardi, ostali još i manje. To nije dovoljno, čak i kada bih bio siguran da će svi oni stati na moju stranu. Moram da imam zlatne plaštove. Gradska straža ima dve hiljade ljudi, zakletih da brane zamak, grad i kraljev mir.“

„Ah, ali kada kraljica proglasi jednog kralja, a desnica drugog, čiji mir oni treba da štite?“ Lord Petir kvrcnu bodež prstom i zavrte ga oko ose. Okretao se, okretao, i kada je konačno usporio i zaustavio se, oštrica je upirala u Maloprstića. „Ha, evo ti odgovora“, reče on, osmehujući se. „Pratiće onoga ko ih plaća.“ On se nasloni i pogleda Neda pravo u lice, sivozelenih očiju punih poruge. „Ti nosiš svoju čast kao oklop, Starku. Misliš da te ona štiti, ali ona te, zapravo, samo sapinje i otežava ti kretanje. Pogledaj se sada. Znaš zašto si me pozvao ovamo. Znaš šta želiš od mene. Znaš da to mora biti učinjeno... ali to nije *časno*, i zato su ti se reči zaglavile u grlu.“

Nedov vrat je bio ukočen od napetosti. Na trenutak je bio tako besan da se nije usuđivao da progovori.

Maloprstić se nasmeja. „Trebalo bi da te nateram da to kažeš, ali bi to bilo okrutno... zato nemaj straha, moj dobri gospodaru. Zbog ljubavi prema Kejtlin, odmah ću otići do Dženosa Slinta i postaraću se da Gradska straža bude tvoja. Šest hiljada zlatnika će završiti posao. Trećina za zapovednika, trećina za oficire i trećina za vojnike. Možda bismo mogli da ih kupimo i za polovinu te sume, ali ja ne volim da se kockam.“ Osmehujući se, on diže bodež i pruži ga Nedu, s balčakom napred.

DŽON

Džon je doručkovao pitu od jabuka i krvavice kada Semvel Tarli tresnu na klupu kraj njega. „Pozvali su me u obredište“, reče Sem uzbuđenim šapatom. „Povlače me sa obuke. Postaću brat s vama ostalima. Možeš li da veruješ?“

„Ne, stvarno?“

„Stvarno. Pomagaču meštru Emonu u biblioteci i sa pticama. Treba mu neko ko ume da čita i piše pisma.“

„Ti ćeš biti odličan u tome“, reče Džon uz osmeh.

Sem se nervozno osvrnu oko sebe. „Da li je vreme da se kreće? Ne smem da zakasnim, da se ne predomisle.“ Veselo je poskakivao dok su prelazili dvorište zaraslo u korov. Dan je bio topao i sunčan. Potočići vode curili su sa Zida, tako da je led izgledao kao da iskri i sija.

U obredištu, veliki kristal je uhvatio zrake jutarnjeg svetla koji su prolazili kroz južni prozor i pretvorio ih u dugu na oltaru. Pip razrogači oči kada ugleda Sema, Žabac munu Grena u rebra, ali se niko ne usudi da prozbori ni reč. Obrednik Seladar je mahao kandilom, ispunjavajući vazduh mirišljivim tamjanom koji je podsećao Džona na malo obredište ledi Stark u Zimovrelu. Obrednik je začudo izgledao trezno.

Visoke starešine stigle su zajedno: meštar Emon oslanjajući se na Klidasa, ser Aliser - hladnog pogleda i mračan, a lord zapovednik Mormont - veličanstven, u dubletu od crne vune sa posrebrenim kopčama u obliku medveđih šapa. Iza njih su stupali stariji članovi tri reda: rumeni Bouen Marš, lord kućupravitelj, prvi graditelj Otel Jarvik i ser Džaremi Riker - zapovednik izvidnika, u odsustvu Bendžena Starka.

Mormont stade pred oltar i duga zasja na njegovoj krupnoj ćelavoj glavi. „Došli ste nam kao odmetnici“, počeo on, „lovokradice, silovatelji, dužnici, ubice i lopovi. Došli ste nam kao deca. Došli ste nam sami, u lancima, bez prijatelja i bez časti. Došli ste nam bogati i došli ste nam siromašni. Neki od vas nose imena ponosnih kuća. Drugi imaju samo imena za kopilad, ili ih uopšte i nemaju. Sve je to sada prošlost. Na Zidu, svi smo jedna kuća.

Večeras, kada sunce zađe, i kada pogledamo u nadolazeću noć, vi ćete položiti zakletvu. Od tog trenutka ćete postati zakleta braća Noćne straže. Vaši zločini će biti oprošteni, vaši dugovi zaboravljeni. Tako i vi morate zaboraviti one kojima ste nekada bili odani, otarasiti se omraza, zaboraviti jednako stare nepravde i stare ljubavi. Ovde počinjete iznova.

Čovek iz Noćne straže živi svoj život za kraljevstvo. Ni za kralja, ni za lorda, niti za čast ove ili one kuće, niti za zlato, slavu ili ljubav žene, već za *kraljevstvo* i sve ljude koji u njemu žive. Čovek iz Noćne straže nema ženu, ne začinje sinove. Naša supruga je dužnost. Naša ljubavnica je čast. A vi ste jedini sinovi koje ćemo

ikada imati.

Naučili ste reći zakletve. Pažljivo razmislite pre nego što ih izgovorite, jer kada jednom obučete crno, više nema vraćanja. Kazna za verolomstvo je smrt.“ Matori Medved zastade na tren, pre nego što reče: „Da li među vama postoji neko ko želi da napusti ovo društvo? Ako postoji, neka ode sada, niko ga zbog toga neće kriviti.“

Niko se ne pomeri.

„Dobro onda“, reče Mormont. „Večeras ćete ovde položiti zakletvu, pred obrednikom Seladarom i prvacima vaših redova. Da li se neko od vas klanja starim bogovima?“

Džon ustade. „Ja, moj gospodaru.“

„Verovatno ćeš hteti da se zakuneš pred drvetom-srcem, kao i tvoj stric“, reče Mormont.

„Da, moj gospodaru“, reče Džon. Bogovi iz obredišta njemu ništa nisu značili; krv Prvih ljudi kolala je žilama Starka.

On ču Grena iza kako šapuće. „Ovde nema bogošume. Je l’ tako? Ja je nisam video.“

„Ti ne bi video ni krdo divljih bivola sve dok te ne bi pregazili“, šapatom mu odgovori Pip.

„E, baš bi“, odvrati mu uporno Gren. „Video bi’ ih još izdaleka.“

Sam Mormont je potvrdio Grenove sumnje. „Crnom zamku nije potrebna bogošuma. Iza Zida stoji Ukleta šuma, kao što je stajala u Doba praskozorja, davno pre nego što su Andali doneli Sedmoro preko Uskog mora. Naći ćeš šumarak čuvardrveća na pola lige odavde, a možda i svoje bogove.“

„Moj gospodaru.“ Džon se na taj glas iznenađeno osvrnu. Semvel Tarli je ustao. Debeli dečak obrisa vlažne dlanove o tuniku. „Mogu li ja... mogu li i ja da pođem? Da položim zakletvu kraj tog drveta-srca?“

„Da li se i Kuća Tarlija klanja starim bogovima?“, upita Mormont.

„Ne, moj gospodaru“, odgovori Sem slabim, napetim glasom. On se plašio visokih starešina, Džon je to znao, a Matorog Medveda najviše od svih. „Imenovan sam pod svetlom Sedmoro u obredištu na Rožnom bregu, kao i moj otac i njegov otac i svi Tarliji, dokle god pamćenje seže.“

„Zašto hoćeš da se odrekneš bogova svog oca i svoje kuće?“, upita ser Džaremi Riker.

„Noćna straža je sada moja kuća“, reče Sem. „Sedmoro nikada nisu odgovorili na moje molitve. Možda stari bogovi hoće.“

„Kako želiš, momče“, reče Mormont. Sem ponovo sede, kao i Džon. „Sve smo vas rasporedili u redove, prema našim potrebama i vašim snagama i veštinama.“ Bouen Marš iskorači i pruži mu komad hartije. Lord zapovednik ga razmota i poče da čita. „Halder, u graditelje“, poče on. Halder kratko i s odobravanjem klimnu. „Gren, u izvidnike. Albet, u graditelje. Pipar, u izvidnike.“ Pip pogleda Džona i

mrđnu ušima. „Semvel, u kućeupravitelje.“ Semu laknu i on obrisa čelo parčetom svile. „Matar, u izvidnike. Dareon, u kućeupravitelje. Toder, u izvidnike. Džon, u kućeupravitelje.“

Kućeupravitelje? Na trenutak, Džon nije mogao da poveruje svojim ušima. Mormont mora da je pogrešno pročitao. On pođe da ustane, da otvori usta, da im kaže kako je posredi greška... a onda vide ser Alisera kako ga posmatra očima sjajnim kao komadići opsidijana i onda shvati.

Matori Medved smota hartiju. „Starešine će vam objasniti vaše dužnosti. Neka vas svi bogovi čuvaju, braćo.“ Lord zapovednik im se jedva primetno nakloni i ode. Ser Aliser ode za njim, s tankim osmehom na licu. Džon kaštelana nikada nije video tako srećnog.

„Izvidnici, za mnom“, pozva ser Džaremi Riker kada oni odoše. Pip je zurio u Džona dok je sporo ustajao. Uši su mu bile crvene. Gren, kezeći se široko, nije shvatao da nešto nije u redu. Met i Žabac krenuše za njima i oni izadoše iz obredišta sa ser Džaremijem.

„Graditelji“, reče glasno Otel Jarvik, čovek duguljaste i isturene vilice. Halder i Albet izadoše za njim.

Džon se osvrnu oko sebe s mučnom nevericom. Slepe oči meštra Emona digle su se ka svetlosti koju on nije mogao da vidi. Obrednik je sređivao kristale po oltaru. Samo su Sem i Dareon ostali na klupama; debeljko, pevač... i on.

Lord kućeupravitelj Bouen Marš protrlja punačke šake. „Semvele, ti ćeš pomagati meštru Emonu sa pticama i u biblioteci. Čet će u štenaru, da pomaže sa psima. Ti ćeš dobiti njegovu ćeliju, da bi u svako doba bio u meštrovjoj blizini. Verujem da ćeš se dobro starati o njemu. On je veoma star i veoma nam je dragocen.

Dareone, čuo sam da si pevao za trpezama mnogih velikih lordova i delio njihovo meso i medovinu. Šaljemo te u Istočnu Morobdiju. Možda će tvoja nepca biti od pomoći Koteru Pajku kada trgovačke galije dođu da nam prodaju robu. Preskupo plaćamo za usoljenu govedinu i ukiseljenu ribu, a i maslinovo ulje koje dobijamo je poražavajuće. Javi se Borkasu kada stigneš, on će ti naći posla kada nema brodova.

Marš okrenu svoj osmeh ka Džonu. „Lord zapovednik Mormont je zahtevao da mu ti budeš lični kućeupravitelj, Džone. Spavaćeš u ćeliji podno njegovih odaja, u kuli lorda zapovednika.“

„A kakve će mi biti dužnosti?“, upita Džon oštro. „Da li ću mu služiti hranu, pomagati mu da se obuče, donositi toplu vodu za kupanje?“

„Naravno.“ Marš se namršti na Džonov ton. „Nosićeš mu i poruke, ložićeš vatru u njegovim odajama, menjaćeš posteljinu svakodnevno i sve ostalo što lord zapovednik od tebe očekuje.“

„Da li me to smatraš slugom?“

„Ne“, reče meštar Emon, iz dna obredišta. Klidas mu pomože da ustane.

„Smatramo te čovekom iz Noćne straže... ali smo možda tu pogrešili.“

Džon se krajnjim naporom obuzda da ne izađe. Zar je trebalo da provede ostatak života bučkajući puter i šijući dublete kao curica? „Mogu li da odem?“, upita on ukočeno.

„Ako želiš“, odgovori Bouen Marš.

Dareon i Sem krenuše za njim. Čutke se spustiše do dvorišta. Napolju, Džon pogleda Zid kako sija na suncu, otopljeni led kako klizi kao stotine tankih prstiju. Džonov bes bi sve to u trenu srušio, a svet neka se nosi.

„Džone“, reče Semvel Tarli uzbuđeno. „Čekaj. Zar ne vidiš šta rade?“

Džon se besno okrenu ka njemu. „Vidim proklete prste ser Alisera, eto šta vidim. Hteo je da me osramoti, i uspelo mu je.“

Dareon ga pogleda. „Kućeupravitelji su dobri za ovakve kao što smo ti i ja, Seme, ali ne i za lorda Snežnog.“

„Bolji sam mačevalac i bolji jahač od bilo koga među vama“, besno odgovori Džon. „Nije *pošteno*!“

„Pošteno!“ Dareon se prezrivo nasmeja. „Cura me je čekala, gola kao od majke rođena. Sama me je provukla kroz prozor, i ti meni pričaš šta je *pošteno*?“ On ode.

„Nije sramota biti kućeupravitelj“, reče Sem.

„Misliš da hoću da provedem ostatak života perući gaće nekog starca?“

„Taj starac je lord zapovednik Noćne straže“, podseti ga Sem. „Bićeš neprekidno uz njega. Da, točićeš mu vino i menjaćeš mu posteljinu, ali ćeš i pisati njegova pisma, bićeš uz njega na važnim skupovima, bićeš mu štitonoša u bitkama. Bićeš mu blizak kao senka. Znaćeš sve i bićeš deo svega... a lord kućeupravitelj je rekao da te je Mormont *lično* tražio!“

Dok sam bio mali, otac je zahtevao da uvek budem u prijemnoj odaji kada bi primao molioce. Kada je jahao u Visoki Sad da se pokloni lordu Tirelu, terao me je da pođem s njim. Kasnije, međutim, počeo je da vodi Dikona, a mene da ostavlja kod kuće, i više ga nije bilo briga da li sedim sa njim kada prima molioce, samo ako je Dikon tu. Želeo je da kraj sebe ima *naslednika*, zar ne shvataš? Da gleda, sluša i uči. Kladim se da te je zato lord Mormont tražio. Zašto bi inače? Hoće da od tebe stvori novog zapovednika!“

Džon je bio zatečen. Tačno, lord Edard je često vodio Roba sa sobom na večanja u Zimovrelu. Može li biti da Sem ima pravo? U Noćnoj straži čak i kopile može daleko da dogura, tako se bar pričalo. „Ja to nisam tražio“, reče on tvrdoglavo.

„Niko od nas nije ovde zato što je to *tražio*“, podseti ga Sem.

I iznenada Džona Snežnog bi sramota.

Strašljivac ili ne, Semvel Tarli je našao hrabrosti da prihvati svoju sudbinu kao čovek. *Na Zidu, čovek dobije samo ono što zasluži*, rekao je Bendžen Stark poslednje noći kada ga je Džon video živog. *Ti nisi izvidnik, Džone, već samo*

neiskusano dečko koji još miriše na leto. Čuo je priče da kopilad rastu brže od ostale dece; na Zidu ili odrasteš, ili umreš.

Džon duboko uzdahnu. „U pravu si. Ponašao sam se kao dete.“

„Onda ćeš ostati i položićeš zakletvu sa mnom?“

„Stari bogovi nas očekuju.“ On primora sebe da se osmehne.

Krenuli su kasno tog popodneva. Zid nije imao pravih kapija, ni ovde kod Crnog zamka, niti bilo gde drugde, duž svih tri stotine milja. Povelili su konje kroz uzan tunel prosečen u ledu, hladni tamni zidovi su ih pritiskali sa svih strana dok se prolaz uvijao. Na tri mesta put su im preprečile gvozdene rešetke i morali su da stanu dok je Bouen Marš vadio ključeve i otključavao teške lance koji su ih vezivali. Džon je osećao ogroman pritisak čekajući iza lorda kućupravitelja. Vazduh je bio hladniji nego u grobu, i mirniji. On oseti čudno olakšanje kada ponovo izađe na popodnevno svetlo na severnoj strani Zida.

Sem zatrepta od iznenadnog bleska i nemirno se osvrnu oko sebe. „Divljani... oni neće... ne bi se nikada usudili da dođu tako blizu Zidu. Je l' tako da ne bi?“

„Nikada nisu.“ Džon se pope u sedlo. Kada i Bouen Marš i njegov pratilac izvidnik uzjahaše, on stavi dva prsta u usta i zviznu. Duh dotrča iz tunela.

Konj lorda kućupravitelja zaništa i ustuknu od jezovuka. „Povešćeš i zver?“

„Da, moj gospodaru“, reče Džon. Duh podiže glavu. Činilo se kao da proba ukus vazduha. U treptaju oka on odlete, potrča preko širokog polja prekrivenog korovom i nestade među drvećem.

Kada jednom zađe u šumu, obreše se u drugom svetu. Džon je često išao u lov s ocem, Džorijem i svojim bratom Robom. Poznao je Vučju šumu oko Zimovrela bolje od mnogih. Ukleta šuma ličila je na Vučju, ali je ipak osećaj bio potpuno različit.

Možda je to bilo zbog spoznaje. Otišli su na onu stranu kraja sveta; to je nekako sve menjalo. Svaka senka je izgledala mračnije, svaki zvuk zlokobnije. Drveće se zbijalo i zaklanjalo zalazeće sunce. Tanka snežna skrama pucketala je pod kopitima njihovih konja i zvuk je podsećao na lomljenje kostiju. Kada lišće zašušta na vetru, Džon oseti ledeni prst kako mu klizi niz kičmu. Zid im je bio za leđima, a samo su bogovi znali šta ih čeka.

Sunce je tonulo iza drveća kada su stigli do odredišta, male čistine duboko u šumi gde je devet stabala čuvar drveta raslo u nepravilnom krugu. Džon udahnu, i vide Semvela Tarlija kako zuri. Čak ni u Vučjoj šumi nije se moglo naići na više od dva-tri bela drveta da rastu zajedno; za krug od devet nikada se nije čulo. Tlo je bilo prekriveno opalim lišćem, krvavocrvenim s jedne, crnim od truljenja s druge strane. Široka glatka debla bila su bleđa kao kost, devet lica gledalo je u središte kruga. Osušeni sok koji se skupio u očima bio je crven i tvrd kao rubin. Bouen Marš im naredi da ostave konje van kruga. „Ovo je sveto mesto, nećemo da ga oskrnavimo.“

Kada uđe u krug, Semvel Tarli se lagano okrenu oko sebe i pogleda sva lica.

Nijedno nije ličilo na drugo. „Gledaju nas“, prošapta. „Stari bogovi.“

„Da.“ Džon kleknu, Sem kraj njega.

Zajedno su izgovorili reči zakletve, dok je poslednje svetlo bledele na zapadu i sivi dan se pretapao u crnu noć.

„Čujte moje reči, i budite svedoci moje zakletve“, izgovarali su, ispunjavajući glasovima krug prekriven sumrakom. „Noć dolazi, i moja straža počinje. Neće se okončati do moje smrti. Neću imati ženu, neću imati zemlje, neću imati dece. Neću nositi krunu, niti steći slavu. Ziveću i umreću na dužnosti. Ja sam mač u tami. Ja sam stražar na bedemima. Ja sam vatra koja bukt protiv hladnoće, svetlo koje donosi zoru, rog koji budi usnule, štit koji brani kraljevstva ljudi. Zavetujem svoj život i svoju čast Noćnoj straži, za ovu i sve noći koje slede.“

Šuma utihnu. „Klekli ste kao deca“, reče Bouen Marš svečano. „Sada ustanite kao ljudi Noćne straže.“

Džon pruži ruku i pomože Semu da se osovi na noge. Nasmijani izvidnici okupiše se da im čestitaju, svi sem starog, čvornovatog Divena. „Bolje da krenemo nazad, moj gospodaru“, reče on Bouenu Maršu. „Pada mrak, i nešto mi se ne sviđa kako ova noć miriše.“

I iznenada se Duh vrati, tiho se šunjajući između dva čuvar drveta. *Belo krzno i crvene oči*, shvati Džon, uznemiren. *Kao drveće...*

Vuk je držao nešto u čeljustima. Nešto crno. „Šta to ima?“, upita Bouen Marš, namrštivši se.

„Dođi, Duše.“ Džon kleknu. „Daj to ovamo.“

Jezovuk dokasa do njega. Džon začu kako Semvel Tarli naglo udahnu.

„Smilujte se bogovi“, promuca Diven. „To je šaka.“

EDARD

Sivo svetlo zore probijalo se kroz njegov prozor kada grmljavina kopita probudi Edarda Starka iz kratkog, iscrpljenog sna. On diže glavu sa stola da pogleda dole u dvorište. Tamo su ljudi u oklopima i crvenim plaštovima ispunjavali jutro zveketom mačeva i jurišali na lutke ratnika napunjene slamom. Ned je video Sendora Kleganija kako galopira preko tvrdo nabijene zemlje i zariva koplje gvođenog vrha kroz glavu lutke. Platno se raspori i slama se razlete na sve strane, dok su se lanisterski gardisti šalili i psovali.

Da li se ova predstava izvodi zbog mene? upita se on. Ako je tako, Sersei je gluplja nego što je mislio. Prokleta bila, pomisli on, zašto još nije pobjegla? Pružio sam joj toliko prilika...

Jutro je bilo oblačno i sumorno. Ned je doručkovao s kćerima i obrednicom Mordejnom. Sansa, i dalje neutešna, gledala je turobno u hranu i odbijala da jede, ali je Arja smazala sve što su joj poslužili. „Sirio kaže da imamo vremena za poslednju lekciju pre nego što večeras pođemo na brod“, reče ona. „Je l’ smem, oče? Sve sam spakovala.“

„Ako bude kratka i ako ostaviš dovoljno vremena da se okupaš i presvučeš. Hoću da budeš spremna za polazak u podne, da li je to jasno?“

„U podne“, reče Arja.

Sansa podiže pogled s hrane. „Ako ona može da ima časove plesa, zašto mi ne daš da se oprostim od princa Džofrija?“

„Ja ću rado poći s njom, lorde Edarde“, ponudi se obrednica Mordejna. „Postaraću se da ne zakasni na brod.“

„Nije pametno da se sada vidiš sa Džofrijem, Sansa. Oprosti.“ Sansine oči ispunile se suzama. „Ali *zašto*?“

„Sansa, tvoj gospodar otac zna šta je najbolje“, reče obrednica Mordejna. „Nemoj da ga stalno zapitkuješ.“

„To nije *pošteno*!“ Sansa skoči od stola, preturi stolicu i plačući istrča iz prostorije.

Obrednica Mordejna ustade, ali joj Ned pokaza da sedne. „Pusti je, obrednice. Pokušaću da joj sve objasnim kada budemo na sigurnom, u Zimovrelu.“ Obrednica se pokloni i vrati za sto da dovrši doručak.

Sat vremena nakon toga, velemeštar Piseli dođe kod Edarda Starka. Ramena su mu bila pogurena, kao da mu je veliki meštarski lanac oko vrata postao pretežak. „Moj gospodaru“, reče on, „kralj Robert je otišao. Nek mu bogovi daju odmora.“

„Ne“, odgovori Ned. „On je mrzeo odmor. Nek mu bogovi daju ljubav, smeh i radost pravedne bitke.“ Bilo je čudno kako se prazno osećao. Očekivao je tu posetu, ali je ipak s tim rečima nešto u njemu umrlo. Dao bi sve svoje titule za slobodu da plaće... ali je on bio Robertova desnica, i čas koga se bojao konačno je

došao. „Budi ljubazan i pozovi članove Veća u moje odaje“, reče on Piseliju. Desničina kula bila je bezbedna, koliko su to on i Tomard mogli da učine; za Većničke odaje nije mogao da kaže isto.

„Moj gospodaru?“ Piseli zatrepta. „Zasigurno državna posla mogu čekati do sutra, kada naš bol ne bude tako svež.“

Ned je bio tih ali odlučan. „Bojim se da moramo smesta da zasedamo.“ Piseli se pokloni. „Biće desničina volja.“ On pozva svoje sluge i posla ih da prenesu poruke, a onda zahvalno prihvati Nedovu ponudu da sedne i uzme čašu slatkog piva.

Ser Baristan Selmi je prvi odgovorio na poziv, besprekora u belom plaštu i lakiranom oklopu. „Moji gospodari“, reče on, „meni je sada mesto kraj mladog kralja. Molim vas, dajte mi dozvolu da odem kod njega.“

„Mesto ti je ovde, ser Baristane“, reče mu Ned.

Maloprstić dođe sledeći, još uvek odeven u plavi somot i srebrni plašt sa drozdovima koji je nosio prošle noći, čizama prašnjavih od jahanja. „Moji gospodari“, reče on, nasmešivši se ko zna čemu, pre nego što se okrenu Nedu. „Onaj mali zadatak koji si mi dao je izvršen, lorde Edarde.“

Varis uđe okružen mirisom lavande, ružičast od kupanja, dežmekastog lica oribanog i sveže napuderisanog, a meke papuče bile su mu gotovo nečujne. „Ptičice danas pevaju pretužnu pesmu“, reče dok je sedao. „Čitavo kraljevstvo plače. Hoćemo li da počnemo?“

„Kada stigne lord Renli“, reče Ned.

Varis ga žalosno pogleda. „Bojim se da je lord Renli napustio grad.“

„Napustio *grad!*“ Ned je računao na Renlijevu podršku.

„Izašao je kroz stražnju kapiju sat pre zore, u društvu ser Loras Tirela i pedesetak pratilaca“, reče mu Varis. „Kada su poslednji put viđeni, jurili su na jug iz sve snage, u pravcu Krajoluja ili Visokog Sada, nema sumnje.“

Toliko o Renliju i njegovih stotinu mačeva. Nedu se to uopšte nije dopadalo, ali se tu više ništa nije moglo. On izvadi Robertovo poslednje pismo. „Kralj me je prošle noći pozvao i naredio mi da zabeležim njegove poslednje reči. Lord Renli i velemeštar Piseli bili su svedoci kada je Robert zapečatio pismo - da ga Veće otvori nakon njegove smrti. Ser Baristane, hoćeš li biti tako ljubazan?“

Lord zapovednik Kraljeve garde ispita hartiju. „Pečat kralja Roberta, i to čitav.“ On otvori pismo i pročita ga. „Lord Edard je ovime imenovan za zaštitnika čitave zemlje, da vlada kao regent do prestolonaslednikovog punoletstva.“

A kako stvari stoje, on je odavno punoletan, pomisli Ned, ali ne izreče glasno te misli. Nije verovao ni Piseliju ni Varisu, a ser Baristan je čašću bio vezan da štiti i brani dečaka za koga je mislio da je novi kralj. Stari vitez neće lako napustiti Džofrija. Nužnost prevare mu je ostavila gorak ukus u ustima, ali Ned je znao da sada mora da se kreće pažljivo, da zadrži Veće i igra igru sve dok ne bude sasvim učvrstio svoj položaj regenta. Biće dovoljno vremena da se bavi naslednicima

kada Arja i Sansa budu sigurne u Zimovrelu, a lord Stanis se vrati u Kraljevu Luku sa svom svojom vojskom.

„Tražim od ovog Veća da potvrdi moje imenovanje za lorda zaštitnika, po Robertovoj želji“, reče Ned, posmatrajući im lica, pitajući se kakve se misli kriju iza Piselijevih napola sklopljenih očiju, Maloprstićevog lenjog osmejka i nemirnog poigravanja Varisovih prstiju.

Vrata se otvoriše. Debeli Tom zakorači u odaju. „Oprostite, moji gospodari, kraljev kućupravitelj je uporan...“

Kraljev kućupravitelj uđe i pokloni se. „Uzvišeni gospodari, kralj zahteva da se Malo veće smesta okupi u prestonoj odaji.“

Ned je očekivao da će Sersei brzo povući prvi potez; poziv nije predstavljao iznenađenje. „Kralj je mrtav“, reče on, „ali ćemo ipak poći s tobom. Tome, obrazuj pratnju, molim te.“

Maloprstić pruži Nedu ruku da mu pomogne niz stepenice. Varis, Piseli i ser Baristan krenuše za njima. Osam oklopljenih pešaka postrojenih u dva reda čekali su ispred kule. Sivi plaštovi igrali su na vetru dok su gardisti stupali kroz dvorište. Na vidiku nije bilo lanisterskog grimiza, ali je Nedu ipak prijalo što vidi brojne zlatne plaštove na zidinama i kod kapija.

Dženos Slint ih je čekao kod vrata prestone dvorane, u kitnjastom crno-zlatnom punom oklopu. Pod rukom je držao kacigu sa visokom perjanicom. Zapovednik se ukočeno pokloni. Njegovi ljudi otvoriše velika hrastova vrata, dvadeset stopa visoka i bronzom okovana.

Kraljev kućupravitelj ih uvede unutra. „Pozdrav veličanstvu, Džofriju od kuća Barateona i Lanistera, prvom svoga imena, kralju Andala, Rojnara i Prvih ljudi, gospodaru Sedam kraljevstava i zaštitniku čitave zemlje“, izdeklamova on.

Morali su da pređu dugačak put do kraja dvorane, gde ih je Džofri čekao na Gvozdenom prestolu. Oslanjajući se na Maloprstića, Ned Stark je hramao i cupkao prema dečaku koji se nazivao kraljem. Ostali su sledili. Kada je prvi put tuda prošao, bio je na konju, s mačem u ruci; zmajevi Targarjena su ga gledali sa zidova kako tera Džejmija Lanistera sa prestola. Pitao se da li će i Džofri tako lako sići.

Petorica vitezova Kraljevske garde - svi sem ser Džejmija i ser Baristana - bili su postrojeni u polumesecu oko podnožja trona, u punim oklopima, lakiranom čeliku od kacige do pete, sa dugačkim bledim plastovima prebačenim preko ramena i sjajnim belim štitovima u levicama. Sersei Lanister je sa svoje dvoje mlađe dece stajala iza ser Borosa i ser Merina. Kraljica je bila u odori od zelene svile, zelene poput mora, obrubljene mirskom čipkom, kao pena bledom. Na prstu joj je bio zlatni prsten sa smaragdom veličine golubijeg jajeta, na glavi slično izrađena tijara.

Iznad njih, princ Džofri je sedeo među bodljama i šiljcima u dubletu od zlatnog platna i crvenom satenskom ogrtaču. Sendor Klegani stajao je u podnožju uzanog strmog stepeništa koje je vodilo ka prestolu. Na sebi je imao oklop boje čađi i kacigu u obliku psa koji reži.

Iza prestola, dvadeset lanisterskih gardista čekalo je sa dugačkim mačevima o pojasu. Grimizni plaštovi visili su im s ramena, a čelični lavovi vrebali sa kaciga. No, Maloprstić je održao obećanje; uz sve zidove, ispred Robertovih tapiserija sa prizorima iz lova i bitaka, u zlatne plaštove odeveni vojnici Gradske straže stajali su mimo, a svaki je u mkama imao dršku osam stopa dugačkog koplja sa vrhom od crnog gvožđa. Bilo ih je pet puta više od Lanistera.

Nedova noga buktala je od bola kada je stao. I dalje je držao šaku na Maloprstićevom ramenu, da bi prebacio težinu sa nje.

Džofri ustade. Njegov crveni satenski ogrtač bio je izvezen zlatnom srmom: pedeset razjarenih lavova sa jedne, pedeset razigranih jelena s druge strane. „Naređujem Veću da preduzme sve neophodne korake za moje krunisanje“, izjavi dečak. „Hoću da budem krunisan za dve nedelje. Danas ću prihvatiti zakletve na vernost mojih odanih savetnika.“

Ned izvadi Robertovo pismo. „Lorde Varise, budite ljubazni i pokažite ovo pismo mojoj gospi od Lanistera.“

Evnuh odnese pismo Sersei. Kraljica prelete pogledom preko reči. „Zaštitnik čitave zemlje“, pročitla ona. „Da li ovo treba da ti bude štit, moj gospodaru? Komad hartije?“ Ona pocepa pismo nadvoje pa načetvoro, i pusti komadiće da padnu na zemlju.

„To su bile kraljeve reči“, reče ser Baristan, preneraženo.

„Sada imamo novog kralja“, odgovori Sersei Lanister. „Lorde Edarde, kada smo poslednji put razgovarali, dao si mi svoje savete. Dozvoli mi da uzvratim istom merom. Pokloni se, moj gospodaru. Pokloni se i zakuni se na vernost mome sinu, i dozvolićemo ti da napustiš položaj desnice i proživiš ostatak svog života u onom sivom bespuću koje nazivaš domom.“

„Rado bih to uradio, da mogu“, reče Ned mrko. Ako je ona bila odlučna da do obračuna dođe sada i ovde, nije mu ostavljala izbora. „Tvoj sin nema prava na presto na kome sedi. Lord Stanis je Robertov pravi naslednik.“

„Lažeš!“, vrisnu Džofri, crven u licu.

„Majko, šta on hoće da kaže?“, upita princeza Mirsela tugaljivo. „Zar nije Džof sada kralj?“

„Svojim rečima sam sebe osuđuješ, lorde Stark“, reče Sersei Lanister. „Ser Baristane, uhvatite izdajnika.“

Lord zapovednik Kraljeve garde je oklevao. U trenu oka nađe se okružen Starkovim gardistima, s golim čelikom u oklopljenim šakama.

„A sada izdaja prelazi sa reči na dela“, reče Sersei. „Misliš li da je ser Baristan sam, moj gospodaru?“ Uz zlokobno grebanje metala o metal, Pseto isuka svoj dugački mač. Vitezovi Kraljeve garde i dvadeset lanisterskih vojnika krenuše ka njemu.

„Ubijte ga!“ Kralj Dečak vrisnu sa Gvoždenog prestola. „Ubijte ih sve, ja vam naređujem!“

„Ne ostavljaš mi izbor“, reče Ned Sersei Lanister. On pozva Dženosa Slinta. „Zapovedniče, odvedi kraljicu i njenu decu. Nemojte da ih povredite, ali ih otpratite do kraljevskih odaja i tamo ih čuvajte, pod stražom.“

„Vojnici Straže“, viknu Dženos Slint, stavljajući kacigu. Stotinu zlatnih plaštova uperi koplja i zakorači napred.

„Neću krvoproliće“, reče Ned kraljici. „Reci svojim ljudima da bace mačeve i niko neće biti...“

Najbliži zlatni plašt jednim žestokim udarcem zari koplje u Tomardova leđa. Mač debelog Toma ispade iz mlitavih prstiju kada mu crveni vršak izbi kroz rebra, probijajući kožu i oklop. Bio je mrtav pre nego što mu je mač pao na pod.

Nedov uzvik je došao prekasno. Dženos Slint lično preseče Varlijevo grlo. Kejn se okrenu poput vihora, čelik mu sevnu i kišom udaraca odbi najbližeg; na tren je izgledalo kao da će uspeti da se probije. Onda Pseto skoči na njega. Prvi udarac Sendora Kleganija mu u laktu odseče ruku sa mačem; drugi ga baci na kolena i raspori ga od ramena do grudi.

Dok su njegovi ljudi ginuli svuda okolo, Maloprstić izvadi Nedov bodež iz kanija i pribi mu ga pod bradu. Osmeh mu je bio pun izvinjenja. „Znaš, ja sam te *zaista* upozorio da mi ne veruješ.“

ARJA

„Gore“, reče Sirio Forel, zamahnuvši ka njenoj glavi. Drveni mačevi se sudariše i Arja odbi udarac.

„Levo“, viknu on, i oružje mu zapara vazduh. Njeno polete da ga spreči. On škljocnu zubima kada se mačevi ponovo sudariše.

„Desno“, reče on, i „dole“, i „levo“, i „levo“ ponovo, brže i brže, krećući se napred. Arja se povlačila, blokirajući svaki udarac.

„Ubod“, upozori on, a kada pokuša da je ubode, ona zakorači u stranu, odbi mu mač i pokuša da ga udari po ramenu. Gotovo da ga je dodirnula, *gotovo*, bila je tako blizu da se zbog toga osmehnula. Pramen kose joj je pao u oči, natopljen znojem. Ona ga skloni nadlanicom.

„Levo“, zapevao je Sirio. „Dole.“ Mač mu je bio vihor i Mala dvorana je odjekivala od udara drveta o drvo. „Levo. Gore. Levo. Desno. Levo. Dole. *Levo!*“

Drveni mač je zakači po grudima, iznenadni žestok udarac koji je boleo još više zato što je došao s pogrešne strane. „*Joj*“, viknu ona. Imaće novu masnicu kada večeras bude legla da spava na brodu. *Modrica je lekcija*, reče ona sebi, *a od svake lekcije postajemo bolji*.

Sirio odstupi. „Sada si mrtva.“

Arja se namrgodi. „Kad ti varaš“, reče ona besno. „Rekao si levo, a udario si desno.“

„Baš tako. A ti si sada jedna mrtva devojčica.“

„Ali ti si *lagao!*“

„Moje reči su lagale. Moje oči i ruka istinu su vikale, ali ti to nisi videla.“

„E, baš jesam“, reče Arja. „Gledala sam te sve vreme!“

„Gledati i videti nije isto, mrtva devojčice. Vođeni plesač vidi. Hajde, ostavi mač, vreme je za slušanje.“

Ona krenu za njim do zida, gde se smesti na klupu. „Sirio Forel je bio prvi mač morskog gospodara od Bravosa, a imaš li znanje kako je do toga došlo?“

„Bio si najbolji mačevalac u gradu.“

„Baš tako, ali zašto? Drugi su bili jači, brži, mlađi - zašto je Sirio Forel bio najbolji? Sada ću ti reći.“ On vrškom malog prsta lagano dodirnu očni kapak. „Videti, istinski videti, to je suština svega. Čuj me. Bravoške lađe na sve četiri strane sveta plove, u zemlje čudne i čarobne, a kada se vrate, njihovi kapetani donose neobične životinje za menažeriju morskog gospodara. Životinje kakve nikada videla nisi - prugaste konje, visoka pegava stvorenja s vratovima dugačkim kao štule, dlakave miševe-svinje velike kao krave, mantikore opasnih žaoka, tigrove koji nose mlade u torbi, užasne uspravne guštere sa srpovima od kandži. Sirio Forel je sve to video.

Na dan o kome govorim, prvi mač je bio odskora mrtav i morski gospodar me je pozvao. Mnogi mačevaoci su mu došli, i isto toliko ih je otpustio, a niko nije mogao reći zašto. Kada sam došao kod njega, on je sedeo i držao debelog žutog mačka u krilu. Rekao mi je da mu je životinju doneo jedan od kapetana, s ostrva iza zalazećeg sunca. 'Da li si ikada video nešto slično njoj?' pitao me je.

„A ja sam mu rekao: 'Svake noći na ulicama Bravosa vidim hiljade nalik njemu'; i nasmejao se morski gospodar i tog dana sam imenovan za prvog mača.“

Arja se namršti. „Ne razumem.“

Sirio škljocnu zubima. „Bio je to običan mačak, ništa više. Ostali su očekivali čudesnu zver, pa su to i videli. Kako je samo velika, rekli su. Ali on nije bio veći od obične mačke, samo debeo od lenjosti, pošto ga je morski gospodar sa vlastite trpeze hranio. Kako su joj neobično male uši, rekli su. Uši su mu bile izgrickane u mačjim okršajima. Mačor je bio očigledno, mada je morski gospodar rekao 'njoj', i ostali su to i videli. Slušaš li?“

Arja razmisli o tome. „Ti si video ono što je bilo tamo.“

„Baš tako. Otvoriti oči je sve što je nužno. Srce laže a glava se igra sa nama, ali oči vide istinu. Gledaj očima. Slušaj ušima. Kušaj ustima. Miriši nosom. Osećaj kožom. *Onda* dolazi razmišljanje, posle, i tim putem spoznaja istine.“

„Baš tako“, reče Arja nasmešivši se.

Sirio Forel dozvoli sebi osmeh. „Mislim da će kada stignemo u taj tvoj Zimovrel biti vreme da se ova igla stavi u tvoju ruku.“

„Da!“ Vreče Arja oduševljeno. „Jedva čekam da pokažem Džonu...“

Iza nje se velika drvena vrata Male dvorane otvoriše uz tresak. Arja se brzo okrenu.

Vitez iz Kraljeve garde stajao je na zasvođenim vratima, a iza njega su bila petorica lanisterskih gardista. Bio je u punom oklopu, ali dignutog vizira. Arja se sećala njegovih očiju i teških kapaka, i zalizaka boje rđe iz vremena kada je došao u Zimovrel sa kraljem - ser Merin Trent. Crveni plaštovi nosili su verižnjače preko tvrde kože i čelične kacige sa lavovima. „Arja Stark“, reče vitez, „pođi s nama, dete.“

Arja nesigurno zagriže usnu. „Šta hoćete?“

„Otac hoće da te vidi.“

Arja zakorači unazad, ali je Sirio Forel uhvati za ruku. „A zašto lord Edard šalje lanisterske ljude umesto svojih, pitam se.“

„Gledaj svoja posla, učitelju plesa“, reče ser Merin. „Ovo te se ne tiče.“

„Moj otac ne bi poslao *tebe*“, reče Arja. Ona zgrabi svoj drveni mač. Lanisteri se nasmejaše.

„Spusti štap, devojčice“, reče joj ser Merin. „Ja sam zakleti brat Kraljeve garde, Belih mačeva.“

„To je bio i Kraljeubica kada je ubio starog kralja“, reče Arja. „Ne moram da

idem s tobom ako neću.“

Ser Merinu Trentu ponestade strpljenja. „Uхватите је“, реће он својим људима и спусти vizir na kacigi.

Njih trojica krenuše napred. Verižnjače su tiho zveckale sa svakim korakom. Arju iznenada obuze strah. *Strah seče oštrije od mača*, реће себи да успори lupanje srca.

Sirio Forel stade između njih, udarajući lagano drvenim mačem po sari čizme. „Tu ćete stati. Ljudi li ste ili psi, kada pretite detetu?“

„Sklanjaj se, matori“, реће један од crvenih plaštova.

Siriov štap zazvižda kroz vazduh i snažno udari po kacigi. „Ja sam Sirio Forel i obraćajte mi se s više poštovanja.“

„Kopile ćelavo.“ Čovek isuka svoj dugački mač. Štap ponovo polete, zaslepljujuće brzo. Arja začu glasan zvuk, kao da je nešto puklo, i mač uz zveket pade na pod. „Moja ruka“, zakevta gardista, uhvativši se za slomljene prste.

„Brz si za učitelja plesa“, реће ser Merin.

„Spor si za viteza“, одговори Sirio.

„Ubijte Bravošanina i donesite mi malu“, zapovedi vitez u belom oklopu. Četvorica lanisterskih gardista isukaše mačeve. Peti, slomljenih prstiju, pljunu i levom rukom izvadi bodež.

Sirio Forel škljocnu zubima i zauze stav vodenog plesača, okrenuvši neprijateljima samo bok. „Arja, dete“, pozva on, ne osvrćući se, ne skidajući pogled sa Lanistera ni na tren, „danas smo sa plesom završili. Najbolje da kreneš sada. Trči kod svog oca.“

Arja nije htela da ga ostavi, ali ju je on naučio da ga sluša. „*Brzo kao jelen*“, prošapta ona.

„Baš tako“, реће Sirio Forel dok su se Lanisteri približavali.

Arja se povuče, čvrsto stežući drveni mač. Gledajući ga, ona shvati da se on samo poigravao sa njom kada su se mačevali. Crveni plaštovi ga okružiše sa tri strane sa čelikom u rukama. Imali su verižnjače preko grudi i ruku i čelične štitnike za prepone ušivene u čakšire, ali su im noge bile nezaštićene. Šake su im bile gole, kacige su im štitile noseve, ali nisu imali vizire preko očiju.

Sirio nije sačekao da mu se približe, već je iskoračio ulevo. Arja nikada nije videla čoveka da se tako brzo kreće. On štapom odbi jedan mač i kao vihor se izmače od drugog. U raskoraku, drugi čovek se sudari sa prvim. Sirio ga šutnu u leđa i crveni plaštovi zajedno padoše. Treći gardista skoči preko njih, zamahujući ka glavi vodenog plesača. Sirio se saže ispod mača i ubode nagore. Gardista pade vrišteći dok je krv navirala iz vlažne crvene rupe u kojoj mu je do malopre bilo oko.

Pali ljudi su se dizali. Sirio šutnu jednog u lice i skide čeličnu kacigu s glave drugog. Onaj sa bodežom pokuša da ga ubode. Sirio šlemom odbi udarac i smrskala mu koleno štapom. Poslednji crveni plašt opsova i jurnu, izmahujući mačem sa obe

ruke. Sirio se izmače u stranu i mesarski zamah udari čoveka bez kacige između vrata i ramena dok se dizao na kolena. Dugački mač preseče oklop, kožu i meso. Čovek na kolenima vrisnu. Pre nego što je njegov ubica mogao da oslobodi mač, Sirio ga ubode u jabučicu. Gardista zakrklja i posrnu, držeći se za vrat, dok mu je lice tamnelo.

Petorica ljudi su ležali, mrtvi ili na samrti, kada je Arja stigla do stražnjih vrata koja su izlazila u kuhinju. Ona začu ser Merina Trenta kako psuje. „Voline proklete“, prokle on, izvlačeći dugački mač iz korica.

Sirio Forel ponovo zauze stav i škljocnu zubima. „Arja, dete“, viknu on, ne osvrćući se, „sada idi.“

Gledaj očima, rekao je on. Ona vide: viteza u bledom oklopu od glave od pete, nogu, grla i ruku prekrivenih metalom, očiju skrivenih iza visoke kacige, i sa strašnim čelikom u rukama. Protiv njega, Sirija - u kožnom prsluku, sa drvenim štapom u ruci. „Sirio, *beži*“, vrisnu ona.

„Prvi mač Bravosa nikada ne beži“, odgovori on, dok je ser Merin zamahivao na njega. Sirio otplesa od njegovog udarca, a štap mu polete kao vihor. U trenu, on zasu udarcima vitezovu slepoočnicu, lakat i vrat. Udarci drveta o kacigu, metalnu rukavicu i štitnik za grlo odjeknuše. Arja je stajala sleđena. Ser Merin krenu napred; Sirio se povuče. On odbi sledeći udarac, izmače se od drugog, odbi i treći.

Četvrti mu preseče štap nadvoje, smrskavši drvo i prosekavši olovno jezgro.

Jecajući, Arja se okrenu i potrča.

Ona jurnu kroz kuhinju i smočnicu, slepa od straha, protnu se između kuvara i sudopera. Pekarska pomoćnica joj se ispreči s drvenim poslužavnikom. Arja je sruši, i mirišljave vekne svežeg hleba rasuše se po podu. Ona začu viku iza sebe dok je obilazila zdepastog mesara koji je piljio u nju sa satarom u ruci. Ruke su mu bile crvene do lakata.

Kroz glavu joj prolete sve što je naučila od Sirija Forela. *Hitro kao jelen. Tiho kao senka. Strah je oštiji od mača. Brzo kao zmija. Mirno kao jezerska voda. Strah je oštiji od mača. Snažno kao medved. Žestoko kao tigar. Strah je oštiji od mača. Onaj ko se poraza plaši, već je poražen. Strah je oštiji od mača. Strah je oštiji od mača. Strah je oštiji od mača.* Drška drvenog mača bila je vlažna od znoja i Arja je teško disala kada je stigla do zavojitih stepenica. Na trenutak se ukipi. Gore ili dole? Ako krene gore, stići će do pokrivenog mosta koji je preko malog dvorišta vodio u Desničinu kulu, ali će oni očekivati da tamo krene, to je izvesno. Nikada ne radi ono što očekuju, rekao je Sirio jednom. Arja krenu dole, okolo i okolo, preskačući po dva-tri kamena stepenika odjednom. Na kraju izađe u prostran i mračan zasvođeni podrum, pun bačvi piva naredanih do tavanice. Jedino svetlo dolazilo je kroz uzane kose prozore visoko u zidu.

Podrum je bio ćorsokak. Nije bilo izlaza, sem putem kojim je došla. Nije se usuđivala da se ponovo uspne uz stepenice, ali nije mogla ni da ostane. Morala je da nađe oca i da mu kaže šta se desilo. Otac će je zaštititi.

Arja zatače drveni mač za pojas i poče da se penje, skačući s bačve na bačvu, sve dok nije stigla do prozora. Obema rukama uhvati se za kamen i izvuče se gore. Zid je bio tri stope debeo, prozor tunel koji je išao nagore i napolje. Arja se protnu ka svetlosti dana. Kada joj glava dođe do zemlje, ona proviri preko dvorišta ka Desničinoj kuli.

Čvrsta drvena vrata visila su smrskana, kao da ih je neko sekirama probio. Na stepenicama je ničice ležao mrtvac, plašta zapetljanog pod sobom, verižnjače natopljene crvenilom. Plašt je bio od sive vune, obrubljen belim satenom, shvati ona užasnuto. Nije mogla da vidi ko je to bio.

„Ne!“ prošapta ona. Šta se dešava. Gde joj je otac? Zašto su crveni plaštovi došli po nju? Prisetila se šta je rekao čovek s račvastom bradom onog dana kada je našla čudovišta. *Ako je umrla jedna desnica, zašto ne bi i druga?* Arja oseti suze u očima. Zaustavi dah da bi oslušnula. Ču zvuke borbe, viku, vriske, zveket čelika kako dopiru kroz prozore Desničine kule.

Nije mogla nazad. Njen otac...

Arja sklopi oči. Na tren je bila previše uplašena da bi se pokrenula. Ubili su Džorija, Vila i Hjuarda, i tog gardistu na stepenicama, ko god da je bio.

Mogli bi da ubiju i njenog oca, i nju ako je uhvate. „*Strah je oštrij od mača*“, reče ona glasno, ali nije bilo svrhe pretvarati se da je plesač na vodi, Sirio je bio plesač na vodi, a beli vitez ga je verovatno do sada već ubio i, u svakom slučaju, ona je bila samo mala devojčica s drvenim štapom, sama i uplašena.

Ona se izmigolji u dvorište i oprezno se osvrnu dok je ustajala. Zamak je delovao pusto. Crvena tvrđava *nikada* nije bila pusta. Svi su se sigurno sakrili unutra, iza zakatančenih vrata. Arja čežnjivo pogleda ka prozorima svoje spavaće sobe, a onda se udalji od Desničine kule, držeći se zidova dok je klizila iz senke u senku. Pretvarala se da juri mačke... samo što je sada ona bila mačka, a ako je uhvate, ubiće je.

Krećući se između zgrada i preko zidova, leđima uvek okrenuta kamenu, da je niko ne bi iznenadio, Arja stiže do štale skoro bez neprilika. Desetak zlatnih plaštova protrčalo je kraj nje dok se šunjala kroz unutrašnje dvorište, ali pošto nije znala na čijoj su strani, čučnula je u senke i pustila ih da prođu.

Halen, glavni konjušar u Zimovrelu otkada Arja pamti, ležao je sklopčan kraj štalskih vrata. Bio je izboden na toliko mesta da se činilo kao da mu je na tunici niklo grimizno cveće. Arja je bila sigurna da je mrtav, ali kada se približi, on otvori oči. „Arja Smetalo“, prošapta on. „Moraš da... upozoriš... svog gospodara oca...“ Krvava pena mu izbi na usta. Glavni konjušar sklopi oči i ne reče više ni reč.

Unutra je bilo još tela: konjušar s kojim se nekada igrala i trojica gardista njenog oca. Kola natovarena sanducima i kovčezima stajala su napuštena nedaleko od vrata. Mrtvacu su ih sigurno tovarili za put do dokova kada su bili napadnuti. Arja im se približi. Jedan od mrtvih bio je Dezmond - jednom joj je pokazao svoj

dugački mač i obećao da će štititi njenog oca. Ležao je na leđima, slepo zureći u tavanicu; na oči su mu sletale muve. Pored njega je bio mrtvac u crvenom plaštu i lavljoj kacigi Lanistera. On je, međutim, bio jedini. *Svaki severnjak vredi kao deset tih južnjačkih mačeva*, rekao joj je Dezmond. „Ti, *lažljivče* jedan!“, reče ona i šutnu njegovo telo, obuzeta iznenadnim gnevom.

Životinje su frktale, uznemirene mirisom krvi. Arjina namera je bila samo da osedla konja i pobegne, daleko od zamka i grada. Trebalo je samo da se drži Kraljevskog drumu i stići će natrag u Zimovrel. Ona skide uzde i uzengije sa zida.

Dok se vraćala ka kolima, pogled joj privuče jedan pali kovčeg. Mora da je oboren u borbi ili je ispao dok su ga tovarili. Drvo je naprslo, poklopac se otvorio i sadržina se rasula po zemlji. Arja je prepoznala svile, satene i somote koje nikada nije nosila. Možda će joj trebati topla odeća za put, a osim toga...

Arja kleknu među rasutu odeću. Nađe teški vuneni ogrtač, somotsku suknju, svilenu tuniku i nešto veša, haljinu koju joj je majka izvezla, srebrnu dečju narukvicu koju će moći da proda. Gurnuvši slomljeni poklopac da joj ne smeta, ona potraži Iglu po kovčegu. Sakrila ju je na samom dnu, ispod svega, ali su se stvari ispreturale kada je kovčeg pao. Na tren se Arja uplašila da je neko našao mač i uzeo ga. Onda joj prsti naiđoše na tvrd metal ispod satenske haljine.

„*Eno je*“, zasikta glas tik iza nje.

Preplašena, Arja se okrenu. Konjušar je stajao iza nje, s prezrivosm osmehom na licu, u prljavoj beloj potkošulji koja je virila ispod flekavog prsluka. Čizme su mu bile prekrivene balegom, i u ruci je držao vile. „Ko si ti?“, upita ona.

„Ona ne zna mene“, reče on, „ali ja znam nju, o, da. Mala vučica.“

„Pomozi mi da osedlam konja“, zamoli Arja, pruživši ruku ka kovčegu, tražeći Iglu. „Moj otac je kraljeva desnica, on će te nagraditi.“

„Otac je *mrtav*“, reče momak. On krenu ka njoj. „Kraljica će me nagraditi. Dolazi, mala.“

„*Beži od mene!*“ Prsti joj se sklopiše oko Iglinog balčaka.

„Kažem, *dolazi*.“ On je zgrabi za ruku, snažno.

Sve što je ikada naučila od Sirija nestade u trenu oka. U trenutku iznenadne strave, jedina lekcija koje se Arja sećala bila je ona koju je dobila od Džona, prva od svih.

Ona ga ubode špicem, žarivši mač nagore divljom, histeričnom snagom.

Igla prođe kroz njegov kožni gunj i bledu kožu njegovog trbuha i izađe mu među lopaticama. Momku ispadoše vile i on ispusti tihi zvuk, nešto između dahtanja i uzdaha. Šake mu se sklopiše oko mača. „O, bogovi“, zastenja on dok je potkošulja počinjala da crveni. „Izvadi ga.“

Kad ga je izvadila, on izdahnu.

Uznemireni konji su rzali. Arja je stajala iznad tela, sleđena i prestravljena pred licem smrti. Krv je liptala iz momkovih usta i iz rane u stomaku, skupljajući se pod

telom. Šake su mu bile isečene na mestu gde je uhvatio sečivo. Ona polako krenu unazad, sa crvenom Iglom u ruci. Morala je da pobegne, nekuda daleko odavde, nekuda gde će moći da se sakrije od optužbe u konjušarevim očima.

Ona ponovo uze uzde i uzengije i potrča do svoje kobile, ali dok je dizala sedlo na njena leđa, s užasom shvati da će kapije zamka biti zatvorene. Čak će i na stražnjim vratima verovatno biti stražara. Možda je oni neće prepoznati. Ako pomisle da je dečak, možda će je... ne, imaće naređenja da *nikoga* ne puštaju, neće biti bitno da li će je prepoznati ili ne.

Ali postojao je još jedan izlaz iz zamka...

Sedlo ispade Arjinih iz ruku, pade na zemlju i podiže oblačić prašine. Da li će ponovo moći da nađe sobu sa čudovištima? Nije bila sigurna, ali je znala da mora da proba.

Našla je odeću koju je sakupila i navukla plašt, sakrivši Iglu pod njegovim naborima. Ostatak stvari je povezala u zavežljaj. Uzevši ga pod mišku, ona ode do kraja štale. Tamo smače rezu s vrata i oprezno virnu. Čula je daleke zvuke mačevanja i nečiji bolan krik iz pravca unutrašnjeg dvorišta. Moraće da se spusti niz zavojite stepenice, kraj male kuhinje i svinjca - tako je išla prošli put, kada je jurila crnog mačora... jedino što će tako proći tik pored kasarne zlatnih plaštova. Nije mogla tim putem. Arja pokuša da se seti nekog drugog načina. Ako pređe na drugu stranu zamka, mogla je da otpuzi uz rečni zid i kroz malu bogošumu... ali će prvo morati da pređe glavno dvorište, naočigled stražara na zidovima.

Nikada ranije nije videla toliko ljudi na zidovima. Mahom su bili zlatni plaštovi, naoružani kopljima. Neki su je znali iz viđenja. Šta li će uraditi ako je vide kako trči preko dvorišta? Izgledaće im tako mala sa te visine, da li će moći da razaznaju ko je? Da li će ih biti briga?

Mora da krene *sada*, rekla je sebi, ali kada pokuša da se pomeri, strah je zadrža u mestu.

Mirno kao jezerska voda, prošapta joj tihi glas. Arja je bila toliko zaprepašćena da je zamalo ispustila zavežljaj. Osvrnula se naglo svuda oko sebe, ali u štali nije bilo nikoga sem nje, konja i mrtvaca.

Tiho kao senka, ču ona. Da li je to bio njen glas, ili Siriov? Nije mogla da razabere, ali joj je ipak, nekako, ublažio strahove.

Ona iskorači iz štale.

Bilo je to nešto najstrašnije što je ikada uradila. Želela je da potrči i sakrije se, ali je umesto toga naterala sebe da *hoda* preko dvorišta, lagano, stavljajući nogu pred nogu kao da pred sobom ima sve vreme sveta i baš nijedan razlog da se nečega boji. Učini joj se da oseća njihove poglede, kao bube koje joj puze po koži, ispod odeće. Arja ne diže pogled. Ako ih vidi kako gledaju, sva hrabrost će je napustiti, znala je, i ispustiće zavežljaj sa odećom i potrčati i zaplakati kao beba, i onda će je uhvatiti. Ona prikova pogled za zemlju. Kada je stigla do senke kraljevskog obredišta na drugoj strani velikog dvorišta, Arja je bila oblivena

ledenim znojem, ali niko nije digao uzbunu.

Obredište je bilo otvoreno i prazno. Unutra je pedesetak molitvenih sveća gorelo u mirisnoj tišini. Arja pomisli kako bogovi neće primetiti da dve nedostaju. Ona ih gurnu u rukave i izađe na stražnji prozor. Šunjanje do uličice u kojoj je zamalo uhvatila jednouhog mačora bilo je lako, ali se nakon toga izgubila. Ulazila je i izlazila kroz prozore, preskakala zidove i napipavala put kroz mračne podrum, tiha kao senka. Jednom je začula ženski plač. Bilo joj je potrebno više od sata da nađe niski uzani prozor koji je vodio do tamnice u kojoj su čekala čudovišta.

Ona ubaci zavežljaj unutra i vrati se da upali sveću. To je bilo rizično; vatra koje se sećala potpuno je zgasla, i dok je duvala u žeravice čula je glasove.

Zaštitivši šakama plamičak, ona prođe kroz prozor tren pre nego što oni udoše, a da pri tom nije videla ko su.

Ovog puta je čudovišta nisu plašila. Izgledala su joj skoro kao stari prijatelji. Arja diže sveću iznad glave. Sa svakim njenim korakom, senke su plesale uz zidove, kao da se okreću da je posmatraju. „Zmajevi“, prošapta ona. Izvadi Iglu ispod plašta. Tanani mač je izgledao veoma mali, a zmajevi veliki, ali se bolje osećala sa čelikom u ruci.

Iza vrata se nalazio dugačak hodnik bez prozora; bio je taman, kao što je pamtila. Držala je Iglu u levoj ruci, kojom se bolje služila, a sveću u desnoj. Vreli vosak joj je kapao na prste. Ulaz u bunar je bio nalevo, tako da Arja pođe nadesno. Deo nje je želeo da potrči, ali se bojala da se sveća ne ugasi. Ona začu tiho cviljenje pacova i ugleda dva sićušna sjajna oka na rubu svetlosti, ali se ona pacova nije bojala. Drugih stvari jeste. Bilo bi tako lako sakriti se ovde, kao što se ona sakrila od čarobnjaka i čoveka račvaste brade. Gotovo je mogla da vidi konjušara kako stoji uz zid, s rukama zgrčenim u kandže i krvlju koja još uvek kaplje iz dubokih posekotina na dlanovima koje je ostavila Igla. Možda čeka da je zgrabi u prolazu. Video je sveću iz daljine. Možda će joj biti bolje u mraku...

Strah je oštrij od mača, prošapta tihi glas u njoj. Iznenada se Arja priseti kripti u Zimovrelu. One su mnogo strašnije od ovog mesta, reče ona sebi. Bila je tek mala devojčica kada ih je prvi put videla. Njen brat Rob ih je poveo dole - nju, Sansu i malog Brena, koji nije bio stariji nego što je Rikon sada. Imali su samo jednu sveću, i Brenove oči bile su velike kao tanjiri kada je ugledao kamena lica Kraljeva zime, s vukovima kraj nogu i gvozdenim mačevima u krilu.

Rob ih je poveo do samog kraja, pokraj dede, Brendona i Lijene, da im pokaže njihove vlastite grobove. Sansa je stalno gledala u malu sveću, plašeći se da se ne ugasi. Stara Nen joj je rekla da dole ima pauka i pacova velikih poput pasa. Rob se osmehnuo kada je to čuo. „Postoje gore stvari od pauka i pacova“, prošaptao je on. „Ovo je mesto gde hodaju mrtvi.“ Tada su začuli zvuk - potmuo, dubok i drhtav. Mali Bren je stegao Arjinu ruku.

Kada je utvara izašla iz otvorenog groba, bela i željna krvi, Sansa je vrišteći pobegla uz stepenice, a Bren se uhvatio za Robovu nogu, jecajući. Arja nije

ustuknula i pesnicom je udarila avet. Bio je to samo Džon, prekriven brašnom. „*Glupane* jedan“, rekla mu je, „uplašio si bebu“, ali su se Džon i Rob samo smejali i smejali, i uskoro su im se i Bren i Arja pridružili.

Arji ta uspomena izmami osmeh, i nakon toga u tami za nju više nije bilo strahova. Konjušar je bio mrtav, ubila ga je; ako bi iskočio pred nju, ubila bi ga ponovo. Išla je kući. Sve će biti bolje kada jednom bude ponovo kod kuće, na sigurnom, iza sivih granitnih zidina Zimovrela.

Tihi bat koraka najavljavao je Arjin dolazak dok se spuštala dublje u tminu.

SANSA

Po Sansu su došli trećeg dana.

Ona je odabrala jednostavnu haljinu od tamnosive vune, običnog kroja ali bogato izvezenu oko vrata i rukava. Otupelim i trapavim prstima mučila se oko srebrnih kopči, bez pomoći slugu. Džejn Pul je bila zatvorena sa njom, ali od nje nije bilo koristi. Lice joj je bilo otečeno od plača, i nije prestajala da jeca za svojim ocem.

„Sigurna sam da ti je otac dobro“, reče joj Sansa kada je konačno uspela da zakopča haljinu. „Tražiću od kraljice da ti dozvoli da ga vidiš.“ Pomislila je kako će ta ljubaznost obodriti Džejn, ali ju je ona samo pogledala crvenim otečenim očima i zaplakala još jače. Ona je bila *takvo* dete.

I Sansa je plakala, prvog dana. Čak i unutar stamenih zidova Megorove utvrde, iza zatvorenih i zabavljenih vrata, bilo je teško ne biti prestravljen kada je počelo ubijanje. Ona je odrasla uz zvuke čelika u dvorištu, i jedva da se sećala ijednog dana u životu u kome nije čula sudar mačeva, ali spoznaja da je borba stvarna činila je ogromnu razliku. Čula je sve onako kako ranije nikada nije, a bilo je i drugih zvukova - bolnog stenjanja, besnih kletvi, povika u pomoć i ječanja ranjenika i ljudi na umoru. U pesmama, vitezovi nikada nisu vrištali niti molili za milost.

I tako je plakala, preklinjući kroz vrata da joj kažu šta se dešava, zovući oca, obrednicu Mordejnu, kralja, svog plemenitog princa. Ako su ljudi koji su ih čuvali čuli njene molbe, nisu odgovarali. Vrata su se otvorila tek kasno te noći, kada su unutra gurnuli Džejn Pul, izubijanu i uzdrhtalu. „*Sve ubijaju*“, vrisnula je kućeupraviteljeva kći na nju. Nije mogla da se zaustavi. Pseto je provalio njena vrata buzdovanom, rekla je. Na stepeništu Desničine kule ležala su tela i stepenice su bile klizave od krvi. Sansa je obrisala svoje suze i potrudila se da uteši prijateljicu. Legle su da spavaju u istom krevetu, jedna drugoj u naručju, kao sestre.

Drugi dan bio je još gori. Soba u kojoj je Sansa bila zatočena nalazila se na vrhu najviše kule Megorove utvrde. S prozora je videla da je teška gvozdена rešetka pred kapijom spuštena, most podignut iznad suvog šanca koji je odvajao tvrđavu-u-tvrđavi od ostatka zamka. Lanisterski gardisti kretali su se naokolo s uperenim kopljima i samostrelima. Više nije bilo borbe, zagrobna tišina spustila se na Crvenu tvrđavu. Jedini zvuci bili su beskrajni jecaji Džejn Pul.

Hranili su ih - tvrdim sirom, svežim hlebom i mlekom za doručak, pečenom piletinom i zelenišem u podne, i čorbom od govedine i ječma kasno uveče - ali sluge koje su donosile hranu nisu odgovarale na Sansina pitanja. Te večeri su joj neke žene donele odeću iz Desničine kule, kao i neke Džejnine stvari, ali su delovale jednako uplašene kao i Džejn, i kada je pokušala da sa njima porazgovara, pobile su kao da su njih dve kužne. Stražari pred vratima i dalje su

odbijali da ih puste napolje.

„Molim vas, moram ponovo da razgovaram sa kraljicom“, reče im Sansa, kao što je govorila svima koje je videla tog dana. „Ona će hteti da razgovara sa mnom, znam da hoće. Recite joj da hoću da je vidim, molim vas. Ako ne kraljici, onda princu Džofriju, budite ljubazni. Mi ćemo se venčati kada porastemo.“

Predveče drugog dana oglasilo se veliko zvono. Zvuk mu je bio dubok i bogat; dugačka spora zvonjava ispunila je Sansu jezom. Nije joj bilo kraja, a nakon nekog vremena pridružila su joj se druga zvona sa Velikog obredišta Belorovog na Visenjinom brdu. Zvuk je tutnjao nad gradom poput grmljavine, najavljujući nadolazeću oluju.

„Šta je to?“, upita Džejn, pokrivši uši. „Zašto zvone zvona?“

„Kralj je mrtav.“ Sansa nije mogla da kaže kako to zna, ali je znala. Spora, beskrajna zvonjava ispunjavala im je sobu, žalosna kao tugovanka. Da li je neki neprijatelj provalio u zamak i ubio kralja Roberta? Šta je značila bitka koju su čule?

Otišla je na spavanje pitajući se, nemirna i prestrašena. Da li je njen lepi Džofri sada kralj? Ili su i njega ubili? Bojala se za njega, i za svog oca. Kad bi joj samo rekli šta se dešava...

Te noći Sansa je sanjala Džofrija na prestolu i sebe kralj njega, u odori od tkanog zlata. Na glavi je imala krunu, a svi koje je ikada poznavala dolazili su pred nju da joj se poklone i izraze poštovanje.

Narednog jutra, trećeg dana, ser Boros Blunt od Kraljeve garde dođe da je odvede kraljici.

Ser Boros je bio ružan čovek širokih pleća i kratkih, krivih nogu. Nos mu je bio pljosnat, ugojeni obrazi su mu visili, a kosa mu je bila kratka i čekinjasta. Danas je bio u belom somotu, a snežni plašt bio mu je zakačen brošem u obliku lava. Životinja se zlatno presijavala, a oči su joj bili sićušni rubini. „Jutros izgledate veoma naočito i sjajno, ser Borose“, reče mu Sansa. Gospa nikada ne zaboravlja na manire, a ona je odlučila da bude gospa, bez obzira na sve.

„I ti, moja gospo“, reče ser Boros bezizražajno. „Veličanstvo te čeka. Pođi sa mnom.“

Pred vratima su stajali stražari, lanisterski oklopnici s grimiznim plaštovima i kacigama sa lavovima. Sansa nagna sebe da im se prijatno osmehne i poželi dobro jutro u prolazu. Bilo je to prvi put da su je pustili da izađe iz svoje odaje otkad ju je ser Aris Oukhart doveo u nju dva jutra ranije. „Da budeš na bezbednom, mila moja“, rekla joj je kraljica Sersei. „Džofri mi nikada ne bi oprostio da se nešto desi njegovoj dragani.“

Sansa je očekivala da će je ser Boros odvesti do kraljevskih odaja, ali ju je on umesto toga izveo iz Megorove utvrde. Most je ponovo bio spušten. Radnici su spuštali čoveka vezanog konopcima u dubine suvog šanca. Kada Sansa virnu dole, vide telo nabijeno na ogromno gvozdeno kolje. Ona brzo skrenu pogled, uplašena

da pita, uplašena da ponovo pogleda, uplašena da je to neko koga je poznavala.

Zatekli su kraljicu Sersei u većnici, u čelu dugačkog stola pretrpanog hartijama, svećama i komadima pečatnog voska. Odaja je bila jedna od najveličanstvenijih koje je Sansa ikada videla. Sa strahopoštovanjem je gledala izrezbarene drvene paravane i dve sfinge koje su sedele kraj vrata.

„Veličanstvo“, reče ser Boros kada ih još jedan vitez iz Kraljeve garde, ser Mendon, neobično mrtvog lica, pusti unutra: „Doveo sam devojkju.“

Sansa se nadala da je Džofri s njom. Princ joj nije bio tu, ali trojica kraljevih većnika jesu. Lord Petir Beliš sedeo je s kraljičine leve strane, velemeštar Piseli u dnu stola, dok je lord Varis stajao, u oblaku cvetnog mirisa. Svi su bili u crnini, shvati ona s jezom. Odeća za žalost...

Kraljica je na sebi imala haljinu od crne svile, visokog okovratnika, prekrivenu od vrata do grudi stotinama tamnocrvenih rubina. Bili su izbrušeni u obliku suza, kao da kraljica plače krv. Sersei joj se osmehnu, a Sansa pomisli kako je to najtopliji i najtužniji osmeh koji je ikada videla. „Sansa, milo moje dete“, reče ona, „znam da si me tražila. Žao mi je što nisam mogla ranije da te primim. Bilo je mnogo nevolja i nisam imala ni jedan jedini slobodan tren. Nadam se da su se moji ljudi dobro starali o tebi?“

„Svi su bili veoma dragi i prijatni, veličanstvo, hvala ti najlepše što se raspituješ“, reče Sansa uglađeno. „Samo, niko nije hteo da priča sa nama, da nam kaže šta se dogodilo...“

„Nama?“ Sersei je delovala zbunjeno.

„Stavili smo kućeupraviteljevu kćer kod nje“, reče ser Boros. „Nismo znali šta s njom da radimo.“

Kraljica se namršti. „Sledeći put pitajte“, reče ona oštro. „Bogovi znaju kakvim je pričama punila Sansinu glavu.“

„Džejn je uplašena“, reče Sansa. „Ne prestaje da plače. Obećala sam joj da ću pitati može li da vidi oca.“

Stari velemeštar Piseli obori pogled.

„Njen otac je dobro, zar ne?“, reče Sansa napeto. Znala je da je bilo borbe, ali sigurno niko ne bi audio kućeupravitelju. Vejon Pul čak nije ni mač nosio.

Kraljica Sersei pogleda redom sve većnike. „Neću da se Sansa bespotrebno muči. Šta da radimo sa tom njenom malom prijateljicom, moji gospodari?“

Lord Petir se nagnu napred. „Ja ću naći mesto za nju.“

„Ne u gradu“, reče kraljica.

„Smatraš li da sam budala?“

Kraljica se ne osvrnu na to. „Ser Borose, otpratite tu devojkicu do odaja lorda Petira i naredite njegovim ljudima da je tamo zadrže sve dok on ne dođe po nju. Recite joj da će je Maloprstić odvesti da vidi oca, to će je smiriti. Hoću da ode pre nego što se Sansa vrati u svoju odaju.“

„Biće tvoja volja, veličanstvo“, reče ser Boros. On se duboko pokloni, okrenu u

mestu i izađe, praćen lepršanjem svog plašta.

Sansa je bila zbunjena. „Ne shvatam“, reče ona. „Gde je Džejnin otac? Zašto je ser Boros ne odvede kod njega umesto da to učini lord Petir?“ Obećala je sebi da će biti gospa, blaga kao kraljica i snažna kao njena majka, leđi Kejtlin, ali je opet iznenada skoliše strahovi. Na trenutak joj se učini da će zaplakati. „Kuda je šaljete? Nije uradila ništa loše, ona je dobra devojka.“

„Ona te je uznemirila“, reče kraljica nežno. „To ne smemo da dozvolimo. A sada, ni reči više. Obećavam ti da će se lord Beliš dobro starati o Džejn.“ Ona potapša stolicu kraj sebe. „Sedi, Sansa. Hoću da razgovaramo.“

Sansa sede pored kraljice. Sersei se ponovo osmehnu, ali to ne umanju njenu napetost. Varis je kršio svoje meke ruke, velemeštar Piseli nije dizao pospani pogled sa hartija pred sobom, ali je Maloprštićev pogled osećala na sebi. Nešto u načinu na koji ju je gledao činilo je da se oseća ogoljenom. Ona se naježi.

„Mila Sansa“, reče kraljica Sersei, položivši joj meku ruku na nadlanicu. „Prelepo dete. Nadam se da znaš koliko te Džofri i ja volimo.“

„Stvarno?“, reče Sansa, bez daha. Zaboravila je na Maloprštića. Njen princ ju je voleo. Ništa drugo nije bilo važno.

Kraljica se osmehnu. „O tebi mislim skoro kao o vlastitoj kćeri. I znam za tvoju ljubav prema Džofriju.“ Ona umorno odmahnu glavom. „Bojim se da imam loše vesti o tvom gospodaru ocu. Moraš biti hrabra, dete.“ Njene tihe reči slediše Sansu. „Šta se desilo?“

„Tvoj otac je izdajnik, mila“, reče lord Varis.

Velemeštar Piseli diže svoju drevnu glavu. „Svojim vlastitim ušima sam čuo kako se lord Edard zakleo našem voljenom kralju Robertu da će štititi mlade prinčeve kao da su mu rođeni sinovi. A ipak je, istog trena kada je kralj umro, sazvao Malo veće ne bi li od princa Džofrija oteo presto koji mu zakonito pripada.“

„Ne“, izlete Sansi. „Ne bi on to uradio. *Ne bi!*“

Kraljica uze pismo. Hartija je bila poderana i umrljana osušenom krvlju, ali je slomljeni pečat pripadao njenom ocu, jezovuk utisnut u bleđi vosak. „Ovo smo našli kod kapetana njegove kućne garde, Sansa. Pismo za Stanisa, brata mog pokojnog muža, u kome ga poziva da preuzme presto.“

„Molim te, veličanstvo, to je neka greška.“ Od iznenadne panike zavrte joj se u glavi. „Molim te, dovedi mog oca, on će ti objasniti, on nikada ne bi napisao takvo pismo, kralj je bio njegov prijatelj.“

„I Robert je tako mislio“, reče kraljica. „To izdajstvo bi mu slomilo srce. Bogovi su milostivi, pa nisu dali da poživi i da ga vidi.“ Ona uzdahnu. „Sansa, milo moje, moraš da uvidiš u kakvom smo sada užasnom položaju. Ti si sasvim nevina, svi to znamo, ali si ipak kći jednog izdajnika. Kako mogu da dopustim da se udaš za mog sina?“

„Ali ja ga *volim*“, zakuka Sansa, zbunjena i prestravljena. Šta će joj uraditi? Šta

su uradili njenom ocu? Nije trebalo ovako da bude. Trebalo je da se uda za Džofrija, bili su vereni, on joj je bio obećan, čak je o tome i sanjala. Nije bilo pošteno da joj ga tako oduzmu, zbog nečeg što je njen otac možda uradio.

„Kako ja to samo dobro znam, dete“, reče Sersei, glasom tako nežnim i toplim. „Zašto si inače došla da mi ispričaš o namerama tvog oca da vas pošalje od nas, ako ne zbog ljubavi?“

„Ijesam zbog ljubavi“, reče Sansa naglo. „Otac nije hteo da mi dozvoli ni da se oprostim.“ Ona je bila dobro dete, poslušno dete, ali se tog jutra osećala podmuklo kao Arja, kada se odšunjala od obrednice Mordejne uprkos očevom naređenju. Nikada ranije nije uradila nešto tako neposlušno, i ne bi to uradila da nije tako snažno volela Džofrija. „Hteo je da me odvede nazad u Zimovrel i da me uda za nekog viteza bezemljaša, iako ja hoću samo Džofa. To sam mu i rekla, ali on nije hteo da sluša.“ Kralj je bio njena poslednja nada. Kralj je mogao da *naredi* ocu da joj dozvoli da ostane u Kraljeyoj Luci i uda se za princa Džofrija, Sansa je znala da je on to mogao, ali ju je kralj uvek plašio. Bio je glasan, grub i stalno pijan, i verovatno bi je poslao natrag ocu, čak i kad bi je pustili da ga vidi. Tako da je, umesto kod njega, otišla kod kraljice; otvorila joj je srce, Sersei ju je saslušala, najlepše joj zahvalila... samo ju je onda ser Aris otpratio do visoke sobe u Megorovoj tvrđavi i stavio stražare pred vrata i, koji čas kasnije, napolju je počela borba. „Molim te“, završi ona, „*moraš* mi dozvoliti da se udam za Džofrija, kunem se da ću mu biti dobra žena, videćeš. Biću ista kraljica kao ti, obećavam.“

Kraljica Sersei pogleda ostale. „Moji gospodari većnici, kako vidite njenu molbu?“

„Siroto dete“, promrmlja Varis. „Ljubav tako iskrena i nevina, veličanstvo, bilo bi okrutno odbiti je... a ipak, šta da se radi? Otac joj je optužen za veleizdaju.“ Meke šake mu predoše jedna preko druge, govoreći o bespomoćnosti i nesreći.

„Detetu začetom izdajničkim semenom izdajstvo će biti u krvi“, reče velemeštar Piseli. „Ona je sada mило devojče, ali za deset godina, ko može znati kakve će zavere pletiti?“

„Ne!“ reče Sansa, užasnuta. „Ja nisam, ja nikada ne bih... nikada ne bih izdala Džofrija, ja ga volim, kunem se da je tako.“

„Oh, kako je to dirljivo“, reče Varis. „A ipak, ne kaže se uzalud da je krv jača od reči.“

„Ona me podseća na majku, a ne na oca“, tiho reče lord Petir Beliš. „Pogledajte je. Kosa, oči. Ona je ista Ket u tim godinama.“

Kraljica je pogleda, zabrinuto, ali je ipak Sansa osećala dobrotu u tim bistrim zelenim očima. „Dete“, reče ona, „ako bih zaista mogla poverovati da nisi kao otac, ništa mi ne bi pričinilo veću radost nego da se udaš za Džofrija. Znam da te on voli svim srcem.“ Ona uzdahnu. „A ipak, bojim se da su lord Varis i velemeštar Piseli u pravu. Krv nije voda. Treba samo da se setim kako je tvoja sestra nahuškala vuka na mog sina.“

„Ja nisam kao Arja“, reče žustro Sansa. „U njoj teče izdajnička krv, ne u meni. Ja sam *dobra*, pitaj obrednicu Mordejnu, ona će ti reći, ja samo hoću da budem Džofrijeva odana i zaljubljena žena.“

Ona oseti težinu Serseinog pogleda dok joj je kraljica proučavala lice. „Verujem ti da tako zaista misliš, dete.“ Ona se okrenu ka ostalima. „Moji gospodari, čini mi se da će nam to mnogo značiti ako želimo da ostatak njenog roda ostane odan u ova teška vremena.“

Velemeštar Piseli pogladi svoju veliku meku bradu, a široko čelo mu se zamišljeno nabora. „Lord Edard ima tri sina.“

„Oni su samo deca“, reče lord Petir slegnuvši ramenima. „Mene više brinu ledi Kejtlin i Tuliji.“

Kraljica uze Sansinu ruku obema šakama. „Dete, znaš li da pišeš?“

Sansa uznemireno klimnu. Bolje je čitala i pisala od svoje braće, mada je bila jako loša u računu.

„Drago mi je što to čujem. Možda još ima nade za tebe i Džofrija...“

„Šta želiš da uradim?“

„Moraš da pišeš svojoj gospi majci i svom bratu, najstarijem... kako se ono zvaše?“

„Rob“, reče Sansa.

„Vesti o izdajstvu tvog gospodara oca će, bez sumnje, uskoro stići do njih. Bolje da ih najpre čuju od tebe. Moraš im reći kako je lord Edard izdao svog kralja.“

Sansa je očajnički želela Džofa, ali nije mislila da ima hrabrosti da uradi ono što je kraljica zahtevala. „Ali on nije... ja ne znam... veličanstvo, ne bih znala šta da kažem...“

Kraljica joj pogladi ruku. „Mi ćemo ti reći šta da napišeš, dete. Najvažnije od svega je da iz sveg srca zamoliš ledi Kejtlin i svog brata da očuvaju kraljev mir.“

„Nastradaće ako to ne urade“, reče velemeštar Piseli. „Zarad ljubavi koju osećaš prema njima, moraš ih naterati da krenu putem razuma.“

„Tvoja gospa majka će se, bez sumnje, užasno bojati za tebe“, reče kraljica. „Moraš joj reći da si dobro i da se dobro staramo o tebi i ispunjavamo ti svaku želju. Reci im da dođu u Kraljevu Luku i zakunu se na vernost Džofriju kada se popne na presto. Ako to urade... onda ćemo znati da je tvoja krv čista i, kada tvoja ženstvenost procveta, udaćeš se za kralja u Velikom obredištu Belorovom, pred očima ljudi i bogova.“

...udaćeš se za kralja... od tih reči joj se disanje ubrza, ali Sansa je ipak oklevala. „Možda... ako mogu da vidim oca, da porazgovaram sa njim o...“

„Izdaji?“, nagovesti lord Varis.

„Razočaravaš me, Sansa“, reče kraljica, očiju otvrdlih i najednom nalik na kamenje. „Ispričali smo ti o zločinima tvog oca. Da si zaista tako odana kao što tvrdiš, zašto bi želela da ga vidiš?“

„Samo sam... samo sam htela...“ Sansa oseti kako joj se oči vlaže. „On nije... molim vas, on nije., povređen, ili... ili...“

„Lord Edard nije povređen“, reče kraljica.

„Ali... šta će biti sa njim?“

„To je pitanje o kome će odlučivati kralj“, objavi pompezno velemeštar Piseli.

Kralj! Sansa potisnu suze. Džofri je sada kralj, pomisli ona. Njen plemeniti princ nikada neće povrediti njenog oca, šta god da je ovaj uradio. Ako ode kod njega i zamoli za milost, sigurno će je saslušati. *Moraće* da je sasluša, on je voli, čak i kraljica to kaže. Džof će morati da kazni oca, lordovi će to očekivati, ali će ga možda vratiti u Zimovrel, ili ga poslati u progonstvo u jedan od Slobodnih gradova, preko Uskog mora. Biće to samo na nekoliko godina. Do tada će ona i Džofri biti venčani. Kada jednom postane kraljica, moći će da ga ubedi da vrati oca i pomiluje ga.

Samo... ako majka ili Rob urade nešto buntovno, podignu vojsku ili odbiju da se zakunu na vernost, ili *bilo šta* slično, sve će poći naopako. Njen Džofri je dobar i blag, ona je to osećala u srcu, ali kralj mora da bude strog sa pobunjenicima. *Moraće* da ih natera da shvate, *moraćel*

„Ja ću... napisaću pisma“, reče im Sansa.

Uz osmeh topao kao izlazak sunca, Sersei Lanister se nagnu i nežno je poljubi u obraz. „Znala sam da hoćeš. Džofri će biti tako ponosan kada mu ispričam kakvu si hrabrost i mudrost danas ovde pokazala.“

Na kraju, napisala je četiri pisma: ledi Kejtlin Stark, svojoj majci; svojoj braći u Zimovrelu i svojoj tetki i dedi - ledi Lizi Erin od Gnezda sokolovog i lordu Hosteru Tuliju od Brzorečja. Kada je završila, prsti su joj bili bolni i umrljani mastilom. Varis je imao pečat njenog oca. Ona zagreja bleđi pčelinji vosak nad svećom, pažljivo ga nakapa i vide kako evnuh pečati svako pismo jezovukom kuće Starka.

Džejn Pul i njenih stvari više nije bilo kada je ser Mendon Mur vratio Sansu u visoku kulu Megorove utvrde. Nema više plakanja, pomisli ona zahvalno. A ipak je nekako bilo hladnije bez Džejn, čak i nakon što je upalila vatru. Ona privuče stolicu kaminu, uze jednu od svojih omiljenih knjiga i izgubi se u pričama o Florijanu i Džonkil, o ledi Šeli i Vitezu od Duge, o smeonom princu Emonu i njegovoj nesrećnoj ljubavi prema kraljici svoga brata.

Tek je kasnije, dok je tonula u san, Sansa shvatila da je zaboravila da pita šta je sa njenom sestrom.

DŽON

„Odor“, reče ser Džeremi Riker, „sasvim sigurno. A ovaj je Džefer Cvetni.“ On nogom okrenu leš, i mrtvo blede lice zagleda se u tmurno nebo plavim, plavim očima. „Bili su ljudi Bena Starka, obojica.“

Ljudi moga strica, pomisli Džon tupo. Seti se kako je molio da izjaše sa njima. Bogovi, bio sam tako zelen. Da me je poveo, sada bih ja možda ležao ovde...

Džeferova desna ruka završavala se pokidanim mesom i smrskanom kosti gde ju je Duh pregrizao. Desna šaka mu je plutala u tegli sirćeta u kuli meštra Emona. Leva šaka, još uvek na svom mestu, bila je crna kao njegov plašt.

„Bogovi, smilujte se“, promrmlja Matori Medved. On skoči s konja i dade uzde Džonu. Jutro je bilo neprirodno toplo; kapi znoja orosile su široko čelo lorda zapovednika poput rose na lubenici. Konj mu je bio nemiran, kolutao je očima i uzmicao od mrtvaca onoliko koliko su mu uzde dopuštale. Džon ga odvede koji korak u stranu, boreći se da ga obuzda. Konjima se ovo mesto nije dopadalo. Nije ni Džonu.

Psima se dopadalo najmanje od svih. Duh je doveo družinu dotle; lovački psi bili su beskorisni. Kada je glavni psetar Bas pokušao da ih natera da prate miris sa otkinute šake, podivljali su, zavijajući i lajući, boreći se da pobegnu. Čak su i sada naizmenično režali i cvileli, vukući povoce dok ih je Čet besno kleo.

Ovo je samo šuma, reče Džon sebi, *a oni su samo mrtvaci*. I ranije je viđao mrtvace...

Prošle noći je opet sanjao san o Zimovrelu. Lutao je praznim dvorcem, tražeći oca, spuštajući se u kriptu. Samo je ovog puta san potrajao duže nego ranije. U tami je čuo struganje kamena o kamen. Kada se okrenuo, video je kako se grobnice otvaraju, jedna za drugom. Dok su mrtvi kraljevi izlazili iz svojih hladnih crnih grobova, Džon se probudio u mrklom mraku, dok mu je srce besomučno tuklo. Čak i kada je Duh skočio na krevet da mu lizne lice, nije mogao da se oslobodi dubokog osećanja užasa. Nije se usudio da se vrati u san. Umesto toga, popeo se na zid i hodao, nemiran, sve dok na istoku nije video svetlost zore. *To je bio samo san. Ja sam sada brat od Noćne straše, a ne uplašeni dečak.*

Semvel Tarli se skupio pod drvećem, napola skriven konjima. Njegovo okruglo debelo lice bilo je boje zgrušanog mleka. Do sada je uspeo da ne zađe među drveće i ispovraća se, ali mrtvace nije pogledao ni na tren. „Ne mogu da gledam“, prošaputao je nesrećno.

„Moraš da gledaš“, reče mu Džon tiho, da drugi ne bi čuli. „Meštar Emon te je poslao da vidiš za njega, zar ne? Kakva korist od očiju ako su zatvorene?“

„Da, ali... Džone, ja sam takva kukavica.“

Džon položi ruku na Semovo rame. „Imamo sa sobom deset izvidnika, i pse, čak i Duha. Niko ti neće nauditi, Seme. Idi i pogledaj. Prvi pogled je najteži.“

Sem drhtavo klimnu, uz vidan napor skupljajući hrabrost. On lagano okrenu glavu. Oči mu se raširiše, ali mu Džon zadrža ruku, tako da nije mogao da se okrene.

„Ser Džaremi“, reče Matori Medved oštro, „Ben Stark je sa sobom imao šest ljudi kada je odjahao sa Zida. Gde su ostali?“

Ser Džaremi odmahnu glavom. „I ja bih to voleo da znam.“

Mormont očigledno nije bio zadovoljan tim odgovorom. „Dvojica naše braće iskasapljeni su skoro u vidokrugu Zida, a tvoji izvidnici ipak nisu ništa čuli niti videli. Zar je na to spala Noćna straža? Da li i dalje patroliramo ovim šumama?“

„Da, moj gospodaru, ali...“

„Ovaj čovek ima lovački rog.“ Mormont pokaza na Odora. „Treba li da verujem kako je umro a da se nije oglasio? Ili su tvoji izvidnici postali ne samo slepi, već i gluvi?“

Ser Džaremi se nakostreši, lica napetog od besa. „Niko nije dunuo u rog, moj gospodaru, ili bi to moji izvidnici čuli. Nisam imao dovoljno ljudi da pošaljem onoliko patrola koliko sam želeo... a otkada je Bendžen nestao, ostajali smo bliže Zidu nego ranije, po tvom naređenju.“

Matori Medved zastenja. „Da. Dobro. Nek ti bude.“ On nestrpljivo odmahnu. „Reci mi kako su poginuli.“

Čučeći kraj čoveka koga je prepoznao kao Džefera Cvetnog, ser Džaremi ga uhvati za kosu i diže mu glavu. Kosa je bila krta kao slama. Vitez prokle, i gurnu lice nadlanicom. Velika posekotina na vratu zinu poput usta, puna osušene krvi. Samo je nekoliko bledih tetiva još držalo glavu za vrat. „Ovo je delo bojne sekire.“

„Jes““, promrmlja Diven, stari šumar. „Liči na sekiru koju je im'o Odor, moj gospodaru.“

Džon oseti kako mu se doručak prevrće po stomaku, ali stegnu usne i natera se da pogleda drugo telo. Odor je bio krupan i ružan čovek; sada je bio krupan i ružan leš. Sekire nije bilo nigde. Džon se sećao Odora; on je bio taj koji je glasno pevao bestidne pesme dok su izvidnici izjahivali. Za njega više neće biti pesama. Koža mu je bila bela kao mleko; svugde sem na šakama. Šake su mu bile crne kao Džeferove. Pupaljci tvrde krvi krasili su smrtne rane koje su ga prekrile kao osip, po grudima, preponama i grlu. Ipak su mu oči još uvek bile otvorene. Zurile su u nebo, plave kao safiri.

Ser Džaremi ustade. „I divljani imaju sekire.“

Mormont mu priđe. „Znači veruješ da je ovo delo Mensa Rajdera? Ovako blizu Zida?“

„Čije bi drugo bilo, moj gospodaru?“

Džon je mogao da mu odgovori. On je znao, svi su to znali, ali niko od njih nije izrekao reči. *Tuđini su samo priča, strašna priča kojom se plaše deca. Ako su ikada i postojali, nestali su pre osam hiljada godina.* On se oseti budalasto i od same pomisli; sada je bio odrastao čovek, Crni brat od Noćne straže, a ne dečak

koji je nekada sedeo kraj Stare Nen sa Brenom, Robom i Arjom.

Lord zapovednik Mormont frknu. „Ako su Bena Starka napali divljani na pola dana jahanja od Crnog zamka, on bi se vratio po još ljudi, gonio ubice kroz sedam paklova i doneo mi njihove glave.“

„Osim ako i on nije pao“, neumoljivo reče ser Džaremi.

Reči su bolele, čak i sada. Prošlo je toliko vremena, bilo je suludo nadati se da je Ben Stark još u životu, ali je Džon Snežni bio od tvrdoglavog soja.

„Prošla je skoro godina otkako nas je Bendžen napustio, moj gospodaru“, nastavi ser Džaremi. „Šuma je ogromna. Divljani su mogli da ga napadnu i negde druge. Kladim se da su ova dvojica poslednji preživeli iz njegove družine, da su krenuli nazad... ali ih je neprijatelj stigao pre nego što su došli do sigurnosti Zida. Leševi su još sveži, ovi ljudi nisu mrtvi duže od dana...“

„Ne“, zapišta Semvel Tarli.

Džon je bio iznenađen. Semov nervozni, piskavi glas bio je poslednje što je očekivao da će čuti. Debeljko se plašio starešina, a ser Džaremi nije bio čuven po svom strpljenju.

„Nisam te pitao za mišljenje, dečače“, reče Riker hladno.

„Pusti ga da kaže, ser“, izlete Džonu.

Mormontove oči preleteše sa Sema na Džona i onda opet nazad. „Ako momak ima nešto da kaže, saslušaću ga. Priđi, dečače. Ne vidimo te tamo iza konja.“

Sem oprezno prođe kraj Džona i konja, obilno se znojeći. „Moj gospodaru, nije... nije mogao proći samo dan ili... pogledaj... krv...“

„Da?“, zareža Mormont nestrpljivo. „Krv, šta s njom?“

„Upiša se u gaće kada je vidi“, viknu Čet i izvidnici se nasmejaše.

Sem obrisa znoj sa čela. „Vidiš... vidiš gde je Duh... Džonov jezovuk... vidiš gde mu je otkinuo šaku, a ipak... patrljak nije krvario, vidiš...“ On mahnu rukom. „Moj otac... I-lord Rendil, on, on me je ponekad terao da gledam kada se deru životinje, kada... nakon...“ Sem zavrte glavom i podvaljci mu zaigraše. Sada, kada je video tela, nije mogao da otrgne pogled od njih. „Sveža lovina... krv bi još tekla, moji gospodari. Kasnije... kasnije bi se zgrušala, kao... pihtije, gusta i... i...“ Izgledao je kao da će mu pozliti. „Ovaj čovek... pogledajte ruku, sve je... *skoreno*... suvo... kao...“

Džon smesta shvati šta je Sem hteo da kaže. Video je pokidane vene u mrtvačevoj ruci, gvozdene crve u bledom mesu. Krv je bila kao crna prašina. Ipak Džaremi Riker nije bio ubeđen. „Da su mrtvi duže od dana, do sada bi smrdeli, dečače. Ne oseća se nikakav miris.“

Diven, čvornovati stari šumar koji je voleo da se hvali kako ume da namiriše dolazeći sneg, približi se leševima i onjuši vazduh. „Pa, ne mirišu baš k'o ljubičice, ali... gospodar ima pravo. Ne smrde na leševe.“

„Oni... oni ne trule.“ Sem pokaza, debeli prst mu je tek malo drhtao. „Gledajte, nema... nema crva ili... ili... nečeg sličnog... ležali su ovde u šumama, ali nisu...“

nisu ih izjele životinje... samo Duh... inače su... oni su..."

„Nedirnuti“, reče Džon tiho. „A Duh je drugačiji. Psi i konji neće ni da im priđu.“

Izvidnici se zgledaše; videli su da je tako, baš svi. Mormont se namršti, pogledavajući leševe i pse. „Čete, dovedi pse bliže.“

Čet pokuša, psujući, vukući povoce, čak i šutnuvši jednog psa. Većina pasa je samo cvilela i ukopala noge u mestu. On pokuša da jednog dovuče. Kuja se opirala, režeći i migoljeći se, kao da hoće da se otrgne iz ogrlice. Napokon, pokuša da ga ugrize. Čet ispusti povodac i zatetura se. Pas ga preskoči i nestade među drvećem.

„Ovo je... ovo je sve naopako“, reče Sem Tarli ozbiljno. „Krv... ima krvavih mrlja na odeći, a meso... meso im je suvo i tvrdo, ali... na zemlji je uopšte nema, niti... bilo gde drugde. Sa tim... tim... tim...“ Sem se natera da proguta, duboko udahnu. „Sa tim *ranama*... užasnim ranama... trebalo bi da bude krvi na sve strane. Zar nije tako?“

Diven usisa vazduh kroz drvene zube. „Možda nisu umrli ovde. Mož’ biti da ih je neko dovuk’o i ostavio ih za nas. Kao upozorenje.“ Stari šumar pogleda sumnjičavo. „A ja mož’ biti jesam lud, al’ znam da Odor pre nije im’o plave oči.“

Ser Džaremi je izgledao zaprepašteno. „Nije ni Cvetni“, izlete mu kada je skrenuo pogled ka mrtvacu.

Tišina se spusti na šumu. Načas su čuli samo Semovo teško disanje i vlažan zvuk Divenovog coktanja. Džon čučnu kraj Duha.

„*Spalite ih*“, prošapta neko. Jedan od izvidnika. Džon nije mogao reći koji.

„Da, spalite ih“, složi se drugi glas.

Matori Medved tvrdoglavo odmahnu glavom. „Još ne. Hoću da ih meštar Emon prethodno pogleda. Odnećemo ih nazad na Zid.“

Neka naređenja je lakše dati nego izvršiti. Umotali su mrtvace u plaštove, ali kada Hejk i Diven pokušaše da privežu jednog za konja, životinja polude, njišteći i propinjući se, zamahujući kopitima, čak pokušavši i da ugrize Ketera kada im je pritekao u pomoć. Izvidnici nisu imali više sreće ni sa ostalim konjima; čak ni najmirniji nisu hteli da imaju ništa sa tim bremenom. Na kraju su bili primorani da naseku granja, naprave gruba nosila i peške prenesu leševe. Podne je uveliko prošlo kada su krenuli nazad.

„Ova šuma ima da se pročešlja“, naredi Mormont ser Džaremiju kada krenuše. „Svako drvo, svaki kamen, svaki žbun i svaka stopa blata u krugu od deset liga. Upotrebi sve ljude koje imaš, a ako ih nemaš dovoljno, pozajmi lovce i šumare od kućeupravitelja. Ako su Ben i ostali ovde negde, živi ili mrtvi, hoću da ih nađemo. A ako u šumi ima *još nekog*, hoću to da znam. Pronađi ih i uhvati, po mogućnosti žive. Da li je to jasno?“

„Jeste, moj gospodaru“, reče ser Džaremi. „Biće tako.“

Nakon toga, Mormont je jahao ćutke, zamišljen. Džon je jahao odmah iza njega; tu mu je, kao kućeupravitelju lorda zapovednika, bilo mesto. Dan je bio siv, vlažan,

oblačan, dan kada čovek želi da padne kiša. U šumi nije bilo ni daška vetra; vazduh ih je pritiskao vlažan i težak, i Džonu se odeća lepila za kožu. Bilo je toplo. Pretoplo. Zid je obilato plakao, plakao je već danima, i ponekad se Džonu činilo da se smanjuje.

Stari ljudi su takvo vreme zvali *utvarno leto*, leto koje napokon nestaje. Nakon toga će doći hladnoće, upozoravali su, a duga leta uvek su značila duge zime. Ovo leto je trajalo deset godina. Džon je bio dečaćić kada je počelo.

Duh je neko vreme trčkarao uz njih, a onda je nestao među drvećem. Bez jezovuka, Džon se osećao kao nag. On shvati da se nemirno osvrće za svakom senkom. Iznenada se priseti svih priča koje je Stara Nen imala običaj da im priča kada je bio dečak u Zimovrelu. Skoro da joj je ponovo čuo glas, i neprekidno *klik-klik-klik njenih igala. U toj tami, Tuđini su dojahali, govorila im je, spuštajući glas sve niže. Hladni i mrtvi behu, i mrzeli su gvožđe i vatru i sunčeve zrake i svakog živog stvora tople krvi. Utvrde i gradovi i sva kraljevstva ljudska padoše pred njima, dok su na jug išli na bledim mrtvim konjima, na čelu vojske mrtvaca. Hranili su svoje mrtve sluge mesom ljudske dece...*

Kada je video prvi odsjaj Zida iznad krošnje drevnog čvornovatog hrasta, Džon oseti ogromno olakšanje. Mormont iznenada stade i okrenu se u sedlu. „Tarli“, zareža on, „dolazi ovamo.“

Džon vide kako se na Semovom licu budi strah dok je prilazio na kobili; mislio je da je u nevolji, bez sumnje. „Ti jesi debeo, ali nisi glup, dečaće“, reče Matori Medved grubo. „Dobro si postupio tamo nazad. I ti, Snežni.“

Semovo lice obli jarko rumenilo i jezik mu se veza u čvor dok je pokušavao da zahvali. Džon je morao da se nasmeši.

Kada izbiše ispod drveća, Mormont obode svog žilavog brdskog konjića u kas. Duh izlete iz šume da im se pridruži, oblizujući se, njuške crvene od lovine. Visoko gore, ljudi sa Zida videli su povorku kako se približava. Džon začu dubok grlen zov velikog stražarskog roga kako se širi miljama naokolo; jedan jedini dugački zov koji zadrhta kroz drveće i odjeknu o led.

UUUUUUUooo.

Zvuk lagano izblede u tišinu. Jedno glasanje roga značilo je da se izvidnici vraćaju; *i ja sam bio izvidnik, makar na jedan dan*, pomisli Džon. *Šta god da se desi, to mi ne mogu uzeti.*

Bouen Marš ih je čekao kod prve kapije dok su provodili konjiće kroz ledeni tunel. Lord kućeupravitelj bio je crven u licu i uznemiren. „Moj gospodar“, brzo reče Mormontu dok je otvarao gvozdene rešetke, „stigla je ptica, moraš odmah da dođeš.“

„U čemu je stvar, čoveče?“, upita Mormont osorno.

Začudo, Marš kratko pogleda Džona pre nego što odgovori. „Pismo je kod meštra Emona. Čeka te u tvojoj odaji.“

„Dobro. Džone, postaraj se za mog konja i reci ser Džaremiju da stavi mrtvace u

ostavu, sve dok meštar ne bude imao vremena za njih.“ Mormont ode krupnim koracima, gundajući.

Dok su vodili konje u štalu, Džon je s nelagodom osećao da ga svi gledaju. Ser Aliser Tom je vežbao dečake u dvorištu, ali zastade i zapilji se u Džona, sa slabašnim osmehom na usnama. Jednoruki Donal Noji stajao je na vratima arsenala. „Nek su bogovi s tobom, Snežni“, viknu on.

Nešto ne valja, pomisli Džon. Nešto jako ne valja.

Mrtvaci su odneti u jednu ostavu u podnožju Zida, tamnu hladnu ćeliju isklesanu u ledu, u kojoj su se čuvali meso, žito, a ponekad i pivo. Džon se poštara da se Mormontov konj najede, napoji i otimari, pre nego što pređe na svoju kobilu. Nakon toga potraži svoje drugove. Gren i Žabac bili su na straži, ali Pipa zateče u zajedničkoj odaji. „Šta se desilo?“, upita on.

Pip spusti glas. „Kralj je mrtav.“

Džon je bio zatečen. Robert Barateon je izgledao star i debeo kada je posetio Zimovrel, ali se činilo da je dovoljno dobrog zdravlja, i niko nije spominjao nikakvu bolest. „Otkud znaš?“

„Jedan od stražara je našao Klidasa kako čita pismo meštru Emonu.“ Pip se nagnu bliže. „Džone, žao mi je. On je bio prijatelj tvog oca, zar ne?“

„Bili su kao braća, nekad.“ Džon se upita da li će Džofri zadržati njegovog oca na položaju kraljeve desnice. Sumnjao je u to. Znači, sasvim je moguće da će se lord Edard vratiti u Zimovrel, zajedno sa njegovim sestrama. Možda će čak smeti da ih poseti, ako mu lord Mormont to odobri. Bilo bi dobro ponovo videti Arjin osmeh i popričati s ocem. *Pitaću ga za majku*, odluči on. *Sada sam muškarac, krajnje je vreme da mi kaže. Čak i da je bila kurva. Nije me briga, hoću da znam.*

„Čuo sam Hejka kako kaže da su mrtvaci bili ljudi tvog strica“, reče Pip.

„Jesu“, odgovori Džon. „Dvojica od šestorice koju je poveo sa sobom. Već dugo su mrtvi, samo... tela su čudna.“

„Čudna?“ Pip je bio oličenje radoznalosti. „Kako čudna?“

„Sem će ti reći.“ Džon nije hteo da o tome razgovara. „Idem da vidim da li sam potreban Matorom Medvedu.“

On sam ode do Kule lorda zapovednika, osećajući čudan nemir. Braća na straži su ga ozbiljno gledala dok je prilazio. „Stari Medved je u svojoj odaji“, reče jedan od njih. „Tražio te je.“

Džon klimnu. Trebalo je da dođe ovamo pravo iz štala. Brzo se uspe uz stepenice. *Hoće vina ili vatru u kaminu, to je sve*, reče on sebi.

Kada uđe u odaju, Mormontov gavran zakrešta na njega. „*Kukuruz!*“, gakala je ptica. „*Kukuruz! Kukuruz! Kukuruz!*“

„Da ne poveruješ, evo sad sam ga nahranio“, zareža Matori Medved. Sedeo je kraj prozora i čitao pismo. „Donesi mi čašu vina, i natoči jednu sebi.“

„Meni, moj gospodaru?“

Mormont diže pogled s pisma i zagleda se u Džona. Bilo je sažaljenja u tom pogledu; mogao je da ga okusi. „Čuo si me.“

Džon nasu preterano pažljivo, neodređeno svestan da odugovlači. Kada čaše budu pune, neće imati izbora do da se suoči sa sadržajem tog pisma. Ipak, prebrzo, bile su pune. „Sedi, dete“, naredi mu Mormont. „Pij.“

Džon ostade da stoji. „Nešto u vezi s mojim ocem, je li tako?“

Matori Medved kucnu prstom po pismu. „U vezi sa tvojim ocem i kraljem“, progundā on. „Neću da te lažem, vesti su loše. Nisam mislio da ću doživeti da vidim novog kralja, ne u mojim godinama, pošto je Robert bio dvostruko mlađi od mene i snažan kao bik.“ On otpi gutljaj vina. „Kažu da je kralj voleo lov. Ono što volimo je ono što nas najlakše uništi, momče. Zapamti to. Moj sin je voleo onu svoju mladu ženu. Oholo stvorenje. Da nije bilo nje, nikad ni pomislio ne bi da proda one lovokradice.“

Džon je jedva mogao da prati ono što mu je govorio. „Moj gospodaru, ne razumem. Šta se desilo mome ocu?“

„Rekao sam ti, sedi“, progundā Mormont. „Sedi“, graknu gavran. „I popij vina, proklet bio. To je naređenje, Snežni.“

Džon sede i otpi gutljaj vina.

„Lord Edard je bačen u tamnicu. Optužen je za veleizdaju. Kažu da je sa Robertovom braćom kovao zaveru da ospore presto princu Džofriju.“

„Ne“, reče Džon smesta. „To nije moguće. Moj otac nikada ne bi izdao kralja!“

„To je možda tako“, reče Mormont. „Nije moje da o tome sudim. Niti tvoje.“

„Ali to je *laž*“, bio je uporan Džon. Kako mogu da misle da mu je otac izdajnik, zar su svi poludeli. Lord Edard Stark nikada ne bi uradio nešto nečasno... zar ne?

Napravio je kopile, tih glas prošapta u njemu. Da li je to bilo časno? A i tvoja majka, šta ćemo s njom? Neće čak ni ime da joj spomene.

„Moj gospodaru, šta će biti s njim? Da li će ga ubiti?“

„To ja ne mogu da kažem, momče. Nameravam da pošaljem pismo. U mladosti sam znao neke od većnika. Starog Piselija, lorda Stanisa, ser Baristana... Šta god da je tvoj otac uradio, ili nije uradio, on je veliki lord. Mora mu biti dozvoljeno da obuče crno i pridruži nam se ovde. Bogovi znaju, potrebni su nam ljudi njegovih sposobnosti.“

Džon je znao da je nekada drugim ljudima optuženim za veleizdaju bilo dozvoljeno da operu obraz na Zidu. Zašto ne i lordu Edardu? Njegov otac *ovde*. To je bila neobična pomisao i, začudo, nelagodna. Bila bi čudovišna nepravda oteti mu Zimovrel i naterati ga da obuče crno, ali ako je to značilo da će živeti...

A hoće li Džofri to dozvoliti? Sećao se princa iz Zimovrela, kako se rugao Robu i ser Rodriku u dvorištu. Samog Džona jedva da je i primećivao; kopilad nisu bila vredna čak ni prezira. „Moj gospodaru, hoće li te kralj poslušati?“

Matori Medved slegnu ramenima. „Dečak Kralj... pretpostavljam da će slušati majku. Šteta što kepec nije s njima. On je malome ujak, a video je naše potrebe

kada je bio ovde. Bila je to naopaka rabota, to što ga je tvoja gospa majka zarobila...”

„Ledi Stark mi nije majka“, podseti ga Džon oštro. Tirion Lanister mu je bio prijatelj. Ako lord Edard bude ubijen, ona će biti jednako kriva kao i kraljica. „Moj gospodaru, šta je s mojim sestrama? Arja i Sansa, bile su tamo s mojim ocem, znaš li...”

„Piseli ih ne pominje, ali će se prema njima, zasigurno, pažljivo ophoditi. Pitaću ga za njih u pismu.“ Mormont zavrte glavom. „To nije moglo da se desi u gorem trenutku. Ako je zemlji ikada trebao snažan kralj... pred nama su mračni dani i hladne noći, osećam to u kostima...” On dugo, ispitivački pogleda Džona. „Nadam se da ti ne dolaze glupe misli, dete.”

On mi je otac, požele Džon da kaže, ali je znao da Mormont to neće hteti da čuje. Grlo mu je bilo suvo. Natera se da otpije još jedan gutljaj vina.

„Tvoja dužnost je sada ovde“, podseti ga lord zapovednik. „Tvoj stari život se okončao kada si obukao crno.“ Ptica prodorno ponovi reč. „Crno.“ Mormont ne obrati pažnju na nju. „Šta god se dešavalo u Kraljevoj Luci, to nije tvoja briga.“ Kada mu Džon ne odgovori, starac dokrajči vino i reče: „Slobodan si da ideš. Danas mi više nećeš trebati. Sutra ujutro ćeš mi pomoći da napišem to pismo.”

Džon se nije sećao kako je ustao, niti kako je napustio odaju. Sledeće sto je pamtio, bilo je da se spušta niz stepenište kule, misleći: *On mi je otac, one su mi sestre, kako da mi to ne bude briga?*

Napolju, jedan od stražara ga pogleda i reče: „Budi jak, momče. Bogovi su okrutni.”

Oni znaju, shvati Džon. „Moj otac nije izdajnik“, reče on promuklo. Čak su mu i reči zastajale u grlu, kao da hoće da ga udave. Vetar je postajao sve jači i činilo mu se da je u dvorištu hladnije nego pre. Utvarno leto bližilo se kraju.

Ostatak popodneva prošao je kao u snu. Džon nije mogao reći kuda je išao, šta je radio, s kim je razgovarao. Duh je bio uz njega, toga je bio svestan. Jezovukovo tiho prisustvo pružalo mu je utehu. *Devojčice čak ni to nemaju*, pomisli on. *Vukovi bi ih možda odbranili, ali je Ledi mrtva a Nimerija nestala, sada su sasvim same.*

Nakon zalaska sunca stade da duva severac. Džon ga je čuo kako zavija uz Zid i preko ledenih bedema dok je išao na večernji obrok u zajedničku dvoranu. Hob je skuvao gust srneći gulaš, s ječmom, lukom i šargarepom. Kada je sipao dodatnu porciju na Džonov tanjir i dao mu reš pečen okrajak hleba, znao je šta to znači. *On zna*. Osvrnu se po odaji, vide kako se glave brzo okreću, pogledi uljudno obaraju. *Svi znaju.*

Drugovi se okupiše oko njega. „Tražili smo od obrednika da upali sveću za tvog oca“, reče mu Matar. „To je laž, svi znamo da je laž, čak i Gren zna da je laž“, ubaci Pip. Gren klimnu, a Sem stegnu Džonovu ruku: „Ti si sada moj brat, tako da je on i moj otac“, reče debeljko. „Ako hoćeš da odeš u bogošumu i pomoliš se starim bogovima, ići ću s tobom.”

Bogošuma je bila s one strane Zida, ali je ipak znao da Sem misli ozbiljno. *Oni su moja braća*, pomisli on. *Baš kao i Rob, Bren i Rikon...*

A onda začu smeh, oštar i okrutan kao bič, i glas ser Alisera Torna. „Ne samo kopile, već *izdajničko* kopile“, govorio je on ljudima koji su ga okruživali.

U treptaju oka, Džon skoči na sto, s bodežom u ruci. Pip pokuša da ga zaustavi, ali on otrže nogu, jurnu niz sto i šutnu zdelu iz ser Aliserovih ruku. Gulaš se razlete na sve strane, isprskavši braću. Torn se trgnu. Ljudi su vikali, ali ih Džon Snežni nije čuo. On zamahnu bodežom ka ser Aliserovom licu, ciljajući u te hladne kamene oči, ali se Sem baci između njih, i pre nego što je Džon mogao da ga zaobiđe, Pip mu skoči na leđa i stegnu ga kao majmunče, Gren ga uhvati za ruku, a Žabac mu iščupa nož iz ruke.

Kasnije, mnogo kasnije, nakon što su ga odveli u njegovu ćeliju, Mormont siđe da ga obiđe, sa gavranom na ramenu. „Rekao sam ti da ne uradiš nešto glupo, dete“, reče Matori Medved. „*Dete*“, ponovi ptica. Mormont odmahnu glavom, zgađen. „Samo kad pomislim koliko sam nade polagao u tebe.“

Uzeli su mu nož i mač i rekli mu da ne napušta ćeliju sve dok visoke starešine ne odluče šta će sa njim biti. A onda su postavili stražara pred vrata, da bi bili sigurni da će poslušati. Drugovi nisu smeli da ga posećuju, ali je Matori Medved popustio i dozvolio mu da ima Duha, tako da nije bio potpuno sam.

„Moj otac nije izdajnik“, reče on jezovuku kada ostali odoše. Duh ga tiho pogleda. Džon se sklopča uza zid, obgrlivši kolena, i zagleda se u sveću na stolu kraj svog uzanog kreveta. Plamičak je treperio i igrao, senke su plesale naokolo, soba kao da je postajala tamnija i hladnija. *Noćas neću spavati*, pomisli Džon.

Ipak, mora da je zadremao. Kada se prohudio, noge su mu bile ukočene a sveća je odavno utrnula. Duh je stajao na zadnjim šapama, grebući vrata. Džon iznenađeno primeti koliko je porastao. „Duše, šta je?“, pozva on tiho. Jezovuk okrenu glavu i pogleda ga, otkrivši očnjake, kao da bešumno reži. *Da li je poludeo?* upita se Džon. „To sam ja, Duše“, prošapta, trudeći se da ne zvuči uplašeno. A ipak je drhtao, žestoko. Kada je to postalo ovoliko hladno?

Duh ustuknu od vrata. Na njima su ostale duboke brazgotine od njegovih kandži. Džon ga je gledao s narastajućim nemirom. „Tamo nekog ima, je l’ tako?“, prošapta on. Čućeći, jezovuk je puzao unazad, nakostrešenog belog krzna oko vrata. *Stražar*, pomisli on, *ostavili su stražara pred vratima*, *Duh ga je namirisao*, *to je sve*.

Lagano, Džon ustade. Neobuzdano je drhtao, želeći da mu nisu uzeli mač. Tri brza koraka ga dovedoše do vrata. On zgrabi kvaku i povuče ih. Od škripe šarki skoro da poskoči.

Stražar je ležao na uzanim stepenicama, zureći u njega. *Zureći u njega*, mada je ležao na stomaku. Glava mu je bila potpuno okrenuta.

To je nemoguće, reče Džon sebi. Ovo je Kula lorda zapovednika, čuvaju je dan i noć, to ne može da se desi, ovo je san, košmar.

Duh kliznu kraj njega, kroz vrata. Vuk krenu uz stepenice, osvrnu se na Džona.

Tada on ču; tiho grebanje čizama po kamenu, smicanje reze. Zvuci su dolazili odozgo. Iz odaje lorda zapovednika.

Možda je i bio košmar, ali san nikako.

Stražarev mač bio je u koricama. Džon kleknu i iščupa ga. Obodri ga težina čelika u rukama. On krenu uz stepenice, iza Duha. Senke su vrebale u svakom uglu stepeništa. Džon se oprezno šunjaao, okrećući mač ka svakom sumnjivom mračnom kutku.

Izenada, ču kreštanje Mormontovog gavrana. „*Kukuruza*“, vrištala je ptica. „*Kukuruza, kukuruza, kukuruza, kukuruza, kukuruza.*“ Duh jurnu napred, a Džon potrča za njim. Vrata Mormontove odaje bila su širom otvorena. Jezovuk prolete kroz njih. Džon zastade na pragu, s mačem u ruci, da bi mu se oči privikle na mrak. Teške zavese bile su navučene na prozore i tama je bila crna kao mastilo. „*Ko je tamo!*“, viknu on.

Onda vide, senku među senkama, kako klizi prema vratima Mormontove ložnice, čovečji oblik sav u crnom, u plaštu i sa kukuljicom... ali su pod njom oči sijale ledenoplavim zracima...

Duh skoči. Čovek i vuk sručiše se na zemlju bez uzvika i režanja, zakotrljaše se, udariše u stolicu, prevrnuše sto pretrpan hartijom. Mormontov gavran mlatarao je krilima iznad njih, grakćući: „*Kukuruza, kukuruza, kukuruza, kukuruza*“. Džon se oseti slepim, poput meštra Emona. Držeći se zida, on kliznu do prozora i strže zavesu. Mesečina preplavi odaju. On ugleda crne šake zarivene u belo krzno, natečene tamne prste kako se stežu oko jezovukovog vrata. Duh se izvijao i grizao mlatarajući nogama po vazduhu, ali nije mogao da se oslobodi.

Džon nije imao vremena da bude uplašen. Povikavši, baci se napred i unese svu svoju težinu u udarac mača. Čelik pokida rukav, kožu i kost, a ipak je zvuk nekako bio *pogrešan*. Smrad koji ga obavi bio je tako čudan i hladan da mu skoro pripade muka. Vide šaku i ruku na podu, crne prste kako se grče na mesečini. Duh se otrgnu od druge šake i ustuknu, isplaženog crvenog jezika.

Čovek u kukuljici diže svoje blede okruglo lice i Džon ga udari bez oklevanja. Mač otvori uljeza do kosti, odsekavši mu pola nosa i načinivši razderotinu od obraza do obraza pod tim očima, očima, očima nalik na usplamtele plave zvezde. Džon je znao to lice. *Odor*, pomisli on, teturajući se unazad. *Bogovi, on je mrtav, on je mrtav, video sam ga mrtvog.*

Oseti nešto kako mu puzi uz članak. Crni prsti mu se stegoše oko lista. Ruka mu je puzala uz nogu, kidajući vunu i meso. Džon zgrožen uzviknu, i vrhom mača skide tu stvar s noge i odbaci je. Ležala je grčeći se, prsti su se stezali i opuštali.

Leš krenu napred. Nije bilo krvi. Jednoruk, lica gotovo presečenog nadvoje, činilo se da ne oseća ništa. Džon diže mač ispred sebe. „Gubi se!“, naredi on glasom koji je postao piskav. „*Kukuruza*“, vrištao je gavran, „*kukuruza, kukuruza*“. Odsečena ruka migoljila se iz rukava, bleđa zmija crne petoprste glave. Duh skoči i uhvati je u čeljusti. Kost prstiju pukoše. Džon zamahnu ka vratu leša,

oseti kako je čelik ugrizao duboko i snažno.

Mrtvi Odor udari u njega, srušivši ga.

Džon izgubi vazduh kada ga prevrnuti sto dočeka među plećke. Mač, gde je mač? Izgubio je prokleti *mač!* Kada otvori usta da zaurla, utvara mu zabi svoje crne mrtvačke prste u grlo. Krkljajući, on pokuša da ga odgurne, ali je mrtvac bio pretežak. Ruka mu se probijala dublje u grlo, ledenohladna, daveći ga. Lice joj je bilo tik uz Džonovo, ispunjavajući mu vidokrug. Oči, iskričave plavetnilom, prekrivao je sloj mraza. Džon zagreba noktima hladno meso i šutnu mrtvačeve noge. Pokuša da ugrize, pokuša da udari, pokuša da diše...

I iznenada, težine leša više ne bi, prsti mu se skloniše od vrata. Džon je mogao samo da se otkotrlja, grčeći se i drhteći. Duh je ponovo napao. Gledao je jezovuka kako zariva zube stvoru u trbuh i počinje da kida i čupa. Posmatrao je, napola svestan, jedan dugi trenutak pre nego što se konačno setio da potraži mač...

...i tada vide lorda Mormonta, golog i ošamućenog od sna, kako stoji na vratima sa svetiljkom u ruci. Izgrizena i bez prstiju, ruka se tresla na podu, puzeći ka njemu.

Džon pokuša da vikne, ali ga je glas izdao. S mukom se osovi na noge, šutnu ruku i zgrabi svetiljku iz ruke Matorog Medveda. Plamen zatreperi i zamalo utrne. „*Gori!*“, graktao je gavran. „*Gori, gori, gori!*“

Okrenuvši se u mestu, Džon vide zavese koje je počupao s prozora. Obema rukama baci svetiljku u gomilu platna. Metal se ulubi, staklo prsnu, ulje se prosu i zastori smesta buknuše. Vrelina mu je na licu bila lepša od najlepšeg poljupca. „Duše!“, viknu on.

Jezovuk se otrgnu i priđe mu, dok se utvara mučila da ustane, a crne zmije joj se prosipale iz velikih rana na stomaku. Džon gurnu ruku u plamenove, zgrabi šaku upaljenog platna i baci je na mrtvaca. *Neka gori*, molio se dok je platno obmotavalo leš, *bogovi, preklinjem vas, neka gori.*

BREN

Karstarkovi su došli jednog hladnog vetrovitog jutra sa tri stotine konjanika i skoro dve hiljade pešadinaca iz svog zamka u Kardomu. Čelični vrhovi njihovih dugačkih kopalja namigivali su na bledom suncu dok se povorka približavala. Pred njima je išao čovek udarajući po ogromnom bubnju spori, teški marševski ritam - *buuum, buuum, buuum*.

Bren je gledao njihov dolazak iz stražarske kupole na vrhu spoljnog zida kroz bronzani dalekovid meštra Luvina, sa Hodorovih ramena. Predvodio ih je lord Rikard lično, dok su kraj njega jahali njegovi sinovi Harion, Edard i Toren, pod barjacima crnim kao noć, sa belim suncem njihove kuće. Stara Nen je rekla da oni u sebi imaju krvi Starka, još stotinama godina unazad, ali Brenu nisu ličili na Starke. Bili su krupni i žestoki ljudi, lica prekrivenih dugačkim bradama, a kose su im padale na ramena. Plaštovi su im bili od životinjskih koža, medveđih, fokinih i vučjih krzna.

Znao je da su oni poslednji. Ostali lordovi već su bili tu sa svojim vojskama. Bren je čeznuo da jaše među njima, da vidi prepune zimske kuće, jutarnje gužve na tržnici, ulice prekopane od točkova i kopita. Ali mu je Rob zabranio da napušta zamak. „Nemamo ljudi koji bi pazili na tebe“, objasnio mu je brat.

„Povešću Leto“, usprotivi se Bren.

„Nemoj da mi glumiš dete, Brene“, rekao je Rob. „Znaš o čemu govorim. Pre samo dva dana jedan od ljudi lorda Boltona izbo je jednog čoveka lorda Servina u *Rasplamsalaj cepanici*. Naša gospa majka živog bi me odrala ako bih dopustio da dospeš u bilo kakvu opasnost.“ Govorio je glasom lorda Roba; Bren je znao da to znači da nema rasprave.

Bilo je to zbog onog što se desilo u Vučjoj šumi, znao je. Od sećanja na taj događaj još je imao košmare. Bio je bespomoćan kao odojče, ništa više sposoban da se brani nego što bi to bio Rikon. Zapravo, još i manje... Rikon bi ih bar šutnuo. Bilo ga je sramota. Bio je samo koju godinu mlađi od Roba; ako mu je brat bio skoro odrastao čovek, bio je to i on. Trebalo je da bude u stanju da se zaštititi.

Godinu dana ranije, pre, otišao bi u grad, čak i da je to značilo da mora sam da se uspenra uz zidove. Tih dana je mogao da trči niz stepenice, sam uzjahuje i sjahuje s ponija, i koristi drveni mač dovoljno dobro da baci princa Tomena na zemlju. Sada je mogao samo da gleda kroz cev sa sočivima meštra Luvina. Meštar ga je naučio da prepozna sve barjake: oklopljenu pesnicu Glovera, srebrnu na grimizu; crnog medveda ledi Mormont; stravičnog odranog čoveka koji je išao ispred Ruza Boltona od Užasnika; losa Horvuda; bojnu sekiru Servina; tri stabla stražarike Tolharta i strašni simbol kuće Ambera, urlajućeg džina u pokidanim lancima.

A uskoro je naučio i lica, kada su lordovi, njihovi sinovi i vitezovi došli u

Zimovrel na gozbu. Čak ni Velika dvorana nije bila dovoljno prostrana da ih sve odjednom primi, tako da je Rob glavne vazale ugostio jednog po jednog. Bren je uvek sedeo na počasnom mestu, s desne strane svog brata. Neki od lordova vazala su ga čudno i mrko gledali dok je tu sedeo, kao da se pitaju s kojim pravom zelen dečak sedi na višem mestu od njih, a pri tom je još i bogalj.

„Koliko ih ima sada?“, upita Bren meštra Luvina, dok su lord Karstark i njegovi sinovi jahali kroz kapije spoljašnjeg zida.

„Dvanaest hiljada ljudi, ili skoro toliko.“

„Koliko vitezova?“

„Ne previše“, reče meštar pomalo nestrpljivo. „Da bi postao vitez, moraš da odslužiš bdenje u obredištu i da budeš mirosan sa sedam ulja koja će osveštati tvoje zavete. Na severu, tek se pokoja velika kuća klanja pred Sedmoro. Ostali štiju stare bogove, i ne imenuju vitezove... ali ti lordovi, njihovi sinovi i zakleti mačevi nisu zbog toga ništa manje žestoki, odani niti časni. Čovek se ne meri po tome da li mu pred imenom stoji *ser*. To sam ti rekao već sto puta.“

„Ipak“, reče Bren, „koliko vitezova?“

Meštar Luvin uzdahnu. „Tri stotine, možda četiri... među tri hiljade oklopnih kopljanika koji nisu vitezovi.“

„Lord Karstark je poslednji“, reče Bren zamišljeno. „Rob će večeras prirediti gozbu za njega.“

„Bez ikakve sumnje.“

„Koliko još pre... pre nego što krenu?“

„Treba da krenu uskoro, ili da ne krenu uopšte“, reče meštar Luvin. „Zimski grad je pun, i ova njegova vojska će oglodati zemlju do kostiju ako duže bude logorovala ovde. Drugi čekaju da mu se pridruže na Kraljevskom drumu, vitezovi sa Mogila, močvarci i lordovi Menderli i Flint. U slivu reka su počele borbe, a tvoj brat treba da pređe mnoge lige.“

„Znam.“ Bren se osećao jednako jadno kao što je i zvučao. On vrati bronzanu cev meštru, i primeti kako se Luvinova kosa prorredila na temenu. Ispod retkih vlasi video je ružičastu kožu. Bilo je čudno gledati ga tako s visine, kada je proveo čitav život gledajući ga odozdo, ali kada je sedeo na Hodorovim ramenima, na sve je gledao s visine. „Neću više da gledam. Hodore, vodi me nazad u tvrđavu.“

„Hodor“, reče Hodor.

Meštar Luvin zavuče cev u rukav. „Brene, tvoj gospodar brat neće sada imati vremena da te vidi. Mora da pozdravi lorda Karstarka i njegove sinove i smesti ih.“

„Neću smetati Robu. Hoću da posetim bogošumu.“ On stavi ruku na Hodorovo rame. „Hodore.“

Niz uklesanih proreza činili su lestvice u granitu unutrašnjeg zida kule. Hodor je nejasno pevušio dok se spuštao ruku po ruku. Bren se klatio na njegovim leđima u sedištu od pruća koje mu je izradio meštar Luvin. Ideju su Luvinu dale korpe u

kojima su žene nosile drva na leđima; nakon toga je bilo jednostavno preseći rupe za noge i dodati još koji kaiš, da bi se Brenova težina ravnomerno rasporedila. Nije bilo jednako dobro kao jahanje Plesačice, ali postojala su mesta gde Plesačica nije mogla da ide, a Brena ovako nije bilo sramota kao kada ga je Hodor nosio u naručju, kao bebu. I Hodoru je, izgleda, prijalo, mada je kod Hodora to bilo teško reći. Jedino je bilo teško kod vrata. Ponekad je Hodor *zaboravljao* da mu je Bren na leđima, i to je umelo da zaboli kada bi prolazio kroz njih.

Protekle dve sedmice bilo je toliko dolazaka i odlazaka da je Rob naredio da se obe rešetke pred kapijom stalno drže podignute, a most preko šanca spušten, čak i usred noći. Dugačka povorka oklopljenih kopljanika prelazila je šanac između zidova kada Bren izađe iz kule; karstarški ljudi pratili su svoje lordove u zamak. Nosili su crne gvozdene plitke kacige i crne vunene plaštove oslikane belim suncima. Hodor je kaskao kraj njih, smešeći se, čizme su mu tutnjale po mostu. Jahači su ih čudno gledali dok su prolazili, a Bren je čuo i nečiji smeh. Nije dozvolio da ga to uznemiri. „Ljudi će te gledati“, upozorio ga je meštar Luvín kada su prvi put zakačili pletenu korpu oko Hodorovih grudi. „Gledaće te, pričaće, a neki će ti se i rugati.“ *Neka se samo rugaju*, pomisli Bren. U spavaćoj sobi mu se niko nije rugao, ali on neće da proživi život u krevetu.

Dok su prolazili ispod rešetke na kapiji, Bren stavi dva prsta u usta i zviznu. Leto dolete preko dvorišta. Iznenada su se karstarški kopljanici borili da ostanu u sedlima, dok su im konji kolutali očima i preplašeno njištali. Jedan pastuv se prope uz glasnu njisku, dok je jahač psovao i grčevito držao uzde. Miris jezovuka nagnao bi konje u divlji strah ako nisu bili navikli na njega, ali će se umiriti pošto Leto ode. „Bogošuma“, podseti Bren Hodora.

Čak je i sam Zimovrel bio pretrpan. Dvorište je odzvanjalo od zvuka sekira i mačeva, kotrljanja kola i laveža pasa. Vrata oružnice bila su otvorena i Bren vide Mikená u kovačnici; čekić mu je zvonio a znoj kapljao sa golih grudi. Bren nikada ranije nije video toliko stranaca, čak ni onda kada je kralj Robert došao da poseti oca.

Pokušao je da se ne trzne kada je Hodor prošao kroz niska vrata. Hodali su niz slabo osvetljen hodnik, dok ih je Leto lagano pratio. Vuk je s vremena na vreme pogledavao nagore, očiju nalik na tečno zlato. Bren je želeo da ga dodirne, ali je jahao previsoko i nije mogao da ga dohvati.

Bogošuma je bila ostrvo mira u moru meteža u koje se Zimovrel pretvorio. Hodor je našao put kroz gustu šumu hrastova, gvozdendrveća i stražarika, do mirnog jezerceta kraj drveta-srca. On stade pod izuvijanim granama čuvar drveta, pevuseći. Bren pruži ruke iznad glave i izvuče se iz sedišta, provukavši mrtvu težinu svojih nogu kroz rupe u pletenoj korpi. Na tren je visio u vazduhu, tamnocrveno lišće ga je milovalo po licu, a onda ga Hodor uze i spusti ga na glatki kamen kraj vode. „Hoću da malo budem sam“, reče on. „Idi se kupaj. Idi do vrela.“

„Hodor.“ Hodor otkorača do drveća i nestade. Na drugoj strani bogošume, pod

prozorima Gostinske kuće, podzemno vrelo izlivalo se u tri mala jezera. Para se neprekidno dizala sa vode; zid koji se nadnosio nad njima bio je prekriven debelim slojem mahovine. Hodor je mrzeo hladnu vodu i borio bi se kao ris kada bi mu zapretili sapunom, ali bi se srećno potopio u najtoplije jezero i sedeo bi tako satima, glasno podrigujući da bi podražavao vrelo svaki put kada bi mehur izronio na površinu iz mutnih zelenih dubina.

Leto je laptao vodu, a onda se smesti kraj Brena. On pomilova vuka pod bradom, i na tren dečak i životinja osetiše mir. Bren je oduvek voleo bogošumu, čak *i pre*, ali ga je u poslednje vreme sve više i više privlačila. Čak ga ni drvo-srce više nije plašilo kao nekada. Duboko usađene crvene oči urezane u belo deblo i dalje su ga posmatrale, ali mu je sada to nekako prijalo. Bogovi ga gledaju, rekao je sebi; stari bogovi, bogovi Starka i Prvih ljudi i Dece šume, bogovi njegovog *oca*. Osećao se sigurno pod njihovim pogledima, a duboka tišina šume pomagala mu je da razmišlja. Bren je sada mnogo razmišljao; razmišljao, sanjario i razgovarao s bogovima.

„Molim vas ne dajte da Rob ode“, molio se tiho. Prošao je rukama kroz hladnu vodu, ustalasavši jezerce. „Neka ostane. A ako već mora da ode, nek se vrati kući živ i zdrav, sa majkom, ocem i sestrama. I naterajte... naterajte Rikona da shvati.“

Njegov mlađi brat postao je divalj kao zimska oluja otkada je shvatio da Rob ide u rat, bio je naizmenično plačevan i besan. Odbijao je da jede, jecao je i vrištao skoro svake noći, čak je i udario Staru Nen kada je pokušala da mu peva uspavanku, a sledećeg dana je nestao. Rob je poslao pola zamka da ga traži i kada su ga konačno našli dole u kripti Rikon je na njih zamahnuo zarđalim gvozdenim mačem uzetim iz ruku mrtvog kralja, a Čupavko je jurnuo iz tame kao zelenooki demon. Vuk je bio skoro jednako divalj kao Rikon; ugrizao je Gejdža za ruku i otrgnuo komad mesa s Mikenove butine. Smirili su ga Rob i Sivi Vetar. Farlen je sada vezao vuka lancima u štenari, pa je Rikon još više plakao što ga nema.

Meštar Luvín je savetovao Roba da ostane u Zimovrelu, i Bren ga je molio, za njegovo i Rikonovo dobro, ali mu je brat samo tvrdoglavo odmahnuo glavom i rekao: „Nije da ja hoću da idem. *Moram* da idem.“

To je samo delimično bila laž. Neko je morao da ide, da brani Vrat i pomogne Tulijima protiv Lanistera, Bren je to shvatao, ali to *nije morao* da bude Rob. Njegov brat je zapovedništvo mogao da da Halu Molenu ili Teonu Grejdžoju ili jednom od svojih lordova vazala. Meštar Luvín ga je savetovao da baš tako i postupi, ali Rob nije hteo ni da čuje. „Moj gospodar otac nikada ne bi poslao ljude da ginu dok se on kao kukavica krije iza zidina Zimovrela“, rekao je lord Rob.

Rob je sada izgledao Brenu skoro kao stranac, izmenjen, istinski lord, mada još nije doživeo šesnaesti imendan. Čak su i vazali njihovog *oca* to osećali. Mnogi su probali da ga iskušaju, svaki na svoj način. Ruz Bolton i Robet Glover zahtevali su počast zapovedništva u boju, prvi oštro, drugi uz osmeh i šalu. Stamená sedokosa Meg Mormont, obučena u verižnjaču kao muškarac, otvoreno je rekla Robu da je

dovoljno mlad da joj bude unuk i da on nema šta da joj naređuje... ali kad su već tu, ima unuku koju bi mu dala za ženu. Ugladeni lord Servin je čak i doveo svoju kćer sa sobom, dežmekastu ružnjikavu devicu od trideset leta koja je sedela sa očeve leve strane i nikada nije dizala pogled s tanjira. Lord Hornvud, veseljak, nije imao kćeri, ali je doneo mnoštvo darova, jednog dana konja, drugog jelenski but, trećeg srebrom optočeni srebrni rog, a zauzvrat ništa nije tražio... ništa sem izvesne utvrde oduzete njegovom dedi, i prava na lov severno od jednog grebena, i dozvolu da izgradi branu na Belom nožu, ako je to lordu po volji.

Rob je svima odgovorio s hladnom ljubaznošću, baš kao što bi to njihov otac učinio, i nekako ih je potčinio svojoj volji.

A kada je lord Amber, koga su njegovi ljudi zvali Velidžon i koji je bio visok kao Hodor i dvaput širi, zapretio da će povesti svoje odrede kući - ako u marševskom poretku bude išao iza Hornvuda ili Servina, Rob mu je rekao da samo izvoli. „A kada završimo sa Lanisterima“, obećao je, češkajući Sivog Vetra iza ušiju, „vrat ćemo se na sever, iskopati te iz tvoje tvrđave i obesiti kao verolomnika.“ Psujući, Velidžon je zavitlao krčag piva u vatru i zaurao kako je Rob toliko zelen da sigurno piša travu. Kada je Halis Molen skočio da ga obuzda, ovaj ga je bacio na zemlju, preturio sto i isukao najveći, najružniji dvoručni mač koji je Bren u životu video. Duž čitave dvorane, njegovi sinovi, braća i zakleti mačevi poskakaše i mašiše se svoga čelika.

A Rob samo nešto tiho reče, začu se režanje i u treptaju oka lord Amber se nađe na leđima, dok mu se mač vrteo na podu tri stope dalje, a ruka bila oblivena krvlju na mestu gde je Sivi Vetar odgrizao dva prsta. „Moj lord otac me je naučio da se vađenje mača na svog sizerena kažnjava smrću“, reče Rob, „ali sam siguran da si samo hteo da mi odsečeš pečenja.“ Brenova utroba se pretvori u vodu dok se Velidžon s mukom dizao, šišajući crvene patrljke svojih prstiju... ali onda je, na njegovo zaprepaštenje, ogromni čovek *počeo da se smeje*. „Tvoje je pečenje“, zaurla on, „mnogo *žilavo*.“

I nekako je nakon toga Velidžon postao Robova desna ruka, njegov najveći pristalica, glasno govoreći svima da je dečak lord ipak pravi Stark, i da im je pametnije da saviju šije ako ne žele da im ih vukovi pregrizu.

A ipak mu je te iste noći brat došao u spavaću sobu, bled i uzdrhtao, nakon što su vatre zgasnule u Velikoj dvorani. „Mislio sam da će me ubiti“, priznao je Rob. „Da li si video kako je bacio Hala, kao da nije veći od Rikona? Bogovi, kako sam se preplašio. A Velidžon nije najgori od njih, samo je najglasniji. Lord Ruz nikada ne govori ni reč, samo me gleda, i ja mogu da mislim samo na onu sobu u Užasniku gde Boltoni kače odrane kože svojih neprijatelja.“

„To je samo jedna od priča Stare Nen“, reče Bren. Sumnja mu se ušunja u glas. „Je l’ tako?“

„Ne znam.“ On iscrpljeno odmahnu glavom. „Lord Servin hoće da povede svoju kćerku s nama na jug. Da mu kuva, tako kaže. Teon je siguran da ću je jedne noći

zateći u krevetu. Voleo bih... voleo bih da je otac ovde...”

To je bilo jedino oko čega su se slagali Bren, Rikon i lord Rob; sva trojica su želela da im otac bude tu. Ali je lord Edard bio hiljadu liga daleko, zatočenik u nekoj tamnici, progonjeni begunac učenjene glave, ili možda mrtav. Niko nije zasigurno znao; svaki putnik je pričao drugačije priče, sve jednu strašniju od druge. Glave očevih gardista trule na zidovima Crvene tvrđave, nabijene na kolje. Kralj Robert je poginuo od očeve ruke. Barateoni opsedaju Kraljevu Luku. Lord Edard je pobegao na jug s kraljevim opakim bratom Renlijem. Arju i Sansu je ubilo Pseto. Majka je ubila Tiriona Bauka i okačila mu telo na zidine Brzorečja. Lord Tivin Lanister ide na Gnezdo sokolovo, paleći i koljući sve pred sobom. Jedan pripiti pripovedač tvrdio je čak da se Regar Targarjen vratio iz mrtvih i da na Zmajkamentu prikuplja ogromnu vojsku drevnih junaka, s kojom će povratiti presto svoga oca.

Kada je gavran doneo pismo sa očevim ličnim pečatom, pisano Sansinom rukom, okrutna istina nije izgledala ništa manje neverovatno. Bren nikada neće zaboraviti izraz Robovog lica dok je zurio u reči njihove sestre. „Ona kaže da je otac šurovao sa kraljevom braćom, da su spremali prevrat“, čitao je. „Kralj Robert je mrtav i majka i ja smo pozvani u Crvenu tvrđavu da se zakunemo na vernost Džofriju. Kaže da moramo biti lojalni, a kada se ona uda za Džofrija, moliće ga da poštedi život našeg gospodara oca.“ Prsti mu se stegoše u pesnicu, zgužvavši Sansino pismo. „A ništa ne govori o Arji, *ništa*, ni jednu jedinu reč. Prokleta bila! Šta je s njom?

Brena ispuni hladnoća. „Izgubila je svoju vučicu“, reče jedva čujno, prisativši se dana kada su se četvorica očevih gardista vratila s juga sa Ledinim kostima. Leto, Sivi Vetar i Čupavko počeli su da zavijaju još pre no što su oni prešli most, glasovima razvučenim i neutešnim. Ispod senki Prve tvrđave nalazilo se drevno groblje, spomenici su bili prošarani bledim lišajevima: tu su Kraljevi zime ukopavali svoje veme sluge. Tu su sahranili i Ledi, dok su joj braća prolazila među nadgrobnim pločama poput nemirnih senki. Otišla je na jug, a samo su joj se kosti vratile.

I njihov deda, stari lord Rikard, otišao je, sa sinom Brendonom, očevim bratom, i dve stotine svojih najboljih ljudi. Niko se od njih nije vratio. A otac je otišao na jug sa Arjom i Sansom i Džorijem i Halenom i Debelim Tomom, a kasnije su i majka i ser Rodrik otišli, a *ni oni* se nisu vratili. A sada je Rob hteo da krene. Ne u Kraljevu Luku da se zakune na vernost, već u Brzorečje, s mačem u ruci. A ako im je gospodar otac stvarno utamničen, to će sigurno značiti njegovu smrt. Bren se plašio više nego što može da se iskaže.

„Ako Rob bude morao da ode, čuvajte ga“, molio je Bren stare bogove, dok su ga posmatrali crvenim očima drveta srca, „i čuvajte mu ljude - Hala, Kventa i ostale, lorda Ambera, ledi Mormont i ostale lordove. I Teona, valjda. Čuvajte ih, i ne dajte da im se nešto desi, ako vam je tako po volji, bogovi. Pomozite im da potuku Lanistere, spasu oca i dovedu ga kući.“

Slabašan vetar uzdahnu kroz bogošumu i crveno lišće zašapta. Leto otkri očnjake. „Je l' ih čuješ, dečko?“, upita glas.

Bren podiže glavu. Oša je stajala na drugoj obali jezerceta, pod drevnim hrastom, lica skrivenog senkom krošnji. Čak i u lancima, divljanka se kretala tiho poput mačke. Leto obiđe jezerce i onjuši je. Visoka žena ustuknu.

„Leto, dolazi“, pozva Bren. Jezovuk još jednom njušnu, okrenu se i dotrča nazad. „Šta ti radiš ovde?“ Nije video Ošu otkako su je zarobili u bogošumi, mada je znao da je poslata da radi u kuhinji.

„Oni su i moji bogovi“, reče Oša. „S one strane Zida, oni su jedini bogovi“ Kosa joj je izrasla, smeđa i čupava. Izgledala je ženstvenije s dužom kosom, u jednostavnoj smeđoj haljini koju je dobila kada su joj uzeli oklop. „Gejdž me pušta da se pomolim kada osetim potrebu, a ja ga puštam da mi radi šta hoće pod suknjom, kada on oseti potrebu. To mi ništa ne znači. Volim miris brašna na njegovim rukama, a i nežniji je od Stiva.“ Nespretno se poklonila. „Ostaviću te sada. Čekaju me lonci koje treba ribati.“

„Ne, ostani“, naredi joj Bren. „Reci mi šta si htela da kažeš kad si pitala čujem li bogove?“

Oša ga je posmatrala. „Pitao si ih nešto i oni ti odgovaraju. Otvori uši, slušaj i čućeš.“

Bren oslušnu. „To je samo vetar“, reče on, nesigurno. „Šušti lišće.“

„Šta misliš, ko šalje vetar, ako ne bogovi?“ Ona sede na suprotnoj strani jezerceta od njega, zveckajući tiho dok se kretala. Miken joj je na noge stavio bukagije, povezane teškim lancem; mogla je da hoda, ali samo sitnim koracima, i nije mogla da trči, da se penje niti da uzjaše konja. „Oni te vide, dečake. Čuju te kad pričaš. To šuštanje, to je njihov odgovor.“

„Šta kažu?“

„Tužni su. Tvoj gospodar brat neće imati njihovu pomoć, ne tamo kuda ide. Stari bogovi nemaju moći na jugu. Bogošume su tamo sve posečene, pre hiljadu godina. Kako mogu da paze na tvog brata ako nemaju oči?“

Bren se toga nije setio. Ta pomisao ga je uplašila. Ako čak ni bogovi ne mogu da pomognu njegovom bratu, čemu onda da se nada? Možda ih Oša nije dobro čula. On naže glavu i pokuša da ponovo oslušne. Učini mu se da čuje tugu, ali ništa više sem nje.

Šuštanje posta snažnije. Bren začu prigušene korake i tiho pevušenje, i Hodor izađe između drveća, nag i osmehnut. „Hodor!“

„Mora da nam je čuo glasove“, reče Bren. „Hodore, zaboravio si odeću.“

„Hodor“, složi se Hodor. Bio je potpuno mokar i pušio se na ledenom vazduhu. Telo su mu od vrata naniže prekrivale smeđe malje, guste kao krzno. Među nogama mu se klatila muškost, dugačka i teška.

Oša ga odmeri s gorkim smeškom. „E, to je velik momak“, reče ona. „Ako on u sebi nema džinovske krvi, ja sam kraljica.“

„Meštar Luvin kaže da više nema divova. Kaže da su svi mrtvi, kao Deca šume. Sve što je od njih ostalo su stare kosti u zemlji, koje ljudi nekada iskopaju plugovima.“

„Nek meštar Luvin izjaše s one strane Zida“, reče Oša. „Onda će naći divove, ili će oni naći njega. Moj brat je ubio jednog. Deset stopa je bio visok, a bio je mali za svoj soj. Umeju oni da porastu i do dvanaest i trinaest stopa. A i žestoki su stvorovi, dlakavi i zubati, a žene su im bradate kao i muškarci, tako da ih ne možeš razlikovati. Žene ponekad uzimaju ljude za ljubavnike, i od njih potiču mešanci. Mnogo je teže našim ženama koje uhvate. Muškarci su tako veliki da će pre rasporediti devojkicu nego što će ona zaneti.“ Ona mu se iskezi. „Ali ti ne znaš o čemu ja to pričam, je l' tako, dečake?“

„Znam“, odgovori Bren. Shvatao je šta znači parenje. Video je pse u dvorištu, i pastuva kako opasuje kobilu. Ali mu je bilo neprijatno od tih priča. On pogleda Hodora. „Idi nazad i donesi svoju odeću, Hodore“, reče on. „Idi, obući se.“

„Hodor.“ On ode putem kojim je došao, sagnuvši se da prođe ispod niske grane.

On *jeste* bio ogroman, pomisli Bren dok ga je gledao kako ide. „Da li stvarno ima divova iza Zida?“, upita on Ošu nesigurno.

„I divova i gorih stvorova, mali gospodaru. Pokušala sam da kažem tvom bratu kada me je ispitivao, njemu i tvom meštru i onom smešljivom dečku Grejdžoju. Ledeni vetrovi se dižu, i ljudi odlaze od vatri i nikada se više ne vraćaju... ili se vrate, ali više nisu *ljudi*, već samo utvare, s plavim očima i ledenim crnim rukama. Šta misliš, zašto sam pobegla na jug sa Stivom, Hali i onim budalama? Mens hoće da se bori, dobri hrabri tvrdoglavi čovek, kao da beli hodači nisu ništa više od izvidnika, ali šta on zna? Može da zove sebe Kraljem iza Zida koliko hoće, ali je on samo još jedna crna vrana koja je doletela s Kule senki. Nikada nije okusio zimu. Ja sam *rođena* tamo, dete. Kao i moja majka pre mene, i njena majka pre nje, i *njena* majka pre nje, rođena u Slobodnom narodu. Mi pamtimo.“ Oša ustade i lanci joj zvecnuše. „Pokušala sam da kažem tvom gospodičiću bratu. Baš juče, kad sam ga videla u dvorištu. 'Moj gospodaru Stark', pozvala sam ga, sve onako najfinije, ali je on pogledao kroz mene, a ona znojava volina, Velidžon Amber me je gurnuo s puta. Neka ih. Nosiću lance i držaću jezik za zubima. Ko ne sluša, ne može da čuje.“

„Reci *meni*. Rob će mene slušati, znam da hoće.“

„Hoće li? Videćemo. Reci mu sledeće, moj gospodaru. Reci mu da u rat ide u pogrešnom smeru. Na sever bi trebalo da povede svoje mačeve. *Na sever*, ne na jug. Čuješ li me?“

Bren klimnu. „Reći ću mu.“

Ali Rob te noći nije bio s njima na gozbi u Velikoj dvorani. Večerao je u svojoj odaji, sa lordom Rikardom i Velidžonom i ostalim lordovima vazalima, da bi sačinio konačne planove za predstojeći dugački marš. Na Brena je palo da sedne u čelo stola, da bude domaćin sinovima lorda Karstarka i uvaženim prijateljima. Već

su bili na svojim mestima kada je Hodor na leđima uneo Brena u dvoranu i kleknuo kraj visoke stolice. Dvojica slugu ga podigoše iz korpe. Bren je na sebi osećao poglede svih stranaca u prostoriji. Sve se utišalo. „Moji gospodari“, najavi Halis Molen, „Brendon Stark od Zimovrela.“

„Želim vam dobrodošlicu uz naše vatre“, reče Bren ukočeno, „i nudim vam meso i medovinu u čast našeg prijateljstva.“

Harion Karstark, najstariji sin lorda Karstarka, ustade i pokloni se, a njegova braća za njim, ali ipak kada ponovo sedoš, on kroz zveket posuđa ču mlađu dvojicu kako tiho razgovaraju: „...pre bih umro nego da tako živim“, promrmrljao je jedan - Edard, imenjaka njegovog oca; njegov brat Toren odgovori da je dečak verovatno i iznutra slomljen kao i spolja, čim je tolika kukavica da se boji da oduzme sebi život.

Slomljen, pomisli Bren jetko, stegnuvši nož. Da li je to on sada postao? Slomljeni Bren? „Neću da budem slomljen“, prošapta on žustro meštru Luvinu, koji mu je sedeo zdesna. „Hoću da budem vitez.“

„Neki ljudi za moj red kažu da smo Vitezovi uma“, odvrati Luvin. „Ti umeš da budeš izuzetno pametan momak kada se potruđiš, Brene. Da li si ikada pomišljao o meštarskoj ogrlici? Nema granica onome što možeš naučiti.“

„Hoću da naučim *mađiju*“, reče mu Bren. „Vrana mi je obećala da ću leteti.“

Meštar Luvin uzdahnu. „Ja te mogu naučiti istoriji, viđanju, poznavanju biljaka. Mogu te naučiti govoru gavrana, i kako da sazidaš zamak i tome kako mornar upravlja svojom lađom po zvezdama. Mogu te naučiti da meriš dane i obeležavaš godišnja doba, a u Citadeli u Starigradu te mogu naučiti i još hiljadama drugih stvari. Ali Brene, niko te ne može naučiti *mađiji*.“

„Deca su mogla“, reče Bren. „Deca šume.“ To ga podseti na obećanje dato Oši u bogošumi, tako da on reče Luvinu ono što je čuo od nje.

Meštar ga ljubazno sasluša. „Divljanka bi mogla davati časove iz pripovedanja Staroj Nen, rekao bih ja“, reče on kada je Bren završio. „Razgovaraću ponovo s njom ako budeš hteo, ali je najbolje da ne zamaraš brata s tim budalaštinama. I bez divova i mrtvaca po šumama ima dovoljno briga. Lanisteri drže tvog gospodara oca, Brene, a ne Deca šume.“ On nežno položi ruku na Brenovo rame. „Razmisli o onome što sam ti rekao, dete.“

I dva dana kasnije, dok se crvena zora budila na vetrom šibanom nebu, Bren se nađe u dvorištu kraj kapije, vezan na Plesačici, opraštajući se s bratom.

„Ti si sada gospodar Zimovrela“, reče mu Rob. On je bio u sedlu čupavog sivog pastuva, štit mu je bio prebačen preko konjskog boka; drvo okovano gvožđem, belo-sivo, a na njemu režeći lik jezovuka. Brat je na sebi imao sivu verižnjaču preko izbeljene kožne košulje, mač i bodež za pojasom, krznom obrubljen plašt na ramenima. „Moraš da zauzmeš moje mesto, kao što sam ja zauzeo očevo, dok se ne vratimo.“

„Znam“, odgovori Bren tužno. Nikada ranije se nije osećao tako - mali, sam i

uplašen. Nije znao kako da bude lord.

„Slušaj savete meštra Luvina i pazi na Rikona. Reci mu da ću se vratiti čim se rat završi.“

Rikon je odbio da siđe. Ostao je u svojoj sobi, crvenih očiju i prkosan, vrištao je kada ga je Bren pitao hoće li da kaže zbogom Robu. „*NE zbogom!*“

„Rekao sam mu“, reče Bren. „Rekao je da se niko nikada ne vraća.“

„Ne može da bude beba doveka. On je Stark, i skoro su mu četiri godine.“ Rob uzdahnu. „Majka će uskoro stići kući. A ja ću dovesti oca, obećavam.“

On okrenu konja i otkasa. Sivi Vetar ga je pratio, trčkarajući kraj konja, vitak i hitar. Halis Molen je predvodio povorku kroz kapiju, s razvijenim belim barjakom kuće Starka na vrhu dugačkog jasenovog koplja. Teon Grejdžoj i Velidžon jahali su uz bok Robu, a vitezovi su im obrazovali dvostruku povorku, s kopljima čeličnih vrhova koja su sijala na suncu.

S nelagodom se prisetio Ošinih reči. *On ide u rat u pogrešnom smeru*, pomisli on. Na tren pozele da odjuri za njim i upozori ga, ali kada Rob nestade iza kapije, tren prođe.

Iza zidina zamka začu se zaglušujuća buka. Pešadinci i narod klicali su Robu dok je prolazio, znao je Bren; klicali su lordu Starku, gospodaru Zimovrela na njegovom velikom pastuvu, zavijorenog plašta i u pratnji Sivog Vetra. Njemu tako nikada neće klicati, shvati s tupim bolom. Možda će biti gospodar Zimovrela dok mu otac i brat nisu tu, ali je i dalje bio Slomljeni Bren. Nije čak mogao ni da siđe sa konja, sem ako bi pao.

Kada daleko klicanje izblede u tišinu i dvorište se napokon isprazni, Zimovrel mu se učini napuštenim i mrtvim. Bren pogleda lica onih koji su ostali - žene, dece i staraca... i Hodora. Ogromni konjušar je imao izgubljen i preplašen izraz lica. „Hodor?“, reče on tužno.

„Hodor“, složi se Bren, pitajući se šta to znači.

DENERIS

Kada se zadovoljio, kal Drogo ustade s njihovih prostirki za spavanje i nadnese se nad njom. Tamna koža mu je na rumenoj svetlosti mangala sijala poput bronz. Tanke crte starih ožiljaka videle su se ne njegovim širokim grudima. Kao mastilo crna kosa, puštena i slobodna, padala mu je preko ramena i niz leđa, obrano niže od struka. Muškost mu je vlažno svetlucala. Kalova usta se izviše pod dugačkim brcima. „Pastuvu Koji Jaše Svet ne trebaju gvozdene stolice.“

Deni se priđiže na lakat da ga pogleda, tako visokog i veličanstvenog. Najviše je volela njegovu kosu. Nikada nije šišana; on nikada nije okusio poraz. „Prorečeno je da će Pastuv jahati na sve četiri strane sveta“, reče ona.

„Svet se završava kod crnog slanog mora“, smesta odgovori Drogo. On navlaži krp u lavoru tople vode da bi s kože obrisao znoj i ulje. „Nema konja koji će preći otrovnu vodu.“

„U Slobodnim gradovima postoji na hiljade brodova“, reče mu Deni, kao što mu je i ranije već govorila. „Drvenih konja sa stotinu nogu, koji lete preko mora na krilima punim vetra.“

Kal Drogo nije hteo to da sluša. „Nećemo više pričati o drvenim konjima i gvozdenim stolicama.“ On ispusti krp i počeo da se oblači. „Ovog dana ću ići u travu da lovim, ženo suprugo“, objavi on dok se ogrtao šarenim prslukom i pripisivao široki kaiš s teškim srebrnim, zlatnim i bronzanim medaljonima.

„Da, sunce moje i zvezde“, reče Deni. Drogo će povesti krvorodnike i odjahati u potrazi za *hrakarom*, velikim belim lavom iz ravnica. Ako se vrate uspešni, radost njenog gospodara muža biće žestoka, i možda će hteti da je sasluša.

Divljih zveri on se nije bojao, niti ijednog živog čoveka, ali je more bilo nešto drugo. Za Dotrake je voda koju konji nisu mogli piti bila nešto pogano; ustalasana sivozelena prostranstva ispunjavala su ih praznovernim užasom. Drogo je skoro u svemu bio odvažniji čovek od ostalih gospodara konja, ustanovila je ona... ali ne i u ovome. Kada bi samo mogla da ga natera na brod...

Nakon što su kal i krvorodnici odjahali sa svojim lukovima, Deni pozva sluškinje. Telo joj se sada činilo tako debelo i nespretno da joj je prijala pomoć njihovih snažnih ruku i spretnih šaka, dok joj je ranije sva ta silna briga smetala. Okupale su je i odenule u sirovu svilu, široku i udobnu. Dok joj je Dorea četkala kosu, ona poslala Jiki da nađe ser Džoru Mormonta.

Vitez smesta dođe. Nosio je čakšire od konjske dlake i šaren prsluk, kao jahač. Grube crne malje prekrivale su mu grudi i mišićave ruke. „Moja princezo. Kako mogu da ti služim?“

„Moraš da razgovaraš sa mojim gospodarem mužem“, reče Deni. „Drogo kaže da će Pastuv Koji Jaše Svet moći da vlada svim zemljama sveta i da neće morati da pređe otrovnu vodu. Priča o tome kako će povesti svoj *kalasar* na istok nakon

što se Rego rodi, da poharaju zemlje oko Žadnog mora.“

Vitez je delovao zamišljeno. „Kal nikada nije video Sedam kraljevstava“, reče on. „Ona mu ništa ne znače. Ako uopšte i misli o njima, vidi ih kao ostrva, nekoliko malih gradova posađenih na stene, kao Lorat ili Lis, okružene olujnim morima. Bogatstva istoka mu sigurno izgledaju kao primamljivija meta.“

„Ali on mora da krene na *zapad*“, reče Deni očajno. „Molim te, pomози mi da ga nateram da shvati.“ Ni ona nikada nije videla Sedam kraljevstava, kao ni Drogo, ali joj se iz bratovljevih priča činilo da ih odlično poznaje. Viseris joj je hiljadu puta obećao da će je jednoga dana odvesti nazad, no on je sada bio mrtav, a njegova obećanja umrla su s njim.

„Dotraci sve rade kada oni hoće, i iz sopstvenih razloga“, odgovori vitez. „Budi strpljiva, princezo. Ne ponavljaj bratovljevu grešku. Otići ćemo kući, obećavam ti.“

Kući? Ta reč je rastuži. Ser Džora je imao svoje Medvede ostrvo, ali gde je bio njen dom? Nekoliko priča, imena izricana svečano, kao reči molitve, sve bleđe uspomene na crvena vrata... da li će joj Ves Dotrak postati dom? Kada je gledala proročice *doš kalina*, da li je videla svoju budućnost?

Ser Džora je sigurno video tugu na njenom licu. „Prošle noći je stigao veliki karavan, *kalisi*. Četiri stotine konja, iz Pentosa, preko Norvosa i Kohora, pod zapovedništvom trgovačkog kapetana Bjana Votirisa. Ilirio je možda poslao pismo. Hoćeš li da odeš do Zapadne pijace?“

Deni se trgnu. „Hoću“, reče ona. „Baš bih volela.“ Pijace su oživljavale kada bi stigao karavan. Nikada se nije moglo znati kakva će blaga trgovci ovog puta doneti, a bilo bi i lepo opet čuti ljude kako govore na valirijskom, kao u Slobodnim gradovima. „Iri, nek pripreme nosiljku.“

„Reći ću tvom *kasu*“, reče ser Džora, povlačeći se.

Da je sa njom bio kal Drogo, Deni bi jahala srebrnu ždrebicu. Dotrakinje su ostajale u sedlu skoro do samog trenutka porođaja, a ona nije želela da bude slaba u muževljevim očima. Ali pošto je *kal* otišao u lov, bilo joj je prijatnije da leži na mekim jastucima i bude nošena preko Ves Dotraka, zaštićena od sunca crvenim svilenim zavesama. Ser Džora je jahao kraj nje, sa četiri mladića iz njenog *kasa* i sluškinjama.

Dan je bio topao i vedar, nebo tamnoplavo. Kada je dunuo vetar, osetila je bogate mirise trave i zemlje. Nosiljka je prolazila ispod ukradenih spomenika, sa sunca u senke i opet nazad. Deni se njihala u njoj, proučavajući lica mrtvih junaka i zaboravljenih kraljeva. Pitala se da li bogovi spaljenih gradova još uvek mogu da odgovore na molitve.

Da nisam zmajeva krv, pomisli ona setno, *ovo bi mogao da mi bude dom*. Bila je *kalisi*, imala je snažnog muškarca i hitrog konja, sluškinje da je služe, ratnike da je čuvaju, počasno mesto u *doš kalinu* čekalo ju je kada ostari... a u njenoj utrobi rastao je sin koji će jednog dana uzjahati svet. To bi trebalo da bude dovoljno za

bilu koju ženu... ali ne i za zmaja. Pošto Viserisa više nije bilo, Deneris je bila poslednja, ona i niko drugi. Bila je seme kraljeva i osvajača, a u sebi je nosila i dete. Ne sme da zaboravi.

Zapadna pijaca bila je veliko četvrtasto polje ugažene zemlje okruženo zdanjima od zemljane opeke, oborima i štalama, u belo okrećenim krčmama. Brežuljci su se dizali iz tla kao leđa velikih podzemnih zveri, zevajući crnim ustima koja su vodila do prohladnih i prostranih spremišta. Središte tržnice činio je lavirint tezgi i izuvijanih prolaza, pod zaslonima od pletene trave.

Na stotine trgovaca iznosilo je svoju robu i postavljalo je na tezge kada je stigla, ali je čak i tako velika tržnica delovala tiho i pusto u poređenju s vrevom bazara koje je Deni pamtila iz Pentosa i drugih Slobodnih gradova. Karavani su dolazili u Ves Dotrak sa istoka i zapada ne toliko da bi prodavali Dotracima, koliko da bi trgovali jedni s drugima, objasnio je ser Džora. Jahači su ih puštali da dolaze i odlaze u miru, sve dok su poštovali mir svetog grada, nisu vređali Majku planina ili Utrobu sveta i dok su prinosili proročicama *doš kalina* tradicionalne poklone u soli, srebru i semenu. Dotraci nisu najbolje shvatali čitavo to zamešateljstvo oko kupovine i prodaje.

Deni se dopadala neobičnost Istočne tržnice, sa svim čudnim prizorima, zvucima i mirisima. Često je tu provodila jutro probajući šumska jaja, pitu od skakavaca i zelene rezance, slušajući visoke zapevajuće glasove pevača čini, zureći u mantikore u srebrnim kavezima, ogromne sive slonove i prugaste crno-bele konje iz Džogos Naja. Uživala je da gleda i ljude: tamne ozbiljne Ašajane i visoke blede Kartinjane, svetlooke ljude iz Ji Tija s kapama od majmunskih repova, ratničke device iz Bajasabada, Samirjane i Kajakajanaje sa gvozdenim prstenjem u bradavicama i rubinima u obrazima, čak i mračne i strašne Ljude senki, koji su pokrivali ruke, noge i grudi tetovažama i skrivali lica iza maski. Za Deni je Istočna tržnica bila mesto čudesa i čarolije.

Ali Zapadna pijaca je mirisala na dom.

Dok su joj Iri i Jiki pomagale da siđe iz nosiljke, ona onjuši vazduh i prepozna oštre mirise belog luka i bibera, mirise koji je podsetiše na davno prohujale dane u uličicama Tiroša i Mira, i izmamiše joj osmeh. Ispod njih namirisala je slatke parfeme Lisa. Videla je robove kako nose bale nežne mirske čipke i fine vune u mnogim bogatim bojama. Karavanski stražari lutali su među tezgama s bakarnim kacigama i u dugačkim tunikama od postavljenog žutog pamuka, dok su im prazne korice mačeva visile s kaiševa od upletene kože. Na jednoj tezgi oružar je izložio čelične grudne oklope prekrivene čudesnim srebrnim i zlatnim šarama i kacige iskovane u oblicima neobičnih zveri. Pored njega je bila lepa mlada žena koja je prodavala zlatariju iz Lanisgrada - prstenje, broševe, ogrlice i prelepo iskovane medaljone za kaiševe. Ogromni evnuh joj je čuvao tezgu, nem i ćosav, odeven u znojav somot, mršteći se na svakoga ko bi prišao. Preko puta nje, debeli trgovac platnom iz Ji Tija cenjkao se s nekim Pentošaninom oko cene zelene boje za sukno, a majmunov rep na kapi poigravao mu je dok je klimao glavom.

„Kada sam bila mala, volela sam da se igram na bazaru“, reče Deni ser Džori dok su lutali niz zasenčene prolaze između tezgi. „Tamo je bilo tako puno života, svi su vikali i smejali se, toliko divnih stvari za razgledanje... mada smo retko imali para da nešto i kupimo... osim, ponekad kobasica ili medenih prstiju... ima li u Sedam kraljevstava medenih prstiju, onakvih kakve peku u Tirošu?“

„To su kolači, zar ne? Ne znam, princezo.“ Vitez se pokloni. „Dozvoli mi malo vremena, idem da potražim kapetana i vidim ima li pisama za nas.“

„U redu. Pomoći ću ti da ga nađeš.“

„Nema potrebe da se mučiš.“ Ser Džora se nestrpljivo osvrnu. „Uživaj u tržnici. Ja ću ti se pridružiti kada završim s poslom.“

Neobično, pomisli Deni dok ga je gledala kako krupnim koracima nestaje u masi. Nije joj bilo jasno zašto ne treba da ide s njim. Možda je ser Džora hteo da nađe neku ženu nakon susreta s trgovačkim kapetanom. Kurve su često putovale sa karavanima, znala je, a neki muškarci umeju da budu čudno sramežljivi kada je reč o njihovim nagonima. Ona slegnu ramenima. „Idemo“, reče ostalima.

Sluškinje su je pratile kada je nastavila šetnju pijacom. „Oh, pogledaj“, viknu ona Dorei, „to su one kobasice na koje sam mislila.“ Pokazala je tezgju na kojoj je seda ženica pekla meso i luk na vrelom kamenu. „Prave ih s dosta belog luka i ljutih papričica.“ Oduševljena svojim otkrićem, Deni natera ostale da joj se pridruže. Služavke su svoje kobasice pojele kikoćući se i s osmehom, ali su muškarci iz njenog kasa sumnjičavo mirisali pečeno meso. „Ukus je drugačiji nego što pamtim“, reče Deni, nakon prvog zalogaja.

„U Pentosu ih pravim sa svinjetinom“, reče starica, „ali su mi sve svinje pocrkale na dotračkom moru. Ove su od konjetine, kalisi, ali su začini isti.“

„O.“ Deni oseti razočaranje, ali se Karu kobasica toliko dopala da je odlučio da uzme još jednu, a onda je i Rakaro morao da se pokaže, pa je pojeo još tri, glasno podrigujući. Deni se zakikota.

„Nisi se nasmejala još otkako je Drogo krunisao tvog brata *Kal Ragata*“, reče Iri. „Lepo je to videti, *kalisi*“

Deni se stidljivo osmehnu. *Zaista* je bilo lepo smeјati se. Skoro da se ponovo osećala devoјkom.

Lutali su pola jutra. Videla je prelep perјani plašt sa Letnjih ostrva, i dobila ga na poklon. Za uzvrat je dala trgovcu srebrni medalјon sa svog pojasa. Tako se to radilo među Dotracima. Prodavač ptica je naučio crveno-zelenog papagaja da izgovara njeno ime i Deni se ponovo nasmeјala, ali je ipak odbila da ga primi. Šta da radi u *kalasaru* sa crveno-zelenim papagajem? Uzela je, međutim, desetak bočica mirišljavih ulja, koja su je podsetila na detinjstvo; dovolјno je bilo samo da sklopi oči, pomiriše ih, i ponovo bi videla veliku kuću sa crvenim vratima. Kada je Dorea čežnjivo pogledala amajliju za plodnost u pavilјonu јednog čarobnjaka, Deni je i nju uzela i dala je sluškinji, razmišljajući kako sada mora da nađe nešto i za Iri i Jiki.

Skrenuvši iza ugla, naišli su na trgovca vinom koji je nudio prolaznike da probaju njegovu robu iz čašica malenih kao naprstak. „Slatko crno“, uzvikivao je na tečnom dotračkom, „imam slatko crno, iz Lisa i Volantisa i Senice. Belo iz Lisa, tirošku kruškovaču, vatrenvino, bibervino, svetli zeleni nektar iz Mira. Vno od sivih kupina i andalsko kiselo, sve ih imam, sve ih imam.“ On je bio omalen čovek, mršav i lep, kosa boje lana bila mu je ukovrdžana i namirisana po liškom običaju. Kada Deni zastade pred njegovom tezgom, on se duboko pokloni. „Hoće li *kalisi* nešto da proba? Imam slatkog crnog iz Dorne, moja gospo, prosto peva o šljivama i trešnjama i bogatoj staroj hrastovini. Sanduk, čašu, gutljaj? Jedan gutljaj, i daćeš po meni ime svom detetu.“

Deni se osmehnu. „Moj sin već ima ime, ali ću probati tvoje letnje vino“, reče ona na valirijskom, valirijskom koji se govorio u Slobodnim gradovima.

Reči su joj bile čudne na tom jeziku, nakon tolikog vremena. „Samo gutljaj, budi ljubazan.“

Trgovac mora da ju je smatrao za Dotrakinju - u toj odeći, s nauljenom kosom i preplanulom kožom. Kada je progovorila, on je pogleda razrogačenih očiju. „Moja gospo, ti si... Tirošanka? Da li je moguće?“

„Moj govor je možda tiroški, a moja odeća dotračka, ali sam sa Vesterosa, iz Kraljevstva zalazećeg sunca“, reče mu Deni.

Dorea zakorači do nje. „Imaš čast da se obraćaš Deneris od Kuće Targarjena, Deneris Olujrođenoj, kalisi jahača i princezi Sedam kraljevstava.“

Trgovac vinom pade na kolena. „Princezo“, reče on, oborivši glavu.

„Ustani“, naredi mu Deni. „I dalje hoću da probam to letnje vino o kome si govorio.“

Čovek skoči na noge. „To? Dornske pomije. Nije vredno princeze. Imam suvo crno sa Senice, čisto i blagorodno. Molim te, dozvoli mi da ti poklonim burence.“

Kal Drogo je u posetama Slobodnim gradovima naučio da uživa u dobrim vinima, i Deni je znala da će ga tako plemenit napitak obradovati. „Činiš mi čast, ser“, reče ona milo.

„Čast je samo moja.“ Trgovac potraži nešto ispod tezge i izvuče burence od hrastovine. Usijanim žigom u drvo je bio utisnut grozd. „Simbol Redvina“, reče on, pokazujući, „sa Senice. Nema boljeg pića.“

„Kal Drogo i ja ćemo ga podeliti. Ago, odnesi ovo u moju nosiljku, budi ljubazan.“ Trgovac vinom se srećno osmehivao dok je Dotrak dizao sanduk.

Nije primetila ser Džorin povratak sve dok vitez nije rekao, „*Ne!*“. Glas mu je bio čudan, odsečan. „Ago, spusti taj sanduk.“

Ago pogleda Deni. Ona oklevajući klimnu. „Ser Džora, nešto nije u redu?“

„Ožedneo sam. Otvori ga, trgovče.“

Trgovac se smrknu. „Vino je za *kalisi*, ne za takve kao što si ti, ser.“

Ser Džora se približi tezgi. „Ako ga ne otvoriš, tvojom glavom ima da ga razbijem.“ Tu u svetom gradu nije imao oružja, osim ruku - ali su mu ruke bile

dovoljne, velike, tvrde, opasne, prstiju prekrivenih grubim tamnim maljama. Prodavač vina je oklevao načas, a onda uzeo čekić i izbio čep iz burenceta.

„Naspi“, naredi ser Džora. Četiri mlada ratnika iz Deninog *kasa* postrojiše se iza njega, namršteni, gledajući svojim tamnim, bademastim očima.

„Bio bi zločin popiti ovako bogato vino, a ne pustiti ga da najpre malo diše.“ Trgovac nije spustio svoj čekić.

Džogo se maši biča omotanog oko pasa, ali ga Deni zaustavi dodirnuvši ga blago po ruci. „Uradi kao što ti ser Džora kaže“, reče ona. Narod je počeo da se okuplja.

Čovek je kratko, mrko pogleda. „Biće princezina volja.“ On odloži čekić da bi digao burence. Napuni dve sićušne čaše za kušanje, sipajući tako vešto da nije prolio ni kap.

Ser Džora diže čašu i onjuši vino, mršteći se.

„Slatko miriše, zar ne?“, reče trgovac osmehujući se. „Osećaš li voće, ser? Miris Senice. Probaj ga, moj gospodaru, i reci mi da nije najbolje, najbogatije vino koje si ikada okusio.“

Ser Džora mu pruži čašu. „Ti ga prvi probaj.“

„Ja?“ Čovek se nasmeja. „Ja nisam vredan tako plemenitog vina, moj gospodaru. A i jadan je trgovac vinom koji troši svoju robu.“ Osmeh mu je bio prijateljski, ali mu se čelo rosilo znojem.

„Popićeš“, reče Deni, hladna kao led. „Isprazni čašu, ili ću im reći da te drže dok ti ser Džora ne naliže čitavo bure niz grlo.“

Trgovac slegnu, maši se čaše... i umesto nje zgrabi burence i baci ga na nju obema rukama. Ser Džora polete ka njoj i obori je. Burence mu se odbi od ramena i razbi na zemlji. Deni posrnu i pade. „Ne“ vrisnu ona, pruživši ruke da ublaži pad... i Dorea je uhvati za ruku i cimnu je unazad, tako da se dočekala na noge, a ne na stomak.

Trgovac skoči preko tezge i jurnu između Aga i Rakara. Karo se maši araka koji nije imao i plavokosi čovek ga odgurnu u stranu. On potrča između tezgi. Deni ču pucanj Jogovog biča, vide kožu kako palaca i omotava se oko trgovčeve noge. Čovek pade na zemlju, licem nadole.

Dotrča tuce karavanskih stražara. Sa njima je bio i sam gazda, trgovački kapetan Bjan Votiris, sićušni Norvošanin kože poput starog đona i nakostrešenih brkova koji su mu se dizali gotovo do ušiju. Kao da je znao šta se desilo pre nego što je i reč progovorena. „Vodite ovoga da sačeka *kalovu* pravdu“, naredi on, pokazavši na čoveka na zemlji. Dvojica digoše trgovca vinom na noge. „Njegovu robu ti poklanjam, princezo“, nastavi trgovački kapetan. „Mali znak žaljenja što je jedan od mojih ljudi pokušao tako nešto.“

Dorea i Jiki pomogoše Deni da ustane. Otroavno vino curilo je u prašinu iz razbijenog burenceta. „Kako si znao?“, upita ona ser Džoru, drhteći. „Kako?“

„Nisam znao, *kalisi*, sve dok nije odbio da pije, ali sam se bojao, nakon što sam pročitao pismo magistera Ilirija. Tamne oči mu preleteše preko nepoznatih lica na

pijaci. „Dodi. Bolje da o tome ne pričamo ovde.“

Deni je bila na ivici suza dok su je nosili nazad. Prepoznavala je ukus u ustima: strah. Godinama je živela u strahu od Viserisa, bojeći sa da ne probudi zmaja. Ovo je bilo još gore. Sada se nije bojala samo za sebe, već i za nerođeno dete. Ono mora da je osetilo njen strah, jer se nemirno kretalo u njoj. Deni nežno pogladi stomak, poželevši da može da ga dosegne, dodirne, uteši. „Ti si krv zmaja, maleni“, prošapta dok se nosiljka njihala, čvrsto navučenih zavesa. „Ti si krv zmaja, a zmajevi se ne boje.“

Pod šupljim bregom koji je bio njen dom u Ves Dotraku, Deni im naredi da je ostave - svima sem ser Džori. „Reci mi“, naredi ona dok se spuštala na jastuke. „Da li je to delo Uzurpatora?“

„Jeste.“ Vitez izvuče presavijen pergament. „Pismo za Viserisa, od magistera Ilirija. Robert Barateon nudi zemlje i titule za tvoju ili smrt tvog brata.“

„Mog brata?“, njen jecaj je bio napola smeh. „Znači, on još ne zna? Uzurpator duguje Drogu titulu lorda.“ Ona se zaštitnički obgrli. „I moju, kažeš. Samo moju?“

„Tvoju i deteta“, reče ser Džora mračno.

„Ne. Ne može dobiti mog sina.“ Neće plakati, odlučila je. Neće drhtati od straha. *Uzurpator je sada probudio zmaja*, reče ona sebi... i pogled joj odlete do zmajevih jaja koja su ležala u gnezdu od crnog somota. Treperenje svetiljke ocrtavalo je njihove kamene krljušti i svetlucave iskrice žada, grimiza i zlata igrale su u vazduhu oko njih, kao dvorjani oko kralja.

Da li ju je tada obuzela ludost, rođena iz straha? Ili neka čudna mudrost zapretna u njenoj krvi? Deni nije znala. Čula je svoj glas kako govori: „Ser Džora, upali mangale.“

„*Kalisi?*“ Vitez ju je čudno pogledao. „Veoma je vruće. Da li si sigurna?“

Nikada ranije nije bila tako sigurna. „Da. Osećam... osećam jezu. Upali mangale.“

On se pokloni. „Biće tvoja volja.“

Kada se ugljevlje rasplamsalo, Deni otpusti ser Džoru. Bila joj je potrebna samoća za ono što je morala da uradi. *Ovo je ludilo*, rekla je sebi dok je dizala crno i grimizno jaje sa somota. *Samo će pući i izgorjeti, a tako su lepa, ser Džora će misliti da sam budala što sam ga upropastila*, a ipak, a ipak...

Držeći jaje obema rukama, ona ga odnese do vatre i položi ga u žar. Crne krljušti kao da su sijale dok su upijale toplotu. Plamenovi su lizali kamen crvenim jezičcima. Deni položi i druga dva jajeta kraj prvog. Dok se udaljavala od mangala, dah joj je podrhtavao u grlu.

Gledala je sve dok se ugljevlje nije pretvorilo u pepeo. Varnice su letele nagore, ka rupi za dim. Vrelina je u talasima treperila oko zmajevih jaja. I to je bilo sve.

Tvoj brat Regar je bio poslednji zmaj, rekao je ser Džora. Deni je tužno piljila u jaja. Šta je očekivala? Pre hiljadu hiljada godina bila su živa, ali su sada bila

samo lepo kamenje. Nisu mogla da načine zmaja. Zmaj je bio vazduh i vatra. Živo meso, ne mrtvi kamen.

Mangale su se potpuno ohladile kada se kal Drogo vratio. Koholo je iza njega vodio teretnog konja preko koga je bio prebačen veliki beli lav. Na nebesima su se rađale zvezde. Kal se nasmejao kada je skočio sa pastuva i pokazao joj ožiljke na nozi gde ga je hrakar zaparao kroz čakšire. „Napraviću ti ogrtač od njegove kože, mesecu moga života“, zakle se on.

Kada mu je Deni ispričala šta se desilo na tržnici, smeh zamre i kal Drogo utihnu.

„Taj trovač je bio prvi“, upozori ga ser Džora Mormont, „ali on neće biti poslednji. Ljudi su spremni na velike rizike ako je nagrada lordovska titula.“

Drogo je neko vreme ćutao. Konačno reče: „Taj prodavač otrova je krenuo da beži od meseca mog života. Bolje da juri za njom. Tako će i biti. Jogo, Andalu Džora, obojici kažem, odaberite koga god konja hoćete iz mojih krda, i vaš je. Bilo kog konja sem crvenog pastuva i srebrne ždrebice koju sam dao kao nevestinski poklon mesecu moga života. Dajem vam taj dar zbog onog što ste uradili. A Regu, sinu Drogovom, Pastuvu Koji će Uzjahati Svet, i njemu obećavam poklon. Njemu ću darivati gvozdenu stolicu na kojoj je sedeo otac njegove majke. Daću mu Sedam kraljevstava. Ja, Drogo, *kal*, uradiću to.“ Glas mu se zaori, i on diže pesnicu ka nebu. „Odvešću svoj *kalasar* na zapad do kraja sveta i prejahaću na drvenim konjima preko crne slane vode kao što nijedan *kal* nije pre mene. Pobiću ljude u gvozdenim odelima i srušiću njihove kamene kuće. Silovaću njihove žene, decu ću im uzeti za roblje i doneću njihove slomljene bogove nazad u Ves Dotrak da se klanjaju pred Majkom planina. Tako se zaklinjem ja, Drogo sin Barbov. Tako se kunem pred Majkom planina, i nek mi zvezde na nebesima budu svedoci.“

Njegov *kalasar* napustio je Ves Dotrak dva dana kasnije, krenuvši na jug i zapad preko ravnica. Kal Drogo ih je predvodio na velikom riđem pastuvu, dok je Deneris jahala kraj njega na srebrnoj ždrebici. Trgovac vinom žurio je za njima, go, peške, vezan lancima oko vrata i ruku. Lanci su bili povezani sa sedlom Denine ždrebice. Dok je jahala, on je trčao za njom, bosonog i saplićući se. Ništa mu se neće desiti... sve dok bude mogao da drži korak.

KEJTLIN

Bilo je predaleko da se barjaci jasno razaznaju, ali je i kroz maglu videla da su beli, s crnom mrljom u sredini, a ona je mogla biti samo jezovuk Starka, siv na ledenom polju. Kada ih je videla sopstvenim očima, Kejtlin je zauzdala konja i sa zahvalnošću oborila glavu. Bogovi su bili milosrdni. Nije zakasnila.

„Čekaju naš dolazak, moja gospo“, reče ser Vilis Menderli, „kao što se moj gospodar otac i zakleo da će biti.“

„Onda ih nećemo pustiti da nas još dugo čekaju, ser.“ Ser Brinden Tuli obode svog konja i otkasa prema barjacima. Kejtlin odjaha uz njega.

Ser Vilis i njegov brat ser Vendel pratili su ih vodeći svoju vojsku, skoro hiljadu i po ljudi: dvadesetak vitezova i isto toliko štitonoša, dvesta kopljanika na konjima, mačevalaca i slobodnih konjanika, dok su ostatak činili pešaci naoružani kopljima, vilama i trozupcima. Lord Viman je ostao za njima da se pobrine za odbranu Belih sidrišta. Bilo mu je skoro šezdeset i previše se nagojio da bi mogao da jaše. „Da sam pomislio da ću ikada više u životu videti rat, pojeo bih koju jegulju manje“, rekao je Kejtlin kada je dočekaao njen brod, obema šakama pljesnuvši svoj ogromni trbuh. Prsti su mu bili debeli poput kobasica. „Moji momci će te bezbedno dovesti do tvog sina, nemoj da brineš.“

Njegovi „momci“ su obojica bili stariji od Kejtlin, i ona pomisli da bi možda bilo bolje da ne liče baš toliko na oca. Ser Vilisu je nedostajala samo još koja jegulja pa da ni on ne bude u stanju da uzjaše svog konja; Kejtlin je bilo žao sirote životinje. Ser Vendel, mlađi momak, bio bi najdeblji čovek koga je upoznala, da nije prethodno srela njegovog oca i brata. Vilis je bio tih i učtiv, Vendel glasan i srdačan; obojica su imala ogromne brkove poput morževa i glave gole kao guza odojčeta; na sebi nisu imali ni jedan jedini komad odeće koji nije bio umrljan hranom. Ipak su joj se prilično dopali; doveli su je do Roba, kao što je njihov otac i obećao, i ništa drugo nije bilo bitno.

Bilo joj je drago što joj je sin poslao izviđače, čak i na istok. Lanisteri će doći sa juga, kada budu došli, ali je bilo dobro što je Rob oprezan. *Moj sin vodi vojsku u rat*, pomisli ona s nevericom. Užasno se bojala za njega, i za Zimovrel, ali nije mogla poreći da oseća i izvestan ponos. Pre godinu dana, on je bio dečak. Šta je sada, pitala se.

Jahači iz prethodnice ugledaše barjake Menderlija - belog morskog čoveka sa trozupcem u ruci kako izranja iz plavozelenog mora - i toplo ih pozdraviše. Odvedoše ih na uzvišicu koja je bila dovoljno suva za logorovanje. Ser Vilis je naredio da se tu stane, i ostao je sa svojim ljudima da založi vatru i postara se za konje, dok je njegov brat Vendel odjahao sa Kejtlin i njenim stricem da prenese očeve pozdrave njegovom sizerenu.

Zemlja je pod kopitima njihovih konja bila meka i vlažna. Spuštala se blago dok

su jahali kraj gustih dimova vatri od treseta, nizova konja i kola natovarenih dvopekom i usoljenom govedinom. Na kamenitom grebenu koji se dizao nad okolinom prošli su kraj lordovskog šatora od teškog platna za jedra. Kejtlin prepozna barjak, losa Hornvuda, smeđeg na tamnonarandžastom polju.

Odmah iza, kroz magle, ona nakratko ugleda zidove i kule Kejlinovog šanca... ili ono što je od njih ostalo. Ogromni blokovi crnog bazalta, svaki velik kao nadničarska koliba, ležali su razbacani i isprevrtani kao dečje igračke, napola potonuli u meko močvarno zemljište. Ništa više nije ostalo od zida koji je nekada stajao visok kao Zimovrel. Drvena tvrđava nestala je bez traga, istrulila pre hiljadu godina. Sve što je ostalo od drevnog uporišta Prvih ljudi bile su tri kule... tri na mestu gde ih je nekada bilo dvadeset, ako je verovati pripovedačima.

Kapijska kula izgledala je dovoljno čvrsto, opasana zidom od nekoliko stopa. Pijančeva kula, u močvari, na mestu gde su se nekada spajali južni i zapadni zid, naginjala se kao čovek koji će u slivnik izbljuvati pun stomak vina. A visoka tanka Dečja kula, iz koje su, prema legendama, Deca šume jednom prizvala svoje bezimene bogove da pošalju vodeni čekić, izgubila je pola svoje krune. Činilo se kao da je neka ogromna životinja odgrizla zube na vrhu kule i ispljunula ruševine preko močvare. Sve tri kule bile su zelene od mahovine. Drvo je raslo između kamenja na severnoj strani Kapijske kule, izuvijane grane bile su mu nakićene utvarnim lišajevima.

„Bogovi, smilujte se“, viknu ser Brinden kada vide šta leži pred njima. „Zar je ovo Kejlinov šanac? Nije ništa više od...“

„...smrtonosne zamke“, završi Kejtlin. „Znam kako izgleda, striče. I ja sam isto pomislila kada sam ga prvi put videla, ali me je Ned ubedio da je ova *ruševina* mnogo stamenija nego što izgleda. Tri preostale kule dominiraju nasipom sa svih strana i neprijatelj mora da prođe između njih. Močvare su ovde neprohodne, pune živog peska, blata i zmija otrovnica. Da bi napala kule, vojska mora da prođe kroz blato do pojasa, pređe šanac pun lavljih guštera i uspne se uz zidove klizave od mahovine, pri tom sve vreme zasipana strelama iz drugih kula.“ Ona se mračno osmehnu stricu. „A kada padne noć, priča se da ima aveti, hladnih osvetoljubivih duhova severa, koji žude za južnjačkom krvlju.“

Ser Brinden se tiho nasmeja. „Podseti me da se ne zadržavam duže. Koliko mi se čini, i ja sam južnjak.“

Zastave su dignute na vrhovima sve tri kule. Sunce Karstarka visilo je sa Pijančeve kule, ispod jezovuka; na Dečjoj kuli bio je Velidžonov džin u pokidanim lancima. Ali na Kapijskoj kuli, barjak Starka se vijorio sam. Tu je bilo Robovo sedište. Kejtlin se uputi ka njemu, u pratnji ser Brindena i ser Vendela, dok su im konji oprezno koračali preko drumu od dasaka postavljenih preko zelenih i crnih blatnih polja.

Zatekla je sina okruženog očevim lordovima vazalima, u dvorani punoj promaje i dima od treseta u crnom kaminu. Sedeo je za velikim kamenim stolom, s hrpom

mapa i hartija pred sobom, duboko u razgovoru sa Ružom Boltonom i Velidžonom. U prvi mah je nije primetio... ali njegov vuk jeste. Veliki sivi jezovuk ležao je kraj vatre, ali diže glavu kada Kejtlin uđe i pogled joj se srete sa njegovim zlatnim očima. Lordovi utihnuše, jedan po jedan i Rob na tu iznenadnu tišinu diže glavu i ugleda je. „Majko?“, jedva izusti od navrelih osećanja.

Kejtlin požele da potrči ka njemu, da mu poljubi milo lice, da ga zagrli, stegne i zaštititi od svega... ali se ne usudi da to učini, tu, pred njegovim lordovima. Sada je igrao ulogu odraslog muškarca i ona mu je neće pokvariti. Zato se zadržala na daljem kraju bazaltne ploče koju su koristili za sto. Jezovuk ustade i priđe joj. Izgledao je veći nego što bi vuk trebalo da bude. „Pustio si bradu“, reče ona Robu, dok joj je Sivi Vetar njušio ruku.

On protrlja vilicu, iznenada smeten. „Da.“ Brada mu je bila crvenija od kose.

„Dobro ti stoji.“ Kejtlin pogladi glavu vuka, nežno. „Sad ličiš na mog brata Edmura.“ Sivi Vetar joj gricnu prste, i vrati se na svoje mesto kraj vatre.

Posle vuka, ser Helman Tolhart prvi priđe s drugog kraja da joj iskaže počast, kleknuvši pred njom i prislonivši čelo uz njenu šaku. „Ledi Kejtlin“, reče on, „lepa si kao i uvek, i dobro te je videti u ova teška vremena.“ Gloveri krenuše za njim - Galbart, Robet i Velidžon Amber i ostali, jedan po jedan. Teon Grejdžoj je bio poslednji. „Nisam se nadao da ću te videti ovde, moja gospo“, reče on klečeći.

„Nisam mislila da ću biti ovde“, reče Kejtlin, „sve dok nisam pristala u Belim sidrištima, i od lorda Vimana čula da je Rob digao vojsku. Znae njegovog sina, ser Vendela.“ Vendel Menderli iskorači i pokloni se onoliko koliko mu je stomak dozvoljavao. „A ovo je moj stric, ser Brinden Tuli, koji je napustio službu moje sestre i prešao kod mene.“

„Crna Ribo“, reče Rob. „Hvala ti što si nam se pridružio, ser. Potrebni su nam smeli ljudi. Drago mi je i što tebe vidim, ser Vendele. Da li je i ser Rodrik sa vama, majko? Nedostaje mi.“

„Ser Rodrik je na putu za sever iz Belih sidrišta. Imenovala sam ga zapovednikom zamka i naredila mu da drži Zimovrel dok se ne vratimo. Meštar Luvín je mudar savetnik, ali nevešt u pitanjima vojnim.“

„Zbog toga nemoj da brineš, ledi Stark“, reče joj Velidžon dubokim basom. „Zimovrel je siguran. Uskoro ćemo nabiti mačeve Tivinu Lanisteru u dupe, da prostiš, a onda idemo u Crvenu tvrđavu da oslobodimo Neda.“

„Moja gospo, jedno pitanje, ako bi bila ljubazna.“ Ruz Bolton, gospodar Užasnika, imao je tih glas, ali kada bi progovorio, krupniji ljudi bi se utišali da slušaju. Oči su mu bile čudno blede, gotovo bezbojne, a od pogleda mu je sagovornike obuzimao nemir. „Priča se da si zarobila sina lorda Tivina, kepeca. Da li ste nam ga doveli? Takav talac bi nam i te kako dobro došao.“

„Tirion Lanister je bio moj sužaij, ali više nije“, morala je da prizna Kejtlin. Hor zgroženih i zapanjenih glasova proprati te vesti. „Meni je to palo jednako teško kao i vama, moji gospodari. Bogovi su hteli da ga oslobode, uz malu pomoć

moje budalaste sestre“ Znala je da je greška da tako otvoreno iskazuje svoj prezir, ali rastanak u Gnezd u sokolovom bio je veoma neprijatan. Predložila je da povede sa sobom lorda Roberta, da koju godinu živi u Zimovrelu. Društvo drugih dečaka bi mu dobro došlo, usudila se da kaže. Lizin gnev bilo je strašno videti. „Bila ti meni sestra ili ne“, odgovorila je ona, „ako pokušaš da mi ukradeš sina, izaći ćeš na Mesečeva vrata.“ Nakon toga više nije bilo šta da se kaže.

Lordovi su bili nestrpljivi da joj postave još pitanja, ali Kejtlin diže ruku. „Bez sumnje ćemo kasnije imati vremena za sve ovo, ali me je putovanje potpuno iscrpelo. Želim da nasamo razgovaram sa sinom. Znam da ćete mi oprostiti, moji gospodari.“ Nije im ostavila izbor; predvođeni uvek poslušnim lordom Hornvudom, vazali se pokloniše i izađoše. „I ti, Teone“, doda ona kad vide da Grejdžoj okleva. On se osmehnu i napusti ih.

Na stolu je bilo svetlog piva i sira. Kejtlin napuni rog, sede, otpi i zagleda se u sina. Izgledao joj je viši nego kada je otišla, a prva brada činila je da deluje starije. „Edmuru je bilo šesnaest kada je prvi put pustio bradu.“

„I meni će uskoro biti šesnaest“, reče Rob.

„A sada ti je petnaest. Petnaest godina, i vodiš vojsku u rat. Shvataš li zašto mogu da se bojim, Robe?“

On se tvrdoglavo namršti. „Nije bilo nikoga drugog.“

„Nikoga?“, reče ona. „Molim te, ko su ovi ljudi koje sam malopre videla? Ruz Bolton, Rikard Karstark, Galbart i Robet Glover, Velidžon, Helman Tolhart... mogao si zapovedništvo da daš *bilo kome* od njih. Bogovi, mogao si čak da pošalješ i Teona, mada on ne bi bio moj izbor.“

„Oni nisu Starkovi“, reče on.

„Oni su *muškarci*, Robe, prekaljeni u bitkama. Ti si se pre manje od godinu dana igrao drvenim mačevima.“

Ona vide kako se na to rađa bes u njegovim očima, ali je nestao isto tako brzo kao što se pojavio, i on iznenada ponovo postade dečak. „Znam“, reče, posramljen. „Da li me... da li me to šalješ nazad u Zimovrel?“

Kejtlin uzdahnu. „Verovatno bi tako bilo bolje. Nije trebalo ni da pođeš. Ali se ne usuđujem, ne sada. Predaleko si stigao. Jednog dana će te ovi lordovi posmatrati kao svog sizerena. Ako te sada oteram, kao dete što se šalje u krevet bez večere, oni će to pamtit i smejaće se tome kad popiju. Doći će dan kada će ti ustrebat i njihovo poštovanje, pa čak i malo straha. Smeh je otrov za strah. Neću to da ti učinim, koliko god želela da budeš na sigumom.“

„Hvala ti na tome, majko“, reče on. Ispod učtivosti jasno se videlo olakšanje.

Ona pruži ruku preko stola i dodirnu mu kosu. „Ti si moje prvenče, Robe. Dovoljno mi je samo da te pogledam i da se setim dana kada si došao na svet, crvenog lica i uplakan.“

On ustade. Očigledno mu nije prijao njen dodir. Ode do kamina. Sivi Vetar mu protrlja njušku o nogu. „Znaš... za oca?“

„Da.“ Izveštaji o Robertovoj iznenadnoj smrti i Nedovom padu preplašili su Kejtlin više nego što je mogla da kaže, ali ona neće dozvoliti da joj sin vidi strah. „Lord Menderli mi je rekao kada sam pristala u Belim sidrištima. Imaš li nekih vesti od sestara?“

„Stiglo mi je pismo“, reče Rob, češkajući jezovuka pod bradom. „Bilo je i jedno za tebe, ali je stiglo u Zimovrel zajedno s mojim.“ On ode do stola, ispreture mape i hartije i vrati se s komadom zgužvanog pergamenta. „Ovo je napisala meni. Tvoje nisam poneo.“

Nešto u Robovom glasu nije joj prijalo. Ona izravna hartiju i poče da čita. Briga joj se pretvori u nevericu, zatim u bes i, konačno, u strah. „Ovo je Serseino pismo, a ne pismo tvoje sestre“, reče ona kada je završila. „Prava poruka je u onome što Sansa ne govori. Sve ovo o tome kako pažljivo i obzirno Lanisteri postupaju sa njom... ja umem da prepoznam zvuk pretnje, čak i kada je prošaptana. Sansa im je talac, i nameravaju da je zadrže.“

„Arju nigde nije spomenula“, ukaza nesrećno Rob.

„Nije.“ Kejtlin nije htela da misli šta to može da znači, ne sada, ne ovde.

„Nadao sam se... da ako još uvek budeš imala Bauka, zamena talaca...“ On uze Sansino pismo i zgužva ga, a po načinu na koji je to uradio ona vide da mu to nije prvi put. „Ima li vesti iz Gnezda sokolovog? Pisao sam tetka Lizi, tražio sam pomoć. Ona je podigla vojsku lorda Erina, da li si čula? Hoće li nam se pridružiti vitezovi Dola?“

„Samo jedan“, reče ona, „najbolji od njih, moj stric... ali Brinden Crna Riba je pre svega Tuli. Moja sestra neće proviriti iza Krvavih dveri.“

Robu je to teško palo. „Majko, šta da *radimo*? Sakupio sam čitavu ovu vojsku, osamnaest hiljada ljudi, ali ne znam... nisam siguran...“ On je pogleda, sjajnim očima, gordi mladi lord nestade u trenu i pretvori se u petnaestogodišnjeg dečaka koji traži pomoć od majke.

To tako neće moći.

„Čega se tako plašiš, Robe?“, upita ona blago.

„Ja...“ On okrenu glavu, da skrije prvu suzu. „Ako krenemo na pohod... čak i ako pobedimo... Lanisteri drže Sansu, i oca. Ubiće ih, zar ne?“

„Oni bi želeli da mi u to verujemo.“

„Misliš da lažu?“

„Ne znam, Robe. Ono što znam je da nemaš izbora. Ako odeš u Kraljevu Luku da se zakuneš na vernost, nikada te neće pustiti da odeš. Ako podviješ rep i vratiš se u Zimovrel, tvoji lordovi te više nikada neće poštovati. Neki čak možda i pređu Lanisterima. Onda kraljica, kada ne bude više imala čega da se boji, može sa zatočenicima da radi šta joj je volja. Naša najveća nada, naša *jedina* prava nada, jeste da ćeš pobediti neprijatelja na bojnom polju. Ako ti se posreći da zarobiš lorda Tivina ili Kraljeubicu, onda bi razmena mogla biti vrlo verovatna, ali nije suština u tome. Dokle god si dovoljno moćan da te se boje, Ned i tvoja sestra biće

bezbedni. Sersei je dovoljno pametna i zna da joj trebaju ako bude htela da sklapa mir, u slučaju da rat ne krene u njenu korist.“

„Šta ako rat *krene* u njenu korist?“, upita Rob. „Šta ako ratna sreća ne bude uz nas?“

Kejtlin ga uhvati za ruku. „Robe, neću da ti ulepšavam istinu. Ako izgubiš, nema nade ni za koga od nas. Ne kaže se uzalud da u srcu Livačke stene postoji samo kamen, i ništa drugo. Seti se sudbe Regarove dece.“

Ona tada vide strah u njegovim mladim očima, ali je uz njega bilo i snage. „Onda neću izgubiti“, obeća on.

„Ispričaj mi šta znaš o bitkama u rečnim zemljama“, reče ona. Morala je da sazna da li je zaista spreman.

„Pre manje od dve sedmice, došlo je do bitke u brdima podno Zlatnog zuba“, reče Rob. „Ujak Edmur je poslao lorda Vensa i lorda Pajpera da drže prolaz, ali se Kraljeubica spustio na njih i naterao ih u beg. Lord Vens je pao. Poslednje vesti koje smo dobili bile su da se lord Pajper povlači da bi se pridružio tvom bratu i njegovim vazalima u Brzorečju, i da ga Džejmi Lanister progoni u stopu. To, međutim, nije ono najgore. Dok je bitka u prolazu trajala, lord Tivin je okolo dovodio drugu lanistersku vojsku, sa juga. Pričaju da je još veća od Džejmijeve.“

Otac mora da je to znao, pošto je poslao neke ljude da im se suprotstave, pod kraljevim ličnim barjakom. Za njihovog zapovednika imenovao je nekog južnjačkog neznatnog lorda, lorda Erika ili Derika, tako nešto, ali sa njim jaše ser Rejmun Deri, i pismo kaže da ima i drugih vitezova, i odred očevih vlastitih gardista. Međutim, bila je to zamka. Čim je lord Derik prešao Crveni krak, Lanisteri su ih napali, bez obzira na kraljev barjak, i Gregor Klegani ih je udario u leđa dok su pokušavali da se prebace preko Lakrdijaševog gaza. Taj lord Derik i još neki su možda pobjegli, niko ne zna zasigurno, ali je ser Rejmun poginuo, i većina naših ljudi iz Zimovrela. Lord Tivin je zatvorio Kraljevski drum, kažu, i sada ide na sever, ka Harendvoru, i pali sve pred sobom.“

Sve gore od goreg, pomisli Kejtlin. Bilo je lošije nego što je očekivala. „Nameravaš ovde da ga sačekaš?“, upita ona.

„Ako dođe ovako daleko, ali se svi slažu da mu to nije namera“, reče Rob. „Poslao sam glas Haulandu Ridu, očevom starom prijatelju u Sivotočkoj motrilji. Ako Lanisteri krenu uz Vrat, močvarni narod će ih mrcvariti čitavim putem, ali Galbart Glover kaže da lord Tivin nije tako glup, i Ruz Bolton se slaže. On će ostati blizu Trozupca, veruju oni, i zauzimaće zamkove rečnih gospodara jedan po jedan, sve dok Brzorečje ne ostane samo. Moramo da krenemo na jug i da ga zaustavimo.“

Sama pomisao na to sledila je Kejtlin do srži. Kakvi su izgledi petnaestogodišnjeg dečaka protiv prekaljenih ratnih zapovednika poput Džejmija i Tivina Lanistera? „Da li je to mudro? Ovde imaš jak položaj. Priča se da su stari Kraljevi na Severu umeli da drže Kejlinov šanac i odbijaju desetostruko jače

neprijatelje.“

„Da, ali nama ponestaje hrane i materijala, a ovo je siromašan kraj. Čekali smo lorda Menderlija, ali pošto su nam se pridružili njegovi sinovi, došlo je vreme da se krene.“

Ona shvati da sluša lordove vazale kako govore glasom njenog sina. Godinama je mnoge od njih gostila u Zimovrelu i dočekivana je s Nedom za njihovim ognjištima i trpezama. Tačno je znala kakav je ko od njih čovek. Pitala se da li i Rob to zna.

A ipak, to što su govorili bilo je razumno. Vojska koju je sakupio njen sin nije bila stajaća vojska kakve su Slobodni gradovi imali običaj da drže, niti vojska gardista, plaćenih vojnika. Većinom ju je činio običan narod: nadničari, napoličari, ribari, pastiri, sinovi krčmara, trgovaca i ćurčija, i ponešto najamnika i konjanika slobodnjaka željnih pljačke.

Odazvali su se pozivima svojih lordova... ali ne zauvek. „Dobro, da se krene“, reče ona svom sinu, „ali *kuda* i u koju svrhu? Šta nameravaš da učiniš?“

Rob je oklevao. „Velidžon smatra da treba da preuzmemo inicijativu od lorda Tivina i da ga iznenadimo“, reče on, „ali Gloveri i Karstarkovi misle da je pametnije zaobići njegovu vojsku i spojiti se s ujakom ser Edmurom protiv Kraljeubice.“ On prođe prstima kroz svoju čupavu kestenjastu grivu, nesrećnog izgleda. „Mada, kad budemo stigli u Brzorečje... nisam siguran...“

„*Budi* siguran“, reče Kejtlin svom sinu, „ili idi kući da se igraš drvenim mačem. Ne smeš dozvoliti da izgledaš neodlučno pred ljudima kao što su Ruz Bolton i Rikard Karstark. Robe, budi siguran u jedno - oni su ti vazali, a ne prijatelji. Proglasio si sebe za ratnog zapovednika. *Zapovedaj*.“

Sin je pogleda, iznenađen, kao da ne veruje onome što je čuo. „Kako ti kažeš, majko.“

„Ponovo te pitam. Šta *ti* nameravaš da uradiš?“

Rob razvi mapu preko stola, otrcano parče stare kože sa crtama izbledelih boja. Jedan deo se savijao, pošto je bio smotan. On ga pričvrsti svojim bodežom. „Oba plana imaju dobrih strana, ali... vidi, ako pokušamo da obidemo vojsku lorda Tivina, postoji opasnost da-budemo uhvaćeni između njega i Kraljeubice, a ako ga napadnemo... po svim izveštajima, on ima više ljudi od mene i mnogo više oklopljenih konjanika. Velidžon kaže da to neće biti bitno ako ga uhvatimo spuštenih gaća, ali se meni čini da čovek koji se borio u toliko bitaka, kao što je to Tivin Lanister, neće tako lako biti iznenađen.“

„Dobro“, reče ona. Čula je Nedove odjeke u njegovom glasu dok je sedeo tu razmišljajući nad mapom. „Dalje.“

„Ostavio bih mali odred ovde da drži Kejlinov šanac, mahom strelce, a ostale bih odveo niz nasip“, reče on, „ali kada se spustimo ispod Vrata, podelio bih našu vojsku nadvoje. Pešaci mogu da nastave niz Kraljevski drum, dok bi konjanici prešli Zeleni krak kod Blizanaca.“ On pokaza prstom. „Kada lord Tivin dobije

vesti da smo krenuli na jug, poći će na sever da se suprotstavi našoj glavnini, što će naše jahače osloboditi da požure niz zapadnu obalu do Brzorečja.“ Rob se nasloni, ne usuđujući se da se nasmeši, ali zadovoljan sobom i željan njene pohvale.

Kejtlin se namršti na mapu. „U tom slučaju, reka bi se našla između dva dela tvoje vojske.“

„Ali i između Džejmija i lorda Tivina“, reče on žustro. Osmeh mu se konačno pojavi na licu. „Zeleni krak se ne može preći iznad Rubinskog gaza, na kome je Robert osvojio svoju krunu. Sve gore do Blizanaca, čak ovde, a lord Frej kontroliše taj most, zar nije tako?“

Pokojni lord Frej, pomisli Kejtlin. „Jeste“, prizna ona, „ali mu moj otac nikada nije verovao. A ne bi trebalo da mu veruješ ni ti.“

„Neću“, obeća Rob. „Šta kažeš?“

Uprkos sebi, bila je impresionirana. *Izgleda kao Tuli*, pomisli ona, *ali je ipak očev sin, i Ned ga je dobro učio*. „Kojim bi delom ti zapovedao?“

„Konjicom“, odgovori on smesta. Opet kao otac - Ned bi uvek sam preuzeo opasniji zadatak.

„A ko bi vodio drugu?“

„Velidžon stalno govori kako će smrskati lorda Tivina. Mislio sam da mu dam tu čast.“

To mu je bio prvi pogrešan korak; ali kako mu to reći a pri tom mu ne povrediti tek stvoreno samopouzdanje? „Tvoj otac mi je jednom rekao da od Velidžona nije video neustrašivijeg čoveka.“

Rob se široko osmehnu. „Sivi Vetar mu je pojeo dva prsta, a on se tome *nasmejao*. Znači, slažeš se?“

„Tvoj otac nije neustrašiv“, ukaza Kejtlin. „On je hrabar, ali je to nešto sasvim drugo.“

Sin joj razmisli o tome na trenutak. „Istočna vojska će biti sve što stoji između lorda Tivina i Zimovrela“, reče on zamišljeno. „Oni i ono nešto strelaca koje ću ostaviti ovde, u Sancu. Znači, ne treba mi neko neustrašiv, je li tako?“

„Tako je. Treba ti hladna lukavost, rekla bih, a ne hrabrost.“

„Ruz Bolton“, reče Rob smesta. „Taj me čovek plaši.“

„Pomolimo se onda da uplaši i Tivina Lanistera.“

Rob klimnu i smota mapu. „Podeliću vojsku i sakupiti pratnju koja će te odvesti do Zimovrela.“

Kejtlin se borila da bude snažna, zbog Neda i zbog ovog svog tvrdoglavog hlabrog sina. Odagnala je očaj i strah, poput nepotrebne odeće... ali sada vide da ih je ipak obukla.

„Ne idem u Zimovrel“, ču sebe kako govori, iznenađena zbog iznenadne navale suza koje joj zamutiše pogled. „Moj otac možda umire iza zidina Brzorečja. Moj brat je u neprijateljskom okruženju. Moram da idem kod njih.“

TIRION

Čela, kći Čejkova od Crnih ušiju otišla je napred u izvidnicu; ona je donela vesti o vojsci na raskršću. „Po njihovim vatrama kažem da ih ima dvadeset hiljada“, reče ona. „Barjaci su im crveni, sa zlatnim lavom.“

„Tvoj otac?“, upita Bron.

„On ili moj brat Džejmi“, reče Tirion. „Uskoro ćemo saznati.“ On pogleda svoju odrpanu razbojničku družinu - skoro tri stotine Kamenih vrana, Mesečeve braće, Crnih ušiju i Opečenih; tek seme buduće vojske koju je nameravao da stvori. Guntor, Gurnov sin, još uvek je dizao ostale klanove. Pitao se šta će reći njegov gospodar otac kada bude video njihovu kožnu odeću i ukradena oružja. Ako ćemo pravo, ni sam nije znao šta da kaže. Da li im je zapovednik ili zarobljenik. Uglavnom se činilo da je i jedno i drugo. „Možda će biti najbolje da tamo odjašem sam“, predloži on.

„Najbolje za Tiriona, sina Tivinovog“, reče Ulf, koji je govorio za Mesečevu braću.

Šaga se naroguši, a to je bio strašan prizor. „Šaga, sin Dolfov, ne voli to nimalo. Šaga će ići sa čovečuljkom, i ako čovečuljak laže, Šaga će mu odseći muškost...“

„...i dati je kozama, da“, reče Tirion umorno. „Šaga, dajem ti reč Lanistera, vratiću se.“

„Zašto mi da verujemo tvojoj reči?“ Čela je bila sitna žilava žena, ravna kao dečak, i nimalo naivna. „Ne bi bila prvina da niskozemski lordovi slažu gorštake.“

„Za srce me ujedaš, Čela“, reče Tirion. „A ja sam pomislio da smo postali tako dobri prijatelji. Ali, kako vam drago. Pođi sa mnom, neka pođu i Šaga i Kon za Kamene vrane, Ulf za Mesečevu braću i Timet, sin Timetov, za Opečene.“ Gorštaci se oprezno zgledaše dok ih je prozivao. „Vi ostali sačekajte ovde dok ne pošaljem nekoga po vas. *Pokušajte* da se međusobno ne osakatite i ne poubijate dok se ne vratim.“

On potera konja kasom, ne ostavivši im izbora sem da krenu za njim ili ostanu gde jesu. Njemu je bilo svejedno, samo da ne sednu i *razgovaraju* danonoćno. To je bila nevolja s klanovima - imali su apsurdnu predstavu da se na većanjima mora čuti glas svakog čoveka, tako da su se oko *svega* raspravljali, i to u beskraj. Čak su i žene imale pravo da govore. Nije ni čudo što su, sem povremenih pljačkaških upada, Dolu poslednji put opasnije zapretili pre mnogo stotina godina. Tirion je nameravao da to promeni.

Bron je jahao sa njim. Iza njih - nakon kratkog gundanja - krenulo je petoro gorštaka na svojim krčljivim brdskim konjićima, mršavim životinjama koje su ličile na ponije a uz litice se verale kao divokoze. Kamene vrane jahali su zajedno, a i Čela i Ulf držali su se jedno drugoga, pošto su Mesečevu braću i Crne uši vezivale snažne spona. Timet, sin Timetov, jahao je sam. Svi klanovi u Mesečevim

planinama bojali su se Opečenih, koji su sami sebe pekli vatrom da bi dokazali hrabrost i, kako se govorilo, pekli odojčad na svojim gozbama. A čak su se i drugi Opečeni bojali Timeta, koji je sebi iskopao oko usijanim nožem kada je postao muškarac. Tirion je razumeo da se od momaka očekivalo da spale bradavicu, prst, ili (ako su zaista hrabri ili zaista ljudi) uho. Ostale Opečene je Timetov izbor ispunio takvim strahopoštovanjem da su ga smesta izabrali za crvenu ruku, što je izgleda bila neka vrsta ratnog poglavice.

„Pitam se šta im je kralj spalio“, rekao je Tirion Bronu kada je čuo tu priču. Kezeći se, najamnik se uhvatio za prepone... ali je čak i Bron pazio šta govori u Timetovom prisustvu. Ako je čovek dovoljno lud da sam sebi iskopa oko, malo je verovatno da će biti nežan prema svojim neprijateljima.

Daleki osmatrači virili su s kula od nemalterisanog kamena dok se družina spuštala do podnožja planina. Tirion je jednom video gavrana kako poleće. Na mestu gde je Visoki drum vijugao između dve stenovite litice, naišli su na prvo uporište. Nizak zemljani zid od četiri stope zatvarao je put, i na njemu je stražarilo desetak vojnika sa samostrelima. Tirion je zaustavio svoje pratioce van domašaja i sam dojahao do zida. „Ko je ovde zapovednik?“, viknu on.

Kapetan se brzo pojavio, i još brže mu dao pratnju kada je prepoznao sina svog gospodara. Prošli su pored pocrnelih polja i spaljenih imanja, dole, u rečne zemlje, na Zeleni krak Trozupca. Tirion nije video leševe, ah je nebo bilo puno gavrana i vrana lešinarki; tu se odigrala bitka, i to nedavno.

Pola lige od raskršća dignuta je palisada od zašiljenog kolja, koju su zaposeli kopljanici i strelci. Iza njih je logor nestajao u daljini. Tanki prsti dima dizali su se sa stotina vatri, oklopljeni ljudi sedeli su pod drvećem i oštrili mačeve, a poznati barjaci vijorili su se s kopalja pobodenih u blatnjavu zemlju.

Nekoliko konjanika im izjaha u susret dok su se približavali kolju. Vitez koji ih je predvodio imao je na sebi srebrni oklop sa intarzijama od ametista i prugasti purpurno-sivi plašt. Na štitu mu je bio jednorog, a sa kacige njegovog konja štrčao je dve stope dugačak zavojiti rog. Tirion pritegnu uzde da bi ga pozdravio. „Ser Flemente.“

Ser Flement Breks diže vizir. „Tirione“, reče on zapanjeno. „Moj gospodaru, bojali smo se da si mrtav ili...“ On nesigurno pogleda gorštace. „Ovi... tvoji saputnici...“

„Dragi prijatelji i odane sluge“, reče Tirion. „Gde ću naći svog gospodara oca?“

„Za bivak je zauzeo krčmu na raskršću.“

Tirion se nasmeja. Krčma na raskršću! Možda su bogovi ipak milosrdni. „Smesta hoću da ga vidim.“

„Biće tvoja volja, moj gospodaru.“ Ser Flement okrenu konja i izda naređenja. Vojnici iščupaše iz zemlje tri reda kolja i napraviše prolaz. Tirion provede svoju družinu kroz njega.

Logor lorda Tivina prostirao se ligama. Celina pretpostavka o dvadeset hiljada nije bila daleko od istine. Obični vojnici spavali su na otvorenom, ali su vitezovi podigli šatore, a neki od velikih lordova paviljone velike kao kuće. Tirion primeti crvenog vola Prestera, prugastog vepra lorda Krejkhola, Marbrendovo drvo u plamenu, jazavičara Lideni. Vitezovi su ga pozdravljali u prolazu, a pešaci su u gorštace zurili sa otvorenom nevericom.

Šaga je zurio u njih; sasvim sigurno, on nikada u životu nije video toliko mnoštvo ljudi, konja i oružja. Ostatak planinskih razbojnika je bolje glumio ravnodušnost, ali Tirion nije sumnjao da su i oni puni strahopoštovanja. Sve bolje od boljeg. Što im više moć Lanistera bude zavrtila pamet, lakše će upravljati njima.

Krčma i njene štale bile su iste kao što ih je pamtio, mada je od sela ostalo samo nešto prevrnutog kamenja i čađavih temelja. U dvorištu su podignuta vešala, a telo koje je sa njih visilo prekrivali su gavrani. Dok se Tirion približavao poleteli su u vazduh, krešteći i mlatarajući crnim krilima. On sjaha i pogleda ono što je ostalo od tela. Ptice su joj pojele usne, oči i većinu obraza, otkrivši tako u crveno obojene zube da se sablasno keze. „Soba, večera i krčag vina, to je bilo sve što sam tražio“, podseti je on, uz prekoran uzdah.

Momci oklevajući izadoše iz štale da im se pobrinu za konje. Šaga nije hteo da da svoga. „Momak ti neće ukrasti kobilu“, uveravao ga je Tirion.

„Samo hoće da joj da zobi i vode i da je otimari.“ I Sagi bi timarenje dobro došlo, ali se nije činilo da bi mu to trebalo reći. „Imaš moju reč, konjima ništa neće nedostajati.“

Streljajući pogledom, Šaga pusti uzde. „Ovo je konj Šage, sina Dolfovog“, zagrne on na konjušara.

„Ako ti ga ne vrati, odseći ćeš mu muškost i daćeš je kozama“, obeća Tirion. „Ako budeš mogao da ih nađeš.“

Dvojica kućnih gardista s grimiznim plaštovima i lavljim kacigama stajala su na ulazu krčme. Tirion prepozna njihovog kapetana. „Moj otac?“

„U zajedničkoj prostoriji, moj gospodaru.“

„Moji ljudi će hteti mesa i medovine“, reče mu Tirion. „Postaraj se da ih dobiju.“ On uđe u krčmu, i tamo bi otac.

Tivin Lanister, gospodar Livačke stene i zaštitnik Zapada, bio je čovek pedesetih godina, ali čvrst kao dvadesetogodišnjak. Čak i dok je sedeo, bio je visok, dugačkih nogu, širokih ramena, ravnog stomaka. Ruke su mu bile žilave i mišićave. Kada je nekada gusta zlatna kosa počela da ga napušta, naredio je berberinu da mu obrije glavu; lord Tivin nije bio pristalica polovičnih rešenja. Brijao je i brkove i bradu, ali je ostavljao zaliske, dva velika žbuna čupavih zlatnih malja koje su mu prekrivale skoro čitave obraze, od uha do vilice. Oči su mu bile bledozelene, prošarane zlatnim. Luda luđa od ostalih jednom se našalila kako je čak i govno lorda Tivina prošarano zlatom. Neki kažu da je još uvek u životu,

duboko u utrobi Livačke stene.

Ser Kevan Lanister, jedini preživeli brat njegovog oca, delio je krčag vina sa lordom Tivinom kada je Tirion ušao u zajedničku prostoriju. Stric mu je bio debeljuškast i proćelav, s kratkom žutom bradom koja je pratila njegovu masivnu vilicu. Ser Kevan ga je prvi ugledao. „Tirione“, reče on iznenađeno.

„Striče“, reče Tirion, klanjajući se. „I moj gospodaru oče. Pravo je zadovoljstvo zateći vas ovde.“

Lord Tivin se nije pomerio u stolici, ali je dugo i pažljivo osmotrio svog sina kepeca. „Vidim da su glasine o tvom odlasku bile neosnovane.“

„Žao mi je što sam te razočarao, oče“, reče Tirion. „Ne moraš da skačeš da me zagriš, ne želim da se ušineš.“ On priđe njihovom stolu, prilično svestan kako se zbog zakržljalih nogu ljulja pri svakom koraku. Kad god bi očev pogled bio na njemu, postajao je neprijatno svestan svih svojih mana. „Lepo od tebe što si krenuo u rat zbog mene“, reče on dok se penjao na stolicu i služio očevim pivom.

„Svega mi, ti si ovo i započeo“, odgovori lord Tivin. „Tvoj brat Džejmi nikada ne bi dozvolio da ga tek tako zarobi jedna žena.“

„Vidiš, to je jedna od razlika između Džejmija i mene. Ne znam da li si primetio, on je i nešto viši.“

Otac mu nije obratio pažnju na tu duhovitost. „Posredi je bila čast naše kuće. Nisam imao izbora do da krenem. Niko ne sme nekažnjeno da prolije lanistersku krv.“

„Čuj moju riku“, reče Tirion, kezeći se. Lanisterske reči. „Ako ćemo pravo, ni kap moje krvi nije prolivena, mada je jednom ili dvaput bilo stani-pani. Morek i Džik su poginuli.“

„To znači da ćeš sad od mene tražiti nove ljude.“

„Nemoj da se naprežeš, oče, nabavio sam svoje sopstvene.“ On otpi gutljaj piva. Bilo je smeđe i gorko, tako gusto da je skoro moglo da se žvaće. Zapravo, veoma dobro. Prava šteta što je otac obesio krčmaricu. „Kako ti ide rat?“

„Dosta dobro, za sada. Ser Edmur je rasuo male odrede vitezova po svojoj granici da bi sprečio naše upade, i tvoj gospodar otac i ja uspeli smo da ih uništimo jedan po jedan, pre nego što su stigli da se ujedine“, odgovori stric.

„Tvoj brat se ovenčao slavom“, reče mu otac. „Razbio je lordove Vensa i Pajpera kod Zlatnog zuba, i naišao na ujedinjenu silu Tulija pod zidinama Brzorečja. Lordovi sa Trozupca su strašno poraženi. Ser Edmur Tuli je zarobljen, zajedno sa mnoštvom njegovih vitezova i vazala. Lord Blekvud je odveo šaćicu preživelih nazad u Brzorečje, gde ih Džejmi drži pod opsadom. Ostali su se razbežali po svojim utverdama.“

„Tvoj otac i ja smo krenuli od jedne do druge“, reče ser Kevan. „Pošto lord Blekvud nije bio tu, Gavrangrana je odmah pala, a ledi Vent je predala Harendvor budući da nije imala dovoljno ljudi za odbranu. Ser Gregor je popalio Pajpere i Brekene...“

„Što znači da vam više niko ne stoji na putu?“, upita Tirion.

„Ne baš“, reče ser Kevan. „Malisteri još drže Vodogled, a Valder Frej sakuplja vojsku kod Blizanaca.“

„Nije bitno“, reče lord Tivin. „Frej izlazi na bojište tek kada se u vazduhu oseti miris pobede, a sada može da omiriše samo propast. A Džejsonu Malisteru nedostaje snage da se sam bori. Kad Džejmi jednom zauzme Brzorečje, obojica će veoma brzo pognuti šije. Ovaj rat je gotov, sem ako na nas ne krenu Starkovi ili Erini.“

„Da sam na tvom mestu, ne bih se preterano brinuo oko Erina“, reče Tirion. „Starkovi su nešto drugo. Lord Edard...“

„...je naš talac“, reče mu otac. „On neće predvoditi vojske, pošto trune u tamnici pod Crvenom tvrđavom.“

„Neće“, složi se ser Kevan, „ali je njegov sin digao vojsku i sedi u Kejlinovom šancu okružen snažnom silom.“

„Nijedan mač nije jak dok se ne prekali“, objavi lord Tivin. „Mali Stark je dete. Sigurno mu se zvuk ratnih rogova i prizor barjaka kako vijore na vetru veoma sviđaju, ali se sve to na kraju svodi na kasapnicu. Sumnjam da on za nju ima stomak.“

Jeste postalo zanimljivo u njegovom odsustvu, pomisli Tirion. „A šta naš neustrašivi monarh radi dok se na sve strane dešavaju te 'kasapnice'?“, upita on. „Kako je moja ljupka i ubedljiva sestra uspela da ubedi Roberta da baci u tamnicu svog dragog prijatelja Neda?“

„Robert Barateon je mrtav“, reče mu otac. „U Kraljevoj Luci vlada tvoj sestrić“

E, to je već iznenadilo Tiriona. „Moja sestra, hoćeš da kažeš.“ On otpi još gutljaj piva. Kraljevstvo će se bitno promeniti kada njime bude vladala Sersei umesto njenog muža.

„Ako imaš nameru da budeš koristan, daću ti zapovedništvo“, reče mu otac. „Mark Pajper i Karil Vens lutaju našom pozadinom i pljačkaju naše zemlje s one strane Crvenog kraka.“

Tirion coku usnama. „Kako ih samo nije sramota, da uzvraćaju udarac. Obično bih rado kaznio takvu drskost, ali sad zaista imam drugde prečeg posla.“

„Stvarno?“ Lord Tivin nije bio impresioniran. „Imamo i neke ostatke zamisli Neda Starka koje ometaju naše družine za sakupljanje hrane. Berik Donderion, neki mladi neznatni lord sa iluzijama o viteštvu. Sa sobom ima onog debelog cirkusanta od sveštenika, onog što voli da pali svoj mač. Misliš li da si u stanju da se usput postaraš za njih? A da pri tom ne napraviš od svega potpuni cirkus?“

Tirion obrisa usta dlanom i nasmeši se. „Oče, srce mi igra kad pomislim da mi poveravaš... koliko, dvadeset ljudi? Pedeset? Da li si siguran da možeš toliko da odvojiš? Pa, nije bitno. Ako nađem na Torosa i lorda Berika, isprašiću im tureve obojici“ On siđe sa stolice i odgega se do police na kojoj se, okružena voćem, nalazila velika kriška buđavog sira. „Prvo, međutim, moram da ispunim neka svoja

obećanja“, reče dok je odsecao sebi komad. „Trebaće mi tri hiljade kaciga i isto toliko verižnjača, kao i mačevi, koplja, čelični vrhovi za koplja, maljevi, ratne sekire, štitnici za grla, ruke i noge, grudni oklopi, kola da sve to prenesu.“

Vrata iza njega se uz tresak otvoriše, tako silovito da Tirion zamalo ispusti sir. Ser Kevan proklinjući skoči kad je kapetan garde proleteo kroz sobu i udario u kamin. Dok je padao u hladni pepeo, iskrivljene lavlje kacige, Šaga mu polomi mač preko kolena debelog kao panj, baci komade na zemlju i uđe u zajedničku prostoriju. Pred njim je lebdeo njegov nepodnošljiv smrad, prodorniji od sira, i u zatvorenoj prostoriji, nepodnošljiv. „Mali crvendaću“, zaurla on, „kad sledeći put isučesh čelik na Šagu, sina Dolfovog, odseći ću ti muškost i potom je ispeći.“

„Kako to sad, a gde su koze?“, reče Tirion, zagrizavši sir.

Ostali gorštaci udoše za Sagom. I Bron je bio s njima. Plaćenik pomireno slegnu ramenima u Tirionovom pravcu.

„Ko ste vi?“, upita lord Tivin, hladan kao sneg.

„Oni su me dopratili kući, oče“, objasni Tirion. „Mogu li da ih zadržim? Ne jedu mnogo.“

Niko se nije osmehnuo. „S kojim pravom, divljaci, upadate na naše većanje?“, zapita strogo ser Kevan.

„Divljaci, niskozemčje?“, Kon bi možda bio naočit, kada bi ga neko okupao. „Mi smo slobodni ljudi, a slobodni ljudi s punim pravom učestvuju na svim ratnim većanjima.“

„Koji je od vas lavlji lord?“, upita Čela.

„Obojica su starci“, izjavi Timet, sin Timetov, koji još nije doživeo svoju dvadesetu.

Ser Kevanova ruka polete ka balčaku mača, ali mu brat stavi dva prsta na članak i čvrsto ga uhvati. Lord Tivin nije bio uznemiren. „Tirione, zar si zaboravio na manire? Ljubazno nas upoznaj s našim... uvaženim gostima.“

Tirion obliza prste. „Sa zadovoljstvom“, reče on. „Krasna devica je Čela, kći Čejkova od Crnih ušiju.“

„Ja nisam devica“, pobuni se Čela. „Moji sinovi su zajedno uzeli više od pedeset ušiju.“

„Neka uzmu još pedeset.“ Tirion se odgega od nje. „Ovo je Kon, sin Koratov. Šaga, sin Dolfov, je ovaj što izgleda kao Livačka stena, samo s kosom. Oni su Kamene vrane. Ovde je Ulf, sin Umarov od Mesečeve Braće, a ovo Timet, sin Timetov, crvena ruka Opečenih. A ovo je Bron, plaćenik, bez nekih posebnih lojalnosti. Već je dva puta prešao s jedne strane na drugu otkako ga poznajem; ti i on ćete se sjajno slagati, oče.“ Bronu i gorštacima reče: „Smem li da vam predstavim svog gospodara oca - Tivina, sina Tirosovog od kuće Lanistera, gospodara Livačke stene, zaštitnika Zapada, štita Lanisgrada i bivšu i buduću kraljevu desnu ruku.“

Lord Tivin ustade, dostojanstveno i s poštovanjem. „Čak i na zapadu znamo za

smelost ratničkih klanova iz Mesečevih planina. Šta vas je to dovelo ovamo dole iz vaših planina, moji gospodari?“

„Konji“, reče Šaga.

„Obećanje svile i čelika“, reče Timet, sin Timetov.

Tirion je upravo nameravao da ispriča ocu kako je predložio da pretvori Erinov dol u pustoš i zgarište, ali mu se prilika nije ukazala. Vrata se ponovo s treskom otvoriše. Glasnik kratko i s čuđenjem pogleda Tirionove gorštace i pade na koleno pred lordom Tivinom. „Moj gospodaru“, reče on, „ser Adam me šalje da javim kako vojska Starka kreće niz nasip.“

Lord Tivin Lanister se nije nasmešio. Lord Tivin se *nikada* nije smešio, ali je Tirion naučio da tumači raspoloženja svog oca i jasno je video zadovoljstvo na njegovom licu. „Znači, vučje štene je izašlo iz jazbine da se poigra s lavovima“, reče on glasom punim tihog zadovoljstva. „Odlično. Vрати se ser Adamu i reci mu da se povlači. Neka ne stupa u bitku sa severnjacima dok mi ne dođemo, ali hoću da ne da mira njihovim bokovima i da ih odvlači dalje na jug.“

„Biće tvoja volja.“ Glasnik izađe.

„Ovde imamo dobar položaj“, ukaza ser Kevan. „Blizu gaza, okružen jamama i koljem. Ako dolaze na jug, ja kažem, nek dođu, i nek se slome o nas.“

„Dečak će možda oklevati, ili će ga kuraž napustiti kada vidi koliko nas ima“, odgovori lord Tivin. „Što pre slomimo Starkove, pre ću moći da se pozabavim Stanisom Barateonom. Recі bubnjarima da oglase zbor, i pošalji glas Džejmiju da krećem na Roba Starka.“

„Razumem“, reče ser Kevan.

Tirion je s mračnom očaranošću posmatrao kako mu se otac okreće ka poludivljim gorštacima. „Priča se da su ljudi iz gorštačkih klanova ratnici bez straha.“

„Istinito se priča“, odgovori Kon od Kamenih vrana.

„I žene“, doda Čela.

„Jašite sa mnom protiv mojih neprijatelja, i dobićete sve što vam je moj sin obećao, i još i više“, reče im lord Tivin.

„Hoćeš da nam platiš onim što je već naše?“, reče Ulf, sin Umarov. „Treba nam očevo obećanje iako već imamo sinovljevo?“

„Ništa nisam rekao o *potrebi*“, odgovori lord Tivin. „Moje reči su bile ljubaznost, i samo to. Ne morate da nam se pridružite. Ljudi iz zimskih zemalja sazđani su od gvožđa i leđa, i čak i moji najsmeliji vitezovi boje se da se sa njima suoče.“

O, *veoma vešto*, pomisli Tirion, iskrivljeno se osmehnuvši.

„Opečeni se ne boje ničega. Timet, sin Timetov, jahaće sa lavovima.“

„Gde god jašu Opečeni, Kamene vrane stižu pre njih“, objavi Kon žustro. „I mi jašemo.“

„Šaga, sin Dolfov, odseći će im muškost i dati vranama.“

„Jahaćemo sa tobom, lavlji lorde“, složi se Čela, kći Čejkova, „ali samo ako tvoj sin polutan ide sa nama. On se zadihao obećavajući. Sve dok ne budemo imali čelik koji nam je obećao, njegov život je naš.“

Lord Tivin okrenu svoje zlatom prošarane oči ka svom sinu.

„Kakva radost“, osmehnu se Tirion umorno, pomiren sa sudbinom.

SANSA

Zidovi prestone odaje bili su ogoljeni, tapiserije sa prizorima iz lova koje je voleo kralj Robert skinute su i naslagane na neurednu gomilu u uglu.

Ser Mendon Mur otišao je da zauzme svoje mesto pod prestolom kraj druge dvojice vitezova iz Kraljeve garde. Sansa je ostala kraj vrata, po prvi put bez straže. Kraljica joj je dala slobodu da se kreće po zamku, kao nagradu što je bila dobra, ali ju je ipak stalno neko pratio. „Počasna straža za moju buduću kćer“, zvala ih je kraljica, ali se Sansa nije osećala počastvovano.

„Sloboda kretanja po zamku“ značila je da je mogla da ide kud god bi poželela po Crvenoj tvrđavi, pod uslovom da obeća da neće odlaziti iza zidova, što je Sansa veoma rado učinila. Ionako nije mogla da ode iza zidova. Pred kapijom su u svako doba dana i noći stražarili zlatni plaštovi Dženosa Slinta, a tu je uvek bilo i lanisterskih kućnih gardista. Osim toga, čak i kada bi mogla da napusti zamak, kuda bi otišla? Bilo joj je dovoljno što je mogla da šeta u dvorištu, bere cveće u Mirelinoj bašti i posećuje obredište da se moli za oca. Ponekad se molila i u bogošumi, pošto su se Starkovi klanjali starim bogovima.

Ovo je bilo prvo dvorsko zasedanje Džofrijeve vladavine, tako da se Sansa nemirno osvrkala. Niz lanisterskih kućnih gardista stajao je pod zapadnim prozorima, niz gradskih stražara u zlatnim plaštovima pod istočnim. Od običnih građana i kmetova nije bilo ni traga, ali se pod galerijom roj malih i velikih lordova nemirno komešao. Nije ih bilo više od dvadeset, dok je na kralja Roberta obično čekalo i više od sto.

Sansa se umeša među njih, tiho se pozdravljajući dok se probijala napred. Prepoznala je tamnopuslog Džalabara Ksoa, mračnog ser Arona Santagara, Užasnog i Slinavog, blizance Redvine... samo što kao da niko nije prepoznavao *nju*. Ili ako jesu, klonili su je se kao da ima sivu kugu. Bolešljivi lord Džajlz pokrio je lice kada mu je prišla i odglumio napad kašlja, a kada je smešni pijani ser Dontos krenuo da joj se javi, ser Belon Svon mu je nešto prošaptao na uho i on se okrenuo.

A toliko njih je nedostajalo. Gde li su ostali nestali, pitala se Sansa. Uzalud je tražila neko prijateljsko lice. Niko nije hteo da je pogleda u oči. Kao da je postala duh, mrtva pre vremena.

Velemeštar Piseli sedeo je sam za večničkim stolom, naizgled usnuo, ruku sklopljenih preko brade. Ona vide kako lord Varis bešumno i žurno ulazi u dvoranu. Trenutak kasnije, kroz stražnja vrata uđe i lord Beliš, osmehujući se. On prijateljski procaska sa ser Belonom i ser Dontosom dok je prolazio ka stolu. Sansi se stomak nemirno zgrči. *Ne treba da se bojim*, reče ona sebi. *Nemam čega da se bojim, sve će biti dobro, Džof me voli, i kraljica me voli, sama mi je to rekla.*

Odjeknu najavljičev glas. „Poklonite se njegovom veličanstvu, Džofriju od kuća Barateona i Lanistera, prvom svog imena, kralju Andala, Rojnara i Prvih ljudi

i gospodaru Sedam kraljevstava. Poklonite se njegovoj majci, Sersei od kuće Lanistera, kraljici namesnici, svetlu Zapada, zaštitnici čitavog kraljevstva.“

Ser Baristan Selmi ih uvede, veličanstven u belom oklopu. Ser Aris Oukhart je pratio kraljicu, dok je ser Boros Blunt koračao kraj Džofrija, tako da su sada u dvorani bila šestorica kraljevih gardista, svi Beli mačevi sem Džejmija Lanistera. Njen princ - ne, sada njen *kralj* - preskoči dve po dve stepenice do Gvođenog prestola, dok mu je majka sedala sa većnicima. Džof je na sebi imao bogati crni somot prošaran grimizom, svetlucavi plašt od zlatnih niti visokog okovratnika, a na glavi zlatnu krunu optočenu rubinima i crnim dijamantima.

Kada se Džofri okrenu da osmotri prisutne, pogled mu se srete sa Sansinim. On se nasmeši, sede i progovori. „Kraljeva je dužnost da kazni neverne i nagradi odane. Velemeštre Piseli, naređujem ti da pročitaš moje odluke.“

Piseli ustade. Na sebi je imao veličanstvenu odoru od debelog crvenog somota, sa okovratnikom od hermelina i sjajnim zlatnim kopčama. Iz širokog rukava, teškog od zlatnog poruba, on izvuče pergament, razmota ga i poče da čita dugačak niz imena, naređujući svakome poimence da u ime kralja i Veća dođe i zakune se na vernost Džofriju. U suprotnom, biće proglašeni izdajnicima, njihove titule i imanja pripašće kruni.

Od imena koja je pročitao, Sansi zastade dah. Lord Stanis Barateon, njegova gospa supruga, njegova kći. Lord Renli Barateon. Oba lorda Rojsa i njihovi sinovi. Ser Loras Tirel. Lord Mejs Tirel, njegova braća, stričevi, sinovi. Crveni sveštenik Toros od Mira. Lord Berik Donderion. Ledi Liza i njen sin, mali lord Robert. Lord Hoster Tuli, njegov brat ser Brinden, njegov sin ser Edmur. Lord Džejson Malister. Lord Bris Keron od Krajina. Lord Titos Blekvud. Lord Valder Frej i njegov naslednik ser Stevron. Lord Keril Vens. Lord Džonos Breken. Ledi Šela Vent. Doran Martel, princ od Dorne i svi njegovi sinovi. *Koliko ih je samo*, pomisli ona dok je Piseli čitao i čitao, *trebate čitavo jato gavrana da pošalje te naredbe*.

A napokon, skoro pred sam kraj, dođoše imena kojih se Sansa najviše bojala. Ledi Kejtlin Stark. Rob Stark. Brendon Stark, Rikon Stark, Arja Stark. Sansa priguši uzdah. *Arja*. Hteli su da Arja dođe i zakune se na vernost... to sigurno znači da joj je sestra pobegla galijom, mora da je do sada već na sigurnom, u Zimovrelu...

Velemeštar Piseli smota spisak, zavuče ga u levi rukav i iz desnog izvadi novi pergament. Nakašlja se i nastavi. „Umesto izdajnika Edarda Starka, veličanstvo želi da Tivin Lanister, gospodar Livačke stene i zaštitnik Zapada, preuzme titulu kraljeve desne ruke, da govori njegovim glasom, da vodi njegove vojske protiv neprijatelja i da sprovodi njegovu kraljevsku volju. Tako je odlučio kralj. Malo veće se slaže.

„Umesto izdajnika Stanisa Barateona, veličanstvo želi da njegova gospa majka, kraljica namesnica Sersei Lanister, koja je uvek bila njegov najpouzdaniji oslonac, zauzme mesto u Malom veću, i pomogne mu da vlada mudro i pravedno. Tako je

odlučio kralj. Malo veće se slaže.“

Sansa ču tihi žagor među lordovima koji su je okruživali, ali on brzo utihnu. Piseli nastavi.

„Želja je njegovog veličanstva i da njegov odani sluga Dženos Slint, zapovednik Gradske straže Kraljeve Luke, smesta bude proizveden u titulu lorda i dobije drevni zamak Harendvor i sve pripadajuće mu posede i prihode, i da njegovi sinovi i unuci drže te časti nakon njega, dok je sveta i veka. Njegova naredba je još i da *lord* Slint smesta zauzme mesto u Malom veću, da bi pomogao u upravljanju kraljevstvom. Tako je odlučio kralj. Malo veće se slaže.“

Sansa krajičkom oka vide komešanje kada Dženos Slint uđe u odaju. Ovog puta je žamor bio glasniji i ljući. Ponosni lordovi, čije su kuće vodile poreklo hiljadama godina unazad, nerado su pravili mesta za pročelavog, žabi sličnog neplemića dok je prolazio kroz njih. Zlatne krljušti bile su našivene na crni somot njegovog dubleta i tiho su zveckale sa svakim korakom. Plašt mu je bio od kariranog crno-zlatnog satena. Dva ružna momka koji su mu sigurno bili sinovi išla su pred njim, s mukom noseći teški metalni štit visok kao i oni sami. Za svoj simbol odabrao je krvavo koplje, zlatno na noćnocrnom polju. Sansa se naježi kada ga ugleda.

Dok je lord Slint zauzimao svoje mesto, velemeštar Piseli nastavi. „Na kraju, u ovim vremenima nemirnim i smutnim, nakon nedavne smrti neprežaljenog Roberta, Veće smatra da su život i bezbednost kralja Džofrija od najveće važnosti...“ On pogleda kraljicu.

Sersei ustade. „Ser Baristane Selmi, priđi.“

Ser Baristan je stajao u podnožju Gvozdenog prestola, miran kao kip, ali sada pade na jedno koleno i obori glavu. „Veličanstvo, zapovedaj.“

„Ustani, ser Baristane“, reče Sersei Lanister. „Skini kacigu.“

„Moja gospo?“ Ustajući, stari vitez skide svoju belu kacigu, mada nije shvatao zašto.

„Služio si kraljevstvo dugo i verno, dobri viteže, i svaki čovek i žena u Sedam kraljevstava duguje ti zahvalnost. Ali se sada bojim da je tvojoj službi došao kraj. Kralj i veće žele da odložiš svoje teško breme.“

„Moje... breme? Bojim se da... ja ne...“

Novoproizvedeni lord Dženos Slint progovori, teškim i prostim glasom. „Veličanstvo pokušava da ti kaže kako si oslobođen dužnosti zapovednika Kraljeve garde.“

Visoki belokosi vitez kao da se smanjivao dok je stajao pred njima, jedva dišući. „Veličanstvo“, reče on napokon. „Kraljeva garda je zakleto bratstvo. Samo smrt može osloboditi lorda zapovednika njegovog svetog zaveta.“

„Čija smrt, ser Baristane?“ Kraljičin glas bio je mek kao svila, ali su joj se reči jasno čule u čitavoj dvorani. „Tvoja ili tvog kralja?“

„Dozvolio si pogibiju mog oca“, reče Džofri sa Gvozdenog prestola, optužujući. „Previše si star da bi bilo koga štitio.“

Sansa je posmatrala viteza kako se zagledao u svog novog kralja. Uprkos godinama, nikada joj nije delovao staro, sve do sada. „Veličanstvo“, reče on. „Izabran sam među Bele mačeve u svojoj dvadeset i trećoj godini. To je bilo sve o čemu sam sanjao, otkako sam prvi put uzeo mač u ruke. Odrekao sam se svog porodičnog zamka. Devojka kojom je trebalo da se oženim udala se za mog rođaka umesto za mene, nije mi bila potrebna zemlja, niti sinovi, želeo sam život posvećen kraljevstvu. Ser Džerold Hajtauer lično primio je moju zakletvu... da čuvam kralja svom snagom... da dam svoju krv za njegovu... borio sam se zajedno sa Belim Bikom i princom Leuinom od Dorne... zajedno sa ser Arturom Dejnom, Jutarnjim Mačem. Pre nego što sam služio tvog oca, štitio sam kralja Erisa i njegovog oca Džeherisa pre njega... tri kralja...“

„A svi su mrtvi“, ubaci Maloprstić.

„Tvoje vreme je prošlo“, objavi Sersei Lanister. „Džofriju trebaju mladi i snažni ljudi. Veće je odlučilo da će ser Džejmi Lanister zauzeti tvoje mesto lorda zapovednika zakletog bratstva Belih mačeva.“

„Kraljeubica“, reče ser Baristan, glasa grubog od prezira. „Lažni vitez koji je opoganio svoj mač krvlju kralja koga se zakleo da štiti.“

„Pažljivo biraj reči, ser“, upozori kraljica. „Govoriš o mom voljenom bratu, krvi kraljeve krvi.“

Lord Varis progovori, blaže od ostalih. „Mi nismo nezahvalni za tvoju službu, dobri viteže. Lord Tivin Lanister se velikodušno složio da ti da povelik komad zemlje severno od Lanisgrada, kraj mora, sa zlatom i dovoljno ljudi da sagradiš čvrstu tvrđavu i slugama koji će paziti na sve tvoje potrebe.“ Ser Baristan ga prodorno pogleda. „Dvor da u njemu umrem, i ljude da me sahrane. Hvala vam, moji gospodari... ali pljujem ja na vaše sažaljenje.“ On otkopča broš koji mu je držao plašt oko vrata i teška bela odora skliznu mu s ramena i pade kraj nogu. Kaciga mu resko udari o pod. „Ja sam vitez“, reče im i raskopča grudni oklop, pa pusti i njega da padne. „Umreću kao vitez.“

„Go vitez, izgleda“, dobaci Maloprstić.

Svi prasnuše u smeh, Džofri na prestolu, lordovi koji su stajali, Dženos Slint, kraljica Sersei, Sendor Klegani, čak i drugi ljudi iz Kraljeve garde, petorica koja su mu do pre samo trenutak bila braća. *Sigurno to najviše boli*, pomisli Sansa. Saosećala je sa hrabrim starcem koji je stajao osramoćen i crvenog lica, previše besan da govori. Konačno, on isuka svoj mač.

Sansa ču nekoga kako naglo udiše vazduh. Ser Boros i ser Merin zakoračiše da mu se suprotstave, ali ih ser Baristan zaledi u mestu pogledom iz koga je kipteo prezir. „Ne bojte se, vitezovi, kralj vam je bezbedan... ne zahvaljujući vama. Čak i sada, mogao bih da vas posečem svu petoricu, kao što nož seče sir. Ako ćete služiti pod Kraljeubicom, nijedan od vas ne zavređuje da nosi belo.“ On baci mač u podnožje Gvozdenog prestola. „Na, dečake. Pretopi ga i dodaj ga ostalima, ako hoćeš. Više će ti koristiti nego mačevi ove petorice. Možda se lord Stanis nabode

na njega kada ti bude seo na presto.“ Dugo je prolazio dvoranom ka izlazu, koraci su mu glasno odzvanjali i odjekivali o gole kamene zidove. Lordovi i gospe se razmakoše da ga propuste. Tek kada su paževi za njim zatvorili velika vrata od hrastovine i bronz, Sansa ponovo ču zvuke - tihe glasove, nelagodno mrmljanje, šušketanje hartija na večničkom stolu. „Rekao mi je *dečko*“, reče Džofri durljivo, zazvučavši mlađe od svojih godina. „I pričao je o stricu Stanisu.“

„Prazne priče“, reče evnuh Varis. „Bez značaja...“

„Možda će se urotiti s mojim stričevima. Hoću da ga uhvatite i ispitajte.“ Niko se nije pomerio. Džofri diže glas. „Rekao sam, *hoću da ga uhvatite!*“ Dženos Slint ustade od večničkog stola. „Moji zlatni plaštovi će se postarati za to, veličanstvo.“

„Dobro“, reče kralj Džofri. Lord Dženos izađe iz odaje, dok su ga ružni sinovi pratili trčećim korakom, vukući veliki metalni štit s grbom kuće Slinta.

„Veličanstvo“, Maloprstić podseti kralja. „Ako možemo da nastavimo, sedmorica su postala šestorica. Potreban nam je novi mač za tvoju Kraljevu gardu.“

Džofri se osmehnu. „Reci im, majko.“

„Kralj i veće odlučili su da u Sedam kraljevstava nema boljeg čoveka da čuva i brani njegovo veličanstvo od njegovog zakletog štita, Sendora Kleganija.“

„Kako ti se to dopada, Pseto?“, upita kralj Džofri.

Izraz Psetovog opečenog lica bilo je teško protumačiti. Dugo je razmišljao. „Zašto da ne? Nemam zemlju ili ženu kojih bih se odrekao, a koga bi bilo briga i da ih imam?“ Ispečena strana njegovih usta se iskrivi. „Ali, upozoravam te, neću da polažem nikakve zakletve.“

„Zakleta braća Kraljeve garde su oduvek bila vitezovi“, reče ser Boros odlučno.

„Više nisu“, reče Pseto svojim hrapavim dubokim glasom i ser Boros ućuta.

Kada kraljev najavljiivač iskorači, Sansa shvati da je čas gotovo kucnuo. Ona napeto poravna suknju. Bila je obučena u crninu, u znak poštovanja prema mrtvom kralju, ali se posebno potrudila da se ulepša. Odora joj je bila od svile boje slonovače, koju joj je kraljica poklonila, ona koju je Arja upropastila, ali ju je ona obojila u crno i mrlje se više uopšte nisu videle. Satima se dvoumila oko nakita i konačno odlučila za otmenu jednostavnost običnog srebrnog lančića.

Najavljiivačev glas se zaori. „Ako još neko u ovoj dvorani želi da nešto iznese pred veličanstvo, neka govori sada ili ode i ćuti.“

Sansa uzdrhta. *Sada*, reče ona sebi, *moram to učiniti sada. Bogovi, dajte mi hrabrosti*. Ona načini jedan korak, a onda još jedan. Lordovi i vitezovi se u tišini razmakoše da bi prošla, i ona oseti na sebi težinu njihovih pogleda. *Moram biti jaka kao moja gospa majka*. „Veličanstvo“, pozva ona slabašnim, drhtavim glasom.

Džofri je sa visina Gvozdenog prestola sve video bolje od ostalih u dvorani. I nju je prvi ugledao. „Priđi, moja gospo“, pozva on, osmehnut.

Njegov osmeh joj je dao hrabrosti, učinio je da se oseća lepom i snažnom. *On me voli, stvarno me voli.* Sansa diže glavu i krenu ka njemu, ni presporo ni prebrzo. Nije smela da im dozvoli da vide koliko je napeta.

„Ledi Sansa, od kuće Starka“, uzviknu najavljiivač.

Ona stade ispod prestola, na mestu gde je ser Baristanov beli plašt ležao na podu pored njegove kacige i grudnog oklopa. „Sansa, da li imaš nekog posla pred kraljem i većem?“, upita kraljica iz večničkog stola.

„Imam.“ Ona kleknu na plašt, da ne bi uprljala svoju odoru, i pogleda gore ka svom princu na njegovom strašnom prestolu. „Ako je veličanstvu po volji, tražim milost za mog oca, lorda Edarda Starka, koji je bio kraljeva desna ruka.“ Reči je uvežbala po stotinu puta.

Kraljica uzdahnu. „Sansa, razočaravaš me. Šta sam ti rekla o izdajničkoj krvi?“

„Tvoj otac je počinio teške i užasne zločine, moja gospo“, reče velemeštar Piseli poučitelno.

„Ah, sirotica mala“, uzdahnu Varis. „Ona je tek detence, moji gospodari, ne zna šta traži.“

Sansa je imala oči samo za Džofrija. *Mora da me čuje, mora*, pomisli ona. Kralj se promisekolji. „Neka govori“, naredi on. „Hoću da čujem šta ima da kaže.“

„Hvala ti, veličanstvo.“ Sansa se osmehnu, stidljivim tajnim osmehom, samo za njega. Slušao ju je. Znala je da će tako biti.

„Izdaja je opasan korov“, reče Piseli svečano. „Mora biti iščupan, iz korena, da se novi izdajnici ne bi namnožili kraj puta.“

„Da li poričeš zločine svoga oca?“, upita lord Beliš.

„Ne, moji gospodari.“ Sansa nije bila tako glupa. „Znam da on mora biti kažnjen. Sve što tražim je milosrđe. Znam da moj gospodar otac sigurno žali zbog onog što je učinio. On je bio desnica kralja Roberta, i voleo ga je, svi znate da ga je voleo. Nije želeo da bude desnica sve dok kralj nije to od njega tražio. Mora da su ga slagali. Lord Renli ili lord Stanis ili... ili *neko drugi*, mora da su ga slagali, inače...“

Kralj Džofri se naže napred, stežući naslone za ruke prestola. Slomljeni vrhovi mačeva štrčali su mu između prstiju. „Rekao je da ja nisam kralj. Zašto je to rekao?“

„Noga mu je bila slomljena“, odgovori Sansa gorljivo. „To ga je tako bolelo, meštar Piseli mu je davao makovo mleko, a kažu da se od makovog mleka glava ispuni oblacima. Inače to nikada ne bi rekao.“

Varis reče: „Vera jednog deteta... tako dirljiva nevinost... a ipak, ne kaže se uzalud da iz dečjih usta dolaze velike mudrosti.“

„Veleizdaja je veleizdaja“, smesta odgovori Piseli.

Džofri se nemirno ljuljao na prestolu. „Majko?“

Sersei Lanister je zamišljeno proučavala Sansu. „Ako lord Edard prizna svoj

zločin“, reče ona napokon, „znaćemo da se pokajao za svoje grehe.“

Džofri se diže. Molim te, pomisli Sansa, molim te, molim te, budi kralj kakav znam da jesi, dobar i pažljiv i plemenit, molim te. „Imaš li još nešto da kažeš?“, upita je on.

„Samo da... pošto me voliš, učini mi to, moj prinče“, reče Sansa.

Kralj Džofri je odmeri od glave do pete. „Tvoje nežne reči su me dirnule“, reče on otmeno, klimajući kao da hoće da kaže kako će sve biti dobro. „Uradiću to što tražiš... ali najpre tvoj otac mora da prizna. Mora da prizna i da kaže kako sam ja kralj, ili za njega neće biti milosti.“

„Hoće“, reče Sansa ustreptalog srca. „O, znam da hoće.“

EDARD

Slama na podu smrdela je na mokraću. Nije bilo prozora, kreveta, čak ni kible. Prišćao se zidova od bledocrvenog kamena prošaranog mrljama plesni, sivih iskrzanih drvenih vrata, četiri pedlja debelih i okovanih gvožđem. Video ih je nakratko, u deliću trena, kada su ga ubacili unutra. Nakon što su se vrata za njim zalupila, više ništa nije video. Tama je bila potpuna. Kao da je bio slep.

Ili mrtav. Sahranjen sa svojim kraljem. „O, Roberte“, promrmlja on kada dodirnu hladni kameni zid. Noga ga je bolela pri svakom pokretu. Prisetio se kraljeve šale iz Zimovrela, dok su ih Kraljevi zime gledali hladnim kamenim očima. *Kralj jede*, rekao je Robert, *a desnica briše dupe*. Kako se samo smejao. A nije bio u pravu. *Kralj umre*, pomisli Ned Stark, *a desnicu sahrane*.

Tamnica se nalazila ispod Crvene tvrđave, dublje nego što se usuđivao da zamisli. Sećao se starih priča o Megoru Okrutnom, koji je pobio sve graditelje zamka da nikada ne bi otkrili njegove tajne.

Sve ih je proklinjao: Maloprstića, Dženosa Slinta i Zlatne plaštove, kraljicu, Kraljeubicu, Piselija i Varisa i ser Baristana, čak i lorda Renlija, Robertovog rođenog brata, koji je pobegao kada mu je bio najpotrebniji. Ali je, ipak, najviše krivio *sebe*... „*Budalo*“, viknuo je u tamu, „triput prokleta slepa budalo.“

Lice Sersei Lanister plovilo mu je pred očima u tami. Kosa joj je bila puna sunca, ali joj je osmeh bio podsmešljiv. „U igri prestola postoje samo pobednici i pokojnici“, šaputala je. Ned je igrao i izgubio, a njegovi ljudi su sopstvenim životima platili cenu njegove gluposti.

Kada bi pomislio na kćeri, pozeleo bi da zaplače, ali suze nisu dolazile. Čak i sada, bio je Stark od Zimovrela, i bol i gnev bili su zamrznuti duboko u njemu.

Ako bi se sasvim smirio, noga ga nije toliko bolela, tako da se trudio da leži nepomično. Koliko vremena je tako proveo, to nije mogao da odredi. Nije bilo sunca ni meseca. Nije mogao da vidi ni da beleži po zidovima. Spavao je i budio se i ponovo spavao. Nije znao šta je bolnije, buđenje ili snevanje. Kada je spavao, sanjao je: mračne košmame snove o krvi i pogaženim obećanjima. Kada se budio, nije mu bilo druge nego da razmišlja, a budne misli bile su mu gore od košmara. Pomisao na Ket bolela je kao udarac biča. Pitao se gde je ona i šta radi. Pitao se da li će je ikada više videti.

Sati su se pretvarali u dane, ili se bar tako činilo. Osećao je tup bol u slomljenoj nozi, svrab pod gipsom. Kada bi dodirnuo butinu, osetio bi vrelinu. Jedinu zvuk bilo je njegovo disanje. Nakon nekog vremena počeo je naglas da govori, samo da bi čuo nečiji glas. Sačinio je planove da održi razum, da u tami izgradi zamkove nade. Robertova braća bila su na slobodi, dizali su vojske na Zmajkameni i u Krajoluju. Alin i Harvin će se vratiti u Kraljevu Luku s ostatkom njegove kućne garde kada jednom završe sa ser Gregorom. Kejtlin će podići sever kada čuje

vesti, a pridružiće joj se i lordovi sa reka i iz Dola.

Shvatio je da sve više razmišlja o Robertu. Video je kralja - onakvog kakav je bio u cvetu mladosti, visok i naočit, sa velikom rogatom kacigom na glavi i buzdovanom u ruci, uzdignut u sedlu poput božanstva. Čuo je smeh u tami, video oči, plave i bistre kao gorska jezera. „Pogledaj nas, Nede“, govorio je Robert. „Bogovi, kako nam se to desilo? Ti ovde, a mene ubila svinja. A jednom smo zajedno osvojili presto...“

Izneverio sam te, Roberte, pomisli Ned. Nije mogao da izrekne reči. Lagao sam te, sakrio sam istinu. Pustio sam da te ubiju.

Kralj ga je čuo. „Ti, ludo ukočena“, promrmljao je, „bio si previše gord da bi čuo. Da li se ponos jede, Starku? Da li će čast zaštititi tvoju decu?“ Pukotine mu se pojaviše na licu, koža poče da se ljušti, i on strgnu masku. To uopšte nije bio Robert; bio je to Maloprstić, pakosno nasmejan, podrugljiv. Kada je zaustio da nešto kaže, laži mu se pretvoriše u bledosive moljce i uzleteše.

Ned je bio u polusnu kada se začuše koraci u hodniku. Isprva je mislio da sanja; prošlo je toliko vremena od kada je poslednji put čuo neki drugi zvuk sem svog glasa. Ned je do tada već bio u groznici, noga ga je tupo i uporno bolela, usne su mu bile ispucale i suve. Kada se teška drvena vrata otvoriše, oči ga zaboleše od iznenadnog svetla.

Tamničar mu pruži krčag. Glina je bila hladna i orošena. Ned ga zgrabi obema rukama i željno otpi. Voda mu poteče niz usta i bradu. Pio je dok mu se ne učini da će mu pozliti. „Koliko dugo...?“, upita slabašno kada više nije mogao da pije.

Tamničar je bio strašilo od čoveka, pacovskog lica i otrcane brade, obučen u verižnjaču i kratak kožni ogrtač. „Bez priče“, reče on dok je otimao krčag iz Nedovih ruku.

„Molim te“, reče Ned, „moje kćeri...“ Vrata se zalupiše. On zatrepta kada svetlo nestade, spusti glavu na grudi i sklupča se na slami. Više nije smrdela na mokraću i izmet. Više uopšte nije imala mirisa.

Više nije razlikovao san i javu. Sećanja su mu se u tami prikradala, živa kao snovi. Bila je godina lažnog proleća, i ponovo mu je bilo osamnaest, išao je iz Gnezda sokolovog na turnir u Harendvor. Video je tamno zelenilo trave i mirisao polen na vetru. Topli dani, sveže noći i slatki ukus vina. Sećao se Brendonovog smeha i Robertove divljačke odvažnosti u borbi do poslednjeg, kako se smeja dok je na sve strane zbacivao ljude iz sedla. Sećao se Džejmija Lanistera, zlatnog mladića u belom oklopu, kako kleči u travi ispred kraljevog šatora i polaže zakletvu da će braniti kralja Erisa. Nakon toga, ser Ozvel Vent mu je pomogao da ustane, a Beli Bik lično, lord zapovednik ser Džerold Hajtauer, stavio mu je na ramena snežnobeli plašt Kraljeve garde. Sva šestorica Belih mačeva bila su prisutna da pozdrave svog novog brata.

Ali kada je turnir počeo, dan je pripao Regaru Targarjenu. Prestolonaslednik je na sebi imao oklop u kome će i umreti: svetlucavi crni čelik sa troglavim zmajem

svoje kuće izrađenim od rubina na grudima. Pero od grimizne svile vijorilo se za njim kada je jahao, i činilo se da druga koplja ne mogu ni da ga dodirnu. Brendon je pao pred njim, i Bronzani Jon Rojs, i veličanstveni ser Artur Dejn, Jutarnji Mač.

Robert se šalio sa Džonom i starim lordom Hanterom, dok je princ obilazio polje nakon što je u poslednjoj borbi savladao ser Baristana Selmija i osvojio pobjedničku krunu. Ned se sećao trena kada je sav smeh zamro, kada je princ Regar Targarjen poterao konja kraj svoje žene, dornske princeze Elije Martel, da bi stavio lovorike za kraljicu lepote u Lijenino krilo. Još i sad je mogao da ga vidi: venac od zimskih ruža, plav kao mraz.

Ned pruži ruku da uhvati cvetnu krunu, ali je pod bledoplavim laticama vrebalo trnje. Osetio je kako mu razdire kožu, oštro i okrutno, video tanak mlaz krvi kako mu curi niz prste, i tada se probudio, tresući se u tami.

Obećaj mi, Nede, šaputala mu je sestra s krvave postelje. Ona je volela miris zimskih ruža.

„Spasite me bogovi“, zajecao je Ned. „Gubim razum.“

Bogovi ga ne udostojiše odgovora.

Svaki put kada mu je ključar donosio vodu, on bi rekao sebi da je prošao dan. U početku je molio čoveka za neke vesti o kćerima i svetu van njegove ćelije. Stenjanje i udarci bili su jedini odgovori. Kasnije, kada su počeli grčevi u želucu, molio je za hranu. Bilo je svejedno; nije je dobijao. Možda su Lanisteri nameravali da ga na smrt izgladne. „Ne“, rekao je sebi. Da je Sersei želela njegovu smrt, bio bi posečen u prestonoj dvorani zajedno sa svojim ljudima. Htela ga je živog. Slabog, očajnog, ali živog. Kejtlin je držala njenog brata; nije se usuđivala da ga ubije, da ne bi i Bauk ostao bez glave.

Pred vratima ćelije začu sa zveckanje gvozdениh lanaca. Dok su se vrata odškrinjavala, Ned se odgumu od vlažnog zida i nagnu se ka svetlosti. Žmirnu od bleska baklje. „Hrane“, zastenja on.

„Vina“, odgovori glas. To nije bio pacoliki; ovaj tamničar bio je puniji, niži, mada je nosio isti kratki kožni ogrtač i šiljastu plitku kacigu. „Pij, lorde Edarde.“ On gurnu mešinu sa vinom u Nedove ruke.

Glas je bio čudno poznat, ali je Nedu ipak trebao koji tren da ga prepozna. „Varise?“, reče on ošamućeno kada mu to pođe za rukom. On dodirnu čovekovo lice. „Ne... ne sanjam ovo. Ti si stvarno tu.“ Evnuhovi punački obrazi bili su obrasli tamnom čekinjastom bradom. Ned oseti grube malje pod prstima. Varis se pretvorio u sedog ključara, praćenog smradom znoja i uskislog vina. „Kako si uspeo... kakav si ti to čarobnjak?“

„Žedan“, odgovori Varis. „Pij, moj gospodaru.“

Nedove ruke šepRTLjale su oko mešine. „Da li je ovo isti otrov koji si dao Robertu?“

„Grešiš dušu“, reče Varis tužno. „Zaista, evnuha niko ne voli. Daj mi mešinu.“ On otpi, i tanki crveni mlazevi pocuriše mu iz uglova punačkih usana. „Nije baš

ona berba kojom si me ponudio na noć turnira, ali otrov sigurno nije“, završi on, brišući usne. „Evo.“

Ned pokuša gutljaj. „Talog... gorak je.“ Osećao se kao da će smesta povratiti vino.

„Svaki čovek mora da proguta i gorko, uz slatko. I veliki lordovi, kao i evnusi. Sada je došao i tvoj čas, moj gospodaru.“

„Moje kćeri...“

„Mlađa je umakla ser Merinu i pobegla“, reče mu Varis. „Nisam uspeo da je nađem. A ni Lanisteri. Eto i nečega što nije baš tako crno. Naš novi kralj je ne voli. Tvoja starija devojčica je još verena za Džofrija. Sersei je ne ispušta iz vida. Došla je pre neki dan na dvor da moli da te poštede. Prava šteta što nisi bio tamo, bio bi istinski dirnut.“ On se nagnu napred, s ozbiljnim izrazom lica. „Pretpostavljam da shvataš da si mrtav čovek, lorde Edarde?“

„Kraljica me neće ubiti“, reče Ned. Vrtelo mu se u glavi; vino je bilo jako, a on odavno ništa nije jeo. „Ket... Ket drži njenog brata...“

„*pogrešnog* brata“, uzdahnu Varis. „A više ga i ne drži, kad smo već tu. Pustila je da joj Bauk klizne kroz prste. Pretpostavljam da je do sada poginuo, negde u Mesečevim planinama.“

„Ako je tako, preseci mi grkljan i da završimo.“ Bio je ošamućen od vina, umoran i slomljen.

„Tvoja krv je poslednje što želim.“

Ned se namršti. „Kada su pobili moje gardiste, stajao si kraj kraljice i gledao, i ni reč nisi rekao.“

„I ponovo bih tako postupio. Čini mi se da se sećam kako sam bio nenaoružan, bez oklopa, i okružen lanisterskim mačevima.“ Evnuh ga ljubopitljivo pogleda, nagnuvši glavu u stranu. „Kada sam bio mali dečak, pre nego što sam isečen, putovao sam sa lakrdijaškom družinom kroz Slobodne gradove. Naučili su me da svaki čovek igra ulogu u životu kao i u lakrdijama. Tako je i na dvoru. Kraljeva pravda mora biti strašan, gospodar kovnica mora biti štedljiv, lord zapovednik oličenje viteštva... a gospodar šaptalica mora biti lukav, poslušan i beskrupulozan. Hrabri doušnik bi bio jednako beskoristan kao i strašljivi vitez.“ On uze nazad mešinu i otpi.

Ned je proučavao evnuhovo lice, tražeći istinu ispod lakrdijaških ožiljaka i lažne brade. On proba još malo vina. Ovog puta mu ono lakše skliznu. „Možeš li da me oslobodiš iz ove jame?“

„Mogu... ali, da li *hoću*? Ne. Bilo bi mnogo pitanja, i odgovori bi vodili pravo ka meni.“

Ned nije više ni očekivao. „Bar si iskren.“

„Evnuh nema časti, a pauk ne može da uživa u luksuzima kao što su skrupuli, moj gospodaru.“

„Da li ćeš bar pristati da mi izneseš poruku?“

„To zavisi od same poruke. Rado ću ti doneti hartiju i mastilo, ako želiš. A kada napišeš šta hoćeš, uzeću je i pročitati i odlučiti da li da je prenesem ili ne, u zavisnosti od toga šta najbolje služi mojim interesima.“

„Tvojim interesima. Koji su tvoji interesi, lorde Varise?“

„Mir“, odgovori Varis bez oklevanja. „Ako je postojala jedna jedina duša u Kraljevoj Luci koja je očajnički želela da održi Roberta Barateona u životu, to sam bio ja.“ On uzdahnu. „Petnaest godina sam ga štitió od neprijatelja, ali nisam mogao da ga zaštitim od prijatelja. Kakvo te je strašno ludilo nateralo da ispričaš kraljici kako si otkrio ko je Džofrijevi pravi otac?“

„Ludilo milosrđa“, prizna Ned.

„Ah“, reče Varis. „Sasvim, sigurno. Ti si pošten i častan čovek, lorde Edarde. To često zaboravljam. Malo sam ih sreo takvih u životu.“ On se osvrnu po ćeliji. „Kada vidim šta su ti poštenje i čast doneli, razumem i zašto.“

Ned Stark nasloni glavu na vlažni kameni zid i sklopi oči. Noga ga je žestoko bolela. „Kraljevo vino... da li si ispitao Lansela?“

„O, naravno. Sersei mu je dala mešine i rekla mu je da je to kraljeva omiljena berba.“ Evnuh slegnu ramenima. „Lovac živi opasnim životom. Da vepar nije došao Robertu glave, bio bi to pad sa konja, ugriz šumske otrovnice, zalutala strela... šuma je klanica bogova. Nije vino ubilo kralja. Ubilo ga je tvoje *milosrđe*?“

Ned se toga i bojao. „Bogovi, oprostite mi.“

„Ako ima bogova“, reče Varis, „verovatno i hoće. Kraljica ionako ne bi još dugo čekala. Robert je postajao svojeglav, i ona je morala da ga se otarasi da bi imala slobodu za obračun sa njegovom braćom. Oni su baš čudan par, Stanis i Renli. Čelična pesnica i svilena rukavica.“ On obrisu usta nadlanicom. „Bio si glup, moj gospodaru. Trebalo je da poslušáš Maloprstića kada te je nagovarao da podržiš Džofrijevo uspenje na presto.“

„Kako... kako je moguće da znaš za to?“

Varis se osmehnu. „Znam, i to je sve što treba da te brine. Znam i da će te sutra posetiti kraljica.“

Ned lagano diže pogled. „Zašto?“

„Sersei te se boji, moj gospodaru... ali ona ima i drugih neprijatelja, kojih se boji još i više. Njen voljeni Džejmi se dok ovo pričamo bori protiv rečnih lordova. Liza Erin sedi u Gnezdú sokolovom, okružena kamenom i čelikom, a njih dve se uopšte ne mirišu. U Dorni, Marteli još pamte ubistvo princeze Elije i njene dece. A sada, tvoj sin maršira niz Vrat na čelu severnjačke vojske.“

„Rob je tek dečak“, reče Ned, zgrožen.

„Dečak s vojskom“, reče Varis. „Ali dečak, kao što ti kažeš. Kraljeva braća su ti koji Sersei ne daju mira... posebno lord Stanis. On ima prava na presto, čuven je kao ratni zapovednik, i apsolutno je nemilosrdan. Na svetu nema strašnijeg stvorenja od potpuno pravednog čoveka. Niko ne zna šta je Stanis radio na Zmajkameni, ali mogu da se kladim da je sakupio više mačeva nego školjki. I to je

Sersein košmar: dok joj brat i otac trače snagu tukući se sa Starkovima i Tulijima, lord Stanis će se iskrcati, proglasiti za kralja i odseći kovrdžavu plavu glavu njenog sina... a i njenu, kad je već tu, mada iskreno verujem da je njoj više stalo do dečaka.“

„Stanis Barateon je Robertov pravi naslednik“, reče Ned. „Presto mu pripada po zakonu. Ja bih se radovao njegovom uspenju.“

Varis zacokta. „Sersei neće želeti to da čuje, jamčim ti. Stanis će možda osvojiti presto, ali će samo tvoja istrulela glava ostati da se raduje sa koca, ako ne budeš pazio šta pričaš. Sansa je tako milo preklinjala, bila bi šteta da to proćerdaš. Imaš priliku da povratiš svoj život, ako želiš. Sersei nije glupa. Ona zna da je pripitomljen vuk korisniji od mrtvog.“

„Hoćeš da *služim* ženi koja je ubila mog kralja, poklala moje ljude i obogaljila mog sina?“ Nedov glas bio je pun neverice.

„Hoću da služiš kraljevstvu“, reče Varis. „Reci kraljici da ćeš priznati svoje strašne zločine, zapovedi sinu da položi mač i proglasi Džofrija za pravog naslednika. Ponudi da osudiš Stanisa i Renlija kao verolomnike i uzurpatore. Naša zelenooka lavica zna da si častan čovek. Ako joj pružiš mir koji joj je potreban i vreme da se obračuna sa Stanisom, i obećaš da ćeš svoju tajnu odneti u grob, verujem da će ti dozvoliti da obučeš crno i proživiš ostatak života na Zidu, sa bratom i onim tvojim kopiletom.“

Pomisao na Džona ispuni Neda osećanjem sramote i tugom preteškom za reči. Kada bi samo mogao da ga ponovo vidi, da sednu i razgovaraju... bol mu sevnu kroz slomljenu nogu, ispod prljavog sivog gipsa. On stegnu zube, dok mu se pesnica bespomoćno stiskala i opuštala. „Da li je to tvoj vlastiti plan“, procedi on Varisu, „ili si to smislio zajedno sa Maloprstićem?“

To kao da je zabavilo evnuha. „Radije bih se oženio Crnom Kozom iz Kohora. Maloprstić je drugi najprepredeniji čovek u Sedam kraljevstava. O, ja mu dajem odabrane šapate, taman koliko treba da bi pomislio kako sam njegov... kao što puštam Sersei da misli kako sam njen.“

„I kao što si meni pustio da verujem da si moj. Reci mi, lorde Varise, kome ti zaista služiš?“

Varis se slabašno osmehnu. „Kraljevstvu, moj dobri gospodaru, kako u to uopšte možeš da sumnjaš? Kunem ti se u to svojom izgubljenom muškošću. Služim kraljevstvu, a kraljevstvu treba mir.“ On dokrajči vino i baci praznu mešinu u stranu. „I, kakav je tvoj odgovor, lorde Edarde? Daj mi reč da ćeš kazati kraljici ono što želi da čuje kada dođe da te vidi.“

„Ako bih to uradio, reč bi mi bila prazna kao prazan oklop. Život mi nije toliko dragocen.“

„Šteta.“ Evnuh ustade. „A život tvoje kćeri, moj gospodaru? Koliko je on dragocen?“

Jeza probode Nedovo srce. „Moja kći...“

„Nisi valjda mislio da sam zaboravio na tvoje mило nevinašce, moj gospodaru? Kraljica sigurno nije.“

„Ne!“ zamoli Ned, glasom koji se raspadao. „Varise, u ime svih bogova, radi sa mnom šta hoćeš, ali ne mešaj moju kćer u svoje spletke. Sansa je samo dete.“

„I Renis je bila dete. Kći princa Regara. Drago stvorenjce, mlađa od tvojih kćeri. Imala je crno maće koje je zvala Balerion, ne znam da li znaš? Uvek sam se pitao šta se sa njim desilo. Renis je volela da se pretvara kako je on pravi Balerion, Crna Smrt iz davnina, ali su je Lanisteri sigurno brzo naučili razlici između mačeta i zmaja, onog dana kada su provalili u njenu sobu.“ Varis dugačko i umorno uzdahnu, uzdahom čoveka koji na plećima nosi tugu čitavog sveta. „Prvoobrednik mi je jednom rekao da ljudi pate zato što su grešni. Ako je tako, lorde Edarde, reci mi... zašto uvek najviše pate nevini kada vi, veliki lordovi, igrate igru prestola? Razmisli o tome, ako hoćeš, dok čekaš kraljicu. I promisli o sledećem: naredni posetilac može da ti donese hleba, sira i makovog mleka za bol... ili Sansinu glavu. Izbor je, tvoj dragi lorde desnice, *isključivo* tvoj.“

KEJTLIN

Dok je vojska marširala niz nasip kroz crne močvare Vrata i izlivala se u rečne zemlje iza njega, Kejtlin je postajala sve nemirnija. Prikrivala je strahove iza lica ozbiljnog i strogog, ali su oni ipak bili tu, i narastali su sa svakom miljom koju su prelazili. Dani su joj bili napeti, noći nemirne, i svaki put kada bi videla gavrana kako im leti iznad glava, stegnula bi zube.

Bojala se za svog gospodara oca i pitala se šta znači njegova zloslutna ćutnja. Bojala se za svog brata Edmura i molila se bogovima da ga čuvaju ako bude morao da se sukobi sa Kraljeubicom. Bojala se za Neda i svoje devojčice, i za mile sinove koje je ostavila u Zimovrelu. A nikome od njih nije mogla da pomogne, i zato je primorala sebe da se tih misli okane. *Moraš da sačuvaš svu svoju snagu za Roba*, rekla je sebi. *Njemu jedino možeš da pomogneš. Moraš biti žestoka i tvrda kao sever, Kejtlin Tuli. Sada istinski moraš biti Stark, kao i tvoj sin.*

Rob je jahao na čelu povorke, pod razigranim belim barjakom Zimovrela. Svakog dana je zvao po jednog od lordova da mu se pridruži, da bi se usput savetovali; počastvovao ih je tako sve redom, nijednome ne dajući prednost nad drugima. Slušao ih je kao što bi ih njegov gospodar otac slušao, procenjujući njihove reči i poredeći ih. *Mnogo je naučio od Neda*, pomisli ona dok ga je gledala, *ali da li je naučio dovoljno?*

Crna Riba je uzeo stotinu odabranih ljudi i stotinu hitrih konja i odjurio napred da prikrije njihove pokrete i izvidi put. Izveštaji koje su doneli ser Brindenovi ljudi nisu joj pružili puno mira. Vojska lorda Tivina bila je danima na jugu... ali je Valder Frej, gospodar Prelaza, skupio silu od skoro četiri hiljade ljudi kod svojih zamkova na Zelenom kraku.

„Opet kasni“, promrmlja Kejtlin kada je to čula. Proklet bio, ponašao se isto kao i kod Trozupca. Njen brat Edmur je pozvao barjake; po običaju i zakonu, lord Frej je trebalo da se pridruži vojsci Tulija u Brzorečju, ali je umesto toga čekao kod svog zamka.

„Četiri hiljade ljudi“, ponovi Rob, više zbunjen nego besan. „Lord Frej sigurno ne misli da se sam bori protiv Lanistera. Jamačno namerava da se spoji sa nama.“

„Stvarno?“, upita Kejtlin. Odjahala je napred da se pridruži Robu i Robetu Gloveru, njegovom saputniku za taj dan. Prethodnica je išla pred njima, spora šuma kopalja i zastava. „Pitam se. Od Valdera Freja ništa ne očekuj, pa nećeš biti iznenađen.“

„On je vazal tvog oca.“

„Neki ljudi svoje zakletve shvataju ozbiljnije od drugih, Robe. A lord Valder je uvek bio u boljim odnosima sa Livačkom stenom nego što se to mom ocu svidalo. Jedan od njegovih sinova oženjen je sestrom Tivina Lanistera. To, naravno, ne znači mnogo. Lord Valder je tokom godina začeo mnoštvo dece, i ona sva moraju

da se požene i poudaju. Ipak...“

„Misliš da namerava da nas izda Lanisterima, moja gospo?“, upita Robet Glover ozbiljno.

Kejtlin uzdahnu. „Ako ćemo pravo, sumnjam da čak i lord Frej zna šta će lord Frej uraditi. On ima opreznost starca i ambicije mladića, a lukavstva mu nikada nije nedostajalo.“

„Moramo imati Blizance, majko“, reče Rob vatreno. „Nema drugog prelaza preko reke. To dobro znaš.“

„Da. A to dobro zna i Valder Frej, u to budi siguran.“

Te noći su se ulogorili na južnoj obali močvare, na pola puta između Kraljevskog drumu i reke. Tu im je Teon Grejdžoj doneo još vesti o njenom stricu. „Ser Brinden poručuje da je ukrstio mačeve sa Lanisterima. Ima desetak izviđača koji se neće skoro javiti lordu Tivinu. Zapravo, neće mu se javiti nikada više.“ On se osmehnu. „Ser Adam Marbrend zapoveda njihovim prethodnicama i povlači se na jug, paleći sve pred sobom. Zna gde smo, manje-više, ali se Crna Riba kune da neće saznati kada se podelimo.“

„Osim ako mu lord Frej ne kaže“, reče Kejtlin oštro. „Teone, kada se vratiš mom stricu, reci mu da opkoli Blizance svojim najboljim strelcima, sa naređenjem da obore sve gavranove koje vide da odleću sa zidina. Neću da ptice odnesu lordu Tivinu vesti o pokretima mog sina.“

„Ser Brinden se već postarao za to, moja gospo“, odgovori Teon uz obešenjački osmeh. „Još koja ptica i imaćemo dovoljno za pitu. Sačuvaću ti njihovo perje za šešir.“

Trebalo je da zna da je Brinden Crna Riba već odavno mislio o svemu. „Šta su Freji radili dok su im Lanisteri palili polja i pljačkali sela?“

„Bilo je nešto borbi između ljudi ser Adama i lorda Valdera“, odgovori Teon. „Na manje od dan jahanja odavde, našli smo dvojicu lanisterskih izviđača kako hrane vrane gde ih je lord Frej obesio. Međutim, većina vojske lorda Valdera okupljena je oko Blizanaca.“

To i liči na Valdera Freja, pomisli Kejtlin gorko: oklevaj, čekaj, posmatraj, ne rizikuj ništa, osim ako ne moraš.

„Ako se borio protiv Lanistera, možda i ne namerava da pogazi zakletvu“, reče Rob.

Kejtlin je bila manje ohrabrena. „Braniti svoje zemlje je jedno, a otvorena bitka protiv lorda Tivina nešto sasvim drugo.“

Rob se okrenu Teonu Grejdžoj. „Da li je Crna Riba našao neki drugi put preko Zelenog kraka?“

Teon odmahnu glavom. „Reka je nabujala i brza. Ser Brinden kaže da se ne može pregaziti, ne ovako daleko na severu.“

„Moram da imam taj prelaz!“, izjavi Rob žustro. „O, naši konji možda i mogu da preplivaju reku, ali ne sa oklopljenim ljudima u sedlima. Morali bismo da

sagradimo splavove da prevezemo naš čelik, kacige, oklope i koplja, a za to nemamo dovoljno drva. A ni vremena. Lord Tivin maršira na sever..." On steže pesnicu.

„Lordu Freju bi bilo glupo da pokuša da nas zaustavi“, reče Teon Grejdžoj sa svojim uobičajenim olakim samopouzdanjem. „Pet puta smo brojniji od njega. Možeš zauzeti Blizance ako budeš morao, Robe.“

„Ali ne lako“, upozori ih Kejtlin, „i ne na vreme. Dok bi ti postavljao opsadu, Tivin Lanister bi doveo svoju vojsku i napao te s leđa.“

Rob skrenu pogled sa nje ka Grejdžoju, tražeći odgovor i ne nalazeći ga. Na tren je izgledao mlađi od petnaestogodišnjaka, uprkos oklopu, maču i bradi. „Šta bi uradio moj gospodar otac?“, upita je on.

„Našao bi načina da pređe“, reče mu ona. „Po svaku cenu.“

Sledećeg jutra, ser Brinden Tuli lično dojah sa vestima. Teški oklop i kacigu koje je nosio kao Vitez od Dveri zamenio je lakšim kožnim i žičanim oklopom izviđača, ali mu je riba od opsidijana i dalje držala plašt.

Lice njenog strica bilo je natušteno dok je sjahivao s konja. „Došlo je do bitke pod zidinama Brzorečja“, reče stegnutih usta. „Čuli smo od zarobljenog lanisterskog izviđača. Kraljeubica je uništio Edmurovu vojsku i naterao u beg lordove Trozupca.“

Ledena ruka stegnu Kejtlinino srce. „A moj brat?“

„Ranjen je i pao je u ropstvo“, reče ser Brinden. „Lord Blekvud i drugi preživeli su pod opsadom u Brzorečju, opkoljeni Džejmijevom vojskom.“

Rob je delovao uzrujano. „Moramo preći ovu prokletu reku da bismo imali i najmanje izgleda da ih na vreme spasemo.“

„To neće biti lako“, upozori njegov ujak. „Lord Frej je povukao svu svoju vojsku u zamkove; kapije su mu zatvorene i ojačane.“

„Proklet bio“, reče Rob. „Ako matora budala ne popusti i ne pusti me da predem, neće mi ostaviti izbora do da mu na juriš zauzmem zamkove. Srušiću mu Blizance na glavu ako budem morao, pa ćemo videti šta će onda da kaže!“

„Zvučiš kao durljivo dete, Robe“, reče Kejtlin oštro. „Dete vidi prepreku, i prva pomisao mu je da je zaobiđe ili sruši. Lord mora da zna kako reči nekada postižu ono što mačevi ne mogu.“

Robov vrat pocrvene na taj ukor. „Reci mi šta hoćeš time da kažeš, majko“, reče on krotko.

„Freji drže prelaz već šest stotina godina, i šest stotina godina ne zaboravljaju da naplate mostarinu.“

„Kakvu mostarinu? Šta on želi!“

Ona se osmehnu. „To je ono što moramo da otkrijemo.“

„A šta ako odlučim da ne platim tu mostarinu?“

„Onda najbolje da se povučeš u Kejlinov šanac, postrojiš vojsku i sačekaš

napad lorda Tivina... ili da negde nađeš krila. Ne vidim drugog izbora.“ Kejtlin obode konja i odjaha, ostavivši sina da razmišlja o njenim rečima. Neće valjati da se oseća kao da mu majka zauzima mesto. *Da li si ga naučio mudrosti kao što si ga naučio odvažnosti, Nede?* upita se ona. *Da li si ga naučio kako da klekne?* Groblja Sedam kraljevstava bila su puna hrabrih ljudi koji tu lekciju nikada nisu naučili.

Bilo je skoro podne kada njihova prethodnica ugleda Blizance, gde su stolovali lordovi Prelaza.

Zeleni krak je tu tekao brzo i duboko, ali su ga Freji premostili pre mnogo vekova i obogatili se od novca koji su im ljudi plaćali da pređu. Njihov most bio je masivni luk od glatkog sivog kamena, dovoljno širok da dvojica kola prođu naporedo; Vodena kula dizala se iz njegovog središta, dominirajući svojim strelicama, jamama i čeličnim rešetkama na kapijama i putem i rekom. Frejima su bila potrebna tri pokolenja da završe most; kada su radovi okončani, podigli su stamene drvene utvrde na oba kraja, tako da niko nije mogao preći bez njihove dozvole.

Drvene kule su odavno nestale i zamenjene kamenim. Blizanci - dva niska, ružna, snažna zamka, u svemu potpuno istovetna s mostom koji ih je spajao - vekovima su čuvali prelaz. Visoke zidine, duboki šanci i teške kapije od hrastovine i gvožđa branili su prilaze, stubovi mosta dizali su se iz jakih unutrašnjih utvrda, na svakoj obali nalazio se još i po toranj koji je čuvao kapiju, a Vodena kula branila je sam most.

Jedan pogled je bio dovoljan da Kejtlin shvati kako zamak neće biti osvojen na juriš. Zidine su vrvele od kopanja, mačeva i škorpiona, u svakoj strelnici i prozoru sedeo je vojnik s lukom, pokretni most bio je dignut, rešetke pred kapijom spuštene, kapije čvrsto zatvorene.

Velidžon počeo da kune i psuje čim ugleda šta ih čeka. Lord Rikard Karstark se ćutke mrgodio. „To se ne može napasti, moji gospodari“, objavi Ruz Bolton.

„Niti ga možemo zauzeti opsadom, bez vojske da na drugoj obali opsedne drugi zamak“, reče Helman Tolhart mračno. S druge strane dubokih zelenih voda, zapadni zamak stajao je kao odraz svog istočnog brata. „Čak i kada bismo imali vremena. A njega, sasvim izvesno, nemamo.“

Dok su severnjački lordovi posmatrali zamak, otvoriše se mala vrata, most od dasaka iskliznu preko šanca, i desetak vitezova izjaha da ih sretne, predvođeni četvoricom od mnogobrojnih sinova lorda Freja. Na barjacima su im bile kule bliznakinje, tamnoplave na bledom srebrnastosivom polju. Ser Stevron Frej, naslednik lorda Valdera, govorio je u njihovo ime. Svi Freji su izgledali kao lasice; ser Stevron, kome je bilo više od šezdeset i koji je imao vlastite unuke, izgledao je kao posebno stara i umorna lasica, ali je ipak bio prilično ljubazan. „Moj gospodar otac me je poslao da vas pozdravim i izvidim ko predvodi ovu moćnu silu.“

„Ja.“ Rob potera konja napred. Bio je u oklopu, štit sa jezovukom Zimovrela visio mu je sa sedla, a Sivi Vetar ga je u stopu pratio.

Stari vitez joj pogleda sina sa jedva primetnom iskrom podsmešljivosti u vodnjikavim sivim očima, mada mu je konj nemirno zanjštao i ustuknuo od jezovuka. „Moj gospodar otac će biti veoma počastvovan ako sa njim podeliš meso i medovinu u zamku i objasniš mu zašto ste ovde.“

Njegove reči se sručiše među lordove vazale kao ogroman kamen iz katapulte. Nijedan od njih se s time nije slagao. Kleli su, raspravljali se, nadvikivali.

„Ne smeš to da uradiš, moj gospodaru“, zamoli Roba Galbart Glover. „Lordu Valderu se ne može verovati.“

Ruz Bolton klimnu. „Ako odeš tamo sam, njegov si. Može da te proda Lanisterima, da te baci u tamnicu, da ti prereže grkljan, šta god poželi.“

„Ako hoće da razgovara sa nama, neka otvori kapije, i svi ćemo podeliti meso i medovinu“, objavi ser Vendel Menderli.

„Ili neka izađe napolje i pregovara sa Robom ovde, naočigled naših i njegovih ljudi“, predloži ser Vilis, njegov brat.

Kejtlin Stark je delila sve njihove sumnje, ali joj je bio dovoljan samo jedan pogled na ser Stevrona pa da joj bude jasno kako mu ne prija to što čuje. Još koja reč i prilika će zauvek propasti. Morala je da dela, i to brzo. „*Ja ću ići*“, reče ona glasno.

„Ti, moja gospo?“ Velidžon nabra čelo.

„Majko, da li si sigurna?“ Očigledno, Rob nije bio.

„Sasvim“, vešto slaga Kejtlin. „Lord Valder je vazal mog oca. Znam ga od detinjstva. On mi nikada ne bi naudilo.“ *Osim ako u tome ne bi video neku korist*, doda ona u sebi, ali se neke istine nisu smele izgovarati, a neke laži su bile neophodne.

„Siguran sam da će moj gospodar otac rado razgovarati sa ledi Kejtlin“, reče ser Stevron. „Da bismo jamčili za naše dobre namere, moj brat ser Pervin će ostati ovde dok vam se ona bezbedno ne vrati.“

„On će nam biti uvažen gost“, reče Rob. Ser Pervin, najmlađi od četiri Freja u družini, sjaha i pruži bratu uzde svog konja. „Tražim da se moja gospa majka vrati pre zalaska sunca, ser Stevrone“, nastavi Rob. „Nije mi namera da se ovde predugo zadržavam.“

Ser Stevron Frej ugladeno klimnu. „Biće tvoja volja, moj gospodaru.“ Kejtlin obode konja, ne osvrćući se. Okružili su je sinovi i izaslanici lorda Valdera Freja.

Otac joj je jednom rekao da je Valder Frej jedini lord u Sedam kraljevstava koji može da izvede u rat vojsku sačinjenu isključivo od vlastitog potomstva. Kada je gospodar Prelaza primio Kejtlin u velikoj dvorani istočnog zamka, ona shvati šta je otac hteo da kaže. Bio je okružen potomstvom: dvadesetorica sinova (bez ser Pervina, koji bi bio dvadeset prvi), trideset i šest unuka, devetnaest praunuka i brojne kćeri, unuke, kopilad i deca kopiladi.

Lord Valder bio je devedesetogodišnjak, seda i ružičasta lasica ćelave pegave glave, a giht mu nije dozvoljavao da samo stoji. Njegova najnovija žena, bleđa i krhka devojka od šesnaest leta, koračala je kraj njegove nosiljke kada su ga uneli. Ona je bila osma leđi Frej.

„Veliko je zadovoljstvo videti te nakon toliko godina, moj gospodaru“, reče Kejtlin.

Starac sumnjičavo zaškilji ka njoj. „Stvarno? Sumnjam. Poštedi me svojih milozvučnih reči, leđi Kejtlin, previše sam star. Zašto si ovde? Zar je tvoj dečak previše gord da bi sam izašao pred mene? Šta ja da radim sa *tobom*?“

Kejtlin je bila devojka kada je poslednji put posetila Blizance, ali je i tada lord Valder bio naprasit, oštrog jezika i grubog ponašanja. U poznoj starosti postao je gori nego ikada, tako se bar činilo. Moraće pažljivo da bira reči, i da da sve od sebe da se ne uvredi na njegove.

„Oče“, reče ser Stevron prekorno, „zaboravljaš. Leđi Stark je ovde na tvoj poziv.“

„Da li sam te nešto pitao? Ti još nisi lord Frej, ne pre moje smrti. Izgledam li ti mrtav? Neću da čujem da me ti savetuješ.“

„Nije lepo tako govoriti pred našom plemenitom gošćom, oče“, reče jedan od njegovih mlađih sinova.

„Sada moja kopilad dozvoljavaju sebi da me uče lepom ponašanju“, požali se lord Valder. „Govoriću kako god želim, proklet bio. U svom životu sam ugostio tri kralja, a i kraljice, misliš da mi trebaju tvoje lekcije, Rigeru? Tvoja majka je muzla koze kad sam joj prvi put dao svoje seme.“ On mahnuvši rukom otera pocrvenelog mladića i pozva dvojicu drugih sinova. „Denvele, Velene, pomozite mi do stolice.“

Oni podigoše lorda Valdera iz nosiljke i odnesoše ga do visoke stolice Freja. Bila je od crne hrastovine, a naslon joj je bio izrezbaren u obliku dve kule povezane mostom. Mlada supruga mu se strašljivo prikrađe i pokri mu noge ćebetom. Kada se smestio, starac pozva Kejtlin da mu priđe i poljubi joj ruku suvim tankim usnama. „Eto“, objavi on. „Sad kada sam obavio ljubaznosti, moja gospo, možda će mi sinovi učiniti tu čast da začepu gubice. Zašto ste ovde?“

„Da zatražimo da otvoriš svoje kapije, moj gospodaru“, odgovori Kejtlin ljubazno. „Moj sin i njegovi lordovi vazali nestrpljivi su da pređu reku i krenu svojim putem.“

„U Brzorečje?“ On se podsmešljivo nasmeja. „O, nema potrebe da mi kažeš, nema potrebe. Još nisam slep. Starac još može da čita mape.“

„U Brzorečje“, potvrdi Kejtlin. Nije videla razloga da poriče. „A tamo sam mogla da očekujem i da ću tebe zateći, moj gospodaru. Ti si još uvek vazal mog oca, zar ne?“

„He“, reče lord Valder. Bio je to zvuk na međi smeha i roktanja. „Pozvao sam svoje mačeve, jesam, eno ih, vidiš ih na bedemima. Nameravao sam da krenem čim se svi okupe. To jest, da pošaljem sinove. Ja više nisam za ratne pohode, leđi

Kejtlin.“ On se okrenu potraživši podršku i upre prstom u visokog pogrbljenog čoveka od svojih pedesetak godina. „Reci joj, Džarede. Reci joj šta mi je bila namera.“

„Tačno je, moja gospo“, reče ser Džared Frej, jedan od njegovih sinova iz drugog braka. „Časti mi.“

„Nije moja greška što je tvoj budalasti brat izgubio bitku pre nego što smo krenuli.“ On se nasloni na jastuke i srdito je pogleda, kao da je izaziva da porekne njegovo viđenje događaja. „Čuo sam da je Kraljeubica raspolutio njegovu vojsku kao sekira mlad sir. Zašto bi moji momci pojurili na jug da izginu? Svi koji su pošli na jug, vratili su se bežeći.“

Kejtlin bi najradije džangrizavog starca natakla na ražanj i ispekla ga na vatri, ali morala je da do zalaska sunca nekako obezbedi taj most. Smireno, ona reče: „Što znači da imamo još više razloga da stignemo do Brzorečja, i to što pre. Gde možemo da razgovaramo, moj gospodaru?“

„Već razgovaramo“, pobuni se lord Frej. Pegava ružičasta glava hitro se osvrnu na sve strane. „Šta buljite svi vi?“, viknu on na svoje potomstvo. „Marš napolje. Ledi Stark hoće da razgovaramo nasamo. Možda se sprema da proveri moju vernost, *he*. Napolje, svi, nađite sebi neko korisno zanimanje. Da. I ti, ženo. Napolje, napolje, *napolje*.“ Dok su mu sinovi, unuci, kćeri, kopilad, bratanci i sestrići izlazili iz dvorane, on se naže bliže Kejtlin i prizna: „Samo čekaju da umrem. Stevron čeka već četrdeset godina, ali ga stalno razočaravam. *He*. Zašto da umrem samo da bi on postao lord, pitam ja tebe? E, baš neću.“

„Ja se iskreno nadam da ćeš doživeti stotu.“

„E, *to* bi ih upropastilo, budi sigurna. O, budi sigurna. Sad, šta hoćeš da kažeš?“

„Hoćemo da predemo“, reče mu Kejtlin.

„O, *stvarno*? To je baš otvoreno. Zašto da vas pustim?“

Na trenutak, bes joj se uskovitla. „Kada bi imao snage da se popneš na svoje zidine, lorde Frej, video bi da moj sin ispred njih ima dvadeset hiljada ljudi.“

„Biće to dvadeset hiljada svežih leševa kad lord Tivin stigne ovamo“, odvrati starac. „Nemoj da pokušavaš da me zastrašiš, moja gospo. Muž ti je negde duboko u tamnicama Crvene tvrđave, otac ti je bolestan, možda i na samrti, a Džejmi Lanister ti drži brata u lancima. Šta to imaš čega bi trebalo da se plašim? Tog tvog sina? Daću svog sina za svakog tvog, i još uvek ću ih imati osamnaest kada svi tvoji budu mrtvi.“

„Zakleo si se na vernost mome ocu“, podseti ga Kejtlin.

Glava mu zaigra levo-desno i on se osmehnu. „O da, rekao sam neke reči, ali sam se zakleo na vernost i kruni, koliko se sećam. Džofri je sada kralj, što znači da ste ti, tvoj sin i sve one budale napolju samo obični pobunjenici. Da imam onoliko pameti koliko su bogovi dali ribama, pomogao bih Lanisterima da vas sve skuvaju.“

„Zašto to onda ne učiniš?“, izazva ga ona.

Lord Valder prezrivo frknu. „Lord Tivin, gordi i veličanstveni zaštitnik Zapada, kraljeva desna ruka - o, kako je *on* tek velik čovek; on i njegovo zlatno ovo i zlatno ono i lavovi tamo i lavovi 'vamo. Mogu da se kladim da kad se najede pasulja, prdi isto kao i ja, ali ti *on* to nikada neće priznati, o ne. S kojim pravom je on uopšte toliko naduven? Samo dva sina, a jedan od njih je izobličeno malo čudovište. Daću po jednog svog sina za svakog *njegovog*, i još uvek ću ih imati devetnaest *i po* kada svi njegovi budu mrtvi!“ On se graktavo nasmeja. „Ako lord Tivin hoće moju pomoć, bilo bi mu bolje da *zamoli* za nju.“

To je bilo sve što je Kejtlin želela da čuje. „Ja te molim za pomoć, moj gospodaru“, reče ona krotko. „A moj otac, moj brat, moj gospodar muž i moji sinovi mole mojim glasom.“

Lord Valder uperi koštunjavi prst u njeno lice. „Poštedi me slatkih reči, moja gospo. Slatke reči imam od žene. Videla si je? Šesnaest joj je, pravi cvetić, a njen med je samo moj. Kladim se da će mi roditi sina dogodne u ovo vreme. Možda ću *njega* proglasiti za naslednika, to bi ostale baš upropastilo?“

„Sigurna sam da će ti roditi mnogo sinova.“

Glava mu zaigra gore-dole. „Tvoj gospodar otac nije došao na svadbu. Uvreda, tako to ja vidim. Iako je bio na samrti. Nije došao ni na moju prethodnu svadbu. Znaš, zove me pokojni lord Frej. Hoće možda da kaže da sam mrtav? E, pa nisam mrtav i, jamčim ti, nadživeću ga, kao što sam nadživeo i njegovog oca. Tvoja porodica je uvek pljuvala na mene, ne poriči, ne laži, znaš da je tako. Pre mnogo godina, otišao sam do tvog oca i predložio brak između njegovog sina i moje kćeri. Zašto da ne? Imao sam jednu devojkicu, milo dete, samo koju godinu stariju od Edmura, ali ako se ona ne bi dopala Edmuru, imao sam i drugih, mladih, starih, devica, udovica, samo da bira. Ne, lord Hoster nije hteo ni da čuje. Lepe reči mi je dao, opravdanja, ali ono što je meni trebalo bilo je da se otarasim kćeri. A tvoja sestra, e ona je još i gora. O, bilo je to pre godinu dana, ne više. Džon Erin je još bio kraljeva desnica, i ja sam otišao u grad da vidim svoje sinove kako se bore na turniru. Stevron i Džared su sada prestari za to, ali su Denvel i Hostin jahali, kao i Pervin, a dvoje-troje mojih kopiladi oprobali su se u borbi do poslednjeg. Da sam znao kako će me osramotiti, nikada se ne bih mučio da otputujem. Zašto sam morao da prevalim toliki put da vidim kako Hostina na zemlju baca ono Tirelovo štene, pitam te. Dečko je dvostruko mlađi od njega, zovu ga ser Ljubičica, tako nešto. A Denvela je pobedio lutajući vitez! Ponekad se zapitam da li su ta dvojica stvarno moji. Treća žena mi je bila od kuće Krejkhola, a sve njihove žene su drolje. Ma, pusti sada to, ona je umrla pre nego što si se ti i rodila, šta tebe briga za sve to!

Pričao sam o tvojoj sestri. Predložio sam da lord i ledi Erin podignu dva moja unuka na dvoru, i ponudio da uzmem njihovog sina za štićenika, ovde u Blizancima. Zar su moji unuci nedostojni da se pojave na kraljevom dvoru? Oni su dobri momci, tihi i vaspitani. Valder je Meretov sin, dobio je ime po meni, a drugi... *he*, ne sećam se... možda je i on Valder, uvek im daju ime Valder, misle da će mi se

tako dodvoriti, ali mu je otac... ko mu ono beše otac?“ Lice mu se smežura. „Ma, ko god bio, lord Erin nije hteo da ga primi, ni njega ni ovog drugog, i ja za to krivim tvoju sestru. Smrzla se kao da sam joj predložio da proda sina lakrdijaškoj trupi ili da od njega napravi evnuha, a kada je lord Erin rekao da mali ide na Zmajkamen da ga podigne Stanis Barateon, izjurila je iz sobe bez reči, i desnica je mogao samo da mi se izvinjava. Šta će meni izvinjenja? Pitam ja tebe.“

Kejtlín se namršti, uznemirena. „Ja sam čula da je Lizin sin trebalo da bude podignut kod lorda Tivina u Livačkoj steni.“

„Ne, kod lorda Stanisa“, reče Valder Frej razdražljivo. „Misliš da ne umem da razlikujem lorda Stanisa od lorda Tivina? Obojica su dupeta koja misle da su previše plemenita da seru, ali pusti sada to, znam koji je koji.“

Ili misliš da sam previše star, pa ne pamtim? Devedeset mi je, i odlično pamtim. Pamtim i šta treba da se radi sa ženom. Ova moja ženica će mi roditi sina naredne godine u ovo doba, mogu da se kladim. Ili kćerku, šta da se radi. Dečko ili devojčica, biće crveno, zgužvano i vrištaće, i ona će sigurno hteti da mu da ime Valder ili Valda.“

Kejtlín nije bilo briga kakvo će ime ledi Frej dati svom detetu. „Džon Erin je hteo da mu sin odraste kod lorda Stanisa, potpuno si siguran?“

„Da, da, da“, reče starac. „Samo je umro, tako da sada to više nije bitno. Kažeš da hoćete da pređete reku?“

„Hoćemo.“

„E, pa nećete!“, reče lord Valder. „Osim ako vas ja ne pustim, a zašto bih to uradio? Tuliji i Starkovi mi nisu nikada bili prijatelji.“ On se nasloni u stolici i prekrsti ruke, smeškajući se i čekajući njen odgovor.

Ostalo je bilo samo cenjkanje.

Oteklo crveno sunce visilo je nisko iznad zapadnih brda kada su se kapije zamka otvorile. Pokretni most se uz škripu spustio, rešetka se digla i ledi Kejtlín Stark izjaha da se pridruži sinu i njegovim lordovima vazalima. Iza nje su išli ser Džared Frej, ser Hostin Frej, ser Denvel Frej i Ronel Rečni, kopile lorda Valdera, na čelu dugačke povorke kopljanika, silnih redova ljudi u plavim čeličnim verižnjačama i srebrnastosivim plaštovima.

Rob im galopom odjuri u susret, sa Sivim Vetrom koji je trčao kraj nogu pastuva. „Gotovo je“, reče mu ona. „Lord Valder će te pustiti da pređeš. I njegovi mačevi su tvoji, sem četiri stotine koji će ostati da brane Blizance. Predlažem ti da i ti ostaviš četiri stotine svojih, mešovit odred strelaca i mačevalaca. Teško može odbiti ponudu da mu ojačamo posadu zamka... ali se postaraj da zapovedništvo poveriš nekome kome možeš verovati. Lorda Valdera ćemo možda morati da podsećamo da održi reč.“

„Biće tvoja volja, majko“, odgovori Rob, posmatrajući povorku kopljanika. „Možda... ser Helman Tolhart, šta kažeš?“

„Dobar izbor.“

„Šta... šta je hteo zauzvrat?“

„Ako možeš da se lišiš nekoliko mačeva, potrebni su mi ljudi koji će otpratiti dva unuka lorda Freja na sever, u Zimovrel“, reče mu ona. „Pristala sam da ih uzmemo kao štićenike. Oni su mladi dečaci, jednom je sedam, a drugom osam godina. Izgleda da se obojica zovu Valder. Smatram da će tvom bratu Brenu prijati društvo vršnjaka.“

„Zar je to sve? Dvojica štićenika? To je baš mala cena da...“

„Olivar, sin lorda Freja, poći će s nama“, nastavi ona. „Služiće kao tvoj lični štitonoša. Otac hoće da ga jednog dana vidi proizvedenog u viteza.“

„Štitonoša.“ On slegnu ramenima. „U redu, to je sasvim u redu, ako je on...“

„Takođe, ako nam se tvoja sestra Arja bezbedno vrati, složili smo se da se uda za Elmara, najmlađeg sina lorda Valdera, kada odrastu.“

Rob je delovao smeteno. „Arji se to nimalo neće dopasti.“

„A ti ćeš se oženiti jednom od njegovih kćeri, kada se rat završi“, okonča ona. „Lord je ljubazno dozvolio da odabereš devojku koja ti se najviše sviđa. Ima ih poprilično za koje smatra da su prikladne.“

Rob se nije lecnuo; to mu je služilo na čast. „Shvatam.“

„Pristaješ li?“

„Mogu li da odbijem?“

„Ako hoćeš da predeš, ne.“

„Pristajem“, reče Rob ozbiljno. Nikada joj nije izgledao tako muževno kao u tom trenutku. Dečaci mogu da se igraju mačevima, ali je za bračni ugovor potreban lord, koji zna šta to znači.

Prešli su u suton dok je rogati mesec plutao na reci. Dvostruka povorka vijugala je kroz kapije istočnog zamka kao velika čelična zmija, gmižući kroz dvorište, u tvrđavu i preko mosta, da bi onda ponovo izašla iz drugog zamka na zapadnoj obali.

Kejtlin je jahala na njenom čelu, sa sinom, stricem ser Brindenom i ser Stevronom Frejom. Sledilo ih je devet desetina njihove konjice: vitezovi, kopljanici, slobodni konjanici i strelci-jahači. Bili su potrebni sati da svi pređu. Nakon toga, Kejtlin će se sećati zvuka bezbrojnih kopita na mostu, prizora lorda Freja u nosiljci kako ih gleda dok prolaze, svetlucanja očiju koje vire kroz strelnice dok su jahali kroz Vodenu kulu.

Veći deo severnjačke vojske, kopljanici, strelci i veliki broj oklopljenih pešaka, ostao je na istočnoj obali pod zapovedništvom Ruza Boltona. Rob mu je naredio da nastavi na jug, da se sudari sa ogromnom lanisterskom vojskom koja je dolazila na sever pod lordom Tivinom.

Šta god da se desi, njen sin je bacio kocku.

DŽON

Da li si dobro, Snežni?“, upita lord Mormont mrko.

„Dobro“, graktao je njegov gavran . „Dobro“

„Jesam, moj gospodaru“, slaga Džon... glasno, kao da će tako to postati istina. „A ti?“

Mormont se namršti. „Mrtvac je pokušao da me ubije. Kako da budem dobro?“ On se počesa pod vilicom. Čupava siva brada mu je bila osmuđena vatrom, i on ju je obrijao. Blede čekinje novih zalizaka činile su ga starijim, jadnijim i mrzovoljnijim. „Ne izgledaš mi dobro. Kako ti je ruka?“

„Zaceljuje.“ Džon savi zamotane prste da bi mu pokazao. Opekao se mnogo gore nego što je pretpostavljao kada je bacio zapaljenu zavesu, i desnica mu je bila umotana u svilu skoro do lakta. U tom trenutku nije osećao ništa; agonija je došla kasnije. Iz ispucale crvene kože curila je tečnost, strašni krvavi plikovi rasli su mu između prstiju, veliki kao bubašvabe. „Meštar kaže da će mi ostati ožiljci, ali šaka će biti dobra, kao pre.“

„Ožiljci na šaci nisu ništa. Na Zidu ćeš ionako stalno nositi rukavice.“

„Kako ti kažeš, moj gospodaru.“ Pomisao na ožiljke nije smetala Džonu; sve drugo jeste. Meštar Emon mu je dao makovo mleko, ali je bol ipak bio nesnosan. U početku mu se činilo da mu šaka i dalje gori danonoćno. Laknulo bi mu samo kada bi je gurnuo u sneg ili posudu punu leda. Džon je zahvaljivao bogovima što ga niko sem Duha nije video kako se grči na krevetu i jeca od bola. A kada je napokon zaspao, sanjao je, i to je bilo još gore. U snu, lež s kojim se borio imao je plave oči, crne šake i lice njegovog oca, ali se nije usuđivao da *to* ispriča Mormontu.

„Diven i Hejk su se vratili prošle noći“, reče Matori Medved. „Nisu našli ni traga tvom stricu, baš kao ni ostali.“

„Znam.“ Džon se odvuкао do zajedničke prostorije da večera sa drugovima, i neuspeh izvidničke potrage bio je sve o čemu su ljudi pričali.

„Znaš“, progundā Mormont. „Kako to da ovde svi znaju sve?“ Kao da nije očekivao odgovor. „Izgleda da su bila samo dva... ta *stvorenja*, šta god da su bila, neću ih zvati ljudima. I hvala bogovima na tome. Da ih je bilo još... o tome ne vredi ni razmišljati. Međutim, biće ih još. Osećam to u svojim starim kostima, a i meštar Emon se slaže. Hladni vetrovi dolaze. Leto je na izmaku, dolazi zima kakvu ovaj svet još nije video.“

Zima dolazi. Reči Starka Džonu nikada nisu zvučale mračnije i zloslutnije nego sada. „Moj gospodaru“, upita on oklevajući, „priča se da je sinoć stigla ptica...“

„Jeste. Šta s tim?“

„Nadao sam se da ima nekih vesti o mom ocu.“

„Ocu“, podrugivao se stari gavran, klimajući glavom dok je šetkao po Mormontovim ramenima. „Ocu.“

Lord zapovednik pruži ruku da mu zatvori kljun, ali mu gavran skoči na glavu, mahnu krilima, odlete preko odaje i slete na prozor. „Nesreća i buka“, progunda Mormont. „To je jedino što imamo od njih, od gavrana. Zašto li trpim tu šugavu pticu... da je bilo vesti o lordu Edardu, zar ne misliš da bih poslao nekoga da ti javi? Bio kopile ili ne, ti si njegova krv. Poruka se ticala ser Baristana Selmija. Izgleda da je izbačen iz Kraljeve garde. Dali su njegovo mesto onom crnom psetu Kleganiju, a sada traže Selmija zbog veleizdaje. Budale su poslale nekoliko stražara da ga uhvate, a on je pogubio dvojicu i pobegao.“ Mormont frknu, ne ostavljajući sumnje šta misli o ljudima koji bi poslali zlatne plaštove na tako čuvenog viteza kao što je Baristan Hrabri. „Imamo bele senke u šumama i žive mrtvace koji se šunjaju po našim hodnicima, a na Gvozdenom prestolu sedi *dečak*“, reče s gađenjem. Gavran se kreštavo nasmeja. „*Dečak, dečak, dečak, dečak.*“

Matori Medved je sve nade polagao u ser Baristana Selmija, priseti se Džon; ako je on pao u nemilost, kakvi su izgledi da će se bilo ko osvrnuti na Mormontovo pismo? On skupi pesnicu. Bol mu sevnu kroz opečene prste. „A moje sestre?“

„Lord Edard i devojčice ne spominju se u poruci.“ On razdražljivo slegnu ramenima. „Možda moje pismo nije ni stiglo. Emon je poslao dva primerka, po najboljim pticama, ali ko može reći? Verovatnije je da nas Piseli nije udostojio odgovora. Ne bi to bilo ni prvi ni poslednji put. Bojim se da smo mi onima u Kraljevoj Luci poslednja briga. Govore nam samo ono što žele da znamo, a ni to nije previše.“

A ti meni govoriš ono što ti želiš da znam, a to je još i manje, pomisli Džon kivno. Njegov brat Rob je digao vojsku i odjahao na jug u rat, ali njemu o tome niko nije rekao ni reč... sem Semvela Tarlija, koji je pročitao pismo meštru Emonu i te noći kriomice prošaptao Džonu njegovu sadržinu, sve vreme govoreći kako to ne bi smeo da radi. Bez sumnje su mislili da ga se rat njegovog brata ne tiče. To ga je mučilo više nego što je mogao da kaže. Rob ide u rat, a on nije s njim. Koliko god puta Džon rekao sebi da mu je sada mesto ovde, sa njegovom novom braćom na Zidu, ipak se osećao kao kukavica.

„*Kukuruza*“ kreštao je gavran. „*Kukuruza, kukuruza*“

„O, umukni“, reče mu Matori Medved. „Snežni, šta kaže meštar Emon, kada ćeš ponovo moći da se služiš tom rukom?“

„Uskoro“ odgovori Džon.

„Dobro.“ Na sto između njih lord Mormont položi veliki mač u crnim metalnim koricama optočenim srebrom. „Na. Onda ćeš biti spreman za ovo.“ Gavran zalepeta krilima, slete na sto i došeta do mača, glave ljubopitljivo nagnute. Džon je oklevao. Nije znao šta to znači. „Moj gospodaru?“

„Vatra je istopila srebro na jabuci i spalila balčak i krsnicu. Suva koža i staro drvo, šta bi drugo i očekivao? Sečivo, međutim... da naudi sečivu, vatra bi morala da bude sto puta snažnija.“ Mormont gurnu korice preko grubih hrastovih dasaka.

„Ostalo sam ponovo napravio. Uzmi ga.“

„Uzmi ga“, ponovi gavran, šepureći se. „Uzmi ga, uzmi ga.“

Nespretno, Džon uze mač. *Levom* rukom, desnica mu je još bila suviše bolna i nespretna. On ga pažljivo izvuče iz korica i podiže ga do očiju.

Jabuka je bila komad bledog kamena otežan olovom da bi dugačko oružje imalo ravnotežu. Bila je isklesana u obliku režeće vučje glave, sa komadićima granata u očnim dupljama. Drška je bila od nove kože, meke i crne, neuprljana krvlju niti znojem. Samo sečivo bilo je pola stope duže od onih na koja je Džon navikao, sužavalo se pri vrhu, tako da se njime moglo ubadati kao i zamahivati, a niz metal su se pružala tri duboka žleba. Dok je Led bio pravi veliki dvoručni mač, ovo je bio mač za ruku i po; ponekad su ga zvali „mač kopile“. Ipak je vučji mač delovao lakše od mačeva koje je on ranije koristio. Kada ga Džon okrenu postrance, vide nabore u tamnom čeliku gde je metal bio presavijan na stotine puta. „Ovo je valirijski čelik, moj gospodaru“, reče on začuđeno. Otac mu je dovoljno često dozvoljavao da proba Led; poznao je taj izgled, taj osećaj.

„Jeste“, reče mu Matori Medved. „Bio je to mač moga oca, i njegovog oca pre njega. Mormonti su ga nosili pet vekova. Ja sam ga nosio u svoje vreme i dao sam ga sinu kada sam obukao crno.“

On mi daje mač svoga sina. Džon nije mogao da veruje. Sečivo je bilo vrhunski balansirano. Oštrice su blago svetlucale dok su ljubile svetlost. „Tvoj sin...“

„Moj sin je osramotio Kuću Mormonta, ali je bar imao obzira da ostavi mač kada je pobegao. Sestra mi ga je vratila, ali me svaki pogled na njega podseća na Džorinu sramotu, tako da sam ga sklonio i nisam na njega mislio sve dok ga nismo našli u pepelu moje spavaće odaje. Prvobitna jabuka bila je u obliku medvede glave, srebrna, ali tako izlizana da se više nije poznavalo šta je. Učinilo mi se da će tebi beli vuk više odgovarati. Jedan od naših graditelja je dobar kamenorezac.“

Kada je Džon bio Brenovog uzrasta, sanjao je o velikim delima, kao što to dečaci uvek čine. Pojednostosti njegovih podviga menjale su se u svakom snu, ali je veoma često zamišljao kako spasava očev život. Nakon toga, lord Edard bi izjavio da se Džon dokazao kao pravi Stark, i stavio bi mu Led u ruke. Čak i tada je bio svestan da su to dečje maštarije; nijedno kopile nije moglo da se nada da će nositi očev mač. Bilo ga je sramota čak i od same uspomene. Kakav je čovek onaj koji od svog brata krade ono što mu po rođenju pripada? *Nemam prava na ovo, ništa više nego na Led.* On stegnu opečene prste, i oseti nalet bola duboko pod kožom. „Moj gospodaru, činiš mi čast, ali...“

„Poštedi me svojih *ali*, dete“, prekide ga lord Mormont. „Ne bih sedeo ovde da nije bilo tebe i te tvoje zveri. Hrabro si se borio... i što je važnije, brzo si razmišljao. *Vatra!* Da, prokletstvo. Trebalo je to da znamo. Trebalo je da se *setimo*. Duga noć je dolazila i ranije. Da, osam hiljada godina je mnogo vremena, sigurno... ali ako se Noćna straža ne seti, ko će?“

„Ko će“, ubaci pričljivi gavran. „Ko će.“

Zaista, bogovi su čuli Džonovu molitvu te noći; plamen je uhvatio mrtvačevu odeću i progutao ga kao da mu je telo od voska, a kosti od starog suvog drveta. Džonu je bilo dovoljno samo da sklopi oči i vidi stvora kako se tetura preko odaje, sudarajući se sa nameštajem i mlatarajući rukama. Najviše ga je proganjalo njegovo lice - okruženo vatrenim oblacima kose koja je gorela kao slama, mrtvo meso se topilo i curilo niz lobanju da bi otkrilo svetlucanje kostiju ispod.

Kakva god demonska sila pokretala Odora, plamen ju je isterao; iskrivljena stvar koju su pronašli u pepelu nije bila ništa više od pečenog mesa i ugljenisanih kostiju. Ipak ju je ponovo sretao u košmarima... ali je sada upaljeni leš imao lice lorda Edarda. Koža njegovog oca bila ta koja je pucala i tamnela, oči njegovog oca curile su niz obraze kao pihtijaste suze. Džon nije shvatao zašto to sanja niti šta to može da znači, ali ga je plašilo više nego što je mogao da kaže.

„Mač je mala cena za život“, završi Mormont. „Uzmi ga, i neću da čujem više ni reč, je l’ jasno?“

„Jeste, moj gospodaru.“ Meka koža mu se ulegnula pod prstima, kao da se mač već prilagođava njegovom stisku. Znao je da treba da bude počastvovan, i bio je, ali ipak...

On nije moj otac. Ta misao se nezvana stvori u Džonovom umu. *Lord Edard Stark je moj otac. Neću ga zaboraviti, koliko god mačeva da mi daju.* Ali nije mogao da kaže Mormontu da je mač jednog drugog čoveka ono o čemu je sanjao...

„Neću ni ljubaznosti“, reče Mormont, „zato mi ne zahvaljuj. Delima poštu taj čelik, a ne rečima.“

Džon klimnu. „Ima li ime, moj gospodaru?“

„Imao je, nekada. Dugačka kandža, tako su ga zvali.“

„Kandža“, povika gavran. „Kandža.“

„Dugačka kandža je dobro ime.“ Džon zamahnu njime kroz vazduh. Levica mu je bila nesvikla na mač i nespretna, ali ipak čelik kao da je plovio kroz vazduh, kao da ima sopstvenu volju. „Vukovi imaju kandže, baš kao i medvedi.“

To se dopalo Matorom Medvedu. „Valjda je tako. Pretpostavljam da ćeš ga nositi preko leđa. Predugačak je za bok, bar dok ne porasteš još koji pedalj. I moraćeš da vežbaš i dvoručne zamahe. Ser Endru može da ti pokaže neke pokrete, kada ti opekotine zarastu.“

„Ser Endru?“ Džon nije znao to ime.

„Ser Endru Tart, dobar čovek. Stiže ovamo iz Kule senki da preuzme dužnosti kaštelana. Ser Aliser je juče ujutro otišao za Istočnu Morobdiju.“

Džon spusti mač. „Zašto?“, reče on glupo.

Mormont frknu. „Zato što sam ga ja poslao, šta misliš zašto? Nosi šaku koju je tvoj Duh otrgao sa Džefera Cvetnog. Naredio sam mu da se ukrca na brod za Kraljevu Luku i stavi je pred dečaka kralja. To će valjda izazvati Džofrijevu pažnju, rekao bih... a ser Aliser je vitez plemenitog roda, mirosan, ima stare prijatelje na dvoru i... teže ga je ignorisati od obične crne vrane.“

„*Vrane*.“ Džonu se učini da je gavran blago uvređen.

„Takođe“, nastavi lord zapovednik, ne obraćajući pažnju na ptičju primedbu, „tako će biti hiljadu liga daleko od tebe, a to neće izgledati kao ukor.“ On upre prstom u Džonovo lice. „I nemoj slučajno da misliš kako to znači da odobravam one budalaštine iz zajedničke dvorane. Hrabrost ume da zaseni glupost, ali ti više nisi dečak, koliko god ti godina bilo. To je muški mač koji sada imaš, i muškarac mora da ga koristi. Od sada očekujem da se ponašaš kao odrastao čovek.“

„Da, moj gospodaru.“ Džon vrati mač u srebrom okovane korice. Mada ne mač koji bi on odabrao, ipak je to bio plemenit poklon, a oslobađanje od zlobe Alisera Torna bilo je još plemenitije.

Matori Medved se počesa po bradi. „Zaboravio sam koliko svrbi nova brada“, reče on. „Šta da se radi. Da li ti je ruka dovoljno zarasla da nastaviš sa svojim dužnostima?“

„Jeste, moj gospodaru.“

„Dobro. Noć će biti hladna i hoću kivanog vina. Nađi mi krčag crnog, ne previše kiselog, i nemoj da škrtariš sa začinima. I reci Hobu da ću ako mi ponovo pošalje kuvanu ovčetinu, skuvati *njega* lično. Onaj poslednji komad je bio siv. Čak ni ptica nije htela da ga pipne.“ On palcem pogladi gavranovu glavu, i ptica zadovoljno graknu. „Sad odlazi. Imam posla.“

Stražari mu se osmehnuše iz svojih niša dok je silazio niz zavojite stepenice, noseći mač u zdravoj ruci. „Lep čelik“, reče jedan. „Pošteno si ga zaslužio, Snežni“, doda drugi. Džon se natera da im se osmehne, ali to nije bilo iskreno. Znao je da treba da bude zadovoljan, ali se ipak nije tako osećao. Ruka ga je bolela, a ukus besa mu još nije iščileo iz usta, mada nije mogao da kaže na koga je besan i zašto.

Petoro-šestoro njegovih prijatelja čekalo je napolju kada je izašao iz Kraljeve kule, gde je lord zapovednik Mormont sada živeo. Obesili su metu na vratima žitnice, tako da je izgledalo kao da vežbaju s lukom i strelom, ali je on odmah video da zapravo čekaju njega. Čim je zakoračio napolje, Pip viknu: „’Ajde dolazi, daj da vidimo.“

„Šta?“, reče Džon.

Žabac se približi. „Tvoju ružičastu guzicu, šta drugo?“

„Mač“, reče Gren. „Hoćemo da vidimo mač.“

Džon ih prostreli optužujućim pogledom. „Znali ste.“

Pip se osmehnuo. „Nismo svi tako glupi kao Gren.“

„E, baš jeste“, odvrati Gren. „Još ste i gluplji.“

Halder slegnu ramenima, izvinjavajući se. „Pomogao sam Pejtu da iskleše kamen za jabuku“, reče graditelj, „a tvoj drugar Sem je kupio granate u Krličnjaku.“

„Znali smo i pre toga“, reče Gren. „Radž je pomagao Donalu Nojiju u kovačnici. Bio je tamo kada je Matori Medved doneo izgoreli mač.“

„*Mač*“, navaljivao je Met. Ostali prihvatiše poklič. „*Mač, mač, mač.*“

Džon isuka Dugačku kandžu i pokaza im mač, okrenuvši ga na sve strane da bi mu se divili. Mač kopile je svetlucao na bledom suncu, mračan i smrtonosan. „Valirijski čelik“, reče on svečano, pokušavajući da zvuči zadovoljno i ponosno, kao što je i trebalo da se oseća.

„Čuo sam za čoveka koji je imao britvu od valirijskog čelika“, izjavi Žabac. „Odsekao je sebi glavu kada je pokušao da se brije.“

Pip se iskezi. „Noćna straža je hiljadu godina stara“, reče on, „ali mogu da se kladim kako je lord Snežni prvi brat koji je ikada nagrađen zato što je spalio kulu lorda zapovednika.“

Ostali se nasmejaše, čak je i Džon morao da se osmehne. Vatra koju je zapalio nije zaista spalila tu stamenu kamenu kulu, ali je gotovo potpuno progutala unutrašnjost dva najviša sprata, gde su bile odaje Matorog Medveda. Nikome to nije previše smetalo, pošto je tako uništen i Odorov ubilački leš.

I druga utvara, jednoruko stvorenje koje je nekada bilo izvidnik po imenu Džefer Cvetni, bila je uništena, isečena na komade desetinama mačeva... ali ne pre nego što je ubila ser Džaremija Rikera i još četvoricu ljudi. Ser Džaremi je uspeo da mu odseče glavu, ali je ipak poginuo kada mu je obezglavljeni leš istrgao bodež iz korica i zario mu ga u stomak. Snaga i hrabrost nisu mnogo koristili protiv dušmana koji ne padaju, jer su već mrtvi; čak su i oklopi i oružje slabo pomagali.

Ta mračna misao dodatno pokvari Džonovo ionako loše raspoloženje. „Moram da vidim Hoba zbog večere Matorog Medveda“, reče on otresito, vrativši Dugačku kandžu nazad u korice. Prijatelji su mu bili dobronamerni, ali nisu shvatali. Nije to bila njihova krivica; oni nisu morali da se suoče sa Odorom, nisu videli bledu svetlost tih mrtvih plavih očiju, nisu osetili hladnoću tih mrtvih crnih prstiju. Niti su znali za borbe u rečnim zemljama. Kako bi mogli da shvate? On se naglo okrenu od njih i ode krupnim koracima, mračno raspoložen. Pip viknu za njim, ali se Džon ne osvrnu.

Nakon požara, vratili su ga u staru ćeliju u ruševnoj Hardinovoj kuli, i tamo je sada otišao. Duh je sklupčan spavao kraj vrata, ali je podigao glavu na zvuk Džonovih koraka. Jezovukove crvene oči bile su tamnije od granata i mudrije od ljudskih. Džon kleknu, počeska ga iza uha i pokaza mu jabuku mača. „Vidi. To si ti.“

Duh onjuška isklesani kameni lik i liznu ga. Džon se osmehnu. „Ti si taj koji zaslužuje počasti“, reče on vuku... i iznenada se priseti kako ga je našao onog dana u kasnom letnjem snegu. Već su odjahali sa ostalim štencima, ali je Džon čuo neki zvuk i vratio se, i tamo ga je zatekao - belog krzna, skoro nevidljivog u smetovima. *Bio je sasvim sam, pomisli on, razdvojen od ostalih u okotu. Bio je drugačiji, i zato su ga oterali.*

„Džone?“ On diže pogled. Semvel Tarli je stajao nervozno se ljuljajući na petama. Obrazi su mu bili rumeni i bio je umotan u teški krzneni kaput tako da je izgledao spreman za zimski san.

„Seme.“ Džon ustade. „Šta hoćeš? Da vidiš mač?“ Ako su ostali znali, sigurno je znao i Sem.

Debeljko odmahnu glavom. „Ja sam nekada bio naslednik mača moga oca“, reče on žalostivo. „Vadirsce se zove. Lord Rendil mi je jednom ili dvaput dao da ga držim, ali me je uvek plašio. Bio je od valirijskog čelika, prelep, ali tako oštar da sam se bojao da ću povrediti neku od svojih sestara. Dikon će ga sada naslediti.“ On obrisa znojave dlanove o plašt. „Ja... ah... meštar Emon hoće da te vidi.“

Nije bilo vreme za previjanje šake. Džon se sumnjičavo namršti. „Zašto?“, upita. Sem je izgledao nesrećno. To je bio dovoljan odgovor. „Rekao si mu, je l' tako?“, reče Džon besno. „Rekao si mu da si mi rekao.“

„Ja... on... Džone, nisam hteo... hoću da kažem... mislim da je *znao*, on vidi stvari koje drugi ne vide...“

„On je *slep*“, каза Džon žestoko, zgađen. „Sam ću naći put.“ Ostavi Sema da stoji tu, otvorenih usta i uzdrhtao.

On zateče meštra Emona u ptičjoj kuli kako hrani gavranove. Klidas mu je nosio vedro iseckanog mesa od kaveza do kaveza. „Sem kaže da me tražiš?“

Meštar klimnu glavom. „Zaista je tako. Klidase, daj vedro Džonu. Možda će biti ljubazan da mi pomogne.“ Pogrbljeni brat ružičastih očiju pruži Džonu vedro i siđe niz merdevine. „Ubacuj meso u kaveze“, reče mu Emon. „Ptice će se postarati za ostalo.“

Džon prebaci vedro u desnu ruku i zagnjuri levu među krvave komadiće. Gavrani počеше da grakću glasno i naleću na šipke, udarajući po metalu svojim kao noć crnim krilima. Meso je bilo iseckano u komadiće ne veće od nokta. On napuni šaku, baci sirove crvene zalogaje u kavez, a graktanje i mlataranje postadoše žešći. Perje polete kada su se dve veće ptice dograbile oko posebno dobrog komada. Džon brzo zgrabi i drugu šaku i baci je za prvom. „Gavran lorda Mormonta voli voće i kukuruz.“

„On je retka ptica“, reče meštar. „Većina gavrana će jesti biljke, ali više vole meso. Od toga jačaju, i bojim se da uživaju u ukusu krvi. Po tome liče na ljude... i, kao i ljudi, nisu svi gavrani isti.“

Džon na to nije imao šta da kaže. Bacao je meso pitajući se zašto je pozvan. Starac će mu to, bez sumnje, reći - kada on bude hteo. Meštar Emon nije bio čovek koga si mogao da požuruješ.

„I golubovi mogu biti dresirani da nose poruke“, nastavi meštar, „mada je gavran snažniji letač, veći, smeliji, daleko pametniji, sposobniji da se odbrani od sokolova... ali su gavrani crni i jedu leševe, tako da ih se neki bogobojažljivi ljudi gade. Belor Blagosloveni je pokušao da zameni sve gavrane golubovima, ne znam da li znaš?“ Meštar okrenu svoje bele oči ka Džonu, osmehujući se. „Noćnoj straži su draži gavrani.“

Džonova šaka bila je u vedru, do članka zagnjuren u krv. „Diven kaže da divljani nas zovu vranama“, reče on nesigurno.

„Vrana je siroti rođak gavrana. I jedni i drugi su prosjaci u crnom, omraženi i neshvaćeni.“

Džon požele da razume o čemu to razgovaraju i zašto. Šta je njega bilo briga za gavrane i golubove? Ako starac nešto hoće da mu kaže, zašto to jednostavno i ne uradi?

„Džone, da li si se ikada zapitao *zašto* ljudi Noćne straže nemaju žene niti decu?“, upita meštar Emon.

Džon slegnu ramenima. „Nisam.“ On baci još mesa. Prsti leve ruke bili su mu klizavi od krvi, a desna ga je bolela od težine vedra.

„Da ne bi voleli“, odgovori starac, „pošto je ljubav pogubna za čast, smrtonosna za dužnost.“

To Džonu nije zvučalo tačno, ali nije rekao ništa. Meštar je bio stotinu godina star i visoki starešina Noćne straže; nije njegovo bilo da mu protivreči.

Starac kao da je osetio njegove sumnje. „Reci mi, Džone, ako ikada dođe dan da tvoj gospodar otac mora da odabere između časti na jednoj i svojih voljenih na drugoj strani, šta će uraditi?“

Džon je oklevao. Hteo je da kaže kako se lord Edard nikada neće osramotiti, čak ni za ljubav, ali je umesto toga negde u njemu tihi i lukavi glas prošaptao: *Napravio je kopile, gde je tu čast? A tvoja majka, šta sa dužnošću prema njoj, on neće čak ni ime da joj kaže.* „Uradio bi ono što je ispravno“, reče on... glasno, da bi nadoknadio oklevanje. „Bez obzira na sve.“

„Onda je lord Edard jedan među deset hiljada. Većina nas običnih ljudi nismo tako snažni. Šta je čast u poređenju s ljubavlju žene? Šta je dužnost u poređenju sa držanjem novorođenog sina u naručju... ili uspomenom na bratovljev smeh? Vetar i reči. Vetar i reči. Mi smo samo ljudi, i bogovi su nas stvorili za ljubav. To je naša velika slava, i naša velika nesreća. Ljudi koji su osnovali Noćnu stražu znali su da samo njihova hrabrost štiti zemlju od tame na severu. Znali su da svoju odanost ne smeju da podele a odlučnost oslabe. Zato su se zakleli da neće imati žene niti decu. Ali su ipak imali braću i sestre. Majke koje su ih rodile, očeve koji su im dali imena. Došli su iz stotinu svadljivih kraljevstava, i znali su da se vremena menjaju, ali ljudi ne. Zato su se i zakleli da Noćna straža neće učestvovati u bitkama kraljevstava koje je čuvala.

Održali su svoj zavet. Kada je Egon pogubio Crnog Harena i uzeo njegovo kraljevstvo, Harenov brat je bio lord zapovednik na Zidu, sa deset hiljada mačeva pod sobom. Nije otišao u rat. U vreme kada su Sedam kraljevstava *zaista* bila sedam kraljevstava, ni pokolenje ne bi prošlo a da dva- tri među njima nisu bila u ratu. Straža se nije mešala. Kada su Andali prešli Usko more i preplavili kraljevstva Prvih ljudi, sinovi palih kraljeva održali su reč i ostali na svojoj dužnosti. Tako je uvek bilo, još od pamtiveka. Takva je cena časti.

Kukavica može biti hrabar kao bilo ko drugi, kada nema čega da se boji. A mi svi vršimo svoju dužnost kada nas to ništa ne košta. Kako tada lako izgleda hodati

putem časti. Ali, pre ili kasnije, u životu svakog čoveka dođe dan kada to *nije* lako, dan kada mora da bira.“

Neki gavrani su još jeli, dugački rezanci mesa visili su im iz kljunova. Ostali kao da su ga posmatrali. Džon je osećao težinu svih tih sićušnih crnih očiju. „A ovo je moj dan... to je ono što hoćeš da kažeš?“

Meštar Emon se okrenu i *pogleda* ga tim svojim mrtvim belim očima. Džon se oseti nagim i izloženim. Uze vedro obema rukama i prosu ostatke kroz rešetke. Komadići mesa i kapi krvi rasuše se na sve strane, rasteravši gavrane. Oni skočiše u vazduh, divlje grakćući. Brže ptice uhvatiše komadiće u letu i halapljivo ih progutaše. Džon pusti prazno vedro da padne na pod.

Starac mu spusti uvelu, pegavu ruku na rame. „To boli, momče“, reče on tiho. „O, da. Biranje... ono uvek boli. I uvek će. Znam to.“

„*Ne* znaš“, reče Džon jetko. „Niko ne zna. Čak i ako sam samo njegovo kopile, on je moj *otac*...“

Meštar Emon uzdahnu. „Zar nisi čuo ništa od ovoga što sam ti rekao, Džone? Zar stvarno misliš da si ti prvi?“ On odmahnu svojom drevnom glavom, pokretom neizrecivo umornim. „Tri puta su bogovi rešili da kušaju moje zavete. Jednom dok sam bio momak, jednom kad sam već bio zreo čovek i jednom u starosti. Tada me je snaga već napustila, oči su mi postale slabe, ali je i taj poslednji izbor bio okrutan, kao i prvi. Gavrani su mi doneli vesti sa juga, reči tamnije od krila, o propasti moje kuće, smrti mojih najbližih, sramoti i propasti. Šta sam mogao da uradim, star, slep, slab? Bio sam беспомоћан kao novorođenče, ali me je ipak bolelo što sam sedeo zaboravljen kad su posekli sirotog unuka moga brata i *njegovog* sina, čak i dečicu...“

Džona je zaprepastio odsjaj suza u starčevim očima. „Ko si ti?“, upita on tiho, skoro s jezom.

Bezubi osmeh zaigra na drevnim usnama. „Samo meštar iz Citadele, vezan službom za Crni zamak i Noćnu stražu. U mom redu, mi se odričemo ličnih imena kada polažemo zakletve i stavljamo ogrlice.“ Starac dodirnu meštarski lanac koji mu je labavo visio oko tankog, suvog vrata. „Moj otac je bio Mekar, prvi svoga imena, a moj brat Egon je vladao nakon njega, umesto mene. Deda mi je dao ime po princu Emonu Zmajvitezu, koji je bio njegov stric, ili njegov otac, zavisi kojoj priči veruješ. Emon, tako me je nazvao...“

„Emon... *Targarjen*?“ Džon nije mogao da veruje.

„Nekada davno“, reče starac. „Nekada davno. Tako da vidiš, Džone, ja i te kako znam... i pošto znam, neću ti reći *ostani* ili *idi*. Taj izbor moraš sam da učiniš, i da živiš sa njim do kraja svoga života. Kao i ja.“ Glas mu pređe u šapat. „Kao i ja...“

DENERIS

Kada se bitka završila, Deni projaha na srebrnoj ždrebici kroz polja mrtvih. Sluškinje i ljudi njenog *kasa* išli su za njom, osmehujući se i šaleći se među sobom.

Dotračka kopita prekopala su zemlju i izgazila raž i sočivo, dok su araci i strele posejali strašnu novu letinu i natopili je krvlju. Konji na umoru dizali su glave i užasno njištali na nju dok je prolazila. Ranjenici su ječali i molili se. *Džaka ran* su se kretali među njima, ljudi milosrđa sa svojim teškim sekirama, žanjući žetvu glava od mrtvih i od ranjenih. Nakon njih išlo je jato devojčica koje su čupale strele iz tela i punile njima svoje korpe. Poslednji su išli psi, mršavi i gladni, divlji čopor koji nikada nije bio daleko od *kalasara*.

Ovce su najduže bile mrtve. Bilo ih je na hiljade, prekrivenih movama, i iz svake su štrčale strele. To su uradili jahači kala Oga, znala je Deni; nijedan čovek iz Drogovog *kalasara* ne bi bio toliko glup da troši strele na ovce kada je bilo još pastira za ubijanje.

Grad je bio u plamenu, crno pramenje dima kovitlalo se i kotrljalo dižući se u tvrdo plavo nebo. Ispod provaljenih zidova od pečenog blata, jahači su jurili na sve strane, mašući bičevima dok su sakupljali preživjele iz zadimljenih ruševina. Žene i deca iz Ogovog *kalasara* hodali su sa mračnim ponosom, čak i u porazu i ropstvu; sada su bili robovi, ali se nisu bojali. Građanima je bilo drugačije. Deni ih je žalila; dobro je pamtila kakvo je osećanje užas. Majke su se teturale praznih, mrtvih lica, vukući uplakanu decu za ruke. Bilo je samo nekoliko muškaraca među njima - bogalja, kukavica i staraca.

Ser Džora je rekao da narod te zemlje sebe zove Lazarini, ali su ih Dotraci zvali *heš raki*, Jagnjeći narod. Nekada bi Deni mogla da ih pomeša sa Dotracima, pošto su imali istu bakarnu kožu i bademaste oči. Sada su joj delovali strano, zdepasti i pljosnatih lica, crnih kosa neprirodno kratkih. Gajili su ovce i jeli povrće, i kal Drogo je rekao da im je mesto južno od okuke u reci. Trava dotračkog mora nije bila za ovce.

Deni vide jednog dečaka kako je pojurio ka obali reke. Jahač mu je presekao put, a drugi su ga okružili, pucajući mu bičevima u lice, terajući ga čas u jednom, čas u drugom pravcu. Jedan je jahao za njim, bičući ga po stražnjici sve dok mu butine nisu bile crvene od krvi. Drugi mu obmota bičem nožni članak i obori ga na zemlju. Napokon, kada je dečak mogao samo da puzi, dosadila im je ta zabava, i pogodili su ga strelom u leđa.

Ser Džora ju je sreo ispred provaljene kapije. Preko oklopa je imao tamnozeleni kaput. Kaciga, rukavice i štitnici za noge bili su mu od tamnosivog čelika. Dotraci su mu se podsmevali da je kukavica kada je obukao oklop, ali im je vitez uzvratilo istom merom, strasti su se uzburkale, dugački mač se sudario sa arakom i jahač koji se najglasnije podsmevao ostao je da leži i iskrvari na smrt.

Kada joj priđe, ser Džora podiže vizir svoje velike kacige pljosnatog vrha. „Tvoj gospodar muž te čeka u gradu.“

„Drogo nije povređen?“

„Nekoliko ogrebotina“, odgovori ser Džora, „ništa bitno. Danas je pogubio dvojicu kalova. Prvo kala Oga, a onda njegovog sina Foga, koji je postao kal nakon Ogovog pada. Njegovi krvorodnici su im odsekli zvona iz kose i sada svaki korak kala Droga zvoniti još glasnije nego pre.“

Ogo i njegov sin delili su visoki sto sa njenim gospodarom mužem na gozbi za imenovanje, kada je Viseris bio krunisan, ali je to bilo u Ves Dotraku, pod Majkom planina, gde je svaki jahač bio brat i gde se zaboravljalo na svađe. U travama je bilo drugačije. Ogov *kalasar* je napadao grad kada ga je kal Drogo uhvatio. Pitala se šta je mislio Jagnjeći narod kada je sa tih ispucalih zidova od pečenog blata ugledao prašinu njihovih konja. Možda je nekolicina, mlađih i naivnijih, onih koji su verovali da bogovi čuju molitve očajnika, čak i poverovala da to stiže spas.

Na suprotnoj strani ulice, devojka ne starija od Deni jecala je visokim, tankim glasom dok ju je jahač gurnuo na gomilu leševa i zabio se u nju otpozadi. Drugi jahači su sjahivali da bi zauzeli red. Takav su spas Dotraci doneli Jagnječem narodu.

Ja sam krv zmajeva, podseti sebe Deneris Targarjen dok je skretala pogled. Stegnula je usne i srce i nastavila da jaše ka kapiji.

„Većina Ogovih jahača je pobegla“, govorio je ser Džora. „Ipak, ima oko deset hiljada zarobljenika.“

Robova, pomisli Deni. Kal Drogo će ih odvesti nizvodno do jednog od gradova na Zalivu robova. Poželela je da zaplače, ali je rekla sebi da mora biti jaka. *To je rat, on tako izgleda, to je cena za Gvozdeni presto.*

„Rekao sam *kalu* da bi trebalo da krene za Mirin“, reče ser Džora. „Tamo plaćaju više nego što će dobiti od karavanskih trgovaca robovima. Ilirio piše da su prošle godine imali kugu, tako da bordeli plaćaju dvostruko za zdrave mlade devojke, a trostruko za dečake mlađe od deset godina. Ako dovoljno dece preživi put, zlato će nam omogućiti da kupimo koliko god brodova nam treba i unajmimo dovoljno mornara.“

Iza njih, silovana devojka je ispustila zvuk od koga se cepalo srce, dugi plačevan jauk koji je trajao i trajao. Deni čvrsto stegnu šaku oko uzda i okrete ždrebicu. „Nateraj ih da stanu“, naredi ona ser Džori.

„*Kalisi?*“ Vitez je zvučao zbunjeno.

„Čuo si šta sam rekla“, reče ona. „Zaustavi ih.“ Ona se obrati svom kasu grubim naglaskom Dotraka. „Jogo, Karo, pomozite ser Džori. Neću silovanja.“

Ratnici razmeniše začuđen pogled.

Džora Mormont mamuznu konja i priđe joj bliže. „Princezo“, reče on, „imaš meko srce, ali ne shvataš. Ovako je oduvek bilo. Ti ljudi su prolivali svoju krv za *kala*. Sada uzimaju nagradu koja im pripada.“

Na drugoj strani ulice, devojka je još uvek plakala, njen visoki zapevajući glas bio je čudan Deninim ušima. Prvi čovek bio je gotov s njom, a drugi je zauzeo njegovo mesto.

„Ona je jagnjeća devojka“, reče Karo na dotračkom. „Ona je ništa, *kalisi*. Jahači joj čine čast. Jagnjeći narod spava sa ovcama, to je znamo.“

„Znano je“, ponovi njena sluškinja Iri.

„Znano je“, složi se Jogo, na visokom sivom pastuvu koji mu je Drogo darivao. „Ako njeno kukanje smeta tvojim ušima, *kalisi*, Jogo će ti doneti njen jezik.“ On isuka *arak*.

„Neću da je povrediš“, reče Deni. „Uzimam je za sebe. Uradi kao što ti kažem, da kal Drogo ne bi čuo za tvoju neposlušnost.“

„Ai, *kalisi*“, odgovori Jogo i obode konja. Karo i ostali krenuše za njim, praćeni zvukom zvonaca u kosi.

„Idi sa njima“, naredi ona ser Džori.

„Biće tvoja volja.“ Vitez je čudno pogleda. „Prava si sestra svog brata.“

„Viserisova?“ Nije shvatala.

„Ne“, odgovori on. „Regarova.“ On odjuri.

Deni ču Jogov uzvik. Silovatelji mu se nasmejaše. Jedan mu uzvрати povikom. Jogov *arak* sevnu, i čovekova glava polete sa ramena. Smeh se pretvori u kletve dok su se jahači mašali oružja, ali su dotle već Karo, Ago i Rakaro stigli do njih. Ona vide Aga kako pokazuje prstom ka njoj. Jahači je pogledaše hladnim crnim očima. Jedan pljunu. Ostali se razidoše ka svojim konjima, mrmljajući u bradu.

Sve vreme, čovek na devojci je nastavio da se zariva u nju, toliko usredsređen na svoje zadovoljstvo da je naizgled bio nesvestan svega što se okolo dešavalo. Ser Džora sjaha i otrže ga oklopljenom šakom. Dotrak pade u blato, skoči s nožem u ruci, i umre sa Agovom strelom u grlu. Mormont diže devojku sa gomile leševa i umota je u svoj krvavi plašt. Dovede je preko ulice do Deni. „Šta hoćeš da radiš sa njom?“

Devojka je drhtala, očiju širokih i praznih. Kosa joj je bila ulepljena od krvi. „Dorea, pogledaj joj povrede. Ti ne ličiš na Dotrakinju, možda te se neće toliko bojati. Ostali, sa mnom.“ Ona potera ždrebicu kroz razvaljenu drvenu kapiju.

U samom gradu bilo je još i gore. Mnoge kuće bile su u plamenu, i *džaka* ran su se bavili svojim strašnim poslom. Obezglavljeni leševi ispunjavali su uske, izuvijane uličice. Prolazili su kraj drugih silovanja. Svaki put bi Deni stala, poslala svoj *kas* da ih okončaju, i uzimala žrtvu za robinju. Jedna od njih, stamena žena pljosnatog nosa od kojih četrdeset godina, blagosiljala je Deni zamuckujući na zajedničkom jeziku, ali joj ostale uzvратиše samo tupim crnim pogledima. Bojale su je se, shvati ona s tugom; plašile su se da ih je sačuvala za neku još goru sudbinu.

„Ne možeš ih sve uzeti, dete“, reče ser Džora kada su stali po četvrti put, dok su ratnici njenog kasa skupljali njene nove robinje.

„Ja sam *kalisi*, naslednica Sedam kraljevstava, krv zmaja“, podseti ga Deni. „Nije tvoje da mi govoriš šta mogu, a šta ne.“ Na drugoj strani grada, zgrada se sruši u ogromnom oblaku vatre i dima, i ona ču daleku vrisku i jauke preplašene dece.

Zatekli su kala Droga kako sedi pred četvrtastim hramom bez prozora, debelih zidova i kupole koja je podsećala na ogromnu smeđu glavicu luka. Kraj njega je bila hrpa glava veća od njega samog. Jedna kratka strela Jagnjećih ljudi prostrelila mu je mišicu i krv je pokrivala levu stranu njegovih golih grudi, kao mrlja boje. Trojica krvorodnika bila su sa njim.

Jiki pomože Deni da sjaše; postala je nespretnija otkako joj je stomak porastao i otežao. Ona kleknu pred *kala*. „Sunce moje i zvezde, ranjen si.“ Rana od *araka* bila je široka ali plitka; više nije imao levu bradavicu, i komad krvave kože visio mu je s grudi poput vlažne krpe.

„Ogrebotina, mesecu mog života, od *araka* krvorodnika kala Oga“, reče kal Drogo na zajedničkom jeziku. „Zato sam ga ubio, kao i Oga.“ On okrenu glavu i zvonca u pletenici se tiho oglasiše. „Sad čuješ Oga i Foga, njegovog *kalaku*, koji je bio *kal* kada sam ga pogubio.“

„Nema čoveka koji može da se suprotstavi suncu moga života“, reče Deni, „ocu pastuva koji jaše svet.“

Jedan ratnik dojaha i skoči iz sedla. Obrati se Hagu nizom besnih reči na dotračkom, prebrzo da bi Deni razumela. Ogromni krvorodnik je mrko odmeri pre nego što se okrenu svom *kalu*. „Ovo je Mago, koji jaše u *kasu* Ko Jaka. Kaže da mu je *kalisi* otela plen, jagnječiu kći, koja je bila njegova da je jaše.“

Lice kala Droga bilo je mirno i tvrdo, ali su mu crne oči bile radoznale kada je pogledao Deni. „Reci mi šta je bilo, meseče mog života“, naredi on na dotračkom.

Deni mu reče šta je uradila, na njegovom jeziku, da bi je *kal* bolje razumeo, jednostavno i iskreno.

Kada je završila, Drogo se mrštio. „To su običaji rata. Te žene su sada naše robinje, da radimo sa njima šta nam je volja.“

„Meni je volja da budu bezbedne“, reče Deni, pitajući se da li je prešla granicu. „Ako će tvoji ratnici da uzimaju te žene, neka ih uzmu nežno i neka ih zadrže kao supruge. Daj im mesta u *kalasaru*, da im rađaju sinove.“ Koto je oduvek bio najokrutniji od krvorodnika. On je bio taj koji se nasmejao. „Otkad se to konj pari sa ovcom?“

Nešto u njegovom glasu je podseti na Viserisa. Deni se besno okrenu ka njemu. „Zmaj se hrani i konjima i ovcama, svejedno“

Kal Drogo se osmehnu. „Vidi kako je postala žestoka!“, reče on. „To je moj sin u njoj, pastuv koji će uzjahati svet, ispunjava vatrom. Oprezno jaši, Koto... ako te majka na mestu ne sprži, sin će te pregaziti. A ti Mago, drži jezik za zubima i nađi drugo jagnje da jašeš. Ova pripadaju mojoj *kalisi*.“ On posegnu rukom ka Deneris, ali kada je diže, lice mu se zgrči od iznenadnog bola, i on okrete glavu.

Deni je skoro mogla da oseti njegov bol. Rane su bile teže nego što joj je ser Džora rekao. „Gde su vidari?“, upita ona. *Kalasar* ih je imao dve vrste: nerotkinje i evnuhe robove. Travarke su se bavile napicima i mađijama; evnusi nožem, iglom i vatrom. „Zašto se već nisu postarali za *kalove* rane?“

„*Kal* je otpustio ćosavce, kalisi“, reče joj stari Koholo. Deni je videla da je i sam krvorodnik ranjen; imao je duboku razderotinu u levom ramenu.

„Mnogi jahači su ranjeni“, reče kal Drogo tvrdoglavo. „Nek prvo njima izviđaju rane. Ova strela nije više od ujeda buve, a mala posekotina samo novi ožiljak kojim ću se hvaliti sinu.“

Deni je videla mišiće njegovih grudi na mestu gde je koža bila odsečena. Tanak mlaz krvi curio je od strele koja mu je probola ruku. „*Kal* Drogo ne sme da čeka“, izjavi ona odlučno. „Jogo, nađi evnuhe i smesta ih dovedi“

„Srebrna gospo“, začu se ženski glas iza nje, „ja mogu da pomognem oko rana Velikog jahača.“

Deni se osvrnu. Govorila je jedna od robinja koje je uzela za sebe; teška žena pljosnatog nosa koja ju je blagosloвила.

„*Kalu* ne treba pomoć žena koje spavaju s ovnovima“, zareža Koto. „Ago, iščupaj joj jezik.“

Ago je zgrabi za kosu i prisloni joj nož uz grlo.

Deni diže ruku. „Ne. Ona je moja. Nek govori.“

Ago pogleda najpre nju, pa Kota. Onda spusti nož.

„Nisam mislila ništa loše, hrabri jahači.“ Žena je dobro govorila dotrački. Odora joj je nekada bila od najlaganije i najtananije vune, bogato izvezena, ali je sada bila blatnjava, krvava i poderana. Pocepanim krajem prsluka pokrivala je teške grudi. „Poznajem nešto vidarskih veština.“

„Ko si ti?“, upita je Deni.

„Ime mi je Miri Maz Dur. Ja sam sveštenica ovog hrama.“

„*Megi*“, zareža Hago, milujući *arak*. Pogled mu je bio mračan. Deni se priseti te reči iz užasne priče koju joj je Jiki ispričala jedne noći kraj vatre. *Megi* je bila žena koja spava sa demonima i bavi se najcrnijim mađijama, opako stvorenje, zlo i bezdušno, koje pod okriljem noći dolazi muškarcima i crpe život iz njihovih tela.

„Ja sam vidarka“, reče Miri Maz Dur.

„Vidarka za ovce“, podrugljivo reče Koto. „Krv moje krvi, ja kažem da ubijemo ovu *megi* i sačekamo ćosavce.“

Deni se nije osvrnula na krvorodnikovu upadicu. Ta stara, neugledna, zdepasta žena nije joj izgledala kao *megi*. „Gde si naučila tajne vidarstva, Miri Maz Dur?“

„I majka mi je bila sveštenica, i naučila me je svim pesmama i mađijama dragim Velikom pastiru, i kako načiniti svete dimove i masti od lišća, korena i bobica. Kada sam bila mlađa i lepša, išla sam sa karavanom do Ašaija kraj Senke, da učim od njihovih vrača. Lađe iz mnogih krajeva jedre za Ašai, tako da sam ostala

dovoljno dugo da naučim viđanja dalekih naroda. Mesec-pevač iz Džogos Naija darivao me je porodijskim pesmama, žena iz vašeg jahačkog naroda naučila me je mađijama trava i konja, a meštar iz Zemalja zalazećeg sunca otvorio je jedno telo preda mnom i pokazao mi tajne koje se skrivaju pod kožom.“

Ser Džora Mormont progovori. „Meštar?“

„Marvin, tako je govorio da se zove“, odgovori žena na zajedničkom jeziku. „S mora. Iza mora. Sedam zemalja, tako je rekao. Zemlje zalazećeg sunca. Gde su ljudi od gvožđa i zmajevi vladaju. On me je naučio ovom jeziku.“

„Meštar u Ašaiju“, zapita se ser Džora Mormont. „Reci mi, sveštenice, šta je taj Marvin nosio oko vrata?“

„Lanac tako stegnut kao da će ga udaviti, Gvozdeni gospodaru, sa karikama od mnogih metala.“

Vitez pogleda Deni. „Samo čovek obučen u starogradskoj Citadeli nosi takav lanac“, reče on. „A ti ljudi znaju mnogo o lečenju.“

„Zašto hoćeš da pomogneš mom *kalu*?“

„Svi ljudi su jedno stado, ili nas bar tako uče“, odgovori Miri Maz Dur. „Veliki Pastir me je poslao na zemlju da lečim njegovu jagnjad, gde god mogu.“

Koto joj odvali žestok šamar. „Mi nismo ovce, *megi*.“

„Prekini s tim“, reče Deni besno. „Ona je moja. Ne dozvoljavam ti da je mučiš.“

Kal Drogo zastenja. „Strela mora da se izvadi, Koto.“

„Da, veliki jahaču“, odgovori Miri Maz Dur, dodirnuvši svoj pocrveneli obraz. „A grudi moraju da ti se operu i ušiju, da rana ne bi zagnojila.“

„Onda to uradi“, naredi kal Drogo.

„Veliki jahaču“, reče žena, „moje alatke i napici su u božjoj kući, gde su vidarske sile najsnažnije.“

„Ja ću te poneti, krvi moje krvi“, ponudi se Hago.

Kal Drogo odmahnu. „Meni ne treba pomoć drugog čoveka“, reče gordo i grubo. On ustade, sam, za glavu viši od svih. Svež mlaz krvi poteče mu niz grudi, s mesta gde mu je Ogov arak odsekao bradavicu. Deni mu hitro priđe. „Ja sam žena“, prošapta ona, „na mene možeš da se osloniš.“ Drogo položi ogromnu šaku na njeno rame. Ona uze na sebe nešto njegove težine dok su išli prema velikom hramu od pečenog blata. Trojica krvorodnika su ih sledila. Deni naredi ser Džori i ratnicima njenog *kasa* da čuvaju ulaz i da se postaraju da neko ne zapali hram dok su oni unutra.

Prodoše kroz niz predvorja, i udoše u visoku središnju odaju pod kupolom. Slabašno svetlo dopiralo je iz skrivenih prozora. Na zidovima je gorelo nekoliko dimljivih baklji. Ovčje kože bile su rasute po zemljanom podu. „Ovamo“, reče Miri Maz Dur pokazujući ka oltaru, krupnom kamenu prošaranom plavim žilama sa uklesanim prizorima pastira i njihovih stada. Kal Drogo leže na njega. Žena baci šaku suvog lišća na mangale i odaja se ispuni mirišljivim dimom. „Najbolje da sačekate napolju“, reče ona ostalima.

„Mi smo krv njegove krvi“, reče Koholo. „Čekamo ovde.“

Koto se približi Miri Maz Dur. „Znaj ovo, ženo jagnječeg boga. Naudiš li *kalu*, kazna će biti strašna.“ On isuka nož za dranje i pokaza joj oštricu.

„Neće mu ona nauditi.“ Deni je osećala kako može da veruje toj staroj ženi jednostavnog lica i pljosnatog nosa - napokon, spasla ju je od silovatelja.

„Ako morate da ostanete, onda pomažite“, reče Miri krvorodnicima. „Veliki jahač je prejak za mene. Držite ga čvrsto dok izvučem strelu iz mišice.“ Ona pusti da joj poderana odora padne do struka dok je otvarala izrezbareni kovčeg, i zabavi se bočicama i kutijicama, noževima i iglama. Kada je bila spremna, ona slomi nazubljeni vrh strele i izvuče je napolje, pojući na zapevajućem jeziku Lazarina. Zagrejala je krčag vina do ključanja i polila ga po ranama. Kal Drogo ju je kleo, ali se nije pomerao. Ona prevrta ranu od strele melemom od vlažnog lišća i okrenu se ka posekotini na grudima, namaza je svetlozelenom pastom pre nego što vrati kožu na mesto. Kal zaškruta zubima i proguta urlik. Sveštenica uze srebrnu iglu i kotur svilenog konca i poče da ušiva ranu. Kada je završila, premaza mu kožu crvenom mašću, prekri je sa još lišća i zavi mu grudi komadom jagnjeće kože. „Moraš da izgovaraš molitve koje ću ti dati i da na rani držiš jagnječju kožu deset dana i deset noći“, reče ona. „Biće groznice i svraba, i ostaće ti veliki ožiljak kada rana zaceli.“

Kal Drogo sede, zvončići se oglesiše. „Ja pevam o svojim ožiljcima, jagnjeća ženo.“ On nape mišicu i namršti se.

„Ne pij ni vina ni makovog mleka“, upozori ga ona. „Imaćeš bolova, ali ti telo mora biti snažno da se izbori sa otrovnim duhovima“

„Ja sam *kal*“, reče Drogo. „Ja pljujem na bol i pijem šta mi je volja. Koholo, daj mi prsluk.“ Stariji čovek požuri da ga posluša.

„Pre“, reče Deni ružnoj Lazarinki, „čula sam da si pričala o porođajnim pesmama...“

„Ja znam svaku tajnu krvave postelje, srebrna gospo, i nikada nisam izgubila dete“, odgovori Miri Maz Dur.

„Moje vreme se bliži“, reče Deni. „Hoćeš li mi pomoći kada dođe?“ Kal Drogo se nasmeja. „Meseče mog života, robovi se ne mole, njima se naređuje. Uradiće ono što joj zapovediš.“ On skoči sa oltara. „Hajdemo, krvi moja. Pastuvi zovu, ovo mesto je pepeo. Vreme je da se jaše.“

Hago krenu za salom iz hrama, ali Koto ostade da bi odmerio Miri Maz Dur. „Zapamti, meg, kako bude kalu, biće i tebi.“

„Kako ti kažeš, jahaču“, odgovori mu žena, skupljajući svoje posude i boce. „Veliki pastir čuva svoje stado.“

TIRION

Na brdu koje je gledalo na Kraljevski drum, dugački sto od grubo tesane borovine podignut je ispod bresta i prekriven zlatnim platnom. Tu je, kraj svog šatora, lord Tivin večerao sa svojim glavnim vitezovima i lordovima vazalima, dok mu je veliki grimizno-zlatni barjak vijorio nad glavom sa visokog koplja.

Tirion je stigao kasno, bolan od jahanja i loše raspoložen, i previše svestan kako smešno izgleda dok se uz padinu gegao ka ocu. Tog dana, marš je bio dugačak i naporan. Razmišljao je tome da se napije. Bio je suton i vazduh je bio prepun svitaca.

Kuvari su služili glavno jelo: pet prasadi, reš pečenih, sa različitom voćkom u ustima svakog. Od mirisa mu pođe voda na usta. „Oprostite mi“, počeo on, zauzevši mesto na visokoj klupi kraj strica.

„Možda je najbolje da te zadužim da nam sahranjuješ mrtve, Tirione“, reče lord Tivin. „Ako budeš kasnio u boj kao što kasniš za sto, bitka će odavno biti gotova kada stigneš.“

„O, sigurno možeš da mi ostaviš jednog ili dva kmeta, oče“, odgovori Tirion. „Mada ne previše, ne bih želeo da budem pohlepan.“ Napunio je čašu vinom i posmatrao slugu kako seče prase. Hrskava koža zakrcka pod nožem i iz mesa navre vreli sok. Tirion odavno nije video lepši prizor.

„Ser Adamovi izvidnici kažu da je vojska Starka krenula na jug od Blizanaca“, reče mu otac, dok su mu pladanj punili komadima prasetine. „Vojnici lorda Freja su im se pridružili. Trenutno nisu na više od dan jahanja severno od nas.“

„Molim te, oče“, reče Tirion, „hoću da jedem.“

„Da li od pomisli na susret sa Starkovim malim gubiš kuraž, Tirione? Tvoj brat Džejmi bi jedva čekao da se sa njim uhvati u koštac.“

„Ja bih radije da se uhvatim u koštac sa ovim prasetom. Rob Stark nije tako mekan, a kladim se da ni ne miriše ovako dobro.“

Lord Leford, mrzovoljan čovek koji se starao o zalihama i snabdevanju, nagnu se napred. „Nadam se da tvoji divljaci ne dele to raspoloženje, ili će ispasti da smo na njih protraćili dobar čelik.“

„Moji divljaci će odlično upotrebiti tvoj čelik, moj gospodaru“, odvrati Tirion. Kada je zatražio od Leforda oružje i oklope da opremi tri stotine ljudi koje je Ulf doveo iz brda, ovaj je izgledao kao da mu je tražio da im svoje kćeri device prepusti na milost i nemilost.

Lord Leford se namršti. „Video sam danas onog velikog kosmatog, onog koji se nije smirio dok nije dobio *dve* bojne sekire, od teškog crnog čelika, sa dvostrukim sečivima.“

„Šaga voli da ubija sa obe ruke“, reče Tirion dok su pred njega stavljali pladanj pun vrele prasetine.

„Još je imao onu svoju sekiru za drva zakačenu na leđima.“

„Šagin stav je da su tri sekire još bolje od dve.“ Tirion kažiprstom i palcem uze so iz posude i dobro posoli meso.

Ser Kevan se nagnu. „Došao sam na pomisao da tebe i divljake stavimo u prethodnicu kada dođe do bitke.“

Ser Kevan je retko „dolazio na pomisao“ na koju prethodno nije došao lord Tivin. Tirion natače komad mesa na vrh bodeža i prinese ga ustima. Sada ga spusti. „U prethodnicu?“, ponovi on sumnjičavo. Ili je njegov gospodar otac stekao novo poverenje u Tirionove sposobnosti, ili je odlučio da se jednom zasvagda otarasi svog sramotnog potomka. Tirion je imao mračno osećanje da zna šta je posredi.

„Meni oni deluju dovoljno žestoko“, reče ser Kevan.

„Žestoko?“ Tirion shvati da ponavlja reči svog strica kao dresirana ptica. Njegov otac je posmatrao, procenjujući ga, vagajući svaku reč. „Da ti kažem koliko su žestoki. Prošle noći je Mesečev brat izbo Kamenu vranu zbog kobasice. Pa su ga tako danas, dok smo podizali logor, tri Kamene vrane uhvatile i presekle mu grkljan. Možda su hteli da uzmu kobasicu nazad, nisam siguran. Bron je, srećom, uspeo da spreči Šagu da mrtvacu odseče kitu, ali ipak Ulf traži krvarinu, a Kon i Šaga neće da plate.“

„Ako vojnicima nedostaje discipline, krivica je do njihovog gospodara zapovednika“, reče njegov otac.

Njegov brat Džejmi je uvek umeo da natera ljude da ga oduševljeno prate i umiru za njega, ako je potrebno. Tirion nije imao taj dar. On je odanost kupovao zlatom, a ljude terao na poslušnost svojim imenom. „Veći čovek bi bio u stanju da ih zastraši, to hoćeš da kažeš, oče?“

Lord Tivin Lanister se okrenu svom bratu. „Ako ljudi mog sina neće da slušaju njegova naređenja, možda prethodnica i nije za njega. Nema sumnje da bi mu pozadina više prijala, da čuva kola i zalihe.“

„Učini mi uslugu, oče“, reče on besno. „Ako nemaš da mi ponudiš neko drugo mesto, vodiću prethodnicu.“

Lord Tivin je proučavao svog sina kepeca. „Nisam govorio o vođenju. Služićeš pod ser Gregorom.“

Tirion odgrize zalogaj svinjetine, poče da žvaće, a onda ga besno ispljunu. „U stvari, uopšte nisam gladan“, reče, nespretno silazeći sa klupe. „Molim vas da mi oprostite, moj gospodari.“

Lord Tivin jedva primetno klimnu glavom, otpuštajući ga. Tirion se okrete i ode. Osećao je njihove poglede na leđima dok se gegao niz brdo. Buran smeh se prolomi iza njega, ali se on ne osvrnu. Nadao se da će se svi zadaviti prasetinom.

Suton se spustio, svi barjaci postadoše crni. Lanisterski logor pružao se miljama između reke i Kraljevskog drumu. Bilo je lako izgubiti se među ljudima, konjima i drvećem, i to se Tirionu i desilo. Prošao je desetak velikih šatora i stotine vatri. Svici su lelujali među šatrama kao lutajuće zvezde. On oseti miris kobasice s belim

lukom, začinjene i slasne, tako primamljiv da mu želudac zakrča. Negde u daljini začu glasove kako pevaju neku prostačku pesmu. Kikotava žena protrča kraj njega, gola pod tamnim ogrtačem, dok se njen pijani progonitelj saplita o korenje. Malo dalje, dva kopljanika stajala su jedan nasuprot drugom u plitkom potoku, vežbajući udarce i odbranu pod zamirućim svetlom, golih grudi i sjajni od znoja.

Niko ga nije gledao. Niko mu se nije javljao. Niko na njega nije obraćao pažnju. Bio je okružen ljudima zakletim na vernost kući Lanistera, silnom vojskom od dvadeset hiljada ljudi, a ipak je bio sasvim sam.

Kada ču duboku grmljavinu Šaginog smeha kako odjekuje kroz mrak, on krenu za njim i naiđe na Kamene vrane u njihovom malom kutku noći. Kon, sin Koratov, mahnu kriglom piva. „Tirion Polutan! Dođi, sedi kraj vatre, pogosti se mesom Kamenih vrana. Imamo vola.“

„To vidim, Kone, sine Koratov.“ Ogromno crveno truplo vrtelo se nad rasplamsalom vatrom, nabijeno na ražanj veličine omanjeg drveta. Bez sumnje je to i *bilo* omanje drvo. Krv i mast kapali su u vatru dok su dve Kamene vrane okretale ražanj. „Zahvaljujem vam. Pozovite me kad vo bude pečen.“ Kako je izgledalo, nije bilo sigurno da će se to desiti pre početka bitke. On produži dalje.

Svaki klan je imao svoju vatru; Crne uši nisu jele sa Kamenim vranama, Kamene vrane nisu jele s Mesečevom braćom, a sa Opečenima nije jeo niko. Skromni šator koji je iskamčio od lorda Leforda podignut je tačno između četiri vatre. Tirion zateče Brona kako deli mešinu vina sa novim slugama.

Lord Tivin mu je poslao konjušara i ličnog slugu da se staraju za njegove potrebe, pa čak i štitonošu. Sedeli su oko žeravica male vatre. S njima je bila i devojka; tanka, tamnokosa, ne starija od osamnaest leta - sudeći po izgledu. Tirion joj je načas proučavao lice, pre nego što je u pepelu video riblje kosti. „Šta ste jeli?“

„Pastrmke, moj gospodaru“, reče konjušar. „Bron ih je upecao.“

Pastrmke, pomisli on. *Pečeni prasići. Proklet bio moj otac.* Žalobno je zurio u kosti, dok mu je u stomaku krčalo.

Njegov štitonoša, momak nesretnog imena Podrik Pejn, proguta ono što je hteo da kaže. Dečko je bio daleki rođak ser Ilina Pejna, kraljevog glavoseče... i gotovo jednako tih, mada je imao jezik. Tirion ga je jednom naterao da ga isplazi, da bi proverio. „Jezik, nema šta“, rekao je tada. „Jednog dana ćeš morati da naučiš da ga upotrebljavaš.“

Sada nije imao strpljenja da se trudi da izvuče neku misao iz momka, za koga je sumnjao da mu je dat kao neka vrsta okrutne poruge. Tirion se okrenu nazad ka devojci. „To je ona?“, upita Brona.

Ona ljupko ustade i pogleda ga sa vrtoglavih visina od kojih pet stopa. „Jeste, moj gospodaru, i ona ume sama da govori, ako vam je po volji.“

On nakrivi glavu. „Ja sam Tirion od kuće Lanistera. Ljudi me zovu Bauk.“

„Meni je majka dala ime Šai. Ljudi me zovu... često.“

Bron se nasmeja i Tirion bi prinuđen da se osmehne. „U šator, Šai, budi ljubazna.“ On otvori šator i uvede je unutra. Kada uđe, kleknu i zapali sveću.

Vojnički život nije bio lišen baš svih čari. Gde god je postojao logor, postojali su i pratioci logora. Na kraju svakog dana, Tirion bi među njih slao Brona da mu nađe zgodnu kurvu. „Najdraže su mi mlade, što lepšeg lica“, rekao je. „Ako se okupala u poslednjih godinu dana, biće mi drago. Ako nije, okupaj je. Postaraj se da joj kažeš ko sam, i upozori je *šta* sam.“ Džik je često na to zaboravljao. Ponekad bi u očima devojaka najmljenih da zadovolje mladog lorda video nešto... nešto što Tirion Lanister nije više nikada želeo da vidi.

On podiže sveću i dobro je osmotri. Bron je valjano odabrao; bila je vitka i krupnih, nežnih očiju, malih čvrstih grudi i osmeha koji je čas bio stidljiv, čas drzak, čas bestidan. To mu se dopadalo. „Da li da se skinem, moj gospodaru?“, upita ona.

„Polako. Da li si devica, Šai?“

„Ako ti je tako po volji, moj gospodaru“, reče ona čedno.

„Po volji mi je istina, curo.“

„Jesam, ali će to da te košta dvostruko.“

Tirion shvati da će se odlično slagati. „Ja sam Lanister. Zlata imam i previše, i ustanovićeš da sam velikodušan... ali ću od tebe hteti i drugo, a ne samo ono što imaš među nogama, mada ću hteti i to. Delićeš moj šator, točićeš mi vino, smejati se mojim dosetkama, masirati mi noge nakon jahanja... i bilo da te zadržim dan ili godinu, dok si moja nećeš ići u krevet s drugim muškarcima.“

„Pošteno“ Ona uhvati rub svoje tanke haljine od grubog platna, svuče je preko glave jednim glatkim pokretom, i odbaci je u stranu. Pod njom nije bilo ničeg drugog. „Ako ne odloži tu sveću, moj gospodar će ispeći prste.“

Tirion spusti sveću, uze joj šaku, nežno je privi uz sebe. Ona se saže da ga poljubi. Usta su joj imala ukus meda i karanfilića, a prsti su joj bili spretni i vešti dok su tražili kopče na njegovoj odeći.

Kada je ušao u nju, prihvatila ga je ohrabrujućim šapatima i tihim, drhtavim jecajima zadovoljstva. Tirion je pretpostavljao da zadovoljstvo glumi, ali je bila tako dobra da ga nije bilo briga. *Toliko* istine baš nije želeo.

Bila mu je potrebna, shvati Tirion kasnije, dok mu je tiho ležala u naručju. Ona ili neko kao ona. Prošlo je skoro godinu dana otkako je poslednji put ležao sa ženom, još pre nego što je krenuo za Zimovrel u društvu svog brata i kralja Roberta. Sutra se lako može desiti da pogine, i ako mu je to suđeno, radije će otići u grob misleći na Šai nego na svog gospodara oca, Lizu Erin ili ledi Kejtlin Stark.

Osećao je mekoću njenih grudi na svojoj ruci dok je ležala kraj njega. Bilo je to dobro osećanje. Glavu mu ispuni pesma. Tiho, setno, on počeo da zviždi.

„Šta je to, moj gospodaru?“, prošapta mu sneno Šai.

„Ništa“, reče joj on. „Pesma koju sam naučio kao dečak, to je sve. Spavaj, dušice“

Kada joj se oči sklopiše, a disanje posta duboko i ravnomerno, Tirion kliznu iz postelje, pažljivo, da joj ne prekine san. Nag, on izađe zakoračivši preko štitonoše i ode iza šatora da pusti vodu.

Bron je sedeo prekrštenih nogu pod kestenom, blizu mesta gde su vezali konje. Oštrio je sečivo mača, potpuno budan; najamnik kao da nije morao da spava kao ostali ljudi. „Gde si je našao?“, upita ga Tirion dok je pišao.

„Uzeo sam je od jednog viteza. Nije se rado rastao s njom, ali mu je tvoje ime ponešto omekšalo stav... ono, i moj bodež pod vratom“

„Sjajno“, reče Tirion suvo, otresajući poslednje kapi. „Koliko se sećam, rekao sam *nađi mi kurvu*, a ne *stvori mi novog neprijatelja*.“

„Sve lepe su bile već zauzete“, reče Bron. „Rado ću je vratiti ako hoćeš neku krezubu vešticu.“

Tirion mu se šepajući približi. „Moj gospodar otac bi to nazvao neposlušnošću i poslao bi te u rudnike zbog drskosti.“

„Blago meni što nisi tvoj otac“, odgovori Bron. „Video sam jednu s nosem punim čireva. Da nećeš možda nju?“

„Šta, pa da ti slomim srce?“, uzvрати Tirion. „Zadržaću Šai. Da nisi kojim slučajem zapamtio *ime* tog viteza od koga si je uzeo? Ne bi mi prijalo da ga imam kraj sebe u bici.“

Bron ustade, hitar i gibak kao mačka, okrećući mač u šaci. „Imaćeš mene kraj sebe u bici, kepecu.“

Tirion klimnu. Noćni vazduh bio je topao na njegovoj goljoj koži. „Postaraj se da preživim bitku, i moći ćeš da biraš nagradu.“

Bron prebaci mač iz desnice u levicu i zamahnu kroz vazduh. „Ko bi hteo da ubije nekoga kao što si ti?“

„Moj gospodar otac, za početak. Stavio me je u prethodnicu.“

„I ja bih uradio isto. Mali čovek s velikim štitom. Strelci ima da puknu od muke.“

„Nalazim da me, začudo, uveseljavaš“, reče Tirion. „Mora da sam lud.“ Bron vrati mač u korice. „U to nema sumnje.“

Kada se Tirion vratio u šator, Šai se pridiže na lakat i sveno promrmlja: „Probudila sam se i mog gospodara nije bilo.“

„Gospodar se sada vratio.“ On se smesti kraj nje.

Ruka joj potraži među njegovim krivim nogama i zateče ga čvrstog. „O, da“, prošapta ona, milujući ga.

Pitao ju je za čoveka od koga ju je Bron oduzeo i ona mu reče ime sitnog pratioca nevažnog gospodičića. „Takvih ljudi ti nemaš zašto da se bojiš“, reče devojka, prstiju zaokupljenih njegovim udom. „On je mali čovek.“

„A šta sam ja, molim te?“, upita je Tirion. „Div?“

„O, da“, prela je ona, „moj lanisterski div.“ Tada ga je uzjahala, i učinila da na

tren skoro u to i poveruje. Tirion je u san utonuo osmehnut...

...i probudio se u tami od vriska truba. Šai ga je drmala za rame. „Gospodaru“, šaptala je. „Probudi se, moj gospodaru, bojim se.“

Ošamućen, on sede i zbací cebe. Rogovi su dozivali kroz noć, puni divljine i hitnje, jeka koja je govorila *brže, brže, brže*. On ču viku, zveket oružja, njištanje konja, ali još uvek ništa što bi mu govorilo o borbi. „Trube mog gospodara oca“, reče on. „Borbena uzbuna. Mislio sam da je Stark još na dan jahanja.“

Šai zavrte glavom, izgubljena. Oči su joj bile raširene i bele.

Stenjući, Tirion se pridiže na noge, dovikujući svog štitonošu. Pramenje blede magle njihalo se kroz noć, dugački i beli rečni prsti. Ljudi i konji teturali su se kroz mraz praskozorja; sedla su se nameštala, kola tovarila, vatre gasile. Trube ponovo zatrubiše: *brže, brže, brže*. Vitezovi su skakali na nemirne paripe dok su pešadinci u trku pripasivali mačeve. Kada je našao Poda, momak je tiho hrkao. Tirion ga nogom oštro ubode u rebra. „Moj oklop“, reče on, „trkom.“ Bron je dokasao iz magle, već u oklopu i na sedlu, dok mu je na glavi bila izubijana plitka kaciga. „Šta se desilo?“, upita ga Tirion.

„Mali Stark nas je prešao“, reče Bron. „Prišunjao se Kraljevskim drumom po noći, i sada mu je vojska na manje od milje odavde i postrojava se u borbeni poredak.“

Brže, zvale su trube, brže, brže, brže.

„Pobrini se da se gorštaci sprema za pokret.“ Tirion šmugnu nazad u šator. „Gde mi je odeća?“, zareža on na Šai. „Eno. Ne, daj mi kožu, prokletstvo. Da. Dodaj mi čizme.“

Kada se obukao, štitonoša mu je spremio oklop, takav kakav je imao. Tirion je imao lep puni oklop, vrhunski izrađen da odgovara njegovom izobličenom telu. Avaj, on se nalazio na bezbednom, u Livačkoj steni, za razliku od Tiriona. Morao je da se služi onim što je našao po kolima lorda Leforda: verižnjačom i tesno prileglom metalnom kapuljačom, štitnikom za vrat nekog mrtvog viteza, metalnim rukavicama i šiljastim čeličnim čizmama. Nešto od toga bilo je kićeno, nešto obično. Grudni oklop bio je napravljen za krupnijeg čoveka; za njegovu preveliku glavu našli su ogromnu kacigu u obliku vedra, sa čijeg je vrha štrčao stopu dugačak trouglasti šiljak.

Šai pomože Podu sa kopčama i kaiševima. „Ako poginem, zaplači za mnom“, reče Tirion kurvi.

„Kako ćeš znati? Bićeš mrtav.“

„Znaću.“

„Verujem ti.“ Šai mu spusti kacigu na glavu i Pod je prikači uz štitnik za grlo. Tirion pripasa pojas, otežao od kratkog mača i bodeža. Do tada mu je konjušar doveo konja, snažnog smeđeg paripa oklopljenog kao što je bio i on sam. Bila mu je potrebna pomoć da se popne u sedlo; osećao se kao da je težak hiljadu oka. Pod mu doda štit, ogromnu ploču od teškog gvozdendrva okovanog čelikom. Na kraju

mu pružiše bojnu sekiru. Šai zakorači unazad i osmotri ga. „Moj gospodar izgleda moćno.“

„Tvoj gospodar izgleda kao kepec u rasparenom oklopu“, odgovori Tirion kiselo, „ali ti ipak zahvaljuje na lepim rečima. Podriče, ako bitka pođe naopako, otprati gospu kući.“ On je pozdravi sekirom, okrenu konja u mestu i otkasa. Stomak mu je bio vezan u čvor, tako čvrsto da ga je bolelo. Iza njega, sluge užurbano počеше da mu ruše šator. Bledogrimizni prsti se raširiše na istoku kada se prvi zraci sunca preliše preko obzorja. Zapadno nebo beše tamnopurpurno, posuto zvezdama. Tirion se zapita da li je to poslednja zora koju će ikada videti... i da li su takve misli znak kukavičluka. Da li njegov brat Džejmi ikada razmišlja o smrti pre bitke?

U daljini se začu ratni rog, duboki žalobni glas od koga se duša ledila. Gorštaci se popeše na svoje mršave brdske konjiće, razmenjujući kletve i grube šale. Nekolicina je delovalo pijano. Izlazeće sunce razvejavalo je najupornije pipke magle dok ih je Tirion predvodio. Ono malo trave što su konji prevideli bilo je teško od slane, kao da je neki bog u prolazu preko zemlje rasuo vreću dijamanta. Gorštaci se postrojiše za njim, svaki klan iza svojih vođa.

U svetlosti zore, vojska lorda Tivina Lanistera raširi se poput gvozdene ruže svetlucavog trnja.

Njegov stric će predvoditi središte. Ser Kevan je razvio svoje stegove iznad Kraljevskog drumu. Sa tobojcima koji su im visili sa pasa, strelci se postrojiše u tri dugačka reda, istočno i zapadno od drumu, i mirno stajahu napinjući lukove. Između njih, kopljanici obrazovaše kare; iza njih su bili mnogi strojevi oklopnih pešadinaca s mačevima i sekirama. Tri stotine teških konjanika okruživalo je ser Kevana i njegove lordove vazale Leforda, Lideni i Sereta sa svim njihovim zakletim pratiocima.

Na desnom krilu bila je konjica, nekih četiri hiljade ljudi, pritisnutih težinom čeličnih oklopa. Više od tri četvrtine vitezova nalazilo se tu, zbijeni zajedno, poput kakve velike čelične pesnice. Zapovedao je ser Adam Marbrend. Tirion vide kako mu stegonoša razvija barjak; drvo u plamenu, narandžasto i sivo. Iza njega je vijorio purpurni jednorog ser Flementa, divlji vepar Krejkhola, borbeni petlić Svifta i drugi.

Njegov gospodar otac zauzeo je položaj na brdu na kome je i spavao. Oko njega se okupila rezerva; ogromna sila, pola konjanici a pola pešadinci, ukupno pet hiljada njih. Lord Tivin je gotovo uvek predvodio rezervu; zauzeo bi visove i posmatrao kako se bitka odvija pod njim, šaljući svoje odrede kada su i gde su bili najpotrebniji.

Čak i iz daljine, njegov gospodar otac bio je veličanstven. Bojni oklop Tivina Lanistera zasenjivao je čak i pozlaćeni oklop njegovog sina Džejmija. Veliki plašt bio mu je sašiven od bezbrojnih slojeva zlatnog platna, tako težak da je jedva vijorio u jurišu, tako velik da su mu nabori pokrivali većinu stražnjeg dela konja kada bi bio u sedlu. Obična kopča ne bi bila dovoljna za tu težinu, tako da je plašt

na ramenima držao par sklopčanih zlatnih lavica, spremnih na skok. Njihov parnjak, mužjak veličanstvene grive, ležao je na vrhu velike kacige lorda Tivina, jednom šapom parajući vazduh dok je rikao. Sva tri lava bila su zlatna, sa očima od rubina. Oklop mu je bio pun, od čelika, prevučen tamnim grimiznim lakom, sa štitnicima za noge i ruke, ukrašenim bogatim zlatnim intarzijama. Toke su mu bile zlatna sunca, sve kopče pozlaćene, a crveni čelik uglačan do tako visokog sjaja da je pod zracima izlazećeg sunca bleštao poput vatre.

Tirion tada začu tutanj dušmanskih bubnjeva. On se priseti Roba Starka kakav je bio kada su se poslednji put videli, dok je sedeo u visokoj stolici svoga oca u Velikoj dvorani Zimovrela, sa golim i sjajnim mačem u rukama. Seti se jezovuka kako su ga napali iz senki, i iznenada ih ponovo ugleda kako reže i škljocaju zubima, tik pred njegovim licem. Da li će dečak povesti vukove u rat sa sobom? Od te pomisli ga obuze nemir.

Severnjaci će biti iscrpljeni dugačkim noćnim maršem. Tirion se upita šta li je momak mislio. Da li se nadao kako će ih uhvatiti nespremne, na spavanju? Morao je znati da je to malo verovatno; šta god drugo moglo da se kaže za njega, Tivin Lanister nije bio budala.

Prethodnica se skupljala na levom krilu. On prvo vide steg, tri crna psa na žutom polju. Pod njim je sedeo ser Gregor, na najvećem konju koga je u životu video. Bron ga ovlaš pogleda i iskezi se. „U bitku uvek treba ići iza krupnog čoveka.“

Tirion ga hladno odmeri. „A zašto?“

„Oni su tako dobre mete. Ovaj ovde, ima da privuče poglede svakog strelca na bojištu.“

Smejući se, Tirion osmotri Planinu iz novog ugla. „Priznajem, to ranije nisam tako video.“

Klegani na sebi nije imao ničeg veličanstvenog. Puni čelični oklop, mutnosiv, bio je prekriven ogrebotinama iz mnogih okršaja i nije imao ni simbola ni ukrasa. Raspoređivao je svoje ljude čudovišnim dvoručnim mačem kojim je uzmahivao jednom rukom, kao što bi manji ljudi mahali bodežom. „Ako neko krene da beži, lično ću ga poseći“, vikao je kada ugleda Tiriona. „Bauče! Uzmi levo krilo. Drži reku. Ako možeš.“

Levo krilo levog krila. Da bi ih udarili u bok, Starkovima će biti potrebni konji koji trče po vodi. Tirion povede svoje ljude do obale. „Gledajte“, povika, pokazujući sekirom. „Reka.“ Čaršav blede magle još je pritiskao površinu vode i mutnozelenu struju koja se kovitlala pod njom. Plićak je bio blatnjav i prepun trske. „Ova reka je naša. Šta god da se desi, držite se vode. Ne ispuštajte je iz vida. Ne dajte neprijatelju da dođe između vas i reke. Ako nam zaprljaju vode, odsecite im kite, i dajte ih ribama.“

Šaga je imao po sekiru u svakoj ruci. On počeo da udara jednom u drugu, tako da je sve zvonilo „*Polutan!*“, uzviknu on. Druge Kamene vrane prihvatiše poklič, kao i Crne uši i Mesečeva braća. Opečeni nisu vikali, ali su udarali mačevima i

Trube se ponovo oglasiše - *da-DAAA da-DAAA da-DA da-DA da-DAA- AAAAA*.

Ser Gregor zavitla svojim čudovišnim mačem, zaurla naređenje i hiljadu drugih glasova mu uzvratu vikom. Tirion mamuznu konja, doda još jedan glas opštoj halabuci, i prethodnica jurnu napred. „Reka!“, vikao je na gorštace dok su jahali. „Zapamtite, drž’te se reke.“ Još uvek je vodio kada predoše u trk, ali onda Čela ispusti vrisak od koga se ledila krv u žilama i projuri galopom kraj njega, a Šaga zaurla i krenu za njom. Gorštaci krenuše u juriš za njima, ostavivši Tiriona u oblaku prašine.

Polumesec neprijateljskih kopljanika se obrazovao pred njima, dvostruki jež čeličnih bodlji, zaštićen velikim hrastovim štitovima sa suncem Karstarka. Gregor Klegani je prvi stigao do njih, predvodeći klin oklopljenih veterana. Pola konja je u poslednjem trenutku stalo, prekinuvši juriš pred bedemom od kopalja. Ostali su izginuli, nabivši se grudima na čelične vrhove. Tirion vide kako desetak ljudi pada. Planinin pastuv se prope, izmahujući gvožđem potkovanim kopitima kada ga nazubljeno koplje okrznu po vratu. Pobesnela, životinja jurnu međ neprijatelje. Koplja zamahnuše na nju sa svih strana, ali se zid štitova sruši pod njenom težinom. Severnjaci se razbežaše od samrtne agonije ogromne životinje. Dok mu je konj padao, frkćući krv i ujedajući svojim poslednjim crvenim dahom, Planina se diže netaknut, deleći oko sebe udarce svog dvoručnog mača.

Šaga ulete u procep pre nego što štitovi stigoše da se sastave, u stopu praćen ostalim Kamenim vranama. Tirion povika: „Opečeni! Mesečeva braćo! Za mnom!“ Ali, većina njih je bila *ispred* njega. On vide Timeta, sina Timetovog, kako skoči uvis kada mu konj pogibe pod njim, vide Mesečevog brata nabijenog na karstarško koplje, ugleda Konovog konja kako kopitima lomi grudi neprijatelja. Obasu ih kiša strela; odakle su došle, nije video, ali padoše podjednako i na Starkove i na Lanistere, odbijajući se od oklopa ili nalazeći meso. Tirion podiže štit i sakri se pod njim.

Jež se raspadao, severnjaci su uzimali pred silinom konjičkog juriša. Tirion vide Šagu kako svom silinom udara kopljanika u grudi kada se budala podigla da beži, vide kako sekira kida kroz verižnjaču i kožu i mišiće i pluća. Čovek je umro još na nogama, sekire zarivene u grudi, a Šaga nastavi dalje, rasecajući nečiji štit nadvoje bojom sekirom u levici dok mu je leš beživotno visio o desnici. Konačno mrtvac spade. Šaga udari sekirom o sekiru i zaurla.

Tada neprijatelji naleteše i na njega i za Tiriona se prizor bitke svede na stopu ili dve oko njegovog konja. Oklopljeni pešak mu zamahnu ka grudima i on udari sekirom, odbivši koplje. Čovek odskoči i pokuša ponovo, ali Tirion mamuznu konja i pregazi ga. Bron je bio okružen trojicom neprijatelja, ali on odseče vrh prvog koplja, pa raseče lice drugog čoveka.

Neko sleva baci koplje na Tiriona i ono mu se, uz tup zvuk, zari u štit. On se okrete i pojuri na bacača, ali čovek podiže svoj štit iznad glave. Tirion je kružio oko njega, zasipajući drvo kišom udaraca. Hrastovo iverje se razlete, severnjak izgubi oslonac, okliznu se i pade na leđa još držeći štit iznad sebe. Tirion više nije mogao da ga dohvati sekirom, a nije želeo da sjaše, tako da ga ostavi i krenu za

drugim čovekom, oborivši ga s leđa žestokim zamahom od koga mu sevnu u ruci. To mu omogućiti trenutak predaha. Zauzdavši konja, on pogleda ka reci. Bila je tamo, desno od njega. Nekako je uspeo da se potpuno okrene.

Jedan Opečeni projaha kraj njega, mlitavo ležeći na konju. Koplje mu je probilo trbuh i izašlo na leđa. Više mu nije bilo pomoći, ali kada Tirion vide jednog severnjaka kako pritrčava i grabi uzde, on jurnu.

Njegov plen ga sačeka s mačem u ruci. Bio je visok i suv, u dugačkoj verižnjači i metalnim rukavicama, ali je izgubio kacigu i u oči mu se slivala krv iz posekotine na čelu. Tirion uputi udarac ka njegovom licu, ali ga visoki čovek odbi u stranu. „Kepecu“, zaurla on. „Umri.“ Okretao se u krugu dok ga je Tirion obilazio, zamahujući mu ka glavi i ramenima. Čelik se sudari s čelikom, i Tirion ubrzo shvati da je visoki čovek brži i jači od njega. Gde je Bron, sedam mu paklova? „Umri“, režao je čovek, divljački zamahujući. Tirion je jedva podigao štit na vreme i od siline udarca drvo kao da se rasprсло ka unutra. Smrskani komadi drveta mu ispadoše iz ruke. „*Umri!*“, zaurla mačevalac pribivši se bliže i odalativši Tiriona po slepoočnici tako snažno da mu je u glavi zazvonilo. Oštrica načini jeziv, grebući zvuk dok je prelazila preko čelika. Dugajlija se iskezi... ali onda Tirionov parip ugrize, brz kao zmija, i otvori mu obraz do kosti. Ovaj vrisnu. Tirion mu zari sekiru u glavu. „*Ti umri*“, reče mu on, i ovaj to učini.

Dok je oslobađao oružje, začu povik. „*Za Edarda!*“, zaori se glas. „*Za Edarda i Zimovrel!*“ Vitez se stušiti na njega, vitlajući iznad glave topuzom na lancu. Konji im se sudariše pre nego što je Tirion stigao i da otvori usta da bi pozvao Brona. Desni lakat mu raznese bol kada šiljci topuza probiše tanki metal na zglobu. Sekira mu izlete iz ruke u treptaju oka. On se maši mača, ali se topuz ponovo zavitala, ciljajući mu u lice. U glavi oseti užasno krckanje i počeo da pada. Nije se sećao kako je udario o zemlju, ali kada diže pogled, nad sobom vide samo nebo. Otkotrlja se u stranu i pokušao da ustane, ali ga bol preseče i svet mu zaigra pred očima. Vitez koji ga je oborio stade kraj njega. „Tirione Bauče“, zagrme on. „Moj si. Predaješ li se, Lanisteru?“

Da, pomisli Tirion, ali mu reč zastade u grlu. On zastenja i pridiže se na kolena, tražeći oružje. Mač, bodež, bilo šta...

„Da li se predaješ?“ Vitez se nadnosio nad njim sa svog oklopljenog konja. Čovek i konj delovali su ogromni. Nazubljeni topuz lenjo se njihao sa lanca. Tirionove ruke bile su obamrle, vid zamućen, kanije prazne. „Predaj se ili umri“, reče vitez, sve brže njišući buzdovanom.

Tirion se uz trzaj pridiže, udarivši glavom u stomak konja. Životinja jezivo njisnu i prope se. Pokuša da se otrgne od izvora bola, pljusak krvi i creva poli Tirionovo lice i konj se sruči kao lavina. Sledeće čega je bio svestan bilo je da mu je vizir pun blata, a nešto mu je mrvilo stopalo. On se oslobodi, grla tako suvog da je jedva mogao da govori, „...predajem...“, uspe slabašno da proštenje.

„Da“, zaječa glas bolno.

Tirion obrisa blato s kacige da bi ponovo mogao da vidi. Konj nije pao na njega nego na svog jahača. Vitezova noga bila je zarobljena, ruka kojom je ublažio pad izvrnuta pod neprirodnim uglom. „Predajem“, ponovi on.

Nekako izvuče mač iz pojasa zdravom rukom i baci ga Tirionu pred noge. „Predajem se, moj gospodaru“

Ošamućen, kepec kleknu i podiže sečivo. Bol mu protutnja uz lakat kada pokrenu ruku. Bitka se naizgled pomerila nekuda dalje. Na tom delu bojišta nije-više bilo nikoga, sem velike hrpe leševa. Gavranovi su već kružili i sletali da se goste. On vide da je ser Kevan doveo svoje središte u pomoć prethodnici; ogromna masa njegovih kopljanika potisnula je severnjake ka brdima. Sada su se borili na obroncima, koplja su udarala u zid štitova, ovalnih i ojačanih gvozdenim zakivcima. Dok je posmatrao, vazduh se ponovo ispuni strelama i ljudi iza hrastovog zida popadaše pod ubilačkom kišom. „Čini mi se da gubite, ser“, reče on vitez u pod konjem. Ovaj mu ne odgovori.

On začu zvuk kopita za sobom i brzo se okrete, iako je zbog užasnog bola u laktu jedva mogao da podigne mač koji je držao. Bron zauzda konja i pogleda ga.

„Od tebe i nije bilo neke vajde“, reče mu Tirion.

„Izgleda kao da i sam umeš da vodiš računa o sebi“, odgovori Bron. „Mada, izgubio si šiljak sa kacige.“

Tirion opipa vrh kacige. Šiljak se odlomio u korenu. „Nisam ga izgubio. Znam tačno gde je. Vidiš li negde mog konja?“

Kada su ga našli, trube se ponovo ogласiše i rezerva lorda Tivina pohrli uz reku. Tirion vide oca kako leti kraj njega, grimizno-zlatne lanisterske barjake kako mu vijore iznad glave dok je tutnjao niz bojište. Okruživalo ga je pet stotina vitezova, čija su se koplja kupala u sunčevim zracima. Ostaci vojske Starka prsnuše poput stakla pod čekićem njihovog juriša.

Bolnog i oteklog lakta, Tirion nije ni pokušao da se pridruži pokolju. On i Bron krenuše da traže svoje ljude. Mnoge je našao među mrtvima. Ulf, sin Umarov, ležao je u jezercem zgrušane krvi, ruke odsečene u laktu, okružen desetinom mrtve Mesečeve braće. Šaga je ležao pod drvetom, načičkan strelama, sa Konovom glavom u krilu. Tirion pomisli da su obojica mrtvi, ali kada sjaha, Šaga otvori oči i reče: „Ubili su Kona, sina Koratovog.“ Naočiti Kon nije imao na sebi rana, sem crvene mrlje na grudima, gde ga je koplje probolo i ubilo. Kada Bron podiže Šagu na noge, div kao da prvi put ugleda strele. Iščupa ih jednu po jednu, proklinjući rupe koje su načinile u slojevima kože i oklopa, i jecajući kao dete na onih nekoliko koje su mu se žarile u meso. Čela, kći Čejkova, dojahla dok su čupali strele iz Šage i pokaza im četiri uha koja je uzela. Timeta su našli kako sa svojim Opečenima pljačka tela palih. Od tri stotine gorštaka koji su odjahali u bitku za Tirionom Lanisterom, preživelo je možda pola.

On ostavi žive da se staraju o mrtvima, posla Brona da se pobrine za zarobljenog viteza, i sam krenu u potragu za ocem. Lord Tivin je sedeo kraj reke,

pijuckajući vino iz pehara optočenog draguljima dok mu je štitonoša otkopčavao grudni oklop. „Lepa pobeda“, reče ser Kevan kada ugleda Tiriona. „Tvoji divljaci su se dobro poneli.“

Očeve oči bile su na njemu, svetlozelene i prošarane zlatom, tako hladne da se Tirion naježi. „Da li te je to iznenadilo, oče?“, upita on. „Da li ti je to poremetilo planove? Trebalo je da izginemo do poslednjeg, zar ne?“

Lord Tivin isprazni pehar, bezizražajnog lica. „Stavio sam najnedisciplinovanije ljude na levo krilo, tako je. Očekivao sam da će se dati u beg. Rob Stark je zelen dečak, koji će pre biti hrabar nego mudar. Nadao sam se da će nakon što naše levo krilo propadne, pojuriti da ga goni, željan da okonča bitku. Da je to uradio, ser Kevanovi kopljanici bi se okrenuli i udarili ga u bok, terajući ga u reku, dok bih ja doveo rezervu.“

„A mislio si da je za mene najbolje mesto u samom središtu te klanice, a da pri tom ne znam ništa o tvojim namerama.“

„Lažan beg nije tako uverljiv“, reče njegov otac, „a nemam običaj da svoje planove delim sa ljudima koji se motaju u društvu najamnika i divljaka.“

„Prava šteta što su ti moji divljaci pokvarili ples.“ Tirion skide metalnu rukavicu i pusti je da padne na zemlju, namrštivši se od bola koji mu probode ruku.

„Mali Stark se pokazao opreznijim nego što bih očekivao od nekoga njegovih godina“, prizna lord Tivin, „ali je pobeda pobeda. Izgleda da si ranjen.“

Tirionova desna ruka bila je oblivena krvlju. „Lepo od tebe što si primetio, oče“, procedi on kroz stisnute zube. „Smem li da te zamolim da pozoveš svoje meštre? Osim ako ti ne prija pomisao da za sina imaš *jednorukog* kepeca...“

Otac mu se na žustar uzvik „*Lorde Tivine!*“ okrete pre nego što stiže da odgovori. Tivin Lanister ustade dok je Adam Marbrend sjahivao. Konj je bio u peni i krvario je iz usta. Ser Adam pade na koleno, krakat čovek tamnobakarne kose koja mu je padala na ramena, u oklopu od tamnobronzanog čelika sa zapaljenim drvetom njegove kuće na grudima. „Moj sizerenu, zarobili smo neke njihove zapovednike. Lorda Servina, ser Vilisa Menderlija, Hariona Karstarka, četiri Freja. Lord Horavud je mrtav, a bojim se da nam je Ruz Bolton pobegao.“

„A dečak?“, upita Tivin Lanister.

Ser Adam je oklevao. „Mali Stark nije bio sa njima, moj gospodar. Kažu da je prešao Blizance sa većinom konjice i da juri ka Brzorečju.“

Zelen dečak, priseti se Tirion, *koji će pre biti hrabar nego mudar*. Nasmejao bi se, da ga nije toliko bolelo.

KEJTLIN

Šuma beše puna šapata.

Mesečina je namigivala na brzim vodama potoka koji je kamenitim koritom zavijao kroz dolinu. Pod drvećem, ratni konji tiho su njiskali i kopali vlažnu, lišćem prekrivenu zemlju, dok su se ljudi nervozno šalili prigušenim glasovima. Tu i tamo ona ču zveckanje kopanja, tihi metalni zveket verižnjača, ali su čak i ti zvuci bili slabašni.

„Uskoro će početi, moja gospo“, reče Halis Molen. On je zatražio počast da je štiti u predstojećoj bici; bilo je to njegovo pravo, kao zimovrelskog kapetana garde, i Rob mu ga nije uskratio. Okruživalo ju je trideset ljudi, zaduženih da paze na njenu bezbednost i da je otprate u Zimovrel ako bitka pođe po zlu. Rob je želeo da ih bude pedeset; Kejtlin je uporno tvrdila da je i deset dovoljno, da će mu za bitku biti potreban svaki mač. Nagodili su se da bude trideset, i oboje su time bili nezadovoljni.

„Počeće kada počne“, reče mu Kejtlin. A početak će značiti smrt, znala je to. Možda Halovu smrt... ili njenu, ili Robovu. Niko nije bio bezbedan. Nijedan život nije bio siguran. Kejtlin nije smetalo da čeka, da sluša šapate u šumi i tihu muziku potoka, da oseća topli vetar u kosi.

Navikla je da čeka. Njeni muškarci su je uvek ostavljali da čeka. „Čekaj me, malo mače“, uvek bi joj govorio otac kada bi odjahao na dvor, vašar ili u bitku. I ona bi ga poslušala, stojeći strpljivo na bedemima Brzorečja dok su pod njom tekle vode Crvenog kraka i Stenovalje. Nije se uvek vraćao onda kada bi rekao, i ponekad bi Kejtlin provela čitave dane na straži, vireći između zubaca na bedemima i kroz strelnice, sve dok ne bi u daljini ugledala lorda Hostera na starom smeđem konju, kako kaska uz obalu reke od pristaništa. „Jesi li me čekala?“, pitao bi kada bi se sagnuo da je zagrlji. „Jesi li, mače malo?“

I Brendon Stark joj je rekao da čeka. „Neću biti odsutan dugo, moja gospo“, zakleo se on. „Venčaćemo se po mom povratku!“ Ali kada je napokon došao taj dan, kraj nje je u obredištu stajao njegov brat Edard.

Ned je uz svoju mladu suprugu ostao jedva dve nedelje pre nego što je i on otišao u rat, s obećanjima na usnama. Bar joj je ostavio nešto više od reči; ostavio joj je sina. Devet meseci je prošlo, i Rob je rođen u Brzorečju dok mu je otac još uvek ratovao na jugu. Ona ga je donela na svet u krvi i bolu, ne znajući da li će ga Ned ikada videti. Njen sin. Bio je tako mali...

A sada je čekala Roba... Roba i Džejmija Lanistera, pozlaćenog viteza za koga su ljudi govorili da nikada nije naučio da čeka. „Kraljeubica je nemiran i brzo plane“, rekao je njen stric Brinden Robu. I bio je spreman da na osnovu te tvrdnje stavi na kocku njihove živote i jedinu nadu za pobedu.

Ako se Rob plašio, to uopšte nije pokazivao. Kejtlin je gledala svog sina kako

se kreće među ljudima, jednog tapše po ramenu, šali se sa drugim, pomaže trećem da smiri nemirnog konja. Oklop mu je tiho zveckao dok se kretao. Samo mu je glava bila gola. Kejtlin je videla kako mu povetarac mrsi kestenjastu kosu, tako nalik njenoj, i pitala se kada joj je sin toliko porastao. Petnaest godina, a skoro jednako visok kao ona.

Nek poraste još i viši, zamoli ona bogove. Nek doživi šesnaest, i dvadeset, i pedeset. Nek izraste visok kao otac, i nek drži u naručju svog sina. Molim vas, molim vas, molim vas. Dok ga je gledala, tog visokog mladića sa novom bradom i jezovukom za petama, videla je samo novorođenče koje su joj u Brzorečju položili na grudi, pre toliko mnogo vremena.

Noć je bila topla, ali je pomisao na Brzorečje natera da zadrhti. *Gde su oni?* upita se. Da li joj je stric grešio? Od toga da li je on u pravu zavisilo je sve. Rob je dao Crnoj Ribi tri stotine biranih ljudi i poslao ih napred, da prikriju njihov marš. „Džejmi ne zna“, rekao je ser Brinden kada se vratio. „Za to životom jamčim. Nijedna ptica mu nije stigla, za to su se postarali moji strelci. Videli smo nekoliko njegovih izviđača, ali oni koji su videli nas nisu više među živima i ne mogu to da mu jave. Trebalo je da ih pošalje više. On ne zna.“

„Koliko mu je velika vojska?“, upitao je njen sin.

„Dvanaest hiljada pešaka, rasutih oko zamka u tri odvojena logora razdvojena rekama“, rekao je njen stric, sa oštrim osmehom koji je tako dobro pamtila. „Nema drugog načina da se opsedne Brzorečje, a ipak, to će im biti propast. Dve ili tri hiljade konjanika.“

„Kraljeubica je tri puta jači od nas“, rekao je Galbart Glover.

„Tačno“, rekao je ser Brinden, „ali ipak postoji nešto što ser Džejmiju nedostaje.“

„Šta?“, upitao ga je Rob.

„Strpljenje.“

Njihova vojska je bila veća nego kada su napustili Blizance. Lord Džejson Malister im se pridružio sa svojim odredima iz Vodogleda dok su obilazili izvore Plavog kraka i jurili na jug, a i drugi su im postepeno prilazili - vitezovi bezemljaši, mali lordovi i oklopni pešadinci bez gospodara koji su pobjegli na sever nakon što je vojska njenog brata Edmura razbijena pod zidovima Brzorečja. Terali su konje što su žešće mogli da bi stigli dovde pre nego što Džejmi Lanister dobije vesti o njihovom dolasku, i sada je, napokon, kućno čas.

Kejtlin vide svog sina kako uzjahuje. Olivar Frej, sin lorda Valdera, dve godine stariji od Roba, a deset godina mlađi i napetiji, držao mu je konja. On zakači Robov štit na mesto i doda mu kacigu. Kada je Rob spusti preko lica koje je toliko volela, pred njom se, na mestu gde joj je bio sin, stvori mladi vitez na sivom pastuvu. Bilo je mračno među drvećem, na mestima gde mesečina nije dosezala. Kada se Rob okrete da je pogleda, ona vide samo , crninu u njegovom viziru. „Moram da projašem pred vojskom, majko“, reče joj on. „Otac kaže kako ljudi

moraju da te vide pre bitke.“

„Idi, onda“, reče ona. „Neka te vide.“

„To će ih ohrabriti“, reče Rob.

A ko će ohrabriti mene? upita se ona, ali ipak očuta i natera se da mu se nasmeši. Rob okrenu velikog sivog pastuva i lagano se udalji od nje, praćen Sivim Vetrom. Iza njega se okupi telesna straža. Kada je naterao Kejtlin da prihvati zaštitnike, ona je tražila da ih ima i on, i lordovi vazali su se složili. Mnogi od njihovih sinova tražili su počast da jašu s Mladim Vukom, kako su počeli da ga zovu. Toren Karstark i njegov brat Edard bili su među tridesetoricom, i Patrek Malister, Malidžon Amber, Derin Hornvud, Teon Grejdžoj, čak petorica od mnogobrojnih potomaka lorda Freja, zajedno sa starijim ljudima poput ser Vendela Menderlija i Robina Flinta. Bila je tu čak i jedna žena: Dejsi Mormont, najstarija kći leđi Meg i naslednica Medvedeg ostrva, štrkljasta devojka šest stopa visoka, kojoj su dali buzdovan u dobu kada druge devojčice dobijaju lutke. Neki lordovi nisu zbog toga bili srećni, ali Kejtlin nije htela da ih čuje. „Ovde nije u pitanju čast vaših kuća“, rekla im je. „U pitanju je život i bezbednost mog sina.“

A ako do toga dođe, upita se ona, da li će tridesetoro biti dovoljno? Da li će šest hiljada biti dovoljno?

U daljini se tiho oglasi ptica, visokim i oštrim cvrkutom koji zgrabi Kejtlin za vrat poput ledene ruke. Druga ptica joj odgovori; treća, četvrta. Dobro je poznavala njihov pev iz godina provedenih u Zimovrelu. Snežni svračci. Ponekad bi ih viđala usred zime, kada je bogošuma bila tiha i mirna. Bile su to severnjačke ptice.

Dolaze, pomisli Kejtlin.

„Dolaze, moja gospo“, prošapta Hal Molen. On je bio čovek koji je voleo da ističe očigledno. „Nek su bogovi sa nama.“

Ona klimnu dok šuma oko njih utihnu. U tišini ih je čula, još daleko, ali svakim časom sve bliže; zvuke mnogih kopita, zveckanje mačeva, kopalja i oklopa, žamor glasova, ponegde smeh, ponegde kletvu.

Vekovi kao da dođoše i prođoše. Zvuci postaše glasniji. Ona ču još smeha, izviknutu naredbu, pljuskanje dok su prelazili potočić. Konj frknu. Čovek opsova. A onda napokon vide i njega... samo na tren, uokvirenog granama drveća dok je gledao ka dnu doline, ali je ipak znala da je to on. Čak i iz daljine, ser Džejmija Lanistera nije bilo moguće pomešati ni sa kim drugim. Mesečina mu je posrebrila oklop i zlatnu kosu, a grimizni plašt mu obojila u crno. Nije nosio kacigu.

Na tren je stajao, a onda ponovo nestao, drveće zakloni njegov srebrni oklop. Drugi naiđoše za njim, dugačke povorke - vitezovi, zakleti mačevi i konjanici slobodnjaci, tri četvrtine lanisterske konjice.

„On nije čovek koji će sedeti u šatoru dok mu drvodeljje grade opsadne kule“, obećao im je ser Brinden. „Izjahao je sa svojim vitezovima već tri puta, da tera pljačkaše ili osvoji neku upornu utvrdu.“

topot kopita, gvozdene čizme kako pljuskuju u plitkoj vodi, tup zvuk mačeva kako udaraju po drvenim štitovima i grebanje čelika o čelik, šištanje strela, grmljavinu bubnjeva, užasnutu njisku stotina konja. Ljudi su kleli i molili za milost, i dobijali je (ili nisu), i živeli (ili umirali). Grebenovi kao da su sa zvucima igrali čudne igre. Jednom je začula Robov glas, tako jasno kao da stoji kraj nje, kako viče: „K meni! K meni!“ I čula je njegovog jezovuka kako reži i zavija, čula je škljocanje tih dugačkih zuba, kidanje mesa, ljudske i konjske vriske pune boli i straha. Da li je dole bio samo jedan vuk? Nije mogla da razazna.

Malo-pomalo, zvuci zamreše i minuse, sve dok na kraju ne ostade samo vuk. Crvena zora pucala je na istoku kad Sivi Vetar počeo ponovo da zavija.

Rob joj se vrati na drugom konju, jašući šarca umesto sivog pastuva koga je odveo u dolinu. Vučja glava na njegovom štitu bila je rasečena nadvoje, sirovo drvo se ukazivalo na mestima gde su duboke brazgotine zasekle hrastovinu, ali je sam Rob delovao nepovređeno. No, kada joj priđe, Kejtlin vide da su mu oklopljena pesnica i rukav kaputa crni od krvi. „Ranjen si“, reče ona.

Rob diže ruku, raširi i savi prste. „Nisam“, reče on. „Ovo je... Torenova krv, možda, ili...“ On odmahnu glavom. „Ne znam.“

Gomila ljudi ga je pratila uz obronak, prljavih i izubijanih i osmehnutih, predvođenih Teonom i Velidžonom. Sa sobom su vukli ser Džejmija Lanistera. Bacili su ga na zemlju pred njenim konjem. „Kraljeubica“, objavi Hal, nepotrebno.

Lanister diže glavu. „Ledi Stark“, reče on na kolenima. Iz posekotine na temenu krv mu se slivala niz obraz, ali je blede svetlo zore vratilo zlatno svetlucanje u njegovu kosu. „Ponudio bih ti svoj mač, ali mi se čini da sam ga negde zaturio.“

„Nije tvoj mač ono što želim, ser“, reče mu ona. „Daj mi mog oca i mog brata Edmura. Daj mi moje kćeri. Daj mi mog gospodara muža.“

„Bojim se da sam i njih negde zaturio.“

„Šteta“, reče Kejtlin hladno.

„Ubij ga, Robe“, navali Teon Grejdžoj. „Odseci mu glavu.“

„Ne“, odgovori njen sin, skidajući krvavu rukavicu. „Korisniji je živ nego mrtav. A moj gospodar otac nikada nije odobravao ubijanje zarobljenika nakon bitke.“

„Mudar čovek“, reče Džejmi Lanister, „i častan.“

„Vodite ga i bacite ga u lance“, reče Kejtlin.

„Poslušajte moju gospu majku“, naredi Rob, „i stavite ga pod jaku stražu. Lord Karstark će hteti njegovu glavu na kocu.“

„U to nema sumnje“, složi se Velidžon, mahnuvši rukom. Odvedoše Lanistera da ga vežu i okuju.

„Zašto bi lord Karstark želeo njegovu smrt?“, upita Kejtlin.

Rob se zagleda u šumu, zamišljenog i mračnog izraza kakav je Ned često imao. „On... ubio ih je...“

„Sinove lorda Karstarka“, objasni Galbart Glover.

„Obojicu“, reče Rob. „Torena i Edarda. A i Derina Hornvuda.“

„Niko Lanisteru ne može da zameri nedostatak hrabrosti“, reče Glover. „Kada je video da je sve izgubljeno, okupio je svoje pratioce i probio se uz dolinu, u nadi da će stići do lorda Roba i poseći ga. Zamalo da uspe.“

Naturio je svoj mač u vratu Edarda Karstarka, nakon što je odsekao Torenovu ruku i smrskao glavu Darina Hornvuda“, reče Rob. „Sve vreme je zvao mene. Da oni nisu pokušali da ga zaustave...“

„...sada bih ja bila zavijena u crno, umesto lorda Karstarka“, reče Kejtlin. „Tvoji ljudi su uradili ono na šta su se zakleli, Robe. Poginuli su štiteći svoga lorda sizerena. Tuguj za njima. Poštuj njihovu čast i hrabrost. Ali ne sada. Sada nemaš vremena za bol. Odsekao si zmijsku glavu, ali tri četvrtine tela još je sklupčano oko zamka moga oca. Dobili smo bitku, ali ne i rat.“

„Ali *kakvu* bitku!“, reče Teon Grejdžoj oduševljeno. „Moja gospo, kraljevstvo ne pamti takvu pobeđu još od Vatrene polja. Kunem ti se, Lanisteri su izgubili desetoricu za svakog našeg palog. Zarobili smo skoro stotinu vitezova, i desetak lordova vazala. Lord Vesterling, lord Bejnfort, ser Gart Grinfild, lord Estren, ser Titos Breks, Melor Dornjanin... i tri Lanistera sem Džejmija, dvojicu njegovih bratanaca i jednog sestra...“

„A lorda Tivina?“, prekide ga Kejtlin. „Da li ste kojim slučajem zarobili lorda Tivina, Teone?“

„Nismo“, odgovori Grejdžoj, presečen.

„Dok to ne uradite, ovaj rat nije ni izbliza gotov.“

Rob diže glavu i skloni kosu iz očiju. „Moja majka je u pravu. Brzorečje nas još uvek čeka.“

DENERIS

Muve su lagano kružile oko kala Droga. Zuj krila im je bio dubok i jedva čujan i ispunjavao je Deni stravom.

Sunce je bilo visoko i nemilosrdno. Vrelina se svetlucavo odbijala od kamenih obronaka niskih brda. Tanak potočić znoja sporo je curio između Deninih oteklih grudi. Jedini zvuk dopirao je od kopita njihovih konja, ritmičnog zveckanja zvonaca u Drogovoj kosi i dalekih glasova za njima.

Deni je gledala muve.

Bile su velike kao pčele, debele, ljubičaste, sjajne. Dotraci su ih zvali *krvopije*. Živele su u močvarama i mrtvim barama, sisale su krv iz ljudi i konja i polagale jaja u mrtve i samrtnike. Drogo ih je mrzeo. Kad god bi mu se neka približila, ruka bi mu poletela brzo poput zmije i hvatala bi je. Nijednom nije promašio. Zadržao bi muvu u svojoj ogromnoj pesnici dovoljno dugo da je čuje kako panično zuji. Onda bi mu se prsti stegli, i kada bi rasklopio šaku, muva bi bila samo crvena mrlja na njegovom dlanu.

Sada je jedna puzala preko sapi njegovog konja, i on besno zamahnu repom da je otera. Druge su se rojile oko Droga, sve bliže i bliže. *Kal* kao da ih nije primećivao. Oči su mu bile usredsređene na daleka smeđa brda, uzde su mu bile opuštene u rukama. Pod šarenim prslukom, zavoj od smokvinog lišća i osušenog plavog blata prekrivao je ranu na grudima. Travarke su mu ga napravile. Melem Miri Maz Dur svrbeo je i pekao i on ga je strgao pre šest dana, proklinjući je da je *megi*. Blatni oblog je više prijaio, a travarke su mu napravile i makovog vina. Protekla tri dana ga je mnogo pio; ako ne makovo vino, onda fermentisano kobilje mleko ili biberno pivo.

Ali hranu jedva da je i okusio, a noću se trzao i stenjao. Deni je videla kako mu je lice postalo usukano. Rego joj je bio nemiran u stomaku, propinjabo se kao pastuv, ali ni to više nije privlačilo Drogovu pažnju kao nekad. Svakog jutra je nalazila nove bore bola na njegovom licu kada se budio iz nemirnog sna. A sada ova ćutnja. Plašila ju je. Otkako su u zoru uzjahali nije progovorio ni reč. Kada bi mu se obraćala, odgovarao je samo stenjanjem, a od podneva čak ni time.

Jedna od krvopija spusti se na голу kožu *kalovog* ramena. Još jedna, nakon kruženja, spusti mu se na vrat i uspuza mu ka ustima. *Kal* Drogo se zaljulja u sedlu, zvonca zazvoniše, dok mu je pastuv lagano išao napred.

Deni potera ždrebicu i pride mu bliže. „Moj gospodar“, reče ona tiho. „Drogo. Sunce moje i zvezde.“

On kao da je nije čuo. Krvopija mu se uspuza ispod brka i smesti mu se na licu, u udubljenju kraj nosa. Deni prestrašeno reče: „*Drogo*.“ Nespretno pruži ruku i dodirnu ga po mišici.

Kal Drogo se iskrivi u sedlu, blago nagnu i pade s konja, teško. Muve se na tren

razbežaše, a onda se ponovo spustiše na njega.

„Ne“, reče Deni, zaustavljajući ždrebicu. Po prvi put nesvesna svog stomaka, ona sjaha i potrča do njega.

Trava pod njim bila je smeđa i suva. Drogo bolno zaječa kada Deni kleknu kraj njega. Dah mu je teško škripao u grlu i on je pogleda ne prepoznajući je. „Moj konj“, prostenja on. Deni rastera muve sa njegovih grudi, jednu i ubi kao što bi on to uradio. Koža mu je gorela pod njenim prstima.

Kalovi krvorodnici sledili su ih u neposrednoj blizini. Ona ču Hagov uzvik dok su jurili ka njima. Koholo skoči s konja. „Krv moje krvi“, reče on kada pade na kolena. Druga dvojica su ostali u sedlu.

„Ne“, stenjao je kal Drogo, otimajući se u Deninom naručju. „Moram da jašem. Jašem. Ne.“

„Pao je s konja“, reče Hago, gledajući dole. Široko lice bilo mu je bezizražajno, ali mu je glas bio olovan.

„Ne smeš to da govoriš“, reče mu Deni. „Danas smo dovoljno jahali. Ovde ćemo logorovati.“

„Ovde?“ Hago se osvrnu oko sebe. Zemlja je bila smeđa i spečena, negostoljubiva. „Ovo nije mesto za logorovanje.“

„Nije na ženi da nas zaustavlja“, reče Koto, „čak ni na *kalisi*.“

„Logorovaćemo ovde“, ponovi Deni. „Hago, reci im da je kal Drogo naredio da stanemo. Ako neko pita zašto, reci da mi se bliži čas i da nisam mogla dalje. Koholo, dovedi robove, moraju smesta da podignu *kalov* šator. Koto...“

„Ti ne možeš meni da naređuješ, *kalisi*“, reče Koto.

„Nađi Miri Maz Dur“, reče mu ona. Sveštenica je hodala sa Jagnječim narodom, u dugoj povorci robova. „Dovedi mi je, sa njenim kovčegom.“

Koto je prostreli očima tvrdim kao kremen. „*Megi*.“ On pljunu. „To neću da uradim.“

„Hoćeš“, reče Deni, „ili će Drogo čuti kako si mi prkosio, kada dođe k sebi.“

Koto besno okrenu konja i odjuri galopom... ali je Deni znala da će se vratiti sa Miri Maz Dur, koliko god mu to bilo mrsko. Robovi podigoše *kalov* šator pod oštrom crnom stenom čije su senke pružale malo zaštite od popodnevnog sunca. Ipak je pod sirovom svilom bilo zagušljivo kad su Iri i Dorea zajedno sa Deni pomogle Drogu da uđe. Debeli raznobojni tepisi prostri su preko zemlje, a jastuci razbacani u uglovima. Iroa, stidljiva devojka koju je Deni spasla pred blatnim zidovima Jagnječeg naroda, upali mangale. One položiše Droga na pletenu prostirku. „Ne“, mrmljao je on na zajedničkom jeziku. „Ne, ne.“ Bilo je to sve što je izgovarao, sve što je izgleda mogao da izgovori.

Dorea mu raskopča pojas sa medaljonima i skide mu prsluk i čakšire, dok mu Jiki kleknu kraj nogu i odveza jahaće sandale. Iri je htela da ostavi šator otvoren da bi ušao svež povetarac, ali joj Deni to zabrani. Nije htela da niko vidi Droga

ovakvog, slabog i u groznici. Kada stiže njen *kas*, ona ih postavi da čuvaju stražu. „Nikom ne dajte da uđe bez moje dozvole“, reče ona Jogu. „Nikome.“

Iroa je prestrašeno gledala Droga. „On umire“, prošapta ona.

Deni je ošamari. „*Kal* ne može da umre. On je otac Pastuva Koji Jaše Svet. Njegova kosa nikada nije posečena. Još nosi zvonca koja mu je otac dao.“

„*Kalisi*“, reče Jiki, „on je pao sa konja.“

Drhteći, očiju punih iznenadnih suza, Deni se okrete od njih. *On je pao sa konja!* Bilo je tako, sama je to videla, kao i krvorodnici, a bez sumnje i njene sluškinje i ljudi njenog *kasa*. I koliko još njih? Neće moći da sačuvaju tajnu, i Deni je znala šta to znači. *Kal* koji ne može da jaše ne može da vlada, a Drogo je pao s konja.

„Moramo da ga okupamo“, reče ona tvrdoglavo. Ne sme sebi dozvoliti da očajava. „Iri, smesta donesi kadu. Dorea, Iroa, nađite vode, hladne vode, on je tako vreo.“ Bio je vatra u ljudskoj koži.

Robovi postaviše tešku bakarnu kadu u uglu šatora. Kada Dorea donese prvi vrč vode, Deni navlaži komad svile i položi ga na Drogovo čelo, preko usplamtele kože. Njegove oči je pogledaše, ali je nisu videle. Usne mu se otvoriše, ali iz njih ne dopreše reči, već samo stenjanje. „Gde je Miri Maz Dur?“, upita ona, strpljenja istanjenog strahom.

„Koto će je naći“, reče Iri.

Sluškinje napuniše kadu mlakom vodom koja je zaudarala na sumpor, dodaše u nju gorka ulja i pregršti suvog lišća metvice. Dok se kupka pripremala Deni, stomaka teškog od deteta, nespretno kleknu kraj svoga gospodara muža. Rasplete mu pletenicu nemirnim prstima, kao one noći kada ju je prvi put uzeo, pod zvezdama. Zvonca mu pažljivo odloži u stranu, jedno po jedno. Reče sebi kako će mu trebati kada se oporavi.

Dah svežeg vazduha uđe u šator kada Ago proviri unutra. „*Kalisi*“, reče on, „došao je Andal, i moli da ga primiš.“

„Andal“ je bilo ime kojim su Dotraci zvali ser Džoru. „Da“, reče ona, trapavo se pridigavši, „pusti ga unutra.“ Verovala je vitezu. On će znati šta im je činiti.

Ser Džora Mormont uđe u šator i sačeka tren, da mu se oči sviknu na polutamu. Na žestokoj južnjačkoj vrelini nosio je široke čakšire od šarene sirove svile i jahaće sandale koje su se vezivale ispod kolena. Korice mača visile su mu sa pojasa od upletene konjske dlake. Pod izbeljenim prslukom bio je nag, kože pocrvenele od sunca. „Reč ide od uha do uha, kroz čitav *kalasar*“, reče on. „Priča se da je *kal* Drogo pao s konja.“

„Pomozi mu“, zamoli Dfeni. „U ime ljubavi prema meni, pomozi mu sada.“

Vitez kleknu kraj nje. On dugo i bezizražajno osmotri Droga, a zatim Deni. „Reci sluškinjama da izađu.“

Bez reči, grla stegnutog strahom, Deni mahnu rukom. Iri istera ostale devojke iz šatora.

Kad ostaše sami, ser Džora isuka svoj bodež. Spretno, sa veštinom nimalo nalik tako krupnom čoveku, on poče da grebe crno lišće i suvo plavo blato sa Drogovih grudi. Oblog se zapekao tvrdo poput zidova Jagnječeg naroda, jednako je lako pucao. Ser Džora nožem razbi suvo blato, odlepi komade od kože, oljušti lišće - list po list. Gadan, slatkast miris diže se iz rane, tako snažan da je gotovo zadavi. Lišće je bilo prekriveno krvlju i gnojem, Drogove grudi crne i svetlucave od truleži.

„Ne“, prošapta Deni i suze joj potekoše niz obraze. „Ne, preklinjem vas, bogovi čujte me, *ne*.“

Kal Drogo zamlatara rukama, boreći se s nekim nevidljivim neprijateljem. Crna krv sporo i gusto navre iz otvorene rane.

„Tvoj kal je mrtav čovek, princezo.“

„Ne, on ne može da umre, on *ne sme* da umre, to je bila samo ogrebotina.“ Deni uze svojim malim šakama njegovu ogromnu i žuljevitu, i čvrsto je stegnu. „Neću mu dozvoliti da umre...“

Ser Džora se gorko nasmeja. „Bila *kalisi* ili kraljica, to naređenje je van tvoje moći. Sačuvaj svoje suze, dete. Plači za njim sutra, ili za godinu dana. Nemamo vremena za bol. Moramo da krenemo, i to brzo, pre nego što umre.“

Deni nije shvatala. „Da krenemo? Kuda da krenemo?“

„U Ašai, rekao bih ja. On je daleko na jugu, na kraju poznatog sveta, ali ljudi kažu da je velika luka. Tamo ćemo naći brod da nas vrati u Pentos. Biće to težak put, odmah da znaš. Veruješ li svom *kasu*? Da li će poći sa nama?“

„Kal Drogo im je naredio da paze na mene“, odgovori Deni nesigurno, „ali ako on umre...“ Ona dodirnu svoj trbuh. „Ne shvatam. Zašto da bežimo? Ja sam *kalisi*. Nosim u sebi Drogovog naslednika. On će biti *kal* nakon Droga..“

Ser Džora se namršti. „Princezo, slušaj me. Dotraci neće pratiti odojče. Oni su se klanjali Drogovoj snazi, i samo njoj. Kada njega ne bude bilo, Jako, Pono i ostali *kosi* će se boriti za njegovo mesto, i ovaj *kalasar* će sam sebe progutati. Pobednik neće hteti još suparnika. Dečak će ti biti otrgnut sa grudi čim se rodi. Baciće ga psima...“

Deni se obgrli. „Ali *zašto*?“, zaplaka ona žalostivo. „Zašto bi ubili malo dete?“

„On je Drogov sin, i proročice kažu da će biti Pastuv Koji Jaše Svet. To je proročanstvo. Bolje ubiti dete nego se suočiti sa njegovim gnevom kada odraste.“

Dete se ritnu u njoj, kao da je čulo. Deni se priseti priče koju je čula od Viserisa, o onome što su Uzurpatorovi psi uradili s Regarovom decom. I njegov sin je bio odojče, ali su ga ipak otrgli s majčinih grudi i smrskali mu glavu o zid. Tako ljudi rade. „Ne smeju da povrede mog sina!“, viknu ona. „Narediću mom *kasu* da ga brani, i Drogovi krvorodnici će...“

Ser Džora je uhvati za ramena. „Krvorodnik umire sa svojim *kalom*. To dobro znaš, dete. Odvešće te u Ves Dotrak, kod veštica, to je poslednja dužnost koju mu

duguju u životu... kada to obave, pridružiće se Drogu u noćnim zemljama.“

Deni nije želela da se vrati u Ves Dotrak i proživi ostatak života među onim užasnim staricama, ali je ipak znala da vitez govori istinu. Drogo je bio više od njenog sunca i zvezda; on je bio štit koji ju je branio. „Neću da ga ostavim“, reče ona tvrdoglavo, jaderno. Ponovo mu uze šaku. „Neću.“ Ona podiže glavu kada ču komešanje na ulazu. Miri Maz Dur uđe, klanjajući se duboko. Nakon višednevnog putovanja iza kalasara, počela je da šepa i bila je izmoždena, krvavih i žuljevitih stopala i iscrpljenog lica. Iza nje udoše Koto i Hago, noseći sveštenu kovčeg. Kada krvorodnici videše Drogovu ranu, kovčeg iskliznu iz Hagove šake i pade na pod, a Koto izusti kletvu tako strašnu da proseče vazduh.

Miri Maz Dur osmotri Droga, lica mirnog i mrtvog. „Rana se zagnojila.“

„To je tvoje delo, *megi*“, reče Koto. Hago pesnicom udari Miri u lice, uz mesnat zvuk, i ona se sruči na zemlju. Onda poče da je šutira.

„*Prekini!*“ vrisnu Deni.

Koto odvuče Haga, govoreći: „Šutiranje je preblago za *megi*. Izvedi je napolje. Vezaćemo je za zemlju da je jaše ko god prođe. A kada završe sa njom, onda će je i psi upotrebiti. Lasice će joj razvući creva i vrane strvinarke će joj se gostiti očima. Rečne muve će joj položiti jaja u utrobu i piti gnoj iz satrulelih grudi...“ On zari kao gvožđe tvrde prste u meko, drhtavo meso sveštene mišice i cimnu je na noge.

„Ne“, reče Deni. „Ne dam da joj se išta desi.“

Kotove usne se povukoše i otkriše krive smeđe zube u užasnoj imitaciji osmeha. „Ne? Ti kažeš meni *ne*? Bolje se pomoli da i tebe ne vežemo pored *megi*. Ti si kriva za ovo, isto koliko i ona.“

Ser Džora stade između njih, olabavivši svoj dugački mač u koricama. „Zauzdaj jezik, krvorodniče. Princeza je još uvek tvoja *kalisi*.“

„Samo dok je krv moje krvi još živ“, reče Koto vitez. „Kada on umre, ona je ništa.“

Deni oseti kako se nešto u njoj grči. „Pre nego što sam postala *kalisi*, bila sam zmajeva krv. Ser Džora, pozovi moj *kas*.“

„Ne“, reče Koto. „Idemo. Za sada... *kalisi*.“ Hago, smrknut, izađe za njim. „On ti ne želi dobro, princezo“, reče Mormont. „Dotraci kažu da čovek i njegovi krvorodnici dele jedan život, i Koto vidi da je on na izmaku. Mrtav čovek nema čega da se boji.“

„Niko još nije umro“, reče Deni. „Ser Džora, možda će mi trebati tvoje sečivo. Najbolje da odeš i obučeš oklop.“ Plašila se više nego što je smela da prizna, čak i sebi samoj.

Vitez se pokloni. „Biće tvoja volja.“ Zatim izađe iz šatora.

Deni se okrenu ka Miri Maz Dur. Ženin pogled bio je oprezan. „Tako si me ponovo spasla.“

„A sada ti moraš da spaseš njega“, reče Deni. „Molim te...“

„Robovi se ne mole“, odgovori Miri oštro, „njima se naređuje.“ Ona ode do grozničavog Droga na prostirci i zagleda se u njegovu ranu. „Moli ili naređuj, više nije bitno. Vidarske veštine mu neće pomoći.“ *Kalove* oči bile su sklopljene. Ona prstima otvori jedno. „Prigušivao je bol makovim mlekom.“

„Jeste“, prizna Deni.

„Napravila sam mu oblog od vatrenšipka i neuboda i povezala ga jagnjećom kožom.“

„Peklo ga je, tako je rekao. Skinuo ga je. Travarke su mu napravile novi, vlažan i blag.“

„Pekao je, da. U vatri ima puno lekovite mađije, čak i vaši čosavci to znaju.“

„Napravi mu novi oblog“, preklinjala je Deni. „Ovog puta ću se postarati da ga drži.“

„Prošlo je vreme za to, moja gospo“, reče Miri. „Sve što mogu sada da učinim je da mu olakšam tamni put koji ga čeka, da bezbolno odjaše u noćne zemlje. Otići će pre jutra.“

Reči su se poput noža žarile u Denine grudi. Čime je zaslužila takvu okrutnost bogova? Konačno je našla utočište, konačno je osetila ljubav i nadu. Konačno je išla kući. A sada je gubila sve... „Ne“, molila je ona. „Spasi ga i oslobodiću te, kunem se. Moraš da znaš neki način... neke čini, nešto...“ Miri Maz Dur je mirno stajala i proučavala Deneris očima crnim kao noć. „Postoji jedna mađija.“ Glas joj je bio tih, jedva čujniji od šapata. „Ali je ona surova, gospo, i mračna. Neki bi rekli da je smrt čistija. Naučila sam je u Ašaiju, i skupo platila to znanje. Učitelj mi je bio krvni čarobnik iz Zemlje senki.“

Deni se sledi. „To znači da si ti stvarno *megi*...“

„Stvarno?“ Miri Maz Dur se osmehnu. „Samo *megi* sada može da spase tvog jahača, Srebrna gospo.“

„Nema drugog načina?“

„Nijednog.“

Kal Drogo teško zagrcu.

„Onda učini to“, izlete Deni. Ne sme se bojati; ona je krv zmaja. „Spasi ga.“

„Postoji cena“, upozori je sveštenica.

„Dobićeš zlato, konje, šta god želiš.“

„Nisu posredi zlato i konji. Ovo je krvna mađija, gospo. Samo smrt može platiti za život.“

„Smrt?“ Deni se zaštitnički obujmi rukama, zaljulja se na petama. „Moja smrt?“ Rekla je sebi da bi umrla za njega, ako mora. Bila je krv zmajeva, i neće se plašiti. Njen brat Regar je umro zbog žene koju je voleo.

„Ne“, obeća Miri Maz Dur. „Ne tvoja smrt, *kalisi*.“

Deni se strese s olakšanjem. „Onda učini to.“

Megi ozbiljno klimnu. „Tvoje reči biće stvarnost. Pozovi sluge.“

Kal Drogo se slabašno grčio dok su ga Rakaro i Karo spuštali u kadu. „Ne“, stenjao je, „ne. Moram da jašem.“ Kada ga je voda obujmila kao da je iz njega iscurela sva snaga.

„Dovedite njegovog konja“, naredi Miri Maz Dur, i oni je poslušашe. Jogo uvede u šator velikog doratastog pastuva. Životinja oseti miris smrti, zaništa i prope se, kolutajući očima. Trojica su morala da je obuzdavaju. „Šta nameravaš da uradiš?“, upita je Deni.

„Treba nam krvi“, odgovori Miri. „Takve su čini.“

Jogo ustuknu s rukom na *araku*. On je bio mladić od šesnaest leta, suv kao bič, neustrašiv, brz na smehu, s prvim slabašnim tragom brka na usni. Sada pade na kolena pred njom. „*Kalisi*“, zavapi, „ne smeš to da uradiš. Pusti me da ubijem ovu *megi*.“

„Ubij nju, i ubio si svog *kala*“ reče mu Deni.

„To je krvna mađija“, reče on. „To se ne sme.“

„Ja sam *kalisi*, i ja kažem da se sme. U Ves Dotraku, kal Drogo je pogubio pastuva, i ja sam mu pojela srce da dam našem sinu snage i hrabrosti. Ovo je isto. *Isto*.“

Pastuv se propinjao i ritao dok su ga Rakaro, Karo i Ago dovlačili do kade u kojoj je *kal* plutao kao da je već mrtav, prljajući vodu krvlju i gnojem iz crne rane. Miri Maz Dur zapeva reči na jeziku koji Deni nije poznavala, i nož joj se pojavi u ruci. Deni nije videla odakle se stvorio. Izgledao je staro: kovana crvena bronza u obliku lista, sečiva pokrivenog drevnim znacima. Megi prevuče njime preko pastuvovog grla, ispod plemenite glave, i konj vrisnu i strese se kada mu krv šiknu u crvenom mlazu. Srušio bi se da ga ljudi njenog *kasa* nisu držali. „Snago konja, pređi na jahača“, pevala je Miri dok je konjska krv tekla u Drogovu kupku. „Snago zveri, pređi na čoveka.“ Jogo je izgledao prestravljeno dok se mučio s pastuvovom težinom, bojeći se dodira mrtvog tela, bojeći se da ga pusti. *To je samo konj*, pomisli Deni. Ako bude mogla da kupi Drogov život smrću jednog konja, platiće tu cenu po hiljadu puta.

Kada pustiše da pastuv padne, voda u kadi bila je tamnocrvena, i od Droga se videlo samo lice. Miri Maz Dur truplo nije bilo potrebno. „Spalite ga“, reče im Deni. Znala je da im je to bio običaj. Kada bi čovek umro, konja bi mu ubili i stavili ga pod njega na pogrebnu lomaču, da ga odnese u noćne zemlje. Ljudi njenog *kasa* odvukoše lešinu van šatora. Krv se razlila na sve strane. Čak su i zidovi od sirove svile bili umrljani crvenim, a sagovi pod nogama bili su crni i vlažni.

Upališe mangale. Miri Maz Dur posu crveni prašak po žeravicama. Prijatno zamirisa dim, ali Iroa pobeže plačući, a Deni ispuni strah. Ipak, predaleko je otišla da bi sada stala. Ona otera svoje sluškinje. „Idi sa njima, Srebrna gospo“, kaza joj Miri Maz Dur.

„Ostaću“, reče Deni. „Ovaj čovek me je uzeo pod zvezdama i dao život detetu u meni. Neću ga napustiti.“

„Moraš. Kad jednom počnem da pevam, niko ne sme da uđe u ovaj šator. Moja pesma probudiće sile stare i mračne. Mrtvi će večeras plesati ovde. Niko živ ne sme da ih pogleda.“

Deni obori glavu, bespomoćna. „Niko neće ući.“ Ona se naže nad kadom, preko Droga u kupki od krvi, i nežno ga poljubi u čelo. „*Vrati mi ga*“, prošapta ona Miri Maz Dur pre nego što pobeže.

Napolju, sunce je visilo nisko nad obzorjem, na nebu boje crvene masnice. *Kalasar* je podigao logor. Šatori i prostirke za spavanje pružali su se dokle god je pogled sezao. Vreo vetar stade da duva. Jogo i Ago su kopali jamu u kojoj će spaliti pastuva. Gomila se okupila da zuri u Deni - očiju tvrdih i crnih, lica nalik na maske od kovanog bakra. Ona vide ser Džoru Mormonta, sada obučenog u oklop, širokog, proćelavog čela oblivenog znojem. On se probi kroz Dotrake i stade uz Deni. Kada ugleda grimizne otiske koje su ostavile njene čizme, on preblede.. „Šta si to uradila, ti ludo mala?“, upita je on promuklo.

„Morala sam da ga spasem.“

„Mogli smo da pobegnemo“, reče on. „Uspeo bih da te bezbedno dovedem do Ašaija, princezo. Nije bilo potrebe..

„Da li sam stvarno tvoja princeza?“, upita ga ona.

„Znaš da jesi, bogovi nas spasli oboje.“

„Onda mi pomози sada.“

Ser Džora se smrknu. „Hoću, samo kad bih znao kako.“

Glas Miri Maz Dur pretvori se u visoki, naričući jecaj od koga Deni prodoše trnci čitavim telom. Neki od Dotraka počеше da mrmljaju i da uzmiču. Iz šatora je izbijala svetlost lampi. Kroz krvlju umrljanu sirovu svilu, ona primeti senke kako se kreću.

Miri Maz Dur je plesala, i nije bila sama.

Deni vide goli strah na licima Dotraka. „*To ne sme biti*“, zagrme Koto.

Ona nije videla kada se krvorodnik vratio. Hago i Koholo bili su sa njim. Dovedi su ćosavce, evnuhe koji su lečili nožem, iglom i vatrom.

„*To će biti*“, odgovori Deni.

„*Megi*“, zareža Hago. A stari Koholo - Koholo koji je svoj život vezao uz Drogov na dan njegovog rođenja, Koholo koji je uvek bio pažljiv prema njoj - Koholo joj pljunu pravo u lice.

„Umrećeš, *megi*“, obeća Koto, „ali ona druga mora umreti prvo.“ On isuka *arak* i krenu ka šatoru.

»Ne“, viknu ona, „*ne smeš*.“ Uhvati ga za rame, ali je Koto gurnu u stranu. Deni pade na kolena, prekrstivši ruke preko stomaka da zaštiti dete u sebi. „Zaustavite ga“, naredi ona svom *kasu*, „ubijte ga.“

Rakaro i Karo stajali su pored ulaza u šator. Karo zakorači napred, hvatajući se za dršku svog biča, ali se Koto izvi otmeno kao plesač, dižući arak. On dohvati Kara pod miškom, svetli oštri čelik proseče kroz prsluk i kožu, kroz mišiće i rebra. Krv šiknu dok je mladi jahač padao unazad, boreći se za dah.

Koto iščupa sečivo. „*Gospodaru konja*“, pozva ser Džora. „Oprobaj mene.“ Njegov dugački mač kliznu iz korica.

Koto se okrenu, proklinjući. *Arak* se vnu tako brzo da je Karova krv poletela sa njega u mnoštvu sićušnih kapljica, kao kiša na vrelom vetru. Mač ga dočeka na stopu od ser Džorinog lica i zadrža ga, uzdrhtalog na tren dok je Koto gnevno urlao. Vitez je bio u verižnjači, sa metalnim rukavicama i štitnicima za noge i teškim štitnikom oko vrata, ali se nije setio da stavi kacigu.

Koto odskoči i zavitla *arakom*, koji mu se iznad glave pretvori u svetlucav vrtlog, trepereći kao munja, kad vitez navali ka njemu. Ser Džora je odbijao udarce koliko je mogao, ali oni pljuštahu tako brzo da se Deni činilo kako Koto ima četiri *araka* u isto toliko ruku. Ona začu udarac mača po verižnjači, vide kako iskre lete kada se zakrivljena oštrica odbi od oklopljene pesnice. Iznenada je Mormont bio taj koji se povlačio, a Koto skakao u napad. Leva strana vitezovog lica bila je oblivena krvlju, a hramao je od udarca u bok koji mu je rasekao verižnjaču. Koto je urlao uvrede, nazivajući ga kukavicom, mlečnim čovekom i evnuhom u gvozdenom odelu. „A sada ćeš umreti!“, obeća on, dok je *arak* treperio kroz crveni sumrak. U Deninom stomaku, sin joj se divlje ritao. Zakrivljeno sečivo kliznu kraj ravnog i zari se duboko u vitezov bok, na mestu gde je verižnjača zjapila.

Mormont zastenja, posrnu. Deni oseti oštar bol u stomaku, nešto vlažno među nogama. Koto trijumfalno zaklikta, ali je njegov *arak* zasekao do kosti, i na delić trenutka se zaglavio.

To je bilo dovoljno. Ser Džora spusti mač svom svojom preostalom snagom, kroz meso i mišić i kost, i Kotova ruka ostade da visi, trzajući se na tankoj niti kože i tetiva. Vitezov sledeći udarac pade po Dotrakovom uhu, tako divalj da raznese Kotovo lice.

Dotraci su vikali, Miri Maz Dur je u šatoru neljudski zavijala, Karo je umirući tražio vode. Deni pozva pomoć, ali je niko ne ču. Rakaro se tukao sa Hagom, *arak* je plesao protiv *araka*, sve dok Jogov bič ne puče, glasno kao grom, i obmota se oko Hagovog vrata. Trzaj, i krvorodnik se zatetura unazad, izgubivši oslonac i mač. Rakaro polete napred, urlajući i zamahujući *arakom* obema rukama posred Hagovog čela. Vrh se zaglavi među očima, crven i treperav. Neko baci kamen, i kada se Deni osvrnu, rame joj je bilo poderano i krvavo. „Ne“, zajeca ona, „ne, prestanite, preskupa je, cena je preskupa.“ Dolete još kamenja. Ona pokuša da puzi ka šatoru, ali je Koholo uhvati. Cimnu je za kosu, diže joj glavu i ona na grlu oseti hladni dodir njegovog noža. „Moja beba“, vrisnu ona, i možda je bogovi čuše, jer je sledećeg časa Koholo bio mrtav. Agova strela ga je pogodila pod mišku i probila mu pluća i srce.

Kada Deneris napokon smože snage da digne glavu, vide kako se gomila razilazi, kako Dotraci tiho odlaze ka svojim šatorima i prostirkama. Neki su sedlali konje i odjahivali. Sunce je zašlo. Vatre su gorele po celom *kalasaru*, visoki narandžasti plamenovi besno su pucketali i pljuvali žar ka nebu. Kad pokuša da ustane, bol je obuze i stisnu kao divovska ruka. Nestade joj vazduha; mogla je samo teško da dahće. Zvuk glasa Miri Maz Dur bio je nalik na pogrebno naricanje. U šatoru, senke su se kovitlale.

Nečija ruka je obuhvati oko pasa i ona oseti kako je ser Džora diže na noge. Lice mu je bilo ulepljeno krvlju i Deni vide da mu nedostaje pola uha.

Ona mu se zgrči u naručju kada je bol ponovo obuze i ču viteza kako doziva njene sluškinje da im pomognu. *Zar su sve toliko uplašene?* Znala je odgovor. Nova bol je stegnu, i Deni potisnu vrisak. Činilo joj se da joj sin u obe ruke ima po bodež i da je reže, tražeći put napolje. „Dorea, prokleta bila“, zagrme ser Džora. „Dolazi ovamo. Dovedi babice.“

„Neće da dođu. Kažu da je ona prokleta.“

„Ima da dođu ili ću im poskidati glave.“

Dorea zajeca. „Otišle su, moj gospodaru.“

„*Megi*“, reče neko drugi. Da li je to bio Ago? „Vodite je kod *megi*.“

Ne, htede Deni da kaže, *ne, ne to, ne smete*, ali kada otvori usta, izlete joj dugačak bolan jecaj, a znoj je svu obli. *Šta im je, zar ne vide?* U šatoru su obrisi plesali, kružili su oko mangala i krvave kupke, tamni na sirovoj svili; neki uopšte nisu delovali ljudski. Ona krajičkom oka vide velikog vuka, i još jednog, nalik na čoveka u plamenu.

„Jagneća žena zna tajne porodiljske postelje“, reče Iri. „Tako je rekla, čula sam je.“

„Da“, složi se Dorea, „i ja sam je čula.“

Ne, viknu ona, ili samo to pomisli, pošto joj zvuk nije prešao usne. Nosili su je. Oči joj se otvoriše i pogledaše ravno i mrtvo nebo, crno i sumorno i bez zvezda. *Molim vas, ne*. Zvuk glasa Miri Maz Dur postajao je sve glasniji, ispunjavajući na kraju čitav svet. *Obrisi!* podvriskivala je. *Plesači!*

Ser Džora je unese u šator.

ARJA

Miris vrućeg hleba koji je dopirao iz pekara na Ulici brašna bio je slađi od bilo kog parfema koji je Arja ikada omirisala. Ona duboko udahnu, i približi se debeljuškastom golubu, posutom smeđim pegama, dok je marljivo ključao koricu koja je zapala između kaldrme. Ali kada ga Arjina senka dodirnu, on prhnu ka nebu.

Njen drveni mač zviznu kroz vazduh, uhvati ga dve stope od zemlje i on se sruči u oblaku smeđeg perja. U tren oka stuši se na njega i zgrabi ga za krilo dok je mlatarao i otimao se. On je ključnu u ruku. Zgrabila ga je za vrat i uvtala sve dok ne oseti kako je kost pukla.

U poređenju sa hvatanjem mačaka, golubovi su bili *laki*.

Obrednik u prolazu je pogleda prekorno. „Ovo je najbolje mesto za hvatanje golubova“, reče mu Arja dok je sa sebe otresala prašinu i dizala mač. „Dolaze po mrvice.“ On užurbano ode.

Vezala je goluba za pojas i zaputila se niz ulicu. Čovek je gurao kola s pitama; mirisi su pevali o borovnicama, limunovima i kajsijama. Stomak joj je snažno krčao. „Mogu li da dobijem jednu“, ču sebe kako govori. „Od limuna, ili... ili bilo koju.“

Prodavač je dobro odmeri. Očigledno mu se nije dopalo to što je video. „Tri bakrenjaka.“

Arja lagano udari drvenim mačem po svojim čizmama. „A da je trampiš za ugojenog goluba?“, upita ona.

„Tuđini odneli i tebe i tvog goluba“, reče prodavač.

Pite su još bile tople od peći. Od mirisa joj je navirala voda na usta, ali nije imala tri bakrenjaka... u stvari, nije imala ni jedan jedini. Ona pogleda prodavca, prisećajući se onoga što ju je Sirio učio o *viđenju*. Bio je nizak, okruglog trbušića, i slabije se oslanjao na levu nogu. Upravo je razmišljala o tome kako je nikada neće uhvatiti ako zgrabi pitu i zbriše, kada on reče: „I drži svoje prljave ruke što dalje. Zlatni plaštovi znaju kako da srede smrdljive male adrapovce, ne sumnjaj u to.“

Arja se zabrinuto osvrnu. Dva gradska stražara stajala su na početku poprečne uličice. Plaštovi su im visili skoro do zemlje, teška vuna zlatno obojena; verižnjače, rukavice i čizme bile su im crne. Jedan je na boku imao dugački mač, drugi gvozdeni topuz. Uz poslednji čežnjivi pogled na pite, Arja se udalji od kola i pobeže. Zlatni plaštovi nisu obraćali na nju posebnu pažnju, ali bi joj se stomak vezao u čvor samo kad bi ih videla. Arja se klonila zamka što je više mogla, ali je ipak iz daljine videla glave koje trunu na visokim crvenim zidinama. Jata vrana, brojnih poput muva, bučno su se otimala oko svake glave. U Buvljivoj rupi se pričalo da su Zlatni plaštovi stali na stranu Lanistera, da im je zapovednik proizveden u lorda, da je dobio posede na Trozupcu i mesto u Kraljevom veću.

Čula je i druge priče, strašne priče, priče koje nije shvatala. Neki su govorili da je njen otac ubio kralja Roberta, da bi ga zatim pogubio lord Renli. Drugi su tvrdili da je *Renli* ubio kralja nakon pijane bratske svađe. Zašto bi inače pobegao usred noći, kao običan lopov? Jedna priča je glasila da je kralja ubio divlji vepar u lovu, druga da je umro dok je *jeo* divljeg veptra, prežderavši se toliko da mu je želudac pukao. Ne, kralj jeste umro za trpezom, govorili su treći, ali samo zato što ga je Varis Pauk otrovao. Ne, *kraljica* ga je otrovala. Ne, umro je od kuge. Ne, zadavio se ribljom kosti.

Svim pričama bilo je zajedničko jedno: kralj Robert je mrtav. Zvona u sedam kula Velikog obredišta Belorovog zvonila su čitav dan i noć, grmljavina njihove tuge kotrljala se preko grada kao bronzana plima. Tako su zvonila samo kada umre kralj, rekao je Arji jedan saračev šegrt.

Ona je htela samo da ode kući, ali odlazak iz Kraljeve Luke nije bio tako lak kao što se nadala. Glasine o ratu bile su na svačijim usnama i zlatni plaštovi prekrivali su zidine gusto kao što muve prekrivaju... pa, kao što muve prekrivaju *nju*. Spavala je u Buvljoj rupi, na krovovima i u štalama, gde god bi našla mesto da legne, i veoma brzo je shvatila da četvrt s pravom nosi svoje ime.

Nakon bekstva iz Crvene tvrđave, Arja je redom posećivala svaku od sedam gradskih kapija. Zmajeve kapija, Lavlja kapija i Stara kapija bile su zatvorene i zakatančene. Blatna kapija i Kapija bogova bile su otvorene, ali samo za one koji su želeli da u grad uđu; stražari nikoga nisu puštali napolje. Oni kojima je izlazak bio dopušten odlazili su kroz Kraljevu kapiju ili Gvozdenu kapiju, ali su lanisterski oklopnici s grimiznim plaštovima i lavljim kacigama čuvali kraj njih stražu. Posmatrajući s krova jedne krčme u blizini Kraljeve kapije, Arja ih je videla kako pretražuju kola i kočije, kako teraju jahače da otvaraju bisage i ispituju svakoga ko je pokušavao da izađe peške.

Ponekad je pomišljala da prepliva reku, ali je Crnobujica bila široka i duboka, i svi su se slagali da su joj struje opake i varljive. Nije imala novca da plati skeledžiji niti da se preveze brodom.

Gospodar otac ju je učio da nikada ne krade, ali je postajalo sve teže setiti se razloga za to. Ako uskoro ne nađe izlaz iz grada, moraće da oproba sreću sa zlatnim plaštovima. Nije mnogo gladovala otkada je naučila da lovi ptice drvenim mačem, ali se bojala da će joj od toliko golubova pozliti. Nekoliko je pojela sirove pre nego što je našla Buvlju rupu. U Rupi je u uličicama bilo sirotinjskih kuhinja u kojima su se ogromni kazani čorbe krčkali godinama, i mogla je da zameni pola goluba za krišku bajatog hleba i zdelu klin-čorbe, pa bi joj stavili i drugu polovinu na vatru i ispekli je, samo ako bi je sama očerupala. Arja bi dala sve na svetu za šolju mleka i kolač od limuna, ali ni klin-čorba nije bila tako loša. Obično bi u njoj bilo ječma, komadića šargarepe, luka i repe, ponekad čak i jabuka, a po vrhu je plivao sloj masti. Uglavnom se trudila da ne misli o mesu. Jednom je dobila i komad ribe.

Nevolja je, međutim, bila što sirotinjske kuhinje nikada nisu bile prazne; i dok je na brzinu gutala hranu, Arja je osećala da je gledaju. Neki su zurili u njene čizme ili plašt, i znala je šta misle. Pogledi drugih kao da su joj puzali pod odeću; za njih *nije* znala šta misle. Jednom ili dvaput pratili su je u uličice i jurili, ali do sada niko nije bio u stanju da je uhvati.

Srebrna narukvica koju je nameravala da proda, nestala je prve noći van zamka, zajedno sa zavežljajem dobre odeće, dok je spavala u spaljenoj kući u Svinjskoj ulici. Sve što su joj ostavili bio je plašt u kome je spavala, kožna odeća koju je nosila, drveni mač za vežbanje... i Igla. Ležala je povrh Igle, inače ni nju više ne bi imala; bila je vrednija od svega ostalog zajedno. Od tada je Arja išla s plaštom preko desne ruke, da prikrije sečivo na boku. Drveni mač nosila je u levici, tako da ga svi vide, ali je u sirotinjskim kuhinjama bilo ljudi koji se ne bi bojali ni da je imala bojnu sekiru. Zbog njih su joj se golubovi i bajati hleb i smučili. Sve češće je radije išla na spavanje gladna, nego da se izlaže pogledima.

Kada jednom izađe iz grada, moći će da bere bobice i da krade jabuke i trešnje iz voćnjaka. Arja se sećala kako ih je viđala sa Kraljevskog drumu, na putu za jug. A moći će i da kopa korenje u šumi, čak i da uhvati ponekog zeca. U gradu je mogla da uhvati samo pacove, mačke i mršave pse. Čula je da sirotinjske kuhinje plaćaju šaku bakrenjaka za nakot štenaca, ali o tome nije htela ni da misli.

Dole, ispod Ulice brašna, nalazio se lavirint vijugavih uličica. Arja se probi kroz gomilu, pokušavajući da se što više udalji od zlatnih plaštova.

Naučila je da se drži središta ulice. Ponekad je morala da izbegava kola i konje, ali ih je bar primećivala izdaleka kako dolaze. Ako ideš blizu zgrada, ljudi bi te grabili. U nekim uličicama nisi ni mogao da izbegneš da se očešeš o zidove; zgrade su bile tako zbijene da su se gotovo dodirivale.

Grupa male dece projuri bučno, jureći kotur. Arja ih je gledala s mržnjom, sećajući se kako se igrala koturom sa Brenom, Džonom i njihovim malim bratom Rikonom. Pitala se koliko li je Rikon porastao, i da li je Bren tužan. Dala bi sve na svetu da je Džon tu, da joj kaže „sestrice“ i da joj razbaruši kosu. Mada joj to baš i nije bilo potrebno. Videla je svoj odraz u baricama, i mislila je kako joj kosa ne može biti raščupanija.

Pokušala je da priča sa decom koju je sretala na ulici, u nadi da će steći prijatelje koji će joj dati da negde spava, ali mora da je nekako naopako govorila. Dečurlija bi je samo odmerila brzim, opreznim očima i razbežala se ako bi im prišla bliže. Njihova starija braća i sestre postavljala su pitanja na koja Arja nije mogla da odgovori, zavitala su je i pokušavala da je pokradu. Baš juče, mršava bosonoga devojkica, duplo starija od nje, oborila ju je i pokušala da joj svuče čizme s nogu, ali ju je Arja odalamila štapom po uhu, tako da je ova pobegla plačući, oblivena krvlju.

Galeb je kružio po nebu dok se spuštala ka Buvljivoj rupi. Arja ga zamišljeno odmeri, ali je bio daleko van dometa njenog štapa. Možda je *to* bio izlaz. Stara Nen

je pričala priče o dečacima koji bi se sakrili na trgovačkim galijama i otplovili u nebrojene pustolovine. Možda Arja može isto. Odlučila je da ode do obale. Ionako je morala kraj nje da prođe na putu za Blatnu kapiju, a nju danas nije obišla.

Dokovi su bili neobično tihi kada je stigla. Ona vide još dvojicu zlatnih plaštova gde prolaze jedan kraj drugoga ribljom pijacom, ali je oni nisu ni pogledali. Pola tezgji bilo je prazno, i činilo joj se da je ukotvljeno manje brodova nego što je pamtila. Na Crnobujici su se tri kraljeve ratne galijske kretale u poretku, zlatni pramci sekli su vodu dok su se vesla dizala i spuštala. Arja ih je neko vreme gledala, a onda krenu uz reku.

Kada je ugledala stražare na trećem doku, u sivim vunanim plaštovima obrubljenim belim satenom, srce joj gotovo stade u grudima. Od prizora boja Zimovrela suze joj navreše na oči. Iza stražara se u sidrištu ljuljala vitka trgovačka galija sa tri jedra. Arja nije umela da pročitaa ime ispisano na pramcu; reči su bile čudne, mirske, bravoške, možda čak i visokovalirijske. Ona zgrabi jednog lučkog radnika za rukav. „Molim te“, reče ona, „koji je ono brod?“

„To je *Veštica vetra*, iz Mira“, reče čovek.

„Još uvek je ovde“, izlete Arji. Lučki radnik je čudno pogleda, slegnu ramenima i ode. Arja potrča ka molu. *Veštica vetra* bila je lađa koju je otac unajmio da ih odveze kući... i još je čekala! Mislila je kako je otplovila još odavno.

Dvojica stražara su se kockala dok je treći šetkao s rukom na jabuci mača. Postiđena što bi je videli da plače kako beba, ona zasta da obriše oči. Oči, oči, oči, zašto su...

Gledaj očima, ču ona Siriov šapat.

Arja pogleda. Znala je sve ljude svog oca. Trojica u sivim plaštovima bili su stranci. „Ti“, reče onaj koji je šetao. „Šta tražiš ovde, dečko?“ Druga dvojica digoše poglede s kocki.

Arja se jedva suzdržavala da se ne da u beg, ali je znala da će oni krenuti za njom ako to učini. Natera sebe da priđe bliže. Tražili su devojčicu, ali su za nju mislili da je dečak. Onda će i *biti* dečak. „Hoćete da kupite goluba?“ Ona im pokaza mrtvu pticu.

„Gubi se odavde“, reče gardista.

Arja ga poslušaa. Nije morala da se pretvara da se boji. Iza nje, ljudi se vratiše kockanju.

Nije se sećala kako je stigla nazad u Buvlju rupu, ali je do uskih vijugavih nepopločanih ulica među bregovima stigla zadihana. Rupa je uvek bila obavijena smradom, vonjem svinjaca, štala i kožarskih radnji, pomešanim s kiselim zadahom prljavih krčmi i jeftinih kupleraja. Arja je tupo lutala kroz lavirint. Tek kada je kroz vrata sirotinjske kuhinje osetila miris čorbe, shvatila je da joj je golub nestao. Mora da joj je spao sa pojasa dok je trčala, ili ga joj je neko neprimetno ukrao. Na tren ponovo požele da zaplače. Moraće da se vrati čak u Ulicu brašna da bi našla još jednog tako ugojenog.

Daleko na drugom kraju grada, zvona počese da zvone.

Arja diže pogled, osluškajući, pitajući se šta zvonjava sada znači.

„Šta je to sada?“, upita debeli čovek iz sirotinjske kuhinje.

„Ponovo zvona, smilujte se bogovi“, kukala je starica.

Riđa kurva u haljinici od šarene svile otvori prozor na gornjem spratu. „Je l’ to sad dečak kralj umro?“, viknu ona, nagnuvši se nad ulicom. „E, takvi su ti dečaci, ne traju dugo.“ Dok se smejala, nag čovek je obuhvati s leđa, ugrize je za vrat i zgrabi joj teške bele grudi koje su visile pod košuljom.

„Droljo glupa“, viknu debeli. „Kralj nije mrtav, to su samo pozivna zvona. Samo jedna kula zvonu. Kada kralj umre, zvone sve kule u gradu.“

„Ti, prestani da se grizeš, ili ima da te odalamim, zazvoniće ti i u ušima“, reče žena na prozoru čoveku iza sebe, gurajući ga laktom. „Pa ko je onda umro, ako nije kralj?“

„To je poziv“, ponovi debeli čovek.

Dva dečaka Arjinog uzrasta protrčase u blizini, pravo kroz baru. Starica ih opsova, ali se oni nisu obazirali. I drugi su se kretali, ka brdu sa koga će moći da vide šta se dešava. Arja potrča za sporijim dečakom. „Kuda idete?“, viknu ona kada ga sustiže. „Šta se dešava?“

On se osvrnu ne usporivši. „Zlatni plaštovi ga nose u obredište.“

„Koga?“, viknu ona, trčeći iz sve snage.

„*Desnicu!*“ Bu kaže da će mu odseći glavu.“

Kola su ostavila duboke brazde u ulici. Dečak ih preskoči, ali ih Arja ne vide na vreme. Ona se saplete i pade, poderavši koleno na kamenu i izgrebavši prste kada joj ruka udari o nabijenu zemlju. Igla joj zazveča između nogu. Ona zajeca dok se pridizala. Palac na levoj šaci bio joj je obliven krvlju. Kada ga stavi u usta vide da je ostala bez pola nokta, otkinutog u padu. Ruke su je bolele, a i koleno joj je krvvarilo.

„*Sklanjaj se sputa!*“ neko viknu iz poprečne ulice. „*Sklanjaj se sputa, idu gospoda Redvini!*“ Arja je jedva uspela da se skloni da je ne pregaze, četvorica gardista na ogromnim konjima, u punom trku. Imali su karirane plaštove, plave i tamnocrvene. Iza njih, dva mlada lorda jahali su jedan kraj drugoga na kestenjastim kobilama. Ličili su kao jaje jajetu. Arja ih je na stotinu puta videla u dvorištu zamka; Redvinovi blizanci, ser Horas i ser Hober, ružnjikavi mladići svetloride kose i punačkih, pegavih lica. Sansa i Džejn Pul su ih zvale ser Užasni i ser Slinavi, i kikotale su se svaki put kad bi ih videle. Sada nisu delovali smešno.

Svi su se kretali u istom pravcu, žurili su da vide na šta zvona pozivaju. Zvonjava kao da je postajala glasnija, ječala je, dozivala. Arja se priključi reci ljudi. Slomljeni nokat ju je tako boleo da se jedva uzdržavala da ne zaplače. Ona zagriže usnu dok je šepala i slušala uzbuđene glasove oko sebe. „...kraljeva desnica, lord Stark. Nose ga u Belorovo obredište.“

„Ja sam čuo da je mrtav.“

„Biće uskoro, biće uskoro. Evo, ko sme da se kladi u srebrnog jelena da će mu odseći glavu.“

„Krajnje je vreme bilo, prokleti izdajnik.“ Čovek pljunu.

Arja s mukom diže glas. „On *nikada* ...“ poče ona, ali je bila samo dete i niko se na nju nije osvrtao.

„*Budalo!* Ništa mu neće odseći. Otkad to izdajnike skraćuju na stepeništu Velikog obredišta?“

„Pa, sigurno neće da ga mirošu za viteza. Čuo sam da je Stark ubio starog kralja Roberta. Prekl'o ga u šumi, a kada su ga našli, stajao je tamo mrtav 'ladan i rek'o da je neki vepar sredio veličanstvo“

„Ma kakvi, to nije istina, njegov brat ga je sredio, onaj Renli, onaj sa zlatnim rogovima.“

„Začepi lažljivu gubicu, ženo. Nemaš pojma šta pričaš, lord je častan i pošten čovek.“

Kada su stigli do Ulice sestara, bili su gusto zbijeni. Arja je pustila da je ljudska reka nosi na vrh Visenijinog brega. Beli mermerni trg bio je preplavljen ljudima, svi su uzbuđeno brbljali i krivili šije da bolje vide Belorovo Veliko obredište. Zvona su se tu veoma glasno čula.

Arja se promigolji kroz masu, provlačeći se među konjskim nogama, čvrsto držeći svoj drveni mač. Iz središta gomile mogla je da vidi samo ruke, noge i trbuhe, i sedam tankih kula obredišta kako se dižu iznad nje. Ona ugleda drvena kola i htela da se popne na njih da bi bolje videla, ali su i drugi došli na istu pomisao. Kočijaš ih opsova i rastera pucnjem biča.

Arja postade grozničava. Dok se probijala u prve redove, neko je gurnu na kameno postolje. Ona diže pogled ka Beloru Blagoslovenom, kralju obredniku. Zatakavši drveni mač za pojas poče da se penje. Slomljeni nokat je ostavljao krvave mrlje na obojenom mermeru, ali je ipak uspela i uglavila se između kraljevih stopala.

Tada je ugledala svog oca.

Lord Edard je stajao za prvoobrednikovom predikaonicom pred vratima obredišta. Dva zlatna plašta su mu pomagala da stoji. Bio je obučen u bogati sivi somotski dublet sa belim vukom, perlama izvezenim na grudima i siv vuneni plašt obrubljen belim krznom, ali je bio mršaviji nego što ga je Arja ikada videla - duguljasto lice bilo mu je usukano od bola. Više su ga držali nego što je stajao; gips na slomljenoj nozi bio mu je siv i natruo.

Prvoobrednik stade iznad njega, zdepast čovek, siv od godina i preterano gojazan, u dugačkoj belojoj odori i s ogromnom krunom od kovanog zlata sa kristalom, koji mu je ovenčavao glavu dugama kada god bi se pokrenuo.

Zbijeni oko vrata obredišta, ispred izdignute mermerne predikaonice, stajali su vitezovi i veliki lordovi. Džofri se isticao među njima, sav u grimiznoj svili i satenu s razigranim jelenima i ričućim lavovima, sa zlatnom krunom na glavi.

Njegova majka kraljica stajala je kraj njega u crnini prošaranoj grimizom, sa velom od crnih dijamanta u kosi. Arja prepozna Pseto, u snežnobelom plaštu preko tamnosivog oklopa, okruženog četvoricom Kraljevih gardista. Vide evnuha Varisa kako lebdi među lordovima u mekim papučama i šarenoj odori od damasta, i pomisli da je oniči čovek šiljaste brade u srebrnastom ogrtaču možda onaj koji se jednom tukao u dvoboju zbog njene majke.

A u sredini je bila Sansa, obučena u nebeskoplavu svilu, kestenjaste kose oprane i nakovrdžane i sa srebrnim grivnama na rukama. Arja se namršti, pitajući se šta joj sestra tu radi, zašto izgleda tako srećno.

Dugačak niz kopljanika sa zlatnim plaštovima zadržavao je gomilu, pod zapovedništvom zdepastog čoveka u kićenom oklopu prekrivenom crnim lakom i zlatnim filigranom. Plašt mu je imao metalni odsjaj prave zlatne tkanine.

Kada zvono zamuknu, tišina se lagano spusti na veliki trg, a njen otac diže glavu i progovori glasom tako tankim i slabim da ga je jedva čula. Ljudi oko nje počеше da viču: „Šta?“ i „Glasnije!“ Čovek u crnozlatnom oklopu pride ocu i oštro ga gurnu. *Ostavi ga na miru!* požele Arja da vikne, ali je znala da je niko neće čuti. Ona zagriže usnu.

Otac joj počе ponovo, glasnije. „Ja sam Edard Stark, gospodar Zimovrela i kraljeva desna ruka“, reče on i glas mu se razli preko trga, „i došao sam da priznam svoju veleizdaju ovde, pred bogovima i pred ljudima.“

„Ne!“ zajeca Arja. Dole pod njom, gomila počе da uzvikuje i urla. Uvrede i psovke ispuniše vazduh. Sansa prekri lice rukama.

Njen otac nastavi još glasnije, naprežući se da ga čuju. „Izdao sam veru svog kralja i poverenje svog prijatelja Roberta“, viknu on. „Zakleo sam se da ću braniti i štititi njegovu decu, ali sam pre nego što je on i sahranjen, počeo da kujem zaveru da zbacim i ubijem njegovog sina i otmem presto za sebe. Nek Prvoobrednik i Belor Voljeni i Sedmoru budu svedoci istine koju izgovaram: Džofri Barateon je jedini istinski naslednik Gvozdenog prestola i, milošću svih bogova, gospodar Sedam kraljevstava i zaštitnik čitave zemlje.“

Iz gomile polete kamen. Arja vrisnu kada vide da je pogodio njenog oca. Zlatni plaštovi ga pridržaše da ne padne. Krv mu obli lice iz duboke posekotine na čelu. Polete još kamenja. Jedan pogodi stražara levo od oca. Drugi se odbi od oklopa viteza u crno-zlatnom oklopu. Dvojica kraljevih gardista stadoše ispred Džofrija i kraljice, zaklonivši ih štitovima.

Njena ruka skliznu pod plašt i pronađe Iglu u koricama. Ona uhvati balčak, stežući ga kao što ništa nikada nije stegnula. *Molim vas, bogovi, ne dajte da mu se nešto desi*, molila se ona. *Ne dajte im da naude mom ocu.*

Prvoobrednik kleknu pred Džofrija i njegovu majku. „Kako grešimo, tako i patimo“, počе on, dubokim zvonkim glasom mnogo jačim od očevog. „Ovaj čovek je priznao svoje zločine pred bogovima i pred ljudima - ovde, na ovom svetom mestu.“ Duge su mu igrale oko glave dok je dizao ruke u molbi. „Bogovi su

pravedni, ali nas je Blagosloveni Belor uči i da su milosrdni. Kakva će biti sudbina ovog izdajnika, veličanstvo?“

Hiljadu glasova je urlalo, ali ih Arja nije čula. Princ Džofri... ne, *kralj* Džofri... iskorači iza štitova kraljevih gardista. „Moja majka mi kaže da pustim lorda Starka da obuče crno, a leđi Sansa je molila za milost za svog oca.“ On tada pogleda pravo u Sansu i *osmehnu* se i, na tren, Arja pomisli kako su bogovi čuli njenu molitvu, sve dok se Džofri ne okrenu ka gomili i reče: „Ali ženska srca su meka. Sve dok sam vam ja kralj, izdajstvo neće prolaziti nekažnjeno. Ser Iline, daj mi njegovu glavu!“

Gomila zaurla i Arja oseti kako se Belorov kip ljulja od naleta mase. Prvoobrednik je grabio kraljev ogrtač, a Varis potrča ka njemu mašući rukama, čak mu je i kraljica nešto govorila, ali Džofri odmahnu glavom. Lordovi i vitezovi se ukloniše kada *on* prođe napred, visok i suv, kostur u gvozdenom oklopu, kraljeva pravda. Nejasno, kao iz velike daljine, Arja ču vrisak svoje sestre. Sansa je pala na kolena, histerično jecajući. Ser Ilin Pejn se pope uz stepenice predikaonice.

Arja se protnu između Belorovih nogu i baci se u masu, isukavši Iglu. Prizemljila se na čoveka u mesarskoj kecelji, oborivši ga na zemlju. Sledećeg trena je neko udari u leđa i ona umalo i sama pade. Tela se zbiše oko nje, teturajući se i gurajući, gazeći sirotog mesara. Arja zamahnu Iglom na njih.

Visoko na predikaonici, ser Ilin Pejn mahnu i vitez u crno-zlatnom viknu naređenje. Zlatni plaštovi baciše lorda Edarda na mermer, tako da su mu grudi i glava visili preko ivice.

„Ej, ti!“, besan glas viknu na Arju, ali se ona probi napred, gurajući ljude u stranu, migoljeći se među njima, razgurujući sve koji su joj stajali na putu. Jedna ruka krenu za njom, ali je ona udari mačem, šutnu nekoga u cevanice. Žena posrnu i Arja joj pretrči preko leđa, izmahujući svud oko sebe, ali to nije bilo dovoljno, *nije bilo dovoljno*, okolo je bilo previše ljudi, čim bi ona napravila prolaz, on bi se smesta zatvorio. Neko je snažno ćušnu. Još uvek je čula Sansine vriske.

Ser Ilin iz korica na leđima isuka veliki dvoručni mač. Dok je dizao sečivo iznad glave, sunce kao da je treperilo i igralo na tamnom metalu, prelamajući se na sečivu oštrijem od bilo kog brijača. *Led*, pomisli ona, *uzeo je Led*. Suze joj navreše i zaslepiše je.

A onda ruka jurnu iz mase i stegnu joj se oko mišice kao zamka za vukove, tako čvrsto da joj Iгла odlete iz ruke. Neko ju je digao u vazduh. Pala bi da je nije držao, lako, kao da je lutka. Lice joj se približi, sa dugačkom crnom kosom i zamršenom bradom i trulim zubima. „*Ne gledaj!*“, zareža na nju dubok glas.

„Ja... ja... ja...“, jecala je Arja.

Starac je tako snažno protrese da joj zubi zaigraše. „Začepi usta i zatvori oči, *dečko*.“ Nejasno, kao iz velike udaljenosti, ona začu... *zvuk*... nešto kao mek uzdah, kao da je milion ljudi odjednom izdahnulo vazduh. Starčevi prsti joj se zariše u mišicu, tvrdi kao gvožđe. „Pogledaj me. Da, tako valja, *pogledaj me*.“ Dah mu je

smrdeo na kiselo vino. „Sećaš me se, *dečko*?“

Bilo je to zbog smrada. Arja vide ućebanu masnu kosu, pokrpljeni prašnjavi crni plašt koji mu je pokrivao grbava ramena, tvrde crne oči kako žmirkaju na nju. I seti se crnog brata koji je došao da poseti njenog oca.

„Sad znaš ko sam, je l’ tako? Pametan si ti momčić.“ On pljunu. „Ovde je sve gotovo. Krenućeš sa mnom i držaćeš jezik za zubima.“ Kada ona pokuša da odgovori, on je ponovo prodrma, ovog puta još jače. „*Za zubima*, rekoh.“

Trg je počinjao da se prazni. Gomila se razilazila, ljudi su se vraćali svojim životima. Ali je Arjin život iščileo. Otupela, vukla se za... *Joren*om, *da*, zove se *Joren*. Nije primetila da je našao Iglu, sve dok joj je nije vratio. „Nadam se da umeš da ga upotrebiš, dečko.“

„Ja nisam...“

On je gurnu u jedan ulaz, prljavim prstima je ščepa za kosu i cimnu, zabacivši joj glavu, „...nisi pametan *dečak*, je l’ to ’oćeš da kažeš?“

U drugoj ruci je imao nož.

Kad joj sečivo polete ka licu, Arja se baci unazad, divlje se ritajući, mašući glavom levo-desno, ali ju je on držao za kosu, *tako snažno*, osećala je kako joj čupa kosu, a na usnama joj je bio slani ukus suza.

BREN

Najstariji su bili odrasli ljudi, prošlo je sedamnaest i osamnaest godina od dana njihovog imenovanja. Jednom je bilo više od dvadeset. Većina su bili mlađi, imali su šesnaest, i manje.

Bren ih je posmatrao sa balkona kule meštra Luvina, slušao je kako stenju i kunu dok su mahali svojim štapovima i drvenim mačevima. Dvorište je bilo živo od udaraca drveta o drvo, često isprekidano bolnim jaucima kada bi udarac našao put do kože. Ser Rodrik je korača'o među momcima, lica pocrvenelog pod belim zaliscima, besno mrmljajući na sve njih. Bren nikada nije video starog viteza da se toliko žesti. „Ne“, ponavljao je. „Ne. Ne. Ne.“

„Ne umeju baš dobro da se bore“, reče Bren sumnjičavo. Dokono je češkao Leta iza ušiju dok je jezovuk kidao čerek mesa. Kostu su mu krčkale pod zubima.

„Sasvim izvesno“, složi se meštar Luvina sa dubokim uzdahom. Meštar je gledao kroz svoju veliku mirsku cev sa sočivima, mereći senke i beležeći položaj komete koja je visila na jutarnjem nebu. „Ipak, s vremenom... ser Rodrik je u pravu, trebaju nam ljudi da stražare na zidovima. Tvoj gospodar otac je najbolje gardiste odveo u Kraljevu Luku, a tvoj brat je poveo ostatak, zajedno sa svim iole sposobnim mladićima iz čitavog kraja. Mnogi od njih nam se neće vratiti, i moramo da nađemo ljude koji će ih zameniti.“

Bren je mrzovoljno gledao oznojene momke. „Da još uvek imam noge, sve bih ih pobedio.“ Sećao se poslednje prilike kada je imao mač u ruci, za vreme kraljeve posete Zimovrelu. Bio je to samo drveni mač, ali je ipak oborio princa Tomena po stotinu puta. „Ser Rodrik bi trebalo da me nauči da koristim halebardu. Kada bih imao halebardu sa dugačkom držaljkom, Hodor bi mogao da mi služi umesto nogu. Zajedno bismo mogli da budemo jedan vitez.“

„Mislim da je to... malo verovatno“, reče meštar Luvina. „Brene, kada se čovek bori, ruke i noge i misli moraju da mu budu jedno.“

Dole u dvorištu, ser Rodrik je vikao. „Bijete se kao guske. On te gricne, pa ti njega gricneš jače. *Branite se!* Odbijajte udarce. Ne možete kao guske. Da su to pravi mačevi, prvi udarac bi ti odsekao ruku!“ Jedan od momaka se nasmeja i stari vitez se okomi na njega. „Ti se smeješ. Ti, stvarno imaš petlju. Boriš se kao jež...“

„Jednom je postojao jedan vitez koji nije mogao da vidi“, reče Bren tvrdoglavo, dok je ser Rodrik dole nastavljao. „Stara Nen mi je pričala o njemu. Imao je dugačak štap sa sečivima na obe strane i umeo je da ga vrti u rukama i poseče dva neprijatelja odjednom.“

„Simeon Zvezdovid“, reče Luvina dok je beležio brojke u knjigu. „Kada je izgubio oči, stavio je zvezdane safire u duplje, bar tako pevači tvrde. Brene, to je samo priča, kao priče o Florijanu Ludi. Bajka iz Doba junaka.“ Meštar coku. „Moraš zaboraviti na te snove, inače ćeš samo sebi slomiti srce.“ Spominjanje

snova ga podseti. „Prošle noći sam ponovo sanjao vranu. Onu sa tri oka. Doletela je u moju odaju i rekla mi da krenem sa njom, i ja sam krenuo. Sišli smo do kriptu. Tamo je bio otac, i pričali smo. Bio je tužan.“

„A zašto?“ Luvin se zagleda kroz cev.

„Čini mi se da je bilo nešto u vezi sa Džonom.“ San ga je duboko uznemirio, više od bilo kog drugog sna sa vranom. „Hodor neće da siđe u kriptu.“ Meštar jedva da ga je i slušao, Brenu je to bilo jasno. On odvoji pogled od cevi; trepćući. „Hodor neće...?“

„Neće da siđe u kriptu. Kad sam se probudio, rekao sam mu da me odvede dole, da vidim da li je otac stvarno tamo. Prvo nije razumeo šta mu govorim, ali sam ga nekako doveo do stepeništa, samo što nikako nije hteo da me spusti niz njega. Samo je stajao na vrhu i govorio 'Hodor', kao da se boji mraka, mada sam ja *imao* baklju. Tako sam se razbesneo da ga zamalo nisam udario po glavi, kao što to Stara Nen stalno radi.“ On vide kako se meštar mršti i brzo doda: „Ali ga ipak nisam udario.“

„To je dobro. Hodor je čovek, a ne mazga da se udara.“

„U snu sam leteo dole sa vranom, ali to ne mogu na javi“, objasni Bren. „Zašto si hteo da siđeš u kriptu?“

„Rekao sam ti. Da potražim oca.“

Meštar cimnu lanac oko vrata, što je često činio kada mu je bilo neprijatno. „Brene, drago dete, jednog dana će lord Edard sedeti dole u kamenu, kraj svog oca i njegovog oca i svih Starkova još od starih Kraljeva na Severa... ali dotle će proći još mnogo godina, s milošću božjom. Tvoj otac je kraljičin zatočenik u Kraljevoj Luci. Nećeš ga naći u kripti.“

„Bio je tamo prošle noći. Razgovarao sam s njim.“

„Tvrdoglavu dete“, uzdahnu meštar, odlažući knjigu. „Hoćeš da idemo i pogledamo?“

„Ne mogu. Hodor neće, a stepenice su previše uske i vijugave za Plesačicu.“

„Mislim da taj problem mogu da rešim.“

Umesto Hodora, pozvali su divljanku Ošu. Ona je bila visoka i žilava i nije se žalila, išla je svugde gde bi joj rekli. „Ja sam živela s one strane zida, tako da se od rupe u zemlji nimalo ne bojim, moji gospodari“, rekla im je.

„Leto, dođi“, pozva Bren kada ga ona podiže u snažne vretenaste ruke. Jezovuk pusti kost i krenu za Ošom koja je nosila Brena preko dvorišta i niz zavojite stepenice u hladnu podzemnu odaju. Meštar Luvin je sa bakljom išao ispred njih. Brenu čak nije ni smetalo, *previše*, što ga je nosila u naručju a ne na leđima. Ser Rodrik je naredio da se Oši skinu lanci, pošto je verno i dobro služila otkako je stigla u Zimovrel. Još je nosila teške okove oko članaka - znak da joj se ne može potpuno verovati - ali oni nisu ometali njene sigurne korake niz stepenice.

Bren se nije sećao kada je poslednji put bio u kripti. Bilo je to *pre*, u to je bar bio siguran. Kada je bio mali, imao je običaj da se dole igra s Robom, Džonom i

sestrama.

Poželeo je da su sada ovde; grobnica ne bi bila tako mračna i strašna. Leto se šunja po mraku punom odjeka, onda stao, digao glavu i onjušio mrtvi ledeni vazduh. Otkrio je zube i uzmakao, očiju zlatnih i sjajnih pod svetlom meštrove baklje. Čak je i Oši, tvrdoj kao gvožđe, bilo neprijatno. „Surovi ljudi, bar po izgledu“, reče ona motreći dugačak niz granitnih Starkova na kamenom prestolju.

„Oni su bili Kraljevi zime“, prošapta Bren. Nekako je bilo pogrešno govoriti glasno na tom mestu.

Oša se osmehnu. „Zima nema kraljeva. Da si je video, znao bi to, letnji dečake.“

„Bili su Kraljevi na Severu, i to hiljadama godina“, reče meštar Luvin digavši baklju visoko tako da je svetlo obasjavalo kamena lica. Neka su bila čupava i bradata, kosmati ljudi žestoki poput vukova koji su im čučali kraj nogu. Drugi su bili glatko izbrijani, s crtama lica suvim i ostrim poput dugačkih gvozdenih mačeva koji su im ležali na krilima. „Okrutni ljudi za okrutna vremena. Hajde.“ On nastavi niz odaju brzim korakom, kraj povorke kamenih stubova i bezbrojnih kamenih statua. Plameni jezici su mu se izvijali s dignute baklje dok je koračao.

Zasvođena odaja bila je prostrana, duža od Zimovrela samog, a Džon mu je jednom rekao da ispod postoji još nivoa, odaje još dublje i mračnije, u kojima su sahranjeni stariji kraljevi. Ne bi valjalo izgubiti svetlost. Leto je odbio da se pomeri od stepenica, čak i kada je Oša krenula za bakljom, s Brenom u naručju.

„Sećaš li se časova istorije, Brene?“, reče meštar dok su hodali. „Reci Oši ko su oni bili i šta su radili, ako znaš.“

On pogleda lica kraj kojih su prolazili i priseti se svih priča. Meštar mu ih je ispričao, a Stara Nen ih je oživela. „Ovo je Džon Stark. Kada su se morski pljačkaši iskricali na istoku, on ih je oterao i podigao zamak u Belim sidrištima. Njegov sin je bio Rikard Stark, ne otac mog oca, već jedan drugi Rikard, on je oduzeo Vrat od kralja Močvara i oženio se njegovom kćerkom. Teon Stark je ovaj veoma mršavi, sa dugačkom kosom i tankom bradom. Zvali su ga Gladni Vuk, stalno je bio u ratu. Ovo je jedan Brendon, ovaj visoki sa sanjalačkim licem, Brendon Brodograditelj, zato što je voleo more. Grob mu je prazan. Pokušao je da otplovi na zapad, preko Mora zalazećeg sunca, i više ga nikada nisu videli. Njegov sin je bio Brendon Palibrod, zato što je u bolu spalio sve očeve brodove. Ono je Rodrik Stark, koji je u rvačkom nadmetanju stekao Medvede ostrvo i dao ga Mormontima. A ono je Toren Stark, kralj koji je kleknuo. On je bio poslednji Kralj na Severu i prvi lord od Zimovrela, nakon što se poklonio Egonu Osvajaču. O, tamo, to je Kregan Stark. On se jednom borio sa princom Emonom, i Zmajvitez je rekao da nikad nije sreo boljeg mačevaoca.“ Stigli su skoro do kraja i Bren oseti kako ga obuzima tuga. „A tamo je moj deda, lord Rikard, kome je glavu odsekao Ludi Kralj Eris. Njegova kći Lijena i sin Brendon su u grobovima pored njega. Ne ja, drugi Brendon, brat moga oca. Ne bi trebalo da imaju statue, one su samo za lordove i kraljeve, ali ih je moj otac toliko voleo da je naredio da se naprave.“

„Devica je vrlo lepa“, reče Oša.

„Robert i ona su bili vereni, ali ju je princ Regar oteo i silovao“, objasni Bren. „Robert je započeo rat da bi je povratio. Ubio je Regara na Trozup cu svojim buzdovanom, ali je Lijena umrla, i nikada je nije povratio.“

„Tužna priča“, reče Oša, „ali su ove prazne rupe još tužnije.“

„Grob lorda Edarda, kada vreme dođe“, reče meštar Luvin. „Kažeš da si ovde video oca u snu, Brene?“

„Da.“ On zadrhta od te uspomene. Nelagodno se osvrnu po kripti i trnci mu prodoše niz leđa. Je li to čuo neki zvuk? Da li to nekoga tu ima?

Meštar Luvin zakorači prema otvorenom grobu, s bakljom u ruci. „Kao što vidiš, on nije ovde. A neće ni biti, još mnogo godina. Snovi su samo snovi, dete.“ On gurnu ruku u mrak groba, kao u usta neke ogromne nemani. „Vidiš? Potpuno je praz...“

Tama, uz urlik, skoči na njega.

Bren vide oči poput zelene vatre, blesak zuba, krzno crno kao jama oko njih. Meštar Luvin jauknu i povuče ruku. Baklja mu polete iz šake, odbi se od kamenog lica Brendona Starka, pade pod noge statue, i plamenovi joj liznuše stopala. Na pijanoj teturavoj svetlosti baklje videše Luvina kako se bori sa jezovukom, kako jednom rukom udara po njušci i čeljusti kako se sklapaju oko druge.

„Leto!“, vrisnu Bren.

I Leto dođe, proletevši iz tame iza njih, senka u skoku. On udari u Čupavka i obori ga, i dva jezovuka se otkotrljaše kao ogromno klupko sivog i crnog krzna, ujedajući se i grebajući, dok se meštar Luvin s mukom dizao na kolena, ruke razderane i krvave. Oša položi Brena uz kamenog vuka lorda Rikarda i požuri da pomogne meštru. Pod utrnulim svetlom baklje, dvadeset stopa visoki vukovi od senki borili su se na zidu i tavanici.

„Čupo“, pozva glasić. Kada Bren diže pogled, njegov mali brat je stajao na očevom grobu. Uz poslednji pokušaj da ugrize Leto, Čupavko se otrže i skoči do Rikona. „Pusti mog oca na miru“, upozori Rikon Luvina. „Pusti ga na miru.“

„Rikone“, reče Bren blago. „Otac nije ovde.“

„Jeste. Ja sam ga video.“ Suze su sijale na Rikonovom licu. „Video sam ga prošle noći.“

„U snu...?“

Rikon klimnu. „Ostavite ga. Ostavite ga na miru. On sada dolazi kući, kao što je obećao. Dolazi kući.“

Bren nikada ranije nije video meštra Luvina da izgleda tako nesigurno. Krv mu je kapala sa ruke gde je Čupavko poderao vunu njegovog rukava i meso ispod nje. „Oša, baklju“, reče on, potiskujući bol, i ona je zgrabi pre nego što je utrnula. Čadave mrlje ostadoše na nogama njegovog strica. „Ta, ta *zver*“, nastavi Luvin, „trebalo je da je lancima vezana u štenari.“

Rikon pogladi Čupavkovu njušku vlažnu od krvi. „Ja sam ga pustio. On ne voli

lance.“ On obliza prste.

„Rikone“, reče Bren, „hoćeš da podeš sa mnom?“

„Neću. Ovde mi je lepo.“

„Ovde je mračno. I hladno.“

„Ne plašim se. Moram da čekam oca.“

„Možeš da čekaš sa mnom“, reče Bren. „Čekaćemo zajedno, ti i ja i naši vukovi.“ Oba jezovuka su sada lizala rane, i moraće dobro da ih drže na oku.

„Brene“, reče meštar odlučno, „znam da želiš dobro, ali je Čupavko previše divalj da bi se slobodno šetao. Ja sam treći čovek koga je napao. Dozvoli da ide slobodno po zamku, i samo je pitanje dana kada će nekoga da ubije. Istina boli, ali ovaj vuk mora biti vezan lancima, ili...“ Oklevao je.

...ili ubijen, pomisli Bren, ali umesto toga reče: „On nije stvoren za lance. Čekaćemo te u kuli, svi zajedno.“

„To je sasvim nemoguće“, reče meštar Luvín.

Oša se osmehnu. „Dečko je ovde gospodar, kol’ko se sećam.“ Ona vrati baklju Luvínu i ponovo podiže Brena u naručje. „Idemo u meštrovu kulu.“

„Hoćeš s nama, Rikone?“

Brat mu klimnu. „Ako ide i Čupavko“, reče on, potrčavši za Ošom i Brenom, a meštar Luvín nije mogao da učini ništa drugo sem da ih sledi i oprezno drži vukove na oku.

Kula meštra Luvína bila je tako pretrpana stvarima da se Bren uvek čudio kako on može bilo šta da pronade. Naherene hrpe knjiga prekrivale su stolice i stolove, nizovi zapečaćenih tegli stajali su na policama, komadići sveća i jezerca osušenog voska po nameštaju, bronzana mirska cev sa sočivima bila je na tronošcu kraj vrata terase, zvezdane mape visile su sa zidova, mape senki bile su razbacane po podu, svuda je bilo hartija, pera i mastionica, a sve je to bilo prekriveno izmetom gavranova koji su se gnezdili u tavanskim gredama. Njihovo prodorno gakanje dopiralo je odozgo dok je Oša prala, čistila i previjala meštrove rane, po Luvínovim šturim uputstvima. „To je ludost“, reče mali sedi čovek dok je ona melemom prelazila preko vučjih ujeda. „Slažem se da je čudno što ste obojica usnili isti san, ali kada čovek malo bolje razmisli, to je sasvim prirodno. Nedostaje vam vaš gospodar otac, a znate da je u zatočeništvu. Od straha, ljudski um često obuzme groznica i čoveku naiđu čudne misli. Rikon je premali da bi shvatio...“

„Imam četiri godine“, reče Rikon. Virio je kroz cev sa sočivima na kamena čudovišta na Prvoj utvrdi. Jezovuci su sedeli na suprotnim krajevima velike okrugle odaje, ližući rane i glođući kosti.

„...premali, i - uuf, sedam mu paklova, to peče; ne, nemoj da staješ, stavi još. Premali, kao što rekoh, ali ti, Brene, ti si dovoljno star da znaš da su snovi samo snovi.“

„Neki jesu, neki nisu.“ Oša nasu blede vatrenmleko na dugačku posekotinu. Luvín se zagrcnu. „Deca šume bi umela da ti ispričaju ponešto o snevanju.“

Suze su lile niz meštrovo lice, ali je ipak uporno odmahivao glavom. „Deca... žive samo u snovima. Sada. Mrtva odavno. Dosta, to je dosta. Sada zavoje. Najpre stavi komad tkanine, pa ih onda zamotaj, i to čvrsto, teći će mi krv.“

„Stara Nen kaže da su Deca znala pesme drveća, da su umela da lete kao ptice, plivaju kao ribe i razgovaraju sa životinjama“, reče Bren. „Kaže da im je muzika bila tako divna da bi plakao kao malo dete, samo kad bi je čuo.“

„A sve su to radili mađijom“, reče meštar Luvin odsutno. „Voleo bih da su sada ovde. Čini bi mi bezbolnije zalečile ruku, a mogli bi i da porazgovaraju sa Čupavkom i kažu mu da ne ujeda.“ On krajičkom oka besno okrznu velikog crnog vuka. „Nauči nešto, Brene. Čovek koji veruje u čini mačuje se staklenim mačem. Baš kao što su i Deca uradila. Dođi da ti nešto pokažem.“ On naglo ustade, pređe sobu i vrati se držeći zelenu teglu u zdravoj ruci. „Pogledaj ovo“, reče on kada izvadi čep i istrese pregršt sjajnih crnih vrhova strela.

Bren podiže jedan. „Od stakla je.“ Radoznao, Rikon priđe da bi virnuo preko stola.

„Zmajstaklo“, reče Oša prepoznajući mineral dok je sedala kraj Luvina, nameštajući mu zavoj.

„Opsidijan“, ispravi je meštar Luvin, pružajući ranjenu ruku. „Iskovan u božjim vatrama, duboko ispod zemlje. Deca šume lovila su njime, pre mnogo hiljada godina. Deca nisu kovala metal. Umesto oklopa, nosila su dugačke košulje od pletenog lišća i čakšire od kore drveća, tako da su izgledala kao da su deo šume. Umesto mačeva, nosila su sečiva od opsidijana.“

„I još uvek ih nose.“ Oša stavi komad meke tkanine na ujed na meštrovoj nadlaktici i čvrsto ga poveza dugačkom lanenom trakom.

Bren izbliza osmotri vrh strele. Crno staklo bilo je glatko i svetlucavo. On pomisli da je prelepo. „Mogu li jednu da zadržim?“

„Ako hoćeš“, reče meštar.

„I ja hoću jednu“, reče Rikon. „Hoću četiri. *Meni* je četiri.“

Luvin ga natera da ih prebroji. „Pažljivo, još su oštre. Nemoj da se posečeš.“

„Ispričaj mi o Deci“, reče Bren. To mu je bilo važno.

„Šta hoćeš da znaš?“

„Sve.“

Meštar Luvin cimnu svoju ogrlicu na mestu gde mu se usekla u vrat. „Oni su bili narod iz Doba praskozorja - prvi, pre kraljeva i kraljevstava“, reče on. „U to doba nije bilo zamkova ni utvrda, ni gradova, ni jedne jedine varoši odavde pa do Dornskog mora. Uopšte nije bilo ljudi. Samo su Deca šume obitavala u zemljama koje danas zovemo Sedam kraljevstava.“

Bili su narod crnomanjast i prelep, niskog rasta, ne viši od dece čak i u zreloom dobu. Živeli su duboko u šumama, pećinama, ostrvcima u močvarama i tajnim gradovima u krošnjama. Tako malena, deca su bila hitra i okretna. Muškarci i žene lovili su zajedno, lukovima od čuvar drveća i letećim zamkama. Njihovi bogovi bili

su bogovi šuma, potoka i kamena, stari bogovi čija su imena tajna. Njihovi mudraci zvali su se *zelengledi* i urezivali su čudna lica u čuvar drveće da pazi na šume. Koliko dugo su Deca vladala ovde i odakle su došla, niko ne može znati.

Ali pre nekih dvanaest hiljada godina, na istoku se pojaviše Prvi ljudi, prešavši Slomljenu ruku u Dorni pre no što je bila slomljena. Došli su s bronzanim mačevima i velikim kožnim štitovima, na konjima. Na ovoj strani Uskog mora ranije nije bilo konja. Nema sumnje da su se Deca bojala konja isto kao što su se Prvi ljudi bojali lica u stablima. Dok su Prvi ljudi krčili zemlju za utvrde i imanja, sekli su lica i bacali ih u vatru. Užasnuta, deca su pošla u rat. Stare pesme kažu da su zelengledi, uz pomoć crnih mađija, podigli more i preplavili zemlju i tako slomili Ruku, ali je bilo prekasno da se vrata zatvore. Ratovi su trajali sve dok zemlja nije bila crvena od krvi ljudi i Dece; no više od krvi Dece, jer su ljudi bili veći i jači, a drvo, kamen i opsidijan teško se suprotstavljaju bronzi. Naposletku su prevagnuli mudri ljudi obe rase, i poglavice i junaci Prvih ljudi sreli su se sa zelengledima i šumskim plesačima u šumi čuvar drveća, na malom ostrvu u velikom jezeru zvanom Božje oko.

Tamo su i skovali savez. Prvi ljudi su dobili obale, visoravni, sunčane livade, brda i močvare; trebalo je da duboke šume zauvek pripadnu Deci, a da čuvar drveće nikad ne takne sekira, u čitavoj zemlji. Da bi bogovi posvedočili zavet, svakom drvetu na ostrvu dato je lice, i nakon toga je osnovan sveti red Zelenih ljudi da čuva Ostrvo lica.

Savez je započeo četiri hiljade godina dugo prijateljstvo između ljudi i Dece. S vremenom su Prvi ljudi zaboravili bogove koje su doneli sa sobom i počeli da se klanjaju tajnim bogovima šume. Sklapanje sporazuma okončalo je Doba praskozorja i započelo Doba junaka.

Brenova šaka se stegnu oko sjajnog crnog vrha strele. „Ali Dece šume više nema, rekao si.“

„Ovde više ne“, reče Oša, dok je zubima kidala kraj poslednjeg zavoja. „Severno od Zida, sve je drugačije. Tamo su otišla Deca, divovi i ostale stare rase.“

Meštar Luvín uzdahnu. „Ženo, da ima pravde, ti bi bila mrtva ili u lancima. Starkovi su prema tebi bili bolji nego što zaslužuješ. Nije u redu da im dobrotu vraćaš tako što dečacima puniš glavu besmislicama.“

„Reci mi kuda su otišli“, reče Bren. „Hoću da znam.“

„I ja“, reče Rikon.

„Dobro, de“, promrmlja Luvín. „Dokle god su kraljevstva Prvih ljudi trajala, trajao je i Savez - kroz čitavo Doba junaka i Dugu noć i rađanje Sedam kraljevstava, ali konačno je došlo vreme, mnogo vekova kasnije, kada drugi ljudi predoše Usko more.“

Andali su bili prvi, rasa visokih, svetlokosih ratnika koji su došli sa čelikom, vatrom i sedmokrakom zvezdom novih bogova na grudima. Ratovi su trajali

stotinama godina, ali je na kraju šest južnjačkih kraljevstava pokleklo pred njima. Samo je ovde, gde je Kralj na Severu odbijao svaku vojsku koja je pokušala da pređe Vrat, opstala vladavina Prvih ljudi. Andali su spalili šume čuvardrveća, posekli lica, poklali Decu gde god su ih zatekli i svuda proglasili pobedu Sedmoro nad starim bogovima. Tako da su Deca pobjegla na sever...”

Leto poče da zavija.

Meštar Luvín prekinu priču, presečen. Kada Čupavko skoči na noge i pridruži se bratu, jeza obuže Brenovo srce. „*Dolazi*“, prošapta on, sa ubeđenjem očajnika. Znao je to još od prošle noći, shvati sada, otkada ga je vrana povela u kriptu da se oprostí. Znao je to, ali nije verovao. Želeo je da je meštar Luvín u pravu. *Vrana*, pomisli on, *trooka* vrana...

Zavijanje presta jednako iznenada kao što je i počelo. Leto pride Čupavku i poče da liže krvavo krzno na bratovljevom vratu. S prozora se začu lepet krila.

Gavran slete na sivi kameni ispust, otvori kljun i ispusti grub, oštar krik pun jada.

Rikon se rasplaka. Vrhovi strela mu ispadoše iz šake, jedan po jedan, i rasuše se po podu. Bren ga privi uz sebe i zagrlí ga.

Meštar je piljio u crnu pticu kao da je krilati škorpion. On ustade, sporo kao mesečar, i pride prozoru. Kada zviznu, gavran mu skoči na zavijenu ruku. Na krilima mu je bilo sasušene krvi. „Soko“, promrmlja Luvín, „možda sova. Sirotan, čudo da je preživeo.“ On uze pismo sa njegove noge.

Bren shvati da drhti dok je meštar odmotavao hartiju. „Šta kaže?“, reče on, još jače grleći brata.

„Znaš šta kaže, dečaće“, reče Oša, ne bez nežnosti. Ona mu položi šaku na glavu.

Meštar Luvín ih tupo pogleda, sitan sivi čovek s okrvavljenim rukavom sive vunene odore i sa suzama u svetlim sivim očima. „Moji gospodari“, reče on sinovima, „moraćemo... moraćemo da nađemo kamenoresca koji ga dobro pamti...” Glas mu je bio promukao i sveo.

SANSA

U kuli, u srcu Megorove utvrde, Sansa se prepustila tami.

Navukla je zavese oko kreveta, spavala, budila se u suzama, i ponovo spavala. Kada nije mogla da zaspi, ležala je pod pokrivačima drhteći od bola. Sluge su dolazile i odlazile, donoseći jela, ali je njoj bilo zlo i od same pomisli na hranu. Zdele su se gomilale na stolu pod prozorom, netaknute, sve dok ih sluge ne bi ponovo odnele.

Ponekad bi spavala mrtvo i bez snova, i budila bi se još umornija. A tako je i bilo bolje, jer kada je sanjala, sanjala je o ocu. Na snu ili na javi, videla ga je, videla kako ga zlatni plaštovi bacaju na zemlju, videla je ser Ilinu kako iskoračuje, vadi Led iz korica na leđima, videla je trenutak... trenutak kada... htela je da skrene pogled, *htela* je, noge su je izdale i pala je na kolena, ali ipak nekako nije mogla da okrene glavu, i svi su urlali i vikali, i njen princ joj se osmehnuo, *osmehnuo* joj se, i ona se osećala sigurno, ali samo u treptaju oka, dok nije izgovorio, i noge njenog oca... toga se sećala, njegovih nogu, kako su se *trgnule* kada je ser Ilin... kada je mač...

Možda će i mene ubiti, rekla je sebi, i ta misao joj nije bila strašna. Ako se baci s prozora, okončaće patnju, a pevači će pisati pesme o njenom bolu. Telo će joj ležati dole na kamenju, slomljeno i nevino, na sramotu svima koji su je izdali. Sansa je čak došla dotle da je prišla prozoru i otvorila kapke... ali ju je onda hrabrost napustila, i otrčala je natrag u krevet, jecajući.

Služavke su pokušavale da razgovaraju sa njom kada su donosile obroke, ali im ona nije odgovarala. Jednom je velemeštar Piseli došao sa kutijom punom bočica, da je pita da li je bolesna. Opipao joj je čelo, rekao joj da se skine i dodirivao je svuda po telu dok su je služavke držale. Kada je otišao, dao joj je napitak od medenvode i bilja i rekao joj da popije gutljaj svake večeri. Ona ga je ispila i legla da spava.

Sanjala je o koracima na stepeništu kule, zlokobnom grebanju kože o kamen dok se čovek sporo penjao ka njenoj odaji, korak po korak. Mogla je samo da se sklupča iza vrata i da sluša, drhteći dok se on približavao. Bio je to ser Ilin Pejn, znala je to, dolazio je po nju s Ledom u ruci, dolazio je po njenu glavu. Nije imala kuda da beži, gde da se sakrije, nije imala čime da zatvori vrata. Konačno su koraci stali i znala je da je on pred vratima, da stoji tamo tih, mrtvih očiju i duguljastog, rošavog lica. Tada je shvatila da je naga. Čučnula je, pokušala da se pokrije rukama, dok su se vrata otvarala, škripeći, vrh dugačkog mača je provirio...

Probudila se stenjući: „Molim vas, molim vas, biću dobra, biću *dobra*, molim vas, nemojte“, ali nije bilo nikoga da je čuje.

Kada su konačno zaista došli po nju, Sansa uopšte nije čula korake. Vrata nije otvorio ser Ilin već Džofri, dečak koji je nekada bio njen princ. Ležala je na

krebetu, čvrsto sklupčana, zavese su bile navučene i nije znala da li je ponoć ili podne. Prvo što je čula bilo je kako su se vrata zalupila. Onda su draperije oko kreveta grubo razmaknute, ona je zaklonila lice od iznenadne svetlosti, i videla ih kako stoje nad njom.

„Ovog popodneva ćeš me pratiti na dvoru“, reče Džofri. „Okupaj se i odeni kao što dolikuje mojoj verenici.“ Sendor Klegani je stajao kraj njega u jednostavnom smeđem dubletu i zelenom ogrtaču; opečeno lice činilo se strašnim na jutarnjoj svetlosti. Iza njih su bila dva viteza Kraljeve garde u dugačkim belim satenskim plaštovima.

Sansa navuče pokrivač do brade da se pokrije. „Ne“, zajeca ona, „molim te... pusti me na miru.“

„Ako nećeš sama da ustaneš i da se obučeš, Pseto će to uraditi umesto tebe“, reče Džofri.

„Preklinjem te, prinče moj...“

„Ja sam sada kralj. Pseto, isteraj je iz kreveta.“

Sendor Klegani je uhvati oko struka i podiže je sa dušeka dok se ona nemoćno otimala. Pokrivač joj pade na pod. Ispod njega joj je nagost pokrivala samo tanana spavaćica. „Radi šta ti se kaže, dete“, reče Klegani. „Oblači se.“ On je gurnu ka ormaru, gotovo nežno.

Sansa ustuknu od njih. „Uradila sam šta mi je kraljica rekla, napisala sam pisma, napisala sam sve što je tražila. Obećao si mi da ćeš biti milostiv. Molim te, pusti me da idem kući. Neću kovati zavere, biću dobra, kunem se, u meni nema izdajničke krvi, *nema je*. Samo hoću kući.“ Prisetivši se manira, ona obori glavu. „Ako ti je tako po volji“, završi ona slabašno.

„*Nije* mi tako po volji“, reče Džofri. „Majka kaže da ipak moram da se oženim tobom, tako da ćeš ostati ovde i slušaćeš šta ti se govori.“

„*Neću* da se udam za tebe“, zajeca Sansa. „Ti si odsekao glavu mom ocu!“

„Bio je izdajnik. Nikada nisam obećao da ću ga poštediti, već samo da ću biti milosrdan, i bio sam. Da to nije bio tvoj otac, odrao bih ga ili bih ga na smrt bičevao, ali sam mu dao čistu i brzu smrt.“

Sansa je zurila u njega; prvi put ga je zaista videla. Nosio je postavljen grimizni dublet oslikan lavovima i ogrtač od zlatnog platna visokog okovratnika koji mu je uokvirivao lice. Pitala se kako je ikada mogla da pomisli da je lep. Usne su mu bile meke i crvene kao gliste posle kiše, a oči tašte i okrutne. „Mrzim te“, prošapta ona.

Lice kralja Džofrija se stvrdnu. „Majka mi kaže da kralj ne bi smeo da udara svoju ženu. Ser Merine.“

Vitez se u tren oka stvori kraj nje, cimnu joj ruku kojom je pokušala da zaštititi lice i udari je preko uha nadlanicom u rukavici. Sansa se nije sećala kako je pala, ali kada je došla k sebi bila je na podu, na kolenima. U glavi joj je zvonilo. Ser Merin Trent je stajao nad njom, a na belom satenu njegove rukavice bilo je krvi.

„Da li ćeš sada biti poslušna, ili da mu kažem da te još kazni?“

Sansa nije osećala uho. Ona ga dodirnu, i vide da su joj prsti vlažni i crveni. „Ja... biće... biće tvoja volja, moj gospodaru.“

„*Veličanstvo*“ ispravi je Džofri. „Očekujem te na dvoru.“ On se okrete i ode.

Ser Merin i ser Aris krenuše za njim, ali Sendor Klegani ostade dovoljno dugo da je grubo digne na noge. „Poštedi sebe bola, devojčice, i daj mu ono što želi.“

„Šta... šta on to želi? Molim te, reci mi.“

„Želi da se smeškaš, lepo mirišeš i budeš njegova draga gospa“, promuklo reče Pseto. „Hoće da te čuje kako recituješ sve svoje lepe mile reči onako kako te je obrednica učila. On želi da ga voliš... i da ga se bojiš.“

Nakon što je otišao, Sansa ponovo leže na pod, zagledana u tavanicu, sve dok se dve sobarice nisu stidljivo ušunjale. „Trebaće mi topla voda za kupanje, molim vas“, reče im ona, „i parfem i puder da pokrijem modricu.“ Desna strana lica bila joj je otekla i počinjala je da boli, ali je znala da Džofri želi da mu lepo izgleda.

Od vrele vode pomisli na Zimovrel, i to joj pruži snagu. Nije se okupala od dana očeve smrti, i bila je zapanjena koliko je voda postala prljava. Služavke joj opraše krv sa lica, istrljaše joj leđa, opraše joj kosu, i iščetkaše je tako da joj kestenjasti uvojci ponovo blesnuše. Sansa nije razgovarala s njima, sem da im izda naredbe; one su bile lanisterske a ne njene sluškinje, i nije im verovala. Kada dođe vreme da se obuče, ona odabra zelenu svilenu haljinu koju je nosila na turniru. Prisećala se kako je plemenit prema njoj bio Džof te večeri na gozbi. Možda će se zbog haljine toga priseliti i biti bar malo nežniji.

Ona popi čašu surutke i gricnu slatke kolače dok je čekala, da bi umirila stomak. Bilo je podne kada se ser Merin vrati. Obukao je svoj beli oklop; košulju od lakiranih pločica uokvirenih zlatom, visoku kacigu sa zlatnom perjanicom u obliku sunčevih zraka, štitnike za noge i grlo i rukavice od svetlucavog metala, teški vuneni plašt sa zlatnom kopčom u obliku lava. Vizir mu je bio skinut sa kacige, te mu se bolje videlo turobno lice: opuštene vreće pod očima, široka kisela usta, kosa boje rđe prošarana sedima. „Moja gospo“, reče on klanjajući se, kao da je pre samo tri sata nije do krvi udario. „*Veličanstvo* mi je naredilo da te dovedem u prestonu dvoranu.“

„Da li ti je naredio i da me udariš ako odbijem da pođem?“

„Da li odbijaš da pođeš, moja gospo?“ Pogledao ju je potpuno bezizražajno. Nije obratio ni najmanje pažnje na modricu koju joj je ostavio.

On je ne mrzi, shvati Sansa; niti je voli. Ne oseća prema njoj baš ništa. Za njega je ona... samo *stvar*. „Ne“, reče ona ustajući. Htela je da pobesni, da ga povredi kao što je on povredio nju, da ga upozori kako će ga, ako se samo usudi da je još jednom dodirne, proterati kada postane kraljica... ali se onda priseti Psetovog saveta, i samo reče: „Uradiću sve što *veličanstvo* zapoveda“.

„Baš kao i ja“, odgovori on.

„Da... ali ti nisi pravi vitez, ser Merine.“

Sendor Klegani bi se na to nasmejao, znala je Sansa. Neko drugi bi je opsovao,

upozorio da ćuti, možda je molio za oprostaj. Ser Meriit Trent nije uradio ništa od toga. Ser Merina Trenta jednostavno nije bilo briga.

Na balkonu nije bilo nikoga sem Sanse. Stajala je oborene glave, boreći se da zadrži suze, dok je dole Džofri sedeo na Gvozdenom prestolu i delio nešto što je samo on mogao zvati pravdom. Devet desetina slučajeva mu je bilo dosadno; njih bi prepustio svom veću, meškoljeći se nemirno dok su lord Beliš, velemeštar Piseli ili kraljica Sersei rešavali stvari. Međutim, kada bi se rešio da donese odluku, čak ni njegova majka kraljica nije mogla da ga zaustavi.

Lopov je izveden pred njega, i on je naredio ser Ilinu da mu odseče ruku - tu, na licu mesta. Dva viteza su došla povodom svađe oko neke međe, i on je odlučio da će se za nju boriti u dvoboju, sutra ujutro. „Do *smrti*“, dodao je. Žena je pala na kolena da preklinje za čoveka koji je pogubljen kao izdajnik. Volela ga je, rekla je, i htela je da ga dostojno sahrani. „Ako si volela izdajnika, mora da si to i sama“, rekao je Džofri. Dva zlatna plašta odvukla su je u tamnicu.

Lord Slint, žabljeg lica, sedeo je u dnu većničkog stola odeven u crni dublet i svetlucavi zlatni plašt, klimajući s odobravanjem svaki put kada bi kralj doneo presudu. Sansa se zagledala u njegovo ružno lice, prisećajući se kako je bacio njenog oca pred ser Ilina da mu odseče glavu, i poželeva je da ga povredi, poželeva je da se neki junak pojavi i baci *njega* dole i odseče mu glavu. Ali joj neki unutrašnji glas prošapta da *nema junaka*, i ona se priseti šta joj je lord Petir rekao - ovde, u ovoj istoj dvorani. „Život nije pesma, mila“, rekao joj je. „Možda ćeš jednog dana, na svoju žalost, to i naučiti.“ *U životu, čudovišta pobeđuju*, reče ona sebi, a onda začu Psetov glas, hladan i promukao, kao grebanje metala po kamenu. „Poštedi sebe bola, devojčice, i daj mu ono što želi.“

Poslednji je pred kralja izašao dežmekasti kafanski pevač, optužen da je spevao pesmu u kojoj se ismeva pokojni kralj Robert. Džof naredi da mu donesu harfu i naredi mu da izvede pesmu za dvor. Pevač je plakao i kleo se da više nikada neće otpevati tu pesmu, ali je kralj bio uporan. Pesma je bila smešna na svoj način, o tome kako se Robert borio sa svinjom. Svinja je bila vepar koji ga je ubio, to je Sansi bilo jasno, ali je u nekim strofama skoro zvučalo kao da peva o kraljici. Kada je pesma bila gotova, Džofri je objavio da je odlučio da bude milosrdan. Pevač može da bira šta će zadržati, prste ili jezik. Imaće dan da odluči. Dženos Slint klimnu.

To je bio poslednji posao za popodne, vide Sansa s olakšanjem, ali njenim mukama tu nije došao kraj. Kada najavljiivač objavi da se dvor raspušta, ona pobeže s balkona, ali zateče Džofrija kako je čeka u podnožju izvijenih stepenica. Pseto je bio s njim, kao i ser Merin Trent. Mladi kralj je kritički odmeri, od glave do pete. „Izgledaš mnogo bolje nego ranije.“

„Hvala ti, veličanstvo“, reče Sansa. Prazne reči, ali on ipak klimnu i osmehnu se.

„Pođi sa mnom“, naredi Džofri, pružajući joj ruku. Nije imala izbora do da je

prihvati. Dodir njegove ruke bi je nekad uzбудio; sada ga se gadila. „Uskoro će moj imendan“, reče Džofri dok su na stražnja vrata izlazili iz prestone dvorane. „Biće velika gozba i mnogo darova. Šta ćeš mi ti pokloniti?“

„Još... još nisam smislila, moj gospodaru.“

„Veličanstvo“, reče on oštro. „Baš si glupa devojka, zar ne? Moja majka kaže da je tako.“

„Zaista?“ Nakon svega što se desilo, trebalo je da njegove reči izgube moć da je povrede, pa ipak nekako nisu. Kraljica je uvek bila tako pažljiva prema njoj.

„O, da. Brine za našu decu, da li će biti glupa na tebe, ali sam joj ja rekao da se time ne zamara.“ Kralj mahnu i ser Merin im otvori vrata.

„Hvala ti, veličanstvo“, promrmlja ona. *Pseto je bio u pravu*, pomisli ona, *ja sam samo ptičica, ponavljam reči kojima su me naučili*. Sunce je zašlo za zapadni zid, i kamenje Crvene tvrđave svetlelo je tamno poput krvi.

„Napraviću ti dete čim budeš stasala za to“, reče Džofri dok ju je pratio preko dvorišta za vežbu. „Ako prvo bude glupo, odseći ću ti glavu i naći ću pametniju ženu. Šta misliš, kada ćeš moći da rađaš decu?“

Sansa nije mogla da ga pogleda, toliko ju je ponizio. „Obrednica Mordejna kaže da većina... većina devojaka plemenitog roda procveta sa dvanaest-trinaest godina.“

Džofri klimnu. „Ovamo.“ Povede je kroz kapiju, do stepeništa koje je vodilo na zidine.

Sansa ustuknu od njega, uzdrhtavši. Iznenada shvati kuda je to vodi. reče ona glasom prepunim straha. „Molim te nemoj, nemoj da me teraš, preklinjem te...“

Džofri stisnu usne. „Hoću da ti pokažem kako prolaze izdajnici.“

Sansa divlje odmahnu glavom. „Neću. Neću.“

„Mogu da kažem ser Merinu da te odvuče gore“, reče on. „To ti neće prijati. Bolje me poslušaj.“ Džofri pruži ruku ka njoj, ali ona uzmače i sudari se sa Psetom.

„Poslušaj ga, devojčice“, reče joj Sendor Klegani, gurajući je nazad ka kralju. Usta su mu se trzala na opečenoj strani lica i Sansa je gotovo čula ostatak rečenice. *Odvešće te gore bez obzira na sve, zato mu daj ono što želi.*

Ona natera sebe da primi Džofrijevu ruku. Uspon je bio kao u košmaru; svaki korak je bio mučan i težak, kao da čupa stopala iz dubokog blata, a stepenica je bilo više nego što je mogla da veruje, hiljadu hiljada stepenica, a na bedemima je čekao užas.

Sa visokih zidina iznad kapije, čitav svet se pružao pred njima. Sansa vide sivo Veliko obredište Belorovo na Visenijinom bregu, gde joj je otac ubijen. Na suprotnom kraju Ulice sestara stajale su garave ruševine Zmajišta. Na zapadu se otečeno crveno sunce napola krilo iza Božje kapije. Slano more joj je bilo za leđima, a na jugu je bila riblja pijaca i dokovi i nemirna Crnobujica... A na severu....

Ona se okrenu u tom pravcu, i vide samo grad, ulice, zgrade, bregove i još ulica i zgrada i kamen dalekih zidova. Ipak je znala da je iza njih otvoreno zemljište - imanja, polja i šume, a iza njib, severno i severno i još severnije, stajao je Zimovrel.

„Šta to gledaš?“, reče Džofri. „Ovo hoću da vidiš, ovo ovde.“

Debeli kameni zid štitio je spoljnu ivicu bedema, visok Sansi do brade, sa zupcima na svakih pet stopa. Glave su bile posadene među zupcima, na vrhu zida, nabijene na gvozdeno kolje tako da su gledale na grad. Sansa ih je primetila istog trena kada je kročila na zid, ali su reka, žive ulice i zalazeće sunce bili mnogo lepši. *On može da me natera da pogledam glave*, reče ona sebi, *ali me ne može naterati da ih vidim*.

„Ovo ti je otac“, reče on. „Ovaj ovde. Pseto, okreni ga da ga vidi.“

Sendor Klegani uze glavu za kosu i okrenu je. Odsečena glava bila je potopljena u katran da bi duže trajala. Sansa je pogleda mirno, ne videvši je uopšte. Nimalo ne liči na lorda Edarda, pomisli ona; čak nije ni izgledala *stvarno*. „Koliko dugo moram da gledam?“

Džofri je delovao razočarano. „Hoćeš da vidiš ostale?“ Stajao ih je dugačak niz.

„Ako je to veličanstvu po volji.“

Džofri je odvede niza zid, pored još desetak glava i dva prazna koca. „Ove čuvam za svoje stričeve Stanisa i Renlija“, objasnio je. Ostale glave bile su izložene mnogo duže od očeve. Uprkos katranu, većina je odavno bila neprepoznatljiva. Kralj pokaza ka jednoj i reče: „Eno tvoje obrednice“, ali Sansa nije mogla da razazna čak ni da je glava ženska. Vilica je bila otpala, a ptice su pojele jedno uho i većinu obraza.

Sansa se pitala šta li se desilo sa obrednicom Mordejnom, mada je verovatno sve vreme to znala. „Zašto ste *nju* ubili?“, upita ona. „Bila je bogovima zakleta...“

„Bila je izdajnica.“ Džofri napući usne; nekako ga je uznemirila. „Nisi mi rekla šta ćeš mi pokloniti za imendan. Možda ću ti dati nešto zauzvrat, šta kažeš na to?“

„Ako je tako veličanstvu po volji“, reče Sansa.

Kada se on osmehnu, znala je da joj se podsmeva. „Znaš, i tvoj brat je izdajnik.“ On okrenu nazad glavu obrednice Mordejne. „Sećam se tvog brata iz Zimovrela. Moj pas ga je zvao Lord od Drvenog Mača. Sećaš se, Pseto?“

„Stvarno?“, odgovori Pseto. „Ne sećam se.“

Džofri durljivo slegnu. „Tvoj brat je pobedio mog ujaka Džejmija. Majka kaže da se to desilo samo zbog prevare i izdajstva. Plakala je kad je čula. Sve žene su slabe, čak i ona, mada se pretvara da nije. Kaže da moramo da ostanemo u Kraljevoj Luci u slučaju da moji stričevi napadnu, ali mene nije briga. Nakon gozbe povodom mog imendana, dići ću vojsku i lično ubiti tvog brata. To ću ti pokloniti, ledi Sansa. Glavu tvog brata.“

Tada je obuze nekakvo ludilo, i ona ču sebe kako govori: „Možda će mi brat pokloniti *tvoju* glavu.“

Džofri se namršti. „Ne smeš nikad više da mi se tako rugaš. Prava supruga se nikada ne ruga svom gospodaru. Ser Merine, nauči je.“

Ovog puta ju je vitez uhvatio za bradu i držao joj glavu mirno dok ju je udarao. Udario ju je dvaput, sleva nadesno, i jače, zdesna nalevo. Usna joj prsnu i krv joj poteče niz bradu, te se pomeša sa solju njenih suza.

„Ne smeš da stalno plačeš“, reče joj Džofri. „Lepša si kad se smeješ.“

Sansa se natera da se osmehne, uplašena da će je ser Merin ponovo udariti ako to ne uradi, ali to nije bilo dovoljno dobro, kralj je i dalje vrteo glavom. „Obriši krv, odvratno izgledaš.“

Spoljni bedem joj je dopirao do brade, ali na unutrašnjoj strani nije bilo ničeg, ničeg sem dugog pada u dvorište, kojih sedamdeset ili osamdeset stopa niže. Potrebno je samo da ga gurnem, reče ona sebi. Stajao je odmah tu, odmah *tu*, zajedljivo joj se smešio tim svojim usnama-crvima. *Možeš to da uradiš*, reče ona sebi. *Možeš. Uradi to ovog trenutka*. Nije čak bilo bitno ni ako ona padne s njim. Uopšte nije bilo bitno.

„Na, devojčice“, Sendor Klegani kleknu pred nju, *između* nje i Džofrija. S nežnošću začuđujućom za tako krupnog čoveka, on obrisao krv koja je navirala iz njene usne.

Trenutak je prošao. Sansa obori pogled. „Hvala ti“, reče ona kada je završio. Ona je bila dobra devojčica, i nikada nije zaboravljala na manire.

DENERIS

Nad njenim grozničavim snovima nadvijahu se krila.

„Ne želiš da probudiš zmaja, zar ne?“

Hodala je niz dugački hodnik pod visokim kamenim lukovima. Nije mogla da se osvrne, nije smela *da dozvoli sebi* da se osvrne. Pred njom su bila vrata, sićušna u daljini, ali je čak i odatle videla da su crvena. Počela je brže da korača, a bosa su joj stopala ostavljala krvav trag na kamenu.

„Ne želiš da probudiš zmaja, zar ne?“

Ona vide sunčevu svetlost na dotračkom moru, živu ravnicu, bogatu od mirisa zemlje i smrti. Vetar je njihao trave i one su se mreškale poput vode. Drogo ju je držao u snažnom zagrljaju, njegova ruka ju je milovala među nogama, otvarala je i budila tu slatku vlažnost koja je pripadala samo njemu, a zvezde su se osmehivale na njih, zvezde na dnevnom nebu. „Kući“, prošaptala je dok je ulazio u nju i ispunjavao je svojim semenom, ali iznenada zvezda više nije bilo, plavo nebo prekriše ogromna krila i svet buknu u plamen.

„...želiš da probudiš zmaja, zar ne?“

Ser Džorino lice bilo je usukano i žalobno. „Regar je bio poslednji zmaj“, rekao joj je. Zagrejao je providne ruke nad raspaljenim mangalama u kojima su se kamena jaja crveno usijala. Jednog trena je bio tu, a drugog je bledeo, bezbojne kože, bestelesniji od vetra. „Poslednji zmaj“, šaputao je, tanak kao pramičak dima, a onda je nestao. Osetila je tamu iza sebe, i crvena vrata su izgledala dalje nego ikada ranije.

„...želiš da probudiš zmaja, zar ne?“

Viseris je urlao pred njom. „Zmaj ne moli, droljo. Zmaju se ne zapoveda. Ja sam zmaj i biću krunisan.“ Istopljeno zlato kapalo mu je niz lice kao vosak, duboko mu brazdalo lice. „*Ja sam zmaj i biću krunisan!*“ vrištao je, a prsti su mu palacali kao zmije, grizli je za bradavice, štipali, kidali, čak i dok su mu oči pucale i tekle poput sluzi niz ispečene i pocmele obraze.

„...želiš da probudiš zmaja, zar ne?“

Osećala je vrelinu u sebi, nešto ju je u stomaku užasno peklo. Sin joj je bio visok i gord, Drogove bakarne kože i njene srebrnozlatne kose, purpurnih bademastih očiju. I osmehnuo joj se i pružio ruku ka njoj, ali kada je otvorio usta, iz njih je pokuljala vatra. Videla je kako mu srce gori u grudima, a sledećeg trena je nestao, kao moljac opečen na sveći, pretvoren u pepeo. Plakala je za detetom, za slatkim ustašcima na njenoj dojci, ali joj se suze pretvoriše u paru kada joj dodirnuše kožu.

„...da probudiš zmaja, zar ne?“

Utvare su stajale uz zidove hodnika, odevene u izbledele kraljevske odore. U rukama su imale mačeve od blede vatre. Kose su im bile srebrne i zlatne i

platinastobebe, a oči od opala i ametista, turmalina i žada. „Brže“, vikale su, „brže, brže.“ Ona je trčala, stopala su joj topila kamen kada bi ga dodirnula „*Brže!*“, povikaše utvare uglas, ona vrisnu i baci se napred. Veliki nož bola zari joj se u leđa, i ona oseti kako joj se koža para, oseti zadah krvi u plamenu i vide senku krila. A onda Deneris Targarjen polete.

„...probudiš zmaja, zar ne?“

Vrata su je čekala, crvena vrata, tako blizu, tako blizu, zidovi hodnika su se zamutili, hladnoća je iščilela iza njenih leđa. A onda je kamen nestao i ona je letela iznad dotračkog mora, sve više i više, zelenilo se mreškalo pod njom i svi živi stvorovi bežali su prestravljeni pred senkom njenih krila. Osetila je miris kuće, mogla je da je vidi, tamo, odmah iza vrata, zelena polja i velike kamene zgrade, topli zagrljaji - *tamo*. Ona širom otvori vrata.

„...zmaja...“

I vide svog brata Regara, na pastuvu crnom kao njegov oklop. Vatra je crveno iskrila kroz uzan prosek za oči njegove kacige. „Poslednji zmaj“, šaptao je tiho ser Džorin glas. „Poslednji, poslednji.“ Deni diže uglačani crni vizir. Lice pod njim bilo je njeno.

Nakon toga, dugo, postojao je samo bol, vatra u njoj i šaptanje zvezda.

Kada se probudila, u ustima je osećala ukus pepela.

„Ne“, stenjala je, „preklinjem, ne.“

„*Kalisi?*“, nad njom se nadvijala Jiki, preplašena srna.

Šator je bio natopljen senkama, zagušljiv i skučen. Trunke pepela lebdele su uvis sa mangala, i Deni ih je pogledom pratila dok su izlazile kroz otvor za dim u krovu. *Letela sam*, pomisli ona. *Imala sam krila, letela sam*.

Ali to je bio samo san. „Pomozi mi“, prošapta ona, s mukom se pridižući. „Donesi mi...“ Teško je govorila, kao da joj je u grlu živa rana, i nije znala šta je htela. Zašto ju je sve toliko bolelo? Kao da joj je telo raskidano na komadiće, a onda ponovo sastavljeno. „Hoću...“

„Da, Kalisi“ Jiki nestade, izjuri iz šatora, vičući. Deni je trebalo... nešto... neko... šta? Bilo je važno, znala je. Jedino na svetu što je bilo bitno. Ona leže na bok i podupre se laktom, boreći se sa pokrivačem zapetljanim među nogama. Bilo je tako teško pokretati se. Svet je pijano igrao oko nje. *Moram da...*

Zatekli su je na tepihu, kako puzi prema zmajevim jajima. Ser Džora Mormont je diže u naručje i odnese je nazad na svilenu postelju, dok mu se ona nemoćno odupirala. Preko ramena mu je videla svoje tri sluškinje, Joga sa tankim brkom i pljosnato široko lice Miri Maz Dur. „Moram“, pokuša da im kaže, „stvarno moram...“

„...moraš da spavaš, princezo“, reče ser Džora.

„Ne“, reče Deni. „Molim vas. Molim vas.“

„Da.“ On je pokri svilom, mada je gorela. „Spavaj i ojačaj, *kalisi*. Vрати nam

se.“ A onda se tu stvori Miri Maz Dur, *megi*, i prisloni joj čašu uz usne. Ona okusi kiselo mleko, i još nešto, nešto gusto i gorko. Topla tečnost joj obli bradu. Nekako joj uspe da proguta. Šator posta mračniji, i san je ponovo obuze. Ovog puta nije sanjala. Plutala je, smirena i blažena, na crnom moru bez obala.

Nakon nekog vremena - noći, dana, godina, nije mogla da odredi - ponovo se probudila. Šator je bio mračan, svileni zidovi lepetali su poput krila kada bi napolju dunuo vetar. Ovog puta Deni nije pokušala da ustane. „Iri“, pozva ona, „Jiki. Dorea.“ Smesta se stvoriše kraj nje. „Grlo mi je suvo“, reče ona, „tako suvo“; i one joj donesoše vode. Bila je mlaka i bljutava, ali je Deni ipak žudno ispi i posla Jiki po još. Iri navlaži meku krpu i pređe joj njome po čelu. „Koliko dugo?“ Krpa je prijala, ali je Iri izgledala tako tužno da ju je plašila. „*Dugo*“, prošaptala je. Kada se Jiki vratila sa još vode, sa njom dođe i Miri Maz Dur, očiju teških od sna. „Pij“, reče ona pridigavši ponovo Deninu glavu do čaše, ali je ovog puta to bilo samo vino. Slatko, slatko vino. Deni je pila, a onda ponovo legla, osluškujući tihi zvuk svog disanja. Osećala je težinu u udovima, dok se san prikradao da je ponovo ispuni. „Donesite mi...“, promrmlja ona, glasom omamljenim i pospanim. „Donesite... hoću da ga držim.“

„Da?“, upita *megi*. „Šta želiš, *kalisi*?“

„Donesi mi... jaje... zmajevo jaje... molim te...“ Trepavice joj se pretvoriše u olovo i više nije imala snage da ih podigne.

Kada se treći put probudila, zlatno koplje sunčevog zraka žarilo se kroz otvor za dim, a ruke su joj bile sklupčane oko zmajevog jajeta. Bilo je to ono blede, s krljuštima boje maslaca, prošarano zlatnim i bronzanim venama, i Deni je osećala koliko je vrelo. Pod svilenom posteljinom, znoj joj je prekrivao čitavu kožu. *Zmajrosa*, pomisli ona. Prsti joj blago predoše preko površine ljuske, prateći zlatne tragove, i duboko u kamenu ona oseti kako joj nešto odgovara trzajem i izvijanjem. To je nije plašilo. Sav njen strah je nestao, spaljen.

Deni dodirnu svoje čelo. Pod koprenom znoja koža joj je bila hladna, groznica je nestala. Ona primora sebe da sedne. Na trenutak joj se zavrte u glavi i ona oseti dubok bol među butinama. Ipak se osećala snažnom. Sluškinje dojuriše kada joj čuše glas. „Vode“, reče im ona, „vrč vode, najhladnije što nađete. I voća, da. Urmi.“

„Biće tvoja volja, *kalisi*.“

„Hoću ser Džoru“, reče ona ustajući. Jiki donese odoru od sirove svile i ogrnu je. „I toplu kadu, i Miri Maz Dur, i...“ Sećanja odjednom navreše, i ona posrnu. „Kal Drogo“, natera ona sebe da kaže, s jezom im ispitujući lica. „Da li je...“

„*Kal* živi“, odgovori Iri tiho... ali Deni vide tamu u njenom pogledu dok je izgovarala te reči, i čim ih je rekla, ona izjuri po vodu.

Ona se okrenu Dorei. „Reci mi.“

„Ja... dovešću ser Džoru“, reče devojkica iz Lisa, poklonivši se i utekavši iz šatora.

I Jiki bi pobegla, ali je Deni uhvati za ruku i zadrža je. „Šta se desilo? Moram da znam. Drogo... i moje dete.“ Kako to da se tek sada prisetila svog deteta? „Moj sin... Rego... gde je on? Hoću ga.“

Sluškinja obori pogled. „Dečak... nije preživeo, *kalisi*.“ Glas joj je bio prestrašeni šapat.

Deni joj pusti ruku. *Sin mi je mrtav*, pomisli dok je Jiki izlazila iz šatora. Nekako je to već znala. Znala je čim se prvi put probudila, uz zvuk Jikinog plača. Ne, znala je i *pre* nego što se probudila. San joj se vrati, naglo i živo, i ona se priseti visokog čoveka bakarne kože i dugačke srebrnozlatne pletenice, kako nestaje u plamenu.

Znala je da bi trebalo da zajeca, ali su joj oči bile suve kao pepeo. Plakala je u snu i suze su joj se na obrazima pretvorile u paru. *Sav moj bolje sagoreo*, reče ona sebi. Bila je tužna, a ipak... osećala je kako Rego nestaje iz nje, kao da ga nikada nije bilo.

Ser Džora i Miri Maz Dur uđoše koji čas kasnije i zatekoše Deni kako stoji iznad dva zmajeva jaja koja su još bila u kovčegu. Činilo joj se da su vrela kao i ono sa kojim je spavala, što je bilo pomalo čudno. „Ser Džora, dođi ovamo“, reče ona. Ona mu uze ruku i položi je na crno jaje sa grimiznim šarama. „Šta osećaš?“

„Ljusk, tvrdu kao kamen.“ Vitez je bio oprezan. „Krljušt.“

„Vrelinu?“

„Ne. Hladni kamen.“ On skloni ruku. „Princezo, da li si dobro? Ne bi trebalo da ustaješ kad si tako slaba.“

„Slaba? Snažna sam, Džora.“ Da ga zadovolji, ona se pruži na naslagane jastuke. „Reci mi kako mi je dete umrlo.“

„Nije ni živelo, moja princezo. Žene kažu...“ On zasta, i Deni vide kako koža visi sa njega, kako hramlje dok hoda.

„Reci mi. Reci mi šta žene kažu.“

On odvrati pogled. Oči su mu bile avetinjske. „Kažu da je dete bilo...“ Čekala je, ali ser Džora nije mogao to da izusti. Lice mu potamne od sramote. I sam je skoro izgledao kao leš.

„Čudovišno“, Miri Maz Dur završi umesto njega. Vitez je bio moćan čovek, ali u tom trenutku Deni shvati da je megi snažnija, i okrutnija, i beskrajno opasnija. „Nakazno. Sama sam ga izvukla. Bio je posut krljuštima kao gušter, slep, repat, s malim kožnim krilima nalik na krila slepog miša. Kada sam ga dodirnula, meso mu je spalo s kostiju i unutra je bio pun crva i smrada truleži. Odavno je bio mrtav.“

Tmina, pomisli Deni. Užasna tmina želela je da je proguta. Ako se osvrne, propala je. „Sin mi je bio živ i snažan kada me je ser Džora uneo u šator“, reče ona. „Osećala sam mu pokrete, kako se bori da se rodi.“

„To je možda bilo tako“, odgovori Miri Maz Dur, „ali je stvor koji je izašao iz tvoje utrobe bio kao što sam ga opisala. U tom šatoru je bila smrt, *kalisi*.“

„Samo senke“, reče prigušeno ser Džora, ali je Deni čula sumnju u njegovom glasu. „Video sam, *megi*. Video sam te, samu, kako plešeš sa senkama.“

„Grob baca dugačke senke, gvozdeni gospodaru“, reče Miri. „Dugačke i mračne, i na kraju nikakvo svetlo ne može da ih razveje.“

Ser Džora joj je ubio sina, znala je Deni. Uradio je to iz ljubavi i odanosti, ali ju je ipak odneo na mesto gde živi ne smeju da idu i nahranio tminu njenim detetom. Znala je i to: sivo lice, prazne oči, hramanje. „Senke su i tebe dodirnule, ser Džora“, reče mu ona. Vitez ne odgovori. Deni se okrenu sveštenici. „Upozorila si me da samo smrt može da otkupi život. Mislila sam da govoriš o konju.“

„Ne“, reče Miri Maz Dur. „To je bila laž koju si sama sebi rekla. Znala si cenu.“

Da li je? Da li je? *Ako se osvrnem, propala sam*. „Cena je plaćena“, reče Deni. „Konj, moje dete, Karo i Koto, Hago i Koholo. Cena je plaćena i plaćena i plaćena.“ Ona ustade sa jastuka. „Gde je kal Drogo? Pokaži mi ga, sveštenice, *megi*, krvna čarobnice, šta god da si. Pokaži mi kala Droga. Pokaži mi šta sam kupila životom svoga sina.“

„Biće tvoja volja, *kalisi*“, reče starica. „Dođi, odvešću te do njega.“ Deni je bila slabija no što je mislila. Ser Džora je uhvati oko struka i pomože joj da ustane. „Biće za to kasnije dovoljno vremena, princezo“, reče on tiho.

„Hoću sada da ga vidim, ser Džora.“

Nakon mraka šatora, spoljašnji svet bio je zaslepljujuće svetao. Sunce je sijalo kao istopljeno zlato, a zemlja je bila spečena i prazna. Sluškinje su je čekale sa voćem, vinom i vodom, a Jogo se približio da pomogne ser Džori. Ago i Rakaro stajali su iza njega. Zbog bleska sunca na pesku nije mogla mnogo više da vidi, sve dok nije šakom zaklonila oči. Videla je pepeo vatre, nekoliko desetina konja kako tromo idu naokolo, u potrazi za čuperkom trave, razbacane šatore i prostirke. Mali čopor dece okupio se da je gleda, a iza njih je videla žene kako idu svojim poslom i uvele starce kako umorno zure u mirno plavo nebo, slabašno se braneći od krvopija. Da ih je prebrajala, ne bi ih bilo više od stotinu. Na mestu gde su ostalih četrdeset hiljada bili podigli logor, sada su obitavali samo vetar i prašina.

„Nema više Drogovog *kalasara*“ reče ona.

„*Kal* koji ne može da jaše nije *kal*“, reče Jogo.

„Dotraci prate samo snažne“, reče ser Džora. „Žao mi je, princezo. Nije bilo moguće zadržati ih. Ko Pono je otišao prvi, nadenuvši sebi ime kal Pono, i mnogi su krenuh za njim. Nedugo za tim, i Jako je uradio isto. Ostali su se rasipali iz noći u noć, u većim i manjim grupama. Na dotračkom moru sada ima desetak novih *kalasara*, umesto jednog, Drogovog.“

„Ostali su starci“, reče Ago. „I oni preplašeni, slabi i bolesni. I mi koji smo se zakleli. Mi smo tu.“

„Odveli su krda kala Droga, *kalisi*“ reče Rakaro. „Bilo nas je premalo da ih zaustavimo. Pravo je jačih da otimaju od slabijih. Odveli su i mnogo robova,

kalovih i tvojih, ali ih je ipak nešto preteklo.“

„Iroa?“, upita Deni, setivši se prestravljenog deteta koje je spasla pred gradom Jagnječeg naroda.

„Mago ju je uzeo, on je sada krvorodnik kala Jaka“, reče Jogo. „Jahao ju je kako je hteo, a onda ju je dao svom *kalu*, a Jako ju je dao ostalim krvorodnicima. Njih je šestorica. Kada su završili s njom, zaklali su je.“

„Nije mogla da pobegne od svoje sudbine, *kalisi*“, reče Ago.

Ako se osvrnem, propala sam. „Bila je to okrutna sudbina“, reče Deni, „ali ne tako okrutna kao što će biti Magova. To vam obećavam, pred novim bogovima i starim, pred jagnječim bogom i konjskim bogom i svakim živim bogom. Kunem se Majkom planina i Utrobom sveta. Pre nego što sa njima završim, Mago i Ko Jago moliće za milost koju su pružili Iroi.“

Dotraci razmeniše nesigurne poglede. „*Kalisi*“, objasni joj sluškinja Iri, kao detetu, „Jako je sada *kal*, sa dvadeset hiljada jahača za sobom.“

Ona podiže glavu. „A ja sam Deneris Olujrođena, Deneris od kuće Targarjena, potomak krvi Egona Osvajača i Megora Okrutnog i stare Valirije pre njih. Ja sam kći zmaja, i kunem vam se, ti ljudi će umreti vrišteći. A sada me vodite do kala Droga.“

On je ležao na goloj crvenoj zemlji, zureći u sunce.

Desetak krvopija mu se spustilo na telo, ali on kao da ih nije osećao. Deni ih rastera i kleknu kraj njega. Oči su mu bile širom otvorene, ali nisu videle i ona odmah shvati da je slep. Kada mu prošapta ime, on je ne ču. Rana na grudima mu je potpuno zarasla, ožiljak je bio siv, crven i grozan.

„Zašto je ovde, na suncu?“, upita ih ona.

„Čini se da voli sunce, princezo“, reče ser Džora. „Oči mu prate sunce, mada ga on ne vidi. Ume i da hoda nekako. Ići će tamo gde ga odvedeš, ali ne dalje. Ješće ako mu staviš hranu u usta, piće ako mu naspeš vode na usne.“

Deni nežno poljubi u čelo svoje sunce i zvezde, i ustade da se suoči sa Miri Maz Dur. „Čini su ti skupe, meg.“

„Živ je“, reče Miri Maz Dur. „Tražila si život. Platila si za život.“

„Ovo nije život, za čoveka koji je bio kao Drogo. Njegov život bio je smeh, pečeno meso na vatri i konj pod njime. Njegov život bio je arak u ruci i zvonca u kosi dok juriša na neprijatelja. Njegov život bili su njegovi krvorodnici, i ja, i sin koga je trebalo da mu rodim.“

Miri Maz Dur ne odgovori.

„Kada će opet biti onaj stari?“, zahtevala je odgovor Deni.

„Kada sunce izađe na zapadu i zađe na istoku“, reče Miri Maz Dur. „Kada mora presuše i vetar ponese planine kao lišće. Kada ti utroba zaceli i ponovo začneš zdravo dete. Onda će biti onaj stari, ne pre.“

Deni mahnu ser Džori i ostalima. „Ostavite nas. Hoću nasamo da razgovaram sa

ovom *megi*.“ Mormont i Dotraci se povukoše. „*Znala* si“, reče Deni kada oni odoše. Sve ju je bolelo, iznutra i spolja, ali joj je gnev davao snage. „*Znala* si šta kupujem, i *znala* si cenu, ali si me ipak pustila da je platim.“

„Pogrešili su što su mi spalili hram“, reče mirno teška žena pljosnatog nosa. „To je naljutilo Velikog pastira.“

„Ovo nije božje delo“, reče Deni ledeno. *Ako se osvrnem, propala sam.* „Prevarila si me. Ubila si moje dete u meni.“

„Pastuv Koji Jaše Svet sada neće spaliti nijedan grad. Njegov *kalasar* neće u prah pretvoriti nijedan narod.“

„Zauzela sam se za tebe“, reče ona, bolno. „Spasla sam te.“

„*Spasla* me?“ Lazarinka pljunu. „Tri jahača su me imala, ne kao što čovek ima ženu, već otpozadi, kao što pas ima kučku. Četvrti je bio u meni kada si projahala. Kako si me to onda spasla? Videla sam kuću svog boga kako gori, kuću u kojoj sam izlečila bezbrojne dobre ljude. I moj dom su spalili, a na ulici sam videla gomilu glava. Videla sam glavu pekara koji mi je pekao hleb. Videla sam glavu dečaka koga sam izbacila od očne groznice, pre samo tri meseca. Čula sam decu kako plaču dok ih jahači teraju bičevima. Ponovo mi reci šta si spasla.“

„Tvoj život.“

Miri Maz Dur se okrutno nasmeja. „Pogledaj svog *kala* i vidi - čemu život, kada sve ostalo nestane.“

Deni pozva ljude svog *kasa* i reče im da čvrsto vežu Miri Maz Dur, ali joj se *megi* osmehnu dok su je odnosili, kao da njih dve dele neku tajnu. Bila je dovoljna samo reč, i Deni bi mogla da ima njenu glavu... ali šta bi zaista imala. Glavu? Ako je život bezvredan, šta je smrt?

Odveli su *kala* Droga nazad u njen šator; Deni im zapovedi da napune kadu, ali ovog puta u vodi nije bilo krvi. Sama ga je okupala, oprala je zemlju i prašinu s njegovih ruku i grudi, umila mu lice mekom krpom, nasapunala dugačku crnu kosu i iščešljala je sve dok ponovo nije zasijala onako kao što ju je pamtila. Mrak je uveliko pao kada je bila gotova, i Deni pritisnu snažan umor. Ona zastade da bi nešto pojela i popila, ali je mogla samo da gricne smokvu i proguta gutljaj vode. San bi bio spas, ali je dosta spavala... zapravo, previše. Dugovala je ovu noć Drogu, zbog svih noći što su bile i što su mogle da budu.

Kada ga je odvela u tamu, uspomena na njihovo prvo jahanje bila je sa njom - Dotraci su verovali da čovek sve važno u životu mora da učini pod vedrim nebom. Rekla je sebi da postoje sile snažnije od mržnje, i čini starije i vrednije od bilo čega što je *megi* naučila u Ašaiju. Noć je bila crna i bez mesečine, ali su milioni zvezda sjajno goreli. Ona to shvati kao predskazanje.

Tu ih nije čekao meki ležaj od trave, samo tvrda prašnjava zemlja, gola i posuta kamenjem. Drveće nije šaputalo na vetru, nije bilo potoka da joj nežnom muzikom vode ublaži strahove. Deni reče sebi da će zvezde biti dovoljne. „Seti se, Drogo“, reče ona tiho. „Seti se našeg prvog jahanja, dana kad smo se venčali. Seti se noći

kada smo stvorili Rega, okruženi čitavim *kalasarom*, i tvojih očiju na mom licu. Seti se kako je hladna i čista bila voda u Utrobi sveta. Seti se, moje sunce i zvezde. Seti se, i vrati mi se.“

Bila je isuviše ranjiva od porođaja da bi ga uzela u sebe, kao što je želela, ali ju je Dorea naučila drugim načinima. Deni je upotrebila svoje prste, svoja usta, svoje grudi. Grebala ga je noktima i obasipala poljupcima, šaputala mu, molila se i pričala mu priče, na kraju ga je okupala svojim suzama. A ipak Drogo nije osećao, progovorio, niti se pokrenuo.

Dok se sumorna zora dizala sa praznog obzorja, Deni je znala da je on zaista izgubljen za nju. „Kada sunce izađe na zapadu i zađe na istoku“, reče ona tužno. „Kada mora presuše i vetar ponese planine kao lišće. Kada mi utroba zaceli i ponovo začnem zdravo dete. Tada ćeš mi se vratiti sunce moje i zvezde, ne pre.“

Nikada, ječala je tmina, nikada, nikada, nikada.

U šatoru Deni nađe jastuk, meku svilu punjenu perjem. Ona ga privi uz grudi dok je išla nazad do Droga, do svog sunca i zvezda. *Ako se osvrnem, propala sam.* Bolelo ju je čak i da hoda, i želela je da spava, da spava i da ne sanja.

Klekla je, poljubila Drogove usne, i pritisla mu jastuk na lice.

TIRION

„Zarobili su mi sina“, reče Tivin Lanister.

„Tako je, moj gospodaru.“ Glasnikov glas bio je tup od umora. Na grudima njegovog pocepanog ogrtača nakostrešeni vepar Krejkhola bio je napola pokriven sasušenom krvlju.

Jednog od tvojih sinova, pomisli Tirion. On otpi gutljaj vina i ne reče ni reč, misleći o Džejmiju. Kada je podigao ruku, bol mu sevnu kroz lakat, podsećajući ga na njegovo kratko iskustvo u boju. Voleo je svog brata, ali ni za sve zlato Livačke stene ne bi želeo da je bio sa njim u Šaputavoj šumi.

Okupljeni kapetani i vazali njegovog gospodara oca bili su veoma tihi dok je glasnik pričao svoju priču. Jedini zvuk bilo je pucketanje i šištanje cepanice koja je gorela u kaminu, u dnu dugačke, hladne zajedničke odaje.

Nakon napora dugačkog i nemilosrdnog marša na jug, izgledi na makar jednu noć u krčmi žestoko su obradovali Tiriona... mada bi mu više prijalo da to ne bude opet *ova* krčma, sa svim uspomenama. Njegov otac je nametnuo iscrpljujući tempo, i to je uzimalo danak. Ljudi ranjeni u bici pratili su povorku kako su znali i umeli, ili su bili ostavljeni da se sami staraju o sebi. Svakog jutra ostavili bi još po nekolicinu kraj drumu, da zaspu i više se nikada ne probude. Svakog popodneva bi ljudi padali u nesvest na maršu. A svake večeri bi još po nekolicina dezertirala, nestajući u mraku. Tirion skoro da je pozeleo da im se pridruži.

Bio je na spram, uživajući u perjanom dušek i toploti Šainog tela, kada ga je štitonoša probudio i rekao da je stigao glasnik sa Brzorečja, sa strašnim vestima. Sve je znači bilo uzalud. Jurnjava na jug, bezbrojni forsirani marševi, tela ostavljena kraj drumu... sve uzalud. Rob Stark je stigao u Brzorečje mnogo dana ranije.

„Kako je to moglo da se desi?“, kukao je ser Haris Swift. „*Kako?*“ Čak i nakon Šaputave šume, imali ste Brzorečje u čeličnom prstenu, okruženo velikom silom... kakva je ludost obuzela ser Džejmija da podeli svoje ljude u tri odvojena logora? Morao je valjda da zna koliko će tako biti ranjivi?

Mnogo bolje od tebe, ti kukavice kilava, pomisli Tirion. Džejmi možda jeste izgubio Brzorečje, ali je Tiriona ljutilo da čuje kako mu brata omalovažavaju ljudi poput Svifta, besramne ulizice čije je najveće dostignuće u životu bilo što se oženio jednako kilavom kćerkom ser Kevana, i tako se prikačio Lanisterima.

„I ja bih uradio isto“, odgovori njegov stric, mnogo mirnije nego što bi to učinio Tirion. „Ti nikada nisi video Brzorečje, ser Harise, inače bi znao da Džejmi nije imao izbora. Zamak se nalazi na samom ušću Stenovalje u Crveni krak Trozupca. Reke sačinjavaju dve strane trougla, a kada zapreti opasnost, Tuliji otvore svoje brane uzvodno i napune širok šanac s treće strane, i tako pretvore Brzorečje u ostrvo. Zidovi se izdižu iz vode, a sa njihovih kula branioci vide suprotne obale

ligama naokolo. Da bi presekao sve prilaze, napadač mora da digne jedan logor severno od Stenovalje, jedan južno od Crvenog kraka i treći između reka, zapadno od šanca. Nema drugog načina, nijednog.“

„Ser Kevan pravo zbori, moja gospodo“, reče glasnik. „Sagradili smo palisade od naoštrenog kolja oko logora, ali to nije bilo dovoljno, pošto je napad došao potpuno nenadano, a reke su nas razdvajale jedne od drugih. Najpre su udarili na severni logor. Niko nije očekivao napad. Mark Pajper nam je s vremena na vreme pljačkao kola za snabdevanje, ali on nije imao više od pedeset ljudi. Ser Džejmi je prošle noći otišao da se obračuna s njim... u stvari, sa onima za koje smo mislili da je on. Rečeno nam je da je Starkova vojska istočno od Zelenog kraka, da ide na jug...”

„A vaši izvidnici?“, lice ser Gregora Kleganija bilo je kao isklesano iz stene. Vatra u kaminu prelivala mu je kožu tamnonarandžastom bojom i dubokim senkama zaklanjala mu oči. „Ništa nisu videli? Nisu vas upozorili?“ Okrvavljeni glasnik odmahnu glavom. „Izviđači su nam nestajali. Mislili smo da je to delo Marka Pajpera. Oni koji bi se vratili nisu videli ništa.“

„Čoveku koji ništa ne vidi nisu potrebne oči“, objavi Planina. „Iskopajte mu ih i dajte ih novom izviđaču. Recite mu da četiri oka vide bolje od dva... ako ne bude tako, sledeći izviđač imaće ih šest.“

Lord Tivin Lanister se okrenu da osmotri ser Gregora. Tirion vide zlatni odsjaj kada se svetlo odbi od očevih zenica, ali nije mogao da odredi da li je pogled pun odobravanja ili gađenja. Lord Tivin je često bio tih na večanjima, radije je slušao pre nego što bi progovorio, običaj koji je Tirion i sam pokušavao da primeni. Ipak je ova tišina bila neobična i za njega, a vino mu je bilo netaknuto.

„Kažeš da su došli po noći“, upita ser Kevan.

Čovek umorno klimnu. „Crna Riba je vodio prethodnicu, posekao je naše stražare i raščistio kolje za glavni napad. Kada su naši ljudi shvatili šta se dešava, jahači su već kuljali preko nasipa i jurili kroz logor sa mačevima i bakljama u rukama. Ja sam spavao u zapadnom logoru, između reka. Kada smo čuli borbu i videli šatore u plamenu, lord Breks nas je poveo na splavove i pokušali smo da pređemo na drugu obalu, ali nas je struja odvukla nizvodno, a Tuliji su počeli da nas gađaju kamenjem iz katapulte na zidinama. Video sam jedan splav smrskan u komade i trojicu drugova kako su se prevrnuli, ljude odvučene u reku i utopljene... a one koji su uspeali da stignu preko, čekali su Starkovi sa isukanim mačevima.“

Ser Flement Breks je na sebi imao srebrno-purpurnu dolamu a na licu mu je bio izraz čoveka koji ne može da shvati šta je to upravo čuo. „Moj gospodar otac...”

„Žao mi je, moj gospodaru“, reče glasnik. „Lord Breks je bio u punom oklopu kada mu se splav prevrnuo. Bio je veoma hrabar.“

Bio je budala, pomisli Tirion vrteći čašom, zagledan u vinske dubine. Preći noću reku na grubo sklepanom splavu, u punom oklopu, sa neprijateljem koji čeka na drugoj obali - ako je to hrabrost, on će uvek odabrati kukavičluk. Pitao se da li

se lord Breks osećao posebno hrabro dok ga je težina čelika vukla pod crnu vodu.

„I logor između reka je pregažen“, govorio je glasnik. „Dok smo pokušavali da pređemo, još Starkova je došlo sa zapada, dve kolone oklopnih konjanika. Video sam džina u lancima lorda Ambera i Malisterovog orla, ali ih je dečak predvodio, praćen čudovišnim vukom. Nisam bio tamo da vidim, ali kažu da je zver ubila četiri čoveka i rastrgla desetak konja. Naši kopljanici uspostavili su zid od štitova i izdržali prvi juriš, ali kada su Tuliji videli šta se dešava, otvorili su kapije Brzorečja i Titos Blekvud je izleteo preko mosta i udario ih s leđa.“

„Bogovi nam pomogli“, prokle lord Leford.

„Velidžon Amber je spalio opsadne kule koje smo gradili, a lord Blekvud je našao ser Edmura Tulija u lancima među ostalim zarobljenicima i sve ih oslobodio. Naš južni logor bio je pod zapovedništvom ser Forlija Prestera. On se povukao u dobrom poretku kada je video da su druga dva logora izgubljena, sa dve hiljade kopljanika i isto toliko strelaca, ali je tiroški najamnik koji je vodio njegove konjanike slobodnjake oborio barjake i prešao na stranu neprijatelja.“

„Proklet bio.“ Stric Kevan zvučao je više besno nego iznenađeno. „Upozorio sam Džejmija da mu ne veruje. Čovek koji se bori za novac odan je samo svojoj kesi.“

Lord Tivin ispreplete prste pod bradom. Samo su mu se oči pokretale dok je slušao. Oštri zlatni zalisci uokvirivali su lice, mirno kao maska, ali je Tirion video sićušne kapi znoja kako rose obrijanu glavu njegovog oca.

„Kako je to moglo *da se desi*?“, zakukao je ponovo Haris Svift. „Ser Džejmi zarobljen, opsada prekinuta... to je *katastrofa*!“

Ser Adam Marbrend reče: „Svi smo ti veoma zahvalni što ističeš očigledno, ser Harise. Pitanje je, šta sada da se radi?“

„Šta *možemo* da uradimo? Džejmijeva vojska je pobijena ili zarobljena ili naterana u beg, a Starkovi i Tuliji nam sede tačno na linijama snabdevanja. Odsečeni smo od zapada! Mogu da krenu na Livačku stenu ako im se prohte, i nema nikoga da ih zaustavi. Moji gospodari, poraženi smo. Moramo da zatražimo mir.“

„Mir?“ Tirion je zamišljeno vrteo čašu, otpio dugačak gutljaj i bacio je na pod, gde se razbila u hiljadu delića. „Eto ti ga tvoj mir, ser Harise. Moj dragi sestrać ga je uništio jednom zasvaga kada je odlučio da glavom lorda Edarda ukrasi Crvenu tvrđavu. Lakše će ti biti da se napiješ vina iz ove čaše nego da *sada* nateraš Roba Starka da prihvati mir. On *pobeđuje*... ili to možda nisi primetio?“

„Dve bitke ne čine rat“, bio je uporan ser Adam. „Daleko od toga da smo poraženi. Rado bih da probam svoj čelik protiv tog malog Starka.“

„Možda će prihvatiti primirje, i priliku da razmenimo zarobljenike“, predloži lord Leford.

„Ako ne pristanu na razmenu tri za jednog, nećemo moći da sklopimo posao“, reče Tirion otrovno. „A šta ćemo da ponudimo za mog brata? Istrulelu glavu lorda Edarda?“

„Čuo sam da kraljica Sersei drži desničine kćeri“, reče Leford s nadom. „Ako momku vratimo sestre...“

Ser Adam prezrivo frknu. „Bio bi potpuna budala da razmeni život Džejmija Lanistera za živote dve cure.“

„Onda moramo da otkupimo ser Džejmija, koliko košta da košta“, reče ser Leford.

Tirion zakoluta očima. „Ako Starkovima bude trebalo zlato, mogu da pretope Džejmijev oklop.“

„Predložimo li mir, misliće da smo slabi“, reče ser Adam. „Treba smesta da ih napadnemo.“

„Naši prijatelji na dvoru bi nam sigurno poslali sveže vojnike“, reče ser Haris. „A neko može da se vrati u Livačku stenu i podigne novu vojsku.“

Lord Tivin Lanister ustade. „*Zarobili su mi sina*“, reče on ponovo, glasom koji je presekao brbljanje, kao nož maslo. „Napolje. Svi.“

Uvek oličenje poslušnosti, Tirion ustade da izađe sa ostalima, ali ga otac pogleda. „Ne ti, Tirione. Ostani. I ti, Kevane. Ostali, napolje.“

Tirion se spusti nazad na klupu, zanemio od iznenađenja. Ser Kevan priđe bačvama sa vinom. „Striče“, reče Tirion, „ako bi bio toliko ljubazan...“

„Evo.“ Otac mu dade svoju netaknutu čašu.

Sada je Tirion *stvarno* bio zbunjen. On otpi.

Lord Tivin sede. „U pravu si za Starka. Da je lord Edard živ, mogli bismo da ga upotrebimo da sklopimo mir sa Zimovrelom i Brzorečjem, mir koji bi nam dao vremena da se obračunamo s Robertovom braćom. Mrtav...“ Šaka mu se skupi u pesnicu. „Ludilo. Najcrnje ludilo.“

„Džof je samo dečak“, ukaza Tirion. „U njegovim godinama sam i ja napravio poneku ludoriju.“

Otac ga ošinu pogledom. „Hoćeš da kažeš kako treba da smo zahvalni što se još nije oženio kurvom.“

Tirion otpi vino, pitajući se kako bi lordu Tivinu prijalo da mu baci čašu u lice.

„Položaj nam je gori nego što znaš“, nastavi njegov otac. „Izgleda da imamo novog kralja.“

Ser Kevan je delovao zgromljeno. „Novog - *koga*? Šta su uradili Džofriju?“

Jedva primetan gadljiv izraz zaigra na tankim usnama lorda Tivina. „Ništa... za sada. Moj unuk još sedi na Gvozdenom prestolu, ali je evnuh čuo šaputanja sa juga. Renli Barateon se pre dve sedmice oženio sa Margeri Tirel u Visokom Sadu, i proglasio se za kralja. Nevestin otac i braća kleknuli su i zakleli mu svoje mačeve na vernost.“

„To su strašne vesti.“ Ser Kevan se namršti, brazde na čelu bile su mu duboke poput kanjona.

„Moja kći nam zapoveda da smesta krenemo za Kraljevu Luku, da branimo

Crvenu tvrđavu od kralja Renlija i Viteza od Cveća.“ Usne mu se skupiše. *Naređuje nam, obratite pažnju. U ime kralja i Veća.*“

„Kako je kralj Džofri primio vesti?“, upita Tirion s izvesnim mračnim zadovoljstvom.

„Sersei još nije našla za shodno da mu kaže“, reče lord Tivin. „Boji se da će hteti lično da povede vojsku na Renlija.“

„Koju vojsku?“, upita Tirion. „Ne nameravaš da mu daš *ovu*, nadam se?“

„Priča o vođenju Gradske straže“, reče lord Tivin.

„Ako odvede Stražu, grad će ostati nebranjen“, reče ser Kevan. „A pošto je lord Stanis na Zmajkamenu...“

„Da.“ Lord Tivin spusti pogled ka svom sinu. „Mislio sam da si ti Tirione stvoren za odoru lude, ali se izgleda ispostavilo da nisam bio u pravu.“

„Oh, oče“, reče Tirion, „pa to gotovo zvuči kao pohvala.“ On se napregnuto nagnu napred. „Šta je sa Stanisom? On je stariji, ne Renli. Šta on kaže na bratovljev potez?“

Otac mu se namršti. „Od početka sam osećao da je Stanis najveća opasnost od svih njih zajedno. A on ipak miruje. Da, Varis čuje šaputanja. Stanis gradi lađe, Stanis sakuplja najamnike, Stanis dovodi senkovesce iz Ašaija. Šta to sve znači? Da li je bilo šta od toga istina?“ On razdraženo slegnu. „Kevane, donesi nam mapu.“

Ser Kevan ga posluša. Lord Tivin razvi kožu i ispravi je. „Džejmi nas je ostavio u očajnom položaju. Ruz Bolton i ostatak njegove vojske su severno od nas. Naši neprijatelji drže Blizance i Kejlinov šanac. Rob Stark je zapadno, tako da ne možemo da se povučemo u Lanisgrad i Stenu osim ako ne zapodenemo bitku sa njim. Džejmi je zarobljen, a vojska mu praktično više ne postoji. Toros od Mira i Berik Donderion nam neprekidno desetkuju odrede sakupljača hrane. Na istoku imamo Erine, Stanis Barateon sedi na Zmajkamenu, a na jugu Visoki Sad i Krajoluj dižu vojsku.“

Tirion se iskrivljeno osmehnu. „Ne daj se, oče. Bar je Regar Targarjen još uvek mrtav.“

„Nadao sam se da ćeš moći da nam ponudiš nešto više od doskočica, Tirione“, reče lord Tivin Lanister.

Ser Kevan se udubi u mapu i čelo mu se nabra. „Rob Stark će sada sa sobom imati Edmura Tulija i gospodare Trozupca. Njihova zajednička sila možda je veća od naše. A pošto nam je Ruz Bolton za leđima... Tivine, ako ostanemo ovde, bojim se da možemo biti uhvaćeni između tri vojske.“

„Ne nameravam da ostanem ovde. Moramo da završimo posao sa mladim lordom Starkom pre nego Renli Barateon krene iz Visokog Sada. Bolton me ne brine. On je oprezan čovek, a na Zelenom kraku smo ga dodatno naučili opreznosti. On neće prebrzo krenuti za nama. Znači... sutra ujutro krećemo za Harendvor. Kevane, hoću da ser Adamovi izviđači priкриju naš pokret. Daj mu koliko ljudi

traži, i pošalji ih u grupama od po četvoro. Neću da mi niko nestane.“

„Biće tvoja volja, moj gospodaru, ali... zašto Harendvor? To je mračno, nesrećno mesto. Neki kažu i prokleta.“

„Neka ih“, reče lord Tivin. „Pusti ser Gregora s lanca i pošalji ga ispred nas sa njegovim koljačima. Pošalji napred i Varga Houta i njegove konjanike slobodnjake, i ser Emorija Lorča. Svaki da ima po tri stotine ljudi. Reci im da hoću da vidim rečne zemlje u plamenu, od Božjeg oka do Crvenog kraka.“

„Goreće, moj gospodaru“, reče ser Kevan ustajući. „Preneću tvoja naređenja.“ On se pokloni i izađe.

Kada ostadoše sami, lord Tivin pogleda Tiriona. „Tvojim divljacima će možda prijati malo otimačine. Reci im da mogu da krenu sa Vargom Houtom i pljačkaju koliko hoće - robu, stoku, žene, mogu da uzmu šta hoće i spale sve ostalo.“

„Učiti Šagu i Timeta kako da pljačkaju isto je što i učiti pevcu kako da kukuriče“, primeti Tirion, „ali ja bih ih radije zadržao uz sebe.“ Koliko god divljaci bili prosti i neobuzdani, bili su *njegovi*, i verovao im je više nego bilo kojim očevim ljudima. Nije hteo da ih tek tako preda.

„Onda bi ti bilo bolje da naučiš da ih stegneš. Neću da opljačkaju grad.“

„Grad?“ Tirion je bio zbunjen. „Koji to grad?“

„Kraljevu Luku. Šaljem te na dvor.“

Bilo je to poslednje što je Tirion u životu očekivao. On uze vino, i razmisli na trenutak dok je otpijao. „A šta ću tamo da radim?“

„Da vladaš“, reče njegov otac odsečno.

Tirion prasnu u smeh. „Moja mila sestra će na to imati štošta da kaže!“

„Nek priča šta hoće. Njen sin mora biti obuzdan pre nego što nas sve upropasti. Krivim one majmune u Veću - našeg prijatelja Petira, uvaženog velemeštra i ono užročno čudo lorda Varisa. Kako to savetuju Džofrija, kada on iz jedne budalaštine skače u drugu? Čija je ideja bila da se Dženos Slint proizvede u lorda? Otac mu je bio *mesar*, a oni su mu dali Harendvor. *Harendvor*, u kome su nekad kraljevi stolovali! Neće on nogom kročiti u njega, ako se ja budem išta pitao. Čuo sam da je za grb uzeo krvavo koplje. Krvava satara bila bi prikladnija.“ Otac mu nije digao glas, ali je Tirion video gnev u zlatu njegovih očiju. „A to što su oterali Selmija, kakva je to tek glupost. Tačno, on jeste star, ali ime Baristana Hrabrog još i sad mnogo znači u čitavom kraljevstvu. On je uzdizao čast svakog čoveka kome bi služio. Da li iko može isto reći za Pseto? Psima bacaš kosti ispod stola, ne daješ im počasno mesto za trpezom.“ On upre prstom Tirionu u lice. „Ako Sersei ne ume da obuzda malog, ti moraš. Ako nam većnici nisu odani...“ Tirion je znao. „Kolje“, uzdahnu on. „Glave. Zidine.“

„Vidim da si ponešto naučio od mene.“

„Više nego što misliš, oče“, odgovori Tirion tiho. On dokrajči vino i odloži čašu, zamišljen. Deo njega bio je srećniji nego što je želeo sebi da prizna. Drugi deo se sećao bitke, i pitao se da li ga otac opet šalje da drži levo krilo. „Zašto ja?“

upita on, nakrivivši glavu. „Zašto ne moj stric? Zašto ne ser Adam ili ser Flement ili lord Seret? Zašto ne... neki *veći* čovek?“

Lord Tivin se naglo diže. „Ti si mi sin.“

Tada je shvatio. Pomirio si se s njegovim gubitkom, pomisli on. Gade prokleti, za tebe je Džejmi već mrtav, misliš da mu nema spasa, i ja sam sve što ti je ostalo. Tirion požele da ga ošamari, da mu pljune u lice, da izvuče bodež, iščupa mu srce i vidi da li je sačinjeno od starog tvrdog zlata, kao što su kmetovi govorili. Ipak je samo sedeo, tih i miran.

Krhotine slomljene čaše krčkale su pod đonovima njegovog oca dok je prelazio preko sobe. „Još nešto za kraj“, reče na vratima. „Kurvu na dvor nećeš voditi.“

Tirion je sedeo sam u zajedničkoj prostoriji još dugo nakon što mu je otac izašao. Konačno se pope do svoje udobne sobice pod zvonikom. Tavanica je bila niska, ali to jednom kepecu ništa nije značilo. S prozora je video vešala koja je njegov otac podigao u dvorištu. Krčmarica se sporo njihala na užetu kada god bi vetar dunuo. Telo joj se stanjilo i osušilo, poput lanisterskih nada.

Šai je pospano mrmljala i dokotrljala se ka njemu kada je seo na ivicu dušeka. On kliznu rukom pod pokrivač, pomilova meku dojku i njene oči se otvoriše. „Gospodaru“, reče, uz pospan osmeh.

Kada oseti kako joj se bradavica kruti, Tirion je poljubi. „Odlučio sam da te povedem u Kraljevu Luku, dušice“, prošapta on.

DŽON

Kobila tiho zaništa kada Džon Snežni stegnu kolan. „Polako, mila gospo“, reče on blago, stišavajući je dodirom. Vetar je šaputao kroz štalu, hladan i mrtav dah na njegovom licu, ali se Džon na njega nije obazirao. On zakači zavežljaj na sedlo, opečenim prstima trapavim i ukočenim. „Duše“, pozva tiho, „k meni.“ I vuk se tu stvori, s očima poput žeravica.

„Džone, molim te. Ne smeš to da uradiš.“

On uzjaha, uze uzde i okrenu konja ka noći. Semvel Tarli stajao je na vratima štale, a preko ramena mu je virio pun mesec. Bacao je džinovsku senku, ogromnu i crnu. „Seme, sklanjaj mi se s puta.“

„Džone, *ne smeš*“, reče Sem. „Neću da te pustim.“

„Radije ne bih da te povredim“, reče mu Džon. „Skloni se s puta, Seme, inače ću te pregaziti.“

„Nećeš. Moraš da me saslušаш. Molim te...“

Džon mamuznu konja, i on pojuri kroz vrata. Sem mu je na tren stajao na putu, lica bledog i okruglog kao mesec iza njega, usta otvorenih u iznenađeno 'o'. U poslednjem času, kada su već skoro bili nad njim, on odskoči kao što je Džon i znao da će biti, spotače se i pade. Kobila preskoči preko njega, u noć.

Džon diže kapuljaču teškog plašta i potera konja. Crni zamak bio je tih i miran dok je izjahivao praćen Duhom. Na Zidu je bilo stražara, ali su im pogledi bili upereni na sever, a ne na jug. Niko ga nije video kako odlazi, niko sem Sema Tarlija, koji je s mukom ustajao iz prašine stare štale. Nadao se da se Sem u padu nije povredio. Bio je tako težak i trapav, baš bi ličilo na njega da slomi šaku ili iščaši zglob, sklanjajući se s puta. „Upozorio sam ga“, reče Džon glasno. „Šta je imao da se meša.“ On oproba opečenu šaku dok je jahao, šireći i stežući tek zarasle prste. Još su boleli, ali je bilo dobro skinuti zavoje.

Mesečina je posrebrila bregove dok je pratio vijugavu traku Kraljevskog drumu. Morao je da ode što dalje od Zida pre nego što shvate da ga nema. Ujutru će ostaviti drum i krenuti divljinom, kroz polja, žbunje i potoke da bi zavarao trag, ali je brzina trenutno bila važnija od lukavstva. Znače u kom pravcu je pošao.

Matori Medved je običavao da se diže s prvim svetlom, tako da je Džon imao vremena do zore da se što više udalji od Zida... *ako* ga Sem Tarli ne izda. Debeljko je bio poslušan i bilo ga je lako zaplašiti, ali je voleo Džona kao brata. Ako ga ispitaju, Sem će im bez sumnje reći istinu, ali Džon nije mogao da ga zamisli kako se suočava sa stražarima ispred Kraljeve kule da bi probudio Mormonta.

Kada Džona ne bude da iz kuhinje donese doručak Matorom Medvedu, prvo će pretražiti njegovu ćeliju, i naći će Dugačku kandžu na krevetu. Bilo je teško ostaviti je, ali je Džon ipak imao dovoljno časti da je ne ponese. Čak ni Džora Mormont nije to uradio, kada je osramoćen pobegao. Lord Mormont će jamačno naći nekog

vrednijeg da ponese mač. Džon se loše oseti kada se priseti starca. Znao je da će njegov beg biti poput soli u još živoj rani sramote njegovog sina. Bio je to jadan način da se uzvрати ukazano poverenje, ali mu nije bilo druge.

Šta god da je uradio, Džon je osećao da bi nekoga izdao.

Čak ni sada nije znao postupa li časno. Južnjacima je bilo lakše. Imali su svoje obrednike sa kojima su mogli da pričaju, nekoga ko im je govorio o volji bogova i pomagao im da razlikuju dobro od zla. Ali Starkovi su se klanjali starim bogovima, bezimenim bogovima, i ako su ih stabla-srca čula, nisu odgovarala.

Kada su poslednja svetla Crnog zamka nestala iza njega, Džon uspori kobilu. Pred njim je bio dug put, a imao je samo jednog konja. Južnije je na drumu bilo utvrda i sela gde će moći da zameni kobilu za svežiju životinju ako mu bude potrebna, ali samo pod uslovom da se ona prethodno ne povredi.

Uskoro će morati da nađe i novu odeću; najverovatnije će biti prinuđen da je ukrade. Bio je obučen u crno od glave do pete: visoke crne jahaće čizme, čakšire i tunika od grubog sukna, kožni prsluk i teški vuneni ogrtač. Dugački mač i bodež bili su mu u koricama od krtičje kože, a i verižnjača u bisagama bila je od crnog metala. Svaki od tih predmeta značio bi smrt ako ga uhvate. Stranca u crnom gledali bi sumnjičavo u svim utvrdama i selima severno od Vrata, a uskoro će početi da ga traže. Kad jednom gavrani meštra Emona polete, Džon je znao da nigde neće biti siguran. Čak ni u Zimovrelu. Bren će možda hteti da ga pusti unutra, ali će meštar Luvín biti razumniji. Zatvoriće kapije i oteraće Džona, kao što i treba da uradi. Najbolje je da tamo uopšte ne ide.

Ipak je u glavi jasno video zamak, kao da ga je juče napustio; visoke granitne zidove, Veliku dvoranu sa mirisima dima, pasa i pečenog mesa, odaju njegovog oca, sobu u kuli u kojoj je spavao. Deo njega je jedino želeo da ponovo čuje Brenov smeh, da proba jednu od Gejdžovih pita s mesom i slaninom, da sluša Staru Nen kako priča neku od svojih priča o Deci šume i Florijanu Ludi.

Ali nije zbog toga napustio Zid; otišao je zato što je ipak bio sin svog oca i Robov brat. Poklonjeni mač, makar i tako veličanstven kao što je bio Dugačka kandža, nije od njega načinio Mormonta. Niti je on bio Emon Targarjen. Tri puta je starac birao, i tri puta je odabrao čast, ali to je bio on. Čak ni sada Džon nije bio siguran da li je meštar ostao zato što je bio slab i strašljiv, ili zato što je bio snažan i veran. Ipak je shvatio starčeve reči o bolu odabira; razumeo ih je predobro.

Tirion Lanister je tvrdio da većina ljudi radije poriče neprijatnu istinu nego što se sa njom suočava, ali je Džon raskrstio s poricanjima. Bio je to što je bio; Džon Snežni, kopile i verolomnik, bez majke, bez prijatelja i proklet. Do kraja svog života - koliko god on bude trajao - biće osuđen da bude stranac, ćutljiv čovek koji stoji u senci i ne usuđuje se da kaže svoje pravo ime. Kud god da krene kroz Sedam kraljevstava, moraće da živi u laži, inače će svaki čovek imati prava da na njega digne ruku. Ali to nije bilo važno, samo ako poživi dovoljno dugo da zauzme mesto kraj brata i pomogne da se osveti njihov otac.

Sećao se Roba kakvog ga je poslednji put video, kako stoji u dvorištu dok mu se sneg topi u kestenjastoj kosi. Džon će morati da mu dođe krišom, prurušen. Pokušao je da zamisli Robov izraz lica kad mu se bude otkrio. Brat će mu zavrte ti glavom i osmehnuti se, i reći će... reći će...

Nije mogao da vidi osmeh. Koliko god da se trudio, nije mogao da ga vidi. Shvatio je da razmišlja o dezerteru koga je njegov otac pogubio na dan kada su pronašli jezovuke. „Kazao si reći“, rekao mu je lord Edard. „Položio si zakletvu, pred svojom braćom, pred bogovima - starim i novim.“ Dezmund i Debeli Tom odvukli su čoveka do panja. Brenove oči bile su velike kao tanjiri, i Džon je morao da ga podseti da čvrsto drži uzde. Prišćao se izraza očevog lica kada je Teon Grejdžoj doneo Led, mlaza krvi na snegu, kako je Teon šutnuo glavu kada mu se dokotrljala do nogu.

Pitao se šta bi lord Edard uradio da je dezerter bio njegov brat Bendžen, a ne taj odrpani stranac. Da li bi to išta izmenilo? Mora biti da bi, sigurno, *sigurno*... a Rob će ga dočekati dobrodošlicom, izvesno. Mora da je tako, inače...

Nije mogao o tome da razmišlja. Bol mu je pulsirao duboko u prstima dok je stezao uzde. Džon obode konja i jurnu galopom, grabeći niz Kraljevski drum kao da želi da pobegne od svojih sumnji. Džon se nije bojao smrti, ali nije hteo da tako umre, vezan i sapet, da mu odseku glavu kao običnom odmetniku. Ako mora da strada, neka to bude s mačem u ruci, u borbi protiv ubica njegovog oca. On nije bio pravi Stark, nikada to nije bio... ali može da umre kao jedan od njih. Neka kažu da je Edard Stark imao četiri sina, a ne tri.

Duh je držao korak gotovo pola milje, isplaženog crvenog jezika. Čovek i konj su oborili glave dok je kobilu terao brže. Vuk je usporio, stao, zagledao se, očiju crvenih na mesečini. Nestao je pozadi, ali je Džon znao da će ga pratiti, i kasnije stići.

Rasuta svetla zatreperila su kroz drveće pred njim, s obe strane drumu - Krtičnjak. Pas zalaja dok je prolazio, i on ću prodorno revanje mazge; sem toga, selo je bilo mirno. Tu i tamo je svetlo ognjišta dopiralo kroz navučene kapke, curilo između dasaka.

Krtičnjak je bio veći nego što se činilo, tri četvrtine su mu se nalazile pod zemljom, u dubokim toplim podrumima povezanim spletom tunela. Čak je i kupleraj bio dole, na površini ništa sem drvene kolibe, ne veće od nužnika, sa crvenim fenjerom na vratima. Na Zidu je ćuo da ljudi zovu kurve „zakopana blaga“. Pitao se da li su neki od njegove braće u crnom noćas tu, u potrazi. I to je bilo verolomstvo, ali se na njega niko nije osvrtao.

Tek kada je odavno napustio selo, Džon je ponovo usporio. Do tada su i on i kobila bili mokri od znoja. On sjaha, drhteći, a ruka ga je žestoko bolela. Smet vlažnog snega ležao je pod drvećem, svetao na mesečini, a oko njega su nastajale barice vode. Džon ćučnu i napuni dlanove otopljenom vodom. Bila je ledena. On otpi, umi se, i obrazi mu utrnuše. Prsti ga daniima nisu toliko boleli, a počelo je da

ga pritiska i u slepoočnicama. *Postupam ispravno*, reče on sebi, *zašto se onda osećam toliko loše?*

Konja je oblila pena, tako da Džon uze uzde i neko vreme ga je vodio peške. Drum je bio jedva dovoljan da se dva jahača mimoiđu, površina mu je bila ispresecana potočićima i posuta kamenjem. Taj poslednji galop bio je stvarno glup, lako je mogao da slomi vrat. Džon se zapita šta ga je spopalo. Zar je toliko žurio da umre?

Uplašeni krik neke životinje, daleko među drvećem, natera ga da podigne glavu. Kobila mu nervozno zaništa. Da li mu je vuk našao lovinu? On stavi šake oko usana. „*Duše!*“, povika. „*Duše, dolazi.*“ Jedinu odgovor mu beše lepet sovinih krila ponad glave.

Namršten, Džon nastavi. Vodio je kobilu pola sata, dok se nije osušila. Duh se nije pojavljivao. Džon je želeo da ponovo uzjaše, ali se brinuo gde mu je vuk. „*Duše*“, pozva on ponovo. „*Gde si! Dolazi! Duše!*“ Ništa u ovim šumama nije moglo da ugrozi jezovuka, čak ni mladog jezovuka, osim... ne, Duh je bio previše pametan da napadne medveda, a da je negde u blizini čopor vukova, Džon bi im sigurno čuo zavijanje.

Odluči da treba da jede. Hrana će mu smiriti stomak, a i Duh će imati vremena da ga pristigne. I dalje nije bilo opasnosti; Crni zamak je još spavao. U bisagama je našao nešto suvog hleba, komad sira i smežuranu smeđu jabučicu. Poneo je i usoljene govedine i komad slanine koji je digao iz kuhinje, ali će meso sačuvati za sutra. Nakon što i njega pojede, moraće da lovi, a to će ga usporiti.

Džon sede pod drveće i pojede suvi hleb i sir dok mu je kobila pasla oko drumu. Jabuku je čuvao za kraj. Malo se smežurala, ali je još bila nakisela i sočna. Stigao je do jezgra kada začu zvuke: konji, i to sa severa. Džon brzo skoči i priđe kobili. Da li će moći da im pobegne? Ne, preblizu su, sigurno će ga čuti, a ako su iz Crnog zamka...

On povede kobilu s drumu, iza gustog šumarka sivozelenih stražarika. „*Tiho sada*“, reče on prigušenim glasom, čučnuvši da pogleda kroz granje. Ako bogovi budu milostivi, jahači će proći. Najverovatnije su to kmetovi iz Krtičnjaka, seljaci na putu za polja, mada, šta to rade u pola noći...

Čuo je kopita kako postaju sve glasnija, u brzom kasu niz Kraljevski drum. Po zvuku, bilo ih je bar petoro-šestoro. Glasovi su im provejavali među drvećem.

„...siguran da je prošao ovuda?“

„*Ne možemo biti sigurni.*“

„Možda je otišao na istok, otkud znaš. Ili napustio drum i presekao kroz šume. To bih ja uradio.“

„Po mraku? Glupo. Ako ne bi pao s konja i slomio vrat, izgubio bi se i završio kod Zida u zoru.“

„E, baš ne bih.“ Gren je zvučao ozlojeđeno. „Ja bi' išao na jug, video bi' 'de je jug po zvezdama.“

„A šta ako je nebo oblačno?“, upita Pip.

„Onda ne bi’ ni krenuo.“

Ubaci se još jedan glas. „Znate gde bih ja bio na njegovom mestu? Bio bih u Krtičnjaku, tražio bih zakopano blago.“ Žapčev prodorni smeh zaori se među drvećem. Džonova kobila frknu.

„Ćutite svi“, reče Halder. „Učinilo mi se da sam nešto čuo.“

„Gde? Ja nisam ništa čuo.“ Konji stadoše.

„Ti ne bi čuo ni sebe da prdneš.“

„E, baš bi“, odgovori Gren.

„Tišina!“

Svi začutaše, osluškujući. Džon shvati da je zaustavio dah. *Sem*, pomisli on. Nije otišao Matorom Medvedu, ali nije otišao ni u krevet, probudio je ostale momke. Prokleti bili. Ako ih u zoru ne nađu u krevetima, i njih će proglasiti za dezertere. Šta to rade, zar su potpuno poludeli?

Tišina je trajala i trajala. S mesta gde je čučao, Džon je kroz granje video noge njihovih konja. Naposletku, Pip progovori. „Šta si čuo?“

„Ne znam“, prizna Halder. „Neki zvuk, ličilo mi je na konja, ali...“

„Nema ovde ničega.“

Krajičkom oka, Džon primeti beli obris kako se kreće kroz drveće. Lišće zašušketa i Duh iskoči iz senki, tako nenadano da se Džonova kobila trgnu i zanjišta. „*Tamo!*“, viknu Halder.

„I ja sam čuo!“

„Izdajice“, reče Džon jezovuku dok je skakao u sedlo. On okrenu kobilu da odjaše kroz drveće, ali ga oni stigoše pre nego što je prešao deset stopa.

„*Džone!*“, viknu Pip za njim.

„Stani“, reče Gren. „Ne možeš nam pobeći.“

Džon se okrenu da se suoči s njima, isukavši mač. „Ne prilazite. Neću nikoga da povredim, ali ću morati, ako me prisilite.“

„Jedan protiv sedmorice?“ Halder dade znak. Momci se raširiše, opkolivši ga.

„Šta hoćete od mene?“, zapita Džon.

„Hoćemo da te vratimo tamo gde ti je mesto“, reče Pip.

„Mesto mi je uz brata.“

„Mi smo sada tvoja braća“, reče Gren.

„Znaš, ako te uhvate, odseći će ti glavu“, ubaci Žabac uz nervozan smeh. „Ovo ti je mnogo glupo, kao nešto što bi Bivo uradio.“

„E, baš ne bih“, reče Gren. „Ja nisam verolomnik. Položio sam zakletvu i držaću je se.“

„Baš kao i ja“, reče Džon. „Zar ne shvatate? Ubili su mi *oca*. Počeo je rat, moj brat Rob se bori u rečnim zemljama...“

„Znamo“, reče Pip ozbiljno. „Sem nam je sve ispričao.“

„Žao nam je zbog tvog oca“, reče Gren, „ali to više nije važno. Kada jednom položiš zakletvu, ne možeš da odeš, šta god da se desi.“

„Moram“, reče Džon žustro.

„Položio si zakletvu“, podseti ga Pip. „Sada počinje moja straža, rekao si. Neće se okončati sve do moje smrti.“

„Živeću i umreti na svojoj dužnosti“, doda Gren klimajući glavom.

„Ne morate da mi ponavljate reči, znam ih jednako dobro kao i vi.“ Sada je bio besan. Zašto ga ne puste da na miru ode? Samo mu otežavaju.

„Ja sam mač u tami“, nastavi Halder.

„Stražar na zidinama“, doda Žabac.

Džon ih sve prokle u lice. Nisu obratili pažnju na to. Pip obode konja i priđe bliže, recitujući. „Ja sam vatra koja rasteruje hladnoću, svetlo koje donosi zoru, rog koji budi usnule, štit koji brani zemlje ljudi.“

„Odbij“, upozori ga Džon, mašući mačem. „Ne šalim se, Pipe.“ Nisu čak ni oklope nosili, mogao bi da ih iseče na komade, ako bude morao.

Matar mu je došao iza leđa. On se pridruži horu. „*Zavetujem svoj život i čast Noćnoj straži.*“

Džon obode kobilu, okrećući je u mestu. Momci su ga sada potpuno okružili, i približavali su se sa svih strana.

„*Za ovu noć...*“ Halder se približavao sleva.

„...*i sve noći buduće*“, završi Pip. On pruži ruku ka Džonovim uzdama. „Dakle, ovo je tvoj izbor. Ubij me, ili pođi sa mnom.“

Džon diže mač... i spusti ga, bespomoćan. „Proklet bio“, reče on. „Prokleti bili svi.“

„Da ti vežemo ruke, ili ćeš nam dati reč da ćeš se mirno vratiti ?“, upita Halder.

„Neću bežati, ako na to misliš.“ Duh se promoli ispod drveća i Džon ga prostreli pogledom. „Baš si mi pomogao“, reče on. Duboke crvene oči gledale su ga kao da sve znaju.

„Moramo da požurimo“, reče Pip. „Ako se ne vratimo pre zore, Matori Medved će nam *svima* poskidati glave.“

Džon Snežni se nije sećao puta nazad. Činio se kraćim od puta na jug, možda zato što je bio izgubljen u mislima. Pip je vodio, galopirajući, usporavajući, kaskajući, a zatim ponovo galopirajući. Krtičnjak je došao i prošao, crveni fenjer nad bordelom odavno je bio ugašen. Brzo su napredovali. Do zore je još bilo sat vremena kada Džon ugleda ogromni bleđi Zid. Ovog puta mu nije izgledao kao dom.

Mogu ga odvesti nazad, reče Džon sebi, ali ga ne mogu naterati da ostane. Rat se neće sutra završiti, niti prekosutra, a prijatelji neće moći da motre na njega neprekidno. Čekaće, daće im razloga da pomisle kako je odlučio da ostane... a onda, kada se opuste, pobeći će ponovo. Sledeći put će se kloniti Kraljevskog

druma. Krenuće uz Zid na istok, možda do samog mora, dužim ali bezbednijim putem. Ili možda na zapad, u planine, i onda na jug kroz jedan od visokih prolaza. To je bio put divljana, naporan i opasan, ali ga bar niko neće pratiti. Neće prići Zimovrelu i Kraljevskom drumu na stotinu liga.

Semvel Tarli ih je čekao kod stare štale, skrupčan uz balu slame, previše napet da bi spavao. On ustade i otrese se. „Drago... drago mi je što su te našli, Džone.“

„Meni nije“, reče Džon sjahujući.

Pip veza konja i besno pogleda prve tragove svetla na nebu. „Pomozi nam oko konja, Seme“, reče mali momak. „Pred nama je dug dan, a nismo ni oka sklopili, zahvaljujući lordu Snežnom.“

Kada zora svanu, Džon, kao i svakog jutra, ode do kuhinje. Troprsti Hob ništa ne reče dok mu je davao doručak za Matorog Medveda. Danas su to bila tri tvrdo kuvana jajeta, s prženim hlebom, debelim komadom šunke i zdelom suvih šljiva. Džon odnese hranu u Kraljevu kulu. Zateče Mormonta kod prozora, kako piše. Gavran mu je šetkao po ramenima, mrmljajući: „*Kukuruza, kukuruza, kukuruza.*“ Ptica zagrakta kada Džon uđe. „Stavi hranu na sto“, reče Matori Medved, nakratko digavši pogled. „I sipaj mi piva.“

Džon otvori drugi prozor, uze vrč piva sa ispusta, i napuni rog. Hob mu je dao limun, još hladan od Zida. Džon ga snažno stegnu. Sok mu pocuri među prstima. Mormont je pio limun u pivu svakoga dana, i tvrdio je da zbog toga još uvek ima sve zube.

„Ti si jamačno voleo svog oca“, reče Mormont kada mu Džon prinese rog. „Ono što volimo je ono što nas najlakše uništi, dete. Sećaš li se kad sam ti to rekao?“

„Sećam se“, reče zlovoljno. Nije želeo da priča o očevoj smrti, čak ni sa Mormontom.

„Potrudi se da to nikada ne zaboraviš. Najteže istine su one kojih se treba najviše pridržavati. Daj mi tanjir. Opet šunka? Šta da se radi. Izgledaš mi umorno. Zar je tvoj beg po mesečini bio tako naporan?“

Džonovo grlo je bilo suvo. „Znaš?“

„Znaš“, ponovi gavran sa Mormontovog ramena. „Znaš.“

Matori Medved prezrivo frknu. „Misliš da su me izabrali za lorda zapovednika zato što sam glup kao točilo, Snežni? Emon mi je rekao da ćeš pobeći. Ja sam njemu rekao da ćeš se vratiti. Znam svoje ljude... a i svoje *dečake*. Čast te je naterala na Kraljevski drum... i čast te je vratila nazad.“

„Moji prijatelji su me vratili nazad“, reče Džon.

„Da li sam rekao da je posredi *tvoja* čast?“ Mormont je proučavao svoj tanjir.

„Ubili su mi oca. Zar ste očekivali da ne uradim ništa?“

„Ako ćemo iskreno, očekivali smo da ćeš uraditi baš to što si uradio.“ Mormont pojede šljivu, ispljunu košticu. „Naredio sam da te posmatraju. Viđen si kada si otišao. Da te braća nisu dovela nazad, uhvatili bi te na putu, i to ne prijatelji. Osim ako imaš krilatog konja. Imaš li ga?“

„Nemam.“ Džon se osećao kao budala.

„Šteta, mogao bi da nam zatreba.“

Džon se isprsi. Reče sebi da će umreti hrabro; bar toliko će, ipak, moći da uradi. „Znam kaznu za dezerterstvo, moj gospodaru. Ne bojim se smrti.“

„Smrti!“, graknu gavran.

„Niti života, nadam se“, reče Mormont, odsekvši parče šunke i pruživši ga ptici. „Nisi dezertirao - još uvek. Stojiš tu, preda mnom. Ako bismo odrekli glavu svakom momku koji po noći ode do Krtičnjaka, samo bi duhovi čuvali Zid. A ipak, možda nameravaš da sutra ili za dve nedelje pobegneš ponovo. Da li je tako? To ti je namera, dete?“

Džon je ćutao.

„Tako sam i mislio.“ Mormont oljušti kuvano jaje. „Otac ti je mrtav, dete. Misliš li da možeš da ga vratiš među žive?“

„Ne“, odgovori on mračno.

„Dobro“, reče Mormont. „Videli smo kako se mrtvi vraćaju u život, ti i ja, i to nije nešto što želim da vidim ponovo.“ On pojede jaje u dva zalogaja i iščačka komadić ljuske između zuba. „Brat ti je krenuo u rat i iza sebe ima čitavu moć Severa. Svaki od njegovih gospodara vazala zapoveda s više mačeva nego što ćeš naći u čitavoj Noćnoj straži. Odakle ti pomisao da im treba baš *tvoja* pomoć? Zar si ti toliko moćan ratnik, ili u džepu imaš drekavca koji će ti staviti čini na mač?“

Džon nije imao odgovora. Gavran je ključao jaje, razbivši ljusku. Kljunom je izvlačio belance kroz rupu.

Matori Medved uzdahnu. „Nisi ti jedini koga se ovaj rat tiče. Moja sestra najverovatnije stupa u vojsci tvog brata, ona i one njene kćeri odevene u muške oklope. Meg je žilavo matoro čudovište, tvrdoglavo, prgavo i ćudljivo. Ako ćemo iskreno, ja jedva da mogu da podnesem njeno prisustvo, ali to ne znači da je volim išta manje nego što ti voliš svoje polusestre.“ Namrštivši se, Mormont uze poslednje jaje i stegnu ga u pesnici te ljuska puče. „Ili možda znači. Bilo kako bilo, ipak bi me bolelo da pogine, ali me nisi video kako bežim. Položio sam zakletvu, baš kao i ti. Mesto mi je ovde... a gde je tvoje, dete?“

Ja nemam svoje mesto, požele Džon da kaže, ja sam kopile, nemam prava, nemam imena, nemam majku, a sada više ni oca. Reči mu ne dodoše na usne. „Ne znam.“

„Ja znam“, reče lord zapovednik Mormont. „Hladni se vetrovi dižu, Snežni. S one strane Zida, senke postaju duže. Koter Pajk piše o ogromnim krdima losova koja grabe na jug, kao i o mamutima. Kaže da je jedan od njegovih ljudi otkrio ogromne izobličene stope na manje od tri lige od Morobdije. Izvidnici iz Kule senki našli su čitava sela napuštena, a ser Denis kaže da po noći vide vatre u planinama, ogromne lomače koje gore od sutona do svitanja. Korin Polušaka je uhvatio zarobljenika u dubinama Klanca, i čovek se kune da Mens Rajder okuplja svoj narod u nekom novom, tajnom uporištu koje je našao, a zbog čega, to samo

bogovi znaju. Misliš li da je tvoj stric Bendžen jedini izvidnik koga smo izgubili u poslednjih godinu dana?”

„Ben Džen“, graknu gavran nakrivivši glavu, dok su mu mrvice žumanceta ispadale iz kljuna. „Ben Džen. Ben Džen.“

„Ne“, reče Džon. Bilo je i drugih. Previše.

„Misliš li da je rat tvoga brata važniji od našeg?“, zareža starac.

Džon zagriže usnu. Gavran zamlatara krilima ka njemu. „Rat, rat, rat, rat“, pevao je.

„Nije“, reče mu Mormont. „Bogovi nas spasli, dete, nisi slep i nisi glup. Kada mrtvaci krenu da love u noći, misliš da je bitno ko sedi na Gvozdenom prestolu?“

„Nije.“ Džon do sada o tome nije mislio na taj način.

„Tvoj gospodar otac te je poslao nama, Džone. Zašto, ko to može znati?“

„Zašto? Zašto? Zašto?“, dozivao je gavran.

„Sve što ja znam jeste da krv Prvih ljudi teče venama Starka. Prvi ljudi su podigli Zid, i priča se da oni pamte ono što su drugi odavno zaboravili. A ta tvoja zver... ona nas je odvela do aveti, upozorila nas na mrtvace na stepeništu. Ser Džaremi bi jamačno to nazvao slučajnošću, ali je ser Džaremi sada mrtav, a ja sam živ.“ Lord Mormont nabode komad šunke na vrh bodeža. „Mislim da ti je sudbina da budeš ovde, i hoću tebe i tog tvog vuka sa nama kada krenemo s one strane Zida.“

Od tih reči Džona prodoše uzbuđeni žmarci. „S one strane Zida?“

„Čuo si me. Nameran sam da nađem Bena Starka, živog ili mrtvog.“ On sažvaka i proguta. „Neću da sedim ovde skrštenih ruku i čekam snegove i ledene vetrove. Moramo da saznamo šta se dešava. Ovog puta će Noćna straža krenuti sa svom svojom silom, protiv kralja iza Zida, Tuđina i svega drugog na šta naiđemo. Lično ću voditi pohod.“ On upre bodežom u Džonove grudi. „Po običaju, kućupravitelj lorda zapovednika je i njegov štitonoša... ali neću da se svakog dana pitam da li ćeš opet pobeći. Zato od tebe hoću odgovor, lorde Snežni, i hoću ga sada. Da li si brat iz Noćne straže... ili samo kopile koje hoće da se igra rata?“

Džon Snežni se ispravi i duboko udahnu. *Oprosti mi, oče. Robe, Arja, Brene... oprostite mi, ne mogu da vam pomognem. On je u pravu. Ovde mi je mesto.* „Ja sam... tvoj, moj gospodaru. Tvoj čovek. Kunem ti se. Neću ponovo bežati.“ Matori Medved frknu. „Dobro. Sad idi i opaši mač.“

KEJT LIN

Kejtlin Stark se činilo da je prošlo hiljadu godina otkako je iznela svog sinčića iz Brzorečja, prešla Stenovalju u malom čamcu i započela dugo putovanje na sever, u Zimovrel. A sada se vraća preko Stenovalje, a dečak nosi oklop umesto pelena.

Rob je sedeo na pramcu sa Sivim Vetrom, ruku je položio na jezovukovu glavu dok su veslači povlačili vesla. Teon Grejdžoj bio je sa njim. Njegov stric Brinden bio je u drugom čamcu, sa Velidžonom i lordom Karstarkom.

Kejtlin je bila bliže krmi. Jurili su niz Stenovalju, snažna struja vukla ih je kraj visoke Kule točka. Pljeskanje i škripa velike vodenice u njoj bio je zvuk iz detinjstva koji joj je izmamio osmeh na usne. Sa zidina zamka, vojnici i sluge izvikivali su njeno i Robovo ime i „Zimovrel!“ Sa svakog bedema vijorio se barjak kuće Tulija: pastrmka u skoku, srebrna, na polju plavih i crvenih talasa. Bio je to dirljiv prizor, ali joj srce nije igralo. Pitala se da li će joj srce ikada više i zaigrati. *O, Nede...*

Ispod Kule točka široko zaokrenuše i prosekoše uzburkanu vodu. Ljudi zaveslaše iz sve snage. Široki luk Vodene kapije ukaza se pred njima, i ona ču škripu teških lanaca velike gvozdene rešetke. Dizala se sporo dok su prilazili i Kejtlin vide kako je donja polovina crvena od rđe. Sa dna je blato kapalo na njih dok su prolazili ispod, šiljci su im bili tik iznad glava. Kejtlin pogleda rešetke i zapita se koliko je rđa uznapredovala, da li bi rešetka izdržala udarce ovna i da li je treba zameniti. Takve misli su je u poslednje vreme retko napuštale.

Prošli su ispod luka i kroz zid, krećući se sa sunca kroz senku i ponovo na sunce. Mali i veliki čamci bili su ukotvljeni svuda oko njih, privezani za gvozdene prstenove u kamenu. Gardisti njenog oca čekali su na vodenim stepenicama sa njenim bratom. Ser Edmur Tuli bio je četvrtast mladić čupave kestenjaste kose i vatrene brade. Grudni oklop bio mu je izgreban i ulubljen od bitke, plavo-crveni plašt umrljan krvlju i dimom. Kraj njega je stajao lord Titos Blekvud, oštro koplje od čoveka, kratko postrizanih prosedih zalizaka i orlovskog nosa. Na njegovom svetložutom oklopu crnim biserima bile su izvedene bogate šare u obliku loze i cveća, a plašt sašiven od perja gavrana pokrivaio mu je mršava ramena. Lord Titos je predvodio ispad iz opsednutog zamka u kome je njen brat oslobođen iz lanisterskog ropstva.

„Uvedite ih“, naredi ser Edmur. Trojica zagaziše u vodu do kolena i privukoše čamac dugačkim kukama. Kada Sivi Vetar iskoči, jedan od njih ispusti motku i zatetura se unazad, spotače se i sede u reku. Ostali se nasmejaše, a čovek se posramljeno osmehnu. Teon Grejdžoj iskoči iz čamca, uhvati Kejtlin oko struka i podiže je na suvi stepenik iznad sebe, dok mu je voda zapljuskivala čizme.

Edmur siđe niz stepenice da je zagrlji. „Mila sestro“, reče on promuklo. Imao je tamnoplave oči i usta stvorena za osmehe, ali se sada nije smešio. Izgledao je

iscrpljeno i umorno, bolan od boja i isceden od napetosti. Na vratu mu je zavoj prekrivao ranu. Kejtlin ga žestoko zagrla.

„Tvoj bol je i moj, Kejtlin“, reče on kada se rastaviše. „Kada smo čuli za lorda Edarda... Lanisteri će platiti, kunem ti se, osvetićeš im se.“

„Da li će mi to vratiti Neda?“, reče ona oštro. Rana je još bila previše sveža za blaže reči. Sada nije mogla da misli o Nedu. Nije htela. Nije smela. Morala je da bude snažna. „Sve to može da sačeka. Moram da vidim oca.“

„Čeka te u svojoj odaji“, reče Edmur.

„Lord Hoster je u postelji, moja gospo“, objasni kućupravitelj njenog oca. Kada je taj dobri čovek toliko posedeo? „Naredio mi je da te smesta dovedem k njemu.“

„Ja ću je odvesti.“ Edmur je otprati uz vodene stepenice i preko nižeg dvorišta, gde su jednom Petir Beliš i Brendon Stark ukrstili mačeve za njenu naklonost. Visoke žute zidine utvrde nadvijale su se nad njima. Dok su prolazili kroz vrata, između dvojice gardista s perjanicama u obliku ribljih peraja, ona upita kako mu je, a bojala se odgovora još dok je izgovarala te reči.

Edmurovo lice bilo je ozbiljno. „Neće još dugo biti sa nama, kažu meštari. Bol je... neprekidan, i težak.“

Ispuni je slepa jarost, bes na čitav svet; na brata Edmura i sestru Lizu, na Lanistere, na meštare, na Neda i njenog oca i čudovišne bogove koji će joj obojicu oteti. „Morao si da mi kažeš“, reče ona. „Morao si da mi pošalješ glas čim si saznao.“

„On mi je zabranio. Nije želeo da njegovi neprijatelji saznaju da je na samrti. Pošto su u kraljevstvu zavladała teška vremena, bojao se da će ako se pročuje koliko je slab, Lanisteri...“

„...napasti?“, završi Kejtlin oštro. *Ti si kriva za sve, ti*, šaptao je glas u njoj. *Da nisi odlučila da zarobiš kepeca...*

Uz zavojite stepenice popeše se u tišini.

Tvrđava je bila trouglasta, kao i čitavo Brzorečje, i odaja lorda Hostera je bila trouglasta, sa kamenim balkonom koji je štrčao na istok, poput pramca nekakvog ogromnog broda od žutog kamena. Odatle je gospodar zamka mogao da vidi zidine i kule, i dalje, samo ušće dveju reka. Krevet njenog oca izneli su na balkon. „Voli da sedi na suncu i posmatra reke“, objasni Edmur. „Oče, vidi koga sam doveo. Ket je došla da te vidi...“

Hoster Tuli je uvek bio krupan čovek; visok i plećat u mladosti, gojazan u starosti. Sada je izgledao sasušeno, mišići i meso otopili su se na kostima. Čak mu je i lice bilo uvelo. Kada ga je Kejtlin poslednji put videla, kosa i brada bile su mu smeđe, prošarane sedima. Sada su bile bele kao sneg.

Oči mu se otvoriše na zvuk Edmurovog glasa. „Malo mače“, promrmlja on glasom tankim, slabašnim i zgrčenim od bola. „Moje malo mače.“ Drhtav osmeh mu dodirnu usne, i on pruži ruke ka njoj. „Čekao sam te...“

„Ostaviću vas da pričate“, reče njen brat, nežno poljubivši oca u čelo pre nego što ode.

Kejtlin kleknu i uze očevu šaku. Bila je to krupna šaka, ali se sada sasušila, kosti su se labavo kretale pod kožom, sva snaga je iz nje iščilela. „Trebalo je da mi javiš“, reče ona. „Da pošalješ glasnika, gavrana...“

„Jahače hvataju, ispituju“, odgovori on. „Gavrane obaraju...“ Obuze ga bolan grč, i prsti mu se stegnuše oko njene šake. „Rakovi su mi u želucu... štipaju, samo štipaju. I danju i noću. Imaju oštra klešta, rakovi. Meštar Viman mi daje snovino, makovo mleko... mnogo spavam... ali sam hteo da budem budan, da te vidim kada dođeš. Bojao sam se... kada su ti Lanisteri zarobili brata, logori svuda oko nas... bojao sam se da ću otići, pre nego što te ponovo vidim... bojao sam se...“

„Ovde sam, oče“, reče ona. „Sa Robom, mojim sinom. I on će hteti da te vidi.“

„Tvoj sin“, prošapta on. „Imao je moje oči, sećam se.“

„Imao ih je, ima ih i sada. A doveli smo ti i Džejmija Lanistera, u lancima. Brzorečje je opet slobodno, oče.“

Lord Hoster se osmehnu. „Video sam. Prošle noći, kada je počelo, rekao sam im... moram da vidim. Odneli su me do kule nad kapijom... gledao sam sa zidina. O, prelepo je bilo... baklje su naišle u talasu, čuo sam povike kako plutaju nad rekom... milozvučne povike... kada se opsadna kula zapalila, bogovi... mogao sam tada da umrem, i to srećno, samo da sam pre toga video vas, decu. Da li je to tvoj dečko uradio? Tvoj Rob?“

„Jeste“, reče Kejtlin, osećajući žestok ponos. „Bio je to Rob... i Brinden. Tvoj brat je ovde, moj gospodar.“

„On.“ Glas njenog oca bio je slabašan šapat. „Crna Riba... vratio se? Iz Dola?“

»Da.“

„A Liza?“ Hladan vetar mu razbaruši retku sedu kosu. „Bogovi smilujte se, tvoja sestra... da li je i ona došla?“

Glas mu je bio tako pun nade i čežnje da joj je bilo teško da kaže istinu. „Nije. Žao mi je...“

„O.“ Lice mu se opusti, kao da mu je nekakvo svetlo zgasnulo u očima. „Nadao sam se... želeo sam da je vidim, pre nego...“

„Ona je sa svojim sinom u Gnezzu sokolovom.“

Lord Hoster umorno klimnu. „On je sada lord Robert, kada sirotog Erina više nema... sećam se... zašto nije došla sa tobom?“

„Boji se, moj gospodar. U Gnezzu sokolovom se oseća bezbedno.“ Ona poljubi njegovo izabrano čelo. „Rob čeka. Hoćeš li da ga vidiš? A Brindena?“

„Tvoj sin“, prošapta on. „Da. Ketino dete... imao je moje oči, sećam se. Kada se rodio. Dovedi ga... da.“

„A tvog brata?“

Otac joj se zagleda u reke. „Crna Riba“, reče on. „Da li se oženio? Uzeo neku...“

devojku za ženu?“

Čak i na smrtničkoj postelji, pomisli Kejtlin tužno. „Nije se oženio. Znaš to, oče. Niti će se ikada oženiti.“

„Rekao sam mu... *naredio* sam mu. Oženi se! Bio sam njegov lord. On zna. Moje pravo, da mu nađem priliku. Dobru priliku. Od Redvina. Stara kuća. Dobra devojka, lepa... pegava... Betani, da. Siroto dete. Još uvek čeka. Da. Ipak...“

„Betani Redvin se udala za lorda Rovana pre mnogo godina“, podseti ga Kejtlin. „Do sada mu je rodila troje dece.“

„Pa ipak“, promrmlja lord Hoster. „Pa ipak. Pljunuo je na devojku. Na Redvine. Pljunuo je na *mene*. Svog lorda, svog brata... ta Crna Riba. Imao sam i druge ponude. Kći lorda Brekena. Valdera Freja... bilo koju od tri, rekao je... Da li se oženio? Bilo kojom? Bilo kojom?“

„Nije“, reče Kejtlin, „ali je prešao mnogo liga da te vidi, probio je opsadu Brzorečja. Ne bih sada bila ovde da nam ser Brinden nije pomogao.“

„On je uvek bio ratnik“, hripao je njen otac. „U tome je dobar. Vitez od Dveri, da.“ On se nasloni i sklopi oči, neizrecivo iscrpljen. „Dovedi ga. Kasnije. Prvo da spavam. Previše sam bolan za svađe. Dovedi ga kasnije, Crnu Ribu...“

Kejtlin ga nežno poljubi, pogladi mu kosu i ostavi ga tu, u senci njegove tvrđave, nad njegovim rekama. Usnuo je pre nego što je napustila odaju.

Kada se vratila u niže dvorište, ser Brinden Tuli je stajao na vodenim stepenicama, vlažnih čizama, razgovarajući s kapetanom garde Brzorečja. Odmah joj je prišao.

„Da li je...?“

„Umire“, reče ona. „Kao što smo se i bojali.“

U ostrim crtama lica njenog strica bol se jasno video. On prođe prstima kroz gustu sedu kosu. „Hoće li da me primi?“

Ona klimnu. „Kaže da je previše bolan za svađe.“

Brinden Crna Riba se osmehnu. „Previše sam iskusan vojnik da u to poverujem. Hoster će me koriti zbog one Redvinove devojke i dok ga budemo polagali na pogrebnu lomaču, proklet bio.“

Kejtlin uzvрати osmehom, znajući da je to istina. „Ne vidim Roba.“

„Mislim da je otišao s Grejdžojem u dvoranu.“

Teon Grejdžoj je sedeo na klupi u Velikoj dvorani Brzorečja, uživajući u rogu svetlog piva i zabavljajući vojnike iz posade njenog oca pričom o pokolju u Šaputavoj šumi. „Neki su pokušali da pobegnu, ali smo zatvorili dolinu na oba kraja i izjahali smo iz tame s mačevima i kopljima. Lanisteri mora da su mislili kako su ih napali sami Tuđini, kada je onaj Robov vuk uleteo među njih. Video sam kako je jednom čoveku iščupao ruku iz ramena, a konji su im poludeli od njegovog mirisa. Nisam mogao da izbrojim koliko je ljudi zbačeno...“

„Teone“, prekide ga ona, „gde mogu da nađem svog sina?“

„Lord Rob je otišao da poseti bogošumu, moja gospo.“

To bi i Ned uradio. On je sin svog oca jednako kao što je i moj, to ne smem da zaboravim. O, bogovi, Nede...

Zatekla je Roba pod zelenim pokrovom krošnji, okruženog visokim kedrovima i velikim starim brestovima, kako kleči kraj drveta-srca, tananog čuvar drveta s licem više tužnim nego strašnim. Dugački mač je bio kraj njega, vrhom zaboden u zemlju; rukama je stegao balčak. Oko njega su klečali ostali: Velidžon Amber, Rikard Karstark, Meg Mormont, Galbart Glover i drugi. Čak je i Titos Blekvud bio sa njima, leđa prekrivenih velikim plaštom od gavranovog perja. *Ovo su oni koji su ostali verni starim bogovima*, shvati ona. Zapita sebe kojim bogovima se ona sada klanja, i ne nađe odgovor.

Ne bi ih trebalo prekidati u molitvi. Bogovi moraju da se poštuju... čak i okrutni bogovi koji su joj uzeli Neda i koji će joj uzeti gospodara oca. Zato je Kejtlin čekala. Vetar s reke poigravao se visokim granama, i desno od sebe videla je Kulu točka, obraslu bršljanom. Dok je tako stajala, preplaviše je uspomene. Otac ju je među tim drvećem naučio da jaše, i tu je bio brest s koga je Edmur pao i slomio ruku, a tamo, pod onom senicom, ona i Liza su se igrale ljubljenja sa Petirom.

O tome godinama nije mislila. Kako su samo bili mladi - ona nije bila starija od Sanse, Liza mlađa od Arje, a Petir još i mlađi, ali kočoperan. Devojčice su ga razmenjivale među sobom, čas kikotaše, čas ozbiljne. Sećanje je bilo tako živo da je skoro osetila njegove znojne prste na ramenima i metvicu u njegovom dahu. U bogošumi je uvek rasla i Petir je voleo da je žvaće. On je bio tako nestašan dečko, uvek je zapadao u nevolje. „Pokušao je da mi gurne jezik u usta“, priznala je Kejtlin sestri kasnije, kada su ostale same. „I meni isto“, šapnula je Liza, stidljiva i bez daha. „Dopalo mi se.“ Rob polako ustade i vrati mač u korice, a Kejtlin shvati da se pita da li je njen sin ikada poljubio devojku u bogošumi. Sigurno jeste. Primetila je da ga Džejn Pul gleda vlažnih očiju, a neke od služavki, čak i one osamnaestogodišnjakinje... on je jahao u bici i ubijao ljude mačem, sigurno se već poljubio. U očima su joj bile suze. Ona ih besno obrisa.

„Majko“, reče Rob kada je primetio da tu stoji. „Moramo da sazovemo veće. Moramo da donesemo važne odluke.“

„Deda bi želeo da te vidi“, reče ona. „Robe, on je veoma bolestan.“

„Ser Edmur mi je rekao. Žao mi je, majko... zbog lorda Hostera i zbog tebe. Ali najpre moramo da se okupimo. Stigle su vesti s juga. Renli Barateon se proglasio za kralja.“

„Renli?“, reče ona, zapanjena. „Ja sam mislila da će to sigurno biti lord Stanis...“

„To smo mislili i svi mi, moja gospo“, reče Galbart Glover.

Ratno veće se okupilo u Velikoj dvorani, oko četiri dugačka stola koja su obrazovala kvadrat. Lord Hoster je bio preslab da bi prisustvovao, spavao je na svom balkonu, sanjajući o suncu i rekama svoje mladosti. Edmur je sedeo u visokoj

stolici Tulija, s Brindenom Crnom Ribom kraj sebe, a vazali njegovog oca poredali su se s njegove leve i desne strane i uz bočne stolove. Vest o pobedi kod Brzorečja proširila se do odbeglih gospodara Trozupca i dovela ih nazad. Karil Vens je došao, sada lord, nakon što mu je otac poginuo pod Zlatnim zubom. Sa njim je bio ser Mark Pajper, a doveli su i jednog Derija, ser Rejmunovog sina, dečaka ne starijeg od Brena. Lord Džonos Breken došao je iz ruševina Kamene živice, tmuran i besan, i seo što je dalje mogao od Titosa Blekvuda.

Severnjački lordovi seli su preko puta njih, s Kejtlin i Robom naspram njenog brata. Bilo ih je manje. Velidžon je sedeo Robu s leve strane, a do njega Teon Grejdžoj; Galbart Glover i ledi Mormont bili su desno od Kejtlin. Lord Rikard Karstark, izmožden i praznih očiju u svom bolu, sedeo je kao čovek u košmaru - dugačke brade, neočešljane i neoprane. U Šaputavoj šumi poginula su mu dva sina; o trećem, najstarijem, koji je vodio kopljanike Karstarka protiv Tivina Lanistera na Zelenom kraku, nije bilo ni glasa.

Rasprave su trajale do kasno u noć. Svaki lord je imao pravo da govori, i svaki je govorio... i vikao, i kleo, i ubeđivao, i nagovarao, i šalio se, i cenjkao, i lupao peharima o sto, i pretio, i izlazio i vraćao se natmuren ili osmehnut. Kejtlin je sedela i sve to slušala.

Ruz Bolton je sakupio izubijane ostatke njihove druge vojske na početku nasipa. Ser Helman Tolhart i Valder Frej još su držali Blizance. Vojska Lorda Tivina je prešla Trozubac i išla je za Harendvor. A u kraljevstvu su postojala dva kralja. Dva kralja, i nimalo sloge.

Mnogi lordovi vazali želeli su da smesta krenu za Harendvor, da udare na lorda Tivina i jednom zasvagda slome moć Lanistera. Mladi, prgavi Mark Pajper govorio je da umesto toga treba poći na zapad i zauzeti Livačku stenu. A drugi su savetovali strpljenje. Brzorečje se nalazi na lanisterskim linijama snabdevanja, istakao je Džejson Malister; najbolje je da se sačeka, da se ne dozvoli lordu Tivinu da dobije sveže vojnike i hranu dok se odbrana ne ojača, a umorni vojnici ne odmire. Lord Blekvud nije hteo ni da čuje za to. Morali su da okončaju posao koji su započeli u Šaputavoj šumi. Da krenu na Harendvor i dovedu i vojsku Ruza Boltona. Onome što je Blekvud hteo, Breken se protivio, kao i uvek; lord Džonos Breken se digao i rekao da moraju da se zakunu na vernost kralju Renliju i krenu na jug da se spoje s njegovom vojskom.

„Renli nije kralj“, rekao je Rob. Njen sin je tada prvi put progovorio. Kao i njegov otac, umeo je da sluša.

„Nećeš valjda da priznaš Džofrija, moj gospodaru“, reče Galbart Glover. „On je ubio tvog oca.“

„To znači da je zao“, odgovori Rob. „Ne znam da li to znači da je Renli kralj. Džofri je još uvek najstariji zakoniti Robertov sin, tako da mu presto pripada po svim zakonima ove zemlje. Ako on umre, a ja ću učiniti da se to desi što pre, postoji njegov mlađi brat. Tomen je sledeći naslednik, nakon Džofrija.“

„Tomen nije ništa manje Lanister“, besno reče ser Mark Pajper.

„U pravu si“, reče Rob nevoljno. „Ali ako nijedan od njih dvojice nije kralj, kako to može da bude lord Renli? On je Robertov *mlađi* brat. Bren ne može biti gospodar Zimovrela pre mene, a Renli ne može biti kralj pre lorda Stanisa.“

Ledi Mormont se slagala. „Lord Stanis ima više prava.“

„Renli je *krunisan*“, reče Mark Pajper. „Visoki Sad i Krajoluj priznaju ga za kralja, a ni Dornjani neće dugo čekati da im se pridruže. Ako Zimovrel i Brzorečje pridruže svoje snage njegovoj, on će imati pet od sedam velikih kuća uz sebe. *Šest*, ako se Erini probude! Šestorica protiv Stene! Moji gospodari, za godinu dana ćemo imati sve njihove glave na kolju, kraljičinu i dečaka kralja, gospodar - Tivinovu, Baukovu, Kraljeubičinu, ser Kevanovu-*svel* To ćemo dobiti ako se pridružimo kralju Renliju. Šta nasuprot tome ima lord Stanis, pa da sve ovo odbacimo?“

„Pravo“, reče Rob tvrdoglavo. Kejtlin pomisli kako je sablasno podsećao na oca kada je to rekao.

„Znači, hoćeš da stanemo uz Stanisa?“, upita Edmur.

„Ne znam“, reče Rob. „Molio sam bogove za savet, ali me nisu čuli. Lanisteri su ubili mog oca kao izdajnika, a mi znamo da je to laž; no ako je Džofri zakoniti kralj, a mi krenemo na njega, *zaista ćemo* i biti izdajnici.“

„Moj gospodar otac bi savetovao oprez“, reče ostareli ser Stevron, uz lasičji osmeh Freja. „Sačekajmo, pustimo da ta dva kralja odigraju svoju igru prestola. Kada završe sa svojim bitkama, možemo se pokloniti pobedniku, ili mu se suprotstaviti, kako odlučimo. Pošto se Renli naoružava, lord Tivin će sigurno oberučke prihvatiti primirje... i povratak svog sina, živog i zdravog. Plemeniti gospodari, dozvolite mi da odem do njega u Harendvor i sredim dobre uslove i otkupe.“

Besni pokliči ugušiše njegov glas. „*Kukavice!*“, zagrme Velidžon. „Ako moljakamo za primirje, izgledaćemo slabi“, objavi ledi Mormont. „Prokleti bili otkupi, *ne smemo* da predamo Kraljeubicu“, viknu Rikard Karstark. „A zašto ne mir?“, upita Kejtlin.

Lordovi je pogledaše, ali ona oseti samo Robove oči, njegove i ničije druge. „Moja gospo, oni su ubili mog gospodara oca, tvog muža“, reče on mračno. On isuka svoj dugački mač i položi ga na sto pred sobom: svetao čelik na grubom drvetu. „Ovo je jedini mir koji imam za Lanistere.“

Velidžon zagrme s odobravanjem, i drugi ljudi mu se pridružiše, vičući i vadeći mačeve i udarajući pesnicama po stolovima. Kejtlin sačeka da se stišaju. „Moji gospodari“, reče onda ona, „lord Edard je bio vaš sizeren, ali sam ja delila njegovu postelju i rađala njegovu decu. Mislite li da ga volim manje od vas?“ Glas joj umalo puče od bola, ali Kejtlin duboko uzdahnu i umiri se. „Robe, da taj mač može da ga vrati, ne bih ti dala da ga staviš u korice sve dok Ned ne bude ponovo stajao kraj mene... ali njega nema više, i ni stotinu Šaputavih šuma to neće promeniti. Neda nema više, a nema ni Derina Hornvuda, ni odvažnih sinova lorda

Karstarka, i još mnogo dobrih ljudi, i nijedan od njih nam se neće vratiti. Zar nam treba još smrti?“

„Ti si žena, moja gospo“, zabrunda Velidžon svojim dubokim glasom. „Žene to ne razumeju.“

„Ti pripadaš nežnijem polu“, reče lord Karstark, sveže urezanih bora od bola na licu. „Čoveku je potrebna osveta.“

„Daj mi Sersei Lanister, lorde Karstark, pa ćeš videti koliko *nežna* žena može biti“, odgovori Kejtlin. „Možda se ja ne razumem u strategiju i taktiku... ali razumem uzaludnost. Pošli smo u rat kada su lanisterske vojske harale rečnim zemljama i kada je Ned bio sužanj, lažno optužen za izdaju. Borili smo se da se odbranimo i da oslobodimo mog gospodara. Dakle, u jednom smo uspeli, a drugo je sada zauvek van naših moći. Žaliću za Nedom do kraja života, ali moram da mislim na žive. Hoću natrag svoje kćeri, a kraljica ih još drži. Ako moram da zamenim naša četiri Lanistera za njihova dva Starka, reći ću da je to dobra pogodba, i zahvaliću bogovima. Hoću da budeš na sigurnom, Robe, i da vladaš Zimovrelom kao što je tvoj otac vladao. Hoću da proživiš svoj život, da poljubiš devojku, uzmeš ženu i dobiješ sina. Hoću da okončam sve ovo, hoću da odem kući, moji gospodari, i da tugujem za svojim mužem.“

Dvorana je bila veoma tiha kada je Kejtlin završila.

„Mir“, reče njen stric Brinden. „Mir je svima drag, moja gospo... ali pod kojim uslovima? Ne valja mač prekovati u plug, ako ćeš sutra morati iznova da ga iskuješ.“

„Za šta su Toren i moj Edard umrli, ako ću se vratiti u Kardom samo s njihovim kostima?“, upita Rikard Karstark.

„Jes’“, reče lord Breken. „Gregor Klegani je opustošio moja polja, poklao moje kmetove i pretvorio Kamenu živicu u čađavu ruševinu. Zar sada da se poklonim onima koji su ga poslali? Za šta smo se to onda borili, ako će sve da se vrati kao što je bilo?“

Lord Blekvud se slagao s njim, na Kejtlinino iznenađenje i nevericu. „A ako se izmirimo sa kraljem Džofrijem, zar onda nismo izdajnici kralja Renlija? Šta ako jelen nadvlada lava, u kakvom ćemo onda biti položaju?“

„Šta god da vi ostali odlučite, ja nikada neću priznati Lanistera za kralja“, objavi Mark Pajper.

„Neću ni ja!“, viknu mali Derijev dečak. „Nikada!“

Vika ponovo poče. Kejtlin je sedela i očajavala. Bila je tako blizu, pomisli. Skoro da su je čuli, *skoro*... ali je taj trenutak prošao. Neće biti mira, vremena da se rane zaleče, sigurnosti. Ona pogleda sina, vide ga kako sluša lordove koji se prepiru, namršten, zabrinut, ali vezan za ovaj rat. Obećao je da će se oženiti kćerkom Valdera Freja, ali ona sada jasno pred sobom vide njegovu istinsku nevestu: mač koji je položio na sto.

Kejtlin je mislila o svojim kćerima, pitajući se da li će ih ikada videti, kada

Velidžon skoči na noge.

„*MOJI GOSPODARI*”, viknu on, glasom koji je odjekivao pod tavanicom. „Evo šta ja kažem toj dvojici kraljeva!” On pljunu. „Renli Barateon mi nije ništa, a ni Stanis. Zašto bi oni vladali nada mnoom i mojima, iz nekog cvetnog sedišta u Visokom Sadu ili Dorni? Šta oni znaju o Zidu i Vučjoj šumi ili mogilama Prvih ljudi? Čak su im i *bogovi* naopaki. Nek Tuđini odnesu i Lanistere, od njih mi je odavno muka.” On posegnu preko ramena i isuka svoj ogromni dvoručni mač. „Zašto ne bismo opet sami vladali sobom? Sa zmajevima smo se venčali, a svi zmajevi su mrtvi!” On upre oštricom u Roba. „*Ovde* sedi jedini kralj kome ću se *ja* ikada pokloniti, gospodari”, grmeo je. „Kralj na Severu!”

A onda kleknu, i položi mač pred noge njenog sina.

„Na mir pod *takvim* uslovima i ja mogu da pristanem”, reče lord Karstark. „Nek zadrže svoj crveni zamak i svoju gvozdenu stolicu ako hoće.” On isuka svoj dugački mač iz korica. „Kralj na Severu!”, reče on, kleknuvši kraj Velidžona.

Ustade Meg Mormont. „Kralj zime!”, objavi ona i položi svoj buzdovan kraj mačeva. I rečni gospodari su ustajali, Blekvud i Breken i Malister, kuće kojima nikada nije vladano iz Zimovrela, ali ih Kejtlin ipak vide kako ustaju i potežu mačeve, kleče i izvikuju stare reči, reči koje u kraljevstvu nisu izrečene više od tri stotine godina, otkako je Egon Zmaj od sedam kraljevstava stvorio jedno... ali su se sada opet čule, odzvanjale su dvoranom njenog oca: „Kralj na Severu!”

„Kralj na Severu!”

„KRALJ NA SEVERU!”

DENERIS

Zemlja je bila crvena, pečena i mrtva i teško je bilo naći dobrog drveta. Njeni sakupljači vratili su se s izuvijanim korenjem, purpurnim žbunjem, naramcima smeđe trave. Uzeli su dva najpravija stabla, odrekli sa njih grane, ogulili koru, nacepali ih i položili cepanice u kvadrat. Središte su ispunili slamom, žbunjem, komadićima kore i suvom travom. Rakaro je odabrao pastuva iz malog krda koje im je preostalo; on nije bio jednak riđanu kala Droga, ali je malo koji konj to bio. U središtu kvadrata, Ago mu je dao uvelu jabuku, i oborio ga jednim udarcem sekire među oči.

Vezanih ruku i nogu, Miri Maz Dur je posmatrala s nemirom u crnim očima. „Nije dovoljno ubiti konja“, reče ona Deni. „Sama po sebi, krv je ništa. Ne znaš reći da satkaš čini, niti imaš mudrost da ih nađeš. Misliš li da je krvna mađija igra za decu? Zoveš me *megi* kao da je to kletva, ali to u stvari znači *mudra*. Ti si dete, i baš kao pravo dete, ne znaš ništa. Šta god da nameravaš da uradiš, neće ti uspeti. Oslobodi me užadi, pa ću ti pomoći.“

„Umorna sam od *meginog* njakanja“, reče Deni Jogu. On je upozna sa svojim bičem, i nakon toga sveštenica je ćutala.

Iznad trupla konja, sagradili su platformu od otesanih trupaca; stabala manjeg drveća i granja većeg, i najgušćih pravih grana koje su mogli da nađu. Postavili su drvo između istoka i zapada, od izlaska sunca ka zalasku. Na platformu su stavili blago kala Droga: njegov veliki šator, njegove šarene prsluke, njegovo sedlo i uzde, bič koji mu je otac dao kada je postao muškarac, *atak* kojim je ubio kala Oga i njegovog sina, moćni luk od zmajkosti.

Ago je hteo da doda i oružja koja su Drogovi krvorodnici dali Deni kao nevestine poklone, ali mu je ona to zabranila. „Oni su moji“, rekla mu je, „i nameravam da ih zadržim.“ Još jedan sloj žbunja stavljen je preko *kalovog* blaga, a preko njega su razbacani naramci suve trave.

Ser Džora Mormont je povuče u stranu dok je sunce puzalo ka zenitu. „Princezo...“, počeo on.

„Zašto me tako zoveš?“, upita ga Deni izazvački. „Moj brat Viseris je bio tvoj kralj, zar ne?“

„Jeste, moja gospo.“

„Viseris je mrtav. Ja sam njegova naslednica, poslednja krv kuće Targarjena. Ono što je bilo njegovo, sada je moje.“

„Moja... kraljice“, reče ser Džora, spustivši se na jedno koleno. „Moj mač, koji je nekad bio njegov, sada je tvoj. Kao i moje srce, koje nikada nije pripadalo tvom bratu. Ja sam samo vitez, nemam ništa da ti ponudim sem izgnanstva, ali te preklinjem, saslušaj me. Pusti kala Droga. Nećeš biti sama. Obećavam ti, niko te neće odvesti u Ves Dotrak protiv tvoje volje. Ne moraš da se pridružiš *doš kalinu*.

Podi na istok sa mnom. Ji Ti, Kart, Žadno more, Ašai kraj Senke. Videćemo čudesa još neviđena, i pićemo vina koje bogovi odluče da nam daju. Molim te, *kalisi*. Znam šta nameravaš. Nemoj. *Nemoj*.“

„Moram“, reče mu Deni. Ona mu dodirnu lice, s naklonošću, tužno. „Ne shvataš.“

„Shvatam da si ga volela“, reče ser Džora glasom otežalim od očajanja. „I ja sam nekada voleo svoju gospu suprugu, ali nisam umro sa njom. Ti si moja kraljica, moj mač je tvoj, ali ne traži od mene da mirno stojim dok se penješ na Drogovu lomaču. Neću da te gledam kako goriš.“

„Zar se toga bojiš?“ Deni ga blago poljubi u široko čelo. „Nisam baš takvo dete, dobri viteže.“

„Ne nameravaš da umreš sa njim? Zakuni se, moja kraljice?“

„Kunem se“, reče ona zajedničkim jezikom Sedam kraljevstava, koja su po zakonima ljudskim i božjim bila njena.

Treći nivo platforme bio je satkan od grana ne debljih od prsta, i prekriven suvim lišćem i korom. Položili su ih između severa i juga, od leda do vatre, i prekrili ih mekim jastucima i svilenom posteljinom. Sunce je tonulo na zapad kada su završili. Deni pozva Dotrake da se okupe oko nje. Ostalo ih je manje od stotinu. Sa koliko je ljudi Egon počeo, pitala se. To nije bilo važno.

„Vi ćete biti moj *kalasar*“, reče im ona. „Vidim lica robova. Oslobađam vas. Skinite ogrlice. Idite ako hoćete, niko vam neće nauditi. Ako ostanete, ostaćete kao braća i sestre, muževi i žene.“ Crne oči su je posmatrale, oprezne, bezizražajne. „Vidim decu, žene, izborana lica starih. Ja sam do juče bila dete. Sada sam žena. Sutra ću biti starica. Svakom od vas kažem, dajte mi vaše ruke i vaša srca, i za vas će uvek biti mesta.“ Ona se okrenu trojici mladih ratnika njenog *kasa*. „Jogo, tebi dajem bič srebrne drške koji je bio moj nevestin dar, imenujem te za *koa* i tražim tvoju zakletvu - da ćeš živeti i umreti kao krv moje krvi, da ćeš jahati kraj mene i štititi me od zla.“ Jogo primi bič iz njenih ruku, ali mu se na licu ocrtavala zbunjenost. „*Kalisi*“, reče on oklevajući, „to se ne radi. Osramotilo bi me da budem krvorodnik ženi.“

„Ago“, pozva Deni, ne obraćajući pažnju na Jogove reči. *Ako se osvrnem, propala sam*. „Tebi dajem luk od zmajskosti koji je bio moj nevestin dar.“ Imao je dve krivine, sjajan, crn i veličanstven, viši od nje. „Imenujem te za *koa*, i tražim tvoju zakletvu, da ćeš živeti i umreti kao krv moje krvi, da ćeš jahati kraj mene i štititi me od zla.“

Ago prihvati luk oborenog pogleda. „Ne mogu da položim tu zakletvu. Samo muškarac može da vodi *kalasar* i imenuje *koa*.“

„Rakaro“, reče Deni, okrenuvši se od njegovog odbijanja, „ti ćeš dobiti veliki *arak* koji je bio moj nevestin dar, sa balčakom i sečivom optočenim zlatom. I tebe imenujem za *koa*, i tražim tvoju zakletvu, da ćeš živeti i umreti kao krv moje krvi, da ćeš jahati kraj mene i štititi me od zla.“

„Ti si *kalisi*“, reče Rakaro uzevši *arak*. „Jahaću s tobom do Ves Dotraka pod Majkom planina, i čuvaću te od zla dok ne zauzmeš svoje mesto sa proročicarna *doš kalina*. Više ne mogu da obećam.“

Ona klimnu, mirno kao da nije čula njegov odgovor, i okrenu se poslednjem od svojih junaka. „Ser Džora Mormonte“, reče ona, „prvi i najveći moj viteže, za tebe nemam nevestin dar, ali ti se kunem, jednog dana ćeš iz mojih ruku dobiti mač kakav svet nije video, zmajevim dahom iskovan i sačinjen od valirijskog čelika. A i od tebe tražim zakletvu.“

„Imaš je, kraljice moja“, reče ser Džora, kleknuvši i položivši mač pred njene noge. „Kunem se da ću te služiti, slušati i umreti za tebe, ako tako mora biti.“

„Kakva god sudba da nas čeka?“

„Kakva god sudba da nas čeka.“

„Zapamtiću tvoju zakletvu. Nadam se da nikada nećeš zažaliti što si je položio.“ Deni ga pridiže na noge. Popevši se na vrhove prstiju da mu dosegne usne, ona nežno poljubi viteza i reče: „Ti si prvi vitez moje Kraljičine garde.“ Osećala je na sebi poglede čitavog *kalasara* dok je ulazila u šator. Dotraci su žagorili i čudno je gledali oborenim crnim bademastim očima. Misle da sam luda, shvati Deni. Možda i jeste bila. Uskoro će to saznati. *Ako se osvrnem, propala sam.*

Voda je bila vrela kada joj Iri pomože da uđe u kadu, ali Deni ne ustuknu i ne ispusti ni glasa. Vrelina joj je prijala. Od nje se osećala čisto. Jiki je namirisala vodu uljima koja je našla na tržnici u Ves Dotraku: dizala se gusta i mirišljava para. Dorea joj je oprala i iščešljala kosu, tako da je zasijala. Iri joj je trljala leđa. Deni sklopi oči i pusti da je aroma i toplota obujme. Osećala je kako toplota natapa bolno mesto među njenim nogama. Zadrhta kada voda uđe u nju, i bol i ukočenost kao da se rastopiše. Plutala je.

Kada je bila čista, sluškinje joj pomogoše da izađe iz kade. Iri i Jiki je osušije, a Dorea joj je četkala kosu sve dok joj nije padala niz leđa, kao reka tečnog srebra. Namirisali su je začincvetom i cimetom: po kap na svaki članak, iza ušiju, na vrhove od mleka otežalih grudi. Poslednji dodir joj staviše između nogu. Irin prst je bio lagan i hladan kao poljubac ljubavnika dok je meko prelazila preko njenih usmina.

Nakon toga, Deni ih sve otpusti, da bi pripremila kala Droga za poslednje jahanje u noćne zemlje. Ona mu oprala telo, iščešlja i naulji kosu, prošavši prstima kroz nju poslednji put, osećajući njenu težinu, prisećajući se prvog puta kada ju je dodirnula, noći njihovog svadbenog jahanja. Kosa mu nikada nije bila sečena. Koliko ljudi je ikada umrlo netaknute kose? Ona zagnjuri lice u nju i udahnu tamna miomirisna ulja. Mirisao je na travu i toplu zemlju, na dim, seme i konje. Mirisao je na Droga. *Oprosti mi, sunce moga života*, pomisli ona. *Oprosti mi sve što sam učinila i sve što moram da učinim. Platila sam cenu, zvezdo moja, ali bila je previsoka, previsoka...*

Deni mu uplete kosu i stavi srebrne prstenove na njegove brkove i okači zvonca,

jedno po jedno. Toliko zvonaca, zlatnih i srebrnih i bronzanih. Zvonca koja će njegovi neprijatelji čuti i klonuti od straha. Obuče ga u čakšire od konjske dlake i čizme visokih sara, pripasa mu težak pojas od zlatnih i srebrnih medaljona. Preko grudi i ožiljaka navuče šaren prsluk, star i izbledeo, onaj koji je Drogo najviše voleo. Za sebe odabra široke pantalone od sirove svile, sandale koje su se plele do listova i prsluk nalik na Drogov.

Sunce je zalazilo kada ih pozva da odnesu njegovo telo na lomaču. Dotraci su ćutke gledali Joga i Aga kako ga iznose iz šatora. Deni je koračala za njima. Položiše ga na jastuke i svilu, glave okrenute ka Majci planina, daleko na severoistoku.

„Ulja“, naredi i oni iznesoše zdele i prosuše ih nad lomačom, natapajući svilu i žbunje i naviljke suve trave, sve dok ulje ne pocuri među trupcima i vazduh se ne ispuni njihovim miomirisom. „Donesite moja jaja“, naredi Deni sluškinjama. Nešto u njenom glasu natera ih da potrče.

Ser Džora je uze za ruku. „Moja kraljice, Drogu jaja neće trebati u noćnim zemljama. Bolje da ih prodaš u Ašaiju. Prodaj jedno i moći ćemo da kupimo lađu koja će nas odvesti nazad u Slobodne gradove. Prodaj sva tri, i bićeš bogata do kraja svojih dana.“

„Nisu mi data da ih prodam“, reče Deni.

Ona se sama pope na lomaču da stavi jaja oko svog sunca i zvezda. Crno kraj srca, pod rukom. Zeleno kraj glave, okruženo pletenicom. Bledozlatno dole, među nogama. Kada ga poljubi poslednji put, Deni okusi slatkoću ulja na njegovim usnama.

Dok se spuštala s lomače, primeti da je Miri Maz Dur gleda. „Luda si“, reče sveštenica promuklo.

„Zar ima velike razlike između ludosti i mudrosti?“, upita Deni. „Ser Džora, uzmi ovu meg i veži je za lomaču.“

„Za... moja kraljice, ne, čuj me...“

„Poslušaj me.“ Oklevao je, sve dok njen bes ne zaplamsa. „Zakleo si se da ćeš me slušati, šta god da bude. Rakaro, pomози mu.“

Sveštenica nije vikala dok su je vukli ka lomači kala Droga i vezivali je među njegovim blagom. Deni sama izli ulje na ženinu glavu. „Zahvaljujem ti, Miri Maz Dur“, reče ona, „na onome čemu si me naučila.“

„Nećeš me čuti da vrištim“, odgovori Miri dok je ulje kapalo iz njene kose i natapalo joj odeću.

„Hoću“, reče Deni, „ali nisu tvoji vrisci ono što želim, već samo tvoj život. Pamtim ono što si mi jednom rekla - Samo smrt može da plati za život. - Miri Maz Dur otvori usta, ali ne odgovori. Dok se povlačila, Deni vide da u *meginim* plitkim crnim očima više nema prezira; namesto njega pojavilo se nešto što je mogao biti strah. A onda ostade samo da se posmatra sunce i čeka prva zvezda.

Kada gospodar konja umre, njegov konj se pogubi s njim, da bi on mogao

ponosno da odjaše u noćne zemlje. Tela se pale pod vedrim nebom, i *kal* se diže na plamenom pastuvu, da zauzme svoje mesto među zvezdama. Što je čovek žešće sijao u životu, sjajnije će mu zvezda sijati u noći.

Jogo je ugleda prvi. „*Tamo*“, reče on prigušenim glasom. Deni pogleda i vide, nisko na istoku. Prva zvezda bila je kometa, gorela je crveno. Crveno kao krv, kao vatra, zmajev rep. Nije mogla da poželi jači znak.

Deni uze baklju iz Agove ruke i gurnu je među cepanice. Ulje planu smesta, žbunje i suva trava čas kasnije. Sićušni plamenovi liznuše drvo poput hitrih crvenih miševa, klizeći preko ulja i skačući s kore na granu i na list. Vrelina joj zapljusnu lice, meka i nenadana kao dah ljubavnika, ali uskoro postade neizdrživo snažna. Deni zakorači unazad. Drvo je pucketalo, sve jače i jače. Miri Maz Dur poče da peva prodornim, zavijajućim glasom. Plamenovi su se uvijali i kovitlali, trkali se uz platformu. Suton zatreperi, kao da se sam vazduh rastapa od vreline. Deni ču kako drvo pucketa i puca. Plamenovi prekriše Miri Maz Dur. Pesma joj postade glasnija, prodornija... onda ona zadahta, iznova i iznova, i pesma joj se pretvori u jeziv krik - tanak, visok i prepun bola.

A sada plamenovi stigoše do Droga i potpuno ga okružiše. Odeća mu planu, i na tren je kal bio obučen u trake lebdeće narandžaste svile i izuvijane pipke dima, sivog i teškog. Denine usne se rastaviše i ona shvati da zadržava dah. Deo nje je želeo da pođe s njim, kao što se ser Džora bojao, da jurne u plamen, moli ga za oproštaj i primi u sebe poslednji put, da vatra istopi meso s njihovih kostiju sve dok ne postanu jedno, zauvek.

Osećala je miris mesa kako gori, sličan konjetini pečenoj na ražnju. Lomača je urlala u narastajućoj tami poput neke velike zveri, gušeći slabiji zvuk vrištanja Miri Maz Dur i šaljući dugačke plamene jezike da ližu trbuh noći. Kako je dim postajao gušći, Dotraci su uzimali, kašljući. Ogromni crveni plamenovi razviše svoje barjake na tom paklenom vetru, cepanice su siktale i pucale, usijani pepeo dizao se na dimu i lebdeo u noć, poput rojeva svitaca. Vrelina je tukla po vazduhu velikim crvenim krilima, terajući Dotrake sve dalje, terajući čak i Mormonta, ali Deni osta da stoji u mestu. Ona je bila krv zmaja, i vatra je bila u njoj.

Osetila je istinu još davno, pomisli Deni dok se približavala vatrenoj nemani, ali mangale nisu bile dovoljno vrele. Plamenovi se pred njom uvijahu kao žene koje su joj plesale na venčanju, vrteći se, pevajući i ukrug izmahujući žutim, narandžastim i grimiznim velovima, na prvi pogled strašni, ali ipak lepi, lepi, živi od vreline. Deni raširi ruke pred njima, koža joj pocrvene i zasja. *I ovo je venčanje*, pomisli ona. Miri Maz Dur je utihnula. Sveštenica joj je rekla da je dete, ali deca odrastaju i deca uče.

Još jedan korak, i Deni oseti vrelinu peska na tabanima, čak i kroz sandale. Znoj joj se slivao niz butine, među grudima i, u potocima, niz obraze, gde su nekada tekle suze. Ser Džora je vikao za njom, ali on više nije postojao, postojala je samo vatra. Plamenovi su bili tako lepi, nešto najlepše što su joj oči ikada videle, svaki

od njih čarobnjak odeven u žuto, narandžasto i grimizno, zavitlane dugačke dimne odore. Ona vide grimizne vatrene lavove i velike žute zmijske i jednoroge sačinjene od bledoplavog dima, vukove, svetle ptice i procvalo drveće, jedno lepše od drugog. Vide konja, velikog sivog pastuva okupanog dimom, zatalasane grive od plave vatre. *Da, ljubavi moja, moje sunce i zvezde, da, uzjaši sada, i jaši.*

Prsluk poče da joj se dimi, i Deni ga zbacila i pusti da padne na zemlju. Obojena koža naglo planu dok se približavala vatri, grudi golih pred plamenom, s potočićima mleka koji su tekli iz crvenih i nabreklih bradavica. *Sada, pomisli ona, sada, i na tren vide kala Droga pred sobom, na pastuvu od dima, s plamenim bičem u ruci. On se osmehnu i bič zaigra niz lomaču, sikćući.*

Ona ču pucanj, zvuk kamena kako prska. Platforma od drveta, žbunja i trava poče da se pomera i urušava. Komadi zapaljenog drveta padoše ka njoj, i Deni obasua pepeo i žeravice. A još nešto pade, odskoči, dokotrlja se i zaustavi kraj njenih nogu: komad oblog kamena, bled i prošaran zlatnim žilama, naprsao i zadimljen. Urlik lomače ispuni svet, ali, u daljini, Deni ču kako žene ciče, a deca viču u čudu.

Samo smrt može platiti za život.

A onda se ču novo pucanje, glasno i oštro poput grmljavine, i dim se zatalasa i zakovitla oko nje i lomača se pomera: cepanice su prštale dok im je plamen dodirivao tajna srca. Ona ču njištanje preplašenih konja, i dotračke glasove podignute u strahu i užasu, i ser Džoru kako je doziva, kunući. *Ne, pozele ona da mu vikne, ne, moj dobri viteže, ne boj se za mene. Vatra je moja. Ja sam Deneris Olujrođena, kći zmajeva, nevesta zmajeva, majka zmajeva, zar ne vidiš? Zar ne VIDIŠ?* Bljunuvši vatru i dim trideset stopa uvis, lomača se sruši svuda oko nje. Bez straha, Deni zakorači u vatrenu oluju, pozivajući svoju decu.

Treći pucanj bio je glasan i oštar kao slamanje sveta.

Kada vatra napokon zamre i zemlja postade dovoljno hladna da se po njoj hoda, ser Džora Mormont je nađe među pepelom, okruženu pocrnelim cepanicama, usijanim ugljevljem i izgorelim kostima muškarca, žene i pastuva. Bila je naga, prekrivena čađi, odeća joj se pretvorila u pepeo, prelepa kosa joj je sva izgorela... ali nije bila povređena.

Bledi i zlatni zmaj sisao joj je levu dojku, zeleni i bronzani desnu. Držala ih je u naručju. Crna i grimizna zver joj je stajala na ramenima, dugački savitljivi vrat gurnula joj je pod bradu. Kada ugleda Džoru, diže glavu i pogleda ga očima crvenim kao žeravice.

Zanemeo, vitez pade na kolena. Ljudi iz njenog kasa dođoše za njim. Jogo je bio prvi koji je položio svoj arak pred njene noge. „Krvi moje krvi“, prošaptao je, licem dodirujući vruću zemlju. „Krvi moje krvi“, ona ču kako Ago ponavlja. „Krvi moje krvi“, viknu Rakaro.

Nakon toga dođoše sluškinje, a onda ostali, svi Dotraci - muškarci i žene i deca; Deni je bio dovoljan samo jedan pogled u njihove oči da zna kako su sada njeni,

danas i sutra i zauvek, njeni, kao što Drogovi nikada nisu bili.

Dok je Deneris Targarjen ustajala, njen crni zmaj zasikta, i bleđi dim mu pokulja iz čeljusti i nozdrva. Druga dva joj pustiše grudi i pridružiše se njegovom zovu, providna krila se razviše i mahnuše vazduhom i, prvi put u mnogo stotina godina, noć ožive od pesme zmajeva.

APENDIKS

KUĆA BARATEONA

Najmlađa od velikih kuća, nastala tokom Osvajačkih ratova. Za njenog osnivača, Orisa Barateona, pričalo se da je nezakoniti polubrat Egona Zmaja. Oris je od običnog vojnika uspeo da postane jedan od Egonovih najčuvenijih vojskovođa. Kada je pobedio i pogubio Argilaka Oholog, poslednjeg Olujnog kralja, Egon mu je za nagradu dao Argilakov zamak, zemlje i kći. Oris se oženio devojkom i usvojio grb, počasti i moto njene loze. Simbol Barateona je okrunjeni jelen - crn, na zlatnom polju. Njihove reči su: *Naš je gnev*.

KRALJ ROBERT BARATEON, prvi svog imena

KRALJICA SERSEI, od kuće Lanistera, njegova žena
njihova deca

PRINC DŽOFRI, naslednik Gvozdenog prestola, dvanaest godina star
PRINCEZA MIRSELA, devojčica od osam leta
PRINC TOMEN, sedmogodišnji dečak

njegova braća

STANIS BARATEON, gospodar Zmajkamena
GOSPA SELISA, od kuće Florenta, njegova žena
ŠIRIN, njihova kći, devojčica od devet leta
RENLI BARATEON, gospodar Krajoluja

njegovo Malo veće

VELEMEŠTAR PISELI
LORD PETIR BELIŠ, zvani MALOPRSTIĆ, gospodar kovnica
LORD STANIS BARATEON, gospodar brodovlja
LORD RENLI BARATEON, gospodar zakona
SER BARISTAN SELMI, lord zapovednik Kraljeve garde
VARIS, evnuh, zvani Pauk, gospodar šaptalica

njegovi dvorjani i vazali

SER ILIN PEJN, kraljeva pravda, glavoseča
SENDOR KLEGANI, zvani Pseto, zakleti štit princa Džofrija
DŽENOS SLINT, neplemić, zapovednik Gradske straže Kraljeve Luke
DŽALABAR KSO, izgnani princ s Letnjih ostrva

MESEČEV DEČAK, dvorska luda

LANSEL I TIREK LANISTER, kraljeve štitonoše, kraljičini rođaci

SER ARON SANTAGAR, kaštelan

njegova Kraljevska garda

SER BARISTAN SELMI, lord zapovednik

SER DŽEJMI LANISTER, zvani Kraljeubica

SER BOROS BLUNT

SER MERIN TRENT

SER ARIS OUKHART

SER PRESTON GRINFILD

SER MENDON MUR

Glavne kuće zaklete na vernost Krajoluju su: Selmi, Vajld, Trent, Penrouz, Erol, Estermont, Tart, Svon, Donderion i Keron.

Glavne kuće zaklete na vernost Zmajkamentu su: Seltigar, Velarion, Sivort, Bar Emon i Sanglas.

KUĆA STARKA

Kuća Starka vodi poreklo od Brendona Zidara i drevnih Kraljeva zime. Hiljadama godina vladali su iz Zimovrela kao kraljevi na severu, sve dok Toren Stark, Kralj Koji Je Kleknuo, nije odlučio da se radije potčini Egonu Zmaju nego da zapodene bitku. Na grbu im se nalazi sivi jezovuk na ledeno-belom polju. Reči Starka su: *Zima dolazi*.

EDARD STARK, gospodar Zimovrela, zaštitnik Severa

GOSPA KEJTLIN, od kuće Tuli, njegova žena

njihova deca

ROB, naslednik Zimovrela, četrnaest godina star

SANSA, starija kćerka, jedanaest godina stara

ARJA, mlađa kćerka, devojčica od devet godina

BRENDON, zvani Bren, sedmogodišnjak

RIKON, trogodišnjak

DŽON SNEŽNI, njegov vanbračni sin, kopile, momak od četrnaest godina

TEON GREJDŽOJ, njegov štićenik, naslednik Gvozdenih ostrva

njegova braća i sestre

{BRENDON}, stariji brat, ubijen po naređenju Erisa II Targarjena

{LIJENA}, mlađa sestra, umrla u planinama Dorne

BENDŽEN, mlađi brat, čovek iz Noćne straže

njegovo domaćinstvo

MEŠTAR LUVIN, savetnik, lekar i učitelj

VEJON PUL, kućupravitelj Zimovrela

DŽEJN, njegova kći, Sansina najbolja drugarica

DŽORI KASEL, kapetan garde

HALIS MOLEN, DEZMOND, DŽEKS, PORTER, KVENT, ALIN,
TOMARD, VARLI, HJUARD, KEJN, VIL, gardisti

SER RODRIK KASEL, kaštelan, Džorijev stric

BET, njegova mlada kćerka

OBREDNICA MORDEJNA, učiteljica kćeri lorda Edarda

SEPTON ČEJL, ključar biblioteke i obredišta u zamku
HALEN, glavni konjušar
HARVIN, njegov sin, gardista
DŽOSET, konjušar i dreser konja
FARLEN, nadzornik štenara
STARA NEN, pripovedačica, bivša dojilja
HODOR, njen praunuk, slaboumni konjušar
GEJDŽ, kuvar
MIKEN, kovač i oružar

njegovi glavni vazali

SER HELMAN TOLHART
RIKARD KARSTARK, gospodar Kardoma
RUZ BOLTON, gospodar Užasnika
DŽON AMBER, zvani Velidžon
GALBART I ROBET GLOVER
VAJMEN MENDERLI, gospodar Belih sidrišta
MEG MORMONT, gospa od Medvedeg ostrva

Glavne kuće zaklete na vernost Zimovrelu su: Karstark, Amber, Flint, Mormont, Hornvud, Servin, Rid, Menderli, Glover, Tolhart i Bolton.

KUĆA LANISTERA

Svetle kose, visoki i naočiti, Lanisteri su potomci andalskih pustolova koji su stvorili moćno kraljevstvo u zapadnim bregovima i dolinama. Preko ženske loze hvale se poreklom od Lana Pametnog, legendarnog varalice iz Doba junaka. Zlato Livačke stene i Zlatnog zuba učinilo je da budu najbogatija od svih velikih kuća. Njihov simbol je zlatni lav na grimizom polju. Reči Lanistera su: *Čuj moju riku!*

TIVIN LANISTER, gospodar Livačke stene, zaštitnik Zapada, štit Lanisgrada

{LEDI DŽOANA}, rođaka, njegova žena, umrla na porođaju

njihova deca

SER DŽEJMI, zvani Kraljeubica, naslednik Livačke stene, Sersein blizanac

KRALJICA SERSEI, žena kralja Roberta I Barateona, Džejmijeva bliznakinja

TIRION, zvani Bauk, kepec

njegova braća i sestre

SER KEVAN, njegov najstariji brat

DORNA, od kuće Sviŕfta, njegova žena

LANSEL, njihov najstariji sin, kraljev štitonoša,

VILEM i MARTIN, njihovi blizanci

DŽENEI, njihova mala kćerka

DŽINA, njegova sestra, udata za ser Emona Freja

SER KLIOS FREJ, njihov sin

TION FREJ, njihov sin, štitonoša,

{SER TIGET}, njegov drugi brat, umro od kuge

DARLISA, od kuće Marbrenda, njegova udovica

TIREK, njihov sin, kraljev štitonoša

{DŽERION}, njegov najmlađi brat, nestao na moru

DŽOJ, njegova vanbraćna kći, desetogodišnja devojčica

SER STAFORD LANISTER, njegov rođak, brat pokojne ledi Džoane

SERENA i MIRIJELA, njegove kćeri

SER DEJVEN LANISTER, njegov sin

MEŠTAR KREJLEN, njegov savetnik

njegovi glavni vitezovi i vazali

LORD LEO LEFORD

SER ADAM MARBREND

SER GREGOR KLEGANI, Planina Koja Jaše

SER HARIS SVIFT, ser Kevanov očuh

LORD ANDROS BRAKS

SER FORLI PRESTER

SER EJMORI LORČ

VARGO HOUT, iz slobodnog grada Kohora, najamnik

Glavne kuće zaklete na vernost Livačkoj steni su: Pejn, Svift, Marbrend, Liden, Bejnfort, Leford, Krejkhof, Seret, Brum, Klegani, Prester i Vesterling.

KUĆA ERINA

Erini su potomci kraljeva Planina i Dola, jedne od najstarijih i najčistijih loza andalskog plemstva. Na grbu su im polumesec i soko, beli na nebesko-plavom polju. Reči Erina su: *Visoko kao čast*.

{DŽON ERIN}, gospodar Gnezda sokolovog, branilac Dola, zaštitnik Istoka, kraljeva desna ruka, nedavno preminuo

{LEDI DŽEJN od kuće Rojsa}, njegova prva supruga, umrla na porođaju rodivši mrtvorodenče

{LEDI ROVENA od kuće Erina}, njegova druga supruga i rođaka, umrla od zimske groznice, nerotkinja

LEDI LIZA od kuće Tulija, njegova treća supruga i udovica

ROBERT ERIN, njihov sin, bolešljivi šestogodišnjak, sada gospodar Gnezda sokolovog i branilac Dola

njihovo domaćinstvo i pratioci

MEŠTAR KOLMON, savetnik, lekar i učitelj

SER VARDIS EGEN, kapetan garde

SER BRINDEN TULI, zvani Crna Riba, vitez od Dveri i stric ledi Lize

LORD NESTOR ROJS, visoki kućupravitelj Dola

SER OLBAR ROJS, njegov sin

MIA KAMENA, kopile u njegovoj službi

LORD ION HANTER, udvarač ledi Lize

SER LIN KORBREJ, udvarač ledi Lize

MIČEL REDFORT, njegov štitonoša

LEDI ANIJA VEJNVUD, udovica

SER MORTON VEJNVUD, njen sin, udvarač ledi Lize

SER DONEL VEJNVUD, njen sin

MORD, brutalni tamničar

Glavne kuće zaklete na vernost Gnezdu sokolovom su: Rojs, Beliš, Egen, Vejnvud, Hanter, Redfort, Korbrej, Belmor, Melkom i Hersi.

KUĆA TULIJA

Tuliji nikada nisu vladali kao kraljevi, mada su hiljadama godina držali bogate zemlje i veliki zamak u Brzorečju. Tokom Osvajačkih ratova, rečne zemlje pripadale su Harenu Crnom, kralju Ostrvlja. Harenov deda, kralj Harvin Teškoruki, oteo je Trozubac od Areka Olujnog kralja, čiji su preci pre tri stotine godina pokorili sve zemlje do Vrata, pogubivši poslednjeg rečnog kralja. Tašt i krvav tiranin, Haren Crni nije bio voljen od svojih podanika i mnogi rečni lordovi su ga napustili i pridružili se Egonovoj vojsci. Prvi među njima bio je Edmin Tuli od Brzorečja. Kada su Haren i njegovo potomstvo stradali u paljevini Harendvora, Egon je nagradio kuću Tulija, uzdigavši lorda Edmina na vlast nad svim zemljama Trozupca i naredivši ostalim rečnim lordovima da mu se zakunu na vernost. Simbol Tulija je srebrna pastrmka u skoku, na polju crvenih i plavih talasa. Reči Tulija su: *Porodica, dužnost, čast.*

HOSTER TULI, gospodar Brzorečja

{LEDI MINISA od kuće Venta}, njegova supruga, umrla na porođaju,
njihova deca

KEJTLIN, najstarija kći, udata za lorda Edarda Starka

LIZA, mlađa kći, udata za lorda Džona Erina

SER EDMUR, naslednik Brzorečja

SER BRINDEN, zvani Crna Riba, njegov brat

njegovo domaćinstvo

MEŠTAR VAJMEN, savetnik, lekar i učitelj

SER DEZMOND GREL, kaštelan

SER ROBIN RIGER, kapetan garde

ATERIDIS VEJN, kućupravitelj Brzorečja

njegovi vitezovi i lordovi vazali

DŽEJSON MALISTER, gospodar Vodogleda

PATREK MALISTER, njegov sin i naslednik

VALDER FREJ, gospodar Prelaza

njegovi brojni sinovi, unuci i kopilad

DŽONOS BREKEN, gospodar Kamene živice

TITOS BLEKVUD, gospodar Gavrangrane
SER REJMUN DERI
SER KARIL VENS
SER MARK PAJPER
ŠELA VENT, gospa od Harendvora
SER VILIS VOD, vitez u njenoj službi

Manje kuće zaklete na vernost Brzorečju su: Deri, Frej, Malister, Breken, Blekvud, Vent, Rajger, Pajper i Vens.

KUĆA TIRELA

Tireli su se domogli moći kao kućupravitelji kraljeva Hvata, čije su se zemlje prostirale od plodnih jugozapadnih ravnica blizu Dornskih krajina i Crnobujice, do obala Mora zalazećeg sunca. Tvrde da potiču, preko ženske loze, od Garta Želenorukog, kralja baštovana Prvih ljudi, koji je nosio krunu od loze i cveća i učinio da zemlja procveta. Kada je kralj Mern, poslednji od stare loze, stradao na Vatrenom polju, njegov kućupravitelj Harlen Tirel predao je Visoki Sad Egonu Targarjenu i zakleo mu se na vernost. Egon mu je dao zamak i vlast nad Hvatom. Simbol Tirela je zlatna ruža na zelenom polju. Njihove reči su: *Rastemo snažni.*

MEJS TIREL, gospodar Visokog Sada, zaštitnik Juga, branilac Krajina, visoki maršal Hvata

LEDI ALERIJA od kuće Hajtauera iz Starigrada, njegova supruga
njihova deca

VILAS, najstariji sin, naslednik Visokog Sada

SER GARLAN, zvani Smeli, drugi sin

SER LORAS, Vitez od Cveća, njihov najmlađi sin

MARGERI, njihova kći, devica od četrnaest leta

LEDI OLENA od kuće Redvina, zvana Kraljica Trnja, njegova obudovela majka
njegove sestre

MINA, udata za lorda Pekstera Redvina

DŽANA, udata za ser Džona Fosoveja

njegovi stričevi

GART, zvani Debeli, lord domostrojitelj Visokog Sada

GARS i GARET CVETNI, njegova kopilad

SER MORIN, lord zapovednik Gradske straže Starigrada

MEŠTAR GORMON, učenjak u Citadeli

njegovo domaćinstvo

MEŠTAR LOMIŠ, savetnik, lekar, učitelj

IGON VIRVEL, kapetan garde

SER VORTIMER KREJN, kaštelan

njegovi vitezovi i lordovi vazali

PEKSTER REDVIN, gospodar Senice
LEDI MINA, od kuće Tirela, njegova supruga
njihova deca
SER HORAS, posprdno zvan i Užasni, blizanac Hoberov
SER HOBER, posprdno zvan i Slinavi, blizanac Horasov
DESMERA, devica od petnaest leta
RENDIL TARLI, gospodar Rožnog brega
SEMVEL, njegov stariji sin, iz Noćne straže
DIKON, njegov mlađi sin, naslednik Rožnog brega
ARVINA OUKHART, gospa od Starog hrasta
MATIS ROUEN, gospodar Zlatogaja
LEJTON HAJTAUER, glas Starigrada, gospodar Luke
SER DŽON FOSOVEJ

Glavne kuće zaklete na vernost Visokom Sadu su: Virvel, Florent, Oukhart, Hajtauer, Krejn, Tarli, Redvin, Rouen, Fosovej i Malendor.

KUĆA GREJDŽOJA

Grejdžoji od Hridi tvrde da potiču od Sivog Kralja iz Doba junaka. Predanja kažu da je Sivi Kralj vladao ne samo zapadnim ostrvima, već i morem samim, i da je uzeo sirenu za ženu.

Hiljadama godina su pljačkaši sa Gvozdenih ostrva - žrtve su ih zvale Gvozdenljudi - bili strah i trepet mora, jedreći sve do Luke Iben i Letnjih ostrva. Ponosili su se svojom žestinom u boju i svojim svetim slobodama. Svako ostrvo je imalo svog „kralja soli“ i „kralja stena“. Visoki kralj Ostrvlja biran je među njima, sve dok kralj Aron nije učinio presto naslednim tako što je pobio sve ostale kraljeve kada su se okupili da glasaju. Aronova loza ugašena je pre hiljadu godina kada su Andali preplavili ostrva. Grejdžoji, kao i ostali ostrvski lordovi, pomešali su se s osvajačima.

Gvozdeni kraljevi proširili su svoju vlast daleko od samih ostrva, ognjem i mačem stvarajući kraljevstva na kopnu. Kralj Kored je s pravom mogao da se pohvali da se njegova volja sluša „gde god ljudi mogu da omirišu slanu vodu i čuju talase“. U kasnijim vekovima, Koredovi naslednici izgubili su Senicu, Starigrad, Medveđe ostrvo i dobar deo zapadne obale. Ipak, na početku Osvajačkih ratova, kralj Haren Crni vladao je svim zemljama između planina, od Vrata do Crnobujice. Kada su Haren i njegovi sinovi stradali u paljevini Harendvora, Egon Targarjen je dao rečne zemlje kući Tulija i dozvolio preživelim gospodarima Gvozdenih ostrva da ožive svoje drevne običaje i odaberu ko će među njima imati prvenstvo. Oni su odabrali lorda Vikona Grejdžoja od Hridi.

Simbol Grejdžoja je džinovska zlatna sipa na crnom polju. Njihove reči su: *Mi ne sejemo.*

BELON GREJDŽOJ, gospodar Gvozdenih ostrva, kralj soli i stena, sin morskog vetra, lord kosac od Hridi

LEDI ALANIS od kuće Harloua, njegova supruga
njihova deca

{RODRIK}, najstariji sin, poginuo u Vodogledu za vreme Grejdžojeve bune

{MERON}, drugi sin, poginuo na zidinama Hridi za vreme Grejdžojeve

bune

ASA, njihova kći, kapetan *Crnog vetra*

TEON, njihov jedini preživeli sin, naslednik Hridi, štićenik lorda Edarda Starka

njegova braća

JURON, zvani Vranooki, kapetan *Tišine*, odmetnik, gusar i pljačkaš

VIKTARION, lord kapetan Gvozdene flote

ERON, zvani Mokrokosi, sveštenik Utopljenog boga

Manje kuće zaklete na vernost Hridi su: Harlou, Stounhaus, Merlin, Sanderli, Bodi, Toni, Vinč i Gudbrader.

KUĆA MARTELA

Nimerija, ratnička kraljica iz Rojne, dovela je svojih deset hiljada lađa u Dornu, najjužnije od Sedam kraljevstava, i uzela za muža lorda Morsa Martela. Uz njenu pomoć, on je savladao sve suparnike, i zavladao čitavom Dornom. Tako dornski vladari sebe zovu „prinčevima“, a ne „kraljevima“. Po dornskim zakonima, zemlja i titule prelaze na najstarije dete, bez obzira na pol. Dornu, jedinu od sedam kraljevstava Egon Zmaj nikada nije osvojio. Ona je konačno uključena u kraljevstvo tek dve stotine godina kasnije, i to putem braka i ugovora, a ne mačem. Miroljubivi kralj Deron II uspeo je tamo gde ratnici nisu, oženivši se dornskom princezom Mirijom i dajući svoju sestru za ženu tadašnjem princu Dorne. Barjak Martela je crveno sunce probodeno zlatnim kopljem. Njihove reči su: *Nesagnuti, nepokoreni, neslomljeni.*

DORAN NIMEROS MARTEL, gospodar Sunčevog koplja, princ Dorne

MELARIJA, iz slobodnog grada Norvosa, njegova supruga
njihova deca

PRINCEZA ARIJANA, najstarija kći, naslednica Sunčevog koplja

PRINC KVENTIN, stariji sin

PRINC TRISTAN, mlađi sin

njegova braća i sestre

{PRINCEZA ELIJA}, njegova sestra, udata za princa Regara Targarjena, ubijena tokom pada Kraljeve Luke

njihova deca

{PRINCEZA RENIS}, devojčica, ubijena tokom pada Kraljeve Luke

{PRINC EGON}, odojče, ubijen tokom pada Kraljeve Luke

PRINC OBERIN, Crvena Kobra, njegov brat

njegovo domaćinstvo

AREO HOTAH, norvoški najamnik, kapetan garde

MEŠTAR KALEOTI, savetnik, lekar i učitelj

njegovi vitezovi i lordovi vazali

EDRIK DEJN, gospodar Zvezdopada

Glavne kuće zaklete na vernost Sunčevom koplju su: Džordejn, Santagar, Alirion, Toland, Ironvud, Vil, Fauler i Dejn.

Stara dinastija

KUĆA TARGARJENA

Targarjeni su krv zmajeva, potomci velikih lordova drevnog grada Valirije, i to nasledstvo vidi se u zaslepljujućoj (neki kažu neljudskoj) lepoti, ljubičastim ili indigo očima i srebrnozlatnoj ili platinastobeljoj kosi.

Preci Egonu Zmaja pobjegli su od Propasti Valirije i haosa i krvoprolića koji su usledili i naselili se na Zmajkmenu, stenovitom ostrvu u Uskom moru. Odatle je Egon, sa sestrama Visenijom i Renis, isplovio da osvoji Sedam kraljevstava. Da bi očuvali kraljevsku krv i sačuvali njenu čistotu, u kući Targarjena su često sledili valirijski običaj i venčavali brata i sestru. Egon je uzeo obe svoje sestre za žene, i obe su mu rodile sinove. Barjak Targarjena je troglavi zmaj, crven na crnom; tri glave predstavljaju Egonu i njegove sestre. Reči Targarjena su: *Vatra i krv*.

LOZA TARGARJENA

(datirana po godinama od Egonovog iskrcavanja)

- 1-37 **Egon I** Egon Osvajač, Egon Zmaj
- 37-42 **Enis I** sin Egonu i Renis
- 42-48 **Megor I** Megor Okrutni, sin Egonu i Visenije
- 48-103 **Džeheris I** stari kralj, Pomiritelj, Enisov sin
- 103-129 **Viseris I** Džeherisov unuk
- 129-131 **Egon II** Viserisov najstariji sin

(Egonov uspon na presto osporavala je njegova sestra Renira, godinu dana starija od njega. Oboje su stradali u ratu koji su vidili, od pesnika opevanom kao Ples zmajeva.)

- 131-157 **Egon III** Zmajogub, Renirin sin

(Poslednji zmajevi Targarjena umrli su u vreme vladavine Egona III)

157-161 **Deron I** Mladi Zmaj, Kralj Dečak, najstariji sin Egona III

(Deron je osvojio Dornu, ali nije uspeo da je zadrži, i umro je mlad.)

161-171 **Belor I** Voljeni, Blagosloveni, obrednik i kralj, drugi sin Egona III

171-172 **Viseris II** četvrti sin Egona III

172-184 **Egon IV** Bezvredni, najstariji sin Viserisov

(Njegov mlađi brat, princ Emon Zmajvitez, bio je vitez zaštitnik i, neki kažu, ljubavnik kraljice Neris)

184-209 **Deron II** Sin kraljice Neris, sa Egonom ili Emonom

(Dareon je prisajedinio Dornu kraljestvu, tako što je uzeo Dornsku princezu Miriju)

209-221 **Eris I** drugi sin Derona II (nije ostavio potomstva)

221-233 **Mekar I** četvrti sin Derona II

233-259 **Egon V** Nenadani, Mekarov četvrtivsin

259-262 **Džeheris II** drugi sin Egona Nenadanog

262-283 **Eris II** Ludi Kralj, jedini sin Džeherisov

Tu se okončala loza zmaj-kraljeva, kada je Eris II zbačen s prestola i pogubljen, i kada je njegovog naslednika, princa Regara Targarjena, na Trozupcu ubio Robert Barateon.

POSLEDNJI TARGARJENI

{KRALJ ERIS TARGARJEN}, drugi svoga imena, ubio ga Džejmi Lanister tokom pada Kraljeve Luke

{KRALJICA RAELA} od kuće Targarjena, njegova sestra i supruga, umrla pri porođaju na Zmajkamentu

njihova deca

{PRINC REGAR}, naslednik Gvozdеноg Prestola, ubio ga Robert Barateon na Trozupcu

{PRINCEZA ELIJA} od kuće Martela, njegova supruga, ubijena tokom pljačke Kraljeve Luke

njihova deca

{PRINCEZA RENIS}, devojčica, ubijena tokom pada Kraljeve Luke

{PRINC EGON}, odojče, ubijen tokom pada Kraljeve Luke

PRINC VISERIS, samozvani Viseris, treći svoga imena, gospodar Sedam kraljevstava, zvani Kralj Prosjak

PRINCEZA DENERIS, zvana Deneris Olujrođena, devica od trinaest leta

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Kaže se da se đavo krije u pojedinostima.

U ovako dugačkoj knjizi ima *mnogo* đavola, koji jedva čekaju da ugrizu čoveka, ako nije oprezan. Srećom, ja poznajem mnogo anđela.

I zato želim da zahvalim svim onim dobrim ljudima koji su me slušali i davali mi stručne savete (a često i svoje knjige) da bih mogao valjano da završim sve pojedinosti - Sejdžu Vokeru, Brusu Bou, Timu O'Brajenu, Rodžeru Zelazniju, Džejn Linskold i Lori Dž. Mikson i, naravno, Paris.

A posebno zahvaljujem Dženifer Herši, za trud koji je prevazišao sva očekivanja...

BELEŠKA O AUTORU

DŽORDŽ R. R. MARTIN je višestruko nagrađivani autor pet romana, među kojima su i *Grozničavi snovi* i *Pesma sudnjeg dana*. Poslednjih deset godina radio je na scenarijima za dugometražne filmove i televiziju, bio je pisac i producent televizijske serije *Lepotica i zver*, kao i urednik *Zone sumraka*. Nakon desetogodišnje pauze, potpuno se posvetio pisanju romana. Trenutno radi na *Gozbi za vrane*, četvrtoj knjizi *Pesme leda i vatre*.

[43](#) Pokojni lord Frej - engleska reč *late* znači zadocneli, zakasneli, ali i pokojni (prim. prev.).